

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

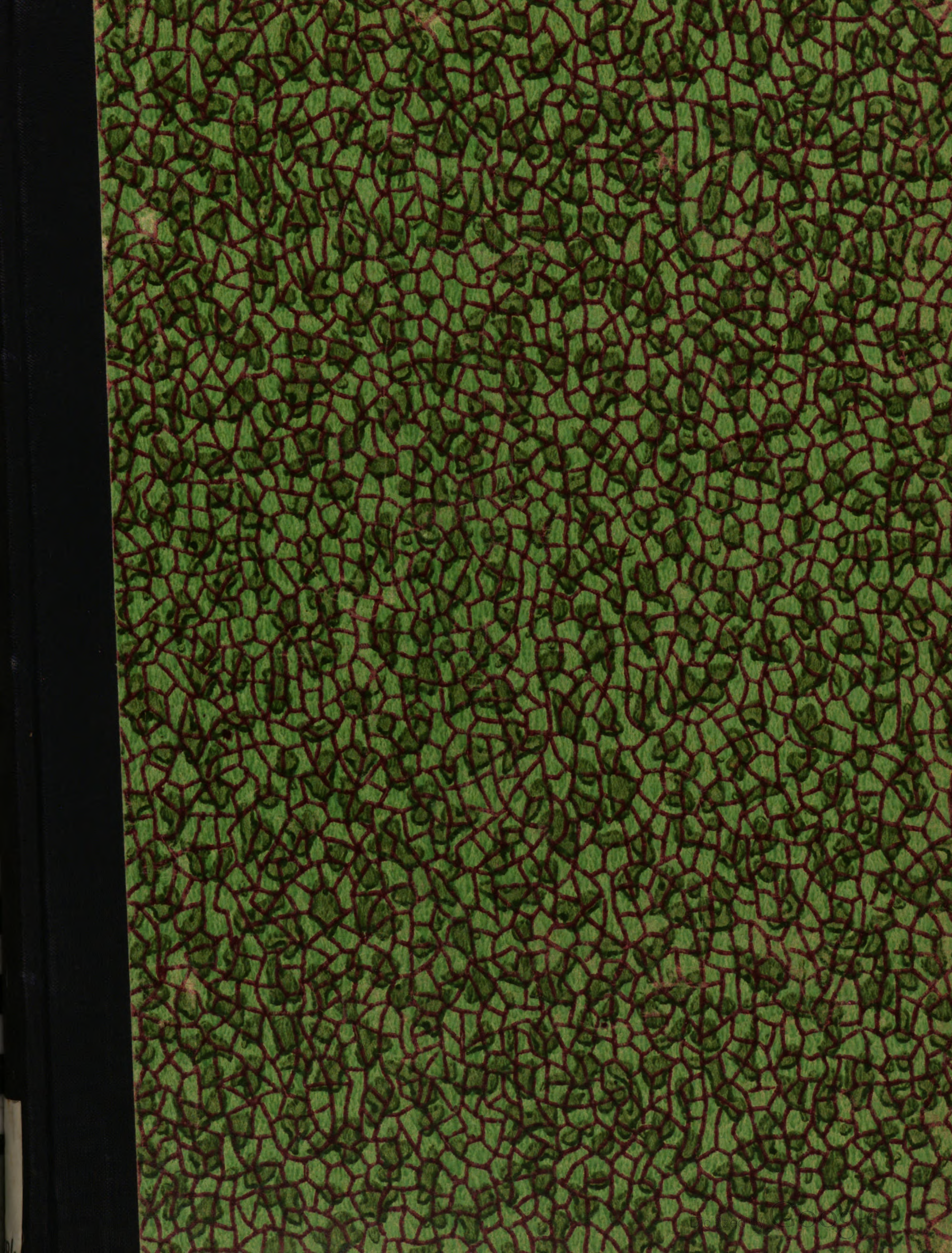
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

**STANFORD
UNIVERSITY
LIBRARIES**

**ПАМЯТНИКИ
СЛАВЯНО-РУССКОЙ ПИСЬМЕННОСТИ**

ИЗДАНЫЕ
ИМПЕРАТОРСКОЮ АРХЕОГРАФИЧЕСКОЮ КОММИССІЕЮ

**I
ВЕЛИКІЯ МИНЕИ ЧЕТІИ**

Н О Я Б Р Ъ

ДЕНЬ 11

ПРИЛОЖЕНІЕ

С.-ПЕТЕРБУРГЪ
Типографія В. Киршбаума
1904

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

ПАМЯТНИКИ
СЛАВЯНО-РУССКОЙ ПИСЬМЕННОСТИ

STANFORD UNIVERSITY
LIBRARIES
STACKS
JUL 8 1970

Частъ, 1-й полъкъ 17-го (1827).

ВЕЛИКІЯ МИНЕИ ЧЕТІИ

СОБРАННЫЯ

ВСЕРОССІЙСКИМЪ МИТРОПОЛИТОМЪ МАКАРІЕМЪ

НОЯБРЬ

ДЕНЬ 11

ВЫПУСКЪ СЕДЬМОЙ

ПРИЛОЖЕНИЕ

ИЗДАНИЕ

ИМПЕРАТОРСКОЙ АРХЕОГРАФИЧЕСКОЙ КОММИССИИ

С.-ПЕТЕРБУРГЪ

Типографія В. Киршваума.

1904

172

3X393

M3

f

v.7

Suppl.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ
ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΠΡΕΠΟΔΟΒΝΑГО
ΘΕΟΔΟΡΑ СТУДИТА
БОЛЬШОЙ КАТИХИЗИСЪ

КНИГА ВТОРАЯ

I

Ἡ ἐν Περουπόλει Αὐτοκρατορικὴ Ἀρχαιο-
γραφικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκδίδουσα τύποις τὰ με-
γάλα τοῦ πάσης Ῥωσίας μητροπολίτου
Μακαρίου μηνολόγια, ἐν οἷς, ὡς γνωστόν,
ἐμπεριέχονται παλαιαὶ σλαβικαὶ μεταφράσεις
μαρτυρίων καὶ βίων ἐλληνικῶν πάντων σχεδόν
τῶν μαρτύρων καὶ τῶν ὁσίων καὶ τῶν πατέρων
τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἐτι
δὲ πανηγυρικῶν καὶ κατηχητικῶν λόγων,
συγκατεχώρισεν ἐν τῷ μηναίῳ τοῦ Νοεμ-
βρίου καὶ συλλογὴν ἑκατὸν εἴκοσι καὶ τεσ-
σάρων τοῦ ὁσίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου
κατηχήσεων, μεταπεφρασμένων καὶ τούτων
ἐξ ἐλληνικοῦ κειμένου εἰς γλῶσσαν σλα-
βικήν, ὅμως δὲ πολλαχοῦ παντελῶς ἀκατα-
λήπτων. Καὶ αὕτη μὲν ἡ μετάφρασις ὡς εἶχε
διὰ τὴν φιλολογικὴν αὐτῆς χρησιμότητα
κατεχωρίσθη ἐν τῷ 1-ῳ τόμῳ τοῦ Νοεμ-
βρίου τῶν Великія Минеи Четии (ἐν
Περουπόλει 1897, σ. 482—789), ὅμως
δὲ τῇ Ἐπιτροπῇ πόθος ὑπῆρχε νὰ εὐρεθῇ
ποῦ καὶ τὸ πρωτότυπον αὐτῆς ἐλληνικὸν
κειμενον καὶ οὕτω νὰ ἐκδοθῇ καὶ τοῦτο
πρὸς κατάληψιν ἢ διόρθωσιν τοῦ σλαβικοῦ.
Ὅπερ ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν, ὥς ἔφερεν, οὐδεμίαν
εἶχε σχέσιν πρὸς τὰς ἤδη γνωστὰς καὶ μι-
κρὰς λεγομένας τοῦ ὁσίου Θεοδώρου κατη-
χήσεις, ἀλλὰ πρὸς ὀλίγας τινὰς ἐν τῇ τοῦ
καρδινάλιου Μαΐου Nova Patrum Biblio-
theca (τόμ. 9) περιεχομένας ὁμιλίας, αἱ-

Императорская Археογραφическая
Коммиссія, издающая Великія Четьи-
Минеи Всероссійскаго Митрополита
Макарія, въ которыхъ, какъ извѣстно,
содержатся древніе (съ Греческаго ори-
гинала) Славянскіе переводы сказаній
о мученическихъ кончинахъ и житій
всѣхъ почти мучениковъ, преподоб-
ныхъ и отцевъ Православной Каѳо-
лической Церкви, съ ихъ панигири-
ческими и катехизическими поуче-
ніями, издала въ Ноябрьской Миней
и собраніе ста двадцати четырехъ
Огласительныхъ поученій преподобнаго
Θεοδора Студита, переведенныхъ съ
Греческаго текста на Славянскій языкъ,
впрочемъ, во многихъ мѣстахъ совер-
шенно непонятный. Хотя переводъ
этотъ въ томъ-же видѣ, ради его фи-
лологическаго интереса, и помѣщенъ
въ первомъ Ноябрьскомъ томѣ Вели-
кихъ Четыхъ Минеи (Петербургъ,
1897, стр. 482—789), однако Коммис-
сіи желательно было найти гдѣ-ни-
будь и оригинальный текстъ всѣхъ
этихъ поученій съ тѣмъ, чтобы издать
его для уразумѣнія и исправленія Сла-
вянскаго текста, который, судя по его
заглавіямъ, не былъ переводомъ уже
извѣстныхъ, такъ называемыхъ, Ма-

μελῶν αὐτοῦ εὐαρεστηθῆναι καὶ συμπαραβάλλειν ἔχειν ἐν Πάτμῳ πρὸς τὸ πεφυλαγμένον αὐτόθι πρωτότυπον. Τὸν οὐχὶ μικρὸν τοῦτον κόπον ἐξετέλεσε προθυμότατα καὶ λίαν εὐσυνειδήτως ὁ κ. Ἀλέξανδρος Θαδδαίου μηνὶ Αὐγούστῳ τοῦ 1896-ου ἔτους, ὅστις καὶ ἀπέστειλε τὸ ἐπιτεθεωρημένον ἀντίγραφον διὰ τοῦ Ἰνστιτούτου εἰς Πετροῦπολιν μετὰ λεπτομεροῦς τινας ἐκθέσεως περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἐν Πάτμῳ πρωτοτύπου κώδικος. Οὕτως ἡ Ἐπιτροπὴ πορισθεῖσα τέλειον καὶ ἀκριβὲς αὐτοῦ ἀντίγραφον, ἀπεφάσισε τέλος τὴν ἐκδοσιν αὐτοῦ, τὴν δὲ πρὸς τοῦτο ἀναγκαίαν ἐπιστάσιαν ἐνεπιστεύθη τῷ γράφοντι τὸν πρόλογον τοῦτον.

Ἄλλ' ἡ ἐπιστάσις αὕτη ἐφάνη τούτῳ ἐξ ἀρχῆς οὐχὶ εὐχερὴς, διότι κείμενον οὕτως ἐκτενές, στηριζόμενον εἰς ἓν καὶ μόνον ἀντίγραφον, καὶ τοῦτο ἐν πολλοῖς ἀμφιβόλου ὀρθότητος, εἶχε πρὸ τῆς ἐκδόσεως ἀνάγκην πολλῆς προπαρασκευῆς καὶ δὴ καὶ συμπαραβολῆς πρὸς ἄλλα παλαιὰ καὶ νῦν γνωστὰ ἀντίγραφα πολλῶν μεγάλων κατηχήσεων τοῦ ὁσίου Θεοδώρου. Ὁφείλε δηλαδὴ νὰ γνωρισθῶσι πρῶτον τὰ ἤδη ἐντυπα συγγραμματα τοῦ ὁσίου Θεοδώρου καὶ οὕτω διὰ μακρᾶς αὐτῶν μελέτης νὰ ἐξοικειωθῇ τις μὲ τὰ συντακτικὰ καὶ γλωσσικὰ ἔθιμα τοῦ συγγραφέως, ἅτινα ἄλλως οὐδ' ἐξ αὐτῶν τῶν ἐντύπων δύναται τις νὰ καθορίσῃ, ἂν μὴ συμβουλευθῇ διαφόρων ἐποχῶν ἀντίγραφα, διότι πρέπει νὰ γνωρίζωμεν, ὅτι τὰ παρὰ τῷ Migne καὶ τῷ Mai καὶ τῷ Auvray συσσωρευμένα ἔργα τοῦ ὁσίου Θεοδώρου παριστῶσιν οὐχὶ αὐστηρὰν ἐκδοσιν φιλολογικὴν, ἀλλ' ἢ ὅλως αὐθαίρετον ἢ καὶ πολλαχοῦ ἀμελεστάτην. Ὁφείλε λοιπὸν μὲ τὴν βοήθειαν τούτων καὶ τινων ἀντιγράφων νὰ προκαθορισθῇ κανὼν τις ὁδηγητικὸς εἰς τὴν ἐκδοσιν τῶν 124 κατηχήσεων, ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ σαφηνισθῶσιν οἱ ἐν αὐταῖς δυσνόητοι τόποι καὶ αἱ ἰδιόρρυθμοι καὶ ἀσυνεπεῖς πρὸς ἑαυτὰς συντάξεις.

изъ пребывающихъ тамъ членовъ Института возымѣлъ доброе намѣреніе сличить его, на Патмосѣ, съ хранящимся тамъ оригиналомъ. Этотъ не легкій трудъ исполнилъ съ усердіемъ и вполнѣ добросовѣстно г. Александръ Таддеевъ въ мѣсяцѣ августѣ 1896 г., и послалъ свѣренный имъ списокъ чрезъ Институтъ въ Петербургъ съ приложеніемъ подробнаго описанія состоянія этого первоначальнаго списка. Такимъ образомъ, Коммиссія, доставъ себѣ совершенный и точный списокъ, рѣшила, наконецъ, издать его, а необходимое наблюденіе за его изданіемъ поручила пишущему сіе предисловіе.

Порученіе это оказалось не изъ легкихъ, такъ-какъ текстъ, столь пространный, притомъ опирающійся на одинъ лишь списокъ, во многихъ мѣстахъ сомнительный въ исправности, нуждался предъ его изданіемъ въ большой обработкѣ и въ сопоставленіи съ другими древними и нынѣ извѣстными списками многихъ пространныхъ поученій препод. Θεοδора. Иначе говоря: необходимо было познакомиться, во первыхъ, съ печатными уже сочиненіями преподобнаго Θεοдора и, такимъ образомъ, путемъ тщательнаго ихъ изученія, освоиться съ синтаксическими и стилистическими оборотами препод. Θεοдора, которые, впрочемъ, невозможно опредѣлить изъ однѣхъ и тѣхъ же печатныхъ книгъ, безъ справки со списками разныхъ эпохъ. Ибо нужно знать, что собранныя у Migne и Mai и Auvray произведенія препод. Θεοдора представляютъ изъ себя не строго филологическое изданіе, а совершенно произвольное и во многомъ неисправное. Такимъ образомъ, необходимымъ представлялось, съ помощью послѣднихъ, а также нѣкоторыхъ списковъ, выработать руководящія начала для

Ἄλλα τῷ συντάκτῃ τοῦ προλόγου τούτου δὲν ὑπῆρχεν ὁ διαθέσιμος τῆς προπαρασκευῆς χρόνος, οὐδὲ πάλιν ἠδύνατο νὰ πορισθῇ ἄλλοθεν ἕτερα ἀντίγραφα, ἂν μὴ πασῶν, ἀλλὰ τουλάχιστον ἐνίων ἐκ τῶν κατηχήσεων.

Ἡ ἀνάγκη ὅμως τῆς ταχείας ἐκτελέσεως τῆς ἐπιστάσιος ὥθησεν αὐτὸν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τῶν κατηχήσεων ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου διαθέσιμου ἀντιγράφου· ὅτε δὲ ἐπερατώθη ἡ ὀλικὴ αὐτοῦ τύπωσις, κατωρθώθη ἀγαθῇ τύχῃ νὰ εὗρεθῇ δεύτερον ἀντίγραφον 33 μόνον κατηχήσεων ἐν τῇ πέρυσσι γνωσθείσῃ πολυτίμῳ συλλογῇ διαφόρων ἐλληνικῶν χειρογράφων τοῦ μακαρίτου ἀρχιμανδρίτου Ἀντωνίνου.

Ἄλλα πρὶν ἢ λεχθῶσι τὰ δεόντα περὶ τοῦ δευτέρου τούτου κώδικος, ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ὁμιλήσωμεν πρότερον περὶ τοῦ πρώτου ἀντιγράφου, ὅπερ ἐξεδόθη νῦν ὑπὸ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ ὁσιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης σὺν τοῖς λοιποῖς αὐτοῦ συγγράμμασι κατέλιπε καὶ πολυαριθμούς πρὸς τοὺς μοναχοὺς τῶν Στουδίου λόγους διδακτικούς, οὓς εἶχεν αὐτὸς διαιρέσει εἰς τρία διάφορα γενικὰ τμήματα. Τὸ πρῶτον τούτων συγκείμενον ἐκ λόγων 134 ὠνόμασε Μικρὰν Κατήχησιν· τὸ δεύτερον ἐκ πολλῶν ὁμοῦ λόγων συγκείμενον ὠνόμασε Μεγάλην Κατήχησιν, ἣν καὶ διήρπεν εἰς τρία βιβλία· ἐκ πόσων δὲ λόγων ἔκαστον τῶν βιβλίων τούτων συνέκειτο, δὲν λέγουσιν οἱ βιογράφοι τοῦ ὁσίου Θεοδώρου· ὅτι δὲ λέγουσι περιορίζεται εἰς τὸ ὅτι ἡ Μεγάλη Κατήχησις «ἀνὰ μέρος τὰ καλὰ τοῦ κοινοβίου διαφαίνει παραγγέλματα, τὴν διδασκαλίαν ὡς οὐκ ἂν τις εἶπη διεξιούσα εἰς τὸ ὠφελιμώτατον»· καὶ πάλιν ὅτι τὴν Μεγάλην Κατήχησιν «οὐ σχεδιαστικῶς, ἀλλὰ νονεχέστερον καθ' ἑαυτὸν συντάξας ἐκδέδωκεν». Τὸ τρίτον τμήμα εἶχεν ἐπιγράψει

изданиа 124 Огласительныхъ поученій, съ цѣлью уясненія неудобопонятныхъ мѣстъ и непослѣдовательности синтаксическихъ оборотовъ.

Но у пишущаго сіе предисловіе не было свободнаго времени приготовиться къ этому, а равно онъ не могъ достать списковъ хотя бы для нѣкоторыхъ изъ поученій.

Необходимость скорѣйшаго исполненія порученія заставила приступить къ печатанію Поученій по одной, имѣвшей въ распоряженіи, рукописи. Когда же было закончено печатаніе, удалось, по счастливой случайности, найти второй списокъ 33-хъ лишь поученій въ драгоцѣнномъ собраніи разныхъ Греческихъ рукописей покойнаго архимандрита Антонина, которое стало извѣстнымъ только съ прошлаго года.

Но скажемъ сперва о первомъ спискѣ, который нынѣ изданъ Императорскою Коммиссіею.

Преподобный Феодоръ Студитъ, между многими произведеніями, оставилъ Студійскимъ монахамъ многочисленныя Поучительныя слова, которыя онъ самъ раздѣлилъ на три части. Первую изъ нихъ, составленную изъ 134 словъ, называлъ Μικρὰ Κατήχησις (Малый Катихизисъ); вторую, составленную изъ обширнаго собранія словъ, называлъ Μεγάλη Κατήχησις (Большой Катихизисъ), раздѣливъ ее на три книги. Изъ сколькихъ словъ каждая изъ этихъ книгъ состояла — біографы препод. Феодора не упоминаютъ. Все, что говорятъ послѣдніе, заключается въ томъ, что Большой Катихизисъ «представляетъ отчасти добрыя наставленія общежитія, а поученіе возводить, такъ сказать, къ полезнѣйшему»; что Пространныя поученія «не

ὁ ὅσιος Θεόδωρος Βίβλον Πανηγυρικὴν ἐν αὐτῇ δὲ εἶχε κατατάξει ὁμιλίας εἰς τὰς δεσποτικὰς καὶ θεομητορικὰς ἑορτὰς καὶ ἐτέρας εἰς τὰς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου «καὶ τινων ἄλλων ἐπιφανεστέρων ἁγίων» (Migne т. 99, σ. 152 καὶ 264). Οὐδὲ τῆς βίβλου πανηγυρικῆς τῶν ὁμιλιῶν ὁ ἀριθμὸς παρεδόθη ἡμῖν· ἀλλ' ἂν τις ἀποβλέψῃ εἰς τινὰς σπανίους κώδικας, ἐν οἷς ὑπάρχουσι διδακτικαὶ τοῦ ὁσίου Θεοδώρου κατηχήσεις τοὺς ἀριθμοὺς φέρουσαι 410-420, καὶ τούτους θεωρήσῃ λείψανα καθολικῆς ποτε τῶν ὄλων τοῦ ὁσίου Θεοδώρου λόγων ἀριθμήσεως, δύναται νὰ εἰκάσῃ τὸ πολυἀριθμὸν τῶν κατηχήσεων, αἵτινες περιείχοντο ἐν ταῖς τρισὶ διαφόροις αὐτῶν συλλογαῖς.

Τῆς Μικρᾶς Κατηχήσεως ἀντίγραφα ἐγνώσθησαν ἄχρι τοῦδε πολυἀριθμῶν, ἐξ ὧν καὶ προῆλθεν ἡ πολυμαθὴς ἐκδοσις τοῦ ἀββᾶ Ἐμμανουὴλ Auvray· τῆς δὲ Βίβλου Πανηγυρικῆς οὐδὲν εὐρέθη ἀντίγραφον, τινὲς ὁμῶς τῶν ἐν αὐτῇ λόγων ἐσχορπισμένοι ἐν ἄλλοις κώδιξιν ὑπάρχουσιν ἤδη γνωστοί· τῆς δὲ Μεγάλης Κατηχήσεως τὰ ἀντίγραφα οὐ μόνον σπανιώτατα εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀτελῆ καὶ συγκεχυμένα ἐξ αὐθαιρέτων διαιρέσεων τῶν ἀντιγραφῶν· διότι τούτων τινὲς μὲν ἐκ τῶν τριῶν ἐκείνης βιβλίων ἐκλέγοντες ὅσας ἤθελον κατηχήσεις, ἐποίουν μονόβιβλον, τινὲς δὲ διμερῆ συλλογὴν, οἱ δὲ πλείους πολλὰς τῶν μεγάλων κατηχήσεων ἢ ἀνεμίγνυον ταῖς μικραῖς, ἢ προσέθετον εἰς τὸ τέλος αὐτῶν. Τῶν μεγάλων κατηχήσεων, διηρημένων, ὡς εἵπομεν, ἐξ ἀρχῆς εἰς τρία βιβλία, παλαιὸς σλάβος ἐρμηνεύς εἶχε μεταφράσει τὸ κεῖμενον 124, αὐτὰς δηλαδὴ τὰς ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ ῥώσου μητροπολίτου εὐρεθείσας καὶ νῦν ἐκδοθείσας ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς· ὁ δὲ ὑπ' ὅψει αὐτοῦ κώδιξ ἔφερε τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην· Τῇ

поспѣшно, но съ большимъ разумомъ составивъ, издалъ». Третью часть препод. Θεοδὸρъ озаглавилъ Βίβλος Πανηγυρικῇ (Панигирическая Книга); въ ней онъ распредѣлилъ слова на Господскіе и Богородичные праздники, а другіе — на праздники св. Іоанна Предтечи «и нѣкоторыхъ другихъ болѣе чтимыхъ святыхъ» (Migne, т. 99, стр. 152 и 264). Все количество словъ Панигирической Книги не дошло до насъ. Но если обратить вниманіе на нѣкоторые рѣдкіе кодексы, въ которыхъ содержатся Поучительныя слова препод. Θεοδώρα подъ нумерами 410—420 и признать ихъ остатками общаго когда-то счисленія всѣхъ словъ препод. Θεοδώρα, то можно составить себѣ нѣкоторое понятіе о количествѣ поученій, которыя содержались въ трехъ разныхъ ихъ собраніяхъ.

До насъ дошли многочисленные списки Малаго Катихизиса. При помощи ихъ и составилось съ большею эрудиціею изданіе аббата Ἐмμανуила Auvray. Но списковъ Панигирической Книги ни одного пока не найдено; тѣмъ не менѣе, нѣкоторыя слова послѣдней, разсѣянные въ другихъ кодексахъ, уже стали извѣстными. Что касается списковъ Большого Катихизиса, то они не только рѣдки, но и неполны, и различны по составу, по причинѣ произвольныхъ раздѣленій, сдѣланныхъ переписчиками, ибо нѣкоторые переписчики, выбирая по собственному произволу поученія изъ трехъ книгъ Большого Катихизиса, составляли изъ нихъ или одночастное, или двухчастное собраніе; большинство же переписчиковъ смѣшивали Пространныя поученія съ Малами. Пространныя поученія были раздѣлены, какъ уже сказано, съ самаго начала на три книги, а древній Славянскій пе-

αὐτῇ ἡμέρᾳ (= 11 Νοεμβρίου) Βιβλίον τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Θεοδώρου, ἡγουμένου τῶν Στουδίου, λόγοι κατηχητικοὶ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς. Οὕτως ὁ ὑπ' ὄφει τοῦ σλάβου ἐρμηνέως ἐλληνικὸς κώδιξ δὲν ἐφάνερον, ἀν οἱ ὑπ' αὐτοῦ μεταφρασθέντες λόγοι παρουσιάζον τὴν ὕλην Μεγάλην Κατήχησιν, ἣ ἐν τῶν τριῶν αὐτῆς βιβλίων· ὅτι δὲ τὸ δεύτερον ἐκεῖνοι συναπύρτιζον αὐτῆς βιβλίον, ἀπεκάλυψεν ἡμῖν μόνος ὁ 111-ος τῆς ἐν Πάτμῳ βιβλιοθήκης ἐλληνικὸς κώδιξ. Οὗτος ὁ κώδιξ βεβαίως πως τὰ λεγόμενα ὑπὸ τῶν βιογράφων τοῦ ὁσίου Θεοδώρου περὶ τῆς τρίτης διαιρέσεως τῆς μεγάλης αὐτοῦ κατηχήσεως, διότι περιέσσευεν ἀκεφάλως καὶ τὸ πρῶτον βιβλίον καὶ τὸ σύνολον τοῦ κατόπιν αὐτοῦ δευτέρου βιβλίου· ὅτι δὲ καὶ τρίτον ὑπῆρχε βιβλίον, τοῦτο βεβαιούμεθα ἐκ διαφορῶν ἐν ἄλλοις τισὶ κώδιξι περιεχομένων ὁμοειδῶν κατηχήσεων, αἵτινες οὗτ' ἐν ταῖς μικραῖς περιέχονται κατηχήσεσιν, οὗτ' ἐν τοῖς δυοῖν πρώτοις βιβλίοις τῶν μεγάλων κατηχήσεων. Ἄν δέ τις καὶ ταύτας πάσας συναθροίσῃ εἰς ἓν, θὰ δυνηθῇ νὰ καταρτίσῃ τὸ ἤδη ἄγνωστον ἡμῖν τρίτον αὐτῶν βιβλίον. Οὕτως ὁ 112-ος κώδιξ τῆς ἐν Πάτμῳ βιβλιοθήκης, ἀν καὶ παριστᾷ διαιρέσιν ὅλως ἄσχετον πρὸς τὴν ἀρχικὴν τοῦ ὁσίου Θεοδώρου, οὐχ ἥττον περιέχει ἐν ἑαυτῷ λόγους οὐκ ὀλίγους, οἵτινες οὗτ' ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Auvray περιέχονται, οὗτ' ἐν τῷ ἐτέρῳ 111-ῳ πατριακῷ χειρογράφῳ· πάντως δὲ πηγάζουσιν οὗτοι ἐκ τοῦ τρίτου τῆς μεγάλης κατηχήσεως βιβλίου, ὑπερ δύνатаи νὰποκατασταθῇ, ἀν προστεθῶσιν αὐτοῖς οἱ λοιποὶ ἐν διαφόροις κώδιξι περιεχόμενοι, οἷον οἱ ἐν τῷ 891-ῳ κώδιξι τῆς ἐν Παρίσι Bibliothéque Nationale.

реводчикъ перевелъ текстъ 124 поучений, т. е. тѣхъ, которыя нашлись въ собраніи Русскаго митрополита и нынѣ изданы Коммиссіею. Греческій оригиналъ славянскаго переводчика носилъ слѣдующее заглавіе: Тῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ (=11 Ноября) Βιβλίον τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Θεοδώρου, ἡγουμένου τῶν Στουδίου, λόγοι κατηχητικοὶ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς. Такимъ образомъ, Греческій списокъ, бывшій подъ руками Славянскаго переводчика, не указалъ — представляли ли переведенныя имъ слова цѣликомъ Большой Катихизисъ, или одну изъ трехъ его книгъ. А что они составляли вторую книгу, это намъ открылъ лишь 111-й Греческій кодексъ Патмосской библіотеки. Последній отчасти подтверждаетъ данныя біографовъ препод. Θεοδора о трехчастномъ раздѣленіи Большого его Катихизиса, потому что онъ сохранилъ безъ начала первую книгу и цѣликомъ слѣдующую вторую книгу. Что касается вопроса о существованіи и третьей книги, то въ этомъ убѣждаемся изъ разныхъ подобныхъ поученій, содержащихся въ нѣкоторыхъ другихъ кодексахъ, которыя не составляютъ части Малыхъ поученій, а также не находятся въ двухъ первыхъ книгахъ Пространныхъ поученій; такъ-что если кто соберетъ всѣ эти поученія въ одно, то онъ будетъ въ состояніи составить, пока намъ неизвѣстную, третью книгу. Такъ на примѣръ, 112-й кодексъ Патмосской библіотеки, хотя и представляетъ раздѣленіе словъ, совершенно неимѣющее сходства съ первоначальнымъ раздѣленіемъ препод. Θεοδора, тѣмъ не менѣе — содержитъ въ себѣ не малое число словъ, ни въ книгѣ Auvray, ни въ 111-й Патмосской рукописи не содержащихся. Последнія всецѣло взяты

Αἱ τῆς σλαβικῆς μεταφράσεως 124 κατηγήσεις ἀντιστοιχοῦσιν ἀκριβῶς ταῖς περιεχομέναις ἰσαριθμοῖς ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τοῦ πατριακοῦ χειρογράφου, καὶ προβαίνουσιν οὕτως ἢ μία κατόπι τῆς ἄλλης, ὡς καὶ ἐν τούτῳ τῷ χειρογράφῳ. Ἐν τῇ σλαβικῇ μεταφράσει παρατηροῦνται δύο μόνον φαινόμενα σημειώσεως μὲν ἄξια, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν ἀσήμαντα. Πρῶτον λείπουν αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν κατηγήσεων ιε', ις', ιζ'. δεῦτερον ἢ ἐν τῷ ἐλληνικῷ χειμένῳ ἢ κατῆχησις ἀριθμεῖται 22-α ἐν τῷ σλαβικῷ, ἀν καὶ εὐρίσκεται εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν 17-ην κατῆχσιν· οὕτως ἀπὸ 22-ου ἀριθμοῦ προβαίνουσα καταλήγει ἡ τῶν κατηγήσεων ἀριθμῆσις οὐχὶ ὡς ἐν τῷ ἐλληνικῷ χειρογράφῳ εἰς ἀριθμὸν ρκδ', ἀλλ' εἰς 128-ον. Ἐδῶ ἔχομεν ἀπλῶς σφάλμα πηγάζον ἀμέσως ἐκ προφανοῦς παραδρομῆς τεσσάρων ἀριθμῶν, ἢ μεταπηδήσεως ἄλλως εἰπεῖν ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἄλλον ἀριθμὸν· αὐτῶν δὲ τῶν κατηγήσεων αἱ ἐπιγραφαὶ κατ' οὐδὲν ἐν τῷ σλαβικῷ χειμένῳ διαφέρουσιν ἀπὸ τῶν ἐν τῷ πατριακῷ χειρογράφῳ.

Ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας λοιπὸν βιβλίῳ περιέχονται κατηγήσεις ἐλληνιστὶ 124, συναποτελοῦσαι μὲν κατὰ τὸν κώδικα τῆς Πάτμου τὸ δεῦτερον βιβλίον τῆς μεγάλης κατηγήσεως, κατὰ δὲ τάξιν ἀριθμητικὴν ἀντιστοιχοῦσαι πρὸς τὰς ἐν τοῖς Μεγάλοις Μηναίοις τοῦ Μακαρίου περιεχομένας εἰς γλῶσσαν σλαβικὴν. Οὕτως ἀφέθησαν ἀνέκδοτοι τοῦ πρώτου βιβλίου αἱ κατηγήσεις καὶ αἱ δυνάμεναι μετὰ τινα εἰδικὴν ἐξέτασιν νὰ συναποτελέσωσι τὸ τέως ἄγνωστον τρίτον βιβλίον. Θὰ ἦτο βεβαίως ἐπιθυμητὸν νὰ συνεξεδίδοντο ἐκ τοῦ πατριακοῦ χειρογράφου καὶ αἱ περι-

изъ третьей книги Большого Катихизиса, которая можетъ быть возстановлена, если къ нимъ будутъ присовокуплены и остальные, въ разныхъ кодексахъ содержащіяся, поученія, на примѣръ, — поученія, находящіяся въ 891-мъ Парижскомъ кодексѣ Bibliothèque Nationale.

124 поученія Славянскаго перевода какъ-разъ соотвѣтствуютъ содержащимся равночисленнымъ поученіямъ во второй книгѣ Патмосской рукописи, и идутъ по порядку одно за другимъ, какъ и въ послѣдней рукописи. Въ Славянскомъ переводѣ замѣтны два только явленія, достойныя замѣчанія, но въ сущности малозначущія. Во-первыхъ, тамъ нѣтъ заглавій поученій ιε', ις', ιζ'; во-вторыхъ, ιη' поученіе Греческаго текста числится 22-мъ въ Славянскомъ, хотя и слѣдуетъ непосредственно за 17-мъ поученіемъ. Такимъ образомъ, счисленіе, идущее съ 22-го, оканчивается не ρκδ', какъ въ Греческой рукописи, но 128-мъ. Здѣсь просто ошибка, происшедшая прямо отъ недосмотра. Заглавія поученій въ Славянскомъ текстѣ ничѣмъ не отличаются отъ заглавій Патмосской рукописи.

Такимъ образомъ, въ настоящей книгѣ содержатся поученія на Греческомъ языкѣ, числомъ 124, составляющія, съ одной стороны, по Патмосскому кодексу, вторую книгу Большого Катихизиса, но съ другой — по числовому порядку — соотвѣтствующія поученіямъ, находящимся въ Великихъ Четвяхъ Минеяхъ митрополита Макарія. Слѣдовательно, остались неизданными поученія первой книги и другія, изъ которыхъ, послѣ спеціальнаго изслѣдованія, можно составить, пока неиз-

ἐχόμεναι ἐν αὐτῷ τοῦ πρώτου βιβλίου κατηγορήσεις· ὁμῶς δὲ αὗται δὲν ἠδύναντο νάποτε-λέσωσι μέρος τῆς παρούσης ἐκδόσεως, ἥτις προωρίσθη μόνον εἰς τὸ νάποκαταστήσῃ κατὰ τὸ δυνατόν εὐκατάληπτον τὸ ἤδη προεκδοθὲν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς σλαβικὸν κείμενον, τὸ ἐν πολλοῖς ἀνακριβῶς μεταπεφρασμένον καὶ διὰ τοῦτο ἀκατανόητον ἄνευ συμπαραβολῆς πρὸς τὸ ἐλληνικὸν πρωτότυπον.

вѣстную, третью книгу. Было бы, конечно, желательнымъ, чтобы изъ Патмосской рукописи были изданы содержащіяся въ ней поученія и первой книги. Но это не могло войти въ программу настоящаго изданія, предназна-ченнаго сдѣлать по возможности удобопонятнымъ изданный Коммиссіею Славянскій текстъ, во многихъ мѣстахъ неточно переведенный, а потому и непонятный безъ Греческаго.

II

Ὁ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Πάτμου 111-ος κώδιξ εἶχε περιγραφῇ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Σακελίωνος (ἐν τῇ ἐκδοθείσῃ ὑπ' αὐτοῦ Ἀθήνησιν ἔτει 1890-ῳ Πατριακῇ Βιβλιοθήκῃ) δι' οὗτω βραχυτάτων λόγων, ὥστε δὲν ἠδυνάτο τις ἐξ αὐτῶν νά διακρίνῃ ὅτι θὰ ἐσφύζετο ἐν ἐκείνῳ τὸ πρωτότυπον ὄλων τῶν σλαβικῶν κειμένων. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο ἐγράφη κατὰ τὸν Σακελίωνα περὶ τὸ τέλος τοῦ 10-ου ἢ περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ 11-ου αἰῶνος, κατὰ δὲ τὴν ὑπ' ὄψει ἡμῶν λεπτομερεῇ αὐτοῦ περιγραφῇ τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Θαδδαίου συνίσταται ἐκ φύλλων μεμβρανίνων 339, μήκους 29 καὶ πλάτους 23 ἑκατοστῶν τοῦ γαλλικοῦ μέτρου· εἶναι δὲ καὶ ἰσχυρῶς ἐστάχωμένον, περιφραττόμενον ἄλλως ὑπὸ ξυλίνων πλακῶν. Τὸ κείμενον ἐν μιᾷ τῶν σελίδων ἐκάστη γραμμὰς ἀριθμοῦν 31 καὶ χῶρον καταλαμβάνον μήκους 24 ἑκατοστῶν καὶ πλάτους 145 χιλιοστῶν, εἶναι διηρημένον εἰς δύο βιβλία· ἀτυχῶς ὁμῶς τοῦ πρώτου βιβλίου ἡ ἀρχὴ δὲν σφύζεται, διότι τὸ πρῶτον τοῦ κώδικος φύλλον ἀπωλέσθη ἐκ παλαιοῦ. Ἀμφότερα τὰ βιβλία εἶναι διακεκριμένα ἐν τῷ κώδικι ὑπὸ μιᾶς κενῆς σελίδος, ἥτις ἐξ ἀρχῆς εἶχεν ἀφεθῇ ἄγραφος ὑπὸ τοῦ καλλιγράφου, καὶ ὑπὸ ἐνὸς τετάρτου μιᾶς ἐτέρας

Рукопись Патмосской библиотеки числится подъ 111-мъ номеромъ, а краткое ея описание сдѣлано покойнымъ Иоанномъ Саккеліономъ въ изданной имъ въ 1890 г. въ Афинахъ «Патмосской Библиотеκῇ». Данное описание Саккеліона настолько кратко, что не представлялось возможнымъ изъ него догадываться о томъ, что эта рукопись представляетъ изъ себя оригиналъ вѣхъ Славянскихъ текстовъ. По мнѣнію Саккеліона, наша рукопись написана въ концѣ X или въ началѣ XI вѣка, а судя по подробному описанію г. Александра Таадеева она состоитъ изъ 339 пергаментныхъ листовъ 29 сант. длины и 23 сант. ширины; приче́мъ крѣпко сшита и предохранена отъ поврежденій деревянными дощечками. На каждой страницѣ текстъ состоитъ изъ 31 строки и занимаетъ мѣсто въ длину 24 сант. и въ ширину 145 миллим. Текстъ занимаетъ двѣ книги. Къ сожалѣнію, начало первой книги не дошло до насъ, вслѣдствіе того, что первый листъ самага кодекса давно утраченъ. Гранью между двумя книгами

σελίδος, ἀγράφου καὶ τούτου ἐξ ἀρχῆς ἀφενθέντος· ἡ ἐντελὴς ὁμῶς ἄγραφος σελὶς ἐχρησίμευσε κατόπιν ἐν τῷ 13-ῳ αἰῶνι εἰς τὸ νὰ πληρωθῇ διὰ γραμμάτων ἐρυθρῶν μέ τι κείμενον ἀνώνυμον "περὶ τοῦ δεῖν ἡμᾶς φεῦγειν τὰς διαβολικὰς πλάνας καὶ τὴν ψυχικὴν φυλάττειν ἀγνότητα".

Ἐκτὸς τῆς εἰρημένης ἐλλείψεως ὁ πατριακὸς κώδιξ παρουσιάζει πολλαχοῦ τὰ φύλλα διερρήγμένα, ἰδίᾳ δὲ ἐν ταῖς γραμμαῖς τοῦ χάρακος, ἐφ' ὧν ὁ καλλιγράφος ὤφειλε νὰ γράψῃ τὸ κείμενον αὐτοῦ, καὶ τοῦτο διότι ὁ χάραξ, ὡς φαίνεται, δὲν ἦτο πεποιημένος ἐκ χορδῶν νεύρων, ἀλλ' ἐξ ὕλης μεταλλικῆς· φθορὰν τινα ἔπαθεν ὁ κώδιξ καὶ ἐξ ὕδατος, βλάψαντος τὰ ἄκρα τῶν πρώτων αὐτοῦ φύλλων καὶ τὸ κείμενον τῶν τριῶν πρωτίστων σελίδων· ἐκ δὲ πυρᾶς ὑπέστησαν φθορὰν αἱ κάτω γραμμαὶ ἐξ ὁμόνων φύλλων, ἅτινα ὁμῶς ἀνήκουσιν εἰς τὸ 1-ον βιβλίον τῆς Μεγάλης Κατηχήσεως (λόγ. Ε'-ΕΓ'). ἐκ δὲ πολλῆς προστριβῆς εἶναι ὡσαύτως διεφθαρμένη ἱκανῶς ἡ ἐσχάτη τοῦ κώδικος σελίς· ἀλλ' ἐνταῦθα πᾶσαι αἱ διεφθαρμέναι καὶ ἡμαυρωμέναι λέξεις ἐγράφησαν καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν παλαιῶν αὐτῶν ἰχνῶν ὑπὸ τοῦ Πηλουσίου μητροπολίτου Ἀμφιλοχίου.

Τὸ κείμενον τοῦ πατριακοῦ κώδικος γεγραμμένον διὰ μελάνης ὑποξάνθου ἢ κιτρίνου χρώματος βαθέος (κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Θαδδαίου), ἀνάγεται ἐκ παλαιογραφικῆς ἐπόψεως εἰς τὸ καλούμενον γραφῆς εἶδος alte Minuskel καὶ μορφὴν ἔχει καθόλου στρογγύλην· σπανίως δὲ καὶ πέραν ἐκτείνεται τῆς πρὸς δεξιὰν καθέτου τοῦ χάρακος γραμμῆς, ἥτις καθορίζει τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐκεί μαργελίου· κατὰ κανόνα ὁμῶς τοῦ καλλι-

служить въ кодексѣ одна страница, оставленная писцомъ чистою, да еще верхняя четверть слѣдующей страницы, также оставлена пустою. Но зато, бывшая сначала совсѣмъ пустая страница, въ тринадцатомъ вѣкѣ послужила мѣстомъ для написанія анонимнаго текста съ киноварными буквами: «о томъ, что намъ подобаетъ удалиться отъ діавольскихъ заблужденій и сохранить душевную чистоту».

Помимо указаннаго недостатка, въ Патмосскомъ кодексѣ существуютъ еще и слѣдующіе недочеты: листы въ немъ во многихъ мѣстахъ разрѣзаны инструментомъ, проводившимъ строки, на которыхъ писецъ долженъ былъ написать свой текстъ. Это обстоятельство объясняется тѣмъ, что инструментъ этотъ сдѣланъ не изъ жильныхъ струнъ, а изъ металлическихъ. Кодексъ нашъ пострадалъ также отъ воды, испортившей по краямъ первые три его листа, а отчасти и текстъ первыхъ трехъ страницъ. Огнемъ истреблены нижнія строки шести лишь листовъ, принадлежавшихъ первой книгѣ Большого Катихизиса (Поучен. Ε'—ΕΓ'). Равнымъ образомъ, послѣдняя страница кодекса достаточно повреждена вслѣдствіе большого тренія, но тутъ всѣ попорченныя и исчезнувшія слова возстановлены на основаніи своихъ слѣдовъ Пелусійскимъ митрополитомъ Амфилохіемъ.

Почеркъ текста Патмосскаго кодекса, писаннаго чернилами желтоватыми или совершенно желтаго цвѣта, относится, по выраженію г. Александра Θαδδεεω, съ палеографической точки зрѣнія къ письму такъ-называемому alte Minuskel, а по формѣ—послѣднее въ нашемъ кодексѣ круглое. Текстъ изрѣдка выходитъ изъ-за правой перпендикулярной линіи, которая опредѣляетъ на-

γράφου ἔξω τῆς πρὸς ἀριστερὰν τοῦ μαργε-
λίου γραμμῆς εὐρίσκεται διὰ παντὸς τὸ πρῶ-
τιστον γράμμα ἐκάστου λόγου, ὅπερ ὡς εἰ-
κὸς εἶναι κεφαλαιῶδες. Τῶν δὲ κατηχήσεων
αἱ ἐπιγραφαὶ εἶναι γεγραμμέναι δι' ὧν καὶ τὸ
κεῖμενον γραμμάτων, ἀλλὰ κατὰ τρόπον με-
γεθυντικόν καὶ οὕτως ἀραιόν, ὥστε νὰ μὴ
συνδέωνται πρὸς ἄλληλα. Τὸ δὲ ὑπογεγραμμέ-
νον ἢ προσγεγραμμένον ἰῶτα οὐδαμοῦ τοῦ
κώδικος ἀπαντᾷ· ἀλλὰ καὶ λέξεις ἐπιτετημημέ-
ναι πάνυ ὀλίγαι ἀπαντῶσιν, οἷον θε̅ς (= θεός),
π̅να (= πνεῦμα), οὐ̅νων (= οὐρανῶν), σ̅ρια
(= σωτηρία), π̅ι (= περὶ), χ̅ω (= Χριστῷ),
α̅μ (= ἀμήν), αἰ̅ω (= αἰῶνας). Τέλος δὲ ὁ ἐν
τῷ κώδικι τονισμὸς τῶν λέξεων καὶ ὁ πνευ-
ματισμὸς αὐτῶν οὐδὲν ἔχει τὸ διακριτικόν,
καθότι δὲν ἀνήκει εἰς τὸ γωνιῶδες, ἀλλ' εἰς
τὸ κοινότατον εἶδος.

Τὸ πρῶτον τοῦ κώδικος τούτου βιβλίον
ἀριθμεῖ κατηχήσεις 87, καὶ βεβαίως ἡ τά-
ξις αὐτῶν θὰ παριστᾷ τὴν πρωτότυπον
τοῦ συγγραφέως διάταξιν, διότι ἐν ἄλλοις
ἤδη γνωστοῖς ἀντιγράφοις ἐκλογή τις μόνον
αὐθαίρετος εὐρίσκεται τῶν κατηχήσεων τού-
των. Οὕτως ἄγνωστοι κατηχήσεις ἐν ταῖς
τοιούτοις ἀντιγραφοῖς μένουσιν, ὡς φαί-
νεται, αἱ ἑξῆς τοῦ πατριακοῦ ἀντιγράφου·
γ', ζ', η', ι', ια', ιβ', ιγ', ιε', ις', ιζ', ιθ',
κ', κβ', κγ', κδ', κε', κς', κζ', κη', κθ', λ',
λα', λδ', λε', λζ', λθ', μγ', μδ', με', μς', μζ',
ν', να', νβ', νδ', νζ', νη', νθ', ξ', ξα', ξβ',
ξδ', ξς', ξζ', ξη', ξθ', ο', οα', οβ', οδ', οε', οζ',
οθ', π', πα', πς', πζ'. Κώδικες δὲ, ἐν οἷς
περιέχονται κατηχήσεις τινὲς τοῦ 1-ου βιβλίου,
εἶναι τότε νῦν εἰς ἡμᾶς γνωστοὶ οἱ ἐπόμενοι¹.

чало поля. По правилу и приемамъ
писца, внѣ линіи, находящейся по лѣ-
вой сторонѣ поля, находится всегда пер-
вая буква каждаго Поученія, которая—
какъ и слѣдуетъ быть — заглавная.
Заглавія Поученій написаны тѣми же,
что и весь текстъ, буквами, съ тѣмъ
лишь различіемъ, что буквы заглавій —
больше по величинѣ и находятся въ
нѣкоторомъ разстояніи другъ отъ дру-
га, не связываясь между собою. Под-
писная іота нигдѣ не встрѣчается; кро-
мѣ того, попадаетъ нѣсколько сокра-
щеній словъ вродѣ: $\theta\sigma$ (= $\theta\epsilon\acute{o}\varsigma$),
 $\pi\nu\alpha$ (= $\pi\nu\epsilon\upsilon\mu\alpha$), $\omicron\nu\nu\omega\nu$ (= $\omicron\upsilon\rho\alpha\nu\omega\nu$), $\sigma\rho\iota\alpha$
(= $\sigma\omega\tau\eta\rho\acute{\iota}\alpha$), $\pi\acute{\epsilon}$ (= $\pi\epsilon\rho\acute{\iota}$), $\chi\omega$ (= $\chi\rho\iota\sigma\tau\acute{\omega}$),
 $\alpha\mu$ (= $\alpha\mu\acute{\eta}\nu$), $\alpha\iota\omega$ (= $\alpha\iota\omega\nu\alpha\varsigma$). Наконецъ,
ударенія и придыханія въ кодексѣ
ничего особеннаго не представляютъ,
такъ какъ сводятся не на угловатый
видъ, но на общепринятый.

Первая книга настоящаго кодекса со-
держитъ въ себѣ 87 Поученій, и, безъ со-
мнѣнія, порядокъ ихъ въ ней воспроиз-
водитъ первоначальное распредѣленіе,
сдѣланное самимъ авторомъ, такъ какъ
въ другихъ, извѣстныхъ уже, спискахъ
находится нѣкоторый уже произвольный
выборъ изъ тѣхъ Поученій. Такимъ
образомъ, неизвѣстными поученіями въ
подобныхъ спискахъ остаются, повиди-
мому, слѣдующія Поученія Патмоскаго
списка: γ', ζ', η', ι', ια', ιβ', ιγ', ιε', ις',
ιζ', ιθ', κ', κβ', κγ', κδ', κε', κς', κζ', κη',
κθ', λ', λα', λδ', λε', λζ', λθ', μγ', μδ', με',
μς', μζ', ν', να', νβ', νδ', νζ', νη', νθ', ξ',
ξα', ξβ', ξδ', ξς', ξζ', ξη', ξθ', ο', οα', οβ',
οδ', οε', οζ', οθ', π', πα', πς', πζ'. На-
сколько намъ извѣстно, кодексы, из-
вѣстные и содержащіе нѣкоторыя по-
ученія первой книги, слѣдующіе¹:

¹ H. O. Coxe, Catal. cod. manuscr. bibl. Bodleianae I, c. 575—577. J. Iriarte, Regiae bibliothecae
Matritensis codices graeci MSS., I, c. 5—19. B. de Montfaucon, Bibliotheca Coisliniana, c. 386—388.
[Mingarelli], Graeci codices manuscripti apud Nanios - - - asservati, c. 88—101.

Laudianus 89.

Matritensis 4.

Coislinianus 272.

Nanianus 62.

Τέλος αἱ ἐν τῷ πατριακῷ 111-ῳ χειρογράφῳ κατηχήσεις, αἱ συναποτελοῦσαι τὸ 1-ον τῆς Μεγάλης Κατηχήσεως βιβλίον, εἶναι ἐπιγεγραμμέναι οὕτω ¹.

α') Κατήχησις ἀκέφαλος, ἥς αἱ πρῶται λέξεις ἔχουσι νῦν οὕτως: «-- -- ὁ γὰρ θεὸς καὶ ῥήματος» κτλ.

β') «Περὶ τῆς πανωλεθρίου παρρησίας καὶ τοῦ εὐχαρίστως ὑποφέρειν τὰς νόσους». Прβλ. Кώδ. Matriten. 4, α'. Coislin. 272, α'.

γ') «Περὶ τοῦ ἡνωσθαι τοὺς ἀδελφούς πνευματικῶς ὡς ἐν σῶμα, καὶ εἰς πολλὰ μέλη διαιροῦνται».

δ') «Περὶ τοῦ μετὰ φόβου θεοῦ καὶ πάσις (γρ. πάσης) ἀπαθείας τὸν τε κανονάρχην, τὸν κανδηλάριον καὶ τὸν νοσοκόμον ἐπικρατεῖν τὰς αὐτῶν διανοίας». Прβл. κώδ. Matrit. 4, β'. Coislin. 272, β'.

ε') «Περὶ τῶν διακονιῶν, ὅτι ὁ προθύμως ἐργαζόμενος ἐν αὐταῖς τῷ Χριστῷ προσφέρει θυσίαν καθαρὰν». Прβл. κώδ. Matrit. 4, γ'. Coislin. 272, γ'.

ς') «Περὶ τῆς αἰφώτου ἐξαγγέλλεως καὶ τοῦ ἀντέχεσθαι παντὸς ἀγαθοῦ διὰ τῆς ταπεινώσεως». Ἐν τῷ κώδ. Matrit. 4, δ'. Coislin. 272, γ'.

ζ') «Περὶ τοῦ καρτερῶς ὑποφέρειν τὰ λυπηρὰ τοῦ κατὰ θεὸν βίου ἐπ' ἐλπίδι τῆς ἀτελευτήτου ζωῆς».

η') «Περὶ τοῦ διεξάγεσθαι τοὺς ἐπομένους θεοπρεπῶς, καὶ ἀπόντες ὡς τῷ πνεύματι».

θ') «Περὶ τοῦ χωρισμοῦ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ ὅτι μεγάλη βοήθεια ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἢ τῶν δακρύων ἐκδυσώπησις». Кώδ. Matrit. 4, ε'. Coislin. 272 ε'.

ι') «Περὶ τοῦ κτήσασθαι τὰς ἀρετὰς ἐν

¹ Λυπηρὸν ὅτι ὁ κ. Ἀλέξανδρος Θαδδαίου δὲν ἐσημείωσε τὰς πρώτας λέξεις μιᾶς ἐκάστης τῶν κατηχήσεων τούτων.

Laudianus 89.

Matritensis 4.

Coislinianus 272.

Nanianus 62.

Наконецъ, поученія Патмосской рукописи № 111, составляющіе первую книгу Большого Катихизиса, озаглавлены слѣдующимъ образомъ:

1) Катихизисъ безъ начала; начальныя его слова нынѣ таковы: «..... ибо Богъ и Слово» и т. д.

2) «О всегубительной продерзости и о томъ, какъ радостно выносить болѣзни». Срвн. Код. Matrit. 4, α'. Coislin. 272, α'.

3) «О духовномъ соединеніи братьевъ какъ бы въ одно тѣло, не смотря на то, что они представляютъ изъ себя многіе отдѣльные члены».

4) «О томъ, что канонарху, лампадчику и больничнику слѣдуетъ служить со страхомъ Божиимъ и съ полнымъ безстрастіемъ». Ср. Код. Matrit. 4, β'. Coislin. 272, β'.

5) «О служеніяхъ: что съ охотой занимающійся ими приносить чистую жертву Христу». Ср. Код. Matrit. 4, γ'. Coislin. 272, γ'.

6) «О присносвѣтящей искренности и о томъ, чтобы держаться всякаго добра чрезъ смиреніе». Въ кодексѣ Matrit. 4, δ'. Coislin. 272, γ'.

7) «О томъ, чтобы выносить терпѣливо скорби жизни въ Богѣ, уповая на жизнь вѣчную».

8) «О томъ, что послушники должны проводить жизнь богоугодно, хотя бы они духовно отсутствовали».

9) «Объ отдѣленіи души отъ тѣла и о томъ, что большую помощь оказываетъ въ тотъ часъ умиловленіе чрезъ слезы». Код. Matrit. 4, ε'. Coislin. 272, ε'.

10) «О приобрѣтеніи добродѣтелей

² Жаль, что г. Александръ Фаддеевъ не озаботился отмѣтить начальныя слова каждаго, отдѣльно, поученія.

τῇ συμμετρίᾳ τῆς διαίτης καὶ ἀπαλλάττεσθαι τοῦ κόσμου».

ια') «Περὶ τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἐν ᾗ ἀπολαύσουσιν οἱ ἐνθές εὐβιώσαντες τὴν δόξαν τὴν ἀπέραντον».

ιβ') «Περὶ τοῦ ἀρνήσασθαι κόσμον καὶ συγγενείας καὶ τοῦ ἐλέσθαι ἔργα ἀρετῆς».

ιγ') «Περὶ τοῦ ἐν σαρκὶ ὄντας ὑπὲρ τὴν σάρκα φρονήσαι καὶ κεκτῆσθαι ἐπηγγελμένα ἀγαθά».

ιδ') «Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης καὶ τὸ (γρ. τοῦ) σπουδαίους εἶναι ἐν πάσαις ταῖς ψαλμοφδίαις καὶ λειτουργίαις». Κῶδ. Matrit. 4, ζ'.

ιε') «Περὶ τοῦ ἀποδράσαντος ἀδελφοῦ Ταρασίου, ὃς καὶ ἐπαλινδρόμησε διὰ τῆς τοιαύτης κατηχήσεως».

ισ') «Περὶ τοῦ προεστῶτος ποταπὸν αὐτὸν ἀπαιτεῖ εἶναι ὁ λόγος προλέγοντα τοῖς ὑπηκόοις τὰ μέλλοντα».

ιζ') «Περὶ πίστεως ἀληθινῆς καὶ ὅτι δι' αὐτῆς οἱ προοδεύσαντες τὴν καλὴν ὁδὸν ἤνυσαν».

ιη') «Περὶ τῶν ἐν τῷ κοινοβίῳ ζώντων, ὅτι τῶν ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ τὸν βίον ἐζήλωσαν». Κῶδ. Matrit. 4, ζ'. Coislin. 272, ζ'.

ιθ') «Περὶ τοῦ προσέχειν καὶ νήφειν ἐκαστοτε πρὸς τὰ πειρατήρια τοῦ διαβόλου καὶ μὴ ἐθελοδρησεῖν».

κ') «Περὶ τοῦ ἐν πάσῃ ἀκριβείᾳ τὰ τῶν πατέρων ἐξετάζειν δόγματα τε καὶ κατηχήσεις (γρ. κατηχήσεις)».

κα') «Περὶ τῆς ὑποποιοῦ ταπεινώσεως, ἵνα μᾶλλον ὁ σπουδαῖος ἐν τοῖς ἔργοις καταβεβλημένῳ φρονήματι διαλάμπῃ». Κῶδ. Matrit. 4, η'.

κβ') «Περὶ τοῦ εὐχαρίστως πάντα ὑποφέρειν καὶ μὴ καταπονηρεῖσθαι τῶν πρωτευόντων».

чрезъ соотвѣтственную имъ упорядоченность жизни и объ освобожденіи отъ міра».

11) «О горнемъ Іерусалимѣ, гдѣ будутъ пользоваться безграничною славою жившіе благочестиво».

12) «Объ отреченіи отъ міра и отъ родства и объ избраніи дѣлъ добродѣтели».

13) «О томъ, что хотя (пребываемъ) во плоти, (надо) думать о сверхчужденномъ и (такимъ образомъ) приобрѣсти обѣщанныя блага».

14) «О любви во Христѣ и о томъ, что (надо) быть усердными во всѣхъ псалмопѣніяхъ и служеніяхъ». Код. Matrit. 4, ζ'.

15) «О тайно удалившемся братѣ Тарасіи, который и вернулся опять (убѣжденный) чрезъ сіе поученіе».

16) «О томъ, каковъ долженъ быть по требованію разума настоятель, чтобы (онъ могъ) предсказывать подчиненнымъ о будущемъ».

17) «Объ истинной вѣрѣ и (о томъ), что шедшіе по ней прошли чрезъ добрый путь».

18) «О живущихъ въ киновіи, что они ревнуютъ о жизни апостоловъ Христовыхъ». Код. Matrit. 4, ζ'. Coislin. 272, ζ'.

19) «О вниманіи и трезвенности при всякой попыткѣ діавола и (о томъ), что не слѣдуетъ совершать службу по произволу».

20) «О томъ, что нужно тщательно изслѣдовать догматы и поученія (св.) отцевъ».

21) «О возвышающемъ дѣйствіи смиренія, чтобы чрезъ смиреніе обнаруживался (человѣкъ) усердный въ дѣлахъ». Код. Matrit. 4, η'.

22) «О томъ, что съ радостью (надо) все выносить и не лукавствовать (по отношенію) къ первенствующимъ».

κγ') «Περὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ κυρίου, ὅτι οὐ χρὴ παραβλέπειν ἐξ αὐτῶν οὐδὲ τὴν τυχοῦσαν».

κδ') «Περὶ τοῦ ῥῆξαι πάντα τὰ σαρκικὰ φρονήματα διὰ τῆς τῶν θελημάτων ἐκκοπῆς».

κε') «Περὶ τῆς προστασίας τῶν ἀδελφῶν, ὅτι θεός πολὺ διεξάξει πῶς ὁ προηγούμενος κατὰ τὸ βούλημα τοῦ θεοῦ».

κς') «Περὶ τοῦ φωτίζεσθαι τὴν ψυχὴν ἐν τῇ ὑπομονῇ τῆς ἀρετῆς».

κζ') «Περὶ τοῦ μὴ ἐρωτᾶν τινὰς τοὺς ἐξερχομένους ἐκ τῆς φυλακῆς τὸ τί καὶ πῶς καὶ περὶ τῆς ἀναφανδὸν ἐξαγγέλλεως τοῦ ἀδελφοῦ Θεοσώστου».

κη') «Περὶ τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ ὅτι ὁρόμου χρεῖα εἰς τὸ σωθῆναι».

κθ') «Περὶ τῆς ματαιότητος τῶν κοσμικῶν προσπαθειῶν καὶ ἀνάγγελσις τῆς δεξιᾶς καὶ ἀριστερᾶς ὁδοῦ».

λ') «Παραίνετικὴ πρὸς τὸ μηδὲν λογίζεσθαι τὰ πρόσκαιρα διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν».

λα') «Περὶ βίου ὁρθοῦ καὶ ὅτι ἡτοίμασται στέφανος οὐράνιος τοῖς διὰ θεὸν πάντα ἐγκρατευομένοις».

λβ') «Περὶ τοῦ ὅτι οἱ ἀφίσαντες (γρ. ἀφῆσαντες) πάντα καὶ ἀκολουθήσαντες Χριστῷ, καὶ εὐτελῇ τυγχάνωσιν, ἀπολήφονται μεγάλα ἀγαθὰ». Κῶδ. Matrit. 4, θ'. Coislin. 272, ζ'.

λγ') «Περὶ τοῦ ἐν τῷ κοινοβίῳ σκάμματος, ὅτι τῶν ἰσῶν στεφάνων τοῖς μάρτυσιν ὁ ἀθλῶν παρὰ Χριστοῦ κομίζεται». Κῶδ. Matrit. 4, ι'. Coislin. 272, η'.

λδ') «Παραίνεσις περὶ τοῦ ἐναρξάμενου καλῶς πρὸς τὸ μὴ παλινδρομῆσαι πρὸς τὰ φαῦλα».

λε') «Προτρεπτικὴ, ὅτι κόρος ἀκόρεστος καὶ ἀπόλαυσις αἰώνια τῶν ἀθεωρήτων ἀγαθῶν».

λς') «Περὶ τῶν νοσοῦντων, ὅτι δεῖ ὑπομένειν ἐν τοῖς διδομένοις καὶ πολὺς ὁ μι-

23) «Οὐ παρὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ κυρίου, ὅτι οὐ χρὴ παραβλέπειν ἐξ αὐτῶν οὐδὲ τὴν τυχοῦσαν».

24) «Οὐ σοκροῦσιν ἐκ τῶν σαρκικῶν φρονήματων διὰ τῆς τῶν θελημάτων ἐκκοπῆς».

25) «Οὐ ποτὶς ἐν τῇ προστασίᾳ τῶν ἀδελφῶν, ὅτι θεός πολὺ διεξάξει πῶς ὁ προηγούμενος κατὰ τὸ βούλημα τοῦ θεοῦ».

26) «Οὐ φωτίζεσθαι τὴν ψυχὴν ἐν τῇ ὑπομονῇ τῆς ἀρετῆς».

27) «Οὐ μὴ ἐρωτᾶν τινὰς τοὺς ἐξερχομένους ἐκ τῆς φυλακῆς τὸ τί καὶ πῶς καὶ περὶ τῆς ἀναφανδὸν ἐξαγγέλλεως τοῦ ἀδελφοῦ Θεοσώστου».

28) «Ὅτι ἐπαγγελμένων ἀγαθῶν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ ὅτι ὁρόμου χρεῖα εἰς τὸ σωθῆναι».

29) «Ὅτι ματαιότητος τῶν κοσμικῶν προσπαθειῶν καὶ ἀνάγγελσις τῆς δεξιᾶς καὶ ἀριστερᾶς ὁδοῦ».

30) «Ὅτι παραίνετικὴ πρὸς τὸ μηδὲν λογίζεσθαι τὰ πρόσκαιρα διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν».

31) «Ὅτι βίου ὁρθοῦ καὶ ὅτι ἡτοίμασται στέφανος οὐράνιος τοῖς διὰ θεὸν πάντα ἐγκρατευομένοις».

32) «Ὅτι οἱ ἀφίσαντες (γρ. ἀφῆσαντες) πάντα καὶ ἀκολουθήσαντες Χριστῷ, καὶ εὐτελῇ τυγχάνωσιν, ἀπολήφονται μεγάλα ἀγαθὰ». Код. Matrit. 4, θ'. Coislin. 272, ζ'.

33) «Ὅτι ἐν τῷ κοινοβίῳ σκάμματος, ὅτι τῶν ἰσῶν στεφάνων τοῖς μάρτυσιν ὁ ἀθλῶν παρὰ Χριστοῦ κομίζεται». Код. Matrit. 4, ι'. Coislin. 272, η'.

34) «Ὅτι ἐναρξάμενου καλῶς πρὸς τὸ μὴ παλινδρομῆσαι πρὸς τὰ φαῦλα».

35) «Ὅτι προτρεπτικὴ, ὅτι κόρος ἀκόρεστος καὶ ἀπόλαυσις αἰώνια τῶν ἀθεωρήτων ἀγαθῶν».

36) «Ὅτι περὶ τῶν νοσοῦντων, ὅτι δεῖ ὑπομένειν ἐν τοῖς διδομένοις καὶ πολὺς ὁ μι-

σθός». Kōd. Matrit. 4, ια'. Coislin. 272, θ'. Laud. 89, xi.

λζ') «Περὶ τῆς ὁσίας ταπεινοφροσύνης, ὅτι ὁ καρπὸς αὐτῆς γλυκὺς καὶ ἐπέραστος».

λη') «Περὶ τῶν λαθροκακούργως ποιούντων πρὸς ἀλλήλους φιλίας». Kōd. Matrit. 4, ιβ'. Laud. 89, xii.

λθ') «Περὶ τῆς κεκαθαρμένης ψυχῆς, ὅτι γνωστῶς γνωρίζει τὰ ἀποκυήματα τῆς ἀμαρτίας».

μ') «Περὶ τοῦ ὑποτάσσεσθαι τῷ προσεστώτι ὡς σίδηρος τῷ χαλκεῖ καὶ ἐκ τοῦτου ἀμερίμνως διαβιοῦν». Kōd. Matrit. 4, ιγ'. Coisl. 272, ι'. Laud. 89, xiii.

μα') «Περὶ τοῦ ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ τῶν ἔργων διαβιβάζοντας τὸν καιρὸν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπιτεύξεσθαι». Kōd. Matrit. 4, ιδ'. Laud. 89, xiv.

μβ') «Περὶ τοῦ μὴ μεγαλύνειν ἄλλον βίον πλεῖον τῶν κοινοβιακῶς διαβιούντων». Kōd. Matrit. 4, ιε'. Coisl. 272, ια'. Laud. 89, xv.

μγ') «Περὶ τῆς φοβεράς ἡμέρας τῆς κρίσεως καὶ τῶν ἡτοιμασμένων κολάσεων τοῖς ἀμαρτωλοῖς».

μδ') «Περὶ τοῦ καθηλῶσθαι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου τοὺς προσερχομένους, καὶ περὶ τῆς ἀποταγῆς τοῦ ἀδελφοῦ Πέτρου».

με') «Περὶ τῶν ἐξ ἀπροσεξίας καὶ ἐν ἀφελότητι καρδίας δοξαζόντων τὸν οἰκονόμον ἴσα τοῦ ἡγουμένου».

μς') «Περὶ νηστείας καὶ τῆς μελλούσης φρικτῆς ἡμέρας».

μζ') «Περὶ τοῦ ἀσκητικοῦ καὶ ἰσαγγέλου βίου διαγόμευσις».

μη') «Περὶ τῆς πανωλεθρίου παρρησίας». Kōd. Matrit. 4, ις'. Laud. 89, xvi.

μθ') «Περὶ τῶν πανουργιῶν (γρ. πανουργιῶν) τῶν ἀκαθάρτων δαιμόνων καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ προκειμένου τῶν διακονούντων καλῶς». Kōd. Matrit. 4, ιζ'. Laud. 89, xvii.

ν') «Περὶ διακρίσεως, πῶς δεῖ ἐξάγεσθαι

лаемому (бѣдствію) и что (за сіе общано) воздаяніе многое». Код. Matrit. 4, ια'. Coislin. 272, θ'. Laud. 89, xi.

37) «О праведномъ смиренномудріи, что плодъ его сладокъ и возжелѣнень».

38) «О вступающихъ другъ съ другомъ въ дружбу съ тайными злонамѣренными цѣлями». Код. Matrit 4, ιβ'. Laud. 89, xii.

39) «Объ очищенной душѣ, что она ясно сознаетъ слѣдствія грѣха».

40) «О томъ, чтобы подчиняться настоятелю (точно), какъ желѣзо (подчиняется) кузнецу, и чрезъ это проводить жизнь безпечально». Код. Matrit. 4, ιγ'. Coislin. 272, ι'. Laud. 89, xiii.

41) «О достиженіи вѣчныхъ благъ чрезъ посвященіе времени труду и о напряженіи въ работахъ». Код. Matrit. 4, ιδ'. Laud. 87, xiv.

42) «О томъ, чтобы не превозносить другой жизни болѣе (жизни) обитающихъ въ киновіи». Код. Matrit. 4, ιε'. Coislin. 272, ια'. Laud. 89, xv.

43) «О страшномъ днѣ суда и объ уготованныхъ грѣшникамъ мученіяхъ».

44) «О томъ, что вступающіе (въ монашество) пригвождаютъ себя страху Господню, и объ отреченіи брата Петра».

45) «О почитающихъ эконома по невниманію и простотѣ сердца наравнѣ съ игуменомъ».

46) «О постѣ и о будущемъ страшномъ днѣ».

47) «Бесѣда объ аскетической и равноангельской жизни».

48) «О всегубительной продерзости». Код. Matrit. 4, ις'. Laud. 89, xvi.

49) «О лукавствахъ нечистыхъ диволовъ и о грядущемъ воздаяніи добрѣ служащимъ». Код. Matrit. 4, ιζ'. Laud. 89, xvii.

50) «О различеніи, какъ слѣдуетъ

(γρ. διεξαγεσθαι) τοὺς ἀστικωτέροισι καὶ ἐχωρίοις».

να') «Περὶ τῶν θείων ἐντολῶν καὶ τοῦ μὴ τόπτειν τινὰ ἐν τῇ ἀδελφότητι, καὶ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ Ὁρσιίου».

νβ') «Περὶ τῆς συμπληρώσεως τῆς ἀγίας τεσσαρακοστῆς, καὶ περὶ τῆς μακαρίας σιωπῆς, καὶ περὶ τοῦ φοβεροῦ κρίματος τοῦ ἐκχευομένου γέλωτος».

νγ') «Περὶ τῶν ζωοποιῶν παθημάτων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ περὶ (τοῦ) εὐπειθῶς (γρ. εὐπειθῶς) δέχεσθαι τὰς διακονίας τοὺς ἀποτεταγμένους». Κωδ. Matrit. 4, ιη'. Laud. 89, xviii.

νδ') «Περὶ τῆς εὐρέσεως τῶν λειψάνων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ εἰς τοὺς νεκροὺς ἅπαντας».

νε') «Περὶ τοῦ ὀλίγῳ οἶνῳ χρῆσθαι καὶ τοῦ δέχεσθαι τοὺς παῖδας καὶ τοὺς κυλοὺς (γρ. κυλλοὺς) καὶ τοὺς ἀναπήρους». Κωδ. Matrit. 4, ιθ'. Laud. 89, xix.

νς') «Περὶ τοῦ μὴ διδεῖν ἢ λαμβάνειν τι ἐν βρώμασιν ἢ ἐν πόμασιν ἐν τῇ ἀδελφότητι ἄνευ εὐλογίας». Κωδ. Matrit. 4, κ'. Laud. 89, xx.

νζ') «Περὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποδημίας καὶ διατάξεις πρὸς τὸ ὑπείχειν τῷ πρεσβυτέρῳ ἀντὶ ἡγουμένου ὅλην τὴν ἀδελφότητα».

νη') «Ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸς τὸν ἀδελφὸν καὶ οἰκονόμον».

νθ') «Περὶ εἰρήνης καὶ ἀγάπης καὶ συνασπισμοῦ τῶν κατὰ θεὸν θελόντων ζῆν».

ξ') «Περὶ τοῦ ὁποῖον δεῖ εἶναι τὸν προσετώτα καὶ παραίτησις ἑαυτοῦ πρὸς τὸ ὕψος τῆς προεδρίας».

ξα') «Περὶ νηστείας (γρ. νηστείας) καὶ τὸ πω πομένοντας ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ ἐργαζομένους ταῖς ἰδίαις χερσὶν εὐχαρίστως μεταλαμβάνειν τροφῆς».

ξβ') «Περὶ τῆς φοβερᾶς κρίσεως καὶ τοῦ εὐχαριστεῖν ὑπὲρ ὧν ἐρρόσθη ἕκαστος (τῶν) νῦν πειρατηρίων τοῦ διαβόλου».

вести себя горожанамъ и какъ крестьянамъ».

51) «О Божественныхъ заповѣдяхъ и о томъ, чтобы никто въ братіи не обижалъ (другаго), и о братѣ Орсиіи».

52) «О провожденіи святой четыредесятницы и достохвальномъ молчаніи, и о страшномъ осужденіи за безудержный смѣхъ».

53) «О животворящихъ страданіяхъ Господа нашего Іисуса Христа и о томъ, чтобы послушники приняли покорно назначенныя имъ служенія». Код. Matrit. 4, ιη'. Laud. 89. xviii.

54) «Объ обрѣтеніи мощей нашихъ братьевъ и (рѣчь) о всѣхъ умершихъ».

55) «О томъ, чтобы употреблять мало вина, принимать дѣтей и о хромыхъ и изуродованныхъ». Код. Matrit. 4, ιθ'. Laud. 89, xix.

56) «О томъ, чтобы не давать или не принимать чего-нибудь изъ пищи или питья въ братіи безъ благословенія». Код. Matrit. 4, κ'. Laud. 89, xx.

57) «Объ отъѣздѣ (Студита) въ Константинополь и распоряженіе о послушаніи всей братіи пресвитеру вмѣсто игумена».

58) «(Катихизическое посланіе) въ Константинополь къ брату (Іосифу) и эконому».

59) «О мирѣ и любви и союзѣ желающихъ жить по Божьему».

60) «О томъ, каковъ долженъ быть настоятель и собственное (Студита) извиненіе, въ виду высоты настоятельства».

61) «О постѣ и о томъ, какъ пребывающимъ въ трудѣ и напряженіи и работающимъ собственными руками радостно принимать пищу».

62) «О страшномъ судѣ и благодареніи за то, ради чего каждый спасенъ (отъ) настоящихъ искушеній діавола».

ξγ') «Περὶ τοῦ ἐν ἐπιμελείᾳ καὶ προσοχῇ καρδίας ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς μονῆς ὡς τοῦ κυρίου». Κῶδ. Matrit. 4, κα'. Laud. 89, xxi.

ξδ') «Περὶ τοῦ μὴ σκανδαλίζεσθαι. ἐπὶ τοῖς προσερχομένοις τῇ μοναδικῇ πολιτείᾳ καὶ μὴ ὑπομένουσιν».

ξε') «Περὶ τῶν πιπτόντων τὸ πῶς δεῖ ἀνίστασθαι, καὶ ἐξηγήσεις ὡφέλημα (γρ. ὡφέλιμος) περὶ ἐπιτιμύσεως καὶ δέσεως ἀγίου γέροντος». Κῶδ. Matrit. 4, xβ'. Laud. 89, xxii.

ξς') «Περὶ προβολῆς τοῦ ἡγουμένου τῶν Καθαρὰ καὶ τοῦ περιχαρῶς εἰσδεξασθαι τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστήν».

ξζ') «Περὶ τῆς δυστροπίας τοῦ κόσμου, ὅτι δεῖ εὐχαριστεῖν λυτρωθέντας ἡμᾶς ἐξ αὐτῆς».

ξη') «Περὶ τῶν παγίδων τοῦ διαβόλου ἀναγγελτικῇ, πῶς δεῖ παρελθεῖν αὐτάς».

ξθ') «Περὶ τοῦ μεσάσματος τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς καὶ προθυμοποιήσεως πρὸς τὸ ἐξῆς τῆς ἀσκήσεως». Κῶδ. Napien. 62, ξη'.

ο') «Περὶ τοῦ οἰκονόμου Ἀρσενίου, ὅπως δεῖ ἐπιτιμᾶν συμπαθητικῶς, καὶ τοῦ ὑπομένειν τοὺς ἐπιτιμώμενους».

οα') «Περὶ τῆς ἀνέσεως τῶν ἡμερῶν τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ὅτι ἐνεργεῖται ὁ θάνατος ἡμέραν καθ' ἡμέραν, καὶ τὸ δεῖ ἐνμερίμους εἶναι».

οβ') «Περὶ τῶν θείων πατέρων ἡμῶν καὶ πῶς ἐν ταῖς ἀρεταῖς διέλαμψαν καὶ ἐδοξάσθησαν».

ογ') «Περὶ τοῦ εὐχερῶς ὑποφέρειν τοὺς προσκρουσμοὺς καὶ διαπληκτισμοὺς ἐλπίδι τῶν μελλόντων ἀγαθῶν». Κῶδ. Matrit. 4, xγ'. Laud. 89, xxiii.

οδ') «Περὶ τοῦ θείου φόβου καὶ ὅτι ὑποτασσόμενοι ἐν ἀληθείᾳ αὐτοῖ καθ' ἑαυτῶν τὴν ψῆφον τοῦ θεοῦ ἐκφέρομεν».

63) «О томъ, чтобы съ прилежаніемъ и вниманіемъ сердечнымъ исполнять монастырскія дѣла (точно такъ), какъ (дѣла) Господни». Код. Matrit. 4, ка'. Laud. 89, xxi.

64) «О томъ, что не должно соблазняться поступающими въ монашескую жизнь и не выдерживающими (до конца)».

65) «О падающихъ: какъ надо возстать (имъ); и полезное разъясненіе объ эпитиміи и о связаніи, что отъ святаго старца». Код. Matrit. 4, xβ' Laud. 89, xxii.

66) «Объ избраніи игумена въ монастырѣ τῶν Καθαρὰ и о томъ, что слѣдуетъ встрѣчать съ радостью святую четырехдесятиницу».

67) «О злонравіи міра: что слѣдуетъ благодарить за наше избавленіе отъ него».

68) «Извѣстительная (бесѣда) о сѣтяхъ діавольскихъ: какимъ образомъ слѣдуетъ избѣгать ихъ».

69) «О преполовеніи святой четырехдесятиницы и ободреніе къ дальнѣйшему подвижничеству». Код. Napien. 62, ξη'.

70) «Объ экономѣ Арсеніи: что слѣдуетъ ему наказывать сострадательно, а наказываемымъ — выдерживать (наказанія)».

71) «О невоздержности въ дни Пятидесятницы, что ежедневно случается смерть, и что слѣдуетъ быть бдительными».

72) «О Божественныхъ Отцахъ нашихъ, и какъ они добродѣтелями просіяли и прославились».

73) «О томъ, (что слѣдуетъ) легко выносить преткновенія и непріязни въ упованіи грядущихъ благъ». Код. Matrit. 4, xγ'. Laud. 89, xxiii.

74) «О страхѣ Божиѣмъ и о томъ, что, истинно повинувся (Богу), сами приобретаемъ себѣ благоволеніе Божіе».

οε') «Περὶ τῆς χαρᾶς τοῦ προεστῶτος, ἐπὶ οἱ αὐτῷ ἐπόμενοι κατὰ θεὸν εὐδωροῦσιν, ἦ καὶ τὸ ἔμπαλιν».

ος') «Περὶ τοῦ λυπεῖσθαι καὶ ὑπερευχεσθαι τῶν ἐξ ἀβουλίας ἀπορρήσσομένων τῆς ἀδελφότητος, καὶ τοῦ φεύγειν τὸν ὄλεθρον». Κῶδ. Matrit. 4, κδ'. Laud. 89, xxiv.

οζ') «Περὶ τοῦ ἐπανελθεῖν διὰ τῆς ἀσκήσεως ὅθεν ἐξεληλύθαμεν καὶ μὴ ἀμελῶς ζῶντας παραδοθῆναι τῷ αἰωνίῳ πυρὶ».

οη') «Περὶ τῶν συμβαινουσῶν θλίψεων ἐν τῷ κοινοβίῳ καὶ πῶς πληθυνομένης τῆς ἀδελφότητος κύριος ὁ θεὸς πορίζει τὰς χρεῖας ἀδελφαλείπτως» (γρ. ἀδελφαλείπτως). Κῶδ. Matrit. 4, κε'. Laud. 89, xxv.

οθ') «Περὶ τῆς κατὰ θεὸν ὁμολογίας τῶν ἀποτασσομένων».

π') «Περὶ τοῦ ταπεινοφρονεῖν τοὺς ἐξ ἀστικοῦ βίου ἐληλυθότας ἐν τῇ μονῇ καὶ μὴ κατεπαίρεσθαι τῶν τινῶν καὶ τοῦ ἐν εἰρήνῃ πάντας διάγειν».

πα') «Περὶ τοῦ προθυμοποιεῖσθαι ἕκαστον ἐν τῇ ἀδελφότητι καὶ κατασπάζεσθαι τὰ ἐπιτίμια».

πβ') «Περὶ τοῦ ἀγαπᾶν ἕσχάτον εἶναι καὶ ἐν ἀτιμίαις καὶ ὕβρεσιν εὐχαρίστως ὑπομένειν». Κῶδ. Matrit. 4, κς'. Laud. 89, xxvi.

πγ') «Περὶ τοῦ ὑποφέρειν γενναίως τὰ ἐπερχόμενα πρὸς τὸ γενέσθαι μιμητὴν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ πολλὰ παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν». Κῶδ. Matrit. 4, κζ'. Laud. 89, xxvii.

πδ') «Περὶ τοῦ ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διάγειν τὴν ἀδελφότητα». Κῶδ. Matrit. 4, κη'. Laud. 89, xxviii.

πε') «Περὶ τοῦ βίον ὁρθὸν κεκτῆσθαι καὶ τοῦ ἀποστρέφειν τοὺς πονηρομένους καὶ στρεβλοκαρδίους». Κῶδ. Matrit. 4, κθ'. Laud. 89, xxix.

75) «О радости настоятеля, когда его последователи идут по пути Божию, и (о томъ, когда случается) противное».

76) «О томъ, (что слѣдуетъ) скорбѣть и молиться объ удаляющихся отъ братіи по неразумію, и объ избѣжаніи гибели». Код. Matrit. 4, κδ'. Laud. 89, xxiv.

77) «О (нашемъ) возвращеніи чрезъ подвижничество (туда), откуда вышли, и (о томъ), чтобы не подвергнуться вѣчному огню, живя нерадиво».

78) «О скорбяхъ, бывающихъ въ киновіи и (о томъ), какъ при умноженіи братіи Господь Богъ непрестанно доставляетъ нужное». Код. Matrit. 4, κε'. Laud. 89, xxv.

79) «О Божіемъ исповѣданіи, и объ отвергающихъ оно».

80) «О томъ (что слѣдуетъ) поступившимъ изъ міра въ обители и смиренномудрствовать и не гордиться, и о томъ, (что слѣдуетъ) жить всѣмъ (монахамъ) въ мирѣ».

81) «О томъ, (что) каждому брату (слѣдуетъ) бодрствовать и принимать (безропотно) эпитиміи».

82) «О томъ, (что слѣдуетъ) считать себя послѣднимъ и переносить съ радостью безчестія и руганія». Код. Matrit. 4, κς'. Laud. 89, xxvi.

83) «О томъ, что (слѣдуетъ намъ) мужественно переносить постигающее (насъ), чтобы быть подражателями Христу, много за насъ пострадавшему». Matrit. 4, κζ'. Laud. 89, xxvii.

84) «О томъ, что (слѣдуетъ) братіи жить въ мирѣ и согласіи». Код. Matrit. 4, κη'. Laud. 89, xxviii.

85) «О томъ, что (слѣдуетъ) устроить правую жизнь и отвращать свое лице отъ лукавствующихъ и развращенныхъ сердцемъ». Код. Matrit. 4, κθ'. Laud. 89, xxix.

πς') «Περὶ τοῦ ἐν ἀφελότητι καρδίας καὶ ἀπλῶ ἤθει διέρχεσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν, καὶ περὶ τῶν νοσερῶν τοῦ ἐν ὑπομονῇ διατελεῖν».

πς') «Περὶ τῆς τῶν δαιμόνων πολυμηχανίου πανουργίας, καὶ πῶς καταργοῦνται καὶ ἐξαφανίζονται αἱ μεθοδεῖαι αὐτῶν».

Μετὰ τὰς κατηγήσεις ταύτας, αἰτινες ἀποτελοῦσιν, ὡς ἤδη ἐλέχθη, τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς Μεγάλης Κατηγήσεως τοῦ ὁσίου Θεοδώρου, ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ἡμετέρῳ 111-φ πατριακῷ κώδικι πᾶσαι αἱ τοῦ δευτέρου βιβλίου 124 κατηγήσεις. καθ' ἣν ὁγλαδὴ τάξιν εὐρίσκονται αὗται ἐν τῇ παρούσῃ ἐκδόσει, φέρουσαι ὡσαύτως ἐκεῖ ἅς καὶ ἐνταῦθα ἐπιγραφάς. Δεύτερον δὲ ἀντίγραφον ὅλων τούτων τῶν κατηγήσεων ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν ἐκ τῶν ἐντόπων καταλόγων τῶν ἐν ταῖς διαφόροις βιβλιοθήκαις φυλαττομένων ἐλληνικῶν χειρογράφων· καὶ ὁμῶς οὐκ ὀλίγαι αὐτῶν εὐρίσκονται συνήθως μετὰ τῶν μικρῶν κατηγήσεων ἐν πολλοῖς κώδιξιν. οἵτινες παρουσιάζουσι τῶν κατηχητικῶν λόγων τοῦ ὁσίου Θεοδώρου ταξινομήσεις ὅλως αὐθαιρέτους, ὁφειλομένας δὲ εἰς καλλιγράφους μεταγενεστέρους τῶν χρόνων αὐτοῦ τοῦ ὁσίου Θεοδώρου. Οἱ βιβλιογράφοι Φαβρίκιος καὶ Harles συνέλεξαν ἐκ τῶν γνωσθέντων μέχρι αὐτῶν κωδίκων τὰς ἐπιγραφάς 217 κατηγήσεων, τούτων δὲ 134 συναποτελοῦσι τὴν πρώτην συλλογὴν. ἦτοι τὴν Μικρὰν Κατήχησιν ὥστε μένουσιν ἀνήκοντες εἰς τὴν τριμερῆ Μεγάλην Κατήχησιν λόγοι ἐν συνόλῳ 83· ἀλλ' ἐκ τούτων πάλιν ἀνήκουσιν εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον τῆς Μεγάλης Κατηγήσεως 75 μόνοι, περιεχόμενοι ὡς εἶκός νῦν ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ. Οἱ ἀντιστοιχοῦντες δὲ τῷ καταλόγῳ τοῦ Φαβρίκιου καὶ τοῦ Harles λόγοι τῆς ἀνὰ χεῖρας ἡμῶν ἐκδόσεως εἶναι οἱ ἐπόμενοι, οἷς προστιθέμεθα τὸν ἐν τῷ πατριακῷ κώδικι ἀριθμὸν τὸν συνήθη ἐν τοῖς μικτοῖς κώδιξιν, ἔτι δὲ τὸν ἀντίστοιχον ἀριθμὸν τοῦ Harles.

86) «О томъ, что (слѣдуетъ) проводить дни нашей жизни въ простотѣ сердца и нрава, и о (случающихся съ нами) недугахъ, когда бываемъ терпѣливы».

87) «Объ искусномъ лукавствѣ демоновъ и о томъ, какимъ образомъ разрушаются и исчезаютъ способы ихъ (лукавства)».

Послѣ этихъ поученій, составляющихъ, какъ сказано, первую книгу Большаго Катихизиса преподобнаго Θεοδώρα, слѣдуютъ въ нашемъ 111 Патмосскомъ кодексѣ 124 поученія второй книги, въ такомъ именно распредѣленіи, въ какомъ идутъ въ настоящемъ изданіи, и носятъ тамъ тѣ же самыя заглавія, какія именно и здѣсь. Второго списка всѣхъ этихъ поученій не существуетъ, если судить по даннымъ печатныхъ каталоговъ разныхъ библиотекъ о хранящихся въ нихъ Греческихъ рукописяхъ. Однако, немало подобныхъ поученій находится во многихъ кодексахъ, которые на ряду съ малыми поученіями представляютъ изъ себя совершенно произвольныя распредѣленія катихизическихъ словъ препод. Θεοδώρα, сдѣланныя позднѣйшими переписчиками. Библиографы Φαβρίцій и Harles изъ извѣстныхъ до нихъ кодексовъ собрали заглавія 217 поученій; но изъ нихъ 134 составляютъ первое собраніе, т. е. Малый Катихизисъ; такъ-что для трехчастнаго Большаго Катихизиса остаются всего 83. Но и изъ послѣднихъ — второй книгѣ Большаго Катихизиса принадлежать лишь 75, которыя и изданы нынѣ въ настоящей книгѣ. Соотвѣтствующія каталогу Φαβρίція и Harles слова настоящаго изданія слѣдующія ¹⁾.

¹⁾ Къ нимъ прилагаемъ нумерацію Патмоскаго кодекса, также обыкновенную нумерацію смѣшанныхъ кодексовъ и нумерацію Harles.

Κώδιξ Πατρου.	Μικτοὶ κώδικες.	Fabric. Harles.	Κώδιξ Πατρου.	Μικτοὶ κώδικες.	Fabric. Harles.
β'	οα'	148	νδ'	ρε'	182
ε'	οβ'	149	νε'	ρς'	183
ζ'	ογ'	150	οβ'	ρζ'	184
η'	οδ'	151	οδ'	ρη'	185
θ'	οε'	152	οε'	ρθ'	186
ι'	ος'	153	ος'	ρι'	187
ια'	οζ'	154	οη'	ρια'	188
ιγ'	οη'	155	οθ'	ριβ'	189
ις'	οθ'	156	π	ριγ'	190
ιζ'	π'	157	πα'	ριδ'	191
ιη'	πα'	158	πβ'	ριε'	192
ιβ'	πβ'	159	πγ'	ρις'	193
κ'	πγ'	160	πδ'	ριζ'	194
κα'	πδ'	161	πε'	ριη'	195
κβ'	πε'	162	πς'	ριθ'	196
κε'	πς'	163	πζ'	ρκ'	197
κς	πζ'	164	πθ'	ρκα'	198
κγ'	μα'	41	ια'	ιγ'	13
λα'	ι'	9	ιβ'	ρκβ'	199
λβ'	πη'	165	ιγ'	ρκγ'	200
λδ'	πθ'	166	ιε'	ρκδ'	201
λε'	νβ'	52	ις'	ρκε'	202
λς'	υι'	167	ιζ'	ρκς'	203
λζ'	υια'	168	ρ'	ρκζ'	204
λη'	υιβ'	169	ργ'	ρκη'	205
λθ'	υιγ'	170	ρε'	ρκθ'	206
μ'	υιδ'	171	ρη'	ρλ'	207
μα'	υιε'	172	ρι'	ρλα'	203
μβ'	υις'	173	ρια'	ρλβ'	209
μγ'	υιζ'	174	ριβ'	ρλγ'	210
μδ'	υιη'	175	ριγ'	ρλδ'	211
με'	υιθ'	176	ριδ'	ρλε'	212
μς'	υκ'	177	ριε'	ρλς'	213
μζ'	νδ'	54	ριη'	ρλζ'	214
μη'	ρα'	178	ρκα'	ρλη'	215
μθ'	ρβ'	179	ρκβ'	ρλθ'	216
ν'	ργ'	180	ρκγ'	ρμ'	217
να'	ρδ'	181			

Σημειώσεως ἄξιός ἰδίᾳ εἶναι ὁ παρισια-
κὸς κώδιξ 891, ἐν ᾧ τοῦ δευτέρου βιβλίου
τῆς Μεγάλης Κατηχήσεως ἐσώθησαν ἐν
συνόλῳ 24 λόγοι, περιεχόμενοι ὡς εἰκὸς
καὶ ἐν τῷ πατριακῷ κώδικι καὶ ἐν τῇ πα-

Слѣдуетъ упомянуть особенно о Па-
рижскомъ кодексѣ № 891, въ которомъ
сохранилось всего 24 слова изъ вто-
рой книги Большаго Катихизиса, содер-
жащіяся, какъ и слѣдовало ожидать, и

ρούση ἐκδόσει. Ὁ παρισιακὸς κώδις μεμβράνινος ὧν ἐγράφη κατὰ τρόπον φιλόκαλον ἔτει 1136-φ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν τῇ ἐκεῖ μονῇ τοῦ Προδρόμου, ἣτις ἔκειτο ἔγγιστα τῆς κινστέρνης Ἀετίου, "διὰ χειρὸς τοῦ μοναχοῦ Ἀρσενίου, ἐξ ἐπιταγῆς καὶ συλλογῆς τοῦ καθηγουμένου τῆς αὐτῆς μονῆς μοναχοῦ κυροῦ Μαξίμου". Καὶ οὗτος ὁ κώδις ἔχει μικτὸν χαρακτῆρα, διότι ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ 170 λόγων 93 ἀνήκουσιν εἰς τὴν Μικρὰν Κατήχησιν, οἱ δὲ λοιποὶ 77 εἰς τὴν Μεγάλην Κατήχησιν. Χαρακτηριστικὸν ἐνταῦθα εἶναι, ὅτι ἀντὶ τῶν συνήθων ἐπιγραφῶν οἱ λόγοι πάντες ἀνεξαίρετως φέρουσιν ἐμμέτρους ἐπιγραφάς, ἐκάστης δηλαδὴ τῶν συνήθων ἐπιγραφῶν ἡ ἔννοια περιορίζεται ἐντὸς ἐνὸς καὶ μόνου ἱαμβικοῦ στίχου. Ἐντεῦθεν ὡς εἰκὸς εἶναι ἀδύνατον νὰ διακρίνωμεν τίνες ἐκ τῶν δευτέρων 77 λόγων ἀνήκουσιν εἰς τὸ πρῶτον, εἰς τὸ δεύτερον ἢ εἰς τὸ τρίτον βιβλίον τῆς Μεγάλης Κατήχσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτοι εἶναι ἤδη ἐκδομένοι, ἡμεῖς τῇ βοήθειᾳ τῶν πρώτων αὐτῶν λέξεων ἠδυνήθημεν νὰ γνωρίσωμεν, ὅτι 24 ἐκ τῶν 77 τούτων λόγων ἀνήκοντες εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον περιέχονται καὶ ἐν τῷ πατριακῷ κώδι, ἐπομένως δὲ καὶ ἐν τῇ παρούσῃ ἐκδόσει. Οἱ λόγοι οὗτοι ἀντιστοιχοῦσι τοῖς ἐπομένοις ἀριθμοῖς.

Πατρ. κώδ. Ἐκδ. Mai.

Ἐπιγραφή.

- ια' = χγ'. «Σπεύδειν πρὸς ἄθλους ἀνεπιστρόφῳ δρόμῳ».
 ιγ' = λζ'. «Μὴ δεῖν ἀθυμεῖν προσβολαῖς τῶν δαιμόνων».
 ιε' = νδ'. «Καύσωνα φεύγειν τῆς κακῆς παρρησίας».
 ις' = νε'. «Μὴ συλλαλεῖν αἰσχιστα πρὸς κρυπτοὺς τόπους».
 ιη' = μδ'. «Πολλοὺς γινώσκειν ὑφεί τοὺς ἀντιστάνας».
 ιδ' = κζ'. «Στέγειν τὰ πάντα, πλὴν μετ' εὐχαριστίας».

въ Патмосскомъ кодексѣ, и въ настоящемъ изданіи. Парижскій кодексъ написанъ на пергаменѣ въ 1136-мъ году въ Константинополѣ въ тамошней обители (св.) Предтечи, которая лежала около Азтійской цистерны, «рукою монаха Арсенія, по порученію игумена сей обители монаха киръ Максима изъ его собранія». И этотъ кодексъ, по своему характеру, принадлежитъ къ смѣшаннымъ, такъ какъ изъ заключающихся въ немъ 170 словъ — 93 принадлежатъ Малому Катихизису, а остальные 77 — Большому Катихизису. Очень характерно здѣсь то, что всѣ безъ исключенія слова, вмѣсто обычныхъ заглавій, носятъ стихотворныя надписи, заключающіяся въ одномъ (и непременно) ямбическомъ стихѣ. Невозможно различить, какія изъ вторыхъ 77 словъ принадлежатъ первой, второй или третьей книгѣ Большаго Катихизиса. Но такъ какъ эти слова уже изданы, то намъ удалось съ помощью ихъ начальныхъ словъ узнать, что 24 изъ этихъ 77 словъ, принадлежатъ второй книгѣ, содержатся и въ Патмосскомъ кодексѣ, слѣдовательно, и въ настоящемъ изданіи. Эти слова соответствуютъ слѣдующимъ номерамъ.

Патм. код. Изд. Mai.

Заглавіе.

- ια' = χγ'. «Спѣшить къ подвигамъ неуклоннымъ путемъ».
 ιγ' = λζ'. «Не упадать духомъ при нападеніи демоновъ».
 ιε' = νδ'. «Избѣгать пыла дурной отваги».
 ις' = νε'. «Не разсуждать безумно въ тайныхъ мѣстахъ».
 ιη' = μδ'. «Многихъ знать противниковъ свыше».
 ιδ' = κζ'. «Переносить все, но съ радостью».

Патм. κωδ. 'Εκδ. Mai.

'Επιγραφή.

κγ' = λα'. «'Εν τῷ κυκλοῦν ὄφλημα
πατέρων βίους».

κδ' = κ'. «Μὴ βαρυθυμεῖν πνευματι-
κοῖς ἐν πόνοις».

κς' = λη'. «Τῆς ὑποταγῆς μεῖζον οὐδὲν
ἐν βίῳ».

κς' = λβ'. «Φωτῶν ἐορτὴν μὴ πάθει
σκοτιστέον».

λγ' = νς'. «Κόπτειν τὰ πάθη σὺν τρο-
φαῖς ταῖς ποικίλαις».

λη' = μ'. «'Εκ τοῦ κατηχεῖν οὐ μι-
κρὸν κέρδος φέρειν».

μ' = δ'. «'Ακηδίας πόρρωθεν ἄττειν
ἐν κόποις».

μβ' = ιθ'. «Προσσεχεῖν ἀπειλαῖς νοῦ-
θεσίαις πατέρων».

μς' = κθ'. «Ζηλοῦν ἔχοντι νηπίων ἀκα-
χίας».

μθ' = ε'. «'Απευχαριστεῖν καὶ φιλεῖν
εὐταξίαν».

οα' = ιγ'. «Φρονεῖν ταπεινὰ καὶ τοὺς
εὐτάκτους βλέπειν».

η' = γ'. «Σὺν ἐγκρατεῖα τὴν ταπει-
νωσιν φέρειν».

ηβ' = ι'. «Πῶς ἀντικρούειν δαίμονας
δεῖ ταῖς πάλαις».

ργ' = κδ'. «Πίστιν κατ' ἐχθρῶν ὡς
ὄπλον προβλητέον».

ριγ' = ια'. «Τῆς ὑποταγῆς θλιβερά πάν-
τα στέγειν».

ριδ' = ιδ'. «Γραφὰς ἐρευνᾶν τὰς θεο-
πνεύστους χρέους».

ριε' = ογ'. «'Ενθεν μέχρις αἵματος ἀγω-
νιστέον».

ρις' = θ'. «Τὴν τῶν Βατῶν αἰσίως τι-
μητέον».

Патм. код. Изд. Mai.

Заглавіе.

κγ' = λα'. «Въ собраніи (наша) обя-
занность (читать) жи-
тія (св.) отцевъ».

κδ' = κ'. «Духовнымъ не грустить
въ трудахъ».

κς' = λμ'. «Въ жизни ничто не
свыше послушанія».

κς' = λβ'. «Не затемнять страстью
праздникъ Просвѣщенія»

λγ' = νς'. «Удалять страсти вмѣ-
стѣ съ разнообразными
яствами».

λη' = μ'. «Изъ наставленія не ма-
лую прибыль выно-
сить».

μ' = δ'. «Въ трудахъ мало по малу
вырываться изъ без-
печности».

μβ' = ιθ'. «Обращать вниманіе на
угрозы (и) увѣщанія
(св.) отцевъ».

μς' = κθ'. «Добровольно ревновать
невинности младенцевъ».

μθ' = ε'. «Благодарить и любить
хорошее поведеніе».

οα' = ιγ'. «Смирennemудрствовать
и взирать на послуш-
ныхъ уставу».

η' = γ'. «Имѣть смиреніе съ воз-
держаніемъ».

ηβ' = ι'. «Какъ слѣдуетъ проти-
востоять въ борьбѣ съ
демонами».

ργ' = κδ'. «Слѣдуетъ выставлѣть
вѣру противъ враговъ
какъ оружіе».

ριγ' = ια'. «Слѣдуетъ переносить всѣ
скорби послушанія».

ριδ' = ιδ'. «Нужно изслѣдовать бого-
духновенныя писанія».

ριε' = ογ'. «Отнынѣ должно бороться
до крови».

ρις' = θ'. «Слѣдуетъ надлежаче по-
читать (праздникъ) Βαίη».

Ἄλλος ἡμῖν γνωστὸς καὶ πρόχειρος κώδιξ, ἐν ᾧ περιέχονται τινὲς τοῦ 2-ου βιβλίου τῶν Μεγάλων Κατηχήσεων, εἶναι ὁ μετὰ τὴν τύπωσιν τοῦ παρόντος βιβλίου περιελθὼν ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀντωνίνου εἰς τὴν κατοχὴν τῆς ἐν Πέτρῳ πόλει Αυτοκρατορικῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης. Ὁ κώδιξ οὗτος (ἀριθ. 569 καὶ 570) ὁγκωδέστατος ὢν ἐξ ἀρχῆς διηρέθη ὕστερον εἰς δύο ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀντωνίνου. ὅστις καὶ ἰδιοχείρως ἀνεπλήρωσε βοήθειά ἐτέρου τινὸς ἀντιγράφου πολλὰ τῶν ὅσα ἐκείνῳ ἔλειπον ἐξ ἐκπεσμοῦ φύλλων τινῶν. Οὕτως ὁ διμερὴς οὗτος κώδιξ ἀριθμεῖ νῦν φύλλα χάρτινα 237 + 217, τὸ δὲ παλαιὸν ἡρίθμει φύλλα σιδηρῆ. Ἐγράφη ἔτει 1438-φ καὶ τὸ κείμενον ἔχει μονόστηλον· μία δ' ἐκάστη τῶν τελείων αὐτοῦ σελίδων ἀριθμεῖ γραμμὰς 24. Τὸ πρῶτον τοῦ κώδικος τούτου μέρος (ἀριθ. 569) περιέχει ἐν αὐτῷ ἀποκλειστικῶς λόγους τοῦ ὁσίου Θεοδώρου ἡριθμημένους 43· ἂν δὲ προστεθῶσιν αὐτοῖς καὶ οἱ μὴ ἡριθμημένοι λόγοι καὶ οἱ φέροντες ὃν καὶ οἱ πρότεροι ἀριθμόν, τότε πάντες οἱ ἐν τούτῳ τῷ κώδικι λόγοι ἀνέρχονται εἰς 100. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα εὐρίσκόμεθα πρὸ κώδικος, ἐν ᾧ περιέχονται κατηχήσεις μικταί, εἰλημμένοι δηλαδὴ ἐκ τῆς Μικρᾶς τῆς Μεγάλης καὶ τῆς Πανηγυρικῆς Κατηχήσεως τοῦ ὁσίου Θεοδώρου. Τοῦτο εἶναι δῆλον ἀρχαῖον καὶ ἐκ τῶν ἀριθμῶν τῶν ἐν τῷ κώδικι λόγων. Λόγου χάριν μετὰ τὸν λόγον λς' ὑπάρχει δεύτερος ἐν αὐτῷ λόγος μετὰ τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανίων, ἐπομένως δὲ φαίνεται νὰ πηγάζῃ ἐκ τῆς ἀγνώστου ἡμῖν συλλογῆς τῆς Πανηγυρικῆς Κατηχήσεως. Ὡσαύτως μετὰ τὸν μδ' λόγον εὐρίσκεται ἕτερος μετὰ τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, ὅστις ἐξ ἀρχῆς θάπετέλει μέρος ἴσως ἢ τοῦ 1-ου ἢ τοῦ 3-ου βιβλίου τῆς Μεγάλης Κατηχήσεως. Καὶ πάλιν ὑπὸ τὸν νς' ἀριθμόν εὐρίσκεται λόγος ἀντιστοιχῶν τῷ λγ' τῆς ἡμετέρας ἐκδόσεως· μετὰ δὲ τοῦτον ὑπάρχει δεύτερος ἐν τῷ κώδικι νς' λόγος, ὅστις εὐρίσκεται ἐν τῇ Μικρᾷ Κατηχήσει. Καὶ πάλιν ὑπ' ἀριθμόν

Другой известный и доступный намъ кодексъ, въ которомъ содержатся нѣкоторыя изъ пространныхъ поученій второй книги (Большаго Катихизиса), это—поступившій въ собственность Петербургской Императорской Публичной Библиотеки, послѣ напечатанія настоящей книги, изъ собранія архимандрита Антонина. Этотъ кодексъ (№№ 569 и 570), очень объемистый, въ послѣдствіи раздѣленъ на два арх. Антонинѣ, который своеручно, на основаніи какого-то другаго списка, дополнилъ многое недостающее въ немъ, вслѣдствіе утраты нѣкоторыхъ листовъ. Такимъ образомъ, въ этомъ двухчастномъ кодексѣ насчитываются теперь 237 + 217 бумажныхъ листовъ, а прежде 458 листовъ. (Кодексъ) написанъ въ 1438 г. Текстъ—въ одинъ столбецъ и въ каждой полной страницѣ насчитывается по 24 строки. Первая его часть (№ 569) содержитъ въ себѣ исключительно слова препод. Θεοδώρα подъ нумераціей 92, а если къ нимъ присоединить и нумерованныя слова, а также и тѣ слова, которыя обозначены со старой нумераціей, то всѣхъ словъ въ этомъ кодексѣ будутъ 100. Но и здѣсь, мы имѣемъ дѣло съ кодексомъ, въ которомъ содержатся смѣшанныя поученія, т. е. заимствованныя какъ изъ Малаго и Большаго Катихизиса, такъ и изъ Панигирическаго Катихизиса препод. Θεοδώρα. Это явствуетъ и изъ нумеровъ, находящихся въ указателяхъ словъ. Напримѣръ, послѣ слова λς' прибавлено другое слово съ тѣмъ нумеромъ, относящееся къ празднику Богоявленія Господня; слѣдовательно, послѣднее слово взято изъ неизвѣстнаго намъ собранія Панигирическаго Катихизиса. Равнымъ образомъ, послѣ μδ' слова прибавлено другое слово съ

ν' εὐρίσκονται τρεῖς ἀλλεπάλληλοι λόγοι μετὰ τὸ χαρακτηριστικὸν «ἕτερος ν'». Τέλος ἐν τούτῳ τῷ κώδικι εὐρέθησαν ἀνήκοντες εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον τῆς Μεγάλης Κατηχήσεως λόγοι ἐν συνόλῳ τριάκοντα καὶ τέσσαρες, οἵτινες ἀντιστοιχοῦσι τοῖς ἐξῆς ἀριθμοῖς τοῦ πατριακοῦ κώδικος, ἐπομένως δὲ καὶ τῆς ἀνὰ χεῖρας ἐκδόσεως.

Πατρ. κώδιξ.	Πατρ. κώδιξ.	Πατρ. κώδιξ.	Πατρ. κώδιξ.
ιβ' =	«ἕτερος ν'», φύλλ.	112 ^α .	
ιγ' =	ξζ', »	155 ^α .	
ιδ' =	ξζ', »	157 ^β .	
ιε' =	ξη', »	159 ^β .	
ις' =	ξθ', »	164 ^α .	
ιθ' =	ο', »	167 ^β .	
κς' =	οα', »	169 ^α .	
κη' =	«ἕτερος νζ'», »	133 ^β .	
κθ' =	«ἕτερος νη'», »	138 ^α .	
λ' =	οβ', »	171 ^α .	
λα' =	ογ', »	176 ^β .	
λγ' =	νς', »	127 ^α .	
λς' =	οδ', »	179 ^β .	
με' =	οε', »	182 ^β .	
μς' =	ος', »	185 ^β .	
νς' =	οζ', »	188 ^α .	
ξε' =	οη', »	190 ^α .	

τῷ же номеру, которое въ началѣ составляло вѣроятно часть или 1-й или 3-й книги Большаго Катихизиса. Также подъ νς' номеромъ прибавлено слово, соответствующее λγ' нашего изданія; а тотчасъ за нимъ слѣдуетъ второе νς' слово, которое находится въ Маломъ Катихизисѣ. Опять таки подъ номеромъ ν' находятся три подъ рядъ слова съ характернымъ обозначеніемъ: «другое ν'». Наконецъ, въ этомъ кодексѣ изъ словъ, принадлежавшихъ второй книгѣ Большаго Катихизиса, найдено всего тридцать четыре слова, которыя соответствуютъ слѣдующимъ номерамъ Патмосскаго кодекса, и слѣдовательно — настоящаго изданія:

Πατρ. κώδιξ.	Πατρ. κώδιξ.	Πατρ. κώδιξ.	Πατρ. κώδιξ.
ξς' =	οθ', φύλλ.	193 ^α .	
οδ' =	π', »	195 ^α .	
οε' =	πα', »	197 ^β .	
π' =	πβ', »	200 ^β .	
πς' =	πζ', »	203 ^β .	
πη' =	πδ', »	207 ^α .	
ια' =	«ἕτερος ν'», »	114 ^β .	
ιγ' =	(πδ'), »	209 ^β .	
ιδ' =	πε', »	212 ^α .	
ις' =	«ἕτερος με'», »	100 ^β .	
ιη' =	ι', »	226 ^α .	
ρδ' =	πς', »	215 ^α .	
ρς' =	ια', »	230 ^α .	
ρια' =	ιβ', »	232 ^β .	
ριη' =	πς', »	217 ^α .	
ρхγ' =	πη', »	220 ^β .	
ρхδ' =	πθ', »	223 ^α .	

III

Ἐν τῇ παρούσῃ ἐκδόσει, καθὼς προείπομεν, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ γενόμενον ἐν Πετροπόλει ἀντίγραφον (ἐκ τοῦ ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος αὐτογράφου τοῦ Πηλουσίου μητροπολίτου Ἀμφιλοχίου) μετὰ τὰς ἐν αὐτῷ περιεχομένας τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου

При настоящемъ изданіи мы имѣли въ виду, какъ выше замѣчено, сдѣланный въ Петербургѣ списокъ (съ Пантелеимоновскаго автографа Пелусійскаго митрополита Амфилохія) съ отмѣченнымъ г. А. Θадѣевымъ отли-

Θαδδαίεβ διορθώσεις, τὰς γενομένας ἐκ συμ-
 παραβολῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐν Πάτμῳ 111-ον
 κώδικα. Ἄλλως εἶπεῖν ἐτυπώθη τὸ κείμενον
 αὐτοῦ τοῦ πατμιακοῦ χειρογράφου· ἀλλ' ἐπειδὴ
 ἱκανοὶ λόγοι ἦσαν ἤδη γνωστοὶ ἐκ τῆς Nova
 Bibliotheca Patrum (т. IX. pars II), ἐκρίθη
 ἀναγκαῖον εἰς διάκρισιν τῶν διαφορῶν ἀνα-
 γνωσμάτων ὁ μὲν κώδιξ τῆς Πάτμου νὰ δια-
 κριθῇ ἐν ταῖς σημειώσεσιν ἢ μὲ τὴν συν-
 τετμημένην λέξιν κώδ. ἢ μὲ τὸ γράμμα P,
 ἢ δὲ τοῦ Μαΐου καὶ Cozza-Luzzi ἐκδοσις
 μὲ τὸ γράμμα V. Οὕτως ἐν αὐτῷ τῷ βιβλίῳ
 δηλοῦνται εἴκοσι καὶ μιᾶς κατηχήσεων διά-
 φορα ἀναγνώσματα, ἅτινα συνηθροίσθησαν
 ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ Μαΐου καὶ Cozza-Luzzi,
 ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ταῦτα ἔχουσιν οὕτως
 καὶ ἐν τῷ παρισιακῷ 891-ῳ κώδικι. Ὅτε
 δὲ ἐξετυπώθη ὅλον τὸ κείμενον, παρατηρήθη.
 ὅτι τρεῖς ἑτεραι κατηχήσεις ἦσαν προεκδε-
 δομένα, τούτέστιν αἱ κατηχήσεις ιη', ιθ', λα'.

Ἡ πρώτη τῶν κατηχήσεων τούτων, ἢ
 ὑπ' ἀριθ. ιη', εὐρίσκεται ἐν τῇ Nova Bi-
 bliotheca Patrum (IX, pars II, p. 122—
 125), συγκριθεῖσα δὲ παρουσίασε τὰς ἐξῆς
 ὀλίγας διαφοράς.

Σελ. 57, 16 ἀζωος] ἀελζωος V || 26 κατεάγει] καταβάλλει V || 26 ἀρτοποιήσεως]
 ὀφοποιήσεως. — Σελ. 58, 2 ἀληθῶς] ὡς ἀληθῶς V || 5 φρονῶντες] φρονήσαντες V || 11 δο-
 ξάζοντας] δοξάσαντας V.

Ἡ δευτέρα ὑπ' ἀριθ. ιθ' κατήχησις εὐ-
 ρίσκεται ὡσαύτως ἐν τῇ Nova Bibliotheca
 Patrum (IX, pars II, p. 75—77), πα-
 ρουσιάζει δὲ καὶ αὕτη τὰς ἐξῆς ὀλίγας δια-
 φοράς.

Σελ. 59, 7 ἐξέσπασεν] ἀνέσκασε V || 9 ὡς] μὴν V || 28 γονέων] ἰδίων V. — Σελ. 60,
 12 περιπορευόμενοι] περιγόμενοι καὶ περιποιούμενοι V | 21 καὶ εἰς γῆν V.

Ἡ δὲ τρίτη ὑπ' ἀριθ. λα' κατήχησις εἶχε
 προεκδοθῇ ἐν τῇ Bibliotheca graeca τοῦ
 Φαβρικίου — Harles (т. XII, σ. 633) καὶ κα-
 τόπιν ἐν τῇ Patrol. graeca τοῦ Migne.
 (т. 99, σελ. 687—692). Ἡ ἐκδοσις αὕτη,
 ἣν χαρακτηρίζομεν ἐνταῦθα μὲ τὸ γράμμα Γ,
 συγκρινομένη πρὸς τὸ κείμενον τοῦ πατμια-
 κοῦ ἀντιγράφου παρουσιάζει τὰς ἐπομένας
 διαφοράς.

чиѣмъ его текста отъ текста 111-го
 Патмосскаго кодекса; иначе сказать,
 здѣсь напечатанъ текстъ самаго Пат-
 мосскаго манускрипта. Но такъ какъ
 значительное количество словъ было
 уже извѣстно изъ «Nova Bibliotheca
 Patrum» (т. IX, pars II), то оказалось
 необходимымъ отмѣтить въ разночте-
 ніяхъ Патмосскій кодексъ или со-
 кращеннымъ словомъ код., или бук-
 вою P, а изданіе Мая и Cozza-Luzzi—
 буквою V. Такимъ образомъ, въ настоя-
 щей книгѣ указаны разночтенія двад-
 цати одного поученія, собранныя изъ
 текста Мая и Cozza-Luzzi, съ пред-
 положеніемъ, что онѣ въ томъ же видѣ
 находятся и въ 891 Парижскомъ ко-
 дексѣ. Когда же весь текстъ былъ на-
 печатанъ, то было замѣчено, что три
 другихъ поученія уже ранѣе изданы,
 именно: ιη', ιθ', λα'. Первое изъ нихъ
 (именно: ιη') находится въ Nova Bi-
 bliotheca Patrum (IX, pars II, p. 122—
 125), и при его сличеніи представляетъ
 слѣдующія разночтенія:

Другое поученіе, подъ ном. ιθ',
 находится также въ Nova Bibliotheca
 Patrum (IX, pars II, p. 75—77) и
 представляетъ слѣдующія немногія раз-
 ночтенія:

Третье поученіе (именно: λα') было
 издано сперва въ Bibliotheca graeca
 Фабриція — Harles (т. XII, p. 633), по-
 томъ же въ Patrol. Graeca Миня (т. 99,
 стр. 687—692). Изданіе это, которое
 отмѣчаемъ буквою Γ, при сличеніи съ
 Патмосскимъ спискомъ, представляетъ
 слѣдующія разности:

Σελ. 100, 2 τὸ] τῷ Γ || 12 ἀδελφοί μου Γ || 42 ἀναβράζειν] ἀναμερίζειν Γ. — Σελ. 101, 22 ἀντὶ < Γ || 25 λουσμάτων] λουτριμάτων Γ || 34 ἔτι] ἐκεῖ Γ. — Σελ. 102, 2/3 ἀπολαύσας] ἀπολαύσεων Γ || 11 ὁμῶν] ἡμῶν Γ || 25 ὥς] ὃ Γ. — Σελ. 103, 2 Ἐφραίμιοι] Ἀβραϊμιοι Γ || 3 περιφανής] ἐπιφανής Γ.

Τέλος ἡ ἀνὰ χεῖρας ἑκδόσις ἐν πολλοῖς τόποις ἤθελεν εἶσθαι πάντως ὀρθοτέρα, ἂν ἐν τῷ καιρῷ τῆς τυπώσεως ἦτο πρόχειρος ὁ πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἀποκτηθεὶς ὑπὸ τῆς ἐν Περουπόλει Δημοσίας Αὐτοκρατορικῆς Βιβλιοθήκης 569-ος κῶδιξ, ὅστις πολλαχοῦ δίδει νύξεις εἰς διόρθωσιν δυσνοήτων τινῶν τόπων τοῦ κειμένου. Ὅτι δ' ἐκ τοῦ νέου τούτου ἀντιγράφου πορίζομεθα. δὲν εἶναι πάντως ἀσύμφορον νὰ σημειωθῇ ἐν τούτῳ τῷ προλόγῳ. Πρὸς χρῆσιν λοιπὸν τῶν ἡμετέρων ἀναγνώστων καταγράφομεν ἐνταῦθα τὰς διαφοροὺς ἐξ αὐτοῦ γραφάς, παραλείψαντες, ὡς εἰκόσ, μόνον τὰς μικροσημάντους, τουτέστι τὰς ἀναφερομένας ἀπλῶς εἰς τὸ ὀρθογραφικὸν σύστημα τοῦ καλλιγράφου. ὅπου δ' ὅμως τὸ σύστημα τοῦτο συνδέεται μετὰ φανεράς λεκτικῆς πρὸς τὸ κείμενον τοῦ Πατριακοῦ χειρογράφου διαφορᾶς, ἡ ὀρθογραφία τοῦ ἐν Περουπόλει κώδικος τηρεῖται ἀκριβῶς. Ἐνταῦθα λοιπὸν παρατίθεται ὁ ἐξῆς πίναξ, ἐν ᾧ μὲ τὸ στοιχεῖον Ρ δηλοῦται τὸ πατριακὸν χειρόγραφον καὶ μὲ τὸ ἕτερον στοιχεῖον Δ τὸ ἐν Περουπόλει χειρόγραφον. ὅπου δὲ ἀπαντᾷ τὸ στοιχεῖον Σ, τοῦτο σημαίνει ἀπλῶς, ὅτι τὸ χειρόγραφον Δ συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἐλληνικὸν χειρόγραφον, ὅπερ εἶχεν ἀνὰ χεῖρας ὁ σλάβος μεταφραστής· ἀλλ' ἡ πρὸς τοῦτο παραβολὴ γίνεται ἐνταῦθα τυχαίως καὶ οὐχὶ συστηματικῶς. ὅπου δὲ πάλιν ὑπάρχει τὸ σημεῖον <, ὅγλον ὅτι τοῦτο δείκνυσιν ἐν τῷ Δ παραλείφειν λέξεως ἢ λέξεων.

Наконецъ, настоящее изданіе во многихъ мѣстахъ было бы болѣе исправнымъ, если бы при печатаніи былъ подъ руками недавно приобрѣтенный Императорскою Публичною Библиотекою кодексъ № 569-й, который даетъ матеріалъ для текстуальныхъ поправокъ непонятныхъ мѣстъ. Не излишнимъ считаемъ отмѣтить въ настоящемъ предисловіи эти мѣста, опустивъ малозначущія, касающіяся только орѳографіи переписчика; но тамъ, гдѣ эта орѳографія связана съ явнымъ лексическимъ различіемъ по отношенію къ тексту Патмосской рукописи, она тщательно сохранена. Ниже предлагается таблица, гдѣ буквою П обозначена Патмосская рукопись, буквою Δ — Петербургская; буквою же Σ обозначается, что рукопись Δ соответствуетъ Греческой рукописи, бывшей въ рукахъ Славянскаго переводчика. Но наше сопоставленіе — случайное, а не систематическое; встрѣчающійся знакъ < обозначаетъ, что въ Δ пропущено или одно слово, или нѣсколько.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΙΒ'. — Σελ. 35, 3 ἐπακουσάντων Ρ, ἐπακουσάντων Δ | 4 καταλειψάντων ΡΣ, καταλαμψάντων Δ | 27 ἐδεσμεύθητε Ρ, ἐδεσμήθητε Δ | 48 ὁμῶν Ρ, ἡμῶν ΔΣ || Σελ. 36, 4 κατακομίσθηται Δ || 35/36 τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ΡΣ, τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας Δ || Σελ. 37, 5 μετὰ τὸ σφραγῆς ὁ κῶδιξ Δ ἔχει ταῦτα: ὁ στοὺς ὁ σ || 7 δόξα] ὁ κῶδ. Δ προστίθεται μετὰ τοῦτο: καὶ τὸ καύχημα || 15 χάριστον. οὐδέ Ρ, καὶ χάριστον. σὺ δὲ ΔΣ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΙΓ'. — Σελ. 38, 34 ἡ κατακεντᾶσθε, ἡ ὅτι ὑποσκελίζεσθε < Δ || Σελ. 39, 24/25 παρεμβολὰς Ρ, προσβολὰς Δ || 48 ἀγύρων Ρ, ἄχοιρον Δ || Σελ. 40, 2 προβαλοῦ Ρ, προβάλλου Δ || 5 τε Ρ, σε ΔΣ || 25 ὑπνιάριοι Ρ, ὑπνιαροὶ Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΙΕ'. Σελ. 44, 14 προῤῥιζῶν P, προῤῥιζον Δ || 16 ἀηδία P, ἀκηδία Δ | 19 ναί P, καὶ Δ || 22 εἰσί(=ή)εσαν P, εἰσί Δ || 33 παρεστῶτων P, μετὰ ΔΣ || Σελ. 45, 11 παροξυσμάτων P, παροξυσμάτων Δ || 18 Ἀκούω ὅτι P, ἀκούω οὖν ὅτι Δ || 19 μηλάνια P, μη(=ει)ράκια Δ || Σελ. 46, 3 ἀναγινωσκόμενα P, ἀναγινωσθέντα Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Κ'. Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τὸ Δ παραλείπει τὸ μὴ καὶ μετὰ τὸ ἐγκαλλωπίζεσθαι προστίθῃσι «ἱματίων καὶ ζωνῶν καὶ τῶν ἐξῆς» || 18 ὑμεῖς Δ || 24/25 τρέφησθε P, τρέφεσθε Δ || 30 ἡμᾶς P, ὑμᾶς ΔΣ || Σελ. 62, 12 συγκρουμάτων P, συγκρουσμάτων ΔΣ || 23 ἀνατρέποντες P, ἀντιτρέποντες Δ || 37 ἐπειδὴ P, ἐπεὶ Δ || 38 τοὺς μαρτυρικοὺς στεφάνους Δ || 43 εἴκατε [= ἤκατε] κ. συνήλθετε P, ἤκατε κ. συνήλθατε Δ || Σελ. 63, 17 ὀφειλόντως ἐπεσκεψάμεθα P, ὀφείλοντος ἐπισκεψόμεθα Δ || 21 τοῦτο P, τοῦτο Δ || 40 ἄλλως P, ἄλλος Δ || Σελ. 64, 11 χαλκὸν P, χαλκοῦν Δ || 11 γραμμοειδῇ P, γραμματοειδῇ Δ || Σελ. 65, 26 ὅτι P, ἔτι Δ || 28 εἶδον P, ἴδω Δ || Σελ. 65, 1 τὸν πεζοποροῦντα < Δ || 6 πρὸς τὰ P, τὰ πρὸς τὰ Δ || 8 ἔγωγε μόνος P, ἐγὼ γενόμενος ΔΣ || 9 ἐπισκέπτων Δ || 18 ἡμῶν P, ὑλῶν ΔΣ || 16 τὸ εἶδος P, τοῦ εἶδους Δ || 31 λίχνων ὀφθαλμῶν P, καὶ λίχνων ὀφθαλμῶν ΔΣ || Σελ. 66, 8 μικρὰν P, πικρὰν ΔΣ || 9 τὰ μεγάλα P, εἰς τὰ μεγάλα ΔΣ || 21 σταματίσσετε P, βηματίσσετε Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΑ'. — Σελ. 66, 34 ἤκοντες P, ἐκκοπέντες ΔΣ || 42 ἕκαστον καὶ γρηγορέναι Δ || Σελ. 67, 2 λυπεῖν P, λύπην Δ || 10/11 ἐγκαταλείπει Δ || 13 διατρεφόμενοι καὶ θαλπόμενοι P, διατρεφ. καὶ ποτιζόμενοι καὶ σκεπτόμενοι καὶ θαλπούμενοι ΔΣ || 16 συνιστῶν P, συνιστάν Δ || 28 ἡμεῖς P, ὑμεῖς Δ || 36/37 ὑπομνήσκω P, ὑπομνησκῶ Δ || 11 δοξάζεται P, δοξάζετε Δ || 16 ἐστὶ < Δ || 26 ἀναλογίαν P, ἀντιλογίαν ΔΣ (εἶτα ἐν τῷ Δ τούτου ὁ λόγος τὸν ἐσχάτου ἔχοντως) || 37 τὸ < Δ || Σελ. 69, 11 καὶ ὁ ἀρτοποιῶν P, καὶ ὀψοποιῶν ὀψοποιεῖ καὶ ὁ ἀρτοποιῶν ΔΣ || 12 παρίεμι P, πάρειμι Δ || 20 διανέμονται P, διανεύονται Δ || 26 λαληθεῖσι P, ἄληθεῖσιν Δ || 33 καλλιγράφουντες P, καλλιγράφοι Δ || 40 ἕκαστον < Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΔ'. — Σελ. 75, 15 ἀμιλλώμεθα P, πρόσαμιλλώμεθα Δ || 26 ταχυφαγία < Δ || 35 καινοποιούμεθα (PΔ), μόχθους ἐπὶ μόχθους Δ || Σελ. 76, 10 οἶοι P, υἱοὶ Δ || 11 καταλειπεῖν Δ || ἄπειτε Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΖ'. — Σελ. 79, 39 ὑμῶν PV, ἡμῶν Δ || Σελ. 80, 6 δέδοται PV, δίδωτε Δ || 21 παθ. ἐσμῶν Δ || 27/28 υἱοὶ ἐστὲ κ. ὑ. οἱ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ Δ || 38 λόγον PV, λόγους Δ || Σελ. 81, 9 χαυμενίας διανυομένων Δ || 13 καὶ τὸ πορφυρικὸν Δ || 39 καταπιέζει PV, καταπιέζει Δ || Σελ. 82, 9/10 προσλαμβάνουσα PV, πρόσλαμβάς Δ || 13 προάγοντες PV, προσάγοντες Δ || 14 ὥδε ἐμακ., ὥδε ἐταλανίσθημεν Δ || 25 ψυχὰς Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΘ'. — Σελ. 89, 17 ἀδελφοῦ ἡμῶν καὶ < Δ || 27/28 καταρτίσει ἐνσθενώσει ἐνπομαίνειν Δ || 30 δοίη P, δόη Δ || 31 ἐν ἡμᾶς P, ἐν ἡμᾶς Δ || 39 εὐεργέτη P, εὐεργέτην Δ || Σελ. 90, 8 τὸ ἀξίωμα Δ || 19 κατὰ < P || 20 αὐτὸν P, αὐτῷ Δ || 25 διασπασταὶ P, διασπάσαι Δ || 31 διανήψεως Δ || 32 διελέξεως P, ἐλέξεως Δ || Σελ. 91, 2 ὡς γὰρ ἂν Δ || 8/9 φονῶντος P, φονοῦντος Δ || 20 φραγγέλωσιν Δ || 21 παικτὴν P, παικτικὴν Δ || 24 τίς ἐστὶν < Δ || 38 συνανοίσωμεν P, συνανύσωμεν Δ || Σελ. 92, 1/2 ἄς προσέχωμεν Δ || 11 παραθημάτων PΔ || 13 τρεῖς P, τρεῖς Δ || 26 παλάστρας Δ || 29 καὶ ὀκνῶ] μετὰ τὸ καὶ ἐτέρα χεὶρ προσέθηκεν ἐν τῇ ψα τοῦ Δ ταῦτα· «τὸν ἀνδριότατον Σαμψὸν τὸν ἐξεπαγγελίας μνήσκου. διὰ τὸν κόρον βρωμάτων καὶ πομάτων ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπόλεσε καὶ κατάγελος ἐγέννη περι» || 39 ἀμαρτίας P, ἀμετρίας Δ || 42 κινεῖται τε τὰ πάντα· συγκινεῖτε (= συγκινεῖται) τὸ σῶμα Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Δ'. — Σελ. 94, 6 ἐπισύμβασις Δ || 24 πείνα καὶ] μετὰ τὸ καὶ περιέχεται ἐν τῷ Δ τὸ ψῖδα, ὅπερ διορθωτέον εἰς δῖψα || 30 νῦν P, ἤν Δ || Σελ. 95, 5 δεχόμεθα P, ἐρχόμεθα Δ || 7 ὑφέξαιρουντες Δ || 9 κατάγνωστοι Δ || 11 δυνήσεται Δ || 15 αἱρέσεως P, προαιρέσεως Δ || 27 ὑμῶν] ἡμῶν ΔΡΣ || 30 τῷ κυρίῳ Δ || Σελ. 96, 7 ἀποδιδόντες Δ || 11 ὥφελον Δ || 13 σκορῶν P, σκόρδων Δ || 17 ἔπεσον P, ἔπεσαν Δ || 22 μὲν νηπιότης τῆς σκιᾶς P, μένει ἡ πύτης τῆς κακίας Δ || 32 ἀνέωκτο P, ἡνέωκτο Δ || Σελ. 97, 2 κροῦμα P, κροῦσμα Δ || 17 ἤκατε P, ἤκατε Δ || 18 εὐχ. P, ἡὐχαριστήσατε Δ || 19 ἡνέσατε θεὸν Δ || 21 ἀπελ. P, ἀπηλαύσατε Δ || 22 ἐν ἐτέροις Δ || 22/23 ἀσυμπαθεῖς P, ἀσύμπαθοι Δ || 38 ἀναχωρεῖν Δ || 38/39 πεπωκέναι] πεπτωκέναι Δ || Σελ. 98, 1 ἐπεὶ καὶ τριψαγεῖν < Δ || Σελ. 98, 27 κυρίου Ἰησοῦ Δ || 35/37 ἐν τῷ πληθ. τῆς ἀδελφ. οἱ ἐγκαρτ. ἐν ταῖς δοκιμ. θεοῦ < Δ || 37 προϊέμενοι P, προέμενοι Δ || Σελ. 99, 3/4 πάλιν καὶ πάλιν Δ || 5/6 ὀπηλίκας PΔ || 14 τινὰ αὐται. μέλιττα ἔλ. τίρος Δ· τὸ τινὰ καὶ ἐν τῷ P || 32 τῷ ἀγίῳ Δ.

*

KATHXHSIS AA'. — Σελ. 100, 6 τοῦτο ΔΡ || 12 ἀδελφοί μου ΔΣ || 16 καὶ ὑποῦσθε καὶ ἀγιάζεσθε < Δ || 18 ὁμονητικὸν] προστίθῃ μετὰ τοῦτο τὸ ΔΣ «καὶ ὁμόφυγον καὶ ἀγαπητικὸν καὶ ὑποτακτικὸν» || 27 ὑμῶν ΔΡ || 33 εὐρεθὲν Ρ, ἐφευρεθὲν Δ || 34/35 ἑαυτοῖς Ρ, ἑαυτοῦς Δ || Σελ. 101, 10 πρὸς ὁδὸν Ρ, προσόδοις Δ || 25 λουσμάτων Ρ, λουτρισμάτων ΔΓ || 31 ἀρρήτως ὀρωμένων καὶ ἀοράτως θεωρουμένων ΔΣ || 34 ὅσον ΡΓ, ὅσον ὅσον Δ || Σελ. 102, 7 νεανίδας Δ || 11 ὑμῶν] ἡμῶν ΡΔΓ || 8 διαρκήσατε (= διαρκέσητε) Ρ, διαρκέσητε Δ || 27 ἡμῖν] ἡμᾶς ΡΔΓ || 33 ὦ ἀδελφοί Δ.

KATHXHSIS AG'. — Σελ. 105, 82 κατηχεῖν ΡV, κατέχειν ΔΣ || Σελ. 106, 21 ψάλλω] ψαλλέτω Δ || Σελ. 107, 14 ἀντιφέρονται V, ἀντιφέρονται ΔΡ || 25 τέσσαρις Δ || 36 διοικήσωσι Δ || 37 ὁ ἐπιζητῶν Δ || Σελ. 108, 6 ὅτι τοῦ πατρὸς πάντα Δ || 8 ὁράτε Δ || 12 νοσῶ ἐσθίων καὶ πίνων Δ || 16 μὴ διδεῖν Ρ, μηδιαδεῖν Δ || 30 ληρήτε Δ || 41 βλέπει Ρ, ἀποβλέπει Δ || Σελ. 109, 6 ἐπιζητεῖν Δ || 6 ἀποσκοπεῖν < Δ || 7 πρὸς τὸν ἀντίλογον - - γογγυστικὸν < Δ || 8/9 καλοφορητικὸν Ρ, καλοφρονητικὸν Δ.

KATHXHSIS AC'. — Σελ. 116, 26 ἀνόνητος Ρ, ἀνονήτος (= ἀνονήτως) Δ || θεῶ ΡΣ, Χριστῶ Δ || Σελ. 117, 30 ἡμῶν Ρ, ὑμῶν ΔΣ || 39 ἄγιοι καὶ < Δ || 40 σεσωσμένοι καὶ ἄγιοι Δ || 41 ἀποθέσεως] ἀποθέως Δ || Σελ. 118, 19 ἐψῶν Ρ, ἔψων Δ || 24 προσρίπτειν Δ || 27 συνθετὰ Δ || 35 ποιεῖτε] ποιεῖτω Δ || 36 ὁ παροικονόμων Δ || 44 οὗτος] οὕτως Δ || Σελ. 119, 3 καὶ κύριον ΔΣ || 37 ὕφαντῆς Δ.

KATHXHSIS ME'. — Σελ. 143, 19/20 τίς δέ ἐστι < ΔΣ || 24 βραχυγκαίρων Δ || 26 τοῦδε Ρ, τούτου Δ || 33 ἀνάκουστον Δ || 38 ὀλλυμένων Ρ, ὕλωμένων Δ || Σελ. 144, 2 ἀπέλθατε ἀπέλθατε Δ || 5/6 ἀκούσωμεν Ρ, ἀκούσαιμεν Δ || 19 ἐναυσιαίως οὐδ' Δ || 25 φησὶν Δ || 29 ἑαυτῷ ΡΔ || 36 ὑπερηφάνια Δ || 40 κατεπίστασις Δ || Σελ. 145, 8 γράφων] γράφει Ρ, γραφῇ Δ || 18 ἀναγαγεῖν Δ || 20/21 ἀποσκοτώσεως Δ || Σελ. 146, 6 τοιγαροῦν Ρ, γὰρ οὖν Δ || 18 ὑπομνήσκω Δ || 27 τῶν οἰκείων Ρ, τὸν οἰκεῖον Δ || 28 ἀγωνιζόμενον Δ || 30 συγγορεύοντες Δ || 34 τὴν ἀγίαν καὶ μακαρίαν ΔΣ.

KATHXHSIS MZ'. — Σελ. 150, 15 τῇ αὐτοῦ ἀγαθότητι Δ || 27 ἠὺξήνθη Δ || 35 ἵνα παραζηλοῦμεν ΡVΔ || Σελ. 151, 16 ὅτι ΡV, ὄντι Δ || 31 οἱ πάντες Δ || 39 δι' αὐτῶν Δ || Σελ. 152, 1 ἵνα σκοτίζουσιν Δ || 24/25 προθέσεως ΡV, προαιρέσεως Δ || 26 δῶη Ρ, δοίη VΔ || 35 τῶν οὐρανῶν Δ.

KATHXHSIS NZ'. — Σελ. 178, 24 χαριστήριον Ρ, εὐχαριστήριον Δ || 3 ἄλλου λογιστέον Ρ, ἄλλου λιγιστέον Δ || 32 χρυσὸς ἐν τῇ καμίνῳ καὶ ἐν χωνευτηρίῳ Δ || Σελ. 179, 12 χρησάμενοι μετаноία Δ || 39 μοῦ Ρ, μοί Δ || Σελ. 180, 6 ὑπερευξόμεθα διὰ πάντων Δ.

KATHXHSIS EE'. — Σελ. 200, 1 εὐφράνθη Δ || 2 ἡμῖν Δ || 3 ὑμῶν πατρί Δ || καὶ < Δ || 5 μαστιγεῖ δὲ υἱὸν Δ || 12 ἄλλη τις Ρ, ἀλλ' εἴτις Δ || 13 προερχομένη Δ || 33 μου < Δ || Σελ. 201, 1 καγὼ Ρ, ἐγὼ Δ || 4/5 εἰκαιολογίαν Ρ, εὐκολολογίαν Δ || 5 τινα ῥημάτων Ρ, τὰ ῥήματά μου Δ || 24 λογοθετεῖται ΡΔ || 33 τὸν θεόν Δ || 40 ἀλλὰ μὴδὲ < Δ || 42 στοιβάσει Δ || Σελ. 202, 5 γελοιάζετε Δ || 7 ἐκθερμαίνηται Δ || 8/9 πίνητε Δ || 10 τοῦτο ὧδε Δ || 12 ἀρχοῦσι τὰ ἔσθθεν κύματα < Δ || 14 οἰνικὸν Ρ, ὀνικὸν Δ || 15 ἐκκαυθήσει καὶ ἐμπρησθήσει ἐμπρισμὸν Δ || 18 διὰ < Δ || 22 γενόμενα Δ || 22 πάλιν φησὶν < Δ || 27 αὐτ. ὦν κ. μ. πορνεῶν Δ || 34 φανεροῦντες Ρ, φανεροῦται Δ || 37 μετρίους Δ || Σελ. 203, 2 ἀλλὰ Δ || 2/3 ἀνθυποστρέφας Ρ, ἀνθυποστρέφει Δ || 4 γέμων Ρ, γεμόντων Δ || 5 προσαγορεύει Δ || 8 καθαρῶν Δ.

KATHXHSIS EC'. — Σελ. 203, 30 ποτὸς Δ || 32 χεῖραν Δ || 38 με Ρ, μοι Δ || Σελ. 204, 1 ἀπολείψῃ Δ || 4 παρρησιάζει Ρ, παρρησιάζεται Δ || 4/5 φιλιάζωσι Δ || 14 ἐφ' Ρ, πρὸς Δ || 18/19 προαγγέλω Δ || 24 γε < Δ || 34 ἀποδίδει Δ || 42 οἱ < Δ || Σελ. 205, 5 τὸ αὐτὸ ΡΔ || 12 μὴ γίνεσθε Δ || 13 μὴ γίνησθε Δ || 14 μὴ γίνησθε Δ || 17 ὑπὸ τὴν Δ || 18 ἡ ὑπὸ κτίσμα < Δ || 27 μὴ ἐκδῶ ἑαυτὸν Δ || 34 φυλάξει κ. στηρίξει κ. βραβεύσει Δ || 36 καταξιώσει ΡΔ || 37 ἀπολαβεῖν Δ.

KATHXHSIS OD'. — Σελ. 222, 16 ὅτι τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ διανύετε < Δ || 23 ἐν κοπαῖς Ρ, ἐγκοπαῖς Δ || 25 ῥακκοδυσία ΡΔ || 28 ἔτι Ρ, ὅτι Δ || 33 ἐσθιάτωρ Ρ, ἐστιάτωρ Δ || 34 ἄλλοθεν] ἀλλ' ὅθεν Δ || 37 ἀκηδεῖας, ἀλλ' ὅθεν Δ || Σελ. 223, 9 εἴλεσθε Ρ, εἴλασθε Δ || 12 καὶ ἰδίῳ < Δ || 16 τούτῳ Ρ, τοῦτον Δ || 29 οὐθενὸς Δ || 31 ὑμᾶς Ρ, ἡμᾶς Δ || 44 κύριν Δ || Σελ. 224, 10 τὴν ἰδιόγνωμον Δ || 17 ὁ θεὸς Δ || 34 δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν Δ.

KATHXHSIS OE' ¹. — Σελ. 224, 42 ὑμῖν Ρ, ὑμῶν Δ || Σελ. 225, 3 ὑποστροφὴν Ρ, ἐπιστροφὴν Δ || 21 χιλιάδας Δ || 22/23 μιμήσαντο Ρ, μιμήσονται Δ || 27 οὐκ ἔνεκεν Δ || 37 τοὺς ἔτι ἐπιβιούντας Δ || 38 εἶεν Ρ, εἰσὶν Δ || Σελ. 227, 9 ὑπενεχθέντας Δ || 14 δείγματα λαμβάνοντα Δ || 22 ἐστώ-

¹ Ἐνεκα τῆς ἐν τῷ κώδικι Δ ἀποκοπῆς τοῦ φύλλου ρη' τὸ κείμενον μεταπηδᾷ ἀπὸ τῆς λέξεως μετεωρίζει (225, 9) εἰς τὸ καθ' ἑκάστην (226, 15).

τες βλέποντες Δ || 24 πως < Δ || 30 εὖ οἶδ' Δ || 31 ἀπομαρυνθέντες Δ || 39 Μωϋσέως Δ || Σελ. 228, 6 παρέχετε P, παρέχετε Δ || 7 ἐπιτιμιῶν Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Π'. — Σελ. 245, 22 ἡμῶν < Δ || 27 ὑμῶν Δ || Σελ. 246, 23 ὅσον . . . καὶ μοναχικοῦ < Δ || 28 ἐξηγηθῆναι P, ἐξαχθῆναι Δ || 46 κατ' P, καὶ Δ || Σελ. 247, 2 ἐκτὸς P, ἐκ τοῦ Δ || 11 πατέρες ἡμῶν Δ || 18 ἐγκομβοῦσθαι ἡμᾶς P, ἐγκομβούμεθα ὑμᾶς Δ || 19 ὑπακοὴν ἐναργῆ. τὴν Δ || 32 ὅλοι εἰλικρινεῖς < Δ || Σελ. 248, 9 ἄκραις P, αὔραις Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΠΖ'. — Σελ. 271, 11 πρᾶσσοντα Δ || 15 διεξάγω μου τ. τ. ζῶν Δ || 19 ὀφείλω P, ἐφείλων Δ || 21 ὑμῖν P, ἡμῖν Δ || 21 καὶ < Δ || 27/28 ἀποκρίσεως P, κρίσεως Δ || 31 συμπίεζομαι Δ || 35 ὑπολαμβάνειν Δ || 38 μίαν < Δ || 40/41 μικρὸς Δ || Σελ. 272, 3 οὖν < Δ || 6 συστρατικός (!) Δ || 16/17 θεόντως P, θεόντος Δ || 20 ἀπαγωγὴν P, ἀγωγὴν Δ || Σελ. 273, 4/5 παντάπασιν P, κατά-πασιν Δ || 16/17 ἐνδίδωσι P, ἐκδίδωσι Δ || 33 ἀλλ' Δ || 37 θέλημα P, θέλημα Δ || Σελ. 274, 4 ἡ τότε Δ || 8 εὐνομούντων καὶ τὰ τῶν εὐγνωμονούντων, τὰ τῶν νόθων ἀλλ' οὐχ οὐίων Δ || 12 τὴν δι' ἐκ-κοπῆς Δ || 15 θυμιδία Δ || 19 καὶ δόξει τὴν ἀτελεστάτην Δ || 21 ὀρώμενον P, φαινόμενον Δ || 25 ἐπὶ καλῶ P, ἐπικαλῶν Δ || 27 σκώληκα ἔχοντα Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΠΗ'. — Σελ. 275, 7 μάλλα . . θαρσαλαῖα Δ || 10 τρέμειν Δ || 17 ἀκούσει Δ || 35 χώρους P, χορούς Δ || Σελ. 276, 11 ἀλλὰ καὶ εἰ δέος αὐτὰ Δ || 13 τὰ ὅσα Δ || 19 αὐτόν Δ || 30 παριστῶντες Δ || 33 ἀροτριούμεν Δ || 39 καταλογίζεται καὶ ἀποθησαυρίζεται Δ || 42 διὰ γὰρ ταραχῆς Δ || 44 κατ' ἀλήθειαν Δ || Σελ. 277, 1 αἰδύμιον P, δίκαιον Δ || 2 ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος < Δ || 9 ἐκβομεῖσθαι Δ || 10 ἐκκηρύττεσθαι P, ἀνακηρύττεσθαι Δ || 15 ἐν ὥρα Δ || 16 δι' ἀπαθείας Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΞΑ'. — Σελ. 283, 33 ὑπερβάλλεσθαι Δ || 38 ὁ τῆς γαστρ. δ. Δ || 41 μακαρί-σομεν Δ || Σελ. 284, 2 εὐχαριστήσομεν Δ || 8 αἰσθάνονται Δ || 29 λοιπὸν < Δ || 30 ἐπιστρεφόμεθα Δ || 32 ἀναμνησκόμεθα Δ || 33 τῶν ἐκεῖ χρ. τε καὶ λεάντων Δ || 36 βλέπομεν, εἰς ὧν περ Δ || 41 ἐπιτύχα-μεν Δ || Σελ. 285, 8 ἐξαματικά, ὀργανικά Δ || 13 παρθενίαν καὶ ἀκτημοσύνην || 15 καὶ τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ < Δ || 17 Ἰησοῦ < Δ || 22 καὶ εὐφραντικώτερον καὶ ὑψηλότερον Δ || 23 ὑμᾶς P Δ || 32 ἐπά-ξιον P, ἄξιον Δ || 34/35 ῥυθμιζόμεθα καὶ εἰκονίζόμεθα καὶ διαμορφούμεθα Δ || 38 ἐπαρθείμεν P, ἐπο-φθείμεν Δ || Σελ. 286, 2 τέκνον P, τέκτων Δ || 3 τοῖς ἄλλως Δ || 6 ἡ P, οὐ Δ || 9 λαυρητικός Δ || 14 καταλήψομεν Δ || 15 ὑμῶν Δ || 21 ἀσυντόχως P, ἀσυγχύτως Δ || 25 καθοπτέω καὶ καθοπτέουσαι Δ || 31 τὰ δὲ ἄκαιρα καὶ ἄτακτα < Δ || 33 καταπιάζομεν P, κατασπάζομεν Δ || 38 ἐπιτεύξοιθε Δ || 42 τιμὴ καὶ πρ. συναγίω Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΞΓ'. — Σελ. 292, 13 συνεργία P, συνεργία Δ || 15 ἀνατέθειλε Δ || 18 βελ-τιωθέντας P, βεβαιωθέντας Δ || 19 καὶ μάλλον < Δ || 22 πλεῖον P, πλέον Δ || 37 φατρείαι Δ || 38 αὐ-ταρέσκαι Δ || 39 πορεύεται Δ || Σελ. 293, 10 πᾶσιν] τοῦτο μετὰ τὸ ἐπιτελεῖται ἐν τῷ Δ || 20 ἄλ-λως P, ἄλλος Δ || 22 ἄλλως P, ἄλλος Δ || 22 ὑπουργιτικὴ Δ || 23 ἐπιστηρικός Δ || 25 ἀκούειν Δ || 27 ἔκα-στον P, ἕτερον Δ || 30 ἕκαστα Δ || 36 ἄμητος Δ || Σελ. 294, 1 ὑμῶν Δ || 6 ἀπονυστάξεις Δ || 7 νήφο-μεν Δ || 13 ἐκβιβάζομενοι Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΞΔ'. — 295, 17 τύχει Δ || 21 χαίροντες κατηχοῦμεν Δ || 23 γίνεσθαι Δ || 26 πλου-τίσωμεν Δ || 44 περὶ P, πρὸς Δ || Σελ. 296, 7 ἡμῖν, εἰς τὸ Δ || 11 ὑμῶν Δ || 28 ἀρετῶν P, οὐρανῶν Δ || 34 νηφαλαίως Δ || 39 καὶ ἀγαπῶν Δ || 42 εἰ μὴ Δ || Σελ. 297, 1 καὶ τὰ P, κατὰ Δ || 3 ἐπι-δοῖται Δ || 11 οἱ ἐπιτηροῦντες < Δ || 16 οἱ ταξιαρχοῦντες < Δ || 17 ἀροστοποιοῦντες Δ || 19 ὀρδενίας Δ || 21 ὑποδηματοφοροῦντες Δ || 22 χάρις < Δ || 34 διελέχθημεν Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΞΖ'. — Σελ. 306, 11 γενομένης Δ || 17 εἰ P, εἰς Δ || 24 μὴ] οὐκ Δ || 27 κυλαίνει Δ || 32 ὀρώμεν P, ὀρῶ Δ || 37 in marg cod. Δ γρ. ἀρχαιότητι: in textu ἀρχαιότατον || 39 ἐλκύσαι P, ἐλκύσας Δ || Σελ. 307, 1 δ'] δὲ Δ || 14 εὐηρεστήκεσαν Δ || 27 τοῦτ. ὀφείλομεν γενέσθαι Δ || 31 ἡμῖν < Δ || 33 εἰπεῖν P, ἡμῖν Δ || 38 ἐπιστήκης Δ || 39 διανείμων Δ || Σελ. 308, 3 ἐψιτάριον Δ || 4 κατ' P, κατὰ Δ || 5/6 ἀνθῆα Δ || 9 ὑπαλλαγὰς P, ἀπαλλαγὰς Δ || 11 οὐ P, σου Δ || 14 διδομένου Δ || 18 ὀφθαλ-μῶν P, ὀφθαλμοῦς Δ || 19 σκοιτείου Δ || 30/31 τινὲς μὲν καιρῶ ἀναπαύομενοι, ἡνίκα πάρεστιν ὁ τοιοῦτος, αὐθις δὲ διανιστάμενοι < Δ || 35 ὡς πρὸς P, ὥσπερ πρὸς Δ || Σελ. 309, 2 τ' ἀναντία Δ || 3 τὰ < Δ || 5 ἐπιφαίνεται P, ἐμφαίνεται Δ || 14 περιχωρῶμεν P, περικαρῶμεν Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΞΗ'. — Σελ. 310, 2 προθυμώτερον Δ || 8 τε < Δ || 10 ἐνδοιη P, ἐνδοῖ Δ || 14 ἀπαρασκεύαστοι Δ || 16 ἐπισταίη ἡμῖν P, ἐπισταίμεν Δ || 17 ἐπιδόει Δ || 25 ἀποδράσσοντας Δ || 35 ἀπο-θησαυρίζεται < Δ || 37 φυλάσσοιτε Δ || Σελ. 311, 1 καὶ στερεώτεροι < Δ || 3 τε < Δ || 5 ἀθη-

τητικαῖς P, ἀθητικάις Δ || 14 ἀναγινώσκετε Δ || 16 ἢ καὶ τὰ κατὰ P, εἴτα καὶ κατὰ Δ || 20/21 ἀπορριγνῶσθαι Δ || 24 ὕμῳ κ. καθ' ἡμῶν Δ || 26 ἵνα εἰ ὄντε Δ || 41 ἐν τοῖς Δ || 43 στηρίζεσθε Δ || Σελ. 312, 13 ἄρχεσθαι καὶ Δ || 32 θέλετε Δ || Σελ. 313, 9/10 διαμένοντες P, διανείμεις Δ || 10 ἀνιμάντης (cod. ἀνιμάντης) P, ///αμάντης/// Δ || 25/26 λειποτάκτης Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΔ'. Σελ. 335, 2 ἡνιάθητε P, ἡνιάθη Δ || 6 ἔχοιτε P, ἔχετε Δ || 15/16 καρπογονίαν P, καρποφορίαν Δ || 22 καταγίνεται P, καταγίνεται Δ || 26 ἀδρυνθεῖς] ἀνδρυνθεῖς ΡΔ || 34 καταδεχόμεθα P, καταδεχόμεθα Δ || Σελ. 336, 3 ἀλλ' < || 11 ἐπισκέπτεται P, ἐπιβλέπει Δ || 14/15 ὑπακοῆς - - - συνέσεως < Δ || 17 ἀπαρτήσωμεν ΡΔ || 28 εὐπρόσιτα P, εὐπρόσδεκτα Δ || 30 ὑπομείνομε Δ || Σελ. 337, 2 ἀνδρειούμεθα ΡΔ || 2/3 μεταχειρίζομεθα Δ || 6 καταλαλητικόν, φατριαστικόν < Δ || 7 οὕτως συναγειρόμεθα Δ || 12 ὀλιγόλαοι P, ὀλιγολάοι Δ || 20/21 πολυκραυγάζετε P, πολυκραυγάζετε Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΖ'. — Σελ. 344, 40 ἔχγονα P, ἔγγονα Δ || Σελ. 345, 3 περιαθροῦσα καὶ < Δ || 4 ἐρανίζει τὰ τῆς τροφῆς ἐπιτίδια Δ || 18 ἀποφύγετε Δ || 23 ὑποφέρειν P, ἐπιφέρειν Δ || 41 βλέπει ΡΔ || Σελ. 346, 4 τόπον· ἐκεῖ οὐκ ἔστι Δ || 16 ἐπιτιμιῶν P, ἐπιτιμιῶν Δ || 7 χαίρετε P, χαίρεσθε Δ || 9 διδόντες P, δίδοντες Δ || 15 συμβουλεύει P, συμβουλεύεται Δ || 32 εὐπραγῆσητε P, εὐπραγίσθητε Δ || 32/33 εὐθυπορήσοιτε P, εὐθυπορήσητε Δ || 35 ἡμᾶς] ὑμᾶς ΡΔ || 39 ἐρανισάμεθα Δ || Σελ. 347, 8 τελέσοιτε P, τελέσητε Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΙΑ'. — Σελ. 360, 13 ὑποπτήσαντες Δ || 27 κυρίου P, κυρίῳ Δ || 28 εὐπροθετῆτε P, εὐπροθετεῖτε Δ || 29 μεθίστασθαι P, μεθίστασθε Δ || 31 ὧ ἀδελφοί Δ || Σελ. 361, 1 αὐτοῦ < Δ || 10/11 ἐνίκησαν < Δ || 12 ἢ νίκη P, ἐνίκησαν Δ || 17 τοὺς ῥαπισμοὺς P, τοὺς πειρασμοὺς, τοὺς ῥαπισμοὺς Δ || 30 ἦ] εἰ P, ἦ Δ || 31/32 παθεῖν . . ἐγὼ < Δ || 38 θλίψις κόσμων P, θλίψεις κόσμου Δ || 42 καὶ σπηλαίοις < Δ || Σελ. 362, 6 ἀποτρέπεσθε Δ || 13 φυλάττεσθε P, φυλάττεται Δ || 26 ἦ P, καὶ Δ || 31 σώσει ΡΔ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΙΗ'. — Σελ. 385, 36 ὑπομνησκόμενοι P, ὑπομνησκόμενοι Δ || 37 νηφαλαιωδέστεροι ΡΔ || 41 θερμμάτων P, θερμάτων Δ || Σελ. 386, 4 ἀπειθείας P, εὐπειθείας Δ || 5 σαθρωμένους P, σαθρουμένους Δ || 15 ἀποπληροῖν Δ || 39 κατέχεσθαι < Δ || 40 ἐν πᾶσι P, ἐν πάσιν Δ || 40 κραταιούμενος P, κροτούμενος Δ || Σελ. 387, 22 καταπλουτῆσαι P, πλουτῆσαι Δ || 29 οὐδὲ ἐστίν P, οὐδὲ ἐστίν Δ || 37 προβεβηκώς ΡΔ || Σελ. 388, 10 ὁποῖον P, ὁποῖων Δ || 25 ἡγουμενεύοντα P, ἡγουμενεύσαντα Δ || 11 ἀπ' ἐμοῦ P, ὑπ' ἐμοῦ Δ || 29 ἐπιζεῖν με δι' ὑμᾶς P, ἐπιζῆσαι με δι' ὑμᾶς Δ || 36 τοιγαροῦν P, γὰρ Δ || 39/40 πιστεύω P, πίστεως Δ || Σελ. 389, 4 μου P, μοι Δ, || 11 τοῦτόν μοι Δ || 20 ποιεῖσθε P, ποιήσθε Δ || 21 ὡς αἷτιος ἀταξίας < Δ || 22 κρατύνη Δ || 26 τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, τοὺς σφαλλομένους καὶ τοὺς εὐδρομοῦντας Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΚΙ'. — Σελ. 404, 21 ὁμιλεῖν P, ἀμελεῖν Δ || 22 ἐκάστω P, ἐκάστῃ Δ || 25 ἀποδόσων ΡΔ || 33, 38 προθυμώτερον Δ || 38 νηφαλαιώτερον ΡΔ || Σελ. 405, 2 ἐπισυμβαίνειν Δ || 4 ὕμῳ βίον P, βίον ὕμῳ Δ || 5 ἀνατελεῖ ὑμῖν Δ || 12 ἡξιώθημεν Π, ἡξιώμεθα Δ || 15 υἱοθεσίαν κ. βασιλείαν P, υἱοθεσίας κ. βασιλείας Δ || Σελ. 407, 9 ἀπαρέγκλητοι P, ἀπαράκλητοι Δ || 14/16 σὺν τῷ πατρὶ - - - καὶ αἰὶ καὶ < Δ.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΚΔ'. — Σελ. 407, 19 σπείρει P, σπέρει Δ || 20 θερίση P, θερίσει Δ || 21 πραγματευόμενος P, πραγματευτής Δ || 26 ποιῶσιν αἱ ἁμαρτίαι μου Δ || 29/30 ὑπομνήσκομεν P, ὑπομνησκομεν Δ || 30 ἀκοῆς P, ὑπακοῆς Δ || 30 ὕμῳ < Δ || 36/37 ἡ ἀσθένεια < Δ || Σελ. 408, 1 ἀναγγέλλωσι; τί διαμαρτύρωνται Δ || 3 ὕμῖν ἐπ' ὅψιν Δ || 12 ἀντικρυς P, ἀντικρὺ Δ || 29/30 εἰς χάνωσιν - - - ἀκούοντος < Δ || 36 καὶ < Δ || Σελ. 409, 5 ἀπηλαύσαμεν Δ || 6 καὶ συστέλλεσθαι Δ || 10 ὑπαναχώρησιν P, ἀπαναχώρησιν Δ || 13 ἔλκοντες P, ἔλκοντος Δ || 27 ἀλλοιόμεθα Δ || Σελ. 410, 4 οἱ μεμεληκότες P, οἱ ἡμελετηκότες Δ || 8 στενάξωμεν, πονέσωμεν τῷ ὄντι ἐκ Δ || 12 εἰσδέχεται ΡΔ || 15 ἀναπαῖθῆναι Δ || 16 ἐν < Δ || 17 τινά < Δ || 22 διατελῶμεν P, διατελοῦμεν Δ || 22 ὁμάλον P, ἄμαχον Δ || 25 λάβιεν ἄνευ τοῦ Δ || 30 τύχωμεν P, τύχοιμεν Δ || 32 ἀνάρχῳ πατρὶ Δ || 33 ἀγίῳ P, παναγίῳ Δ.

Πρὶν ἢ δώσωμεν πέρας εἰς τὸν παρόντα πρόλογον, ἀναγκαῖον εἶναι νὰ σημειωθῶσιν ἐν αὐτῷ καὶ αἱ δυσχέρειαι, αἵτινες ἐκ φιλολογικῆς ἐπόψεως παρουσιάσθησαν ἐν τῇ τυπώσει τοῦ

Еще слѣдуетъ указать на тѣ затрудненія, которыя встрѣтились съ филологической стороны, при печатаніи текста. Первое изъ нихъ состояло въ

κειμένου. Πρώτη τούτων ἦτο νὰ διακριθῶσι κατὰ τὸ δυνατόν αἱ ῥήσεις, ἃς ὁ ὁσιος Θεόδωρος Στουδίτης ἢ παρέλαβεν αὐτολεξεῖ ἐκ τῶν βιβλίων τῆς παλαιᾶς καὶ τῆς νέας Διαθήκης, ἢ ἀπλῶς ὑπηγάθη. Αὗται εἶναι πολυάριθμοι. μεγάλως δ' ἐκοπιάσαμεν εἰς τὴν διάγνωσιν καὶ τὴν διάκρισιν αὐτῶν, ὡς ἀποδεικνύουσιν αἱ ὑπὸ τὸ κείμενον παραπομπαί. ἄλλας δὲ τινὰς ἐδηλώσαμεν ἐν τῷ τμήματι τῶν διορθώσεων.

Δευτέρα δυσχέρεια παρουσιάσθη ἐκ τοῦ συνεχοῦς ἰωτακισμοῦ τοῦ ἐν Πάτμῳ κώδικος. ὅστις συνεχῶς συγχέει τὸ ο μὲ τὸ ω καὶ τὰνάπαλιν, τὸ αἰ μὲ τὸ ε, τὸ η μὲ τὸ εἰ κτλ. Τὰ παραδείγματα τῶν τοιούτων συγχύσεων εἶναι πολυάριθμα, ὡς δὲ εἶκος ἔμελλεν οὐκ ὀλίγα ἐξ αὐτῶν νὰ μένωσιν ἐκ παραδρομῆς καὶ ἐν αὐτῷ τῷ τετυπωμένῳ κειμένῳ· τέλος ὅμως καὶ ταῦτα διορθωθέντα κατόπιν ἐσημειώθησαν ἐν τῷ τμήματι τῶν διορθώσεων, ἐν ᾧ ἔχουσι δηλωθῆ καὶ ὅσα ἄλλα συνέβη νὰ γενῶσι σφάλματα.

Ἡ τρίτη καὶ μεγίστη τῶν δυσχερειῶν προήρχετο ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὕφους τοῦ ὁσίου Θεοδώρου· παρετηρήθη δηλαδὴ μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν οὐκ ὀλίγων σελίδων, ὅτι τὸ ὕφος αὐτοῦ δὲν εἶναι πανταχοῦ κανονικὸν ἐν ταῖς μεγάλας αὐτοῦ κατηχήσεσι· τοῦτ' αὐτὸ εἶχε παρατηρηθῆ ἐκ τῶν ἀντιγράφων καὶ ἐν ταῖς μικραῖς αὐτοῦ κατηχήσεσιν. Ὁ ὁσιος Θεόδωρος ἐν τῇ ῥύμῃ τοῦ λόγου του δὲν προσεῖχεν εἰς τὸ νάρχαζον ἢ ἐλληνίζον ἀκριβῶς. Σκοπὸν εἶχε νὰ διδάσκη καὶ νὰ συμβουλεύῃ τοὺς ἀκροατάς του, καὶ πρὸς τοῦτο νὰ εἶναι σαφής, εὐληπτός· διὸ καὶ ἄφινεν ἑαυτὸν νὰ ἐπηρεάζεται οὐκ ὀλιγάκις ἐκ τῆς συνήθους ὁμιλουμένης ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ ἐλληνικῆς γλώσσης. Ἐκ τούτου ἀνεπτύχθη ἐν ταῖς κατηχήσεσιν αὐτοῦ ὕφος μικτόν. ἐν ᾧ παραλλήλως ταῖς ἔξεσι τοῦ ἀρχαίου κοινοῦ ἐλληνικοῦ λόγου ἀναφαίνονται καὶ ἔξεις τοῦ βυζαντινοῦ λόγου.

τομῇ, чтобы различить, по возможности, изреченія, которыя преподобный Феодоръ Студитъ или буквально бралъ изъ Ветхозавѣтныхъ и Новозавѣтныхъ книгъ, или только намекалъ на нихъ. Подобныя изреченія многочисленны; и стоило не малаго труда опредѣлить оныя и помѣстить въ ссылки подъ текстомъ. Нѣсколько подобныхъ изреченій указаны нами въ отдѣлѣ поправокъ.

Второе затрудненіе представилъ йотацизмъ Патмосскаго кодекса, гдѣ о часто смѣшивается съ ω и наоборотъ, αἰ съ ε, η съ εἰ и т. д. Примѣры подобныхъ смѣшеній многочисленны, и многія изъ нихъ, по недосмотру, вошли и въ напечатанный текстъ. Впрочемъ, эти недосмотры оговорены и помѣщены въ поправкахъ, гдѣ, на ряду съ ними, указаны и другія ошибки.

Третье, и самое главное, затрудненіе заключалось въ стилѣ преподобнаго Феодора. Уже по отпечатаніи значительнаго количества страницъ, было замѣчено, что стиль его не вездѣ правиленъ въ большихъ его поученіяхъ какъ это замѣчалось на основаніи списковъ и относительно малыхъ. Преподобный Феодоръ не обращалъ вниманія на правильное употребленіе въ своей рѣчи архаизмовъ или эллинизмовъ. Главная его цѣль заключалась въ томъ, чтобы поучать и увѣщевать своихъ слушателей, быть яснымъ, удобопонятнымъ; потому онъ не былъ свободенъ отъ вліянія со стороны обычнаго Греческаго разговорнаго языка своего времени. Вслѣдствіе этого въ его поученіяхъ и образовался смѣшанный стиль, гдѣ, наряду съ архаизмами, являются и византизмы.

Σχηματίζει ὁ ὁσιος Θεόδωρος οὐκ ὀλίγας ἰδίας λέξεις με μορφὴν κανονικὴν, αἵτινες δύνανται νὰ προστεθῶσιν εἰς τὰ λεξικά· ἀλλ' ἐνίοτε πλάττει καὶ λέξεις μετὰ μορφῆς παραδόξου. Οὕτως ἐκ τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου *παρασυνεβλήθη* (ῥῆμα: *παρασυμβάλλειν*) ὠρμήθη νὰ μορφώσῃ ῥῆμα *παρασυμβλήσχομαι, σαι, ται* (σ. 202, 24). Ἀλλαχοῦ ἀντὶ τοῦ *ἀποβύων* παρεσύρθη ἐκ τοῦ μέλλοντος *ἀποβύσω* νὰ σχηματίσῃ ῥῆμα *ἀποβύσσω* καὶ ἐκ τούτου μετοχῆς ἐνεστώτα *ἀποβύσσω* (σ. 296, 39). Ἐκ τοῦ πιπράσκω ἐσχημάτισεν ἀορίστον *ἐπίπρασε* (261, 38). Ἀντὶ τοῦ *διδόναι* γράφει *διδεῖν* (235, 36), ἀντὶ τοῦ *ἵνα διδῶς*, γράφει *ἵνα διδῆς* (193, 17). Ἀλλαχοῦ *ἀποδιδεῖ* ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ *ἀποδώσει* (204, 34) καὶ *ἀποδιδεῖν* = *ἀποδώσειν* (12, 10)· καὶ πάλιν *ἐκβεῖν* = *ἐκβῆναι* (275, 11), *ἱκανεῖν* = *ἱκανοῦν* (245, 29/30), *δεδιῶ* = *δεδίττομαι* (10, 42. 11, 14. 251, 35. 320, 33), *δεδιάτε* = *δεδίττεσθε* (20, 16), *δράμει* = *τρέχει* (125, 28), *χαίρομενοι* = *χαίροντες* (235, 11), *χαίρώμεθα* = *χαίρωμεν* (75, 11), *ἀμεῖται* = *ἀμᾶται* (5, 39), *λάβει* = *λήφεται* (187, 12) κτλ.

Οἱ παρακείμενοι μένουσιν ἐνίοτε παρὰ τῷ Θεοδώρῳ καὶ ἀναύξητοι καὶ ἄνευ ἀναδιπλασιασμοῦ· λόγου χάριν *ἐκμαθηκῶς* = *ἐκμεμαθηκῶς* (280, 8), *ἐργασμένος* (262, 1/2), *ἐξαγκωνισμένοι* (315, 38). Ἄλλοτε ἐν ῥήμασι συνθέτοις ἐκ προθέσεων τίθησιν ἀναδιπλασιασμόν καὶ ἔξω τῆς προθέσεως, οἷον *κεκατωρθώκαμεν* (70, 27). Μετεχειρίσθη καὶ διπλὴν αὐξησιν, οἷον *ἀπεκατεσιάθητε* (192, 21). Συχνὴ εἶναι παρ' αὐτῷ καὶ ἡ χρῆσις ἀρσενικῶν τύπων τῆς μετοχῆς ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ ἀντὶ τύπων θηλυκῶν· οἷον· «ἐπισυμβαινόντων τινῶν στενοχωριῶν» (96, 5), «μὴ ὄντων τινῶν προσόδων» (270, 23), «μελλόντων ἀναπαύσεων» (294, 10), «ρυ-

Πρεподобный Θεόδωρ довольно часто составляет собственные слова съ правильною формою, которыя могутъ быть помѣщены въ словаряхъ; но иногда создаетъ слова и со странною формою. Напримѣръ, изъ страдательнаго аориста *παρασυνεβλήθη* (глаголь: *παρασυμβάλλειν*) образовалъ глаголь *παρασυμβλήσχομαι, σαι, ται* (стр. 202, 24). Въ другомъ мѣстѣ вмѣсто *ἀποβύων* взялъ изъ будущаго *ἀποβύσω* и составилъ глаголь *ἀποβύσσω*, а изъ него причастіе настоящаго времени *ἀποβύσσω* (стр. 296, 39). Изъ *πιπράσκω* составилъ аористъ *ἐπίπρασε* (261, 38). Вмѣсто *διδόναι*, пишетъ *διδεῖν* (235, 36), вмѣсто *ἵνα διδῶς*, пишетъ *ἵνα διδῆς* (193, 17). Въ другомъ мѣстѣ употребляетъ *ἀποδιδεῖ*, въ смыслѣ *ἀποδώσει* (204, 34), и *ἀποδιδεῖν* въ смыслѣ *ἀποδώσειν* (12, 10). Также *ἐκβεῖν* = *ἐκβῆναι* (275, 11), *ἱκανεῖν* = *ἱκανοῦν* (245, 29/30), *δεδιῶ* = *δεδίττομαι* (10, 42. 11, 14. 251, 35. 320, 33), *δεδιάτε* = *δεδίττεσθε* (20, 16), *δράμει* = *τρέχει* (125, 28), *χαίρομενοι* = *χαίροντες* (235, 11), *χαίρώμεθα* = *χαίρωμεν* (75, 11), *ἀμεῖται* = *ἀμᾶται* (5, 39), *λάβει* = *λήφεται* (187, 12) и т. д.

Перфекты у Θεοδора иногда остаются безъ приставки и безъ удвоения. Наприм. *ἐκμαθηκῶς* = *ἐκμεμαθηκῶς* (280, 8), *ἐργασμένος* (262, 1/2), *ἐξαγκωνισμένοι* (315, 38). Другой разъ въ сложныхъ изъ предлоговъ глаголахъ полагаетъ удвоение и внѣ предлога, наприм.: *κεκατωρθώκαμεν* (70, 27). Онъ употребилъ и двойную приставку, какъ: *ἀπεκατεσιάθητε* (192, 21). Часто у него встрѣчаются мужскія формы причастія въ абсолютной рѣчи вмѣсто женскихъ формъ; наприм.: *ἐπισυμβαινόντων* тινῶν *στενοχωριῶν* (96, 5), *μὴ ὄντων* тινῶν *προσόδων* (270, 23), *μελλόντων* ἀνα-

έντιων διδασκαλιῶν» (153, 19), «συνεργούντων τῶν εὐχῶν» (153, 2).

Ὁ μέλλων ἔσομαι ἐγένετο παρὰ τῷ Θεοδώρῳ καὶ ἀόριστος ὑποτακτικῆς, ἀντικαταστήσας οὕτω τὸν ἐνεστώτα τῆς αὐτῆς ἐγκλίσεως· ἐξ οὗ ἀναγινώσκομεν συνεχῶς ἐσώμεθα = ὦμεν (15, 24. 60, 8. 116, 6. 134, 39. 182, 43)· ἀλλὰ τὸ ἔσομαι ἔδωκεν ἀφορμὴν καὶ εἰς γένεσιν τύπου προστακτικοῦ· οἷον ἔσεσθε = ἐστέ (102, 35. 211, 40). Τὸ δὲ ἵνα συντάσῃ ὁ Θεόδωρος καὶ μετὰ τῆς ὀριστικῆς· οἷον· ἵνα λ. ἡμεν (264, 41). ἵνα μηδεὶς ἐσσι (210, 17). ἵνα ἐστέ (16, 27/28. 178, 1).

Παρὰ τῷ Θεοδώρῳ φαίνεται καὶ ἡ χρῆσις τοῦ νεοελληνικοῦ ᾰς ἢ ᾱς, ἂν δώσωμεν πίστιν εἰς τὸν καλλιγράφον τοῦ κώδικος Δ, διότι αὐτὸς εἰς τὸ ἐν σελίδι 92, 1/2 προσέχωμεν ἔχει παραγεγραμμένον φανερώς ἐν ᾰς. Ἄν ὁ καλλιγράφος οὗτος παρέλαβε τὸ ᾰς ἐξ ἀρχαιότερου ἀντιγράφου, τότε πρέπει νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι οἱ κατὰ καιροὺς ἀντιγραφεῖς προσεπάθουν νὰ ἐκβάλωσιν ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Θεοδώρου ὃ τι ἐφαίνετο αὐτοῖς δημῶδες· ἄλλως δὲ εἶναι ἤδη γνωστὸν ἐκ τῶν ἀντιγράφων τῶν μικρῶν κατηχήσεων, ὅτι ἐν αὐτοῖς ὑπάρχουσιν ἐκ ταύτης τῆς ἐπόψεως αὐθαίρετοι μεταλλαγαί.

Ἡ ἐπίδρασις τῆς δημῶδους εἶναι φανερά τοῦλάχιστον ἐν αὐταῖς ταῖς μεγάλαις κατηχήσεσι. Σημειωτέον λόγου χάριν τὰ εἰς ᾰς λήγοντα νεοελληνικά ὀνόματα· οἷον ἀγκισιῶς, κανισκᾱς, κατηναῶς, μεμβρανᾱς· εἶτα τὰ εἰς ᾱριον ὀνόματα, οἷον καλαμάριον, κελλάριον, κεντιωνάριον, κοιτάριον, κωδιάριον, μαλλωτάριον, μεμβρανάριον, μηλωτάριον, ξυλάριον, ὀριτάριον, ὀψάριον κτλ. Καὶ πάλιν τὰ εἰς ᾱριος ὀνόματα, οἷον πρωτοορδινάριος, κανδηλάριος, κανισκάριος, κανχησιάριος. Ἐκ τοῦ δημῶδους ὀμάδιν ἐμόρφωσεν ὁ Θεόδωρος ῥῆμα ὀμαδεύεσθαι, παρὰ τὸ λῶρος καὶ λωρίον ἠξίωσε νὰ δεχθῇ καὶ

παύσεων (294, 10). ῥυέντιων διδασκαλιῶν (153, 19), συνεργούντων τῶν εὐχῶν (153, 2).

Будущее ἔσομαι сдѣлалось у Θεοδора и аористомъ сослагательнаго, замѣнивъ такимъ образомъ настоящее время того же наклоненія; отъ того часто читаемъ ἐσώμεθα = ὦμεν (15, 24. 60, 8. 116, 6. 134, 39. 182, 43); но ἔσομαι послужило основаніемъ къ составленію изъ него формы повелительной, напри- мѣръ: ἔσεσθε = ἐστέ (102, 35. 211, 40). Ἴνα у Θεοдора приурочивается къ изъ- явительному наклоненію, напри- мѣръ: ἵνα λ. ἡμεν (264, 41), ἵνα μηδεὶς ἐσσι (210, 17), ἵνα ἐστέ (46, 27—28. 178, 1).

Употребленіе новогреческаго ᾰς или ᾱς у Θεοдора также встрѣчается, если дать вѣру переписчику кодекса Δ, ибо у него на страницѣ 92, 1—2, подлѣ слова προσέχωμεν, ясно написано одно ᾰς. Если переписчикъ заимствовалъ ᾰς изъ древнѣйшаго списка, то, надо думать, что послѣдующіе переписчики старались выпускать изъ сочиненій Θεοдора тѣ, чтѣ казалось имъ про- стонароднымъ. Вѣдь извѣстно уже изъ списковъ Малыхъ Катикизисовъ, что въ нихъ, съ этой точки рѣнія, есть не мало произвольныхъ измѣненій

Вліяніе простонароднаго нарѣчія, по крайней мѣрѣ, въ Большихъ Катикизисахъ ясно. Отмѣтимъ, ради при- мѣра оканчивающіяся на ᾰς ново- греческія имена: ἀγκισιῶς, κανισκᾱς, κατηναῶς, μεμβρανᾱς. Далѣе — на ᾱριον: καλαμάριον, κελλάριον, κεντιωνάριον, κοιτάριον, κωδιάριον, μαλλω- τάριον, μεμβρανάριον, μηλωτάριον, ξυλάριον, ὀριτάριον, ὀψάριον и т. д. Также — на ᾱριος имена: πρωτοορδι-νάριος, κανδηλάριος, κανισκάριος, кан- хисіάριος. Изъ простонароднаго ὀμά- диον Θεодоръ образовалъ глаголѣ ὀμα- деύεσθαι. Наряду λῶρον и λωρίον,

τὸ δημῶδες *λουριδίων* ἔγραψεν ὡσαύτως *κηρούλιον*, *καινούργια* (186, 2), *κανονάρχος*, *καλοκαίριον* (= ἔαρ). *κρομύδιον* (= κρόμμυον), *γέλοια*, *ἐμπαλωμένου* (185, 42), *καλλιώτερον* (268, 12). *ἀπ' ἐκεῖνον* (265, 6/7), *ἀπενιεύθεν* (268, 25, 274, 15/16, 277, 20) κτλ.

Ἐπηρέασε τὸν Θεόδωρον καὶ ἡ σύνταξις τῆς δημῶδους, λόγου χάριν *οὐκ ἐγράψαι με ἀντὶ μοι* (212, 42), *προηγούμενου ὑμᾶς* = *σας* (205, 6), *χαρὰ ἡμῶν ἔστιν* (ἐν τῷ κώδικι) = *χαρὰ μας εἶναι*, *ἀντιπέμποντες ἡμᾶς* = *μας* (102, 27, κατὰ τοὺς κώδικας ΡΔ). Ἡ ἐπίδρασις τῆς δημῶδους συντάξεως ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Θεοδώρου εἶναι πολλαχοῦ σταθερά, ἂν καὶ παλαίει οὗτος πρὸς τὴν ἀρχαίαν σύνταξιν. Οὕτω παρὰ τὴν συγχὴν σύνταξιν τοῦ *ἵνα* μεθ' ὑποτακτικῆς ἔχομεν ὡσαύτως συγχὴν σύνταξιν αὐτοῦ μεθ' ὀριστικῆς, ἣν παρετηρήσαμεν ἀφοῦ εἶχε προχωρήσει ἡ τύπωσις τινῶν φύλλων. Ἡ διπλῇ αὐτῇ σύνταξις ἀπαντᾷ πολλάκις παραλλήλως. Παραδείγματά τινα ἐνταῦθα θὰ καταστήσωσι σαφεῖς τὴν διττὴν ταύτην σύνταξιν.

принять и простонародное *λουριδίων*. Также писать: *κηρούλιον*, *καινούργια* (186, 2), *κανονάρχος*, *καλοκαίριον* (= ἔαρ). *κρομύδιον* (= κρόμμυον), *γέλοια*, *ἐμπαλωμένου* (189, 42), *καλλιώτερον* (267, 12), *ἀπ' ἐκεῖνον* (265, 6/7), *ἀπενιεύθεν* (268, 25, 274, 15/16, 277, 20) и т. д.

На Θεοδора повліялъ также простонародный синтаксисъ напр.: *οὐκ ἐγράψαι με* вмѣсто *μοι* (212, 42), *προηγούμενου ὑμᾶς* = *σας* (205, 6), *χαρὰ ἡμῶν ἔστιν* (въ код.) = *χαρὰ μας εἶναι*, *ἀντιπέμποντες ἡμᾶς* = *μας* (102, 27, по код. ΡΔ). Вліяніе простонароднаго синтаксиса на стиль Θεοδώра сильно: оно борется съ классическимъ синтаксисомъ. Такъ, напримѣръ, наряду съ частымъ сочетаніемъ *ἵνα* съ сослагательнымъ наклоненіемъ, встрѣчается и частое сочетаніе того же союза съ изъявительнымъ наклоненіемъ, что замѣчено нами послѣ того, когда уже было напечатано нѣсколько листовъ. Это двойное сочетаніе встрѣчается часто параллельно. Приводимъ нѣсколько примѣровъ подобнаго синтаксиса:

7, 15/19 *ἵνα* - - ἐξανύετε - - καὶ διδοῖ (κῶδ.). — 11, 39/41 *ἵνα* βαλ. μὴ καταπίπτομεν, ἀλλ' ἀντικρούομεν καὶ ἀντιπεμπόμεθα. — 19, 35/37 *ἵνα* ἀπηλλάγησαν. — 78, 8/9 *ἵνα* στηρίζεσθε καὶ κρατύνεσθε καὶ ἐναγωνίως ἔχητε. — 79, 2 *ἵνα* γινώσκω καὶ γινώσχομαι (κῶδ. Ρ). — 93, 4/7 *ἵνα* - - καὶ φάγωμεν, καὶ πίωμεν καὶ κοιμηθῶμεν καὶ διεγερθῶμεν καὶ ὁμιλήσωμεν καὶ προσχαριούμεθα. — 150, 31 *ἵνα* παραζηλοῦμεν (κώδικας ΡVΔ). — 151, 4/5 *ἵνα* παροξύνει ἢ παραπλήξει ἢ ὀνειδίζει (ΡVΔ). — 152, 1 *ἵνα* σκοτίζουσιν (Δ). — 179, 17 *ἵνα* μὴ - - - γίνεσθε. — 192, 5/6 *ἵνα* - - παρακαλεῖται καὶ ἀγαθύνεται καὶ δυσωπεῖται. — 199, 12 *ἵνα* εἴρηται = λέγεται. — 238, 15/16 *ἵνα* ἐπιδείκνυμι. — 216, 1/4 *ἵνα* μὴ ὑπεραιρώμεθα, *ἵνα* μὴ φουσιούμεθα. — 303, 3/6 *ἵνα* - - - γινώσκηται - - - πολεμοῦμεν καὶ ἀποτρεπόμεθα. — 279, 5/6 *ἵνα* τοῖς καρποῖς πρόσσει τὰ φύλλα. — 276, 38/40 *ἵνα* καταλογίζεται καὶ ἀποθησαυρίζεται (κῶδ. Δ). — 272, 26 *ἵν'* - - ἐλεήσετε, βοηθήσετε (κῶδ. Δ). — 247, 12/14 *ἵνα* μὴ κατασχύνωμεν (Δ *κατασχύνομεν*). ἀλλὰ - - - τελοῦμεν.

Τὸ *ἵν' ἵνα* συντάσσει ὁ Θεόδωρος ἄνευ τοῦ *ἂν* καὶ μεθ' ὀριστικῆς καὶ μεθ' ὑποτακτικῆς οἷον

Ἢν' ἵνα Θεόδωρς употребляетъ въ синтаксисѣ безъ *ἂν*, какъ въ изъявительномъ, такъ и въ сослагательномъ наклоненіи, на примѣръ:

149, 28 ἡνίκα ἤκασι. — 117, 30/31 ἡνίκα - - - ἀναλάβωμεν. — 133, 8 ἡνίκα ἀκούω. — 148, 23 ἡνίκα προτεθνήκατε. — 140, 25/26 ἡνίκα ἀπομονάση - - - καὶ ἄρξηται. — 291, 5 ἡνίκα ἀκούσωμεν. — 300, 22/25 ἡνίκα ἤξει - - - καθίσση. — 157, 10 ἡνίκα ἀκούωσι καὶ μανθάνωσι. — 24, 18 ἡνίκα ἀκούητε. — 117, 30/31 ἡνίκα - - - ἀναλάβωμεν. — 55, 1 ἡνίκα φθάσῃ. — 78, 31/32 ἡνίκα παρέσχεν. — 219, 5 ἡνίκα παρέμφωμεν. — 208, 32 ἡνίκα ἀκούωμεν.

Τὸ *μη* ἐν τῇ ἐννοίᾳ προτροπῆς μετ' ἀπαγορεύσεως, ὅπερ οἱ ἀρχαῖοι συνέταττον μεθ' ὑποτακτικῆς, ὁ Θεόδωρος συντάττει ἀδιαφόρως μικτῶς, καὶ μεθ' ὑποτακτικῆς καὶ μεθ' ὀριστικῆς· οἷον

Μη, въ смыслѣ поощренія съ запрещеніемъ, что древніе сочетали съ сослагательнымъ наклоненіемъ, Θεόδωρ употребляетъ безразлично—какъ съ сослагательнымъ, такъ и съ изъявительнымъ наклоненіемъ, напр.:

30, 8/11 ὑμεῖς μὴ κρῖμα ἑαυτοῖς θησαυρίζητε - - -, μὴ ἀμαρτίας - - - προστίθετε. 186, 18 μὴ ἀποληθαργεῖτε - - - μὴ παρακούεσθε - - - μὴ ἀναισθητεῖτε - - - μὴ - - - ἐστέ.

Τοιαῦτα παραδείγματα δύναται τις νὰ συλλέξῃ πολυάριθμα ἐκ τῶν ἀνὰ χεῖρας κατηχήσεων. Οὐχ ἦττον ὅμως σημειώσεως ἄξιον εἶναι ὁ τόπος 36, 9/15, ἔνθα τὸ *μη* κεῖται δωδεκάκις μεθ' ὀριστικῆς· ἀλλ' ὁ καλλιγράφος τοῦ κώδικος Δ συνέταξε τοῦτο ὀκτάκις μεθ' ὑποτακτικῆς καὶ τετράκις μεθ' ὀριστικῆς, νομίσας ὅτι ὁ Θεόδωρος θὰ παρίστατο τὴν γλῶσσαν ἀττικῶς.

Μικτὴ σύνταξις παρατηρεῖται καὶ ἐν τῇ χρήσει τῶν *εἰ*, *εἰ μή*, *ἐάν*, *εἴπερ*, *εἴτε* *εἴτε*, *ὅπως*, *ὥς ἂν*, *ἐπὰν* καὶ ἐτέρων.

Παρατιθέμεθα ἐνταῦθα καὶ τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικὰ παραδείγματα ἐκ τοῦ ὅρους τοῦ ἡμετέρου συγγραφέως.

139, 22 ἢ ἐξ ἄλλοθι τόπου. — 140, 38 ἢ τὸ τίδε ἢ τὸ τίδε πρᾶγμα = τόδε ἢ τόδε τὸ πρᾶγμα. — 204, 21 οὐτ' ὑπ' - - - οὐτ' ὑπ' (οὕτως οἱ κώδ. ΡΔ). — 316, 7 εἰ τοῖνυν ἄρα. — 290, 32/34 ὦ τάλανες - - - ὦ ἐκζητηταί - - - τολμᾶς. — 278, 20 Ἴδε ἀδελφοί μου. — 55, 20/21 Ἴδε οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ, ἴδε οἱ θέλοντες ἀγωνίζεσθαι τὰ ὑψηλότερα, ἴδε οἱ μετὰ τῆς οἰκείας σωτηρίας κτλ. — 185, 41. 298, 27 δέισιμος = δεισίμων. — 233, 37 ἵνα μὴ ἀποτίννυτε. — 99, 5 ὀπηλίκας (κώδ. ΡΔ) = πηλίκας. — 93, 1 δαφιλώτερον = δαφιλέστερον. — 70, 40 τῶν πασῶν κόπων καὶ σπουδῶν. — 73, 32 ποῦ μοι ὁ τίσδε καὶ τίσδε = ὁ τοιόσδε καὶ τοιόσδε; — 179, 27 καθήρθημεν = ἐκαθάρθημεν. — 45, 14/17 καὶ οὗτος ὁ καλὸς ἀγὼν ὑμῶν, καὶ οὗτος (= τοῦτο) τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως, καὶ οὗτος ἡ ἀθλητικὴ προκοπὴ ὑμῶν, καὶ οὗτος ἡ στεφανηφόρησις ὑμῶν. — 269, 37 μὴ ποτε εἴποισαν.

Множество подобных примѣровъ можно найти въ наличныхъ катихизисахъ. Тѣмъ не менѣе достойно примѣчанія мѣсто 36, 9—15, гдѣ *μη* двѣнадцать разъ стоитъ съ изъявительнымъ наклоненіемъ; но переписчикъ кодекса Δ сочеталъ *μη* восемь разъ съ сослагательнымъ и четыре раза съ изъявительнымъ наклоненіемъ, думая, что Θεόδωρ такъ долженъ былъ писать по аттически.

Смѣшанный синтаксисъ виденъ и въ употребленіи слѣдующихъ: *εἰ*, *εἰ μή*, *ἐάν*, *εἴπερ*, *εἴτε* *εἴτε*, *ὅπως*, *ὥς ἂν*, *ἐπὰν* и другихъ.

Приводимъ и слѣдующіе характерные примѣры стиля нашего автора:

Μετὰ τοιαύτην λεκτικὴν καὶ συντακτικὴν ἀστασίαν τοῦ ἡμετέρου κειμένου δὲν ἠδύνατο βέβαιως ἢ νὰ προσκόψῃ πολλαχοῦ ἢ παροῦσα ἔκδοσις, καὶ μάλιστα ἐκεῖ, ἔνθα καὶ περιττῶς καὶ ἐκ μετεωρίας ἐγένοντο φωνητικαὶ τινες μεταβολαί. Μεθ' ὅλα ταῦτα ὅμως ἡ ἀνὰ χεῖρας δοκιμαστικὴ ἔκδοσις μέρους τῆς ἀνεκδότου Μεγάλης Κατηχήσεως τοῦ ὁσίου Θεοδώρου ἔδωκεν ἡμῖν ἀφορμὴν νὰ πιστωθῶμεν, ὅτι ἡ ἱστορία τῆς βυζαντινῆς καὶ νέας ἐλληνικῆς γλώσσης μέλλει νὰ ὡφεληθῇ μεγάλως ἐκ τῶν συγγραφῶν αὐτοῦ. ἂν συμβῇ ποτε πᾶσαι αὗται νὰ συνεχδοθῶσιν ἐν γνώσει τῶν παλαιότερων καὶ πιστοτέρων ἀντιγράφων· διότι πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ, ὅτι καὶ τῆς μικρᾶς κατηχήσεως ἡ νεωτάτη ἔκδοσις καὶ ἡ παρὰ τῷ Migne καὶ Mai συγκέντρωσις τῶν λοιπῶν τοῦ Θεοδώρου πονημάτων παριστῶσι κείμενα πολλαχοῦ ἀναξιόπιστα ἐξ ἐπόψεως τοῦ πραγματικοῦ αὐτοῦ ὄρους.

Τοῦ ἐλληνικοῦ κειμένου τῆς ἀνὰ χεῖρας Μεγάλης Κατηχήσεως τοῦ ὁσίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ἡ ἐκτύπωσις καὶ τοῦ πρὸς αὐτὸ τοῦτο σχετιζομένου προλόγου ἡ σύνταξις ἀνετέθη παρὰ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ἀρχαιογραφικῆς Ἐπιτροπῆς τῷ Ἀ. Παπαδοπούλῳ-Κεραμεῖ.

Въ виду подобной, какъ лексической, такъ и синтаксической неустойчивости нашего текста, настоящее изданіе не могло достигнуть точности, а также избѣгнуть нѣкоторыхъ непослѣдовательностей, въ особенности тамъ, гдѣ фонетическія измѣненія болѣе многочисленны и, къ тому же, происходятъ отъ невниманія. Тѣмъ не менѣе настоящее предварительное изданіе не напечатанной еще части Большого Катихизиса преподобнаго Θεοδора убѣждаетъ насъ, что для исторіи византійскаго и новогреческаго языка творенія нашего автора могутъ принести большую пользу, если удастся издать ихъ полностью на основаніи болѣе древнихъ и болѣе точныхъ списковъ. Ибо надо согласиться, что какъ новѣйшее изданіе Малаго Катихизиса, такъ и сводъ остальныхъ твореній св. Θεοδора у Migne и Mai дадутъ во многихъ мѣстахъ текстъ, не заслуживающій довѣрія съ точки зрѣнія подлиннаго стиля нашего автора.

Печатаніе Греческаго текста Большаго Катихизиса преподобнаго Θεοдора Студита и составленіе предисловія къ изданію этого текста было возложено Императорскою Археογραφическою Коммиссією на А. И. Παπαδοπούλο-Κεραμεῖ.

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ καὶ ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ.

Σελ. 1, 20/21 θεοφανείων - - ἐπιφανείων] Ἡ γραφή τοῦ κώδικος θεοφανείων - - ἐπιφανείων οὕσα ὡσαύτως ἐν πολλῇ χρήσει δύναται ἐνταῦθα νὰ τηρηθῇ.

Σελ. 2, 4 παραπόληται] Γρ. παραπόλη κατὰ τὸν κώδικα.

Σελ. 4, 6 ἡμῶν, ἀπὸ] Τὸ μετὰ τὸ ἡμῶν κόμμα ὀβελιστέον || 35/37 εἰ μὴ εὐζώσομεν - - εἰ μὴ εὐθετήσομεν, εἰ μὴ εὐτακτήσομεν] Τὸ πρῶτον εἰ μὴ εἶναι συντεταγμένον ἐν τῷ κώδικι μετὰ μέλλοντος ὀριστικῆς, τὰ δὲ δύο ἕτερα μετ' ὀρίστου ὑποτακτικῆς. Τὸ εἰ μὴ ἐνταῦθα σημαίνει τὸ ἐὰν μὴ, ἐὰν δὲν, ἂν δὲν ἢ ἂν μὴ· ἐν τοιαύτῃ δὲ σημασίᾳ ὁ Θεόδωρος τὸ εἰ μὴ συντάσσει μικτῶς, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς μεθ' ὑποτακτικῆς (οἷον σελ. 34, 36/37 «εἰ μὴ - - ἐξιλεώσεται»).

Σελ. 6, 25/26 μαρτύριον τῆς συνειδήσεως] Πρβλ. Κορινθ. 2, α', 12.

Σελ. 7, 36/37 κατορθόσομεν - - ἐπειχθησόμεθα] Ἀνάγνωθι ὡς ἐν τῷ κώδικι κατορθώσωμεν - - ἐπειχθησόμεθα.

Σελ. 9, 9 ἐξόβλητοι] Γρ. ἐξώβλητοι.

Σελ. 10, 8 ἐπάραι] Γρ. ἐπᾶραι.

Σελ. 13, 42 Τὸ μετὰ τὸ Χριστοῦ κόμμα εἶναι περιττόν.

Σελ. 16, 2/3 παρέμβалόντων] Γράφε κατὰ τὸν κώδικα παρεμβалλόντων.

Σελ. 17, 23 ὑψηλότατον] Οὕτω διωρθώσαμεν τὸ φιλότατον ὁδηγηθέντες ὑπὸ τοῦ σλάβου ἐρμηνευτοῦ.

Σελ. 18, 13 διορθώσαιτο] Γρ. κατὰ τὸν κώδικα διορθώσεται.

Σελ. 22, 17 ψάλλη] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γράφε ψάλη.

Σελ. 23, 8 ἐπὶ τὸ πτώμα] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι· προφανῶς διορθωτέον εἰς ἐπὶ τῷ πτώματι || 15 μεθοδείας] Οὕτως ἐν τῷ κώδ. Γράφε μεθοδείας.

Σελ. 24, 17/18 ἀκούετε] Ἐπειδὴ τὸ ἡνίκα ἄνευ τοῦ ἂν ὁ Θεόδωρος συντάσσει συνεχῶς μεθ' ὑποτακτικῆς, ἀναγκαίως ἔχει νὰ τηρηθῇ καὶ ὧδε τὸ τοῦ κώδ. ἀκούετε.

Σελ. 28, 41/42. Τὸ μετὰ τὸ Θεολόγου κόμμα περιττεύει.

Σελ. 30, 27 πεπόκατε] Οὕτως ἐν τῷ κώδ. Γράφε πεπόκατε || 29 Πρὸ τοῦ κοινὸν θές ἐν κόμμα.

Σελ. 31, 3 καταπίει-ἐξαρπάσει] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι· γράφε καταπίη-ἐξαρπάση. Ἐν τῇ ὑποσημειώσει ἀντὶ τοῦ οὐατικανῆς ἀνάγνωθι παρισινῆς.

Σελ. 32, 23 θεοῦ τὸ δῶρον] Πρβλ. Ἐφεσ. β', 8.

Σελ. 33, 27/28 συμβασιλεύσωμεν] Οὕτως ἐν τῷ κώδ. Γρ. συμβασιλεύσομεν.

Σελ. 36, 18 ἀπήει] Γράφε ἀπέειη. Ἐν τοῖς κώδιξι ΡΑ ἀπίη || 42 Τὸ μετὰ τὸ ἀναγγείλαντα κόμμα περιττεύει.

Σελ. 39, 31 παράξεται] Γρ. παρατάξεται. Ὅρα ψαλμ. κς', 3.

Σελ. 42, 8 πέποκεν] Οὕτως ἐν τῷ κώδ. Γρ. πέπωκεν.

Σελ. 43, 34/36. Στίξον οὕτω: «ὁμιλίαν, τί καὶ πῶς - - ἐμπορευσόμεθα εἰς - - οὐρανῶν καὶ γάρ» κτλ.

Σελ. 44, 14 προῤῥίζων] Γρ. προῤῥίζον.

Σελ. 45, 19 μαλάκια] Γράφε κατὰ τὸν κώδικα μῆλάκια ἢ μιλάκια || 33 οὐ] Οὕτως ἐν τῷ P. κατὰ δὲ τὸν κώδ. Δ ἀντὶ τοῦ οὐ γράφε οἶ, καὶ οὕτω θές ἐν κόμμα μετὰ τὸ τρέχοντες.

Σελ. 47, 9 ἴνα] Τοῦτο ὑπάρχει ἐν τῷ κώδικι, καὶ ἂν εἶναι ἀναγκαῖον, δέον μετ' αὐτὸ νὰ ὑπονοηθῇ τὸ ἐνέγκωμεν || 13 ἔχομεν] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι, τὸ δὲ ἐνέγκωμεν ὁδηγεῖ νὰ γράψωμεν ἴσως ὥδε ἔχωμεν.

Σελ. 52, 17. Ὁβέλισον τὸ μετὰ τὸ ἀσθενοῦσιν περιττὸν κόμμα.

Σελ. 54, 14 παρεαθέντων] Ἀνάγνωθι κατὰ τὸν κώδικα παρεθέντων πρβλ. 124, 9. 134, 15 || 15/30 Τὰ ἐνταῦθα κατὰ τὸν κώδικα τεθειμένα ἐρωτηματικὰ σημεῖα ἀρμόζει νὰ μεταβληθῶσιν εἰς ἀπλὰ κόμματα, διότι αἱ μεταξὺ αὐτῶν φράσεις ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ ἢ καὶ τῇ ἀναλογίσει (15)· συνέβησαν δὲ κατὰ τὴν τύπωσιν καὶ τινὰ παραναγνώσματα. Τὸ χωρίον 19—30 ἀνάγνωθι οὕτως· «-- ἀπαγωγῇ (ἐν τῷ κώδ. ἀπαγωγῆς) τε τῶν ἀγγέλων --- καὶ λόγον, ποῦ καὶ πῶς ἄρα εὐρεθήσεται ἡ ψυχὴ ἢ ταπεινὴ, καὶ εἰ ἄρα --- παραστάσει, καὶ εἰ ἄρα --- Ἀβραάμ, καὶ εἰ ἄρα ἐν τῷ θεῖῳ νομφῶν· ἢ μήπως (ὑπερ ἀπειλή) μετὰ τῶν ἐρίφων --- ἀγγέλοις αὐτοῦ».

Σελ. 55, 6 εἰσὶ δ' ἄλλοι, οἷ] Γρ. εἰσὶ δ' ἄλλοι οἶ || 11 πεποκότες] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι· γρ. πεπωκότες || 32 διεξωδικώτερον] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι· γρ. διεξοδικώτερον.

Σελ. 56, 1 φθάσει] Γράφε κατὰ τὸν κώδικα φθάσῃ, διότι αὐτὸς ὁ Θεόδωρος συντάσσει πολλάκις τὸ ἡνίκα ἄνευ τοῦ ἂν μεθ' ὑποτακτικῆς.

Σελ. 57, 3 εὐανδρεία] Γρ. εὐανδρίας || 29 ἦ] Γρ. ἦς· οὕτω καὶ ἐν τῷ κώδικι. Πρβλ. Ἐφεσ. δ', 1 «Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς --- ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἣς ἐκλήθητε».

Σελ. 58, 24 πως ποτὲ] Γρ. πώς ποτε || 36 χρήσεως] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι, ἀλλ' ἀνάγνωθι χρήσεως || 36/41 τί οὖν τὸ

ἔλαιον καὶ --- μελλόντων;] Τὸ καὶ τοῦτο ἔχει καὶ ὁ σλάβος ἐρμηνευτής· ἀλλ' εἶναι περιττὸν κατὰ τὸν κώδικα V· διὸ στικτέον οὕτω· «τί οὖν τὸ ἔλαιον; ἢ ὑπόμνησις --- μελλόντων».

Σελ. 61, 4 τοῦ θεοῦ] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι, ἀλλὰ γράφε τῷ θεῷ.

Σελ. 62, 43 εἴχετε] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι, γράφε δὲ ἦχετε.

Σελ. 63, 8 Θές κόμμα μετὰ τὸ ἐκκλησίας· θές ὡσαύτως κόμμα μετὰ τὸ ἀπερρίψατε (20) καὶ ἄνω τελείαν μετὰ τὸ θαυμαστόν (19) || 22 τούτους] Γρ. τούτοις || 33 ἔχω, ὅπερ ἔχω] Γρ. ἔχω ὅπερ ἔχω, τὰ δὲ εἰσαγωγικὰ σημεῖα θές μετὰ τὸ δεύτερον οὕτως (36) || 41/42 ἀτιμωτέρα] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι· γρ. ἀτιμωτέρα.

Σελ. 64, 17 «ἀλλ' οὐχ ὅτι καὶ --- κατακυλίσονται] Γρ. ἀλλ' οὐχ ὅτι «καὶ --- κατακυλίσονται»;

Σελ. 65, 13 ἡμῶν] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι τῆς Πάτμου· γρ. ὑλῶν κατὰ τὸν κώδικα Δ.

Σελ. 66, 8 μικράν] Οὕτως ἐν τῷ P· τὸ Δ ὀρθῶς ἔχει ἀντὶ τούτου τὸ μικράν || 21 σταματίσσετε] Τοῦτο οὕτως ἐν τῷ P, ὁ δὲ κώδ. Δ ἔχει ἀντὶ τούτου τὸ βηματίσσετε.

Σελ. 68, 20 Γρ. δοκεῖτέ με || 26 ἀναλογίαν] Οὕτως ἐν τῷ P, ἀντιλογίαν κατὰ τὸ Δ.

Σελ. 69, 12 παρίεμι] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι, γράφε δὲ παρίημι.

Σελ. 72, 10 ἐπιμείνομεν] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι· γρ. ἐπιμένομεν.

Σελ. 80, 13 γάννυνται] Οὕτως ἐν τοῖς PVΔ, γρ. γάνυνται.

Σελ. 82, 6/7. Πρβλ. Παροιμ. γ', 28 || 38 ὑμῶν] Οὕτως ἐν τοῖς PΣ, ἐν δὲ τῷ V ἡμῶν· ὅπερ ὅμως διορθωτέον εἰς ἡμῖν.

Σελ. 83, 1 ἐφανερῶδη ἐν σαρκί, ὥφθη ἐν κόσμῳ] Τιμοθ. 1, γ', 16 || 41 ὑποδήσομαι] Οὕτως ἐν τῷ P· γρ. ὑποδύσομαι κατὰ τὸν κώδικα V.

Σελ. 85, 25 εἰπῶν] Γρ. εἰπών.

Σελ. 87, 6 Τὸ μετὰ τὸ καθαγιασθῇ κόμμα περιττεύει, ὡσαύτως τὸ μετὰ τὸ Λάζαρος (29).

Σελ. 88, 9, φύσεως] Γρ. φύσεων.
 Σελ. 89, 31 ἐν ἡμῖν] Ἀνάγνωθι ἐν ἡμῶς.
 Σελ. 90, 12 ἀβαλε] Οὕτω ΡΔ, γρ. ἀβάλε.
 Σελ. 91, 7 Ἀπάλειψον τὸ μετὰ τὸ πέπον-
 θεν κόμμα καὶ τὸ μετὰ τὸ Καϊάφα (10)
 κόμμα δὲ θές μετὰ τὸ ἐμπαιζόμενος
 (11) καὶ μετὰ τὸ ἀπόγευσιν (36) || συν-
 ανοίσομεν] Γράφε κατὰ τοὺς κώδικας συνα-
 νοίσομεν.
 Σελ. 92, 31 κατὰ] Γρ. κακὰ || 43 Ἀντί
 τοῦ 18 γρ. 15.
 Σελ. 94, 27 αὐτὸν] Γρ. αὐτὸν || 30 νῦν]
 ἦν κατὰ τὸν κώδικα Δ || 32 ἀπελογίσασθαι]
 Οὕτω ΡΔ, γρ. ἀπελογήσασθε.
 Σελ. 97, 7 εὐθυνοῦντο] Γρ. εὐθυνοῦντο ||
 38/39 πεποκέναι] Οὕτως ἐν τῷ Ρ, γρ. πε-
 ποκέναι.
 Σελ. 100, 5 τούτου] Γρ. τοῦτο κατὰ
 τὸν κώδικα· πρβλ. σ. 101, 16/17. 114, 7 || 40
 Γρ. σὰρξ τὸ αὐτὸ τοῖς - - - πιαينو-
 μένη ἀνάγκη || 43 ὑποπίασατε] Οὕτω ΡΔ,
 Γρ. ὑπωπιάσατε || 45 Ῥωμ. ιγ', 14] γρ.
 Κορινθ. 1, 9', 27.
 Σελ. 101, 12 γερόντικόν] Γράφε Γερον-
 τικόν, διότι νοεῖται ὥδε τὸ οὕτω καλούμενον
 βιβλίον.
 Σελ. 102, 26 γραμματοφόρους] Οὕτω καὶ
 Fabricius· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ κώδικες ΡΔ ἔχου-
 σιν ἀντ' ἐκείνου τὸ γραμματιφόρους,
 δεόν τοῦτο ἀπλῶς νὰ διορθωθῇ εἰς γραμ-
 ματηφόρους· ἄλλως δὲ ὁ Θεόδωρος ἐν
 ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτοῦ χρήται μόνον τῷ τύπῳ
 τούτῳ || 27 διαλείπητε] Οὕτως ἐν τῷ Ρ,
 γρ. διαλείπητε || 28 ἔχη] Οὕτως ἐν τῷ Ρ,
 γρ. ἔχει.
 Σελ. 105, 5 ἀσπασόμεθα] Γράφε κατὰ
 τὸν κώδικα ἀσπαζόμεθα.
 Σελ. 107, 18. Μετὰ τὸ τέχνα θές τὸ
 ἐρωτηματικὸν σημεῖον.
 Σελ. 109, 11 υἱὸς ἀπειθείας] Πρβλ. Ἐφεσ.
 β', 2. ε', 6. Κολοσ. γ', 6 || 11/12 υἱὸς τοῦ
 σκότους] Πρβλ. Θεσσαλ. ε', 5.
 Σελ. 111, 8 ἀμαράντινον στέφανον τῆς δικαιο-
 σύνης] Πρβλ. Πέτρου ἐπ. 1, ε', 4. Τιμοθέφ

2, δ', 8 || 9 μισθαποδότου] Πρβλ. Ἐβρ.
 ια', 6 || 15/17 Γρ. ἐπέχομεν, ἡ - - - ἐν-
 τάλματα;
 Σελ. 115, 9 Γρ. (δυνατὸν γὰρ ἐστίν) ||
 12 Ἀπάλειψον τὴν μετὰ τὸ κατορθώμασι
 παρένθεσιν || 28 Γρ. λῦπαι.
 Σελ. 116, 10 Κς'] Γρ. Δς'.
 Σελ. 120, 27/28 "ἕκαστος δὲ ἴδιον χά-
 ρισμα ἔχει"] Κορινθ. 1, ζ', 7.
 Σελ. 121, 24 ἀπήει] Γρ. ἀπεῖη.
 Σελ. 123, 15/17 "οὗτος ὁ λαὸς - - - σέ-
 βονται με"] Ἡσαίου κθ', 13. Μάρκου ζ',
 6 || 25 Γρ. ἐπιτυχεῖν χάριτι κτλ.
 Σελ. 125, 5 Ἀπάλειψον τὸ μετὰ τὸ χρεῖα
 περιττὸν κόμμα || 32 ἡμῶν] Οὕτως ἐν τῷ
 κώδικι· γρ. ὑμῶν.
 Σελ. 128, 21/25 Γράφε οὕτως· "εἰ δὲ
 καὶ φθονεῖ τις τὸν φθόνον, ἡ ἐρίζει τὴν
 ἔριδα, ἡ μάχεται τὴν μάχην, ἡ ἀργεῖ τὴν
 ἀργίαν, ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τοῦ σκότους
 ἔργα" κτλ.
 Σελ. 131, 3 σχέσεως] Γρ. σχέσεων || 35
 Ἀπάλειψον τὸ μετὰ τὸ πολέμῳ περιττὸν
 κόμμα.
 Σελ. 133, 9 Ἀπάλειψον τὸ μετὰ τὸ Παύ-
 λου κόμμα.
 Σελ. 134, 15 παρελθόντος] Ἀνάγνωθι κατὰ
 τὸν κώδικα παρεθέντος καὶ πρβλ. σ.
 124, 29, ἔνθα καλῶς ἀφείθη τὸ παρεθέν-
 των || 39 ἐτι] Γρ. ἔτι.
 Σελ. 139, 16 Εὖαν] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι·
 γρ. Εὖαν.
 Σελ. 140, 20 συγκαθείσθω] Οὕτως ἐν τῷ
 κώδικι· γρ. συγκαθήσθω || 37 ἀφελφοί]
 Γρ. ἀδελφοί.
 Σελ. 141, 14 Ἀνάγνωθι μεταπίπτοντας
 ὡσάν (= ὥσπερ) || 19 Γρ. αὐτοὺς ἡ || 20
 ἡμέτερον] Οὕτω ΡΣ· γρ. ὑμέτερον || 21 Γρ.
 φεύγοντες τὰ αἷτια || 23 ἡμῶν] Οὕτω ΡΣ·
 γρ. ὑμῶν || 37/38 Γρ. διηλλάγημεν ἐν τῇ
 π. τ. εἰσελθόντες; || 41 Μετὰ τὸ Τετρα-
 δοπαρασκευαῖς ἀντὶ τοῦ ἐρωτηματικοῦ ση-
 μείου θές ἀπλῶς τελείαν στιγμὴν.
 Σελ. 145, 24/25 Γρ. ἐκείνων ὡς φιλάν-
 θρωποι, καθὼς χρή εὐξώμεθα κτλ.

Σελ. 146, 10 Γρ. ἐπειχθήτω προκόπτων || 27 τῶν οἰκείων] Οὕτως ἐν τῷ P, κατὰ δὲ τὸ Δ γραπτέον τὸν οἰκεῖον.

Σελ. 147, 15 οὐ] Γρ. οὐ || 25 Γρ. τόσων κατὰσχέσις.

Σελ. 150, 32 Γρ. ζωοποιᾶ.

Σελ. 152, 22 θεοῦ τὸ δῶρον] Πρβλ. Ἐφεσ. β', 8.

Σελ. 153, 36 ὑποτιθέναι] Ἀνάγνωθι κατὰ τὸν κώδικα ὑποτιθεῖν. Ὁ Θεόδωρος χρηταὶ καὶ ἀλλαχοῦ τῷ τύπῳ τιθέω.

Σελ. 154, 17 ἐνθεσιν] Γρ. ἔθενεσιν.

Σελ. 155, 39 ὑμῖν] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. ἡμῖν || 42 εἰσοικῆσονται] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. εἰσοικίσονται.

Σελ. 161, 7 βιωτεύουσι] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. βιοτεύουσι.

Σελ. 173, 42 αὐτοῦ] Γρ. αὐτοῦ.

Σελ. 175, 1 φανεῖ] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. φανῇ.

Σελ. 176, 11/12 λειποτακτιτῶν] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. λιποτακτιτῶν || 19 λειποταξίῳ] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. λιποταξίῳ || 32 ὁμῶν] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι καὶ ἐν τῷ σλαβικῷ γρ. ἡμῶν.

Σελ. 177, 30 διβολήματα] Ἡ λέξις αὕτη μὴ εὐρίσκομένη ἐν τοῖς λεξικοῖς ἦτον ἡμῖν πρότερον ἀκατάληπτος· ἀλλ' ἐμάθομεν ὕστερον ὅτι σφάζεται καὶ σήμερον ἐν Κύπρῳ ὑπὸ τὴν μορφὴν διβόλισμα = binage· διὸ τὸ ἐν ὑποσημειώσει διστακτικῶς γραφὲν διβωλήματα εἶναι ἀνωφελές.

Σελ. 181, 31 πῶς προηγείσαι] Τηρητέος ὡς ὁ ἐν τῷ κώδικι ὑποτακτικὸς τύπος προηγῆσαι· διὰ τὴν τοιαύτην τοῦ πῶς συντακτικὴν χρῆσιν πρβλ. Μάρκ. ιδ', 11 || 40 Τὸ μετὰ τὸ πρᾶσσων κόμμα περιττεύει.

Σελ. 182, 34 πολὺς] Γρ. πολὺ.

Σελ. 183, 27 Τὸ μετὰ τὸ ὁμῶν κόμμα εἶναι περιττόν.

Σελ. 184, 11 οἰκείας] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. οἰκίας.

Σελ. 186, 32 Γρ. ἄρα.

Σελ. 187, 7 Γρ. ἄγγελοι.

Σελ. 192, 9/11 Γρ. τίς ἄρα - - - ἡμῖν, πάντων κτλ.

Σελ. 193, 39 Γράφε κατὰ τὸν κώδικα φυλάξοι.

Σελ. 201, 25 Γράφε κατὰ τὸν κώδικα λογοθετεῖται.

Σελ. 202, 2/3 φωτεινότεροι] Οὕτως ἐν τοῖς κώδ. PΔ· γρ. φωτεινότεροι.

Σελ. 203, 5 προσαγορεύσει] Οὕτως ἐν τῷ P, ἀλλ' ὀρθῶς ἐν τῷ Δ προσαγορεύει.

Σελ. 205, 34. Ἐν τῷ κώδ. P φυλάξοι, στηρίξοι, βραβεύσοι. Ἐν τῷ Δ φυλάξει, στηρίξει, βραβεύσει.

Σελ. 207, 21 Γράφε κατὰ τὸν κώδικα εὐθερία.

Σελ. 219, 40—220, 2 Ἀνάγνωθι οὕτω· «περιβλεπόμενος καὶ κατὰσκοπούμενος τίς ἄρα καὶ ποταπὴ ἡ κατάστασις αὐτῶν, - - - ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ. οἶδατε» κτλ.

Σελ. 222, 21 ξηροκτηταίς] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. ξηροκοιταίς || 25 ῥακκοδυσία] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. ῥακοδυσία.

Σελ. 223, 33, 34 καὶ 35 ἄρα] Οὕτω τρις ἐν τῷ κώδικι γρ. ἄρα.

Σελ. 225, 9 μεταωρίζει] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. μετεωρίζει.

Σελ. 227, 15/16 Γρ. ὄφεως τῶν ἡδονῶν τὰς πτέρνας || 26/27 Γρ. αἰῶνα· δι' οὗ τινος - - - πτῶσις. οἱ κοπιῶντες κτλ.

Σελ. 230, 4. πλυθύς] Γρ. πληθύος.

Σελ. 235, 31 ὁμᾶς] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. ἡμᾶς. Πρβλ. 235, 25 || 41 ὁμῖν] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. ἡμῖν || 42 κεκραμμένης] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. κεκραμένης.

Σελ. 237, 7 Γρ. αὐτὸν.

Σελ. 239, 13, 14, 40 ὁμῖν] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. ἡμῖν.

Σελ. 240, 14. Ἀντὶ τῆς τελείας στιγμῆς θὲς κόμμα μετὰ τὸ κατακαμπτόμεθα || 28 ὁμᾶς] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι γρ. ἡμᾶς.

Σελ. 248, 9 ἄκραις] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι P, ἀλλ' ἀναγνωστέον κατὰ τὸ Δ αὐραῖς.

Σελ. 249, 39 Γρ. ἀσπάζεται τὴν ταπείνωσιν.

Σελ. 252, 7/12. Στίξον οὕτω· « - - - ῥαθυ-
μοτέρων; ἢ πάλιν - - Προκοπίου; καὶ » κτλ.

8 εἰσπηδόντων] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι· γράφε
εἰσπηδόντων || 17 ἐνεργία] Οὕτως ἐν τῷ
κώδικι· γρ. ἐνεργεία || 28 ὄντως] Οὕτως ἐν
τῷ κώδικι· γρ. ὄντος.

Σελ. 258, 36 ἐπίστασθε (κῶδ. ἐπίσταται)
τίνες εἰσιν] Γράφε ἐπιστάται τινές εἰσιν.

Σελ. 267, 6 Τὸ μεταξὺ τῶν κερδαίνειν
ἔτι κόμμα περιττεύει.

Σελ. 269, 2 καταγίνοισθε (κῶδ. καταγι-
νοισθαι)] Γρ. καταγίνεσθαι || 17 ἀγογγύ-
στου] Γρ. ἀγογγύστου.

Σελ. 270, 34/35 ὡμᾶς - - - ὡμῶν] Οὕτως
ἐν τῷ κώδικι· γρ. ἡμᾶς - - - ἡμῶν.

Σελ. 271, 13/14 Γράφε ἕξω γ. τ. ρ.
εἰπών, ἐν ὁδύνῃ κτλ.

Σελ. 273, 37 θέλημα] Οὕτως ἐν τῷ P,
κατὰ δὲ τὸν κῶδ. Δ ἀνάγνωστέον θέλημα
|| 43 ῥακκοδυτῇ] Οὕτως ἐν τοῖς κώδιξι·
γρ. ῥακκοδυτῇ.

Σελ. 278, 28 Γρ. πηγῇ τίς ἐστὶ.

Σελ. 281, 28 "συνταράσσων τὸ κύτος"]
Ψαλμ. ξδ', 8.

Σελ. 282, 21/22 "ὕπνχοος γενόμενος τῷ
θεῷ καὶ πατρὶ μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ
σταυροῦ"] Φιλιπ. β', 8.

Σελ. 284, 8 τετρημένον] Οὕτως ἐν τῷ
κώδικι· γρ. τετρημένον || 8 εἰς πίδακον τετρη-
μένον ἀντλοῦντες] Πρβλ. Corp. paroem. II,
σ. 752.

Σελ. 285, 13 παρθενίας καὶ ἀκτημοσύ-
νης] Οὕτως ἐν τῷ P· ἀλλὰ κατὰ τὸ Δ ἀνά-
γνωθι παρθενίαν καὶ ἀκτημοσύνην ||
20 ὡμῶν] Οὕτως ἐν τοῖς κώδιξι· PΔ, ἀλλ'
ἀνάγνωθι ἡμῶν || 38 ἐπαρθείμεν] Οὕτως ἐν
τῷ P, ἐν δὲ τῷ κῶδ. Δ ὀρθῶς ἐποφθείμεν.

Σελ. 286, 2 τέκνον] Οὕτως ἐν τῷ P,
κατὰ δὲ τὸ Δ ἀνάγνωθι ὀρθῶς τέκτων
ἐν τῷ σλαβικῷ златарь || 21 ἀσυντόχως] Οὐ-
τως ἐν τῷ P, κατὰ τὸ Δ. ὀρθῶς ἀσυγ-
χύτως || 22 τοῦ ἀπὸ τοῦ] Γρ. ἀπὸ τοῦ.

Σελ. 288, 39 ἀπωλέσειε] Οὕτως ἐν τῷ
κώδικι· γρ. ἀπολέσειε.

Σελ. 289, 4 ἀγγέλλου] Γρ. ἀγγέλου ||
13/14 τοιτον] Γρ. τοιοῦτον.

Σελ. 291, 9 ἐπὶ τοῦτο] Οὕτως ἐν τοῖς
κώδιξι· γρ. ἐπὶ τούτῳ.

Σελ. 292, 5 δελφοί] Γρ. ἀδελφοί.

Σελ. 293, 30 ἀπαρτῆσαι] Οὕτως ἐν τῷ
κώδικι· γρ. ἀπαρτίσαι.

Σελ. 295, 22 ἀξιούμεθα] Γράφε ἡξιώ-
μεθα κατὰ τὸν κώδικα, δὲ βεβαιοῖ καὶ τὸ Δ.

Σελ. 299, 20/21 βιωτεύσωμεν] Οὕτως ἐν
τῷ κώδικι· γρ. βιοτεύσωμεν.

Σελ. 301, 11 ἄρα] Γράφε ἄρα || 15
Γράφε ἀπαυθαδιάσωμεν· ἐν τῷ κῶδ.
ἀπαυθαδειάσωμεν.

Σελ. 304, 28 γονυκλήσιος] Οὕτως ἐν τῷ
κώδικι· γρ. γονυκλίσιας.

Σελ. 305, 42 ἀγαθωσύνην] Οὕτως ἐν τῷ
κώδικι· γράφε ἀγαθωσύνην.

Σελ. 310, 8 Γρ. πρεσβῦται.

Σελ. 312, 3 Γρ. οἰοις.

Σελ. 319, 6 κατεπίσταται] Οὕτως ἐν τῷ
κώδικι.

Σελ. 322, 11. Τὸ μεταξὺ τῶν μυρίας
μεμεστωμένου κόμμα περιττεύει.

Σελ. 325, 20 ἀπόλωλεν ὡς εἰπεῖν μετ' ἤχου
καὶ τοῦ μνημονεύεσθαι] Πρβλ. Ψαλμ. θ', 7.

Σελ. 326, 40 Ἀνάγνωθι (κατὰ τὸν κῶ-
δικα) ἐγκυλινδούμενοι.

Σελ. 331, 23/24 γινήσεται] Γρ. γενή-
σεται; || 34 πεποίωται] Οὕτως ἐν τοῖς
κώδιξι· γρ. πεπύωται.

Σελ. 343, 34/35 ἄρα] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι·
γρ. ἄρα || 38 τῷ δοκεῖν] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι·
γρ. τὸ δοκεῖν.

Σελ. 345, 40 Γρ. ἀπώλειαν, καὶ οὐχ
ἕξει ὁθεν κτλ.

Σελ. 347, 25 ἂν εἴπωμεν] Οὕτως ἐν τῷ
κώδικι· γράφε ἀπλῶς εἴπομεν, τὸ δὲ ἂν
ὀβελιστέον.

Σελ. 350, 20/21 «ἔγνω βοῦς τὸν κτησά-
μενον καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ»]
Ἡσαίου α', 3.

Σελ. 354, 1/2 συνήλθετε] Ἀνάγνωθι
συνεξήλθετε.

Σελ. 357, 21 μανδίου] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι· γράφε μανδύου. Ἐν τῇ ὑποσημειώσει ἀντὶ τοῦ ἀριθμοῦ 1 γράφε 41.

Σελ. 359, 31 εὐανδρείας] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι· γράφε εὐανδρίας, ὡς ἐν σελίδι 373, 20/21.

Σελ. 361, 2 ζημειωθῆ] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι· γράφε ζημειωθῆ || 30 εἰ καὶ ἕτερα] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι· γράφε ἦ καὶ ἕτερα.

Σελ. 363, 20/21 σὺν τῆς - - ἀγαθῆς καὶ ἱερᾶς προθυμίας] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι· περὶ δὲ τῆς τοιαύτης συντάξεως τοῦ σὺν μετὰ γενικῆς ὄρα A. N. Jannaris, An historical greek grammar. London 1897, σ. 396, § 1670 || 29 πατέρες] Ἀνάγνωθι πατέρας.

Σελ. 364, 27 Τὸ μετὰ τὸ ἄξιοι κόμμα περιττεύει.

Σελ. 365, 34/36 Μετὰ τὸ ἀδελφοὶ καὶ τὸ ἄγιον θὲς σημεῖον ἐρωτηματικόν.

Σελ. 385, 11 ἡλάττωμαι] Γράφε κατὰ τὸν κώδικα ἡλάττωμαι, τὴν δὲ περὶ τούτου παρασέλιδον ἐκ μετεωρίας σημείωσιν ἀπόσβesson.

Σελ. 386, 5 σαθρωμένους] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι· γράφε σαθρουμένους.

Σελ. 392, 29 ἐσχατότεροι] Γράφε κατὰ κώδικα ἐσχατώτεροι.

Σελ. 400, 13. Τὸ μετὰ τὴν λέξιν κράτος κόμμα περιττεύει.

Σελ. 405, 15 γλιχόμεθα υἰοθεσίαν καὶ βασιλείαν] Οὕτως ἐν τῷ κώδικι P, ἐν δὲ τῷ κώδ. Δ γλιχ. υἰοθεσίας καὶ βασιλείας.

Σελ. 408, 25/26 μυοπάζομεν] Ἐν τῷ κώδικι μυοπάζωμεν· γράφε μυωπάζομεν.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΚΑΙ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΣΤΟΥΔΙΟΥ

ΛΟΓΟΙ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΑΥΤΟΥ ΜΑΘΗΤΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Α'.

Ὅτι χρή ἡμᾶς μὴ ἀδιαφόρως ζῆν, ἀλλὰ προσέχειν ἑαυτοὺς καὶ ἐν ἐτοιμασίᾳ εἶναι τὸ καθ' ἑκάστην.

5 Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, εἰ μὲν περὶ ἄλλου τινὸς ἡμῖν τῶν σωματικῶν καὶ γηίνων ἦν ὁ ἀγών, ἤρχομεθα ἂν τυχόν ἕως τοῦ παρόντος πολλάκις λαλήσαντες τὸ ὀφειλόμενον ἀποπληρῶσαι· ἐπεὶ δὲ περὶ ψυχῆς
10 ἐστὶν ὁ λόγος τῆς ἀθανάτου καὶ ἀθάνατα κολασθησομένης ἢ ἐπαινεθησομένης, δι' ἀρετὴν ἢ κακίαν, ὡς ἔφη τις τῶν ἀγίων, ἀναγκαῖον πρὸς τοῖς λαληθεῖσι καὶ ἔτι λαλῆσαι, καὶ πρὸς τοῖς κατηχηθεῖσι καὶ ἔτι κατη-
15 χῆσαι, καὶ τοῦτο μέχρις ἂν ἐμπνέωμεν, ἵνα οὕτω δυνηθῇμεν περισῶσαι τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς ἐκ τοῦ ἐνεστώτος αἰῶνος, πονηροῦ ὄντος, κατὰ τὰς ἐπιφορὰς τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν.

Διήλθομεν τοίνυν, τέκνα, καὶ τὰς ἡδὴ
20 ἐπιγενομένας ἐορτάς, τῶν τε θεοφανείων φημί καὶ ἐπιφανείων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-

σοῦ Χριστοῦ, καὶ ὁ χρόνος παριππεύων ἐστὶ καὶ ἔλκων ἡμᾶς πρὸς τὸ πέρας τῆς παραυτίκα ζωῆς. τίς οὖν, ὡς πολλάκις λέγομεν, φρονῶν ὑπάρχει, ἵνα μὴ πάραπόληται τὸν χρόνον ἐν τῇ ἀδιαφόρῳ ζωῇ καὶ ἐν τῇ κακο- 5 τεχνίᾳ τῶν τοῦ διαβόλου πανουργευσμάτων; τίς προσέχων πορεύεται, μὴ ὑποσυρόμενος τῇ ἀμελείᾳ, ἀλλ' ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ θανάτου τὸ καθ' ἑκάστην συνέλκων ἑαυτὸν καὶ συμπαριστῶν καθαρὸν αὐτοῦ τὸ ἔργον, τό τε 10 πνευματικὸν καὶ σωματικόν, κατὰ πρόσωπον τοῦ παντοκράτορος θεοῦ; τίς οὖν ἐστὶν αἵρων τὸ ὄμμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπιβλέπων τὰ κάλλη τῶν ἐκεῖ θεαμάτων ἀμυδρῶς πως, καὶ ὅλον τὸν ἔρωτα μετατι- 15 θέμενος πρὸς τὴν ἐκεῖσε ἐπιθυμίαν καὶ συμμετεωροπορούμενος ταῖς ἀνωτάτω δυνάμεσι, καὶ πρὸς ταῦτα μηδὲν ἡγούμενος ἐπαχθές, ἀλλὰ φέρων καὶ ὕβριν καὶ ἐξουδένωσιν καὶ κακοπάθῃσιν, πεῖνάν τε καὶ δίψαν, ψυχὸς τε 20 καὶ θάλαπος, καὶ κυλιόμενος ἐν μέσῳ τῆς

15 κῶδ. ἐμπνέομεν. 20 κῶδ. θεοφανείων. 21 κῶδ. ἐπιφανείων.

1 κῶδ. παριππεύων. 4 κῶδ. παραπόλη. 15 κῶδ. πῶς. 18 κῶδ. ἐπαχθείς. 20 κῶδ. ψυχός. 21/1 Ζαχαρ. θ', 16 «διότι λίθοι ἄγιοι κυλίσονται ἐπὶ τῆς γῆς».

ἀδελφότητος ὡς λίθος ἅγιος, κατὰ τὸ γε-
γραμμένον;

Καὶ γοῦν ἐγὼ ὁρῶ ἐξ ὑμῶν οὐχ ἓνα,
οὐ δύο, ἀλλὰ καὶ πολλούς, κατὰ τὸ ζητού-
5 μενον ὅλους εὐπειθεῖς καὶ εὐπαρακλητούς,
προσηνεῖς τε καὶ μελιχίους, ὑπηκόους καὶ
φερεπόνους, εὐεξαγγέλτους τε καὶ πιστοτά-
τους. καὶ τάχα οὐδὲ πολλῶν γραμμάτων
εἰσὶν ἐπιτυχόντες, οὐδὲ σοφισμάτων καὶ ἀνα-
10 γνωσμάτων, οὐδὲ ἐκστηθισμάτων καὶ διαψαλ-
μάτων· ἐν δὲ ἔχουσιν, ὃ ζητεῖ ὁ λόγος καὶ
ὃ τινι ἀφομοιοῦσιν ἑαυτοὺς τῷ Χριστῷ, τὴν
ταπεινοφροσύνην λέγω καὶ τὴν πραότητα·
“μάθετε γάρ”, φησὶν, “ἀπ’ ἐμοῦ, ὅτι πρῶτος
15 εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ”. ἐπιβλέψατε
τοιγαροῦν, τέκνα μου ἡγαπημένα, εἰς τὸ φῶς
καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ εἰς τὴν εὐθύτητα
καὶ εἰς τὴν μακαριότητα, καὶ εἰς τὴν ἡπιό-
τητα καὶ εἰς τὴν ἀγαθότητα, καὶ μὴ ὅτι
20 εἰς ἑμαυτὸν περιέλκοντα δόξαν ταῦτα διαλέ-
γειν με οἴεσθε, ἀλλ’ ὅτι δι’ ὑμᾶς τοὺς πο-
θητούς μου καὶ φιλητούς, κυρίους τε καὶ
δεσπότας, καὶ μέντοι καὶ τοῦ θεοῦ ὑπάρ-
χοντας, δι’ οὗ καὶ ὁ ἀγὼν μου καὶ ἡ σπουδή,
25 καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν.
διὰ τοῦτο συστείλατε ἑαυτοὺς, παρακαλῶ,
ἀπὸ πάσης ὀξύχολίας, ἀπὸ πάσης καχεξίας·
“υἱοὶ ἀνθρώπων”, φησὶν, “ἕως πότε βαρυκαρ-
διοι; ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζητεῖτε
30 ψεῦδος”; ἵνα τί “ὄνειδιεῖ ὁ ἐχθρὸς, παροξυνεῖ
ὁ ὑπεναντίας”;

Σύγγνωτέ μοι· αἰσχύνομαι τοὺς ἀγγέλους,
ἐπειδὴ ἐπιβλέπουσι τὰ καθ’ ἡμᾶς, ὡς φύ-
λακες ἡμῶν ὑπάρχοντες· αἰσχύνομαι τοὺς
35 ἁγίους καὶ ὁσίους πατέρας ἡμῶν, ὧν τὴν
πολιτείαν ἐπανηρήμεθα καὶ ὧν τὸν βίον διε-
ξάγομεν. ὁσίως τὰ ὅσια ἐκτελέσωμεν, ἀδελ-
φοί μου, καὶ ἁγίως τὰ ἅγια ἀποπληρώσωμεν,
τεκνία μου. μὴ, παρακαλῶ, μὴ σκληροὶ καὶ
40 ἀπειθεῖς καὶ ἀντίλογοι, μὴ τραχύφωνοι καὶ
θυμικοὶ καὶ μεγαλορρήμονες, μὴ σκῶπται
καὶ συκοφάνται καὶ διασύρται, μὴ πολύλογοι
καὶ γελοιασταὶ καὶ παρρησιασταί. φιλόθεοι,

11 ὅ] κῶδ. δ. 14 Ματθ. ια', 29. 18 κῶδ. ἡπιώ-
τητα. 28 Ψαλμ. δ', 3. 30 Ψαλμ. σγ', 10. 36 κῶδ.
πολητείαν. 41 κῶδ. μεγαλορήμονες.

ἀλλὰ μὴ φιλόπορνοι γίνεσθε· φιλοήσυχοι,
ἀλλὰ μὴ φιλόλαλοι· δυσείμονες, ἀλλὰ μὴ
φιλόκαλοι, κάτω νενευκότες, ἄνω δὲ τὸν νοῦν
ἔχοντες, πανταχόθεν περισκοποῦντες ἑαυτοὺς,
μὴ που πληγὴ συνεισέλθῃ, ἀφυλάκτως ἐχόν- 5
των ἡμῶν, ἀπὸ τῶν βελῶν τῆς ἁμαρτίας.

Εἵτα τί ἐκ τούτων; ἀντὶ τῶν κόπων αἱ
ἀναπαύσεις ἐτοιμασθήσονται, ἀντὶ τῶν ἁθλῶν
οἱ στέφανοι, ἀντὶ τῶν ὕβρεων αἱ τιμαὶ καὶ
αἱ δόξαι, ἀντὶ τῶν ἐξουδενώσεων αἱ εὐφη- 10
μῖαι καὶ [αἱ] εὐδοξίαι, ἀντὶ τῶν συγχωρήσεων
αἱ ἀφέσεις καὶ αἱ χαρμοσύναι, ἀντὶ τῆς ὑπο-
ταγῆς τὸ ἄρχειν “ἐπάνω δέκα πόλεων”, ἀντὶ
τῶν γονικῶν καὶ συγγενικῶν στερήσεων αἱ
κληρονομίαι καὶ [αἱ] συγκληρονομίαι τοῦ κυ- 15
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀντὶ τῆς κοπῆς τοῦ
θειλήματος ἢ μετὰ τοῦ πρωτομάρτυρος Στε-
φάνου συναυλία, καὶ τὰ μὲν πρόσκαιρα καὶ
ἐλαφρότατα καὶ ὡς σκιά παριπτάμενα, τὰ
δὲ αἰώνια καὶ ἀθάνατα καὶ τέλος οὐκ ἔχοντα. 20
ἐὰν θέλητε βασιλείας οὐρανῶν ἐπιτυχεῖν,
ἐὰν θέλητε ζωῆς ἀθανάτου ἀπολαῦσαι, ἐὰν
θέλητε υἱοθεσίας ἐπιτυχεῖν, ἐὰν θέλητε οἰ-
κισταὶ τοῦ Παραδείσου γενέσθαι, ἐὰν θέλητε
ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Ἀβραάμ εἰσαχθῆναι, 25
ἐὰν θέλητε εἰς τὸν ἀχειροποίητον νομφῶνα
ἐντρυφήσαι, ἢ τι τῶν ἄλλων ἐπιλήψεσθαι,
ἔξεστιν ὑμῖν καὶ ἀρπακτὸν ἐστὶν καὶ ὑπὸ
χεῖρας ὑμῶν καὶ ἐτοιμότατον· ἐὰν δὲ ἐφίε-
σθε τὴν ἐτέραν μερίδα, πῦρ ἀτελεύτητον, 30
σκόληκα ἰοβόλον, τὴν φλόγα τῆς Γεέννης,
τὸν βρυγμὸν τῶν ὀδόντων, τὴν τῶν ἐρίφων
στάσιν, τὴν ἀπόφασιν τῶν κατηραμένων, ἢ
καὶ ἄλλο τι εἰπεῖν, καταντήσῃ ὑμῖν. ὃ μὴ
γένοιτο· ἀλλ’ οὐκ ἄν, μὴ γένοιτο, εἰ μὴ εὐ- 35
ζώησομεν, ὡς εἴρηται, τέκνα μου, εἰ μὴ
εὐθετήσομεν, εἰ μὴ εὐτακτήσομεν. κερδανεῖ
τις οὕτως καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, κερδανεῖ
καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ καμὲ τὸν ἄθλιον,

11, 15 αἱ] προσέθηκα τοῦτο κατὰ τὰ ἡγούμενα καὶ ἐπό-
μενα παραδείγματα. 13 Λουκᾶ ιθ', 17. 24 κῶδ. οἰ-
κησται. 26 νομφῶνα] Ματθ. θ', 15. Μάρκ. β', 19.
Λουκ. ε'. 34. 28 κῶδ. ἡμῖν. 29 κῶδ. ἡμῶν. 30 πῦρ-
βρ. ὀδόντων] Μάρκ. θ', 44. Λουκᾶ ιγ', 28. 31 κῶδ. σκά-
λυκα. 32 ἐρίφων στάσιν] Ματθ. κε', 32, 33. 33 ἀπόφ.
τ. κατηραμένων] Ματθ. κε', 41. 34 κῶδ. ἄλλο τι οὕτω
καὶ κατόπι. 37 κῶδ. εὐθετήσωμεν || κῶδ. εὐτακτήσωμεν.

εὖ πράττων καὶ θεοσεβῶς πορευόμενος, καὶ τίμιος ἐναντίον κυρίου, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ μακάριός ἐστι καὶ μακαριζόμενον τὸ ὑπόμνημα ἐγκαταλείψει.

- 5 Τί λοιπὸν ὠφελεῖ τῷ σκληρευομένῳ ἢ σκληρότης καὶ τῷ ἀπειθεῖ ἢ ἀπειθεία καὶ τῷ δυσηκόῳ ἢ δυσηκοΐα καὶ τῷ ὑπερηφάνῳ ἢ ὑπερηφανία; ἢ οὐχὶ θησαυρίζει ἑαυτῷ "ὄργην ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ δικαιοκρισίας
10 θεοῦ καὶ ἀποκαλύψεως"; ἢ οὐχὶ ἔοικε τὸ ἔργον αὐτοῦ ξύλοις καὶ χόρτοις καὶ καλάμοις, καὶ πληροῦται ἐν αὐτῷ [τὸ] "εἴ τινας τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται· αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός"; καὶ γὰρ ἐν
15 τῷ μέλλοντι αἰῶνι τῷ κολαστικῷ πυρὶ ἀποκαθαρθήσονται τῆς ὑλώδους κακίας· μενοῦμεν δὲ εἰς τὸ αἰεὶ καίόμενοι καὶ μὴ κατακαίόμενοι, ἐνορῶντες τὴν δόξαν τῶν ἁγίων καὶ ἐφιέμενοι ταύτης καὶ ἀποστερούμενοι,
20 καὶ διὰ τοῦτο ὀδυρόμενοι καὶ καταθρηνοῦμενοι ἀνόνητα καὶ ἀνήνυτα. μὴ οὖν φιδάσῃ τις ἡμῶν, τέχνα, εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, μηδὲ εἰς τὴν στάσιν ταύτην· ἀλλ' ἔως ἐσμέν ἐνταῦθα, ἑαυτοὺς ἀποκαθάρωμεν τῷ
25 πυρὶ τοῦ φόβου τοῦ θεοῦ, ἵνα τῆς μελλούσης φλογὸς ἀπείρατοι διαμείνωμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
30 αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Β'.

"Οτι χρὴ ἡμᾶς μετὰ καθαροῦ συνειδότος τὰς διακονίας ὑπεξέρχεσθαι καὶ μὴ ποιεῖν τὰ ἔργα κυρίου ἀμελῶς.

- 35 Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, εἰ ὁ σπορευὴς χαίρει καταβαλλόμενος τὰ σπέρματα τῇ γῇ, πόσον οὐχὶ μᾶλλον εὐφρανθήσομαι καὶ γὰρ ὁ ταπεινός, σπερματίζων ὑμῖν τὸν λόγον τῆς κατηχήσεως; ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἀμᾶται τοὺς

1 κῶδ. εὐηργάτων. 9 Ῥωμ. β', 5. 11 Κορινθ. 1, γ', 12, 13. 12/14 Κοριν. 1, γ', 15 || τὸ προσέθηκα τοῦτο ὡς ἀναγκαῖον || εἴ τινας] κῶδ. οὐτινος. 13 αὐτὸς] κῶδ. οὕτως, ὑπερ ἔθηκα σὺν τῷ δὲ μετὰ τὸ σωθήσεται. 21 ἀνόνητα] κῶδ. ἀνόγῃ. 39 κῶδ. ἀμείνται.

στάχους, σώματος ἐπίκηρον τροφήν, ἐγὼ δὲ [τὰ] κατορθώματα ὑμῶν, ψυχικὴν ἀπόλαυσιν αἰώνιαν. διὰ τοῦτο χαίρω, τέχνα, καὶ ἀγάλλομαι, ἐν λυπούμενος καὶ μόνον, τὰς ἁμαρτίας μου, καὶ τὸ μὴ κατ' ἀξίαν τῶν τιμίων ὑμῶν 5 ψυχῶν εὐπορεῖν με λέγειν· ἀλλὰ δέχεσθε τὰ τῆς πτωχείας καὶ ταπεινώσεώς μου, καὶ τῇ οἰκείᾳ ὑμῶν εὐπορίᾳ πλουτίζετε με τὸν πτωχὸν καὶ πένητα τῶν ἀρετῶν· οὐ γὰρ ὡς πατὴρ ἔχω θησαυρίζειν ὑμῖν τοῖς τέκνοις, 10 κατὰ τὸν ἀπόστολον.

"Ἐν μὲν δὴ τοῦτο τῆς ἐμῆς ἀπολογίας· δεύτερον δέ, ἐπειδὴ γεωργίας πρᾶγμα αἰεὶ τὰς χώρας ἐπισκέπτεσθαι τὸν γεητόνον καὶ φιλοκαλεῖν αὐτὰς ἀπὸ πάσης ἀκανθώδους καὶ 15 ὑλώδους παρεκφυήσεως, ἀναγκάζομαι, τέχνα μου, καὶ γὰρ ἐπιβλέπειν τὰς ψυχὰς ὑμῶν διὰ τῶν ἔξωθεν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν καὶ τὰ ἔθρον καταστοχάζεσθαι. βλέπετε τοίνυν πῶς αὐξάνεσθε, πῶς ἀνάγεσθε, πῶς τελειοῦσθε, 20 πῶς καρποφορεῖτε θεῷ καὶ ἡμῖν τὴν ἀρίστην πολιτείαν ὑμῶν. ἐν τῇ ὑποταγῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, ἐν τῇ ταπεινώσει ὑμῶν ὑψώσατε τὸ κέρας τῆς διαβιώσεως ὑμῶν, ἐν τῇ ὑπακοῇ ὑμῶν ἐνδείξασθε μαρ- 25 τύριον τῆς συνειδήσεως ὑμῶν, ἀδόλως καὶ ἀκαπηλεύτως τὰς διακονίας ὑπεξερχόμενοι. οἷόν τι ἀποτέτακται ὁ μὲν εἰς τὴνδε, ὁ δὲ εἰς τὴνδε τὴν χρεῖαν, μὴ προσπαθῶς, μηδὲ ἐχθρωδῶς, μηδὲ καταφρονητικῶς ἐνεργεῖτω, 30 παρακαλῶ, ἀλλ' ὡς ἐν ἐποφίᾳ θεοῦ εὐκρίτως καὶ εὐσυνειδήτως καὶ ἀξιολόγως ἢ διδότης ἢ λαμβανέτω ἕκαστον τῶν παρισταμένων, ἵνα ἀκούσῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· "εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἤς 35 πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου". οὐ γὰρ εἰσι τῆς φωνῆς ταύτης ἀξιοί, συγχωρήσατε, οἱ ἱμάτιον ἢ ὑπόδημα, ἢ δαπάνημα, ἢ ἀνάγνωσμα, ἢ διάταγμα, ἢ ἀπάντημα, ἢ ἐπι- 40 τίμημα, ἢ τόδε ἢ ἐκεῖνο, βέλτιον λέγω, ἢ ἄλλο τι ἐπιδιδόντες ἀθεοφύβως τῷ ἀδελφῷ·

2 τὰ] προσέθηκα τοῦτο κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἔκθρον τοῦ στάχους. 5 κῶδ. καταξίαν. 10/11 Κορινθ. 2, β', 14, 15. 24 κῶδ. διαβιώσεως. 30 κῶδ. ἐχθρωδῶς. 35 Ματθ. κε', 23 || ἤς] κῶδ. εἴς.

μᾶλλον δὲ ἐκείνης τῆς λεγούσης· “ἴδετε οἱ καταφρονῆται καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε”, λέγει κύριος, καὶ ὅτι “ἐπικατάρατος πᾶς ὁ ποιῶν τὰ ἔργα κυρίου ἀμελῶς”.

5 Τί γὰρ καὶ ἐντεῦθεν οὐκ ἀναφύεται; δουλοπάθεια, ὁρῶντος τοῦ ἐτέρου τὸν ἕτερον καὶ σκανδαλιζομένου, ὡς τὸ εἰκός, κατὰ τοῦ δώσαντος. τοῦτο δὲ λέγω, οὐχ ἵνα ἐξαναστῆτε οἱ λαμβάνοντες πρὸς ἐπιζήτησιν
10 σφαλερὰν καὶ διάκρισιν πονηρὰν καὶ ἐπίβλεψιν ὁλοερὰν τοῦ φορήματος ἢ τοῦ ὑποδήματος ἐκείνου ἢ τοῦδε τοῦ ἀδελφοῦ — στέργειν γὰρ ἐπὶ πᾶσιν ἀναγκαῖον ὑμῖν, ἐχόντων τὸ κρῖμα, κατὰ τὸν μέγαν Βασιλεῖον, τῶν τὴν
15 ἐξουσίαν ἐχόντων —, ἀλλ’ ἵνα ὑμεῖς οἱ διανομεῖς τῶν τοιούτων φόβῳ θεοῦ καὶ πόθῳ ἐξανύητε καλλίστως τὰς ἐγχειρισθείσας ὑμῖν ἀρχάς καὶ διδῶν ὁ δίδων ἀπροσπαθῶς καὶ κατ’ ἀξίαν ἢ τὸ ἱμάτιον, ἢ τὸ ὑπόδημα,
20 ἢ τὸ βιβλίον, ἢ τὸ ἀνάγνωσμα, ἢ τὸ καλλιγράφημα, ἢ τὸ δαπάνημα, ἢ ἄλλο τι οὖν, ἵνα μὴ λεπτολογῶμεν τὰ πράγματα καὶ οὕτως ποιούντων ὑμῶν εὐστάθεια καὶ γαλήνη
ἔτι καὶ ἔτι ἀναφανήσεται ἐν ὑμῖν τοῖς ἡγα-
25 πημένους μου. ναί, ναί, παρακαλῶ καὶ δέομαι, ἀδελφοί μου ἡγιασμένοι, πληρώσατε τὰς καρδίας ὑμῶν παντὸς ἀγαθοῦ ἐπιτηδεύματος· ὁότε ἀλλήλοις δι’ ἀγάπην ἑαυτοῦς, χαίρετε τῇ ἀλλήλων εὐδοκίμῃσει, λυπεῖσθε ἐπὶ τῇ
30 τοῦ πέλας καταπτώσει. “οἷος ὁ χοῖκος, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοῖκοί”, φησί, “καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι”. ὁ δὲ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐπουράνιος ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν, καὶ τοῦ ἐλέους αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ,
35 ὡς ψάλλει Δαβίδ. ὁμοιωθῶμεν αὐτῷ καὶ ἡμεῖς, καὶ νῦν μὲν τοῦτο κατορθώσομεν, νῦν δὲ πρὸς τὸ ἐξῆς ἐπειχθησόμεθα, καὶ μηδὲ ἐν τῇ ἐλλείψει ἀθυμήσωμεν, μηδὲ ἐν τῇ ἐπικτήσει κενοδοξήσωμεν, ἀλλὰ ἐπὶ
40 μὲν τῷ εὐχαριστήσωμεν κυρίῳ — “οὐ γὰρ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος”, φησὶν, “ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος θεοῦ” —, ἐπὶ δὲ τῷ ἐπιμένοντι-

μεν καὶ γενήσεται· “ὁ ζητῶν γάρ”, φησὶν, “εὕρήσει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται”.

Οὕτως οὖν, τέχνα μου, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἐργάζεσθε, ἀναβιβάζόμενοι ἐπὶ τὰ ὑψηλότερα. χα- 5 ρᾶς οὖν καὶ ῥὸς τῆς ἀληθινῆς πραγματείας, τῆς οὐκ ἀπολλυμένης· δρόμου καιρὸς, ἀλλὰ τοῦ πνευματικοῦ· πλουτισμοῦ καιρὸς, ἀλλὰ τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν. μακάριος ὁ τρέχων, τρισμακάριος ὁ ὑπομένων, παμμακάριος ὁ
10 πῦρ πυρὶ ἐπιθυμίας καὶ ἀγάπῃ θεοῦ ἀνάπτων [ἐν] ἑαυτῷ καθ’ ἐκάστην. οὐκ ἀποθανεῖσθε, τέχνα μου, ἀλλὰ ζήσεσθε· οὐ χωρισθήσεσθε, ἀλλὰ συναφθήσεσθε· οὐκ ἀτιμασθήσεσθε, ἀλλὰ δοξασθήσεσθε, ἐάν περ τὴν
15 ὁμολογίαν ὑμῶν βεβαίαν καὶ ἀκλινῇ μέχρι τέλους τῆς ὁσίας ὑποταγῆς ἀραρότως τῇ εὐχῇ τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν κατέχητε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ
δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ
20 ἀγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Γ’.

“Ὅτι χρὴ μισεῖν ἡμᾶς τὴν φιλαυτίαν καὶ ὑπερηφανίαν, δι’ ἧς ἐξεπέσομεν ἀπὸ τοῦ
25 ὕψους τῆς ἀγγελικῆς ἡμῶν διαγωγῆς.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοί καὶ τέχνα, μικροῦ δεῖν πρὸς τὰ παριστάμενα οὐδὲ γρύξαι ἤθελον τῇ φωνῇ μου, οὐχ ἵνα κατηγῶ ἐν εὐθυμίᾳ, διότι βίον ἥσυχον, κατὰ τὰς ἀμαρ- 30 τίας μου, ἄρτι οὐκ ἔχομεν διάγειν ἐκ τῆς ἀκαταστασίας τοῦ κόσμου. ὥδε ἡμεῖς ἄλλον βασιλέα κηρύσσομεν, οἱ ἀδελφοί ἡμῶν ἔξω ἕτερον· εἴφη ἀκονοῦνται κατὰ τῶν ὁμοφύλων, στρατόπεδα κινοῦνται· θυμὸς, ὁ δεινὸς ὁπλί- 35 τῆς, ἐξάπτεται καὶ χριστιανὸς χριστιανὸν ἐπαρᾶται καὶ ἐπιθυμεῖ φοινίξασθαι τὴν ἑαυτοῦ μάχαιραν κατὰ τοῦ πλησίον ἀνθρώπου, καὶ τέλος ὄρκους φρικτοῖς ἐπαφῇ τοῦ τι-
μίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ ὑπὲρ τοῦ σφε- 40 τέρου ἐκάτερα τὰ μέρη μέχρις αἵματος ἐμπεδοῦσι, τί ἄλλο ἢ αὐτὸν τὸν ἀναιρέτην τοῦ

1/2 Ἀββ. α’, 5. 3/4 Ἰερ. λα’, 10. 17 κῶδ. ἐξανύετε. 18 κῶδ. διδοῖ. 30/32 Κορινθ. 1, ιε’, 48. 35 Ψαλμ. ριγ’, 64. 36 κῶδ. κατορθώσωμεν. 37 κῶδ. ἐπειχθησόμεθα. 40/42 Ῥωμ. θ’, 16.

1 Ματθ. ζ’, 11. Λουκ. ια’, 10. 12 προσέθηκα τὸ ἐν. 17 κῶδ. ἀραρότως. 28 κῶδ. γρύξαι.

θανάτου ἀναισθητῶς ἀναλαμβάνοντες; οὐ γὰρ ἔχει φύσιν τοὺς δύο ἄρχειν ἐν μιᾷ βασιλείᾳ.

Ὡ τῆς ἐλεεινῆς συμφορᾶς! ὦ τῆς τοῦ πονηροῦ σκαιωρίας! ὦ τῆς πικρᾶς φιλαρχίας, 5 δι' ἧς ἐκ πρώτης ἡμέρας τὰ κακὰ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον· ἡγαπήσαμεν γὰρ τὴν φιλαυτίαν καὶ ἰσόθεοι ἐδόξαμεν γενέσθαι, καὶ διὰ τοῦτο ἐξεπέσομεν ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ἀγγελικῆς διαγωγῆς, ἐξόβλητοι τοῦ Παρα- 10 δεΐσου γινόμενοι. καὶ ἐπεὶ τοῦτο συνέβη, οἶονεὶ σειρὰ τις ἔκτοτε μέχρι τῆς δεῦρο ἡ ἀνθρωπίνη κακία παρεκτείνεται. ἤρξατο οὖν ὁ θάνατος ἀπὸ τοῦ Ἀβελ καὶ τοῦ Κάιν· οὐ γὰρ ἦν πρότερον, οὐδὲ τί ἦν ἐγινώσκετο. 15 δύο ἀδελφοὶ ὄντες οὐκ ἤνεγκαν τὴν εἰς ἀλλήλους παρευδοκίμησιν, ἀλλ' ἔσφαξεν ὁ μείζων τὸν ἐλάσσονα. φεῦ τοῦ πονηροῦ δράματος! ἐκλείσθη τὰ σπλάγχνα, ἐπωρώθη ἡ καρδιά, ἡλλοιώθη ὁ νοῦς. πῶς οὐκ ἐπέσχε 20 τὴν χεῖρα κατὰ τοῦ συγγόνου ὁ φονάδελφος; πῶς οὐκ ἐνάρκησε συμπλακῆναι καὶ πατάξαι ἄνευ ἀνάγκης τὸν ὁμογάστριον ὁ ἀπανθρωπότητος; καὶ τὸν γεννήσαντα πῶς οὐκ ᾤκτειρησεν ὁ τάλας; πῶς οὐκ ἠδέσθη; ποίῳ προ- 25 σῶπῳ ὀφθῆναι αὐτοῖς; ποίοις λόγοις ἀπολογησθαι τὴν μαιφονίαν; ἀλλ' ἦν ὁ κινῶν καὶ στρατηγῶν αὐτόν, ὁ ληστῆς ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ σχολιός, ὁ δράκων ὁ πικρός, ὁ Σατανᾶς, ὁ ὡς ἀστραπὴ πεσὼν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ 30 ἐφ' ὅσον ἤρκεται τὸ κακόν, ὁ φθόνος ἔλαβε νομὴν ἐν ταῖς καθέξῃς γενεαῖς, οὕτως καὶ ἀλλοίως, πολυτρόπως, ταῖς ἀλληλοφονίαις διερχόμενος μέχρι τῆς σήμερον, ὥσπερ ἀναγινώσκομεν.

35 Ταῦτα πῶς οὐχὶ στεναγμῶν καὶ δακρύων δίκαια, ἀδελφοί μου; Ἰερεμίου ἐστὶν ἄρα καὶ νῦν τοῦ πολυθρηνοτάτου χρεῖα καὶ εἰπεῖν, τίς δῶψῃ τῇ κεφαλῇ μου ὕδωρ καὶ τοῖς βλεφάροις μου πηγὴν δακρύων, καὶ καθίσομαι 40 καὶ κλαύσω ἐπὶ τῷ συντρίμματι, οὐ τῶν πάλαι Ἰσραηλιτῶν, ἀλλὰ τῶν χριστιανῶν ἄρτι; ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐκεῖνος, ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ τέως καὶ ὑπὲρ ἀδελφῶν ὡς ἀδελφοὶ βοήσωμεν, στενάξωμεν, παρακαλέσωμεν,

13/17 Γενέσ. 8', 8. 38 Ἰερεμ. 9', 1.

καὶ τίς οἶδεν, εἰ μεταμεληθῇ κύριος, κατὰ τοὺς Νινευίτας, καὶ παραγάγῃ τὴν ὀργήν; τάχα δὲ καὶ προοίμια τῶν δεινότερων ἀνιερῶν τὰ παρόντα προτρέχουσι καὶ διὰ τῶν προαναπτομένων σπινθήρων τὸ ἐκκαίόμενον 5 πῦρ παραδηλοῦται. τί πρὸς ταῦτα λοιπόν; ἀλλ' ἦ, ὡς εἴρηται, τὸ πενθῆσαι, καὶ σκυθρωπάσαι καὶ ἐπάραι χεῖρας πρὸς θεόν, τὸ δέεσθαι νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ὅπως παραβιάσῃ κύριος, οἷσις οἶδε τρόποις σοφίας, 10 τὸν πειρασμόν, τοῦ συμβιβασθῆναι τὸ διαιρεθὲν εἰς αὐτοκρατορίαν μίαν, τὸ λυθῆναι τὰ ἐν μέσῳ σκῶλα, τὸ βραβευθῆναι τὴν οἰκουμένην ἐν εἰρήνῃ.

Γινώσκετε τοίνυν τὴν ἡμέραν θλίψεως 15 εἶναι, γινώσκετε αὐτὴν πειρασμοῦ μεγάλου ὑπόθεσιν. πλὴν τί λέγει ὁ θεῖος Δαβίδ; ὅτι "θλίψεις καὶ ἀνάγκαι εὗροσάν με, ἀλλ' αἱ ἐντολαὶ σου μελέτη μου". τοῦτο καὶ ἡμεῖς ποιῶμεν καὶ πορευόμεθα ἐν τοῖς τοῦ κυρίου 20 μαρτυρίοις, καὶ φυλαττώμεθα τὴν κατάστασιν ἡμῶν ἐν ἁγιασμῷ σωφροσύνης, τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβούμενοι, τὴν ἀγάπην ἀσπαζόμενοι καὶ τὴν ὑπακοὴν θωρακίζόμενοι, δεήσει τοῦ πατρὸς μου καὶ ὑμῶν, ἐν Χρι- 25 στῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Δ'.

30

Περὶ τοῦ φυλάττειν τὴν πόλιν τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδεύματων διὰ φυλακῆς τῶν θείων ἐντολῶν.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, δεινὴ μὲν ἐστὶ καὶ ἡ νῦν ἀταξία γενηθεῖσα ἐν τοῖς χριστιανοῖς, 35 καθὼς προειρήκαμεν, στοχαζόμεθα δὲ ὅτι καὶ τὰ ἐξῆς πονηρὰ καὶ τραγωδίας ἀνάμεστα· οὐπω δὲ τοσοῦτο δέδοικα ἐγὼ ὁ τάλας ταύτην, καὶ ξίφη κατ' ἐμοῦ ἀκονίσῃ τις, καὶ πληγὰς ἐπιθήσῃ, καὶ ἐξορίαν ἐπενέγκῃ, καὶ 40 θάνατον προτείνῃ, ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ μόνον καὶ τῆς ἀληθείας· δεδιῶ δὲ καὶ φο-

18 Ψαλμ. ριγ', 143. 19 σου] κωδ. οὐ. 22 ἐν ἁγιασμῷ σωφροσύνης] Τιμόθ. 1, β', 15. 23 τὴν ταπειν. ἐγκομβούμενοι] Πέτρ. 1, ε', 5.

βοῦμαι τὴν ἐν τῇ ταπεινῇ μου ψυχῇ ἐπα-
νισταμένην διαβολικὴν ἐπήρειαν, ἥνικα βα-
σιλεύει ἐν τῷ θνητῷ μου σώματι ἡ ἁμαρτία,
οἷον ἀνασοβήσασα κατὰ τῆς ἀρετῆς τῷ πλή-
5 θει τῶν στρατευομένων ὑπ' αὐτῆς ἀναριθμή-
των παθῶν. καὶ τοῦτό μοι φοβερόν, τὸ βέ-
λος τὸ τῆς ἡδονῆς, ὅτι τιτρώσκει οὐ σάρκα,
ἀλλὰ καρδίαν· καὶ τοῦτό μοι φρικτόν, τὸ αἶμα,
ὃ οὐ διαρρέει ἐπὶ τὴν γῆν διὰ ξίφους, ἀλλ'
10 ὃ ἐκχέεται ἐπὶ ψυχὴν διὰ μαχαίρας ἀορά-
του, λιμὸν δὲ ἐκεῖνον, καθὼς ἄδει ὁ προ-
φήτης, οὐκ ἄρτου, οὐδὲ ὕδατος, ἀλλὰ τοῦ
ἀκοῦσαι λόγον κυρίου. ταῦτα τοῖνυν ἐγὼ
δεδιῶ καὶ ἐν τούτοις εἰμὶ τρομάσσω, πάν-
15 τως δὲ καὶ ὑμεῖς οἱ θεοδιδασκτοι, ὥστε, ἀνε-
πιβουλεύτους ἡμᾶς διαμένοντας ἐκ τῆς μη-
χανουργίας τοῦ κοσμοκράτορος τοῦ αἰῶνος
τούτου, ἄρχεσθαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν
ἀπάντων καὶ δεσπότου θεοῦ διὰ τῆς ἐπι-
20 δεΐξεως τῶν καλῶν ἔργων καὶ ἀλλοτριώσεως
τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων.

Προσέχωμεν λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἑαυτοῖς
καὶ σκοπῶμεν, μήπως ἐμπηδῆσῃ τις ἐν τῇ
πόλει τῆς ψυχῆς ἡμῶν ὡς ἐπίβουλος· καὶ
25 ἀλλότριος, ἢ νοῦς ὑπερήφανος, ἢ λογισμὸς
ἐμπαθής, ἢ ἡδονὴ ὑποσύρουσα κλέπτρια, ἢ
παρακοὴ ἐξοστρακίζουσα, ἢ ἰδιορρύθμια ἐξα-
πατῶσα καὶ ἀπολλύουσα, ἢ σκληρότης ἀκα-
τάνυκτος, ἢ ἀπεΐθεια ἀπαράκλητος, ἢ δικαιο-
30 λογία ἀσυμβίβαστος, ἢ εἴ τι ἄλλο τῶν δυνα-
μένων ταραῖαι ψυχὴν· ἀλλ' ὡς ἐπάλξεσί
τισι περιτειχίσωμεν ἑαυτοὺς ταῖς θείαις ἐν-
τολαῖς καὶ σῶσι πάντοτε διαμένοιμεν. εἰ δὲ
καὶ συμβῇ ληστὴν τοιοῦτον εἰσελθεῖν, θᾶτ-
35 τον ὑφ' ὀράσθω καὶ δεσμεύσθω καὶ ἀποπεμ-
πέσθω πόρρω που ἀφ' ἡμῶν, καὶ ἀναλαβώ-
μεθα, εἰ βούλεσθε, παρακαλῶ, ἔξιν μᾶλλον
πρὸς τὰ πάθη καὶ στιβαρότητα καρδίας καὶ
κραταίωσιν πνεύματος, ἵνα βαλλόμενοι μὴ
40 καταπίπτωμεν, ἀλλὰ ἀντικρούωμεν καὶ ἀντι-
πεμπώμεθα τοὺς ἀοράτως ἡμῖν ἐπανισταμέ-
νους ἐχθρούς. σήμερον οὗτος ὁ δαίμων βάλ-

2/3 κῶδ. βασιλεύει. 11/13 Ἀμὼς γ', 11. 27 κῶδ.
ἰδιορρυθμία. 38 κῶδ. στιβαρώμεθα. 40 κῶδ. κατα-
πίπτωμεν ἢ ἀντικρούωμεν. 41 κῶδ. ἀντιπεμπόμεθα.

λει, αὖριον ὁ ἕτερος ἐξανίσταται, εἴτα πάλιν
ὁ ἄλλος, [ὁ] τῆς πορνείας φημί, τῆς γαστριμαρ-
γίας, τῆς ὑψηλοφροσύνης, τῆς ὑπερηφανίας,
τῆς δειλίας, τῆς θρασυτήτος, τῆς ἰδιοπραγ-
μοσύνης, τῆς ἀβουλίας, τῶν ἄλλων μυρίων 5
παθῶν, ὧν τὰ ὀνόματα οὐ καιρὸς λέγειν.
πρὸς ἅπαντας ὑπαντᾷν ὀφείλομεν, τοὺς πάν-
τας πολεμεῖν, καταργεῖν ἐν ὀνόματι τοῦ κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ μέλλοντος
ἡμῖν ἀποδιδεῖν τὸ βραβεῖον τῆς νίκης ἐν 10
ἡμέρᾳ ἀνταποδόσεως.

Καὶ μακάριός ἐστιν, ἀδελφοί μου, ὁ ἀκούων
καὶ συνιῶν καὶ φυλάσσων, ὁ βιαζόμενος ἑαυ-
τὸν καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐν τῷ νοητῷ πο-
λέμῳ· βίαιον γάρ ἐστι τὸ σφῆζεσθαι, καὶ οἱ 15
βιασται ἄρπακται τῆς βασιλείας τῶν οὐρα-
νῶν, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ὀφείλετε ξενίζεσθαι,
ἐπὶ παντὶ ὑμῖν πειράζεσθαι, πρὸς δοκιμα-
σίαν ὑμῶν τοῦ τοιοῦτου γινομένου. διὸ μὴ
ὀλιγωρήσητε ἐλεγχόμενοι, ἐπιτιμώμενοι, νου- 20
θετούμενοι, ἀφοριζόμενοι, παραπληκτιζόμε-
νοι, ὀνειδιζόμενοι, ἔστιν ὅτε καὶ ὕβριζόμενοι,
εἰ τοῦτο θέοι· ἀλλ' εὐθυμεῖτε καὶ εὐθαρσεῖτε
καὶ εὐψυχεῖτε, ὅτι ἐν τούτοις ὑμῶν ἡ σω-
τηρία, ἐν τούτοις ἡ προκοπή, ἐν τούτοις ἡ 25
μαρτυρία, ἐν τούτοις οἱ στέφανοι, καὶ τὰ
λοιπὰ διὰ τὴν ὥραν παραλειπτέον· ὁ δὲ
κύριος καὶ θεὸς τοῦ πατρὸς μου καὶ νῦν
καὶ πάντοτε φυλάττων φυλάξει καὶ διασφύ-
ζων διασώσει ἀπὸ παντὸς πειρασμοῦ, ἀπὸ 30
πάσης θλίψεως καὶ ἀνάγκης, ἀπὸ πάσης
ἐχθρας καὶ μανίας δαιμόνων, ἐν αὐτῷ φρου-
ρουμένους, ἐν αὐτῷ διασφζομένους, ὅτι αὐτῷ
πρέπει τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ πατρὶ
καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς 35
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Ε'.

Περὶ τοῦ κεκαθηλῶσθαι ἡμᾶς τῷ φόβῳ
τοῦ θεοῦ, ὡς ἂν μὴ κατακυριευώμεθα ὑπὸ
τῶν ἰδίων ἐπιθυμιῶν. 40

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, τί
ὑμῖν ἐν τῇ προτέρᾳ κατηχήσει ὑπέμνησα;

3 κῶδ. ὑπερηφανίας. 16 Ματθ. ια', 12. 20 κῶδ.
ὀλιγορήσιτε. 39 κῶδ. κατακυριευόμεθα.

οὐχὶ τοῦτο, ὅτι προσέχωμεν μήπως εἰς ἑαυ-
 τοὺς ἐπιβουλὴν πάθωμεν κατὰ ψυχὴν, ὥς
 ἔτι τὴν ἔξωθεν καὶ κοσμικὴν ἀνασοβὴν
 καταθρηνοῦμεν; ἰδοὺ οὐκ εἰς μακρὸν καὶ
 5 τοῦτο αἱ ἁμαρτίαι μου ἤγαγον ἐπὶ τὸν ἀπο-
 θράσαντα ἀδελφὸν ἡμῶν, τὸν ἐλεεινὸν λέγω
 Ἀββακούμ, ὃς πάντως μὴ ἔχων φυλακὴν
 νοητὴν, μὴδὲ τοὺς στρατηγοῦντας αὐτῷ λο-
 γισμοὺς πιστοὺς καὶ εὐσεβεῖς πρὸς θεὸν
 10 κτώμενος, ἀλλὰ πεπλανημένους καὶ ἀκάνο-
 νίστους, ἔπαθεν ὁ ἔπαθεν καὶ ἐξωστραχίσθη
 ἐκ μέσου ἡμῶν, ὀπίσω τοῦ διαβόλου πορευό-
 μενος, καὶ τὸ χαλεπώτατον, ὅτι συνηπάτησε
 μεθ' ἑαυτοῦ καὶ συνηχμαλώτευσεν καὶ τὸ
 15 παιδίον τὸν Φινεές. καὶ βλέπε μοι ποῦ
 ἄρτι πορεύεται ὡς πρόβατον θηριάλωτον
 ἐκτὸς ὁδηγίας, ἐκτὸς φωτισμοῦ· πῶς γὰρ
 δύναται ἔτι ψάλλειν ἢ ὑμνεῖν τὸν θεόν, ἐξ
 οὗ διεστῆ διὰ τῆς ἀρνητικῆς ἀθετήσεως καὶ
 20 τῶν συνθηκῶν αὐτοῦ; πῶς δύναται ἄδειν
 "μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ
 ἀσεβῶν", ταύτην τὴν ὁδὸν ὁ τάλας στελλό-
 μενος; ἢ πῶς δύναται λέγειν "αὕτη ἡ κα-
 τάπαυσίς μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος· ὥδε κατοί-
 25 κήσω, ὅτι ἡρετισάμην αὐτήν", ἡθιετικῶς
 τὴν φρικτὴν καὶ ἀγγελολογικὴν ὁμολογίαν
 αὐτοῦ; τὸ γὰρ "ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύ-
 ριον καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰσήκουσε τῆς
 φωνῆς τῆς δεήσεώς μου" πόρρω ἀπ' ἐκείνου.
 30 οἰκεῖον δὲ ψαλμὸν εὖροι ἂν ψάλλειν, εἴπερ
 ἐπαρᾶται ἑαυτὸν λέγων· "ἐπικατάρτοι οἱ
 ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου". ἐπικατά-
 ρατος οὖν ἐστίν, ὡς ἀληθῶς, καὶ ἀποδοδο-
 κιμασμένος, εἰ μὴ κύριος ὁ θεὸς ταῖς εὐ-
 35 χαῖς τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν,
 συνουπορχούσης καὶ τῆς ὑμετέρας δεήσεως,
 προφθάσῃ εἰς ἐπιστροφὴν.

Ἄλλ' ἵνα τί οὕτω γίνεται, τέχνα μου,
 καὶ διατί λαμβάνει ἡμᾶς ὑποχειρίους αὐτοῦ
 40 ὁ Σατανᾶς; καὶ πῶς οὐκ ἐσμὲν καθηλωμένοι
 ἐν τῷ φόβῳ τοῦ θεοῦ; πῶς οὐκ ἐσμὲν τε-
 θωρακισμένοι ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ,

3 ἔτι κωδ. ἔστι. 11 κωδ. ἐξωστραχίσθη. 13 κωδ.
 συνηπάτησε. 21/22 Ψαλμ. α', 1. 23/24 Ψαλμ. ρλα',
 14. 27/29 Ψαλμ. λθ', 1. 29 κωδ. φωνῆς. 31/32 Ψαλμ.
 ρη', 21.

αὐτοῦ, μηδαμῶς κατακυριευόμενοι ὑπὸ τῶν
 ἰδίων ἐπιθυμιῶν, ἀλλ' οὕτως χλιαροὶ καὶ
 νόθοι καὶ σκαιοί, ἀκαρτέρητοί τε καὶ ἀφε-
 ρέπονται καὶ ἄρρίζωτοι, ἵν' οὕτως εἴπω, καὶ
 ἀκαρποφόρητοι δεικνύμεθα; ποῦ ἡ πατρικὴ 5
 πίστις; ποῦ ἡ πρὸς τοὺς ἀδελφούς ἀγάπησις;
 τί εἴπω πρὸς ταῦτα ὁ τάλας καὶ ἀκάθαρτος
 ἐγώ; τῷ δοκεῖν φροντίζειν ἐνὸς ἐκάστου ὑμῶν,
 καθ' ἐκάστην — ὡς εἶπεν — τιτρώσχομαι καὶ
 φλέγομαι καὶ κόπτομαι, ἱμειρόμενος ὑμῶν 10
 καὶ τὰ ψυχικὰ καὶ τὰ σωματικά. καὶ ἐν
 τούτῳ συνθλιβόμενος καὶ ἐν τούτῳ συμπε-
 ριστατούμενος μετὰ τοῦ πατρὸς μου καὶ τῶν
 ἐσεχόντων, μάλιστα ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις,
 πῶς ἄρα διατραφῆτε ἐκατέρωθεν, ἢ πῶς 15
 διασωθῆτε ἐκ τῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν
 πειρασμῶν; καὶ αὐτοὶ οὐπω ἀκμὴν ἤψασθε
 τῶν λυπηρῶν καὶ θᾶττον ἐκλύεσθε· οὐκ
 εἰδότες τὸ στάδιον τρέπεσθε εἰς τὰ ὀπίσω.
 πῶς ὑμῖν πιστεύσω, ὅτι ὑπὲρ τῆς εἰς Χρι- 20
 στὸν ἀγάπης διὰ τῆς ἐπ' ἐμοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ
 πεποιθήσεως τίθεσθε τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώ-
 ματα ὑμῶν καὶ ὑπομένετε θλίψεις καὶ στε-
 νοχωρίας, λιμούς τε καὶ διωγμούς, ἐξορίας
 τε καὶ βασάνους καὶ θανάτους; κἂν τοὺς τοῦ 25
 κάτω βασιλέως στρατιώτας οὐ θεωρεῖτε,
 πῶς ὑπὲρ αὐτοῦ τινες πιστὰ φυλάττοντες,
 ἢ φόβῳ, ἢ ἀγάπῃ, καὶ ὑβρίζονται καὶ ξυ-
 ρίζονται, δέρονται καὶ ἐκδέρονται, φθάσῃ δέ,
 κατὰ τὰς ἁμαρτίας μου, καὶ τὰ αἵματα κε- 30
 νοῦσιν, ὡς καὶ τινες, καὶ ταῦτα ὑπὲρ τίνος;
 ἵνα πλείους ἢ τιμὰς ἢ ἀξίας δέξωνται; ἀλλ'
 οὐχὶ τοιοῦτοι οἱ ἡμέτεροι ἀγῶνες, ἀλλ' ὑπὲρ
 τοῦ ἀφθάρτου καὶ ἀοράτου καὶ μόνου βασι-
 λέως τῶν ὅλων θεοῦ, ὑπὲρ τοῦ βασιλείας 35
 οὐρανῶν ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, ὑπὲρ τοῦ συγχλη-
 ρονόμους ἡμᾶς γενέσθαι Χριστοῦ, ὑπὲρ τοῦ
 ἀπολαῦσαι ἡμᾶς "ὃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ
 οὐς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου
 οὐκ ἀνέβη". καὶ ὅμως ῥέγχομεν καὶ κοιμώ- 40
 μεθα, καὶ ὅμως ἀποβουκολούμεθα καὶ ἐξα-
 πατώμεθα. οὐκ ἀνανήψομεν; οὐ κραταιού-
 μεθα; οὐ στερρόποιούμεθα; οὐ γνήσιοι υἱοί!

8 κωδ. φροντίζων. 15 κωδ. διατραφεῖτε. 22 κωδ.
 τίθετε. 30/31 κωδ. καινοῦσιν. 36 συγχληρονόμους-
 Χριστοῦ] Ῥωμ. η', 17. 38/40 Κορινθ. 1, β', 9.

γεγενήμεθα; οὐχὶ "υἱοὶ φωτός" χρηματίζο-
μεν; οὐχὶ τέχνα εὐπειθείας φανερούμεθα; οὐχὶ
σπέρμα ἅγιον ἀποδεικνύμεθα; οὐκ αἰχμαλω-
τίζομεν πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ
5 Χριστοῦ; οὐκ ὑπεράνωθεν τῶν κοσμικῶν
φρονημάτων προσανατρέχομεν; οὐχὶ καὶ πολ-
λάκις τῆς ἡμέρας δεῖ θανεῖν διὰ Χριστὸν
τεθνηξόμεθα;

Ναί, ναί, παρακαλῶ, τέχνα μου ἡγα-
10 πημένα· γενώμεθα υἱοὶ δυνάμεως, ὀπλι-
ται Χριστοῦ, λαὸς περιούσιος, χορὸς ἀγγε-
λικός, σύστημα ἀκαταγώνιστον, κατὰ τοὺς
ἁγίους πατέρας ἡμῶν, κατὰ τοὺς μακαρίους
ὑποταχτίτας, ἵνα ἔχωμεν τὸν Σατανᾶν ὑπὸ
15 τοὺς πόδας ἡμῶν πατούμενον καὶ ἐκνευρού-
μενον, ὡς ἐκεῖνος ὁ ἅγιος Σιλβανός, ὡς
ἐκεῖνος ὁ ὁσιος Δοσίθεος, ὡς ἐκεῖνος ὁ αὐοί-
διμος Ζαχαρίας, ὡς πάντες οἱ τῶν πάντων
οσίων φοιτηταὶ χρηματίσαντες. ἐπεὶ δὲ οὐ
20 μόνος Δοσίθεος, οὐδὲ μόνος Σιλβανός, οὐδὲ
μόνος Ζαχαρίας δεδοξασται, ἀλλὰ καὶ πάντες
οἱ συμφοιτηταὶ συνθεωροὶ καὶ συμμετοχοὶ
τῆς ἐκείνων δόξης γίνονται, καὶ προλάμπω-
σιν οὗτοι ὡς ὑψηλότεροι, ἐσώμεθα καὶ ἡμεῖς,
25 δέομαι, ὡς οὗτοι, καὶ μὴ ἐπιβουλευόμεθα,
μὴ ἀνασοβευόμεθα, μὴ ἀποκτενώνμεθα τὸν
τῆς ἀμαρτίας θάνατον, ἀλλ' ἔτι τὰς ὑπολοί-
πους ἡμέρας ἢ ὥρας τοῦ βίου ἡμῶν ζήσω-
μεν εὐαρέστως θεῷ, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα,
30 τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ c'.

"Οτι χρὴ ἡμᾶς μὴ ἀτονεῖν ἐν τῷ πνευ-
ματικῷ ἡμῶν ἔργῳ, ἀλλ' εὐτόνως καὶ εὐμα-
35 ρῶς ἐξανύειν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέχνα, ἴδετε
εἰς ποίας ἡμέρας ἐτηρήθημεν πονηράς καὶ
χαλεπωτάτας, κατὰ τὰς ἀμαρτίας μου, ἐν
αἷς ἀφήρηται τὸ καλὸν τῆς εἰρήνης, εἰσαχ-
40 θείσης διχονοίας ἐν τοῖς χριστιανοῖς, καὶ
ἄρτι ἡσφάλισται ἡ πόλις καὶ φρουρεῖται ὑπὸ

στρατιωτικῆς χειρὸς ἐπὶ πᾶν αὐτῆς μέρος,
ἐπὶ τῷ τῆς Χρυσοπόλεως περάματι παρεμ-
βαλόντων τῶν ἀνταράντων ἀδελφῶν ἡμῶν
καὶ ὀπλιζομένων καταλήψεσθαι τὴν πόλιν
ὡς νοσιάν.

Ταῦτα μὲν οὖν δεινὰ καὶ χαλεπὰ καὶ
πολλῶν ἄξια δακρύων, καὶ δεῖ προσκεῖσθαι
ἡμᾶς τῷ θεῷ ἐκτενῶς νύκτωρ καὶ μεθ'
ἡμέραν, μετὰ στεναγμῶν καὶ δακρύων, ὑπὲρ
ἀπαλλαγῆς τῆς ὀργῆς καὶ ἀποκαταστάσεως
10 τῆς εἰρήνης, καθ' ὃν τρόπον οἶδεν ἡ ἀνε-
ξιχνίαστος αὐτοῦ σοφία. "ἃ γάρ", φησὶν, "ὁ
θεὸς ὁ ἅγιος βεβούλευται, τίς διασκεδάσει;
καὶ τὴν χεῖρα [αὐτοῦ] τὴν ὑψηλὴν τίς
ἀποστρέψει"; χρὴ δὲ ἡμᾶς, τέχνα, μὴ ἐξα- 15
πορεῖν, ὡς ἐγκαταλελειμμένους ὑπὸ θεοῦ,
μηδὲ ἀτονεῖν ἐκ τοῦ ἔργου ἡμῶν τοῦ πνευ-
ματικοῦ, ἀλλ' ἔχεσθαι τῆς σπουδῆς καὶ τῆς
ἐργασίας ἡμῶν τῆς θεοπρακτοῦ. "τοῖς γὰρ
ἀγαπῶσι τὸν θεόν", εἶρηκεν ὁ ἀπόστολος, 20
"πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν". ὥστε οὔτε
αὐτὴ ἡ παροῦσα ἀταξία, οὔτε ἐτέρα τις συμ-
φορὰ δεινότερα, μᾶλλον δέ, ἵνα ἀποστολικῶς
εἴπωμεν, "οὔτε θάνατος, οὔτε ζωὴ, οὔτε
ἄγγελοι, οὔτε ἀρχαί, οὔτε δυνάμεις, οὔτε 25
ἐνεστώτα, οὔτε μέλλοντα, οὔτε ὕψωμα, οὔτε
βάθος, οὔτε τις κτίσις ἐτέρα δυνήσεται χω-
ρίσαι ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ, τῆς
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν". διὸ πρὸς
θεὸν ὀρώντες καὶ βλέποντες, καὶ πρὸς τὰ 30
ἀποκείμενα ἡμῖν ἀγαθὰ ἀποσκοποῦντες, τὸν
προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα ἐξανύωμεν εὐμαρῶς
καὶ εὐσταθῶς καὶ εὐτόνως, μήτε τῇ ἀκηδῇ
χαυνούμενοι, μήτε τῇ νηστείᾳ ἐξατονούμενοι,
μήτε τῇ ἀγρυπνίᾳ ἐκνευρούμενοι, μήτε τῇ 35
προσευχῇ ὀκνηριαζόμενοι, μήτε ταῖς ἄλλαις
ἐντολαῖς ἀπονάρχουμενοι, ἀλλ' ὡς εἰς χαράν,
ὡς εἰς ζωὴν, ὡς εἰς εὐφροσύνην, ὡς εἰς
ἀγαλλίασιν, καὶ ἔτι μείζω τούτων, ὡς εἰς
φῶς, ὡς εἰς θεὸν τρέχωμεν καὶ διώκωμεν 40
καὶ εἰσερχόμεθα ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν
τῶν ἐντολῶν καὶ ἐκ δόξης εἰς δόξαν τῶν

1 υἱοὶ φωτός] Θεσσαλ. 1, ε', 5. 24 ἐσώμεθα]
οὕτως ἐν τῷ κώδικι. 25 κῶδ. ἐπιβουλευόμεθα. 26
κῶδ. ἀνασοβευόμεθα. 36 κῶδ. ἴδε.

2/3 κῶδ. παρεμβαλλόντων. 12/15 Ἡσαΐα 18', 27.
20 Ῥωμ. 7', 28. 24/29 Ῥωμ. 7', 38, 39. 32 κῶδ.
ἐξανόωμεν. 41 κῶδ. εἰσερχόμεθα. 42 ἐκ δόξης εἰς
δόξαν] Κορινθ. 2, γ', 18.

ἀρετῶν, μεταμορφούμενοι καὶ ὅλοι βελτιούμε-
νοι καὶ αἰὲ λαμπρυνόμενοι καὶ τὰ θεῖα κα-
ταπλουτούμενοι, ἕως ἂν φθάσωμεν εἰς τὴν
ἐνότητα, φησί, τῆς πίστεως, εἰς μέτρον
5 ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' ὃν κόσμῳ ἐσταυρώθημεν
καὶ κόσμος ἡμῖν ἐσταύρωται, δι' ὃν ἀφήκα-
μεν πάντα καὶ ἡγησάμεθα σκύβαλα εἶναι,
ἵνα αὐτὸν κερδήσωμεν.

10 Βλέπετε οὖν, τέκνα μου, ὅποιον καὶ ἡλί-
κον ἐξετελέσαμεν ἔργον, φυγόντες κόσμον
καὶ ἀπειπάμενοι πάντα τὰ βιωτικά, καὶ συγ-
γένειαν καὶ πατρίδα καὶ γονεῖς καὶ ἀδελφούς
καὶ ἀδελφάς, πόλεις, οἴκους, ἰδίους, πάντα
15 συλλήβδην τὰ σαρκικά καθήκοντα; μὴ οὖν
ἄρτι μωμηθῇ τὸ τηλικούτον ἔργον ἡμῶν,
παρακαλῶ καὶ ἀντιβολῶ, δι' ἀτονίας, δι'
ἀμελείας, δι' ἀπροσεξίας τοῦ νοῦ. τοῦτο δὲ
γίνεται, ἐὰν ἀρχώμεθα τελεῖν τὰ θελήματα
20 τῆς σαρκὸς καὶ ἐκτελεῖν τὰ τῆς ψυχῆς πα-
θήματα, οἷον ἐπιζητοῦντες τοῦτο, ἐκεῖνο, ἰμά-
τιον καλόν, καὶ τοῦτο αὐτόχροιον ἢ κοκκόβα-
φον, ἢ πολύκολπον, ὑψηλότατον κουκούλλιον,
καὶ τοῦτο καινότατον ἢ βαθυφόρητον, ἢ ψι-
25 λούφαντον, ἢ πολύσταυρον, ἅτινά εἰσι τῶν
νηπιοφρόνων τὰ νεωτερίσματα· πρὸς τούτοις
τὸ ἐπιζητεῖν ζώνας μεταξορράφους καὶ εὐ-
γραμμίστους, καλίκια ὀλένδута, εὐμάλακτα
μανθῶα πολύτιμα, βαθύτατα, καλόχροια, πε-
30 ριστέλλειν δὲ τοὺς χιτῶνας καὶ ὥσπερ ἐπὶ
σκηνῆς γραμμίζεσθαι καὶ στιβίζεσθαι, ὡς αἰ-
κόρα· οὐκ αἰσχυρόμεθα οἱ ἀνάισχυνοι ταῦτα
ἐπιτηδεύοντες; ἀλλ' οὐχὶ τοιοῦτοι οἱ ὅσιοι
καὶ ἅγιοι πατέρες ἡμῶν· αὐτῶν γὰρ εἰσιν
35 τὰ πολυρράφα κεντωνάρια, τὰ εὐτελῆ κου-
κούλλια, τὰ ἐξ ἀρμένων μαφόρια, τὰ πολυ-

4 κῶδ. ἐνότης || φησί] Ἐφεσ. δ', 13. 6 κόσμῳ
ἐσταυρώθημεν] Γαλατ. ε', 24 «οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ τὴν
σάρκα ἐσταύρωσαν». 7 κόσμος ἡμῖν ἐσταύρωται] Γαλατ.
ς', 14 «δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται» Γαλατ. ς', 14 «δι'
οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, καὶ γὰρ τῷ κόσμῳ». 8 Φιλιπ.
γ', 8. 22 αὐτόχροιον] οὕτως ἐν τῷ κώδικι || κοκκόβαφον]
κῶδ. κορόβαφον· ὁ οὐάβος ἐρμηνεύς краснопереблещ-
ныхъ. 23 πολύκολπον=πολύπτυχον] κῶδ. πολύκορπον·
οὐάβ. много верховныхъ || ὑψηλότατον] κῶδ. ψιλωά-
τον || κῶδ. κουκούλλιον. 28 κῶδ. εὐγραμμίστους. 29 κῶδ.
μανθῶα || κῶδ. καλλόχροια. 35 κῶδ. πολυρράφα. 36 κῶδ.
ἀρμένων.

πέζωτα ὑποδήματα, ἐξ ὧν ἡ θεομίμητος
ταπεινώσις, ἡ ἀδιάκριτος ὑπακοή, ἡ εἰλικρι-
νῆς πίστις, τὸ πρὸς τὸν κόσμον μῖσος, τὸ
πρὸς θεὸν φίλτρον, ὁ εἰς αὐτὸν ἔρως ἁλη-
κτος, οἱ ἀγῶνες οἱ θαυμαστοί, οἱ φωτισμοὶ 5
οἱ ψυχικοί, τὰ ὅσια ἀποτελέσματα.

Τούτους οὖν μιμησώμεθα καὶ ἡμεῖς, τέκνα
καὶ ἀδελφοί, καὶ ἑαυτοὺς ρυθμίσωμεν, καὶ
ἑαυτοὺς ἐκβιασώμεθα τοῖς ἔχνεσι τῶν ἁγίων
κατακολουθοῦντες, ἵνα καὶ τῆς μερίδος αὐτῶν 10
καταξιωθῶμεν, καὶ μὴ βαρέως φέρετε ὑπο-
μινησκόμενοι· οὐ γὰρ περὶ πάντων ὁ λόγος,
ἀλλὰ περὶ τινων, οὓς ὁ κύριος διορθώσαιο
καὶ σώσειεν, ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα, τιμὴ
καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ 15
πνεύματι, νῦν καὶ αἰὲ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Ζ'.

Ὅτι χρὴ ὑποῖσαι ἡμᾶς καὶ πεῖναν καὶ
δίψαν καὶ πᾶσαν ἄλλην στενοχωρίαν μέχρι 20
θανάτου, καθὼς ἐν τῇ εἰσαγωγῇ ἡμῶν θεῶ
συνεθέμεθα.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, ἐκ τῆς συμ-
βάσης μοι κατὰ τὰς ἀμαρτίας μου ἀσθενείας
διέκοφα κατὰ τὸ σύννηδες κατηχεῖν· ἐπεὶ δὲ 25
ἔρρωταί μοι νῦν τὸ πανάθλιόν μου σῶμα,
εἰ καὶ οὐ παντάπασιν ἐκαθαριεῦθῃ θερμα-
σίας, ἀναγκαῖον ἡγησάμην πάλιν ἔχεσθαι
τῆς διακονίας μου· ἡ γὰρ διακονία μου αὕτη
ἐστίν, ἵνα ὑμᾶς τοὺς ἀειποθήτους μου, τοὺς 30
διὰ πνεύματος ἁγίου γεννηθέντας μοι, καθυ-
πομνήσκω καὶ ὑποβάλλω τὰ χρήσιμα καὶ
σωτήρια, καὶ οἷονεὶ καθ' ἐκάστην διεγείρω
καὶ ἀνακαινίζω τὸ νηφάλιον τῶν ψυχῶν
ὑμῶν φρόνημα, καὶ οὕτω ἐκέτημαι τὸ τοιοῦ- 35
τον χάρισμα. «ἐργάζεσθε οὖν», ὡς φησιν ὁ
κύριος, «μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην,
ἀλλὰ τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον», τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ δηλονότι, τὰ δικαιώματα, ἐν

8 κῶδ. ἐνθυμίσωμεν. 13 κῶδ. διορθώσεται. 26 μοι]
κῶδ. μου. 34 κῶδ. νηφάλιον. 36/38 Ἰωάν. θ', 27.
39 κῶδ. δῆλον ὅτι || δικαιώματα] Ψαλμ. ριγ', 16, 117.

τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετῶντες ἡμέρας καὶ νυκτός, ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς "ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων", καθὼς φάλλει ὁ θεὸς Δαβίδ, καὶ ὁ
 5 καρπὸς ὑμῶν ἐπιδοθήσεται ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ τὸ φύλλον ὑμῶν τῆς σωτηρίας οὐκ ἀπορύψεται, δηλαδή ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. "οὐχ οὕτως οἱ ἄσεβεῖς δέ, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἢ ὥσει χνοὺς, ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος
 10 ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς".

Ἄσεβεῖς δὲ εἶεν ἂν οὐ μόνον ἀλλόπιστοι, ἀλλὰ καὶ οἱ παραβάται τῶν τοῦ κυρίου ἐντολῶν. καὶ ἵνα ἐπὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς συστήματος ἐκλάβοιμεν τὸ ῥῆμα, τί βού-
 15 λονται ἄλλο εἶναι οἱ ἀνήκοι, οἱ ὑπερήφανοι, οἱ τροπολόγοι, οἱ τεχνασταί, οἱ ἀλαζόνες, οἱ παρρησιασταί, προσθήσω δὲ καὶ οἱ λαθροφάγοι, οἱ γογγυσταί, οἱ φιλόκαλοι, οἱ περιέργοι, οἱ ἀεργοί, οἱ ἀδιάφο-
 20 ροι, οἱ ψιθυρισταί, οἱ ἰδιογνώμονες, οἱ κατὰλαλοι, ἔτι δὲ μᾶλλον οἱ ἀχάριστοι καὶ ἐκζητηταὶ τῶν μὴ προσηκόντων; οὐ γὰρ ἀρκοῦνται ἐφ' οἷς αἱ δωρεαὶ τοῦ θεοῦ διδόνται, ἀλλὰ προφασίζόμενοι "προφάσεις ἐν
 25 ἁμαρτίαις", καὶ λόγους συνηγόρους τοῖς πάθεσιν αὐτῶν ἐφευρίσκοντες, καὶ τὸ ὅλον ἀφέντες τοῦ περὶ ψυχῆς ἀγωνίζεσθαι, ἡδου-
 παθοῦντες περὶ τὸ σῶμα καὶ καταδουλούμενοι τῷ διαβόλῳ, ζητοῦσι καὶ ἐκζητοῦσι καὶ
 30 διαμάχονται περὶ βρωμάτων καὶ πομάτων, ὧν οὐκ εἰσὶν ἄξιοι, καταιτιώμενοι τὸν οἶνον καὶ τὸ ἐψητόν, καὶ προβαλλόμενοι τὴν φύσιν καὶ τὴν ἕξιν καὶ τὴν ἀσθενείαν. ὥς ὠφελέν γε τοὺς τοιοῦτους καὶ σπληνιάσαι, καὶ ἡπα-
 35 τιᾶσαι, καὶ ὑδεριᾶσαι καὶ τεθνᾶναι, ἵνα τοῦ μεγίστου τῶν ἀβρώστημάτων, κακίας καὶ ἀχαριστίας, ἀπηλλάγησαν! εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τὸ ὄφον ἀεὶ ἐπιζητοῦντες καὶ τινα προπόματα καὶ καρυκεύματα. καὶ ὥς ἀπολελήθασιν οἱ τά-
 40 λανες τί ἐν τῇ εἰσαγωγῇ αὐτῶν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ θεῷ συνέθεντο καὶ καθωμολόγησαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων, ἀοράτων τε καὶ ὁρωμένων! οὐχὶ πεῖναν καὶ δίψαν, θλιψίν

1 Ψαλμ. α', 2. 2/10 Ψαλμ. α', 3, 4. 9 κῶδ. χνοὺς. 18 κῶδ. φιλόκαλοι. 24 Ψαλμ. ρμ', 4. 33 κῶδ. ὠφελον. 43 κῶδ. ὁρομένων.

καὶ στενοχωρίαν, λιμὸν καὶ διωγμὸν, βασάνους καὶ θανάτους; καὶ ἄρτι περὶ διαφορᾶς οἶνου καὶ βρωμάτων τὴν διαμάχῃσιν ποιοῦνται! ἀλλ' οὖν, ὥς ἐνέπαιξαν, ἐμπαιχθήσονται, καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν θεὸν 5 ἔχειν ἐπόπτην καὶ ἀκροατὴν τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν, φοβοῦμαι μὴ παραδῶσῃ αὐτοὺς εἰς ἀδόκιμον νοῦν ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα καὶ δλέθρια.

Ἀνανήψατε οὖν, ὧ οὔτοι, μᾶλλον δὲ ἐκ- 10 νήψατε ἀπὸ τοῦ νυσταγμοῦ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ἀπὸ τῆς θείας καταφρονήσεως, ἀπὸ τῆς χθαμαλότητος, ἀπὸ τῆς χλιαρότητος· πυρώθητε τῷ θεῷ πόθῳ καὶ φόβῳ. "δράξασθε παιδείας", ἀναλάβετε "ὅπλα δικαιοσύνης". τρέμετε καὶ 15 δεδιᾶτε καὶ ἐπ' αὐτοῖς τοῖς προκειμένοις τῇ τραπέζῃ. οὐ λέγω, ὅτε ὄψοι καὶ τυροὶ καὶ βρωμάτια καὶ τηγανίσματα καὶ λαγανίσματα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μόνῳ ἄρτῳ καὶ ἐλαιωμένῳ λαχάνῳ καὶ κυάμῳ, ὅσπριοις ἄλλοις καὶ ὀπώ- 20 ραῖς καὶ μιᾷ κράσει ἢ δύο οἶνου, ὅτι καὶ αὐτὴ μεγάλη παράκλησις. καὶ τίς ταπεινοφρονῶν οὐ δέδοικεν, διὰ τῆς ἀναπαύσεως ταύτης ἀποστερεῖσθαι δοκῶν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν; ἐγὼ τέως, ἵνα τὸ κατ' ἐμὲ ἐξείπω, 25 κολάσεως ἐφόδιον λογίζομαι τὸ βρῶμα καὶ τὸ πόμα μου, καὶ μάλιστα τὸ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ δοθέν μοι· πιστεύσατε δέ μοι, εἰ καὶ παραφρονῶν λέγω, ὅτι, εἰ μὴ φόβος πολὺς παρακοῆς με τοῦ κοινοῦ πατρὸς ἐπέβη καὶ 30 τῆς ὑμῶν περικλονήσεως καὶ διοικήσεως ὁ ἐν διακρίσει λόγος, ἐπεὶ οὐκ ἂν μετήλλασον, τὴν βρῶσιν καὶ τὴν ἕξιν μου λέγω, μέχρις ἂν "παρώκησῃ τῷ ἄδῃ ἡ ψυχὴ μου", ἀλλὰ καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ ταῦτα διὰ 35 φορα, ἀλλ' ἵνα καὶ πάλιν ἐν ἀφροσύνῃ εἴπω, μετ' ὀδύνης καὶ στεναγμοῦ καὶ χολῆς, τὸ μὲν διὰ τὴν ἀναξιότητα, τὸ δὲ διὰ τὴν ὑμῶν αὐτῶν τῶν ἀσθενούντων ἐπιμερίμνησιν καὶ σπανιότητα.

Πλὴν ὅ τι χάριτι Χριστοῦ ἔχομεν καὶ ἔχετε, καὶ δότε δόξαν θεῷ οἱ ἀγνώμο-

11 κῶδ. ἐκνήψατε. 13 κῶδ. χθαλαμώτητος. 14 Ψαλμ. β', 12. 15 Ῥωμ. ε, 13 || κῶδ. δικαιοσύνης. 18 κῶδ. βρωμάτια. 19 κῶδ. ἐπιμόνων. 27 κῶδ. πόμμα. 34 Ψαλμ. ιγ', 17.

νες· καὶ γὰρ καὶ οἶνοποτήσαμεν καὶ ἐλαιο-
φαγήσαμεν καὶ ὀφθαροφαγήσαμεν καὶ ἐνοσο-
κομήθημεν καὶ ἐθεραπεύθημεν οὐχ ἅπαξ,
οὐ δὶς, ἀλλ' ὥς ἔπος εἰπεῖν καὶ καθ' ἐκά-
5 στην ἡμέραν. καὶ ἀδελφός ἐκλελεγμένος ἐστὶ
πεῖραν εἰληφώς καὶ ἱατρικῆς, ὁ πρωτονοσο-
κόμος, συνυπουργοὺς ἔχων τρεῖς καὶ τέσσα-
ρας καὶ πέντε, ἴδιον ὀφιοποιόν, ἴδιον κελλα-
ρίτην, ἔλαια κατασκευάζων καὶ καταπλάσματα
10 καὶ μοτώματα, ἀενάως τὴν διακονίαν ἐπιτε-
λῶν. καὶ ἔξοδοι οὐκ ὀλίγοι· καθ' ἐκάστην
τοχὸν τὰ ὀψάρια δίδονται, εἴτε ἀπὸ τῶν
ἀποτεταγμένων τριῶν καὶ τεσσάρων ἀλιέων,
εἴτε ἐξ ἀγορασίας. οἶνοι πόσοι καὶ ἡλίκοι ἐδα-
15 πανήθησαν καὶ δεδαπάνηται! ἔλαια πόσα!
μέλιτα ὡσαύτως! ἄρτοι καθαροὶ γίνονται
κατὰ ζυμωσίαν, ἀλλὰ τινά, ἵνα μὴ ἐν καθ'
ἐν ἐπιλέγων μηκύνω τὸν λόγον. ἐν τούτοις
πᾶσιν, ὧ ἀχάριστοι, οὐκ εὐχαριστήσωμεν; οὐκ
20 αἰνέσωμεν; οὐκ ἄσωμεν; οὐ δῶμεν δόξαν τῷ
θεῷ, οὐδὲ τοῦτο ἐπινοοῦντες, ὅτι οὐδὲν εἰση-
νέγκαμεν εἰς τὸ μοναστήριον, οὐδὲ ἐξ ἐργα-
σίας ἡμῶν εἰσφορά τις συμπεπόρισται; καὶ
γὰρ ἐσμεν οἱ τοιοῦτοι οἷονεὶ σεύτλια διέφθια,
25 ἢ ὡς κρόμμυα ἐνδεδυμένοι, ἢ ὡς μαλάκια
κουφράτα, μόνον φερόμενοί τε καὶ θεωρού-
μενοι, καὶ ἄλλο οὐδέν, οὐδὲ κἂν πρὸς πα-
ράστασιν πολῶνος χρησιμεύοντες, οὐδ' ἂν
πρὸς τραπεζοποιίαν, οὐδ' ἂν πρὸς ἄλλο τι
30 τῶν παιδικῶν καὶ γερόντων. ἀλλ' οὐδὲ ἐκεῖνο
ἐπαισιθανόμεθα οἱ ἀναίσθητοι ἀληθῶς καὶ
ἀλογώτατοι, ὅτι ἴσως καὶ ἐσχατίζομεν, καὶ
ὅτι ἄλλοι οἱ τίμιοι καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς ἀδελφοὶ
καὶ πατέρες. οἱ μὲν ἔσω, οἱ δὲ ἔξω, ἐν χει-
35 μῶνι καὶ ἀέρι, ἐν πυρὶ καὶ καύσωνι, ὡς
δοῦλοὶ τινες ἀποταγέντες ἀροτριῶσι, σκά-
πτουσι, κλαδεύουσι, κηπεύουσι, ξυλεύουσι, τε-
χτονεύουσι, μυλεύουσι, δευσοποιοῦσι, ὀφιο-
ποιοῦσι, χαλκεύουσι, πλύνουσι, ράπτουσι,
40 κακοφοροῦσι, περιπατοῦσι, διακονοῦσι, πεζο-
ποροῦσιν ἢ ἐν πόλεσιν, ἢ ἐν ἀγροῖς, ἢ ἐν
ὄρεσιν, ὠνούμενοι πράγματα, ἀποδιδόμενοι,
καὶ ταῦτα θλιβόμενοι, καταπονούμενοι. ἀλλ'

1 κῶδ. οἶνοποτίσαμεν. 40/41 πεζοποροῦσιν] κῶδ.
πεζοποιοῦσιν.

ὄντως τῶν τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν.

Βλέπε δὲ σύ, ὦ τυφλέ, ὦ σκληρέ, ὦ πο-
νηρέ, ὦ ἀπηλπισμένε, μήποτε ἀκούσης ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, "δήσαντες αὐτοῦ χεῖρας 5
καὶ πόδας ἐκβάλετε εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον".
Αἶ, αἶ, καταφρονεῖτε θεοῦ, ὡς μὴ ἀνταπο-
διδόντος παραυτίκα. ὡς ἀληθῶς περὶ ὑμῶν
εἴρηται· "εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, οὐκ
ἔστι θεός". διατί; ὅτι διαφθείρεσθε καὶ βδε- 10
λύσεσθε ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν, μὴ
ποιοῦντες χρηστότητα. ἀλλ' ὁ κύριος ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ διακύπτει καθ' ἐκάστην καὶ βλέ-
πει τίς ἐστὶν ὁ συνιῶν καὶ ἐκζητῶν αὐτόν,
καὶ τοὺς τοιούτους καταγράφεται, τοὺς δὲ 15
ἄλλους παραγράφεται. φοβοῦμαι μὴ ἔλθῃ ὁ
ἅγιος Δαβὶδ καὶ ψάλλῃ περὶ ὑμῶν καὶ εἰς
ἔργον ἐκβῇ τὸ ψαλλόμενον· "διαμέρισον
αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν". τίνας; δῆλον ὅτι
τοὺς τοιούτους πονηροὺς ἀπὸ τῶν ἀγαθῶς 20
πορευομένων. ἀλλὰ σύνετε ταῦτα οἱ ἐπι-
λανθανόμενοι τοῦ θεοῦ, μὴ ποτε ἀρπάσῃ
καὶ οὐ μὴ ἦ ὁ ρυόμενος, κάμοι συγχωρήσατε
τῷ ἄφρονι, τέκνα ἡγαπημένα, ὅτι φειδόμενος
ὑμῶν ἐξ ἀγάπης μετὰ δακρύων ταῦτα λέλε- 25
χα, συμφέρον ἡγούμενος τῷ λόγῳ μου μα-
στιῆσαι ὑμᾶς, ἢ τῶν μαστίγων πειραθῆναι
ὑμᾶς τῶν αἰωνίων· ὧν ρυσθείημεν πάντες
χάριτι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ'
οὗ τῷ πατρὶ ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι δόξα, 30
τιμὴ καὶ κράτος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Η'.

Περὶ τοῦ μὴ συνεδριάζειν καὶ συμβολο-
κοπεῖν μετ' ἀλλήλων τὰ φθάνοντα εἰς κα- 35
τάλυσιν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, πά-
λιν πειρασμός, πάλιν σκάνδαλον! πάλιν ἐγὼ
ὁ ἐλεεινὸς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων, ὅτι
ἀπελάχτισαν οἱ ἡγαπημένοι, ὅτι ἐβλήθησαν 40

5/6 Ματθ. κβ', 13. 9 Ψαλμ. η', 1 || κῶδ. ἄφρων.
12 χρηστότητα] Ῥωμ. γ', 12. 14 συνιῶν καὶ ἐκζητῶν]
Ῥωμ. γ', 11. 18 Ψαλμ. ις', 14. 19 κῶδ. δηλονότι.
39 κῶδ. σκληρωπάζων.

κάτω οἱ ὑψηλοπολίτευτοι, ὅτι οἱ δοκοῦντες
εἶναι σοφοὶ ἐσκοτίσθησαν, ὅτι οὐ πολὺν καὶ
πολυχρόνιον ἐπιφερόμενοι τὸν ἀγῶνα καὶ
ἰδρῶτα τῆς εὐσεβείας, μιᾶς καιροῦ ῥοπῇ ἐξε-
5 κένωσαν ἅπαντα καὶ ἐγενήθησάν μοι ἀντὶ
ἀμπέλου ἄκανθα καὶ ἀντὶ εὐφροσύνης πι-
κρία, καὶ ἀντὶ προσδοκίας ἀποτυχία. καὶ οὐκ
οἶδα τί εἴπω, ἢ τί λαλήσω ἐπὶ τὸ πτώμα
καὶ τῇ συντριβῇ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ἢ κα-
10 θήσομαι καὶ κλαύσομαι μόνον καὶ λέξω
ἐκεῖνο, εἰ ταῦτα οὕτως, "τίς ἄρα, κύριε, σω-
θήσεται"; καὶ ὄντως οὐκ ἔστιν ἄνδρα ἐπαινέ-
σαι ἕως τῆς ἐξόδου αὐτοῦ. καὶ ὄντως δυσ-
διεξάνυστος ἡ ὁδὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, καὶ
15 τίς ἐκφεύζεται τὰς τηλικαύτας μεθοδίας τοῦ
διαβόλου; καὶ τίς οὐ μεριμνήσει μέχρις αὐ-
τῆς τῆς ἐξόδου αὐτοῦ;

Τοῦτο καλῶς εἰδὼς ὁ ἅγιος ἐκεῖνος πα-
τήρ, ἤδη ἐπὶ θύραις ὦν τοῦ θανάτου καὶ
20 εἰπόντος πρὸς αὐτὸν τοῦ διαβόλου, ὅτι "ἐξείλη-
σάς με", "οὐκ οἶδα" ἐκεῖνος ἀνταπεκρίνετο.
τοσοῦτον ἦν τὸ ἐναγώνιον αὐτῷ, ὅτι μηδὲ
ἐν τῇ μιᾷ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἐδόκει ἔχειν τὸ ἀσφα-
λὲς τῆς σωτηρίας αὐτοῦ, κατὰ τὸ πολὺ τῶν
25 εὐσεβῶν πόνων αὐτοῦ μέτρον. ἡμεῖς δέ,
ἐπειδὴν πενταχρονίσωμεν, ἤτοι δεκαχρονί-
σωμεν, ἢ τὰς καταστάσεις τοῦ μοναστηρίου
ἐκμάθωμεν, ἢ βραχεία τῆς Γραφῆς ῥήματα
ἐκστηθίσωμεν, ἢ τόσον δὲ καὶ τόσον γονυ-
30 κλιτήσωμεν, ἢ προσευξώμεθα, ἢ νηστεύσω-
μεν, ὡς τὸ πᾶν τετελεκότες οἰηματιζόμεθα
καὶ μεγαλοφρονοῦμεν. διὰ τοῦτο ὡς τὰ φύλλα
πίπτομεν καὶ "τὰ ὅσα ἡμῶν" συντρίβονται
"παρὰ τὸν ἄδην". πρὶν ἐκσπασθῆναι ξηραι-
35 νόμεθα καὶ ἐσμὲν σοφοὶ ἐν ἀμαθίᾳ καὶ
ἐλλόγιμοι ἐν ἀλογίᾳ, καὶ χειροτονοῦμεν ἑαυ-
τοὺς διδασκάλους, ζηλωτάς τε καὶ ἀκριβευ-
τάς, καὶ ὡς ἐν ἡμῖν μόνοις τὴν ἀλήθειαν
γνωρίζομεν ἐστῶσαν. διὰ τοῦτο ταῦτα ἡμῖν
40 συνέβη, διὰ τοῦτο σκότος ἀντὶ φωτὸς δεχό-
μεθα, διὰ τοῦτο ὡς ἐκ παραδείσου ἐξόριστοι
γινόμεθα τῆς αὐλῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ
ποιμνίου αὐτοῦ.

1 κῶδ. ὑψηλοπολίτευτοι. 32 ὡς τὰ φύλλα πίπτομεν]
Παροιμ. ια', 14. 33/34 Ψαλμ. ρμ', 7.

Προσέχετε τοιγαροῦν, ἀδελφοί μου, παρα-
καλῶ, καὶ μὴ κατ' ὀλίγον ἐκδαπανᾶτε τὴν
ἀρετὴν ὑμῶν καὶ τὴν εὐπιστίαν, καὶ τοσοῦ-
τον πτωχεύετε, ὥστε κατεσθίειν τὴν οὐσίαν
ὑμῶν πᾶσαν τῆς ψυχῆς ἀλογίστως καὶ ἔρ- 5
χεσθαι ἐπ' αὐτὸ τὸ τῆς μεταβάσεως πτώμα·
ἐν τῷ γὰρ λέγειν καὶ ἀκούειν ὑμᾶς τοὺς περὶ
τῶν τοιούτων λόγους καὶ συγκαταβαίνειν
ἀλλήλοις ἐπισφαλῶς καὶ ὑποστέλλεσθαι ἢ
αὐτοὶ αὐτοὺς διορθοῦν, ἢ ἀναφέρειν ἡμῖν 10
τὰς αἰτίας, ἵνα καὶ θᾶπτον τὰ λάματα δι-
δωνται, πίπτετε καὶ συμπίπτετε καὶ συγκό-
πτεσθε, καὶ οὐκ οἶδα τί τέξεται ἢ ἐπιούσα
ἐπὶ πᾶσιν ὑμῖν τοῖς οὕτως πορευομένοις. κα-
λῶς ταῦτα οὕτως συνεδριάζετε, οὕτως κα- 15
θέξεσθε, οὕτως συμβολοκοπεῖτε, ἵνα εἰς κα-
τάλυσιν τῶν ψυχῶν ὑμῶν φθάνητε; τί, ἡνίκα
ἀκούετε τὰ τοιαῦτα, οὐκ ἀποστρέφεσθε καὶ
καταφοβεῖτε τὸν ἐπιλέγοντα καὶ νουθετεῖτε
ἀποφεύγειν αὐτόν, ὡς ἀπὸ πυρὸς καὶ ὡς 20
ἀπὸ ὀφews, ἀλλὰ τῇ ὁμαλότητι καὶ τῇ δῆ-
θεν χρηστότητι καὶ τῇ δῆθεν ἀδιαβλησίᾳ καὶ
ἀγάπῃ τοῦ ἀδελφοῦ εὐρίσκεσθε ἀνθρωποκτό-
νοι καὶ μισάδελφοι καὶ αἷμα ἀδῶν ἐκχέ-
οντες, ἐκζητηθησόμενον ἐκ τῶν ψυχῶν ὑμῶν; 25
ἤδη δὲ λελάληκα, ἀδελφοί μου, καὶ ἤδη προ-
μαρτύρομαι, ὡς καὶ προεμαρτυρησάμην, μετὰ
πόνου καὶ ἀγῶνος καὶ ὀδύνης.

"Ἄκουε", φησὶν, "οὐρανέ, καὶ ἐνωτίζου γῆ".
μηδεὶς μηκέτι προφασιζέσθω, μηδεὶς λεγέτω, 30
ὅτι οὐκ οἶδα, οὐδὲ δεδίδαγμαι, οὐδὲ ἀκήκοα.
καὶ οἶδατε καὶ ἐδιδάχθητε καὶ ἠκούσατε,
καὶ πάντα καθαρὰ τοῖς καθαροῖς. ἢ εἰς τὴν
ἐμὴν ἀπώλειαν τρέχετε καὶ ἡγεῖσθε ἀτιμώ-
ρητοι εἶναι ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, σχιζόμενοι 35
καὶ ἀποχωριζόμενοι ἀπὸ θεοῦ διὰ τῆς ἀρ-
νητικῆς ὁμολογίας ὑμῶν; οὐχ οὕτως ἔχει;
ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιός ἐστιν, ἐμὲ μὲν τιμω-
ρήσων, κατ' ἀξίαν πάντως γε, ἀλλ' οὐδὲ οἱ
τοιούτοι ἐκφεύξονται τοῦ κρίματος τῆς κολα- 40
στικῆς τιμωρίας, ἀλλὰ ἀποτίσουσι δίκην τῆς
παραβάσεως αὐτῶν· παραβάται γὰρ νόμου
θεοῦ γεγονάσι, καὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τοῖς
ὁμολογηθεῖσιν ἐνώπιον τοῦ βήματος αὐτοῦ,

8 κῶδ. τοῖς - - λόγοις. 9 κῶδ. ἀλλήλους. 14 κῶδ.
πορευόμενος. 18 κῶδ. ἀκούετε. 29 Ἡσαΐα α', 2.

μεθ' ἧς καὶ ἡ ἀπόκαρσις καὶ ἡ ἄφεςις τῶν
 ἁμαρτιῶν αὐτῶν γέγονεν διὰ τοῦ τῆς μετα-
 νοίας ἁγίου καὶ καθαρτικοῦ βαπτίσματος. τί
 δὲ φῶσιν ἡμῖν, ὁ ταπεινὸς Εὐστάθιος καὶ ὁ
 5 ἐλεεινὸς Ἐπιφάνιος λέγω, καὶ ἔνεχεν τίνος
 καὶ διατί οὕτως εἰργάσαντο τὸ πῶμα αὐτῶν;
 ἀλλ' οὖν οὐκ ἔχουσιν εἰπεῖν δίκαιον, ὅτι ἂν
 ἐπινοήσωσιν, ἐφ' ὅσον γέγραπται "οὐαὶ οἱ
 συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπι-
 10 στήμονες", καὶ ἐφ' ὅσον γέγραπται "τῷ δὲ
 ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεός, ἵνα τί σὺ ἐκδιηγῇ
 τὰ δικαιοῦματά μου καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν
 διαθήκην μου διὰ στόματός μου"; οὐ γὰρ
 15 χρεῖα περισσοτέρως ἐκφαίνειν τὸν τρόπον, δι'
 ὃν περ ἔδοξαν εὖ ἔχειν καὶ ἀνεξάρνητον καὶ
 ἀσπαστὴν μοι τὴν λαθραίαν ἀναχώρησιν
 αὐτῶν. πλὴν ἐκεῖνο ἐπὶ πᾶσιν ἐρῶ, ὅτι ἐπι-
 σφαλὴς καὶ ὀλέθριος αὐτῶν ἐστὶν ἡ ἔξοδος.
 οὐκ οἶδατε εἰς ὅτι ἂν ἀποτελέσειεν διὰ τὴν
 20 εὐαπολόγητον πρόφασιν;

Εὐζώμεθα οὖν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες, πα-
 ρακαλῶ, ὑπὲρ τῶν πλανηθέντων, ἵνα ἐπι-
 στραφῶσιν, ἵνα φανερωθῶσιν, καὶ τὸ τρίτον,
 [ἴν'] οὐχ ὅπερ ἡμεῖς, ἀλλ' ὅπερ αὐτὸς θέλει,
 25 γένηται ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ ἄρτι, ἡ μετὰ ταῦτα,
 ὅπως ἀποληψώμεθα αὐτοὺς σώους· τότε γὰρ
 ἐκφανθήσεται τὸ τί καὶ ὅποιον τὸ ἔργον
 αὐτῶν, κἄν τε θεϊκόν, κἄν τε σατανικόν.
 ὑμᾶς δὲ ἔτι ἀσφαλίζομαι, τέκνα, πρὸς τὸ
 30 εὐεξαγόρευτον, πρὸς τὸ ὑπομονητικόν, πρὸς
 τὸ ταπεινοφρονητικόν, ἵνα ἀνέχησθε ἀλλή-
 λων, βαστάζητε ἀλλήλους, παραχωρήτε, συμ-
 βιβάζησθε, εἰρηνεύητε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
 κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
 35 σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ
 αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Θ'.

Περὶ τοῦ ὑποφέρειν ἡμᾶς πάντα τὰ ἐπι-
 συμβαίνοντα λυπηρά, κατὰ τὴν κοινοβιακὴν
 40 ἡμῶν ζωὴν, ὡς ἂν ἐπιτύχοιμεν τῆς βασι-
 λείας τῶν οὐρανῶν.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, εὐ-
 λογῶ τὸν θεὸν τοῦ πατρός μου καθ' ἐκά-

1 ἧς=ὁμολογίας. 9 Ἡσαΐα ε', 21 || αὐτῶν] κῶδ. ξαυ-
 τῶν. 10/13 Ψαλμ. μθ', 16. 20 ὁ σλάβος ἀνέγνω: αὐτῶν
 πρόφασιν. 24 προσέθηκα τὸ ἴν', ὅπερ ἔχει καὶ ὁ σλάβος.

στην ἡμέραν, τὸν δυναμοῦντα καὶ κραταιοῦντα
 ὑμᾶς εἰς τὴν ἀθλητικὴν ὑμῶν ἔνστασιν τῆς
 ὑποταγῆς, καὶ ἡ ταπεινὴ εὐχή μου ἵνα ἐπὶ
 πλεῖον ἀνοίξῃ ὁ κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν
 διανοιῶν ὑμῶν ἐπιβλέψαι πάσας τὰς ὁδοὺς 5
 αὐτοῦ, εἰς τὸ λαβεῖν ὑμᾶς ἔρωτα τῆς περὶ
 αὐτὸν θείας ἀγάπης, καὶ κατακοιμῆσαι πάντα
 πόθον σαρκικὸν καὶ ὑπεράνω γενέσθαι τῆς
 τῶν παθῶν κατακρατήσεως, ὥστε εἶναι ὑμᾶς
 τετελειωμένους καὶ πεπληρωμένους ἐν παντὶ 10
 ἔργῳ ἀγαθῷ. τοῦτο δέ, ὡς ἴστε, τέκνα μου,
 οὐκ ἀμογητὶ γίνεται, οὐδὲ ἀταλαιπωρητῶς,
 οὐδὲ ἐπισυντόμως, ἀλλ' ἐν πολλῷ μόχθῳ
 καὶ κόπῳ, νυκτὸς καὶ ἡμέρας βιαζομένων
 καὶ ἐκβιαζομένων ἡμῶν τὴν φύσιν καὶ φε- 15
 ρόντων πάντα τὰ ἐπισυμβαίνοντα λυπηρά,
 εἴτε ἐξ ἀνθρώπων, εἴτε ἐκ δαιμόνων, κατὰ
 τὴν κοινοβιακὴν ἡμῶν ζωὴν· ὁ γὰρ μὴ ἀπο-
 καμῶν ἐν τούτοις, ἀλλὰ βοηθεῖα θεοῦ ὑπο-
 μένων καὶ καρτερῶν, καὶ λόγον ὕβριστικόν 20
 καὶ ἐπίταγμα φορτικόν καὶ κανόνα ἐπιτιμη-
 τικόν ἀφορισμοῦ, ξηροφαγίας, παραστάσεως,
 ὀνειδισμοῦ, ἐτέρου τινὸς ἄλλου τῶν εἰωθό-
 των, οὗτος λήψεται εὐλογίαν παρὰ κυρίου
 καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ 25
 καὶ οὐκ ἀποτεύζεται τῆς βασιλείας τῶν
 οὐρανῶν.

Λοιπὸν καλὸν καὶ μακάριον τὸ φέρειν τὰ
 τοιαῦτα παθήματα καὶ γίνεσθαι ἀθλοφόρον
 Χριστοῦ, καὶ μὴ ἀπευδοκεῖν καὶ ἐμφέρεσθαι 30
 ἐν τοῖς ἀριστεροῖς, οἷον εἰ ὀργὰς ἀναλαμβάν-
 νειν καὶ μάχας, αὐθαδεῖας τε καὶ οἰήσεις,
 ἀντιλογίας τε καὶ ἐχθρας, ἀνυποταξίας τε
 καὶ ἔριδας, πικρίας τε καὶ καταλαλιάς, συ-
 κοφαντίας τε καὶ ψευδολογίας, διαβολάς τε 35
 καὶ ἐπιφθορήσεις, παρακοάς τε καὶ γελωτο-
 ποιίας, φθάζει δὲ ὁ λόγος εἰπεῖν, παλαί-
 στρας τε καὶ δρόμους· τοσοῦτον γὰρ ἐξώ-
 κειλάν τινες ἐν ὑμῖν, καθὼς μανθάνω, ἄρτι
 εἰς κακίαν. καὶ γε οἱ τοιοῦτοι πῶς δύνανται 40
 εἶναι καὶ ἀκούειν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ; ἀλλ' οὐχὶ μᾶλλον υἱοὶ ἀπειθείας

1 κραταιοῦντα] κῶδ. κρατοῦντα· σλαβιστὶ укρѣпляю-
 щего. 23 κῶδ. εἰοθότων. 24 οὗτος] κῶδ. οὕτως. 26
 κῶδ. ἀποτεύζεται. 31 κῶδ. ἀναλαμβάνων. 38 κῶδ. εἰς
 δρόμους. 42 υἱοὶ ἀπειθείας] Ἐφεσ. β', 2. ε', 6. Κολοσ. γ', 6.

καὶ τέκνα ὀργῆς καὶ κληρονόμοι οὐ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἀλλὰ τῶν ἀτελευτήτων βασινοιστηρίων; μὴ γὰρ οὐκ ἀγγελικὸν ὑμῶν τὸ σχῆμα, ἀδελφοί μου; μὴ οὐ πανάγιος ὁ βίος; 5 μὴ οὐ θεόληπτος ὁ δρόμος; τί λέγει ὁ μέγας ἀπόστολος; "εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα", φησί, "ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἑμαυτὸν συνίστημι".

Ἀπεδυσάμεθα οὖν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, 10 τὸν φθειρόμενον κατὰ τὴν ἀπάτην τοῦ πολυμόρφου ὄψεως· ἀπεταξάμεθα τοῖς τῆς πρώτης καὶ πικρᾶς γεύσεως καὶ ἐξορίστου παρακοῆς, δι' ὧν ὁ πολυπαθὴς θάνατος εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθεν· ἐάσαμεν τὰ τῆς μοχ- 15 θηρᾶς γενέσεως ἡμῶν αἵτια, πρῶτον μὲν ἐν τῷ δι' ὕδατος καὶ πνεύματος βαπτισματι, ἔπειτα [δὲ] κατὰ μεγάλην φιλανθρωπίαν θεοῦ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς μετανοίας καὶ ἀποταγῆς βαπτισματι, καὶ τὰς ὁμολογίας 20 ὑμῶν ἔχει θεὸς ἐγγεγραμμένας διὰ μαρτυρίας τῶν ἁγίων αὐτοῦ ἀγγέλων, ἔχω δὲ καὶ ἐγὼ ὁ τάλας σεσημειωμένος. ἀπεκάρθητε, ἐφωτισθήτε, ἐλύθητε τῶν δεσμῶν τῆς ἁμαρτίας, ἐνεδύσασθε τὸν νέον ἄνθρωπον, 25 τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα, ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ.

Τί αὐθις παλινδρομεῖτε; τί πρὸς τὸν ἴδιον ἔμετον ἐπιστρέφετε; τί ὡς κύων ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, παροιμιακῶς εἶπεῖν, ὑπο- 30 νοσιζετε; τί ἀνεύθετοι γίνεσθε, κατὰ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, διὰ τοῦ βαλεῖν τὴν χεῖρα ὑμῶν ἐπ' ἄροτρον καὶ στραφῆναι εἰς τὰ ὀπίσω; ἀγαπῶν ὑμᾶς λέγω — μάρτυς κύριος —, φειδόμενος, 35 ἀγωνιῶν, περιπονούμενος. τί λέγει ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ περὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν; ὅτι ἐστράφησαν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, ἐπειδὴ ὑπεμνήσκοντο τῶν χρομύων καὶ 40 τῆς ἐκεῖσε δυστήνου αὐτῶν ζωῆς. τάχα καὶ

1 τέκνα ὀργῆς] Ἐφεσ. β', 3. 6/8 Γαλατ. β', 18. 9 παλαιὸν ἄνθρωπον] Γαλατ. γ', 9. Ἐφεσ. δ', 22. 15 κῶδ. τοῦ τὸ πρῶτον. 24 ἐνεδ. τὸν νέον ἄνθρωπον] Κολοσ. γ', 10. 27 κῶδ. πάλιν δρομεῖτε. 29 Παροιμ. κς', 11. Πέτρου 2, β', 22. 30/33 Λουκ. θ', 62. 37/40 Ἀριθμ. ια', 5. Ἐξὸδ. ις', 3. 39 κῶδ. λεβίτων.

ἡμεῖς ἐστράφημεν εἰς τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου καὶ ἃ ἐνεργοῦμεν ἐκεῖ πράττοντες ὧδε; οἴμοι! πῶς ὀφείλοντες εἶναι ἰσάγγελοι, οὐδὲ ὡς οἱ εὐσεβεῖς λαϊκοὶ φαίνόμεθα, ἐκ τῆς κατ' ὀλίγον ἀμελείας ἐρχό- 5 μενοι καὶ εἰς αὐτὰ τὰ καίρια τῶν παραπτωμάτων!

Ἄλλ' ἔστω μου ἡ ταπεινὴ κατήχησις, εἰ βούλεσθε, παρακαλῶ, τοῖς μὲν ἀπώτοις ἀσφάλεια, τοῖς δὲ πεπτωκόσιν ἱατήριον, τοῖς 10 δὲ ἀμελοῦσιν ἀπειλητήριον, τοῖς δὲ σπουδαιοτέροις προθυμητήριον, τοῖς δὲ νεοπαγέσιν ἐπαρκτήριον, τοῖς δὲ ἀτονοῦσιν ὑπομονητήριον, τοῖς δὲ πολεμουμένοις βοηθητήριον, 15 τοῖς δὲ ἀκηδιῶσιν διεγερτήριον, καὶ ἀπλῶς τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, εἴπερ καὶ ἔχετε σωτήριον· δι' ὑμᾶς γὰρ καὶ τὸ λέγειν με ὅλως καὶ ἀναπνεῖν πάρεστιν, ἐπεὶ τὸ τῆς ἀλογίας μου καὶ ἀπανθρωπίας μου ἐπίσταμαι. ὁ δὲ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ 20 Χριστοῦ καὶ τὰ ἐσφαλμένα διορθώσεται, καὶ τὰ κατωρθωμένα ἐπιβεβαιώσει, καὶ τὰ ἐλλιπῆ ἀναπληρώσει, καὶ ὡς ἐξηγαγεν ἡμᾶς τῆς κοσμικῆς Αἰγύπτου καὶ διήγαγε τῆς ἁμαρτητικῆς ἐρήμου, διαβιβάσειεν καὶ τῆς 25 τῶν παθῶν πονηρᾶς θαλάσσης, σχίσας αὐτὴν καὶ ἀποξηράνας καὶ ποιήσας ἡμῖν βάσιμον τὴν ἀρετὴν, καὶ καθὼς ὠνόμασεν ὀνομάσειεν ἔτι λαὸν αὐτοῦ ἐκλεκτὸν καὶ ἔθνος ἅγιον, καὶ κατασκηνώσειεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, 30 τῶν ἀρετῶν, μᾶλλον δὲ διὰ θανάτου εἰς τὴν τῶν πραέων χώραν· ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. 35

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Ι'.

Περὶ τοῦ μὴ ἐμματαιάζειν ἡμᾶς ἐν τοῖς τοῦ βίου τερπνοῖς, τοῖς διὰ θεὸν καταλελοιπόσι πάντα.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, 40 ὄντως κατὰ τὴν ἱερὰν ἐκείνην φωνὴν τοῦ Θεολόγου, χαλεποῦ ὄντος τοῦ ἄρχεσθαι κινδου-

11/12 κῶδ. σπουδαιοτέροις. 22/28 κῶδ. ἐλλειπῆ. 25 κῶδ. διαβιβάσειεν. 29 Ἐξὸδ. ιθ', 5, 6. 32 πραέων χώραν] Ψαλμ. λς', 11. 42 κῶδ. χαλαιοῦ.

νεύει πολλῷ χαλεπώτερον τούτου τὸ εἶ-
 δέναι ἄρχειν ἀνθρώπων· ὁ ἐγὼ οὐκ οἶδ'
 ὅπως κατὰ τὰς ἐμὰς ἁμαρτίας ἔλαχον ἐφ'
 ὑμῖν τοῖς δεσπόταις μου· εἰ μὲν γὰρ τὸν
 5 ἄνετον καὶ ἀταλαιπώρητον βίον διώξω κατὰ
 τινὰς τάχα, εἴπερ καὶ εἰσὶ, καταφρονοῦντας
 κριμάτων θεοῦ, οὐ πολὺς μοι ὁ ἀγὼν καὶ
 ἡ φροντίς. ὃ τε γὰρ σφζόμενος σφίζεται
 καὶ ὁ ἀπολλύμενος ἀπόλλυται, ὃ τε ἐστηκώς
 10 ἵσταται καὶ ὁ πίπτων πέπτωκεν, ὃ τε διαρ-
 ρησόμενος διαρρήσσεται καὶ ὁ νενοτηκώς
 νοσηλεύεται, ὃ τε ἀρνούμενος ἐξήρνηται καὶ
 ὁ ἡθετηκώς ἡθέτηκεν, ἐγὼ δὲ τὸ τῆς ἡγου-
 μενίας ἀζῖωμα περιβέβλημαι, κύριος καὶ πα-
 15 τὴρ ὀνομαζόμενος· φίλοι τε καὶ συγγενεῖς
 οὐ διαλιμπάνουσι, κλητόρες τε καὶ ὑπασπι-
 σταὶ οὐ σπανίζουσιν, δόξαι τε καὶ τιμαὶ
 καὶ μέχρι βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἀποδιδρά-
 σκουσιν. εἴπω τι εὐαγγελικῶς πρὸς ἐμαυτὸν·
 20 "ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ. κάθου, φάγε,
 πίε, εὐφραίνου" καὶ τὰ λοιπὰ, ὡς φέρεται,
 φερέσθω.

Ἐπεὶ δὲ οὐχ οὕτως ἡ καθ' ἡμᾶς αὐτῇ
 ἀρχὴ καὶ ἡγεμονία, ἥς ὅσον τὸ ἀζῖωμα,
 25 τοσοῦτον καὶ ὁ κίνδυνος, τῷ γε νοῦν ἔχοντι,
 ὥς φησι πάλιν ὁ θεολόγος Γρηγόριος, πολ-
 λοῦ δεῖ μοι τοῦ καμάτου, πολλοῦ τοῦ ἰδρω-
 τος, πολλῆς τῆς προθυμίας, τσαύτης τῆς
 ἀγωνίας, τηλικαύτης τῆς ἀνδρείας, ὑπερτέ-
 30 ρας τῆς εὐδωρίας, ἀνειαστού τῆς ἀγρυ-
 πνίας, ἀπληρώτου τῆς θεωρίας, πεπληρωμέ-
 νης τῆς διακρίσεως. καὶ τί δεῖ πολλὰ λέγειν;
 τὸ εὐαγγελικὸν ἐκεῖνο λέξομαι· "ὁ ποιμὴν
 ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν
 35 προβάτων". τὴν ψυχὴν μου οὖν τὴν ἄτιμον
 καὶ σφαλερὰν καὶ πολυπαθεστάτην χρεῶν
 ὑπὲρ ὑμῶν, τέκνα ἡγαπημένα, προθεῖναι
 μέχρις αἵματος. διὰ οὖν τοῦτο οὐκ ἀπειθῶ,
 οὐδὲ ἀντιλέγω πρὸς τὰ ἐπιφερόμενα. διὰ
 40 τοῦτο οὐκ ἀναδύομαι, οὐδὲ ὀλιγωρῶ, οὐδὲ
 ἀπευδοκῶ πρὸς τὰς δυσκολίας τοῦ μικροῦ
 τούτου ποιμνίου, ἀλλ' ἵνα τὸ ἀπόρρητόν μου
 τῆς ψυχῆς ἐξείπω, μετὰ τὸ οὕτως προσ-

1 κωδ. χαλειπώτερον. 20 Λουκ. ιβ', 19. 33 Ἰωάν.
 ι', 11. 40 κωδ. ὀλιγορῶ.

πλήσσεσθαι με καὶ τιτρώσχεσθαι καὶ οἶονεἰ
 σφαγιάζεσθαι ταῖς ὑπὲρ τῶν πιπτόντων καὶ
 ῥησσομένων θλίψεσί τε καὶ στενοχωρίαις καὶ
 ἔξαπορίαις, χαρὰ μοί πως ἐπεισέρχεται καὶ
 5 ἐλπίς σωτηρίας εὐρισκομένῳ ἀμυδρῶς πως
 ἐν τοῖς τῶν ἀγίων πατέρων μου, ὕπερ καὶ
 ἐν ἀφροσύνῃ λέγω, πράγμασιν.

Ἀλλὰ βλέπετε, τέκνα μου, ὑμεῖς μὴ
 κρῖμα ἑαυτοῖς θησαυρίζετε, τὴν ἐλεεινὴν
 10 μου ἀνοχήν, μὴ ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίαις
 προστίθετε, τὴν ὑπὲρ τὸ δέον συγχώρησιν.
 τί οὖν ὅτι οὕτως γίνεται; καὶ γὰρ ἐκπλήττο-
 μαι καὶ οὐκ ἐκπλήττομαι τοῖς πραττομένοις,
 τὸ μὲν ὅτι ὁ ἀλάστωρ Σατανᾶς ἐστὶν ὁ μα-
 χόμενος ἡμῖν, τὸ δὲ ὅτι ἄνθρωποι λογικοὶ
 15 ὄντες, διὰ θεὸν πάντα καταλελοιπότες, καὶ
 γονεῖς καὶ ἀδελφοὺς καὶ κόσμον καὶ τὰ τοῦ
 κόσμου, καὶ τὸν ἐλαφρὸν ζυγὸν τοῦ Χρι-
 στοῦ ἀσπασάμενοι, ἐμματαιάζετε καὶ κοσ-
 μίζετε, μᾶλλον δὲ σατανίζεσθε ταῖς πράξε-
 20 σιν. "ἀθετήσας τις νόμον Μωσέως", φησὶν,
 "ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθνήσκει".
 πόσῳ δοκεῖτε χείρονος ἀξιοῦσθαι τιμωρίας
 ὑμεῖς οἱ τὰς συμβιβάσεις τοῦ πνεύματος δια-
 σπῶντες, κατὰ τὸν ἅγιον Βασίλειον, διὰ τῆς
 25 ὑποτακτικῆς ἀθετήσεως, καὶ τὸ αἷμα τῆς
 διαθήκης, ὃ πεπόκατε ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
 πρὸς τὸν ἐχθρὸν καὶ κόσμον ἀποταγῆς καὶ
 πρὸς τὸν Χριστὸν συνταγῆς ὑμῶν κοινὸν
 ἡγησάμενοι; οὕτως πρέπει; οὕτως οὐκ ἰσχύ-
 30 σατε τὴν μίαν ὥραν τῆς ζωῆς ταύτης πρὸς
 τοὺς ἀπείρους αἰῶνας μὴ ἀπονυστάξαι πρὸς
 θάνατον διασχιμοῦ; αὐταὶ εἰσιν αἱ ὑπὸ μάρ-
 τυρι θεῶ ὁμολογίαι ὑμῶν, ἐπ' ἀκροάσει τῶν
 ἀγίων αὐτοῦ ἀγγέλων; τοῦτο ἐστὶ τὸ ἐπιδιδόν
 35 μοι ψαλίδιον, ὡς ἀπὸ παλάμης κυρίου, ἐκ
 τῶν χειρῶν ὑμῶν; αὐταὶ εἰσιν αἱ πρὸς τὰ
 κατηχούμενα κατὰ τὴν ἐκεῖσε ὥραν δακρυώ-
 δεις καὶ ταπεινοήθεις καὶ καταβεβλημένῳ
 φρονήματί τε καὶ βλέμματι κατανεύσεις τε
 40 καὶ ὑποσχέσεις ὑμῶν;

Ὡ, ὦ, τέκνα, πῶς ἀπολελήθατε, πῶς ἀπε-
 βουκολήθητε! ποῦ ὁ ταπεινὸς Ἀμμοῦν; ἄρα
 οὐκ ἐστὶν ἀληθές, ὅτι ὡς ἐπὶ λύκου ἐκάστοτε

5 κωδ. εὐρισκομένου. 21 Ἐβρ. ι', 28. 23 κωδ.
 ἀξιοῦσθε. 36 κωδ. ψαλίδιον.

τῇ ποίμνῃ ταύτῃ ἐφίσταται ὁ δεινὸς καὶ
παγγάλεπος λόκος τῶν ψυχῶν ἡμῶν διαβο-
λος, "ζητῶν τίνα καταπίει", τίνα ἐξαρπάσει;
καὶ μέντοι ἐξήρπασεν αὐτόν, συνέτριψε τὰ
5 ὅσα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἕως τοῦ παρόντος,
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ φωτὸς γέγονεν υἱὸς σκότους,
καὶ ὁ υἱὸς τῆς σωτηρίας γέγονεν υἱὸς τῆς
ἀπωλείας, ὁ ἀγαπώμενος μισούμενος, ὁ μα-
θητῆς προδότης δόλιος, ὁ ἐγγιστάριος ἀφε-
10 στηκώς. καὶ νῦν ποῦ πορεύεται; ἀλλ' εἰς
τόπους καὶ κρημνούς καὶ βάραθρα ἀμαρτίας,
οὐκ ἔξω ὧν τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ φρικτοῦ καὶ
παντεφόρου ὁμματος τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ συγχω-
ρούμενος εἶναι τῇ ἰδίᾳ αὐτεξουσιότητι· ἤξει
15 δὲ καὶ οὐ χρονιεῖ κρῖναι πᾶσαν τὴν κτίσιν
ὁ ἀποδιδούς ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Ἄλλὰ μὴ γένοιτο, μὴ γένοιτο· ἤδη γάρ
πάλιν καίομαι, ὡς ὑπὲρ τέκνου μου, καὶ
ἀνακαλοῦμαι αὐτὸν ἀπολλύμενον, καὶ ζητῶ
20 τὴν ἀνεύρεσιν αὐτοῦ, καὶ πάντως ἐπιτεύξο-
μαι, θεοῦ εὐδοχοῦντος. ἀλλὰ τί ὅτι οὕτως
γίνεται; τί ὅτι οὕτως κοπίῳμεν; τί ὅτι εἰς
μάτην τρέχομεν; τί ὅτι τὰ πολυχρονίως κτη-
θέντα ἡμῖν ἄρδην ἀφανίζομεν; μὴ, παρακα-
25 λῶ, μὴ, δέομαι. τὰ ἀδελφικά μου σπλάγχνα,
τὰ τεχνικά μέλη, καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι,
καὶ πληγέντες καὶ ὑποσκελισθέντες, οἱ πάν-
τες ἀνανήψατε, οἱ πάντες ἀνακαινίσθητε, οἱ
πάντες βελτιώθητε ἐν ἐνὶ φρονήματι, ἐν μιᾷ
30 ἐλπίδι, ἐν μιᾷ καρδίᾳ, ὑμεῖς πρὸς με, καὶ γὰρ
πρὸς ὑμᾶς, μεσιτευούσης τῆς παρουσίας τοῦ
κυρίου, καὶ ζήσωμεν καὶ ἐμπορευσώμεθα
καὶ κερδήσωμεν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ
35 δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ
ἀγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΙΑ'.

Ἄλλὰ μὴ γένοιτο, μὴ γένοιτο· ἤδη γάρ
πάλιν καίομαι, ὡς ὑπὲρ τέκνου μου, καὶ
ἀνακαλοῦμαι αὐτὸν ἀπολλύμενον, καὶ ζητῶ
20 τὴν ἀνεύρεσιν αὐτοῦ, καὶ πάντως ἐπιτεύξο-
μαι, θεοῦ εὐδοχοῦντος. ἀλλὰ τί ὅτι οὕτως
γίνεται; τί ὅτι οὕτως κοπίῳμεν; τί ὅτι εἰς
μάτην τρέχομεν; τί ὅτι τὰ πολυχρονίως κτη-
θέντα ἡμῖν ἄρδην ἀφανίζομεν; μὴ, παρακα-
25 λῶ, μὴ, δέομαι. τὰ ἀδελφικά μου σπλάγχνα,
τὰ τεχνικά μέλη, καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι,
καὶ πληγέντες καὶ ὑποσκελισθέντες, οἱ πάν-
τες ἀνανήψατε, οἱ πάντες ἀνακαινίσθητε, οἱ
πάντες βελτιώθητε ἐν ἐνὶ φρονήματι, ἐν μιᾷ
30 ἐλπίδι, ἐν μιᾷ καρδίᾳ, ὑμεῖς πρὸς με, καὶ γὰρ
πρὸς ὑμᾶς, μεσιτευούσης τῆς παρουσίας τοῦ
κυρίου, καὶ ζήσωμεν καὶ ἐμπορευσώμεθα
καὶ κερδήσωμεν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ
35 δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ
ἀγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Ἄδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, κα-

3 Πέτρ. 1, ε', 8. 6 υἱὸς τοῦ φωτὸς] Ἰωάνν. ιβ', 36.
15/16 Ματθ. ις', 27. Ῥωμ. β', 6. 24 κῶδ. ἀφανίζομεν.
38 προεξετυπώθη κακῶς ὑπὸ Cozza-Luzi κατὰ κώδικα
τῆς οὐατικανῆς βιβλιοθήκης. Novae patrum bibliothecae
tomus nonus. Romae 1888, pars II, σ. 63-65.

λόν ἐστι τὴν εὐεργεσίαν τοῦ θεοῦ μὴ ἀπο-
κρύπτειν, ἀλλὰ ἀναγγέλλειν, καιροῦ καλοῦν-
τος, ἣν ἐφ' ὑμᾶς ἄρτι καθορῶ, ὅπως καὶ
ἐκ τούτου μᾶλλον προθυμότεροι γενώμεθα·
ἤδη γάρ, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, τῇ 5
ἐπαλλήλῳ κατηχήσει καὶ τῇ ἐπὶ τὸ αὐτὸ
ὑπομνήσει καὶ τῇ καθ' ἐκάστην ὡς εἰπεῖν
ἡμέρα διαλαλήσει, γέγονατε εἰς προκοπὴν
πνευματικὴν καὶ εἰς ἕξιν ἀγαθὴν καὶ εἰς
σπουδὴν θεοφιλή, καὶ ὅτι ἀληθές, ὃ λέγω, 10
καὶ ὑμεῖς ἀφ' ἑαυτῶν μαρτυρεῖτε· μαρτυρεῖ
καὶ ἡ ἀλήθεια, μαρτυρῶ δὲ καὶ ἐγὼ ὁ τά-
λας, κουφισμὸν δεξάμενος τῶν ἀλγεινῶν καὶ
ὡς ἐν γαλήνῃ ἐκ τῆς πολλῆς φροντίδος ἐπὶ
τὸ ἡσυχαστικὸν τῆς εὐταξίας ὑμῶν καταν- 15
τήσας καὶ ἀγαλλιώμενος τῇ ψυχῇ.

Καὶ ὄντως ἀψευδὴς ὁ λόγος, ὅτι "πᾶσα
παιδεία πρὸς τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρὰς
εἶναι, ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρη-
νικὸν τοῖς δι' αὐτῆς ἐγγεγυμνασμένοις ἀπο- 20
δίδωσι δίκαιосύνης". ἀλλ' οὐκ ἐμὸν τὸ κατόρ-
θωμα, οὐδὲ ἐξ ἐμῆς ἐπιμελείας, οὐδὲ ἐξ
ἐμῆς ἐπιπονήσεως. θεοῦ τὸ δῶρον, ὑμῶν ἡ
προθυμία, ἐπικουρία πατρική. καὶ ἵνα τί
λοιπὸν ἐγὼ ὁ ἄχρηστος εἰς τοὺς ἐτέρων 25
κόπους εἰσερχόμενος γάνυμαι καὶ ἐπιτέρπο-
μαι; ὅλως ἔν ἐσμεν, ὑμεῖς ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ
ἐν ὑμῖν, καὶ ἀμφοτέρων τὸ κατόρθωμα ἀμ-
φοτέροις λελογίσται. δῶν δὲ κύριος ὁ φοβε-
ρὸς ἐν δυνάμει καὶ κραταῖος ἐν ἰσχύι καὶ 30
ἀπὸ τῆς δεῦρο νευρωθῆναι καὶ τονωθῆναι
κάμει πρὸς τὸ ὁσίως ἀφηγεῖσθαι τῇ ἐκζητή-
σει καὶ διερευνήσει τῶν ἀγίων αὐτοῦ ἐντο-
λῶν καὶ ὑμᾶς, τέκνα μου, ἐπὶ ὑποταγῇ
ἀδιασπάστῳ καὶ ὑπακοῇ ἀνυποκρίτῳ καὶ πί- 35
στει ἀνυπερθέτῳ διαφυλάττων διαφυλάξις,
μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐναρέτους ἀποδεικνύων
καὶ σπουδαίους ἀποφαίνων, χωροῦντας πρὸς
πάντα τὸν πνευματικὸν ἀγῶνα ἀνδρείως καὶ
θαρσαλέως, πρὸς θλίψιν, πρὸς στενοχωρίαν, 40
πρὸς ἐπιτιμίαν, πρὸς ἀδολεσχίαν, πρὸς τα-
λαιπωρίαν, πρὸς πείναν, [πρὸς δίψαν], πρὸς
πάντα τὰ λοιπὰ μακάρια ἀσκητικά, ὅπως ἀήτ-

9 κῶδ. ἕξιν. 17/21 Ἑβρ. ιβ', 11. 40 κῶδ. θαρ-
σαλείως. 42 πρὸς δίψαν] προσέθηκα τοῦτο λαβὼν ἐκ
τῆς σλαβικῆς ἐρμηνείας· ἐλλείπει δὲ τῷ πατριάρχῳ κώδικι.

τητοι ἀποφανθέντες δέξῃσθε τὸν τῆς ὑπομονῆς
στέφανον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς μισθαποδοσίας
τοῦ δικαίου κριτοῦ.

Ὦντως καλὸν ὑμῶν τὸ ἐμπόρευμα, ἀδελ-
5 φοί· φθαρτὰ γὰρ καταλιπόντες, καὶ ὑμεῖς τὰ
ἄφθαρτα ἀπολήψεσθε· γονέων ἀποστερηθέν-
τες, τὸν κύριον πατέρα ἐκτήσασθε· ἀδελ-
φῶν ἀπαλλοτριωθέντες, τῶν ἀγίων σύσκηνοι
ἔσεσθε, γένος ἐκλεκτόν, βασιλείου ἱεράτευμα·
10 ἀντὶ τῆς ἐνεγκαμένης καὶ θρεψαμένης ἡ ἄνω
πόλις ὑμῖν πατρὶς διαγέγραπται, ἥς τεχνίτης
καὶ δημιουργός, ὡς γέγραπται, ὁ θεός. ἀντὶ
οἰκίας ἐπικλήρου καὶ καταλυομένης αἱ τῶν
δσίων καὶ δικαίων σκηναί, ἀντὶ δόξης κενῆς
15 καὶ τιμῆς ἀπολλυμένης τὸ θεῖον καὶ ἰσαγγε-
λὸν ἄξιωμα· ἀντὶ δωροφορίας καὶ εὐπα-
θείας σωματικῆς ἢ ἀπόλαυσις τῶν αἰωνίων
ἀγαθῶν· ἀντὶ ὑποταγῆς καὶ θελημάτων ἐκ-
κοπῆς ἢ μετὰ μαρτύρων ἀγαλλίας· ἀντὶ
20 μονώσεως καὶ ξενώσεως συγγενικῆς ἢ ἀρχι-
στεία τῶν ἀγίων ἀπάντων. τί λοιπὸν ῥαθυ-
μοῦμεν; τί καταπίπτομεν ἢ τινες καὶ σκυ-
θρωπάζομεν; εἴπωμεν ἕκαστος σὺν τῷ θεῷ
Δαβὶδ· “ἵνα τί περιλύπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου;
25 καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν
θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ”. εἴπερ γὰρ
πάσχομεν διὰ τῆς ἀσκήσεως, καὶ συμβασι-
λεύσωμεν αὐτῷ. μαρτυρίου στέφανοι εἰσι
κάνταυθα, ἐπεὶ καὶ στάδιον ἀθλήσεως ἀνη-
30 γόρευται τὸ κοινοβιακὸν σύνθημα.

Τί λοιπὸν μακάριος ὁ ὑποτακτικός! τί θε-
σπέσιος ὁ ἐξαγγελτικός! τί ὀσιώτατος ὁ ὑπο-
μονητικός! τί θεομακάριστος ὁ πιστὸς καὶ
ἀμετάθετος ἐν ταῖς ἐντολαῖς! διό, ἀδελφοί
35 μου, μὴ ἀπονεύσωμεν, μὴ ἀποκλίνωμεν, μὴ
δυστροπήσωμεν, μὴ ὀπισθοποδήσωμεν, μὴ
προσαπομείνωμεν, μὴ δῶμεν νῶτα, ᾧ συ-
στρατιῶται, ᾧ συνοδοιπόροι, ᾧ συμμετανά-
σται. σάρκες εἰσὶ· μὴ φεισώμεθα· ὡς ὁ
40 λόγος, ὀλιγοστός ὁ χρόνος, βραχυμερὴς ὁ
βίος. κἂν περὶ τὰ ἐβδομήκοντα ἢ ὀγδοήκοντα
ἔτη ἐκταθῇ ἡμῶν ἡ ζωὴ, εἰς οὐδὲν ἐστι
πρὸς τοὺς ἀπείρους αἰῶνας. προϊέμεθα, πα-

9 βασιλεῖον ἱεράτευμα] Ἐξῆδ. 18', 6. 24/26 Ψαλμ.
μα', 12. 30 σύνθημα P, σύστημα V. 37 συναπομεί-
νομεν V.

ρακαλῶ, ὀβολὸν καὶ ἀντέσχομεν μυριοκέντην·
προϊέμεθα χρόνον βραχὺν καὶ κτησύμεθα
ἀπείρους αἰῶνας· ὑπενέγκωμεν ὠρινὸν κόπον
καὶ ἀποληφόμεθα ἀπεράντους ἀναπαύσεις·
5 κλαύσωμεν, ἵνα γελάσωμεν τὸ μακάριον γέ-
λως αἰδίως. θρηνήσωμεν διὰ τὸν πόθον τοῦ
Χριστοῦ, ἵνα σκιρτήσωμεν εὐφροσύνας ἀτε-
λευτήτους. ναί, ἀδελφοί μου, ναί, παρακαλῶ,
εὐπροσωπήσωμεν κατέναντι κυρίου παντο-
κράτορος· γενώμεθα ὀνομαστοὶ καὶ ἐπὶ γῆς 10
καὶ ἐν οὐρανῷ, συνεπόμενοι τοῖς πατράσιν·
ὑπομνήσωμεν ἀλλήλους ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶ-
νι, οὐκ ἐγκληματικῶς, οὐδὲ ὀδυρματικῶς,
ἀλλ' εὐφραντικῶς μᾶλλον καὶ περιχαρῶς καὶ
μακαριστικῶς, ὅτε αἱ τῶν βεβιωμένων ἀντι- 15
δόσεις, ὅτε ὁ κριτὴς ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ
κάθηται, μυριάδων παρεστηκότων αὐτῷ καὶ
χιλίων χιλιάδων λειτουργούντων αὐτῷ ἀγίων
ἀγγέλων καὶ πάσης τῆς κτίσεως συμπαρού-
σης· ὅτε αἱ φοβερὰ ἀποφάσεις, ὅτε ἡ ἐκ 20
δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων παράστασις δηλο-
ποιήσῃ τοὺς μὲν μετὰ δόξης καὶ τιμῆς
εἰσιόντας εἰς τὰ οὐράνια βασιλεία καὶ χο-
ρεύοντας αἰῶνια, τοὺς δὲ μετ' αἰσχύνης καὶ
ἀτιμίας εἰσβαλλομένους εἰς τὰ ἀτελεύτητα 25
κολαστήρια, ὅπου τὸ πῦρ οὐ σβεσθήσεται
φησι καὶ ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσῃ.

Βαβαὶ τῆς φοβεράς ἀκοῆς! φεῦ τῆς πικρο-
τάτης ἀγγελίας, ἥς ἐγὼ μόνος ὑπόδικος ἔσο-
μαι, κατὰ τὰς ἁμαρτίας μου! ὑμεῖς δὲ τρέ- 30
χοντες τὸν καλὸν ἀγῶνα χαίρετε, ἀποσκο-
ποῦντες τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως, ἕως
ἂν φθάσητε εἰς καιρὸν τελειώσεως καὶ τῆς
ἐκ τῶν ἐντεῦθεν μεταναστάσεως ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ 35
κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι
νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΙΒ'

Περὶ ἐγκρατείας, ῥηθεῖσα τῇ ἐβδομάδι 40
τῆς Ἀποκρέου.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, στε-
νὸς καὶ ἀγλωττός εἰμι, καὶ οὐχ ἱκανῶ πα-

3 χρόνους ἀπείρους V. 5/6 τὸ γέλως] οὕτως ἐν τῷ κώ-
δικι. 7 κῶδ. σκυρτήσωμεν. 26/27 Μάρκ. 8', 44, 46, 48.
41 ἀποκρέου] οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

ρακαλεῖν ὑμᾶς ἐν τῇ ταπεινῇ μου κατηχή-
σει· τί γὰρ εἶπω ἐπ' αὐτὸν ὑμῶν τῶν τέκνων
τοῦ θεοῦ, τῶν ὑπακουσάντων τοῦ Εὐαγγελίου
αὐτοῦ καὶ καταλειφάντων τὸν ἅπαντα κό-
5 σμον, καὶ ἐργασαμένων τὸ μέγα τοῦτο ἔργον
τῆς μακαρίας καὶ τριποθήτου ὑποταγῆς; "ἀλλ'
ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς" θεός, κατὰ τὸν
ἅγιον ἀπόστολον, παρακαλέσει καὶ ὑμᾶς τῇ
παρουσίᾳ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ πνεύματος, καὶ
10 ὁσιώσει καὶ δικαιοῦσει καὶ φωταγωγήσει ἐν
τῇ τρίβῳ τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ, καὶ ἀναδείξει
τῆς οὐρανίου αὐτοῦ βασιλείας κληρονόμους.

Αἶ, αἶ, ἀδελφοί μου, ποῖον ἔργον εἰργά-
σασθε! πῶς καλῶς ἐφρονήσατε! πῶς σοφῶς
15 ἐβουλεύσασθε! πῶς συνετῶς ἐσχοπήσατε!
πῶς καθαρῶς διεβλέψατε! πῶς θεοκλήτως
ἐξεληλύθατε, κατὰ μίμησιν τοῦ προπάτορος
Ἀβραάμ, ἐκ τῆς ἐνεγκαμένης γῆς ὑμῶν καὶ
ἐκ τῆς συγγενείας ὑμῶν καὶ ἐκ τοῦ οἴκου
20 τοῦ πατρὸς ὑμῶν ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον
τῆς ἀσκήσεως τοῦτον, ὃν ἔδειξε καὶ εἰς ὃν
καθωδήγησεν ὑμᾶς ὁ κύριος, καὶ γεγονότες
ἀνώτεροι τῶν σαρκικῶν φρονημάτων, ὅτι διὰ
τὸν θεὸν οὔτε φίλτρῳ γονέων ἐκρατήθητε,
25 οὔτε συνηθείᾳ βίου ἐναπεμείνατε, οὔτε κλη-
ρονομίᾳ πατρὸς κατεσχέθητε, οὔτε βασιλέως
φθαρτοῦ στρατολογίᾳ ἐδεσμεύθητε, οὔτε τινὶ
ἄλλῳ τρόπῳ περιεσχέθητε! πῶς οὐχὶ μα-
κάριοι καὶ τρισμακάριστοι καὶ ἀκούετε καὶ
30 λογίζεσθε; διὸ μὴ ῥαθυμήσητε, μηδὲ σκυ-
θρωπάσητε, μηδὲ ἀτονήσητε, μὴ τὸν χρό-
νον, μὴ τὸν τόπον, μὴ τὸν τρόπον, ἀδελφοί
ἡγαπημένοι, ἀλλὰ ταῖς ὑπὲρ τῶν παρουσῶν
θλίψεων καὶ ἀσκητικῶν στενοχωριῶν καὶ
35 συμπιασμάτων ἐναποκειμέναις ὑμῖν ἐλπίσι
πτερούμενοι γάνυσθε καὶ εὐφραίνεσθε καὶ
ἀγαλλιᾶσθε, διανύοντες τὸν δρόμον ὑμῶν,
διαβιβάζοντες τὰς ἡμέρας ὑμῶν, διυπεύοντες
καὶ κυκλεύοντες τοὺς χρόνους ὑμῶν ἐξ ἡμέ-
40 ρας εἰς ἐβδομάδα, ἐξ ἐβδομάδος εἰς μῆνα,
ἐκ μηνὸς εἰς καιρὸν, ἐκ καιροῦ εἰς ἐνιαυτόν.
Ἄρα οὐ κύκλος τις καὶ οἶον ἱππηλάσιον ὁ
βίος ὑμῶν; εἴ τις οὖν μὴ ἀτονήσῃ τρέχων
καὶ πυκτεύων, σταματῆσιν πάντως διὰ θανά-

του· στάμα γὰρ ἐκάστῳ τῆς οἰκείας ζωῆς
ἐστι. καὶ τί τὸ ἐντεῦθεν; τὸν ἀμαράντινον
στέφανον τῆς δόξης ἀναθήσεται καὶ τὰ ἔπα-
θλα τὰ οὐράνια κατακομίσεται, ἀνακηρυττό-
μενος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ὅτε 5
"προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ τὴν γῆν
τοῦ διακρίναι τὸν λαὸν αὐτοῦ".

Ταῦτα οὖν γινώσκοντες καὶ πάλιν λέγω,
μὴ ῥαθυμεῖτε, μὴ νυστάζετε, μὴ χλιαρεύε-
σθε, μὴ μάχεσθε, μὴ ἐρίζετε, μὴ ὑβρίζετε, 10
μὴ κακολογεῖτε, μὴ παρρησιάζεσθε, μὴ περ-
περεύεσθε, μὴ γαστριμαργεῖτε, μὴ λαθρο-
φαγεῖτε, προσθήσω δὲ ὅπερ οὐδὲ ἀκοῆς
ἄξιον, ἀλλ' οὖν διὰ τοὺς τινάς, μηδὲ κλέ-
πτετε. ὁ ἀρχόμενός οὖν κάρυον κλέπτειν 15
προβήσεται καὶ εἰς τὰ μείζοντα. ὁ σεσυ-
νηθικῶς γραφεῖον κλέπτειν ἐνεχθήσεται καὶ
ἱμάτιον ἄραι καὶ τὰ πλείω ἀπῆι λέγειν.
οὕτως ἐν ὑμῖν κλέμματα γίνονται ὅλως ἱμα-
τίων, πινακιδίων, γραφείων, ὀρταρίων, ζωνα- 20
ρίων, καλίκων, ἄλλου οὐτινος οὖν, ταῦτα
καλῶς; ταῦτα οἱ δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, ταῦτα
οἱ ξένοι τοῦ κόσμου; ταῦτα οἱ μὴ γῆνην
κληρονομίαν, ἀλλὰ τὴν οὐράνιον λαχόντες;
ταῦτα οἱ ἅγιοι καὶ εὐλογημένοι καλούμενοι 25
καὶ προσκυνούμενοι ὑπὸ ἀνθρώπων; οὕτως
τοσοῦτον ἢ σπουδῇ, ἢ προκοπῇ, ἢ βελτίωσις
ὑμῶν; ἀλλ' οὐκ εἰς πάντας τὸ ἐγκλημα, καὶ
μὴ θαυμάσητε, εἰ ἀπὸ ἐπαίνων εἰς ψόγους
καταφέρομαι· πρὸς ἐκατέρους γὰρ τὰ ἐκά- 30
τερα ἀναγκάζεται προσφέρειν ὁ λόγος. ταῦτα,
εἰ καὶ ἐγένετο, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ νῦν μὴ γένη-
ται, παρακαλῶ, ἀντιβολῶ, προστάσσω, ἀπει-
λῶ. εἴ τις μετὰ ταύτην μου τὴν κατήχησιν
πράξει ἐν τι τοιοῦτον, ἔστω τῆς ἐκκλησίας 35
τοῦ Χριστοῦ ἀλλότριος, εἰ μὴ διὰ μετα-
νοίας καὶ ἐξαγορεύσεως θεὸν ἐξιλεώσεται.
ἀλλὰ καὶ ὁ προκεκλωφὸς οὐκ ἂν ἄλλως ἰαθῇ-
σεται, ἢ διὰ τῆς φανέρωσews. ὥσπερ οὖν
ἡ κλοπὴ τῆς γλώττης τῆς χρυσῆς τὸν Ἀχαρ 40
λιθόλευστον ἀπειργάσατο, οὕτως τὸν ἀλόντα
ἐν τῷ πάθει καὶ μὴ ἀναγγείλαντα, λίθοι
ἀόρατοι λιθάσουσιν. διὸ ἀνάστηθι ὁ πεπτω-
κὼς καὶ ζῇθι ἐν κυρίῳ.

7 Κορινθ. 2, 6. 18 Γενέσ. 1, 1.

4 κῶδ. κατακομίσεται. 6 Ψαλμ. μθ', 4. 32 κῶδ.
γένητε. 40/41 Ἰησοῦς, ζ', 20-26. 42 κῶδ. πάθῃ.

Ἡ ἀποκρέωσιμος τοίνυν πάρεστιν. μὴ πέμφητε ἐκεῖ τὰ στόματα καὶ τοὺς ὀφθαλμούς ὑμῶν, ὅπου τὸ πρότερον ἐματαιοκοποῦμεν, ἐπειδὴ τρέφουσιν ἑαυτοὺς τινες "ὡς ἐν 5 ἡμέρᾳ σφαγῆς". οἱ γαστέρα θεραπεύοντες γαστήρ εἰσιν, "ὣν ὁ θεός" φησὶν "ἡ κοιλία καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν". λάβε μοι οὖν τινα ἐκ τούτων μετὰ τὴν ἀκρασίαν ἐκείνην καὶ ὄψει αὐτὸν οἴνου ἀπόζοντα, καὶ τούτου σεσηπότος, 10 ὡς ὁ λόγος, μηδὲν ἐκ τῶν πονηθέντων ἐπιφερόμενον, ἢ ἐρυγὰς καὶ ἀηδίας, καὶ ἀλλοιώσεις πονηρὰς καὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. τοῦτο ἐπιθυμητόν; εἰπέ μοι. τοῦτο σπουδαστόν; οὐδαμῶς, ἀλλὰ καὶ λίαν φευ- 15 κτόν, κάκιστον. οὐδέ, τέκνον μου, ἐμπίπλαθι διὰ τὴν ἀναγκαίαν χρεῖαν τὰ αὐτάρκη καὶ ἄκρεα καὶ ἀμέθυσα, ἐμφορήθητι δὲ μᾶλλον καὶ ὡς ἀληθῶς ἐόρτασον καὶ ἐξ ἐναντίας ἀποκρέωσον τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου χαρί- 20 σματα, τὴν εἰρήνην, τὴν ἀγάπην, τὴν ἐλπίδα, τὴν πίστιν, τὴν εὐχὴν, τὴν ψαλμωδίαν, τὴν στιχολογίαν, τὴν ὑπακοήν, τὴν ταπείνωσιν, τὴν ἀγρυπνίαν, τὴν διέγερσιν, τὴν ἀκακίαν, τὴν ἀπλότητα, τὴν καθαρόνοιαν, τὴν κατὰ- 25 νυξιν, τὸ δάκρυον τὸ καθαρτήριο, καὶ ἴδε πῶς καλῶς ἀπεκρέωσας, ἴδε πῶς καλῶς ἐώρτασας ὑπὲρ βασιλεῖς, ὑπὲρ ἄρχοντας, ὑπὲρ πάντα τὸν ἐμπαθῶς βιοῦντα ἄνθρωπον.

Ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτον, ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος τῇ εὐχῇ τοῦ πατρὸς μου καὶ πατὴρ 30 ὡς ὑμῶν δυναμώσοι μὴ ἀποκνεῖν τοῦ ἀκοῦειν, ἀλλὰ καὶ ἐνωτίζεσθαι καὶ εἰς ἔργον προάγειν τὰ κατηχούμενα ἐν αὐτῷ Χριστῷ τῷ θεῷ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν 35 τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΙΓ'.

Περὶ τοῦ μὴ ὀλιγοψυχεῖν ἢ ἀπογινώσκειν τοῖς συμβαίνουσιν ἡμῖν πειρατηρίοις παρὰ 40 τοῦ ἐχθροῦ.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα,

5 ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς] Ἰακώβου ε', 5. 6/7 Φιλίπ. γ', 19. 37 Παρὰ τῷ Ματθαίῳ «λόγος λζ'». μὴ δεῖν ἀθυμεῖν προσβολαῖς τῶν δαιμόνων». Novae patrum bibliothecae t. IX, pars II, σ. 103-105.

ἀναγκαῖόν ἐστι πάντοτε τὸν παρακλητικὸν ὑμῖν λόγον προσφέρειν, κάμνουσι καὶ κοπιῶ- σιν εἰς τὸ τοῦ θεοῦ ἔργον διὰ τῆς μακαρι- στῆς ταύτης καὶ πολυάθλου ὑπακοῆς. καὶ εἰ μὲν ὁ ἀγὼν ὑμῶν καὶ ὁ πρὸς τὰς μεθο- 5 δείας τοῦ ἀντικειμένου πόλεμος διεκοπτότετο κατὰ τινα ὠρισμένον χρόνον, διεκοπτόμην ἂν καὶ γὰρ τῆς παρακλήσεως. ἐπεὶ δὲ ἀέναός τις ἐστι καὶ ἀδιάκοπος, μήτε ἡμέρα μήτε νυκτὶ καταλήγων, εἰκότως ἂν ὀφείλω τὸ ἰσό- 10 μετρον συνεισφέρειν ὑμῖν, τὴν παρηγορίαν, τὴν προθυμίαν, τὴν εὐελπιστίαν, ἐπιδιδούς ὅπλα, δύναμιν, συμμαχίαν, ἐμπειρίαν, πρὸς καθάρσεις τῶν ὁρατῶν ὀχυρωμάτων. δεῖ δὲ τὸν στρατιώτην, ὡς ἴστε, τὰ στρατιωτικά 15 πράττειν καὶ τὰ τῷ ἐπιτηδεύματι ἀνήκοντα πάντα αἰρεῖσθαι ἀπαραλείπτως. διὰ τοῦτο ὑμεῖς οἱ ἀληθινοὶ στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ βλέπετε οἷα καὶ τίνα τὰ ὅπλα ὑμῶν, εἴ γε εἰς ἕκαστος ὑμῶν ἔχοι τὴν ῥομφαίαν τῆς 20 ὑπακοῆς, τὸν θώρακα τῆς πίστεως, τὴν περι- κεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου, τὴν ἀσπίδα τῆς ταπεινοφροσύνης, τὸ τόξον τῆς προσευχῆς, τὸ κράνος τῆς ἐλπίδος καὶ εἴ τι οὖν ἐπι- βάλλει καὶ καθήκει, ἵνα μὴ λεπτολογώμεν 25 ἕκαστον. οὐχ οὕτως ὥραϊον καὶ ἐκπλήξεως ἄξιον ἰδεῖν τὸν σαρκικῶς στρατευόμενον ὡπλι- σμένον, ὡς τὸν τοῦ Χριστοῦ στρατιώτην, ἔχοντα τὰ προειρημένα. διὰ τοῦτο λοιπόν, τέκνα μου, καὶ ὀπλίζεσθε καὶ φράττεσθε 30 καὶ συνάλλεσθε καὶ πολεμεῖτε καὶ νικᾶτε τὸν πολεμοῦντα ὑμᾶς διάβολον, καὶ μὴ ξε- νίζεσθε ἐν τοῖς συμβαίνουσιν, ἢ ὅτι κατα- πλῆττεσθε, ἢ ὅτι κατακεντᾶσθε, ἢ ὅτι ὑποσκε- λίζεσθε, εἴπερ θάπτον ἀνίστασθε. 35

Τινὲς ἀπεχθάνεσθε καὶ ξενοπαθεῖτε καὶ τυχόν ἀπογινώσκετε, ὅτι τυραννεῖ ἡ αἰσχρο- τῆς ἢ ἡ ἐχθρὰ, ἢ ἡ βλασφημία, ἢ ἡ βα- σκανία, ἢ ἡ μεταβασία, ἢ τι τῶν τοιούτων· ἐγὼ δὲ ἀντιπανθάνω καὶ ἀποθαυμάζω εἰς 40 τοὺς τοιούτους· εἰπέ γάρ μοι, ἀδελφέ, ἀλλ' οὕτως ἀκαμάτως καὶ ἀταλαιπωρήτως καὶ ἀπο- λεμήτως καὶ ἀνικῆτως βούλει λαβεῖν τοὺς στεφάνους σου; ἀλλ' ὅτι φησὶν ἔχω τόσα καὶ τόσα ἔτη καὶ ἐξηγόρευσα πόσα καὶ πλειστάκις, 45

*

καὶ ἐνεδειξάμην τὸ καὶ τὸ καὶ ὑπερῆξάμην
μετὰ δακρύων καὶ στεναγμῶν οὐκ ὀλίγων, καὶ
ἐχρησάμην καὶ ἀδελφοῖς συνεπαμύνουσί μου
τῇ ἀσθενείᾳ. βαβαὶ τῆς σοφίας! πόσα, ὦ
5 οὗτος, λέγεις ἔτη ἔχειν ἐν τῷ πολέμῳ; τρία;
πέντε; δέκα; πρὸς; ἀλλ' ἡ μακαρία ἀμμᾶς
Σάρρα τεσσαράκοντα ἔτη κραταιῶς πολεμου-
μένη τῷ τῆς πορνείας δαίμονι ὑπήνεγκεν
γενναιότατα. ἐγὼ λέγειν τὸν γέροντα Παχῶν
10 καὶ τὸν ἑαυτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπογομνώ-
σαντα καὶ τὸν ὑπὸ τοῦ ἀββᾶ Ἀπολλῶ στη-
ριχθέντα. καὶ τί δεῖ μοι λέγειν τὰ ἀμέ-
τρητα παραδείγματα; καὶ μεθ' οἷων ἀγώνων
καὶ κατορθωμάτων, ἐπίστασθε οἱ ἀναγινώ-
15 σκοντες. οὐχ ὅλοις δὲ ἐννέα ἔτεσιν ὀχλούμενοι
οἱ δύο ἀδελφοὶ πρὸς τὴν μετάστασιν καὶ
δεσμοῦντες αὐτῶν τὰ μηλωτάρια διήλθον
πλανῶντες τὸν πλάνον διάβολον; καὶ ἄλλος
πεντηκοστὸν ἔτος ἔχων, πρὸς αὐτὸ τοῦτο
20 μαχόμενος, καὶ ἄλλος ἄλλως καὶ ἕτερος ἐτέ-
ρως καὶ οὐδαμοῦ ὁ περικακισμός, οὐδαμοῦ ἡ
ὀλιγόρησις, οὐδαμοῦ ἡ ἀνανδρεία, μέχρις
ἂν ἐνεδυναμώθησαν ἐν ταῖς ἀσθενείαις αὐ-
τῶν, τῇ ἄνωθεν ῥοπῇ ἐκκλίνοντες τὰς πα-
25 ρεμβολὰς τῶν ἐναντίων. ἡμεῖς δὲ ὀλιγόψυχοι
τὰ ὀλιγόψυχα καὶ ὀλίγωρα καὶ ἀπαιδευτα
καὶ φθειγγόμεθα καὶ διαπραττόμεθα. ἀλλὰ διὰ
τοῦτο ὑπομνήσκω, ἵνα ἀναφέρωμεν ἀπὸ τῆς
συμπτώσεως καὶ στήκωμεν ἐδραῖοι καὶ ἀμε-
30 τακίνητοι τῇ ἐπὶ θεῷ πεποιθήσει, ψάλλον-
τες εἰς ἕκαστος. "ἐὰν παραζηταί ἐπ' ἐμὲ
παρεμβολή, οὐ φοβηθήσεται ἡ καρδιά μου·
ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμὲ πόλεμος, ἐν ταύτῃ
ἐγὼ ἐλπίζω". μήτε οὖν ἀπὸ τῶν τοιούτων
35 πτοεῖσθε, μηδ' αὖ ἀπὸ τῶν δειμάτων καὶ
φοβήτρων, ὡς ἐπέρχεται κατὰ φαντασίαν ἐν
νοκτὶ ὁ δαίμων, δεικνὺς ταῦτα καὶ ἐκεῖνα,
μετασχηματιζόμενος καὶ ἀλλοιούμενος, ἔστιν
ὅτε καὶ φωνοβολῶν καὶ ὀνοματίζων. ἔωλός
40 ἔστι καὶ ἀνίσχυρος, ἥ γὰρ ἂν ἐπάταξεν τοὺς
πάντας ἄρδην. λέοντος εἶδος προβάλλει; ἀλλὰ
σὺ θαρσαλέως κέντησον αὐτὸν τῇ ἀδειλίᾳ,
καὶ ἔσωθεν εὐρήσεις αὐτὸν ἀχύρων πεπλη-

24 κωδ. ῥωπῇ. 31/34 Ψαλμ. κγ', 3. 42 κωδ.
θαρσαλαίως.

ρωμένον. ὑψηλὸς φαίνεται, ἰσοστεγὴς καὶ
μέλας; προβαλοῦ τὴν εὐχὴν καὶ ὡς ὁ μέλας
Ἀντώνιος ἴδῃς αὐτὸν ἀπολήγοντα καὶ πι-
θηκιοῦντα. καὶ κατασεῖη τὸν νοῦν, ὡς ἦδη
ἐρχόμενος καὶ ἐπιπεσούμενός τε ἡ καὶ συγκα- 5
τασπάσων κατὰ σοῦ τὴν οἰκίαν, μὴ δειλαν-
θῆς καὶ ἴσα ὀνειρῶ παρατρέχει. ἐκ τοῦ δὲ
φοβεῖσθαι ὑμᾶς, οὗ οὐκ ἔστι φόβος, καὶ
ἀγωνιᾶν, οὗ οὐκ ἔστιν ἀγών, ταῦτα συμβαί-
νει τοῖς πανθάνουσιν. 10

Προσέχετε λοιπόν, τέκνα, καὶ μὴ πτύρε-
σθε ἐν τοῖς ἀπτύρτοις, πτυρέσθω δὲ μᾶλ-
λον ὁ πάμπυρτος ὑφ' ὑμῶν διὰ τῆς ἐπὶ θεὸν
ἐλπίδος καὶ εὐχῆς. πρὸς τοῦτοις καλὸν καὶ
τοῦτο ὑπομνήσαι, ἵνα μὴ φαρισαΐζωσί τινες, 15
ὑπὸ τὸ "οὐαί!" πίπτοντες ἐν τῷ ζητεῖν τὰς
πρωτοκλησίας καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας. "ὁ
γὰρ θέλων πρῶτος εἶναι ἐν ὑμῖν, ἔστω πάν-
των διάκονος", ὁ κύριος εἶρηκεν. ὑψοῦσθε οὖν
ἐν τῇ ταπεινώσει, μᾶλλον πρωτεύετε ἐν τῷ 20
ἐσχατιάσειν τῇ προθέσει· καὶ περὶ τοῦ ἔξω,
ὡς ἂν συμβάλλῃ, δέχεσθε. ἐγὼ δὲ θαυμάζω,
πῶς τινες καὶ τὰ πρῶτα φιλοῦσι καὶ τῶν
πρώτων τὴν ἀρετὴν οὐ μεταδιώκουσιν, ἀνεκ-
κλησίαστοί τινες ὄντες, ὑπνιάριοί τε καὶ γογ- 25
γυστάριοι. δεῖ δέ, εἴπερ καὶ ἐφίενται τῶν
πρωτείων, ἵνα καὶ τῶν προεχόντων τὰ ἔργα
ἀναλαμβάνωσιν, ἐπεὶ πολὺ τὸ αἰσχρὸν ἔχει
τὸ πρᾶγμα. πάντας οὖν κύριος ὁ θεὸς εὐ-
χαῖς τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν καὶ 30
στηρίξει καὶ συμβιβάσει, μὴ μόνον ἀκούειν,
ἀλλὰ καὶ εἰς ἔργον προάγειν πᾶν τὸ λεγό-
μενον ἀξιώσειεν, ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα, τιμὴ,
κράτος, προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. 35

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΙΔ'.

Περὶ ἀπροσπαθείας καὶ ἐγκρατείας.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, ἐμοὶ
παραμυθία καὶ παράκλησις ἡ πρὸς ὑμᾶς
ἔστιν ὁμιλία καὶ θεωρία, πείθομαι δὲ καὶ 40

3 κωδ. ἴθεις. 13 κωδ. ἰμῶν. 15 κωδ. φαρισαΐζωσι.
16 οὐαί] Ματθ. κγ', 15, 23, 25, 27, 29. Λουκ. ια', 42, 43.
18/19 Ματθ. κ', 26. 31 κωδ. στηρίξει καὶ συμ-
βιβάσει.

ὁμῖν ἢ πρὸς ἐμὲ τὸν ταλαίπωρον ἀνταγάπη-
 σις καὶ ἀντίβλεψις, ἐπειδὴ περ οὔτε ἐγὼ
 μετὰ θεὸν ἔχω τινὰ ἄλλον, οὐ πατέρα, οὐ
 μητέρα, οὐκ ἀδελφούς, οὐκ ἀδελφάς, οὐ συ-
 5 γενεῖς, οὐ φίλους, πάρεξ ὁμῶν τῶν φιλτά-
 των μου μελῶν καὶ τέκνων καὶ ἀδελφῶν
 καὶ πατέρων, οὔτε ὑμεῖς πληρὴν ἐμοῦ τοῦ
 ἀχρείου καὶ ἁμαρτωλοῦ. αὕτη ἡ κράσις τοῦ
 ἁγίου πνεύματος· ταύτην τὴν συνάφειαν προε-
 10 ξήνησεν ἡμῖν ἡ κόσμου φυγὴ καὶ ἀπαλλοτρίω-
 σις καὶ ἡ ἄρνησις τῶν τεκόντων καὶ πάν-
 των τῶν σαρκικῶν καθηκόντων. διὰ τοῦτο
 τὸ ἱερὸν τοῦτο σύνταγμα καὶ ἡ μία ἐν πᾶσι
 ψυχῇ καὶ τὸ ἐν θέλημα γνωρίζεται. οὕτως
 15 λοιπὸν χαίρω προσλαλῶν ὁμῖν ἐκάστοτε καὶ
 προσφθεγγόμενος, παραζηλῶν πῶς καὶ ἐκ-
 καιόμενος ἐπὶ τῇ κατὰ θεὸν ἀγάπῃ καὶ σω-
 τηρίᾳ ὁμῶν, ἵνα τὸ ἔργον ὁμῶν προκόπτον
 προκόπτῃ καὶ αὖξον αὖξῃ καὶ διαλάμπῃ
 20 διαλάμπῃ, πρὸς χαρὰν μου ἀνεκλάλητον.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, τέκνα μου, καὶ τα-
 νῦν στήκετε ἐδραῖοι καὶ ἀμετακίνητοι ἀπὸ
 τῆς εἰς θεὸν ἐλπίδος, καὶ τὰς πολυπλόκους
 μεθοδείας τοῦ διαβόλου διαρρήσσοντες ἀνώ-
 25 τεροι τῶν πᾶθῶν φαίνοισθε, τὰς ἡδονὰς καὶ
 τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκὸς καταπατοῦντες,
 τὴν τε παρθεναίαν καὶ ἀγνείαν ὁμῶν περι-
 φρουροῦντες ἀπὸ ψυχῆς καὶ σώματος. βλέ-
 πετε, ὅτι ὁ καιρὸς ἔαρινός, ἐν ᾧ πᾶσα
 30 φύσις ἔμφυχος πρὸς ζωογονίαν κινεῖται· συμ-
 μέτρως ἔστωσαν οἱ ὕπνοι ὁμῶν, καθὼς ὑμᾶς
 ὑπέμνησα πρὸ τοῦ πάσχα· συγκεκατονισμέ-
 ναι ἔστωσαν αἱ τροφαί. "καλὸν", φησὶν ὁ
 ἀπόστολος, "τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ πιεῖν
 35 οἶνον, μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου σκανδαλί-
 ζεται". λέγω χάγῳ, ἀδελφοί μου, συμβου-
 λευτικῶς, οὐχ ὀριστικῶς, διὰ τὰς τιμίας ὁμῶν
 ψυχάς, καὶ οὐ τοῖς νοσοῦσιν, ἀλλὰ τοῖς ὑγιαί-
 νουσι, καλὸν τὸ μὴ πίνειν τὸν οἶνον, μάλι-
 40 στα ὁμῖν τοῖς νεωτέροις, δι' οὓς ἀναφλέγονται
 τὰ πάθη. ἔχομεν τοιγαροῦν ἐν ἡμῖν αὐ-
 τοῖς τὸν κλύδωνα τῶν φυσικῶν ἡδονῶν· τί
 καὶ τὰς οἰνικάς παρειαίγομεν τρικυμίας;
 γεύσασθε τοιγαροῦν καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸν

27 κωδ. παρθεναίαν. 34 Ῥωμ. ιδ', 21. 43 κωδ.
 οἰνικούς παρειαίγομεν.

ἢ περὶ τούτου ἐγκράτεια. ὅφει γὰρ σαυτὸν
 ἐν τῇ τοῦ οἴνου ἀποχῇ ἀνωφερῇ πῶς τῷ
 λογισμῷ καὶ ἀπύρεκτον κατὰ ψυχὴν, καὶ
 διυπνισμένον πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ ἀγάπην,
 καὶ διανεστηκότα πρὸς πολλὰ τὰ κρείττονα 5
 καὶ ἐχόμενα σωτηρίας. ὁ οἴνου ἀπεχόμενος
 πνεύματος ἁγίου ἐστὶν ἐμπορούμενος, ὁ ὕδρο-
 ποτῶν τὰ τῆς κατανύξεως πέποκεν νάματα.
 πληρὴν, ὡς δύνασθε, τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος
 διατηρεῖν, ἥ καὶ κατὰ τὸν κάματον οὕτως 10
 πράττετε· οὐ γὰρ ἐπιταγὴν, ἀλλὰ συμβουλήν
 δίδωμι ἐν τῷ πράγματι. καὶ ἐν τοῖς βρώ-
 μασι δέ, τεχνία μου, τὸ αὐτὸ συμβουλεύω,
 φεύγειν τὰς ἀλόγους πλησμονάς καὶ τοὺς
 ὑβριστικούς κόρους, ἐξ ὧν αἱ ἀσωτίαι καὶ 15
 τὰ σοδομιτικὰ σπέρματα. ἀλλ' οὕτως ὑμᾶς
 εἶναι ἐν τε τῷ ἐσθίειν καὶ πίνειν σὺν τοῖς
 ἄλλοις ἅπασιν, ὥστε ἄρχειν καὶ μὴ ἄρχε-
 σθαι ὑπὸ τῶν ἡδονῶν, καὶ κυριεύειν καὶ μὴ
 κυριεύεσθαι ὑπὸ τῆς σαρκός. καὶ οὗτος ἄρι- 20
 στος ὅρος ψυχῆς καὶ σώματος, μὴ τὸ κρεῖττον
 ὑπὸ τοῦ χείρονος δυναστεύεσθαι. πρὸς τὰς
 προόδους ἀσφαλῶς ἔχετε, πρὸς τὰς ὁμιλίας
 τὰς κοσμικάς, μὴ συνεισφέροντες ταραχὰς τῇ
 ἀδελφότητι. καὶ ὑμεῖς οἱ ἐν τοῖς πλοιαρίοις 25
 ἀποτεταγμένοι ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι καὶ ἐξέρ-
 χεσθαι καὶ ἐπικομίζειν τὰ πρὸς τὴν χρείαν
 μὴ συνδυάζετε μετὰ κοσμικῶν, μηδὲ ὁμοία
 ἐκείνοις ἢ λαλεῖτε, ἢ κραυγάζετε, ἀλλὰ
 σεμνοπρεπῶς γινέσθω ἡ διάπλευσις ὁμῶν, 30
 ἵνα ὁ θεὸς δοξάζεται ἐν τούτῳ.

Τινὲς μανθάνω, ὅτι κατέρχονται εἰς τοὺς
 κήπους καὶ ἐπιζητοῦσι παρὰ τοῦ κηπουροῦ
 λάχανα εἰς τὸ ἐσθίειν, καὶ μὴ λαμβάνοντες,
 διὰ τὸν κανόνα, διαμάχονται τῷ κηπουρῷ. 35
 καὶ τοῦτο ὅλον σατανικόν ἐστίν καὶ μηκέτι
 γένηται, ἐπεὶ ἐπιτιμίαις ὑποβληθήσεσθε οἱ
 τοιοῦτοι. οὐκ ἀρκετὸν τὰ παρατιθέμενα; πῶς
 πολεμήσεις πάθος ὁ ὑπὸ λαχάνου καταβαλ-
 λόμενος; ἀσθενέστερος γενήσῃ καὶ τοῦ πε- 40
 ροῦ, εἰ μὴ στερεώσῃς ἑαυτὸν τῷ λογισμῷ,
 ταπεινέ μου ἀδελφέ, διὰ τῆς ἐγκρατείας.
 ὅλως ἐξ ἀτελῶν τέλειοι καὶ ἐκ μικρῶν μέ-
 γιστοι καὶ ἐξ ἀσθενῶν ὑγιεῖς καὶ ἐκ παίδων

2 κωδ. ἀνοφερῇ.

ἄνδρες καὶ ἐξ ἐμπαθῶν ἀπαθεῖς καὶ ἐξ ἀκρα-
 τῶν ἐγκρατεῖς καὶ γίνονται ἄνθρωποι καὶ γε-
 γόνασι, καὶ γε καὶ ἡμεῖς καὶ γεγενήμεθα καὶ
 γεννηθῶμεν, καὶ μὴ ῥαθυμήσωμεν, μηδὲ ἀπο-
 5 κνήσωμεν. κύριος δίδωσιν ἰσχύον καὶ κρα-
 ταίωσιν. "διεῖς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐδέξατο
 αὐτούς καὶ ἀνέλαβεν αὐτούς ἐπὶ τῶν μετα-
 φρένων αὐτοῦ". οὕτως ἀγαπᾷ τοῦ σφίζεσθαι
 ἡμᾶς, οὕτως "ἐγγύς ἐστι πᾶσι τοῖς ἐπικα-
 10 λουμένοις αὐτόν". οὕτως οὖν ὁ κύριος τῆς
 δόξης παρακαλῶν παρακαλέσει τὰς καρδίας
 ὑμῶν καὶ ἐδραιῶν ἐδραιώσει τὰς ψυχὰς ὑμῶν,
 καὶ περιζωννύων περιζώσει τὰς ὀσφύας ὑμῶν,
 τέκνα ἡγαπημένα, εἰς παράταξιν, εἰς πόλε-
 15 μον τοῦ ἀντιπάλου, εἰς νίκην, εἰς ἀποτρο-
 πὴν τῶν ἐναντίων, εἰς δόξαν, εἰς αἴνεσιν
 αὐτοῦ, εἰς κληρονομίαν τῆς βασιλείας τῶν
 οὐρανῶν, ὅτι αὐτῷ πρέπει ἡ δόξα σὺν τῷ
 πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ
 20 πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
 τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΙΒ'.

Περὶ τῆς ἐκκοπῆς τοῦ οἰκείου θελήματος
 καὶ ἀποφυγῆς τῆς δεινῆς παρρησίας.

25 Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες καὶ τέκνα, "τὸ ἔρ-
 γον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ". διὰ τοῦτο οὐ
 κόπος μοι, οὐ στενοχωρία, εἰς τὸ ἐπισκέ-
 πτεσθαι ὑμᾶς διὰ τῆς κατηχήσεως καὶ διεγεί-
 ρειν ὑμῶν τὸ πρόθυμον τῆς ψυχῆς, εἰς τὴν
 30 τῶν ἐντολῶν τοῦ κυρίου ἐργασίαν, ἀλλὰ μᾶλ-
 λον καὶ εὐφροσύνης ὑπόθεσις καὶ ἀγαλλιά-
 σεως ἀφορμὴ αὐτὸ τοῦτο τὸ λαλεῖν καὶ
 προσφθέγγεσθαι ὑμῖν καὶ κινεῖν τὴν περὶ
 τοῦ σώματος ὑμῶν ὁμιλίαν. τί καὶ πῶς καὶ
 35 πηλίκως διοδοῦσόμεν καὶ ἐμπορευσόμεθα, εἰς
 ἐπιτυχίαν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν; καὶ
 γὰρ αἱ ὁδοὶ καὶ πολλαὶ καὶ μία· μία μὲν,
 ὅτι ἡ ἀρετὴ μονογενής· πολλὰ δέ, ὅτι διη-
 ρηται εἰς πολλὰ κατορθώματα ἡ αὐτή. ἐλώ-
 40 μεθα ταύτην, τέκνα μου ἡγαπημένα, πανσθε-

3 κωδ. ὑμεῖς. 5 διδ. ἰσχύον καὶ κραταίωσιν] Ψαλμ.
 57, 36. 6/8 Δευτερ. λβ', 11. 9 Ψαλμ. ρμδ', 18.
 10 οὕτως] κωδ. οὕτως. 22 Novae Patrum bibliothecae
 t. IX, pars II, σ. 148-151. 26 Κορινθ. 1, 8', 1. 40
 ταῦτα V.

νεί, καὶ ὁ μὲν τρεχέτω διὰ τῆς θεομιμήτου
 ὑπακοῆς δρόμον ἀνεμπόδιστον καὶ ἀκατάλη-
 κτον, ὁ δὲ διὰ τῆς χριστοφόρου ταπεινώσεως
 δρόμον ὁμαλώτατον καὶ συντομώτατον, καὶ
 οἱ ἀμφοτέροι, μᾶλλον δὲ οἱ πάντες, τὴν 5
 ἐκκοπὴν τοῦ θελήματος ὡς θυσίαν ἁμωμον
 ἀσπασώμεθα. "τίς ἐστὶν ἄνθρωπος", φησὶν,
 "ὁ θέλων ζωὴν, ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγα-
 θὰς"; ἀλλ' ἡ ὁ ἐκκόπτων ἀληθῶς τὸ θέλημα,
 οὗτός ἐστιν, "ὃς ζήσεται καὶ οὐκ ὀφεται θάνα- 10
 τον πτώματος, ρυόμενος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ
 χειρὸς ἄδου". οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ φωτός, ὁ
 τὴν ψυχὴν κεκαθαρμένην ἔχων ἀπὸ πάσης πε-
 रिπαθήσεως, διότι προῤῥιζῶν ἀνασπᾷ πᾶν
 πάθος. πόθεν συντρίμματα ἡμῖν καὶ λéschai, 15
 καὶ ἀηδία; καὶ ὕβρεις καὶ ἔριδες, καὶ ζῆλοι
 καὶ φθόνοι; ἀλλ' οὐχὶ ἐκ τοῦ ζητεῖν ἰστᾶν τὸ
 θέλημα καὶ ἐξαυθεντεύειν τῶν οἰκείων ἐφέ-
 σεων; ναί, ὄντως, καὶ σχεδὸν οὐκ ἔστιν
 ἄλλη ὁδός, πλην ταύτης, ἡ ρυομένη ἐκ πάν- 20
 σης μεθοδείας διαβόλου τοὺς ὑποτασσομένους.

Μεγάλαι τοίνυν καὶ θερμαὶ ἡμέραι εἰσῆ-
 σαν. καυματερός ὁ χρόνος· μὴ ἀκηδιάσωμεν,
 μὴ κατολιγώρῃσωμεν. "ἡμέρα τῇ ἡμέρα",
 φησὶν, "ἐρεύγεται ῥῆμα, καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγ- 25
 γέλλει γινῶσιν", καὶ γὰρ παρυφίστανται καὶ
 παρεξίστανται. καὶ ὥσπερ τις ῥοὺς ποτα-
 μαῖος, οὕτως ἡ ζωὴ ἡμῶν ἐξυποσύρεται καὶ
 προσεγγίζει τῷ θανάτῳ. καὶ μακάριοί ἐστε,
 ὅτι διὰ μηδαμινὰ καὶ πρόσκαιρα κτίζεσθε τὰ 30
 αἰώνια καὶ ἐπουράνια. ἐλεύσεται οὖν ἡμέρα,
 ὅτε καθιεῖται ὁ θεὸς ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ,
 παρεστῶτων τῶν ἁγίων ἀγγέλων, καὶ προσκα-
 λέσεται ὑμᾶς καὶ κατατάξει ἐν τῇ μερίδι τῶν
 δικαίων. ἀλλὰ τίνας; τοὺς ὑπηκόους, τοὺς εὐ- 35
 πειθεῖς, τοὺς εὐλαβεῖς, τοὺς φιλαρέτους, τοὺς
 φιλάγνους, τοὺς καθαροκαρδίους, τοὺς εὐχα-
 τανύκτους, τοὺς δακρυτικούς, τοὺς φιλεργούς,
 τοὺς εὐεξαγορεύτους, τοὺς φιλοπάτορας, τοὺς
 φιλαδέλφους, τοὺς φιλησύχους, τοὺς εὐκτικούς, 40
 τοὺς πρὸς τοὺς συγγενεῖς ἀσχέτους, τοὺς
 πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν θείαν διαπραττομέ-

7 Ψαλμ. λγ', 18. 10 Ψαλμ. πη', 49. 16 κωδ.
 ἀιδία. 21 κωδ. μεθοδίας. 22 κωδ. εἰσίσσαν. 24
 Ψαλμ. ιη', 8.

vous· εἰσὶ γάρ τινες ἐν ὑμῖν οὐχ ἐνί, πλείστοις δὲ κατορθώμασι κατακεκοσμημένοι, καὶ "ὡραίος ἐστὶν ὁ τοιοῦτος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων", ταῖς τοῦ πνεύματος 5 χάρισι κατηγλαϊσμένοι. μὴ τοίνυν λοιπὸν προσιέμεθα τὰ δυσειδῆ καὶ φθοροποιὰ τῆς κακίας αἵσχη, ἀλλὰ φεύγοντες ἀποφύγωμεν, τέχνα μου, ἀπὸ τῆς δεινῆς παρῥησίας, τῆς εἰς ἀλλήλους πονηρᾶς διαβλέψεως, διαλυτι- 10 κῶν μειδιαμάτων, πορνικῶν γελοιασμάτων, σατανικῶν γογγυσμάτων, πονηρικῶν παροξυσμάτων, δεχόμενοι δὲ πάντα εὐμενῶς, βρώματα, πόματα, ἐνδύματα, διακονήματα, οἷά περ ἂν καὶ εἶεν. καὶ οὗτος ὁ καλὸς ἀγὼν 15 ὑμῶν, καὶ οὗτος τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως, καὶ οὗτος ἡ ἀθλητικὴ προκοπὴ ὑμῶν, καὶ οὗτος ἡ στεφανηφόρησις ὑμῶν.

Ἀκούω, ὅτι τινὲς ἀφρόνως, ὅτε ὁρῶσι τὰ παιδία καὶ τὰ μαλάκια, λέγουσιν ὅτι 20 διὰ ταῦτα μέλλομεν ἀπολέσθαι καὶ ταῦτά εἰσιν ἡ κατάλυσις τοῦ μοναστηρίου, καὶ—ὦ τῆς ἀπονοίας—οὐδὲν ἄλλο ἢ τοῦ κυρίου κατηγοροῦσι, τοῦ λέγοντος· "ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρὸς με, τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν 25 ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν". οὐκ ἐνηπίασεν ὁ Χριστός· οὐκ ἐγαλακτοτρόφησεν· οὐχὶ πᾶς ἐγένετο, οὐχὶ νεανίας—"ὅτε ἦν", φησὶν, "δωδεκαέτης"—, οὐ νεώτερος, οὐκ ἀνὴρ τέλειος, ὑπὸ τριακοστὸν ἔτος ἀρχόμενος θαυματουργεῖν· τί 30 λοιπὸν ἀλογεῖ καὶ διατί μὴ μᾶλλον ἑαυτὸν καταμέμφοιτο, ὅτι δι' ἑαυτοῦ ἐστὶν ἡ ἀπώλεια· ταῦτα οἱ τοῦ ἡγουμένου φρονιμώτεροι καὶ συνετώτεροι, οὐ τοῦ δεξιοῦ δεξιώτερον τρέχοντες οἱ τὸν θεὸν πλεῖον φιλονεικοῦν- 35 τες φιλεῖν καὶ, οὐχ ὅσον συμφέρει, οἱ ἔξω τοῦ κανόνος φερόμενοι. εἰ δὲ μηδεὶς ἐστὶν ὁ εἰπών, ἴσα καὶ τῶν ἀνέμων παρῆλθεν ὁ λόγος, καὶ ἡμεῖς οὐ προσεγκαλέσομεν· εἰ δὲ ἐστὶ, διορθώσάτω ἑαυτὸν, ἵνα μὴ ἐμπέσῃ 40 εἰς παγίδα τοῦ διαβόλου. ὁ ἄγιος γέρων ἐκεῖνος τί εἶρηκεν; "ὅς ἂν ἐπιτάξῃ μοι παι-

δίον, λογίζομαι, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου μου ἐπιτέταχέ μοι". καὶ ὑμεῖς οὐ συνιεῖτε τὰ ἀναγινωσκόμενα; διατί μὴ μᾶλλον παιδεύετε αὐτὰ ἀτακτοῦντα, ἵν' ἔχωσι φόβον ἀπὸ 5 προσώπου ὑμῶν, καὶ μηδὲ ὡς παρῥησιάζεσθε εἰς αὐτά; καὶ ἵνα μὴ εἰς μακρὸν ἐκτείνω τὴν κατήχησιν διὰ τὸ αὐγος, συγγνώμη πᾶσιν καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔστω μετὰ πάντων ὑμῶν νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. 10

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΙC'.

Περὶ τοῦ ὑπενεγκεῖν ἡμᾶς τὸ πῦρ τῆς ἐπιθυμίας καὶ τὸ βάρος τῆς ἀσκήσεως, καὶ μὴ ἀποκᾶμνειν ἐν τῷ κλύδωνι τῶν πειρασμῶν. 15

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, ἀπειρικᾶχτός εἰμι πρὸς τὴν ὑπόμνησιν τῆς σωτηρίας ὑμῶν. καὶ δῆλον μέν, ὅτι οὐκ ἐπαρκῶ 20 τρέφειν ὑμῶν τὰς τιμίας ψυχὰς ἐπαξίως τοῖς λόγοις· εἰμὶ γὰρ πένης καὶ πτωχὸς καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ. ἀλλ' ἐπεὶ φίλον θεῷ τὸ κατὰ δύναμιν, τὸ ὑφειλόμενον ἀποπληρώσω καὶ νῦν. τί δὲ ἐστὶ τοῦτο; ἵνα κατὰ τὸν λόγον τοῦ κυρίου "ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσησθε τὰς 25 ψυχὰς ὑμῶν", ἵνα φέρητε τὸν κόπον καὶ τὸν καύσωνα τῆς ἀσκητικῆς διαβιώσεως ἀνολιγώρως, ἵνα ἐν τῷ νόμῳ κυρίου μελετᾶτε ἡμέρας καὶ νυκτὸς καὶ ἐστέ ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν 30 ὑδάτων. πολλὰ ὑμῶν τὰ ἀγωνίσματα ὡς ἀληθῶς, τὰ δωρήματα. πολὺς ὁ ἰδρώς, ἀλλ' αἰώνιος ὁ θησαυρισμός. ἀθλεῖτε, οἶδα, πυκτεύετε, μαρτυρεῖτε, λογχεύεσθε, σταυροῦσθε ταῖς κοπαῖς τῶν θελημάτων, ἀλλὰ χαίρετε ὅτι βασιλεία οὐρανῶν ὑμῖν ἐτοιμάζεται, ἀθανασία, υἱοθε- 35 σία, κληρονομία, εὐζωία, μακαριότης, ἀγαλλίασις, ἀνάπαυσις πέρας οὐκ ἔχουσα.

Τοιούτων καὶ τηλικούτων προκειμένων, τίς λοιπὸν ὀφείλει ἀκηδιάσαι; τίς δὲ μὴ προ- 40 σεπειχθῇ καὶ ἐπαγωνίσηται, μᾶλλον δὲ μηδὲν μέτρον εἰδὼς τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἀνάβασεως, ἕως ἂν διὰ θανάτου μετέλθῃ πρὸς

3 Ψαλμ. μδ', 2. 14 ὁ καλὸς ἀγὼν] Τιμοθ. 1, ε', 12. 2, δ', 7. 15 μαρτ. τῆς συνειδήσεως] Κορινθ. 2, α', 12. 18 ἀκούω οὖν V. 19 κῶδ. *μηλάκια*. 23 Ματθ. ιθ', 14. 27 Λουκᾶ β', 42. 32 κῶδ. *φρονιμώτεροι* 38 κῶδ. *προσεγκαλέσωμεν*.

11 Novae Patrum bibliothecae t. IX, pars II, σ. 151-154. 24 Λουκ. κα', 19. 27/30 Ψαλμ. α', 2, 3. 35 κῶδ. *ἐτοιμάζεστε*.

τὰ ἐλπίζόμενα; μὴ ὅτι εἰκαιολογία ἐστὶν
ἢ κατήχησις; μὴ ὅτι θωπεύω φενακίζων
ὑμᾶς; μηδαμῶς, ὦ ἀδελφοί μου. ἐνηχοῦνται
ὑμῶν αἰεὶ τὰ ὦτα ταῖς τῶν ἁγίων βοαῖς.
5 ἴστε τί κράζει ὁ μέγας ἀπόστολος· “οὐκ ἄ-
ξια”, φησί, “τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ
πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλύπτεσθαι
εἰς ἡμᾶς”. ἐνέγκωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, τέ-
κνα, καὶ τὸ πῦρ τῆς ἐπιθυμίας, (ἵνα) καὶ
10 τὸ βάρος τῆς ἀκηδίας, καὶ τὸν κόπον τῆς
ἐργασίας, καὶ τὸν λιμὸν τῆς ἐγκρατείας καὶ
τὴν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις στενοχωρίαν καὶ
ἀδημονίαν, καὶ ἔχομεν καὶ ἡμεῖς συμφυγέ-
γεσθαι τῷ εἰπόντι, “ἐνεκα σοῦ θανατούμεθα
15 ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα
σφαγῆς”. διὸ μὴ πτύρεσθε ταῖς δαιμονικαῖς
φαντασίαις καὶ ταῖς ἐπιθυμητικαῖς ἐπιβου-
λαῖς οἱ προκόφαντες καὶ προκόπτοντες καὶ
αἰεὶ ἀναβιβάζόμενοι πρὸς τὸ τῆς ἀρετῆς ὕψος·
20 ἀλλὰ διὰ τοὺς καταρβράθυμοντας καὶ ἐπο-
κλάζοντας καὶ ἐπισειομένους καὶ ἀμφοτερί-
ζοντας ἀναγκαῖόν μοι τὸ λέγειν, τάχα δὲ
καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς οἱ πεπαιδευμένοι χρῆζετε
ὑποστηρίξεως καὶ ἐπαλείψεως, ἵνα καλῶς
25 διανύσγητε τὸν ὁρόμον τῆς εὐσέβειας. δεῦρο δὴ
οὖν λοιπὸν ἅπαντες τῷ φόβῳ φόβον προσθῶ-
μεν, καὶ γενώμεθα εἰς ἀλλήλους χρηστοί,
ἐπιεικεῖς, ἀγαπητικοί, πιθανοί, ἱλαροί, φωτει-
νοί, ἄφθονοι, ἀκενόδοξοι, ἀπέρπεροι, ἀθόρυβοι,
30 ἀγόγγυστοι, ἔχοντες τὴν ὑπομονὴν θεμέλιον
καὶ ῥίζαν τῆς ἀγαθῆς ἡμῶν διαβιώσεως.

Πολλὰ τοίνυν εἰσὶ τὰ ἐπαγόμενα ὑμῖν
καθ' ἑκάστην θλιβερά, καὶ οὐκ ἀρνούμαι.
ἀλλὰ οὐχὶ διὰ τὴν σωτηρίαν ὑμῶν καὶ τὴν
35 τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν κληρονομίαν ταῦτα;
ναί, καὶ οὐδεὶς ἐστὶν ὁ ἀντιλέγων. ἐπεὶ οὖν
διὰ τοῦτο ὁ κόπος καὶ ὁ μόχθος, ὁ τόνος
καὶ ὁ δρόμος, ὁ κλόνος καὶ ὁ πόνος, ὁ ἰδρῶς
καὶ ὁ λιμός, ὁ πνιγμός καὶ ὁ στεναγμός, ὁ
40 τάραχος τῶν λογισμῶν καὶ ὁ κλύδων τῶν
πειρασμῶν, τῶν παρὰ τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν
προσρησσομένων ἡμῖν ἐν ταύτῃ τῇ θαλάσῃ

τοῦ βίου, μηδαμῶς, ὦ τέκνα, παρακαλῶ,
ῥαθυμήσωμεν, μηδαμῶς ἀποκάμωμεν, μη-
δαμῶς δειλιάσωμεν, μηδαμῶς ἀπελπίσωμεν.
Χριστὸς ἐστὶν ὁ προηγούμενος, ὁ ὀρέγων
χεῖρα, ὁ λέγων τῇ τοιαύτῃ θαλάσῃ “σιώπα, 5
πεφίμωσο”. μόνον ἡμεῖς ἐτι ἐλάσωμεν, ἐτι
ἐπισπεύσωμεν καὶ περάσωμεν. εὖ οἶδ' ὅτι καὶ
ἐκπεράσωμεν καὶ ἀποσωθῶμεθα ἐν τῷ λι-
μένι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ποῦ
τότε τοῦ κόπου ἐπίδειξις ἢ ὑπόμνησις; οὐ- 10
δαμῶς, ἀλλ' ἐκεῖ ὄντως “ἀπέδρα ὁδύνη, λύ-
πη καὶ στεναγμός”; καθὼς γέγραπται.

Τί οὖν λοιπὸν μακαριώτερον τοῦ τοιούτου
ἔργου καὶ τοῦ τηλικούτου κόπου, ἐξ οὗ ἀνα-
τέλλει φῶς καὶ ζωή, χαρὰ καὶ εἰρήνη, εὐ- 15
φροσύνη καὶ ἀγαλλίασις ἀπέραντος; ἐὰν οὖ-
τως τις λογίζεται καὶ οὕτω μετέρχεται τὴν
ἀρετὴν, ὄντως οὐκ ἐκλείπει, οὐκ ἐκκακεῖ,
οὐκ ἀποστρέφεται, οὐ νωτάζει, οὐ μόνον
πρὸς τὰ ἤδη φθάσαντα ταῦτα καὶ ἐκεῖνα, 20
ἀλλ' οὐδὲ πρὸς αὐτὸν τὸν θάνατον, πρὸς
αὐτὸ τὸ σταυρωθῆναι καὶ λογχευθῆναι καὶ
κενῶσαι τὸ αἷμα, ἀλλ' ἢ μᾶλλον καὶ ἀσπα-
σίως προσδέξεται τὰ ἔπαθλα καὶ τὰ σκάμ-
ματα ὡς ἐφόδια τῶν ἐλπιζομένων. ἐντεῦ- 25
θεν, ἀδελφοί μου ἡγαπημένοι, οἱ μάρτυρες
ἐμαρτύρησαν, πᾶσαν ἰδέαν βασάνων ὑπομεί-
ναντες. ἐντεῦθεν οἱ ὅσιοι ὠσιώθησαν, πᾶσαν
πεῖραν ἀσκητικὴν ὑπενέγκαντες. ἐντεῦθεν τοι-
γαροῦν καὶ ὑμᾶς παρεγγυῶμαι ὁ ταλαίπωρος 30
ἀθλῆσαι καὶ στεφανωθῆναι διὰ τῆς μακα-
ριστῆς ὑμῶν ὑποταγῆς καὶ μαρτυρικῆς ὑπα-
κοῆς. ναί, δέομαι ὑμῶν, μὴ στερηθῶμεν τῶν
ἀφράστων ἐκείνων καὶ ἀνεκδιηγῆτων ἀγαθῶν,
μὴ στερηθῶμεν τοῦ ἀκοῦσαι “οἱ καὶ κλη- 35
ρονόμοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν”. ναί,
ἀντιβόλῳ καὶ δυσωπῶ ὑμᾶς, μὴ στερηθῶμεν
τῆς χαρᾶς τοῦ νυμφῶνος Χριστοῦ καὶ τῆς
δεξιᾶς παραστάσεως, ἐν ᾗ πάντες οἱ ἅγιοι
εὐφραίνόμενοι ἀδίδως, χορεύοντες χορεύουσιν 40
καὶ ᾄδοντες ᾄδουσι, καὶ ἀπολαύοντες ἀπο-
λαύουσιν θεοῦ καὶ τῶν θείων ἀπάντων ἀγαθῶν.

5/8 Ῥωμ. η', 18. 8 κωδ. ὑμεῖς. 9 ὡξέλις τὸ ἵνα.
14/16 Ψαλμ. μγ', 22. 20 κωδ. καταρβράθυμοντας.
28 κωδ. πειθανοί. 31 κωδ. ὑμῶν.

5 Μάρκ. δ', 39. 6 ἐλάσωμεν] λαλήσωμεν V. 10/11
οὐδαμοῦ V || Ἡσαίου λε', 10. να', 11. 14/15 ἀνατελεῖ
V. 17 κωδ. λογίζεται, μετέρχεται. 32 ἀποταγῆς V.
38 ἡμῶν V.

Ἔσται δὲ πῶς τὸ ἐπιτυχεῖν ὑμᾶς; ἐάν περ τὸ μακάριον ὑμῶν ἔργον τελειώσητε, μὴ ἀπορρήχεντες, μὴδὲ θραυσθέντες, μὴδὲ σκορπισθέντες, μὴδὲ ἐν τῷ βαράθρῳ τῆς 5 ἁμαρτίας κατακλυσθέντες. διὰ τοῦτο χαίρετε κατὰ μὲν πρῶτον λόγον ἅπαντες, χαίρετε δὲ μᾶλλον οἱ πλεῖον κοπιῶντες· χαίρετε οἱ μειζόνως ὠφελοῦντες, χαίρετε οἱ περισσοτέρως διαλάμποντες, χαίρετε οἱ οἰκονομοῦντες, χαί- 10 ρετε οἱ ἐπιστημοναρχοῦντες, οἱ πρῶτιστοι ἐν τοῖς καμάτοις καὶ ἔξωεργοῦντες, καὶ μάλιστα οἱ ἀροτριῶντες καὶ διασκάπτοντες, ἔτι οἱ ἐν ταῖς διακονίαις ταλαιπωρούμενοι. χαῖρέ μοι ὁ πρωτοβεστιάριος, ὁ κελλαρίτης, ὁ ὑπο- 15 δηματορράφος, ὁ σκυτεύς· χαῖρέ μοι ὁ ἐστιάτωρ, ὁ ὀφοποιός, ὁ μεμβρανοποιός, ὁ ἀριστοποιός, ὁ κηπουρός, ὁ χαλκοτύπος· χαῖρέ μοι ὁ νοσοκόμος μετὰ τῶν συνυπουργούντων, ὁ πρωθαλιεύς σὺν τοῖς ἀλιεῦσιν, οἱ θυρωροί, 20 οἱ φροντισταί, οἱ ζωγράφοι, καὶ ἵνα τὸ πρῶτον ἔσχατον εἴπω, χαίρετέ μοι οἱ ἱεουργοῦντες, οἱ διακονοῦντες, οἱ καλλιγραφοῦντες, εἴπερ γράφετε ἐν ὑπακοῇ καὶ ταπεινώσει, οἱ φάλλοντες καὶ στιχολογοῦντες καὶ μάλιστα 25 γε ὁ κανοναρχῶν, εἴπερ συνιεῖτε ἃ φάλλετε καὶ εἰς ὧτα θεοῦ ἤχεῖτε. σὺν τούτοις ἔτι χαίρετέ μοι οἱ ὑπουργοῦντες καὶ διακονοῦντες, οἱ ἀμφιάζοντες καὶ ἀφυπνίζοντες καὶ ἐπιτηροῦντες. χαίρετέ μοι οἱ χαρτουλαρεῦον- 30 τες καὶ οἱ νοταρεῦοντες καὶ καταγραφόμενοι, οἱ χρυσοφύλακες καὶ σκευοφύλακες, οἱ κανισκάριοι καὶ κανδηλάριοι, ὁ κοσμήτωρ, ὁ ὀπωροφύλαξ, ὁ ὀριάριος, ὁ οἶνοχόος, ὁ πρωτοκαλλιγράφος, ὁ βιβλιοφύλαξ, ὁ ταξιάρχης. 35 πᾶς οὖν εἴ τις ἄλλος μικρὸς καὶ μέγας, πάντες χαίρετε, πάντες εὐφραίνεσθε, πάντες ἐπείγεσθε, πάντες καθαίρεσθε, πάντες ὑφούσθε. ὡς ξένον θέαμα ὁ ἐν μέσῳ πάσης τῆς ἀδελφότητος μαρτυρούμενος ἐνάρετος! ὡς ἡδὺ 40 ὄραμα ὁ ἐπὶ τοιούτου πλήθους κεχαριτωμένος τὸ πρόσωπον ἐν εὐλαβείᾳ καὶ ταπεινώσει καὶ ὑπακοῇ! ὡς εὐκταῖον παράδειγμα ὁ εἰς πᾶν-

5 κῶδ. κατακλυσθέντας. 9 χαίρετε οἱ οἰκονομοῦντες - - πάντες χαίρετε] ἑλλείπει ταῦτα τῷ V. 19 κῶδ. πρωταλιεύς. 24 κῶδ. μάλιστα. 40 τοσούτου V.

τας τρέχων καὶ διαθέων καὶ φωτίζων τῷ λόγῳ καὶ ἀλείφων τῷ φθόγγῳ, ὅτι τῶν τοιούτων ἐστὶν ἡ μείζων μᾶλλον στάσις ἐν καιρῷ ἀνταποδόσεως! "ἕκαστος" οὖν λοιπὸν 5 "τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται, κατὰ τὸν ἴδιον 5 κόπον", ὥσπερ ὁ ἀπόστολος διδάσκει· ὥστε καλὸν τὸ μοχθεῖν καὶ δι' ὀλίγων ἀγώνων κληρονομήσαι "ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς πᾶσι τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν", ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ 10 εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΙΖ'.

"Οτι δεῖ ἐμμένειν ἡμᾶς ἐν τῇ ὁμολογίᾳ καὶ τῇ κλήσει, ἣ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ θεός, 15 καὶ μὴ διὰ χλιαρότητα ἀπολέσαι τὰ πολύ- 15 ευκτα ἡμῶν κατορθώματα.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, πλα- τύναι τὸν θεὸν τὴν διάνοιάν μου ἐν νοή- μασιν δι' εὐχῆς παρακαλῶ ἔχετε, ὅπως δυ- νηθῶ ὑμῖν ἐπαρκεῖν πρὸς ταύτην τὴν οἰκτρὰν 20 καὶ μικρὰν κατήχησιν, πρὸς τὰς καθ' ἑκά- στην συμπιπτούσας καὶ παρισταμένας ὑπο- θέσεις, αἵτινες χρήζουσιν οὐχὶ τῆς τυχού- σης μὲν παρακλήσεως, ἀλλ' οὐδὲ τῆς ὀλιγο- στῆς παραινέσεως· ἐπιγίνονται γὰρ ἀεὶ ὡς 25 νικᾶδες αἱ ὀλιγωρίαι, αἱ ἀκηδῖαι, αἱ ἰδιορ- ρυθμίαι, αἱ ἀτονίαι, καὶ τινων μὲν αἱ πα- ρακοαί, ἄλλων αἱ ὑψηλοφροσύναι, ἐνίων δὲ αἱ ἀποδράσεις, πρὸς τούτοις αἱ ἀντιλογίαι, αἱ ἀκαταστασίαι, οἱ γογγυσμοί, οἱ ψιθυρι- 30 σμοί. καὶ ποῦ μοι καιρὸς καταλέγειν κατ' ἔπος πάντα, ἐν οἷς ὡς ἐπὶ κλύδωνός τινος χειμερίου συνεχόμενος πολὺν τὸν θόρυβον ἐν τῇ ταπεινῇ μου ψυχῇ ἔχω ἐγγινόμενον, τὸ ποῦ καὶ πῶς καὶ ἡλίως, συνεργία τῶν εὐ- 35 χῶν τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν, δυ- νηθεῖν ἀκριμάτιστον καὶ ἀκαταπόντιστον τὴν ἐμπιστευθεῖσάν μοι κυβέρνησιν τῶν τιμίων ὑμῶν ψυχῶν ποιήσασθαι; οἶδα δὲ καὶ σύμ- 40 φημι, ὅτι καὶ αὐτοὶ συνέλκεσθε καὶ συνδια- 40 τείνεσθέ μοι ἐν ταύτῃ τῇ κυβερνήσει, ἀλλ'

4 κῶδ. ἀνταποδόσεως. 4/6 Κορινθ. 1, γ', 8. 8/9 Κο- ρινθ. 1, β', 9. 14 Κορινθ. 1, ζ', 20. 26 κῶδ. ἰδιορρυθμῖαι.

οὐχ οἱ πλείονες. ἥ γὰρ ἂν εὐκοπώτερον καὶ
κουφότερόν μοι ἦν τὸ πόνημα.

Διὰ τοῦτο δέομαι, τοὺς μὲν συναγωνιῶν-
τάς μοι ἔτι μᾶλλον συναίρεσθαι μοι τὸν κό-
5 πον, ὥς ὀφείλοντας τοὺς ἀξίους παρὰ θεῷ
κομίσασθαι μισθοὺς, τοὺς δὲ ἄλλους τὸ παύ-
σασθαι τῆς δυσπραγίας, ἀναλαβομένους φό-
βον θεοῦ καὶ τὸ τοῦ φοβεροῦ καὶ φρικτοῦ
ἐκείνου κριτηρίου παράστημα, ἐν ᾧ ἀπολή-
10 ψεται ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. διατί
γάρ, τέχνα, ἐνταῦθα ἐληλύθαμεν, ἐξελθόντες
τοῦ κόσμου καὶ ἀποχωρισθέντες τῶν κατὰ
σάρκα γονέων καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, πό-
λεων τε καὶ πατρίδων, οἴκων τε καὶ χω-
15 ρίων; οὐχ ἵνα σώσωμεν τὰς ἑαυτῶν ψυχάς;
οὐχ ἵνα συγχωρηθῶμεν τὰ ἐν βίῳ ἡμαρτη-
μένα; οὐχ ἵνα εὐαρεστήσωμεν κυρίῳ; οὐχ
ἵνα κτησώμεθα τὰ αἰώνια ἀγαθὰ; οὐχ ἵνα
ζήσωμεν ἀγγελικῶς, ζηλοῦντες τοὺς ἀσωμά-
20 τους νόας, μᾶλλον δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τρις-
μακαρίους πατέρας ἡμῶν; καὶ πῶς τὰ ἐναν-
τία πράττομεν, ἀντὶ τοῦ κλαίειν γελῶντες
καὶ ἀντὶ τοῦ κατανύσσεσθαι στρηνιῶντες,
ἀντὶ τοῦ εὐλαβεῖσθαι ἀγριούμενοι καὶ ἀντὶ
25 τοῦ προσεύχεσθαι καταρώμενοι, ἀντὶ τοῦ
ἡρεμεῖν ῥεμβόμενοι καὶ ἀντὶ τοῦ ἡσυχάζειν
σκολιάζοντες, ἀντὶ τοῦ καθαίρεσθαι ῥυπού-
μενοι καὶ ἀντὶ τοῦ συστελλεσθαι παρῥησια-
ζόμενοι, ἀντὶ τοῦ νηστεύειν ἀκρατευόμενοι
30 καὶ ἀντὶ τοῦ ψάλλειν διαδιδάσκόμενοι, ἀντὶ
τοῦ ὑπακούειν αὐθαδιαζόμενοι καὶ ἀντὶ τοῦ
ταπεινοῦσθαι ἐξυψούμενοι; οὕτως λήθη καὶ
ἀπροσεξία τῶν πρώτων συνταγῶν καὶ συν-
θηκῶν καὶ ὁμολογιῶν ὑποσύρειν ἡμᾶς εἴω-
35 θεν ὁ ἀντίπαλος.

Ἀλλὰ γινώτε, τέχνα, καὶ ἐπίγινωτε καὶ
ἀνανήψατε καὶ συνέλθετε πάντες εἰς ὅπερ
καὶ συνέθεσθε, ἀποπλῦναι τὰ ἁμαρτήματα,
ἁγιασθῆναι, φωτισθῆναι, τελειωθῆναι, θεο-
40 ποιηθῆναι, κληρονομήσαι βασιλείαν οὐρανῶν.
ναί, παρακαλῶ καὶ δέομαι, μὴ εἰς κενὸν ὁ
κόπος ἡμῶν ὀφθεῖη! πόσα καὶ πηλίκᾳ τε-

1 ἥ] κῶδ. εἰ. 10 κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ]
Ῥωμ. β', 6. 22 κῶδ. πρᾶττωμεν. 38 κῶδ. ἀπο-
πλῆσαι.

ταλαιπωρήκατε καὶ ταλαιπωρεῖτε! πόσα νε-
νηστεύκατε καὶ νηστεύετε! πόσα ἡγρυπνήσατε
καὶ ἡγρυπνεῖτε! πόσα ἐπετιμήθητε καὶ ἐπιτι-
μᾶσθε! πόσα βεβαστάκατε καὶ βαστάζετε!
πόσα διηγύκατε καὶ διανύετε! μὴ τοῖνυν διὰ 5
χλιαρότητα καὶ ὠρινὴν ἡδονὴν τὰ πολύκτητα
καὶ πολυπόριστα καὶ πολύευκτα ὑμῶν κατορ-
θώματα ἀπολέσητε, ἀλλὰ τοῖς προτέροις συγ-
κτήσασθε καὶ τὰ παρόντα, μεγαλεμπόρως τὸν
βίον τοῦτον διανύσαντες, καὶ ἄπιμεν πρὸς τὸν 10
παγγάληνον λιμένα τῆς ἀτελευτήτου ζωῆς.

Οἶδεν οὖν ὁ κύριος, ὅπως ἐφίεμαι τῆς
ἐκάστου ὑμῶν καθηκούσης ἀναπαύσεως, καὶ
τὴν ἐμαυτοῦ ταλαίπωρον ψυχὴν ὅπως συν-
διατίθῃμι πρὸς τὰ συνεισφερόμενα ὑμῖν, ἀλ- 15
γῶν ἐπὶ τοῖς ἀλγοῦσι καὶ ἀσθενῶν ἐπὶ τοῖς
ἀσθενούσιν, ὥς ἀσθενῆς λίαν κατὰ ψυχὴν,
ἀθυμῶν ἐπὶ τοῖς ἀθυμοῦσιν, ἀγωνιῶν ἐπὶ
τοῖς ἀγωνιῶσιν, περιστατούμενος ἐπὶ τοῖς
περιστατούμενοις, φλεγόμενος ἐπὶ τοῖς πει- 20
ραζομένοις. καὶ ἡνίκα οὕτως, τί μὴ παρα-
χωρεῖτέ μοι οἱ πάντες καὶ εὐθύνεσθε καλῶς
καὶ ἡρεμαίως, στοιχοῦντες τοῖς διατεταγμένοις,
ἀλλ' ἀντιφέρετε καὶ ἀντεπεξάγετε οἱ τινὲς
θελήματα ἰδικά, μᾶλλον δὲ πονηρά, ἐπι- 25
θυμήματα βλαβερά, βουλευματα ὑπερηφα-
νευτικά, οὐ στοιχοῦντες τῷ κανόνι τῆς ὑπο-
ταγῆς καὶ κοινοβιακῆς καταστάσεως, ἀλλ' ἐκ
φιλαυτίας καὶ ἰδιορρυθμίας νομιμώτερα μᾶλ-
λον ἐξευρίσκοντες καὶ ἁγιώτερα ἐκτιθέμενοι 30
καὶ ἐνθεέστερα δογματίζοντες, ἅτινά εἰσιν
ἀσεβήματα καὶ ἀνομήματα; οἱ μὲν γὰρ ἐξ
αὐθεντίας, μᾶλλον δὲ διαταγῆς τοῦ διαβόλου,
λάθρᾳ καὶ ἀγνοίᾳ μου σίδηρα περιβάλεσθε
καὶ ἀλλήλοις πρὸς ταῦτα παραχωρεῖτε καὶ 35
συνέρχεσθε τῷ συντεκταίνοντι ὑμῖν τὴν ἁμαρ-
τίαν διαβόλῳ· ἄλλοι ἐρημικᾶς ζωᾶς εὐφη-
μεῖτε καὶ τῷ ἐρημῶσαι ὑμᾶς θέλονται Σα-
τανᾶ συνδιαλέγεσθε· ἕτεροι τότε καὶ τότε,
ἵνα μὴ ἐκφραίνω τὰ πράγματα, ταῦτοθελῶς 40

1 τεταλαιπωρήκατε καὶ ταλαιπωρεῖτε] κῶδ. τεταλαι-
πωρεῖτε· οὐκ ἀβιστί οστρακτιστεςя и острашенъ есте.
6 κῶδ. χλιαρώτητα. 8/9 κῶδ. συνεκλήσατε. 11 κῶδ.
παγγάληνον. 23 κῶδ. τὰ διατεταγμένα. 29 κῶδ.
ἰδιορρυθμίας. 34 κῶδ. περιεβάλλεσθε. 36 κῶδ. συν-
τεκτένοντι.

ἐργάζεσθε, τὴν εὐλογίαν τοῦ ἀντιπάλου πάν-
τως δεχόμενοι. καὶ τί ταῦτα πράττετε, μὴ
ἐρῶντες τὰ οἰκεῖα καὶ ἀρμόζοντα καὶ θεά-
ρεστα καὶ σωτήρια ὑμῖν; ποῦ τις τῶν ὁσίων
5 τοιαῦτα εἰργάσατο; εἰ δὲ καὶ εἰργάσατο,
ἀλλ' ὅμως σπανιάκεις ὑπὸ ὀπτασίας, ἢ θεο-
σημείας, ἢ πατρικῆς παραχωρήσεως, παρορ-
μηθεῖς. ὑμεῖς δὲ μήπω ἀποκλυσάμενοι, οἱ
μὲν τυχὸν μὴδὲ αὐτὰ τὰ πρότερον ἀμαρτή-
10 ματα, οἱ δὲ καὶ ἀποκλυσάμενοι, μήπω τὰ
ἦθη ἡμερώσαντες, μὴδὲ γευσάμενοι διακρι-
τικῆς γλυκύτητος, τυφλώττοντες τῇ ἀβουλίᾳ
καὶ ἰδιοθελήσειᾳ, οὕτως, ὡσάν σκόληκες, κατὰ
κρημνοῦ φέρεσθε ὑπὸ τοῦ ὑποσύροντος ὑμᾶς
15 ἀπάτη, τοῦ ὄψεως.

Μὴ οὕτως, μηδαμῶς, τέκνα μου, ἀλλὰ
πιστεύετε τοῦτο τῶν σοφῶν εἶναι σοφώτερον
καὶ τῶν ἁγίων ἁγιαστικώτερον, καὶ τῶν συμ-
φερόντων συμφερώτερον ὑμῖν, τὸ μένειν ἐν
20 τῇ κλήσει, ἣν κέκληκεν ὑμᾶς ὁ κύριος, ἐν τῷ
κοινοβίῳ, ἐν τῷ πατρὶ, ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, ἐν
τῇ θεοποιμάντῳ μάνδρᾳ· ὁ γὰρ ἐξερχόμενος
θηριάλωτος ἔσται πάντως. ἐν ταύτῃ αὐλι-
ζόμενοι τελεῖτε καὶ ἐκτελεῖτε τὰ ἰδιώματα
25 αὐτῆς, τὴν ὁμοφυλίαν καὶ ὁμογνωμίαν, τὴν
συνάθλησιν, τὴν συμμαρτύρησιν, τὴν συγχο-
πίασιν, τὴν συνύμνησιν. εἰ δέ τις τι καὶ
προὔχειν θέλει τῶν ἄλλων ἐν κατορθώμασι,
δυνατὸς ὢν—φίλον τοῦτο θεῷ καὶ ἡμῖν—ὑπο-
30 βαλλέτω ἑαυτὸν τῷ φρονήματι κατώτερον
πάντων, μηδὲ ὡς ἀντιλογεῖται, μηδὲ ὡς εὐ-
ρισκέσθω ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος, μηδα-
μῶς καταφθαζέσθω γογγύζων. ἔστω βραδὺς
εἰς ὀργήν, ταχύς εἰς ὑπακοήν, ταχύτερος
35 εἰς τὸ λέγειν “συγχώρησον” ἐν καιρῷ ἐν-
στατικῆς διαλέξεως, φαιδρὸς τῷ προσώπῳ
διὰ τῆς ἐνδοθεν ἐπαδομένης ψαλμολογίας καὶ
προσευχῆς καὶ καταστάσεως, κάτω νενευκῶς
τὸ ὄμμα, ἀναθρώσκων δὲ τὸν νοῦν εἰς θεόν.
40 ἔστω ἐγκρατευόμενος παντάπασιν γέλωτος
μέχρι μειδιάματος, τὸ δέον ἀποπληρῶν· ἔστω
ἐγκρατὴς καὶ μέχρι λόγου ἐνὸς σαπροῦ καὶ
μὴ φέροντος οἰκοδομήν· ἔστω ἀρχούμενος τῷ

σιτισμῷ τῆς κοινῆς τραπέζης καὶ μὴδὲ τότε
ἐμπιπλόμενος· ἔστω ἀρχούμενος τῷ ὀρι-
σμένῳ ὕπνῳ καὶ ἐν τῷ κανόνι νηφαλέως
καὶ ἐγρηγορῶς παριστάμενος, ἀκριβευόμενος
μέχρις ἐνὸς στίχου μὴ ἀπολέσαι· ἔστω καθ' 5
ἐκάστην ἡμέραν βάλλων ἀρχὴν καὶ μέχρις
ἐσπέρας τὸ τῆς ζωῆς αὐτοῦ πέρας διοριζό-
μενος, καὶ διὰ τοῦτο κατηφευόμενος καὶ στε-
ναχίζόμενος καὶ ἐτοιμαζόμενος τὴν ἔξοδον τῆς
ψυχῆς· ἔστω καθ' ἐκάστην ἡμέραν δακρυρῶ- 10
ρόων, εἰ δ' οὖν ἀλλ' ἐν καιρῷ τῆς μεταλή-
ψεως ἢ τῇ ἐσπέρᾳ τῆς καθευδήσεως ὥρα,
παρεῖας αὐτοῦ βρέχων ἐν κλαυθμῷ τῷ ἀνα-
λογισμῷ τῶν παρεαθέντων ἐξ ἀτονίας πραγ-
μάτων, ἢ καὶ τῇ ἀναλογίσει τῶν οὐρανίων 15
θεαμάτων καὶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν διοικου-
μένων ὑπὸ θεοῦ κριμάτων, καὶ μᾶλλον ἐπὶ
τῇ τοῦ θανάτου ἐπινοίᾳ, διαχωρίσει τε τοῦ
σώματος καὶ τῆς ψυχῆς, ἀπαγωγῆς τε τῶν
ἀγγέλων, ἀπαντήσῃ τε τῶν δαιμόνων, ἀπο- 20
λογία τε τῶν βεβιωμένων κατὰ τε νοῦν καὶ
πρᾶξιν καὶ λόγον. ποῦ καὶ πῶς ἄρα εὐρε-
θῇσεται ἡ ψυχὴ ἢ ταπεινῇ; καὶ εἰ ἄρα ἐν
τῇ εὐλογημένῃ καὶ δεξιᾷ παραστάσει; καὶ εἰ
ἄρα ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Ἀβραάμ; καὶ εἰ 25
ἄρα ἐν τῷ θείῳ νυμφῶνι; ἢ μήπως περ
ἀπῆει μετὰ τῶν ἐρίφων, ἐνθα ἔστιν ἀκοῦ-
σαι τὸ “ἀπέλθετε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι
εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ
διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ”; 30

Ἴδου πόσα προτερήματα καὶ ἀγωνίσματα
ὑποδεδείχται ὑμῖν. καὶ ποῦ ἔστιν ἐν ἄλλῳ
βίῳ θεοδρόμῳ τοσαῦτα ἐργάσασθαι καὶ πολυ-
ειδῆ τὴν ἀρετὴν παραστήσαι, ἢ ὡς ἐν τῷ
ἱερῷ κοινοβίῳ, καθὼς ὁ μέγας νομοθέτης 35
ἡμῶν Βασίλειος ὁ θεῖος διαγορεύει; ἐγὼ
τοίνυν φανερῶ ἀφανῶς τινὰς ἐξ ὑμῶν, ἵνα
ἐγκεντρισθῇτε οἱ τὰ μὴ καθήκοντα διαπράτ-
τοντες πρὸς ὁμοζηλίαν, εἴπερ ἐθέλοιτε. εἰσὶ
τοίνυν ἐν ὑμῖν οἱ ἐξ εἰλικρινοῦς πίστεως 40
αὐτῶν καὶ ἀγάπης πρὸς θεόν τε καὶ τὸν
καθηγούμενον τυχὸν μηδὲ ὡς ἐνυπνιαζόμενοι,

7 κῶδ. παρορμηθῆς. 20 Κορινθ. 1, ζ', 20. 24
κῶδ. ἰδιώματα. 29 ὦν] κῶδ. ἄν. 32 κῶδ. εὐρισκένω.

8 κῶδ. νηφαλείως. 11 εἰ δ' οὖν ἀλλ' = εἰ δὲ μὴ,
ἀλλ' οὖν. 14 κῶδ. παρεθέντων. 25 Λουκ. ις', 22.
26 νυμφῶνι] Ματθ. θ', 15. Μάρκ. β', 19. Λουκ. ε', 34 ||
περ] κῶδ. ὁπερ. 27 κῶδ. ἀπέλθ || μετὰ τῶν ἐρίφων]
Ματθ. κε', 33. 28/30 Ματθ. κε', 41.

ὅπερ ἔχει καὶ ὁ θεὸς Βασιλείος. εἰσὶν ἄλ-
 λοι, οἱ τοῦ δακρύου ἐργάται καὶ μὴδὲ μίαν
 ἡμέραν σχεδὸν ἀκλαυστὶ ἐξερχόμενοι. εἰσὶν
 ἕτεροι, οἱ μήποτε τὴν ἀγίαν μετὰληψιν λαμ-
 5 βάνοντες, εἰ μὴ πρότερον χέωσι τὸ τῶν βλε-
 φάρων ὕδωρ· εἰσὶ δ' ἄλλοι, οἱ τοσοῦτον προ-
 σέχοντες καὶ φιλαγνοῦντες, ὥς μηδὲν εἰς
 πρόσωπον βλέπτεσθαι, καὶ εἰσὶν ἄλλοι οἱ
 τὴν χρεῖαν τοῦ ὕπνου καθήμενοι ἐκτελοῦντες,
 10 καὶ ἄλλοι πάλιν οἱ ἔξω τῆς τραπέζης μη-
 δὲν πεποκότες ὕδωρ, ἢ φαγόντες βρωτόν,
 ἄνευ δοθείσης εὐλογίας. ἕτεροι δ' αὖ πάλιν,
 οἱ προευσισκόμενοι πάντοτε ἐν τῷ κανόνι,
 κατὰ τὸν θεὸν Σάββαν, καὶ ἄλλοι οἱ μή-
 15 ποτε ἐξάγγελσιν ποιούμενοί μοι περὶ ἐκδι-
 κήσεως ἢ ἐκζητήσεως ἱματίου, ἢ ὑποδήμα-
 τος, ἢ ἄλλου τινός, ἀλλ' ἢ μόνον πρὸς ἐπι-
 ζήτησιν νηστείας, ἀγρυπνίας, ἄλλης παντοίας
 κακοπαθείας εἰς τὸ σῶζεσθαι.
 20 Ἴδε οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ, ἴδε οἱ θέλοντες
 ἀγωνίζεσθαι τὰ ὑψηλότερα, ἴδε οἱ μετὰ τῆς
 οἰκείας σωτηρίας καὶ τὴν τῶν πλησίων ἀ-
 βλάβειαν περιποιούμενοι, μᾶλλον δὲ οὐκ ἀβλά-
 βειαν, ἀλλ' ὠφέλειαν παντεπαίνετον μεθ'
 25 ὑπομνήσεως οἱ ποιοῦντες πέποιήκασιν καὶ
 ποιοῦσιν· ἐν τούτοις καὶ τοὺς πεσόντας ἐγεί-
 ρουσιν. τούτους οὖν οἱ βουλόμενοι μιμείσθω-
 σαν· εἰ δὲ μὴ γε, ἀρχεῖσθωσαν ἐπὶ τοῖς κα-
 θολικοῖς κατορθώμασιν· ἀρχεσία γάρ ἐστι
 30 σωτήριος, καὶ ἐν ταύτῃ μόνῃ τὸν στέφανον
 αὐτῶν ἀπολήφονται, καὶ οὕτως τὸ παρὸν μα-
 κρότερον καὶ διεξωδικώτερον ὑπέγραψα ὑμῖν
 τὴν κατήχησιν, ἵνα μὴ φρονῆτε παρ' ὃ δεῖ
 φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν, καθὼς καὶ διατέτακται,
 35 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα
 καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶ-
 νας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΙΗ'.

Περὶ τοῦ περιφράζει τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς
 40 διὰ τῶν ἀρετῶν, ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντες
 ἡμᾶς ἀπὸ ὕψους.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, ἵνα
 ἀπὸ ὑποδείγματος ἀρξώμεθα τῆς κατηχήσεως,

20 κῶδ. εὐθὺς || εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ] Ὑ' αλμ. ζ', 11. ι'. 2.
 λα', 11. λς', 14. ἐγ', 11. οβ', 1. ηγ', 15. ης', 11. ρκδ', 4.
 33/34 κῶδ. φρονεῖτε || Ῥωμ. ιβ', 8.

πολέμου ἡνίκα συμβολὴ φθάσει γίνεσθαι,
 πρότερον καθίσαντες οἱ στρατηγοῦντες, ἐπι-
 συναγαγόντες τὸν λαὸν καὶ λόγοις παρακλη-
 τικοῖς ἐπαλείψαντες καὶ πρὸς τοὺς ἀγῶνας
 συναγείραντές τε καὶ ἀνδρειώσαντες, οὕτως 5
 ἀπίασιν πρὸς τὸν πόλεμον. καὶ κυβερνῆται
 νηῶν πρότερον μετὰ τῶν ναυτῶν συγκα-
 θεσθέντες καὶ συνδιασκεψάμενοι τὰ τῆς πον-
 τοπορείας, οὕτως κελεύουσι τε τὰ ἱστία καὶ
 ἐξορμῶσι, θεὸν ἐπικαλεσάμενοι ἀρωγόν. ἔω 10
 λέγειν ὁδίτας, ἐμπόρους τε καὶ γεωργούς καὶ
 πᾶσαν ἄλλην μέθοδον τῆς συμβουλευτικῆς
 καὶ συγκαθεστικῆς καὶ ὁμονοητικῆς, ἐπιδου-
 μένην πάντως εὐκαιρολογίας.

Ἐπεὶ τοίνυν καὶ ὑμεῖς ὁ τοῦ Χριστοῦ 15
 στρατός, τὸ ἐκ τοῦ παντὸς κόσμου ἐκλελεγ-
 μένον κυρίῳ συνάθροισμα, τὸ ἀφιερωμένον
 θεῷ ἀνάθημα, "πάλην ἔχομεν", κατὰ τὸν ἀπό-
 στολον, "οὐ πρὸς ἐναίμους καὶ ἐνσάρχους
 ἐχθρούς, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς 20
 ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκό-
 τος τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευμα-
 τικά τῆς πονηρίας", ἔργον ἡμῖν ἐστὶν ἀναγ-
 κάϊον ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ συναθροίζεσθαι καὶ
 συγκαθέζεσθαι καὶ συνδιασκεπτεσθαι οὐχ 25
 ἅπαξ, οὐ δὲ τρίς, οὐ τρίς τοῦ ἐνιαυτοῦ (ἡ γὰρ ἂν
 καὶ τρισσάκις πολεμοῦντες καὶ πολεμούμενοι,
 οἴκοι ἀνακάμψαντες, ἡρεμίαν ἤγομεν ἀμφό-
 τεροι, οἳ τε πολεμοῦντες καὶ οἱ πολεμούμενοι),
 ἀλλ' ἀδιαλείπτως καὶ ὡσαύτως, ὅτι καὶ ἀέν- 30
 νας ὁ παρὰ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν πόλεμος,
 ὥς ἴστε καὶ ἴσμεν οἱ πειραζόμενοι. οὐκοῦν
 τί ξένον ποιοῦμεν καὶ παράλογον, μᾶλλον δὲ
 εὐλογώτατα καὶ δικαιοτάτα καὶ χρησιμώτατα,
 εἰς ταῦτ' ἐβδόμαδα συνερχόμενοι τρίς, 35
 ἀλλ' οὖν καὶ καθ' ἐσπέραν συναγόμενοι καὶ
 οἶονεῖ συμβουλευόμενοι καὶ συγκροτούμενοι
 καὶ συνασπιζόμενοι διὰ τοῦ λόγου τῆς κα-
 τηχήσεως;

Βλέπετε τοιγαροῦν, στρατιῶται Χριστοῦ, 40
 πῶς ἐστε περιπεφραγμένοι τὰς ψυχὰς ὑμῶν,
 εἰ ἔχετε θώρακα εὐπιστίας, εἰ ὑπάρχει ὑμῖν
 ἀσπίς ταπεινοφροσύνης, εἰ πάρεστιν ὑπακοῆς

9 κῶδ. ποντοπορίας. 18 κῶδ. πάλιν. 18/28
 Ἐφεσ. ε', 12. 28 κῶδ. ἡγωμεν. 30/31 κῶδ. ἀενάως.
 34 κῶδ. χρησιμώτατα.

δόρου, εἰ σκέπει ὑμᾶς περικεφαλαία ἐλπίδος σωτηρίου, εἰ ἐπὶ χεῖρας ὑμῶν ἡ μάχαιρα τῆς εὐανδρείας, καὶ πρότερον, εἰ εὐήνιον ὑμῶν τὸ τίμιον σῶμα καὶ εὐδρομον, ὡς ἂν 5 πῶλος εὐτακτῶν, ἀλλὰ μὴ δυσκαθεκτῶν καὶ ἀναχαιτίζων, βάλλοι κάτω τὸν ἐπιβάτην νοῦν, κατὰ πρόσωπον τῶν πολεμίων. ναὶ τοῖνυν ἔχετε—ἀνθ' ὑμῶν ἀνταποκρίνομαι—, ἀλλὰ καὶ σχολίητε ἔτι καὶ ἔτι, τεχνία μου, ὅτι πολ- 10 λοι οἱ πολεμοῦντες ὑμᾶς ἀπὸ ὕψους, ὅτι πε- πυρωμένα ἄγαν τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ, ῥτι ἡμερονύκτιον οὐδὲ τὴν ἀκαριαίαν ὥραν παρα- χωρεῖ· οὕτε γὰρ ἐσθίει, οὕτε πίνει, οὕτε καθεύδει, ὡς αὐτός που ὁ ἀποστάτης τῷ 15 ἀγίῳ πατρὶ εἶρηκεν, ἀλλ' ἐν τούτῳ ἡ ἄλως ζωὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ὀλέθριος κίνησις, τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν καὶ πένητα, τοῦ σφά- ξαι τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. ἀλλ' ἡ ῥομφαία αὐτοῦ εἰσέλθοι εἰς καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὰ 20 τόξα αὐτοῦ συντριβεῖ. πῶς δέ; ἔαν τὰ ψαλ- λόμενα ἐνωτιζώμεθα, ἔαν ἐν τοῖς προειρη- μένοις ὅπλοις ἀποτρεπώμεθα αὐτόν. τοῦτον, ὡς αὐτὸς ὁ ἀλάστωρ ἔφη, συντρίβει ἡ τα- πεινοφροσύνη· τοῦτον ἀναιρεῖ ἡ ὑπακοή· τοῦ- 25 τον φυγαδεύει ἡ εὐχή· τοῦτον λιμοκτονεῖ ἡ νηστεία· τοῦτον κατεάγει ἡ φιλαδελφία καὶ πᾶσα ἡ λοιπὴ τῶν θείων ἀρετῶν ἐργασία.

Παρακαλῶ ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ταῖς ἀμαρ- τίας ἀξίως τῆς κλήσεως, ἣ ἐκλήθημεν, 30 περιπατήσωμεν, ἵνα μὴ λάβῃ καθ' ἡμῶν χώραν ὁ τύραννος. ἔχεσθε τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν, τὸν πόνον ὑποφέροντες, τὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν, εἴτε δι' ἀροτριά- σεως, εἴτε διὰ σκάψεως, εἴτε δι' ἀμφιάσεως, 35 εἴτε διὰ καλλιγραφίσεως, εἴτε διὰ τεκτονεῦ- σεως, εἴτε διὰ ἀρτοποιήσεως, εἴτε δι' ἄλλης τῆς οἴασουσιν προκειμένης τέχνης καὶ διακο- νίας, καὶ πρὸς ταῦτα πολὺς ὁ μισθὸς ὑμῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς τεταμίευται. ἰδοὺ ὡς ὀρο- 40 μεὺς ὁ βίος ἡμῶν διεξέρχεται, ὡς πτῆσις ὀρνέων παρερχόμενος. οὕτε τὰ χρηστὰ διαρ- κῇ, οὕτε τὰ λυπηρὰ ἐπίμονα. τὴν καλὴν

1/2 περικεφ. ἐλ. σωτηρίου] 'Εφεσ. ζ', 17. 11 πε-
πρ. τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ] 'Εφεσ. ζ', 16. 18 κῶδ.
εὐθὺς. 23 κῶδ. συντρίβει. 33 κῶδ. ἀρωτριάζεως.

πραγματεῖαν πραγματευσώμεθα, ἀδελφοί. ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ ὅλους αἰῶνας κληρονομή- σωμεν. ῥοπὴ γάρ ἐστιν ἀληθῶς ὁ πᾶς ἡμῶν τῆς ζωῆς βίος πρὸς τὸν μέλλοντα ἄπειρον αἰῶνα, καὶ μακάριοι οἱ εὖ φρονοῦντες, καὶ 5 τρισμακάριοι οἱ κόσμον μισήσαντες, καὶ ὀλο- μακάριστοι οἱ γονεῖς καὶ συγγενεῖς καὶ φί- λους καὶ ἀδελφοὺς καὶ πάντα τὰ ἐν κόσμῳ διὰ κύριον καταλείψαντες. πῶς οὐ μὴ δοξα- σθήσεσθε ταῦτα πεπονηκότες; αὐτός ἐστιν 10 ὁ λέγων "ἀλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω, καὶ ὁ ἐξουθενῶν με ἀτιμασθήσεται". δοξά- ζετε οὖν τὸν θεὸν ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν, ὡς ἀληθῶς καὶ μέλη Χριστοῦ ἐστε ἡγιασμένα, καὶ θυσιάζετε ἑαυτοὺς καὶ ὀλοκαρποῦτε διὰ 15 τῆς ὑποταγῆς ἀεννάως.

Μὴ οὖν τις ἐγχοπτέσθω τοῦ καλλίστου δρόμου, μὴ οὖν τις ἀκηδιάτω, μηδ' αὖ ῥα- θυμείτω, μηδὲ γε καθευδέτω, μηδὲ ῥεγχεῖτω. πάντες σύνδρομοι, πάντες σύζευκτοι τῇ ἀγά- 20 πῃ, πάντες ὁμοθελεῖς, πάντες ὁμοκάρδιοι, θεόδρομοι, εὐκίνητοι, ἀεικίνητοι τῇ εὐσεβείᾳ, εὐχόμενοι καὶ ὑπὲρ τῆς ἡμῶν ἀναξιοτήτος, ἵνα σὺν ὑμῖν εὐροιμέν πως ποτὲ σφῶζεσθαι, εὐχαῖς τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν, 25 διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἀγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΙΘ'.

30

Περὶ εὐχαριστίας καὶ ὑπομονῆς.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, λύ- χνον καίόμενον ἔχοντες ἐν ἡμῖν τὸ φίλτρον τοῦ κυρίου καὶ τὸν πόθον τῶν αἰώνιων ἀγα- θῶν, ὀφειλομένον ἐκάστοτε ἐπιβάλλειν τὸ τῆς 35 χρήσεως ἔλαιον, ἵνα μήπως ἀποσβεσθεῖς ἐπισκοτάσῃ καὶ ὡς ἐν νυχτὶ ὥδε κάκεῖσε πλα- νώμενοι τοῖς πάθεσι κινδυνεύσωμεν. τί οὖν τὸ ἔλαιον καὶ ἡ ὑπόμνησις, ἡ ἀνάμνησις, ἡ ἀναλόγισις, ἡ ἀναγνώρισις τῶν προγεγενημέ- 40 νων, τῶν ἤδη παρισταμένων καὶ μελλόντων; ἀναμνησθῶμεν τοιγαροῦν ἡμέρας ἐκείνας τῆς

νεότητος ἡμῶν, ἐν αἷς ἤμεν ὡς ἐν σκότει
τῇ ἀγνοίᾳ πορευόμενοι, ἡ ὡς ἐν θαλάσῃ
τοῖς πράγμασι κυμαινόμενοι, ἡ ὡς ἐν πελά-
γει ταῖς ἡδοναῖς βυθιζόμενοι, καὶ ὅθεν ἡμᾶς
5 ὁ ἀγαθὸς θεὸς ἀνεκαλέσατο καὶ ὁπόθεν ἀνερ-
ρύσατο καὶ ἐκ ποίων καὶ ἡλίκων παθῶν
ἐξέσπασεν καὶ χεῖρα ὀρέξας ἀνέστησεν, καὶ
τρίβον εἰλικρινῇ ὑπέδειξεν, καὶ δραμεῖν ἡμᾶς
πρὸς τὸ φωτεινὸν καὶ ἅγιον σχῆμα τοῦτο
10 παρρωμήσατο, πόσων καὶ πηλίκων ἄλλων,
συγγενῶν, ἰδίων, ἐταίρων, συνήθων, φίλων,
γνωρίμων, ἐναπομεινάντων καὶ μόνων ἡμῶν
ὡς ἐξ αἰγυπτιακῆς δουλείας ἐξεληλυθότων καὶ
εἰς τὸ ὑψηλὸν τοῦτο τῆς πολιτείας ὅρος ἀνα-
15 βεβηκότων, καὶ ἐντεῦθεν ἀποσκοπούντων καὶ
θεωρούντων ὡς ἐν βαθυτάτῳ τινὶ τόπῳ, πῶς
βάλλουσί τε καὶ βάλλονται ὑπ' ἀλλήλων ἄν-
θρωποι μοχθοῦντες εἰκῇ καὶ μάτην καὶ ἐν
τοῖς ἀπολλυμένοις καὶ ἀστάτοις καὶ ῥέουσιν
20 μέγαν τινὰ καὶ ἀνένδοτον ἰδρῶτα ἐπιδεικνύ-
μενοι, καὶ εἶθε μέχρι τούτου, ἀλλὰ μὴ εἰς
ἀνταπόδοσιν αἰωνίας κολάσεως!

Ἵπὲρ οὖν τῆς τοιαύτης μόνης ἀπολυτρώ-
σεως πόσῃ καὶ ἡλίκῃν ὀφείλομεν τῷ θεῷ
25 χάριν εἰδέναι καὶ ἀνταποδιδόναι αὐτῷ ἀντα-
πόδοσιν, ὑπὲρ ὧν ἡμῖν ἀνταπέδωκεν; ἡ δὲ
ἀνταπόδοσις αὕτη, ἡ ἀποταγὴ ἡμῶν καὶ ἐκ
κόσμου ἀποφυγὴ καὶ ἐκ γονέων ἀπαλλαγὴ
καὶ ἐξ ἰδίων ἀπαγωγὴ, καὶ ἡ ἐν ὑποταγῇ
30 μακαρία ζωὴ. λοιπὸν οὖν ἐγνωκότες τὴν τοῦ
θεοῦ δωρεὰν εὐχαριστήρια προσάγωμεν καὶ
ὡς ἐορτάζοντες διαβιβαζόμεθα τὰς ἡμέρας
τῆς παροικίας ἡμῶν, ὑπὲρ τὸν Ἰσραὴλ μάλ-
λον ἄδοντες καὶ ψάλλοντες, "ἄσωμεν τῷ κυ-
35 ρίῳ· ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται Ἰππον καὶ ἀνα-
βάτην ἔρριψεν εἰς ἀπωλείας θάλασσαν". ἐπεὶ
δὲ οὕτως λελυτρώμεθα, χρεῖα ἄρτι καλῶς
ἡμᾶς τὴν ἔρημον τοῦ βίου διαβιβάζεσθαι,
πειθηνίους τε εἶναι καὶ φιληκόους, ὑπομονη-
40 τικούς τε καὶ μακροθύμους, φιλάγνους τε καὶ
φιλεντόλους, ἀλλὰ μὴ κατὰ τὸν παλαιὸν λαὸν
γογγυστάς τε καὶ ἀνηκόους, φιλοσάρχους τε

καὶ φιληδόρους, αὐθάδεις τε καὶ ἀντιλόγους
καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ νομοθέτου ἀντάρτας, μι-
μνησκομένους οἶονεὶ κρεῶν καὶ λεβήτων,
κρομμύων τε καὶ σκορόδων αἰγυπτιακῶν,
ἅτινά εἰσι τὰ δυνάμει θεοῦ ἀποταγέντα καὶ 5
ἀπαρνηθέντα ἡμῖν.

Μὴ οὖν οὕτως, μηδαμῶς, παρακαλῶ, ἀλλ'
ὡς λαὸς τοῦ θεοῦ ἅγιος ἐσώμεθα ἀπαραπί-
κραντος, εὐήχοος, εὐμετάφορος ὅπου καὶ
ἡνίκα καὶ ὅτε καὶ ὅθεν βούλεται, διὰ τῶν 10
συμβαίνουσῶν καὶ ἀποδεικνυμένων ἐντολῶν
αὐτοῦ ἀγόμενοι καὶ περιπορευόμενοι καὶ φέ-
ροντες τὰ τῆς ὁδοῦ λυπηρά, καὶ λείψις βρώ-
ματος, καὶ σπάνις πόματος, καὶ ἄλλο τι τῶν
εἰωθότων. καὶ ἐὰν οὕτως πεποιθότες ὦμεν, 15
ἄγγελος θεοῦ ἡμῶν προπορεύεται καὶ κύριος
ὑπὲρ ἡμῶν πολεμήσει τὰ πάθη, ὡς ἀλλό-
φυλα ἔθνη, καὶ εἰσελευσόμεθα οὐκ εἰς γῆν
Ἀμορραίων καὶ Χαναναίων καὶ Φερεζαίων
καὶ Εὐαίων, ἀλλ' εἰς τὴν γῆν ἐκείνην τῶν 20
πραέων καὶ δικαίων, "εἰς γῆν ῥέουσιν μέλι
καὶ γάλα" ἅγιον καὶ ἀθάνατον καὶ ἀκόρεστον,
καὶ κατακληρονομήσομεν πάντα τὰ ἐν ἐπαγ-
γελίαις ἀγαθὰ, συμβασιλεύοντες τῷ δεσπότῃ
Χριστῷ. βλέπετε οὖν, ἀδελφοί, τὰ προκείμενα 25
ἡμῖν ἀνταποδοτήρια, σύνετε τὰ ἐτοιμαζόμενα
ἡμῖν ἀπολαυστήρια καὶ μὴν καὶ τὰ ἀντικεί-
μενα τοῖς ἀτημελῶς βιοῦσι κολαστήρια καὶ
τιμωρητήρια, καὶ τί πέπονθεν ὁ δυσήκοος
ἐκεῖνος λαὸς ἐννοούμενοι καὶ εἰς ὃ τι οἱ 30
εὐήκοοι ἀντεπεισέρχονται. καὶ δράμωμεν καὶ
διώξωμεν ἐν πολλῇ χαρᾷ, ἐν πολλῇ προθυ-
μίᾳ, ἐν ἀκαταγωνίστῳ ὑπομονῇ ἐπικρατοῦν-
τες τὰς διακονίας ἡμῶν ἱερῶς, ὡς οἱ υἱοὶ
τοῦ Καθ' καὶ τοῦ Μεραρῆ τὰ ἅγια σκεύη 35
ἐκεῖνα, καὶ αἵρωμεν τὴν σκηνὴν τῆς διαθή-
κης κυρίου, τὸν εὐαγγελικὸν αὐτοῦ νόμον
ἀνολιγῶρως.

Μηδεὶς οὖν ἀνήκοος, μηδεὶς γογγυστής,
μηδεὶς ψιθυριστής, μηδεὶς κατάλαλος, μηδεὶς 40
παρρησιαστής, μηδεὶς ψευδολόγος, μηδεὶς γε-
λωτοποιός, μηδεὶς ζηλοπαθής, μηδεὶς φθονο-

31 κῶδ. προσάγομεν. 32 κῶδ. ἐορτάζοντες.
34/36 Ἐξόδ. ιε', 1. 36 κῶδ. ἀπολείας. 41/42 Ἐ-
ξόδ. ιε', 24. ις', 3.

3/4 Ἀριθ. ια', 5. 14 κῶδ. πόματος. 19 Ἐξόδ.
λγ', 2. 20 γῆν πραέων] Ψαλμ. λς', 11. 21/22 Ἐξόδ.
λγ', 3. 34 κῶδ. ὁμῶν. 35 Ἀριθμ. δ', 1 κέ.

ποιός, μηδεὶς ἀεργός, μηδεὶς συκοφάντης, μηδεὶς ἐν μηδενὶ μωμούμενος τὴν ἁγίαν πολιτείαν, ἀλλὰ πάντες πανσθενεὶ πάντα τὰ ἀρεστὰ τοῦ θεοῦ πράττοντες, ἵνα ἐν τούτοις
5 ἐπιτελέσαντες τὸν καλὸν ἀγῶνα τὸν τῆς δικαιοσύνης στέφανον ἀναδησώμεθα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
10 ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Κ'.

Περὶ τοῦ συμπιέζειν ἑαυτοὺς ἐν τῷ πνευματικῷ ἀγῶνι καὶ τοῦ μὴ ἐγκαλλωπίζεσθαι.

15 Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, ὥσάν νεοττοὶ ἐπὶ καλιᾶς ὑπάρχοντες τὴν μητρικὴν τροφὴν πάντοτε ἀπεχδέχονται μεταλήψεσθαι, οὕτως ὑμεῖς τῆς ἐμῆς ταπεινώσεως τοῦ ἀμαθιοῦς λόγου καθέξεσθε καὶ νῦν ἐπακροώμενοι.
20 ἀλλ' ὥσπερ ἐκείνη δῶψή καμοὶ κύριος, ὧδε καχεῖσε περιαθροῦντι καὶ περιθέοντι εἰς τοὺς πνευματικοὺς τῶν πατέρων λειμῶνας, ἐρανίζεσθαι καὶ οἷον ἀνθολογεῖν καὶ συνοῖσειν ὑμῖν τὰ δέοντα καὶ αὐτάρκη, ἵνα τρέ-
25 φησθε καὶ αὐξήτε, ἵνα ζητε καὶ κινήσθε τῷ πνεύματι, μέχρις ἂν ἐκπετάσῃτε τινες ὑμῶν, θεοῦ θελόντος, δι' ἀρετῆς τελείας, εἰς τὸ ἄλλων καθηγεῖσθαι καὶ ἀλλήλους τροφεύεσθαι. εἴη δὲ διὰ μεταβάσεως θανάτου πάν-
30 τας ἡμᾶς ἐκπετάσαι εἰς τὰ οὐράνια καὶ ὑπερουράνια, ἐκεῖσε "ἐνθα ἀπέδρα ὁδὸν καὶ λύπη καὶ στεναγμός". οὕτω γὰρ ἐλπίζω ὁ ἀνάξιος καὶ οὕτω πιστεύω ἀραρότως καὶ ἀνενδοιάστως, ὅτι ἐκεῖ ἀπελεύσεσθε, ἐκεῖ εὐρε-
35 θήσεσθε, ἐνθα "πάντων ἐστὶν εὐφραινομένων ἡ κατοικία", ἐνθα χορὸς ἀγαλλιωμένων καὶ ἥχος ἐορταζόντων, ἀπολαύοντες τὰ ἐπηγγελμένα πᾶσι τοῖς ἁγίοις, τοῖς ἀπ' αἰῶνος Χριστῷ εὐαρεστήσασι, διὰ τὴν καλὴν ὑμῶν εὐ-
40 ὁρομίαν, διὰ τὴν ἐπαινουμένην καὶ μακαρίαν ὑμῶν πολιτείαν, διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ κό-

5 καλὸν ἀγῶνα] Τιμοθ. 1, ς', 12. 2, δ', 7. 6 δικ. στέφανον] Τιμοθ. 2, δ', 8 || κῶδ. ἀναδησώμεθα. 31 Ἡσαίου λε', 10. 83/34 κῶδ. ἀνευδυσάστως. 35 Ψαλμ. πς', 7. 37 ἥχος ἐορταζόντων] Ψαλμ. μα', 5.

σμου ἀποφυγὴν, διὰ τὴν ἀπὸ τῶν γονέων τῶν σαρκικῶν ἀπαλλαγὴν, διὰ τὴν ἐκ τῶν θελημάτων ἀποκοπὴν, διὰ τὴν καθ' ἡμέραν ἀθλητικὴν ἐνστασιν καὶ ὑπομονὴν τῆς μαρτυρικῆς ὑποταγῆς ὑμῶν, ὅτι ἐν αὐτῇ ὡς 5 ἀληθῶς ὁμολογεῖτε τὸν κύριον καὶ ἀπαρνεῖσθε τὸν ἀρχιτύραννον διάβολον, ἀποδύεσθε πρὸς τὰ σκάμματα, καὶ τεμνόμενοι καὶ καταξεόμενοι ταῖς ἐπιφοραῖς τῶν νοητῶς καὶ αἰσθητῶς προσπιπτόντων ὑμῖν ἀπὸ τε σαρκι- 10 κῶν ἐπιθυμιῶν, ἀπὸ τε δαιμονικῶν ἐπιβουλῶν, ἀπὸ τε ἀδελφικῶν συγκρουμάτων, ὕβρεων, ἐσθ' ὅτε καὶ ὀνειδισμῶν οἰκονομικῶν, ἐπιστημοναρχικῶν, ἐγκρατείας τέ φημι καὶ ἀγρυπνίας, ψαλμωδίας καὶ φιλεργίας καὶ ἐκάστης ἄλλης ἐπι- 15 θεωρουμένης διακονίας, καθὼς πολυτρόπως συμπιαζόμενοι καὶ συνστρεβλούμενοι καὶ συνθλιβόμενοι καὶ συντριβόμενοι, καὶ οὐδαμῶθεν ἐν μηδενὶ ἔξαρνοι γίνεσθε τῶν ὁμολογιῶν καὶ ἐν κυρίῳ συνθηκῶν, οὐδὲ κάμπτετε γόνυ τῇ 20 Βάσει, ἀλλ' εὐθαρσῶς καὶ ἀνδρείως διεξέρχεσθε τὴν ὁμολογίαν τῆς σωτηρίας ὑμῶν, κατασχύνοντες τοὺς ἐναντίους καὶ ἀνατρέποντες τοὺς ἀντιπαρατασσομένους ὑμῖν δαιμονικοὺς πολέμους. ἀγὼν οὖν ὑμῖν ἐστὶν ἐν τούτῳ μέ- 25 γας, τέκνα μου, καὶ ἀγώνων ὁ ἱερώτατος, καὶ ἐκεῖνα συμφυθέγγεσθε μετὰ τοῦ ἀποστόλου λέγοντες · "τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλίψις, ἢ στενοχωρία, ἢ διωγμός, ἢ λιμός, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος, 30 ἢ μάχαιρα; ὅτι ἕνεκα σοῦ θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν· ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς", δαυιτικῶς συνεπάδοντες. ἀλλὰ μακάριοί ἐστε καὶ τρισμακάριοι, εἴπερ τὸν τηλικούτον ἀγῶνα ὑμῶν ἕως τέλους ἀποπληρώσητε, ἅμω- 35 μον καὶ ἀνόθευτον τῷ θεῷ παριστάνοντες, ἐπειδὴ καθ' ἡμέραν ἡ ἀθλησις παρίσταται καὶ τοῖς μαρτυρικοῖς στεφάνοις καταστέφεσθε. καὶ τοῦτο μὲν ἐπὶ τοῖς προλαβοῦσι, τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς ἤδη παροῦσι καὶ μέλλουσι. 40

Τὰ δὲ παρόντα οἶα; ἵνα κἀνταῦθα μαρτυρήσω ὑμᾶς ἀξίως, ὅτι ἀπὸ μιᾶς ὑπομνήσεως ταπεινῆς ἡμῶν εἶχετε καὶ συνήλθετε

10 κῶδ. σαρκικῶν. 28/33 Ῥωμ. η', 35, 36. Ψαλμ. μδ', 22.

καὶ ἀπεδέξασθε καὶ ἀπεκόψατε τὰ διὰ χαλ-
κοῦ εἰς χρῆσιν ὑμῖν ὑπάρχοντα, ταῦτα δὴ
λέγω τὰ γραφεῖα, τὰ καλαμάρια, τὰς δακτυ-
λήθρας, τὰ καλλιγραφικὰ διλάβια, τὰ ἐν ταῖς
5 μαχαίραις ψέλλια, τὰ ἐν τοῖς κλειδίοις κρι-
κέλλια, τὰ ἐν ταῖς μηλωταῖς, τὰ σακκοῤῥά-
φια, τὰ τῶν κανδηλῶν χρεμαστήρια, πλὴν
τῆς ἐκκλησίας καὶ τὰ λοιπά, ὧν καὶ ἄνευ
δυνατὸν ἕκαστον καὶ ἑκάστην διακονίαν τὰ
10 κατὰ χρεῖαν ἀποπληροῦν· πρὸς τούτοις καὶ
τὰ ἐλεφάντινα καὶ ὀστέϊνα κομβία ἀπὸ τε
τῶν μανδύων καὶ τῶν λώρων, καὶ τὰς ἀπὸ
τῶν μαχαιρῶν κεφαλίδας, ἔτι καὶ τὰς ζώνας
τὰς μεταξοῤῥάφους καὶ πολυγραμμίστους, μεθ'
15 ὧν καὶ τὰς πινακίδας τὰς πυξιδίους καὶ
ἀναγλύφους. ἐν τούτοις γάρ καὶ ἡμεῖς οἱ
ταπεινοὶ ὀφειλόντως ἐπεσκεψάμεθα καὶ ὑ-
μεῖς εὐηκόως ὑπεδέξασθε, καὶ εἰ καὶ τινες
ἐλυπήθητε, οὐ θαυμαστόν, ἀλλ' ὅτι θᾶττον
20 ἀπεκόψατε καὶ ἀπερρίψατε ἐπαινετὸν καὶ
κάν τούτῳ μαρτυρίου στέφανον ἐλάβετε.

Ἰνα τί δέ, τέκνα μου, ἐν τούτους ἐνεκρα-
τούμεθα, ἐν οἷς οὐδὲν τὸ ὀφελος, οὐκ ὀλίγη
δὲ ἡ βλάβη καὶ ἡ ζημία τῆς ψυχῆς; εἰ γάρ,
25 κατὰ τὸν θεῖον καὶ μακάριον Βασίλειον,
"πᾶν δ μὴ κατὰ χρεῖαν ἀλλὰ καλλωπισμοῦ
ἐνεκεν λαμβανόμενον περπερείας ἀπόδειξιν
ἔχει, ἡ δὲ περπερεία μέρος κακίας", καὶ ὡς
πάλιν αὐτὸς ἀλλαχοῦ, "ὅτι δεῖ τὸν ἀληθῆ
30 χριστιανὸν καθαρεύειν παντὸς καλλωπισμοῦ",
πῶς ἡμεῖς τοῦ κρίματος ἐκφευζόμεθα, ταῦτα
καλλωπιστικῶς παραλαμβάνοντες; εἰ γάρ καὶ
τις εἴποι, "οὐ καλλωπισμοῦ χάριν, ἀλλ' οὐ-
τως ἀπλότῃ ἔχω, ὅπερ ἔχω", καὶ συνείδη-
35 σίς ἐστὶν ἡ κρινομένη λογίζεσθαι τὴν ὕλην
οὕτως ἢ οὕτως, λέληθεν ἑαυτὸν φρεναπα-
τῶν καὶ λόγους συνηγόρους τοῖς πάθεσιν
αὐτοῦ ἐξευρίσκων ἄλλος γάρ ἐστὶν ὁ ἐπὶ κο-
πρίας καὶ ἄλλος ὁ ἐπὶ θρόνου, κατὰ τὸ γε-
40 γραμμένον, καθήμενος, καὶ ἄλλως ὁ ὀφθαλ-
μὸς τέρπεται ἐπὶ τῇ τιμιωτέρᾳ καὶ ἀτιμω-
τέρᾳ ὕλῃ. εἰ δὲ καὶ φαίη τις ἐφθακέναι εἰς
μέτρον τελειότητος τὸν χρυσὸν ὡς μόλυβδον

3/4 κῶδ. δακτυλίδρας. 27/28 κῶδ. περπερείας, περ-
περία. 81 κῶδ. ἐκφευζόμεθα.

καθορᾶν, ἐν ᾧπερ ἐλέγχεται ὑπὸ τοῦ ἁγίου
ἐκείνου γέροντος ὁ ἐγκαυχησάμενος, ὅτι βία
λογισμοῦ τοῦτό τις κατορθοῖ—δέδεται γὰρ
μόνον τὰ πάθη, φησὶν—, πῶς ἄρα καὶ τὸ
σκανδαλίζειν ἐτέρους ἀποδράσει, οὐτινος τὸ
5 κρῖμα βαρὺ καὶ ἀπαραίτητον; εἰ μὲν γάρ
εἰσιν ὁμοταγεῖς, πάντως καὶ ὁμοζηλοῦσι καὶ
ἀντιμιμοῦνται τὰ ἴσα πράσσειν· εὐζήλωτον
γάρ τι πρᾶγμα ἢ κακία, καὶ χρεῖα πρὸς
τοῦτο ἐπιζητεῖν τὸν ἄσπρον καὶ χρυσαῖον
10 χαλκόν, τὴν τε γραμμοειδῆ καὶ τεχνικὴν
ἐπεξεργασίαν, τὴν τε στρογγυλοειδῆ καὶ βα-
φικὴν τῶν κομβίων ἀποτόρνουσιν, ὡσαύτως
καὶ τὴν πυξινόρραφικὴν καὶ ἑτεροβαφῇ καὶ
πολυγραμμῇ τῶν λωρίων ποίησιν. εἰ δὲ
15 κοσμικοὶ εἴεν, πόσος ὁ γέλως καὶ τὸ πρό-
σκομμα; τί γὰρ καὶ ὀρώντες εἴπωσιν; "ἀλλ'
οὐχ ὅτι καὶ οὗτοι ἐν τοῖς ὁμοίοις ἡμῶν πά-
θεσι κατακυλίνονται" καὶ τὸν κατ' αὐτοὺς καλ-
λωπισμὸν αἰρούμενοι, καὶ ἐν τούτοις ὡραί-
20 ζονται οἱ ἀφάρκαυκοι καὶ ψευδομόναχοι
λέγοντες· "βαβαὶ οἱ θηλυμανεῖς καὶ χρεμε-
τίζοντες ἐπὶ τὰς ὁμοταγεῖς αὐτῶν"! καὶ γε
ἀξίως τοῦτο καὶ ἀκούομεν καὶ ἀκουσόμεθα.
αὐτοὶ δὲ ὅμοιως, ἐρωτῶ, ὥσπερ καὶ γὼ ἐμαυτῷ
25 συνεπίσταμαι, οὐχὶ ἐνορῶντες ὡς, ὅτε ἐν κό-
σμῳ ἤμεν, τὰ αὐτὰ συναπεφθεγγόμεθα; ναί,
τὸ κατ' ἐμὲ ἐξαγορεύω, ὅτι, ὁπόταν εἶδον
μονάζοντα καλοφώρητον, ἐγναμμένα περιβε-
30 βλημένον, κορόβαφα, ἀποστίλβοντα, λεπτό-
τατα καὶ φιλοέργαστα, καλίκια τε φοροῦντα
ἢ ὑποδήματα ἐστιλβωμένα καὶ συνηρμο-
σμένα τῷ ποδὶ κατὰ λόγον, ἀποκρεμώμενον
ἔχοντα περὶ τὴν ζώνην παγκαλῇ χαλκό-
φελλον χαλκοκέφαλον μάχαιραν, ἔστι δ' ὅτε
35 καὶ ἀργυρόμικτον (ἐπεὶ καὶ χαλκοκλείδιον
καὶ ὀδοντογλύφιον καὶ τὰ τούτοις ἐπόμενα,
μάλιστα καὶ ἐποχούμενον ἵππῳ ἢ ἡμιόνῳ
εὐσάρκῳ καὶ εὐβαδίστῳ καὶ πολυτίμῳ, καὶ
ταῦτα μετὰ σέλλης ἡλίκης καὶ χαλινοῦ
40 χαλκενδέτου), μέγα βλαβεῖς ἐμίσουν καὶ τὴν
ιδεάν αὐτοῦ. ἐκεῖνον δὲ ἐφίλουν ὁρᾶν, τὸν
τὰ ἀπέρριττα φοροῦντα καὶ ἀγράμμιστα, τὸν

26 ὅτε] κῶδ. ὅτι. 30 κορόβαφα] οὕτως ἐν τῷ κώδικι·
πρβλ. σελ. 17, 22.

πεζοποροῦντα, τὸν ἀκαλλωπιστοπρόσωπον καὶ ἀπερικλυστόχειρον καὶ ἐκ τῶν τοιούτων ἀποπνέοντα, ἀλλ' οὐχὶ ἄλλως εὐωδιάζοντα· κἀν τούτῳ φωτιζόμενος ἐδόξαζον τὸν θεὸν 5 καὶ ἐλογιζόμεν τὸ σχῆμα ἁγίων καὶ ἀλλότριον τῆς κενῆς δόξης τοῦ κόσμου καὶ πρὸς τὰ ὅμοια ἐπόθουν ἐπιλέγεσθαι.

Ταῦτα οὐκ ἔγωγε μόνος ὁ τάλας, ἀλλ', ὥς οἶμαι, καὶ πᾶς τις ἐπισκῆπτων, εἰ ἀλη- 10 θές τὸ κριτήριον ἔχει τῆς συνειδήσεως, οὕτως εὐρήσει. πῶς δὲ καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπαγορεύσαντος μετὰ τῶν ἄλλων ἡμῶν μηδὲ τὴν τοῦ χαλκοῦ ἐν τῇ ζώνῃ κτήσασθαι, ἡμεῖς ὥς ἐπιλαθόμενοι 15 τῆς ἐντολῆς τοῦτο πράσσομεν; κἀν γὰρ τοῦ χαλκοῦ τὸ εἶδος ἐν τῇ ζώνῃ οὐ πάρεστιν, ἀλλὰ περὶ τὴν ζώνην, ἣ ἐν τῷ μαχαιρίῳ, ἣ ἐν τῷ κλειδίῳ. καὶ ὁ αὐτὸς ἀποδέδει- κται λόγος, κἀν βραχύ τι, ὅτι ὅλως οὐ καθαρεύο- 20 μεν τὴν θεοπαράδοτον ἐντολὴν φυλάσσειν. δυνατοῦ τοίνυν ὄντος ἡμῖν τὴν χρεῖαν ποιῆσαι καὶ ἐν μαχαιρίῳ τοῦ σιδηροφελίου ὄντος, καὶ ἐν κλειδίῳ ὡσαύτως, καὶ ἐν γραφείῳ ὁμοίως, καὶ ἐν τοῖς ἐτέροις ὀργάνοις, πλὴν 25 τῶν κατὰ ἀνάγκην, ὥσπερ πάλιν καὶ ἐν τοῖς κομβίοις τὸ ἀπὸ ξύλου, καὶ ἐν τοῖς πινακιδίοις τὸ ἄνευ πυξίδος καὶ γλυφί- δος, καὶ ἐν τοῖς λωρίοις τὸ ἄνευ μετάξης καὶ γραμμίδος, ὡσαύτως καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς 30 ὁμοιοτρόπως, τί ματαιοπονοῦμεν καὶ πρὸς ὠραϊσμόν καὶ καλλωπισμόν λίχνων ὀφθαλ- μῶν τὰ τοιαῦτα ἀνθαιρούμεθα, ἔξω βαίνοντες τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀπερίττου, προσθήσω δ' ὅτι καὶ τῆς ἐντολῆς;

35 'Ἄλλ' εὐλογητὸς ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς μου, ὁ ἀγαθὸν ὡμῶν τὰς ψυχὰς συλλογίσασθαι τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀπορρίψασθαι τὰ βλαβερά, καὶ μὴ ὅτι μικρὰ καὶ εὐτελῆ ἐστὶ ταῦτά τις ἀντηγορεύτω καὶ ὅτι "ὄφελον τὰ μέγιστα 40 κατορθοῦν". ἀμαθῶς καὶ ἀφρόνως ὁ τοιοῦτος φθέγγεται. ἀδελφεὲ γάρ μου ἀγαπητέ, εἰ μὴ τὸ μικρὸν φορτίον δυνηθείης ἄραι καὶ

19 Ματθ. ι', 9. Μάρκ. ζ', 8. 15 κῶδ. πράσσωμεν. 22 κῶδ. σιδηροφελίου. 27 κῶδ. πινακιδίοις. 28 με- τάξης] κῶδ. μετὰξως ἐξ ἀνυπάρχτου τύπου μετὰξως.

εἰ μὴ τὴν πρώτην βαθμίδα ἰσχύσης ἐπιβῆ- ναι, πῶς δυνηθείης τὰ βαρύτερα ἀναβαστά- ξαι καὶ εἰς τὴν δευτέραν στάσιν τῆς κλί- μακος ἀναπηδῆσαι; ἀπάτη διαβόλου τοῦτο ἐπὶ πάσης ἐντολῆς θεοῦ. τί λέγει ὁ ἅγιος 5 Δωρόθεος; ὅτι, φησὶν, ἐκ τοῦ λέγειν "τί γὰρ ἐστὶ τοῦτο καὶ τί ἐστὶν ἐκεῖνο" λαμ- βάνει τις κακὴν καὶ μικρὰν νομήν, καὶ ἄρ- χεται καὶ τὰ μεγάλα καὶ βαρύτερα κα- ταφρονεῖν καὶ καταπατεῖν τὴν συνειδήσιν. 10 οὕτως τοιγαροῦν ἐστὶ καὶ ἄνω κατὰ μικρὸν εἰς ἀρετὴν ἀνιέναι καὶ κάτω εἰς τὴν ἁμαρ- τίαν κατιέναι διὰ τῆς τῶν μικρῶν ἐπανα- λήψεως, εἰ βούλει δὲ καὶ ὥς ἐπὶ τῶν γραμμάτων πρῶτον μαθεῖν σε δεῖ τὰ στοι- 15 χεῖα καὶ ὥς ἐπὶ δρόμου πρῶτον βηματίσαι καὶ ὥς ἐπὶ παντὸς ἄλλου κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον ἀπάρξασθαι. ὑμεῖς οὖν χάριτι Χρι- στοῦ, τέκνα μου, καὶ ἀπήρξασθε καὶ ἐδρά- μετε, ἀλλὰ καὶ τρέχετε, ἀλλὰ καὶ ἔτι δρᾶ- 20 μοιτε δυνάμει θεοῦ καὶ σταματίσσετε, ὃ συμβαίνει διὰ θανάτου, ἵνα καὶ τὰ ἔπαθλα τῆς νίκης κομίσησθε παρὰ τοῦ ἀγωνοθέτου δεσπότη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ 25 τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΑ'.

Περὶ τοῦ νήφειν καὶ πράττειν τὰ ἀξιά- γαστα τῆς μακαρίας ὑποταγῆς καὶ [περὶ] τοῦ 30 προσέχειν ἑαυτοῖς.

'Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, πά- λιν ἀρχόμεθα διὰ χρόνου εἰς τὴν κατὰ συ- νήθειαν κατήχησιν ἔρχεσθαι, ἦγοντες ἀπὸ τῆς ἀποδημίας. καὶ οὗτός μοι πρῶτος ὁ λό- 35 γος, ὅτι εἴτε ἀποδημοῦμεν, εἴτε ἐνδημοῦμεν, εὐχὴ ἡμῖν ἐστὶν ἀεὶ, εἰ καὶ ῥυπαρά, πε- रिφυλάττεσθαι πάντας ὑμᾶς σώους καὶ εἰλι- κρινεῖς καὶ ἀπροσκόπους ἐν ταύτῃ τῇ ἀγίᾳ καὶ ἐναρέτῳ πολιτείᾳ ὑμῶν, καὶ μηδένα ὑπὸ 40 τῆς τοῦ διαβόλου ἐπηρείας ὑποσκειλίζεσθαι, ἀλλὰ νήφειν καὶ ἐγρηγορεῖν ἕκαστον εἰς τὸ πράττειν τὰ δέοντα καὶ ἀξιάγαστα τῆς μακαριστῆς ὑποταγῆς. τούτου γὰρ σφζομέ-

νου, οὐδεμία μοι περὶ τῶν ἄλλων λύπη, εἰ καὶ λυπεῖν εἴωθεν, λέγω δὴ ἐν τῇ στε-
νοχωρίᾳ τῆς σωματικῆς ζωῆς ἡμῶν, ὡς
ἤδη κατὰ τὸ παρὸν συνεισήνεκται. ἀλλὰ καὶ
5 τὴν στενοχωρίαν εὐρυχωρίαν λογίζομαι, καὶ
τὴν πενίαν πλοῦτον, καὶ τὴν ἀπορίαν εὐπο-
ρίαν, καὶ τὴν στένωσιν πλατυσμόν, καὶ τὰ ἄλ-
λα ὡσαύτως, ἔχων τὴν ἐλπίδα χειραγωγού-
σάν με, πεπιστευκώς, ὅτι "οὐ λιμοκτονήσει
10 κύριος ψυχὰς δικαίων", καὶ ὅτι "οὐκ ἔγκα-
ταλείψει τοὺς ὁσίους αὐτοῦ", οἳ οἱ ἐστε ὑμεῖς,
χάρτι Χριστοῦ τῇ ἄνωθεν προνοίᾳ διατρε-
φόμενοι καὶ θαλπόμενοι, οὐ μόνον τῇ κατὰ
ψυχὴν θεωρίᾳ, ἀλλὰ καὶ τῇ κατὰ σῶμα ὑπη-
15 ρεσίᾳ. τίς γὰρ τοσοῦτον πλήθος, τὸ πλεῖστον
μέρος ἐκ πτωχείας συνιστῶν καὶ οὐκ ἔχων
ἀνθρωπίνην συνεισφοράν, δύναται ἂν ἐκθρέψαι
καὶ τὰ δεόντα καὶ αὐτάρκη συμπορίσαι, εἰ
μὴ θεοῦ δάκτυλός ἐστιν ὁ κάμων; ἐπά-
20 ρατε τοῖνον τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ ἴδετε,
ὅτι καὶ γέροντες καὶ ἀσθενεῖς καὶ κατακεί-
μενοι καὶ παῖδες καὶ νήπια, οὐ μὴν ἀλλὰ
καὶ ἀστικοὶ πολλοί, ἐξότε εἰσῆλθομεν ἐν
ταύτῃ τῇ βασιλίδι πόλει, καὶ τούτοις πᾶσι
25 τὰ πρὸς χρεῖαν ἐπαρκεῖ κύριος. καὶ οὐκ
ἔστιν ἀξιοθαύμαστον; καὶ οὐκ ἔστιν ἀξιομα-
κάριστον; ναί, λέγω ὑμῖν, τέκνα καὶ ἀδελφοί
μου, ἀλλ' ἐάν καὶ ἡμεῖς ἐν ταπεινοφροσύνῃ
πολλῇ μὴ ἀναπεπτωκότες ὦμεν, ἀλλὰ καὶ
30 τὰ παρ' ἑαυτῶν εἰσάγοντες καὶ μοχθοῦντες
ὑπὲρ τῆς εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὀφειλομένης
χρείας. τότε γὰρ καὶ θεὸς ἐπικλίνεται, ὁπό-
ταν ὁρᾷ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐνεργουμένας
ὑπὸ τοιοῦτου πλήθους, ἐξ ἀφανῶν τρόπων
35 πόρους αὐταρχείας ἀπεκφαίνων. διὰ τοῦτο
παρακαλῶν παρακαλῶ καὶ ὑπομνήσκων ὑπο-
μνήσκω· ἕκαστος, ἐν ᾗ ἐκλήθη διακονία,
σπουδαζέτω πολυκάματος καὶ πολύκαρπος εἶ-
ναι, καὶ νοητῶς καὶ αἰσθητῶς, ἐπεὶ καὶ θά-
40 τερος ὑπὸ θατέρου διαγινώσκεται, καὶ ὁ κα-
τὰ τὸ σῶμα σπουδαῖος, δῆλον ὅτι καὶ κατὰ
ψυχὴν ὑπάρχει, ὥσπερ καὶ ἄκαρπος κατὰ
ψυχὴν ὁ ἀμελής περὶ τὴν ἔξω θεωρίαν.

9/10 Παροιμ. ι', 8. 10/11 Ψαλμ. λς', 28. 28 κῶδ.
ταπεινωφροσύνη.

Δεύτερος δὲ ἐκεῖνός μοι λόγος, ὅτι κοινὰ
εἰσι τὰ πάντα, καὶ οὐ μόνον τὰ σαρκικά
καὶ αἰσθητά, ἀλλὰ καὶ τὰ πνευματικά καὶ
νοητά, αἱ ἀρεταὶ καὶ εὐπραξίαι. ἀλλήλοις
κοινωνοῦμεν καὶ εἰς ἀλλήλους περιχωροῦμεν, 5
ὥσάν ἐπὶ τῆς τοῦ σώματος ὑποδείξεως,
καθὼς ὁ ἀπόστολος λέγει, ὅτι "τὸ σῶμα ἐν
ἐστὶ καὶ μέλη ἔχει πολλά· πάντα δὲ τὰ
μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἐνὸς πολλὰ ὄντα ἐν
ἐστὶ σῶμα, καὶ εἴτε πάσχει ἐν μέλος, συμ- 10
πάσχει πάντα τὰ μέλη, εἴτε δοξάζεται ἐν
μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη". καὶ ὡς
ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ἡρτηται ἡ ἐφ'
ἐκάστῳ μέλει ἐνεργουμένη χρεῖα, καὶ δε-
ξιά καὶ ἀριστερά, οὕτω καὶ ψυχικῶς ἡμᾶς 15
ἐστὶ θεωρεῖν. ὁ πατήρ μου καὶ πατήρ
ὑμῶν τὸ πρῶτον, ἐγὼ δεύτερον, εἶτα ὁ καθε-
ξὺς μέχρι καὶ τοῦ ἐσχάτου ἔξει καὶ τὸν
ἐπαινον καὶ τὸν φόγον ἐν ἡμέρᾳ τῆς ἀντα-
ποδόσεως. ἀλλὰ μὴ δοκεῖτε με εὐφραίνει- 20
σθαι τὸ πλεῖον ἔχοντα ὡς πρῶτον τῶν κα-
λῶν· δεδιῶ γὰρ καὶ τρέμω, ὅτι, ὥσπερ ἐπὶ
τοῦ ἀγαθοῦ, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ κακοῦ ἀντεί-
σαξίς ἐστὶ καὶ τὸ πολλοστόν τῆς ἐνεργου-
μένης κακίας. ἐγὼ ὁ ταλαίπωρος ἀποκληροῦ- 25
μαι κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ τὸ ὀλιγοστόν ἐσχά-
του ἔχοντος. ταῦτα οὖν γινώσκοντες, τέκνα μου,
πάντες δράμωμεν, πάντες ἀγωνισώμεθα, πάν-
τες συνεισενέγκωμεν, καὶ μηδεὶς ἐπὶ ζημίᾳ
μηδὲ ἐπὶ ἐλαττώσει εἶη τοῦ κοινωνικοῦ ἔρ- 30
γου, κατὰ τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ διακονίαν καὶ
δύναμιν.

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἴστε γινώσκοντες, ὅτι
οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς τὴν στάσιν τῶν βαθμῶν
ὀρίζομεν, καὶ θεὸς τάχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖ- 35
νῃ, ἄλλο γὰρ φησι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ καὶ
ἄλλο τὸ τῶν ἀνθρώπων· προάξει γὰρ τυχόν
τὸν τριακοσιοστόν τρίτον ἢ τέταρτον, καὶ
τὸν δέκατον καταβιβάσει εἰς τὸ μεσαίτα-
τον, καὶ τὸν ἑσχατον ἀναβιβάσει εἰς τὸ πρῶ- 40
τιστον, κατὰ τὴν ἐκάστου ἐπιμέλειαν καὶ
ἀρετήν. καὶ εἰ καὶ φοβερὸν εἰπεῖν, ἀλλ' ἐξώ-

7/12 Κορινθ. 1, ιβ', 12-27. 10 κῶδ. πάσχη. 11 κῶδ.
δοξάζεται. 14 κῶδ. μέλη. 24 κῶδ. πολλοστόν. 26
κῶδ. ὀλιγοστόν.

σει ἴσως καὶ ἐκ τοῦ συστήματος παντάπα-
 σιν, καὶ εἰς κόλασιν παραπέμψει τὸν κἀν-
 ταῦθα ἐτερόφυγον καὶ ἀλλόφρονα καὶ γνω-
 μικῶς διασχίζόμενον, ὥσπερ κἀμὲ τὸν ἀμαρ-
 5 τωλὸν διὰ τὰ πονηρά μου ἐπιτηδεύματα καὶ
 τὴν ἀμέλειαν. τί γὰρ ὑμῖν δοκεῖ; ὅτι μὴ
 διακενῆς ὁ ἀποδημῶν ἀποδημεῖ καὶ ὁ πραγ-
 ματευόμενος πραγματεύεται, καὶ ὁ ἀροτριῶν
 ἀροτριᾷ, καὶ ὁ ὁδοιπορῶν ὁδοιπορεῖ, καὶ ὁ
 10 ἀλιεύων ἀλιεύει, καὶ ὁ σκάπτων σκάπτει,
 καὶ ὁ ἀρτοποιῶν ἀρτοποιεῖ, καὶ ὁ κελλα-
 ρεύων κελλαρεύει; καὶ παρίειμι τὰ ἄλλα,
 διὰ τὸ μῆκος τοῦ λόγου. μὴ οὗτοι πάντες
 ἐλλιμπανόμενοι καθίσματος καὶ ἡσυχίας καὶ
 15 στιχολογήσεως καὶ ψαλμωδίας οὐ διαμερί-
 σονται ἐξίσου τοῖς οἴκοι καθημένοις; πάνυ γε,
 ὥσπερ ἔστιν ἰδεῖν ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν πόλε-
 μον σκύλων καὶ λαφύρων. καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖ
 ἴσα τῶν ἔξω πολεμούντων καὶ οἱ ἐναπομεί-
 20 ναντες ἐν τῇ παραφυλακῇ διανέμονται.
 καὶ ἐπὶ μὲν τῶν ἀνθρώπων ἔστι λαθεῖν καὶ
 κλέψαι τὸ δίκαιον, ἐπὶ δὲ τοῦ θεοῦ τοῦ
 ἀδεκάστου οὐδαμῶς. ἀλλ' ὃ μέτρῳ μετροῦ-
 μεν, ἀντιμετρηθῆσεται ἡμῖν, ὡς γέγραπται.
 25 Διὰ τοῦτο, ἀδελφοί μου, προσέχωμεν τοῖς
 λαληθεῖσι καὶ μὴ ζημιῶμεν οἱ ἔσω τοὺς
 ἔξω καὶ οἱ ἔξω τοὺς ἐνδον, οἷον οἱ φάλλον-
 τες καὶ προσευχόμενοι τοὺς διακονοῦντας,
 οἱ ἀσθενοῦντες τοὺς ὑγιαίνοντας (ἀλλ' ἴσως
 30 εἴποι τις ἐνταῦθα, ὅτι "καὶ τί δύναται" ἂν ὁ
 νοσῶν ἐργάσασθαι"; καὶ μάλα τὴν εὐχαρι-
 στίαν, τὴν ἀγογγυσίαν, τὴν ὑπομονὴν τῶν
 ἀλγηδόνων), ἔπειτα οἱ καλλιγραφοῦντες τοὺς
 σκάπτοντας, οἱ ἀροτριῶντες, οἱ ἀμπελουρ-
 35 γοῦντες τοὺς διακονοῦντας καὶ ὁδοιποροῦντας,
 οἱ κελλαρεύοντες καὶ ἀριστοποιοῦντες τοὺς
 μαχιπεύοντας καὶ ὀψοποιοῦντας, οἱ ἐπιτη-
 ροῦντες καὶ ἐπιστημοναρχοῦντες τοὺς ἀλιεύ-
 οντας καὶ τεκτονεύοντας, καὶ ἀπλῶς κατὰ ἀν-
 40 τίφρασιν ἕκαστος ἕκαστον, ὅτι ὁ θεὸς ἐπι-
 βλέπει τὰς ὁδοὺς ἡμῶν καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον
 αὐτοῦ πάντες ἡμῶν οἱ λόγοι καὶ γράφονται

23 κῶδ. ἀδικάστον. 23/24 Ματθ. ζ', 2. Λουκᾶ ς', 38.
 26 κῶδ. ζημιούμεν. 30 κῶδ. εἴπει. 41 ἐπιβλέπει
 τὰς ὁδοὺς ἡμῶν] Σειράχ κγ', 19.

καὶ γραφήσονται, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 αἱ βίβλοι τῶν πράξεων ἡμῶν ἀνοιγῇσονται
 καὶ τὰ ἐκάστου ἔργα ἐμφανισθῇσονται, καὶ
 "ἀπολήψεται ἕκαστος κατὰ τὸν κόπον αὐτοῦ".
 εὐχομαι τοιγαροῦν πάντας ὑμᾶς τότε καὶ 5
 ἐπαινεθήσεσθαι καὶ στεφανωθῆναι διὰ τῶν
 ἐνταῦθα ἱερῶν ὑμῶν ἀγώνων καὶ σπουδα-
 σμάτων, ὃ τέχνα καὶ ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ
 Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ
 κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύ- 10
 ματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΒ'.

Ὅτι πάνυ ὠφελούμεθα καὶ προκόπομεν
 ἐπὶ τὰ πρόσω κατηχούμενοί τε καὶ διδα- 15
 σκόμενοι.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, ὡς ἕκαστος
 ὑμῶν ἐπέχει διακονίας ἐν ταύτῃ τῇ ἀγίᾳ
 συνοδίᾳ, κἀγὼ ὁ τάλας λαχὼν ἀναξίως τοῦ
 ἄρχειν καὶ λέγειν οὐκ ὀφείλω ἀμελεῖν τῆς 20
 διακονίας μου, ἀλλ' ἀεὶ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ
 τὴν ἐβδομαρήσιον κατήχησιν ποιεῖσθαι, ὅπως
 ἂν ἔχω δυνάμεως. ἴσως τέ τινες φήσειεν,
 ὅτι "τί γὰρ καὶ κερδαίνομεν ἐκ ταύτης, ἐφ'
 ὅσον εἰς ἔργον τὰ λαλούμενα οὐ προάγομεν; 25
 πολλάκις γὰρ ἀκούοντες περὶ τοῦ μὴ δεῖν
 γελᾶν, οὕτω τοῦτο κεκατωρθώκαμεν, καὶ
 πλειστάκις διδασκόμενοι περὶ τοῦ μὴ δεῖν
 ἀργολογεῖν ἔτι ἀργολογοῦμεν, καὶ πολλάκις
 νουθετούμενοι περὶ τοῦ μὴ δεῖν φθονεῖν ἢ 30
 βασκαίνειν τὸν πλησίον ἔτι ὑπὸ τοῦ πάθους
 διοχλούμεθα, καὶ ἀπλῶς ὑπομνησόμενοι
 περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀμελῶς διακεῖσθαι ἐν τε
 ταῖς νυκτεριναῖς καὶ ἡμεριναῖς ψαλμωδίαις
 καὶ προσευχαῖς ἔτι ἀπομετεωριζόμεθα καὶ 35
 ἀπονυστάζομεν, καὶ αἰσθητῶς καὶ νοητῶς,
 καὶ τὰ τούτοις ὅμοια ἐπιφθεγγόμενοι". ἀλλ'
 οὐκ εἰκότως ταῦτα οἱ λέγοντες λέγουσι, πρῶ-
 τον μὲν ὅτι οὐ ῥᾶδιον τὸ ἀνώτερον τῶν πα-
 θῶν γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ τῶν πασῶν κόπων 40
 καὶ σπουδῶν κοπωδέστερον καὶ σπουδαιότε-
 ρον· δεύτερον, ὅτι, ὥσπερ ἐπὶ τινος κλίμακος

4 Κορινθ. 1, γ', 8. 14 κῶδ. ὀφελούμεθα. 40 πα-
 σῶν] οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

οὐκ ἔστιν εὐδύς τινα ἐπιβάντα ἀπὸ τῆς πρώ-
της βαθμίδος ἐπὶ τὴν ὑστάτην ἀναπηδᾶν, τῇ
δὲ καθ' ἑξῆς ἀνόδῳ ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀνέρχε-
σθαι, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ἀρετῆς ταῖς κατὰ
5 μικρὸν αὐξήσεσι φθάνομεν, εἰ θέλομεν τῆς
κορυφῆς ἐπιλαβέσθαι. ὥστε συμφέρουσα καὶ
ἡ κατηχητικὴ ὑπόμνησις ἐμοί τε καὶ ὑμῖν,
μετάγουσα καὶ μεταφέρουσα κατὰ μικρὸν ἐπὶ
τὸ ἄναντες, μᾶλλον δὲ ἐκ τῶν χαμόθεν ἐπὶ
10 τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ τὰς τιμίας ὑμῶν
ψυχάς. καὶ ἄλλως δὲ ἐννοῆσαι χρή, ὅτι, εἰ
οὕτως, λαλουμένων καὶ ἀκουομένων τῶν ὀφει-
λόντων γενέσθαι καὶ κατορθωθῆναι εἰς δό-
ξαν θεοῦ, οὐ γίνεται ἐπικράτησις τῶν παιδῶν,
15 τί δ' ἂν ἐμελλε συμβαίνειν καὶ εἰς πόσον
ἐφθάζομεν κατόπιν εἶναι σιωπῶντες καὶ μὴ
διευκρινοῦντες καὶ ὑποφαίνοντες τὰ ὀφειλό-
μενα;

Ἐγὼ δεδιδάγμαι παρὰ τῶν ἁγίων πατέ-
ρων, ὅτι περ οἱ λόγοι ὁδὸς ἐπὶ τὰ πράγ-
ματά εἰσιν, εἴτε χρηστοί, εἴτε ἐτέρως ἔχον-
τες, καὶ εὖ οἶδ' ὅτι τὸ λαλεῖν τὰ κρείττονα
εἰς πράξιν ἡμᾶς ἐκάστοτε φέρει. καὶ ὁμο-
λογῶ, τέκνα μου, ὅτι ἐκ τῶν θεοπνεύστων
25 ἀναγνωσμάτων μικρὸν τε καὶ ἐκ τῆς ταπει-
νῆς ἡμῶν κατηχήσεως πάντοτε ἐπανερχε-
σθε καὶ πάντοτε ἐπιτείνεσθε, ἀλλὰ κατὰ
μὲν τὸ πρότερον οἱ ἐμπαθεῖς πρὸς ἀνάνηψιν
καὶ βελτίωσιν, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον οἱ ἐνά-
30 ρετοι πρὸς τελείωσιν, καὶ ὁμολογοῦμεν τὴν
χάριν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν εὐεργεσίαν, καὶ οὐ
κρύπτομεν τὸν ἔλεον. βλέπετε γὰρ ὅτι
σχεδὸν οὔτε μάχαι γίνονται, οὔτε συκοφαν-
ταί, οὔτε κατηγορίαι, οὔτε λοιδορίαι, οὔτε
35 παρακοαί, οὔτε σφετερίσεις καὶ λαθροφαγαί·
ἀλλὰ καὶ εἰ γίνονται, ἐπεὶ περ ἐσμέν ἐν τῇ
εὐολίσθῳ ταύτῃ σαρκί, θᾶττον καταστέλλον-
ται, τοῖς ἐπιτιμίοις οἱ ἀλόντες θεραπευόμε-
νοι· καὶ γὰρ οἱ μὲν ἀφορίζονται, οἱ δὲ ξη-
40 ροφαγοῦσιν, οἱ δὲ παρίστανται, οἱ δὲ ῥητάς
γονυκλισίας βάλλουσι προσφόρως, κατὰ τὸ
ἐπιβάλλον τῇ θεραπείᾳ τοῦ πάθους μέτρον.
διὸ μηδεὶς λεγέτω, ὅτι οὐκ ὠφελούμεθα κα-

τηχόμενοι, μηδὲ πάλιν ὅτι οὐ προκόπομεν
διδασκόμενοι. καὶ ὠφελούμεθα καὶ προκό-
πομεν, χάριτι Χριστοῦ καὶ συνεργείᾳ τῶν
εὐχῶν τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν,
καὶ ἀναβαίνοντες ἀναβαίνομεν ταῖς καλαῖς 5
ἀναβάσεσιν ἐπὶ τὸ ὄρος τῶν ἀρετῶν, φωτι-
ζόμενοι καὶ ἱερούμενοι καὶ θεοποιούμενοι.

Ἄλλ' ἐπεὶ κόπῳ πολλῷ καὶ μόχθῳ, ὥς
εἴρηται, κατορθοῦται, παρακαλῶ καὶ ἀντι-
βολῶ καὶ δέομαι, ἐπιμείνομεν τῇ καλῇ ἡμῶν 10
ταύτῃ προθέσει, καὶ τὰς διψυχίας ἀεὶ περι-
κόπομεν, καὶ τὰς ὀλιγωρίας ἀεὶ ἐξοστραί-
ζομεν, καὶ νευρώμεν ἑαυτοὺς ταῖς ἀγαθαῖς
ἐλπίσι καὶ ταῖς μελλούσαις ἀνταποδόσεσι τῶν
αἰώνιων ἀγαθῶν, καὶ τοῦτο ἕως ἂν ἐμπνέω- 15
μεν, ἵνα ἐκ τῶν παρόντων ὀχληρῶν καὶ ἐπι-
πόνων ἀπάραντες διὰ θανάτου κληρονόμοι
καταξιώθωμεν γενέσθαι τῆς βασιλείας τῶν
οὐρανῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν,
ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ 20
τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΓ'.

Ὅτι χρή ἀναδραμεῖν ταῖς ἐννοίαις καὶ
ἀναθεωρῆσαι τοὺς βίους τῶν πατέρων ἡμῶν 25
καὶ ὁμοιοτρόπως αὐτοῖς πολιτευθῆναι.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, πρὸς
τὰς συμβαινούσας ἡμῖν θλίψεις καὶ δυσχε-
ρείας σχεδὸν εἰπεῖν καθ' ἑκάστην ἡμέραν,
εἰ ἑώρων σωματικῶς, εἶχον ἂν πάλαι ἕξα- 30
τονῆσαι καὶ δοῦναι ἄλλῳ τὰς ἡνίας τῆς προ-
στασίας· ἐπεὶ δὲ πρὸς θεὸν ὁ ταπεινός μου
νοῦς ἀναβλέπει, δι' ὃν καὶ ὑμεῖς κέκλησθε
ἐνταῦθα καγὼ παρέδωκα ὑμῖν ἑμαυτόν, οὐκ
ἀπευδοκῶ, κἂν ἀνευδόκητός εἰμι, οὐδὲ ἀπο- 35
λέγομαι, κἂν ἄλογός εἰμι, οὐδὲ ἀπογινώσκω,
κἂν ἀπεγνωσμένος εἰμί, ἀλλ' ἐπειγόμεναι καὶ
συγκαίωμα καὶ συνθλίβομαι καὶ συντριβομαι,
καὶ πάντα ἐτοίμως ἔχω παθεῖν, τοῦ Χρι-
στοῦ δυναμοῦντος, δι' εὐχῆς τοῦ πατρὸς μου 40
καὶ πατρὸς ὑμῶν, ἔνεκεν ὑμῶν τῶν ποθη-

32 Ψαλμ. λθ', 11 «οὐκ ἔκρυψα τὸ ἔλπός σου». 41
κωδ. γονυκλησίας.

28 Novae patrum bibliothecae tomus nonus, pars
II, σ. 86-88.

τῶν μου, μάλλον δὲ — ἀληθὲς εἰπεῖν — δι' αὐτὸν τὸν κύριόν μου καὶ δεσπότην. εἰ γὰρ αὐτὸς ὁ κτίσας τοὺς σύμπαντας αἰῶνας κατεδέξατο δι' ἐμέ, τοῦτο δὲ ἐκάστῳ ἐφαρμό- 5 ζει, καὶ εἴλετο τῷ τῆς οἰκονομίας μυστηρίῳ πειρασθῆναι, ὕβρισθῆναι, χλευασθῆναι, ὀνειδισθῆναι, καταγελασθῆναι, σταυρωθῆναι τε καὶ λογχυσθῆναι καὶ τεθνάναι, τί μὴ ὑποστήσωμαι, μάλλον δὲ τί μὴ ὑποστησώμεθα συμ- 10 βουλευτικῶς; ἀλλὰ θλίψεις, ἀλλὰ στενοχωρίας, ἀλλὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐκεῖνο. καὶ γάρ, ἐὰν καλῶς πραγματευσώμεθα καὶ γρηγορήσωμεν καὶ διασπουδάσωμεν, κερδανοῦμεν ἀθάνατα καὶ αἰῶνα. ἐὰν δὲ ῥαθυμήσωμεν καὶ ἀπο- 15 κνήσωμεν, θησαυρίζομεν "ὄργην ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως καὶ ἀποκαλύψεως θεοῦ".

"ὦ, ποῦ ποτέ εἰσιν αἱ ἄγαι ψυχαι ἐκεῖ-
ναι; ὦ, ποῦ ποτε ἀπέλιπεν ὁ κατ' ἐκείνους πόθος καὶ δρόμος; χαρὰ αὐτοῖς ἦν καὶ εὐ-
20 φροσύνη σωματικὴ θλίψις, καὶ δόξα καὶ μεγαλυσύνη ἄκρα ἢ ταπεινοφροσύνη, ἔρως καίων καὶ φλέγων ἀνευδότως τὸ φίλτρον τοῦ κυρίου, ἐπιθυμία ἀκόρεστος οὐ τὸ οἰκεῖον θέλημα ἐκπληρῶσαι, ἀλλὰ τοῦτο πανσθενεῖ 25 μὴ ποιῆσαι, ἔφσεις ἀνεκδιήγητος οὐ τὸ ἄρχειν, ἀλλὰ τὸ ἄρχεσθαι καὶ ὑποτάσσεσθαι ἕως γήρως. ποῦ μοι ἡ γηραλέα καὶ μακαρία κεφαλὴ ἐκείνη, ἡ ἐν τῇ τραπέζῃ παρασταθεῖσα μέχρις ἐγέρσεως; οἶδας ὁ ἀναγι- 30 νώσκων. ποῦ μοι ὁ πολυπείραστος ἐκεῖνος μαργαρίτης τῆς ὑπακοῆς κατὰ τὴν τριακονταετίαν; ποῦ μοι ὁ τίς δε καὶ τίς δε; ὡς γὰρ χορεία ἀστέρων περίεστί μοι τῇ διανοίᾳ πᾶσα ἡ ἱεροσύλλεκτος πληθὺς ἐκείνη. 35 τίς ἔσχε τὴν ὑπακοὴν ἀνυπόκριτον καὶ ἐδοξάσθη ἐν τάχει; δράμωμεν ταῖς ἐννοίαις, τέκνα, ἐπὶ τὸ ἐκεῖνου μοναστήριον. ἴωμεν ἐπὶ τὰ τοῦ μεγάλου Παχωμίου σύστήματα· βλέψωμεν ἐκεῖ τὸν αἰοδιμον Ἰωάνν, Πετρώ- 40 νιον τὸν τρισόλβιον, Θεόδωρον τὸν ἡγιασμέ-

6 ὕβρισθῆναι, χλευασθῆναι] ἑλλείπει ταῦτα τῷ V. 7 καταγελασθῆναι] ἑλλείπει καὶ τοῦτο τῷ V. 11 ἐὰν] ἂν V. 13 κερδανοῦμεθα τὰ V. 15 κῶδ. θησαυρίζομεν || Ῥωμ. β', 5. 27 κῶδ. γήρως, γηραλαία. 33 κῶδ. χωρεία. 36 κῶδ. τάχη. 39 κῶδ. πετρόνιον.

νον. εἴτα πορευσώμεθα ἐπὶ τὸ τοῦ αἰοδιμου Θεοδοσίου ἀγνιστήριον, ὁψώμεθα κάκεισε Βασίλειον τὸν αἰεζῶν, Ἀέτιον τὸν θαυμάσιον, τὸν ὁδεῖνα καὶ τὸν ὁδεῖνα. κάκειθεν ἀπε- 5 λευσώμεθα πρὸς τὸ τοῦ θεσπεσίου Θεοκτί- 5 στου σεμνεῖον, πρὸς τὸ τοῦ παναγίου Εὐθυμίου καὶ Σάββα ἐργαστήριον· καὶ ἀπλῶς συντομολογῶ τὰ ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις καὶ μέσοις καὶ τελευταίοις, πῶς καὶ πόσον καὶ ποταπῶς ἡγωνίσαστο εἰς ἕκαστος τὸν ἀγαθὸν 10 αὐτοῦ δρόμον.

Ὅμοιότρόπως οὖν, τέκνα, καὶ ἡμεῖς, εἴπερ καὶ θέλομεν εὐρεῖν τὴν ζωὴν καὶ "τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν", πορευσώμεθα, πάντα φέροντες, πάντα στέγοντες, "μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόν- 15 τες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία" τοῦ ἔργου ἡμῶν, "ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαμβάνοντες τὸν θυρεὸν τῆς εὐπιστίας, ἐν ᾧ δυνήσεσθε σβέσαι τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεφυρωμένα", ἅμαχοι καὶ ἀφιλένδεικτοι διαμένοντες, χαί- 20 ροντες καὶ συγχαίροντες τῇ ἀλλήλων εὐδοκίμῃσει, συναρμολογούμενοι ἐν μιᾷ συμ- πνοίᾳ τοῦ πνεύματος ὡς ἐν τι σῶμα Χριστοῦ, εὐχόμενοι καὶ ὑπὲρ τῆς δυστήνου μου καὶ ταλαιπώρου ψυχῆς, ἵνα ὁ θεὸς τῆς εἰ- 25 ρήνης χορηγήσῃ πνεῦμα δυνάμεως εἰς τὸ ἰσχύειν διεξάγειν ὑμᾶς, κατὰ τὸ βούλημα αὐτοῦ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. 30

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΔ'.

Περὶ τοῦ μὴ ὀλιγωρεῖν ἐν τοῖς πνευμα-
τικοῖς ἀγῶσιν, ἀλλὰ συναμιλλᾶσθαι τὴν κα-
λὴν ἀμιλλαν πρὸς ἀλλήλους, τοῦ νικᾶν τὸν 35 ἀντίπαλον.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, βρα-
χυτάτης οὔσης τῆς νυκτός καὶ τῆς ὥρας ἐπι-
δεομένης μετὰ τὴν ψαλμωδίαν ἀναπαύσεως,

1 πορευσώμεθα V. 2 ὁψώμεθα V. 4 ὁδεῖνα] οὐ-
τως ἐν τῷ P, δεῖνα V. 8 συντόμῳ λόγῳ V. 10 ἡγω-
νίσαντο V. 13/14 Ἰωάν. εὐαγγ. α', 9. Ἰωάν. ἐπιστ. 1,
β', 8. 15 πάντα στέγοντες] Κορινθ. 1, ιγ', 7. 15/16
Κορινθ. 2, c', 8. 17/19 Ἐφess. c', 16. 21/22 κῶδ. εὐ-
δοκημήσει. 26 κῶδ. χωρηγήσει. 31 Novae patrum
bibliothecae t. IX, pars II, c. 56-57.

ὡς ὀχληρὰ εἶναι δοκεῖ ἡ κατήχησις. ἀλλ' οὖν μετὰ τῶν ἄλλων καταδέχεσθε καὶ ταύτην, παρακαλῶ, ἐν ὀλίγοις ῥήμασιν ὑπομνήσκοντός [μου] περὶ τῆς ἀσκήσεως ὑμῶν, ἐν ᾗ
 5 ἐκλήθημεν καὶ δι' ἧς ἀφείδημεν τῶν προτέρων ἀμαρτημάτων, καὶ ὑπὲρ ἧς ἀγωνιζόμεθα καὶ τληπαθοῦμεν καθ' ἐκάστην ἡμέραν· στενὴ γάρ ἐστιν ὡς ἀληθῶς ἡ ὁδὸς καὶ τεθλιμμένη, κατὰ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πρὸς
 10 τὴν πλατεῖαν καὶ εὐρύχωρον καὶ τοὺς πολλοὺς ἀπάγουσαν εἰς τὴν ἀπώλειαν. ἀλλ' οὖν ὅτι ζωῆς αἰωνίου ἐπαγγελίαν ἔχει, χαιρώμεθα τοίνυν, τέκνα μου, καὶ προθυμώμεθα καὶ τὴν καλὴν ἄμιλλαν πρὸς ἀλ-
 15 λήλους ἀμιλλώμεθα, ὡς ἐπὶ σταδίου τρέχοντές τε καὶ νικῶντες τὸν ἀντίπαλον, ἵνα τὸν τῆς δικαιοσύνης στέφανον κομισώμεθα ἐν ἡμέρᾳ τῆς ἀνταποδόσεως. διὰ τοῦτο τὰ βαρέα ὡς ἐλαφρὰ λογιζέσθω ἡμῖν, καὶ τὰ
 20 ἐπαχθῆ ὡς εὐχρηστα, καὶ τὰ λυπηρὰ ὡς περιχαρῆ, καὶ τὰ στερητικὰ ὡς ἐπιτευκτικά, καὶ τὰ ἀτιμαστικά ὡς τιμητικά, καὶ τὰ ὄνειδιστικά ὡς ἐγκωμιαστικά, ἡ ὑποταγὴ ὡς ἐπιτυχία ἀρχῆς, ἡ ὀλιγοδεία ὡς πολυτροφία, ἡ
 25 ὑδροποσία ὡς οἶνοποσία, ἡ βραδυφαγία ὡς ταχυφαγία, ἥ τις οὖν ἄλλη παρίσταται ἀσκητική ἄθλησις· ἐν τούτῳ γὰρ τὸ μαρτύριον ἡμῶν καὶ ἡ ἀποκαταδοκία καὶ ἡ ἐλπίς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, καὶ μὴ ὅτι πρὸς τὸ πα-
 30 ρὸν λυπεῖ καὶ ἐκτῆχει τὰς καρδίας ἐποκλάσωμεν καὶ ἐπολιγωρήσωμεν, ἀντιβολῶ, ἀλλ' ὅτι πρὸς τὸ μέλλον υἰοθεσίαν ἡμῖν ταμιεύεται καὶ βασιλείαν οὐρανῶν καὶ ἀθανασίαν ἀντισχώμεθα, ἀνταγωνισώμεθα καὶ εἰς
 35 αἰεὶ καινοποιώμεθα, μόχθους ἐπὶ μόχθοις καταβαλλόμενοι, καὶ ἀγῶνας ἐπὶ ἀγῶσιν, καὶ σπουδὰς ἐπὶ σπουδαῖς, καὶ ὑπακοὰς ἐπὶ ὑπακοαῖς, καὶ ἐκκοπὰς θελημάτων ἐπὶ ἐκκοπαῖς, καὶ ἐπιτιμίας ἐπὶ ἐπιτιμίαις, προσευχὰς τε

4 ὑπομνησκουσιν V || ἡμῶν V. 5 κῶδ. ἀφείδημεν. 7/11 Ματθ. ζ', 13, 14. 15 προσαμιλλώμεθα V. 17 διχ. στέφανον] Τιμοθ. 2, δ' 8. 18 ἐν τῇ ἡμέρᾳ V. 19 ὡς ἐλαφρὰ -- ἐπαχθῆ] ἐλλείπει ταῦτα τῷ V. 26 ᾗ] κῶδ. εἰ. 27 μαρτύριον ἡμῶν] Θεσσαλ. 2, α', 10. 28 Φιλιπ. α', 20. 32 υἰοθεσίαν] Ῥωμ. η', 13. Γαλάτ. δ', 5. Ἐφεσ. α', 5. 35 κῶδ. καινοποιούμεθα.

ἐπὶ προσευχαῖς καὶ ἀγρυπνίας ἐπὶ ἀγρυπνίαις, καὶ μελέτας ἐπὶ μελέταις θείαις, καὶ δάκρυα ἐπὶ δάκρυσι, καὶ ἔρωτας ἐπὶ ἔρωσι θεοῖς καὶ οὐρανίοις.

Τοιοῦτος καὶ τηλικούτος ὁ μακάριος βίος 5 ὑμῶν, ἡλλοιωμένος καὶ ἐπηρμένος τῶν παρ-αυτίκα, ξένος τις καὶ ἀλλόζωος ὑπὲρ τοὺς φρονούντας τὰ ἐν κόσμῳ καὶ ὑπὸ σαρκὸς διοικουμένους καὶ ὑπὲρ τὰ μέλλοντα τὰ τῇδε ἀντιποιοιμένους. οἱ δὲ ὑμεῖς, τέκνα μου 10 καὶ ἀδελφοί, πρὸς τὸ καταλιπεῖν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, γονεῖς καὶ ἀδελφούς καὶ τέκνα καὶ πᾶσαν περιουσίαν βίου, ἐτοίμως ἔχοντες ὑπὲρ τῆς εἰς τὸν κύριον ἀγάπης καὶ ταλαι-
 15 πωρεῖσθαι καὶ περιοδυνᾶσθαι, καὶ ἔλκεσθαι καὶ περιφέρεισθαι, μυχτηρίζεσθαί τε, εἰ συμβῇ, καὶ χλευάζεσθαι, καὶ μὴν καὶ τύπτεσθαι καὶ στρεβλοῦσθαι καὶ μελοκοπεῖσθαι καὶ ἀπο-
 20 θνήσκειν. διὰ τοῦτο πολλὸς ὁ μισθὸς ὑμῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς θησαυρίζεται, καὶ διὰ τοῦτο 20 μετατιθέμενοι ἐκ κόσμου εἰς θεὸν ἄπιτε, καὶ χωριζόμενοι τῆς ἐπικήρου ζωῆς εἰς ζωὴν ἀτελεύτητον μεταβαίνετε, ἐὰν ἄρα μέχρι τέ-
 25 λους τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς ὑποταγῆς ἐπι-
 30 δεῖξηθε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, 25 ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΕ'.

Περὶ τοῦ ἀνοθεύτως ἡμᾶς διατελεῖν τὴν πνευματικὴν ζωὴν ἡμῶν.

30

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοί καὶ τέκνα, τὴν ὀφείλουσαν ἐν τῷ τοσούτῳ πλήθει τῆς περὶ ἡμᾶς ἀδελφότητος προσεῖναι λογικὴν κυβέρ-
 35 νησιν καὶ ἀνδρικὴν ἐπιστάσιαν ἐπιλογιζόμενος ὁ τάλας, καὶ τὴν ἑμαυτοῦ ἀθλιότητα κατα-
 40 σκοπούμενος, οἶδα καὶ πέπεισμαι ἀληθῶς, ὅτι δάκτυλος θεοῦ ἐστὶ, δι' εὐχῆς τοῦ πα-
 45 τρός μου καὶ πατρὸς ὑμῶν, ὁ συνεργῶν, ὁ τὴν σύστασιν ὑμῶν περιποιούμενος καὶ τὴν ἐνότητα ὑμῶν διακρατῶν, καὶ τὴν συνάφειαν 40 ὑμῶν διαφυλαττόμενος. ἐπεὶ ποῦ ἡ βίου μου πονηροῦ ἐπίδοσις, ἡ λόγου σκοτεινοῦ ἐπί-

19 πολλὸς ὁ μισθὸς ὑμῶν] Ματθ. ε', 12. Λουκᾶ ς', 23, 35. 24 δοκίμιον ὑμῶν] Ἰακώβου α', 3. Πέτρου 1, α', 7.

βλησις, ἴσχυεν ἂν τοσοῦτον ἔργον ἀναστήσασθαι, καὶ ταῦτα ἐν τῇ τῶν πόλεων βασιλευούσῃ καὶ ὡς καιροῖς ὀλιγώροις καὶ ἀσθενέσι τῆς ἀρχαιοπαραδότου πατρικῆς πολιτείας, ἐν 5 οἷς οὐκ ἔστιν εὐρεῖν σχεδὸν πρόσωπον τὸ ὀρθοτομοῦν τὸν λόγον τῆς τοῦ βίου ἡμῶν ἀληθείας, ἀλλὰ διαφερομένων ἡμῶν ἐκάστου τῶν ἰθυόντων πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀποδιῶσταμένων ταῖς γνώμαις, ὅσον τὸ καθ' ἡμᾶς 10 τάγμα πρὸς τὸ τῶν λαϊκῶν;

Ἐγὼ μὲν οὖν τοῦτο θρηγῶ καὶ διαπονοῦμαι καὶ διασπαράσσομαι τὰ ἐλεεινὰ σπλάγχνα, ζητῶν εἰς τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν τινὰ βοήθειαν, ἵνα μὴ ἀπόλωμαι, ἢ θείαν ἢ ἀν- 15 θρωπίνην, τὴν δυναμένην ἀνανεώσασθαι τὴν σωτήριον πολιτείαν καὶ ὁδοποιῆσαι καὶ εὐτακτῆσαι ἕκαστα ἡμῶν εἰς τὸ ἀρχαῖον σχῆμα καὶ πολίτευμα, τοῦ κανονικῶς καὶ ἐννόμως, ὡς ὑποφαίνουσιν αἱ τῶν θείων πατέ- 20 ρων βίβλοι καὶ μάλιστα γὰρ ἡ τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἀσκητικὴ δέλτος. ὑμᾶς δὲ ὡς ἀληθῶς μακαρίζω, τέκνα, ὅτι ἐν γενεᾷ σχολιαζούσῃ, εἰ καὶ τολμηρὸν εἶπεν, καὶ ἐν ἡμέραις τοιαύταις ζητοῦντες ζητεῖτε τὸν 25 κύριον καὶ κατευθύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, καὶ πιστοῦσθε μετὰ θεοῦ τὸ πνεῦμα ὑμῶν εἶναι, καὶ ὅτι ἀνοθεύτως καὶ ἀκαπηλεύτως διατελεῖτε τὴν ζωὴν ὑμῶν, ἀληθεῖα ἀποταξάμενοι καὶ ἀψευδῶς ἀναχωρήσαντες ἀπὸ 30 τοῦ κόσμου. καὶ τοῦτο καλούμενοι πράγματι φαίνεσθε· ἐμονώθητε γὰρ ἀληθινῶς ἀπὸ πάντων, τῷ μόνῳ θεῷ συναφθέντες διὰ τῆς ἀρίστης πολιτείας καὶ λατρεύοντες.

Ἐντεῦθεν τὸ κοινωρικὸν τῆς ζωῆς ὑμῶν 35 καὶ τὸ μηδὲν ἴδιον ἐπονομάζεσθαι ἀναμεταξὺ ὑμῶν. ἐντεῦθεν ἡ ἀσχετος καὶ ἀκοινωνητος πρὸς τοὺς κατὰ σάρκα ὑμᾶς ποτε γεννήσαντας καὶ ἀγχιστεύοντας ἀπαλλοτρίωσις. ἐντεῦθεν ἡ ἀψευδὴς πίστις καὶ ἔνωσις πρὸς 40 τὴν ἐμὴν ταπείνωσιν διὰ τῆς ἐξαγγελτικῆς τῶν χρυπτῶν καὶ καρδιακῶν βουλευμάτων ὑμῶν φανερώσεως. ἐντεῦθεν ὑμῖν τὸ ἐν τῇ στενώσει πλατύνεσθαι, ἐν τῇ στενοχωρίᾳ

8 κῶδ. ἰθυόντων. 20/21 κῶδ. τῇ - ἀσκητικὴ δέλτω. 35 κῶδ. ἐπωνομάζεσθαι.

εὐρύνεσθαι, ἐν τῇ ἐπιλειψίᾳ τῶν σωματικῶν χρειῶν θεραπεύεσθαι καὶ εὐφραίνεσθαι. καὶ τί δεῖ πολλά λέγειν; ἐντεῦθεν ὑμῖν τὸ διαφανεῖς εἶναι καὶ ἐπὶ γλώσσης φέρεσθαι τῶν πολλῶν· καὶ οὐ πλανῶ ὑμᾶς, εἰ καὶ 5 πλανήτης εἰμί, οὐδὲ μεθοδεύω ὑμᾶς, εἰ καὶ σχολιόγνωμος ὑπάρχω. ἀλλὰ δι' ἣν αἰτίαν ταῦτα λέγω καὶ ὑπομνήσκω; ἵνα στηρίξησθε καὶ κρατύνησθε καὶ ἐναγωνίως ἔχητε, μήπως ἀποπέσητε τῆς τηλικαύτης 10 ἀναβάσεως, μήπως ἀπολιγωρήσητε τῆς τοιαύτης προθέσεως, ἀπειπόντες πρὸς τὰ ὑποτακτικά σκάμματα, ἢ παρεκτρεπόμενοι πρὸς τὰ ἐνδιάστροφα τῶν ἀνθρώπων σοφίσματά τε καὶ ληρήματα (οὐ γὰρ ἂν φαίην διδάγματα, 15 καθὼς οὐχ ὑπὸ πνεύματος θεοῦ κεκίνηται), ἔχοντες καὶ τοῦτο πεπεισμένως, ὡς πολλοὶ καὶ πανταχοῦ πάρεις φοβούμενοι τὸν κύριον καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς θεραπεύοντες αὐτόν. ἀλλὰ πάντοτε τὰ σκάνδαλα καὶ διατί; ἀλλ' ἵνα οἱ 20 δόκιμοι φανῶσιν.

Τοίνυν τῆς ἀγαθῆς ὑμῶν προθέσεως ἐχόμενοι μήποτε ἀμελήσητε τὸ φιλεῖν τὸν κύριον διὰ τῶν ἀγαθῶν πράξεων, μηδὲ τὸ ἐξερευνᾶν καὶ διαζητεῖν τὰ εἰς σωτηρίαν 25 πολλὰ γὰρ διαφεύγει ἡμῖν καὶ παραπίπτομεν, ὡς οὐκ οἶδαμεν, καὶ "παραπτώματα", φησί, "τίς συνήσει"; θέλω δὲ εἰδέναι ὑμᾶς, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλο μετὰ τὴν ἐξαγόρευσιν σύντομον καὶ ἄφθαστον φάρμακον εἰς σωτη- 30 ρίαν, ὡς καὶ αὐτοὶ συνεπίστασθε. καὶ ἦνίκα τοῦτο τὸ δῶρον νῦν παρέσχεν ὁ κύριος, τί ὅτι οἱ μὲν βραδύνετε πρὸς τὰς ἐξαγορεύσεις καὶ πνίγεσθε τῇ σιωπῇ καὶ ἐλκοῦσθε καὶ σκωληκιᾶτε τοῖς ἀθριαμβεύτοις λογισμοῖς; 35 ἐγὼ οὖν, τέκνα, κατελεῶν ὑμᾶς εἰμι ἐν τούτῳ, εἴπερ τινὲς καὶ ἐστέ, καὶ ἀσθενῶ τῇ ἀσθενείᾳ ὑμῶν. διατί γὰρ, παρ' ὧν ἐστὶν ὑγιαίνειν καὶ φωτίζεσθαι καὶ εὐπροσωπεῖν, ὑποστήκομεν τὰ ἐναντία; οἶδε πάντα ὁ θεός. 40 οὐ γὰρ ἐστὶ κτήσις ἀφανῆς ἐνώπιον αὐτοῦ. πάντα γυμνά καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. γνωρίζειν δὲ ὀφείλω ὁμῶς

1 ἐπιλειψία=στερήσει. 9 κῶδ. στηρίζεσθε καὶ κρατύνεσθε. 17 κῶδ. πεπεισμένος. 27/28 Ψαλμ. ιη', 13.

κάγῳ. διὰ τοῦτο ζητῶ τὴν ἐξάγγελσιν, ἵνα
γινώσκω τὰ ἐμὰ τέκνα καὶ γινώσκωμαι ὑπὸ
τῶν ἐμῶν. αὕτη ἡ γνησία καὶ πνευματικὴ
γέννησις, αὕτη ἡ ἀνόθευτος ὑποταγή, αὕτη
5 ἡ ἀμέρμιμος ὁδοιπορία, αὕτη ἡ γλυκεῖα
προσευχὴ καὶ ἀδιάλειπτος προκοπὴ καὶ ἀνα-
γωγὴ καὶ θέωσις τοῦ κεκτημένου τοῦ δῶρον.
εὖξασθε, τέκνα μου, ἵνα ἴδω καὶ γὰρ μακρό-
θεν, πῶς τὰ προαύλια τῆς ἀπαθείας, καὶ
10 μάλιστα ἐπιζητουμένης ἐν τῇ τῶν πάντων
ὑμῶν κυβερνήσει, καὶ μὴ οὕτως ἐναπομείνω
αἰεὶ εἰς τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας.

Καλὸν οὖν τὸ τῆς κατανύξεως δάκρυον πη-
γαζόμενον, καλὸν ἡ καθαρά προσευχή, νυκτε-
15 ρινὴ τε καὶ ἡμερινή. καλὸν οὖν ἡ ὑπομονὴ
τῶν προσκρούσεων, καλὸν ἡ τοῦ ἐργοχειροῦ
ἐπίτασις, καλὸν ἡ τῶν ἀναγνωσμάτων ἀγρυ-
πνητικὴ ἐπακρόασις, καλὸν ἡ βραδύγλωσσος
ὁμιλία καὶ ἀγελοῖαστος συντυχία, καλὸν ἡ
20 σύμμετρος ἐγκράτεια καὶ μετὰ λόγου καὶ
προστάξεως βρώσις καὶ πόσις· καλὸν ἡ ἀ-
ναμνημονευτικὴ τοῦ θανάτου ἔννοια καὶ ἡ
τοῦ βίου τῶν ἁγίων κατὰ τὸ δυνατόν μι-
μησις. καλὸν ἡ φυγὴ τῆς φρικτοποιοῦ παρ-
25 ῥήσιας καὶ ἡ ἐπικρότησις τῆς θείας ταπει-
νοφροσύνης. τὰ πάντα δοκιμάζοντες, τὸ κα-
λόν, κατὰ τὸν ἀπόστολον, κατέχετε, καὶ τὴν
σήμερον, ὅτι παρήλθομεν, εὐχαριστήσωμεν
τῷ κυρίῳ, καὶ ὅτι τὸν κανόνα ἐξετελέσαμεν,
30 καὶ ὡλιγορήσαμεν· ὡσαύτως καὶ περὶ τῆς
αὔριον πάλιν δόξῃ κύριος δύναμιν καὶ κρα-
ταίωσιν, ἐνισχύων καὶ πρὸς τὰς σαρκικὰς
καὶ σωματικὰς ἐργασίας, ἀμφοτέρωθεν ἡμᾶς
παρηγορούμενος καὶ πλεονάζων ἡμῖν τὰ αὐ-
35 τάρκη καὶ δέοντα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυ-
ρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΣ'.

Περὶ τῆς ἀρίστης ὑποταγῆς ὑμῶν καὶ τοῦ
40 μηδὲν μέγα ἡγεῖσθαι ὑπὲρ αὐτῆν.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, δόξα,

2 κωδ. γινώσκωμαι. 26/27 Θεσσαλ. 1, ε', 21.
30 κωδ. ὡλιγορήσαμεν. 38 Novae patrum biblio-
thecae t. IX, pars II, σ. 106-108.

δόξα θεῷ τῷ ἀφορίσαντι ἡμᾶς ἐκ κοιλίας
μητρὸς ἡμῶν εἰς τὸ ἱερὸν ἐπάγγελμα τοῦτο.
χάρις κυρίῳ τῷ καλέσαντι ἡμᾶς εἰς τὸν θαν-
μαστὸν καὶ μακάριον τῆς μοναδικῆς πολι-
τείας τρόπον. ἡμῖν ὡς ἀληθῶς δέδοται, εἰ 5
καὶ τολμηρὸν εἶπεῖν, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ σκοποῦ,
τοῦ "γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν
οὐρανῶν" μᾶλλον ὑπὲρ τοὺς κατὰ κόσμον, "ὅτι
βλέποντες οὐ βλέπουσιν" οἱ πολλοὶ αὐτῶν,
ὡς ἔστι τὰ πράγματα. τί γὰρ καὶ οἶα τὰ 10
ἐκείνων; μακαριοῦνται πλοῦτον, τὴν παραυ-
τίκα δόξαν· χαίρουσι τρυφαῖς καὶ ἀπολαύ-
σεσι· γάννυνται μύροις καὶ οἶνοφλυγίαις,
μαλακοῖς τε ἱματίοις καὶ ἱππων ἀγέλαις,
ἀνδραπόδων τε πλήθει καὶ γαιῶν πολλῶν 15
κατασχέσεσιν, οἰκημάτων κάλλεσι καὶ λίθων
διαφανῶν ἀγλαΐσμασι καὶ τῇ λοιπῇ ματαιᾷ
ποικιλίᾳ· γελῶσι, πηδῶσι, σκιρτῶσιν ὡς ἔρι-
φοι καὶ κορέννυνται καὶ λιπαίνονται ὡς ἔτοι-
μοι ὕες πρὸς σφαγὴν. καὶ μὴ τι εἵπωμεν 20
τῶν ἄλλων παθῶν τὸν ἐσμόν· παρατρέχει
γὰρ ὁ λόγος τὰ ἐξ αὐτῶν τικόμενα τῆς
ἁμαρτίας ἔγγονα καὶ ἀποτελέσματα. καὶ ταῦτα
αὐτοῖς τῶν ἐπαινουμένων τὰ αὐχήματα καὶ
ἀγαλλιάσματα. ἀλλ' οὐ γὰρ τοῖς σταυρώσαντι 25
τὴν σάρκα "σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπι-
θυμίαις" αὐτῆς, οἳ εἰστε καὶ ὑμεῖς οἱ τῷ
κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ, κατὰ τὸν ἀπόστολον,
τὴν σάρκα σταυρώσαντες· ἄλλος γὰρ ὁ πό-
θος καὶ ἐπ' ἄλλοις ἢ ἔφεσις ἡμῶν, ᾧ τέ- 30
κνα. ζητοῦμεν καὶ ἐκζητοῦμεν τὴν πάλαι
δαίταν τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς, ἐξ ἧς
ἀποβεβλήμεθα. ἀναπολοῦμεν καὶ ἀναγνωρί-
ζομεν τὸ ἀρχαῖον πολίτευμα ἡμῶν. ἀναχω-
ροῦμεν κόσμου πλάνου καὶ ἐρχόμεθα εἰς θεόν. 35
ἀπεκδυόμεθα σκότος βιωτικὸν καὶ ἐνδιδυσκό-
μεθα φῶς νοερὸν. βλέπομεν εἰς οὐρανὸν ἄνω
καὶ γινώσκομεν λόγον κτίσεως, καὶ ἀποκτώ-
μενοι τὰ πάντα δεσπόζομεν τῶν ἀπάντων.
καὶ—ὦ τοῦ μεγάλου ἐπαγγέλματος! — τίς 40
ἡμᾶς διέστησεν ἀπὸ σαρκὸς καὶ αἱματος, ἀπὸ

1 τὸ θεῷ ἐλλείπει τῷ V || ἐκ κοιλίας μητρὸς] Μαθ.
18', 12. Λουκᾶ α', 15. Πράξ. γ', 2. δ', 8. Γαλάτ. α',
15. 7/9 Μαθ. ιγ', 11, 13. 18 ποικιλία τῇ ματαιᾷ V.
20 οὐκ V. 26 Γαλάτ. ε', 24.

τῶν φουσάντων καὶ ἀπὸ τῶν ἐγγόνων, ἀπὸ
τῶν συνήθων, ἀπὸ τῶν ὁμηλικῶν, ἀπὸ τῆς
πατρίδος, ἀπὸ τῶν πόλεων, ἀπὸ τῶν ἀγο-
ρῶν, ἀπὸ τῶν ὄχλων καὶ δῆμων καὶ πάντων
5 τῶν περικοσμίων; τίς ἡμᾶς ἔπεισε δούλους
ἑαυτοὺς ἐκδοῦναι τοῖς πνευματικοῖς ἡγουμέ-
νοις καὶ πατράσι καὶ ἀναλαβεῖν τὸν ἀσκητι-
κὸν ἀγῶνα τὸν δι' ἐγκρατείας, ἀγρυπνίας τε
καὶ χαμευνίας, διανυόμενον καθ' ἐκάστην;
10 τίς ἡμᾶς ἐφώτισε βλέπειν ἀδιαστρόφως καὶ
μηδὲν μέγα νομίζειν χρυσὸν καὶ ἄργυρον
καὶ κάλλος καὶ φαντασίαν, αὐτὸ τὸ βασιλι-
κὸν διάδημα καὶ πορφυρικὸν περιβόλαιον,
ἀλλ' αἰρετώτερόν τι μᾶλλον καὶ ἀξιωματι-
15 κώτερον καὶ ἐντιμώτερον ἡγεῖσθαι τὸ ταῦτα
τὰ ῥάκια καὶ πολύρραφα ἱμάτια περιβεβλη-
σθαι καὶ ἐν αὐτοῖς ὑπὲρ τὰς λαμπρὰς χλαί-
νας ἀποσεμνύνεσθαι; τίς ἐδυνάμωσεν ἡμᾶς
φυγεῖν ὕλην καὶ σάρκα καὶ τοῖς ἄνω συναρ-
20 μοσθῆναι διὰ τῆς παρθενείας καὶ ἀφθόρους
καὶ ἀγνοὺς διαμένειν κατὰ τοὺς ἀγγέλους;

Ταῦτα τοίνυν τὰ ἡμέτερα, ὦ ἀδελφοί,
ἐγκαυχήματα, ἃ ὁ θεὸς ἐδωρήσατο ἡμῖν,
ἀγαπήσασιν αὐτὸν καὶ ποθήσασιν τὰ μέλλοντα,
25 φῶς ἀπρόσιτον, δόξαν αἰώνιαν, χαρὰν ἀνεκ-
λάλητον, εὐφροσύνην ἀδιάλειπτον, κληρονο-
μίαν αἰώνιον, βασιλείαν οὐράνιον, χοροστα-
σίαν ἀκατάλυτον, θεωρίαν τρισμακάριστον,
πλοῦτον ἄρρευστον, πᾶν εἴ τι καλὸν καὶ τερ-
30 πνὸν τῶν τοῖς ἁγίοις ἀγγέλοις καὶ μακαρίοις
ἀπ' αἰῶνος πατράσιν ἐπηγγελμένον. ἐπεὶ
οὖν ταῦτα οὕτως, βλέπωμεν καὶ προσέχωμεν,
μήποτε ἀνθαιρώμεθα τὰ ἐναντία καὶ φθά-
σωμεν κατόπιν τῶν βιωτικῶς διαζώντων. διὸ
35 ἀγνίσωμεν ἑαυτοὺς ἔτι καὶ παρθενεύσωμεν
ἔτι, καὶ φροντίσωμεν ἀπὸ νοῦς καὶ αἵματος
καὶ καρδίας καὶ σώματος, καὶ μηδόλως δῶ-
μεν παρρησίαν τῷ δαίμονι. λόγος λόγον κα-
ταπιέζει, καὶ βλέμμα βλέμμα σκαμβάζει,
40 καὶ ἀμέλεια ἀμέλειαν περιέπει, καὶ κατὰ μι-
κρὸν μικρὸν γωνιάζοντες καὶ ἰδιάζοντες καὶ
ὥς νυκτιχόρακες εὐρισχόμενοι ἀποκουῶμεν

2 κῶδ. ὁμηλικῶν. 15 κῶδ. ἐντιμώτερον. 25 φῶς
ἀπρόσιτον] Τιμοθ. 1, σ', 16 || δόξαν αἰώνιαν] Τιμοθ. 2,
β', 10 || χαρὰν ἀνεκλάλητον] Πέτρου 1, α', 8. 27 κληρ.
αἰώνιον] Ἑβρ. θ', 15. 29 κῶδ. ἄρρευστον.

τὸν τῆς ἁμαρτίας θάνατον. μὴ οὖν, τέκνα,
οὕτως, μή, δέομαι καὶ ἀντιβολῶ· προσέχετε
ἀπ' ἀλλήλων. ἐκ τοῦ πλησίον ἡ ζωὴ καὶ ὁ
θάνατος, κατὰ τὸν εἰπόντα, ἐλεεινὸν τὸ βά-
ραθρον, τοῦ αἰωνίου πυρὸς τὸ ἀνταπόδομα. 5
μὴ εἴπης "ἐπανεληθὼν ἐπανῆκα", μὴ φθέγγῃ
"χροنيῶν ἐχρόνισα", μὴ λογίσῃ "δυναμω-
θεὶς ἐνεδυναμώθην". μικρὰ ἀμέλεια, κατα-
φρόνησις, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀφυλάκτως σε προσ-
λαμβάνουσα καὶ χειραγωγοῦσα, εἰς τὸ βάρα- 10
θρον τῆς ἁμαρτίας καταβάλλει.

Σκοπεῖτε καὶ ὁρᾶτε, μικροὶ καὶ μεγάλοι,
προάγοντες καὶ ἀκολουθοῦντες, ἄρχοντες καὶ
ἀρχόμενοι· ἄνω ἐμακαρίσθημεν, ὥδε ἐταλα-
νίσθημεν, ἄνω ἐδοξάσθημεν, ὥδε ἡτιμάσθη- 15
μεν, ἄνω ἀγγελικῶς ἐβιώσαμεν, ὥδε σατα-
νικῶς ἐπορεύθημεν. "συνέφερεν αὐτῷ", φη-
σὶν, "εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος".
συμφέρει καὶ ἐπὶ τῷ τοιοῦτῳ ταῦτα εἰρη-
σθαι, πλὴν ἀναχτέον καὶ ἐπιστρεπτέον. καὶ 20
ταῦτα οὐ λυπεῖν ὑμᾶς θέλων ἐνεθέμην τῇ
παρούσῃ κατηχήσει, ἀλλ' ἵνα, τέκνα μου,
διὰ τῆς προαγγελσεως τὴν ἐρχομένην ῥομ-
φαίαν τῆς ἁμαρτίας ἐξ ὑμῶν τε αὐτῶν κά-
μοῦ τοῦ ταπεινοῦ ἐξεώσωμαι ψυχῆς ἐν Χρι- 25
στῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, μεθ' οὗ τῷ
πατρὶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ζωοποιῷ πνεύ-
ματι δόξα νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΖ'.

30

Περὶ τῆς ἐορτῆς τῶν ἁγίων Θεοφανείων.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοί καὶ τέκνα, πάλιν
προεόρτιος ἡ κατήχησις, ἀπὸ τῆς τῶν
γενεθλίων τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν τῶν ἐπιφα-
νίων ἡμέραν καταντήσασα, οὐ σχοῦσα μὲν 35
οὐδὲ ἔχουσα τι πρὸς ἀξίαν, οὐ λέγω τῶν
θείων πανηγύρεων (τοῦτο γὰρ ἁγίων καὶ θεο-
σόφων ἔργον), ἀλλὰ τῆς ὑμῶν προσηκούσης
ὕπομνήσεως. πλὴν καὶ τὸ νῦν καταβλητέον
ἡμῖν τὸ εἰς δύναμιν. ἐδιδάχθημεν οὖν πρό- 40
τερον [τὸ] τοῦ Χριστοῦ γενέθλιον, ὅτι Χριστὸς

17/18 Ματθ. κς', 24. 25 κῶδ. ψυχῆς. 30 Novae
patrum bibliothecae t. IX, pars II, σ. 88-91. 39 τὸ
νῦν] τοίνυν V.

ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ὥφθη ἐν κόσμῳ· “ἦλθε γὰρ εἰς τὰ ἴδια. καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ πάντες ἐδέξαντο”, ἡμεῖς δέ, ἐπεὶ ἐδεξάμεθα αὐτόν (καὶ γὰρ τοῖς τῆς πίστεως ὀφθαλμοῖς
5 καὶ εἶδομεν ἐν σπηλαίῳ τεχθέντα παρθενικῶς τε καὶ ἀπερινοήτως ἐκ τῆς προφητίδος), καὶ προσεκυνήσαμεν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ καὶ σὺν ἀγγέλοις τὴν τῆς εὐδοκίας αὐτοῦ ὑμνολογίαν ἀνεπέμφαμεν.

10 Ἐλάβομεν “ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι”, ὡς ὁ θεὸς εὐαγγελιστὴς βοᾷ, ἀπορρίψαντες τὰ ἐκ σαρκὸς καὶ αἵματος καλύμματα τῶν παθῶν εἰς τὸ τὰ ἱερὰ αὐτοῦ ἐπιφάνια θεάσασθαι τε καὶ ὑποδύσασθαι. ἅπεισιν ὁ λόγος πρὸς τὴν φωνήν (καιρὸς γὰρ ἦκε τῆς
15 τελειώσεως· μέχρι γὰρ τῆς δεῦρο τριακονταετίας ὑποτάσσεται ἀνθρωπίνως τοῖς γονεῦσι, τυπῶν ἡμῖν τὸ ὑποτακτικόν, καὶ τοῦτο, ὡς βούλει, εἴτε φυσικῶς λαβεῖν, εἴτε πνευματικῶς), ὁ νυμφίος πρὸς τὸν νυμφαγωγόν, ὁ δεσπότης πρὸς τὸν δοῦλον, ὁ ἐνσώματος θεὸς πρὸς τὸν ἑνσαρκον ἄγγελον· ὑπέξεισι γὰρ ἄρτι ὁ Ἰωάννης ἐκ τῆς ἐν ἐρήμῳ διαγωγῆς, ὅλως θεοφορούμενος καὶ πατροκινήτως δι-
20 δασκόμενος, ἐτοιμάσαι τὰς ὁδοὺς κυρίου, εὐθείας ποιῆσαι τὰς τρίβους αὐτοῦ, κατασκευάσαι λαὸν περιούσιον. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐγγόνει διὰ τοῦ ἐν μετανοίᾳ βαπτίσματος, ὑπαντᾷ τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον καὶ ἀνακράζει “ἶδε
30 ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου”. ἐπιζητεῖ ὁ Χριστὸς μου πρὸς αὐτοῦ τὸ βάπτισμα, θάμβους πληροῦται ὁ Ἰωάννης, κατεπείγει αὐτὸν ὁ δεσπότης εἰς ὑπακοήν, ἀναδύεται καὶ ἀναβάλλεται ὁ ὑπηρέ-
35 τῆς τὰ θεοπρεπῆ ἐκπληρῶσαι. πῶς οἶει τὸν Πρόδρομον, ἐν μεταίχμιῳ δύο παθῶν γενόμενον, τῷ μὲν πρὸς ὑπακοήν συνωθούμενον, τῷ δὲ πρὸς συναίσθησιν τῆς οἰκείας ἀναξιοτήτος ἀντωθούμενον; ἐνενόει γὰρ, ὡς
40 εἰκός, καὶ ἐφθέγγετο τοιαῦτα· “πῶς τελετάρχου σχῆμα ὑποδήσομαι ὁ βραχὺς ἐγὼ καὶ ἀτέλεστος καὶ σε τὸν παντέλειον θεὸν τε-

1/3 Ἰωάν. α', 10-11. 10 Ἰωάν. α', 12. 25 ἐτοιμάσαι - τρίβους αὐτοῦ] Ματθ. γ', 3. Μάρκ. α', 3. Λουκᾶ γ', 4. 27 λαὸν περιούσιον] Τίτ. β', 14. 29/31 Ἰωάν. α', 29. 36 Πρόδρομον V, δρόμον P.

λεταρχήσω; πῶς ἄψομαι κορυφῆς τοῦ κλί-
ναντος οὐρανὸς καὶ καταβάντος, τοῦ με-
τροῦντος τὰ ὄρη σταθμῶ καὶ τὰς νάπας
ζυγῶ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν σπιθαμῇ; πῶς
καταδύσω ἐν τοῖς ὕδασι καὶ γυμνὸν ἰδοίμι
5 τὸν ἀπερίληπτον καὶ περιβάλλοντα τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις”;

Ἄλλ' ὅμως ὁ Χριστὸς μου (οὕτω πρέπον ἡμῖν ἐστι πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην) ὦ —
τῆς μεγάλης συγκαταβάσεως! — τὴν ἐσθῆτα 10
ἀπαμφιέννυται, εἰς τὸ ρεῖθρον κάτεισι, βαπτίζεται καὶ ἡ μὲν θάλασσα, ὡς ὁ ἱεροψάλτης Δαβίδ, “εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω” καὶ τὸ πνεῦμα ἐν εἶδει περιστρεφόμενος κατῆλθεν, ἡ δὲ φωνὴ πα-
15 τρώθεν ἐπιμαρτυροῦσα “οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα”. εἶτα ἀνεισιν ἐκ τοῦ ὕδατος ὁ Χριστὸς καὶ φωστὴρ καὶ σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. ὦ μακαρίας χειρὸς τῆς ἀψαμένης κεφαλῆς, δι' ἧς κεφαλῇ 20
πάντων τῶν προφητῶν ἀνηγόρευται! ὦ παλάμης παμμεγέθους, κρατησάσης χάραν τοῦ ἐν οὐρανῷ καὶ γῇ καὶ τοῖς πᾶσιν ἀχωρήτου! ὦ ἱερέως θεοχειροτονήτου καὶ πάντων ἱερέων ὑψηλοτέρου, θεὸν καταξιοθέντος ἐν σαρκί 25
βαπτίσει! φῶς ἔλαμψεν, ἀνίσχοντος ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης, κατὰ τὴν τῆδε ἡμέραν, καὶ νοερῶς καὶ αἰσθητῶς γήθει καὶ ἀγάλλεται καὶ φαιδρύνεται ἡ τε γῆ Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλαίμ, ἡ τε Γαλιλαία 30
τῶν ἐθνῶν καὶ πᾶσα ἡ περικύκλος τοῦ Ἰορδάνου, μᾶλλον δὲ πᾶσα ἡ οἰκουμένη.

Πρὸς ταῦτα δοξάσωμεν, πρὸς ταῦτα φωτισθώμεν καὶ ἡμεῖς φῶς γνώσεως, καὶ οἶον τῇ θεωρίᾳ γενόμενοι κατὰ τὸν Ἰορδάνην 35
ἴδωμεν τὸ μέγα φῶς, τὸν Χριστὸν ἡμῶν βεβαπτισμένον, καὶ προσπτυξώμεθα τὰ ἐν τοῖς ὕδασι ἵχνη αὐτοῦ ἀκατάληπτα, καὶ μηκέτι πρὸς τὸ σκότος ἐπιστρέφωμεν τῆς

2 κλίνας - καταβάντος] Βασιλ. 2, κβ', 10. Ψαλμ. ιζ', 10. ρμγ', 5. 3 μετρ. τὰ ὄρη - σπιθαμῇ] Ἠσαίου μ', 12. 6/7 περιβ. τ. οὐρ. ἐν νεφέλαις] Ψαλμ. ρμς' 8. 13 Ψαλμ. ριγ', 3. 14/17 Ματθ. γ', 16, 17. 21 ἀγορεύεται V. 26 πῶς φῶς V || φῶς ἔλαμψεν] Ματθ. δ', 15, 16. 27 ἡλ. τῆς δικαιοσύνης] Μαλαχ. δ', 2. 30 κωδ. νεφθαλίμ. 34 φῶς γνώσεως] Ὡση' ι', 12. 39 ἐπιστρέφωμεν V.

ἀμαρτίας, ἀλλὰ συνίωμεν καὶ συμπορευοίμεθα, ὁπαδοὶ καλοὶ γεγονότες. καὶ πρό γε τούτου συμβαπτισθῶμεν αὐτῷ· ἔξεστι γὰρ καθ' ἡμέραν, εἰ βουλόμεθα, τῷ τῶν δακρύων βα-
 5 πτίσματι λέγω, τῷ ὄντι γὰρ καθαρτήριον καὶ αἰφωτον. οἰκοθεν ἡμῖν τὰ νάματα, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς Ἰορδάνην, τῷ τῆς κατανύξεως ῥεΐδρῳ φωτιζόμενοι. τὸ καθ' ἑκάστην συνε-
 10 αὐτῷ· κἂν πειράζεται ὑπὸ τοῦ διαβόλου, τὸν πειραστὴν ἐλεῖν βουλόμενος, συμπειρα-
 σθῶμεν αὐτῷ πρὸς μικρόν, ἵν' εἰς αἰῶνας ἀνενόητοι διαμείνωμεν. κἂν νηστεύῃ ὡς ἄνθρωπος τεσσαρακοντῆμερον, τῷ ἐφημε-
 15 ρησίῳ κανόνι ἢ καὶ τῷ ὑπερημερησίῳ ἐν καιρῷ συννηστεύσωμεν αὐτῷ, ἵνα τρυφήσω-
 μεν τὰ ὑπὲρ ἔννοιαν ἀγαθὰ αἰδέως. οὐκ ἐτέρφθη ὁ Χριστὸς τῷ εἶδει πασῶν τῶν ὑποδειχθεισῶν αὐτῷ βασιλειῶν τῆς γῆς πρὸς
 20 τοῦ Σατανᾶ· μηδ' ἡμεῖς καταθελχθῶμεν τοῖς τερπνοῖς τοῦ παρόντος βίου, ἢ καὶ ταῖς τῆς παρούσης πόλεως περικαλλείαις καὶ ἀπατω-
 σύναις. καὶ ἐν τούτῳ οὔτε πεσοῦμεθα, οὔτε προσκυνήσωμεν τῷ Σέραπι. οὐκ ἠπατήθη ὁ
 25 Χριστὸς ἡμῶν εἰπὼν τοὺς λίθους ἄρτους γε-
 νέσθαι· μήτι γε καὶ ἡμεῖς, ὡς ὑποβάλλει ὁ ὁράκων, τὰ πονηρὰ ἢ ἐν τῇ καρδίᾳ ἢ ἐν τῇ γλώσσῃ φθειροίμεθα, ἀλλ' εἰπώμεν θεο-
 λέκτως "ἄπελθε ὀπίσω μου, Σατανᾶ". ἂν
 30 οὕτως ἀπακρουσώμεθα αὐτὸν καὶ οὕτω ποιή-
 σωμεν, οἰχθήσεται καὶ ἀφανισθήσεται, μᾶλλον δὲ καταργηθήσεται, καὶ ἄγγελοι ἡμῖν ὀφθήσονται διακονούμενοι, καὶ συγκαταβησόμε-
 35 τα τῷ Χριστῷ καὶ εἰς μαθητὰς αὐτοῦ
 ταχθησόμεθα, καὶ τῇ ἀπαθείᾳ περιδοῦναι ἐσόμεθα, ὡς φῶτα τέλεια ἐν κόσμῳ, ἐν αὐτῷ Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

1/2 συμπορευοίμεθα - - τούτου] ἐλείπει ταῦτα τῷ V.
 3 τὸ καθ' V. 5 τῷ ὄντι] τὸ V. 9 ἀνέλθοι V.
 14 κῶδ. ἐφ' ἡμερησίῳ. 22 κῶδ. περικαλλείαις 24 κῶδ.
 προσκυνήσωμεν || κῶδ. οὐχ ἠπατήθη. 25 κῶδ. εἰπεῖν,
 σλαβ. рекшаго || Ἰατθ. δ', 4. 29 Ματθ. δ', 10.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΗ'

Περὶ τῆς κρατίστης διαγωγῆς ἡμῶν, ῥη-
 θεῖσα ἐν τῇ ἐβδομάδι τῶν Βαίων.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, ἡ
 τῆς χαρᾶς ἡμέρα ἔφθασεν (ἡ γὰρ τῶν νη· 5
 στείων περίοδος ἤδη τετελείωται) καὶ εὐλο-
 γημένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι τὸν κόπον καὶ τὸν
 καύσωνα ἠνέγκατε τῆς ἐγκρατείας, τὸ ἐπι-
 τεταμμένον τῆς ἀγρυπνίας, τὸ εὐτονον τῆς
 ψαλμωδίας, τὸ ταλαίπωρον τῆς κατὰ χρεῖαν 10
 ἐργασίας ἐν τε διασκάψεσιν, οἰκοδομήμασί τε
 καὶ λεπτοουργήμασι, καλλιγραφήσεσί τε καὶ
 ὑφάσμασιν, ἱματορρήψεσιν τε καὶ ὑποδη-
 ματορρήψεσιν καὶ ταῖς κατὰ πᾶν ὅτι οὖν
 τῶν οὐσῶν διακονίῳ ἐγχειρήσεσι· καὶ γὰρ 15
 οὐδὲ τὴν τυχοῦσαν παροπτέον, ἀλλὰ ἑκάστη
 καὶ παντοία θεῷ ἀνακειμένη τῇ τοῦ κρα-
 τοῦντος αὐτὴν καθαρᾷ λειτουργίᾳ· μὴ γὰρ
 μέγα τι πρὸς κόπον τοῦ τὸν στίχον λέγοντος
 καὶ ὑπομνήσκοντος καθ' ἑκάστην περὶ τοῦ 20
 θανάτου, ἀλλ' οὖν ἐπ' αὐτῇ καὶ μόνῃ, καθ'
 ὁ δυνάμεως ἔχει, τὴν μισθαποδοσίαν αὐτοῦ
 λήφεται, ἴσα τυχὸν καὶ τοῦ οἰκονομοῦντος
 τὰ μερίζονα. τί λοιπὸν εἰπώμεν ἐπὶ τοῦ τὰ
 δεύτερα φέροντος, ἢ τῶν ἐπιστημοναρχούν- 25
 των, ἢ τῶν ἐπιτηρούντων, ἢ τοῦ κανοναρχούν-
 τος, ἢ τοῦ κελλαρεύοντος, ἢ τοῦ τραπεζοποιούν-
 τος, ἢ τοῦ σκυτοδευσιοποιούντος, ἢ τοῦ μεμβρα-
 νοποιούντος, ἢ τοῦ κηπουργοῦντος, ἢ τῶν ἄλλων,
 ἵνα μὴ τὰ καθ' ἑκάστον λέγωμεν; μεγαλόδοξοι 30
 οἱ μισθοί, πολυγέραστοι οἱ ἐγχειρισμοί, ἀθλη-
 τικοὶ οἱ ἀποτελεσματοί. οὕτως ἡμᾶς ἡ θεία
 χάρις καλῶς παρήγαγεν, καὶ ἔτι γε παρα-
 γάγοι καὶ ἐκ δυνάμεως εἰς δύναντα μετε-
 νέγκοι τὸ θεοσύνθετον σύστημα, τὸ ἀδιάρρη- 35
 κτον συνάθροισμα, τὸ νεοκατασκευάστον κα-
 τάστημα, ἀλλ' οὖν ἀρχαιογνώριστον διαβίωμα,
 τὸ μόνον πρὸς θεὸν ὁρῶν καὶ πρὸς οὐδὲν
 ἄλλο ἐπιστρεφόμενον, τὸ ἐν κόσμῳ ὁμοψύ-
 χημα. εὖγε, εὖγε τῇ κρατίστῃ διαγωγῇ ὑμῶν 40
 καὶ τῷ παναρίστῳ καὶ θαυμαστοτάτῳ δρόμῳ,
 ᾧ ἀδελφοὶ αἰδεσιμώτατοι!

Τί δαὶ περὶ τῆς ἐορτῆς ὑπομνήσωμεν,

24 κῶδ. εἰπομεν. 28 ἀπόγρ. σκυτοδευσούντος.

ἀγλωττοι καὶ ἐναγεῖς τυγχάνοντες; ἐπειδὴ καὶ λόγου χρεία καὶ ψυχῆς καθαρότης, πρὸς τὴν τῆς ὑποθέσεως δύναμιν (τὸ γὰρ μὴ καθαρῶς, φησὶν, τοῦ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι οὐ
5 θεμιτόν), ὅμως ἔλκομαι δι' ὑμᾶς μνήμην καὶ μόνην ἐπενεγκεῖν, ἵνα καθαγιασθῇ, ἐμοῦ μὲν λέγοντος τὸ ταπεινὸν στόμα, ὑμῶν δὲ ἐπαίουςαι αἱ καλαὶ ἀκοαί. ὁ πανταχοῦ πα-
ρὼν Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν μεταβαίνει σή-
10 μερον σαρκικῶς ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὴν Ἰουδαίαν, πρὸς τὸν ἀοίδιμον Λάζαρον, ἥδη μέλλοντα θνήσκειν· προκατατίθῃσι γὰρ τὰ τῆς ἑαυτοῦ ἀναστάσεως ἐνέχυρα καὶ προ-
λάμπει τὰς ἀκτῖνας τῆς ἀφθαρσίας διὰ τῆς
15 τούτου ἀναζωώσεως. μεταβαίνοντι δὲ τί φάσκει ὁ τῶν μαθητῶν ἀξιοπιστότερος καὶ ἀξιόλαστος Θωμᾶς, ὁ λεγόμενος Δίδυμος; "ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ". Ἴδε πίστεως θερμότητα μαθητοῦ καὶ
20 ὀξύτητος φίλημα! συνανήγειρεν ὅλον τὸν ἀποστολικὸν ἐκείνον χορὸν καὶ παρέδωκεν εἰς εὐτολμίαν ἀνδρικὴν συγκινδυνεῦσαι τῷ διδασκάλῳ!

Ταῦτα οὐχ ὡς ἔτυχεν, οὐδὲ μέχρι τοῦ
25 γράμματος ἴσταται, ἀλλ' εἰς ἡμᾶς διαβαίνειν τὸ ὑπόδειγμα ἱστορήται, ἵνα καὶ ἡμεῖς συνε-
πώμεθα τοῖς ἡγουμένοις, κἂν θανάσιμα εἶεν τὰ προκείμενα. ἐπεὶ δὲ διήνυε τὴν ὁδόν, λέγει φανερῶς τοῖς φοιτηταῖς, "Λάζαρος,
30 ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται, ἀλλὰ ἀπέρχομαι ἵνα ἀναστήσω αὐτόν". μέγα, ὅτι ἡξίωται Λάζαρος φίλος καλεῖσθαι τοῦ πάντων δε-
σπότη. ὦ τῆς ἀρρήτου συγκαταβάσεως, εἰς τοσοῦτον ἡκούσης μέτρον ταπεινώσεως, ἵνα
35 φίλον τὸν ἀνθρώπον ὀνομάσῃ. ἐν τῷ Λαζα-
ρικῷ προσώπῳ πᾶν τὸ ἀνθρώπινον ἔκπαλαι διὰ παρακοῆς, διὰ τοῦ πρωτοπλάστου, ἐχθρά-
ναν, εἰσποιοῦμενος καταφιλάζει, καὶ οἱ ποτὲ μακρὰν ὄντες τῇ διαστάσει τῆς κατὰ ἁμαρ-
40 τίαν ἐχθρας ἐγγίζομεν ἄρτι τῇ θείᾳ ἀγάπῃ, καὶ οἱ τὴν ἐπίκληρον καὶ θνητὴν ζωὴν λα-
χόντες ἀθανατιζόμεθα τῇ τοῦ κοινωνήσαντος ἡμᾶς κατὰ φύσιν λόγου θεότητι. "ὁ λόγος

γάρ", φησὶν, "σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν". ἀλλ' ἀνίωμεν εἰς τὸ προκείμενον.

Εἰσελήλυθε τοίνυν ἐν τῇ Βηθανίᾳ καὶ 5
τὸν ἐν δεήσει κλαυθμὸν Μάρθας τε καὶ Μα-
ρίας ὑπακούσας οἰκτιρμόνως ἐρωτᾷ ὁ ἀληθής, ποῦ τέθιται ὁ θανών; δακρύει ὁ σωτὴρ ἄν-
θρωπικῶς, δύο φύσεως δεικνὺς τὴν ἀλήθειαν. τῇ γὰρ θεϊκῇ ἐμβριμῇσει ἀνακόπτει τὸ δάκρυον. 10
μανθάνει οἰκονομικῶς ὁπόσων ἡμερῶν τὸ ἀπο-
βίωμα καὶ φησιν, "ὅτι τεταρταῖός ἐστι". πα-
ραθαρρύνει τὰς πενθούσας, κρατυνομένας ἐν τῇ πίστει· παρακελεύεται τοὺς παρόντας ἀπο-
καλύψαι τὸν τάφον καὶ ὁ τῆς ζωῆς ταμίας 15
καὶ τῆς πνοῆς διαδότης μεγάλη τῇ φωνῇ φησιν "Λάζαρε, δεῦρο ἔξω", καὶ θάττον ὁ τεθνηκὼς ἀνίσταται καὶ ὁ σεσηπὼς σεσάρ-
κωται, καὶ ὁ ἄπνους ἐζώωται καὶ τὸ μόνον εἰπεῖν ἔργον νῦν παριστάμενον· ὁ γὰρ εἰπὼν 20
"γεννηθήτω φῶς καὶ ἐγένετο", ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κτισμάτων, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦδε ἢ μόνον ἐφώνησε καὶ τῇ πλήξει τοῦ φθόγ-
γου ἡ θεϊκὴ ἐνέργεια ἐκ θανάτου εἰς ζωὴν τὸν νενεκρωμένον ἐπανήγαγε. Λαζάρου τοῦ 25
μακαριωτάτου ἐορτάζωμεν τὰ μνημόσυνα, μᾶλ-
λον δὲ τὰ ἐγέρσια, Λαζάρου ἐκείνου τοῦ τριάκοντα ἔτη ζήσαντος, ὡς ὁ λόγος, καὶ ἐπισκοπήσαντος μετὰ τὴν ἀνάστησιν!

Ταῦτα τῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι- 30
στοῦ ἐγέρσεως τὰ προαύλια. ταῦτα τὰ κατὰ τοῦ θανάτου προμηνύματα, καὶ χαίρομεν καὶ συγχαίρομεν ταῖς περὶ Μάρθαν καὶ τὸ ἱε-
ρὸν τεράστιον ἐξομολογούμεθα· ἀλλὰ καὶ ὡς οἱ παῖδες τοῖς τῶν ἀρετῶν κλάδοις τῇ κα- 35
κίᾳ νηπιάζοντες προσυπαντήσωμεν Χριστῷ, εἰ-
σιόντι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ προφητικῶς ἀνακράζωμεν· "χαῖρε, πόλις Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται πραῦς, ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ πῶλον ὄνου, υἱὸν ὑποζυγίου", τὸ τῶν 40
ἐθνῶν ἄλογον, ὡς λόγος, ὑποτάξων, καὶ δαβιτικῶς μελωδήσωμεν· "ὥσαννὰ ἐν τοῖς

13 κωδ. ἐνέχειρα. 17/19 Ἰωάν. ια', 16. 19 κωδ. θερμότης. 29/31 Ἰωάν. ια', 11.

1 Ἰωάν. α', 14, 16. 8 Ἰωάν. ια', 34, 35. 12 Ἰωάν. ια', 40. 17 Ἰωάν. ια', 43, 44. 21 Γενέσ. α', 3. 26 κωδ. ἐορτάζομεν. 38/40 Ματθ. κα', 5. Ζαχαρ. θ', 9. 42 Ψαλμ. ριζ', 25, 26. Ματθ. κα', 9. Μαρκ. ια', 10.

ὕψις τοῖς· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου” ἐπὶ τὸ πάθος τὸ ζωηφόρον καὶ ἐκούσιον. ἐνταῦθα σταίημεν τῆς κατηχήσεως, εὐχαριστοῦντες τῷ δι’ ἡμᾶς δεδω-

5 κότε τὴν μακρὰν ὑπόμνησιν, αὐτῷ Χριστῷ τῷ θεῷ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

10

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΘ’.

Περὶ τοῦ σωτηρίου πάθους καὶ περὶ ὁμοιοῦς.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, εὐθυμός εἰμι τῷ πνεύματι καὶ ἔδωκέ μοι ὁ κύριος

15 πασχάζειν ἐν ἀγαλλιάσει, ἀποσκευασμένῳ τὸ λυπηρὸν τῆς τάλαιπώρου μου ψυχῆς, χάριν τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν καὶ ἡγουμένου Τῶν Καθαρὰ· τῷ ὄντι γὰρ “περίλυπός εἰμι ἕως θανάτου”, σχεδὸν εἶπεῖν, διαναβαλλομένου αὐτοῦ καὶ ἀπο-

20 σειομένου τὸ ἐγκρινόμενον ἡμῖν θεοπρεπῶς καὶ σωτηρίως. καὶ ὅρα τῆς ὑπακοῆς ἡλικίαν ἐστὶ καὶ οὐράνιον τὸ κατόρθωμα, ζωῆς αἰωνίου ἐφόδιον, ὥσπερ καὶ τὸ ἐναντίον τῆς παρακοῆς φέρον εἰς κίνδυνον. ἐκεῖνον μὲν

25 οὖν ἡ χάρις τοῦ ἁγίου πνεύματος, εὐχαῖς τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν, σὺν τῇ ὑμετέρᾳ δεήσει, καταρτίσειεν, σθενώσειεν, ὁδηγήσειεν ποιμαίνειν οὐκ ἐν σκεύεσιν ἀπείρου ποιμένος, ἀλλ’ ἐν δυνάμει θεῆς τὸ πε-

30 πιστευμένον αὐτῷ ποίμνιον, καὶ δοίη δι’ ὁμοψυχίας ἐν ἡμῖν εἶναι καὶ εἰς ταῦτο ζῆν, καθὼς κέκριται.

Ὑμᾶς δὲ ποίοις λόγοις παρακαλέσομεν, ὧ τέκνα πολυπόθητα, καὶ τίσιν ὑπομνήμασι

35 λαλήσομεν τὰ τῆς παρούσης ἡμέρας; ἤδη τὸ κατὰ τοῦ κυρίου συμβούλιον συναυροῖται σήμερον καὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχονται ἄρχοντες καὶ λαοὶ συλλαβέσθαι τὸν δίκαιον, καὶ ἀνθ’ ὧν ὤφειλον ὡς εὐεργέτη ἀμείβειν τὰ

40 κράτιστα, ὑπὲρ τούτων ἐπέρχονται ὡς κύνες λαβεῖν αὐτόν. ψυχὴ γὰρ ἐπίφθορος καὶ βασκαίνουσα μᾶλλον ἀγριαίνει ταῖς θε-

18 Ματθ. κς', 38. 27 κῶδ. καταρτίσειεν. 28 κῶδ. ποιμένειν. 31 κῶδ. ἡμᾶς. 33 κῶδ. παρακαλέσωμεν.

ραπείαις, ἕως ἂν εἰς αὐτὸ φθάσῃ τὸ θανατώσαι τὸν εὐεργετήσαντα. ἐλεεινὸν δέ, ὅτε καὶ μαθητῆς συνεπιτίθεται τοῖς κακοῖς καὶ τὸν διδάσκαλον ἐνεδρεύεται. τοιοῦτός ἐστιν ὁ

5 παράφρων Ἰούδας. λαμπτήρ ὧν ἐσκοτίσθη· ἐν ὑψηλῇ πολιτείᾳ ὑπάρχων ἔπεσεν ὡς ὁ Ἑωσφόρος· ὁ πρὶν ἰώμενος νῦν ἐτραυματίσθη· ὁ ἔχων τῆς ἀποστολῆς ἀξίωμα τὸ τῆς ἀποστασίας περιβόλαιον ἐνδύεται. ὁ τῶν ἀπορρήτων μυστηρίων ὑποδοχεὺς ἄρτι τῶν

10 διαβολικῶν βουλευμάτων ὑπουργὸς καθίσταται. φεῦ τῆς ἀπανθρωπίας! ἄβαλε τῆς ἀβελτηρίας αὐτοῦ! ἄρα πῶς λήθαργος κατέστη τῶν τηλικούτων κατορθωμάτων; ἄρα πῶς προήχθη εἰς τοιαύτην τόλμαν; ἀλλ’ ὅμως ἡ

15 πονηρία πάντα πράττειν οἶδε, καὶ διαστρέψασα τὸ νοερὸν τῆς ψυχῆς κατ’ ὀλίγον εἰς ἀλογίαν περιτρέπει τὸν ἄνθρωπον. διὰ τοῦτο λυττᾷ κατὰ τοῦ δεσπότου ὁ τάλας καὶ μεγάλυνει ἐπ’ αὐτὸν ψαλμικῶς πτερνισμόν,

20 εἰσιῶν καὶ ἐξιῶν δολερῶς καὶ λόγον παράνομον τιθέμενος κατ’ αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ μύρου κένωσιν ὡς ἀτοπίαν κατατινόμενος. οἳ οἱ εἰσι καὶ οἱ νῦν προδίδονται τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἱερᾶς ὑποταγῆς διασπασταί, λογύδρια

25 βατταρίζοντες περιδέξια αὐτοῖς καὶ συνήγορα τῆς ἀποστασίας.

Ἄλλ’ ὁ μὲν οὕτως κινούμενος καταπριᾶται τὸν ἀτίμητον εἰς ὀλιγοστὰ ἀργύρια, καὶ οὐδὲ τὸ τῆς συνδειπνήσεως αἰδεσθεὶς οἰκείωμα, οὔτε τὸ τῆς διανίψεως ἐκπλαγεὶς ὑπόδειγμα, οὐ μὴν οὐδὲ τὸ τῆς διελέξεως ἐντραπείας πρόσρημα, οὐδ’ ὅτι τὸ γλωσσόκομον πεπιστευμένος διαβαστάζειν στέργει, ἀλλ’ ἀπορρήγνυται τοῦ χοροῦ τῶν συμμάθητῶν

35 καὶ συνάπτεται τῶν δαιμόνων τῷ ἀρχηγῷ, καὶ ὅλην τὴν σπεῖραν νύκτωρ ἐπιφερόμενος καταλαμβάνει τὸν ποδούμενον τόπον καὶ προδίδωσιν ἐν φιλήματι βολίφ “τὸν κύριον τῆς δόξης”. ἡμεῖς δέ, ὧ ἀδελφοί καὶ τέκνα, μι-

40 μηταὶ τῶν λοιπῶν ἀποστόλων γινόμενοι ἀδιάσπαστοι μέινωμεν, καὶ ὁμολογοῦντες ἀποθνήσκειν ὑπὲρ ἐντολῆς, συναποθάνωμεν

20 Ψαλμ. μ', 10. 31 κῶδ. διανύψεως. 35 κῶδ. ἀπορρήγνυται. 39 Κοριν. 1, β', 8. 41 κῶδ. γενόμενοι.

αὐτῇ, ἐν μηδενὶ πτυρόμενοι ταῖς τῶν τινῶν ἀπορρήξεσι, μᾶλλον δὲ λακίσεσιν· ὥς γὰρ ἐκεῖνος καὶ αὐτοὶ διὰ φιλαργυρίαν καὶ φιλοδοξίαν ἀπαγχονίζονται. καὶ οὕτω μὲν τὰ τῆς 5 προδοσίας ἀπήρτισται, ὁ δὲ Χριστὸς ἡμῶν καὶ κύριος ὅποσα καὶ πηλίκα ὑπὲρ ἡμῶν οὐ πέπονθεν, ἐλκόμενος καὶ περιδονούμενος ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως ὑπὸ τοῦ φονῶντος ὄχλου, εἶτα παρεστὼς τῷ ἀνόμῳ 10 Καϊάφᾳ, ἐρωτώμενος, διελεγχόμενος, ἐρεσχελούμενος, ἐμπαιζόμενος ῥαπιδόμενος, ἀπαγόμενος, ἀποδιδόμενος Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι· κακέϊσε διανόει μοι τοὺς φυλακισμούς, τοὺς ἀνετασμούς, τὰς ἐπερωτήσεις, τὰς ἀπο- 15 φάσεις, τὰς κατακραυγὰς τοῦ "αἶρε, αἶρε, σταύρωσον αὐτόν", τῶν Ἰουδαίων τὰς ἐξαιτήσεις, τῶν λεγόντων "τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν", τὴν κατ' αὐτοῦ βαφὴν τοῦ Πιλατικοῦ καλάμου, τὴν 20 φραγέλλωσιν, τοὺς κολαφισμούς, τοὺς ἐμπτυσμούς, τὴν παικτὴν πορφύρωσιν καὶ στεφάνωσιν, τὴν ὀνειδιστικὴν γονυπέτησιν καὶ κατὰ κεφαλῆς πυγμὴν τῶν γελαστικῶς ἐπι- 30 βοώντων "προφήτευσον ἡμῖν τίς ἐστὶν ὁ 25 παΐσας σε"; τὸν προπηλακισμόν, τὸν συνωθισμόν, τὸν θορυβασμόν, τὸν ἐπικροτασμόν τοῦ παντός κατ' αὐτοῦ μιαιωτάτου ὄχλου· εἶτα τὴν σταύρωσιν, τὴν τῶν ἁγίων χειρῶν καὶ ποδῶν καθήλωσιν, τὸν τῶν ἱματίων 30 διαμερισμόν, τὸν ἐπιτωθασμόν καὶ ὕβρισμόν τῶν παραπορευομένων καὶ λεγόντων "εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, κατάρβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. οὐά! ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι". τὰ λοιπὰ ἐπιγελάσματα καὶ κατεμπαιγμάτα 35 καὶ καταλαλήματα, τὴν λόγχευσιν, τὴν τῆς χολῆς ἀπόγευσιν τὴν νέκρωσιν καὶ ὅσα τούτοις ἄλλα συνέπονται καὶ συμπέπρακται.

Ἐπεὶ τούτων ἀπάντων τί ἡμεῖς συνανοίσομεν οἱ κατάκριτοι τῷ ὑπὲρ ἡμῶν πε- 40 πονθότι καὶ ταφέντι καὶ ἀναστάντι; τὸ "ποτήριον σωτηρίου λήψομαι" μετὰ τοῦ Δαβὶδ "καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικαλέσομαι". διὰ

τοῦτο φθαζούσης τῆς ἀγίας ἀναστάσεως προσέχωμεν ἀκριβῶς, καὶ τὴν μὲν ἑορτὴν ἑορτάσωμεν λαμπρῶς καὶ θεϊκῶς—πάσχα γὰρ ἐστὶ, πάσχα τῶν τῆς θείας οἰκονομίας δω- 5 ρεῶν τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον—, τὸ δὲ σῶμα 5 περικρατήσωμεν εὐλαβῶς καὶ καὶ ὑπαλλάξωμεν τὰ βρώματα, ἀλλὰ μὴ ἀνθυπαλλάξωμεν τὰ καταστήματα. πῶς δὲ ἔσται τοῦτο; ἐὰν σωφρόνως καὶ μετρίως καὶ οἴνου ἀπο- 10 γευσόμεθα, καὶ ἐλαίου καὶ ὄφου ἀπολαύσω- 10 μεν καὶ τῶν ἄλλων παραθεμάτων. ὁ μὲν, συμβουλεύω, ἀρκείσθω μιᾷ κράσει, ἡ δὲ δύο μόνον, ἕνεκα τοῦ διαλύσαι, ὁ δὲ καὶ τρεῖς πινέτω, ἀσθενέστερος ὢν καὶ λιχνωδέστερος. τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦτο οὐ τῶν ὑγιαίνοντων, 15 ἀλλὰ τῶν ἀσθενούντων, οὐδὲ τῶν ἐγκρατῶν, ἀλλὰ τῶν ἀκρατῶν. καὶ βλέπε, ποῦ φέρει· εἰς ἐμπλησμόν καὶ κόρον ὕπνου. καὶ τί ὁ προφήτης; "ἔφαγε", φησί, "καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἡγαπημένος". μιμνήσκου 20 καὶ Σοδομιτικὸν πῦρ, λάμβανε καὶ τὸν πολυοινήσαντα Λὼτ καὶ ἀσελγήσαντα ἐν ταῖς 25 θυγατρῶν. ἀναθεώρησον καὶ τὸν γυμνωθέντα Νῶε τῇ ἀπειροποσίᾳ. ἀνάγκη γὰρ τὸν νοῦν ἀδρανῆ τυγχάνοντα μὴ οἶόν τε ἀντισχεῖν πρὸς 25 τὰς ἀοράτους παλαίστρας, ἀλλ' εὐθύς γέλωτος ἀφορμαί, θεωρίαι ἐμπαθεῖς, συλλήψεις λογισμῶν, ἀποκυήσεις φθορῶν κατὰ τε ψυ- 30 χήν, κατὰ τε τὰς ἐκκρίσεις. καὶ ὁκνῶ τὰ ὑπὲρ ἐκεῖνα λέγειν, ἐπειδὴ κακῶν διδασκά- 30 λων, ὡς ὁ Θεολόγος, κατὰ τὰ μαθήματα, μᾶλλον δὲ πονηρῶν γεωργῶν πονηρὰ τὰ γεώργια.

Ταῦτα δὲ προκατηχῶ ὑμῖν, ἵνα ἀσφαλί- 35 σθηθε, τέκνα, ἵνα μὴ κενώσητε τοὺς τεσ- 35 σαρακοστικούς καμάτους, ἵνα μὴ ἀπολέσητε τοὺς πολυδρόμους πόνους ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ, δι' ἀμετρίαν καταβαπτιζόμενοι καὶ κα- 40 τακινδυνεύοντες ἐν τῷ πελάγει τῆς ἁμαρτίας (μετὰ γὰρ τῆς τῶν βρωμάτων ἀλλοιώσεώς 40 ἐστὶ καὶ ὁ χρόνος συναλλοιούμενος. εἴσεις γὰρ τὸ ἔαρ, κινεῖται τὸ σῶμα, βρούουσιν αἱ

15/16 Ἰωάν. ιθ', 15. 17 Ματθ. κζ', 25. 20 κῶδ. φραγγέλλωσιν. 24 Ματθ. κς', 68. 31/33 Ματθ. κζ', 40, 41. 38 κῶδ. συνανοίσωμεν. 41/42 Ψαλμ. ριε', 4.

11 κῶδ. παραθεμάτων. 18 κῶδ. τούτου. 19/20 Δευτερ. λβ', 15. 21 Σοδομιτικὸν πῦρ] Γενέσ. ιθ', 24, 25. 22 Γενέσ. ιθ', 32-38. 23/24 Γενέσ. θ', 20-24.

πηγαί δαφιλώτερον, βράζει περισσοτέρως καὶ τὸ αἷμα, φύουσι τὰ ἄνθη, συναύξουσι καὶ τὰ βλαστήματα τῶν παθῶν. καὶ προσέχετε διὰ τοῦτο, παρακαλῶ, ὑπομνήσχω), ἀλλ' ἵνα 5 ἐν τάξει καὶ πρὸς χρείαν καὶ φάγωμεν καὶ πίνωμεν, καὶ κοιμηθῶμεν καὶ διεγερθῶμεν, καὶ ὁμιλήσωμεν καὶ προσχαριούμεθα, φεύγοντες τοὺς ἐπικρυπτοτέρους τόπους καὶ ἀφιδιαστικωτέρους καὶ τὸ δύο δύο συνευρίσκεισθαι, μάλιστα 10 ἐπὶ ἀρχαρίων καὶ ἀγενείων. καὶ ἐὰν οὕτω πολιτευσώμεθα, οὐ διαλείψομεν καθ' ἡμέραν ἐορτάζειν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

15

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Α'.

Περὶ τοῦ μὴ γογγύζειν ἐν ταῖς στενώσεσι τῶν σωματικῶν χρειῶν.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες καὶ τέκνα, ἔργον ἡμῖν ἐστὶ τοῦτο καὶ ἀγὼν ἀκαταπόνητος, τὸ 20 ἐκάστοτε λαλεῖν καὶ ὑπομνήσκειν καὶ παρακαλεῖν ὑμᾶς ἐν τῇ ὑπομονῇ τῆς κατὰ θεὸν ὑμῶν ζωῆς. εἰ γὰρ οἱ ποιμένες ἐπιστατοῦντες ἀλόγου, ἀγρυπνίας καὶ ἀδολεσχίας καὶ μερίμνας κατὰ τὸ ἀναγκαῖον ἀναλαμβάνουσιν, 25 ἄγοντες καὶ διεξάγοντες τὰ ἐμπιστευθέντα αὐτοῖς θρέμματα, πόσω γε μᾶλλον ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς καὶ ἀναξίως λαχοῦσι τὸ ἄρχειν ὑμῶν τῶν προβάτων τοῦ Χριστοῦ ἁὔπνον ἔχειν τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα καὶ τῇ τοῦ 30 λόγου προσφωνήσῃ ὡς οἷόν τινα σύριγγι προσλαλεῖν καὶ προσφθέγγεσθαι τὰ δέοντα καὶ συμφέροντα, καὶ μέντοι πόνους καὶ θλίψεις καὶ στενοχωρίας ἀνατλᾶν ὑπὲρ τοῦ εὐτρεπίζειν καὶ χορηγεῖν ὑμῖν τὰ ἐδώδιμα 35 ἀμφοτέρωθεν; ἐπεὶ δὲ οὕτως τὰ καθ' ἡμᾶς ἀπαιτεῖται, οὔτε ὑμῖν ὁ λόγος ἑᾶ οὕτως ἀπλῶς ὡς ἔτυχεν ἀποφέρεισθαι, ἀλλὰ προσεκτικῶς ἐπαϊέναι τῆς ταπεινῆς φωνῆς ἡμῶν. "τὰ πρόβατα γάρ", φησί, "τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει", ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἶδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν.

11 κῶδ. διαλείψωμεν. 34 κῶδ. χορηγεῖν. 39 Ἰωάν. ι', 27.

Τί δὲ ταῦτα οὕτως προοιμιασάμην ὑμῖν; καὶ γε μὴ βαρέως ἐνέγκοιτε τὸ λεγόμενον, ὅτι τινὲς ἐξ ὑμῶν τοῖς χεῖλεσί με εὐλογοῦσιν, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. διατί; ὅτι ἐπειδὴ περ στενώσεως 5 ἐπισυμβάσης ἡμῖν ἐν ταῖς σωματικαῖς χρείαις ἐκ τῆς τῶν προλαβόντων χρόνων ἀφορίας, ἐκ τε τῆς ἐπισυναγωγῆς τῶν ὑπὸ θεοῦ πεμπομένων ὡς ἐκ πελάγους ἐν τῷ λιμένι τῆς ἀποταγῆς εἰς σωτηρίαν, ἐκ τε ἄλλων πολ- 10 λῶν καὶ διαφόρων ξενοδοχιῶν καὶ διανομῶν, καθ' ὃ ἐσμεν ἐν τῇ Βασιλευούσῃ πόλει ταύτῃ, εἴτα πρὸς ταῦτα κατηχησάντων ἡμῶν καὶ ἐκλαλησάντων τὸ ἐνὸν ἡμῖν λυπηρὸν καὶ φροντιστικὸν καὶ μεριμνητικὸν πρὸς τὸν ἐνιαυ- 15 σιαῖον τῶν χρειῶν πορισμὸν, ἐκλιπαρησάντων τε καὶ δυσωπησάντων ὀρέξαι χεῖρα καὶ διεγερθῆναι ἕκαστον καὶ κινήσαι τὰς ἰδίας χεῖρας ἐπεξεργαστικώτερον, καθ' ἣν ἐντέτακται διακονίαν, καὶ μὴν ὑπομνησάντων, ὅτι 20 πάντως συμβαίνει ζητοῦντας ἡμᾶς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν πορεύεσθαι, ἐν ᾗ θλίψεις καὶ στενοχωρίαι, πείνα καὶ κόποι καὶ ἀγρυπνίαι, γυμνότης καὶ ταλαιπωρία καὶ εἴτι 25 ἄλλο τῶν τοιούτων, προσθέντων, ὅτι τάχα καὶ δοκιμάζων ὁ θεὸς τὸν πρὸς αὐτὸν ἡμῶν πόθον, εἰ ἐγκατεργάμεν ἐν τοῖς λυπηροῖς, παραχωρεῖ πειράζεσθαι ἡμᾶς πρὸς μικρόν, οὐ μᾶλλον ὡς νῦν θέον καὶ ὀφειλόμενον καὶ 30 χρεωστούμενον ἀπεφάνθητε, ἀλλὰ τοῖς μὲν χεῖλεσιν, ὡς προεῖρηται, ἀπελογίσασθε καὶ ἀπευχαριστήσατε· μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ οὐ καρδίαν πρὸς θεὸν ἐσχήκατε ἀληθινὴν, διεγογγύσατε καὶ ἐδυσφορήσατε καὶ κατεξάνε- 35 στητε οὐ κατὰ Μωσέως τινὸς (ἡὺλαβήθητε γάρ, εἴπερ οὕτως ὑπελαμβάνετε), ἀλλὰ κατ' ἐμοῦ τοῦ μόνου ἁμαρτωλοῦ, ἐπιλέγοντες "διατί τοσούτους ἐπισυνάγει, οὓς οὐ δύναται θρέφαι; καὶ τίς χρεῖα τῆς ἀνάγκης ταύτης καὶ τίς 40 αὐτὸν ἀναγκάζει ὑποδέχεσθαι τοσοῦτο πλῆθος";

Διὸ πρὸς ταῦτα ἀναγκαῖον ἀντιφθέγγεσθαι καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἀναγγεῖλαι, καὶ

22/24 Ματθ. ζ', 13, 14.

τὴν ῥομφαίαν τὴν ἐρχομένην ἐπὶ τοὺς τοιού-
τους, πρὸς τὸ μὴ ἐκζητηθῆναι ἐκ χειρῶν
μου βεβήλων τὸ αἷμα τῆς ἀπωλείας αὐτῶν.
οὗτοι γὰρ πρῶτον μὲν οὐχ ὡς υἱοὶ γνήσιοι
5 κοινωνικῶς ἔφησαν, διατί δεχόμεθα, ἀλλ' ὡς
τέκνα μωμητὰ καὶ ἀλλότρια "διατί δέχεται"
εἰπόντες, ὑπεξαίρουντες ἑαυτοὺς τῆς κοινω-
νίας καὶ ὁμοφυλίας μου. ἔπειτα, εἰ καὶ οὐ-
τως ἔφησαν, καταγνωστοὶ καὶ ὑπεύθυνοι,
10 ὅτι, κατὰ τὸ ψαλλόμενον, "κατελάλησαν τοῦ
θεοῦ καὶ εἶπον, μὴ δυνήσεται ὁ Θεὸς ἐτοι-
μάσαι τράπεζαν" τῷ τοσούτῳ πλήθει; καὶ μὴ
ἐγὼ εἰμι ὁ ἐπιχορηγὸς τῶν τροφῶν, ἡ ὁ τοὺς
καρπούς φέρων, ἡ ὁ τὰς ἀποθήκας πλη-
15 ρῶν, ἡ πάλιν ἐξ ἰδίας αἱρέσεως καὶ αὐθεν-
τίας εἰσδεχόμενος τοὺς προσερχομένους καὶ
αὖξων τὴν ἀδελφότητα; οὐκ αὐτός ἐστιν ὁ
κύριος καὶ θεὸς καὶ τροφεὺς παντὸς τοῦ
κόσμου, ὁ ἀνοίγων τὴν χεῖρα καὶ ἐμπιπλῶν
20 πᾶν ζῶον εὐδοκίας, ὁ λέγων ὅτι "ζητεῖτε
πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν δι-
καιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστε-
θήσεται ὑμῖν"; εἶτα πρὸς τοὺς ὀλιγορῶν-
τας "ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ,
25 ὅτι οὐ σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ
συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατήρ
ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐ πολλῶ
μᾶλλον ὑμᾶς ὀλιγόπιστοι"; ἔπειτα διὰ τινος
σοφωτάτου "ἐμβλέψατε εἰς ἀρχαίας γενεάς
30 καὶ ἴδετε, τίς ἐνεπίστευσεν κυρίῳ καὶ κατη-
σχύνθη; ἡ τίς ἐνέμεινε τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ
ἐγκατελείφθη; ἡ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτὸν καὶ
ὑπερεῖδεν αὐτόν"; εἶτα αὖθις διὰ τοῦ Εὐαγ-
γελίου "πάντα τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ
35 ἐκβάλω ἔξω"· καὶ πάλιν "ἄφετε τὰ παι-
δία ἔρχεσθαι πρὸς με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν", καὶ ὅσα ἕτερα
συνάδοντα τοῖς προειρημένοις.

Τί λοιπὸν κινεῖσθε κατ' ἐμοῦ τοῦ ταλαι-
40 πώρου καὶ γλωσσαλγεῖτε καὶ μωρολογεῖτε;
ἀλλ', ὡς ἔοικεν, Ἰσραηλῖται· τινές ἐστε λυ-

τρωθέντες ἐκ χειρὸς Φαραὼ τοῦ ἀοράτου
καὶ ἐκ τῆς πικρᾶς πλινθουργίας τῶν παθῶν
καὶ τῆς σκοτεινῆς Αἰγύπτου, τῆς κοσμητικῆς
ματαιότητος, εἶτα ἐν τῇ διελεύσει τῆς ἀσκη-
τικῆς καὶ θλιπτικῆς διαγωγῆς, ἐπισυμβαινόν- 5
των τινῶν στενοχωριῶν, οὐκ εὐχαριστοῦντες
θεῷ, οὐκ ἀποδιδόντες αἶνον δοξολογίας, ὡς
ἂν διὰ τῆς τοιαύτης ὑμῶν ἀγαθῆς διαθέ-
σεως ἔλθοι τὰ ἐπιδεόμενα ὑπὸ τῆς προνοίας,
ἀλλὰ καταγογγύζοντες καὶ οἷον φάσκοντες 10
"ὥφελεν ἀποθανεῖν ἡμᾶς ἐν Αἰγύπτῳ",
ὑπομνησκόμενοι καὶ λεβήτων, χρομμῶν τε
καὶ σκορόδων, ἃ ἔξεστιν ὑπολαβεῖν ὡς αἰ-
ρεῖται ἕκαστος, ἐν οἷς ἦν ἐν τῷ κόσμῳ. ἀλλὰ
τί οἱ τότε πεπόνθασιν, συνιεῖτε οἱ ἀναγινώ- 15
σκοντες· οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν εἰσαχθῆναι ἤξιώ-
θη εἰς τὴν γῆν τῆς κληρονομίας, ἔπεσον δὲ
τὰ κῶλα αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀπώλοντο
ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ, καθὼς γέγραπται. φο-
βοῦμαι τοίνυν, ὦ τέκνα, μὴ τὸ αὐτὸ πάθω- 20
μεν καὶ ἡμεῖς, τὰ αὐτὰ πράσσοντες. καὶ
τότε μὲν νηπιότης τῆς σκιᾶς καὶ τοῦ νόμου,
νῦν δὲ ἡ τελειότης τῆς χάριτος καὶ ἀλη-
θείας τοῦ Χριστοῦ. καὶ τοῦτο πάλιν οὐκ
ἐπὶ τῶν λαϊκῶν, ἀλλ' ἐφ' ἡμῶν τῶν ἀνα- 25
δραμόντων εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀγγελικῆς πο-
λιτείας. ποῦ ποτε ἐφάνη ἐπὶ τῶν ὁσίων
πατέρων ἡμῶν τοιοῦτος διαγογγυσμός; ἡ τίνα
ἐκεῖνοι ἀπώσαντο εἰσδέξασθαι θέλοντα σω-
θῆναι ἐν τοῖς κοινοβιακοῖς, χάριν στενώσεως 30
σωματικῆς; ἀλλ' οὐχὶ μᾶλλον καὶ παντὶ
ἀνέφικτο ἡ θύρα αὐτῶν, οὐ λέγω τῷ βουλο-
μένῳ ἀποτάξασθαι, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀπλῶς
ἐπιδεομένῳ πτωχῷ, διαθήκας καὶ μετὰ κοί-
μησιν αὐτῶν ἀγίας διαθέμενοι ἐπὶ τούτοις; 35

Οἶδατε τὰ τοῦ μεγάλου φωστήρος ἡμῶν
Εὐθυμίου. διαγινώσκετε τὰ τοῦ ἀοιδίμου πα-
τρὸς ἡμῶν Σάββα καὶ Θεοδοσίου, τοῦ τρις-
μακαρίστου Παχωμίου. ἄρά γε ἐπισυμβέβηκεν
αὐτοῖς στένωσις; καὶ μάλα καὶ πολλαχῶς, 40
ὡς τὸν μὲν ἐν τῷ πᾶσχα μὴδὲ τὴν ἁγίαν
προσφορὰν ἔχειν, τὸν δὲ καὶ τὰ χειμήλια

8 κῶδ. ἀπολείας. 5 κῶδ. κοινωνικῶς. 10/12
Ψαλμ. οζ', 19. 19 ἀνοίγων - εὐδοκίας] Ψαλμ. ρμδ', 16.
20/28 Ματθ. ζ', 33. 24/27 Ματθ. ζ' 26, 30 || κῶδ.
ἡμῶν. 29/33 Σειράχ β', 10. 32 κῶδ. ἐγκατελήφθη.
34 Ἰωάν. ζ', 38. 35 κῶδ. ἐκβάλλω. 35/37 Μάρκ. ι', 14.

5 ἐπισυμβαινόντων] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. 11 Ἐξόδου
ις', 3. 12 κῶδ. ὑπομνησκόμενοι. 17/19 Ἀριθ. ιδ',
29, 32. 22 Κολασ. β', 17. Ἐβρ. ι', 1. 32 κῶδ. ἀνέφικτο

ἐπιδοῦναι εἰς διάπρασιν, πρὸς τὸ μὴ δια-
 πεσεῖν τὸ κροῦμα, εἰ καὶ οὐ γέγονε διὰ τὴν
 ταχεῖαν τοῦ θεοῦ ἐπίσκεψιν. καὶ γοῦν ἑκα-
 τὸν νομισμάτων ἐπαγορασίαν σίτου κατὰ
 5 ἀνάγκην ἐποίησατο ὁ μέγας Παχώμιος, καὶ
 οὕτω πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ποτὲ μὲν
 εὐθυνοῦντο, ποτὲ δὲ ἐστενοῦντο, καὶ ἀμφοτέ-
 ρωθεν εὐχαρίστουν καὶ ὑπέμενον τὰ ἀληθι-
 νὰ τέκνα καὶ συνέπασχον τοῖς πατράσιν ἐν
 10 χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει· οἱ δὲ μὴ οὕτως
 ἔχοντες καὶ τότε καὶ νῦν πίπτουσιν ἐν κα-
 τάρᾳ καὶ ἀπωλείᾳ. διὰ τοῦτο προσεκτέον,
 ὧ τέκνα καὶ ἀδελφοί, καὶ ἐπιμνήσθητε ὅτι
 ὑμεῖς αὐτοὶ οἱ διαγογγύζοντες οὐκ ἐξ οἰκεί-
 15 ας ὑμῶν ἐργασίας τὴν τροφὴν πορίζεσθε,
 καὶ ὅτι ἐληλυθότες ἐνταῦθα μηδὲν ἐπιφερό-
 μενοι ἦχετε, καὶ ὅτι οὐκ ἀπεστράφητε, δι'
 τὴν αἰτίαν προβάλλεσθε, εὐχαριστήσατε καὶ
 αἰνέσατε τὸν θεόν τε καὶ ἡμᾶς.
 20 Πῶς οὖν, ὧ ἄφρονες, ὁ πεπόνθατε, οὐκ
 ἐπιδείκνυσθε ἐν ἄλλοις, καὶ οὐ ἀπελεύσατε
 δώρου, οὐ μεταδίδοτε ἐτέροις, ἄφιλοι, ἀσυμ-
 παθεῖς, ἄστοργοι; κύνας ἀλόγους εἰ προσε-
 δεχόμεθα λιμοκτονουμένους, ἀποδοχῆς ἡμεν
 25 ἄξιοι—“δίκαιος γάρ”, φησὶν, “οἰκτερεῖ ψυ-
 χὰς κτηνῶν αὐτοῦ”—, οὐχὶ ἀνθρώπους λογι-
 κούς, τῆς αὐτῆς ἡμῖν φύσεως κοινωνοῦντας,
 ἀδελφούς ἡμῶν ὑπάρχοντας, ἐκ ναυαγίου εἰς
 λιμένα λιπαροῦντας εἰσαχθῆναι, ἐξ ἀπορίας
 30 εἰς σωτηρίαν, ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν·
 ἀλλ' οὐδὲν τῶν τοιούτων ἐν τοῖς ἄφροσι
 διανενόηται. καὶ τὰς ἐντολάς οὖν φυλάττειν
 με ἀγαπᾶτε καὶ διαλαλεῖτε καὶ ἐπαγγέλλεσθε
 ἀποδινήσκειν μετ' ἐμοῦ, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος
 35 κυρίου, καὶ ἐπὶ μικρᾷ στενοχωρίᾳ ἀνανεύετε
 καὶ ἀναδύεσθε· διατί μὴ μᾶλλον ἀναγκάζετέ
 με, ἵνα μηδεὶς ἐκ τῶν ἐρχομένων πτωχῶν
 ἀναχωρῇ ἄνευ τοῦ χορτασθῆναι καὶ πεπο-
 κέναι οἶνον, καὶ λαβεῖν τινα ἐπιζητούμενα,
 40 ὑποδεικνύοντες τὴν ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν
 μεγίστην πρόσοδον καὶ τὸ ἐκείνους πληροῦ-
 σθαι διὰ τῆς ὑμῶν ὀλιγαρχίας, ἀλλὰ καὶ
 χορτάζεσθαι θέλετε καὶ ἐμπιπλάσθαι καὶ

12 κῶδ. προσεκταῖον. 19 κῶδ. ἠνέσατε. 25/26
 Παροιμ. ιβ', 10. 42 κῶδ. ὀλιγαρχίας.

διφαγεῖν, ἐπεὶ καὶ τριφαγεῖν, ὄφαροφαγεῖν
 τε συχνότερως, ἐλαιοφαγεῖν τε καὶ οἰνοπο-
 τεῖν ἐν κρασβολίοις οὐ δύο καὶ τρισίν,
 ἀλλὰ καὶ πρὸς, ὁ παρὰ τοῖς πατράσιν ἀπεί-
 ρηται, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ὑγιαίνουσι, καὶ 5
 ἐκεῖνα πάλιν δογματίζετε ὡς ἄλογοι; καὶ οὐ
 συμβαίνει ἀμφοτέρα· “οὐδεὶς γὰρ δύναται”,
 φησί, “δουσι κυρίοις δουλεύειν”, γαστριμαρ-
 γία φημί καὶ φιλοθεΐα. ἀλλ' “ὧ ἀνόητοι καὶ
 βραδεῖς τῇ καρδίᾳ” τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι ἐπὶ 10
 πᾶσι τοῖς τε ὑπὸ τῶν ἀγίων πατέρων ἐν-
 ταλθεῖσι καὶ ὑφ' ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν
 ὑπομνησθεῖσιν, ὅτι οὕτως δεῖ ἡμᾶς παθεῖν
 καὶ “διὰ πολλῶν θλίψεων εἰσελθεῖν εἰς τὴν
 βασιλείαν τῶν οὐρανῶν”, τοιγαροῦν μετά- 15
 γνωτε καὶ μετανοήσατε, ὅτι ἡμαρτήσατε καὶ
 ἐπλημμελήσατε ἐνώπιον κυρίου μεγάλως·
 ἐγὼ γὰρ ὁ τάλας οὐκ ἀπευδοκῶ, οὐδὲ ἀπα-
 ναίνομαι, ἀλλ' ὡς ἤδη ἀρχὴν βάλλων ἐν
 ἐπιθυμίᾳ πολλῇ καὶ ζεούσῃ καρδίᾳ καὶ εἰσδέ- 20
 ξομαι πάντα τὸν ἐρχόμενον (οὐκ ἐγώ, ἀλλ'
 ὁ ἐντειλάμενος θεός, ἔπειτα καὶ αὐτοὶ μετ'
 ἐμοῦ· ἐν γὰρ ἐσμεν οἱ πάντες), τὸν γυμνὸν
 ἐνδιδύσκων καὶ τὸν ψυχούμενον θάλλων, τὸν
 ἀνυπόδετον ὑποδύων καὶ τὸν ἄστεγον εἰσά- 25
 γων, καὶ τὸν πεινῶντα τρέφων καὶ τὸν δι-
 ψῶντα ποτίζων· ταῦτα ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ
 Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ ἡμῶν, τοῦ δόν-
 τος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν λύ-
 τρον, πεποιθῶς ἐπὶ ταῖς ἀψευδέσιν αὐτοῦ 30
 ἐπαγγελίαις, ὅτι οὐχ ὑστερήσει οὐδὲ λιμο-
 κτονήσει ψυχὰς δικαίων, οἳ οἱ περ ἐστὲ ὑμεῖς
 (οὐ γὰρ πάντας ἡτσιασάμεν) οἱ ἀγόγγυστοι,
 οἱ χαίροντες ἐν ταῖς ἐκπληρώσεσι τῶν ἐντο-
 λῶν τοῦ θεοῦ, ἐν τῷ πληθυσμῷ τῆς ἀδελ- 35
 φότητος, οἱ ἐγκαρτεροῦντες ἐν ταῖς δοκιμα-
 σίαις τοῦ θεοῦ, οἱ πάντα προϊέμενοι καὶ
 μέχρι θανάτου ὑποστήκοντες, ἢ εἴπερ ἀνε-
 χόμενοι παριδεῖν ἡμᾶς μίαν καὶ μόνην ἐντο-
 λὴν τῶν γεγραμμένων, δι' ἧς ἔωλοι καὶ αἱ 40
 λοιπαὶ γίνονται· “ὁ γὰρ ὅλον τὸν νόμον τη-

2 κῶδ. συχνωτέρως. 7/8 Ματθ. ζ', 24. 9/10 Λουκᾶ
 ιδ', 25. 14/15 Πράξ. ιδ', 22. 24 κῶδ. ἐνδιδύσκον.
 29 λύττρον] Ματθ. κ', 28. Μάρκ. ι', 45. 32 λιμ. ψυχὰς
 δικαίων] Παροιμ. ι', 8. 38 κῶδ. ὑποστίκοντες. 41 Ἰα-
 κώβου β', 10.

ρῶν, πταίων δὲ ἐν ἐνί, γέγονε πάντων ἔνο-
χος", καθὼς γέγραπται.

Ἐπιβλέφατε τοίνυν (πρὸς ὑμᾶς γὰρ πά-
λιν ἐπιστρέφομαι, ὡς ἀπαίδευτοι) ποσάκις
5 ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐξ ἀναγκῶν ἐρρύσατο καὶ πη-
λίκας αὐτὸς εὐεργεσίας ἐνεδείξατο διὰ τῶν
εὐχῶν τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν.
οὐχὶ δέδωκε καὶ σίτους καὶ οἶνους ἐν καιρῷ
στενοχωρίας; οὐχὶ ἐκίνησεν ἀνθρώπους καὶ
10 διήνοιξεν αὐτῶν τὰς ἀποθήκας εἰς τροφήν
ἡμῶν; οὐχὶ μέχρι τοῦ παρόντος ἀπὸ χωρῶν
καὶ νήσων καὶ ἐξ ἀλλοδαπῶν πόλεων πέμ-
πονται ἡμῖν, ὥς οὐκ ἐσμὲν ἄξιοι, εὐλογίαι
τινές, μέλιτα, ἔλαια, τυρός, σκεπάσματα,
15 ἱμάτια, χρυσίον, ἐξ ἐπισκόπων, ἐξ ἀρχόντων,
ἐξ αὐτῶν τῶν τὰ διαδήματα περικειμένων;
οἴδατε τὰ ἐπὶ τῆς παρελθούσης βασιλείας ὅσα
καὶ πηλίκα, οἴδατε καὶ τὰ ἐπὶ τῶν παρόντων
εὐσεβῶν βασιλέων ἡμῶν. καὶ ὅτε μὲν αἱ δω-
20 ρεαί, εὐχάριστοι καὶ φιλέντολοι καὶ προθυμη-
τικοὶ μέχρι θανάτου· ὅτε δὲ αἱ ἐλλείψεις, βλά-
σφημοὶ καὶ γογγυσταὶ καὶ μεμφίμοιροι. καὶ
ταῦτα οὐ χωμφδεῖν ὑμᾶς θέλων λελάληκα,
ἀλλὰ, καθὼς ὑπήχθητε, ἵνα διὰ μικροῦ ὄνει-
25 δισμοῦ ἐξαιρεθῇτε τῶν αἰωνίων βασανιστηρίων.
συγχωρήσει τοιγαροῦν ὑμῖν ὁ κύριος καὶ
πρὸς τὸ ἐξῆς ἀσφαλεστέρους ἀπεργάσεται,
ἵνα πάντα φέροντες, τὰ πάντα ὑπομένοντες
σὺν τοῖς λοιποῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν, τὸν τῆς
30 δικαιοσύνης στέφανον ἀπολάβητε ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ
κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ ἀγίῳ πνεύματι
νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. ἀμήν.

35

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΑΑ'.

Ὅτι χρὴ προσέχειν ἑαυτοῖς ἐν τοῖς δια-
φόροις βρώμασι, καὶ περὶ ἐγκρατείας.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες· ἐὰν καθ' ἐκά-
στην ἡμέραν τὸ ῥυπαρὸν ἡμῶν στόμα ἀνοί-
40 γωμεν πρὸς ὑμᾶς, ὡς τέκνα πεπονημένα καὶ

5 κῶδ. ὀπηλίκας. 14 τινές] κῶδ. τιναί. 20 κῶδ.
προθυμικοί. 22 κῶδ. μεμφίμοιροι. 30 δικαιοσ. στέφα-
νον] Τιμοθ. 2, δ', 8 || κῶδ. δικαιοσύνης στ. ἀπολαύετε.

σεβάσμια, οὐκ ἀρκετὸν ἡγούμεθα διὰ τὸν
περιόντα ἡμῖν πόθον καὶ τὴν ἐπὶ τὸ σφύ-
ζεσθαι ὑμᾶς ἐπικειμένην ἡμῖν φροντίδα· εἰς
τοῦτο γάρ, κἂν ἀμαρτωλοὶ ἐσμεν, ἀδολεσχοῦ-
μεν νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ περὶ τούτου κα- 5
ταγινόμεθα καὶ τοῦτο ἀναπνέομεν, καὶ τούτου
ἐφίεμεθα, καὶ τοῦτο ἐκζητοῦμεν, καὶ τοῦτο
ἡ ζωὴ ἡμῶν καὶ ὁ ἐπαινετὸς θάνατος. διὸ
καὶ τὸ νῦν, ἐξερχομένων τῶν ἀδελφῶν, ἀνε-
πνεύσαμεν, εὐρόντες τὸ συλλαλεῖν ὑμῖν ἐν 10
τοῖς γράμμασι.

Πῶς τοίνυν, ἀδελφοὶ ἡγιασμένοι, ἐπα-
σχάσατε; καὶ πῶς διέρχεσθε ἐν εὐσεβείᾳ
τὰς τῆς ἀγίας ἀναστάσεως θεοφωτίστους
ἡμέρας; οἶδα δέ, ὅτι καθαίρεσθε καὶ φω- 15
τίζεσθε, καὶ ὑψοῦσθε καὶ ἀγιάζεσθε, καὶ
τελειοῦσθε ἐν τῇ χάριτι τοῦ κυρίου μου,
ἔχοντες τὸ εἰς ἀλλήλους ὁμονοητικὸν καὶ
διεγνηγερμένον ἐν πᾶσι καὶ μεγαλοπρόθυμον·
τοῦτο γὰρ ἐπιδηλοῦσιν αἱ διαφόρως ἐπεισερ- 20
χόμεναι ἐπιστολαὶ ὑμῶν, ἀναγγέλλουσαι ἡμῖν
τὸ τῆς πίστεως κραταῖον ὑμῶν καὶ τὸ τῆς
ἀρετῆς ὑψηλότατον. καὶ γοῦν κύριος ὁ θεὸς
ἡμῶν, ὁ οὕτως ὑμῖν ταῦτα χαρισάμενος καὶ
ἐν τοιούτοις ὑμᾶς κατορθώμασι στηριξάμε- 25
νος, πλείονως καὶ μειζόνως καὶ διαρκεστά-
τως διατηρήσει καὶ διαφυλάξει ὅλους ὑμᾶς
τοὺς ἐμοὺς φωστῆρας καὶ λαμπτήρας, ὀφθαλ-
μούς τε καὶ βραχίονας καὶ εἴτι ἄλλο τῶν
ὀσιωτάτων. βλέπετε τοίνυν, τέκνα μου, καὶ 30
ἀπὸ τοῦ παρόντος, ὅτι τὸ καλὸν καὶ δύσκτη-
τὸν ἐστὶ καὶ τοῖς μὴ προσέχουσιν εὐάλωτον,
καὶ τὸ πολυχρονίως εὐρεθὲν ῥαδίως διὰ μι-
κρᾶς ἀμελείας διαφεύγειν. προσέχετε ἑαυ-
τοῖς ἀπὸ τοῦ ἐνεστώτος καιροῦ, ὅτι ἐαρινός 35
ἐστὶ καὶ τοῦ σώματος κινητικὸς, καὶ ἡ σὰρξ
ἡμῶν γῆ οὕσα ζητεῖ γῆίνως ἐνεργεῖν. ἡ
τοίνυν γῆ κοπριζομένη καὶ πιαينوμένη ἀνα-
φύει καὶ βλαστάνει καὶ ἀνθοφορεῖ. καὶ ἡ
σὰρξ τὸ αὐτό, τοῖς διαφόροις βρώμασι καὶ 40
πόμασι πιαينوμένη. ἀνάγκη τὰς τῶν παθῶν
ἀκάνθας ἀναβράζειν. περιλάβετε ταύτην καὶ
ὑποπιάσατε ἀποστολικῶς, καὶ πρόνοιαν αὐ-

6 τούτου] κῶδ. τοῦτο. 16 κῶδ. ὑψοῦσθαι. 17 κῶδ.
τελειοῦσθε. 27 κῶδ. ὑμῶν. 43 Ῥωμ. ιγ', 14.

τῆς εἰς ἐπιθυμίαν μὴ ποιεῖσθε, ἀλλὰ τὰ
δέοντα καὶ αὐτάρκη χορηγοῦντες μένετε ζῆν
ἐν τῷ πνεύματι.

Λοιπὸν μέτρον καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρτου καὶ
5 ἐπὶ τοῦ οἴνου. καὶ ὁ μὲν οἶνος, εἰ καὶ δί-
δοται εἰς πόσιν, ἀλλὰ κατὰ μικρὰν παρη-
γορίαν καὶ ἐν καιροῖς ἐορταστικοῖς καὶ ἐν
τοῖς κοπωδεστέροις ἔργοις, ἢ ἐν τοῖς νοση-
λευομένοις, ἢ ἐν τοῖς ἀθυμοῦσι καὶ ἐν τοῖς
10 πρὸς ὁδὸν ἀπαίρουσιν, ἐπεὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
ὀφείλει λαμβάνεσθαι μέχρι μιᾶς κράσεως,
ἢ καὶ δύο τὸ πολὺ· τὸ γὰρ γεροντικὸν τί
ἀσφαλίζεται, οἴδατε. οὐ τοίνυν ἀπείργειν
ὁμᾶς βουλόμενος τῶν βρωμάτων, τέκνα μου,
15 ταῦτα λέγω (καταργεῖσθω γὰρ τὰ βρώματα,
κατὰ τὸν ἀπόστολον), ἀλλὰ τὴν ὄντως τρο-
φήν ὁμᾶς ἐφιέμενος ἔχειν, διὰ τοῦτο ἐν
ὑπομνήσει τίθημι τοὺς λόγους. θέλω ὁμᾶς
ἐσθίειν καὶ πίνειν, ἀλλ' ἀρμοδίως καὶ θεο-
20 πρεπῶς καὶ σωστικῶς, πρὸς τε δυνάμιν
τοῦ σώματος, διὰ τὰ πρὸς χρείαν κατεπεύ-
γοντα ἔργα. ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι ἀντὶ τῆς ἐγ-
κρατείας ταύτης καὶ ἀποστερήσεως τῶν τοῦ
κόσμου ἡδέων, κρεοφαγιῶν καὶ οἰνοποσιῶν
25 καὶ λουσμμάτων καὶ θερμασμάτων καὶ καρυ-
κευμάτων καὶ ζωμευμάτων, ἐτοιμάζεται
ὑμῖν ὁ θεὸς ἐκεῖνος Παράδεισος, ὁ ἔχων
"τὸ ξύλον τῆς ζωῆς" καὶ τὸ ὕδωρ τῆς ἀθα-
νασίας, καὶ τὸν γλυκασμὸν τοῦ πνεύμα-
30 τος καὶ τὸ ἀμήχανον καὶ ἀπερινόητον κάλ-
λος τῆς εὐχροίας τῶν ἀβρότητος θεωρουμέ-
νων αἰώνιων ἀγαθῶν; ὑμῖν τὸ ἀπολαύειν καὶ
τρυφᾶν ἐκεῖσε ταμιεύεται· ἐκεῖ φθάζοντες
ἔτι μικρὸν ὅσον διὰ θανάτου φάγεσθε καὶ
35 πίεσθε ἀχορέστως καὶ αἰωνίως. καὶ γὰρ ἐν-
ταῦθα, τέκνα μου, ἐὰν ἐπ' αὐτῶν τῶν βα-
σιλευόντων λάβωμεν, οὐ τρυφή ἀλλὰ τροφή
σκολήκων ἢ ἀπόλαυσις αὐτῶν, οὐδὲ εὐζωΐα,
ἀλλὰ δυσζωΐα ἢ ἄνεσις αὐτῶν, οὐδὲ χαρά,
40 ἀλλὰ λύπη ἢ χαροποίησις αὐτῶν, οὐδὲ κατὰ-
σχέσις, ἀλλὰ ἀπόσχέσις ἢ κληρονομία αὐτῶν.

Καὶ ὄντως "ματαιότης ματαιότητων" ἢ

15 κῶδ. καταργήσθω. 15/16 Κορινθ. 1, σ', 18. 28 τὸ
ξύλον τῆς ζωῆς] Γενέσ. β', 9. 31 κῶδ. εὐχρύας. 37 λάβω-
μεν] οὕτως ἐν τῷ κώδικι σλαβιστὶ прннмемъ. 38 κῶδ.
σκολίκων. 42 Ἐκκλ. α', 2.

εὐδαιμονία αὐτῶν. οὕτως ὁ μείζων αὐτῶν
βασιλεύσας καὶ τῶν ἡδέων τοῦ κόσμου ἀπο-
λαύσας προεῖρηκε Σολομών. ἔχετε δὲ ὑμεῖς
τὴν φίλην ὑμῶν ἐγκράτειαν, τὴν σύζυγον
ὑπακοήν· τὰς θυγατέρας τοῦ κυρίου, τὴν 5
ἀγνείαν, τὴν παρθενίαν, τὴν ἐλεημοσύνην·
τὰς ἱεράς νεάνιδας, τὴν κατάνυξιν, τὴν τα-
πείνωσιν. ἀναβλέψατε εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω
καὶ ἴδετε ποῦ ἡ κατοικία ὑμῶν καὶ ποῦ ἡ
κεφαλὴ ὑμῶν, ὁ Χριστὸς καὶ ὁ κοινὸς πα- 10
τήρ πάντων, καὶ ἡ πόλις ὑμῶν, ἡ ἄνω
Ἱερουσαλήμ, ἡ μήτηρ Παύλου καὶ Πέτρου
καὶ τῶν κατ' αὐτοὺς ἀγίων. ὄντως, ἐὰν ἐπι-
μείνητε, ἐνικήσατε· ἐὰν διαρκήσητε, ἐστεφα-
νώθητε· ἐὰν οὕτω τελειωθῆτε, ἀνοιγήσονται 15
ὑμῖν αἱ πύλαι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν
καὶ τότε μου μνημονεύσετε τοῦ τάλανος καὶ
ἀσώτου, ὅλως ὀρώντες, μὴ εἰς κρίσιν ἀπο-
πεμπόμενοι. ἀλλὰ δεήθητε καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ,
ὦ τέκνα μου, ἵνα με ὁ θεὸς σὺν ὑμῖν δια- 20
σώζων διασώσῃ καὶ δῶ πνεῦμα συνέσεως
καὶ καταρτισμὸν ψυχῆς, εἰς τὸ ἀναμέσον
ὑμῶν θεοπρεπῶς ἀναστρέφεσθαι.

Ταῦτα μὲν ἐν τῷ τέως ἐλαλήσαμεν. ἔπειτα
καὶ ὁ οἰκονόμος, ὡς προέγραψα, ἐξελεύσεται· 25
ὑμεῖς δὲ εὐρίσκοντές τινες γραμματοφόρους,
μὴ διαλείπητε ἀντιπέμποντες ἡμῖν τὰ καθ'
ὁμᾶς, ὅπως ἔχη, καὶ ἀγωνίσασθε, τέκνα μου,
εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, εἰς ἐπιμέ-
λειαν τῶν κτηνῶν, τῶν χωρῶν, τῶν ἀμπε- 30
λώνων, πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν
ποιοῦντες. ἡγοῦ καλῶς, τέκνον Ἀχάκιε.
ἅπαντες ὑμεῖς οἱ λοιποὶ ἀδελφοί μου ἐνθέως
ἔπεσθε τῷ προάγοντι, ἵνα εὖ ὑμῖν γένηται
πᾶσιν, καὶ ἔσεσθε τέκνα φωτός. ἄρτι δὲ 35
σὺν τῷ ἀββᾶ Ἀμμωνίῳ ἀπεστείλαμεν καὶ
τὸν ἀββᾶν Βαρθολομαῖον καὶ ἐπιτηρητήν,
ὡς τέκνον ἡμῶν, ἐπὶ ταῖς παρισταμέναις
χρδαίαις· συμφθάσει δὲ μικρὸν τί ποτε ἐξελ-
θεῖν καὶ τὸ σκάφος μετὰ τῶν χρειῶν ὑμῶν. 40
ἵνα δὲ γινώσκητε, ὅτι καὶ ἀδελφούς ὑπεδε-

11 κῶδ. ἡμῶν. 12 Γαλάτ. δ', 26. 14 κῶδ. διαρκήσατε.
21 πνεῦμα συνέσεως] Ἐξοδ. λα', 3. λε', 31. Δευτερ. λδ', 9.
Ἰωβ ιε', 2. 26 κῶδ. γραμματιφόρους. 27 ἡμῖν κῶδ.
ἡμᾶς. 30 κῶδ. ἀμπελώνων. 35 τέκνα φωτός] Ἐφεσ.
ε', 8.

ξάμεθα, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ σχῆμα ἔχον-
 τας· ἐξ ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ ἀββᾶς Ἐφραίμιος,
 τῆς πόλεως γεγονὼς περιφανὴς ἄνθρωπος καὶ
 ἀνὴρ εὐσεβὴς καὶ ζητῶν τὸν θεόν. εὕξασθε,
 5 ἵνα ἐν κυρίῳ καταρτίζωνται. προσαγορεύει ὑμᾶς
 ὁ κύριος καὶ πατήρ μου καὶ πατήρ ὑμῶν,
 ὁ οἰκονόμος, ὁ παροικονόμος, ὁ πρωτοπρε-
 σβύτερος Ἀθανάσιος, ὁ ἐπιστημονάρχης Βαρ-
 σανούφιος, ἡ λοιπὴ πᾶσα ἀδελφότης. ἡ χά-
 10 ρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ
 πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΑΒ'.

Περὶ τοῦ εὐχαρίστως φέρειν τὰ λυπηρὰ
 τῆς κατὰ Χριστὸν ἡμῶν ζωῆς.

15 Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέχνα, πρὸς
 τὰς ἐμαυτοῦ πράξεις ἀφορῶν, ὅτι πονηραί
 εἰσιν, οἷδ' ὅτι οὐδὲν ὁ ἀσθενὴς μου λόγος
 ἀνύσειε προσφερόμενος ὑμῖν. ἀλλ' ἵνα μὴ
 ἀκούσασι· "πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ἔδει σε
 20 βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις",
 ὅπερ εἴρηται ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις, διὰ τοῦτο
 ἐπέιγομαι, συλλαμβάνων τὴν εὐχὴν τοῦ πα-
 τρός μου καὶ πατρὸς ὑμῶν εἰς ἐπικουρίαν,
 λαλεῖν καὶ ὑπομνήσκειν ὑμᾶς τὰ δέοντα, καὶ
 25 πιστεῦω ὅτι τῇ καλῇ ὑμῶν τῇ πρὸς τὰς
 ἐντολάς τοῦ θεοῦ ἐπείξει καὶ προαιρέσει
 καὶ τὸ ἐμὸν ἄχρηστον χρήσιμον ἐναποδείξετε.

Μοχθεῖτε οὖν, τέχνα μου, καὶ ἀγωνίζεσθε,
 καὶ πρὸς τὰ ἐπερχόμενα λυπηρὰ τῆς κατὰ
 30 Χριστὸν ὑμῶν ζωῆς μὴ ξενοπαθεῖτε, ὡς
 παρὰ προσδοκίαν ἐρχόμενα· μὴ γὰρ οὐ τοῦτο
 ὡμολογήσατε, ἐληλυθότες ἀπὸ τοῦ κόσμου,
 κατενώπιον θεοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέ-
 λων αὐτοῦ καὶ πᾶσαν θλίψιν καὶ στενοχω-
 35 ρίαν ὑπομεῖναι διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρα-
 νῶν, τοῦτο μὲν καὶ ἐν πείνῃ καὶ δίψῃ, τοῦτο
 δὲ καὶ ἐν φύχει καὶ γυμνότητι, ἐν ὕβρεσι τε
 καὶ ὀνειδισμοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ἀσκητικοῖς;
 λοιπὸν οὐ ξένον τι, ἀλλὰ τὸ ἤδη ὁμολογη-
 40 θὲν ὑμῖν συμβαίνει, ὁσάκις ἂν καὶ συμβαίῃ. τί
 δὲ ἐντεῦθεν τὸ κέρδος; βασιλείας οὐρανῶν
 κληρονομία, τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν εὐφροσύνη,

19/20 Ματθ. κε', 2 6, 27.

ἀθανασίας ἀπόλαυσις, ζωῆς αἰδίου μακαριό-
 τος, υἰοθεσία, τρυφή παραδείσου, εἴτι ἄλλο
 ἐστὶ καὶ λέγεται.

Ὅντως οὖν ἀξίως πρὸς ταῦτα ἀνέκραγεν
 ὁ μέγας ἀπόστολος, ὅτι "οὐκ ἄξια τὰ πα- 5
 θήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν
 δόξαν ἀποκαλύπτεσθαι εἰς ἡμᾶς", καὶ τότε
 ἐκεῖνος τὴν οἰκουμένην ὅλην διοικῶν καὶ ὡς
 ἐν μέσῳ λεόντων καὶ ἄρκτων καὶ πάρδων
 καὶ λύκων ὑπὸ τῶν ἀπίστων ἐλκόμενος καὶ 10
 περιγόμενος, δακνόμενός τε καὶ σπαρασσό-
 μενος, μετὰ τοῦ πεινῆν καὶ διψῆν αὐτὸν νό-
 κτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ταῖς ἰδίαις χερ-
 σὶν ἐργάζεσθαι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρεῖν τινα,
 ἀλλ' αὐταρκεῖν αὐτῷ τε καὶ τοῖς οὖσι 15
 μετ' αὐτοῦ ταῖς κατὰ τὸ σῶμα χρείαις.
 ἡμεῖς δὲ εἰ μὲν, ἐν οἷς ἐσμεν, εὐχαρίστως
 καὶ ὑπομονητικῶς φέρωμεν, εὖ ἂν ἔχοι καὶ
 οὐκ ἀπολειψόμεθα τῆς ἐκείνου μερίδος· εἰ
 δὲ γε ἀποδυσπετοίημεν καὶ δυσαχθόμεθα καὶ 20
 βαρυθυμούμεν, πῶς τοῖς μέχρις αἵματος
 ἀντικαταστάσι πρὸς τὴν ἁμαρτίαν κοινωνή-
 σομεν; ἢ πῶς οὐ καταγέλαστοι ἐσόμεθα
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, μηδὲ τὰ ἐλάττωνα
 μετὰ προθυμίας αἵρησάμενοι, λέγω δὴ τὴν 25
 ἀντίλογον ὑπακοήν, τὴν ἀγόγγυστον ἐργασίαν,
 τὴν ἀνυπερήφανον ὑπηρεσίαν, τὴν εὐκαιρον
 σιωπὴν, τὴν εὐλογον λαλίαν, τὴν ἐπὶ τῇ τυ-
 χούσῃ διακονίᾳ μεταφοράν, τὴν εὐτονίαν τοῦ
 ἔργου, τὴν ἐκκοπὴν τοῦ θελήματος, τὴν 30
 εὐχάριστον ὑποδοχὴν τῆς τυχοῦσης ἐπιτι-
 μίας, τὴν ἀνένδοτον παράστασιν τῆς ψαλ-
 μωδίας καὶ προσευχῆς, νυκτερινῆς τε καὶ
 ἡμερινῆς, καὶ μέντοι καὶ τὴν ἐφήμερον τῶν
 ψαλμῶν στιχολογίαν; ταῦτα γὰρ πάντα—ἐπεὶ 35
 καὶ πλείω τούτων ἄλλα οὐδὲ γὰρ δυνατόν
 ἕκαστον καταλέγειν—ὑποδεχόμενοι καὶ ὑπο-
 φέροντες, κάλλιστα βιοῦμεν καὶ βιώσομεν,
 καὶ ἐπιτερπόμενός ἐστιν ὁ θεὸς ἐν τῷ ἔργῳ
 ἡμῶν, καὶ ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀδελφότητος 40
 ὁσιώτερος, καὶ ἡ τῶν ἔξωθεν ἐπίσκεψις
 ὠφελιμωτέρα, καὶ ὁ τοῦ μαρτυρίου στέφανος

5/7 Ῥωμ. η', 18. 12 κῶδ. πινῆν. 12/15 Κο-
 ρινθ. 1, 8', 11-13. 13 μεθ'] κῶδ. καθ'. 32 κῶδ. ἀνέν-
 δωτον. 38 κῶδ. βιώσωμεν.

ὕμιν ἐτοιμαζόμενος. λοιπὸν "τίς ἡμᾶς χωρί-
σει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ" καὶ τῶν
προειρημένων; οὐδὲν οὐδαμῶς. ἀλλὰ καὶ εἰ
ἀποθανεῖν ἡμᾶς δέοι καθ' ἐκάστην ἡμέραν,
5 μετὰ χαρᾶς τοῦτο ἀσπασόμεθα, μόνον ὅτι
διὰ Χριστὸν πάσχομεν χαίροντες καὶ ἀγαλ-
λόμενοι καὶ "μηδεμίαν ἐν μηδενὶ προσκοπὴν
διδόντες, ἵνα μὴ μωμηθῇ" ἡ ἀγαθὴ πολιτεία
ἡμῶν. καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τούτων.
10 Ἰστε δέ, ὅτι στένωσις ἡμῖν γέγονεν ἐν
τῷ σίτῳ, ἀποτυχῆσαντων τῶν χωρῶν, διὰ
τὰς ἁμαρτίας μου, τοῦ ἐνὸς μοναστηρίου,
ὥστε μὴδὲ κόκκον προσδοκᾶν ἡμᾶς ἐκ τῶν
ἐκεῖσε ἐνταῦθα δέχεσθαι. ἀλλ' οὐδεμία ἀθυ-
15 μία, εἴπερ εὐτυχεῖτε κατὰ ψυχὴν· εἴρηκε
γὰρ ὁ εἰρηκῶς καὶ ἀψευδὴς ἐστὶν ἐν ταῖς
ἐπαγγελίαις αὐτοῦ, ὅτι "ζητεῖτε τὴν βασι-
λείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ,
καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν". ὁπερ
20 καὶ προέδειξε καὶ δείκνυσι καθ' ἐκάστην ἐν ὀφ-
θαλμοῖς ἡμῶν τὰ θαυμάσια καὶ τὰς δωρεὰς αὐ-
τοῦ. μόνον, ὡς εἴρηται, ἐπάρατε τὰς χεῖρας
ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύ-
νη, καὶ τὰ ἄλλα συνεισοίσει ὁ καλὸς οἰκονόμος
25 καὶ δοτὴρ πάντων θεός, ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΔΓ'

Περὶ ἐγκρατείας οὐ μόνον τροφῶν, ἀλλὰ
καὶ τῶν παθῶν, ῥηθεῖσα ἐν τῇ ἀγίᾳ Τεσ-
30 σαρακοστῇ.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, ἐμά-
χρυνα τοῦ κατηχεῖν ὑμῶν τὰς τιμίας ἀκοὰς
τὸν ἐξουθενημένον μου λόγον ἐκ τοῦ νοση-
λεύεσθαι με ἐπὶ πολὺ, καὶ ἡ μὲν χρεία
35 ἐπείγει τοῦ λαλεῖν, ἡ δὲ ἀδυναμία ἐγκοπὴν
ποιεῖ τοῦ διαβήματος. ἀλλ' οὖν μικρά τινα
ὑπομνηστικά ἐν τῷ μικρὸν με ἀνακομίσασθαι
προσφθιγγόμενοι ὑμῖν. ὡς ἴστε, ὁ παρὼν και-
ρὸς ἡ ἀγία Τεσσαρακοστή ἐστίν, ἀπαιτοῦσα

1/2 Ῥωμ. η', 35. 5 κωδ. ἀσπασόμεθα. 7/8 Κορινθ.
2, ζ', 3 17/19. Ματθ. ζ', 34. 23 κωδ. ὁσιώτητι.
25 κωδ. δωτὴρ. 27 Novae patrum bibliothecae t. IX,
pars II, σ. 157-160. 35 λαλεῖν] καλεῖν V. 36 ποιεί-
ται V. 39 ἡ ἀγία Τεσσαρακοστή] νηστεία V.

ἡμᾶς τοὺς πνευματικούς ἀγῶνας ἔτι μάλλον
παρὰ τὸν προλαβόντα χρόνον, ἤγουν τὴν
προθυμίαν, τὴν εὐψυχίαν, τὴν εὐτονίαν, τὴν
καρτερίαν, τὴν ὑπομονήν, τὴν οὐρανοδρόμον
προσευχὴν, τὴν δακρυοφόρον κατάνυξιν, τὴν 5
εὐκαιρον σιωπὴν, τὴν πρέπουσαν λαλίαν,
τὴν ἀναντίλογον ὑπακοήν, τὴν συντριβοκάρ-
διον ταπεινώσιν, τὴν σύμμετρον ἐγκράτειαν
καὶ ἀποχὴν οὐ μόνον τῶν ποικίλων καὶ
κατὰ κόρον τροφῶν καὶ ποτῶν, ἀλλὰ καὶ 10
φθόνου καὶ μίσους, θυμοῦ καὶ ἔριδος, ζήλου
καὶ γογγυσμοῦ καὶ ὑπερηφανίας καὶ παντὸς
ἄλλου μισαρωτάτου πάθους.

Ἐπισκέψασθε οὖν ἑαυτοὺς, ὧς τέκνα, καὶ
προσέχετε, παρακαλῶ· καθαρεύσατε τῶν 15
προρῥηθέντων καὶ καταρτίσατε ἑαυτοὺς σκεύη
ἀπόλεκτα, ὄργανα θεοήχητα, ψαλτήρια τερ-
πνότατα, πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἁγίου πνεύμα-
τος· εἰς τοῦτο γὰρ καλεῖ ὁ καιρὸς καὶ τοῦτο
ἐστὶν ἡ νηστεία. μὴ μοι λεγέτω τις, ὅτι 20
"τόσον καὶ ψάλλω καὶ στιχολογῶ καὶ το-
σοῦτον προσεύχομαι· βραχυφαγῶ λίαν καὶ
ὀλιγοποτῶ· καθεζόμενος ἀφυπνῶ, γονυκλιτῶ
τε τοσοῦτον, αἶρω τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρα-
νὸν πολυώριον". ἀποδεκτέα μὲν οὖν καὶ 25
ταῦτα. πῶς γὰρ οὐ; ἀλλ' ἐκεῖνό μοι φρα-
ζέτω, εἰ τὸ φρόνημα καταβεβλημένον ἔχει
καὶ τὸ πνεῦμα κατανενυγμένον καὶ τὸ θέ-
λημα ἐκκεκομμένον, ὥστε ἀεὶ εὐηκοεῖν καὶ
μηδαμῶς ἀντιλέγειν, μὴδὲ γογγύζειν τὸ κα- 30
θόλου, ἢ φιλονεικεῖν τὸ κατὰπάξ, μὴ δια-
φθονεῖν τὸν ἀδελφόν, μὴδὲ ζηλεῦειν τὸν πλη-
σίον, μὴδὲ κενονοεῖν καὶ κενολογεῖν ταῦτα
καὶ ἐκεῖνα, ὡς "διατί ἐκεῖνος οὕτως ἔχει
καὶ διατί τοῦτο τοιῶσδε"; χάκ τούτου ἀλλοιοῦ- 35
σθαι τὴν καρδίαν καὶ ἀγριοῦσθαι τῷ προ-
σώπῳ καὶ προσφέρειν οὐκ ἐξ ἀγαθοῦ θησαυ-
ροῦ τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἐκ πονηροῦ, ῥήματα
καὶ βαττολογήματα ἀπιστίας καὶ ἀφοβίας καὶ
ἀτονίας, ἅτινα οὐ μόνον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ 40
τοὺς ἀκούοντας φέρει εἰς κατάπτωσιν.

Οὐ τὰ τοιαῦτα οὖν, ὧς ἀδελφοί, νηστείας
ἔργα, οὐδὲ ἐγκρατείας σκάμματα, ἀλλ' εἴ τι

10 κατακόρων V. 13 κωδ. μισαρωτάτου. 27 κωδ.
ἔχοι. 33 κενονοεῖν V.

ταπεινώσεως ἔχει καὶ ὑπακοῆς, ὡς εἴρηται·
 ἐν τοῖς δυσὶ γὰρ τούτοις κατορθώμασιν
 οἶονεῖ ὡς ἐν πτέρυξί τισιν ὁ ὑποτακτικὸς
 εἰς οὐρανὸν ἀνίπταται καὶ τῷ θεῷ συνόμιλος
 5 γίνεται. θαυμαστὸν δὲ οὐδέν, ὅτι, καίπερ
 οὕτως ἡμῶν λεγόντων καὶ ὑμῶν ἀκούοντων,
 ἐπεισέρχεται ἐν ὑμῖν τὰ μὴ πρέποντα, ἐπεὶ
 καὶ χώρα μικρὸν ἀμεληθεῖσα τῆς γεωπονίας
 ἐπιφύει τὰ ζιζάνια. τί δὲ ἐστίν, ὃ φημι;
 10 ὅτι τινὲς τῶν ἀσυνετωτέρων—οὐ γὰρ ἐγκρα-
 τῶν τὸ πρᾶγμα, οὐδὲ τελείων—ζητοῦσι καὶ
 ἐκζητοῦσιν, ἐρεσχελοῦσι καὶ ἀντιβολοῦσι, δι-
 δόασιν καὶ ἀντιδιδόασιν, βλέπουσι καὶ ἀντι-
 βλέπουσιν, ἐφίενται καὶ ἀντιεφίενται ὥσπερ
 15 τινὲς παῖδες καὶ νεωτερίζοντες, ἢ τάχα εἰ-
 πεῖν καὶ κοσμίζοντες, περὶ τί γε; περὶ ἐπω-
 μίων, περὶ καλικίων, περὶ ἄλλων τινῶν τῶν
 τυχόντων. καὶ διατὶ ταῦτα οὕτως, τέχνα,
 καὶ τοῦτό ἐστι τὸ καύχημα ὑμῶν, ἢ τοῦτό
 20 ἐστὶ τὸ νήστευμα ὑμῶν, ἀλλ' οὐχὶ μᾶλλον
 τὸ κατάπτωμα καὶ καταχόρτασμα; τί οὐ
 στέργετε ἐν τοῖς διδομένοις; τί οὐχ ὑπομέ-
 νετε ἡμέραν ἐπιδόσεως; τί οὐκ ἐκδέχεσθε
 τὸν προσεπιόντα καιρόν; οὐχ εἷς ἐστὶν ἡ
 25 ὁδοῦ, ἢ τρεῖς, ἀλλὰ καὶ τέσσαρες καὶ πέντε
 ἀπ' ἐμοῦ τε τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ τοῦ πατρὸς
 μου καὶ πατρὸς ὑμῶν σκοποῦντες καὶ οἰκο-
 νομοῦντες μετὰ πόνου καὶ φόβου θεοῦ, συμ-
 παθείας τε καὶ εὐσπλαγχνίας, καὶ τῆς καθ'
 30 ἑκαστον ἀξίως ποιούμενοι τὴν κατὰ χρεῖαν
 ἐπίδοσιν. ἀλλ' οὐ πάντως πάντοτε, οὐδὲ τὰ
 αὐτὰ οἱ αὐτοὶ οὔτε λαμβάνειν ὀφείλετε,
 οὔτε ἀμφιέννυσθαι, οὔτε σκέπεσθαι, οὔτε
 ὑποδύεσθαι, οὔτε τροφεύεσθαι, οὔτε ποτίζε-
 35 σθαι, ἀλλὰ καθὼς ἡ χρεῖα ἐπιζητεῖ καὶ οἱ
 ἐπέχοντες τὴν οἰκονομίαν διοικήσουσι. τυχὸν
 ἴσως σὺ ἐπιζητῶν οὐδ' ὃ φορεῖς ἄξιός εἰ
 πάντως, καὶ ἐν ᾧ ὀφείλεις ὡς ἀνάξιός κατα-
 νύττεσθαι, γογγύζων καὶ κάλλιον ἐπιζητῶν,
 40 σκόπησον ὅπόσον τὸ κρίμα ἐπὶ τὴν σεαυτοῦ
 κεφαλὴν συνάγεις. ἄρτι ταῦτα μοναστῶν εἰσιν

8 κῶδ. γαιοπονίας. 14 κῶδ. ἀντιφύρονται. 16 κῶδ.
 ἐπομίω. 19/21 καὶ τοῦτο - - καταχόρτασμα] ἔλλειπει
 ταῦτα τῷ V. 23 κῶδ. ἐπιδώσεως. 24/27 οὐχ εἷς
 ἐστὶν - - πατὴρ ὑμῶν] ἔλλειπει ταῦτα τῷ V. 32 οὔτε]
 κῶδ. οὕτως.

ἀληθινῶν, ἢ ὑποτακτικῶν ἐκλεκτῶν; μὴ γέ-
 νοιτο, μισθαρνομένων δὲ τινῶν καὶ δουλο-
 πρεπῶν. οἱ τοιοῦτοι γὰρ τὰ τηλικαῦτα ἐπι-
 ζητοῦσιν, ὡς ὑπὸ ζυγὸν ἢ δουλείας ἢ μι-
 σθαρνίας τελοῦντες· ὁ δὲ γνήσιος υἱός, ὡς 5
 εἰδὼς ὅτι πάντα τὰ τοῦ πατρὸς διαφέρει αὐτῷ
 καὶ ὡς φιλῶν φιλεῖται παρὰ τοῦ γεννήτορος,
 μένει καθὼς ὁρᾶται ὑπὸ τοῦ πατρὸς, τάχα
 καὶ ποιεῖται γλυκεῖαν καὶ εὐκαιρον καὶ φιλο-
 πάτριον τὴν ἐπιζήτησιν. 10

Προσέχετε τοίνυν τί λαλῶ καὶ μὴ ὅτι
 ἐγὼ ἄρτι νοσῶν ἐσθίω καὶ πίνω παντοίως
 καὶ καταθαλπόμενος, καίπερ ἐν ταῖς ἡμέ-
 ραις ταύταις, ἀντιφθέγγασθε· οὐ γὰρ θεμι-
 τὸν ὑμῖν, ἐπεὶ καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς ἅπαντες 15
 προΐστασθέ μοι εἰς τὸ μὴ διδεῖν ὑμῖν ἔρ-
 γον θλίψεως, ἀσθενοῦντι διὰ τῆς ἐγκρατείας,
 ἀλλὰ συνιέντες ὅτι ταῦτα πρέπει ἀγίοις καὶ
 ἐν τούτοις ἡ ἀνόθευτος ὑποταγή, ἐν τῷ
 πάντα στέργειν καὶ ὑπομένειν. τὰ τοιαῦτα 20
 μισητὰ καὶ βδελυκτὰ ζητήματα, ἅπερ καὶ
 θεὸς καὶ εὐσεβοῦντες ἅπαντες ἀποστρέφονται,
 μισήσατε. καὶ δοῦλον οὐ ζητοῦντα πρὸς
 χρεῖαν ἀλλ' ἐπιμένοντα πότε καὶ πῶς ὁ δε-
 σπότης καταφυγεῖ νέμειν τὰ προσήκοντα εἰ- 25
 δότες, οὐδὲ κἂν ὡς δοῦλοι πιστοὶ αἰρούμεθα
 τῷ θεῷ καὶ δεσπότη πάντων δουλεῦσαι. δου-
 λεύσωμεν αὐτῷ τοίνυν, ἀδελφοί μου γνησιώ-
 τατοι, ὡς γνήσιοι υἱοί, κατὰ τὴν προδεδη-
 λωμένην θεωρίαν, καὶ μὴ ληρεῖτε ἐν τοῖς 30
 ταπεινοῖς μου λόγοις (ληρήσει γὰρ ὁ τοι-
 οῦτος εἰς τιμωρίαν αἰώνιον), ἀλλὰ συμβάλ-
 λετε ταῦτα εἰς τὰς ὁσίας ὑμῶν ψυχάς, καὶ
 οἱ μὲν μὴ ἀλόντες εἰς τὰ τοιαῦτα χαίρετε
 καὶ φυλάσσεσθε, οἱ δὲ ἐμπεπτωκότες ἴαθητε 35
 διὰ τῆς παραινέσεως· εἰ δὲ τις ἐμπέσοι πρὸς
 τὸ ἐξῆς, τὰ ἐπιτίμια παιδευέτωσαν αὐτόν.

Οἱμοι! οἱμοι! πῶς ἀζήλωτον τὸ ἀγαθὸν
 καὶ δυσεύρετόν ἐστιν ἐν τοῖς ἀνθρώποις,
 πῶς δὲ εὐζήλωτον καὶ εὐχερές τὸ κακόν! 40
 οὐδεὶς βλέπει πρὸς τὸν ὑπομονητικόν, πρὸς
 τὸν ῥακοδυτοῦντα, πρὸς τὸν καταψυχόμενον,

13 καταθάλλομαι V. 14 κῶδ. ἀντιφθέγγασθαι.
 16 κῶδ. προΐστασθαι. 27 τῷ δεσπότη καὶ θεῷ πάν-
 των V. 41 ἀποβλέπει V.

πρὸς τὸν περιφρονούμενον, πρὸς τὸν ὀλιγο-
τροφούμενον, πρὸς τὸν παραθεωρούμενον,
πρὸς τὸν εὐήκοον, πρὸς τὸν θεοταπείνωτον,
καὶ εἰκονίζει πρὸς τὴν θείαν ὁμοίωσιν· ἀλλὰ
5 πᾶς—σχεδὸν εἶπεῖν—πρὸς τὸν κάκιστον ἐπι-
ζητεῖ ἀποσκοπεῖν, πρὸς τὸν ἐπιζητητικόν,
πρὸς τὸν ἀντίλογον, πρὸς τὸν ὕβριστικόν,
πρὸς τὸν γογγυστικόν, πρὸς τὸν καλοφορη-
τικόν, πρὸς τὸν καταθαλπόμενον, πρὸς τὸν
10 ἀναπαυόμενον, καὶ εἰς ἑαυτὸν ἀναμάσσεται
τὰ κακά, γινόμενος υἱὸς ἀπειθείας καὶ υἱὸς
τοῦ σκότους. ἀλλὰ φεῖσαι, φεῖσαι κύριε, καὶ
ἐν τῷ ἐλέει σου ἀνακτησάμενος ἡμῶν τὰς
φυγὰς δίδου ποιεῖν τὸ θέλημά σου καὶ ἐργά-
15 ζεσθαι τὰ προστάγματά σου, ἵνα ἐν πᾶσι
καὶ παντοίως ἀκρίβευόμενοι τὸν ἑαυτῶν βίον
τύχωμεν τῶν ἐπηγγελμένων ἡμῖν ἀγαθῶν
σου ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ὅτι σοὶ
πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, κράτος, προσκύ-
20 νησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΔΔ'.

Περὶ τοῦ μὴ ἀμελεῖν τῆς οἰκείας σωτη-
ρίας μέχρι θανάτου.

25 Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα,
κυβερνήτου ἰδιὸν ἐστὶ τοῦ ἀπευθύνειν τὸ
πλοῖον πρὸς τὴν προκειμένην ὁρμήν, εἰς
τὸ ἀποσῶσαι αὐτὸ πρὸς λιμένα σωτή-
ριον. καὶ μὴν καὶ ποιμένος γνώρισμά ἐστὶ
30 τοῦ τὸ ποῖμνιον αὐτοῦ εἰσελαύνειν καὶ ἐξε-
λαύνειν ἀπὸ τε νομῶν εἰς νομάς καὶ παρὰ
ψυχρὸν ὕδωρ ἀναπαύειν, καὶ προσλαλεῖν
αὐτὸ διὰ σύριγγος, καὶ φρουρεῖν αὐτὸ ἀθη-
ριάλωτον διὰ ἀγρυπνίας, καὶ ὅσα ἄλλα ἐφαρ-
35 μόζει τῷ ἀγαθῷ ποιμένι. ὡσαύτως καὶ τῷ
στρατηγούντι ἰδιὸν ἐστὶ λαὸν ἄγειν ἄριστα
καὶ παραθῆγειν αὐτὸν διὰ παρακλητικῶν
λόγων οὐ μόνον εὖ μάλα φέρειν τὰ δυσχερῆ
τῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν καιρῷ συμβολῆς πο-
40 λέμου χωρεῖν ἀνδρείως κατὰ τῶν ἐναντίων.
οὕτως καὶ γὰρ ὁ τάλας καὶ ἀνάξιος ταύτην τὴν
φροντίδα πεπιστευμένος τῆς καθ' ὁμᾶς προ-

11 κῶδ. γενόμενος. 16 κῶδ. ἑαυτὸν.

στασίας, τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν προθεῖναι·
ὀφείλω μέχρις αἵματος ὑπὲρ τῆς κοινῆς
σωτηρίας ὑμῶν· τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἴδιον, κατὰ
τὸν λόγον τοῦ κυρίου, τῷ ἀγαθῷ καὶ ἀψευ-
δεῖ ποιμένι. ἐντεῦθεν μοι ἄγωνες ἐπείσέρ- 5
χονται αἰεὶ καὶ λύπαι καὶ μέριμναι, φροντίδες
τε καὶ ἀδολεσχίαι, ἀγρυπνίαι τε καὶ ὀλιγωρίαι,
καὶ πανταχόθεν περιέλκομαι, καὶ ἐξ οἰκείας
δυνάμεως ἀντισχεθῆναι ἀπορῶν πρὸς τὸν
θεὸν καταφεύγω τὸν φιλάνθρωπον, αἰτῶν 10
καὶ δεόμενος, ἵνα μὴ τῇ ἀθυμίᾳ καὶ ἀδρα-
νείᾳ παροργισθῆς ἐπάρη τὴν κραταιὰν αὐτοῦ
χεῖρα ἐκ τῆς διασώσεως ὑμῶν. ἔνεκα δὲ τῆς
ὑμῶν πρὸς αὐτὸν ἀγάπης καὶ εὐλικρινοῦς πί-
στεως ἐπιμένων ἐπιμενεῖ σκέπων καὶ φυλάτ- 15
των τὸ πλήρωμα ὑμῶν εἰς δόξαν καὶ ἔπαι-
νον τῆς αὐτοῦ μεγαλωσύνης, δι' ὑμῶν καί με
τὸν ἁμαρτωλὸν ἐκβιαζόμενος περισφάζεσθαι·
τῷ ὄντι γὰρ ἔργον ἐστὶ διεξάγειν ψυχὰς λογι-
κάς καὶ τοσοῦτον πλῆθος περικρατεῖσθαι. 20

Ἐγὼ οὖν, τέκνα μου, ὁμολογῶ καὶ ἀπέχω
τοὺς ἐπὶ τῷ ἔργῳ τοῦ θεοῦ ἄγωνας καὶ
μόχθους καὶ ἰδρώτας ὑμῶν, καὶ ὅτι καθ'
ἐκάστην ἡμέραν τείνεσθε ἔνθεν καὶ ἔνθεν
διὰ τῶν πνευματικῶν καὶ σωματικῶν ἔργων, 25
τληπαθοῦντες καὶ μηδαμόθεν ἄνεσιν λαμβά-
νοντες, νυκτὶ μὲν ἀγρυπνοῦντες, ψάλλοντες καὶ
προσευχόμενοι, ἡμέρᾳ δὲ τὰ ἔργα ἀναλαμβάν-
οντες καθ' ὃ ἕκαστος ὑμῶν εὐφυῶς ἔχει, καὶ
ὥσάν μελισσαι ἐφιπτάμενοι ἐκ τῆςδε πρὸς 30
τῆςδε τὴν διακονίαν καὶ ἐκ τοῦ τῆςδε κα-
θίσματος εἰς τὸν ἕτερον τόπον. καὶ ἐν τού-
τοις πᾶσι χαρᾷ χαίρω, τὸν μισθὸν ὑμῶν
πολὺν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀποκαράδοκῶν ἐτοι-
μάζεσθαι. ἀλλ' ἐπειδὴ, ἕως ἂν διὰ θανάτου 35
ἐξέλθωμεν ἐκ τοῦδε τοῦ κόσμου, οὐκ ἔστιν
οὐδὲ πρὸς μικρὸν ἀμελῆσαι τῆς σωτηρίας,
ἐπεὶ τὸ πᾶν ἀπολώλαμεν, διὰ τοῦτο ὑπο-
μνήσκω καὶ τάνυν· προσέχετε, μήποτε βα-
ρυνθῶσιν αἱ καρδίαι ὑμῶν ἀπὸ ἀκηδίας 40
καὶ χαυνώσεως καὶ συλλογισμῶν ἀκαίρων,
καὶ συνεισέλθῃ ἐντεῦθεν ὀλεθρὸς καὶ πτώ-

1/4 Ἰωάν. ι', 11. 7 κῶδ. ὀλιγορίαι. 12 κῶδ.
παροργισθῆς. 24 κῶδ. τείνεσθαι. 37 κῶδ. ἀμε-
λεῖσαι.

σις κατὰ ψυχὴν ὑμῖν, ἀλλὰ νεάζοντες τῇ
 προθυμίᾳ συναποπεράνωμεν καὶ τὸ λοιπὸν
 τῆς ἐλλειπούσης ἡμῖν ὀλιγοήμερου καὶ ἐπι-
 5 καίρου ζωῆς, ἵνα μετὰ ἀγώνων καλῶν καὶ
 σπουδασμάτων ἱερωτάτων καὶ κατορθωμάτων
 σεπτοτάτων μετέλθωμεν πρὸς τὸν μέλλοντα
 αἰῶνα ἐκ τοῦ τῇδε βίου ληφόμενοι τὸν
 ἀμαράντινον στέφανον τῆς δικαιοσύνης παρὰ
 τοῦ μισθαποδότου θεοῦ

10 Βλεπέτω λοιπὸν ἕκαστος, πῶς τῇ διακο-
 νίᾳ παρίσταται λειτουργῶν τῷ κυρίῳ, μὴ ἀμε-
 λῶς, μὴ ῥαθυμῶς, μὴ ὀκνηρῶς, μὴ ἐπι-
 πλάστως· οὐκ ἀνθρώπῳ, ἀλλὰ τῷ θεῷ γι-
 νωσκέτω προσκρούειν, εἰς ὃν ἡ λειτουργία.

15 ἡμεῖς γὰρ τί ἐπέχομεν; ἢ μόνον συνδούλου
 τάξιν, ὑπομνήσκοντες τὰ τοῦ δεσπότη ἐν-
 τάλματα. ὥστε καὶ οἱ ὑπακούοντες καὶ οἱ
 παρακούοντες οὐχ ἡμῖν ὀφλήσουσιν ἢ θερα-
 πεύσουσιν, ἀλλὰ τῷ τὰς ἐντολάς δεδωκότι

20 ἀγαθῷ δεσπότη καὶ θεῷ. εἴτε οὖν καλλι-
 γραφεῖ τις, εἴτε διακονεῖ, εἴτε ἀροτριᾷ, εἴτε
 σκάπτει, εἴτε ἄλλο ποιεῖ, ποιεῖτω ὡς ἐνώ-
 πιον θεοῦ καὶ οὐκ ἀνθρώπων, καὶ καθαρὸν
 ἔσται τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἐπιμετρούμενον κατὰ

25 τὴν ἐνοῦσαν αὐτῷ δύναμιν ὑπὸ τοῦ καρδιο-
 γνώστου θεοῦ. τὴν γλῶσσαν χρεῖα φυλάτ-
 τειν ἀπὸ ματαιολογίας καὶ τὸν ὀφθαλμὸν
 φρουρεῖν ἀπὸ ἐναντίας θεωρίας, τὴν τε καρ-
 δίαν τηρεῖν ἀπὸ λογισμῶν καὶ πάσας τὰς

30 αἰσθήσεις ἀσφαλιζεσθαι τῷ φόβῳ τοῦ θεοῦ,
 ἐν μετριοφροσύνῃ πρὸς ἀλλήλους διεξέρχε-
 σθαι, ἐν ἀγάπῃ ἀπαρρήσιδασθαι μετ' ἀλλήλων
 συνανακίρνασθαι, ὁμιλεῖν δὲ τὰ προσήκοντα
 καὶ ὁρᾶν τὰ χρήσιμα, καὶ ἀκούειν τὰ δέοντα,

35 καὶ ἄπτεσθαι τὰ συμφέροντα, καὶ λογίζεσθαι
 τὰ ἔνθεα, ἵνα οὕτως χαίρωμεν καὶ συγχαί-
 ρωμεν, τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ ἐνεργοῦντες
 καὶ ἐπικερδῶς τὰς ἡμέρας τῆς παροικίας
 ἡμῶν διεξάνουντες, τὸν θεὸν ἔχοντες ἐν τῷ

40 οὕτως ἡμᾶς πολιτεύεσθαι βοηθόν, ἀντιλή-
 πτορα, καὶ τὴν πρεσβείαν τῆς ἁγίας Θεοτό-
 κου κραταιὰν σκέπην, τῶν τε δεσποτῶν ἡμῶν
 τῶν μεγάλων ἁγίων, τοῦ Προδρόμου καὶ τοῦ
 Θεολόγου, ὧν καὶ τὰ μοναστήρια κατέχομεν.

καὶ εἰ ὁ θεὸς μεθ' ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν;
 καὶ εἰ κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς ἡμῶν,
 τίνα φοβηθησόμεθα; καὶ εἰ τῆς Θεοτόκου
 τὴν βοήθειαν ἔχοιμεν καὶ τῶν ἁγίων, τίς
 ἡμῶν κυριεύσει; οὐδεὶς οὐδαμῶς, ἀλλὰ καὶ 5
 θαύμονες ἀφ' ἡμῶν πόρρῳ ἀφέξονται καὶ
 ἄνθρωποι ἐπαινέσουσιν, ἐχθροὶ πτοηθήσον-
 ται, καὶ οὐδεὶς κατὰ πρόσωπον ἡμῶν ἀντι-
 στήσεται· εἰ δὲ ἐναντίως, τὰ ἐναντία ἡμῖν
 συμβήσεται.

10

Διό, πατέρες μου καὶ ἀδελφοί, φυλάττω-
 μεν ἑαυτοὺς ἐν καταστάσει καθηκούσης, καὶ
 μάλιστα ἐν ταύτῃ τῇ πόλει παροικοῦντες,
 καὶ φύγωμεν ἀπὸ τοῦ λαλεῖν τὰ ἀλλότρια·
 ἀλλότρια γὰρ ἡμῶν εἰσι καὶ τὸ περὶ βασι- 15
 λέων ὁμιλεῖν καὶ τὸ περὶ ἀρχόντων διαλέ-
 γεσθαι καὶ περὶ τοῦδε καὶ τοῦδε ἐξερευνᾶν.
 “ἂ προσετάγη σοι, ταῦτα διανοοῦ”, φησὶν.
 ἄλλη ἢ περὶ ἡμᾶς φροντίς, ἄλλοι αἱ ὁμιλίας.
 οἱ οὖν τοῦ κόσμου τὰ τοῦ κόσμου, οἱ σω- 20
 ματικοὶ τὰ σωματικά, ἡμεῖς δὲ τὰ τοῦ ἡμε-
 τέρου βασιλείως, τὰ περὶ ὠφελείας ψυχῆς,
 τὰ περὶ ἀρετῶν, τὰ περὶ βίου τῶν ὁσίων
 πατέρων ἡμῶν, τὰ περὶ θανάτου, τὰ περὶ
 μεταστάσεως, τὰ περὶ ὑπαντήσεως τῶν ἁγίων 25
 ἀγγέλων καὶ περὶ ἀπολογίας τῆς ἐν τῷ βή-
 ματι τοῦ Χριστοῦ, τὰ περὶ ἀναταποδόσεως,
 τὰ περὶ βασιλείας οὐρανῶν, οὕτως ὡς οἱ ἄγγε-
 λοι διαφαινόμενοι, τὸ ὅσον ἐφ' ἡμῖν, φωτίζον-
 τες καὶ τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ περιαντλουμένους, 30
 ἐπεὶ τάχα ἐκ τῆς ματαίας ὁμιλίας συμβαίνει
 ἡμᾶς καὶ εἰς ἂ μὴ θέμις καὶ κατηγορίας ἐν
 τισι δέχεσθαι.

Προσέχετε οὖν ἐκ τοῦ δεῦρο καὶ φυλά-
 ξατε τὸ στόμα ὑμῶν τοῦ λαλεῖν τὰ μὴ ἀνή- 35
 κοντα, καὶ προσεπεκτείνετε ἐπὶ ταῖς ἀγα-
 θοεργίαις ὑμῶν, ζῆλον ἀναλαμβάνοντες ἔτι
 μᾶλλον θερμότερον ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ
 θεοῦ, ὑπὲρ ἐνστάσεως τῆς ἀληθείας αὐτοῦ
 προαιρούμενοι καὶ θανεῖν, καὶ τὰς προθέσεις 40
 ὑμῶν τὰς τηλικαύτας ὁ θεὸς ὡς πράξεις
 λογιζόμενος μαρτυρίου στεφάνοις ὑμᾶς κα-
 ταστέφει ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ ταῦτα μὲν

ἐπ' ὀλίγον νῦν· οὐκ ἀποκνήσω δέ, εἰ ὑπε-
 ρεύχεσθέ μοι καὶ ὑπάρχει μοι δύναμις, καὶ
 πρὸς τὸ ἐξῆς τὰ αὐτὰ ποιεῖν διὰ τῆς πρὸς
 ὑμᾶς ὑπομνήσεως, ὑπομνησόμενος καὶ γὰρ,
 5 καὶ διὰ τῆς πρὸς ὑμᾶς νοουθεσίας νοουθετού-
 μενος καὶ συνετιζόμενος· ἀδελφικῶς γὰρ καὶ
 ἀγαπητικῶς καὶ οὐκ αὐθεντικῶς, οὐδὲ ἐξου-
 σιαστικῶς ἢ πρὸς ὑμᾶς ὁμιλία ἡμῶν καὶ
 γίνεται καὶ γενήσεται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
 10 κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς
 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΔΕ'.

Ὅτι ὑπομένουσιν ἡμῖν ἐν τῇ μαρτυρικῇ
 ὑποταγῇ ἀποληφόμεθα τὰ αἰώνια γέρα.

15 Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες καὶ τέκνα, κεκο-
 πιακότες ἐστὲ ἤδη ἐκ τῆς παρελθούσης ἀγρυ-
 πνίας τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν
 Σάββα, ἄρτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ παρόντος κανόνος τοῦ
 ἐν ἀγίοις καὶ θαυματοποιοῦ πατρὸς ἡμῶν Νι-
 20 κολάου, καὶ ὁ κόπος ὑμῶν ὅσιος καὶ ψυχωφε-
 λῆς; οὐκ ἀπολλόμενος, ἀλλὰ σφζόμενος, τη-
 ρούμενος εἰς ἡμέραν ἀνταποδόσεως δικαιοκρι-
 σίας θεοῦ. καὶ τάχα ἀποκνεῖ πως ἡ ἀκοὴ δέ-
 χεσθαι λόγον. ἀλλ' ἵνα ἐκκόψωμεν τὴν συνή-
 25 θειαν, καὶ τὸ παρὸν βραχέα τινὰ διαλεξόμεθα,
 ὑπομνήσκοντες ὑμᾶς καὶ προθυμοποιούμενοι,
 ὅτι τὸ ἔργον ὑμῶν χάριτι τοῦ κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ συνεργίᾳ τῶν εὐχῶν τοῦ
 πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν ἐν προκοπῇ ἐστι,
 30 καὶ καθ' ἐκάστην ὥς εἰπεῖν προστιθέμενον
 καὶ ἐπαυξόμενον καὶ τελούμενον οὐκ ἐξ ὑμῶν,
 φθαρτῶν καὶ ἐπικήρων, ἀλλ' ἐξ ἐργασίας
 τῶν ἀγίων καὶ ζωοποιῶν αὐτοῦ ἐντολῶν.
 καὶ εὐγε, εὐγε, ὅτι τοιοῦτον καὶ τηλικούτον
 35 τὸ πραγματευόμενον ὑμῖν καὶ ἐνεργούμενον
 καὶ σπουδαζόμενον καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν
 τιμίων ὑμῶν ψυχῶν.

Ἄλλοι μὲν ἄλλα αἰροῦνται τῶν ἀνθρώπων,
 καὶ ὁ μὲν περὶ τοῦ οἰκοδεσποτῆσαι, ὁ δὲ
 40 περὶ τοῦ εὐπραγῆσαι καὶ δοξασθῆναι ἐκ τῶν
 τοῦ αἰῶνος τούτου ὀνειροπολουμένων ἀξιωμα-
 των, ἕτερος δὲ περὶ τοῦ γῆμαι, ἢ παιδο-

13 κῶδ. ὑμῖν.

ποιῆσαι, ἢ πολυκτηματῆσαι ἐν ἀγροῖς ἢ ἐν
 δούλοις· πλεῖστα γὰρ καὶ ποικίλα τὰ τοῦ
 κόσμου τούτου ἐπιθυμήματα. ὑμεῖς δὲ τού-
 τοις πᾶσι χαίρειν προσειπόντες, εἰς ἄλλον
 κόσμον διὰ τῆς ὑψηλῆς πολιτείας μετενε- 5
 χθέντες, τὰ ὑπερκόσμια καὶ οὐράνια καὶ
 ἐφίεσθε καὶ ἐπιζητεῖτε, καὶ ἐν τούτοις ἡ
 καρδιά ὑμῶν καὶ ἡ μέριμνα καὶ ἡ ἀδολε-
 σχία, μήτι γὰρ ἄλλο, ἢ ἵνα καθαρῶτε τε-
 λείως ἐκ τῶν παθῶν καὶ κτήσησθε "καρδίαν 10
 συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην", προσευ-
 χήν τε ἄοκνον, σπουδὴν ἀνένδοτον, κατανύ-
 ξεως δάκρυα, ἀμεριμνίαν παντελῇ, οὐ λέγω
 φίλων καὶ συνήθων, ἀλλ' ἤδη καὶ αὐτῶν
 τῶν τεκόντων καὶ πάσης σχεδὸν τῆς ματαιο- 15
 πόνου ἀδολεσχίας. καὶ οὕτως ἐστὶν εὐδοκία
 θεοῦ· καὶ γὰρ ὁρῶ ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, πῶς
 αἰεὶ ἐνίσταται καὶ ἐναθλεῖ καὶ ἐκβιάζεται
 ἑαυτὸν ἀπορῥαγῆναι παντὸς πάθους ἐνο-
 χλοῦντος καὶ μετὰ θεοῦ μόνου γενέσθαι τῇ 20
 διαθέσει.

Οὕτω τοιγαροῦν, ὑπομένουσιν ἐν τῇ μαρ-
 τυρικῇ ταύτῃ ὑποταγῇ, δώσειεν ὑμῖν Χριστὸς ὁ
 θεὸς ἡμῶν "ἰσχὺν καὶ κραταίωσιν" ἀποτρέψα-
 σθαι ὑμᾶς πᾶσαν ἐμπαθῆ καὶ σατανικὴν ἀντι- 25
 παράστασιν καὶ εὐμαρῶς διανύσαι τὸν προκεί-
 μενον ὑμῖν τρισμακάριστον ἀγῶνα, καθάπερ
 καὶ τοῖς προβεβιωκόσιν ἀγίοις ἀνδράσι καὶ
 θεοφόροις πατράσιν ἡμῶν. μὴ γὰρ κάκεινοι,
 σῶμα περικείμενοι καὶ ὁμοιοπαθεῖς ἡμῖν 30
 ὄντες, δίχα πόνων καὶ ἀγώνων διεξῆλθον
 τὸν τῇδε βίον; οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ πολλὰ
 πολυτρόπως ἐνηθληκότες καὶ διαγωνισάμενοι
 καὶ διὰ πάσης ὑπακοῆς καὶ ταπεινώσεως, ἐγ-
 κρατείας τε καὶ τῆς λοιπῆς ἀρετῆς, ὑποτά- 35
 ξαντες τὴν σάρκα τῷ πνεύματι ἀνέδραμον
 εἰς τὸ τῆς πολιτείας ὕψος καὶ ἐκτήσαντο,
 ἃ ἐκτήσαντο, τὸ δοξασθῆναι αὐτούς.

Ἐπιμνησθῶμεν τοίνυν τὰ τῷ πανοσίου
 πατρὸς ἡμῶν Σάββα κατορθώματα, εἰς ἐφό- 40
 διον τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ μὴ ἀμνημονή-
 σωμεν τὰ τοῦ ὁμοταγοῦς ἡμῶν προτερήματα·
 ὑποτακτικὸς γὰρ ὢν, ὥς ἴστε, ὑπήκοος ἦν

10/11 Ψαλμ. ν', 19. 12 κῶδ. ἀνένδοτον. 24 Ψαλμ.
 εἴ', 36. 25 κῶδ. ἡμᾶς.

ἄκρως, εὐπρόθυμος, εὐδούλευτος, καὶ τὰς ἐσχά-
 τας διακονίας λαμβάνων ἔχαιρεν ὡς δοξα-
 ζόμενος, κοπιῶν μὲν ταῖς χερσὶν νύκτωρ
 καὶ μεθ' ἡμέραν, ὑδροφορῶν, ξυλοφορῶν,
 5 πρῶτος ἐρχόμενος εἰς τὴν ψαλμοδίαν καὶ
 ἔσχατος ἐξερχόμενος καὶ εἴ τι ἄλλο περὶ
 αὐτοῦ ὅσιον γέγραπται· οὐ γὰρ σχολή μα-
 κρηγορεῖν, διὰ τὴν ὥραν. μιμησώμεθα οὖν
 τοῦτον, τέκνα, καὶ ἡμεῖς (δυνατὸν γὰρ ἐστίν,
 10 ὃ μὲν ἐν τούτῳ, ὃ δὲ ἐν ἄλλῳ πλεονεκτή-
 ματι συντρέχοντες καὶ συναμιλλώμενοι ἀλλή-
 λους ἐν τοῖς κατορθώμασι), καὶ πρὸ πάντων
 γε ἐκεῖνο φυλαξώμεθα, τὸ μή τι οἰκτιροῦλως
 πράσσειν, μηδὲ αὐτὰ τὰ δοκοῦντα ἡμῖν καλὰ,
 15 ἄνευ τῆς καθηκούσης διερωτήσεως. πρὸς δὲ
 τούτοις οὐδὲ ἐκεῖνο σιωπῆσαι ἄξιον, εἰ καὶ
 μέμψεως ἔχει αἰτίαν, ὅτι οὐκ οἶδ' ὅπως
 τοῦτο πράττεται καὶ ἐνεργεῖται παρὰ τισιν
 ἀμυήτοις καὶ καταφρονηταῖς, λέγω δὲ τὸ γε-
 20 νέσθαι ἀπωλείας, μᾶλλον δὲ κλοπὰς συχνο-
 τέρως· ἐπὶ γὰρ ἑάσῃ τις τὰ οἰκεῖα καλί-
 κια, ἢ τὰ ὀρτάρια, ἢ τὰ γραφεῖα, ἢ ἄλλα
 τινά, ἢ ἐν τῷ κοιταρίῳ, ἢ ἐν ἄλλῳ τόπῳ
 ἀσφαλείας, ἀπιὼν εἰς τινα ἀπόκρισιν, ἢ καὶ
 25 μακρότερον ἀποδημῶν, ὑποστρέφων οὐχ εὐ-
 ρίσκει ἃ κατέλιπε. καὶ τοῦτο ὅλον διαβόλου
 ἔργον, καὶ τοῦτο ὀλέθριον καὶ ταρακτικὸν
 ἐν ἀδελφότητι. πρῶτον μὲν λύπαι καὶ ἔχ-
 θραι, ὑποψίαι τε καὶ καταλαλιαὶ διὰ τοὺς
 30 ὑπευδύνους καὶ εἰς τοὺς ἀνευδύνους, ἔπειτα
 καὶ κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ μακαρίου ἀποστόλου
 κλέπται βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι.
 "κλέπται" δὲ εἰπὼν οὐ πρόσέθηκε "χρυσίου ἢ
 ἀργυρίου, ἢ ἱματισμοῦ πολυτελοῦς", ἀλλὰ
 35 ἀπλῶς τὴν φωνὴν ἐξέδωκεν ἐφ' ὅτου οὖν καὶ
 βραχυτάτου πράγματος.

Διὰ τοῦτο, παρακαλῶ ὑμᾶς, μὴ κλέπτετε
 σακχορράφια, βελόνια, πινακίδια, κηρούλια,
 λουρίδια, ἐγχειρία μαχαίρια, ζωνάρια, προσ-
 40 θήσω δὲ καὶ κρομμύδια καὶ συκίδια καὶ ἀρ-
 τίδια καὶ λαχανίδια καὶ τὰ τούτοις ὅμοια·
 οἱ γὰρ τοιαῦτα κλέπτοντες καὶ πάλιν λέγω
 βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. οὐ φο-
 βεῖ ὑμᾶς ὁ ἀποστολικὸς ὄρος; μήτοι ἐγὼ εἰμι

31 Κορινθ. 1, 8, 9.

ὁ τάλας ἐπαπειλῶν; γνωρίζετε τὰ ἀναγινω-
 σκόμενα. διὰ τοῦτο οὖν, παρακαλῶ ὑμᾶς,
 ἀξίως περιπατήσωμεν τῆς κλήσεως ἡμῶν,
 ἣς ἐκλήθημεν, καθαρῶς, ὁσίως καὶ δικαίως,
 τῶν προειρημένων πάντων ἀπηλλαγμένοι, 5
 ἵνα κληρονόμοι ἐσώμεθα τῶν αἰωνίων ἀγα-
 θῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ
 ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Κς'.

10

Περὶ τοῦ πρὸς ἐν μόνον ἀποβλέπειν,
 εἵτουν τὸ σῶμα τῶν ἑαυτῶν ψυχῶν.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, οὐκ
 ἐν ταύτῃ τῇ κατηχήσει εἰμι πεποιθώς. ἅπαγε.
 οὐ γὰρ ἐστὶ τινος ἀξία, ἀλλ' ἐπὶ τῇ τοῦ κυ- 15
 ρίου μου ἀγαθότητι, τῇ φρουρούσῃ καὶ συ-
 νετιζούσῃ καὶ στηριζούσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν
 εἰς τὸν φόβον αὐτοῦ, δι' ἧς καὶ αὐτὸ τὸ τα-
 πεινόν μου στόμα ἀνοίγεται μικρόν τι πρὸς
 διάλεξιν τῆς ἐπιδεομένης χρείας, εἰς καταρ- 20
 τισμὸν τῆς τιμιότητος ὑμῶν, συνεπικουρούσης
 δηλονότι καὶ τῆς εὐχῆς τοῦ πατρός μου
 καὶ πατρὸς ὑμῶν. καὶ πολλὰ μὲν εἰρήκαμεν
 πρότερον, καὶ πάλιν δὲ ἐροῦμεν, καὶ ἐροῦντες
 οὐ παυσόμεθα, καὶ ἕως ἄν εἰμι ἐν τῷ δυ- 25
 στήνῳ σαρκίῳ μου, οὐκ ἀνήσω. οὐκ ἀνόνητος
 δέ, ὡς οἶμαι, γίνεται ἢ διάλεξις, ἀγα-
 πητοί, ἀλλὰ τῇ ἐθελοςώσῃ προαιρέσει
 ὑμῶν. εἰ καὶ μηδαμινή, ὅλως εἰς βάθος
 30 που χωροῦσα τῶν καθαρῶν ὑμῶν καρδιῶν
 καὶ ἐνέσπειρε καὶ ἀνεβλάστησε καὶ ἤνεγκε
 τὸν καρπὸν οὐκ ὀλίγον, οὐδὲ φθειρόμενον,
 ἀλλ' εἰς αἰῶνα διαμένοντα. τὸ ἔργον ὑμῶν
 οὐκ ἀπολλύμενον, οὐδὲ ἀπορρύομενον, ἀλλ'
 35 "ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διε-
 ξόδους τῶν ὑδάτων" Δαυϊτικῶς εἰπεῖν, ἐν
 αὐτῇ τῇ ἀσκητικῇ ζωῇ πεφυτευμένον δεῖ-
 κνυται, καὶ θάλλει καὶ ἀνθοφορεῖ καὶ ἐν
 τῷ μέλλοντι αἰῶνι τὸν καρπὸν ὑμῶν ἀποδώ-
 σειεν τῷ δεσπότῃ θεῷ. 40

Τοιγαροῦν χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε, καὶ

2/4 Ἐφεσ. 8, 1. 11 κῶδ. ἡτ' οὖν. 35/36 Ψαλμ.
 α', 3. 41 κῶδ. χαίρεται.

τὴν τηλικαύτην χαρὰν μὴδὲν ἀρεῖ ἀφ' ὑμῶν
 τῶν εἰωθότων συμπίπτειν καθ' ἐκάστην
 λυπηρῶν καὶ θλιβερῶν ὁρατῶς τε καὶ ἀορά-
 τως, πρὸς ἓν μόνον ἀποσκοπούντων. τοῦτο
 5 δὲ ἐστὶ τὸ περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν σῶσμα,
 ἡγεῖσθαι τὰ πάντα δεύτερα, καὶ τὰ ἐξ ἐγ-
 κρατείας πονήματα καὶ τὰ ἐξ ἐπιτιμίων
 κολαφίσματα, καὶ τὰ ἐκ προσκρούσεων ἀλ-
 γήματα, καὶ τὰ ἐξ ὑπακοῆς ἐπιφορτώματα,
 10 καὶ τὰ ἐξ ἐργοχειρῶν ἰδρώματα, καὶ τὰ ἐξ
 ἀγρυπνιῶν ὀλιγορήματα, καὶ τὰ ἐκ τῶν
 κατὰ τὰς ὠρισμένας ὥρας ψαλμωδιῶν συμ-
 βαίνοντα ὀχλήματα, καὶ εἴ τι ἄλλο, ὥς εἰς
 ὁδὸν πορευόμενοι καὶ ἀμφοτέρω παρατρέ-
 15 χοντες, τὰ τε ἡδέα, τὰ τε δυσχερῆ, καὶ πρὸς
 οὐδὲν καθελκόμενοι, ἀλλὰ πρὸς τὸ κατάλυμα
 σπουδῇ πολλῇ ἐπειγόμενοι πρὶν ἢ δοῦναι τὸν
 ἥλιον. τί δὲ ἐστὶ τὸ κατάλυμα, ἀδελφοί μου,
 ἀλλ' ἢ ὁ θάνατος; τίς δὲ ἡ λεχθεῖσα ἐσπέρα,
 20 ἀλλ' ἢ ἡ τῆς ζωῆς ταύτης ἐν τάφῳ κατάδυσις,
 οὐ μὴν οὕτω καταλῦσαι, ὥς ἐν ζοφερῷ καὶ
 δυσωδεστάτῳ χωρίῳ κατακλειόμενοι, ἀλλὰ
 κατὰ πρῶτον μὲν λόγον ὥς χριστιανοὶ ἀλη-
 θινοί, ἔπειτα δὲ ὥς ἐν τῷ ἀγίῳ σχήματι
 25 τούτῳ ἐναθλήσαντες ὑποτακτικῶς ἀναλάμψαι
 εἰς ζωὴν αἰώνιον; καὶ ἡ ἡμέρα ἀπέραντος,
 ἥτις ὑπὸ τοῦ ἀπροσίτου ἐκείνου φωτὸς δη-
 μιουργεῖται εἰς ἀνάπαυσιν αἰώνιαν, τοῦτο
 μὲν μετὰ τὴν τελευταίαν ἀποκατάστασιν,
 30 ἡνίκα καὶ τὰ νῦν διαλυόμενα ἡμῶν σώματα
 ἐν ἀφθαρσίᾳ ἀναλάβωμεν, πρὸς τὸ τῶν αὐ-
 τῶν συμμετασχεῖν ὑμῖν ἀγαθῶν, ὥς συκο-
 πιάσαντα· τοῦτο δὲ καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπο-
 βίωσιν, κὰν οὐ τελείως, ἐπειδὴ "ψυχὰ δι-
 35 καίων ἐν χειρὶ κυρίου, καὶ οὐ μὴ ἄφηται
 αὐτῶν θάνατος", καθὼς γέγραπται. ὅπου
 δὲ χεῖρ κυρίου, τί ἐκεῖ οὐ καλὸν καὶ ἀνα-
 παυστικὸν καὶ θεραπευτικόν; ὥστε δῆλον,
 ὅτι, ὥς πάντες οἱ ἅγιοι καὶ δίκαιοι καὶ σε-
 40 σωσμένοι, καὶ ὑμεῖς οἱ καλῶς τὸν ἀγῶνα
 ὑμῶν τελειοῦντες ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀποθέσεως
 τοῦ σώματος ἐν αἰσθήσει τῶν ἡτοιμασμένων
 ὑμῖν ἀγαθῶν γινόμενοι ἐν χαρᾷ μέλλετε εἶναι
 διηνεκεῖ καὶ θυμηδίᾳ.

11 κῶδ. ὀλιγορήματα. 33/35 Σοφ. Σολομ. γ', 1.

Μὴ οὖν λοιπόν τις νυσταζέτω, μὴδὲ καθευ-
 δέτω, μὴδὲ ῥεγχέτω, μὴδὲ ὑπνιαζέσθω, μὴδ'
 οὖν ὀκνεῖτω, μὴδὲ γογγυζέτω, μὴδὲ ἀπομε-
 νέτω, μὴδὲ ὀπισθοποδεῖτω τοῦ οὐρανοῦ
 5 δρόμου τούτου καὶ θεοστεφανώτου καὶ πᾶ-
 λυάθλου, ἀλλ' οἱ πάντες πανταχόθεν τὰ
 πάντα ἐρανιζόμενοι πολὺν τὸν μισθὸν ὑμῖν
 πορίζεσθε. ὁ γραφεὺς μὴ ἐκλυέσθω τοῦ γρά-
 φειν, ὁ κανοναρχῶν μὴ ἀτονείτω τοῦ σαλ-
 πίζειν, τοῦ ὑποφάλλειν, τοῦ διεγείρειν τὰς
 10 θείας χοροστασίας· ὁ φωτοποιὸς μὴ ἀκη-
 διάτω τοῦ ὑφάπτειν καὶ κοσμίζειν τὰ τῆς
 ἐκκλησίας ἱερὰ φωταγωγήματα· ὁ κελλαρί-
 τής, ὁ ὀφοποιός, ὁ τραπεζάριος, ὁ μὲν ἐπι-
 διδούς, καθ' ὃ τι ἂν τις χρεῖαν ἔχῃ, μετὰ
 15 πολλῆς ἐπιτηρήσεως, εὐσπλαγχνίας τε καὶ
 συμπαθείας καὶ διακρίσεως τῶν προσώπων
 (ἄλλως γὰρ οὗτος καὶ ἄλλως ἐκεῖνος), ὁ δὲ
 ἐψών τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν καὶ τῷ πυρὶ μα-
 χόμενος, πρὸς τὸ κάλλιστα καὶ ἡδύτατα
 20 ἀπεργάζεσθαι τὰ βρώματα τῶν ἀδελφῶν·
 ὁ δὲ ἕτερος ἐν τῷ ἰσόσταθμον τὸν ἄρτον
 νέμειν, τὸν ἀπαλώτερόν τε καὶ ξηρότερον
 καὶ ἀχρειότερον μὴ ὥς ἔτυχε προσριπτεῖν,
 ἀλλὰ κατὰ διάκρισιν τοῖς ὑψηλοτέροις καὶ
 25 μέσοις καὶ ἐσχάτοις ἐπιμερίζειν (οὕτω τὰ
 σύνθετα, τὰ ἐλαιόκοκκα, τὰ κάρυα, τὰ λά-
 χανα, τὰ κοχλιάρια, τὰ βαυκάλια), καὶ μὴδὲ
 τοῦ ἐσχάτου παροπτάνεσθαι τὸ χρεῖῳδες, ὥς
 τοῦ κυρίου τὴν ἐπὶ τούτοις ὑπηρεσίαν ἀνα-
 30 δεχομένου, καθὼς διδάσκει ὁ θεὸς καὶ μέ-
 γας πατὴρ ἡμῶν Βασιλεῖος.

Τοιγαροῦν ἐκ τῶν προῤῥηθέντων διακο-
 νίων οἱ ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐνεκλημμένοι ἀναλά-
 βετε τὸν νοῦν καὶ οὕτω ποιεῖτε, πρό γε
 35 πάντων ὁ οἰκονομῶν, ὁ παροικονομῶν, καὶ
 πρό γε τούτων ὁ τὰ δεύτερα φέρων, ὁ πρω-
 τοπρεσβύτερός τε καὶ ὁ πρωτοεπιστημονάρ-
 χης, ὁ πρωτοκαλλιγράφος, ὁ πρωτοβεστιάριος,
 καὶ μάλιστα γε οὗτος, ἐνταῦθα γὰρ καὶ ἡ
 40 βάσανος. βλέπε, Λουκιανέ, ἡλίκην διακονίαν
 κατεπιστεύθης! δοξασθήτω ὁ θεὸς ἐν σοὶ
 δι' αὐτῆς. πρὸς τούτοις ὁ πρωτοκηπουρὸς
 καὶ ὁ πρωτοσχυτεὺς· οὐδ' οὗτος ἔχει μικρὸν

10 κῶδ. διεγείρειν.

τὸν ἀγῶνα. βλέπε, Θεοδόσιε, ὅποιαν διακο-
νίαν ἐπέχεις! εὐφρανὸν τὸν δεσπότην σου
κύριον ἐν αὐτῇ. σὺ δὲ ποῦ διέφυγες ἡμῖν,
πρωτονοσοκόμει; ἢ οὐκ οἶδας, ὅτι τῶν ἀθλούν-
5 των ὁ μέγιστος εἶ, εἴπερ συνιῶν κατέχεις
σου τὴν διακονίαν; εἰ γὰρ μέγας ὁ ἀσθενῶν
καὶ ὑποφέρων εὐχαρίστως, πόσου ἄξιος ὁ
τοῦτον ἐξυπηρετούμενος θεοπρεπῶς καὶ ἀό-
κνης; βλέπε σύ τε καὶ οἱ μετὰ σοῦ, πῶς
10 θεραπεύετε τοὺς νοσεροὺς καὶ πῶς συγ-
καίεσθε ταῖς καύσεσιν αὐτῶν, πῶς συμπο-
νεῖτε τοῖς πονήμασιν αὐτῶν, πῶς συνεξο-
λιγωρεῖτε τοῖς ἐξολιγωρήμασιν αὐτῶν, πῶς
συνεξαπορεῖτε τοῖς ἐξαπορήμασιν αὐτῶν, εἰς
15 θεὸν καὶ εἰς ὑμᾶς ἀποβλέπουσι! στρωννύσθη-
σαν τοίνυν αἱ στρωμαῖ—ὥς εἰπεῖν—καθ’
ἐκάστην, διδῶσθω καὶ τὰ πρὸς χρείαν ἀόκνης
καὶ εὐκαίρως. γινέσθωσαν αἱ ἀλοιφαί, τὰ
ἐπιθέματα, αἱ φαρμακοποσίαι, τὰ ἄλλα θε-
20 ραπεύματα, κατ’ ἀξίαν δὲ προσώπου ἑκαστον,
καὶ βρῶμα καὶ πόμα καὶ στῤῥωμα καὶ εἴ τι
τῶν ἄλλων. καὶ ἂν ταῦτα ἀκούοντες καὶ
ποιῇτε καὶ ἐνεργῇτε, μακάριοί ἐστε καὶ υἱοὶ
θεοῦ κληθήσεσθε.

25 Οὕτω γοῦν μεγάλοι καὶ ἀξιοθαύμαστοι
αἱ ὑπηρεσίαι ὑμῶν, καὶ ἱεροτελεῖς καὶ ἁγιο-
πρεπεῖς, καὶ τρισμακάριστος ὁ οὕτω ποιῶν,
κἂν μεμβρανᾷς, κἂν σκυτεύς, κἂν ἀγκιστρᾷς,
κἂν θυρωρός, κἂν κεραμεύς, κἂν κατηναρᾷς,
30 κἂν βυρσεύς (καὶ μάλιστα γε οὗτος), κἂν τρα-
πεζᾷς, κἂν ἀλιεύς (οὐδὲ τὸν τρόπον παρα-
τρέχω), κἂν ζωγράφος (καὶ μάλιστα γε οὗτος,
θείας μορφᾶς δημιουργῶν καὶ προσκυνητάς),
κἂν κανισκᾷς, κἂν οἰνοχόος (καὶ μάλιστα γε
35 οὗτος), κἂν ὀριάριος (καὶ μάλιστα γε οὗ-
τος), κἂν κτηνίτης (καὶ μάλιστα γε οὗτος),
κἂν ὑφάντης (καὶ μάλιστα γε οὗτος), κἂν
σελλοποιός, κἂν εἴ τις οὖν ἄλλος. μακάριοι
πάντες, ἐργάται θεοῦ πάντες, γεωργοὶ τοῦ
40 τῆς τρυφῆς παραδείσου. πάντας οὖν ὁ κύ-
ριός μου καὶ θεός, δι’ εὐχῆς τοῦ πατρός μου
καὶ πατρὸς ὑμῶν, διαφυλάξει ἐνεργοῦντας
τάς ζωοποιούς αὐτοῦ ἐντολάς, ὅτι αὐτῷ
πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις,
45 σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ζωοποιῷ

αὐτοῦ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΑΖ’.

Περὶ τοῦ μὴ δυσκινήτους ἡμᾶς ἀλλ’ εὐκι-
νήτους εἶναι πρὸς τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ. 5

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, εὐ-
χαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν,
μάλιστα ἐν ταῖς παρούσαις ἡμέραις διαγνοὺς
τὴν ἐπίδοσιν τῆς προθυμίας ὑμῶν ἐπὶ πᾶσι
μὲν τοῖς ἄλλοις, ἐξαιρέτως δὲ ἐν ταῖς ἐθε- 10
λουσίαις ἀτιμασίαις, πῶς ἑαυτοὺς ἐπιδίδοιτε,
καὶ ὁ μὲν δεσμεῖται, ὁ δὲ σιδήρῳ περιβάλλε-
ται, ὁ δὲ σχοινίῳ δέδεται περὶ τὸν τράχηλον,
προπομπὴν ποιούμενος ἐπὶ πάσης τῆς ἀδελ-
φότητος, ὁ δ’ ἄλλος λυσίζωνος παριστάμενος, ἢ 15
ἐτέρως πως, ἵνα μὴ καθ’ ἓνα καταλέγωμεν, καὶ
οὕτως πέπεισμαι, ὅτι ἡ ἀθλιότης μου μόνη ἐμ-
ποδίζει, ἐπεὶ οὐδὲν τὸ κωλύον τὰ τῶν πατέ-
ρων ἡμῶν ἀνδραγαθήματα ἐπιδείκνυσθαι. καὶ
πρὸς ταῦτα τί εἵπω; ὅτι οὐκ εἰμὶ ἄξιος καλεῖ- 20
σθαι ὑμῶν πατήρ, οὐδὲ διδάσκαλος, οὐδὲ καθη-
γούμενος, διὰ τὴν καλλίστην ὑμῶν πεποιθήσιν
καὶ ἐνάρετον διαγωγὴν. εὐχομαι δ’ ὅμως μηδὲν
ὑμᾶς ἐγκόπτεσθαι ἐκ τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος,
ἀλλ’ ἢ μεγαλοφύχως ἐπὶ πάσης ἐργασίας 25
πνευματικῆς ἀθλεῖν νομίμως ἐν τῷ μαρτυ-
ρίῳ τῆς ἀμωμότητος ὑποταγῆς. ἑκαστος δὲ
ἴδιον χάρισμα ἔχει, καθὼς γέγραπται, καὶ
ὁ μὲν τοῦτο, ὁ δὲ ἐκεῖνο. ὥστε καὶ ὑμεῖς,
ἀδελφοί μου ἡγαπημένοι, ἰδιοποιεῖσθε τὰ ἀλ- 30
λήλων κατορθώματα καὶ χαίρετε τῇ ἐτε-
ροίων προκοπῇ. σὺ τυχὸν φέρεις τὴν τοιάνδε
ἀτιμίαν, ἕτερος δὲ νικᾷ ἐν τῇ πολυεργίᾳ, καὶ
ἄλλος πλεονεκτεῖ ἐν τῇ σιωπῇ, καὶ ἕτερος
ὑπερέχει ἐν τῇ εὐηχοίᾳ καὶ ἀμφοτέροι τὰ 35
ἀμφοτέρα ἔχετε. εἰς ἀλλήλους περιχωρεῖ τὸ
καλόν, ὥσπερ καὶ τὸ ἐναντίον. διὰ τοῦτο
χαίρετε καὶ συγχαίρετε ἀλλήλοις, καὶ καθ’ ὃ
τις ἔχει χάρισμα, ἐν τούτῳ ἐπειγέσθω, φεύ-
γων τὸ κενόδοξον καὶ τὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ 40
μεῖζον λογιζόμενος κατόρθωμα.

Ἐὰν τοίνυν οὕτως ἐσμέν καὶ εἰς ἀλλήλους

15 κῶδ. λυσίζωνος. 16 κῶδ. καταλέγομεν.

συγκιρνώμεθα καὶ πρὸς ἀλλήλους δεσμού-
 μεθα τῇ ἐνώσει τῆς ἀγάπης, προκόφωμεν
 μᾶλλον καὶ μᾶλλον καὶ ὁ θεὸς δοξασθῆσεται
 ἐν τῷ ἔργῳ ἡμῶν, καὶ ἀκουστή ἡ πολιτεία
 5 ἡμῶν γενήσεται ἐν πολλῷ μέρει τῆς οἰκου-
 μένης. μηδεὶς δὲ ἔστω, παρακαλῶ, ἰδιοθε-
 λῆς καὶ ἰδιόρρυθμος· "οὐαὶ γάρ", φησὶν,
 "οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον ἑαυτῶν
 ἐπιστήμονες". μηδεὶς νωθρὸς καὶ παρειμέ-
 10 νος, ἵνα μὴ ἀκούσῃ "ἴθι πρὸς τὸν μύρ-
 μηκα, ὦ ὀκνηρέ". μηδ' αὖ πάλιν ἀπληροφό-
 ρητος καὶ ἐπαμφοτερίζων ταῖς κρίσεσιν, ἵνα
 μὴ καὶ οὗτος ἐπακούσῃ τοῦ λέγοντος "ἄνθρω-
 δίσυχος ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς
 15 αὐτοῦ". ἀλλὰ πάντες εὐκίνητοι, ἀεκίνητοι
 πρὸς τὴν ἐργασίαν τῆς ἐντολῆς, εἰλικρινεῖς
 καὶ ἀπρόσκοποι διὰ τῆς τῶν κρυπτῶν ἐξα-
 γορεύσεως, μὴ κρατούμενοι ὑπὸ τῆς κενῆς
 δόξης, μηδὲ καθελκόμενοι ὑπὸ τῶν μυσαρῶν
 20 ἡδονῶν, μηδὲ ἐξελκόμενοι ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπι-
 θυμίας· ὁ γὰρ τοιοῦτος ἔοικε κλύδωνι θαλάσ-
 σης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ καὶ στάσιν
 μὴ ἔχοντι, μηδὲ βάσιν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
 ἀλλ' ἀπῆγει ἐξ ὑμῶν πάντων τὰ τοιαῦτα. ὅσα
 25 δὲ εἰσιν ἐπαινετὰ καὶ κρείττονα, καὶ κτή-
 σοισθε καὶ καταπλουτήσοιτε καὶ ἀποθησαυ-
 ρίσοιτε ἐν ταῖς τιμαῖς ὑμῶν ψυχαῖς, πρὸς
 ἐπιτυχίαν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. ὁ οὖν
 τις ὑμῶν ἐργάζεται καθ' ἐκάστην ἡμέραν,
 30 εἴτε ἐπαινετόν, εἴτε ψεκτόν, παρατρέχων
 ἐστίν· ἀμείβεται γὰρ ὡς ῥοῦς ποταμιαῖος,
 καὶ τοσοῦτον, ὥστε οὐδὲ αἰσθῆσιν τῆς χθὲς
 ἡμέρας πρὸς τὴν παροῦσαν ἀποσφῆζει ἔχει.
 ἀλγεῖ τις ὑπὲρ ἐντολῆς, κοπιᾷ, θρηνεῖ, ὑπο-
 35 μένει, ἰδροῖ, καρδιουλκεῖται, στενοχωρεῖται,
 ἀδημονεῖ ἢ τυχόν καὶ ὀνειδίζεται καὶ ἕτερά
 τινα πανθάνει πρὸς ὥραν ἢ αἰσθῆσιν, καὶ
 εὐθύς παρέδραμε καὶ μένει ὁ ὑπομεμενηκώς
 εἰς αἰῶνας αἰώνων, τηρούμενος πρὸς μισθα-
 40 ποδοσίαν. πάλιν οὖν ἡδονεύεται τις, γελαῖ,
 τρυφᾷ, ἀτακτεῖ, στρηνιᾷ, παίζει, ἀργεῖ, ἀνυ-
 ποτακτεῖ, παρῥησιάζεται, περπερεύεται, φθο-
 νεῖ, βασκαίνει, ὀργίζεται, θυμοῦται, δυσπι-

5 κωδ. ὑμῶν. 7/9 Ἡσαίου ε', 21. 10/11 Παροιμ.
 ς', 8. 10 κωδ. Ἰσθ. 13/15 Ἰακώβου α', 8.

στεῖ, πονηρεύεται, παρακούει, ὑψηλοφρονεῖ,
 ῥαθυμεῖ καὶ τὰ ὅμοια, μετὰ τὸ οὐδὲν πρὸς
 τὴν παροῦσαν ὥραν ὠφελεῖσθαι, ἔτι καὶ θη-
 σαυρίζει ἑαυτῷ κρίμα ἀπαραίτητον ἐν ἡμέρᾳ
 5 τῆς ἀνταποδόσεως καὶ δικαιοκρισίας τοῦ
 θεοῦ. διὰ τοῦτο, ἀδελφοί μου, ἐπιλογισώμεθα
 καὶ ἐλώμεθα τὴν ἀρετὴν, ὡς δὲ μοχθηρὰν
 καὶ ἐπαχθὴ φύγωμεν τὴν κακίαν· εἰ μὴ γὰρ
 οὕτω διακρίνωμεν τὰ πράγματα, οὐ δυνάμεθα
 βλέψαι ὀρθῶς, τοῦ καλοῦ τε καὶ τοῦ κακοῦ 10
 διαφορὰν ποιούμενοι. ἀλλ' ἐπεὶ χάριτι Χρι-
 στοῦ ἐβλέψαμεν, φύγωμεν ἀπὸ τοῦ σκότους,
 προσεγγίσωμεν δὲ τῷ φωτὶ καὶ τὰς ὑπολοί-
 πους ἡμέρας τῆς ἐπικήρου ἡμῶν ζωῆς τε-
 λέσωμεν εὐαρεστοῦντες θεῷ, ἵνα ἐπιτύχωμεν 15
 τῶν ἐπηγγελμένων ἡμῖν ἀγαθῶν σὺν πᾶσι
 τοῖς ἁγίοις, τοῖς ἀπ' αἰῶνος αὐτῷ εὐαρεστη-
 σασιν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ
 ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ παναγίῳ πατρὶ
 καὶ τῷ ζωοποιῷ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ 20
 εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΔΗ'.

"Ὅτι ἡ ταπεινὴ ἡμῶν κατήχησις πολὺ
 κέρδος εἴωθε ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐμποιεῖν
 25 χάριτι Χριστοῦ.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, ἐρωτῶ, τίνας
 ἔνεκεν γίνεται ἡ κατήχησις; ἄρα ἵνα μόνον
 πρὸς ὥραν ἀναγνωσθῇ καὶ τέρψωμεν ὑμῶν
 τὰς ἀκοὰς τυχόν, ἢ αὐτοὶ ἐπαινέσητέ με ἐκ
 διαθέσεως, ἢ καὶ πρὸς χάριν; οὐδαμῶς. μὴ 30
 οὕτω, τέκνα, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ῥέσκεται, ἵνα
 ἐνωτίζησθε τὰ λεγόμενα καὶ ἡ δύναμις ἐνι-
 ζάνη ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν καὶ φέρῃ τινὰ καρ-
 πὸν διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, συνεπι-
 κουρούσης τῆς εὐχῆς τοῦ πατρὸς μου καὶ 35
 πατρὸς ὑμῶν. ἐγὼ δὲ ὡς τὰ πολλὰ ἐν τοῖς
 πολλοῖς οὕτως ὁρῶ, ὅτι ἅμα τῆς ἀναγνώσεως
 καὶ εὐθύς παρῆλθε τὰ λεγόμενα, καὶ ὡς ὅτι
 οὐδὲ ἐσημάνθη ὑμῖν τι περὶ τῶν προῤῥη-
 θέντων· εὐθύς γὰρ ἐξερχόμεθα, μετὰ τὴν 40
 ἀποπλήρωσιν, καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐμπίπτομεν

4/6 Ῥωμ. β', 5. 22 Novae patrum bibliothecae
 t. IX, pars II, σ. 112-113. 24 κωδ. ὑμῶν. 35/36
 πατὴρ μου δι' ὑμῶν V.

κατηγορήμασιν. ὁ μὲν γὰρ ἄρχεται ἀκαίρως
 συντυγχάνειν, ὁ δὲ ἀφαρεῖ ἐπερωτᾶν, ἄλλος
 γογγύζειν, ἕτερος ἀποδυσπετεῖν πρὸς τὸ κα-
 λῶν ἔργον, ἄλλος ἐνδιαβάλλειν καὶ διεγεί-
 5 ρειν μάχας, ἕτερος λοιδορεῖν καὶ ὁ μὲν ὑπο-
 κρύπτεσθαι παρὰ τὰς γωνίας τοῦ μοναστη-
 ρίου, ὁ δὲ ἡλίου λάμποντος μόλις ἐξανίστα-
 σθαι τῆς κοίτης καὶ καθέζεσθαι ἐν τῷ ἐργο-
 χεῖρ· τὰς γὰρ νωθείας καὶ τὰς ἐκλύσεις
 10 καὶ τοὺς νυσταγμοὺς καὶ τὰς παρειμένας
 χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα καὶ τὴν
 τοῦ ὄλου σώματος ἐξάτονον ὀκλάσιν πάρεμι
 λέγειν.

Μὴ οὕτω τοιγαροῦν, τέκνα· μηδαμῶς,
 15 ἵνα μὴ ἀκούσητε "οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεί-
 λεσί με εὐλογεῖ, τῇ δὲ καρδίᾳ πόρρω ἀπέχει
 ἀπ' ἐμοῦ, μάτην δὲ σέβονται με". ἀλλ' ἐπὶ
 ἀκούσωμεν τοῦ σωτηρίου λόγου, εἴτε διὰ
 κατηχήσεως, εἴτε δι' ἐπακροάσεως τῶν θεο-
 20 πνεύστων Γραφῶν, καθ' οἷαν ὥραν συμβῇ,
 γεννηθῇτω ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν κίνησις φόβου
 θεοῦ, σπινθήρ ἀγάπης αὐτοῦ, ἐπιθυμία προ-
 κοπῆς, ἔφσεις ἐργασίας τῶν ἁγίων ἐντολῶν,
 ἵνα ἀξιωθῶμεν τῆς αὐτοῦ βασιλείας, ἧς γέ-
 25 νοιτο πάντα ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, χάριτι καὶ
 φιλανθρωπία τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ, ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ
 προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶ-
 νας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

30

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΛΘ'.

"Οτι τοῖς καλῶς εὐδρομοῦσιν ἀπόκεινται οἱ
 τῆς δικαιοσύνης στέφανοι.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, ὀφει-
 λέτης ὑμῶν εἰμι τοῦ ἀλείφειν ὑμᾶς λόγοις
 35 παρακλητικοῖς, εἴπερ καὶ δυναίμην ὁ πτω-
 χὸς καὶ εὐτελὴς πρὸς τοὺς προκειμένους
 ἀγῶνας, καὶ συμπροθυμεῖσθαι περὶ τὰς χρη-
 στοτέρας ἐλπίδας. διὰ τοῦτο ἡ ὀλιγοσθένει καὶ
 πενιχρὰ κατήχησις αὕτη. δέξασθε τοιγαροῦν
 40 λόγον παρακλήσεως καὶ τὸ νῦν, καὶ συνε-
 γέρθητε καὶ προθυμίας πλησθέντες τελεῖτε
 τὸν δρόμον τὸν πνευματικὸν (δρομεῖς γάρ

5 καὶ ἕτερος V.

ἐστε ὡς ἀληθῶς τοῦ δεσπότη θεοῦ), καὶ
 διανύετε δρόμον, οὐχ οἶον οἱ ἐπὶ γῆς τρέ-
 χοντες ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ διαυλον βραχὺν
 καὶ εὐπεριόριστον, ἀλλὰ τὸν ἀπὸ γῆς εἰς
 οὐρανὸν φέροντα, πολυετῇ τε καὶ πολυστά- 5
 διον. οὐδὲ ἐν μικρᾷ τινι γωνίᾳ μιᾶς πόλεως
 θεατὰς τοσούτους γε καὶ τοσούτους ἔχοντες,
 ἀλλ', ὡς ἔοικεν, ἐπὶ τῆς οἰκουμένης τὰ ἀπει-
 ροπληθῇ τάγματα τῶν ἀγγέλων καὶ πάντων
 τῶν ἁγίων καὶ δικαίων ἐπόπτας κεκτημένοι, 10
 καὶ ὁ στέφανος ὑμῖν νικῶσι καὶ τὰ ἐπαθλα οὐ
 φθαρτά, ὡς οἷα φθαρτὸς δίδωσι βασιλεὺς, ἀλλὰ
 ἄφθαρτα καὶ ἀπρόσιτα, κατὰ τὸν αὐτὸν διανο-
 μέα, ἄφθαρτον ὄντα καὶ παμβασιλέα θεὸν τῶν
 ἀπάντων. οὐδὲ πάλιν ἡ χαρὰ τῆς νίκης λύπη 15
 σύγκρατος ἐπὶ μικραῖς ἡμέραις τε ἰσταμένη
 καὶ αὐθις διαλυομένη, οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ
 χαρὰ ἄλυπος καὶ ἀνώδυνος, καὶ τῆς εὐφρο-
 σύνης ταύτης οὐκ ἔσται τέλος εἰς τοὺς
 αἰῶνας. 20

Μακάριοι μὲν οὖν πρῶτον μὲν, ὅτι ἐν
 τοιοῦτῳ σταδίῳ εἰσεληλύθατε διὰ τοῦ ἐπανη-
 ρημένου ὑμῖν σχήματος ἁγίου. μακαρίους δὲ
 ὑμᾶς μᾶλλον ἢ τις ὀνομάσειε τότε, ὁπόταν,
 ἀποδραμόντας διὰ θανάτου, στεφανοὶ ὑμᾶς Χρι- 25
 στος ὁ θεὸς ἐν τῇ ἀρρήτῳ καὶ ἀθανάτῳ εὐ-
 ζωίᾳ. διὸ βλέπέτω ἕκαστος ὑμῶν, ἀγαπητοί,
 ὅπως τρέχῃ καὶ ὅπως καταλαμβάνῃ τὰ ση-
 μεῖα τῆς ἀρετῆς, διαβαίνων καὶ ὑπερβαίνων
 τοὺς συντρέχοντας πειρασμοὺς τοῦ διαβόλου, 30
 πνεῦμα ἰσχύος λαμβάνων, ὑπομονῆς τε καὶ
 καρτερίας, καὶ μήτε ἐντεῦθεν, μήτε ἐκεῖθεν
 αἰνιγματωδῶς διαβλεπόμενος, ἀλλ' ὅλος συν-
 τεταγμένος ὢν πρὸς τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ
 δρόμου, μὴ σκάζων ἐν τινι, μηδὲ περιτρε- 35
 πόμενος ταῖς ἐναντίαις ὑπαντήσεσι. καὶ γοῦν
 μὴ δειλιάσητε, ἐπεὶ πολὺ ἐστὶ τὸ διά-
 στημα καὶ ὁ χρόνος. ἄγγελον ἐνὶ ἐκάστῳ
 παρέσχεν ἡμῖν ὁ ἀγωνοθέτης θεός, καὶ συν-
 διαμείβει τοὺς ἀγῶνας καὶ ὑπέρμαχεῖ κατὰ 40
 τῶν ἐναντίων ἐπὶ παντὸς καιροῦ καὶ τόπου.

Ἐδράμετε τοιγαροῦν καλῶς ἀπὸ πρώτης
 ἡμέρας τῆς ἐνταῦθα ὑμῶν ἐλεύσεως ἕως
 τοῦ παρόντος, καὶ εἰ καὶ τινες ὑπεσκελίσθη-

14 τῶν] κωδ. τόν. 18 κωδ. ἀνώδυνος.

σαν, πάλιν ἀνωρθώθησαν. καὶ εἰ ἐρράθυμῃ-
 κασιν, ἀλλὰ αὐθις ἀνεκλήθησαν. καὶ εἰ κα-
 τητόνησαν, ἀλλὰ θάττον ἀνερρώσθησαν. θε-
 λήσεως γὰρ καὶ προαιρέσεώς ἐστιν ἐμπρά-
 5 κτου χρεία, πρὸς τὸ εὐτονεῖν καὶ τρέχειν
 ἴσα καὶ ἵπποις καὶ πτηνοῖς· μᾶλλον δὲ καὶ
 ὑπὲρ πάντα ταῦτα ἀκατάφθαστα καὶ ἀκατά-
 ληπτα, κἂν τυχὸν σωματικῶς χωλαίνων ἐστι
 τις, ἢ μονόπους, ἢ ἄπους, ἢ κλινήρης· τοιοῦτο
 10 γὰρ τὸ μεγαλοδώρημα. δράμοιτε καὶ ἀπὸ
 τοῦ παρόντος, παρακαλῶ, μὴ ἐλάττονα τῶν
 προτέρων, ἀλλὰ καὶ ἐπεικτικώτερα συντρέ-
 χοντες καὶ συναμιλλώμενοι τὴν καλὴν ἁμιλ-
 λαν ταύτην. προτρέχειν δὲ ἐστιν ἐν τῷ τα-
 15 πεινοφρονέστερόν τινα εἶναι, καὶ προάγειν
 ἐστὶν καὶ ὑπερβάλλειν ἐν τῷ ὑπηκοώτερον
 εἶναι καὶ εὐλαβέστερον καὶ ἀγογγυστικώτερον
 καὶ φαλμικώτερον καὶ ἡσυχαστικώτερον, πο-
 λυεργαστικώτερόν τε καὶ εὐκτικώτερον, ἐξα-
 20 γορευτικώτερόν τε καὶ ἀπαρρήσιαστικώτερον,
 ἀκαχώτερόν τε καὶ ἀφθονέστερον, πειστικώ-
 τερόν τε καὶ φιλοπατριώτερον, καὶ ὅσα ἄλλα
 κατὰ τε ψυχὴν καὶ σῶμα ἐνεργεῖται τῆς
 ἀρετῆς ἰδιώματα. τούτοις καὶ ἐν τοῖς τοιού-
 25 τοις ἔστω ὑμῶν τὸ τρέχειν, καὶ δι' αὐτῶν
 ἐπαιρώμεθα ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν καὶ
 ἀπὸ κόσμου εἰς οὐρανόν, καὶ μακάριός ἐστιν
 ὃς ἀπλήστως δράμει, ὅτι πλουσιωτέρως στε-
 φανωθήσεται καὶ ἀνακηρυχθήσεται ὑπὸ τοῦ
 30 δεσπότου θεοῦ ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος
 ἐκεῖνου.

Ἔστω οὖν ἡμῶν λοιπὸν ἡ ἀγάπη κοινὸν
 ἰδίωμα, χαρακτηρίζον ὑμᾶς δρομεῖς τοῦ με-
 γάλου βασιλέως, μᾶλλον δὲ μαθητάς, ἵν'
 35 οἰκειότερον εἴπωμεν. καὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ μέ-
 νοντες στέργετε τὰ εἰς ἀλλήλους, τὰς προτι-
 μήσεις λέγω καὶ προχειρίσεις εἴτε διακονῶν,
 εἴτε ἐργοχείρων, εἴτε στάσεων καὶ τάξεων.
 καὶ ἀπέστω φθόνος καὶ ἀπεληγάσθω ἔρις,
 40 καὶ ἀποσκορακίζεσθω θυμὸς καὶ πᾶν φαῦλον
 πρᾶγμα, τὰ τῶν πλησίων εὐδοκιμήματα ἰδιο-
 ποιούμενοι καὶ χαίροντες ταῖς ἀλλήλων προ-
 κοπαῖς. οὕτω γὰρ εὐδρομεῖν ἐστι καὶ

26 κῶδ. ἐπαιρώμεθα || ἐκ δυν. εἰς δύναμιν] Ψαλμ.
 πγ', 8. 28 δράμει] οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

οὕτω θεραπεύειν θεόν, καὶ οὕτω τις νικᾷ,
 κἂν μηδὲν ἄλλο τι κέκτηται. ἡ ἀγάπη
 γὰρ τὸ μέγα κλέος τῶν ἀρετῶν, τὸ δὲ
 διαπονεῖσθαι, ὅτι ἐκεῖνος προεκρίθη ἐν
 τῷδε τῷ πράγματι καὶ ἐν τῇδε τῇ δια- 5
 κονίᾳ, σαθρὸν καὶ ἐπιβλαβὲς καὶ τῆς ἐναν-
 τίας μερίδος γνώρισμα. μὴ δὴ οὕτως, μὴ δὴ,
 ὅτι "μᾶλλον ὥφειλον ἐγὼ ὑπὲρ τὸν δεῖνα
 ἀναπαύεσθαι" καὶ "πολυχρονώτερος ὢν τοῦ
 δεῖνος, χρεία μοι τὸ ὑψηλότερον". οὐκ ὁρ- 10
 θῶς, ἀδελφοί. φεύγοιτε οὖν, δέομαι, τὰς
 τοιαύτας πανουργίας τοῦ διαβόλου, τὰ μι-
 σούμενα τοῖς πατράσι νεωτερίσματα, τὰ κω-
 μωδιαζόμενα τοῖς ἁγίοις ἐκστρηνιάσματα·
 ἀλλ' εἴ τι καλόν, εἴ τι σεμνόν, εἴ τι πρέπει 15
 ἁγίοις, ὅσα φιλαδελφίας, ὅσα ταπεινοφροσύ-
 νης, ὅσα ἐσχατιασμοῦ, κατὰ μίμησιν τοῦ
 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ τὰ εὐτελῆ
 καὶ ἐξουθενημένα ἐλομένου, ταῦτα καὶ σχοίητε
 καὶ ἔχοιτε καὶ κτᾶσθε καὶ κτίζεσθε, πορευό- 20
 μενοι νηπίως καὶ ἀκάκως καὶ εἰλικρινῶς,
 ὡς ἄρνες Χριστοῦ, ὡς λαὸς ἐκλεκτὸς κυ-
 ρίου, μηδὲν παρὰ τὸ διατεταγμένον πράσ-
 сонτες. εἰ δὲ καὶ γένηται, πάλιν ἐπανορθού-
 μενοι δι' ἐπιτιμίων, ἵν' οὕτως ἀκούσητε τῆς 25
 ἐπιθυμουμένης φωνῆς ἐκεῖνης ἐν καιρῷ ἀν-
 ταποδόσεως, "δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πα-
 τρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην
 ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου". ἥς
 γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν χάριτι καὶ 30
 φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πα-
 ναγίῳ πατρὶ καὶ τῷ ζωοποιῷ πνεύματι νῦν
 καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
 ἀμήν.

35

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Μ'.

Περὶ τοῦ ἀπορρίψασθαι ἡμᾶς πᾶσαν ἀκη-
 δίαν καὶ διεγερθῆναι πρὸς ἐργασίαν πνευ-
 ματικὴν.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, 40
 ὥσπερ ἕκαστος ὑμῶν ἀπαιτούμενός ἐστι τὸ

27/29 Ματθ. κε', 84. 36 Novae patrum biblio-
 thecae t. IX, pars II, c. 10-12.

τῆς οἰκείας διακονίας ἔργον, οὕτως καὶ ὡς
 χρεωστῶ ὑμῖν τὸν τῆς κατηχήσεως λόγον.
 εἶθε δὲ τοιοῦτον εὐπόρουν ποικίλον καὶ διά-
 φορον, ὡς δύνασθαι πᾶσι προσφυῇ εἶναι,
 5 ἀρμόδιον διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ· πολ-
 λοι γὰρ εἰσιν ἐν ὑμῖν, ἀδελφοί μου, οἱ χρή-
 ζοντες παρακλήσεως, οἱ ἐπιδεεῖς παραμυθίας,
 οἱ χρήζοντες στηριγμοῦ, ἄλλοι ὑπομνήσεως,
 ἕτεροι διορθώσεως, καὶ μέντοι τινὲς ἐλεγμοῦ
 10 καὶ ἄλλοι ἐπιτιμίου καὶ τινες συγκαταβά-
 σεως, ἄλλοι ἀκριβείας, ἔνιοι δὲ ἀτιμίας καὶ
 ἀδοξίας. πολλῶν γὰρ ὄντων καὶ διαφορῶν
 τῶν ἡθῶν, ἀναλόγως καὶ ὁ διδασκαλικὸς
 τρόπος ὀφείλει γίνεσθαι· ὃ γὰρ τρόπῳ οὗτος
 15 θεραπεύεται, ἕτερος τυχὸν βλάπτεται, καὶ
 δι' οὗπερ ἄλλος εὐεργετῆται, συμβαίνει τὸν
 ἕτερον καταλύεσθαι, καὶ καθ' οἷον λόγον τις
 οἰκοδομεῖται, συμβαίνει τὸν ἕτερον ζημιου-
 σθαι. ὅθεν οὐ μικρὰ ἡ διακονία μου, ἀλλὰ
 20 τῷ ὄντι χαλεπὴ καὶ δυσάνυστος. χρήσομαι
 δὲ αὐτῇ χειραγωγούμενος ταῖς εὐχαῖς τοῦ
 πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν, καὶ οὐδ' αὐτῆς
 ἀμελήσαιμι, ἕως ἐμπνέω. μοχθήσω δὲ καὶ
 ἀγωνίσομαι τοὺς κυρίους μου καὶ πατέρας
 25 μου ὑπομνήσκειν τὰ δέοντα.

Πάντες οὖν εὐδοκίᾳ θεοῦ τῶν σφζομένων
 ἐστέ, καὶ πάντες ἐπὶ τῷ σωθῆναι ἐληλύθατε,
 καὶ πάντων ὑμῶν οὐδὲν ἄλλο τὸ ζήτημα,
 ἢ τὸ σωτηρίας ἐπιτυχεῖν. ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ-
 30 βολός ἐστι παντὶ ἀγαθῷ ὑπεναντίας, πειρα-
 ζόμεθα οἱ πολλοί, ὡς οὐ βουλόμεθα· τοὺς
 μὲν γὰρ ταῖς ἡδοναῖς φλογίζει, συλλαμβανόμενος
 εἰς ἐπικουρίαν τὴν ἔμφυτον ὀρεξιν
 τῆς νεότητος· τοὺς δὲ τῇ φιλαρχίᾳ κατα-
 35 βάλλει, δι' ἣν καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ὑψίστων
 κατέπεσε· τοὺς δὲ ἀμελείᾳ χαυνοῖ καὶ ἀκη-
 δία δεσμεῖ καὶ ἄγει, ὡς βούλεται καὶ ὅπῃ
 βούλεται· ἀπιστίᾳ παραλύει καὶ ἰδιορρύθμιά
 παραλαμβάνων παρασκευάζει ἔκτοπα πρᾶτ-
 40 τεῖν. καὶ ἵνα τί ἐν καθ' ἐν λέγω, δι' ὧν

5 καὶ ἀρμόδιον V. 6 καὶ 8 κῶδ. *χρῶντες*. 11 ἄλ-
 λοι ἀκριβείας] ἐλλείπει ταῦτα τῷ V. 16 εὐεργετῆται P,
 εὐαρεστεῖται V. 17/18 καταλύεσθαι - οἰκοδομεῖται] ἐλλ.
 ταῦτα τῷ V. 21/22 εὐχαῖς τῶν ἁγίων πατέρων ὑμῶν V.
 25 ὑπομνήσκειν V. 26 τῶν σφζομένων ἐστέ] Κορινθ.
 2, β', 15. 29 ἐπειδὴ P, ἐπεὶ V. 37 ἄγεται V.

ὑποσκελίζειν ἡμᾶς πειράται, καθ' ἐκάστην
 ἡμέραν πρὸς αὐτὸ τοῦτο παριστάμενος καὶ
 ἀναμένων τὴν κατάλυσιν ἡμῶν; ἀλλ' ἐπι-
 τιμήσει αὐτῷ κύριος ὁ θεός, ὁ εἰπὼν τῇ
 θαλάσῃ "σιώπα, πεφίμωσο", καὶ ἀποσκο- 5
 ρακίσει αὐτὸν πόρρω που ἀφ' ἡμῶν. τοῦτο
 δὲ γίνεται, ἐάν περ εἰς ἑαυτοὺς γενώμεθα
 καὶ ἀναλογισώμεθα τὸν πρῶτον σκοπὸν τῆς
 ἐνταῦθα ἡμῶν ἐλεύσεως· πᾶσαν γὰρ θλίψιν
 καὶ στενοχωρίαν μέχρι θανάτου ὑπὸ μάρτυρι 10
 θεῷ καθωμολογήσαμεν ὑποστῆναι. διὰ τοῦτο
 ἀπορρίψατε πάντες τὰ πάντα, οἱ ἀθυμοῦντες
 τὴν ἀθυμίαν, οἱ φιλαρχοῦντες τὴν φιλαρ-
 χίαν, οἱ ἀκηδιῶντες τὴν ἀκηδίαν, οἱ φιλη-
 δονοῦντες τὴν φιληδονίαν, οἱ ὑπερηφανευό- 15
 μενοι τὴν ὑπερηφανίαν, οἱ κενοδοξοῦντες τὴν
 κενοδοξίαν, οἱ παρρησιαζόμενοι τὴν παρρη-
 σίαν, οἱ ἀτακτοῦντες τὴν ἀταξίαν, οἱ πολυ-
 λογοῦντες τὴν πολυλογίαν, οἱ φιλοκοσμοῦντες
 τὴν φιλοκοσμίαν, οἱ φιλοσαρκοῦντες τὴν φι- 20
 λοσαρχίαν, οἱ συλλυπούμενοι τὴν ἄλογον λύ-
 πην· εἰ δὲ καὶ φθονεῖ τις, τὸν φθόνον, ἢ
 ἐρίζει, τὴν ἐρίδα, ἢ μάχεται, τὴν μάχην,
 ἢ ἀργεῖ, τὴν ἀργίαν. ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα
 τοῦ σκότους ἔργα, τῆς κακίας εἶδη, τοῦ πο- 25
 νηροῦ θελήματα καὶ εὐρήματα· τὰ δὲ τοῦ
 ἀγαθοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡ εἰρήνη, ἡ πραότης,
 ἡ ταπεινωσις, ἡ ὑπακοή, ἡ ἀφθονία, ἡ ἐρ-
 γασία, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ διέγερσις, ἡ ἀγάπη,
 ἡ πίστις, ἡ ἐλπίς, ἡ εὐταξία, ἡ προσευχή. 30
 ταῦτα τὰ τοῦ φωτὸς ἔργα, ταῦτα τὰ τῆς
 δικαιοσύνης ἔπαθλα, τὰ τῶν ἁγίων κατορ-
 θώματα.

Εἰ τις ἀρετὴ καὶ εἰ τις ἔπαινος, παρα-
 καλῶ ὑμᾶς, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ κυρίου, 35
 ἀνανήψατε οἱ κεκαρωμένοι τοῖς τοιούτοις
 πάθεσι, γρηγορήσατε οἱ καθεύδοντες τοῖς τη-
 λικουτοῖς προσκόμμασιν. εἰ θέλομεν οὖν ζῆ-
 σαι καλὴν ζωὴν καὶ εἰ ἀγαπῶμεν ἰδεῖν ἡμέ-
 ρας ἀγαθὰς, ἀκούσωμεν τοῦ λέγοντος· "ἐκκλι- 40
 νον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν, ζήτησον
 εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν", καὶ "ποῦ οἱ

4 κῶδ. αὐτὸ. 5 Μάρκ. δ', 39. 7 κῶδ. *γενοίμεθα*.
 22 κῶδ. *φθονῇ*. 29 ἡ ἐργασία - ἡ ἀγάπη] ἐλλείπει ταῦτα
 τῷ V. 30 προσοχὴ V. 40/42 Ψαλμ. λγ', 14.

ὀφθαλμοὶ κυρίου", ἀλλ' ἡ "ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν"; ποῦ δὲ τὸ παρωργισμένον "πρωσωπον τοῦ κυρίου", ἀλλ' ἡ "ἐπὶ τοὺς ποιούντας κακά, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνη-
5 μόσουνον αὐτῶν"; ὅλον τὸ ἐξῆς τοῦ φαλμοῦ νοουθεσίαν ἡμῖν ἀρίστην ὑποδείκνυσιν, εἰ θέλομεν προσέχειν.

Καὶ τοῦτο μὲν οὕτως. ἐν ταῖς ἡμέραις δὲ ταύταις οὐκ ὀλίγοι τῶν ἀδελφῶν ἀσθενούσιν· ἔστι γὰρ ὁ καιρὸς νοσερός. βοηθή-
10 σωμεν οἱ ὑγιαίνοντες τοῖς κάμνουσιν, οἱ δὲ ἀσθενούντες τὴν παιδείαν κυρίου ὡς σωτήριον δεξώμεθα καὶ ὑπομονητικῶς φέρωμεν καὶ εὐχαρίστως ἀποδεχώμεθα τὰ διδόμενα
15 ἡμῖν. ἡνίκα δ' ἂν ἀφεθῶμεν τῆς νόσου, μὴ εἰκῇ καὶ μάτην περιφερώμεθα, ἀλλ' ἐν τοῖς ἔργοις ἡμῶν παριστάμεθα· οὐ γὰρ εἰσιν ἐν ἡμῖν δοῦλοι ἀργυρώνητοι, εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ τῆς δουλείας χρῆμα ἀφωρισμένοι (ὅπερ ἡ
20 ἀμαρτία προεξένησε καὶ ὁ ἀπόστολος παρεχώρησε τοῖς κατὰ κόσμον), ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοὶ ἐαυτῶν δοῦλοί τε καὶ δεσπόται, δουλεύοντες καὶ δουλευόμενοι. ὥστε προσέχειν ὀφεί-
λει τις, ἵνα μᾶλλον δουλεύῃ καὶ μὴ δου-
25 λεύηται ἀκαιρῶς. οἶδεν οὖν κύριος ἕκαστον ἡμῶν, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ τὴν διακονίαν. οἶδεν οὖν τίνας ἐγένετο καὶ ὅστις ἦν πρότερον, καὶ ὅπως ἦν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ πῶς ἐστὶν ἄρτι, καὶ πῶς βιάζεται καὶ ὑπομένει
30 καὶ τίσι συνηρίθμηται, καὶ πόσος ἐστὶν ἐν στάσει· καὶ οἷους ἔχει προηγουμένους καὶ ἐπομένους, καὶ μεθ' ὧν ἐσθιάται καὶ συναναστρέφεται καὶ καθεύδει, καὶ οἷοις κέχρηται ἱματίοις καὶ ὑποδήμασι· καὶ πρὸς ταῦτα
35 πάντα ὁ ἀκριβὴς ζυγιστάτης, ὁ δίκαιος ἐξιωτής, ὁ ἀλαθὴς ὀφθαλμός, "ἀποδώσει", καθὼς γέγραπται, "ἐκάστη κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ". λοιπὸν μηδεὶς ἀθυμεῖτω, μηδεὶς ἑτε-
ρόν τι λογιζέσθω παρ' ὃ λογίζεσθαι χρή.
40 Θεῷ γὰρ πεφανερώμεθα, ἀλλὰ καὶ παραστη-
σόμεθα ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ καὶ φρικτοῦ αὐ-
τοῦ κριτηρίου, ὅτε τῶν βεβιωμένων ἡμῖν

1/2 Ψαλμ. λβ', 18. 3/5 Ψαλμ. λγ', 16, 17. 15 κωδ. ὑμῖν. 20 Ῥωμ. ε', 17-18. 26 κωδ. ὑμῶν. 37 Ῥωμ. β', 6.

ἀποτίννουμεν λόγον, ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΜΑ'.

5

Περὶ τοῦ παρασκευάζειν ἑαυτοὺς διὰ τῶν ἀρετῶν ἐν ταῖς συμβολαῖς τοῦ ἐχθροῦ.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, ὁ κοπιῶν γεωργὸς ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ, οὐ τὸ ἐπαχθὲς τοῦ κόπου λογιζόμενος ὀκνεῖ καὶ 10 ἀναδύεται, ἀλλὰ πρὸς τὰ μέλλοντα κέρδη ἀποσκοπεύων εὖ μάλα ἑαυτὸν ἐπιδίδωσι πρὸς τοὺς ἰδρώτας καὶ μόχθους τῶν σωματικῶν ταλαιπωρημάτων. ἐπεὶ οὖν καὶ ἡμεῖς ὥπερ ἀγρόν τινα ἕκαστος τὴν οἰκίαν ψυχὴν κε- 15 κτήμεθα ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι καὶ δεῖ ἡμᾶς πάντως ἐργασίαν ἐν αὐτῇ πνευματικὴν ποιήσασθαι, ἵνα ἔχωμεν τὰ ἐφόδια τῆς ἐκείσε διατροφῆς καὶ ἀπολαύσεως (τοῦτο γὰρ ἀπαι-
τήσῃ δῆλον ὅτι ὁ δημιουργήσας ἡμᾶς θεὸς 20 ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως), παρακαλῶ καὶ ἀντιβιβῶ καὶ δυσωπῶ πάντες ὁμοῦ κοινῇ ἐργασώμεθα τοὺς ἀγροὺς ἡμῶν, νεώσωμεν νεώματα εὐσεβείας, σπείρωμεν, ἀλλὰ μὴ ἐπ' ἀκάνθαις τῶν παθῶν, ἀλλὰ κεκαθαρμέ- 25 ναις ταῖς ἀρούραις πάσης ὑλῆς ἀμαρτίας οὕτω τὸν σπόρον ἐγκαταθώμεθα· ὕσωμεν ὕμβρους πνευματικούς ἐν ταύταις, τὰ θεοκα-
τάνυκτα φημὶ δάκρυα· περιθώμεθα φραγμοὺς ὀχυρούς, τὸν φόβον τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸ μὴ 30 λυμῆνασθαι αὐτὰς τοὺς νοητοὺς θήρας· ἡλιο-
λαμπήσωμεν αὐτὰς τῷ θάλπει τῆς πνευμα-
τικῆς ἀγάπης, ἵνα εὕρωμεν πληρῶσαι τὰς λογικὰς ἡμῶν χεῖρας δραγμάτων καὶ ἀμη-
σώμεθα πολὺν τὸν σῖτον τῶν ἁγίων ἐντο- 35 λῶν τοῦ Χριστοῦ. ἐν τούτῳ οὖν κέκληκε κύριος ὁ θεὸς πᾶσαν ψυχὴν ἐν τῷδε τῷ βίῳ, μάλιστα δὲ ἡμᾶς ἐν τῷ ἀγγελικῷ σχή-
ματι τούτῳ. δεξιᾶτω, δέομαι, ἕκαστος ἡμῶν ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς αὐτοῦ τὰ οἰκεῖα 40

32 τῷ κωδ. τῇ. 35 κωδ. σίτων || σίτον] Ματθ. γ', 12. ιγ', 30. Λουκᾶ γ', 17.

ἔργα εὐθαλῆ, εὐκαρπα, κυπρίζοντα εἰς ὁσμὴν
 εὐωδίας τῷ κυρίῳ, τοῦτο μὲν διὰ τῆς παν-
 τελοῦς τῶν κατὰ σάρκα σχέσεως ἀπαλλα-
 γῆς, τοῦτο δὲ διὰ τῆς εὐηνίου ὑπακοῆς καὶ
 5 χριστομιμῆτου ταπεινοφροσύνης, ἡμέρα τῇ
 ἡμέρᾳ βελτιούμενος καὶ μεταγόμενος καὶ
 ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν μεταφερόμενος διὰ τῆς
 λαμπροφωρίας τῶν ἀγαθῶν πράξεων, πᾶσαν
 παρακοὴν ἀπωθούμενος καὶ πᾶν νόημα αἰχ-
 10 μαλωτίζων εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ,
 στοιχῶν τῷ κοινῷ κανόνι τῆς ἀδελφότητος
 καὶ τὸ αὐτόμεμπτον ἀεὶ κατέχων, δι' οὗ δυ-
 νήσεται εὐμαρῶς τὸν πολυκέφαλον δράκοντα
 τῆς ὑπερηφανίας καὶ ἰδιορρύθμιας συντρίψαι
 15 καὶ ἀποκτείνει.

Εἰς ἐργασίαν τοίνυν ἐκλήθημεν, ὡς εἴρη-
 ται, ἀδελφοί· εἰς πόλεμον, εἰς μάχην οὐ
 τὴν τυχοῦσαν, ἀλλὰ καθὼς φησιν ὁ θεὸς
 ἀπόστολος, "ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλῃ πρὸς
 20 αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς,
 πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκρά-
 τορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου,
 πρὸς τὰ πνευματικά τῆς πονηρίας ἐν τοῖς
 ἐπουρανίοις". μηδεὶς οὖν λοιπὸν ἀπαρασκεύα-
 25 στος ἔστω τῆς μάχης, μηδὲ ἄοπλος, μηδὲ
 ἀπευδοκείτω ἐν ταῖς πολεμικαῖς συμβολαῖς,
 ἀλλ' οὖν μηδὲ ξενοπαθεῖτω τιτρωσόμενος,
 ἢ κεντούμενος, ἢ συγκρουόμενος· ταῦτα γὰρ
 ἰδιώματα τῶν πολεμούντων τυγχάνει. ἰνῆ-
 30 σκει δὲ ἐκεῖνος, οὐχ ὁ ἅπαξ πληττόμενος
 ἢ καταπίπτων, οὐδὲ ὁ πολλάκις, οὐδὲ ὁ
 μυριοντάκις, ἀλλ' ὅς ἐαυτὸν παραδίδωσιν ἐθε-
 λοντὶ τοῖς ἑαυτοῦ ἐχθροῖς εἰς τὸ σφάζεσθαι.
 διό, ἀδελφοί καὶ πατέρες, προσέχωμεν καὶ
 35 ἐνιστάμεθα κραταιῶς τῷ πολέμῳ, ὡς στρα-
 τιῶται Χριστοῦ. πᾶς δὲ στρατιώτης, ὡς
 ἴστε, ἐν τῷ ἐκστρατεύειν καὶ φωσατεύειν
 πολλὰς τὰς ἐπαχθείας ἔχει, ἢ τὰς ἐκ τοῦ
 καύσωνος, ἢ τὰς ἐκ τῶν ὄμβρων, ἐπεὶ καὶ
 40 τὰς ἐκ χειμῶνος· οὐκ ἀβροδίαιτον ἐκεῖσε
 ζωὴν διεξάγει, ἀλλ' ἐσθ' ὅτε καὶ ἄρτου ἐπι-
 δεῆς ἐστί καὶ ψυχροῦ ποτηρίου γλίχεται ἀπο-
 λαβεῖν, ὅλην τε τὴν ἡμέραν ἢ καὶ τὴν νύ-

κτα συγκλονούμενος καὶ περιγόμενος καὶ
 καταπνοιορτούμενος καὶ λιποθυμούμενος, ἵνα
 τίς ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ, ἵνα μὴ
 λιποταξίου καταγραφὴν λάβῃ, ἵνα ἐν καιρῷ
 τῶν ἀμοιβῶν πληρόρρογος γένηται. 5

Τοιοῦτο τοιγαροῦν καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς, ἀλλ'
 οὐχ ὁμοίως· ἐκεῖνοι γὰρ πρόσκαιρα καὶ μη-
 δαμινα καὶ εὐτελῆ καὶ βέοντα, ἡμῖν δὲ ἀθά-
 νατα καὶ αἰώνια καὶ ἄφθαρτα δίδονται παρὰ
 τοῦ βασιλεύοντος τῶν ἀπάντων θεοῦ. διὸ 10
 ἀναγκαίως ἐπιμείνωμεν, τέχνα μου· ἐπιμεί-
 νωμεν, ἀγωνισώμεθα καὶ ἐπαγωνισώμεθα
 ἕκαστος, κατὰ τὴν ἐνοῦσαν αὐτῷ διακονίαν
 καθαρῶς καὶ ἀνολιγώρως δουλεύων τῷ κυ-
 15 ρίῳ, ὁ ἐντελλόμενος ἐν τῷ ἐντέλλεσθαι νου-
 νεῶς καὶ νηφαλέως, ὁ διακονῶν ἐν τῷ δια-
 κονεῖν ἀγογγύστως καὶ εὐπροθύμως. φέρω-
 μεν καὶ ἡμεῖς πείνης καιρὸν καὶ δίψης καὶ
 ὀνειδισμοῦ καὶ ὕβρεως καὶ συγκρούματος καὶ
 κεντήματος, ἐπαγωγῆς καὶ διακελεύσεως, καὶ 20
 μάλιστα ἐν ταῖς νυκτεριναῖς ψαλμωδίαις καὶ
 προσευχαῖς, ὀλιγορήματα καὶ δυσθυμήματα,
 τὰ ἀοράτως καὶ ὀρωμένως συμπύπτοντα ἡμῖν
 καὶ συντρίβοντα καθ' ἑκάστην ἡμέραν διὰ
 τῶν προσόντων ἡμῖν ἐργοχειρῶν καὶ διακο- 25
 νῶν, ἵνα οὕτως εὐχαῖς τοῦ πατρὸς ἡμῶν
 τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνισάμενοι καὶ τὸν δρό-
 μον τελέσαντες, τὸν τῆς δικαιοσύνης στέ-
 φανον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποληψώμεθα ἐν
 Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα 30
 καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ
 πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
 τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΜΒ'.

Περὶ τοῦ προσέχειν ταῖς τε ἀπειλαῖς καὶ 35
 διδασκαλίαις τῶν ἁγίων πατέρων.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοί καὶ τέκνα, ἐπει-
 δὴ ἔργον μοι καὶ διακονία ὁ λόγος τῆς κα-
 τηγήσεως, οὐκ ὀκνητέον, οὐδὲ ἀμελητέον
 ταύτης τῆς διακονίας, μᾶλλον δὲ καὶ μᾶλ- 40
 λον ἐπεικτέον καὶ μεριμνητέον, τὸ μὲν ἵνα

19/24 Ἐφεσ. σ', 12. 32 κωδ. παραδίδωσιν. 35/36
 ὡς στρατιῶται] Τιμοθ. 2, β', 3.

2 κωδ. λειποθυμ. 4 κωδ. λειποταξίου. • 5 κωδ.
 πληρόρρογος. 27/28 καλὸν ἀγῶνα κέ] Τιμοθ. 2, δ', 7. 34
 Novae patrum bibliothecae t. IX, pars II, σ. 54-56.

ὁμεῖς οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ ἔχητε τὰ πρὸς ὑπόμνησιν καὶ παράκλησιν καὶ διέγερσιν εἰς σωτηρίαν ψυχῆς, τὸ δὲ ἵνα καὶ γὰρ ὁ τάλας τὴν ἑμαυτοῦ ταλαίπωρον ψυχὴν ἀνυπεύθυνον 5 διατηρήσω ἐκ τῆς τῶν ὀφειλόντων καταγέλσεως, καὶ ἀνικανῶ δεόντως τοῦτο πράσσειν· πιέζει γὰρ καὶ φοβεῖ μου τὴν ψυχὴν, ἥνικα ἀκούω τοῦ θείου διδασκάλου τῆς οἰκουμένης Παύλου, ὧδέ που φάσκοντες 10 "καθαροὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων· οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ". ἂν οὖν καὶ γὰρ ὁ ταλαίπωρος κατὰ τὸ ἐνδεχόμενόν μοι τὰ δέοντα μὴ ἀναγγείλω ὑμῖν καὶ δια- 15 γορεύσω, πῶς ἵνα ἐκφρεύωμαι τοῦ ἀπαραιτήτου κρίματος τῆς σιωπῆς; διὰ τοῦτο, σύγνωτε, καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ κατηχήσει ἐλεγ-κτικῶς πρὸς ὑμᾶς διεξῆλθον, κατηγορῶν καὶ κωμωδῶν τοὺς τινὰς οὐχ ἵνα λυπήσω ἀλό- 20 γως—μὴ γένοιτο—, οὐδ' ἵνα ἐκπληρώσω οἰκεῖον πάθος (μὴ ὑπολάβοιτε), ἀλλ' ἵνα καταφοβήσω καὶ καταρτίσω καὶ βελτιώσω ὁ ἀκατάρτιστος καὶ ἀβέβαιος. πλὴν ὅτι ὁ ζῆλος ἐπὶ τούτῳ καὶ ἡ προθυμία ἐξ ἀγάπης καὶ φει- 25 δοῦς τῆς περὶ ὑμᾶς σωτηρίας, τοιγαροῦν, τέχνα μου, ἀκούοντες ἀκούετε καὶ συνιέντες συνιεῖτε τίνα τὰ παρὰ τῶν ἁγίων λεγόμενα καὶ ἐντελλόμενα ἡμῖν ταῦτα γὰρ αὐτὰ εὐ-τελῶς πως, ἀναξίως, κατατολμῶμεν ἐν ταῖς 30 κατηχήσεσιν ὑποβάλλειν, ὑπομνήσκοντες καὶ διευκρινούντες ὑμῖν τὰ ἑαυτοῖς καὶ ὑμῖν ὅσια.

Τί δὴ οὖν λέγουσι καὶ τί ἐμβοῶσιν ἡμῶν καθ' ἑκάστην ταῖς ἀκοαῖς; ἐκ δυοῖν τὸ παρὸν ὑπομνήσω· ὃ μὲν γὰρ ἀπειλῶν τάδε 35 φησί· "μὴ πλανᾶσθε, οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μαλακοί, οὔτε ἄρσενοκοῖται, οὔτε πλεονέκται, οὔτε κλέπται, οὔτε μέθυσοι, οὐ λοῖδοροι, οὐχ ἄρπαγες, βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι". καὶ πᾶ- 40 λιν ἀλλαχοῦ· "πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ

ὀργὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ· γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρη-στοί, εὖσπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, κα-θῶς καὶ ὁ θεὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν". ὃ δὲ προσκαλούμενος τοιαῦτά φησι· "δεῦτε προσ- 5 κυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς". καὶ ἐτέρωθι· "εἰσέλθετε εἰς τὰς πό-λας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν ὕμνοις". 10

Τοῖνον, τέχνα καὶ ἀδελφοί, καὶ ταῖς ἀπει-λαῖς ἀσφαλίσωμεθα καὶ τὰς διδασκαλίας ἐνστερνισώμεθα, καὶ δεῦτε ἐπὶ τὸ αὐτὸ προ-σκυνοῦντες προσκυνήσωμεν καὶ προσκλαύσω-μεν αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ παρελθόντος βίου, ὑπὲρ 15 τῶν καθ' ἡμέραν ὀφλισκομένων ἡμῖν ἐν γνώσει τε καὶ ἀγνοίᾳ, ἔργων, λόγων, ἐνθυμημάτων, καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν ὕμνοις καὶ δοξολογίαις, ἀλλὰ μὴ ἐν αἰσχρο-νοῖαις καὶ δυσμενεῖαις καὶ παραχοαῖς καὶ 20 ὑψηλοφροσύναις· "γογγύζει" φησί· "τις; ἁμαρτία αὐτῷ ἐστὶ". μὴδὲ γογγύζωμεν, μὴδὲ ἀφη-νιάζωμεν, μὴδὲ αὐτοβουλῶμεν, μὴδὲ οἰηματι-ζώμεθα, ὥς τινες· ἐσμέν γὰρ γῆ καὶ σποδὸς καὶ τέφρα καὶ κόνις, καὶ μάλιστα οἱ λογιζόμενοι 25 ἐν ἀφροσύνῃ ἑαυτοὺς ἐνδόξους εἶναι κατὰ τε σωματικὴν ἢ πνευματικὴν ἐργασίαν. ἐγὼ ὁρῶ, ὅτι παρεξῆλθε τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τού-του ἀφ' ἡμῶν· ἄλλο γὰρ ἐσμεν, παρ' ὃ εἰ-σιν οἱ λαῖκοί, ξένην τινὰ περιβεβλημένοι 30 στολὴν καὶ πολιτείαν, ἄζυγες, ἀκτήμονες, ἄκληροι, ἄσχετοι, μᾶλλον δὲ ἄσαρκοι—"οἱ γὰρ ἐν σαρκὶ ὄντες", φησί, "ἀρέσαι θεῷ οὐ δύνανται"—, ἐσταυρωμένοι τῷ κόσμῳ.

Ἐπεὶ οὖν ὁ ἀνηρημένος ἡμῖν βίος τηλι- 35 κοῦτος, ἀξιολόγως τὰ τοῦ τηλικούτου βίου γνωρίσματα ἐπιφέρωμεν, ἵνα κυριολέκτως καὶ μὴ ψευδωνύμως ὃ ἐσμεν κεκλήμεθα, καὶ ἐσώμεθα ἐτι ὑπήκοοι, εὐσύστροφοι, εὐκίνητοι, θεόφοβοι, χριστόφρονες, εὐλαβεῖς, ἀπαρρή- 40

1 ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ] Κολασ. γ', 12 || ἔχετε P. 10/12 Πράξ. κ', 26, 27. 14 ἀναγγέλω P. 24 κῶδ. τοῦτο. 29 καὶ ἀναξίως V. 31 καὶ ὑμῖν V || τί ὅσια P. 32 ὑμῶν V. 35/39 Κορινθ. 1, σ', 9, 10. 37 οὔτε πλεονέκται] ἑλλ. ταῦτα τῷ V. 38 οὐ P, οὔτε V. 40/3 Ἐφεσ. δ', 31, 32.

2 κῶδ. συμπάση. 4 ἡμῖν PV. 5/8 Ψαλμ. εδ', 6. 8/10 Ψαλμ. εθ', 4. 11 κῶδ. ταῖς διδασκαλίαις. 15 κῶδ. παρεθέντος. 16 κῶδ. ὀφλισκομένων. 21/22 Θρηνην γ', 38. 23 κῶδ. αὐτοβουλοῦμεν. 33 Ἐρωμ. η', 8. 34 ἐσταυρωμένοι τῷ κόσμῳ] Γαλάτ. σ', 14. 36 κῶδ. ἀξιολόγως. 39 ἐσώμεθα V.

σίαστοι, φιλάλληλοι, ἄφθονοι, ἄμαχοι, ἀπέ-
περοι, φιλήσυχοι, φιλεργοί, ἐξαγορευτικοί,
εὐπειθέστατοι, ὑπομονητικοί, εὐχάριστοι ἐν
τοῖς κατὰ πᾶν ὅτι οὖν διδομένοις ἡμῖν, εἴ-
5 τε βρώμασιν, εἴτε πόμασιν, εἴτε ἐνδύμα-
σιν, εἴτε ὑποδήμασιν καὶ εἴ τι ἄλλο σύνεστιν,
ἵνα εὖ πράττοντες κληρονόμοι τῆς ἐπιθυμου-
μένης καὶ ἐπιζητουμένης ἡμῖν βασιλείας οὐ-
ρανῶν, δι' εὐχῆς τοῦ πατρός μου καὶ πα-
10 τρός ὑμῶν, γενώμεθα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΜΓ'.

Περὶ τῶν ἀποδρασάντων ἀδελφῶν καὶ
15 τοῦ προσέχειν ἐαυτοῖς.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, πό-
θεν ὑμῖν ἄρξομαι τὴν παροῦσαν κατήχησιν
λέγειν; ἢ πάντως ἐκ τῆς προκειμένης ὑπο-
θέσεως τῶν ἐξ ἀβουλίας ἀποδρασάντων. καὶ
20 ὅτι μὲν εἶπω τὰ τοιαῦτα συμβαίνειν, πῶς
οὐχί; διότι καὶ ἐν αἰτῷ ζιζάνια καὶ ἐν ἀμ-
πελῶνι βᾶτος πέφυκε φύεσθαι. ἀλλὰ τί; ὅτι
"οἰοῦς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με
ἠθέτησαν" γέγραπται, καταλιπόντες τὸ ἀγα-
25 θὸν φῶς τῆς κατὰ θεὸν ζωῆς καὶ πορευ-
θέντες ἐν ὁδοῖς σκότους. ἢ οὐχί καὶ αὐτὸ
τὸ ἐν νυκτὶ πεφευγῆναι αὐτοὺς ἔργον αὐτοῖς
ἐστὶ σκότους πεπραγμένον; ἀλλ' ὦ τῆς ἀβου-
λίας! ὦ τῆς καταφρονήσεως τῶν τοῦ θεοῦ
30 κριμάτων! ἡγήσαντο γὰρ πάντα νόμον θεοῦ
ἔωλον καὶ ἀνίσχυρον εἶναι. ἀλλὰ τί τούτους
ἀποκλαίωμαι; δέον σχετλιάσαι πρὸς τὸν ἐχ-
θρὸν καὶ πολέμιον τῆς ζωῆς ἡμῶν διάβολον,
πρὸς τὸν ἀρχέκακον ὄφιν, πρὸς τὸν ὠρύ-
35 μενον ὡς λέοντα, καθ' ἑκάστην ζητοῦντα
τίνα καταπιεῖν. εὔρε δὴ οὖν τοὺς πειθομέ-
νους αὐτῷ, τοὺς ἐξελκομένους καὶ δελεαζο-
μένους ὑπὸ τῆς πανουργίας αὐτοῦ, καὶ τού-
τους διὰ πολλοῦ χρόνου προλαβόντως σαρρώ-
40 σας καὶ σαλεύσας καὶ εἰς τὸ πετερύγιον τῆς

κακίας ἐνεγκὼν ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ ἔπτωξε
καὶ ἀπετυμπάνισεν, οἰκειότερον δὲ εἰπεῖν ἐζώ-
γησε, καὶ ἀφαρπάσας ἔχει ὀπίσω αὐτοῦ
ἀκολουθοῦντας ἐπὶ ὄρη καὶ ἐρημίας καὶ βά-
ραθρα καὶ τόπους, ἐφ' οὓς οὐκ ἐπισκοπεῖ 5
κύριος.

Ταῦτα ὁ ἐλεεινὸς Εὐδάλιος, Πετρώνιος ὁ
εὐθύπτωτος καὶ δίψυχος καὶ ἀκατάστατος ἐν
πάσαις τοῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. πῶς οὖν οὐ μὴ
πενθήσω καὶ σκυθρωπάσω ἐπὶ τῷ συντρίμ- 10
ματι αὐτῶν, τέκνα καὶ ἀδελφοί; πῶς οὐ μὴ
καταγάγω δάκρυα ἐλεεινά, ὅτι, ὅτε ἐφθασεν
ὁ χρόνος τῆς εὐδοξίας αὐτῶν, τότε ἠδόξησαν
καὶ ἐμαράνθησαν, καὶ ὅτε ἦλθεν ὁ καιρὸς
τῆς καρποφορίας αὐτῶν, τότε ἀπεψύγησαν 15
καὶ ἔπεσον ὡς φύλλα ἀπὸ δένδρου; ἐλεεινὸν
οὖν θέαμα ὄντως τοσούτους κόπους καὶ μόχ-
θους καὶ ἀγῶνας, εἴπερ ἀληθῶς καὶ πεποιή-
κασιν, ἐξάπινα ἀπολέσαι καὶ θήραμα αὐτοὺς
γενέσθαι διαβόλου. ὦ, ὦ τῆς πωρώσεως 20
αὐτῶν! τίς οὐ στενάξει τοὺς ἀθλίους; τίς οὐ
πενθήσει τοὺς ἀξιοπενθήτους; ἐγὼ μὲν οὖν,
ὅτι ἀπαιτηθῆσομαι τὸν ὑπὲρ αὐτῶν λόγον,
ἐλλειοπῶς τι τῶν δεόντων καὶ πράξαι ἐν
αὐτοῖς καὶ λέξαι, συνίημι. ἀλλὰ τί ἔδει ποιῇ- 25
σαι τῷ ἀμπελῶνι, ἵν' οὕτως εἴπω πάλιν, καὶ
οὐκ ἐποίησα; τὸ κατὰ τὴν ἐνοῦσάν μοι τα-
πεινὴν δύναμιν, μετὰ τὸ ἀποτεκεῖν πνευμα-
τικῶς καὶ αὐξῆσαι, ἐνουθέτησα, παρεκάλεσα,
ἐπεστήριξα, διηγγηλάμην, ἠπειλήσα, ἐσθ' 30
ὅτε καὶ ἐπετίμησα καὶ τὰ ἄλλα πάντα, οἷον
παρηγορήσασθαι ἐν καιρῷ θλίψεως, ἀνέξε-
σθαι ἡμέρας ὀλιγωρίας αὐτῶν, βαστάξαι
φορτίον ἐξαγορεύσεως αὐτῶν, ἰατρεῦσαι μετὰ
συμπαθείας, ἐκθρέψαι μετὰ φιλοστοργίας, 35
παιδεῦσαι μετὰ φιλοτεχνίας εἰς εὐθυγραφίαν,
εἰς ἐργοχειρίαν, εἰς ἀνάγνωσιν, εἰς πεῖραν
λέξεως παραχωρήσας αὐτοῖς σχεδὸν πᾶν
βιβλίον τῶν ὄντων ἐπὶ χεῖρας λαμβάνειν,
ὅπερ οὐκ ἂν εὐκόλως εὔροι τις καὶ ἡγουμε- 40
νεύων· καὶ γὰρ χάριτι Χριστοῦ πολλὴ ἡμῖν
πᾶρεστι βίβλων περιουσία. αὐτοὶ δὲ ταῦτα
πάντα οὐ συνῆκαν, καὶ ἀνθ' ὧν πεπόν-

4 ὑμῖν V. 9/10 δι' εὐχῆς - - ὑμῶν] ἐλλείπει ταῦτα
τῷ V. 23/24 Ἡσαίου α', 2. 26 πορ. ἐν ὁδοῖς σκότους]
Παροιμ. β', 13. 35/36 Πέτρου 1, ε', 8. 39 κωδ.
προλαβόντος.

1 κωδ. ἔπτωξε. 2 κωδ. ἀπετυμπάνισεν. 21 κωδ.
στενάζει. 24 κωδ. ἐλλειοπῶς. 30 κωδ. ἐπιστήριξα.

θασιν ἀγαθῶν, ἐγένοντο ἡμῖν εἰς πικρίαν. βλέποντες γὰρ οὐκ ἔβλεπον τὴν τοῦ θεοῦ ἀγαθότητα, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὡσὶν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν ἐν ταῖς κατηχήσεσι καὶ τέλος
5 εἰπεῖν ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία, καὶ οἰόμενοι εἶναι σοφοὶ εἰς τὰ μάταια ἐμωράνθησαν καὶ ἥλλαξαν τὴν δόξαν αὐτῶν ἐν ὁμοιώματι ἀπωλείας. φεῦ τοῦ φθόνου καὶ τῆς ἀπροσεξίας, δι' ἣν πίπτουσιν οἱ πίπτον-
10 τες καὶ ὀλισθαίνουσιν οἱ ὀλισθαίνοντες!

Ἄλλ' ὑμεῖς, ὧ τέκνα καὶ ἀδελφοί, τῷ παραδείγματι αὐτῶν σωφρονίσθητε καὶ γνῶτε, ὅτι "ἐθαυμάστωσε κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ" ἐφ' ἡμᾶς ἐν τῷ μὴ ἐξυπάγεσθαι ταῖς τοῦ
15 διαβόλου ἐπηρείαις, ἀλλ' ἐστάναι ἐδραιότῃ τῆς πίστεως ὑμῶν ἀκινήτους ἀπὸ τῆς παραδοθείσης ὑμῖν ἀγίας ὑποταγῆς. μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς, παρακαλῶ, μηδὲ ὄντες υἱοὶ φωτὸς γέννησθε τέκνα σκότους καὶ ἀπει-
20 θείας, μηδὲ τοὺς πολλοὺς καὶ μακαρίους ὑμῶν πόνους εἰκῇ καὶ μάτην κενώσητε μετὰ τοῦ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς παραδοῦναι εἰς κρίσιν αἰωνίαν. "ἀθετήσας γάρ", φησί, "τὴν νόμον Μωσέως ἐπὶ δυσὶ καὶ τρισὶ μάρτυσιν
25 ἀποθνῆσκει". πόσῳ δοκεῖτε χείρονος τιμωρίας ἀξιωθήσεσθαι τοὺς τὰς ἐπὶ τῷ ἀγίῳ ἐπαγγέλματι ἡμῶν συνθήκας καὶ ὁμολογίας καὶ διαθήκας πατήσαντας καὶ παίγνιον ἡγ-
30 ἡμῶν; διὰ τοῦτο προσέχετε, παρακαλῶ, καὶ κατορθοῦντες πορεύεσθε τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ, εὐχόμενοι δοθῆναι αὐτοῖς ἀνάνηψιν καὶ ἐπιστροφὴν ἐκ τῆς κατὰ ψυχὴν θανατηφόρου αὐτῶν πλάνης, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

35 Πλὴν τοῦτο γνωστέον, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν ἀποδείκνυται τί μέλλει ἔσεσθαι ἐκ τῆς ἐνοῦσης αὐτῷ καταστάσεως, εἴτε σκεῦος ἐκλογῆς, εἴτε σκεῦος ἀπωλείας. ὅτε γὰρ οὐ πρὸς τὸ κοινῇ συμφέρον, οὔτε κατὰ προσταγὴν τοῦ
40 προεστῶτος γίνεται τι τῶν γινομένων, εἴτε περὶ ἀναγνώσεως εἰπoικς, εἴτε περὶ ψαλμωδίας, εἴτε περὶ εὐβουλίας, εἴτε περὶ ἐγκρατείας, εἴτε περὶ εὐλαβείας, εἴτε περὶ ἀγρυπνίας,

13 Ψαλμ. λ', 21. 19 Θεσσαλ. 1, ε', 5. 28/25 Ἐβρ. ι', 28. 25 κωδ. χείρωνος.

εἴτε περὶ ἄλλου τινὸς τῶν δοκούντων καλῶν καὶ θεόντων εἶναι, ἀλλὰ κατὰ τὸ τοῦ πράττοντος ιδιόρρυθμον βούλημα καὶ θέλημα (ὅπερ καὶ ταραχὴν καὶ ἀνίαν ἐμποιεῖν εἴωθεν ἐν πάσῃ τῇ ἀδελφότητι, καθὼς καὶ ἐν 5 τοῖς προδηλωθεῖσιν ἔσχεν), δῆλον ὅτι ὁ τοιοῦτος ὄργανον κακίας ἀποβήσεται, τοὺς τῆς ὑποταγῆς δεσμοὺς καταπατήσῃ, ὑπίσω τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ ὡς ἐν πυρὶ καὶ σκότει πορευόμενος. 10

Πάλιν δὲ καὶ τοῦτο ἐπισκεπτέον, ὅτι δι-καίῳ λόγῳ ἀφορίζονται οἱ ἀσεβεῖς ἀπὸ τῶν εὐσεβῶν, καὶ οἱ νόθοι ἀπὸ τῶν γνησίων, καὶ οἱ σχολιοὶ ἀπὸ τῶν εὐθυφύγων, καὶ οἱ δόλιοι ἀπὸ τῶν εὐλαβῶν, καὶ οἱ πονηροὶ ἀπὸ 15 τῶν ἀγαθῶν. "τίς γὰρ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος", φησὶν, "ἢ τίς συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαρ"; ὥστε καὶ ἡμεῖς πολλάκις δι' ἀνοχὴν τοὺς τοιούτους οὐκ ἐκκόπτομεν. εἰ καὶ δοκοῦσιν ἐκ τέχνης λανθάνειν, αὐτοὶ ὅφ' 20 ἑαυτῶν ἀλίσκονται καὶ ἑαυτοὺς ἀφορίζουσι καὶ διιστῶσιν, εἰ βούλει δέ, ὡς ἔχει εἰς τὸ Γερωντικόν, ὅτι ὁ τόπος τοὺς μὴ ποιοῦντας τὸ ἔργον τοῦ τόπου ἐκδιώκει. εὗξασθε οὖν ἀνακληθῆναι αὐτούς, εὗξασθε δὲ καὶ ὑπὲρ 25 ἐμοῦ τοῦ ἀσθενοῦς ψυχῇ καὶ σώματι, ὅτι πάλιν νοσηλεύεσθαι ἠρξάμην, ἵνα τῷ ἐλέει αὐτοῦ ἐπισκοπῇ ἐν ἀμφοτέροις γένηται καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς αὐτοῦ πάντες σωθῇμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὃ ἡ δόξα 30 καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΜΔ'.

Περὶ τοῦ μὴ κρύπτειν ἡμᾶς τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς, ἀλλὰ θριαμβεῖν διὰ τῆς 35 ἐξαγορεύσεως.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, περὶ τίνος ὑμῖν διαλέξομαι ἐν τῇ παρουσίᾳ κατηχήσει; ἢ πάλιν περὶ τῶν ἀποδρασάντων, μᾶλλον δὲ ἀπορράγέντων τοῦ καλοῦ ὑμῶν 40 πληρώματος τριῶν οἰκτίστων ἀδελφῶν ἡμῶν, τὸ μὲν ἵνα αὐτοὶ ἀσφαλέστεροι καὶ ἐδραϊό-

16/18 Κορινθ. 2, σ', 14, 15.

τεροι τῷ τῶν ἄλλων πτώματι γίνοισθε, τὸ δὲ ἵνα τὸ λυπηρὸν τῆς καρδίας μου ἔτι κουφίσω, τούτους ἀποκλαυσάμενος. καὶ γάρ, εἰ καὶ ἀνάξιος, ὅμως πατήρ εἰμι καὶ ποιμήν, 5 καὶ οὐδείς πατήρ ἐπ' ἀπωλεία υἱοῦ ἀνεκτῶς φέρει. εἰ δὲ ἐπὶ σωματικοῦ οὕτως, πόσον γε ἐπὶ πνευματικοῦ; καὶ οὐδείς αὐθις ποιμήν ἐπὶ θηριαλώτου προβάτου αὐτοῦ ἀπαθῶς ἔχει, ἀλλὰ λίαν ποτνιᾷ καὶ ἀνακαλεῖται 10 τὸ ἀπολωλός.

Θηρίον οὖν ὄντως ἄρτι ἤρπασεν οὐ τὸν Ἰωσήφ, ὡς ὁ λόγος, ἀλλὰ τὰ ἐμὰ τέκνα, τὸν Πετρώνιον λέγω, τὸν Μάλχον καὶ τὸν Ἀέτιον. καὶ θηρίον πονηρὸν ὁ λύκος ὁ νοη- 15 τός, ὁ ἀνήμερος δράκων, ὁ ὄφης ὁ σχολιός, ὁ πάλαι μὲν τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὐὰν ἐκβαλὼν τοῦ Παραδείσου δι' ἀπάτης καὶ πικρᾶς γεύσεως, νῦν δὲ τῷ αὐτῷ τρόπῳ τοὺς προειρημένους ἐκ τῆς κοινοβιακῆς ζωῆς, ὡς ἐξ 20 Ἑδὲμ ἄλλης, ἐξοστρακίσας. εἰ δὲ καὶ ἄλλους προεξήγαγεν, ἢ ἐκ τῶν ἐνταῦθα, ἢ ἐξ ἄλλοις τόπου, οὐ καιρὸς λέγειν· καὶ γὰρ ὁ αὐτός ἐστι διάβολος ὁ ἐξ αἰῶνος μέχρι συντελείας ἐργαζόμενος ἢ καὶ ἐργασάμενος τὰ 25 τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα. πῶς οὖν λοιπὸν οὐ πενθήσω ἐπ' αὐτούς καὶ στενάξω; πῶς οὐκ ἀλγήσω τὴν ψυχὴν καὶ ἀδυμήσω, ἐννοούμενος τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν; οἱ τρεῖς παῖδες, οἱ τρεῖς νέοι, ἄνηθοι, ἀκατάστατοι, ἀπαίδευ- 30 τοι. ἄρα πῶς οὐχὶ λαβὼν αὐτούς ὁ Σατανᾶς ὧδε κάκεῖσε περικρημνίσει καὶ συντρίψει τὰ ὅσα τῶν ψυχῶν αὐτῶν ὡς ἀγγεῖα ὀστράκινα; οὐχ ὅτι δὲ οἱ προβεβηκότες καὶ γενειάζοντες δύναιντ' ἂν διασώζεσθαι ἀπορ- 35 ῥησόμενοι, ἡττίαςάμην ἐκείνους, ἀλλ' ὅτι μετὰ τῆς πτώσεως εἰς κακὸν περισσότερον ἐπιφέρουσι καὶ τὸ νέον τῆς ἡλικίας. ἀλλ' ὦ τῆς ἀβουλίας καὶ τῆς σκοτώσεως τῶν λογισμῶν αὐτῶν, μᾶλλον δὲ φεῦ τῆς ἐμῆς ταλαιπωρίας, 40 δι' ἣν κάκεῖνοι καὶ εἴ τις ἄλλος πτωματίζεται!

Τί οὖν; ἄρα (πρὸς ὑμᾶς τοὺς ὑγιεῖς ἐπιστρέψω τὸν λόγον, τοὺς ἐστῶτας, τοὺς σωζομένους), ἄρα ἐπιθυμήσομεν νοσῆσαι καὶ ἡμεῖς,

11/12 Γενέσ- λζ', 20, 33. 16-17 Γενέσθ. γ', 1 κέ. 34 κῶδ. γεννάζοντες

ὡς ἐκεῖνοι; ἄρα σπεύσομεν πτωματισθῆναι, ὡς αὐτοί; ἄρα ἐκζητήσομεν ἀπολέσθαι σὺν αὐτοῖς; μηδαμῶς, ὦ τέκνα. πῶς δέ; ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ μὴ ὑποδέχεσθαι τὴν συμβουλὴν τοῦ ὄφους, 5 μηδὲ κρύπτειν τὸν ὄφιν ἐν τῇ καρδίᾳ, ἀλλὰ 5 θάττον θριαμβεύειν αὐτὸν κάκεῖνος ἐκφεύξε-ται ὡς ἀπὸ πυρός. εἰ γὰρ τοῦτο οἱ προειρημένοι ἐφύλασσον, οὐκ ἂν ὑπήχθησαν εἰς τὰ τοιαῦτα. ἀλλ' ὑμεῖς, ὡς εἴρηται, φυλά-ξασθε, τέκνα καὶ πρόβατα ὄντες τοῦ Χριστοῦ. 10 μὴ γίνεσθε ἐθελοντὶ θήραμα τῷ διαβόλῳ, καὶ εἰς παράδεισον ἐνδαισιώμενοι τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ μὴ δελεασθῆτε ὑπὸ τοῦ πονηροῦ ὄφους καθ' οἷονδὴποτε τρόπον καὶ 15 ἀπορρίψῃτε εἰς τὸν τόπον τὸν σκοτεινὸν τῆς 15 ἁμαρτίας. ἀγγελικῶς διαζῶντες μὴ ζω-θῆτε διὰ τῆς φευκτῆς ἰδιορρύθμιας, ἀλλ' ἐπιμένοντες ἐπιμένοιτε καὶ τὰς ἐντολὰς ἐρ-γαζόμενοι ἐργάζοισθε, καὶ μηδεὶς συνεδρια-ζέτω ἐπὶ πονηροῖς, μηδὲ συγκαθείσθω μετὰ 20 20 ἀσεβοῦς· ἀσεβῆς γάρ ἐστι καὶ πονηρὸς ὁ συνδιαγών ἢ συλλαλὼν ἐπὶ ἀποδράσει ἢ ἄλλῳ τινὶ πάθει, ἐπὶ ἀπωλείᾳ αὐτοῦ καὶ τοῦ συνεπομένου αὐτῷ.

Ἦνίκα τοίνυν ἀπομονάσῃ σοι ὁ τοιοῦτος, 25 25 ἀδελφέ, καὶ ἄρξηται τὸν ἴον τῆς κακίας ἐκ-χέειν ἐκ γλώσσης αὐτοῦ, ὡς πολλάκις εἰρήκαμεν, ἀποπήδησον, πόρρω στήθι, βύσον τὰ ὦτα, ἵνα κάκεῖνον καὶ σεαυτὸν περισώ-σης. ὅπηνίκα ἴδῃ σε λυπούμενον ἐκ συμ- 30 30 βάντος πειρασμοῦ, σὺ οὖν μὴ δέξῃ αὐτόν συνεπιτιθέμενον σοι, ὡς δικαίως λυπούμενῳ ἢ ἀγανακτοῦντι· ὄφης γάρ ἐστι καὶ δολιεύε-ταί σε εἰσοικίσασθαι. ἦνίκα ἄρξηται αἰτιᾶ-σθαι τὸν παράδεισον, ὃ ἐστι τὸ κοινόβιον, 35 35 ἢ τοὺς συνδιαιωμένους σοι, οἵτινες εἰσιν οἱ ἀφελφοί, τὸν ὁδεῖνα λέγων ἢ τὸν ὁδεῖνα, ἢ τὸ τίδε καὶ τὸ τίδε πρᾶγμα, ἀπορράπισον αὐτόν, ἀντίφθεγξαι τὰ δέοντα, ἵνα κάκεῖνον σωφρονίσῃς καὶ σεαυτὸν διασώσῃς. τί δὲ καὶ 40 40 λέγουσιν οἱ τοιοῦτοι; "ἀπαλλαγῶμεν δὴ", φα-

1 κῶδ. σπεύσωμεν. 16 κῶδ. ζωοθήτε. 17 κῶδ. ἰδιορρυθμίας· οὕτω πανταχοῦ. 26 κῶδ. ἄρξητε. 28 κῶδ. βύσον. 37 ὁδεῖνα] ὅρα περὶ τούτου G. Meyer, Zur neugriechischen Grammatik. Graz, 1898, σ. 7. 38 τίδε] οὕτως ἐν τῷ κώδικι ἀντὶ τοῦ τόδε.

σίν, "ἐκ τῶν ἐνταῦθα· ὁ ἡγούμενος βαρύς, ὁ ἐπιστημονάρχης ἀσυμπαθής, ὁ καλλιάρτης ἀδιάκριτος, ἡ ἀκριβολογία πολλή, ἡ χρεία μηδαμινή, πάντες ἐγκελεύονται, πάντες ἐπι- 5 τάττουσιν· σπουδὴ ἐστὶν ἐνεγκεῖν τὸ βάρος τοῦ κόπου, ἢ σῶσαι ἢ σωθῆναι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. δεῦρο, ἀπίωμεν". ποῦ; ἀλλ' εἰς τὸ ἀνάθεμα· μόνον γὰρ τὸ ἐξελθεῖν καὶ εἰ ἦν ἰδεῖν τοὺς τοιούτους κατὰ ψυχὴν, εἶδεν 10 ἂν αὐτοὺς τις ὑγιαίνων ὅλως ἐσκοτισμένους, ἐπτοημένους, δαιμονῶντας, μηδὲν ἔχοντας ὑγιές, μήτε βούλημα, μήτε φρόνημα, ἀλλ' ὥδε κάκεῖσε μεταφερομένους καὶ μεταπίπτοντας, ὥσάν τὰ πλανώμενα πρόβατα. καὶ μὴ 15 λογίσθητε, τέκνα, ὡς ὅτι κακίζει αὐτοὺς θέλων ταῦτά φημι. οὐμενοῦν, ἀλλὰ καὶ πλείονα, ἃ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, πάρεσιν ἐν αὐτοῖς. ἀλλ' εὗξασθε καὶ ὑπερεῦξασθε εὐρεθῆναι καὶ ἀνακληθῆναι αὐτοὺς, ἢ ἐξ ἑαυτῶν, 20 ἢ ἐκ χειρῶν ἡμῶν. τὸ δὲ ἡμέτερον, ὡς προεῖρηται, ἵνα ἀσφαλίσθητε φεύγοντες, τὰ αἰτία τῆς συμπτώσεως, τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνιζόμενοι τῆς οὐρανίου στεφανώσεως ἡμῶν.

Ἦκουσται δέ μοι πῶς, ὡς τινες ἀφυλάκ- 25 τως τοὺς ἀπολισθῆσαντας κυρολογοῦσι. καὶ ἐκεῖνοι μὲν οὐκ εἰσὶν οὐδὲ ἀκυρολογῆτως ἄξιοι ἐπιμνημονεύεσθαι, ὑμῖν δὲ ἄλλως οὐκ ἔστιν, ἢ ψιλὴν τὴν προσηγορίαν αὐτῶν λέγειν μετὰ ἐλεεινολογίας· οὐδὲ γὰρ οἱ ἀπόστο- 30 λοι τὸν προδότην ἢ κυριολεκτοῦσιν, ἢ ἀπόστολον ὀνομάζουσιν, ἀλλ' Ἰούδαν καὶ προδότην καὶ κλέπτην. πρὸς τούτοις ἤκουστα ἴμοι, ὅτι καὶ πάλιν ἀταξίαι γίνονται ἐν ταῖς ἐσπερίαις ὥραις ἐν τῷ ἀριστταρίῳ, ζητοῦντος ἄλλου 35 κῆρσιν, βρώμα, καὶ ταῦτα ἐν Τετραδοπαρασκευαῖς. καὶ οὐκ οἶδατε, ὅτι κατὰ τὴν ἐξωτικὴν καὶ προτέραν ἡμῶν διαγωγὴν διηλλάγημεν, ἐν τῇ πόλει ταύτῃ εἰσελθόντες, τοῦτο δὲ λέγω ἐν τῇ ἐλαιοφαγίᾳ καὶ οἶνοποσίᾳ τῶν 40 ἡμισυεψητῶν ἐν ταῖς δυσὶ Τεσσαρακοσταῖς καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς Τετραδοπαρασκευαῖς; ἀλλ' ἐπειδὴ συμπαθῶ ὑμᾶς ἐκ τῆς ἑμαυτοῦ ἀσθενείας, διὰ τὸ τῆς πόλεως δύσκρατον, ὀρίζω ἀπὸ τοῦ νῦν πάντας τοὺς θέλοντας ἐν ταῖς

21 κῶδ. ἀσφαλίσθητε. 34 κῶδ. ἐσπερίαις.

προλεχθείσαις ἡμέραις τῇ ἐσπέρᾳ μίαν κῆρσιν καὶ κλάσμα ἄρτου λαμβάνειν. καὶ λοι- πὸν μηκέτι γίνονται ἀταξίαι καὶ λογομαχίαι, ὡς ὅτι "ἐγὼ ὤφειλον λαβεῖν καὶ ἐγὼ πλείον 5 κεκοπίακα". ἰδοὺ τοίνυν καὶ διὰ τὰς δύο αἰ- τίας καὶ τρίτον διὰ τὸ θορυβῶδες ἐποιησάμεθα τὴν πάντων ἀνάπαυσιν. μηκέτι οὖν γίνονται οἱ θόρυβοι, ἐπεὶ ἐγγύθεν τὰ ἐπι- τίμια καὶ οἱ ἀφορισμοί. ἀσφαλίσασθε καὶ οἱ ἐπιστημοναρχοῦντες καὶ οἱ ἐπιτηροῦντες, καὶ 10 οἱ οἰνοδοτοῦντες μετὰ τῶν λοιπῶν, ἵνα μὴ ταῦτοπαθήσητε. προσθετέον καὶ τοῦτο, ὅτι τινὲς οὐκ ἐν αἷς διακονίαις ἀπετάχθησαν ἐπιμένουσιν, ἀλλὰ παλιμβουλοῦσι καὶ ἀστα- τοῦσι, φερόμενοι καὶ μεταφερόμενοι ἐκ τῆσδε 15 εἰς τήνδε ἀσκόπως, καὶ γίνονται λοιπὸν καὶ ἑαυτοῖς βλαβεροὶ καὶ τοῖς εὐτακτοῦσιν, ἑαυτοῖς μὲν, ὅτι, κατὰ τὸν ἅγιον Βασίλειον, οὐ δύναται συνιδεῖν τὸ συμφέρον ἑαυτῷ ἕκαστος, τοῖς δὲ εὐτακτοῦσιν εἰς τὸ παραζηλοῦν τὴν 20 ἀταξίαν, ἔπειτα καὶ τοῖς ἐπιστημοναρχοῦσι φροντίδας καὶ ἀδόλεσχίας διακενῆς διδόντες. ἀλλὰ μὴ ἔστω τοῦτο· ἕκαστος δέ, ἐν ᾧ κέκληται, διαμενέτω ὑπομονητικῶς, καὶ ὡς διατέτακται στοιχείτω, κἂν ἐπὶ ἔργου, κἂν 25 ἐπὶ μαθητοῦ, κἂν ἐπὶ τινος ἄλλου· τὸ γὰρ ἐκζητεῖν καὶ πολυπραγμονεῖν καὶ ἐφίεσθαι τὸ οἰκεῖον θέλημα ἀποπληροῦν, τῶν ἀτάκτων καὶ ἀπαιδεύτων καὶ πονηρευομένων. ὥστε λοιπὸν διαγινωσκομένης τῆς κακίας, 30 μηκέτι μηδεὶς τοιοῦτόν τι πραττέτω, ἵνα μὴ ὑπόδικος γένηται τοῖς τῆς ἀταξίας ἐπιτιμίοις. οὐκ οἶδατε τί λέγει ὁ ἅγιος Δωρόθεος; ὅτι ὁ φθάσας εἰς τὴν κοπὴν τοῦ θελήματος ἐφθάσεν εἰς τὸ μέτρον τῆς ἀνα- 35 παύσεως. εἰ οὖν θέλει λοιπὸν καὶ βούλεται τις ἀναπαύεσθαι, τὴν ὁδὸν ταύτην κρατεῖτω, τὴν ἄρνησιν τῆς οἰκείας θελήσεως, καὶ ἔξει καὶ τὴν παρατίκα καὶ τὴν μέλλουσαν αἰω- νίαν ἀνάπαυσιν· ὁ δὲ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ 40 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δῶη ὑμῖν, δι' εὐχῆς τοῦ πατρὸς μου, τὸ αὐτὸ φρονεῖν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν, τὸ ὑπομένειν, τὸ φέρειν μέ- χρι θανάτου τὰ τῆς ἀσκήσεως σκάμματα,

3 κῶδ. γίνονται. οὕτω καὶ κατόπι.

εἰς ἐφόδιον ζωῆς αἰωνίου, εἰς βασιλείας
οὐρανῶν κληρονομίαν, ἐν αὐτῷ Χριστῷ τῷ
κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος καὶ
ἡ μεγαλωσύνη νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
5 αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΜΕ΄.

Περὶ τῆς φοβερᾶς ἡμέρας τῆς κρίσεως
καὶ περὶ τοῦ ἀποστατήσαντος καὶ ἰουδαϊκῶς
εἰς κριτήρια κοσμικὰ ἡμᾶς ἐνάγοντος.

10 Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, τί
μὲν ὠφελεῖσθε αὐτοὶ ἐν τῇ ταπεινῇ μου
κατηχήσει, οὐκ ἔχω λέγειν· ὅτι δὲ ἐγὼ ὁ
τάλας τῇ πρὸς ὑμᾶς ὑπομνήσει ἐπισυνάγω
ἑμαυτὸν εἰς συναίσθησιν καὶ διέγερσιν καὶ
15 ἐκφόβησιν τῶν τοῦ θεοῦ κριμάτων καὶ τῆς
ἐπικειμένης μοι ἀναξίως προστασίας, καὶ πάνυ
ὁμολογῶ. Ἐν οὖν ἑμαυτὸν συνετίζω, εἰ καὶ
μή τινα ἄλλον, καὶ χρῶμαι καὶ χρήσομαι
τῷ ὑπομνηστικῷ πρὸς ὑμᾶς λόγῳ. τίς δὲ
20 ἐστὶ τοίνυν, προσέχωμεν, ὅτι καιρὸς ἀγών-
ων ἐστὶν ἡ παροῦσα ζωὴ καὶ καιρὸς θλί-
ψεων καὶ ἰδρώτων· οὐκ ἀγώνων δὲ καὶ θλί-
ψεων καὶ ἰδρώτων, ὡς ἂν τις εἴποι τῶν αὐ-
θιγῶν καὶ βραχυκαίρων, ἀλλὰ τῶν διηνε-
25 κῶν καὶ πολυετῶν καὶ συντελεστικῶν τοῦ
αἰῶνος τοῦδε· οὐδ' αὖ πάλιν ἐπὶ μικροῖς καὶ
ἐλαχίστοις καὶ ἀνθρωπίνοις τῆς τηλικαύτης
πυκτῆς ἡ ἀποτυχίας, ἢ ἡ ἐπίτευξις, ἀλλ' εἰς
αὐτὰ τὰ θεῖα καὶ οὐράνια. ἢ γὰρ ἔπιτυγ-
30 χάνοντες δι' εὐτόνου ὑπομονῆς καὶ καρτερίας
ἀνευδότου καὶ φυλακῆς τῶν ἀγίων ἐντολῶν
βασιλείαν οὐρανῶν καὶ ἀθανασίαν καὶ ζωῆς
αἰδιότητα καὶ τὴν ἄφραστον καὶ ἀνήκου-
στον καὶ ἀνευνόητον τῶν αἰωνίων ἐκείνων
35 ἀγαθῶν ἀπόλαυσιν κληρονομοῦμεν, ἢ, ὃ μὴ
γένειτο, ἀποτυγχάνοντες δι' ἀμελείας καὶ ῥα-
θυμίας καὶ προσπαθείας καὶ ἀγαπήσεως τοῦ
νῦν αἰῶνος καὶ τῶν ὀλλυμένων καὶ φθορο-
ποιῶν ἡδονῶν ἀνθεξομεν κόλασιν αἰωνίαν
40 καὶ αἰσχύνην ἀπέραντον καὶ τὴν ἐξ εὐωνύ-
μων παράστασιν, ἀκούοντες τῆς φοβερᾶς ἐκεί-

11 κῶδ. ὠφελεῖσθαι. 34 κῶδ. ἀνευνόητον. 38 κῶδ.
ὀλλυμένων. 40 κῶδ. ἐσχύνην.

νης καὶ ἀνυποστάτου φωνῆς τοῦ κριτοῦ τῶν
ἀπάντων καὶ δεσπότης θεοῦ· “ἀπέλθετε ἀπ’
ἐμοῦ οἱ καταραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτε-
ρον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς
ἀγγέλοις αὐτοῦ”. ἀλλὰ μήποτε ταῦτα ἀκού- 5
σωμεν, τέκνα καὶ ἀδελφοί, μηδὲ ὑποσταίη-
μεν τὸν ἐλεεινὸν καὶ ἀνεκδιήγητον ἐκείνον
χωρισμὸν, τὸν ἀπὸ τῶν ἀγίων καὶ δικαίων,
αὐτῶν μὲν προσλαμβανομένων εἰς χαρὰν
ἀνεκλάλητον καὶ εἰς φῶς ἀνέκφραστον 10
καὶ εἰς τρυφὴν ἀκόρεστον (“ἀνακλιθήσονται
γάρ”, φησὶν ὡς τὰ λόγια, “μετὰ
Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ”), ἡμῶν δὲ
ἀπαγομένων σὺν τοῖς δαίμοσι πρὸς πῦρ
ἄσβεστον καὶ σκόληχα ἀτελεύτητον, πρὸς 15
βρυγμὸν ὀδόντων, πρὸς χάος μέγα, πρὸς
τάρταρα ἀνυπόστατα, πρὸς δεσμούς ἀλύτους,
πρὸς καταχθόνια ζοφωδέστατα, καὶ ταῦτα
οὐκ ὀλιγοκαίρως, οὐδὲ ἐνιαυσιαίως, οὐδὲ
ἐκατονταετῶς, οὐδὲ χιλιονταετῶς, προσθήσω 20
οὐδὲ μυριονταετῶς· οὐ γὰρ ἔξει τέλος ἡ
κόλασις, ὡς δοκεῖ τοῖς Ὀριγενισταῖς, ἀλλ’
εἰς ἀεὶ καὶ ὡσαύτως καὶ αἰωνίως, κατὰ τὴν
ἀπόφασιν τοῦ κυρίου. ποῦ οὖν τότε, καθὼς
φασιν οἱ ἅγιοι, ἀδελφὸς ἢ πατὴρ ἢ μήτηρ, 25
πρὸς λύτρωσιν, πρὸς ἐκδίκησιν; οὐδαμοῦ·
“ἀδελφὸς γάρ”, φησὶν, “οὐ λυτροῦται· λυτρώ-
σεται ἄνθρωπος; οὐ δώσει τῷ θεῷ ἐξίλασμα
ἑαυτοῦ καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς
φυγῆς αὐτοῦ”. ἐγὼ δὲ ἐρωτήσω ἄλλως· ποῦ 30
τότε, ἀδελφοί μου (ἄρξομαι γὰρ ἀπὸ τῶν
μικροτέρων ἀνιῶν ἐπὶ τὰ βαρύτερα), ἡ τῶν
ῥαθυμούντων ῥαθυμία καὶ ἡ τῶν ἀμελούντων
ἀμέλεια, ἡ τῶν ἀντιλογούντων ἀντιλογία καὶ
ἡ τῶν παρακουόντων παρακοή, ἡ τῶν ὑπε- 35
ρηφανευομένων ὑπερηφανία, ἡ τῶν θρασυνο-
μένων θρασύτης καὶ ἡ τῶν ἰδιοῤῥυθμούν-
των αὐθάδεια, ἡ τῶν γαστριμαργούντων γασ-
τριμαργία καὶ ἡ τῶν παρῤῥησιαζομένων παρ-
ῤῥησία, ἡ τῶν ἐκδικοθελῶν κατεπίτασις καὶ 40
ἡ τῶν ψευδολογούντων πολυπροφάσιτος πρό-
φασις, καὶ ἔτι μᾶλλον ἢ τῶν ἀρνησάμενων
ἐξάρνησις τῆς ὑπὸ θεῷ μάρτυρι ὁμολογίας

2 Ματθ. κε', 41. 12/13 Ματθ. η', 11. 27/30 Ψαλμ.
μθ', 8, 9. 29 κῶδ. ἑαυτῷ. 38 κῶδ. αὐθάδεια.

καὶ ὑποταγῆς αὐτῶν, οἵτινες καταπατήσαν-
τες τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὸ αἷμα τῆς
διαθήκης αὐτοῦ κοινὸν ἡγησάμενοι καὶ λο-
γισάμενοι μὴ εἶναι θάνατον καὶ ἀνάστασιν,
5 μὴδὲ κρίσιν καὶ ἀνταπόδοσιν, ἀπορράγνεντες
τῆς ἐν ἀγίῳ πνεύματι συναφείας, ἐστερη-
μενοι τε αὐτοῦ τοῦ ἀγίου πνεύματος, ὡς
φησί που γράφων ὁ μέγας Βασίλειος, ὥδε
κάχεῖσε ὡς πρόβατα πλανώμενα περιφερό-
10 μενοι εἰς κρημνοὺς καὶ βάραθρα τῶν οἰκείων
φιληδονιῶν, οὐκ ἀρκοῦμενοι ἐπὶ τῇ φθασάσῃ
θηριοβρωσίᾳ αὐτῶν ἕως τοῦ παρόντος, ἀλλὰ
καὶ παντάπασι τελείαν ἀνάλωσιν ἐφείμενοι
καὶ μῆτε φωνῆς ἐπακούοντες τῆς ταπεινώ-
15 σεως ἡμῶν, μῆτε ἀπειλῆς φοβούσης καὶ
ὑποδεικνυούσης τὰ βελτίονα, ἀλλ' ἢ μᾶλ-
λον καὶ τις αὐτῶν ἰουδαΐζειν τφόντι ἐλόμε-
νος εἰς κριτήρια ἡμᾶς κοσμικὰ ἐναγαγεῖν
ἤρξατο; φεῖσαι οὖν, κύριε, φεῖσαι τῆς τοιαύ-
20 τος ἀναληγσίας καὶ περιφρονήσεως καὶ ἐπι-
σκοτώσεως!

Ἄλλ' ἡμεῖς, τέκνα, "δεῦτε προσκυνήσωμεν
καὶ προσπέσωμεν ἐναντίον κυρίου, τοῦ ποιή-
σαντος ἡμᾶς", καὶ ὑπὲρ μὲν ἐκείνων, ὡς φι-
25 λάδελφοι, καθὼς χρή εὐζώμεθα καὶ ὑπερ-
ευζώμεθα, ζητοῦντες τὴν ὑποστροφὴν καὶ
ἀνάκλησιν αὐτῶν, ὑπὲρ δὲ ἑαυτῶν τὰ δέοντα
συνεισενέγκωμεν καὶ εἰς βελτίωσιν ἐπανα-
χθώμεν, ὑπὲρ τῶν παρεθέντων ἡμῖν ἀμελῶς
30 συγχώρησιν ἔξαιτούμενοι· ὁ τι γὰρ ἂν καὶ
εἴπωμεν, ἀλλ' οὖν ἀκμὴν ἐν τῷ σταδίῳ ἐσμέν
καὶ ἐν τῇ μάχῃ σεσώσμεθα καὶ ὑπὸ τὸν
αὐτὸν ποιμένα ἀγόμεθα, εἰ καὶ τυφλώττοντα.
καὶ οὐχ εἴλεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς, οὐδὲ ἐχει-
35 ρώσατο ὁ ἀντικείμενος, οὐδὲ κατάβρωμα
ἔλαβεν ὁ ἀνήμερος θήρ· οὐ γὰρ ἐξέωσε τῆς
αὐλῆς, οὐδὲ ἐπὶ στόματος διὰ τραχήλου σύ-
ρων παίει τὰς πλευρὰς τῆς ψυχῆς ἡμῶν
τῇ κέρκῃ αὐτοῦ· ὡς πρόβατα γὰρ Χριστοῦ
40 ἔνδον περιπεφράγμεθα. καὶ πῶς ποτε ἄρ-
ρώστῳμεν, ἢ χωλεύωμεν, ἢ σκωληκιώμεν,

1/3 Ἐβρ. ι', 29 «ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας
καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος». 8 κῶδ.
γράφει. 16 κῶδ. βελτίονα. 22/24 Ψαλμ. 48', 8.
37 κῶδ. τραχύλου. 41 κῶδ. σκωληκιώμεν.

ἢ ἄλλο τι πάσχωμεν, ἐκεῖνος ὅμως ἔξωθεν
σοφίζεται καὶ ἐπιβουλεύει "ζητῶν τίνα κα-
ταπίη", πῶς δὲ ἐκπηδῆσαντα ἐξ ἑαυτοῦ, ἢ
ὑποσυρέντα διὰ τινος λαθραίας ὁπῆς λογι-
σμοῦ ἢ παραθυρίδος, ἢ παρασπασμοῦ τῆς 5
λογικῆς φρακτῆς. ταῦτα τοιγαροῦν σκοπῶμεν
καὶ ἐν τούτοις μὴ ἀγνοῶμεν τὰ νοήματα τοῦ
ἀντικειμένου, καὶ ἕκαστος κατὰ τὴν ἐνοῦσαν
αὐτῷ δύναμιν καὶ τὴν ὑπάρχουσαν διακονίαν
ἐπειγέσθω καὶ ἐπειχθήτω, προκόπτων ἐν 10
ταπεινώσει, ἐν ὑπακοῇ, ἐν ἐξαγορεύσει, ἐν
κατανύξει, ἐν προσευχῇ, ἐν δάκρυσιν, ἐν
γονυκλισίαις, ἐν στιχολογίαις, ἐν ἔργοις χει-
ρῶν, ἐν ἀγάπῃ, ἐν ἀγνείᾳ, ἐν πάσῃ ἀγαθῇ
ἀναστροφῇ, σκεῦος ἐκλεκτὸν Χριστοῦ ἀναδει- 15
κνύμενος καὶ υἱὸς φωτὸς χρηματίζων.

Ναί, ναί, τέκνα μου, παρακαλῶ καὶ δέο-
μαι, ὑπομνήσχω καὶ δυσωπῶ· ἔτι μικρὸν
ὅσον ὅσον καὶ ἔφθασεν ἡ ὥρα, καὶ ἡγγικεν ὁ
καιρὸς τῆς χαρᾶς ἡμῶν, τῆς ἀπολυτρώσεως, 20
τῆς ἀγαλλιάσεως, τῆς ἐλευθερίας, τῶν στε-
φάνων, τῶν ἀμοιβῶν. τάχα τοίνυν καὶ αὐτοὶ
οἱ ἅγιοι καὶ μάλιστα οἱ ὁμοταγεῖς ἡμῶν,
λέγω δὴ οἱ ἀποτακτικοί, ἤδη ἀπ' αὐτοῦ τοῦ
οὐρανοῦ ὀρῶντες τὰς προκοπὰς ὑμῶν χαί- 25
ρουσι καὶ ἡδονταὶ (φιλεῖ γὰρ ἕκαστος χορὸς
τῶν δικαίων τῶν οἰκείων αὐτοῦ μᾶλλον ὑπὲρ
τοὺς ἄλλους), ἀγωνιζόμενοι εἰς ἐπαύξησιν καὶ
προσθήκην τοῦ λαχόντος αὐτοῖς κλήρου, ἵνα
πλείονες ἐπὶ τὸ αὐτὸ ᾧσι καὶ συγχορεύω- 30
σιν, ὑμνοῦντες τὴν μακαρίαν καὶ ἁγίαν τριά-
δα, ὅτι αὐτῇ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ
προσκύνησις, τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ
ἀγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. 35

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΜΣ'.

Περὶ τοῦ φέρειν εὐμαρῶς τὸ στάδιον τῆς
ἀρίστης ἡμῶν ὑποταγῆς.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, ἢ
παροῦσα ὥρα καθάρασα ὑμᾶς καὶ φωτίσασα 40
διὰ τῆς ὑμνολογίας καὶ προσευχῆς, μὴ τι
ἄρα ἐπιδεῆς ἐστὶ τοῦ ταπεινοῦ ἡμῶν λόγου;

2 Πέτρου 1, ε', 8. 15 σκεῦος ἐκλεκτὸν] Πράξ. 8',
15. 16 υἱὸς φωτὸς] Λουκᾶ β', 86. 30 κῶδ. πλείωνες.

οὐδαμῶς. ἀλλὰ τὸ σύνηδες ἀποπληροῦντες
 πάλιν καὶ πάλιν ὑπομιμνήσκομεν, καὶ πάλιν
 προσαγορεύομεν ὑμᾶς· ἀναγκαῖον γὰρ τὰ τέ-
 κνα ἡμῶν τὰ ἐπιπόθητα, τὰ μέλη ἡμῶν τὰ
 5 τιμιώτατα, τὰ σπλάγχνα ἡμῶν τὰ οἰκείωτα-
 τα, ἣ οὐκ οἶδ' ὅ τι καὶ φράσω ἀξιώτερον,
 θεὸν εἰπεῖν μᾶλλον τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ, τοὺς
 υἱοὺς τοῦ φωτός, τὸν ἐκλεκτὸν λαὸν τοῦ
 κυρίου, τὸ ἄθροισμα τῆς εὐσεβείας, τὸ στρά-
 10 τευμα τῆς ἄνω βασιλείας, τὴν ἐκκλησίαν
 τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁμήγουριν τὴν ἀγγελικὴν,
 τὸ ὡς ἀληθῶς "ἔθνος ἅγιον καὶ βασιλεῖον
 ἱεράτευμα", οὗ τὸ πολίτευμα οὐκ ἐπίγειον,
 ἀλλ' οὐράνιον· οὗ ἡ ζωὴ οὐκ ἐν σαρκί, ἀλλ'
 15 ὑπὲρ σάρκα· οὗ τὸ ἔργον οὗ τι τῶν ἀπολλυ-
 μένων καὶ ρεόντων καὶ φθειρομένων, ἀλλ'
 ὅλον δι' ὅλου πνευματικὸν καὶ σωτήριον καὶ
 αἰώνιον· οὗ τὸ ἔνδυμα εὐτελές μὲν κατὰ τὸ
 φαινόμενον, ἔνδοθεν δέ, ὡς ἐν χρυσαστοιῖς
 20 χρυσοῖς, διὰ τοῦ κάλλους τῶν ἀρετῶν πε-
 ποικιλμένον καὶ διηγλαϊσμένον· οὗ ὁ κλῆρος
 καὶ ἡ μερίς οὐ χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ λί-
 θοι διαφανεῖς, οὐδέ τις ἱματισμὸς πολυτε-
 λής, ἢ ἀργῶν ἢ χωρῶν τόσων γε καὶ τό-
 25 σων γε κατάσχεσις, ἢ νομάδων καὶ ἀγγελῶν
 πολυπληθία καὶ εἴ τι τοιοῦτον (ἃ μικρὸν
 ὕστερον φθείρεται καὶ ἀπόλλυται), ἀλλ' αὐ-
 τὸς ὁ κύριος καὶ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
 καὶ οἱ κόλποι τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ἡ ἀθανα-
 30 σία καὶ ἡ μακαριότης, καὶ ὁ Παράδεισος ὁ
 τερπνὸς καὶ τὰ ἄλλα, "ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ
 εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν
 ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη· ἀγαθὰ, ἃ ἠτοίμασεν ὁ
 θεὸς πᾶσι τοῖς ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστήσασιν
 35 αὐτῷ", ὡς γέγραπται.

Τοιαύτη τοιγαροῦν ἡ συνέλευσις ὑμῶν
 καὶ τηλικαύτη ἡ ἐργασία, καὶ οὗτος ὁ τρό-
 πος καὶ ὁ βίος, θαυμαστός τε καὶ ἐνάρετος,
 οὐκ ἐκ τῶν κατὰ κόσμον, ἀλλ' ὑπὲρ τὸν
 40 κόσμον γνωρίζομενος, οὐκ ἐκ τῶν περιγείων,

ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπουρανίων τιμώμενος. διὰ τοῦτο
 γὰρ καὶ τὸ κατὰ σάρκα ὡς ἀγενεαλόγητο·
 καὶ ἀπόλιδες χρηματίζετε, ἕνα πατέρα ἔχον-
 τες, τὸν τῶν ὅλων θεόν, καὶ πόλιν τὴν ἄνω
 Ἱερουσαλήμ καὶ συμπολίτας τοὺς ἀπ' αἰῶνος 5
 ἁγίους. τί οὖν λοιπὸν θαυμαστόν, εἰ ἐνταῦ-
 θα κακοπαθοῦμεν, διὰ τῆς ἀσκήσεως παν-
 τοίως ἐλκόμενοι καὶ περιτρυχόμενοι καὶ τα-
 λαιπωρούμενοι, ἐσθ' ὅτε καὶ ὑβρίζομενοι καὶ
 ὀνειδίζομενοι καὶ καταλαλούμενοι καὶ χλευα- 10
 ζόμενοι παρὰ τινων; εἴπερ "ἀνατελεῖ" ἡμῖν
 "δικαιοσύνη καὶ πλήθος εἰρήνης", καὶ φῶς καὶ
 ζωὴ καὶ χαρὰ ἀνεκλάλητος καὶ ἡ μετὰ
 τῶν ἁγίων ἀγγελῶν ὁμοδίαιτος εὐφροσύνη,
 διὰ τοῦτο, δέομαι καὶ παρακαλῶ, κρατύνετε 15
 τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν ὑπομονῇ καὶ στερεώσατε
 τὰ φρονήματα ὑμῶν ἐν κυρίῳ, πάντα εὐ-
 μαρῶς φέροντες καὶ διεξάγοντες τῇ τῶν
 μεγάλων ἐλπίδων προσδοκίᾳ· καὶ γὰρ ὅσον
 ὅσον καὶ ὁ βραχύτατος οὗτος καὶ ὀξύδρομος 20
 χρόνος παριπτεῦει καὶ ἡμεῖς ἐγγίζομεν οὐ τῷ
 θανάτῳ, ἀλλὰ τῇ ζωῇ τῇ ἀκηράτῳ· θάνατος
 γὰρ οὐ κυριεύσει ὑμῶν, ἡνίκα προτεθνήκατε
 διὰ τῆς ἀποταγῆς τοῦ κόσμου τῇ προαιρέσει.

Ἐχώμεθα τοιγαροῦν τοῦ ἔργου ἡμῶν καὶ 25
 τῆς φροντίδος, καὶ εἰς ἕκαστος κατὰ τὴν
 ἐνοῦσαν αὐτῷ διακονίαν προθύμως ἐπειγέ-
 σθω ἐκτελεῖν καθαρῶς καὶ ὁσίως τὸ ἔργον
 αὐτοῦ, παριστῶν αὐτὸ ἁμωμον τῷ μισθα-
 ποδότῃ θεῷ, ὁ οἰκονόμος ἐν ταῖς τοῦ οἴκο- 30
 νομείου διοικήσεσιν, ὁ ἐπιστημονάρχης ἐν
 ταῖς τῆς ἐπιστήμης ἀσχολίαις καὶ θεωρίαις
 καὶ διακρίσεσιν, ὁ κελλαρίτης ἐν ταῖς τοῦ
 κελλαρίου διαδόσεσιν, ὁ βεστιάριος ἐν ταῖς
 τῶν ἱματίων πλύσεσιν τε καὶ ῥαφαῖς καὶ 35
 ἀναλόγως καὶ κατ' ἀξίαν διανομαῖς, ὁ σκυ-
 τεὺς ἐν ταῖς τῶν ὑποδημάτων συγχοπαῖς τε
 καὶ συρράφαῖς, εὐλόγοις τε χρήσεσιν, ἀλλὰ
 μὴ παραχρήσεσιν, εἰ καὶ κοπωδέστατον τὸ
 πρᾶγμα. οὕτως ὁ ὀφιοποιὸς ἐν ταῖς ἐφήσεσι 40
 καὶ καύσει τῶν τε ὀσπρίων καὶ λαχάνων
 καὶ τῶν ξύλων· ὡσαύτως ὁ τραπεζάριος ἐν
 ταῖς τοῦ ἄρτου διαθέσεσι καὶ ἐμμέτροις σταθ-
 μήσεσι καὶ εἴ τι τῶν ἄλλων συμβαίνει.

7 τέκνα τοῦ θεοῦ] Ἰωάν. α', 12. ια', 52. Ῥωμ. γ',
 16, 17. Φιλιπ. β', 15. Ἰωάν. 1, γ', 1 κέ. 8 υἱοὺς τοῦ
 φωτός] Λουκᾶ ιε', 8. Ἰωάν. ιβ', 36. Θεσσαλ. 1, ε', 5 ||
 ἐκλεκτὸν λαόν] Πέτρ. 1, β', 9. 11 κῶδ. ὁμήγουριν. 12
 Πέτρου 1, β', 9. 13 πολίτ. οὐράνιον] Φιλιπ. γ', 20. 23
 κῶδ. πολιτελίς. 31/35 Ἐξόδ. ιθ', 6. Κορινθ. 1, β', 9.

11/12 Ψαλμ. σα', 7. 31 κῶδ. οἰκονομίον.

πρὸς τούτοις οἱ ἐν ἐκάστη διακονίᾳ, οἱ τε βυρ-
σεῖς ἐν τῷ εὐπροθύμῳ βυρσεύειν καὶ ἐπαρ-
κεῖν τὰ πρὸς χρείαν τῇ ἀδελφότητι, οἱ τε
χαλκεῖς ἐν τῷ χαλκεύειν εὐσυνειδήτως καὶ
5 προσπορίζεσθαι τὰ δέοντα καὶ μὴ τι ἕξω τοῦ
διατεταγμένου πράσσειν, οἱ τε μεμβρανο-
ποιοὶ καὶ κανισκοποιοὶ ἐν τῷ αὐτῷ μέτρῳ
καὶ τῇ αὐτῇ διαθέσει· ἐπιβλέπων γὰρ ἐπι-
βλέπει ὁ κύριος ἕκαστον καὶ τὸ ἔργον αὐ-
10 τοῦ, καὶ τὸ πρόθυμον καὶ τὸ δόσθιμον καὶ
τὸ ὀκνηρὸν καὶ τὸ προφασιστικόν. καὶ ἔτι μᾶλ-
λον οἱ καλλιγράφοι ταῦτα σκοπεῖτωσαν, καὶ
οὐ μόνον αὐτοί, ἀλλὰ καὶ οἱ ὑφάνται, οἱ τε
νοσοκόμοι καὶ θυρωροί, οἱ τε τέκτονες καὶ
15 οἱ χρυσοχοί, οἱ ζωγράφοι τε καὶ οἱ ἀμ-
φισταί, οἱ μάχιπές τε καὶ οἱ κτηνῖται, οἱ
διακονηταί τε καὶ οἱ ἐπιτηρηταί, οἱ ἀφυ-
πνισταί τε καὶ οἱ κανδηλάριοι, οἱ ἀμπελουρ-
γοί τε καὶ οἱ κηπουργοί, οἱ πρωτοορδινά-
20 ριοί τε καὶ οἱ διὰ μέσης, οἱ ἀλιεῖς τε καὶ
οἱ κοσμήτορες καὶ εἴ τις ἄλλος μικρὸς καὶ
μέγας διακονῶν τε καὶ διακονούμενος, ἀσθε-
νῶν τε καὶ ὑγιαίνων· πάντα γὰρ ἐπιβλέπει,
ὡς εἴρηται, καὶ πᾶσιν ἀμείψει ἄξια γέρα ἐν
25 τῇ τῶν οὐρανῶν βασιλείᾳ.

Ἵπομνήσκειν οὖν περὶ τούτων ἀεὶ μέν
μοι ἀναγκαῖον· ὑπέμνησα δὲ ἄρτι μάλιστα,
ἡνίκα καὶ ἑορταί ἅγαι· ἦκασι, φέρουσαι
ἡμῖν μετὰ τῆς ἐνθεοῦ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιά-
30 σεως, εἰ μὴ προσέχοιμεν, καὶ τὰς ἐκ τοῦ
πονηροῦ βλάβας, ἐκ τῆς μᾶλλον παρὰ τὸν
προλαβόντα χρόνον ἀνέσεως καὶ ἀναπαύσεως
σωματικῆς. ἀλλ' ὑμεῖς ὡς θεόφρονες πάντα
θείως καὶ εὐσταθῶς ἀποπληρώσατε νῦν τε
35 καὶ εἰς τὸν ἕξῃς χρόνον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ
ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΜΖ'.

40 "Οτι δεῖ ἡμᾶς τὴν τῶν νηπίων μιμεῖ-
σθαι ἀφελότητα, διὰ τὸν δι' ἡμᾶς νηπι-
σάντα Χριστόν.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, τὴν

23 πάντα ἐπιβλέπει] Σερ. κγ', 19. 39 Novae pa-
trum bibliothecae t. IX, pars II, σ. 80-83.

ἑορτὴν ἤδη ἑωρτάσαμεν τῶν γενεθλίων τοῦ
Χριστοῦ καὶ τὰ εἰκότα ἀπεπληρώσαμεν, εὐ-
φρανθέντες καὶ ἀγαλλιασάμενοι ἐν ταῖς θείαις
ὕμνωδαῖς καὶ ταῖς ἱεραῖς ἀναγνώσεσι, καὶ οὐ-
δὲν παρὰ τὸ εἶκος γέγονε χάριτι Χριστοῦ, ἀλλὰ 5
καὶ εἴ τι σωματικὸν πρὸς παράκλησιν, καὶ
τοῦτο μετὰ εὐταξίας καὶ τῆς καθηκούσης συμ-
μετρίας. δεδώκαμεν δὲ καὶ τὸ ἅγιον σχῆμα
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀδελφοῖς κζ', καὶ χαρὰ γέγονεν
ἐν οὐρανῷ, καθὼς γέγραπται. εἰ γὰρ ἐπὶ 10
ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, πόσον γε ἐπὶ
τοσοῦτῳ ἀριθμῷ; οὕτως ἤδη τὰ πάντα χα-
ρίζεται ἡμῖν ὁ κύριος, δι' εὐχῆς τοῦ πατρὸς
μου καὶ πατρὸς ὑμῶν, πλουσίως καὶ μεγα-
λοδύως, καὶ τί ἀνταποδώσωμεν τῇ ἀγαθό- 15
τητι αὐτοῦ, ὑπὲρ ὧν ἀνταποδίδωσιν ἡμῖν,
ἢ τὸ μιμεῖσθαι αὐτόν, καθ' ὅσον οἶόν τε;
βλέπετε, τέκνα καὶ ἀδελφοί, τί γέγονε καὶ
ἕξ οἴου ὕψους θεότητος εἰς οἶον ταπεινώ-
σεως μέτρον καθῆκεν ἑαυτόν· θεὸς γὰρ ὧν 20
καὶ κύριος τοῦ παντὸς δούλου μορφὴν ἀνέ-
λαβε, κυθηθεὶς ἐκ τῆς ἀγίας Θεοτόκου, καὶ
ὡς βρέφος ἐσπαργανώθη καὶ ὡς παιδίον
ἐγαλακτοτροφήθη, καὶ ταῦτα ταπεινῶς καὶ
εὐτελῶς. ὑπὸ γὰρ σπήλαιον ἐτέχθη καὶ ἐν 25
φάτνῃ ἀνεκλίθη, καὶ τὸ ὀρώμενον κατὰ
μικρὸν ἠύξήθη καὶ ἐκ τοῦ παιδίου τελεῖ εἰς
μειράκιον καὶ οὕτως εἰς ἄνδρα τέλειον, ὅτε
καὶ καταδέχεται βαπτίζεσθαι, πηγάζων ἡμῖν
τῆς ἀναγεννήσεως τὸ λύτρον· τὰ γὰρ ἕξῃς 30
μεταληπτέα, λέγω δὴ τὴν παράδοσιν, τὰ
ζωοποιᾶ αὐτοῦ πάθη, τὴν σταύρωσιν, τὸν
θάνατον, τὴν τριήμερον ἀνάστασιν. τοῦτο οὖν
ὅλον, ὡς οἴδατε, δι' ἡμᾶς γέγονεν, ἵνα καὶ
ἡμεῖς ἐφ' ὅσον οἶόν τε παραζηλώμεν αὐτόν. 35

Ἐπεὶ οὖν ὁ ἄσωμάτως ἐκ πατρὸς πρὸ
αἰώνων γεννηθεὶς δι' ἡμᾶς ὕστερον ἐνσώ-
ματος ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου ἐτέχθη, γεν-
νηθῶμεν καὶ ἡμεῖς οἱ πρότερον σωματικῶς,
ὕστερον πνευματικῶς, κοινῶς μὲν οἱ πάντες 40
ἐπὶ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἰδίως δὲ οἱ

9/11 Λουκᾶ ιε', 7. 9 ἀδελφοῦς P, τινι τῶν ἀδελφῶν
V. 10 εἰ γὰρ -- ἀριθμῷ] ἐλλείπει ταῦτα τῷ V. 13 δι'
εὐχῆς -- ὑμῶν] ἐλλ. ταῦτα τῷ V. 20 ἑαυτῷ V. 21 δού-
λου μορφὴν] Φιλιπ. β', 7. 26 ἀνεκλήθη] Λουκᾶ β', 7 ||
ἀνεκλήθη P, ἀνακλήθη V. 27 παιδὸς V. 29 βαπτίσα-
σθαι V. 35 παραζηλούμεν PV. 36 ἐνσωμάτως V.

*

ἀπομονάζοντες διὰ τοῦ ἁγίου σχήματος. διὸ
ὀφείλομεν, τέκνα, καὶ νηπιάζειν, καὶ μάλι-
στα οἱ νεωστὶ σχηματισθέντες, καὶ παιδίων
μιμεῖσθαι ἀφελότητα, ἵνα, ἐάν τις παροξύνῃ,
5 ἢ παραπλήξῃ, ἢ ὀνειδίσῃ, μὴ εὐθὺς θηριώ-
μεθα, ἢ ἐξαγριώμεθα, ἀναλογιζόμενοι τὴν
σωματικὴν νεότητα, ἢ τυχὸν τὸ γῆρας, ἢ
τὰ ἄλλα, ἢ ὅ τι ἐπετροπεύσαμεν, ἢ ὅ τι ὥκο-
νομήσαμεν, ἢ ἐπολιταρχήσαμεν, ἢ ἐδεσπο-
10 τεύσαμεν, ἢ ἐκτητορεύσαμεν, ἢ τι τοιοῦτον,
ἐπεὶ οὐπω ἐγεννήθημεν κατὰ Χριστόν, ἀλλ'
ἐν πᾶσι καὶ κατὰ πάντα ὑποτασσόμενοι τοῖς
πνευματικοῖς γονεῦσιν· ὁ γὰρ τὰ πάντα ὑπο-
τάσσων τῷ λόγῳ τοῦ προστάγματος αὐτοῦ
15 ὑπετάττετο, ὑποταγῆς μέτρα καὶ εὐπειθείας
ἀποπληρῶν πρὸς τὴν τεκοῦσαν· τὸ γὰρ ὅτι
ὠνειδίετο καὶ ὕβριζετο, ἀκούων παρὰ τῶν
δυσμενεστάτων γραμματέων καὶ Φαρισαίων
"δαιμόνιον ἔχεις" καὶ "ἐν Βεελζεβούλ ἄρ-
20 χοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια"
καὶ "υἱὸς τοῦ τέκτονος" καὶ ὅσα ἄλλα ἐπονεί-
διστα, τί δεῖ καὶ λέγειν, ὅποτε καὶ ἐμπτυό-
μενος καὶ ῥαπιζόμενος, σταυρούμενός τε καὶ
προσηλούμενος καὶ λογχευόμενος, οὐδὲ φω-
25 νὴν ἠφίει, ἢ μόνον εὐχαριστήριον καὶ εὐκτή-
ριον; "πάτερ γάρ", φησὶν, "ἄφες αὐτοῖς τὴν
ἁμαρτίαν αὐτῶν· οὐ γὰρ οἶδας, τί ποιοῦσιν".
ἰδοὺ οἱ θέλοντες σφῆζεσθαι μνησκέσθω-
σαν τὰ τοιαῦτα ἐξ ὀλίγου πως, εἴπερ συγ-
30 κληρονόμοι τῶν ἁγίων αἰροῦνται γενέσθαι.

Βλέπετε δὴ οὖν λοιπὸν πάντες μέν, μάλι-
στα δὲ οἱ ἀποκαθαρθέντες ἄρτι, πῶς μέλλετε
ἐαυτοὺς διαφυλάττειν εὐλαβεῖς καὶ εὐθέτους
καὶ εὐηκόους ἐν ἅπασι, μὴ ἀλλοιούμενοι ἐκ
35 τῆς καλῆς ἀλλοιώσεως, μηδὲ μωμούμενοι τὸ
καθαρὸν ὡμῶν ἐπάγγελμα. εἰ δὲ οἱ ἄρτι-
παγεῖς οὕτως, πόσῳ γε μᾶλλον οἱ προβε-
βηκότες χρεωστοῦμεν ἀσφαλεῖς καὶ ἀκρά-
δαντοι εἶναι, τυποῦντες δι' ἐαυτῶν καὶ τοὺς
40 κατωτέρους καὶ φωτίζοντες διὰ τῆς ἀγαθῆς
πολιτείας; οὐδὲ γὰρ διὰ τοῦτο προηγούνται

4 παροξύνει ἢ παραπλήξει ἢ ὀνειδίσει P. 6 ἢ ἐξαγριώ-
μεθα] ἐλλείπει τῷ V. 13 πάντα ὑποτάσσων] Ψαλμ. η', 7.
Κορινθ. 1, 18, 26-28. Ἐφεσ. α', 22. Φίλιπ. γ', 21. Ἑβρ. β', 8.
19 Ἰωάν. ζ', 20. η', 48, 52. 17 ὀνειδίετο P. 19/20
Ματθ. ιβ', 24. Μάρκ. γ', 22. 21 Ματθ. ιγ', 55. 26/27
Λουκᾶ κγ', 34. 32 μέλλεσθε V.

λύχνοι, ἵνα σκοτίζωσιν, ἀλλ' ἵνα φαίνωσιν.
οὐδὲ διὰ τοῦτο προπορεύονται ὁδῶται, ἵνα
πλανῶσιν, ἀλλ' ἵνα σώσωσιν. εἰ δὲ τὰ ἐναν-
τία, τῶν ἐναντίων εἰσὶν, ὅπερ ἀπείη ἐφ'
ὡμῖν λέγεσθαι. διὰ τοῦτο προσέχετε ἀπὸ 5
κεφαλῆς ἕως ποδῶν οἱ ἔφοροι καὶ ἐπιτηρη-
ταί, οἱ τῆς εὐταξίας, οἱ τῶν διακονῶν, οἱ
τῶν ἐξουσιῶν, μὴ τι γένηται κατὰ πρόσ-
κλησιν, κατὰ περιφρόνησιν, κατ' ὄκλασιν,
ἀλλ' ἐν ἅπασιν οἱ πάντες θείως καὶ θερμῶς 10
τὰ τοῦ θεοῦ τελῶμεν καὶ συντελῶμεν, ἵνα
θεραπεύηται Χριστὸς δι' ἡμῶν τῶν ἁμαρτω-
λῶν, ἵνα δοξάζεται, ἵνα χαίρῃ, ἐπεὶ καὶ οἱ
ἅγιοι ἄγγελοι αὐτοῦ, ἐπεὶ καὶ οἱ ἅγιοι πάν-
τες, καὶ μάλιστα οἱ πατέρες καὶ ὁμόσχημοι 15
καὶ ὁμοταγεῖς ἡμῶν.

Καλὸν δὲ ἐστὶ μηδὲ τοῦτο ἀποκρύψαι,
ὅτι καὶ ἡ ταπεινώσις μου μᾶλλον καὶ μᾶλ-
λον ἀναπαυομένη ἐστὶν εἰς τὴν ἀγιωσύνην
ὡμῶν, ὅτι κάλλιστα διευθύνεσθαι ἤρξατο, 20
ὅτι εὐτακτεῖ, ὅτι οὐ διαμάχεται, ὅτι γαλη-
νιά. ἀλλ' ἐκ θεοῦ τὸ δῶρον, οὐκ ἐξ ἐμοῦ,
ἐξ εὐχῆς τοῦ πατρός μου, οὐκ ἐκ τῶν ἀνο-
μιῶν μου, ἐξ ὡμῶν αὐτῶν τῆς ἀγαθῆς προ-
θέσεως, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς ἀμελείας μου. 25
δῶν δὲ ὡμῖν κύριος ἔτι καὶ ἔτι δύναμιν καὶ
κραταίωσιν καθαίρεσθαι καὶ ὑψοῦσθαι καὶ
βελτιοῦσθαι καὶ λαμπρύνεσθαι, ἵνα λάμπητε
ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, ἵνα εὐωδιάζητε τὴν
εὐωδίαν τοῦ πνεύματος, ὡς τὰ ὠραῖα φυτὰ 30
τοῦ Παραδείσου, ἵνα πυκάζητε ὡς ῥόδα ἀμά-
ραντα τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου. ναί, παρα-
καλῶ καὶ δέομαι ὡμῶν, ὅσον ὅσον ἐπειχθη-
σώμεθα, ἐπιγενώμεθα, ἐπιδραμούμεθα πρὸς
ἀρπαγὴν τῆς βασιλείας οὐρανῶν, πρὸς ἀπό- 35
λαυσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, πρὸς ἀνάπαυ-
σιν τῆς αἰδίου μακαριότητος ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ
κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι
νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ- 40
νων. ἀμήν.

6/7 οἱ ἔφοροι - - εὐταξίας] ἐλλ. ταῦτα τῷ V. 8 γί-
νεται V. 20 ἡμῶν P || διευθύνεσθαι P, καὶ εὐθύνεσθαι V.
23 ἐξ εὐχῆς - - ἀνομιῶν μου] ἐλλείπει ταῦτα τῷ V.
26 δοίη V, δόη P. 31 ποικάζητε P.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΜΗ'.

Ὅτι πρὸς ὀλίγον ἢ ἐγκράτεια, ἢ δὲ ἀρετὴ μένει εἰς τὸ διηνεκές.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, ὡς
5 ἤδη ἀρχόμενός εἰμι τὴν κατήχησιν ποιῆσθαι,
ὡς ἤδη ἀνέφωγα τὸ στόμα μου τὸ ταπεινὸν
πρὸς ὑμᾶς, καὶ τοῦτο οὐκ ἐκ ταπεινοφροσύ-
νης λέγω (οὐ γάρ ἐστιν ἐν ἐμοί), ἀλλ' ἐκ
συναισθήσεως τῶν τε ἀμυθήτων μου ἀμαρ-
10 τιῶν καὶ τῆς ἐκζητουμένης διδασκαλίας ἐν
τοῖς ποιμέσι. πόσον γὰρ καὶ ἡλίκον καὶ
πράσσειν καὶ λέγειν ὀφείλεται μοι ἐπὶ λυσι-
τελείᾳ τῶν τιμίων ὑμῶν ψυχῶν, κατὰ πᾶ-
σαν ὡς εἰπεῖν ἡμέραν καὶ ὥραν! εἰ γὰρ ὁ
15 μέγας ἀρχιερεὺς τοῦ θεοῦ, ὁ κῆρυξ τῆς με-
τανοίας, ὁ τῆς ἀληθείας ὑπεραθλήσας, τὸν
Χρυσόστομον λέγω, μετὰ τὴν ἀπείρωσ εἰπεῖν
καὶ ἀπερίληπτον τῶν ἐκ θείας χάριτος διὰ
τῶν χειλέων αὐτοῦ δίκην ποταμῶν ῥυέντων
20 διδασκαλιῶν ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ὥσ-
περ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔχει θείων πατέ-
ρων, δέδοικε τὸ ἔργον τῆς προστασίας καὶ
τρέμει καὶ βοᾷ που ἐν τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις,
ὅτι "τὸ κατ' ἐμέ, ὡς ἔχω καὶ διακείμεαι,
25 δυσκόλόν ἐστι σωθῆναι τὸν ἐπιτροπεύοντα",
τί ἵνα ἐγὼ φθέγξωμαι ὁ τάλας καὶ ἀκά-
θαρτος, ἡ κοπρία καὶ ὁ σκώληξ, ὁ ἄνους
καὶ ἄφρων, ὁ ἄφρονος καὶ ἄλογος; καὶ οὐκ
οἶδα, τί εἰπω ἄξιον τῆς ἑαυτοῦ ἀναξιοτήτος.
30 ὦ, πῶς εἰς τοῦτο ἐπῆλθον τὸ ἀξίωμα; ὦ,
πῶς ῥυπαρὸς ὢν εἰς τὸ φωτίζειν ἄλλους
προῆγμαι; ὦ, πῶς πόρρω ὢν θεοῦ εἰς τὸ
προσάγειν τοὺς ἀφροσύνας ἐπιτέταγμα;
δέον μέ ἐστι πρόβατον εἶναι καὶ εἰς ποι-
35 μένα κατέστην· δέον με εἶναι ἀρχόμενον
καὶ εἰς ἄρχοντα ἦλθον· δέον ὑποτιθέναι τὸ
οὐς εἰς ἀκρόασιν διδασμάτων καὶ τὰ ῥυ-
παρὰ χεῖλη ἀνοίγω εἰς διδασκαλίαν ἐτέρων.
ἀλλ' ἴδοι ὁ θεὸς καὶ ἐπιβλέψοι καὶ κρίνοι κρί-
40 σιν (οὐκ οἶδα ποῖαν εἰπω, διὰ τὴν καταδίκην
μου), ἐφ' οἷς τρόποις ἤχθην ὑμῖν οὕτως. τί
δεῖ οὖν πρὸς ταῦτα; ἄρα ἀπογινῶναι; οὐδα-
μῶς. ἄρα σιωπῆσαι εἰς τὸ παντελές, εἰ καὶ

31 κωδ. ῥυπαρῶς. 36 κωδ. ὑποτιθεῖν.

ἄγλωττός εἰμι καὶ ἄσοφος; οὐχ οὕτως, ἀλλὰ
σὺν θεῷ, συνεργούντων τε τῶν εὐχῶν τοῦ
πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν, ἐπάρξασθαι
αὐτίκα καὶ πάλιν ἐπαναλαβεῖν, καὶ πάλιν
ἀνενεγκεῖν εἰς ἑαυτόν, καὶ ἴσως ὁ τῶν με- 5
γάλων καὶ παραδοξοποιῶν πραγμάτων τερα-
τουργὸς θεὸς διὰ τὸ ὑμῶν ἐπωφελές θαυ-
ματουργήσῃε κἀνταῦθα καὶ ποιήσοι με τὸν
τυφλὸν βλεπτικὸν καὶ τὸν κωφὸν ἀκουστὴν
καὶ τὸν λεπτὸν ὑγιῇ καὶ τὸν χολὸν στερεόν 10
καὶ τὸν μογιάλον εὐλαλον (δύναται γὰρ ὅσα
θέλει), ὅπως καὶ ὁδηγήσω καὶ ἐνηχῆσω καὶ
καταρτίσω καὶ καθαρίσω καὶ περιποιήσωμαι
ὑμᾶς εἰς "λαὸν περιούσιον", εἰ καὶ μέγα καὶ
ὑπὲρ τὴν ἀξίαν τὸ ἐξαιτούμενον. διὰ τοῦτο, 15
τέκνα, "γινώτε καὶ ἴδετε", φησὶν, "ὅτι ἐγὼ
εἰμι ὁ θεός, ὑψούμενος ἐν τοῖς ἔνθεσιν,
ὑψούμενος ἐν τῇ γῇ". ὑψωθήτω οὖν καὶ ἐφ'
ὑμῶν, δέομαι καὶ παρακαλῶ. πῶς δὲ ἂν
ἄλλως ὑψωθείη, ἢ διὰ τῆς μετεώρου καὶ ὑπε- 20
ρανεστώσης πάντων [τῶν] χαμαιζήλων τῆς γῆς
πραγμάτων, διὰ τῆς ἀγίας ὑμῶν πολιτείας,
ἐν ἣ καὶ ἤρθητε χάριτι αὐτοῦ τοῦ ἀνορ-
θοῦντος τοὺς κατεβρῆγμένους ἐκ τῶν χαμό-
θεν ὡς πρὸς οὐρανὸν αὐτόν, ἀγγελικῶς 25
βιοῦντες καὶ συναναστρεφόμενοι; εἰρήνη γάρ
ἐστιν ἐν ὑμῖν καὶ ἀγάπη, καθὼς καὶ ἐν τοῖς
ἀγγέλοις, μία ψυχὴ καὶ ἐν θέλημα, σύμ-
πνοια καὶ συγκρότησις, ἀνηρημένων παντάπασι
τῶν διαζευκτικῶν καὶ διαιρετικῶν ὑποθέσεων, 30
ἅτινα ἐστὶν ἰδιογνωμοσύνης μέρη καὶ σχέσεις,
σαρκικαὶ φιλίας, συγγενικαὶ ἀκολουθίαι.

Ἐπειδὴ εὐδοκία θεοῦ καὶ εὐχαῖς τοῦ πα-
τρὸς μου ἐκ ποδῶν εἰσιν ἀφ' ὑμῶν, εὐρί-
σκεται πάντως τὰ ἐναντία, ἡ ὁμοκτημοσύνη, 35
μᾶλλον δὲ τὸ μηδὲν ἔχειν καὶ πάντα κατέ-
χειν, ἡ ἀγαπητικὴ ἐπὶ πᾶσι διάθεσις, ἡ
τῶν σαρκικῶν γονέων ἀδελφῶν τε καὶ συγ-
γενῶν πάντων ἀπαλλοτριώσεις· ὁμολογῶ γὰρ
καὶ κηρύττω τὸ ἀγαθὸν ὑμῶν, ὅτι καίπερ 40
ἀγχιδύρων ὄντων τῶν βλαβερῶν, καὶ ὡς ἐπὶ
μάχης καὶ πάλης καὶ ὡς ἐπὶ βαλανείων
ψυχολέθρων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐστώτων,

11 κωδ. μογγιγάλον. 13 κωδ. περιποιήσομαι. 14
Ἐξοδ. ιθ', 5. Τίτ. β', 14. 16/18 Ψαλμ. με', 11. 24
κωδ. κατεργαζόμενος. 30 κωδ. διαζευκτικῶν.

οὐ καταφλέγεσθε, οὐκ ἀποτρέπεσθε, οὐ κα-
θίλεσθε, ἀλλὰ τὸ δὴ μεῖζον, ὅτι καὶ δρᾶτε
μᾶλλον ἢ πανθάνετε· ὠφελεῖτε γὰρ καὶ τοῖς
ἀκούουσι καὶ ὁμοσγήμοις ὁμοταγέσιν ὑμῶν.
5 καὶ γὰρ εἰσὶ τινες ἐν ὑμῖν, οἱ παντάπασι διὰ
δεήσεως ἀπέστησαν τὸ ὅλως ὁρᾶν πρόσω-
πον μητρικόν, ἢ ἀδελφικὸν σχεδὸν εἰπεῖν ἢ
συγγενικόν. καὶ τοῦτο οὐκ ἔστιν ὅλον δῶρον
θεοῦ· ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ οὕτω φρονούντες
10 ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τέκνα μου, στερεοῦ-
σθε καὶ κραταιοῦσθε εἰς τὸ βελτιώτερον·
καλὴ γὰρ ἡ πραγματεία, ἥς μεῖζον οὐκ
ἔστιν ἄλλη. καλὴ ἡ ἀπλανὴς αὕτη πλάνη,
δι' ἣν οἱ ζητήσαντες εὔρον θεόν. καὶ πρὸς μίαν
15 ὥραν ἢ ἡμέραν ἢ ἐγκράτεια ἐπὶ τε θεω-
ρίας, ἐπὶ τε ἀκοῆς, ἐπὶ τε ἀπολαύσεως
παντοίας ἄλλης, καὶ παρῆλθε καὶ ἰδοὺ οὐκ
ἦν, καὶ μενοῦνγε οὔτε παρέρχεται, οὔτε δια-
πίπτει, ἀλλ' εἰς τὸ διηγεκὲς διαμένει· ἀρε-
20 τὴ γὰρ ἔστι. πῶς δέ; ἀντὶ τῶν προειρημέ-
νων οὐ μικρά τις καὶ ὀλίγη, ἀλλ' αἰωνία
καὶ ἀνείκαστος χαρὰ καὶ εὐφροσύνη τῆς ἐν
τῷ μέλλοντι αἰῶνι ἀγαλλιάσεως. ὑπομείνατε
οὖν λοιπόν, τέκνα μου, καὶ ἀγωνίζεσθε καὶ
25 βιάζεσθε προὔχειν ἀλλήλων ἐν τοῖς κατορ-
θώμασιν, ἀνεπιφθόνως δέ· πάντων γὰρ τὸ
καλὸν εἰς ἕκαστον περιχωρεῖ καὶ ἕκαστον εἰς
ἅπαντας, κατὰ θεῖαν ἀνάκρασιν. καὶ θώμε-
θα, εἰ βούλεσθε, ἀπαρχὴν οὐ μόνον ἐκ τῆς-
30 δε τῆς κατηγήσεως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πᾶσαν
ἡμέραν (τοῦτο γὰρ δεδιδάγμεθα καὶ κεκε-
λεύσμεθα πατρικῶς· οὐ γὰρ ἔστι στάσις τοῦ
καλοῦ), καὶ πάντως "ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν"
πᾶς τις σωθῆναι θέλων αἰρεῖται εἰσέρχε-
35 σθαι. καὶ ἐὰν οὕτω διανοώμεθα καὶ οὕτως
προσέχωμεν ἀκούοντες, καὶ ἐὰν οὕτω ἀκη-
διάσωμεν, μέχρις ἂν τελευτήσωμεν, συνα-
μιλλώμενοι ἀλλήλοις ἐν τῇ καλῇ ἀμίλλῃ
ταύτῃ, εὖ ἴστε οὐρανῶν ὑμῖν πύλαι ἀνοι-
40 γήσονται, ὁ Παράδεισος εἰσδέξεται, οἱ χοροὶ
τῶν μαρτύρων ἀγκαλίσσονται, αἱ ἐπαύλεις τῶν
δικαίων εἰσοικῆσονται, αὐτὰ τῶν ἀγγέλων
τὰ ἄπειρα τάγματα ὁμοχορεύουσιν ἐν χαρᾷ
ἀνεκλαλήτῳ τῇ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ

τοῦ κυρίου ἡμῶν, ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν
καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΜΘ'.

5

Περὶ εὐχαριστίας καὶ εὐταξίας.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, κα-
λῶν ὑμᾶς πρὸς κατήχησιν ἡθελον ποικίλον
καὶ διάφορον ἔχειν τὸν λόγον, ἵν' ὥς ἐπὶ
τινος ἄλλου ἐστιάτορος παρετίθουν ὑμῖν παν- 10
δαισίαν δαψιλῇ, πλουσίως δυναμένην τρέφειν
τὰς ἱεράς ὑμῶν ψυχάς· ἀλλ' ἐπεὶ εἰμι πέ-
νης, μόλις γε καὶ ἄρτον ὑμῖν καὶ ὕδωρ βρα-
χύτατον, ταῦτα τὰ ὀλιγοστά ῥημάτια, παρα-
τίθημι. δέχεσθε οὖν, παρακαλῶ, τὸ ἐλλεῖ- 15
πον ἐν τῇ πολυπροθεσίᾳ λογιζόμενοι. χαίρω
οὖν μεγάλως καὶ ὑπεραγάλλομαι ἐν ταῖς κα-
τὰ θεὸν ὑμῶν προκοπαῖς καὶ διαβιώσεσιν
ἐν τῇ ὁμοφύχῳ ὑμῶν διαγωγῇ καὶ ὑπεξα-
γωγῇ τῶν ὑποτακτικῶν τληπαθημάτων, καὶ 20
ὅτι οὕτως ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
συνήχθημεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ πλείονες, αἰρούμενοι
οὐχ ἀπλῶς καὶ ὥς ἔτυχεν, ἀλλ' εὐσταθῶς καὶ
θεοπρεπῶς ἐν τῇ ἱγνηλατήσει τῶν ἁγίων καὶ
μακαρίων ἡμῶν πατέρων, μὴ διαιρούμενοι ταῖς 25
γνώμας, μηδὲ ἐθελοθρησκοῦντες ταῖς ἐπιθυ-
μίαις, μηδὲ μεριζόμενοι ταῖς σαρκικαῖς σχέσε-
σι, μηδὲ κατατεμνόμενοι ταῖς ἰδιοκτημοσύναις,
ἀλλ' ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ πνεύματι συμβιβάζόμε-
νοι καὶ συναριθμούμενοι καὶ πρὸς μίαν ὡς ἀλη- 30
θῶς ἐπιθυμίαν καὶ πρὸς μίαν ἔφεσιν δου-
λεύειν καὶ εὐαρεστεῖν κυρίῳ, ὡς ἐν ἄλλῳ τινί
Παραδείσῳ, ἐν ταύτῃ τῇ ἀγγελικῇ καὶ κοινο-
βιακῇ ζωῇ. τοῦτο οὖν ὅλον θεοῦ τὸ δῶρον,
τῆς Θεοτόκου ἢ χάρις, τοῦ Προδρόμου καὶ 35
τοῦ Θεολόγου, τῶν μεγάλων ἡμῶν δεσποτῶν,
ἢ εὐεργεσία, ὑμῶν αὐτῶν καλῶς βουλευσα-
μένων καὶ περωθέντων τῷ θεῷ πόθῳ καὶ
ῥαγέντων κόσμου καὶ ἀναπετασάντων ἐκ τῶν
χαμαιζήλων πραγμάτων ὡς εἰς οὐρανὸν αὐ- 40
τὸν τῇ καλοβουλίᾳ.

Μακαρία οὖν ἡ ἱερὰ ὑμῶν πρόθεσις, μακαριωτέρα ἢ θεοκίνητος ἀναχώρησις, ὁλομακάριστος ἢ τηλικαύτη ἐπιβίωσις. εἴπω τι καὶ ἕτερον· μακάριοι καὶ οἱ τεκόντες ὑμᾶς
 5 καὶ αἱ κοιλίαι αἱ βαστάσασαι ὑμᾶς. καὶ οὐκ ἔξω τοῦ εἰκότος, διότι γραφικῶς σπέρμα ἐσχήκασιν ὑμᾶς ἐν Σιών καὶ οἰκείους ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ γὰρ οὐκ ὀλίγον κάκεινοις πρόσσεσι τὸ χαίρειν ἐφ' ὑμῖν, ἥνικα μάλιστα
 10 ἀκούουσι καὶ μανθάνουσι τὰ περὶ ὑμῶν εὖ ἔχειν διὰ τῆς θείας καὶ ἐναρέτου καὶ ὑπομονητικῆς ὑποταγῆς ὑμῶν, ἐπεὶ καὶ ἀγιάζεται ἡ ὁσφύς αὐτῶν διὰ τῆς ἱερᾶς ἀπαρχῆς ὑμῶν καὶ οὐκ ἔστιν οὐτινοσοῦν οἰκία μὴ
 15 δεχομένη φωτισμὸν κατανοητικὸν καὶ διὰ μόνης τῆς πρὸς τὸν οἰκεῖον ὑπομνηματίσεως. τοσοῦτου καὶ τηλικούτου ὄντος ὑμῖν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἡλίκης καὶ τηλικαύτης προσο-
 20 τῆς μελλούσης ἀνατέλλειν ὑμῖν ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι εὐζωίας καὶ ἀρρήτου ἀνταποδόσεως, πῶς οὐκ ἔστι μοι χαίρειν τῷ ταπεινῷ καὶ ἁμαρτωλῷ; καὶ πῶς οὐκ ἐπιθυμητὸν τοῦ προθυμεῖσθαι παντοίοις ἔργοις καὶ λόγοις,
 25 εἰς ἐπιμονὴν τῶν καλῶς θησαυριζομένων καὶ οἰκοδομουμένων ταῖς ἱεραῖς ὑμῶν ψυχαῖς; καὶ τοιγαροῦν χαίρω καὶ ἀγάλλομαι. ἀλλ' ὅσον τὸ χαίρειν, τοσοῦτον ἀνάπαλιν καὶ ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος μοι πρόσσεστιν, ἵνα μὴ
 30 ἐξ αἰτίας τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν ὑπεισέλθῃ τις ἀταξία, ἐπανατρέπουσα τὰ πολλοῖς μόχθοις καὶ πόνοις καὶ ἀγῶσι στηριχθέντα καὶ κτηθέντα ὑμῖν. καὶ ὁ μὲν πρῶτος λόγος κατὰ κοινοῦ, ἐπεὶ καὶ πρὸς τὸν καθ'
 35 ἕκαστον, ὅπως μὴ τις ἰδιογνωμάζῃ καθ' ἑαυτόν, μὴδὲ ἀτονῇ ἀπὸ τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων, μὴδὲ σαλεύῃ τὸν πόδα ἐκ τῆς καθ' ὑπομονὴν στερεᾶς πέτρας τῆς ἀληθινῆς πρὸς τὸν καθηγούμενον πίστεως, μὴδ' ὅπως οὖν
 40 ἄλλως ὑποδέξῃται τὸν ὄφιν τὸν πολυκέφαλον, τὸν δόλιον καὶ ποικιλότροπον εἰς ἐξαπάτησιν ἁμαρτίας τῆσδε ἢ τῆσδε, κατὰ τόνδε ἢ

7 Ἡσαίου λα', 9. 10 ἀκούουσι καὶ μανθάνουσι V.
 14 κῶδ. οἰκεία. 27 κῶδ. ἀγάλλομαι. 30 ὑπεισέλθῃ V.
 37 κῶδ. σκελεῖει || τοὺς πόδας V.

τόνδε τὸν τρόπον, ἐν τῇ τῆδε ἢ τῆδε δικαιορρημοσύνῃ καὶ προφασιλογίᾳ· πολύτεχνος γὰρ ὁ τῆς ἁμαρτίας εὐρετής, ὁ τῶν κακῶν σπορεύς, ὁ πικρὸς σοφιστής, ὁ τοῦ θεοῦ ἀνάρτης, ὁ τῶν ἀγγέλων κατήγορος, ὁ ἐξ οὐρανῶν ἀπολισθήσας, ὁ εἰς γῆν ὡς ἀστραπὴ καταπεσὼν, ὁ εἰς τὸν Παράδεισον εἰσεληλυθὼς κλέπτης, ὁ τὸν προπάτορα ἡμῶν Ἀδὰμ—
 5 φεῦ τῆς ἀβουλίας—ἐξαπατήσας, ὁ ἔκτοτε καὶ μέχρι τοῦ δεῦρο πολυειδῶς καὶ ἄλλε-
 10 παλλήλως τὸ γένος καταμερίσας καὶ διαστήσας εἰς γλώσσας καὶ φυλὰς ἐθνικὰς ἀπιστίας καὶ ἀθεΐας, καὶ αὐτό γε τὸ χριστιανικόν· τὸ μὲν γὰρ εἰς αἱρέσεις πονηράς, τὸ δὲ εἰς πράξεις ἀθέσμους καὶ μυσαράς καὶ εἰς ταῦ-
 15 τὸν φερούσας ἀπωλείας ὀλισθὼν οὐ παύεται, ἀδελφοί, ὑποφέρειν.

Οὗτος καὶ ἡμᾶς πειρᾶται τοξεῦσαι καὶ τρῶσαι καὶ θανατῶσαι τοῖς τῆς ἁμαρτίας βέλεσι. καὶ μάλιστα γε οἴδατε, οἷον ἀγῶνα
 20 κέκτηται καὶ πόλεμον ἄσπονδον, κατὰ τὸ πατρικῶς ἀποκαλυφθὲν ἡμῖν εἰς τὸ ἅγιον ἡμῶν τάγμα καὶ εἰς τοὺς καλῶς ἀγωνιζομένους, ὅτι περιδοξὸν νίκην καὶ μέγα τρόπαιον τὴν πτῶσιν τοῦ μοναχοῦ παρὰ τῶν
 25 ἀποστατικῶν αὐτοῦ δυνάμεων εἰσδέχεται. διὰ τοῦτο, τέκνα καὶ ἀδελφοί, δυσωπῶ, παρκαλῶ, νουθετῶ, ἀσφαλῶς περιπατεῖτε, πάντοθεν περιπεφραγμένοι, ἐκατέρωθεν ἐνω-
 30 πλισμένοι, ὀλοτελῶς τεθωρακισμένοι, ἐν μη-
 35 δενὶ διδόντες χώραν εἰσόδου αὐτῷ θανατικῆς. τοῦτο δὲ ἔστι κατορθῶσαι ἐκ τῆς ἀγαθῆς πεποιθήσεως καὶ ἀκλινοῦς ὁμολογίας, ἐξαγορεύσεώς τε παντοδαποῦς, ταπεινώσεώς τε καὶ ὑπακοῆς ἀνυποκρίτου, ὑπομονῆς τε
 35 καὶ μακροθυμίας ἀνολιγώρου. ναί, ναί, ἀντιβολῶ καὶ δέομαι ὑμῶν, διὰ τὸν θεόν, διὰ τὴν ἀνταπόδοσιν, διὰ τὴν ζωὴν καὶ χά-
 40 ράν ἐκείνην, ἣ διὰ τὴν ἐναντίωσιν, λέγω δὴ διὰ τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον καὶ τὰ μυρία
 40 βασανιστήρια, ἔτι καὶ ἔτι καθυπομείνωμεν, ὑποδράμωμεν, εὐθυπορήσωμεν, διεξέλθωμεν, ἀντιστῶμεν, διελάσσωμεν, καταφθάσωμεν, ἐκπεράσωμεν, ἀποπληρώσωμεν τὸ

36 κῶδ. ἀνωλιγώρον.

πέλαγος τὸ μέγα τοῦ αἰῶνος τούτου, ὅπως
διὰ ὁσίου θανάτου ἀμειψόμεθα τοὺς ἀμα-
ραντίνους στεφάνους τῆς δικαιοσύνης, τὰ τῆς
ἀθανασίας ἔπαθλα, τὰς μακαρίας τῆς αἰ-
5 νόου ζωῆς ἀνεκδιηγήτους ἀναπαύσεις ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὃ ἡ δόξα καὶ
τῷ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύ-
ματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰῶνων. ἀμήν.

10

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Ν'.

Περὶ τοῦ μιμεῖσθαι τοὺς βίους τῶν ἁγίων
ἀνδρῶν καὶ τοῦ γενναίως φέρειν τὰς διακο-
νίας.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, ὃν
15 τρόπον οἱ μακρὰν ὁδὸν ἀνύοντες τόπους ἐκ
τόπων μετέρχονται καὶ μονὰς ἐκ μονῶν
ἀμείβουσι, πῇ μὲν διὰ λείας καὶ εὐπόρου
τῆς ὁδοῦ, πῇ δὲ διὰ τραχείας καὶ δυσβά-
του φερόμενοι, οὕτω καὶ ἡμεῖς τὸν παρόντα
20 βίον μετερχόμενοι χρόνους ἐκ χρόνων καὶ
ἡμέρας ἐξ ἡμερῶν διαλλάσσομεν, ποτὲ μὲν
δυσχερεῖσι καὶ θλιπτικοῖς, ποτὲ δὲ ἡδέσι καὶ
χρηστοτέροις ὑπαντῶντες πράγμασι. καὶ ὥσ-
περ ἐκεῖνοι οὕτε πρὸς τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ
25 ἀποκινέουσιν, οὐδ' ὁπότερ' ἔτυχεν ὑπαντῶν-
τες ἐναπομένουσιν, εἴτε ἀριστεροῖς, εἴτε δε-
ξιοῖς, πρὸς τὸ πέρας τῆς ὁδοῦ μόνον ἀπο-
βλέποντες, οὕτω καὶ ἡμῖν πρόσσεστιν, ἀγω-
νιζομένοις τόνδε τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς ἀσκη-
30 τικῆς διαβιώσεως καὶ ὁδεύουσι τήνδε τὴν κα-
λὴν τρίβον τῆς ἐπὶ θεὸν καὶ βασιλείαν οὐρανῶν
φερούσης, μὴ ἀκηδιᾶν, μηδὲ ἀποστρέφεσθαι,
μηδὲ ἐξατονεῖν καθ' οἷον δήποτε τρόπον ἐκ
τῶν συμπιπτόντων κατ' οἰκονομίαν τοῦ πάντα
35 πρὸς τὸ συμφέρον συγχωροῦντος θεοῦ ἢ εὐδο-
κοῦντος θλιβερῶν ἐπιγίνεσθαι ἡμῖν· οὐ γὰρ
ῥσιον τοῦτο, οὐδὲ εὐαπόδεκτον. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι
διὰ μικρὰ καὶ μηδαμινὰ τοῦ παρόντος αἰῶνος
οὐκ ἀπέχονται τῶν προκειμένων αὐτοῖς πόνων
40 τῆς ὁδοιπορίας, πόσω γε ἡμῖν ἀναγκαῖον ὑπὲρ
τῶν μεγάλων καὶ ἀθανάτων καὶ αἰωνίων πάντα

16 κωδ. μετέρχονται. 3 κωδ. διαλλάσσομεν.

ὑποδέχεσθαι καὶ πάντα διεξέρχεσθαι, ἵνα
μόνον τύχωμεν τῶν ἐλπιζομένων· ναί, ναί
τοιγαροῦν, ἀδελφοί μου, ἐνέγκωμεν ἔτι γεν-
ναιότερον καὶ εὐψυχώτερον, εἴ τι ἂν ὑπάρ-
χη καὶ συμβαίῃ, τοὺς πόνους, τοὺς κόπους, 5
τὰς νηστείας, τὰς ἀγρυπνίας, τὰς ἐπιπλήξεις
καὶ ἐπιτιμήσεις, τὰς χαμευνίας καὶ γονυκλι-
σίας, τὸν καύσωνα τε καὶ τὸ ψῦχος, τὸν
λιμόν τε καὶ τὴν δίψαν, τὸ εὐτελὲς τοῦ ἐν-
δύματος καὶ τοῦ ὑποδήματος, τὸ ῥυπῶδες 10
τῆς ὄψεως καὶ τῆς κόμης, τὸ ἔσχατον τῆς
στάσεως καὶ τῆς τιμῆς, τὸ ἀνένδοτον τῆς
διακονίας καὶ τῆς εὐχῆς, τὸ ἄλλο εἴ τι σὺν
τούτοις καταριθμεῖται ἐν τῇ ἀσκητικῇ ἡμῶν
ζωῇ. καὶ ὑπομένοντες μακάριοι ἐστε καὶ 15
τρισμακάριοι, καὶ ἰδρῶντες ἐν τοῖς πνευμα-
τικοῖς ἀγῶσιν ἅγιοι ἐστε καὶ πανάγιοι, καὶ
στέργοντες τὰς ἐπισυμβάσεις τῶν νοητῶς
καὶ αἰσθητῶς συμπιπτόντων πειρασμῶν ὑμῖν,
ὥσπερ καὶ νῦν πλέον τὸ σωματικώτερον, 20
ἀοίδιμοι ἐστε καὶ παναοίδιμοι. καὶ γοῦν τίς
ἐστι τῶν ἀπ' αἰῶνος ἁγίων, καθὰ πολλάκις
ἐροῦμεν, ὃς ἀνιδρωτὶ καὶ ἀπονητὶ τῶν τε
ποικίλων πειρασμῶν καὶ θλίψεων νοητῶν
καὶ αἰσθητῶν διεξῆλθε τοῦ παρόντος βίου; 25
οὐδαμῶς, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀβραάμ τὸν μέγαν
ἐν πατριάρχαις εἴποις καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν
πατριάρχας, προφήτας τε καὶ διδασκάλους,
καὶ τὸν Παῦλον, τὸ τῶν ἀποστόλων κλέος,
καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν πατέρας, 30
καὶ τὸν Ἀντώνιον τὸ τῶν μοναζόντων αὐ-
χημα καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν
ὁσίους, καὶ τὸν Στέφανον, τὸ τῶν μαρτύρων
πρώτιστον στέμμα, καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν ὑπὲρ
Χριστοῦ καὶ διὰ Χριστὸν μαρτυρήσαντας, 35
πολλοὺς εὖροις καὶ ἀμετρήτους τοὺς ἀγῶνας,
τοὺς δρόμους, τὰς πυκτεύσεις, τὰς ὑπωπιά-
σεις, τὰ σκάμματα, τὰ ἄθλα, τὰ αἵματα, τὰ
λακίσματα, τὰς καύσεις, τὰς φλόγας, τὰς
πυράς, τὰς ἐκθλίψεις, τὰς ἀποστραγγίσεις· 40
“περιτῆλθον γάρ”, φησὶν, “ἐν μίλῳ ταῖς, ἐν αἰ-
γείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κα-
κουχούμενοι (ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος), ἐν
ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις

41 Ἐβρ. ια', 37, 38, 39. 42 κωδ. αἰγίοις.

καὶ ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς. καὶ οὗτοι πάντες”
οὕτως, καὶ οὐκ ἔστιν ἀλλοίως εὐαρεστεῖν
θεῷ, οὔτε ἄνευ πόνων διανύσαι μακρὰν
ὁδόν, οὔτε ἄνευ ἀγώνων δραμεῖν καὶ νικῆ-
σαι τὴν εὐχαισιότατην νίκην. πῶς οὖν ἡμῖν,
αἰρουμένοις τὰ ἴσα ἐκείνοις, ἐπιτυχεῖν ἐστὶν
ἄλλως ἢ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον βιωτεύουσι
καὶ διεξερχομένοις τὸν παραυτίκα αἰῶνα;

Οὕτω τοιγαροῦν, τέκνα μου καὶ ἀδελφοί,
10 φρονούντες σταθερῶς καὶ ἀκλινῶς ἐπιείγεσθε
καὶ κατεπιείγεσθε, τρέχετε καὶ συντρέχετε,
ἀμιλλᾶσθε καὶ συναμιλλᾶσθε ἀλλήλοις, “κατὰ
σκοπὸν διώκοντες πρὸς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω
κλήσεως”, μηδὲν ἡγούμενοι τῶν παρόντων
15 λυπηρῶν (παρέρχονται γάρ), μηδὲ τῶν
ἡδέων ὡς ἡδέων, ἀφίπτανται γάρ· μόνον δὲ
ἐκεῖνα καταλογίζεσθε ἀδιάπτωτα, τὰ αἰῶνια
καὶ ἀθάνατα ἀγαθὰ, ὑπὲρ ὧν τὰ ἀσκητικά
ὑμῶν ἀθλήματα ἐπιδείκνυσθε. καὶ δέον ὑμᾶς
20 λοιπὸν χαίρειν καὶ εὐφραίνεσθαι, κἂν ὅποιά
ποτ’ ἂν εἶεν. ἐν ταύτῃ τῇ μακαρίᾳ ζωῇ
οὐχὶ ὑπὲρ τὸν ὀδεῖνα στρατηγοῦντά φημι καὶ
ὑπαρχόν, ἢ τινος ἄλλου τῶν ἀξιωματούντων,
ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ αὐτοὺς τοὺς τὰ βασιλικά δια-
25 δήματα φοροῦντας καὶ τὰ πορφύρεα καὶ ἐπί-
φθονα ῥάκη ὑμεῖς μᾶλλον βασιλεύετε, τὰ
τοῦ μεγάλου βασιλέως ἀρεστὰ πράττοντες
καὶ αὐτῷ τῷ παμβασίλει στρατευόμενοι· καὶ
εἴπερ συμπάσχομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν,
30 ὥς φησι ταῦτα τὸ μέγα τοῦ θεοῦ στόμα,
ἢ φοβερά καὶ βροντῶσα τὰ πέρατα τοῦ Χρι-
στοῦ γλώσσα, Παῦλος ὁ διαπρύσιος θεολό-
γος. ἡμεῖς δὲ οἱ ταπεινοὶ καὶ τάλανες πρὸς
τοῖς προλαβοῦσι καὶ τάδε ὑπομνήσκομεν,
35 ἵνα γενναίως φέρητε τὰς διακονίας οἱ τὸν
λόγον ἐπέχοντες καὶ τὰ πρῶτα ἔχοντες μεθ’
ἡμᾶς ἐν τῇ διανομῇ τοῦ λόγου καὶ τῆς εὐ-
διακρίτου διοικήσεως καὶ εἰρηνεύσεως τῆς
ὅλης ἀδελφότητος· οἱ δευτερεύοντες καὶ ἐπιστη-
40 μοναρχοῦντες ἐν τῇ ἐπιστατικῇ καὶ νηφαλέφ
καὶ φιλανθρώπῳ καὶ ἀκαταφρονήτῳ διεκδική-

13 Φιλίπ. γ', 14. 29/32 Ρωμ. η', 17 «εἴπερ συμπάσχο-
μεν, ἵνα καὶ συνοδοξασθῶμεν». Τιμοθ. 2, β', 12 «εἰ ὑπομένου-
μεν, καὶ συμβασιλεύσομεν». 29 κωδ. συμβασιλεύσομεν.
36 λόγον ἐπέχοντες] Φιλίπ. β', 16 «λόγον ζωῆς ἐπέχοντες».
31 ὁλαβ. εἰς ἅπαντα τὰ πέρατα. 39 κωδ. ὅλης.

σει τῶν θείων προσταγμάτων· οἱ οἰκονομοῦν-
τες ἐν τῇ κεκρυμμένῃ καὶ συλλογιστικῇ, ἀπρο-
σωπολήπτῳ τε καὶ ἀγαπητικῇ καὶ εὐσυμπα-
θήτῳ κατ’ ἀξίαν ἐκάστου τῶν ὀφειλόντων
διαδίδοσθαι σκεπασμάτων ἢ ἐνδυμάτων, ἢ
ὑποδημάτων, ἢ βρωμάτων, ἢ πομάτων, ἢ
5 τινος ἄλλου τῶν κατὰ χρεῖαν, διανομῇ ἐπὶ
τῆς ὅλης ἀδελφότητος, οὐχὶ εἰς τὸν οἰκονό-
μον μόνον περιεστέμενον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ
εἰς τὸν παροικονόμον, τοὺς κελλαρίτας τε 10
καὶ εἰς τοὺς ἀριστηταρίους, τοὺς βεστιαρίους
καὶ εἰς τοὺς σκυτεῖς, τοὺς βυρσεῖς τε καὶ
εἰς τοὺς νοσοκόμους, τοὺς κανονάρχας τε
καὶ εἰς τοὺς βιβλιοφύλακας, τοὺς πρωτοκαλ-
λιγράφους τε καὶ εἰς τοὺς πρωτοαλιεῖς, εἰς 15
τὸν πρωτοορδινάριον τε καὶ εἰς ἕκαστον
τῶν πρωτευόντων ἐν τῇ οἰαοῦν διακονίᾳ·
πάντες γὰρ οἱ καταριθμούμενοι, οἱ μὲν καθο-
λικώτερον, οἱ δὲ μερικώτερον, ὅμως δ’ οὖν
διανέμετε καὶ διαδίδετε τοῖς ὑποβεβηκόσι νοή- 20
ματα, πράγματα, διακονήματα. καὶ σκοπὸς ὑμῖν
ὀφείλει προκεῖσθαι θεοφιλῆς καὶ συμπαθῆς
καὶ ἐπίφοβος ὑπὸ μάρτυρι θεῷ, κριτῇ τε
καὶ ἐξεταστῇ, νῦν τε καὶ εἰς τὸν μέλλοντα
αἰῶνα, τοῦ μή τι κατὰ πάθος, κατ’ ἐχθραν, 25
κατὰ μῆνιν, κατὰ μισαδελφίαν, κατὰ κα-
ταφρόνησιν ἐνδείξασθαι εἴτε λογικῶς, εἴτε
πρακτικῶς. εὖ δὲ πράττοντες, κατὰ τοὺς
προειρημένους θεῖους σκοπούς, εὖ οἶδα, ἀκού-
σοιτε “ἐπὶ ὀλίγα ἧς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε 30
καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυ-
ρίου σου”. οἳ τε πάλιν εὐπειθοῦντες καὶ δε-
χόμενοι ὑπηκόως καὶ ταπεινῶς, ἀταράχως τε
καὶ ἀνυπερηφάνως καὶ εἰρηναίως, τὰ παρὰ
τῶν προεχόντων ἐπιτάγματα, ἐπιτίμιά τε 35
καὶ δοματήρια, ταῦτα καὶ ἐκεῖνα, οὕτως γε
ἢ οὕτως, κατὰ τόνδε ἢ τόνδε τὸν χρόνον
καὶ τρόπον, πολλὰ μὲν ἄλλα εὐκτικὰ καὶ
μακαριστικά, πάντως δὲ ἐκεῖνο ὑμῖν ἔσται,
ὁ προσευχόμενος ὁ κύριος ἡμῶν καὶ θεὸς 40
Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς εἴρηκεν· “οὐ περὶ τούτων
δὲ ἐρωτῶ μόνον”, φησί, “πάτερ, ἀλλὰ καὶ
περὶ τῶν μελλόντων πιστεύειν διὰ τοῦ λόγου

17 κωδ. προτευνόντων. 30/32 Ματθ. κε', 23.
41 Ἰωάν. ιζ', 20, 21.

αὐτῶν εἰς ἐμέ, ἵνα πάντες ἐν ὧσιν", ὁρῶν
ὅτι κατὰ τὸν τῆς εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιά-
σεως τόπον τῆς ἀνεκκαλήτου καὶ ἀνεκφρά-
στου ἀπολαύσεως τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐν
5 αὐτῷ Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ
δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΝΑ'.

10 Περὶ σπουδῆς καὶ ἐπιμελείας τῆς ἀρί-
στης πολιτείας ἡμῶν.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, κα-
λὸν μὲν καὶ τὸ λαλεῖν καὶ ὑπομνήσκειν τὰ
δέοντα, ἥθελον δὲ μᾶλλον πρακτικῶς ὑμᾶς
διδάσκειν καὶ συνετίζειν. ἐγὼ δέ, ὡς ὁρᾶτε,
15 εἰμὶ πτωχὸς καὶ πένης τῶν ἀρετῶν, οὐδὲν
κεκτημένος ζηλωτὸν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ὑμᾶς
ἐπὶ καλῷ· ἐρῶ δὲ τῆς βελτιώσεως καὶ ἐπι-
θυμῶ τῆς διορθώσεως. τοῦτ' ἂν γένοιτο δι'
εὐχῶν τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν·
20 οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ὑμῶν αὐτῶν ἰκε-
τηρίας· πιστεύω γάρ, ὅτι ἰσχύει πρὸς σω-
τηρίαν μου. καὶ πόθεν γάρ καὶ ὃ εἰμι μι-
κρὸν; πῶς, εἰ μὴ ἐκ τῶν προσευχῶν ὑμῶν
στηριζόμενος; δεῦρο δὲ λοιπὸν κἀγὼ καὶ
25 ὑμεῖς ἐκτιναζάμενοι τὸ ῥάθυμον τῆς ψυχῆς
καὶ ὀκνηρὸν ἀσπασώμεθα τὴν δέουσαν σπου-
δὴν καὶ ἐπιμέλειαν, κατορθοῦντες τὰς ἐντο-
λάς τοῦ κυρίου μᾶλλον καὶ μᾶλλον. δεῦρο
κατεπεριγυῖνται εἰς τὸ νικᾶν ἀλλήλους οὐκ ἐν
30 τῷ λέγειν, οὐδὲ ἐν τῷ λυπεῖν, οὐδὲ ἐν τῷ ἰστᾶν
τὸν οἰκεῖον λόγον (πονηρὰ γὰρ ταῦτα καὶ τῆς
ἐναντίας μερίδος), ἀλλ' ἐν τῷ ἡττᾶσθαι καλῶς
καὶ ὑποφέρειν ῥῆμα ἐμπαικτικόν, ὀνειδιστικόν,
χλευαστικόν· ἀγαθὰ γὰρ ταῦτα καὶ τῆς με-
35 ρίδος τῶν ἁγίων. δεῦρο συναμιλληθῶμεν ἀλ-
λήλοις οὐκ ἐν τῷ ταρασσέειν καὶ ταρασσε-
σθαι, οὐδ' ἐν τῷ αἵρειν ὀφρὸν κατὰ τῶν
εὐτελεστέρων, οὐδὲ ἐν τῷ ὑψαυχεῖν κατὰ
τῶν βελτιόνων (ταῦτα γὰρ τοῦ τραχηλιά-
40 σαντος κατὰ θεοῦ παντοκράτορος καὶ ἐξ οὐ-
ρανίου ὕψους εἰς τὰ τῆς γῆς κατώτατα ὀλι-
σθήσαντος), ἀλλ' ἐν τῷ εἰρηνεύειν καὶ εἰ-

16 κῶδ. κεκτημένος.

ρηγεύεσθαι, πράυνειν καὶ πράυνεσθαι, συν-
εσταλμένα τε ἔχειν τὰ ἥθη καὶ καταβεβλη-
μένον τὸ φρόνημα· ταῦτα γὰρ τοῦ υἱοῦ τοῦ
θεοῦ, τοῦ δι' ὑπακοῆς καὶ ταπεινώσεως ἀν-
θρωπισθέντος καὶ τὸ ἀνθρώπινον σώσαντος 5
διὰ σταυροῦ καὶ θανάτου. δεῦρο μιμησώμε-
θα ἀλλήλους οὐκ ἐν τῷ ὀκνεῖν καὶ ἀναδύε-
σθαι καὶ παραλείπειν ἐν ταῖς θείαις καὶ
ἡμεριναῖς λειτουργίαις, οὐδὲ ἐν ταῖς νυκτε-
ριναῖς ψαλμωδίαις καὶ παραστάσεσι (ταῦτα 10
γὰρ τῶν ῥαθύμων καὶ νηπιαζόντων), ἀλλ'
ἐν τῷ εὐκινήτους εἶναι, προκαταλαμβάνοντας
καὶ τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὰς ἀπάρξεις τῆς
ὁμωφίδας· ταῦτα γὰρ τῶν σπουδαίων καὶ ἐνα-
ρέτων. καὶ ἵνα μὴ ἐν καθ' ἐν λέγων μη- 15
κύνω τὴν κατήχησιν, οἱ πάντες ἐν καλῷ
ζηλώσωμεν ἀλλήλους, συμφραχθῶμεν τῇ
ἀπαρρήσιάστω ἀγάπῃ, τῇ εἰρηνικῇ καταστά-
σει, τῇ εὐζωϊκῇ ταπεινοφροσύνῃ. φευξώμεθα
τὰς πονηρίας, διαδράσωμεν τὰς κατ' ἀλλή- 20
λων ὑπονοίας, κραταιώσωμεν ἐν πίστει τὰς
ψυχὰς τῇ πνευματικῇ συναφείᾳ. μὴ τις Ἰου-
δας, μηδ' αὖ προδότης, μὴ μὴν δίψυχος
καὶ ἀκατάστατος, μηδὲ ἀκρατής καὶ φιλόπορ-
νος, μηδὲ σοβαρὸς καὶ καυχηστᾶριος, μηδὲ 25
σκληροτράχηλος καὶ ἀπίθανος, μήτε μὴν
ζητῶν ἡμέραν ἀπωλείας καὶ καιρὸν ἀσωτείας
καὶ τρόπον κακουργίας.

Μὴ οὖν, παρακαλῶ, μηδαμῶς ταῦτά τις
ἐνεργεῖτω καὶ πραττέτω, ἀλλὰ τὰ καλὰ τε 30
καὶ ὅσια καὶ εὐάρεστα, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας
ἀναμένων τὴν ὥραν τῆς τελευτῆς αὐτοῦ καὶ
προσαπεκδεχόμενος τὴν ἡμέραν τῆς ἀποκα-
λύψεως τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾗ τὸ πᾶν μεταποιηθῇ- 35
σεται καὶ μεταστοιχειωθῆσεται, ὁ οὐρανὸς
ἐλίσσόμενος, ὁ ἥλιος σκοτιζόμενος, οἱ ἀστέ-
ρες πίπτοντες, ἡ γῆ μεταλασσομένη, πάσης
πνοῆς ἐξανισταμένης καὶ διδούσης λόγον ἐπὶ
τοῦ φοβεροῦ καὶ ἀπαραλογίστου βήματος ἐκεῖ- 40
νου, κατέναντι πάντων τῶν ἀπείρων ταγμά-

23 δίψυχος καὶ ἀκατάστατος] Ἰακ. α', 8. 27 ἡμέ-
ραν ἀπωλείας] Δευτερ. λβ', 35. Ἰερεμ. ιη', 17. κς', 21.
33 ἡμ. τῆς ἀποκαλύψεως] Ῥωμ. β', 5. 36/42 Ματθ.
κδ', 29-31. Μάρκ. ιγ', 24-27. Λουκᾶ κα', 25-27.

των τῆς ἀγγελικῆς τάξεως, ὑπὲρ λόγων, ὑπὲρ ἔργων, ὑπὲρ ἐνδυμημάτων, ὡς γέγραπται. ἀλλὰ "τίς σοφὸς καὶ φυλάξει ταῦτα; τίς συν-
 5 ἐτὸς καὶ μεριμνήσει ταῦτα", καὶ διὰ τοῦτο ἐν ἀνενδοιάστῳ καὶ ἀληθινῇ πίστει, ἐν ἀκλι-
 νεῖ ὁμολογίᾳ, ἐν σεμνῇ καταστάσει, ἐν πο-
 λιτεῖᾳ καθαρᾷ φυλάττων φυλάττει ἑαυτὸν
 καὶ θησαυρίζων θησαυρίζει τὰς θείας ἀρε-
 τὰς; μακάριος οὗτος ἐμοὶ τῆς καλῆς ἀνα-
 10 βάσεως, κἂν μήτε εὐανάνγνωστός ἐστι, μήτε
 εὐλαλίστατος, μήτε μελουργόφαλτος, μήτε
 λεξιλόγος, εἴπω δὲ μήτε γράμματα ὅλως
 εἰδὼς ἐξ ἀδυναμίας φύσεως. τί δὲ ὠφελεῖται
 ἄνθρωπος, εἴπερ τὰ προειρημένα εὐφυῶς
 15 κέκτηται, μᾶλλον δὲ ἵνα κερδήσῃ ὅλον τὸν
 κόσμον, κατὰ τὸ λόγιον, τὴν δὲ ψυχὴν αὐ-
 τοῦ ζημιωθῇ διὰ τῶν ἐναντίων πράξεων;
 οὐαί, οὐαί! ἀβάλε, ἀβάλε τῆς τηλικαύτης
 τυφλώσεως! ὅπερ μὴ δόφῃ θεὸς γενέσθαι ἐν
 20 τινι ὁμῶν. ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ φυσικὰ διὰ τε
 γλώττης καὶ χειρὸς καὶ γνώσεως θεοδωρήτα
 κατορθώματα (οὐ γὰρ ἔχομέν τι ἐξ ἑαυτῶν·
 τὸ γὰρ μὴ οὕτω λογίζεσθαι φέρει τὴν πτω-
 σιν) μετὰ ταπεινώσεως κατέχωμεν καὶ κοι-
 25 νωφελῇ ποιούμεθα ἐφόδια, οὐ μᾶλλον δι'
 ἑαυτοὺς ἢ διὰ τοὺς πλησίον λογιζόμενοι λα-
 βεῖν ἡμᾶς παρὰ θεοῦ. ὁ γὰρ οὕτως ὑπο-
 λαμβάνων θεόσωστός ἐστιν, ἄπτωτος, περι-
 30 καλλῆς, ἀμφικαλλῆς, πειθήνιος, ἐράσμιος,
 χρησιμώτατος, τῷ ὄντι στόμα τῶν βραδυ-
 γλώσσων, γλῶσσα τῶν ἀγροικωτέρων, ψαλ-
 μὸς τῶν ἀφωνοτέρων, μέλος τῶν ἀμελουρ-
 γοτέρων, λέξις τῶν ἀμαθεστέρων, διοίκησις
 τῶν ἀπειροτέρων, φρόνησις τῶν ἀπλουστέ-
 35 ρων, γνώσις καὶ παιδείσεις τῶν ἐλλιμπανο-
 μένων. τοιγαροῦν τὰ τοιαῦτα ὑποδύμενοι
 γνωρίζετε ἑαυτοὺς υἱοὺς φωτός, φίλους θεοῦ,
 ἄνδρας ἐναρέτους, ἀνθρώπους θεομακαρίστους
 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ
 40 δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ

3/4 πρβλ. 'Ωση' 18', 9. 5 κωδ. ἀνενδοιάστω. 7 κωδ. φυλάττοι. 9/10 ἀναβάσεως] Ψαλμ. πγ', 6 «μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστὶν ἡ ἀντίληψις αὐτοῦ παρὰ σοῦ, κύριε· ἀναβά-
 σεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διεθετο». 13 κωδ. ὠφελήσει. 13/17 Ματθ. ις', 26. 25 κωδ. ποιούμεθα. 29 κωδ. πε-
 ρικαλῆς. 30 κωδ. χρησιμώτατος. 37 υἱοὺς φωτός] Θεσσαλ. 1, ε', 5 || φίλους θεοῦ] Ἰακ. β', 23.

ἀγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΝΒ'

Παραίνετική πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίῳ ἀδελφοὺς.

5

Ἐπέστειλας ὄντως, ἀδελφε καὶ τέκνον, ἀξιεπαινέτως καὶ ὡς δέον ἦν τῇ προσηκού-
 ση σου εὐλαβείᾳ. καὶ ἀληθῶς ἐκεῖνοι ἀπο-
 τίχτουςιν εὐθύτητα γραμμάτων, οἱ συλλαμ-
 βάνοντες ὁσίως τοὺς πόρους. ἐπεὶ γὰρ καὶ 10
 αὐτὸς καὶ τὰ λοιπὰ μου πεπονημένα τέχνα·
 τὸ γνήσιον ἀποσφύζουσι τῆς πνευματικῆς
 στοργῆς πρὸς ἐμὲ τὸν δύστηνον, εἰκότως καὶ
 ἤλγησαν καὶ κατεστέναζάν τι καὶ ἀπεῖπον
 τῶν ἀφρόνων· δεῖγμα γὰρ ἀληθινῶν καὶ οὐ 15
 νόθων υἱῶν τὸ μήτε τὰς τῶν ὁμαδελφῶν,
 μήτε τὰς παρὰ τῶν ἔξω ἐπὶ τῶν ἑαυτῶν
 γεννητόρων φέρειν ἀτιμίας. οὗτοι μὲν οὖν
 μεταβληθέντες, καὶ μάλιστα ὁ Θαλάσσιος,
 μετεληλύθασιν ἐπὶ τῆς προτέρας αὐτῶν κα- 20
 ταστάσεως, ὁμολογοῦντες τὸ πτῶμα καὶ τὴν
 ἀπαίδευτον ὑπόληψιν· εἰ γὰρ ἐφρόνουν ὀρ-
 θῶς, ὑπέμνησαν ἂν ταπεινῶς, καὶ εἰ ὑπῆρ-
 χον φιλοπάτορες, ἐτήρησαν ἂν ἐκεῖνο, τὸ
 "μὴ ἀτιμάσῃς αὐτὸν ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ σου". 25
 ἐπεὶ δὲ ἐναντίως ἐπορεύθησαν καὶ τῆς ἐναν-
 τίας μοίρας ἑαυτοὺς ἀπέδειξαν—τίς δὲ οὐ
 πίπτει, τέχνα; καὶ τίς οὐκ ὀλισθαίνει ἔξω
 τοῦ δέοντος;—, ἀλλ' εὖ ὅτι διέγνωσαν τὴν
 ἀσυνεσίαν αὐτῶν καὶ προσῆλθον ἐν δάκρυσιν 30
 καὶ στεναγμοῖς μετ' ἐπιτιμιῶν.

Σοὶ δὲ ὁ θεός, τέκνον οἰκονόμε, μᾶλλον
 δὲ ὁμῖν πᾶσι, τὸν τῆς οἰκαιοπαθήσεως καὶ
 τῆς συλλυπήσεως καὶ τῆς ἐκθύμου καὶ ἐπαι-
 νέτης κατ' αὐτῶν ἀπομανιώσεως τὸν μισθὸν 35
 δόφῃ· πείθομαι γὰρ εἰς ἐκεῖνο ὑμᾶς φθάσαι
 τὸ μέτρον, ὥστε καὶ ἀγιάσαι τὰς χεῖρας
 ὑμῶν ἐν αὐτοῖς, κατ' ἐκείνους τοὺς ἀκούσαν-
 τας ὑπὸ τοῦ ἱεροφάντου Μωϋσέως· εἰ τίς
 ἐστι τοῦ θεοῦ, ἔτω πρὸς με καὶ διελθέτω 40
 διὰ τῆς πύλης καὶ διὰ τῶν στενωπῶν, καὶ

16 τὸ] κωδ. τῶν || κωδ. ὁμοδελφῶν. 25 Σεφάχ γ', 13.
 37 ἀγιάσαι τὰς χεῖρας] Ἐξόδ. κθ', 33. 40 Ἐξόδ. λβ', 26.
 41 διὰ τῆς πύλης καὶ τῶν στενωπῶν] Ματθ. ζ', 13, 14.
 Λουκᾶ ιγ', 24 || κωδ. στενωπῶν.

*

ὅν τινά τις ἀδελφὸν ἢ οἰκεῖον ἀπαντήσοι,
ἐκκεντησάτω. ἀλλ' ὅτι τοιαῦτα ἐνεγκόντος τοῦ
καιροῦ διὰ τὸ ὑμῶν ἀνδρικόν, ἐπὶ τῇ ἐμῇ
ἀνομίᾳ ἡρώμην, ἐνετράπην καὶ κατεδύθην
5 καὶ ἠφρόνευσα. συγχωρήσατε, τέκνα· τίς γάρ
ὢν; ὅτι σκότος καὶ βόθρος κακίας. τί ἐφθεγ-
ξάμην; ὅτι ἀγίων καὶ μεγάλων καὶ προφη-
τῶν θεοῦ ῥήματα καὶ προτερήματα.

Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἀρκεῖ ταῦτα. πολλῆς
10 δὲ οὖν κατηχήσεως ἐν τῷ παρόντι γράμ-
ματι διεξελθεῖν ὕψος οὐκ ἔχρινα, ἀρκοῦντα
λογισάμενός σε, τέκνον, εἰς πᾶσαν τῶν ἀδελ-
φῶν ὑπόμνησιν καὶ παραίνεσιν καὶ παρά-
κλησιν γίνεσθαι· καὶ γὰρ σοι κεχάρισται
15 μετὰ τῆς συνέσεως καὶ λόγος ἀμφοτέρωθεν
ὀνήσασθαι αὐτοῖς τὰ δέοντα. τὸ λοιπὸν οὖν
ἀγαλλιᾶσθε, εὐφραίνεσθε οἱ ἀληθινοὶ Χριστοῦ
δοῦλοι καὶ θεράποντες· ὑμῖν γὰρ ὡς ἀλη-
θῶς ἡτοίμασε τὸν στέφανον καὶ τὴν βασι-
20 λείαν αὐτοῦ, εἴπερ τῆς αὐτῆς ἐχόμεθα κα-
ταστάσεως καὶ τὸν αὐτὸν διακρατοῦμεν ἀγα-
θὸν τρόπον, εἰρηνεύοντες, εὐτακτοῦντες,
ἀγνευόμενοι καὶ καθαιρόμενοι, εὐηκοοῦντες,
ταπεινοφρονοῦντες, ἐργοχειροῦντες, ὑμνολο-
25 γοῦντες, στιχολογοῦντες, ἐξαγγέλλοντες, καὶ
εἴ τι ἄλλο τῶν ἐπιβαλλόντων.

Ἐπεὶ δὲ ἐμνήσθην τῆς προσαγωγῆς τῶν
ἀδελφῶν, τοῦτο κρίνομεν, τέκνα, ἵνα μὴ ἐκ
μόνων τῶν ἀστικῶν τὸ πλήρωμα τῆς ἀδελ-
30 φύτητος ἡμῶν αὐξανόμενον εἴη, ἀλλὰ καὶ
ἐκ τῶν χρησίμων. διὸ ἐπίτρεψον, ἀδελφε
καὶ τέκνον, πάντα τὸν ἐρχόμενον αὐτόθι χω-
ρίτην παραπέμπεσθαι πρὸς ἡμᾶς διὰ σκάφους,
ἐπεὶ πληθυνομένων τῶν ἀστικῶν, ὡς νομίζω,
35 καὶ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς, καὶ εὐαγὲς ἡμῖν
γίνεται. ὁ κύριος ὑμᾶς διαφυλάξειεν, ἀδελφοὶ
τιμιώτατοι. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ ἔστω μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΝΓ'.

40 Περὶ ἀρνήσεως κόσμου πρὸς τοὺς ἐν τοῖς
Τριπολιανοῖς ἀδελφούς.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀρκούντως ἴσως διὰ
τῆς προσηκούσης κατηχήσεως τὰ δέοντα ὑπε-

4 κωδ. κατεδύειν. 16 κωδ. ὀνήσασθαι. 36 κωδ.
διαφυλάξει.

σημηνάμεθα ὑμῖν, τέκνα ἡμῶν πνευματικὰ
καὶ ἡγαπημένα. οὐκ ἄκαιρον δὲ ὅμως καὶ
πάλιν τῇ ἐπισυμβαινούσῃ τῶν ἀδελφῶν ἐξε-
λεύσει καθυπομῆσαι ὑμᾶς τὰ αὐτά, μηδὲν
λογιζόμενοι κοπῶδες ἐν τούτῳ· εἰ γὰρ αὐτοὶ 5
ἔργοις κατατείνεσθε καὶ ταλαιπωρεῖτε τὸ τί-
μιον ὑμῶν σῶμα, κἂν λόγοις ἐγὼ οὐ χρεω-
στῶ κάμνειν καὶ ἀνακουφίζειν ὑμῶν τὸ τῆς ψυ-
χῆς νοερόν; ὁ θεὸς ὑμᾶς, ἀδελφοὶ τιμιώτατοι,
ἐνδυναμώσει ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν 10
καὶ ἐν τοῖς κατὰ ψυχὴν ἀγωνίσμασι, καὶ ἐν
ἅπασιν ἀσινεῖς καὶ ἀτρώτους διαφυλάξει διὰ
τῆς ἐπιχορηγομένης δυνάμεως τοῦ ἀγίου
πνεύματος, ἐτοιμούς ὄντας πρὸς πᾶσαν ὑπα-
κοὴν τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ καὶ πρὸς πᾶσαν 15
ὑποτακτικὴν μέθοδον, ἐνορῶντας εἰς τὰ ἀπο-
κείμενα ἀγαθὰ "τοῖς ἡγαπηκόσι τὴν ἐπιφά-
νειαν αὐτοῦ". καὶ τίνες εἶεν ἂν, ἢ οἱ τὰ τῆδε
ἐν μηδενὶ τιθέμενοι, φημί δόξαν καὶ ἡδο-
νήν, τρυφήν καὶ ἀπόλαυσιν σαρκὸς καὶ αἰ- 20
ματος, ἀλλὰ τῷ κόσμῳ ἑαυτοὺς σταυρώσαν-
τες καὶ πρὸς τὴν οὐράνιον ἐνατενίζοντες θεω-
ρίαν; οὕτως καὶ οἱ ἐκπαλαί προπάτορες ἡμῶν
καὶ καθεστῆς μέχρι τοῦ δεῦρο, καθὼς ἐστε
καὶ ὑμεῖς, ἡγαπημένοι κυρίῳ, ἀρνησάμενοι 25
κόσμον καὶ τὰ περὶ κόσμον καὶ δουλεύοντες
αὐτῷ, ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἀγγελικῷ τάγματι
ἐβίου. κρατεῖτε τοίνυν, τέκνα, ὡς παρελάβετε,
καὶ τὰς φλόγας τῶν παθῶν τῇ ὁρώσῃ
τῆς ἀγνείας κατασβέννυτε, τὰς τῶν οἰκειῶν 30
θελήσεων ἐφέσεις τῷ ξίφει τῆς ὑπακοῆς ἐκ-
τέμνοντες, ἐργάται δόκιμοι γινόμενοι καὶ τῶν
ἐντολῶν τοῦ κυρίου καὶ τῶν ἐν χερσὶν ὑμῶν
ἔργων δι' ἐκάστης ἐγκελεύσεως τοῦ προάγον-
τος, μάλιστα δέ, ἐπεὶ πάρεστιν ἄρτι, τοῦ οἰ- 35
κονόμου καὶ ἀδελφοῦ ἡμῶν.

Ὁ κόπος οὖν ὑμῶν ὅλος ἔνθεος καὶ
εὐαπόδεκτος· ὑπὲρ ἀλλήλων γὰρ τληπα-
θεῖτε καὶ εἰς τὸν κύριον ἐμβιβάζετε τὰ γεν-
νήματα. καὶ ὥσπερ καὶ αὐτὰ τὰ ἱερωθέντα 40
χρήσει κακῇ τῶν τινῶν ἀνθρώπων καὶ γνώμῃ
δυστραμμένη ἄδεκτα θεῷ, οὕτω καὶ τὰ

6 κωδ. ταλαιπωρεῖτε. 12 κωδ. διαφυλάξει. 13
κωδ. ἐπιχορηγομένης. 17/18 Τιμοθ. 2, δ', 8. 21 τῷ
κόσμῳ ἐ. σταυρώσαντες] Γαλάτ. ζ', 14. 36 κωδ. ἡμῶν,
σλαβ. нахоу. 39 κωδ. γεννήματα.

μὴ δοκοῦντα εἶναι αὐτοτελῆ θεῖα ἀναθήματα, χρήσει καλῇ καὶ λόγῳ εὐσεβείας ἱερὰ θεῷ καὶ κειμήλια προσάγεται καὶ διαγορεύεται. διὰ τοῦτο ἱερουργεῖτε, τέκνα, εὖ
 5 βιοῦντες, καὶ λειτουργεῖτε θεῷ εὐηχοῦντες, καὶ διακονεῖτε κυρίῳ ἔργῳ πράττοντες, καὶ θύετε θύματα δεκτὰ ἐν τῇ συντετριμμένῃ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ τῷ τεταπεινωμένῳ πνεύματι ὑμῶν. καὶ λοιπὸν ἐστε ἱε-
 10 ρεῖς εἰς ἕκαστος ὑμῶν κυρίῳ, καὶ λειτουργοὶ καὶ διάκονοι, καὶ οὐδὲν ψεῦδος ἐν τούτοις, ὡς αἱ θεαὶ Γραφαὶ διαγορεύουσιν. εὐσθενῶς τοίνυν καὶ εὐψύχως καὶ συναλλήλως ἡ πᾶσα ἀδελφότης ὑμῶν ὡς μία ψυχὴ ἢ τις εἰς
 15 ἀνὴρ ἐργαζέσθω καὶ τὰ πνευματικὰ καὶ τὰ σαρκικὰ ἔργα ἐνώπιον κυρίου. γινώσχετε, ὅτι καὶ οἱ τοῦ πέραν μοναστηρίου ἀδελφοὶ ὑμῶν ὑγιαίνουν, ἐνθέως πορευόμενοι καὶ τακτικῶς ἀναστρέφομενοι καὶ καλὰς ἀποδείξεις
 20 διὰ τῶν πρώτων ἱερῶν αὐτῶν ἔργων ἐνδεικνύμενοι. ὁ θεὸς καὶ αὐτοὺς καὶ ὑμᾶς διαφυλάξει καὶ στηρίξει καὶ βεβαιώσει ἐν εὐχαΐς ἁγίαις τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν, ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα εἰς τοὺς αἰῶ-
 25 νας. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΝΔ'.

Περὶ ὑπομονῆς πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίῳ ἀδελφούς.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, νῦν τὴν ἀπ' ἀλη-
 30 θινῆς καὶ καθαρᾶς ὑμῶν διαθέσεώς τε καὶ πίστεως πρὸς τε θεὸν καὶ τὴν ἐμὴν ταπεινωσιν, τέκνα ἡγαπημένα, ἐπιστολὴν ὑμῶν τιμίαν ἐδεξάμεθα, διδάσκουσιν καὶ ὑποδεικνύουσιν ἡμῖν ὅπως κινεῖσθε πρὸς ἀγάπην
 35 καὶ ὅπως γλίχεσθε τὴν ἁμαρτωλὸν μου συνάφειαν, καὶ ὅπως ὡς νεοττοὶ ἐν καλιᾷ τοῖς αὐτόθι καθήμενοι κεχασμένοι ἐστὲ τὴν μητέρα καὶ τροφὸν ἀποῦσαν ἀποδέξασθαι. ἀλλ' οὐκ εἰμι ἄξιός τε καλεῖσθαι ὑμῶν πατήρ, μὴ
 40 ἔχων τὴν πατρικὴν καὶ θεοαπόδεκτον κηδεμονίαν· ποῦ γὰρ ἐγὼ ἔφθασα εἰς μέτρον τελειότητος; ἢ εἰς ποῖον ὕψος ἀναβέβηκα

11/12 Ματθ. β', 6, 7. 14 κωδ. εἰ τις. 20 κωδ. πρώτων τῶν. 22 κωδ. διαφυλάξει, στηρίξει. βεβαιώσει.

ἀρετῆς, ἢ ἐκεῖνα τὰ τοῦ ἀποστόλου κατατολήσω εἰπεῖν, ὅτι ὡς ἂν τροφὸς θάλπη τὰ ἑαυτῆς ἔγγονα, οὕτως ἡμερόμενος ὑμῶν εὐδοκῶ μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν; 5 πόρρω ἀπέχω τοῦ θεοῦ καὶ τῶν θείων ἀνδρῶν, καθόσον ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς· ὁ δὲ εἰμι, δι' ὑμᾶς εἰμι, καὶ ἰστάμενος καὶ περιπατῶν καὶ διαλεγόμενος καὶ φωτιζόμενος· καὶ χαίρω, ὅτι μοι δέδωκεν ὁ θεὸς 10 οὐ μόνον τέκνα, ἀλλὰ κυρίους καὶ δεσπότας καὶ πατέρας, ἵνα πίπτοντά με ἀνεγείρωσι καὶ ὀλισθαίνοντα ἐπανορθῶσι καὶ μὴ χρησιμεύοντα πεπονημένον δεικνύωσι· τοῦτο γὰρ νῦν πανθάνω. ἀκούω γὰρ καλὸς ποιμὴν καὶ 15 μεγάλῃς ποιμένης ἐπιστάτης, καὶ κανόνων τηρητῆς καὶ ἡκριβωμένης πολιτείας ἡγήτωρ, καὶ νέος τις καινολόγος. δημῶδης λόγος "κάλαμος γράφει" φησὶ "καὶ γραφεὺς καυχῆσεται, καὶ νικητὴν τὸν ἡνίοχον εὐμετάφοροι 20 καὶ ταχινοὶ ἵπποι διεγνώρισαν". μὴ τοίνυν λογίσσεται μοι κύριος τοῦ τὴν ἀκοὴν μείζονα τῆς πολιτείας μου εἶναι κατάκριμα· ὑμᾶς δὲ φωτίσει αὐτὸς ὁ δεσπότης θεὸς καὶ τὰ προσκόμματα τὰ ἐκ τοῦ πολυσκανδαλίστου μου 25 βίου ἀποκαθαρεῖ τῆς ψυχικῆς ὑμῶν ὀφews, ἵνα τρέχητε καλῶς, ἢ ἀκολουθῆτε ὀπίσω τοῦ κυρίου ἀδιασπάστως, ἵνα φέρητε εὐτόνως ἐπὶ τῶν ἑαυτῶν ὤμων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ· ἴστε γάρ, τέκνα, ὅτι ἐσταυρώθητε τῷ κόσμῳ, 30 ὥσπερ καὶ ὁ κόσμος ὑμῖν, καὶ ἤρθητε ἐκ τῶν χαμαιζήλων καὶ ὑψώθητε ἐν τῇ ἐπουρανίῳ πολιτείᾳ, καὶ θεῷ μόνῳ ζῆτε τεθνηκότες τοῖς ἄλλοις ἅπασιν. τίς ὑμῶν πατήρ καὶ μήτηρ, ἀλλ' ἢ ὁ θεός; τίς ἀδελφός καὶ 35 ἀγγιστεὺς, ἀλλ' ἢ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἅγιοι καὶ ἡ καλὴ ἀδελφότης; τίς ὑπαρξὶς καὶ κατοικία καὶ εὐζωία, ἀλλ' ἢ ἡ ἐλπίς τῶν ἀποκειμένων ἀγαθῶν καὶ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν; ὅπου ἡ πίστις ὑμῶν, ἐκεῖ ἔστωσαν καὶ 40 οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν βλέποντες· ὅπου ἡ κατάσχεσις ὑμῶν, ἐκεῖ γρηγορεῖτω καὶ ἡ καρδία

1 Ἐφεσ. δ', 8. 3 ἔγγονα] οὕτως ἐν τῷ κωδίκι· ὕρα καὶ σελ. 80, 23. 18 κωδ. δημῶδης. 30/31 Γαλάτ. σ', 14. 31 κωδ. ἡρθεται.

ὁμῶν· “ὅπου γὰρ ὁ θησαυρός σου, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία σου”, ὡς εἴρηκεν ὁ κύριος· ἂν τε ἐν τοῖς κάτω, κάτω· ἂν τε ἐν τοῖς ἄνω, ἄνω.

5 Βλέπετε, τέχνα μου, οἷων ἀγαθῶν ἡξιώθητε καὶ οἷας πολιτείας ἀγγελικῆς; ὡς ἄγγελοι περιπατήσατε, τὸ κατὰ δύναμιν, μὴ καταπίπτοντες ἐν τοῖς συμβαίνουσι, κατὰ θυμοῦ ἰστάμενοι διὰ τῆς πραότητος, κατὰ τῆς
10 ἐπιθυμίας διὰ τῆς κολάσεως αὐτῆς. μή σε νικησάτω μικρὰ ἡδονή, πολλὰ κολάζουσα καὶ κατὰ πᾶσαν ὥραν καὶ ἡμέραν ἐρεθίζουσα· “ὕπομένων γὰρ ὑπέμεινα τὸν κύριον, καὶ προσέσχε μοι ἐν τῷ βιάζεσθαι, καὶ εἰσήκουσε
15 τῆς δεήσεώς μου”, μετὰ τὴν χρονίαν παράτασιν τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ πάθους. γινώσκετε νόμους ὑποταγῆς οἱ ὑποτασσόμενοι, καὶ νόμους ὑποτάξεως οἱ ἄρχοντες, τῇ προθέσει κάτω ὄντες· οἱ πρῶτοι καὶ εὐσπλαγχνία καὶ
20 ἀγάπη φερόμενοι, ἵν’ ἔλκωνται φυσικῶς πῶς ὡς ὑπὸ σιδήρου οἱ καλοὶ ἀδελφοὶ ἡμῶν. σύμμετρα ἔστωσαν καὶ τὰ λαλήματα ὁμῶν καὶ τὰ διηγήματα. συγκαταβαίνειν δεῖ, ἀλλὰ πάλιν καὶ συνανελθεῖν· λαλῆσαι, ἀλλὰ καὶ
25 σιωπῆσαι· χαροποιῶς καὶ ἱλαρῶς μειδιᾶσαι, πρὸς πνευματικὴν παράκλησιν, ἀλλὰ καὶ πάλιν κατηφιᾶσαι σωφρονιστικώτερον καὶ μηδέτερον τῇ θατέρου ἀμετρίᾳ παραλυμήνασθαι. ἄγρυπνοι ἔστωσαν ὁμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ πρὸς
30 τοὺς κανόνας, ἱλαροὶ πρὸς ἀπόκρισιν, ἡ ρίς οὐκ ἀνοιγομένη θυμικῶς, αἱ ὀφρύες οὐκ ἀνασπώμεναι ὑπερηφανευτικῶς, ἡ γλῶσσα οὐ τραχυλαοῦσα κενოდόξως. πᾶσα αἰσθησις ὁμῶν καταστελλέσθω· πᾶν μέλος ὁμῶν παιδαγω-
35 γείσθω· τὰ χεῖλη χεῖλη αἰνέσεως· τὸ στόμα ὄργανον θεοῦ ψαλμικόν· ὁ νοῦς διανοητικὸς τῶν ἐπουρανίων· αἱ χεῖρες ἔργων εὐσεβῶν ἐνέργειαι. μή τις ἔστω παρακούων, μηδὲ ἰδιοθελῶν, μηδὲ βαρυκαρδιάζων, μηδὲ βου-
40 λευόμενος τὰ ἄθεα καὶ ἐκβλητικά τοῦ κοινοβίου. συνέλθετε πρὸς ἀλλήλους ἐν ὁμοφυχίᾳ. ἀγαπήσατε ἀλλήλους ἀπαρρησιάστως. δότε ἀλλήλοις δεξιὰς ἐπὶ τῇ θεοσώστῳ ὁμῶν βιώσει.

1/2 Ματθ. ζ', 21. 13/15 Ψαλμ. λθ', 1. 32 κωδ. ἀνασπόμενοι. 36 κωδ. διανοητικῶς.

Ταῦτα μὲν ἐχέτω ὁ τῆς κατηχήσεως λόγος, τὸ δὲ λοιπὸν εὐχεσθε ὑπὲρ τῆς ἐλευε-
νότητός μου, ἵν' ὁ ταῦτα νοουθετῶν τὴν δο-
κὸν πρῶτον ἐκβάλω τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τότε
διαγορεὺς τῶν ἀποκαρφισμάτων τοῦ πλησίον 5
γένωμαι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΝΕ'

10

Παραίνετική πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίῳ καὶ ἐν τῷ Ἀγίῳ Χριστοφόρῳ ἀδελφούς.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ἀπήγγειλεν ἡμῖν εἰσελθὼν ὁ οἰκονόμος, τέχνα καὶ ἀδελφοί, τὴν ἐν κυρίῳ ἀποκατάστασιν ὁμῶν, καὶ ὅπως 15 συνήλθετε εἰς ἀλλήλους οἱ τε ἄρχοντες καὶ οἱ ἀρχόμενοι, οἱ μὲν κατὰ τὸ πρέπον ἀναλαμβάνοντες τὴν προστασίαν καὶ διανείμαντες ἐκάστῳ δεόντως τὰς διακονίας, οἱ δὲ ὑποδε-
χόμενοι αὐτὰς εὐηκόως καὶ ταπεινοφρόνως 20 ἐν τῇ καθηκούσῃ ὑποστολῇ καὶ εὐλαβείᾳ· εἶτα ἐπὶ τούτοις πᾶσιν, ὅτι συνανεγράθητε τῇ ἀγάπῃ, φιλοῦντες καὶ φιλούμενοι, ποθοῦν-
τες καὶ ποθούμενοι, ὡς γενέσθαι ἐν πᾶσι 25 μίαν ψυχὴν καὶ διάνοιαν καὶ θέλημα ἐν τῇ μεσολαβούσῃ εἰρηναίᾳ ζωῇ καὶ εὐταξίᾳ. καὶ ὅσον εὐφράνθη ἡμῶν ἡ ταπεινὴ ψυχὴ καὶ ἀπευχαριστήσαμεν τῷ κυρίῳ, τί δεῖ καὶ λέ-
γειν; οὐδὲ γὰρ ἄλλο τι ἡμῖν τερπνὸν καὶ ἐπιθυμητὸν ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ἢ τὸ ὑμᾶς εὖ 30 βιοῦντας καὶ τὰ προστάγματα τοῦ κυρίου ἐνεργοῦντας ἀξίως τὴν κατὰ τὸ ἀγγελικὸν ὁμῶν ἐπάγγελμα διανύειν ζωὴν.

Τοῦτο οὖν ἐπεὶ γέγονε καὶ εἰς ἕκαστος ἐγνώρισε τὸν καθηγούμενον αὐτοῦ ἀντὶ ἡμῶν 35 τῶν ἁμαρτωλῶν, τὸν τε τρόπον καὶ τὸν τρόπον τῆς διακονίας, παρακαλῶ καὶ δυσωπῶ, μεινάτω ἐν ὑπομονῇ πολλῇ καὶ μακροθυμίᾳ, διαβιβάζων ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἐπικερδῶς καὶ σωτηρίως διὰ τῆς ἀνοθεύτου ὑπακοῆς καὶ 40 ὑποταγῆς αὐτοῦ. καὶ μηκέτι εἴη ἐν ὑμῖν ἑτεροθελία, ἢ ἰδιογνωμία καὶ αὐτορρύθυμία

4 κωδ. ἐκβάλλω. 4/5 Ματθ. ζ', 3-5. Λουκᾶ ζ', 41, 42.

καὶ ἐθελοθρησκεία· μὴδ' αὖ γογγυσμός, ἢ φι-
θυρισμός, ἢ φατριασμός, μὴ μὴν στρηνια-
σμός ἢ παρρησία, ἢ γέλωτες ἀκρατεῖς, ἀρ-
γία τε καὶ ὀλιγωρία, αὐθάδεια τε καὶ ὑπε-
5 ρηφανία, ἢ τι τῶν μὴ ἀρεσκόντων κυρίῳ.
διὰ τοῦτο γὰρ γινώσκετε, τέκνα καὶ ἀδελφοί,
ὅτι ἀπελίπομεν τὰ ἐν κόσμῳ, γονεῖς, ἀδελ-
φούς, φίλους, οἰκείους, χώρας, πόλεις, δή-
μους, ἀγοράς, θεάτρα, πᾶσαν τὴν ἐμπαθῆ
10 καὶ φιλήδονον τοῦ βίου διαγωγὴν, ἵνα Χρι-
στὸν κερδήσωμεν, ἵνα οὐρανίως πολιτευώ-
μεθα, ἵνα τὰ πάθη καταργήσωμεν, ἵνα τὰς
ἀρετὰς πλουτήσωμεν, ἵνα ὁσίως καὶ δικαίως
πολιτευσάμενοι ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, κατὰ μί-
15 μησιν τῶν ὁσίων ἡμῶν πατέρων, τύχωμεν
τῶν ἐπηγγελμένων ἡμῖν ἀγαθῶν. ἐπεὶ οὖν
τοιαύτη ἡ ἐπαγγελία ἡμῶν καὶ ἡ προσδοκία,
τοιοῦτον δειχθεῖη, παρακαλῶ, καὶ τὸ ἔργον
ὡμῶν καὶ ἡ ἀναστροφή καὶ ἡ διαγωγή,
20 ὅπως κατὰ τὸ ὄνομα καὶ ἡ πολιτεία δεί-
κνυται, καὶ ὅπως διαλάμψῃ ὁ βίος ὡμῶν ταῖς
ἀγαθαῖς εὐπραγίαις, διδοὺς χάριν τοῖς πλη-
σιάζουσιν ὁμοσχήμοις τε καὶ λαϊκοῖς, καὶ
μὴν καὶ τοῖς ὁμοταγέσιν ὡμῶν ἀδελφοῖς, ὅπως
25 δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς ἡμῶν τοῦ
ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καθὼς γέγραπται, ὅπως
καὶ ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ χαίρωμεν, μᾶλλον καὶ
μᾶλλον προθυμούμενοι εἰς τὸ ἀγαθὸν ἔργον
ὡμῶν, ὁρῶντες πρὸ προσώπου ἡμῶν οἷον
30 καὶ ἡλίκον μισθὸν ταμιεύεσθε ἑαυτοῖς ἐν
τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

Βλέπε τοιγαροῦν, τέκνον μου Σωφρόνιε,
τὴν δοκιμὴν, ἣν ἐδοκιμάσαμεν ἐν σοί, ἀπὸ
τῶν πολλῶν ἐκλεξάμενοί σε εἰς τὸ προστῆναι
35 τῶν ἀδελφῶν σου, μὴ φανῇ ἀδόκιμος εἰς
αἰσχύνην ἡμῶν καὶ ἐντροπὴν· ἀλλ' οὕτως τὸ
φῶς σου τῶν ἀρετῶν φρυκτωρεῖτω καὶ οὕτως
ὁ τοῦ βίου σου ρυθμὸς λαλείσθω, ὥς ὀνο-
μαστόν σε γενέσθαι ἔτι ἐν τοῖς ἀδελφοῖς σου
40 καὶ μὴν καὶ ἐν τοῖς ἔξωθεν· πᾶς γὰρ ὅστις-
οὖν τὸν θεὸν ἐν ἑαυτῷ σχοίῃ διὰ τῆς ἐρ-
γασίας τῶν ἀγίων αὐτοῦ ἐντολῶν, ὀνομαστός

1 κῶδ. ἐθελοθρησκία. 4 κῶδ. αὐθάδεια. 7 κῶδ.
γωνεῖς. 25 κῶδ. ὡμῶν. 30 κῶδ. ταμιεύεσθαι.
37 κῶδ. φρυκτωρεῖτω.

γίνεται καὶ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς, καὶ το-
σοῦτον, ὅποσον γε καὶ ἐπιδίδωσι τὴν πρὸς
αὐτὸν ἀγάπην. γενοῦ πρὸς τοὺς ἀδελφούς σου
πάραινος, ἀγαθός, διδακτικός, ὑπομνηστικός
τῶν δεόντων, ἐλεγκτικός τῶν ἁρμοζόντων, 5
ἐπιτιμητικός τῶν προσηκόντων, ἱατροῦν τοὺς
ἀσθενοῦντας, ἀνεχόμενος τῶν ἐξ ἀπειρίας
ἀγνοούντων, συγκοπιῶν τοῖς κάμνουσι, πάντα
ποιῶν καὶ λέγων εἰς τὸ κοινωφελές, ὅτι τὴν
αὐτὴν σοι δέδωκα ἐξουσίαν, ἥνπερ χάγῳ 10
ἔχω ὁ ταπεινὸς παρὰ θεοῦ ἐπὶ ταύτῃ τῇ
ἡγεμονίᾳ. δευτερεύοντά σου κέχτησαι τὸν
ἄββᾶν Ἀκάκιον. τὰ αὐτὰ τοιγαροῦν καὶ σοί,
τέκνον μου Ἀκάκιε, προσφθέγγομαι, ἐπειδὴ
ἐν δυοῖ μίαν καρδίαν θέλω εἶναι, μᾶλλον 15
δὲ καὶ ἐν τοῖς πᾶσιν, ὥστε τῷ ἐνὶ θελή-
ματι καὶ τῇ μιᾷ φρονήσει διοικεῖσθαι τοὺς
ἀδελφούς ὡμῶν. ἐπίστηθι καὶ σύ, τέκνον οἰ-
κονόμε, τῇ διακονίᾳ σου προθύμως καὶ γρη-
γόρως, νηφαλέως καὶ σπουδαίως, ἀπροσκό- 20
πως καὶ ἀπροσπαθῶς. πάντες οἱ λοιποί, οἱ
τε προέχοντες ἐν ταῖς διακονίαις καὶ οἱ ὑπὸ
τὰς διακονίας, καὶ πρό γε τῶν ἄλλων σύ,
τέκνον πρωτοζευγίτα, δεῖξον τὴν προθυμίαν
ἐν τῷ ἔργῳ σου, ἵνα σε καὶ μᾶλλον ἀπο- 25
δέχωμαι. οὕτως οὖν καὶ ὑμεῖς οἱ ἀμπελουρ-
γοί, οἱ κηπουροί, οἱ σκυτεῖς, οἱ ὀβοποιοί, οἱ
κελλαρίται, οἱ ἄρτοποιοί, οἱ ἀριστητάριοι, οἱ
κανονάρχοι, οἱ ῥαφεῖς, μέχρι καὶ τοῦ ἐσχά-
του, ἵν' ὁ θεὸς δοξάζεται ἐν τῷ ἔργῳ ὡμῶν, 30
ἵνα κτᾶσθε ζωὴν αἰώνιον ἐν τοῖς ἐπιτηδεύ-
μασιν ὡμῶν.

Τοὺς παλινδρόμοῦντας ἀποδέξασθε καὶ
συναριθμήσατε τοῖς λοιποῖς ἀδελφοῖς, ποιοῦν-
τες τὰ καθήκοντα· χαίρω γὰρ ἐπὶ τῇ ἀνα- 35
κλήσει ἐνὸς ἐκάστου, καὶ χαίρει καὶ ὁ θεὸς
μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, μόνον εἰ κατὰ μί-
μησιν τοῦ ἀσώτου κράζουσι τὸ "ἡμαρτον"
καὶ ἐπιδείκνυνται διὰ τοῦ βίου αὐτῶν τὰ ἀρε-
στά κυρίῳ. περὶ τῶν χρειῶν ὡμῶν τῶν σω- 40
ματικῶν πάντα, ὥς προείρηται, ποιήσει ὁ
μέγας οἰκονόμος, διδοὺς ἐκάστῳ τὸ δίκαιον·
πλὴν γενέσθω καὶ εἴ τι αὐτὸς ὀρίξει καὶ

20 κῶδ. νηφαλαίως. 38 Λουκᾶ ιε', 21.

ἐντέλλεται ὑμῖν· εἰ δέ τι φανεῖ ὑμῖν βαρὺ
ἐν τοῖς ἐντελλομένοις, μετὰ τὸ ἐκπληρωθῆ-
ναι τὸ ἐνταλθῆναι, τότε δηλούσθω μοι κἀγὼ
ἐπισκέπτομαι καὶ ὃ γίνεται γενήσεται θεα-
5 ρέσως. λοιπόν, τέχνα μου καὶ ἀδελφοί, χαί-
ρετε ἐν κυρίῳ, ἐργάζεσθε ἐν προθυμίᾳ, περι-
πατεῖτε ἐν ἀκακίᾳ, ἀναστρέφεσθε ἐν ἀπλό-
τητι. γινέσθω ἐξαγόρευσις τῶν κρυπτῶν, ὅτι
τοῦτο σωτήριον ψυχῆς καὶ ἀπαλλακτήριον
10 παθῶν· γινέσθω ἡ ψαλμωδία καὶ ἡ στιχο-
λογία, ἡ ἀγρυπνία καὶ ἡ ἀνάγνωσις, κατὰ
τὸ προσῆκον τοῦ κανόνος· ἡ ἐκμάθησις τῶν
ψαλμῶν, τῶν τροπαρίων, καὶ ὃ ἐπιτρέπεται
ὁ προηγούμενος· εἰ δὲ ἐκεῖνος ἀπείργει, οἷ-
15 δεν ὁ ποιεῖ· πᾶς τις καταδεχέσθω τὰ παρ'
αὐτοῦ. τὸ λοιπὸν εὐχεσθε καὶ ὑπερεύχεσθε
τῆς ἡμετέρας ταπεινώσεως, ἵνα ὁφῇ ἡμῖν
κύριος λόγον ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματος ἡμῶν
καὶ φρόνησιν ἐν τῇ διασκέψει τῶν ὀφειλόν-
20 των, κάθαρσίν τε παθῶν καὶ εἰσδοχὴν πνεύ-
ματος ἁγίου, ὅπως γενοίμεθα ὑμῖν εἰς ὄφε-
λος, ὅπως διασώσοιμεν καὶ τὰς ἑαυτῶν ἐλπει-
νὰς ψυχὰς ἐν αὐτῷ Χριστῷ τῷ κυρίῳ ἡμῶν,
ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας.
25 ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΝΣ'

Περὶ τῆς πνευματικῆς ἡμῶν στρατείας,
πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίῳ καὶ ἐν τῷ
Ἀγίῳ Χριστοφόρῳ ἀδελφούς.

30 Τέχνα καὶ ἀδελφοί, ὡς προγέγραφα, πάν-
τες ἐν Κυρίῳ ζῆτε καὶ ἀναστρέφεσθε, ἀρ-
πάζοντες ὥσπερ θησαυρούς τινας τοὺς τῆς
σωτηρίας ὑμῶν καρπούς, ἀποδιδιστάμενοι πο-
νηρίας κατὰ πᾶν ἐπιτήδευμα ἀταξίας. διὰ
35 τοῦτο μὴ ἔστω τις ἐν ὑμῖν ὀλεθριοπαρῶρ-
σίαστος, κατεβλακευμένος, ἡδονοκυρίευτος,
φιλαμαρτήμων, ὕλοπαθής, αἰσχροψυχος, μυ-
σαρόνους· μὴ κλοποποιός, κἂν ἐν μικρῷ
πράγματι· μὴ ζηλότυπος, ἐρεθιστής, συμβα-
40 λομάχος, μηδ' αὖ γογγυστής· μὴ δυσκίνητος,
μηδὲ ἀεργός, μηδ' αὖ παράκους· μήτε ὑπε-

ρήφανος, μήτε αὐθάδης· μὴ ἀλαζών, μὴ
φιλαπεχθήμων, μὴ προφασιστής, ψευδολό-
γος, φατριαστής, εὐρεσίκακος, φιλόμαχος,
ζητοφάγος, πολύμπνος, ἐπὶ σάρκα καὶ κόσμον
καταβρίθων, ὥσπερ τὰ κτήνη· μηδὲ πάλιν 5
Ἰουδας τις, μελετικός προδοσίας τῆς ἑαυτοῦ
ψυχῆς καὶ ἀποσπάσεως ἀδελφοῦ αὐτοῦ· τοιοῦ-
τοι γὰρ εἰσιν οἱ ἑαυτοὺς ἀφαρπάζοντες ἀπὸ
θεοῦ καὶ ἀποδιδράσκοντες καὶ πλανώμενοι
εἰς τοὺς τῆς ἀνομίας τόπους, καθὼς τινες 10
ἐξετράπησαν, ἧ καὶ ἐκτραπήσονται τῶν λει-
ποτακτιτῶν· οὐ γὰρ ὑποφέρουσι τὸν καύσωνα
τῆς ἡμέρας. διὰ τοῦτο οὐδὲ λαμβάνουσι τὸν
τοῦ ἀμπελῶνος μισθόν, οὐδὲ πάλιν ὡς στρα-
τευσάμενοι τῷ παμβασιλεῖ θεῷ ἐπιμένουσι 15
τὸν τοῦ πολέμου καιρὸν, ἵνα πολεμήσαντες
ἄριστα εὐαρεστήσωσι τῷ δεσπότῃ. διὰ τοῦτο
οὐδὲ τῶν θείων γερῶν καὶ δωρεῶν ἀπολαύ-
σουσιν, ἀλλὰ καὶ λειποταξίῳ καταγραφέντες
ἐμπτυσθήσονται καὶ ἐξοστρακισθήσονται καὶ 20
ἀποδιωχθήσονται ἐν καιρῷ τῶν ἀμοιβῶν. εἰ
γὰρ ἐπὶ τῆς τοῦ φθαρτοῦ καὶ ἐπικήρου βα-
σιλείας, τοῦ ἰσοπαθοῦς καὶ αὐτοφθοῦς, οὕτως,
τί ἐπὶ τοῦ μεγάλου καὶ ἀθανάτου βασιλείας
τῶν βασιλέων καὶ θεοῦ τῶν θεῶν καὶ κυ- 25
ρίου τῶν κυρίων; οὐ κατ' ἀξίαν ἄρα κριθή-
σεται καὶ ἀποδοθήσεται ἐκάστῳ κατὰ τὸ
ἔργον αὐτοῦ; ἀλλὰ μηδαμῶς ἐν ὑμῖν, ὧ τέ-
χνα καὶ ἀδελφοί, γινέσθω οὕτως, μηδὲ ὑπο-
νοστήσητε εἰς τὰ ὀπίσω, μηδὲ ἐξατονήσητε 30
πρὸς τὴν ἄσκησιν, μηδὲ τὸν ὀλίγον καιρὸν
τῆς στρατείας ὑμῶν (ὀλίγος γὰρ ἐστὶ πρὸς
τοὺς ἀπείρους αἰῶνας, ὅσον ῥάνις πρὸς πέ-
λαγος ἀπεριόριστον) ἐνακηδιάσαντες ἐκπέ-
σοιμεν τῶν ἀτελευτήτων τιμῶν καὶ δοξῶν 35
τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Τοιγαροῦν, ὧ καλοὶ στρατιῶται, συναθλη-
ταί, συνασκηταί, συνοδοιπόροι (ὅπως ἂν γὰρ
εἵπωμεν ἕκαστον, ἔνεστιν ὑμῖν τῶν λε-
χθέντων), δράμωμεν, διώξωμεν, κρούσωμεν, 40
ἐπιμείνωμεν. ἐγγὺς κύριος τοῦ στεφανῶσαι·
αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ οὐρανόθεν βλέπων τὸν
ἐκάστου δρόμον καὶ τοὺς στεφάνους πλέκων

18 Ἐφεσ. ζ', 19. 36 κῶδ. κατεβλακευμένος.
41 παράκους = παρίκους.

14 ἀμπελῶνος μισθόν] Ἰωάν. ις', 1-17. 22 τῆς
[κρίσεως]? 34 κῶδ. ἐν ἀκηδιάσαντες.

τῷ ὑπομείναντι μέχρι τέλους. διὰ τοῦτο ἐστε πάντες καθαροὶ διὰ τῆς ἐξαγορεύσεως, πάντες εἰρηνικοὶ διὰ τῆς ταπεινώσεως, πάντες εὐκίνητοι διὰ τῆς φιλεργίας. ἡ κεφαλὴ ὡς
 5 κεφαλὴ σκοπεῖτω καὶ βλέπेटω τὰ συμφέροντα τοῖς μέλεσιν· ὁ πρῶτος, ὧν ἐστὶ πρῶτος· ὁ οἰκονόμος, οὗς οἰκονομεῖ· ἕκαστος τῶν διακονούντων, οὗς διακονεῖ. ἀνδρίζεσθε, κελларίται· συνειδήσει καθαρά ἐκτελεῖτε τὸ ἔργον
 10 ὑμῶν. διεγείρεσθε οἱ ὀψοποιοί, προθυμία πληροῦντες τὰ ἐφήματα τῆς ἀδελφότητος, τοῖς θείοις λόγοις καὶ ταῖς προσευχαῖς μᾶλλον ἀλίζοντες αὐτά· ὡσαύτως οἱ τραπεζάριοι, τὴν ἴσιν διανομὴν ἀπροσπαθῶς ἐκτι-
 15 θέμενοι, μὴ λαθροφαγοῦντες, μηδὲ προσπαθῶς ἐπιδιδόντες χρᾶσιν ἢ τι τῶν βρωμάτων· οἱ μάχιπες, τὸν ἄρτον κάλλιστον προσφέροντες διὰ τῆς εὐχρείας ὑμῶν τῷ κυρίῳ· τὸ γὰρ εἰς τοὺς ἀδελφούς γινόμενον εἰς θεὸν
 20 ἀνατρέχει. μὴ τι παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν ἐν τῇ διακονίᾳ ἢ ἐσθίετε, ἢ μεταδίδοτε. οἱ ἐν τοῖς κήποις καὶ τοῖς παραδείσοις ἀποτεταγμένοι παντοίοις λαχάνοις δεξιούσθε τοὺς ἀδελφούς, ἵν' ἐντεῦθεν πλου-
 25 σιάζῃ ἡ χάρις ἐν ὑμῖν τοῦ θεοῦ. τί πρὸς τοὺς ἐφισταμένους τοῖς ἀμπελῶσιν εἴπωμεν; ἀλλ' ἡ ὡς ἀμπελῶσι κυρίου ἐφίστασθαι. τί πρὸς τοὺς ἀροτριώντας, ἵνα τὸ μέγιστον τῶν διακονιῶν ἐσχάτως θώμεθα; ὅπως τὰ νεώ-
 30 ματα καὶ τὰ διβολήματα, τὰς καθάρσεις τῶν χωρῶν καὶ τὰς κατασποράς ὡς ἐν ὄφει κυρίου ποιοῦντες. οἶδα, οἶους ἔχω ἐν ἐκάστῃ διακονίᾳ, προύχοντα τῇ προθυμίᾳ, στίλβοντα τῇ ὑπακοῇ, ἀστράπτοντα τῇ ταπεινο-
 35 φροσύνῃ. τοιούτους θέλω τοὺς πάντας εἶναι· ἐκ γὰρ τοῦ θέλειν μόνον τὸ γίνεσθαι πάρεστι. βλέπετε καὶ αὐτοὶ οἱ κατὰ τὴν κανοναρχικὴν, πῶς καὶ γράφετε καὶ ψάλλετε καὶ ἀναγινώσκετε, μὴ κλεπτῶς, μηδὲ φιλαυτικῶς,
 40 μηδὲ ὡς πρὸς τὸ μαθεῖν μόνον καὶ πρὸς τὸ θηρᾶσαι λέξιν καὶ πρὸς τὸ ἀδιάπτωτον ἔχειν τὴν προφοράν, ἀλλὰ πρὸς τὸ κοινῇ συμφέρον, πρὸς τὸ λυσιτελοῦν τῇ οἰκείᾳ ψυχῇ, ἵνα

18 εὐχρείας ὑμῶν] οὕτως ἐν τῷ κώδικι· ολαβ. благаго-
 требованіе вашего. 30 διβωλήματα?

πάντες ὡς ἐν ἐστε τῇ ὁμονοίᾳ καὶ τῇ αὐτοβουλίᾳ. ὁ δὲ κύριος καὶ θεὸς τοῦ πατρὸς μου, ὁ εἰρηνοποιήσας ἐν τῷ ἰδίῳ αἵματι τὰ σύμπαντα, ἔτι βραβεύσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι
 5 ἁγίῳ, εἰς ὁμόνοιαν, εἰς δικαιοσύνην, εἰς πᾶσαν προκοπὴν ἀγαθὴν, ὅτι πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προκύνησις, τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΝΖ'

10

Εὐχαριστήριος πρὸς θεὸν ἐν τῷ ἐξελεθεῖν ἡμᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς· ὁμοῦ καὶ παραίνεσις, πρὸς τὸ ὑποφέρειν γενναίως καὶ εὐχαρίστως τὰ ἐπερχόμενα θλιβερά. πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίῳ καὶ ἐν τῷ Ἀγίῳ Χρι-
 15 στοφόρῳ ἀδελφούς.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν θεός, ὁ ταχὺς ἐν ἐλέει καὶ ἀγαθὸς ἐν οἰκτιρμοῖς, δυσωπηθεὶς ταῖς πρεσβείαις τῆς δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τῶν δεσποτῶν
 20 ἡμῶν, τοῦ Προδρόμου καὶ τοῦ Θεολόγου, ἅμα ταῖς ἰκεσίαις ὑμῶν, μετήγαγε τὸν πειρασμὸν καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς. λοιπὸν χαριστήριον αἶνον ἀναπέμψωμεν κοινῇ πάντες, ὅτι οὕτως ὠκονόμησε καὶ μετέ-
 25 βαλε τὰ θλιβερά εἰς περιχαρῇ καὶ ἐξέτρεψε τὰς τοῦ πονηροῦ σκαιωρίας ἐκ μέσου, καθ' ἡμῶν κινήθεισας τῷ ὄντι. πλήν, ὁ πέπονθα ἐγώ, διὰ τὰς ἁμαρτίας μου καὶ οὐ δι' ἄλλα λογιστέον μοι· ἐν γὰρ τούτῳ εὐψυχῶ, 30 ὅτι γίνεται μοι ἔκτισις ἁμαρτιῶν. ἤδη δὲ ἐν τῷ πειρασμῷ ὥσπερ χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκιμάσθημεν ἅπαντες, καὶ μάλιστα οἱ ἐνταῦθα· ὅσοι γὰρ πνεύματι ἁγίῳ καὶ ἀδι-
 35 στάκτῳ πίστει διέζων, μεμενήκασιν ὡσαύτως ἔχοντες, μηδαμῶς παρατραπέντες, τούναντίον δὲ καὶ ἐπιστηριχθέντες καὶ βεβαιωθέντες ἐκ τοῦ τυχόντος κινδύνου· ὅσοι δὲ χλιαρότητι καρδίας καὶ διψυχίᾳ καὶ φιλοσαρκίᾳ καὶ ἀμελείᾳ διέτριβον, ἤδη ῥίπισθέντος 40 τοῦ κακοῦ ὥσπερ φύλλα πεπτώκασι καὶ ὥσπερ ζιζάνια δίκην κοσκίνου ἐξεβλήθησαν

8 εἰρηνοποιήσας κέ] Κολοσ. α', 20. 22 ἰκεσίας] κώδ. ἡκασίας. 25/26 κώδ. μετέβαλλε. 29/30 κώδ. ἄλλου.

τοῦ μοναστηρίου ὑφ' ἑαυτῶν, ἵνα δειχθῇ
οἵτινες εἰκόνασι καθαρῶ σίτῳ· τοῦτο γὰρ ψάλ-
λων ὁ θεὸς Δαβὶδ ἔλεγε· "διαχώρισον αὐ-
τοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν", δηλονότι τοὺς
5 ἁμαρτωλοὺς καὶ ἀμελεῖς ἐκ τῶν ἐναρέτων
καὶ ὁσίων. ἀλλ' ὦ τοῦ πτώματος, ὅτι οὕτως
ἐξ οἰκείας ἀπροσεξίας "δισκορπίσθη τὰ ὅσῃ
αὐτῶν παρὰ τὸν ἄδην" τῆς ἀπωλείας! ὅμως
ἀλγῶ ἐπ' αὐτοῖς καὶ πενθῶ καὶ οὐ παύομαι
10 ἀνακαλούμενος, ἕως ἂν ἐμπνέω, ἵσως τινὲς
αὐτῶν ἐκ μικροῦ σπινθῆρος θεογνωσίας ἀνα-
φθέντες καὶ μετανοίᾳ χρησάμενοι ἀνασφί-
λωσι τῆς κακίας καὶ ἐπιστραφῶσι καὶ ἐπι-
συναχθῶσιν ὡς πρόβατα πεπλανημένα ἀπὸ
15 τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς.

Λοιπὸν τὸ ἐφ' ὧμιν ἄρτι, ἵνα μὴ τῷ
πτώματι αὐτῶν ὑμεῖς ἔμφοβοι γένησθε, ἀλλὰ
μᾶλλον θαρσαλέως σταίητε πρὸς τὸν ἀγῶνα
τῆς εὐσεβείας, πρὸς τὰ σκάμματα τῆς ἀσκή-
20 σεως, πρὸς τὸν ἐκ χειρῶν κόπον, πρὸς τὸν
ἐκ τῶν πολέμων ἰδρώτα, πρὸς τὰ συμβαί-
νοντα ἐκάστοτε θλιβερὰ καὶ ἐπαχθῆ, καὶ
τοῦτο μέχρις αἵματος, καὶ τοῦτο ἕως θανά-
του· αὐτὸ γὰρ τοῦτο ἐπηγγειλάμεθα, ὡς
25 ἴστε, ἐν τῷ λαμβάνειν ἡμᾶς τὸ ἅγιον σχῆ-
μα. καὶ οὐκ εἰκῇ κατηγήθημεν, ἀλλ' ὥσπερ
ἀληθείᾳ ἐφωτίσθημεν καὶ καθήρθημεν τῶν
ἁμαρτιῶν ἡμῶν, υἱοὶ φωτὸς γεγεννημένοι,
οὕτως ἀδιάφυστον καὶ τὴν ὁμολογίαν πε-
30 ποιήμεθα, δι' ἔργων αὐτὴν πάντως πιστω-
σάμενοι. τοίνυν ἕκαστος ἀναλογιζέσθω λοι-
πόν, τί ἐξ ὧν ὑπέσχετο καὶ καθωμολόγησε
πέπονθε, καὶ ἐν οἷς μὲν κατελήφθη, εὐχα-
ριστεῖτω τῷ δόντι δυνάμιν ὑπενεχεῖν τὰ
35 τοιαῦτα, πρὸς δὲ τὰ λειπόμενα εὐτρεπιζέσθω,
ἵν' οὕτως τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον ἀνα-
δήσῃται. ἐπεὶ φησὶν, "οὐχ ὁ λέγων μοι
κύριε, κύριε, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημά μου,
οὗτός μου ἐστὶν ὁ πιστὸς θεράπων". γενώ-
40 μεθα τοίνυν, τέχνα μου καὶ ἀδελφοί, εὐχά-
ριστοι ἐπὶ τοῖς ἤδη γεγεννημένοις, καὶ δῶμεν

3 Ψαλμ. ις', 14. 7 Ψαλμ. ρμ', 7. 15 ὁδοῦ - -
πονηρᾶς] Ψαλμ. ριη', 101. 17 κῶδ. γίνεσθε. 27 κα-
θήρθημεν=ἐκαθάρθημεν. 28 υἱοὶ φωτὸς] Θεσσαλ. 1. ε',
5. 37/39 πρβλ. Ματθ. ζ', 21.

αἶνον τῷ κατευνάσαντι τὴν ταραχήν, καὶ
θεοπρεπῶς πρὸς τὸ ἐξῆς περιπατήσωμεν,
ἀποδεχόμενοι τὴν μισθαποδοσίαν ἐν ἡμέρᾳ
ἀποκαλύψεως καὶ δικαιοκρασίας θεοῦ, ὑπὲρ
ὧν πράττομεν καὶ λέγομεν διὰ παντὸς τοῦ 5
βίου ἡμῶν. ὑπερευξώμεθα πάντων τῶν φι-
λανθρώπως πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς
διαχειμένων, ἵν' ἀμείψῃται αὐτοὺς κύριος
τοῖς προσκαίροις τὰ αἰώνια.

Περὶ τοῦ πότε ἐξελευσόμεθα, ὁ ἀδελφὸς 10
ἡμῶν Κύριλλος ἀπαγγελεῖ, καὶ οὐ μόνον
περὶ τούτου, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἐλλειπομέ-
νων ἡμῖν ἐν τοῖς γράμμασι. τὴν ἐπιστολὴν
ἐπίδοτε εἰς τὸν Ἅγιον Χριστοφόρον. εὐχε-
σθαι ὑπὲρ ἡμῶν μὴ διαλείποιτε, τέχνα 15
ἡμῶν ἡγαπημένα καὶ περιπόθητα, ἵνα σω-
ζώμεθα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν,
ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΝΗ'.

20

Περὶ ὁμονοίας πρὸς τοὺς ἐν τῷ Ἁγίῳ
Χριστοφόρῳ καὶ ἐν τῷ Σακκουδίῳ ἀδελ-
φούς.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, οὐχ ὅτι πρόφασις
ἐγένετο τοῦ ἐπιστεῖλαι ἡμᾶς, διὰ τοῦτο ἐπι- 25
στέλλομεν· ἀλλ' εἰ καὶ μηδεὶς χρεῖα ἐτέρα
παρῆν, δι' αὐτὸ τὸ χρεὸς ἡναγκαζόμεθα ἂν
ἐξαργῶς τοῦτο πράξαι. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο
πρόφασις, εὐθύμως καὶ νῦν προσφθεγγόμεθα
ὧμῖν, τέχνα καὶ ἀδελφοί. ὑγιαίνετε τοιγαροῦν, 30
ὕγιαίνετε καὶ τὴν ἀγαθὴν πολιτείαν ὧμῶν
ἐξανύετε, ἀναλαμβάνοντες τὰς ἐντολάς τοῦ
κυρίου καὶ ἐμπεριπατοῦντες ἐν ταῖς δικαιο-
σύναις αὐτοῦ, οὐδὲν ἄλλο σκοποῦντες καὶ
οὐχ ἕτερόν τι ἐπιθυμοῦντες, ἢ τὸ εὐαρε- 35
στῆσαι θεῷ διὰ τῆς νεκρώσεως τῶν παθῶν
καὶ ἀναλήψεως τῶν ἀρετῶν· ἐν τούτῳ γὰρ
ἐξεληλύθαμεν ἀπὸ κόσμου καὶ ἐληλύθαμεν
ἐν τῷ μοναστηρίῳ, καταλιπόντες πᾶσαν τὴν
τοῦ βίου ματαιότητα, πᾶσαν προσπάθειαν, 40
πᾶσαν φιλίαν καὶ ἀγάπην, γονικὴν, ἀδελφι-

3 ἐν ἡμέρᾳ ἀποκαλύψεως καὶ] Ῥωμ. β', 5. 26 μη-
δεὶς=μηδεμία. 28 κῶδ. ἐξ ἀργῶς, ολαβ. οτβ λβπ.

κὴν, τεχνικὴν, οὐκὴν, συγγενικὴν, καὶ μὴν
σαρκικὴν ἡδονὴν, βιωτικὴν δόξαν, πᾶν εἶτι
ἄλλο ἐπὶ κήρον καὶ μάταιον.

Ἐπεὶ τοιγαροῦν οὕτως προεθέμεθα καὶ
5 οὕτως ἐβουλευσάμεθα, τὰ ἀκόλουθα τῷ σκο-
πῷ καὶ τῷ βουλευμάτι ἡμῶν πράττομεν, ὡς
ἀδελφοί, ἰχνηλατοῦντες τοὺς βίους τῶν ἀγίων,
ἐπόμενοι τοῖς διδάγμασιν αὐτῶν, ῥυθμιζόμε-
νοι τοῖς παραδείγμασιν αὐτῶν, οὐκ ἐπιβλέπον-
10 τες ὧδε καὶ ὧδε, δεξιὰ καὶ ἀριστερά, διὰ
τῶν ἴσως κατὰ τὴν παροῦσαν γενεὰν παρα-
κρουομένων καὶ παραφθειρόντων τὸ ἀκριβὲς
τῆς πολιτείας, ἀλλ' ὁδῷ βασιλικῇ πορευό-
μενοι, ἐν ᾗ ἐστὶν ἡ ἀδιάκριτος ὑπακοή, ἡ
15 θεομίμητος ταπεινοφροσύνη, ἡ οὐράνιος ἀπρο-
σπάθεια, ἡ θεικὴ ἀγνεία, ἡ ἰσαγγελος ἀπά-
θεια, ἡ πραότης, ἡ εὐθύτης, ἡ ἀγάπη, ἡ
εἰρήνη, ἡ προθυμία, ἡ ὑπομονή, ἡ ἐργασία,
ἡ εἴτις ἄλλη θεοειδὴς πράξις, ἀλλ' οὐ δαι-
20 μονική· ἡ γὰρ παρακοή καὶ ὁ γογγυσμὸς
καὶ ἡ ὑπερηφανία καὶ ἡ κενοδοξία, ἡ ἀργία
καὶ ἡ παρῆρησία, ἡ προσπάθεια καὶ ἡ φιλο-
σαρκία καὶ αἱ ἄλλαι τῆς κακίας ἐργασίαι ἐξ
ἐναντίας ἴστανται τῶν ἀρετῶν. καὶ τὰς μὲν
25 θεός ἐστὶν ὁ γεννῶν, τὰς δὲ, ὡς εἴρηται, ὁ
Σατανᾶς, καὶ οὐδεμία "κοινωνία φωτὶ πρὸς
σκότος", οὐδὲ "συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βε-
λίας". οἱ τοίνυν θεοῦ γένοισθε, οἱ εὐπει-
θείας, οἱ ὑπακοῆς, ἀλλὰ μὴ τέκνα ὀργῆς,
30 τέκνα ἀπειθείας, οἱ ἀπωλείας.

Βλέπε τοίνυν, πῶς προηγεῖσαι τῶν ἀδελ-
φῶν σου καὶ τέκνων μου, ἀδελφεὲ καὶ τέ-
κνον Λουκιανέ, καθὼς σοὶ ἐνετειλάμην, κα-
θὼς πρέπει καὶ καθήκει, ἔξω πάθους ὦν,
35 ἔξω κενοδοξίας, ἔξω προσπαθείας, ἔξω πά-
σης πονηρᾶς πράξεως, ἵνα ἐκ σοῦ τὸν τύ-
πον λαμβάνοντες τὸν βίον αὐτῶν καλλιγρα-
φῶσιν. ὡσαύτως καὶ σύ, τέκνον μου Δομε-
τιανέ, τῆς αὐτῆς ἔσο καταστάσεως, τὰ ἴσα
40 τῷ ἀδελφῷ σου πράσων, εἰς περιποίησιν
τῆς ἀδελφότητος. ἐν τοῖς δυσὶ μία ψυχὴ
γνωρίζεσθω, μᾶλλον δὲ ἐν τοῖς πᾶσι. μη-

δεῖς ἑτεροθελεῖτω, μηδεὶς ἰδιογνωμεῖτω, μη-
δεῖς ἀεργεῖτω, μηδεὶς γογγυζέτω, μηδεὶς
νοθεύεσθω. πάντες πρόθυμοι, πάντες εὐχά-
ριστοι, εὐκίνητοι, εὐκατάνοχοι, εὐκλήτοι, εὐ-
πρόσιτοι, ἀλληλοχαρεῖς, ἀλληλοφιλεῖς, ἀφθο- 5
νοι, ἄζηλοι, ἵν' οὕτως ἐπιγινώσκηται ἐν μέσῳ
ὑμῶν ὁ κύριος εἶναι· εἰ γὰρ "ὑποῦ εἰσὶ δύο
ἢ τρεῖς συνηγμένοι", κατὰ τὴν ἐπιζητουμέ-
νην κατάστασιν, ἐκεῖ ἐστὶ, πῶς οὐχὶ ἐν ὑμῖν
τοῖς πλείοσιν; εἰ περ καὶ ἐπειχθεῖητε καθ' 10
ἐκάστην φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ ὁ
θεὸς ἐν ὑμῖν, τί τὸ λυποῦν, ἢ στενοῦν, ἢ
ἀποπνίγον; οὐδαμῶς, ἀλλὰ πάντα φορητά, κἂν
ἐπίποννα εἶεν, εἴτε κατὰ ψυχὴν, εἴτε κατὰ
σῶμα. καὶ "εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' 15
ἡμῶν, ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ", φησὶν, "οὐκ
ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ πάντων παρέδωκεν αὐ-
τόν"; καὶ εἰ οὕτως φυλαξόμεθα εὐζωεῖν, πῶς
οὐχὶ σὺν αὐτῷ κληρονόμοι βασιλείας οὐρανῶν
γενησόμεθα; 20

Ναί, ναί, παρακαλῶ ὑμᾶς, τέκνα· ναί,
δέομαι ὑμῶν ἐκτενῶς· ἐκκαύσατε ἑαυτοὺς
τῷ θεῷ φίλτρῳ, στομώσατε ἑαυτοὺς τῇ προ-
θυμίᾳ, κραταιώσατε ἑαυτοὺς τῇ ἀνδρείᾳ,
καθάρσατε ἑαυτοὺς τῇ ἀγνείᾳ, φωτίσατε ἑαυ- 25
τοὺς ταῖς προσευχαῖς, ταῖς ἐντεύξεσι, ταῖς
ψαλμωδίαις, ταῖς ἀγρυπνίαις, ταῖς κατανύ-
ξεσι, ταῖς ἑξαγορεύσεσι, τοῖς ὁσάκρουσι, τοῖς
στεναγμοῖς. ἀνακαλεῖσθε, ἀνακαλεῖσθε τὴν ἀρ-
χαίαν πατρίδα, ἀφ' ἧς ἐκπεπτώκαμεν, λέγω 30
δὴ τὸν Παράδεισον. ἐπιζητεῖτε, ἐπιζητεῖτε τὸ
ἀγγελικὸν ἀξίωμα, ὑπερ ἀφηρέθημεν διὰ
τὸν πρῶτον ὄφιν, τὸν πικρὸν σύμβουλον,
τὸν δόλιον ὑπασπιστήν. οὐ τοίνυν ἐπὶ πολὺς
ὁ χρόνος τῆς ζητήσεως καὶ γε φθάζει τὸ 35
ζητούμενον καὶ ἀποληφόμεθα, ἅπερ ἀπω-
λέσαμεν. τότε δὴ τότε, ὅτε ὁ θάνατος ἐν-
δημήσει, ἡ μετάθεσις ἡ ἀπὸ τῆς σαρκός, ἡ
ἀπὸ τῆς φυλακῆς ἔξοδος. οὐκ ἐστὶν οὖν χαί-
ρειν τινὰ ἐν φυλακῇ, οὐδὲ ἐκεῖσε διανοεῖσθαι 40
ἔχειν τὸν κλῆρον καὶ τὴν κατάσχεσιν, εὐχε-
ται δὲ πᾶς ἀπὸ τῆς φυλακῆς ῥυσθῆναι.
τοιούτοι τοίνυν ἐσώμεθα, ἐμπαράσκειοι ταῖς
ἀγαθαῖς πράξεσιν, ἵνα κράζωμεν μετὰ τοῦ

26/27 Κορινθ. 2, ζ', 14, 15. 29/30 Ἐφεσ. β', 3.
30 οἱ τοῖς ἀπωλείας] πρβλ. Ἰωάν. ιζ', 12. Θεσσαλ. 2, β', 3.
31 κῶδ. προηγῆσαι. 38 κῶδ. ἔσω.

7/9 Ματθ. ιη', 20. 15/17 Ῥωμ. η', 31, 32.

θείου Δαβὶδ πάντοτε· “ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχὴν μου, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου”.

Ἐπεὶ δὲ θανάτου ἐμνήσθημεν, γινώσκετε, 5 ἀδελφοί μου, ὅτι ἀδελφοί ἡμῶν ἐκοιμήθησαν ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτό. τίνες δὲ οὗτοι; ὁ ἀββᾶς Θεοδόσιος, ὁ Νῶνος, ὁ Ὀνησιφόρος· ἡ τριάς πρὸς τὴν τριάδα ἀπῆλθεν· ἐλπίζομεν δέ, ὅτι αὐτῇ παρασταίῃ. τί λοιπὸν 10 ἀγωνιῶμεν περὶ τὴν ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν; ἐγγὺς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν· ἐπὶ θύραις τὸ στάδιον. μὴ οὖν ὀλιγοψυχήσωμεν, μηδὲ ἀκηδιάσωμεν τὴν ἐπιμονὴν τῆς ζωῆς ἡμῶν, εἰς τὸ ἐνεργεῖν τὰ ἀγαθὰ, ἀλλ’ ὅσον 15 ὅσον ἐπιμείνωμεν καὶ φθάζει ἡ χαρά, φθάζει ἡ ἡμέρα τῆς ἐξόδου ἡμῶν, καὶ ἀπελευσόμεθα εἰς ζωὴν αἰώνιον, εἰς ἄκοπον ἀνάπαυσιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

20

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΝΘ’

Ἐπὶ εὐδοκίᾳ καὶ ἐπικρατήσῃ, πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Τριφυλιανοῖς ἀδελφούς.

Ἀδελφε καὶ τέκνον Ἀθανάσιε, ἐπεὶ εὐδόκησεν ὁ θεὸς λαβεῖν ἡμᾶς λύσιν τῆς ἐπι- 25 κρατήσεως ἡμῶν, καθ’ ὃ ἤμεν ὠρμημένοι, ἐξερχόμεθα εἰς τὸν Σακκουδίωνα. καὶ πρῶτον μὲν δεόμεθα τῶν εὐχῶν ὑμῶν, εἰς τὸ διασωθῆναι ἡμᾶς ψυχῇ τε καὶ σώματι ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ἐπὶ πᾶσιν, 30 οἷς πράσσομεν καὶ λέγομεν, εὐρεθῆναι ἡμᾶς κατ’ εὐαρέστησιν κυρίου ποιούντας. δεύτερον ὑπομνήσκομεν, ὅτι οὐκ ἀπαθῶς ἔχομεν περὶ ὑμῶν, οὔτε ἀμερίμνως, ἀλλ’ ἐν τῇ ταπεινῇ ἡμῶν ψυχῇ ἔχομεν ὑμᾶς ἀνατεθεωρημένους 35 κατὰ πάντα καιρόν, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν νῦν, διότι ἐν πολλῷ κόπῳ καὶ πόνῳ σωματικῷ διὰ τὸ ἐνιστάμενον θέρος ἐστέ. δυναμῶσαι οὖν ὑμᾶς κύριος ὁ θεὸς τῇ εὐχῇ τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν εἰς τε τὸν 40 ἔσω καὶ τὸν ἔξω ἄνθρωπον, πρὸς τὸ ἐνεγκεῖν ὑμᾶς γενναίως τὰ τε ἀοράτως καὶ ὁρα-

1 Ψαλμ. ρμα’, 8. 7 Νῶνος=Νόννος. 24 κῶδ. ὑμᾶς. 37/38 κῶδ. δυναμᾶσει.

τῶς ἐπισυμπίπτοντα ὑμῖν. εἰσὶ δὲ πολλά· τίς γὰρ συνήσει τὰς τοῦ διαβόλου πανουργίας, τὰς παγίδας καὶ τὰ σκάνδαλα; νῆφε οὖν γρηγόρως, τέκνον Ἀθανάσιε καὶ αὐτὸς τέκνον Ἐφραίμ, πρὸς τὸ κατηγεῖσθαι κατὰ 5 λόγον, πρὸς τὸ κυβερνᾶν θεοπρεπῶς τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν· οὐ γὰρ ἐστὶ μικρὸν τὸ ἔργον, οὐδὲ πολλῶν τὸ κατόρθωμα, ἀλλὰ καὶ λίαν τῶν σπανίων· “τίς γὰρ ἐστὶ”, φησὶν, “ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὁ πιστός, ὃν εὐρών ὁ κύριος 10 αὐτοῦ καταστήσει ἐπὶ πάσης τῆς οἰκείας αὐτοῦ”;

Οἰκονομεῖτε οὖν τὰ πρὸς χρεῖαν τῶν ἀδελφῶν πνευματικῶς τε καὶ σωματικῶς, τέκνα μου, δεόντως, καὶ διεγείρετε ἑαυτοὺς ἐκά- 15 στοτε πρὸς τὰς ἐργασίας τὰς δεούσας, τὴν φιλανθρωπίαν τῇ ἀποτομῇ συγκιρνώντες, τὸ ἀπαλὸν τῷ αὐστηρῷ, τὸ ἐπιτακτικὸν τῷ ἀνεκτικῷ, τὸ πρᾶον καὶ εὐσύμμικτον τῷ ἀπαρρήσιастῳ καὶ αἰδεστικῷ, κατὰ τὴν ἐκά- 20 στοῦ ιδιότητα, κατὰ τὸ ἐκάστου πρόσφορον. οἱ μὲν γὰρ δέονται κέντρου, ὡς διδάσκουσιν οἱ πατέρες, οἱ δὲ χαλινοῦ, ἄλλοι ἐπιτιμήσεως, οἱ δὲ ἀφέσεως καὶ ἕτεροι ἐλεγμοῦ, ἄλλοι δὲ παροράσεως. καὶ ἀπλῶς κατὰ τὸ 25 πολυειδὲς τῶν χαρακτήρων πολυειδῆ εἰσι καὶ ποικίλα τὰ ἐκάστου ἡθῆ τε καὶ πάθη, καὶ πρὸς τοῖς ἐκάστου πάθεσι καὶ ἡθῆσιν ὁ ἱατρικὸς λόγος ὀφείλει γίνεσθαι. πλὴν ὅτι τοῖς ὑψαύχεσι καὶ λανθάνειν δοκοῦσι, τὸ 30 πάντα ἐπιμελῶς ἐπιτηρεῖν ἀναγκαῖον· τοῖς εἰς προὔπτον ἀπειθοῦσιν ἢ παρακούουσιν ἀναγκαῖα ἢ τῆς ἀγανακτήσεως ἐπιτίμησις, πρὸς τὸ μὴ καὶ τοὺς ἄλλους αὐθαδιάζεσθαι. ὑμεῖς δὲ πάντες χάριτι Χριστοῦ οὐκ 35 ἐστέ τέκνα ὀργῆς, οὐδὲ ἀπειθείας, ὑπακοῆς δὲ καὶ εὐπειθείας· θεοῦ υἱοὶ ἐχρηματίσατε· δι’ αὐτὸν γὰρ ἐληλύθατε πάντες ἀπὸ κόσμου ἐνταῦθα καὶ δι’ αὐτὸν αἵματος καὶ σαρκὸς κοινωνίαν ἐφύγετε, καὶ ἕνεκα αὐτοῦ τὸν σταυ- 40 ρὸν ἐπὶ τῶν ὤμων ἤρατε, καὶ χάριν τῆς αὐτοῦ ἀγάπης πάντα σκύβαλα ἡγήσασθε· καὶ ὑπὲρ τῶν ἐπηγγελμένων παρ’ αὐτοῦ ἀγαθῶν

9/12 Ματθ. κδ’, 45. Λουκᾶ ιβ’, 42. 36/37 πρβλ. Εφεσ. β’, 8. 42 σκύβαλα] Φιλιπ. γ’, 8.

ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι οὐδὲν εἰς προτίμησιν
 προεκρίνατε, ἀλλὰ καταλιπόντες καὶ γένος
 καὶ πατρίδα καὶ οἰκίους καὶ φίλους καὶ εἴ-
 τι ἄλλο ἦν ὑμῖν κατὰ κόσμον ἐπιθυμητόν,
 5 ἐξήλθετε καὶ ἤκατε ὡς "ξένοι καὶ παρεπίδη-
 μοι" κόσμου εἰς τὸ μέγα τοῦτο τῆς μοναδικῆς
 πολιτείας ἐπάγγελμα. ἀξιάστος ἢ ἀναχώ-
 ρησις ὑμῶν, πολυμακάριστος ἢ αἵρεσις ὑμῶν.
 καὶ τίς οὕτως ἀναβλέψειε καλῶς, ὡς ὑμεῖς;
 10 ἀλλὰ παρακαλοῦμεν καὶ δεόμεθα, ἵνα ἀξίως
 τῆς ὑψηλῆς πολιτείας ταύτης βιοτεύωμεν,
 ἵνα μὴ ἔξω κόσμου ὄντες τὰ ἐνδον κόσμου
 πράττωμεν, ἵνα μὴ σάρκας φυγόντες σαρκικῶς
 ζήσωμεν. τοῦτο δέ, ὡς γίνεται καὶ ἔστι,
 15 γινώσκετε, κἂν ἡμεῖς μὴ λέγωμεν· εἰ γὰρ
 φιληδονοῦμεν, εἰ γὰρ φιλοπαθοῦμεν, εἰ τὰ θε-
 λήματα ἡμῶν ἰστώμεν, εἰ πρωτείων ἀντιποιοῦ-
 μεθα, εἰ φιλονικοῦμεν περὶ μανδύων, περὶ ἱμα-
 τίων, περὶ κουκουλλίων, περὶ στάσεως, περὶ
 20 γραφείων, περὶ πινακιδίων, περὶ τινων οὖν ἄλ-
 λων μικρῶν καὶ μηδαμινῶν, πῶς οὐχὶ σαρκικοί
 ἔσμεν; πῶς οὐχὶ κοσμηκὸν ἡμῶν τὸ ἀγώνισμα;
 Μηδαμῶς οὖν, ἀδελφοί μου, μηδαμῶς,
 μηδὲ τὸ ἀγιώτατον ἡμῶν τάγμα εἰς τοιαῦτα
 25 γελοιώδη καὶ νηπιώδη ἰδιώματα ὑποβάλλω-
 μεν. δόξα μοναχοῦ τὸ ἀδοξεῖσθαι, τὸ ὄνει-
 διζεσθαι, τὸ φέρειν διὰ θεὸν μέμψιν, ἀλλὰ
 μὴ ἄξια ὀνειδούς πράττειν· εἰ δὲ καὶ ἄξια,
 ἀρκετὸν τὸ φέρειν μόνον· τὸ δὲ καὶ ποιεῖν
 30 καὶ μὴ φέρειν παντάπασιν ἀλλότριον. καλλώ-
 πισμα μοναχοῦ τὸ ἀκαλλώπιστα διώκειν·
 εὐμορφία μοναχοῦ οὐ τὸ διασεῖσθαι καὶ
 ἀλαζονεύεσθαι καὶ σοβαρεύεσθαι καὶ τὰ χει-
 ρίδια πλύνειν καὶ στιβίζεσθαι, ἢ οὕτως
 35 εἴπω, πορνικῶς, διὰ ζώσατος καὶ ἐνδύσεως
 καὶ ὑποδήσεως, ἀλλὰ τὸ τὰ ἥθη τῆς ψυχῆς
 κατεσταλμένα ἔχειν, τὸ κατὰ τῶν παθῶν
 ἴστασθαι ἀνενδότως, τὸ εἰρηνεύειν ἐν ἑαυτῷ
 ἀπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν ἀτόπων· προσδήσω
 40 καὶ τὸ αὐχμηρὸν εἶναι καὶ ἀνιπτὸν ὡς ἐπὶ
 τὸ πολὺ καὶ δῦσειμον, καχοφόρον, κακένδυ-
 τον, δι' ἐπωμίου ἐμπαλωμένου, διὰ κουκουλ-

5 Ἐβρ. ια', 13. 11 κῶδ. βιωτεύωμεν. 19 κῶδ.
 κουκουλλίων· οὕτω καὶ ἀλλαχοῦ. 22 κῶδ. ὑμῶν. 24
 κῶδ. ὑμῶν. 41 δῦσειμον = δυσείμονα.

λίου ὡσαύτως [καὶ] λοιπῶν φορεμάτων. τὸ
 δὲ ζητεῖν ἀλλάγματα καινούργια καὶ λεπτό-
 τατα καὶ εὐβαφα, τοῦτο στρηνιασμός καὶ
 πορνείας εὐτρεπισμός. καὶ ὄντως μέγα ἐστὶ
 τὸ ἐκφυγεῖν τὰς παγίδας τοῦ διαβόλου καὶ 5
 μετὰ τὴν φυγὴν τῶν εἰρημένων. τὸ δὲ καὶ
 μετὰ τούτων εἶναι τινα, πῶς οὐκ αὐτόκλητον
 καὶ αὐτοβύθιστον γενέσθαι τοῖς πάθεσι; δέο-
 μαι οὖν ὑμῶν, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ κυρίου
 ἐλεήσατε καὶ μὲ τὸν ἀνήλεον καὶ ὑμᾶς τοὺς 10
 ἡλεημένους τῷ κυρίῳ· μὴ με παραδώσῃτε τῷ
 αἰωνίῳ πυρὶ ἔτι μᾶλλον κατακρίνεσθαι ἐκ
 τῆς κακίστης ὑμῶν ἀναστροφῆς· μᾶλλον δὲ
 διὰ τῆς ἐναρέτου ὑμῶν διαγωγῆς καὶ τὸ ἐκ
 τῶν οἰκείων μου κακῶν ὄφλημα ἀπολυτρώ- 15
 σασθε, ἐνέγκατέ με εἰς ζωὴν ἀπὸ θανάτου.

Φυλάττετε τοίνυν τὰ διατεταγμένα· μὴ
 ἀποληθαργεῖτε τὰ πατρικὰ παραγγέλματα·
 μὴ παρακρούεσθε τοὺς λόγους τῶν ἀγίων·
 μὴ ἀναισθητεῖτε ὡς βεβαρημένοι ταῖς ἀκοαῖς 20
 ἀπὸ πλημμελειῶν· μὴ τὸ παρὸν ἡδὺ διώ-
 κοντες τοῦ μέλλοντος ἀφρόντιστοί ἔσθε. ἤξει,
 τέκνα μου, ἤξει καὶ οὐ χρονεῖ ὁ μέλλων
 κρῖναι τὰ σύμπαντα, καὶ πρὸ τῆς κοινῆς
 ἐπιδημίας ἤξει ὁ μέλλων χωρίζειν τὴν ψυ- 25
 χὴν ἀπὸ τοῦ σώματος φοβερὸς ἄγγελος· ἤξει
 ὁ χρόνος τῆς ἀσθενείας· ἤξει ὁ χρόνος τῶν
 πυρετῶν· ἤξει ὁ χρόνος τῆς ἐκπνεύσεως. φο-
 βερὰ καὶ ταῦτα καὶ δύσοιστα καὶ τοσοῦτον,
 ὥστε μὴ φέροντες ἀποθνήσκομεν. τί λοιπὸν 30
 μετὰ τὸν χωρισμόν, ὅτε ἄγγελοι παραγίνονται;
 ποῖον μέρος ἄρα νικήσει λαβέσθαι ἡμᾶς;
 μικρὸν διήγημα ὑμῖν παραθήσω ἐνταῦθα, εἰ
 καὶ ἐπὶ προσώπου ἐξωτέρου ἐστὶ, διὰ τὸ
 ὠφέλιμον. λέγουσιν ἐν τῷ μέλλειν ἀποθνή- 35
 σκειν τὸν πολυθρύλλητον λογοθέτην ἐκεῖνον
 Σταυράκιον, ὅτι ἐπ' αὐτῶν ὧν τῶν τελευ-
 ταίων ἀναπνοῶν, ἰδρῶν καὶ τρέμων καὶ τρί-
 ζων τοὺς ὀδόντας ἐφώνει λίαν ἀδρανῆ, ἀνα-
 καλούμενος τὸ "βοηθεῖτε, ἐλεᾶτε" καὶ "κύ- 40
 ριε, ἐλέησον! ὅσος λαὸς δαιμονικὸς μαῦρος
 καὶ δυσειδὴς ἐκ τῆς θαλάσσης ἐκβαίνει καὶ
 ἔρχεται πρὸς με"! πρὸς παραθαλασσίαν ἦν
 γὰρ κείμενος. καὶ κἂν οἱ παρόντες οὐκ ἐθεώ-
 ρουν, ἐθεώρει ἐκεῖνος καὶ ἥσθάνετο καὶ

πικρῶς ἐλογοθετεῖτο ὁ λογοθετήσας πολλούς.
 τίς οὖν, ὡς εἶπον, ἐφ' ἡμῶν νικήσει; ἄρα ὁ
 ἀγγελικὸς χορὸς, ἢ ὁ δαιμονικός; ἐκεῖνοι
 ἡμᾶς πάντως ἀσπάζονται εὐθύς, οὐς καὶ
 5 πεφιλῆκαμεν· ἐὰν τὴν ἀγνείαν, τὴν ὑπακοήν,
 τὴν ταπεινοφροσύνην, τὰς ἄλλας ἀρετάς, οἶ-
 δαμεν, ὅτι οἱ ἄγγελοι· εἰ δὲ τὴν κενοδοξίαν,
 τὴν θρασύτητα, τὴν ἀντιλογίαν, τὴν εὐτρα-
 πελίαν, τὰ γέλοια, τὴν ὑπερηφανίαν, οἶδαμεν
 10 πάντως, ὅτι οἱ δαίμονες· δαίμονες γὰρ εἰσι
 τὰ πάθη, ὥσπερ καὶ αἱ ἀρεταὶ ἄγγελοι γὰρ
 εἰσι. τίς οὖν νικήσει ἄρα; τίς λάβει τὴν ψυ-
 χήν μου; ἐλεήσατέ με, ἐλεήσατέ με. ἀγαπή-
 σωμεν κοινῇ πάντες τὰς ἀρετάς, ἵνα οἱ ἄγ-
 15 γελοι ἡμᾶς λάβωσι καὶ ἐκεῖνοι νικήσωσι· μὴ
 τοὺς δαίμονας, ἵνα ἐκεῖνοι ἡμᾶς λάβωσι καὶ
 νικήσωσι, καὶ οὐαὶ οὐαὶ καὶ ὄφελον μὴ ἐγεν-
 νήθημεν· δυνατοὶ γὰρ δυνατῶς ἐτασθήσονται,
 καὶ μάλιστα ἐν τῷ σχήματι τούτῳ, καὶ μά-
 20 λιστα ἐὰν ἱερεῖς, καὶ μάλιστα ἐὰν ἡγούμε-
 νοι εἶεν ἢ τινες τῶν προεχόντων.

Μὴ καταμέμψησθε τὸν λόγον μου· οὐ γὰρ
 καταπτοεῖν ὑμᾶς ἀθέσμως ἐπείγομαι, ἀλλὰ
 χρεωστῶν, ἀλλὰ ἀγαπῶν, ἀλλὰ φιλῶν τὰ ἐμὰ
 25 τέκνα προλέγω τὰ δέοντα. εὖρω τοίνυν ὑμᾶς,
 εἴπερ κελεύει ὁ θεὸς ζῆν καὶ ὑποστρέφειν,
 πάντας ὑγιαίνοντας, πάντας εὐδρομοῦντας,
 πάντας ὑπηκόους, πάντας εὐηπίους ἢ μὴ
 ὑποπεσόντας εἰς ὃ μὴ θέμις, ἢ ὑποπεσόν-
 30 τας εὐκόλως δεξαμένους τὰ ἐπιτίμια, κἂν ἐν
 ἐλλείψει ἔργου, κἂν ἐν κανόνος παραλείψει, ἐτέ-
 ρας ὠρισμένης ψαλμωδίας, κἂν ἐν παρακοῇ
 ἐγκλήματι, κἂν ἐν γογγυσμῷ, κἂν ἐν ψιθυ-
 ρισμῷ, κἂν ἐκ κλάσματος σκεύους, κἂν ἐτέ-
 35 ρου τινὸς συντρίμματος· τὰ γὰρ ἐπιτίμια ὑπο-
 δεχόμενοι πάλιν ὑγιεῖς γίνεσθε καὶ οὐδὲ ἐγ-
 κληθήσεσθε οὔτε παρὰ θεοῦ, οὔτε παρ'
 ἐμοῦ. μόνον ὑποτάγητε τοῖς πρώτοις ὑμῶν
 καὶ οἱ πρῶτοι ἀλλήλοις, καὶ ὁ κύριος τῆς
 40 εἰρήνης, εὐχαῖς τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς
 ὑμῶν, ἔστω μετὰ πάντων ὑμῶν, τέκνα ἡγα-
 πημένα, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
 τῶν αἰώνων. ἀμήν.

2 κῶδ. ὑμῶν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Ε'.

Περὶ ἐκκοπῆς τοῦ θελήματος ἡμῶν, πρὸς
 τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίῳ ἀδελφούς.

Ἀδελφε καὶ τέκνον μου Σωφρόνιε, ἔχου
 τῆς διακονίας σου ἀνολιγώρως καὶ ἐπιμελῶς 5
 καὶ ἐπιτεταμμένως· ἀναγκαῖον γὰρ τὸ αὐτὸ
 πάντοτε γράφειν καὶ διεγείρειν σου τὸ πρό-
 θυμον. νῆφε οὖν ἐν πᾶσι διεξάγων τοὺς
 ἀδελφούς σου, συνεπόμενον ἔχων καὶ σύμβου-
 λόν σου τὸν ἀββᾶν Ἀχάκιον, τὸ τέκνον μου. 10
 ἐπισκόπει, τήρει τὰς διεξόδους ἐκάστου, πῶς
 ἀναστρέφονται, πῶς κινοῦνται, πῶς διαγί-
 νονται, ὡς ἂν εἰς δόξαν θεοῦ ἡ ζωὴ ὑμῶν
 διαφαίνεται καὶ ἡμῖν καὶ τοῖς πέριξ ὑμῶν,
 κατὰ τοὺς κειμένους ὅρους καὶ κανόνους τῶν 15
 ἁγίων πατέρων ἡμῶν, κατὰ τὰς ἐντολὰς τῆς
 ταπεινώσεως ἡμῶν, κατὰ τὰ κείμενα ἐπιτί-
 μια· ἐν ᾧ γὰρ τόπῳ ταῦτα πολιτεύεται καὶ
 ἐνεργεῖται, ἐκεῖ θεὸς θεραπεύεται, ἐκεῖ φῶς
 ἀναλάμπει, ἐκεῖ εἰρήνη ἐμπαρρήσιαζεται, 20
 ἐκεῖ χώραν ὁ Σατανᾶς οὐκ ἔχει, ἐκεῖ πόρρω
 τὰ πάθη. ὅπου ταῦτα ἀνεπιμέλητα καὶ ἄπρα-
 κτα μένουσιν, ἐκεῖ πάντως τὸ ἐναντίον, ἀντὶ
 τῶν ἀγαθῶν τὰ κακά, ἀντὶ τοῦ φωτὸς σκό- 25
 τος, ἀντὶ τοῦ Χριστοῦ ὁ Βελίαρ. διὸ γρη-
 γόρει, πρόσεχε, ἀναθεωρῶν τὰς καρδίας τῶν
 ἀδελφῶν διὰ τῆς ἐξαγορεύσεως, καὶ τυπῶν
 αὐτοὺς εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, μέσος ὢν καὶ
 μήτε ὡς δῆθεν ἡσυχίας καὶ προσευχῆς καὶ
 ἀναγνώσεως ἑῶν τὰ πράγματα κατὰ τὴν 30
 σωματικὴν ζωὴν διαφθείρεσθαι, μηδ' αὖ πάλιν
 διὰ τῆς ἀνενδότου καὶ ἐπιμόνου πρὸς
 αὐτὰ σχολῆς καὶ τριβῆς τὸν νοῦν καταβα-
 πτιζόμενος ἀπὸ τῆς περὶ θεὸν μνήμης καὶ
 θεωρίας· οὗτος γὰρ ὅρος εὐσεβείας. καὶ 35
 εἴπερ σὺ οὕτως βιοῖς, ἐπόμενόν ἐστι καὶ
 τοῖς ἀδελφοῖς σου, κατὰ τὴν μίμησίν σου,
 τὸ αὐτὸ ἀναλαμβάνειν καὶ πράττειν· οὔτε
 γὰρ διὰ τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν καὶ ἐνδύεσθαι
 ἀπεταξάμεθα, ἢ ἐν τούτοις ἐστὶ τὸ σωτή- 40
 ριον ἡμῶν, οὔτε πάλιν διὰ τὸ ἀργοὺς ἡμᾶς
 καὶ ἀκινήτους καὶ ἀτρόφους καὶ ἀνενδύτους
 εἶναι ἐληλύθαμεν εἰς τὸ σχῆμα τοῦτο, ἀλλὰ

5 κῶδ. ἀνωλιγώρως. 14 κῶδ. διαφαίνονται - -
 πέρυξ. 28 κῶδ. μέσως.

διὰ τὸ κατὰ καιρὸν ἀμφοτέρω ἐπιτηδεύεις ἐπιτελεῖν, κατὰ τὸ ἀποστολικὸν λόγιον, τὸ φάσκον "πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω", ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ μέγας ἀπόστολος φάσκει δωρεὰν ἄρτον ποτὲ μὴ βεβρω-
 5 κέναι, ἀλλὰ ταῖς χρεῖαις αὐτοῦ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ οὖσιν ἐπαρκεῖν τὸν ἐκ τῶν ἀγίων αὐτοῦ χειρῶν κόπον. ταῦτα πράττε, ἐν τούτοις ἴσθι· μηδεὶς σε τῆς νεότητος καταφρονεῖτω·
 10 μὴ παρόρα τὰ ἐκζητήσεως χρῆζοντα, ἵνα μὴ διὰ τῆς δῆθεν χρηστότητος ἀψηλάφητα μένοντα τὰ μικρὰ εἰς μέζονα κακὰ φέρῃς τὴν ἀδελφότητα. λαθροφαγεῖ τις; ἐπιτιμᾶσθω. ἰδιαζόντως ἔχει τι ἄνευ εὐλογίας μέχρι καὶ τοῦ
 15 τυχόντος; ἐπιτιμᾶσθω. μεταδιδόῃ, μήτι ἔχων ἐξουσίαν, βρῶμα, ἢ ἀντικαταλλαγὴν ποιεῖται πινακιδίου ἢ τι τοιοῦτο; ἐπιτιμᾶσθω. γογγύζει; ὡσαύτως. παρακοὴν ὤφλησεν; ἐπιτιμᾶσθω. οὐ θέλει ἐργάζεσθαι; μὴδὲ ἐσθιέτω.
 20 φατριάζει ἢ κλέπτει; ἀφοριζέσθω, καθὼς εἰσι τὰ ἐπιτίμια.

Ταῦτα δέ, τέκνα καὶ ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπακηκοότες, μὴ βαρέως φέρετε, μὴδ' ἐξ ἀσπλαγχνίας δοκεῖτε ἐπιλέγειν με ταῦτα,
 25 ἀλλ' ἐξ ἄγαν φιλοστοργίας καὶ πόνου τῆς περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν σωτηρίας, ἐφ' οἷς λόγον ἀπαιτούμεθα. καὶ τὸ κρῖμα βαρὺ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἡμῶν, ἐὰν μὴ ἀναγγεῖλωμεν καὶ ἀναγγέλλωμεν, ἐὰν μὴ ἀσφαλιζώμεθα καὶ νουθετῶμεν,
 30 ἐπεὶ καὶ πατὴρ ἀγαθοῦ ἔργον, μὴ ἔαν τὰ τέκνα ἀπαίδευτα, ἀλλὰ ταῖς μικραῖς ἀπειλαῖς καὶ προσκρούσει προοδοποιεῖσθαι αὐτοῖς τῆς αἰωνίου ζωῆς τὴν ἀπόλαυσιν. ψεκτὸς δὲ καὶ βδελυκτὸς πατήρ ὁ Ἥλι, καθὼς γέγραπται,
 35 εἰς τὸ μὴ κατὰ λόγον ἐπιπλήττειν καὶ σφοδρῶς ἐπιτιμᾶν τοὺς ἑαυτοῦ υἱοὺς παρανομούντας, δς καὶ μετὰ τῶν υἱῶν ἀπώλετο διὰ ταύτην μόνην τὴν ὑπόθεσιν. διὸ στῆτε γενναίως πρὸς τὴν ἀσκησιν ὑμῶν, πρὸς τὰς
 40 διακονίας, ἕκαστος πρὸς πᾶσαν ἀγαθὴν ἐπιτήδευσιν, ἵνα τῇ κατ' ἀρετὴν ὑμῶν προκοπῇ καὶ τὰ σωματικὰ συναυξάνωνται. προσαγορεύομεν ἅπαντας. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν

8 Κορινθ. 1, 18', 40. 5 Φιλιπ. 2, γ', 8. 12 κωδ. φέρειν. 29 κωδ. ἀσφαλιζόμεθα καὶ νουθετοῦμεν. 37 Βασίλ. 4-18.

Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔστω μετὰ πάντων ὑμῶν, ἀδελφοὶ τιμώτατοι.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΕΑ'.

Περὶ τοῦ προσέχειν ἑαυτοῖς, πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίῳ ἀδελφούς.

5

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀναψύχομεν, ὁσάκις ἂν ἐπιστῇ τις τῶν ἀδελφῶν ἐκ τῶν αὐτόθι, ἢ ἀπαίρει ἐκ τῶν ἐνταῦθα, καὶ πρὸς τὸ ὅξυ ἀπαλλαττόμεθα μερίμνης διερωτῶντες καὶ διαμανθάνοντες τὰς ὑγείας ὑμῶν
 10 καὶ τὰ συμβαίνοντα πολυτρόπως. καὶ ὅποτε μὲν διδαχθῶμεν καλῶς ἔχειν τὰ καθ' ὑμᾶς, εὐθυμίας καὶ χαρᾶς πληρούμεθα· ἐπὶ δὲ ἐναντίως, πληττόμεθα καὶ κατατιτρωσκόμεθα καὶ περιεχόμεθα τῇ λύπῃ. τὸ δὲ νῦν ἔχον
 15 εὖ μεμαθηκότες παρὰ τοῦ πρεσβυτέρου Μελετίου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ Σιλουανοῦ, ἡγαθύνθημεν καὶ παρεκλήθημεν κατὰ ψυχὴν οὐ μετρίως, καὶ χάρις θεῷ, καὶ εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον ἐπὶ τῇ ἐν ἅπασι κατεσο-
 20 δώσει ὑμῶν. καὶ μακάριοι ἐσμεν, τέκνα, εὐπραττοῦντες καὶ εὐβιοῦντες καὶ τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας τὰς ἀπολαύσεις ἀποκαρπούμενοι διὰ τῆς μικρᾶς ὑμῶν ταύτης καὶ μη-
 25 δαμινῆς κακοπαθείας, ὅτι πᾶς ὁ μοναχικὸς κόπος, ὡς οἱ πατέρες βοῶσιν, ἐλαφρὸς ἐστί καὶ οἷον μικρὰ τις ἀνία πρὸς τὴν ἀτελετέτητον καὶ μακαρίαν εὐφροσύνην.

Ἐὰν οὖν ἐπιμένοντες ἐπιμένητε, ὡς εἴρηται, "χαίρετε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν
 30 τοῖς οὐρανοῖς". ἀλλὰ προσοχῆς χρεία καὶ ἐκάστοτε τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ὥρας ἐπανάληψις τοῦ νοὸς ἡμῶν ποῦ ποτὲ ἐσμεν καὶ ποῦ μέλλομεν μεθίστασθαι καὶ ποταπῇ ἢ ἀναχώρησις τοῦ κόσμου, ἢ ἀπάντησις τῶν
 35 ἀγγέλων, ἢ παράστασις τοῦ θεοῦ, ἢ ἀνάκρισις τοῦ κριτοῦ, ἢ ἀπόδοσις τῆς ἐκ δεξιῶν καὶ τῆς ἐξ εὐωνύμων παραστάσεως. τούτοις ὀρθρίζετε, τούτοις μελετᾶτε, ἐν τούτοις ἀναστρέφεσθε. ἤδη μαρτύρομαι ὑμῖν ἐνώπιον
 40 τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, ἵνα ἀξίως τοῦ ἐπαγγέλματος περιπατοῦντες μὴ

ἐκκλίνετε εἰς τὰ ἀριστερά, μηδὲ συληθῆτε
εἰς τὴν ἁμαρτίαν, μηδὲ δελεασθῆτε εἰς τὴν
παρρησίαν καὶ μέχρι γελοιάσματος, γωνιάσματος,
προσεγγίσεως παντὸς μέλους ἢ τινος
5 ἄλλου τῶν γνωρίμων ὑμῖν. βλέπετε, βοῶ,
καὶ βοῶν οὐ παύσομαι· τὰ ὦτα ἀνοίξατε καὶ
τὴν καρδίαν ἀκούετε καὶ σύνετε ἃ λέγω, καὶ
διαφυλάττεσθε ἀσινεῖς, κοπιῶντες ὑπὲρ ἡμῶν,
ὑπὲρ τῶν ἀσθενῶν, ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, ἵν'
10 ὡς ἐργάται τοῦ ἀμπελῶνος θεοῦ κομισήσθε
τὸν μισθὸν πολὺν καὶ ἄπειρον.

Ἦκουσταί μοι, ὡς ἀλογία γίνεται ἐξ ὑμῶν·
λέγετε γὰρ καὶ ἀποχωρίζετε καὶ ἀπο-
μερίζεσθε, “ζευγὸς ἐμὸν” φάσκοντες “καὶ
15 μὴ μιχθῇ μου ὁ χόρτος, καὶ τοῦτο καὶ τὸ
ἄλλο ἐμοὶ ὁρᾷ”. καὶ ταῦτα παραλυτικά εἰσι
τῆς καταστάσεως. τί λέγουσιν οἱ πατέρες;
ὅτι ἐνδέχεται μηδὲ πινακίδιον λέγειν τινὰ
ἴδιον, μηδὲ γραφεῖον, καὶ ὑμεῖς, ὡς ἡρξα-
20 σθε, ταχὺ διαμερίζεσθε, καὶ τὰ οἰκήματα
μεμερίσται καὶ ἡ ἀδελφότης. οὐχὶ τῷ ἐμῷ
θελήματι οἱ πάντες κάμνετε; οὐχὶ καὶ δι'
ἐμέ ἐστε ἐν τοῖς αὐτόθι; τί λοιπὸν ματαιο-
κοπεῖτε οἱ τοιοῦτοι; ἀλλ' εἰ καὶ ἐγένετο,
25 ἀπάρτι μὴ γένηται. ναί, τέκνα μου, ὑπο-
μνήσχω ὑμᾶς μετὰ παρακλήσεως, μηδὲ εἰκῇ
δράμωμεν καὶ πυκτεύσωμεν, ὡς εἰς ἀέρα
δέροντες, ἀλλ' ἐν πάσῃ ἀγαθῇ ἀναστροφῇ καὶ
ἐργῷ καὶ λόγῳ καὶ ἐπιτηδεύματι ἑαυτοῦς
30 κατευθύνωμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ
ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πα-
τρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

35

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΕΒ'.

Περὶ ἀκακίας, πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακκου-
δίῳ ἀδελφούς.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ἐξ ὅτε εἰσῆλθεν ὁ
οἰκονόμος, μὴ μαθόντες τὰ περὶ ὑμῶν, τέ-
40 κνα, ἀσχάλλομεν καὶ ἀδημονοῦμεν, τί καὶ
ποταπῶς περισφύζοισθε ὑγιαίνοντες ψυχικῶς
τε καὶ σωματικῶς. κἂν γὰρ ὧδε καθήμεθα,

3 κωδ. γωνιάσματος. 13 κωδ. λέγεται. 20 κωδ.
διαμερίζεσθαι. 26 κωδ. ἡκεῖ. 27 εἰς ἀέρα δέροντες]
Corpus pargem. II, σ. 111. ἀριθ. 17 ἐν ὑποσημ.

ὡς αὐτόθι ὄντες τὸ μεριμνᾶν ἔχομεν καὶ
ὁρᾶν ὑμᾶς κατὰ ψυχὴν. τοῦτο νύκτωρ καὶ
μεθ' ἡμέραν, τοῦτο πρὸς πᾶσαν ὥραν καὶ
ἁμαρτωλὸν εὐχὴν ἡμῶν, ἵν' ὁ θεὸς καὶ πα-
τὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρα- 5
καλῆται καὶ ἀγαθύνηται καὶ δυσωπῆται δι'
ἱκεσιῶν τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν
καὶ πάντων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ἐπὶ τῇ
σωτηρίᾳ καὶ ἀγαθοπρασίᾳ ὑμῶν. τίς ἄρα ἡ
κατάστασις ὑμῶν ἄρτι ἢ εὐκαταία καὶ ζηλωτὴ 10
καὶ εἰρηνικὴ καὶ φίλη ἡμῖν; πάντων ὑπα-
κουόντων καὶ πάντων ταπεινουμένων, καὶ
πάντων διαγωνιζομένων, ἀγρυπνούντων, ψαλ-
λόντων, προσευχομένων, ἐξαγγελλόντων, εἰ-
ρηνεύόντων, κοπιώντων, ὑποπιπτόντων, βια- 15
ζομένων, ὑπομενόντων, κατενευγμένων; ἐάν
γὰρ οὕτως ἐστέ, ὄντως οἰκεῖ ἐν ὑμῖν πνεῦμα
ἄγιον καὶ ὡς ἀληθῶς μαθητεύετε τῷ σω-
τῇρι καὶ τοῦ ἀγίου σχήματος οὐ νοθεύετε
τὴν σεβασμιότητα, καὶ τάχα ἕως τῆς εἰσόδου 20
τοῦ οἰκονόμου, ἐπεὶ οὐχ ὀλιγῶς ἀπεκατεστά-
θητε· νῦν δὲ χάριτι Χριστοῦ χρονισάντων
ὑμῶν, πάντως ὅτι ἐβεβαιώθητε καὶ ἐστηρί-
χθητε καὶ συνεστοιβάσθητε καὶ ἀπήρξασθε
παντὸς ἀγαθοῦ καὶ σωματικοῦ πράγματος. 25

Σὺ μὲν οὖν, τέκνον Ἀκάκιε, ἀκάκως πο-
ρεύθητι—“ἄκακοι γάρ”, φησί, “καὶ εὐθεὶς
ἐκολλῶντό μοι”—, ἔχων καὶ τὸ πανοῦργον τοῦ
ὄφους· ἐπειδὴ γὰρ ἀρχῶν εἰ ἄρτι καὶ κε-
φαλῇ, τὸν ἐμὸν ἐπέχων τόπον, ὅρα τοῖς 30
ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ἔσω καὶ τοῖς ἔξω τὰ
τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ἄκουε τέσσαρσιν
ἀκοαῖς σου, μὴ τις ἀδελφῶν ἐξ ἀφουλαξίας
ἐμπέσῃ εἰς κρημνὸν καὶ βάρανδρον ἁμαρτίας
ἐν τῷ μὴ προαναγγέλλειν σε, ἐν τῷ μὴ 35
διαμεριμνᾶν σε καὶ διαζητεῖν τοῦτον κάκεῖ-
νον. καὶ πῶς; φησί. σὺ ἀδελφέ, τί οὕτως
καὶ διατί τοιῶσδε οὐκ ἐπόρευθης; ἢ καὶ ἀπο-
δεχόμενος καὶ προσευχόμενος τοῖς ἀξίοις νόει
ἃ σοι λέγω· δῶψή γάρ σοι κύριος σύνεσιν. καὶ 40
πρὸς ὑμᾶς λέγω· ἴδοιμι οὖν πῶς αὐτῷ μέλλετε
ὑποτάσσεσθαι οἱ πάντες τῶν ἀδελφῶν, καὶ μά-

6 κωδ. παρακαλεῖται καὶ ἀγαθύνεται καὶ δυσω-
πεῖται. 15 κωδ. κοπιόντων. 21 ἀπεκατεστάθητε]
οὕτω μετὰ διπλῆς ἐν τῷ κώδικι αὐθήςως. 27 Ψαλμ.
κδ', 21 || κωδ. εὐθὺς.

λιστά γε οἱ πρῶτοι, ἐξ ὧν καὶ οἱ ἄλλοι συνέ-
 φονται· εἴ τι γὰρ ὁρᾷ ὁ ἔσχατος τοῦ πρὸ αὐτοῦ,
 τοῦτο καὶ ποιήσει. σὺ τε πάλιν, ἄββᾶ Διονύ-
 σιε, ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χει-
 5 ρῶν σου, θεοφιλῶς διεξάγων τοὺς ἀδελφούς
 τοὺς συγχάμοντάς σοι, ἐπερειδόμενος τῇ
 βουλῇ τοῦ Ἀκακίου, καὶ εἰρηνικᾶ ἐν πραύ-
 τητι ὁμίλει, ἔστιν ὅτε καὶ πληκτικόν· ἀλλ'
 οὐκ εἰσὶ τὰ τέκνα μου νωθρὰ καὶ παρει-
 10 μένα, μᾶλλον δὲ αὐτοκίνητα καὶ περιδέξια.
 πάλιν δὲ σὺ, τέκνον Εὐόδιε, οἰκονόμει καλῶς
 τὸν ἀδελφόν σου καὶ ἐν τῇ βουλῇ τοῦ
 Ἀκακίου τὸ ὁμόψυχον πρὸς πάντας κέκτησο,
 οὕτως ὧν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν, ὡς ἔσχα-
 15 τος τῇ προθέσει. κἂν τὸ πρωτεῖον ἔχῃς,
 καὶ ἐν οἷς ἂν λέγῃς καὶ πράττῃς, τὸν θεὸν
 πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχε, ἵνα διδῇς χάριν τοῖς
 ὁρῶσί σε, μηδ' αὖ παραφθείρων τὰ πράγ-
 ματα τοῦ μοναστηρίου. αὐτός, ἄββᾶ Γρηγό-
 20 ριε, ὡς ἀσχὸς ἐλαίου μεστὸς ἔσο εἰς τὴν
 ἀδελφότητα, ἐπὶ πάντας διοδεύων καὶ τοὺς
 πάντας εἰς χρηστότητα φέρων· ἱερεὺς θεοῦ
 φωτιστικὸς γὰρ εἶ καὶ φωτίζειν ὀφείλεις.
 ἔπειτα αὐτός, τέκνον ἄββᾶ Δωρόθεε, συμ-
 25 ψύχει τῷ Διονυσίῳ, καὶ ἐν δυοὶ σώμασι μία
 ψυχὴ ἔστω καὶ βουλὴ, ἵν' εὐφραίνωνται οἱ
 ἀδελφοί. βλέπετε, πῶς ὑμεῖς οἱ κελλαρίται
 ἵνα τὸν τῆς διακονίας μισθὸν λάβητε καὶ γὰρ
 ἀκούων τὰ περὶ ὑμῶν χαίρω. σὺ, τέκνον
 30 Ἡρακλᾶ, τὴν ἄμπελον ὡς ἄμπελον κυρίου
 ἐργάζου, πρὸ δὲ ταύτης σεαυτόν, ἵνα φέρῃς
 οἶνον κατανύξεως. καὶ ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν ἀδελ-
 φῶν τῇ αὐτῇ δυνάμει προσλέγομαι, καὶ παρα-
 καλῶ καὶ δυσωπῶ, τεκνία μου, οὕτως περι-
 35 πατήσατε, ἵνα χαρῶμεν εἰς τὸν αἰῶνα· περὶ
 γὰρ σοῦ, τέκνον ἄββᾶ Γεράσιμε, καὶ τῶν
 σὺν σοὶ ἐπὶ τὸ εἰσελθεῖν ὄντων, οὐκ ἔχω
 πολλὰ λέγειν, ἢ ἵνα συντομεύσῃτε καὶ εἰ-
 σίητε ἐνταῦθα. ὁ Χριστὸς ὑμᾶς φυλάττει,
 40 τέκνα ποθεινότατα, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς
 αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

2 τοῦ] κωδ. τὸν. 4 κωδ. ἔσω. 8 κωδ. ὁμίλει.
 12 κωδ. τῶν ἀδελφῶν. 17 διδῇς] οὕτως ἐν τῷ κώ-
 δικῃ· ὁ Θεόδωρος Στουδίτης χρῆται καὶ τῷ διδῆν. ὅρα
 κατήχ. σς'. 36 τῶν] κωδ. τοῖς. 39 κωδ. φυλάττει.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΕΓ'.

Περὶ ταπεινοφροσύνης πρὸς τοὺς ἐν τῷ
 Σακκουδίῳ ἀδελφούς.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἡ ἐμὴ ἐπιθυμία
 καὶ ἀνάπαυσις τί ἄλλο, ἢ τὸ ἀκούειν περὶ 5
 τῶν ἐμῶν τέκνων, ὅτι ὑγιαίνουν ἐν τῇ
 κατὰ θεὸν προκοπῇ καὶ μέντοι καὶ τῇ σω-
 ματικῇ εὐρωστίᾳ; ἐπεὶ οὖν τοῦτο εἰσελθόντες
 οἱ ἀδελφοὶ ἀπήγγειλαν, χαρὰς πόσης ὅτι οὐ
 γεγονάμεν ἔμπλεοι, δοξάζοντες καὶ εὐχαρι- 10
 στοῦντες τῷ περιφρουροῦντι ὑμᾶς κατὰ πάντα
 θεῷ, ἀδελφοὶ τιμιώτατοι; καὶ γε ἐγνώκαμεν
 μάλιστα διὰ τῆς ἀπαγγελίας τοῦ Ἐπιφανίου
 τὴν ἐνοῦσαν ὑμῖν τάξιν καὶ εὐθύτητα καὶ
 θεοπραγίαν· ἐδίδαξε γὰρ πρῶτον μὲν, ὅτι σὺ, 15
 τέκνον Ἀκάκιε, κατὰ σκοπὸν διώκεις καὶ περι-
 κρατεῖς τὸ ὅλον τῆς ἀδελφότητος διεγρηγερ-
 μένως καὶ γρηγόρως καὶ θεοσυνέτως, συμ-
 παρεδρεύοντα ἔχων καὶ τὸν καλὸν Γρηγόριον,
 εἰς διομάλισιν καὶ γαληνότητα τῶν δυσκο- 20
 λούντων καὶ κλυδωνιζόντων ἔσθ' ὅτε πραγ-
 μάτων· ἔπειτα ὅτι καὶ αὐτός, ἄββᾶ Διονύ-
 σιε, δι' ὃ εἶ φερωνύμως εἰπεῖν, νύσσεις
 ἑαυτὸν εἰς ἀγάπην θεοῦ καὶ εἰς θερμότητα
 πνευματικὴν, πατρικῶς καὶ μητρικῶς ὡς ἐγ- 25
 κόλπια τοὺς οἰκείους σου ἀδελφούς βρεφο-
 τροφῶν οἶονει καὶ περιέπων ἀμφοτέρω· εἶτα
 ὅτι καὶ σὺ, τέκνον Εὐόδιε, εὐοδοῦσαι ἐν
 κυρίῳ καὶ εὐοδα ποιεῖς κατενώπιόν σου τὰ
 ἀρεστὰ καὶ θεῷ καὶ ἡμῖν· ἔπειτα οἱ πάν- 30
 τες, κελλαρίτάι τε καὶ πρῶτοι καὶ δεῦτεροι
 καὶ μέσοι καὶ ἔσχατοι, ὡς ὑπὸ μιᾶς κεφα-
 λῆς καὶ μιᾶς ψυχῆς ἄγεσθε καὶ διεξάγεσθε,
 εἰρηνικῶς καὶ ὑποτακτικῶς τὰ πάντα καλῶς
 περαιούμενοι. ἐν τούτοις ἡ χαρὰ ἡμῶν, ἐν 35
 τούτοις ἡ προκοπὴ, ἐν τούτοις ἡ εὐελπία.
 καὶ ναί, ναί, τέκνα μου, καὶ ἀπὸ τοῦ παρόν-
 τος τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ἀναστρεφόμενοι φά-
 νητε ὅποιοί ἐστε, ἀνόθευτοι καὶ ἀκαπήλευτοι
 μαθηταὶ τοῦ κυρίου καὶ γνήσιοι υἱοὶ τῆς τα- 40
 πεινώσεώς μου, ἀποσφζόμενοι ὡς ἐν τῇ
 παρουσίᾳ καὶ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ, ὡς ἐν τῇ κατὰ
 πρόσωπον συντυχίᾳ καὶ ἐν τῇ διὰ τοῦ γράμ-

23 κωδ. νύσσεις. 35 κωδ. παιραιοίμενοι.

ματος. μὴ οὖν ἔστω τις παρεκτροπὴ ἢ παρά-
 κίνησις· ἀλλ' εἰ καὶ συμβαίῃ γενέσθαι, θάτ-
 τον εἴη προσεπανόρθωσις· καὶ γὰρ ἀνθρω-
 ποὶ ἔσμεν, σφάλμασιν ὑποκείμενοι. ἐάν τις
 5 μαχήσῃται, πάλιν πραῦνθήτω· ἐάν τις ἀντι-
 λογήσῃ, ταπεινωθήτω, ἢ καὶ γογγύσῃ, ἀλλὰ
 θάττον ἐξαιτήσῃ τὴν συγχώρησιν καὶ μά-
 λιστά γε ἐπὶ τῶν πρώτων καὶ τὴν εἰρήνην
 διωκόντων τὴν πραότητα καταλαμβάνεσθε.
 10 ἔστω σου ὁ λόγος, Ἀκάκιε, ἐν φόβῳ θεοῦ,
 καὶ πρό γε τοῦ λόγου τὸ φρόνημα καὶ ἀρ-
 χικὸν καὶ ὑποτακτικὸν καὶ θεωρητικόν, ἀλλὰ
 καὶ παρορατικόν, συγκαταβαίνων ἀλλὰ καὶ
 συνανερχόμενος, μὴ καταλύων τὴν τάξιν,
 15 ἦν περ ἔλαβες διὰ τῆς ἀπλότητος, ἀλλὰ μὴδὲ
 ὑπὲρ τὸ δέον ἀντιποιούμενος αὐτῆς διὰ τῆς
 μονοῤεπείας καὶ αὐτοθελήσεως καὶ αὐτοκρα-
 τορίας καὶ αὐθεντείας. μιμητὴν ἐμοῦ γενέ-
 σθαι οὐ τολμῶ σοι λέγειν, ἀλλὰ τῶν πατέ-
 20 ρων· ἐν τῷ γὰρ οὕτως σε περιπατεῖν εὖ
 ἔσθι, ὅτι πάντα καλὰ ἐνώπιόν σου φανή-
 σονται καὶ "Ἰῆρες ἄγριοι εἰρηνεύουσίν σοι",
 κατὰ τὸ τοῦ Ἰωβ λόγιον, οὐχὶ ἀνθρωποὶ
 καὶ ἀδελφοὶ ὁμόφυχοι. ἐάν σὺ οὕτως, πόσον
 25 ὀφείλουσιν ὅ τε ἄββᾶς Διονύσιος καὶ ὁ ἄββᾶς
 Εὐδόδιος καὶ οἱ λοιποὶ ὑποταχθῆναι; ἢ τάχα
 ὡς κηρὸς τῷ μαλάσσοντι, ὡς χαλκὸς τῷ
 τύπτοντι καὶ ὡς ἄλογον τῷ ἄγοντι.

Μὴ οὖν, τέκνα, ἀδολεσχήσητε, μὴδὲ ἀντι-
 30 λογήσητε, μὴδὲ ἐκζητήσητε κυριότητος καὶ
 πρωτοφανείας καὶ ἐρεσχελίας, εἰς τὸ παρὰ
 τῶν κοσμικῶν οὕτως ὑμᾶς λαμβάνεσθαι· ἀπο-
 δεδοκιμασμένα γὰρ εἰσιν ἀπὸ θεοῦ καὶ τῆς
 ταπεινώσεώς μου· ἐμοὶ δὲ καὶ τῷ θεῷ ἀγα-
 35 θὸν ἐστὶ προσκολλᾶσθαι ἀλλήλοις διὰ τῆς
 ταπεινώσεως καὶ τίθεσθαι ἐν κυρίῳ τὰς ἐλ-
 πίδας ὑμῶν, οὐκ εἰς ἀνθρώπους, τοῦ ἐξαγ-
 γελθῆναι πάσας τὰς αἰνέσεις ὑμῶν οὐκ εἰς
 τόδε χωρίον, οὐδ' εἰς τόδε ἀγρίδιον καὶ πό-
 40 λιν καὶ παροικίαν, ἀλλ' "ἐν ταῖς πύλαις τῆς
 θυγατρὸς Σιών", καθὼς ὁ θεὸς Δαυὶδ ἀνα-
 κράζει. ἔριδες καὶ ζῆλοι ἐν τοῖς κατὰ κό-
 σμον, φθόνοι καὶ πρωτοκλησίαι καὶ πρωτο-

καθεδραὶ ἐν τοῖς ματαιόφροσιν· ἐν ἡμῖν δὲ
 τὰ ἀντικείμενα, ὑπόπτωσις, μικρολογία, ἐσχα-
 τωσύνη, ἰλαρότης, πραότης, ἀμαχότης, τὸ
 τυπτηθῆναι, εἰ τύχοι, καὶ ῥαπισθῆναι καὶ
 ἐν τούτῳ στρέψαι καὶ τὴν ἄλλην σιαγόναν, 5
 ἢ ἀγγαρευθῆναι μίλιον καὶ ἀπιέναι δύο, ὡς
 ὁ διδάσκαλος ἡμῶν Χριστὸς λέγει. γινώτε οὖν
 τίνος ἐστὲ μαθηταὶ ἐκ τῶν οἰκείων ὑμῶν
 ἔργων· οἶδατε ὅτι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυ-
 10 ρίου καὶ θεοῦ ἡμῶν. διὰ τοῦτο πᾶσαν ἡμέ-
 ραν καὶ πᾶσαν ὥραν ταῦτα ἀναθεωρεῖτε καὶ
 ἐκζητεῖτε καὶ μεθοδεύετε, καὶ ἀντιφέρετε καὶ
 συλλαμβάνετε, πρὸς τὸ ὀρθοποδεῖν ὑμᾶς
 ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ θεοῦ, καὶ εἴη τὸ ὄνομα κυ-
 15 ρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν ἄρχεσθαι 15
 ὑμᾶς κρειττοτέρως πορεύεσθαι ἕως τοῦ
 αἰῶνος.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΕΔ'.

Παραίνετική πρὸς τοὺς εἰς Τὰ Καθάρα
 ἀδελφούς. 20

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, εἰ
 μὲν τῇ σωματικῇ ταύτῃ καὶ πρὸς μικρὸν
 διαστάσει συνείπετο καὶ ὁ κατὰ ψυχὴν δια-
 σπασμός, ἐθρήνησα ἂν ἐφ' ὑμᾶς πικρῶς,
 διαιρεθέντας ἐν τοῖς αὐτόθι, καὶ ἀπεκλαυσά- 25
 μην μακρὸν καὶ ἕως θανάτου τὸ τοιοῦτον
 ἀλγεινὸν πάθος καὶ ἀθεράπευτον, καὶ οὐδε-
 μία μοι παρηγορία οὐδὲ λόγος ἦν πρὸς ταῦτα,
 ἀλλὰ πάντα κατεβαλλόμεν ἂν, πάντα ἐποίουν,
 ἵνα συνηρμωσάμην ὑμᾶς πάλιν τῷ ἀδελφικῷ 30
 ὑμῶν σώματι καὶ περιήρθρωσα τοῖς ἄλλοις
 καὶ τηλικούτοις μέλεσιν. ἀλλ' ἐπεὶ οἰκονομία
 τὸ γεγονὸς καὶ ἐπέκτασις τεχνικὴ καὶ πλα-
 τυσμός πνευματικὸς καὶ προκοπὴ τοῦ ταπει-
 35 νοῦ ἡμῶν κοινοβίου, καὶ δόξα καὶ αἵνεσις 35
 εἰς θεόν καὶ καύχημα καὶ χαρὰ τῆς ἐμῆς
 ταπεινώσεως ἢ τοῦ πνευματικοῦ τέκνου, τοῦ
 ἀδελφοῦ ὑμῶν τε καὶ ἡγουμένου, ὥσπερ οὐκ
 ἐκεῖνος ἀλλ' οὐδ' ὑμεῖς συναπερράγητε, μέ-
 40 νετε δὲ ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν, οἱ πάντες 40
 κἂν εἰς τὰ πέρατα διαστῶμεν ἐν Χριστῷ
 Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. διὸ οὐ κλαίω, οὐδὲ

11/12 κωδ. ἀρχικόν. 17 κωδ. μονορεπείας. 22 Ἰωβ
 ε', 23. 33 κωδ. ἀποδοκιμασμένα. 40/41 Ψαλμ. W', 15.

4 κωδ. τήχει. 4/7 Ματθ. ε', 39, 42.

ποτνιῶμαι, οὐδὲ κατακόπτομαι, οὐδὲ κατατή-
χομαι οὔτε ἐφ' ὑμῖν, οὔτε ἐπὶ τοῖς ἐν τῷ Σακ-
κουδίῳ, οὔτε ἐν τοῖς ἄλλοις μοναστηρίοις,
ἀλλὰ χαίρω καὶ κατατέρπομαι ὁρῶν μου τὴν
5 προκοπὴν δι' ὑμῶν καὶ τὸ ἔργον μου πολυπλα-
σιαζόμενον διὰ τῆς εὐχῆς τοῦ κυρίου μου πα-
τρὸς καὶ πατρὸς ὑμῶν. καὶ ὡς εἰς οἰκοδομὴν
ὑμᾶς μᾶλλον πέμψας καὶ ὡς ἀποστολικούς
ἄνδρας, εἰς τὸ φωτίσαι πολλούς, καὶ ὡς ἐργά-
10 τας τῶν ἐντολῶν τοῦ κυρίου, γήθω καὶ ἀνα-
θάλλω καὶ ἐγκαλλωπίζομαι ἐν τοῖς ἐμοῖς τέ-
κνοις, κἂν ἐλεεινός εἰμι· εἰ δὲ καὶ δακρύω καὶ
στένω ἀδιαλείπτως (ἀληθὲς γάρ), ἀλλὰ ἄλλοις
τρόποις· ἐξ ἀγάπης γάρ μου ταπεινῆς καὶ στορ-
15 γῆς, κἂν ἀνάξιός εἰμι, φιλικῆς καὶ πατρικῆς
καὶ κηδεμονικῆς, τὸ μὲν διὰ τὴν σωματικὴν
στέρησιν (ὅποσα γὰρ ἂν εἴποι τις, ἐφίεται
καὶ ὁ πνευματικὸς πατὴρ καὶ τὰ πνευματικὰ
τέκνα καὶ σαρκὶ ἀλλήλους ὁρᾶν), τὸ δὲ διὰ
20 τὸ σῶμα ὑμῶν, ἵνα μὴ μόνον ὡς ἀπέλυσας,
ἀλλὰ καὶ μερίζοντας ἐνοικοδομήτε καὶ προσ-
θήκη τῶν εἰς ἀρετὴν ἐπιδόσεων.

Δεῦρο δὴ οὖν, τέκνα μου, φυλάσσετε τὰς
παρακαταθήκας ὑμῶν, ἃς παρελάβετε δι'
25 ὁμολογίας ὑμῶν ἐν ἐπιθέσει τῶν ἁμαρτωλῶν
μου χειρῶν κατενώπιον τοῦ βήματος τοῦ
Χριστοῦ, μέχρις ἂν ἐμπνέητε· καὶ δεύτερον,
καθὼς ὑμᾶς ἀπέταξα ἐν τοῖς αὐτόθι, γένοι-
σθε τῷ ἡγουμένῳ καὶ ἀδελφῷ μου καὶ τέ-
30 κνῳ στηριγμὸς καὶ πλουτισμὸς καὶ πλατυ-
σμὸς, πάντα ποιῶντες καὶ λέγοντες ἐπὶ συ-
στάσει τῆς οὔσης ἥ καὶ ἐπισυναγομένης ἀδελ-
φότητος· καὶ ὡσὰν φύραμα καλὸν ὅλους εἰς
ἑαυτοὺς ἀναζυμώσατε καὶ τῷ πυρὶ τῆς ἀγά-
35 πης ἐξοπτήσαντες ἄρτος ᾗτε ἡδὺς θεῷ τε
καὶ ἐμοὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν τῷ ἡγου-
μένῳ. καὶ μὴ λάβητε, τέκνα μου ἡγαπη-
μένα, τὸν καιρὸν εἰς ἀνάπαυσιν σωματικὴν
καὶ ἐκπλήρωσιν θεληματικὴν, ἀλλ' εἰς αἴνε-
40 σιν θεϊκὴν καὶ εἰς δόξαν εὐσεβῆ καὶ ἀνά-
παυσιν ψυχικὴν, καὶ μετὰ τοῦτο, ἐπεὶ εὐθυ-
νεῖται ὁ τόπος εἰς μετρίαν καὶ ἀρκοῦσαν
παρακλήσιν σωματικὴν· τότε γὰρ ἔξει τὸ ἀκα-

21 κωδ. ἐνοικοδομεῖτε. 24 κωδ. ἡμῶν. 36 κωδ. ἡμῶν.

τάχριτον ἢ παράκλησις, ἐὰν προηγουμένην
ἔχη τὴν πνευματικὴν ἀπόλαυσιν. καὶ ἰδοίμι
σε λοιπόν, ὦ τέκνον μου πεπονημένον Βαρ-
σανούφι, καὶ σέ, ὦ φίλτατόν μου τέκνον
Γεράσιμε, ὅπως ἔχοιτε περιπατῆσαι ἐν ὁσιό- 5
τητι καὶ δικαιοσύνῃ, ὑπὸ τῶν λόγων τυπού-
μενοι τοῦ ἀδελφοῦ ὑμῶν καὶ ἡγουμένου καὶ
ὁμοψυχοῦντες αὐτῷ ἐν πᾶσι καὶ τρέχοντες
εἰς δόξαν αὐτοῦ πνευματικὴν, καὶ εἰρηνεύον-
τες πρὸς ἀλλήλους καὶ ὑποτασσόμενοι θά- 10
τερος θατέρῳ· οὐχ οὕτως γὰρ ἔπεμπεν ὁ
δεσπότης ἡμῶν Χριστὸς ὁ θεὸς τοὺς μαθη-
τάς αὐτοῦ; “καὶ ὁ ἕτερος αὐτῶν”, φησὶν,
“ἤρεϊτο ὑποταγῆναι τῷ μείζονι”. δέον λοιπόν
ἐν ἀγάπῃ ὑποτάσσεσθαι σε τῷ Βαρσανουφί 15
καὶ ὑμᾶς τοὺς λοιποὺς φωστῆρας μου, θεὸν
ἐν πᾶσιν οἱ πάντες πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες,
τὸν τῆς δόξης κύριον, ἀναμνημονεύοντες τὸν
θάνατον καθ' ἡμέραν καὶ ὡς παρόντας λο-
γιζόμενοι τοὺς ἀγγέλους, καὶ τὴν ἀπόθεσιν 20
τοῦ σκήνους καὶ τὴν ἐκ τοῦ κόσμου ἐκδη-
μίαν, καὶ τὴν εἰς θεὸν ἐνδημίαν, τὸ φοβε-
ρώτατον λογοθέσιον, τὸ ἀπαραλόγιστον κρι-
τήριον, τὸν ἀποφατικὸν λόγον τοῦ μονογενοῦς
υἱοῦ καὶ θεοῦ ἡμῶν πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς 25
μὲν, ὧν πρῶτος εἰμί ἐγώ, “πορεύεσθε ἀπ'
ἐμοῦ εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμέ-
νον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ”·
πρὸς δὲ τοὺς δικαίους, μεθ' ὧν καὶ ὑμεῖς,
“δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου κλη- 30
ρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν
ἀπὸ καταβολῆς κόσμου”. πρὸς ταῦτα οὐδὲν
ὁ κόσμος, οὐδὲν ἢ ἐπίγειος χαρά, οὐδαμινῇ
ἢ ἀνθρωπίνῃ δόξα, ὁ καλλωπισμὸς τῶν ἱμα-
τίων, ὁ μυρισμὸς τῶν ἀρωμάτων, ὁ χορτα- 35
σμὸς τῶν βρωμάτων, ὁ ἐμπλησμὸς τῶν πο-
μάτων, τὰ μαγγανεύματα τῶν μαγειρευμά-
των, αἱ κραιπάλαι, αἱ οἰνοποσίαι, αἱ ἀδηφα-
γίαι, αἱ ὀλλύμεναι ἡδοναὶ πᾶσαι καὶ ἄχρηστοι.

Ἵμεῖς οὖν, τέκνα μου, χορτάσατε τὸν 40
θεὸν καὶ τὰ θεῖα καὶ οὐράνια· μεθύσατε τὰ
τοῦ πνεύματος ὑπὲρ κόρον, ἀπολαύσατε τὰ

26/28 Ματθ. κε', 41. 30/32 Ματθ. κε', 34. 39
ὀλλύμεναι ἡδοναί] Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης ἐν τῷ Θησαυρῷ
τοῦ Ἐρ. Στεφάνου, ἐκδ. Didot, τ. V. σ. 1895 || κωδ. ὀλυ-
μέναι.

ὄντως ἡδέα καὶ γλυκερά ὑπὲρ μέλι καὶ κη-
ρίον, τὰ λόγια τῆς χάριτος· καλλωπίσασθε
τῇ ἀγνείᾳ, διακοσμήθητε τῇ ἐγκρατείᾳ, πλου-
τήσατε τῇ εὐπραξίᾳ, δοξάσθητε τῇ ταπεινο-
5 φροσύνῃ, ἀνέλθετε εἰς οὐρανούς τῇ ἀπαθείᾳ,
μεγαλύνετε τὸν κύριον σὺν τοῖς ἀγγέλοις,
τοξεύσατε τὸν ἀντίπαλον τῇ θεοφοβίᾳ, ἀρι-
στεύσατε μετὰ τοῦ ἁγίου Δαυὶδ, τῇ τρια-
δικῇ ἐπικλήσει ὡς τρίλιθον πέμποντες κατὰ
10 τοῦ νοητοῦ Γολιάθ τὴν ἁγίαν προσευχὴν
ὡμῶν, πάντοτε φωτιζόμενοι, πάντοτε καθαι-
ρόμενοι, πάντοτε οὐρανιούμενοι, ἵνα εἴρηται
καὶ πρὸς ὑμᾶς ὡς ἀπὸ στόματος κυρίου,
“ὁμεῖς οὐκ ἐστέ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου”,
15 προσευχόμενοι καὶ ὑπὲρ τῆς ἐμῆς ἀναξιώτη-
τος, ἵνα μὴ καταπίῃ με τέλεον ὁ πειράζων,
ἵνα λάβω ὅπλα δικαιοσύνης, ἵνα περιφράξω-
μαι ἔργοις εὐσεβείας, ἵνα προπορεύωμαι ὑμῶν,
εἰ καὶ τολμηρὸν εἶπεῖν, μωσαϊκῶς, ἵν’ ἐπά-
20 ρω ὁσίας χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογι-
σμοῦ ἀπὸ προσώπου τῶν Ἀμαληκιτῶν δαι-
μόνων, ἵν’ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τῆς
ἐπαγγελίας τῶν ἀγαθῶν ἐπιτηδευμάτων. ἀλλὰ
πολύ καὶ ὑπὲρ ἐμὲ τὸν ἄσωτον καὶ ἀπε-
25 γνωσμένον τὸ αἵτημα· πλὴν οὐ κακὸν ἐπε-
θύμησα, οὐδ’ ἵνα εἰς κακὸν εὐχησθε ἡτη-
σάμην. σώσαι ὑμᾶς Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν,
καὶ σώσαι ἡμᾶς καὶ πάντας τοὺς ὧδε
κάκεισε καθηζομένους ἀδελφούς ἡμῶν τῇ
30 προσευχῇ τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν,
καὶ σώσαι εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν
ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΕΨ’.

35 Περὶ ἀγάπης καὶ ἐξόδου ψυχῆς· πρὸς
τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίῳ ἀδελφούς.

Ἀδελφοί καὶ πατέρες. εὐαποδέκτως ἔχων
πρὸς τὰ τίμια ὑμῶν γράμματα πάνυ, ἀδελ-
φοί μου τιμιώτατοι, ἀπολογία πρέπουσαν
40 ἔχοντα διὰ συντετριμμένης καρδίας καὶ πνεύ-
ματος ταπεινώσεως, καὶ ἐν τῷ λυπηθῆναι

1 γλυκερά - - κηρίον] Ψαλμ. ιη', 11. 14 πρὸλ.
Ἰωάνν. ιε', 19. 17 ὅπλα δικαιοσύνης] Ῥωμ. ε', 13.
18 ἵνα προπορεύωμαι - - μωσαϊκῶς] Ἐξὸδ. λδ', 1.

ὡμᾶς ὄντως εὐφράνθη, διότι πίστεως καὶ
ἀγάπης σημεῖον τὸ τοιοῦτον οὐκ ἔφ’ ὑμῖν
μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπ’ ἐμοὶ τῷ ἀθλίῳ πατρί.
“ὄν γὰρ ἀγαπᾷ”, φησί, “κύριος, καὶ παι-
δεύει μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱόν, ὃν παραδέχε- 5
ται”. συγχωρήσαι ὑμῖν ὁ θεὸς καὶ πάλιν λέγω
καὶ ἀλύπως πρὸς τὸ ἐξῆς ἔχειν ἐχομένους τῆς
φροντίδος καὶ ἐπιμελείας ὑμῶν. ἀλλὰ δεῦρο
ἐλθωμεν καὶ ἐπὶ καθολικῆς κατηχήσεως.

Γινώσκετε τοίνυν ἀληθῶς, ὧ τέκνα μου 10
ἡγαπημένα, ὅτι οὐκ ἐν ἡμέρᾳ, οὐκ ἐν νυκτί,
οὐκ ἐν ὥρισμένῃ ὥρᾳ ἄλλη τις εὐχὴ μοι
ὑπάρχει προαρχομένη καὶ ἀπολήγουσα, ἢ τὸ
ὡμᾶς σφύζεσθαι, διατηρουμένους, τῇ σκέπῃ
τοῦ θεοῦ καὶ τῇ εὐχῇ τοῦ πατρὸς μου καὶ 15
πατρὸς ὑμῶν, ἀσινεῖς καὶ ἀπροσκόπους ἐν
ἅπασιν πράγμασιν. ἐν τούτῳ καὶ ὁ πόνος μου
καὶ ἡ ἀδολοσχία, μᾶλλον δὲ ἡ ζωὴ καὶ ὁ
θάνατος, προσθήσω δὲ ὅτι καὶ ὁ πλοῦτος
καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ χαρὰ καὶ ἡ λύπη· καὶ 20
οὐδὲν ἄλλο μοι περισπούδαστον, τέκνα μου,
καὶ ἐπιθυμητόν, ἢ τὸ ὑμᾶς κερδῆσαι καὶ
ὡμᾶς τελειῶσαι καὶ ὑμᾶς παραστῆσαι θεῷ
ζῶντι θυσίαν καθαρὰν καὶ ἄμωμον. ἀλλ’ οὐ-
πω ἡξίωμαι, οὐπω πέφθακα εἰς τηλικούτον 25
μέτρον, πλὴν ὅτι ἐφίεμαι καὶ ἀγωνιῶ καὶ
στέργω, δυναμοῦντος θεοῦ καὶ συνευδοκούν-
των ὑμῶν καὶ συνερχομένων καὶ συνεπομέ-
νων μοι. ἀμήτωρ ἐγὼ καὶ ἀπάτωρ καὶ ἀγε-
νεαλόγητος· ὡς παραφρονῶν λέγω. εἰ δέ τις 30
ἔρωτᾷ με, πόθεν ἥρξμαι, ἀποκρινοῦμαι ἐξ
ὡμῶν γενεαλογεῖσθαι· καὶ γὰρ αὐτοὶ μου πα-
τήρ καὶ μήτηρ καὶ ἀδελφοί μου καὶ τέκνα·
πρὸ δὲ ὑμῶν πατήρ μου καὶ πατήρ ὑμῶν
ὁ γεννήσας με πνεύματι, ἐπεὶ πρό γε τού- 35
του, εἰ καὶ τολμηρὸν εἶπεῖν, ὁ θεὸς ὁ πα-
τήρ πάντων καὶ δεσπότης. μιμητὴς ὀφείλω
τοίνυν γενέσθαι θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁμεῖς τῶν
ἀποστόλων. ἡγάπησε καὶ ἡγαπήθη, καὶ το-
σοῦτον, ὥστε τὸ οἰκεῖον αἶμα κενῶσαι τοὺς 40
ἁγίους μαθητάς, κατὰ ἀφομοίωσιν ἐκείνου,
ὕπὲρ τῆς ὁμολογίας τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ· τὰ
γὰρ σωματικά τοῖς σωματικοῖς παρωμοίωται.
Ἀγαπήσατέ με, τέκνα μου, καὶ ὁμεῖς,

καθὼς καὶ γὰρ ἡγάπησα ὑμᾶς, καὶ ἁμαρτωλὸς
 εἰμι, καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθῃμι ὑπὲρ ὑμῶν·
 καὶ γὰρ ὁ ἔρως μου ὑμεῖς ἐστε καὶ γλυκα-
 σμὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία. μὴ νομίσητε εἰκαι-
 5 λογίαν εἶναι τινα ῥημάτων ταῦτα, ἀλλὰ πι-
 στεύσατε κατὰ τὸν λόγον εἶναι καὶ τὴν ῥυ-
 παρὰν καὶ ἀκάθαρτόν μου καρδίαν. καὶ εἰ
 δοκιμὴν ζητεῖτε, οὐχ εὐρήσετε· καὶ ἄρα εὐ-
 ρήσητε, ἐξεστηκὼς εἰμι καὶ ἡλλοιωμένος,
 10 ἀλλ' οὐ τὴν καλὴν ἀλλοίωσιν. σκέπτεσθε δὲ
 ὑμεῖς τὰ γινόμενα καὶ ὡς οἶδατε συμβιβάζετε
 αὐτὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, καὶ τὸ λοιπὸν
 ἀγωνίζεσθε, τέκνα μου, καὶ τρέχετε τῷ πνευ-
 ματικῷ δρόμῳ, ἄνω ἐπαίροντες τὰ ὄμματα
 15 τῶν διανοιῶν ὑμῶν, ἀνασκοποῦντες τὰ οὐ-
 ράνια, ἀναθεωροῦντες τὰ αἰώνια, ἀναζητοῦν-
 τες ἐκάστοτε πῶς καὶ πότε· ἄρα ἐν χει-
 μῶνι, ἐν θέρει, ἐν ἡμέρᾳ ἢ ἐν νυκτί, ἐν
 γῆρῃ ἢ ἐν νεότητι, ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἢ
 20 ἐν τῷ μέλλοντι, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἢ τῇ
 ὥρᾳ· καὶ γε μᾶλλον ὑπὲρ πάντα τὸ ἔσχατον
 καὶ ἀληθινὸν ἔχει, ὁ θάνατος. ἔρχονται οἱ
 μερισταὶ τῆς ψυχῆς, παραγίνεται ὁ ἀντίδι-
 κος ἐχθρὸς. λογοθετεῖτε τὰ πρακτέα καὶ
 25 ῥητέα· τελεῖται νίκη ἢ ἥττα. καὶ τούτοις
 ἑαυτοὺς κατασφαλίζόμενοι οὐ μὴ ἔσησθε εὐ-
 κολοὶ πρὸς ἁμαρτίαν, οὐ μὴ ἐμπέσητε εἰς
 τὸν βόθρον τῆς κακίας, ἀλλὰ ἴδοιτε τὰ ἀγα-
 θὰ τῆς ἄνω Ἱερουσαλὴμ πάσας τὰς ἡμέρας
 30 τῆς αἰωνίου ζωῆς ὑμῶν.

Ἐχεσθε τοίνυν καὶ τῶν σωματικῶν ἔρ-
 γων· διασπουδάζετε ἐν ἀμφοτέροις· στόματι
 ὑμνεῖτε θεόν· γλώσσῃ λαλεῖτε ἀλήθειαν· χει-
 σὶν ἐργάζεσθε τὸ κατὰ δύναμιν· ποσὶ περι-
 35 πατεῖτε εἰς ὁδὸν εἰρήνης· ὅλον ὑμῶν τὸ σῶμα
 ἅγιον καὶ τὰ μέλη μέλη Χριστοῦ. "ἄρας οὖν
 τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ", φησί, "ποιήσω πόρνῃς
 μέλη; μὴ γένοιτο". διὰ τοῦτο φεύγετε τὴν
 παρῥησίαν· μὴ τις πληγῇ, μὴ τις μωμηθῇ,
 40 μὴ συγκοιτάσῃ νέος νέω· εἰδ' οὖν ἀλλὰ μηδὲ
 γέρον γέροντι, καὶ μάλιστα ἄρτι ἐν τῷ κα-
 λοκαιρίῳ, μὴ ἐν στιβάσει χόρτων, μὴ ἐν ὑπο-

σκήῳ δένδρῳ, μὴ ἐν ἀποκρύφῳ τόπῳ. "οἱ
 ὀφθαλμοὶ κυρίου μυριοπλασίως ἡλίου φωτει-
 νώτεροι", ὡς γέγραπται, "ἐπιβλέποντες ἐπὶ
 πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων καὶ κατανοοῦντες εἰς
 ἀπόκρυφα μέρη". μὴ γελοιάζετε ἄσεμνα· μὴ 5
 συνεγγίζετε ὁμιλοῦντες ἢ καθεζόμενοι· μὴ
 ἐκθερμαίνετε τῇ συνεχείᾳ σάρκες σάρκας·
 μὴ λαμβάνετε χορτασμοὺς κοιλίας· μὴ πί-
 νετε οἶνον (συμβουλευτικῶς λέγω) οἱ ὑγιαί-
 νοντες· καὶ γὰρ τοῦτο αἰτησαμένων ἀδελφῶν 10
 γέγονεν· οὐκ οἶδα εἰ μὴ κατὰ ἀδυναμίαν ἔρ-
 γου, ἢ κατὰ ἀσιθνήτειαν. ἀρκοῦσι τὰ ἔσθθεν
 κύματα· ἀρκεῖ τὸ φυσικὸν πῦρ· ἀρκεῖ ἡ φλόξ
 τῆς κινήσεως. εἰ δὲ βάλλοις τὸ οἰνικὸν πῦρ,
 ἐκκαυθήσῃ καὶ ἐμπρησθήσῃ ἐμπρησμόν τὸν 15
 ὀλέθριον· οὐ φέρει γὰρ ἡ σάρξ· κινεῖται,
 ἀναβράζει, ζητεῖ τὰ οἰκεῖα· ἀναγκαζομένη
 χωρεῖ κατὰ σκοτούς. διὰ τοῦτο "ἄρσενες ἐν
 ἄρσεσι", φησὶν ὁ ἀπόστολος, "τὴν ἀσχημο-
 σύνην τελοῦντες"· διὰ τοῦτο ἕκαστος ἐκκαίεται 20
 ἐν τῇ ὁρέξει τοῦ πλησίον· "τὰ γὰρ κρυφῇ
 γινόμενα ὑπ' αὐτῶν", πάλιν φησὶν, "αἰσχρόν
 ἐστὶ καὶ λέγειν"· φθάζει γὰρ καὶ εἰς ἀλογω-
 τέρας ὁρμὰς καὶ παρασυμβλήσκειται τοῖς κτή-
 νεσι τοῖς ἀνοήτοις ὁ ἀλόους, καὶ οὕτω λέ- 25
 γοιμι τὸ χαλεπώτατον πάθος, καὶ ἐν ἡμῖν
 αὐτοῖς δὴ καὶ μονομερῶς πορνεῖον ἐκτὸς
 ἐτέρου σώματος.

Βλέπετε, τέκνα μου, ἀναγγέλλω ὑμῖν καὶ
 προασφαλίζομαι, προκηρύττω καὶ προφητεύω. 30
 ἔστησεν ὁ θεὸς ἡμέραν ἐτάσεως· κρινεῖ καὶ
 παραδώσει εἰς τὰ ἀνήκεστα βασανιστήρια μετὰ
 δαιμόνων τὰ αὐτὰ ἐργαζομένους. προφθάσατε
 τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει, φανεροῦντες τὰ
 ὑποβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ διαβόλου τῷ ἀββᾶ 35
 Ἀκακίῳ, πάντα ἐν εὐσχημοσύνῃ ποιοῦντες,
 μετρίως τοὺς ὕπνους λαμβάνοντες, ἀγρυ-
 πνοῦντες αὐτὸν τὸν ὀλίγον κανόνα ὑμῶν καὶ
 θᾶπτον ἐξεγειρόμενοι οἱ πάντες καὶ παριστά-
 μενοι. καὶ μακάριοί ἐστε· ἐὰν εὖρῃ ὑμᾶς ὁ 40
 κύριος οὕτως ποιοῦντας, ἀποδώσει ὑμῖν τὴν
 βασιλείαν τὴν αἰώνιον. ἵνα δὲ καὶ τοῦτο εἰ-

2 κωδ. τίθῃμι. 24 κωδ. λογοθετεῖται τὰ πρα-
 κτεῖα. 25 κωδ. ῥητεῖα. 29 ἄνω Ἱερουσαλὴμ] Γα-
 λάτ. δ', 26. 36/38 Κορινθ. 1, ε', 15.

2/5 Σειράχ κγ', 19. 15 κωδ. ἐμπρησμόν. 18/20
 Ῥωμ. α', 27. 21/23 Ἐφεσ. ε', 12. 24 παρασ. τ.
 κτήνεσι τ. ἀνοήτοις] Ψαλμ. μη', 13, 20. 32 κωδ. ἀνί-
 κεστα.

δῆτε, ὅτι ὁ ταπεινὸς Ταράσιος ἀπέδρασεν,
ἀλλ' ἐφάνέρωσεν ἑαυτὸν καὶ πάλιν ἀνθυπο-
στρέψας διὰ γραμμάτων αὐτοῦ, πολλῆς τα-
πεινώσεως γέμων. ὁ κύριος καὶ πατήρ μου
5 καὶ πατήρ ὑμῶν πολλὰ ὑμᾶς προσαγορεύσει,
ὁ οἰκονόμος, ὁ παροικονόμος, ὁ πρωτοπρε-
σβύτερος καὶ πρὸ τούτων ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν,
ὁ ἡγούμενος τῶν Καθαρά, ἔπειτα πᾶσα ἡ
ἀδελφότης. ὁ κύριος φυλάξαι ὑμᾶς ἐν εἰ-
10 ρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ ἀεί, ἀδελφοὶ τιμιώτατοι,
ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΕΣ'.

Περὶ τῆς πνευματικῆς ἡμῶν ἀθλήσεως
πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίῳ ἀδελφούς.

15 Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. χαιρετίζω ὑμᾶς
καὶ νῦν διὰ τῆς τῶν γραμμάτων προσκυνή-
σεως, ἡγαπημένα καὶ περιπόθητά μου τέ-
κνα, καὶ προσαγορεύω, ἕνα ἕκαστον ἀспа-
ζόμενος καὶ περιπτυσσόμενος. ἐρωτῶ δέ,
20 πῶς τὰ καθ' ὑμᾶς ἔχει; πῶς ἡ εἰρήνη τοῦ
θεοῦ φρουρεῖ ὑμᾶς; πῶς ὁ φόβος τοῦ κυρίου
ἀγνίζει ὑμᾶς; πῶς τὰ δικαιώματα αὐτοῦ εὐ-
φραίνει τὰς καρδίας ὑμῶν; πῶς ἡ τῆς εὐτα-
ξίας ἀρμονία συμβιβάζει ὑμᾶς; πῶς ἡ εἰλι-
25 κρινῆς πίστις βεβαιοῖ ὑμᾶς; πῶς ἡ θεοκύ-
ρωτος ὁμολογία τῆς ὑποταγῆς ὑμῶν συνάπτει
ὑμᾶς; πῶς ἡ ἀνυπόκριτος ὑπακοὴ ἀνυφοῖ ὑμᾶς;
πῶς ἡ χριστομίμητος ταπεινοφροσύνη, ἡ εἰ-
σοδος καὶ ἡ ἔξοδος ὑμῶν, ἡ τροφή καὶ ὁ
30 πότος ὑμῶν, ἡ ὀλιγοσυντυχία καὶ ἀκραυγία
ὑμῶν, ἡ ἐξαγόρευσις καὶ ἡ ἀνάστασις ὑμῶν;
εἶτα, πῶς καὶ τὰ κατὰ χεῖρα ἔργα ὑμῶν;
πῶς ἡ δύναμις τῶν τιμίων ὑμῶν μελῶν;
πῶς ὁ θερισμὸς τῶν πολυσπόρων χωρῶν;
35 ἤρξασθε, ἐμεσάσατε, ἐπληρώσατε; ἀπαγγεί-
λατε οὖν, ἐπιφθέγξασθε, ὅτε ἀπόκρισιν οἱ
πρῶτοι, οἱ μέσοι, οἱ τελευταῖοι· εὐφράνατέ
με τὸν δέιλαιον, τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα
ὑμῶν· καὶ γὰρ ἐν μερίμνῃ ἐσμέν, περιτρώ-
40 ζουσιν ἔχοντες καὶ τὴν καρδίαν καὶ ἐναγώ-
νιον, ἀδολεσχοῦσαν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ μετα-

στάσει καὶ ἐπὶ τῇ ἀπολήψει τῆς σωματικῆς
ὑμῶν ἀναχωρήσεως. μή ποὺ τις ἀτακτεῖ;
μή ποὺ τις ἀφηνιάζει, ἀπογογγύζει, φιλο-
σαρκεῖ, παρρησιάζει; μή ποὺ τινες φιλιά- 5
ζουσι μετὰ τοῦ διαβόλου, ἐπὶ τὸ αὐτὸ συ-
νεδριάζοντες, οἷον κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ
τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ λέγοντες "διαρρήξωμεν
τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν καὶ ἀπορρήψωμεν ἀφ'
ἡμῶν τὸν ζυγὸν τῆς ὑποταγῆς ἡμῶν"; ἀλλ'
"ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτοὺς 10
καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. τότε λα-
λήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ
θυμῷ αὐτοῦ ταραξεί αὐτούς· ἐγὼ γὰρ κατε-
στάθην" ἐφ' ὑμᾶς, ἐξ ἐκουσίας ἐπιδόσεως
ὑμῶν καὶ ἐθελουσίῳ δουλώσεως ὑμῶν, διαγ- 15
γέλλειν ὑμῖν τὸ πρόσταγμα κυρίου. καὶ διὰ
τοῦτο ταῦτα λέγω, διὰ τοῦτο ἀσφαλίζομαι,
διὰ τοῦτο τὴν ἐρχομένην ῥομφαίαν προα-
ναγγέλλω. οὐδεὶς οὖν φεύξεται τὴν κραταιὰν
χεῖρα τοῦ θεοῦ· οὐδεὶς οὖν δύναται λύσαι 20
ἑαυτόν, οὐτ' ὑπ' ἀνθρώπου, οὐτ' ὑπ' ἀγγέλου,
ἀπαξ δεθεὶς διὰ τῆς ἀποτακτικῆς ὁμολογίας.
τὰ φάρμακα κείσθωσαν διὰ τοὺς νοσοῦντας·
εἰ δὲ μή γέ τις νοσηλεύεται, χάρις τῷ ἰα-
τρῷ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν 25
θεῷ. ἐκοπιάσατε καὶ γε κοπιᾶτε, ἡδύλασθε
καὶ γε ἀθλεῖτε ὑπομένοντες τὸν κύριον ἐν
τῇ ἀσκήσει ὑμῶν, ἐν τῇ ὑποταγῇ ὑμῶν, ἐν
τῇ κοπῇ τῶν θελημάτων ὑμῶν, ἐν τῇ συμ-
βαίνουσῃ στενώσει τῶν ἐπιθυμιῶν ὑμῶν. μή 30
οὖν ἀπολέσητε τὰ προειργασμένα· ἀλλ' ὥσπερ
σπείρετε ἐν δάκρυσιν, ἐν στεναγμοῖς, ἐν κα-
τηφείᾳ, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, οὕτως θερίσετε
ἐν ἀγαλλιάσει τότε, ὅτε ἀποδιδεῖ ἐκάστῳ
κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ὁ τῶν ὅλων κριτής. 35
"ἄκουε οὐρανέ", φησὶν, "καὶ ἐνωτίζου γῆ,
ὅτι κύριος ἐλάλησε", μή ὅτι γε, ἀδελφοὶ μου,
"υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δὲ με
ἠθέτησαν"; μή ὅτι "ἔγνω βούς τὸν κτησά-
μενον καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐ- 40
τοῦ, Ἰσραὴλ δὲ με οὐκ ἔγνω καὶ ὁ λαός μου
οὐ συνῆκεν"; ἀλλ' "οἱ υἱοὶ σου ὡς νεόφυτα

9 κωδ. φυλάξει. 22/23 δικαιώματα-καρδίας| πρβλ.
Ψαλμ. ιη', 9.

5/14 Ψαλμ. β', 3-5. 8 κωδ. ἀπορρήψωμεν.
34 ἀποδιδεῖ| ὅρα σ. 193, 17 διδῆς καὶ κατ' ἡ. σς' διδεῖν.
36/39 Ἡσαίου α', 2. 38 ἀπόγρ. ὕψουσα. 39/40
Ἡσαίου α', 3.

ἐλαίων κύκλῳ τῆς τραπέζης σου" (πνευμα-
τικῶς λαμβανόμενα) καὶ "ἰδοὺ οὕτως εὐλογη-
θήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον".

Ἀκούετε τοίνυν, παρακαλῶ. τὸ αὐτὸ φρο-
5 νεῖτε, τῷ αὐτῷ στοιχεῖτε, ἐν τῇ τοῦ προη-
γουμένου ὑμᾶς ὁδηγίᾳ ἐπόμενοι, ὡς καθ' ἡμέ-
ραν ἀποθνήσκοντες, μὴ διὰ βρῶμα ἢ πόμα
ταρασσόμενοι, ἢ παροξυνόμενοι, ἢ γογγύζον-
τες. τί λέγει ὁ ἀπόστολος; "εἰ διὰ βρῶμα
10 σκανδαλίζεται ὁ ἀδελφός μου", φησίν, "οὐ
μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν
ἀδελφόν μου σκανδαλίσω". μὴ γέννησθε υἱοὶ
ἀπειθείας, μὴ γέννησθε υἱοὶ πορνείας, μὴ
γέννησθε τέκνα ὀργῆς, τέκνα ἁμαρτίας, κρύ-
15 πτοντες τὰ πάθη καὶ ἐν τόποις ἐν οἷς οὐκ
ἐπισκοπεῖ ὁ κύριος, ὑπὸ τὸ τῆδε ἢ τῆδε
δένδρον, ἢ ὑπὸ τὸ δάσος, ἢ τὴν ἄμπελον,
ἢ ὑπὸ κτίσμα, τὸν θεὸν παροργίζοντες διὰ
τῆς ἀσελγείας καὶ ὥσπερ διὰ τὴν ἁγίαν
20 Σωσάνναν οἱ μωροὶ πρεσβύτεροι κατακρινό-
μενοι θανάτῳ αἰωνίῳ. ἄνω τὰς καρδίας ὑμῶν,
ἄνω τὸν ὀφθαλμὸν ὑμῶν. "θεὸς ἐκδικήσεων
κύριος. οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐ-
τοῦ· πάντα γυμνά καὶ τετραχλησμένα. τοῖς
25 ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ". τίς οὖν μὴ φρίξει; τίς μὴ
ἐκσταθῇ; τίς μὴ ἐξαγγείλῃ; τίς μὴ ὑποταγῇ;
τίς μὴ ἑαυτὸν μέχρ' αἵματος; διὰ τοῦτο
σύ, τέκνον παροικονόμε, ἐν συνέσει καὶ
εὐλαβείᾳ ἡγοῦ τῶν πάντων· ἔπειτα σύ, τέ-
30 κνον μου Ἀχάκιε, καὶ οἱ λοιποὶ πρῶτιστοι.
ἵνα δὲ καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς γνῶτε, ὅπως ἔχει,
χάριτι Χριστοῦ ὑγιαίνομεν. ὁ δὲ θεὸς τῆς
εἰρήνης, ὁ πάντοτε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπιτιθεὶς
ἡμῖν, φυλάξαι καὶ στηριῖξαι καὶ βραβεύσαι
35 τὴν ζωὴν ὑμῶν, τὴν διαγωγὴν ὑμῶν, καὶ ἐν
καιρῷ εὐθέτῳ καταξιώσαι ἡμᾶς τῇ εὐχῇ τοῦ
πατρὸς μου ἀπολαυεῖν ὑμᾶς ἅπαντας ὑγιαί-
νοντας ψυχῇ καὶ σώματι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ

1/2 Ψαλμ. ρκζ', 3, 4. 4 κῶδ. τῷ αὐτῷ 4/5 Φιλιπ.
γ', 16. Κορινθ. 2, ιγ', 11. 5 κῶδ. τὸ αὐτὸ. 7 καθ' ἡμ.
ἀποθνήσκοντες] πρβλ. Κορινθ. 1, ιε', 31. 9/12 Κορινθ.
1, η', 13. 13 υἱοὶ ἀπειθείας] Ἐφεσ. β', 2. ε', 6. Κολοσ. γ',
6 || υἱοὶ πορνείας] Ὡσηε' α', 2. β', 4 «τέκνα πορνείας». 14 τέ-
κνα ὀργῆς] Ἐφεσ. β', 3. 22/23 Ψαλμ. ιγ', 1. 23/25
Ἐβρ. δ', 13. 32 κῶδ. ὑγιαίνοντες. 34 κῶδ. φυλά-
ξοι. στηριῖξοι, βραβεύσοι] περὶ τῶν τύπων τούτων ἔρα
Hadjidakis, Einleitung, σ. 192. 36 κῶδ. καταξιώσει.

τῷ κυρίῳ ἡμῶν· ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ
ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΕΖ'.

Περὶ καταστάσεως· πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακ- 5
κουδίῳ ἀδελφούς.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, γι-
νώσκων γινώσκω, ὅτι ἄρτι ἐν πολλῷ μόχθῳ
ἔστε καὶ ἀγῶνι, συγκύπτοντες καὶ ὑπὸ τῆς
ἡλικακῆς ἀκτίνος φλογιζόμενοι καὶ ἰδρῶτι 10
θερμῷ περιρρέομενοι ἐν τῷ θερίζειν ὑμᾶς
τὸν σῆτον καὶ ἀναλέγεσθαι τοὺς στάχους. διὸ
ἀρμόζον ἐλογισάμεθα τοῖς οὕτω κοπιῶσι καὶ
ὑπὲρ ἡμῶν ἀγωνιζομένοις διὰ τῆς κατηχή-
σεως προσφθέξασθαι τὰ δέοντα. εὐλογία 15
οὖν κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, τέκνα μου, καὶ κατευ-
λογῆσαι ὑμᾶς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν
ὀψίστων, νευρῶν καὶ κραταιῶν τὰς ψυχὰς
καὶ τὰ σώματα ὑμῶν, ἵνα τὸ μὲν πρὸς τὰς
πνευματικὰς λειτουργίας, τὸ δὲ πρὸς τὰς 20
σωματικὰς χρεῖας ἔχητε ἰσχύειν καὶ ἀκα-
ταπόννητοι διαμένειν.

Ἐγὼ τοίνυν ἐπίσταμαι τὰς θερινὰς ὥρας,
ἡλίκαι καὶ καυσώδεις εἰσὶ καὶ ὅσῃν τὴν
ἀχθηδόνα φέρουσιν, ὥστε, εἰ μὴ πολλὴ προ- 25
θυμία εἴη, οὐκ ἂν δύναιτό τις εὐμαρῶς διε-
ξελθεῖν αὐτάς. παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, διὰ τὴν
ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ στήτε πρὸς τὸν ἀγῶνα
τὸν ἐκάτερον, καὶ ἐν εὐσχημοσύνῃ καὶ κατα-
στάσει τὸ πρῶτον παρίστασθε μετὰ τὴν ψαλ- 30
μικὴν καὶ θεῖαν παράστασιν τῷ τυχόντι ἔρ-
γῳ, καὶ ἀπάρχεσθε ἐν ἐξομολογήσει κυρίου,
ῥηγουν τῇ στιχολογίᾳ καὶ εὐχῇ. καὶ δέομαι
ἐν' ὁμοῦ οἱ πάντες φθέγγησθε τὰ θεῖα λό-
για, ἐκτὸς τῶν ἀναγκαζομένων ἐπιλαλεῖν καὶ 35
διεγείρειν. καὶ οὗτοι δὲ μὴ ἀπολειπέσθωσαν
παντάπασι τῆς ἱερολογίας. καὶ οὕτως φθα-
ζούσης τῆς τρίτης παύσασθε τοῦ ἔργου καὶ
στήτε καὶ ψάλατε τῷ κυρίῳ ἐν συνέσει τὴν
τρίτην, καὶ ἀνατείνετε τὰ χεῖρας ὑμῶν εἰς 40
τὸν οὐρανόν, πρὸς τὸ παρασχεθῆναι ὑμῖν

9 κῶδ. συγκίπτοντες.

τὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπὶ τονώ-
σει τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ὑμῶν, ἄνευ
τοῦ καθίσματος δηλονότι· καὶ ἐν τρισὶ τέσ-
σαρσιν ἢ καὶ πρὸς γονυκλισίαις προσεκτικῶς
5 εὐξάμενοι, εἰς ἐφόδιον δυνάμεως ὑμῶν, καὶ
νοερᾶς καὶ αἰσθητῆς, γεύσασθε ὅπερ χορη-
γεῖ ὁ κύριος, πλὴν Τετραδοπαρασκευῆς, κα-
θὼς ὑμῖν προδεδήλωκα. τοῦτο δὲ παρατη-
ρεῖσθω, ἵνα μὴ ἐν ταῖς ἐσθιάσεσι θορυβο-
10 ποῖται γίνωνται καὶ ὀχλαγωγίαι, μηδ' αὖ ἐν
τοῖς θερισμοῖς ἐριδῆς καὶ ἐθελοθρησκειᾶι, ὡς
ἐντεῦθεν φύεσθαι καὶ ταραχὰς καὶ λύπας,
καὶ μέντοι καὶ παρακοὰς καὶ γέλοια καὶ παρ-
ρήσιας ἀσέμνους. μηδαμῶς οὖν, τέκνα μου,
15 τὰ τοιαῦτα γένηται, ἀλλ' εὐλογημένον εἶη
τὸ ἔργον ὑμῶν καὶ δεδοξασμένον, ὡς ἐν
ἐποφίᾳ θεοῦ πραττόμενον. ἀλλήλοις οὖν κοι-
νωνεῖτε θερίζοντες, καὶ τῷ ἐγγύθεν ὁ πλη-
σίον ἐναπομένοντι ἐξ ἀδυναμίας ἢ ἐκ δυσκο-
20 λίας τοῦ ἔργου ἐπαμυνέτω καὶ βοηθεῖτω,
ἵνα τῷ συνισασμῷ εὐθερεία γένηται καὶ τῶν
πάντων συμπροθυμία καὶ ἀπλῶς κατὰ τὴν
τῶν προεχόντων διαταγὴν, ἀναπαυομένων
ὑμῶν ἐν τῷ μεσέμβρῳ, ἢ καὶ ἐν ταῖς νυξίν,
25 ὑπὸ δένδροις ἢ ὑπὸ στοαῖς. βλέπετε ἀσφα-
λῶς, μὴ συμπλησιάζωσι καὶ συνεγγίζωσι
σάρκες σαρκί, μηδὲ ἐναπομένωσι δύο δύο
ὁμοῦ ἐν ἀποκρύφοις τόποις, μηδὲ παρρησια-
ζέσθω μιλάκιον μετὰ μιλακίου. γρηγορεῖτε
30 οἱ ἐπιτηροῦντες, προσέχετε οἱ ἐπιστημονα-
χοῦντες· ὁ σπορευὺς τῶν ζιζανίων ἀνράτως
πάρεστι, μήπως συνεισέλθῃ ληθιανόντως καὶ
ὑποσπείρῃ τὸ φάρμακον τῆς ἀπωλείας καὶ
ἐν τούτῳ παροργίσωμεν τὸν δεσπότην ἡμῶν
35 θεόν. διὰ τοῦτο γρηγορεῖτε.

Ἐν τῷ κανόνι τοίνυν, ἐπειδὴ εἰς ὀλίγον
ἐστὶν ἡ ψαλμωδία, μήτι γε καὶ αὕτη συγ-
κεχυμένη ἔστω, ἀλλὰ νηφάλεος, καταρτίζουσα
ὑμᾶς πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. εὐρίσκεσθε δὲ
40 οἱ πάντες καὶ μηδεὶς ἐναπομένετω καὶ εὐ-
ρεθῇ ἀκάνονος καὶ ἄφαλτος, ἐάν ᾦν ὑπὲρ
δέκα χειρῶν ἐργασάμενος, ἐπεὶ οὐκ ἔστιν

9 ἐσθιάσεσι=ἐστιάσεσι. 10 κῶδ. γίνονται. 11 κῶδ.
ἐθελοθρησκειᾶι. 17 κῶδ. ἀλλήλους. 21 κῶδ. εὐθερεία.
24 μεσέμβρῳ=μεσημβρία. 29 κῶδ. μιλάκιον μ. μι-
λακίου.

ἄξιος ὁ τοιοῦτος οὐδὲ ἐσθιάσεως τῇ τοιαύτῃ
ἡμέρᾳ. λέγομεν δὲ ταῦτα οὐχ ὡς ἔτυχεν
ἀπονητί, ἀλλ' ὡς ἔοικε φροντίζοντες τὸ τῆς
σωτηρίας ὑμῶν καὶ συγκαιόμενοι ταῖς προ-
θυμίαις ὑμῶν παρυπομνήσκομεν, εἰς τὸ μὴ 5
ἐκκλίνειν ὑμᾶς τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ. ἐάν τις
τι ἔχῃ λυπηρόν, μὴ κρυπτέτω αὐτό, ἀλλ'
ἀναφερέτω εἰς τοὺς τὰ πρῶτα ἔχοντας καὶ
δι' αὐτῶν ἀναγγελλέσθω, καὶ οὕτως τὰ καλὰ
βεβαιούσθω καὶ τὰ ἐστραμμένα διορθούσθω 10
καὶ τὰ ἐπιμελείας χρήζοντα θεραπευέσθω.
μὴ τις ἀργεῖτω, μηδὲ ὁ τυχών· ὁ γὰρ τοι-
οῦτος οὐ τῆς μερίδος τῶν ἀδελφῶν, οὐδὲ
τῶν ζητούντων τὸν κύριον. τέμνειν οὐκ ἰσχύεις,
ἀδελφέ, ἢ οὐκ εὖ φυεῖς εἰ; αἶρε τὰ δράγματα. 15
αἶρειν τὰ δράγματα οὐ δύνῃ; ἔκλεγε τοὺς
στάχους, κόμιζε ὕδωρ ἢ ἄλλο τι τῶν παρι-
σταμένων, ἢ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ ἢ ἐν τῷ οἴκῳ,
καὶ ὁ θεὸς δέχεται καὶ τὰ δύο λεπτά τῆς
χήρας, ὡς τὰ τῶν πολλὰ καταβαλλομένων 20
ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ. ὁ Χριστὸς μεθ' ὑμῶν
νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΕΗ'.

Περὶ τοῦ καλῶς ποιμαίνειν τὰ λογικὰ 25
πρόβατα τοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς εἰς Τὰ Κα-
θάρὰ ἀδελφούς.

Ἀδελφοί καὶ πατέρες, τὰ καθ' ὑμᾶς εἰσ-
ελθόντες οἱ ἀδελφοί ἀπήγγειλαν ἡμῖν, καὶ
ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ ἀπαγγελίᾳ αὐτῶν ἐχαροποιή- 30
σαν ἡμᾶς τῷ ὄντι· καὶ γὰρ χαρὰ ἡμῖν ἐστὶν
οὐκ ὀλίγη, ἡνίκα ἀκούομεν ὅτι περισφύρι-
σθε χάριτι Χριστοῦ οἱ πάντες, διακρατοῦν-
τες τὴν κατάστασιν ὑμῶν καὶ ἐργαζόμενοι
τὰ θεῖα ἐντάλματα, ἐν οἷς φωτιζόμενοι υἱοὶ 35
φωτὸς χρηματίζετε καὶ κληρονόμοι τῆς βα-
σιλείας τῶν οὐρανῶν ὑποδείκνυσθε. καὶ τοι-
γαροῦν, τέκνα μου ἡγαπημένα, οὕτως φρο-
νεῖτε καὶ οὕτως φρουρεῖσθε, καὶ οὕτως ὑπε-
ξάγεσθε ἡμέραν καθ' ἡμέραν, ἀναζωπυροῦ- 40
μενοι τῷ θεῷ ἔρωτι καὶ ἀνακαινιζόμενοι

1 ἐσθιάσεως ὅρα καὶ σ. 207, 9. 15 εὖ φυεῖς εἰ]
κῶδ. εὐφρευῖσε. 19/21 πρὸς. Μάρκου 13, 42, 43. 31
ἡμῖν] κῶδ. ἡμῶν. 32 κῶδ. ἀκούωμεν.

τῷ ἐνοικοῦντι ἐν ὑμῖν ἀγίῳ πνεύματι, καταρ-
 γοῦντες μὲν πᾶσαν ἡδονὴν καὶ πᾶσαν ἐπι-
 θυμίαν τῆς φθειρομένης σαρκός, ἀναβλα-
 στάνοντες δὲ καὶ ἀναφύοντες ὡς παράδεισος
 5 θεοῦ τὰς ἀειζώους ἀρετάς, πάντα στέγον-
 τες, πάντα ὑπομένοντες ὑποτακτικῶς, ὑπη-
 κόως, ἐξαγγελτικῶς, εὐεργετικῶς, ἀγαπητι-
 κῶς, συμπαθητικῶς, ἐν ἀλλήλοις χρηστεύο-
 μενοι, ἐν ἀλλήλοις χωρούμενοι, τὰ βάρη ἀλ-
 10 λήλων βαστάζοντες.

Καὶ γοῦν πρῶτος σύ, τέκνον Βαρσανού-
 φιε, βλέπε ἵνα τὴν διακονίαν, ἣν παρέδωκά
 σοι, ἄμωμον διατηρήσῃς ἐνώπιον τοῦ ζωο-
 γονοῦντος τὰ πάντα θεοῦ· μὴ κατὰ πρόσ-
 15 κλησιν, μηδὲ κατὰ καταφρόνησιν, μηδὲ κα-
 τὰ ἀγανάκτησιν, μηδὲ κατὰ ἄλογον ταπεί-
 νωσιν, μηδὲ κατὰ ἐπαρσιν φρονήματος, ἀλλ'
 οὕτως καὶ οὕτως, συμβουλευτικῶς, οἰκτιρ-
 μονικῶς, "ὡς ἂν τροφὸς θάλπη τὰ ἐαυ-
 20 τῆς τέκνα". οὕτως ἰμειρόμενος εὐδόκει
 καὶ τὴν ψυχὴν αὐτὴν τιθέναι ὑπὲρ τῶν κα-
 λῶν σου ἀδελφῶν καὶ τέκνων μου. μέγα τὸ
 ποιμαίνειν τὰ πρόβατα τοῦ Χριστοῦ. "εἰ ἀγα-
 πᾶς με"—τί εἶρηκεν ὁ Χριστὸς πρὸς τὸν
 25 ἅγιον Πέτρον;—, "ποιμαίνει τὰ πρόβατά μου".
 καὶ σύ, τέκνον, εἰ ἀγαπᾶς τὸν Χριστὸν καὶ
 ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλόν, ποιμαίνει καλῶς τὰ τέ-
 κνα μου, μᾶλλον δὲ τὰ ἀρνία τοῦ Χριστοῦ.
 ἐὰν δέ τινες ὡς ἐρίφια σκιρτῶσιν—ἀκούω
 30 γὰρ καὶ τι τοιοῦτον—, κατάστειλον τὰ θράσκη
 αὐτῶν, δίδαξον αὐτούς, ὡς "τὰ ἐρίφια ἐξ
 εὐωνύμων" τοῦ Χριστοῦ σταθίσονται ἐν τῇ
 ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ἐν τῷ μέρει τῶν ἀπολ-
 λυμένων, ἐν τῇ μερίδι τοῦ Σατανᾶ. ἐν τού-
 35 τῳ φόβῳ τῆς ἀπειλῆς, ἵνα γένωνται ἀκαχεῖ-
 νοι ὡς ἀρνία. τὰ γὰρ ἀρνία ἡμερᾶ εἰσιν,
 ἄκακα, πρᾶυπρόσωπα, εὐνομα, εὐποίμαντα,
 ἀκραύγαστα, τὰ δὲ ἐρίφια πολύστριγγα, δυσ-
 40 κατεξάνυστα, δύσνομα, κακότροπα. οὐαὶ τοῖς
 τοιούτοις, ὅτι πυρὸς αἰωνίου δίκη αὐτούς

9/10 τὰ βάρη - βαστάζοντες] Γαλάτ. ζ', 2. 19/20
 Θεσσαλ. 1, β', 7. 23 κῶδ. ποιμένειν. 23/25 Ἰωάνν.
 κα', 16. 25 κῶδ. ποιμένε' οὕτω καὶ κατόπι. 31 Ματθ.
 κε', 38.

ἀναμένει. μὴ οὖν τις γένηται, τέκνα μου,
 τοιοῦτος· μὴ, παρακαλῶ, ἐπεὶ ἀνάγκη τὸν
 ποιμένα λιμαγχονῆσαι καὶ ἄγξαι αὐτὰ καὶ
 ἀφορίσαι· ἀλλὰ συνίετε ᾧ λέγω καὶ τὸ θε-
 λημα τοῦ θεοῦ ἐργάζεσθε. 5

Βλέπε καὶ σύ, τέκνον μου Δανιήλ, πῶς
 ἐφίστασαι, πῶς ἀναστρέφῃ ἐν μέσῳ τῶν
 ἀδελφῶν σου. φώτιζε αὐτούς, ἄλιζε αὐτούς,
 συνέτιζε αὐτούς· μὴ καταδέχου τὰς ἀταξίας
 καὶ τὰς νεωτερικὰς παιδιὰς, μηδὲ τὰς πολυ- 10
 κραυγασύνας. ἀγάπα τοὺς εὐκαταστάτους,
 τοὺς εὐλαβοπροσώπους, τοὺς ἀπαρρήσιάστους,
 τοὺς καταστηματικούς, τοὺς φιλεργούς, τοὺς
 εὐηκόους, τοὺς ταπεινόφρονας, τοὺς ἀγογ-
 γύστους, τοὺς ἀγελοιάστους· τοὺς δὲ ἐναν- 15
 τίους μίσει ἀμίσως καὶ διόρθου καὶ ὑπο-
 δειγμάτιζε τὰ κράτιστα, ἵνα μηδεὶς ἐστὶ θεῷ
 ἐναντιούμενος καὶ ἄλλοτριούμενος· ἐναντιοῦται
 δὲ καὶ ἄλλοτριοῦται ὁ ἄτακτος, ὁ ψίθυρος,
 ὁ γογγυστής, ὁ γελωτοποιός, ὁ παρῆρησια- 20
 στής, ὁ λαθροφάγος. ἀλλὰ μὴ εἴη τις τοι-
 οῦτος ἐν ὑμῖν, πάντες δὲ θεοπρεπέστατοι
 καὶ θεοκίνητοι καὶ θεόδρομοι. ὁ κύριος φυ-
 λάξαι ὑμᾶς, τέκνα ἡγαπημένα, νῦν καὶ ἀεὶ
 καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. 25

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΕΘ'.

Περὶ ὑπομονῆς πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Τρι-
 πυλιανοῖς ἀδελφούς.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, χάρις ὑμῖν καὶ εἰ-
 ρήνη ἐπὶ πάσῃ τῇ ἀγαθῇ ὑμῶν καταστάσει, 30
 ἐπὶ τῇ ὑπακοῇ, ἐπὶ τῇ ταπεινοφροσύνῃ,
 ἐπὶ τῇ εὐλαβείᾳ, ἐπὶ τῇ χρηστότητι, ἐπὶ
 ταῖς νυκτεριναῖς καὶ ἡμεριναῖς ὕμνοлогίαις
 καὶ στιχολογίαις ὑμῶν. βλέπετε, τέκνα, ἵνα
 πάντα ἀπαραλείπτως γίνηται. τοῦτο δὲ οὐκ 35
 ἂν ἄλλως, εἰ μὴ ἐκ τοῦ ἔχειν ὑμᾶς τὸν
 φόβον τοῦ θεοῦ καὶ μὴ ἀπολῆξαι τὸ πῦρ
 τῆς ἀγάπης αὐτοῦ ἐκ τῶν καρδιῶν ὑμῶν·
 ἐπὶ γὰρ ἐκεῖνο ἀποσβεσθῇ ἀπὸ ψυχῆς τῆς
 οἴασοῦν, ἐκεῖθεν ἀνατέλλουσιν ἀθυμίαι καὶ ῥα- 40
 θυμίαι, τρίβολοι καὶ ἄκανθαι τῶν παθῶν,
 χαυνώσεις καὶ ἐκλύσεις σωματικάι, ὅκνοι

8 κῶδ. λιμαγχονεῖσαι. 11 κῶδ. κραυγασύνας.
 24 κῶδ. φυλάξει.

καὶ ἀκηδίαί, ὕπνοι ἄμετροι καὶ τροφαὶ ἀχόρ-
 ταστοι καὶ εἴτι ἄλλο εἶδος τῆς κακίας·
 πάρεμι γὰρ λέγειν τὰς πυριφλέκτους ἡδονὰς
 καὶ τοὺς σκοτομηνεῖς λογισμοὺς καὶ τὰς σχέ-
 5 σεις καὶ ἐφέσεις τῆς ἐπικήρου ζωῆς. γνώ-
 ρισμα δὲ τοῦ μὴ ἀποσβεσθῆναι τὸ πῦρ ἐκεῖνο
 τὸ ἅγιον καὶ ἄυλον, τὸ τὴν ψυχὴν αἰεὶ προ-
 θυμεῖσθαι περὶ τὰ καλὰ ἀτόνως, καὶ ἀτονῇ,
 καὶ ἀνολιγώρως, εἰ καὶ ὀλιγορεῖ ἐκτελοῦσα
 10 τὰ καθήκοντα, τὰς ὑπακοάς, τὰς ἐργασίας,
 τὰς στιχολογίας, τὰς ἐξαγορεύσεις, τὰς τῶν
 χειρῶν ὑπουργίας, τὰς προσευχάς, τὰς ἐν-
 νόμους ἐγκρατείας, τὰς κατὰ πᾶν ἄλλο τι
 οὖν ἐν τῇ μακαρίᾳ ὑποταγῇ ἐπιθεωρουμένας
 15 ἐνεργείας. ὁ τοιοῦτος τρισμακάριστος, ὁ τοιοῦ-
 τος θεοπόθητος, ὁ τοιοῦτος πᾶσιν ἐπέραστος,
 ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας οἷον
 χρώματά τινα ἀναπέμπων τὰ θεῖα χαρίσματα
 ἐν τῇ προσωπικῇ εἰδέᾳ καὶ ἐπὶ χάρις καὶ πε-
 20 ρικαλλῆς θεοπρεπῶς τοῖς ὁρῶσι δεικνύμενος.
 εἰκόνα γὰρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ πως διὰ τῶν
 ἔξω αἰσθήσεων ὑποχαρακτηρίζει· οἱ γὰρ
 λογισμοὶς ἀτόποις ἐνεχόμενοι καὶ μὴ προα-
 ναγγεῖλαντες εἰς τὸ βοηθηθῆναι, κατὰ μι-
 25 κρὸν ἐκπεπτῶκας τῆς θείας αὐτῶν ὁμολο-
 γίας, θήραμα τῷ διαβόλῳ γενόμενοι. ἀλλ'
 εὐχόμεθα, ἵνα ὁ ἀνακαλούμενος καθ' ἐκά-
 στην ἡμέραν πάντας τοὺς ἀπωσμένους ἐπι-
 στρέψῃ κακείνους εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ποι-
 30 μνην, εἰς τὸ μὴ ἐκδαπανηθῆναι αὐτοὺς τε-
 λείως ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας. πλὴν τὴν δέουσαν
 ἔρευναν μὴ ἀμελήσητε καὶ αὐτοὶ ποιήσασθαι·
 εἰ γὰρ οἱ θρέμματα ἄλογα ἀπολωλεκότες
 οὐκ ἀνεκτῶς φέρουσι τὴν ζημίαν, πόσῳ γε
 35 οἱ λογικὰ ἐμπεπιστευμένοι ὀφείλουσιν ἐπιζη-
 τεῖν τὰ ἀπολλύμενα; ἐπεὶ δὲ οὗτοι πεπόν-
 θασιν τὸ πτώμα, οἱ λοιποὶ ἀσφαλίσασθε·
 γέγραπται γάρ· “ἀσεβῶν καταπιπτόντων, οἱ
 δίκαιοι ἔμφοβοι ἔσονται”. ἔμφοβοὶ τοίνυν
 40 ἔσεσθε καὶ ἀσφαλῶς διαβαίνετε· κρημνοὶ γὰρ
 ἐκατέρωθεν, ὑπὸ τοῦ διαβόλου κατασκευαζό-
 μενοι. διὰ τοῦτο μηδεὶς ἀνεξαγόρευτος με-
 νέτω, μηδὲ ἰδιοθελῆς ὑπαρχέτω, μήτε φι-

λήδονος, μήτε φίλαυτος· ἐν γὰρ τοῖς τοιού-
 τοις ἐνισχηθέντες οἱ προειρημένοι καὶ πο-
 νηρὰ συνέδρια βουλευόμενοι, προκαταλαβού-
 σης ἀδηφαγίας, μᾶλλον δὲ κλεψοφαγίας, φιλο-
 σαρκίας τε καὶ φιλαμαρτίας, ὠλίσθησαν εἰς 5
 τὸν βόθρον τῆς ἀποδράσεως, ἐλεεινὰ ἄρτι
 βαδίζοντες καὶ οἴκτιστα, περιερχόμενοι ὥδε
 κακείσε ὡς πρόβατα πλανώμενα· ἐρωτώμενοι
 ψεύδονται· μὴ ψευδόμενοι αἰσχύνονται, ἐξ
 αὐτῆς τῆς ἀποκρίσεως καὶ τῆς ὁράσεως τὴν 10
 δῆλωσιν τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐπιφερόμενοι
 ἔντρομοι, ἔμφοβοι, κατηφεῖς, ὀδυνηροί, εἰς
 γῆν ἀληθῶς τὸ πρόσωπον νεύοντες. εὐχὴ ἀπ'
 αὐτῶν ἀπελήλათ· πρὸς τίνα γὰρ τὰς χει-
 ρας ἀροῦσιν, ἐξότε ἀπὸ θεοῦ ἀποδιδράσκουσι; 15
 ψαλμῳδία καὶ ᾠδὴ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν
 ἐξῆρται· τίνοι γὰρ ψαλοῦσιν “ὑπομένων ὑπέ-
 μейна τὸν κύριον”, ἡνίκα διὰ τῆς ὀλιγορίας
 ἀπεθανατώθησαν; ὕπνος ἐν αὐτοῖς βαθὺς καὶ
 ῥαθυμία, δυσελπιστία, μᾶλλον δὲ ἀνελπιστία. 20
 διὰ τοῦτο προσεύχεσθε μὲν ὑπὲρ αὐτῶν τὰ
 εἰς ἐπιστροφὴν, προσεύχεσθε δὲ τὰ ὑπὲρ
 ὑμῶν εἰς στηριγμόν, λέγοντες καὶ κράζοντες·
 “ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμὲ πόλεμος, ἐν ταύτῃ
 ἐγὼ ἐλπίζω”, καὶ τὸ “πλεονάκεις ἐπολέμη- 25
 σάν με ἐκ νεότητός μου, καὶ γὰρ οὐκ ἠδου-
 νήθησάν μοι”, καὶ “αὕτη ἡ κατάπαυσίς μου εἰς
 αἰῶνα αἰῶνος· ὥδε κατοικήσω, ὅτι ἡρετι-
 σάμην αὐτήν”, ἵνα ὡς στρατιῶται Χριστοῦ
 πολεμοῦντες καὶ μὴ καταπίπτοντες τὸν τῆς 30
 δικαιοσύνης στέφανον διὰ τῆς ὑπομονῆς ἀπο-
 λαύοιτε.

Ναί, ναί, τέκνα μου, παρακαλῶ ὑμᾶς,
 δέομαι πρὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν μὴ κατολιγω-
 ρήσητε, μὴ δέξησθε τὸν διάβολον σύμβου- 35
 λον, μὴ ἀτονήσητε ἀπὸ τῆς ἀδελτικῆς ὑμῶν
 ἐνστάσεως· μικρὸν γὰρ ὅσον ὅσον καὶ ὁ χρό-
 νος παρατρέχει, οἱ τε στέφανοι καταπλέκονται
 καὶ “μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ
 κύριος εὐρήσει ποιήσαντα οὕτως”, καθὼς 40
 προσέταξεν. περὶ τῶν ἀτακτησάντων ἄλλων,
 καθὼς ἀκήκοα, οὐκ ἐγράψατέ με· πλὴν εἰ-

9 κῶδ. ἀνωλιγώρως - - ὀλιγορεῖ. 28/29 κῶδ. ἐπι-
 στρέψει. 38 κῶδ. καταπιπτόντων.

4 κῶδ. ἀδιφαγίας. 14 κῶδ. ἀπελήλათ. 17 Ψαλμ.
 λθ', 1. 24 Ψαλμ. κς', 3. 25/27 Ψαλμ. ρκη', 2.
 27/29 Ψαλμ. ρλα', 14. 39/40 Ματθ. κδ', 46. 42 με]
 οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

σίτωσαν ἐνταῦθα· οὐκ οἶδα, ἐάν τι ἄλλο δο-
κιμάζετε μετὰ συμβουλῆς γενέσθαι, πάντως
δὲ τὰ ὀφειλόμενα ἐπιτίμια δεδώκατε. ὁ κύ-
ριος ὑμᾶς διαφυλάξαι εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

5

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Ο'.

Περὶ τοῦ ἐγκαρτερεῖν ἐν τῇ ὁμολογίᾳ
ἡμῶν πρὸς τοὺς ἐν τῷ Ἀγίῳ Χριστοφόρῳ
ἀδελφούς.

Ἀδελφοί καὶ πατέρες, μεμαθηκώς καὶ
10 νῦν διὰ τοῦ οἰκονόμου τὰ καθ' ὑμᾶς ἐχαρο-
ποιήθη καὶ ἐλυπήθη, τὸ μὲν διὰ τὴν ὑμῶν
τῶν προηγουμένων ἐν κυρίῳ εὐζωίαν καὶ
ὕγιαν τῶν τε ὀρθοποδούντων ἀδελφῶν καὶ
ὀρθοποδησάντων ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς εὐσε-
15 βείας ἐν ὑπομονῇ ἀγαθῇ καὶ θεαρέστῳ δια-
γωγῇ, τὸ δὲ διὰ τὴν γνώμην τῶν πάλιν
σκολιασάντων καὶ ἀποδρασάντων, εἰ καὶ πάλιν
ἀνεκλήθησαν. ἀλλ' ὑμᾶς μὲν ἐπὶ τὸ
πλεῖον κύριος φυλάττων φυλάξει καὶ ἐδραιώ-
20 ῃ, εἰς τὸ ἀποτελέσαι τὸν δρόμον τῆς
ἀθλητικῆς ὑμῶν διατριβῆς· πρὸς δὲ τοὺς
σκολιούς ἐκεῖνο προσφθέγομαι· "οἱοὶ ἀν-
θρώπων, ἕως πότε βαρυκάρδιοι; ἵνα τί ἀγα-
πᾶτε ματαιότητα καὶ ζητεῖτε ψεῦδος", ἐκ-
25 ζητοῦντες τὰ θελήματα τῶν διανοιῶν ὑμῶν
ἐν ἐριθείᾳ τῶν παθῶν ὑμῶν, οὐ πρὸ ὀφθαλ-
μῶν τιθέμενοι φόβον θεοῦ καὶ κρίσιν ἀντα-
ποδόσεως, πῦρ ἀτελεύτητον, σκότος ἐξώτε-
ρον, βρυγμὸν ὀδόντων καὶ τάρταρον ἀσυνεί-
30 καστον, ἀλλ' οὕτως ἀδεῶς καὶ αὐθαδῶς,
ψευδῶς τε καὶ παικτῶς τὸν θεὸν λογιζόμε-
νοι, διὰ τῆς ἐκτροπῆς τῶν ἐπιτηδεύματων
ὑμῶν; ἕως πότε ἐπιλανθάνεσθε τῶν κριμά-
των αὐτοῦ; ἕως πότε οὐ λαμβάνετε αἴσθησιν
35 μεταμελείας; ἕως τίνος τίθεσθε βουλὰς πο-
νηρὰς ἐν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν, προφασίζόμενοι
προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις, ἐξερευνῶντες ἐξε-
ρευνήσεις ματαίας; οὐκ ἀνακαλεῖσθε οὖν
ἑαυτοὺς ἐκ τοῦ πτώματος ὑμῶν; οὐκ ἀνα-
40 φέρεσθε ἐκ τῆς σκοτώσεως ὑμῶν; οὐκ ἀνα-
λαμβάνετε ἐκ τῆς ὀρμῆς ὑμῶν; τίνος δοκεῖτε

4 κῶδ. διαφυλάξοι. 22/24 Ψαλμ. δ', 3. 36/37
προφ. προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις] Ψαλμ. ρμ', 4.

ἀποδιίστασθαι; τίνα δοκεῖτε ἀρνεῖσθαι; ἀλλ'
οὐχὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ ἐλάβετε εἰς
ἡμέραν ἀπολυτρώσεως διὰ τοῦ ἁγίου σχή-
ματος; οὐχὶ πῦρ ἐκκέκαυται κατὰ τῆς κε-
φαλῆς ὑμῶν; ἀρκεῖτω ὧδε. μηκέτι προσδι- 5
τε, μηκέτι ὁ διάβολος χαίρη ἐν ὑμῖν, μη-
κέτι θεραπεύετε τὸν ἀντίδικον. ἀγαπήσατε
τὸν ἀγαπήσαντα ὑμᾶς κύριον· εἰσοικίσασθε
τὸν ἀγαθὸν δεσπότην. καὶ περὶ τῶν προτέ-
ρων αὐτὸς ἀγαθὸς ἐστίν, εὐπαράκλητος, εὐ- 10
μενής· συγχωρήσει ὑμῖν διὰ τῆς ταπεινώ-
σεώς μου.

Τοῦτο παρακαλῶ καὶ δέομαι καὶ ἀντιβο-
λῶ· ὀρθώσατε τὰ χαυνώματα τῶν ψυχῶν
ὑμῶν· στηρίξατε τὰς βάσεις τῶν καρδιῶν 15
ὑμῶν· συνάξατε τὰ συντρίμματα τῶν διανοιῶν
ὑμῶν. ταῦτά εἰσιν, ἃ συντάσσεσθέ μοι, ἃ
καθομολογεῖτε. οὐδὲ ἂν πῦρ καὶ μάχαιρα
ἠπειλεῖτο, οὐδὲ ἐὰν βάσανοι καὶ ποιναὶ ἀνε-
τείνοντο, ὅλως ἐχρῆν ὑμᾶς ἐκκλίνειν. ἀλλὰ νῦν 20
ὑπὲρ μικροῦ πράγματος, ὑπὲρ πονηροῦ θελή-
ματος, πᾶσαν καταπατήσαντες θείαν συνθήκην,
ἱερὰν ὁμολογίαν, ἀπεπηδήσατε ὡς δαμάλεις
οἰστρῶσαι· ἐπορεύθητε ἐν τόπῳ ἀνδρῶν καὶ
ἀβάτῳ θεοσεβείας· ἠὺλίσθητε, τὸ δὴ λεγό- 25
μενον, εἰς κώμας· συνανεστράφητε ἀνδράσι
καὶ γυναιξὶ κοσμηκοῖς· ἐφάγετε, ἐπίετε, ὡς
ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς, καθάπερ τινὲς σῦες. ἐκ
δὴ τοιούτων σπερμάτων, οἷα ἄρα ἀνίσχουσι
γεώργια; φεῦ τῆς τλαιπωρίας μου! ἵνα με 30
ἢ γῆ κατέπιεν! καιρὸς ὄντως μοι εἰπεῖν τὸ
προφητικὸν ἐκεῖνο· "πέσετε ἐπ' ἐμὲ τὰ ὄρη
καὶ οἱ βουνοὶ κατακαλύψατέ με τὸν ἄνομον,
τὸν ἁμαρτωλόν, διότι οὗς ἐγέννησα, ἠδέτη-
σαν νόμους θεοῦ· ἐμόλυναν σάρκα, προέδω- 35
καν παρθενίαν, ἀπεμπολήσαντο τὴν ὑποτα-
γὴν, γεγόνασι παίγνιον δαιμόνων"! μὴ γὰρ
οὐχὶ ὧδε κάκει ἄγει τοὺς πειθομένους αὐτῷ,
ἀνασπῶν αὐτοὺς ὡς ἐκ μάνδρας καὶ λαμβά-
νων κατάβρωμα νοητῶς ἐπὶ στόματος ἁμαρ- 40
τίας ὁ Σατανᾶς; ἀλλὰ δεῦρο κἂν ἀπὸ τοῦ
παρόντος ἐκνήψωμεν, ἀνανήψωμεν, ἀνάβλε-

7 κῶδ. θεραπεύετε. 8 κῶδ. ἡμᾶς κ. εἰσοικίσασθε.
28 ἐν ἡμ. σφαγῆς] πρβλ. Ἱερεμ. ιβ', 3. 32 προφητικόν]
πρβλ. Ὡσηέ ι', 8.

*

φώμεθα, επισκεφώμεθα τὴν πλάνην, τὴν ἀβουλίαν· καταμεμφώμεθα ἑαυτούς, ταπεινώμεν, συντριβώμεν, ὑποπέσωμεν, ἐξαγορεύσωμεν, ἐρασθώμεν, ἐπιλαβώμεθα ἐκ μι-
5 κροῦ τῆς προτέρας καλλίστης ἡμῶν διαγωγῆς.

Ναί, δέομαι πάντων ὑμῶν· "οἱ ἐστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου, ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ θεοῦ ἡμῶν", στήτε γενναίως, πορεύεσθε ἀκλινῶς,
10 πείθεσθε τῷ προεστῶτι. χαίροις, Κάνδιδε· χαίροις, Πολύβιε· χαίροις, Κοσμά· χαίροις, Παῦλε· χαίροις, Θεωνᾶ· χαίροις, Ἰσχυρίων· ἄρα καὶ ὑπερέχεις, ὡς σὺ οἶδας· ἕκαστος γὰρ ἐκ τῆς οἰκείας καταστάσεως τὰ ἐγκώμια
15 καὶ τὰς κωμωδίας κέκτηται· ἂν καλῶς, καλὰ, ἂν κακῶς, κακά, καὶ ἀκούει καὶ ἐπίσταται καὶ μακαρίζεται. ἐγὼ δὲ ἐλπίζω μηδένα ἀπολέσθαι, ἀλλ' εἰ καὶ ὠλίσθησάν τινες, πάλιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς καταστάσεως γεγενῆσθαι.
20 σὺ δέ, τέκνον Δομετιανέ, σύμφυχος ἔσο τῷ πρώτῳ σου ἀδελφῷ Λουκιανῷ. βλέπε τὴν παρακαταθήκην, βλέπε τὰς ἐντολάς. "ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται", καὶ οὐκ ἐμὲ τὸν ἀμαρτωλόν,
25 ἀλλὰ τὸν θεόν, δι' ὃν ἐσμεν καὶ ἐστε. σπουδάσατε, γρηγορήσατε· πάντα ὑμῶν κατὰ λόγον ἔστωσαν, ἐν μηδενὶ κατολιγορουντων ὑμῶν κατὰ πάντα τὰ ὀφειλόμενα, καὶ εἴη κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἀποπληρῶν ὑμᾶς καὶ
30 χάριτος καὶ εὐλογίας, στηρίζων, δυναμῶν, κραταιῶν δι' εὐχῆς τοῦ πατρός μου καὶ πατρός ὑμῶν, ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα καὶ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

35

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΟΑ'.

Περὶ ταπεινοφροσύνης καὶ εὐταξίας, πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίῳ ἀδελφούς.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, πρὸς τοὺς ἀναπτομένους ἡμῖν πολέμους ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν
40 ἐκεῖνο ἔχω λέγειν· "ἐδόθη ἡμῖν ὄντως σχό-

7/9 Ψαλμ. ρλγ', 1. ρλδ', 1. 20 κῶδ. ἔσω. 22/24 Λουκᾶ ι', 16. Ματθ. ι', 40. 35 Mai Novae patrum biblioth. t. ix, pars II. σ. 37. 40 πρβλ. Κορινθ. 2, ιβ', 7.

λοφ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατάν, ἵνα μὴ ὑπερ-
αιρώμεθα", ἵνα μὴ φυσιώμεθα, ἵνα μὴ ἀλα-
ζονευώμεθα, ἀλλὰ μᾶλλον παιδεύόμενοι τα-
πεινώμεθα καὶ ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ
θεοῦ καταφεύγωμεν, ὡς οὐκ ἐνόντας ἄλλως 5
διασφύζεσθαι· ὅταν δὲ διὰ πάσης σπουδῆς
ὑποτάξωμεν τὸ ἀνυπότακτον φρόνημα καὶ
γνώμεν ἑαυτούς, ὅτι ὅλως διόλου ἐσμεν τα-
λαίπωροι, μηδὲν κατορθοῦν δυνάμενοι δίχα
βοηθείας θεοῦ, μεσιτεῖα τοῦ καθοδηγοῦντος, 10
ὅστις ἂν εἴη, τότε συγκαταβήσεται περὶ
τὴν κάμινον τῶν παθῶν ἡμῶν ἄγγελος,
ὥσπερ τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν, καὶ ἐκτινάξει
τὴν φλόγα τῆς ἐπιθυμίας ἐκ τῆς καρδίας,
καὶ ἐμποιήσῃ ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν "ὡς 15
πνεῦμα ὁρόσου διασυρίζον" τὸ τῆς ἀγνείας
δῶρον. διὰ τοι τοῦτο ταπεινώμεθα· κάτω
τὸ φρόνημα ἡμῶν, κάτω τὰ ὄμματα· ὑποπι-
πτέτω ὁ λόγος, ἡττάσθω ἡ διάλεξις καὶ ἐγ-
γὺς τὸ ἔλεος τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ. μη- 20
δεῖς ἄπιστος, μηδεῖς δόλιος, μηδεῖς σχολιός,
μηδεῖς τοῖς χεῖλεσιν εὐλογεῖτω, "τῇ δὲ καρ-
δίᾳ αὐτοῦ πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ", ὥσπερ
ἐστὶν ὁ ἰδιόρρυθμος καὶ ὁ αὐτοσύνετος· "μη-
δεῖς τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἐτέρου 25
ἕκαστος", κατὰ τὸν ἀπόστολον· μηδεῖς περι-
παρήτω τῷ τῆς παρρησίας πτόματι καὶ ἐμ-
πέση εἰς βάθη κακῶν, καὶ ἀποτίσῃ ποινὰς
αἰωνίας. ὅλως φωτεινοὶ γένοισθε, ὅλως εἰ-
λικρινεῖς, ὅλως γνήσιοι υἱοί. ὡς τέκνα, ὡς 30
ἀδελφοί, ὡς συγκληρονόμοι περιπατήσωμεν,
μὴ καταδεχόμενοι τὰς εἰς ἀλλήλους βλάβας,
μηδὲ τὰς νεωτερικὰς ἀταξίας, ἀλλ' ὡς ἐπὶ
πᾶσι καὶ νῦν. ἐπεὶ πάρεστι τὸ γενέθλιον
τοῦ δεσπότου ἡμῶν καὶ προστάτου, τοῦ 35
ἁγίου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ
Ἰωάννου, καὶ μέλλουσιν ἤδη ἀπὸ ἐσπέρας
οἱ κληθέντες πατέρες καὶ ἀδελφοὶ παραγί-
νεσθαι, εὐρωσιν ὑμᾶς εὐκαταστάτους, ἰδῶσιν
ἡγιασμένους, γνώσωσιν ὑμᾶς ἀπροσκόπους. 40
καὶ τοῦτο πῶς; ἵνα ἕκαστος, καθὼς διετα-

2 κῶδ. φυσιούμεθα. 4 κῶδ. ταπεινούμεθα. οὕτω καὶ κατόπιν. 16 προσευχῆς Ἀζαρίου στίχ 26. 22/23 Ἰησαίου κθ', 13. 25/26 Κορινθ. 1, ι', 24. 28 ἀποτίσει V. 40 γνώσκουσιν V.

χθι, ἐν τῇ διακονίᾳ αὐτοῦ παραμένων χρη-
σιμεύσῃ, ῥυθμίζων ἑαυτὸν ἐν πάσῃ ἀγαθῇ
πράξει καὶ λαλῶν προσηκόντως, καὶ σιωπῶν
εὐστόχως, καὶ φάλλων προθύμως, καὶ ὑπουρ-
5 γῶν ἐνδυναμούμενος· βλέπετε γάρ, ἵνα ἐν
τῇ φαλμωδίᾳ συναθροιζόμενοι πάντες ἀνελ-
λιπῶς καλῶς χοροστατήσωμεν καὶ συμφω-
νήσωμεν καὶ ἀνακρουσώμεθα τὰ θεοτερπῆ
ᾄσματα τοῦ Προδρόμου, καὶ ἀπλῶς κατὰ τε
10 τὴν λειτουργίαν τῆς ἐκκλησίας, κατὰ τε τὴν
ὑπουργίαν τῆς τραπέζης. ταύτην τὴν μίαν
ἡμέραν, παρακαλῶ καὶ δέομαι, ὑπὲρ τὰς
λοιπὰς χαρίσασθέ μοι εὐκατάστατον, εὐαπό-
δεκτον, ἵνα δοξασθῇ ὁ θεὸς διὰ τοῦ ἔργου
15 ὑμῶν ἐν τῇ ὠφελείᾳ τῶν ὁρώντων, ὅτι αὐ-
τῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνη-
σις, τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ
πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. ἀμήν.

20

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΟΒ'.

Εὐχαριστήριος πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακκου-
δίῳ ἀδελφοὺς.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες καὶ τέκνα, ἐν τῇ
πόλει ταύτῃ οἰκούντων ἡμῶν ἐπιγίνεται μαν-
25 θάνειν ἡμᾶς τὰ συμβατικά τῶν ἀνθρώπων
τοῦ παρόντος βίου, οἷον τῶν μὲν τὰς προ-
βολάς, τῶν δὲ τὰς διαδοχάς, καὶ τῶν μὲν
τὰς ἐξορίας, τῶν δὲ τὰς δημεύσεις καὶ ἄλ-
λων τὰς ἀμέτρους χαράς, ἐτέρων δὲ τὰς
30 θανασίμους λύπας, ἢ ἐκ πλούτου, ἢ ἐκ πε-
νίας, ἢ ἐκ χηρείας, ἢ ἐξ ἀπαιδίας, ἢ ἐκ
συκοφαντίας, ἢ ἐξ ἀρπαγῆς, ἢ ἐκ πλεονε-
ξίας· καὶ γάρ, ὡς ἔπος εἶπεῖν, πᾶς ἀνθρω-
πος δολίως πορεύεται πρὸς τὸν πλησίον αὐ-
35 τοῦ "καὶ πτέρνη πτερνιεῖ" τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
καὶ πολλοῖς τοῖς κακοῖς ἐμπέπλησται ἡ ζωὴ
τῶν ἀνθρώπων. ἡμεῖς οὖν ἄρτι, ὅτι χάριτι
τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς θεοῦ εἰς τὸ ἱερὸν καὶ
ἄσυλον σχῆμα τοῦτο ἡξιώθημεν φυγεῖν τὰς
40 κοσμικὰς ἀπάτας καὶ τὴν ἐπάλληλον φορὰν
τῶν ματαίων πραγμάτων, ὡς ἐν λιμένι κα-

1 παραμένον P. 6/7 ἀναλλειπῶς P. 13 χα-
ρίσασθαι V. 35 ἱερεμ. θ', 4.

θωρμημένοι ἐν τῷ ταπεινῷ μοναστηρίῳ,
μηδὲ τὴν τυχοῦσαν ἔχοντες μέριμναν πρὸς
τὸ πράξει ἀνθρωπίνως, ἢ πλουτῆσαι, ἢ ὑψω-
θῆναι, ἢ ἀμύνασθαι, ἢ ἀντιλυπεῖσθαι, ἢ ἐγ-
γαμίσαι, ἢ στρατευθῆναι, ἢ πολεμῆσαι, ἢ 5
κατακοπῆναι καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι,
τί ἀνταποδώσωμεν αὐτῷ περὶ πάντων τού-
των, ὧν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν; τί προσοίσωμεν
ἐπάξιον; τί φθεγξώμεθα; τί καὶ ἐννοήσωμεν
πρὸς τοῦτοις, ὅτι καὶ ἐλπίζομεν βασιλείας 10
οὐρανῶν ἐπιτυχεῖν καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν
αἰώνιων ἀγαθῶν κληρονομήσαι; ὅντως δι-
καιον ἡμῖν ἐστὶν ἐκάστοτε λέγειν ἐκεῖνο τὸ
προφητικόν, τὸ "τίς εἰμι ἐγώ, κύριε, καὶ
τίς ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς μου, ὅτι ἡγάπησάς 15
με τοσοῦτον";

Οὐκ ἔστιν οὖν ἡμῖν χαρά, ὅτι οὐ φρον-
τίζομεν τοῦ κόσμου τούτου; οὐκ ἔστιν ἀγαλ-
λίας, ὅτι τὸ περιθρύλλητον πρᾶγμα τοῦτο
τῆς βασιλείας πρὸς τὸ καθ' ἡμᾶς ἀξίωμα 20
εἰς οὐδὲν λογίζομεθα; οὐκ ἔστι δόξα, ὅτι
ἅπαντας τοὺς θησαυροὺς τῶν βασιλέων καὶ
τοὺς πολυτιμήτους λίθους καὶ μαργαρίτας
πρὸς τὸν τῶν ἀρετῶν πλοῦτον ὡς χοῦν
ἡγούμεθα; τί κάλλιον ἡμῖν καὶ τί μεῖζον, 25
καὶ τί τερπνότερον καὶ τί μακαριώτερον,
εἴπερ φρονοῦμεν καὶ εἴπερ αἰσθανόμεθα,
λογικοὶ ὄντες, οἷα τὰ ὀρώμενα πρὸς τὰ νοού-
μενα; ἐμοὶ μὴ γένοιτο, εἰ καὶ ταπεινὸς ὢν,
ἐπιθυμῆσαι οὐχὶ τότε ἢ τότε τῶν ἐραστῶν 30
καὶ περισπουδάστων ἀνθρώποις, ἀλλ' οὐδὲ
πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου τούτου δι-
δομένας μοι, ἐπειδὴ κληρονόμος θεοῦ καὶ
συγκληρονόμος Χριστοῦ ἐφίεμαι γενέσθαι,
τοῦ δεσπόζοντος οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ τῶν 35
ἀπάντων, ὥσπερ καὶ ὑμεῖς. ἀλλ' ἐγὼ μὲν
οὐκ ἐπιτεύξομαι, μὴ πράττων κατὰ τὸν πό-
θον· ὑμεῖς δὲ εὖ οἶδ' ὅτι ἐπιτεύξεσθε, τέ-
κνα μου, ἐάν περ βεβαίαν καὶ ἀκλινῇ τὴν
πίστιν ὑμῶν κατέχητε καὶ τὸ ἀσάλευτον τῆς 40
μακαρίας ὑμῶν ὑποταγῆς, τῶν ἐν αἰῶσιν
ἀπείροις ἀποκειμένων ἀγαθῶν, ὧν τὸ ὑπερ-
βάλλον μέγεθος καὶ τὸ τῆς λαμπρότητος ἀξίω-

14/16 Βασιλ. 2, ζ', 18. 24 κῶδ. πλούτων. 42/43
κῶδ. ὑπερβάλλον.

μα οὐδὲ εἰκάσαι ἐστὶ πρὸς τὰ ἐνταῦθα με-
γαλαυχούμενα κατὰ ἀμυδράν τινα εἰκόνα.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ὁ τάλας διὰ τὰ
τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἀποκείμενα ὑμῖν ἀγα-
5 θὰ μηδέ, εἰ παραδώσωμεν τὸ σῶμα, ἵνα καυ-
θῇ, νομίσωμέν τι μέγα πεποιηθέναι, οὐχ
ὅτι μικρόν τι νηστεύομεν, ἢ ἀγρυπνοῦμεν, ἢ
γονυκλιτοῦμεν, ἢ ἀστατοῦμεν, ἢ κολαφίζόμεθα
ἐν ταῖς ὑπαλλαγαῖς τῶν ἱματίων, ἢ τῶν ὑπο-
10 δημάτων, ἢ τῶν φθειρῶν, ἢ τῶν ἄλλων
ὁποιωνοῦν εἰποιέν τις κόπων, ὅτι σκιά καὶ
ὄναρ εἰσίν. καὶ μακάριος ἄνθρωπος, ὃς ταῦτα
συμβάλλει καὶ συμβιβάζει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
τοῦ καὶ προστίθῃσιν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας εἰς
15 εὐχάς, εἰς δάκρυα, εἰς ταπεινώσιν, εἰς ὑπα-
κοήν, εἰς κατάνυξιν, εἰς πραότητα, εἰς ἐλεη-
μοσύνην, εἰς ἀπάθειαν. ὄντως ὁ τοιοῦτος
τῶν φρονίμων ὁ φρόνιμος καὶ τῶν σοφῶν
ὁ σοφός. εἴην δ' ἂν ἐγὼ ὁ ἀνάξιος τῆς μοί-
20 ρας τῶν τοιούτων, καὶ εἴ τις ἐμοὶ πείθοιτο,
καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐμπαιζέσθω καὶ χλευαζέ-
σθω, ἄφρων καὶ ἄνους λεγόμενος καὶ πᾶσιν
ὑποπίπτων καὶ ὑπὸ πάντων εὐτελιζόμενος.

Οὗτός μοι τῆς παρούσης κατηχήσεως ὁ
25 λόγος· εὐχεσθε δέ μοι, ἀδελφοί, ἵνα καὶ εἰς
τὸ ἐξῆς ἡ παιδεία κυρίου ἀνοίγῃ μου τὰ ὦτα
πρὸς τὸ ἀκοῦσαι ἢ εἰπεῖν τι τῶν λυσίτε-
λούντων ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ
ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πα-
30 τρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΟΓ'.

Περὶ τοῦ μὴ ἰδιογνωμονεῖν, πρὸς τοὺς ἐν
τῷ Σακκουδίῳ ἀδελφούς.

35 Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, ἐν
τῷ τὴν ἀδελφότητα διαμερισθῆναι ὥδε κά-
κεισε, ἐπὶ τῇ τοῦ θέρους χρεῖα, συνδιαμεμέ-
ρισται μοι καὶ ἡ ταπεινὴ ψυχὴ, καὶ νοητῶς
μεταβαίνω ἐκ τοῦδε εἰς τόνδε τὸν τόπον,
40 περιβλεπόμενος καὶ κατασκοπούμενος. τίς ἄρα
καὶ ποταπὴ ἡ κατάστασις αὐτῶν, εἰ σφζό-

μενοί εἰσιν ὑπὸ κυρίου, εἰ πορευόμενοί εἰσιν
ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ; οἴδατε γάρ, ὅτι ἄφεςιν μι-
κράν λαβοῦσα ἡ εὐόλισθος ἡμῶν φύσις,
ἀγριοῦται καὶ θηριοῦται καὶ ἀποκύει θάνατον
ἀμαρτίας. διὰ τοῦτο καρδιάζομαι ὁ ἐλεεινός 5
καὶ συμπιάζομαι καὶ συνθλίβομαι τῇ μερί-
μνῃ καὶ τῇ φροντίδι, τῇ ἀδολεσχίᾳ κατατη-
κόμενος, κἂν οὐδὲν ὑμῖν συνοίσω εἰς ὠφέ-
λειαν· εὐχὴν γάρ οὐπω ἔχω, ἵνα συνεπα-
μύνωμαι ὑμῖν ἢ ἐκείνοις. κύριος δὲ ὁ θεός 10
τοῦ πατρός μου ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει·
κύριος εὐλογήσει ὑμᾶς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν
εἰρήνῃ, καὶ συμβιβάζει καὶ συμφράζει τῇ
εἰς ἀλλήλους ἀπαρρήσιάστῳ ἀγάπῃ, καὶ συν-
ενώσει τῇ ὁμοψύχῳ βουλήσει καὶ προαι- 15
ρέσει, "ἵνα μὴ ᾗ ἐν ὑμῖν σχίσματα", κατὰ
τὸν ἀπόστολον, μηδὲ γνωμικὰ θελήματα,
μηδὲ ἰδικὰ ἐπιθυμήματα, ἅτινά εἰσι πονηρὰ
ἐπιτηδεύματα, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπάρχῃ κοινῶς
καὶ καθολικῶς, ἐν θέλημα καὶ ἐν ἐπιθύμη- 20
μα, ὡς ἐξ ἐνὸς καὶ ἐν ἐνὶ σώματι ἐνεργού-
μενον· τοῦτο γάρ τὸ κοινόβιον καὶ τοῦτο ἡ
ἐκκλησία, καὶ ἐν τούτῳ τὸν Χριστὸν κεφαλὴν
ἔχοντες ἐπιδεικνύμεθα. ἔως πότε λοιπὸν
αἰρετιεῖ ὁ αἰρετιῶν καὶ ἰδιογνωμεῖ ὁ ἰδιο- 25
γνῶμων; "οὐαί", φησὶν, "οἱ συνετοὶ ἐν ἐαυ-
τοῖς καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπιστήμονες". ἀρκεῖ
αὐτῷ ἡ τηλικαύτη ἀρὰ τοῦ προφήτου. "πάντα
πρόντο ἂν", ὡς φησὶ που ὁ θεολόγος Γρη-
γόριος, "ἢ τοὺς οἰκοθεν λογισμούς, μεθ' οὓς 30
ἔρχονται, καὶ τὴν συνήθειαν, ἣ συνανεστρά-
φησαν". ἀλλ' οὐ χρὴ ταῦτα εἶναι ἐν τισιν·
ἢ οὐκ οἴδατε, τί λέγει πάλιν ὁ θεῖος καὶ
μέγας Βασιλεῖς; ὅτι "ὁ ὑπὲρ τοὺς ἄλλους
ἐπιζητῶν τι πλεον, ἐκείνης ἐστὶ τῆς φωνῆς 35
ἄξιος, ἣ φησι· πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφὴ αὐτοῦ
καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ". διὰ τοῦτο συντριβό-
μεθα τοῖς λογισμοῖς, διὰ τοῦτο ταλαιπωροῦ-
μεν μὴ προκόπτοντες, διὰ τοῦτο ἀναβαίνουσι
διαλογισμοὶ πονηροὶ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, 40
διὰ τοῦτο γινόμεθα υἱοὶ παραπικραίνοντες καὶ
διαγογγύζοντες.

1/2 πορ. ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ] Ψαλμ. ρ', 6. 13 κωδ.
συμφράξει. 16 Κορινθ. 1, α', 10. 19 κωδ. ὑπάρχει.
26/27 Ἡσαίου ε', 21. 36/37 Γεν. δ', 7.

18 κωδ. φρονίμων ὁ φρόνιμος.

Ἄλλ' οὖν δι' ἐπιγνωμοσύνης ἀφέμενοι τὰ οἰκεῖα θελήματα στοιχήσωμεν τῷ κανόνι τῆς εὐθύτητος, κατὰ πάντα τὰ προστεταγμένα ἡμῖν ἐνθέως καὶ νομίμως πορευόμενοι. μή μοι λεγέτω τις ἀφρονέων, "ᾧφει-
 5 λον τὸ καὶ τὸ πράσσειν παρὰ τοὺς πολλούς, καὶ ἐπάξιός εἰμι τοῦ καὶ τοῦ ἀπολαύειν, διὰ τὸ ὀρμεῖσθαι με ἐκ τοῦ τοιούτου καὶ τηλικούτου". σαρκικά τὰ ῥήματα, μᾶλλον δὲ σα-
 10 τανικά τὰ κινήματα· ἐν τούτῳ γὰρ ἄλλοτρίους ἑαυτοὺς τῆς τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας οἱ τοιοῦτοι καθιστάνουσιν. εἰ γὰρ τέκνα ἐστέ, οἱ πάντες ἐν ἐστε καὶ ἐκ τοῦ ἐνὸς γεγεννη-
 15 μένοι· καὶ γὰρ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου "ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα", ὡς φησιν ὁ θεῖος ἀπόστολος· εἰ δὲ ἐν ἐστε, πῶς τὸ ἐν οὐ στέργετε, ἀλλὰ τοῖς μὲν χεῖλεσί με πα-
 20 τέρα ὀνομάζετε, τῇ δὲ καρδίᾳ πόρρῳ ἀπέχετε ἀπ' ἐμοῦ; ὦ, πῶς οὐκ αἰσχύνεσθε; πῶς οὐκ αἰδεῖσθε; ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός "καταβέβηκα", φησὶν, "ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα
 25 τοῦ πέμψαντός με πατρός". ὑμεῖς δὲ τὸ ἐναντίον τοῖς ἔργοις ἀντιφθέγγεσθε ἐλθόντες ἐνταῦθα, οὐχ ἵνα ποιῇτε τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ δι' ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ, ἀλλὰ τὸ θέλημα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν ὑμῶν, ὡς οἶα τέ-
 30 κνα ὀργῆς καὶ ἀπειθείας. "ὄντως", ὡς εἶπεν ὁ τῆς ἀγίας Κλίμακος ὑφηγητής, "οὐ μὴ τοῦ Φαραῶ ἐλευθερωθῆς, οὐδὲ τὸ ἄνω πᾶ-
 35 σχα θεάσῃ, εἰ μὴ πικρίδας καὶ ἄζυμα φά-
 γῃς διὰ παντός· οὐ μὴ φωτισθῇς, οὐδ' οὐ μὴ σοφισθῇς, εἰ μὴ ὡς ἐν μαχαίρᾳ ἐκτέ-
 40 μῃς ῥιζόθεν ἐκ τῆς καρδίας τὸ οἰκεῖόν σου
 35 θέλημα καὶ προσοίτης ἑαυτὸν ὀλοτελῶς δι' ὑπακοῆς τῷ καθηγεμόνι σου".

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ χαλκοῦ θελήματος· μετὰ τοῦτο δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὑπομνήσκω, ἵνα νηφόντως καὶ γρηγορότως ὑπαντῶμεν εἰς
 40 τὰς νυκτερινὰς καὶ ἡμερινὰς ψαλμωδίας, πρὸς τὰς τοῦ ὑπνου ἐξεγέρσεις, πρὸς τὰς τῶν ἔργων κλήσεις, πρὸς τὰς τῶν λογισμῶν ἐξαγ-
 γέλσεις, ἐτοιμαζόμενοι ἑαυτοὺς πρὸς τὴν

τοῦ θανάτου ὥραν, πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ σώ-
 ματος τῆς ψυχῆς ἔξοδον, πρὸς τὴν ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν μετὰ τῶν ἀγγέλων ἀνοδον, πρὸς τὴν τοῦ φοβεροῦ καὶ φρικτοῦ βήματος παρά-
 5 στασιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ ἀγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΟΔ'.

Περὶ τῆς χαροποιῶ ἡμῶν ὑποταγῆς· πρὸς 10
 τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίῳ ἀδελφούς.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, πῶς ὑμῖν τανῶν προσφθέξομαι; ἀλλ' εἰ καὶ τολμηρόν, ἀποστολικῶς. "χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἔρῳ χαίρετε". διατί; ὅτι τὸ
 15 ἔργον τοῦ θεοῦ διανύετε, ὅτι τὸ μοναδικὸν σχῆμα περιβέβλησθε, ὅτι τὸν τῆς ὑποταγῆς κανόνα ὑπεξέρχεσθε, καθ' ἐκάστην ἡμέραν θλιβόμενοι, στενοχωρούμενοι, ταλαιπωρούμε-
 20 νοι, συλλυπούμενοι, τοῦτο μὲν ἐν νηστείαις καὶ ἀγρυπνίαις καὶ ξηροκοιτείαις, τοῦτο δὲ ἐν κό-
 25 ποις καὶ μόχθοις καὶ ἔργοις τῶν διακονιῶν ὑμῶν, ἐν κοπαῖς τῶν θελημάτων, ἐν ἐπαγωγαῖς τῶν προσταγμάτων, ἐν ἀλουσίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, ἐν ῥακκοδυσίᾳ καὶ ῥυπαροφορησίᾳ τῶν
 30 ἐνδυμάτων καὶ ὑποδημάτων ὑμῶν· προσθήσω τούτοις, ἐν ἐπιτιμίαις καὶ ἀφορισμοῖς τῶν ἐλλειμμάτων, τὸ μεῖζον ἔτι, ἐν ἀκαταπαύ-
 35 στοις προσβολαῖς, κρούμασί τε καὶ κεντήμασι καὶ οἷόν τι τοξεύμασι καὶ λογχεύμασι τῶν
 40 ὁρατῶς καὶ ἀοράτως πολεμούντων ὑμᾶς. ἐν-
 45 θεν ὁ οἰκονόμος ἔλκει, ἐκεῖθεν ὁ παροικονό-
 50 μος ἀνθέλκει· ὁ ἐσθιάτωρ ἐτέρωθεν, ὁ ἀρ-
 55 τοποιὸς ἄλλοθεν, τοῦτος χάκεῖνος, ἵνα μὴ τοὺς πάντας λέγω. εἶτα καὶ ἐπὶ τῶν δαιμό-
 60 νων ἐνθεν ὁ τῆς πορνείας, ἐκεῖθεν ὁ τῆς ἀκηδίας, ἄλλοθεν ὁ τῆς λαίμαργίας, ἐτέρω-
 65 θεν ὁ τῆς ἀσταςίας. καὶ πόσα καὶ πηλίκα τὰ πάθη; ἀνεξαρτίδητα. οὐκ εἰκότως οὖν εἴ-
 70 ρηκα ὑμῖν τὸ "χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε".
 75 ναί, ὄντως, ἀδελφοί μου ἡγαπημένοι, καὶ

4 κῶδ. ὑμῖν. 15 Κορινθ. 1, 8', 15. 18 Ἡσαίου
 κθ', 13. 21/23 Ἰωάν. c', 88. 29 κῶδ. κλήμακος.

14/15 Φίλιπ. δ', 4. 28 κῶδ. ἐλλειμάτων. 33 ἐσθιά-
 τωρ=ἐσθιάτωρ.

μακάριοι ἐστε καὶ τρισμακάριοι ταῦτα διὰ
θεὸν ὑπομένοντες καὶ ταῦτα αἰρούμενοι καὶ
ταῦτα ἀσπαζόμενοι. καὶ τί ἐκ τούτων; ἀνα-
τελεῖ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ἐν τῷ μέλλοντι
5 αἰῶνι δικαιοσύνη καὶ πλήθος εἰρήνης, ζωὴ
καὶ εὐφροσύνη καὶ ἀνάπαυσις αἰώνιος, υἱο-
θεσία καὶ κληρονομία Χριστοῦ καὶ τῆς βα-
σιλείας αὐτοῦ, ἀνθ' ὧν οὕτως ἐφρονήσατε καὶ
οὕτως εἴλεσθε, καλῶς καὶ θεομακαρίστως καὶ
10 παντεπαινέτως κόσμον μισήσαντες καὶ τὰ περὶ
κόσμον, γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ
φίλων καὶ ἰδίων χωρισθέντες, πατρίδων καὶ
πόλεων καὶ χωρῶν καὶ ἀγρῶν καὶ οἰκῶν δια-
στάντες καὶ πρὸς μόνον θεὸν καταφυγόντες τὸν
15 κύριον καὶ βασιλέα τῆς δόξης, τὸν ἀγαθὸν καὶ
ὑπεράγαθον δεσπότην, καὶ τούτῳ δουλεύον-
τες, τούτῳ παριστάμενοι, τούτῳ λατρεύοντες,
τούτῳ ἄδοντες ἀενάως, τούτου τὰς ἐντολὰς
καὶ τὰ δικαιώματα ἐκζητοῦντες, τούτου τὰ
20 ἀρεστὰ καὶ φιλητὰ πράττοντες. καὶ γὰρ ἐν
ὑμῖν οὐ περὶ πατρός καὶ μητρός λόγος, οὐ
περὶ γυναικὸς καὶ παίδων φροντίς, οὐ περὶ
δούλων καὶ δουλίδων μέριμνα, οὐ περὶ κτή-
σεων καὶ ὑπάρξεων ἀδολεσχία, οὐ περὶ τι-
25 μῶν καὶ ἀξιωμάτων διαγωνία, οὐ περὶ ἀρ-
χόντων καὶ βασιλέων ἐπιθυμία, οὐ περὶ
κρασιπάλης καὶ οἶνων διῶλισμένων καὶ τῶν
ἄλλων τρυφῶν διασπουδασία, οὐ περὶ μι-
κρῶν, οὐ περὶ μεγάλων, οὐ περὶ οὐδενός
30 ἄλλου τῶν ἀπολλυμένων, ἀλλὰ περὶ μόνου
τοῦ κατ' εὐαρέστησιν θεοῦ διαζῆν ὑμᾶς,
περὶ μόνων τῶν ἀποκειμένων ἐν οὐρανοῖς
ἀγαθῶν. ἄρα οὐκ ἀξίως ἀνταγαπήσει ὑμᾶς ὁ
δεσπότης; ἄρα οὐκ ἀξίως καλέσει ὑμᾶς τέκνα;
35 ἄρα οὐκ ὀφειλόντως ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
ἐρεῖ πρὸς ὑμᾶς "δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ
πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμέ-
νην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου";

Τοιαῦτα οὖν ὑμῶν τὰ ἀγωνίσματα, τοιαῦτα
40 τὰ διασπουδάσματα, τηλικαῦτα τὰ ἐλπίζόμενα.
διὰ τοῦτο καὶ πάλιν ἐρῶ· χαίρετε ἀκατα-
λήκτως· χαίρετε δὲ κατὰ τὸ φθάσαν, ὅτι
καὶ ἀδελφὸν κάλλιστον ἀπεστείλαμεν πρὸς
τὸν μέλλοντα αἰῶνα, τὸν κύριον ἀββᾶν 'Ιε-

ρεμίαν, καλῶς πολιτευσάμενον καὶ δσίως
ἐκβιῶσαντα καὶ προστεθέντα τοῖς λοιποῖς
ἡμῶν ἀδελφοῖς εἰς ζωὴν ἀτελεύτητον. καὶ
μακάριος ὅστις μετὰ τοιοῦτου τέλους ὑπανα-
χωρήσει τῶν ἐνθένδε. ἔτι χαίρετε, ὅτι τοὺς 5
δύο ἀδελφούς ἡμῶν, τὸν τε ἀββᾶν Εὐστά-
θιον καὶ τὸν ἀββᾶν Ἐπιφάνιον, ἡξιώθημεν
ἀπολαβεῖν ὑγιαίνοντας καὶ σεσωσμένως ἐπα-
ναλύσαντας ἐκ τῆς Ῥώμης, οὐκ ἐπαινε-
τοὺς μὲν κατὰ τὸ προφανές, διὰ τὴν ἰδιο- 10
γνώμονα αὐτῶν ἐν τοῖς ἐκεῖσε ἀπέλευσιν,
ἐπαινετοὺς δὲ λίαν διὰ τὴν κρυπτὴν αὐτῶν
ἐργασίαν· ἔργον γὰρ ἀποστολικὸν ἐπλήρωσαν,
εἰ καὶ τολμηρὸν εἶπεῖν, ἀνάθεμα ἀπὸ Χριστοῦ
καὶ ἀφ' ἡμῶν ἐλόμενοι ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας 15
τῶν ταπεινῶν δόξης καὶ θελήσεως. τοῦτο
ἀπέδειξεν ἄρτι θεὸς διὰ τῆς εὐαγοῦς αὐτῶν
πολινστροφίας, οὐκ ἀποδοκιμάσας τὴν σπου-
δὴν αὐτῶν, οὐδὲ ἀνόνητον τὸν κόπον αὐτῶν
ἀποδείξας. ἡγεῖσθε αὐτοὺς ὡς ἀδελφούς 20
ὑμῶν τιμίους· οὐκέτι δὲ αὐτοῖς εἴτε ἐτέροις
τοιαύτης ἀφορμῆς ἔξοδος· μή τις βουλευθή-
ται, μή τις διανοήσῃται καὶ ὀλοθρευθεῖη
ἀπὸ θεοῦ· ἅπαξ γὰρ ἔφθασε τοιαύτη ὑπό-
θεσις καὶ ἅπαξ γέγονεν, ὃ γέγονεν, τὸ δὲ 25
δεύτερον θάνατος αἰώνιος. ἀσφαλίσασθε οἱ
πάντες. ἐλπίζομεν δὲ καὶ τὸν ἀββᾶν Νικό-
λαον ἀπολαβεῖν, καθὼς ἤκουσται ἡμῖν, καὶ
εὐξασθε καὶ ὑπὲρ ἐκεῖνου καὶ ὑπὲρ τῶν ἐξ
ἀβουλίας ἄλλων ἀποδρασάντων, ἵνα ὁ κύριος 30
ἀνακαλέσῃται καὶ ἐπισυναγάγῃ τοὺς πάντας
εἰς τὴν μάνδραν αὐτῶν καὶ σῶσῃ εἰς τὴν
βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον, ὅτι αὐτῷ
πρέπει πᾶσα δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΟΕ'.

35

"Ὅτι χρή τὸν καθηγούμενον τὴν ψυχὴν
τιθέναι ὑπὲρ τοῦ οἰκείου ποιμνίου· καὶ περὶ
σπουδῆς καὶ ἐπιμελείας τοῦ κατὰ θεὸν βίου
ἡμῶν, καὶ τοῦ προσέχειν ἑαυτοῖς ἀπὸ τῶν
παγίδων τοῦ διαβόλου.

40

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, μι-
κρὸν ἀπολιμπανόμενος ὑμῖν χρόνον ἐν ταῖς

συμβαινουσας ἀναγκαίαις ἀποδημίαις, ὡς πολὺν ἤδη πεπονηκῶς κατεπείγομαι τῇ ἐπιθυμίᾳ εἰς ὑποστροφὴν, τὸ μὲν ἀγωνιῶν διὰ τὸ μή τινα συμβῆναι ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν μου
 5 ἀταξίαν (οἶδα γὰρ τὸν διάβολον ὠρυόμενον λέοντος δίκην καὶ ζητοῦντα τίνα ψυχὴν ἀρπάξας καταπιεῖν), τὸ δὲ ἐπιθυμῶν συνεῖναι ὑμῖν κατὰ πάντα καιρὸν καὶ τόπον· οὐδὲ γὰρ τέρπει με ἡ ἀπουσία, οὐδὲ μεταιω-
 10 ρίζει με, κἂν ἁμαρτωλὸς εἴμι, ἢ ἐκ τόπου εἰς τόπον μετάβασις, ὡς ἂν τρυφῶν διατελοῖην τὰς ἡμέρας, ἐπιγαννύμενος ταῖς ὁδοιπορίαις καὶ τοῖς θεάμασι τῶν ἐν τῷ βίῳ γινομένων πραγμάτων καὶ ὑμᾶς ἔων ἐπιτα-
 15 λαιπωρεῖν ταῖς ἀσκητικαῖς διαγωγαῖς. μὴ διὰ τοῦτο ὑπολαμβάνητε, τέκνα καὶ ἀδελφοί, ἀλλ' εὖ ἴστε, ὅτι ὅπου περ ἂν ἀπίω, πάντας ὑμᾶς ἐν τῇ ταπεινῇ μου καρδίᾳ ἔχω καὶ μεθ' ὑμῶν εἴμι τῇ διανοίᾳ ἐποδυνώ-
 20 μενος τοῖς ὀδυνωμένοις, συναγωνιῶν τοῖς ἀγωνιῶσι, συνευφραινόμενος τοῖς εὐδρομοῦσι, κλαίων τε καὶ μεριμνῶν περὶ ἐνὸς ἐκάστου ὑμῶν, ὅπως διασῶζοισθε. εἰς τί γὰρ ἄλλο κεκλήκατέ με εἰς κεφαλὴν ὑμῶν, καὶ εἰς ὃ τι
 25 ἄλλο ὀφείλω ζῆν, χαίρειν τε καὶ εὐφραίνεσθαι; ἀλλ' οὐχὶ δι' ὑμᾶς τὰ τοῦ θεοῦ τέκνα; οὐχὶ διὰ τὴν ἐν κυρίῳ προκοπὴν ὑμῶν; οὐχὶ διὰ τὸν ἔνθεον ζῆλον ὑμῶν; οὐχὶ διὰ τὴν μαρτυρικὴν ὑμῶν πολιτείαν; ἐν τούτοις
 30 γὰρ καὶ ἐκζητηθήσομαι ὑπὸ τοῦ δεσπότη τοῦ θεοῦ, ὅπως ὑμᾶς ἐποιμάναμεν καὶ ὠδηγήσαμεν, εἰ ἀπλανῶς τὴν ὁδὸν τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ ὑπέδειξα ὑμῖν, εἰ ὡς ποιμὴν συνεφλέχθην ὑμῖν τῷ καύσωνι τῆς ἡμέρας καὶ
 35 τῷ παγετῷ τῆς νυκτός, κατὰ τὸν μέγαν ἐκείνον Ἰακώβ, εἰ τὸ ἀπολωλὸς ἐξεζήτησα καὶ τὸ πεπλανημένον ὑπέστρεψα, εἰ τὸ ἡσθενηκὸς ἰάτρευσά, καθὼς πάλιν ἄλλος προφήτης, ἀλλὰ μὴ εἰς οἰκείας ἡδονὰς τὴν
 40 προστασίαν ἐνοσφισάμην, τῇ ἀμελείᾳ προδοὺς τὰ πρόβατα τοῖς ἄρπαξι τῶν ψυχῶν λύκοις, ἀπεμπολῶν οἷον καὶ σφάττων καὶ ἀπολλύς

5/7 πρβλ. Πέτρου 1, ε', 8. 11/12 κωδ. διατελοῖεν. 19/20 κωδ. ἐποδυνόμενος τ. ὀδυνωμένοις. 33/35 Γενέσ. λα', 40. 36/37 ἀπολωλὸς κέ] Ἰεζεκ. λδ', 4-5.

αὐτὰ διὰ κακίας. διὰ τοῦτο, ὦ ἀδελφοί μου, οὐκ ἄλογον τὸ ἐν ἐμοὶ πάθος, ἀλλ' ὡς ὁράτε καὶ πάνυ δικαιοτάτον, καὶ οὐκ ἀρκεσθήσομαι, ὡσάκις ἂν καὶ τὰ αὐτὰ φθέγξωμαι, ἀπο-
 5 θυρόμενος τὴν ἐμαυτοῦ ταλαιπωρίαν καὶ εἰς οἷόν εἴμι κρῖμα. δότε μοι οὖν, δέσμαι ὑμῶν, δεξιὰς καὶ αὐτοὶ οἳ γε καὶ δυνάμενοι μάλιστα διὰ τῆς καμνούσης ἀρετῆς ὑμῶν. ὀρέ-
 10 ξατε χεῖρα βοηθείας· συνασπίζοισθε, συναντιλαμβάνοισθε, συνανορθοῦντες καὶ συμβιβάζοντες τὰ εἰς εἰρήνην καὶ εὐστάθειαν, καὶ ὁ δικαιοκρίτης εἰκότως διανεμεῖ ὑμῖν τὰς ὀφειλομένας μισθαποδοσίας.

Ἐγὼ τοίνυν ὁ ἁμαρτωλὸς χαίρω ἐπὶ τῇ εἰσοδοῇ τῶν εἰσερχομένων προσώπων καθ' 15 ἐκάστην (θεόπεμπτοι γὰρ εἰσι), καὶ ἐπὶ τῷ πληθυσμῷ τῆς ἐλαχίστης ἡμῶν μονῆς ἐνῆδομαι, ἐπειδὴ θέλημα κυρίου ἐστὶν τὸ ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἶναι τοὺς πλείονας, καὶ δεῖγμά ἐστι τῶν ἀποστολικῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ἐν αἷς 20 ἐπὶ τὸ αὐτὸ χιλιάδες συνωκίζοντο καὶ συνέζων· πῶς γὰρ ἂν καὶ τοὺς ἀγγέλους μιμήσαιντο ἄνθρωποι, εἰ μὴ διὰ τῆς τηλικαύτης συναγωγῆς καὶ εὐζωίας; ἀλλ' ὅσον τὸ χαίρειν, τοσοῦτο καὶ μᾶλλον τὸ φοβεῖσθαι πρός- 25 ἐστί μοι ἐν συντριμμῷ τῆς καρδίας μου, οὐχ ἔνεκεν ἐπιλείψεως σωματικῶν χρειῶν (οἶδα γὰρ μου τοῦ δεσπότη τὰς ἀψευδεῖς ἐπαγγελίας), ἀλλὰ χάριν τῆς ἐνοῦσης μοι ψυχικῆς ἀδυναμίας, ἱλιγγιῶν καὶ θαμβούμε- 30 νος ὅπως ὑμᾶς διεξάξοιμι, μηδὲν ἐλλειπῶς τῶν δεόντων καὶ προστεταγμένων μοι πράττειν τε καὶ λέγειν ἐν μέσῳ ὑμῶν. καὶ τότε μόνον εὐρίσκω ἄνεσιν, ἥνίκα παραπέμψωμεν ἀδελφὸν πρὸς τὸν μέλλοντα αἰῶνα, 35 ὡς ἤδη θησαυρὸν ἐναποτιθέμενοι εἰς ἄσυχρον χωρίον. πρὸς γὰρ τοὺς ἐπιβιοῦντας, εἰ καὶ καλοὶ καὶ σπουδαῖοι εἶεν, καὶ χαρὰ καὶ ἀγωνία πρόσσεστι, τὸ μὲν διὰ τὴν προσδοκίαν τῆς ἀγαθῆς ἀποπερατώσεως, τὸ δὲ διὰ 40 τὸ ἐπίμηκες τοῦ δρόμου καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς πρόσσαντες· πολλὰ γὰρ τὰ ἔνεδρα τοῦ δολίου καὶ οὐκ οἶδα τί τέξεται ἢ ἐπιούσα· ἔτυχε

9 κωδ. συνασπίζοισθε. 12 κωδ. διανεμέι. 17 κωδ. ἐλαχίστης. 31 κωδ. ἐλελειπύς.

γὰρ καὶ Ἐωσφόρον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατε-
νεχθῆναι, ἄγγελον ὄντα πρωτοστάτην. συνέβη
καὶ μαθητὴν γνήσιον προδότην τοῦ διδασκά-
λου γενέσθαι, ἀπὸ τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας
5 καταποθέντα εἰς κλῆρον ἀνόμων. ἀλλ' ὁ μὲν
διὰ τὴν ἔπαρσιν, ὁ δὲ διὰ τὴν φιλαργυρίαν,
ἀμφοτέροι δὲ διὰ τὴν ἀθέτησιν· ὥν μὴ τις
ὡμῶν εἴη τῆς μερίδος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἤδη
ὕπηνεχθέντας καὶ ἰουδαΐσαντας παλινδρομή-
10σαι αὐτοῖς ποιῆσαι κύριος καὶ ἐλθεῖν εἰς ἐπί-
γνωσιν ἀληθείας. ἵνα τί γὰρ πλανῶνται ὡς
πρόβατα ἄνευ ποιμένος ἕξω τῆς μάνδρας
αὐτῶν, εἰς ἐρήμους τόπους ἐπιβοσκόμενα,
πάντως δῆγματα λαμβάνοντες καθ' ἑκάστην
15 ὑπὸ τοῦ δάκνοντος πολυμόρφου ὄφως, τῶν
ἡδονῶν, τὰς πτέρνας τῶν ἀνθρώπων; καὶ τίς
ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματι τῆς πολυσαρκίας αὐ-
τῶν, ἐν τῷ καταβαίνειν αὐτοὺς μικρὸν ὕστε-
ρον εἰς διαφθοράν; μὴ ἐξομολογήσονται ἐκεῖ
20 τῷ κυρίῳ χροῖς ὄντες; οὐδαμῶς.

Διὸ προσέχετε πάντες ἀπὸ τῶν κριμάτων
αὐτοῦ, καὶ οἱ ἐστῶτες βλέπετε πῶς στήκετε.
ἀποστολικὸν τὸ παράγγελμα· συνεισέρχεται
γάρ πως ἡ οἴησις λέγουσα ἐκεῖνο τὸ τοῦ
25 Δαβίδ, "ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου
οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα". δι' οὗτινος
φρονήματος συνεχωρήθη αὐτῷ ἡ πτωχία,
οἱ κοπιῶντες τοῖς λογισμοῖς μὴ ἐνδύσῃτε
ἀπὸ τοῦ πολεμεῖν ὑμᾶς τὸν διάβολον· φεύ-
30 ξεται γὰρ οἷδ' ὅτι, ἐπιμενόντων ὡμῶν διὰ
τῆς καρτερίας. οἱ ἀπομωρανθέντες ἐξ ἀναλ-
γησίας, εἴπερ τινὲς ἦτε, ἀναζωπυρήθητε δι'
εὐαισθησίας, μήπως ὡς συκὴ ἐξηραμμένη ἐκ-
τηνῇτε ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ τῶν ψυχῶν διὰ
35 τὴν ἀκαρπίαν. οἱ τὰς ἐπισυναγωγὰς καὶ ἐπι-
συστάσεις ἐπιχειροῦντες μηκέτι ταῦτα πρά-
ξετε, ἵνα μὴ ὡς Δαθὰν καὶ Ἀβειρῶν οἱ
ὕπερήφανοι καὶ ἀντινομοῦται καὶ ἀντιτακτι-
ται τοῦ Μωσέως χάνασα ὑμᾶς καταπίῃ ἡ
40 γῆ τῆς ἁμαρτίας. οἱ ὀλιγόψυχοι καὶ ἀψίχοροι
καὶ ταραχοποιοὶ παύσασθε τῆς ἐξ ἀφροσύνης

6 κῶδ. φυλαργυρίαν. 9 ὕπηνεχθέντας = ὕπε-
νεχθέντας. 14 κῶδ. δειγματα. 25/26 Ψαλμ. κθ', 7.
33 συκὴ ἐξηραμμένη] Μφτθ. κα', 19-21. Μάρκ. ια', 13-14.
20-21 || κῶδ. ἐξηραμένη. 37/40 Ἀριθ. ις', 12-33. Δευτερ.
ια', 6. Ψαλμ. ρε', 17. 38 κῶδ. ὑπερίφανοι.

καὶ ἐξ ὑψηλοφροσύνης ὡμῶν πραττομένης κα-
κίας, ἵνα μὴ ταρασσόντες καὶ ταρασσόμενοι
καταποντισθῇτε ἐν τῇ θαλάσῃ τῆς ἀνομίας.
πάντες τὰ πάντα ἀσφαλίσασθε, κατορθώσατε,
εὖ πράξατε. οἱ φλύαροι καὶ γογγυσταὶ μὴ 5
πολλοὺς μοι κόπους ἀκαίρως παρέχετε, μή-
πως ἐν ῥάβδῳ τῶν ἐπιτιμιῶν ἐπιστραφῶ
ὡμῖν· ὁ δὲ κύριος τῆς ἀγάπης καὶ θεὸς πά-
σης παρακλήσεως, ὁ καταλλάξας καὶ εἰρηνο-
ποιήσας τὰ πάντα ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, εἰρη- 10
νεύσειε, βραβεύσειε, συμβιβάσειε πάντας ὑμᾶς
ἐν ὁμονοίᾳ, ἔτι καὶ ἔτι ἀγωνιζομένους καὶ
βελτιουμένους, ἕως ἂν φθάσωμεν εἰς μέτρον
ἡλικίας τοῦ πληρώματος αὐτοῦ, ὅτι αὐτῷ
πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν 15
τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ
καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Ος'.

"Οτι χρὴ ἐναγωνίους καὶ ἐμμερίμους
ἡμᾶς εἶναι ἐν τῷ πνευματικῷ σταδίῳ μέχρι 20
θανάτου, ὡς ἂν καταστεφθῇμεν τοῖς τῆς
δικαιοσύνης στεφάνοις παρὰ τοῦ παμβασι-
λέως θεοῦ.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες καὶ τέχνα, ὥσπερ
τοῖς ἐν τῷ σταδίῳ τρέχουσιν ὠφέλιμον τὸ 25
ἐκ τῶν παιδοτρίβων παραθαρρύνεσθαι καὶ
ἐπαλειφεσθαι, οὕτως λυσιτελοῦν ἐμὲ τὸν ἁμαρ-
τωλὸν τὸ συμπροθυμεῖσθαι ὡμῖν περὶ τὰς
χρηστοτέρας ἐλπίδας, ὑμᾶς λέγω τοὺς ὡς
ἀληθῶς ὁρομεῖς τοῦ κυρίου καὶ τρέχοντας 30
οὐκ ἐν μικρῷ διαστήματι τόπου καὶ πρὸς
μίαν ὥραν, ἀλλ' ἐν τῷ μεγάλῳ διαύλῳ τοῦ
ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν ἀφικνουμένου διαστή-
ματος παντὸς τῆς ζωῆς ἡμῶν τέλους τὸ ἐνα-
γώνιον ἔχοντας, ἐνθα καὶ Παῦλος ὁ μέγας 35
κῆρυξ τῆς οἰκουμένης δεδραμηκῶς σὺν πᾶσι
τοῖς ἁγίοις τὸν τῆς δικαιοσύνης, καθὼς αὐ-
τός φησιν, ἀπελήψατο παρὰ κυρίου στέφανον.
Ἐπεὶ οὖν τοιοῦτος καὶ τηλικούτος ὁ ἀγών,

7 ἐν ῥάβδῳ - - ἐπιστρ. ὡμῖν] πρβλ. Ψαλμ. πη', 38
«ἐπισκέψομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν» κέ. 9 κα-
ταλλάξας καὶ εἰρηνοποιήσας] Κολοσ. α', 20. 13/14 ἕως
- - πληρώματος αὐτοῦ] Ἐφεσ. δ', 13. 25 κῶδ. ὠφέ-
λημον. 34/36 Τιμοθ. 2, δ', 7-8.

τὸ στάδιόν τε καὶ ὁ δρόμος, θεατὰς μὲν ἔχων τὰς ἄνω μυριάδας τε καὶ χιλιάδας τῶν ἀγίων ἀγγέλων, ἀγωνοθέτην τε αὐτὸν τὸν τῶν ὅλων δεσπότην ἐν τῷ ἀπροσίτῳ θρόνῳ 5 τῆς οἰκείας δόξης κεκαθικότα, καὶ μὴν καὶ τοὺς τῆς ἐναντίας μερίδος συμπράκτορας, τοὺς ποικίλους φημί καὶ πολυμεθόδους δαίμονας, καταβαλεῖν ἡμᾶς καὶ συμποδίσαι καὶ ἀπολέσαι παντὶ τρόπῳ πειρωμένους, πόσον, 10 παρακαλῶ, δέον ὑμᾶς προσεχεῖς εἶναι, ἐμφοβούς τε καὶ περιμερίμους, ἡσχημένους τε καὶ ἐναγωνίους, ὥστε μὴ μόνον καλῶς ἐνάρξασθαι τοῦ δρόμου; ὠφελήσεται γὰρ εἰς οὐδέν, εἰ μὴ καὶ πρὸς τὸ ἐξῆς νεανικώτερόν 15 τε καὶ ἀνδρικότερον ἐπειχθῶμεν· καὶ οὐδὲ οὕτως ἢ τῆς νίκης ἐπιτυχία, εἰ μὴ μέχρι θανάτου, κἂν παραταθείη πολὺ τὸ τῆς ζωῆς ἡμῶν μέτρον, ἐνστησώμεθα. σκοπήσωμεν δέ, εἰ δοκεῖ, ἐνταῦθα κατὰ σύγκρισιν ἡμῶν τε 20 καὶ τῶν κατὰ κόσμον τρεχόντων, κἂν τούτῳ ἐπιγνωσώμεθα, ὅσον τὸ διάφορον. ἐκεῖνοι οὖν λειφεῖσι καὶ ἡττηθεῖσιν, ἴσασιν οἱ πεπειραμένοι, οἷα πρόσωπα κατηφῇ γίνονται· ὀφθαλμοὶ κάτω νενευκότες, δάκρυα προχεόμενα· 25 καὶ γὰρ καὶ ἑαυτοὺς τύπτουσι καὶ τὰς οἰκείας τρίχας τίλλουσι, στένοντες καὶ ποτνιώντες, ὀδυνῶς τε καὶ ἡσχυμένως παριστάμενοι ἐπὶ προσώπου τοῦ βασιλεύοντος κατὰ μέσου τοῦ σταδίου, συνδεδεμένοι τε τὰς χεῖ- 30 ρας, καὶ ταῦτα τῶν ἐπάθλων διανεμομένων κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν μετὰ εὐφημιῶν πολλῶν καὶ ἀνακηρύξεων πρὸς τοῦ λαοῦ παντός τοῖς ἐκνικήσασιν καὶ στεφανωθείσι. τοιγαροῦν καὶ ἐφ' ἡμῖν ὡς ἐν εἰκόνι τοιοῦτόν τι ἔξει 35 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· οἱ γὰρ καλῶς τὸν ἀγῶνα ἀγωνισάμενοι, κατὰ τὸ λόγιον, καὶ τὴν πίστιν τηρήσαντες, παρασταθήσονται τῷ παμβασιλεῖ θεῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς φαιδροὶ τινες καὶ γεγηθότες, καταστεφόμενοι τοῖς ἀκηρά- 40 τοις καὶ ἀμαράντοις τῆς δικαιοσύνης διαδήμασι, χιτῶνάς τε λευκοὺς, ὑπὲρ χιόνα στίλβοντας, ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον ὑπενδύόμενοι καὶ ὅσοις ἄλλοις ὠραίοις τε καὶ

5 κωδ. κεκαθικότα. 15 κωδ. ἐπιχθῶμεν. 22 λει-
φεῖσι=λειφθεῖσι. 35/37 Τιμοθ. 2, δ', 7-8.

ποικίλοις πρὸς αὐτοῦ διακοσμούμενοι. ἢ δὲ ἀνάρρησις φοβερά τις καὶ πολύηχος· ὑπὸ γὰρ πάσης τῆς τῶν οὐρανίων δυνάμεων ἀγγελικῆς πλυθύος εὐφημηθήσονται καὶ ἐπαινεθή-
σονται, καὶ τοῦτο οὐχ ἅπαξ, ἀλλ' εἰς αἰὶ 5 καὶ διηνεκῶς· οὐ γὰρ ἐστὶ πέρας πώποτε οὔτε τῆς χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης, οὔτε μὴν τῆς στεφανώσεως καὶ ἀπολαύσεως, οὐδ' αὖ τῆς εὐφημίας καὶ ἀνακηρύξεως.

Τί οὖν λοιπόν, ἀδελφοὶ καὶ πατέρες; οὐ 10 δραμούμεθα μᾶλλον καὶ μᾶλλον; οὐκ ἐπειχθησώμεθα ἔτι καὶ ἔτι; οὐ προσπαρακαλέσομεν λαβεῖν ἡμᾶς δύναμιν καὶ ἰσχὺν παρὰ τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ καὶ παρὰ τῶν κατη-
γουμένων, τὴν εἰς τὸ καλῶς τρέχειν καὶ 15 ἀνεμποδίστως ἐμπειρίαν; ναί, δέομαι καὶ παρακαλῶ καὶ ἀντιβολῶ, φοβερώτατον ἀγῶνα ὑπέδειξεν ὁ λόγος, ἀνεκλάλητον μὲν εἰς χα-
ρὰν καὶ δόξαν τοῖς ἀνδρείως τρέχουσι καὶ νι-
κῶσιν, ὀλεθριώτατόν τε καὶ ἐπικινδυνώτατον 20 τοῖς ἀτμελῶς καὶ ῥαθύμως ἢ ἐναπομένουσιν, ἢ συμποδίζομένοις, ἢ ἀπορρήγνυμένοις τοῦ σταδίου. "ὁ ἔχων ὦτα", φησὶν ὁ κύριος, "ἀκούειν ἀκουέτω". ἀκούσατε τοίνυν, τέκνα, καὶ προσέχετε φρικτῶς, καὶ τρέχετε νηφα- 25
λέως καὶ ἐπιστημόνως, γνωρίζοντες τοὺς ἐπι-
τρέχοντας καὶ ὑποσκελιστάς ἡμῶν δαίμονας. οὐδεὶς οὖν δύναται τρέχειν, εἰ μὴ γυμνωθῇ παντὸς περιβολαίου, μόνον τὴν ἐπιστηθίδα φορῶν τῆς πίστεως. λέγομεν δὲ οὐ μόνον 30
κατὰ πᾶσαν τὴν ἔξωθεν ὑπαρξιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἔνδον ποικιλοφόρον τῶν ἰδίων θε-
λημάτων ἀποποίησιν. οὐδεὶς οὖν εὐδρομεῖ ἐν τῷ σταδίῳ, εἰ μὴ ἐξησχημένος ἐστὶ τὸ σῶ-
μα συμμεμετρημένη τινὶ καὶ αὐτάρκει διαίτη 35
βρώσεώς τε καὶ πίστεως. εἰ δὲ καὶ ἀλείψασθαι δέοι ἀντὶ ἐλαίου τὴν καρτερίαν καὶ τὴν ἀκαταπόνητον ὑπομονήν, εἰ δὲ καὶ προγυ-
μνασθῆναι καὶ προδιασκεψασθαι, τοῦτο οἱ ἔτι δοκιμαζόμενοι καὶ πρὸς τὸ σχῆμα ἀπο- 40
βλέποντες ἔξουσιν· εἰ δὲ καὶ ἐκ τῆς ὁποιασ-
οῦν ἀφετηρίας ἐκπεπηδηκέναι δέοι, ἐκ τῆς καλλίστης καὶ συντομωτάτης ὑπακοῆς ἔξε-

1 κωδ. πικίλοις. 21 κωδ. ἀτιμελῶς. 23/24
Ματθ. 1α', 15. γ', 9, 43. Λουκᾶ γ', 8. ιδ', 35.

λευσόμεθα. οὐδείς οὖν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ δρόμου
 ὦν οὔτε διαμάχεται τοῖς συναμιλλωμένοις,
 οὐδὲ φθονεῖ, οὔτε ἐνδεικτιᾷ οὔτε πρὸς αὐτούς,
 οὔτε πρὸς ἄλλους, τοὺς ὁρῶντας· συντεταμ-
 5 μένω δὲ νοῖ καὶ ὀφθαλμοῖς αὐτοῖς συνενευ-
 κόσι καὶ μῆδ' ἐτέρωθε βλέπουσιν ἔεται καὶ
 ἐπείγεται κάτω βαλεῖν τοὺς ὑπεναντίους, ἕως
 φθάσῃ ἐν τῷ πέρατι· ὅπερ ἡμῖν μᾶλλον
 ἀναγκαῖον.

10 Διὰ τοῦτο, παρακαλῶ ὑμᾶς, καὶ καλῶς
 τρέχετε, καὶ ἀβασκάνως πορεύεσθε, καὶ ἀτα-
 ράχως ἴτε, καὶ ἀγαπητῶς καὶ ἑτεροβοηθῶς
 συναμίλλασθε, τόνον ἐπὶ τόνῳ προστιθέντες,
 προθυμίαν ἐπὶ προθυμίᾳ, εὐψυχίαν ἐπὶ εὐ-
 15 ψυχίᾳ, ἄνω βλέποντες, ἄνω σκοποῦντες, μὴ
 περιβλεπόμενοι τοὺς ἐπαίνους καὶ τὰς κενο-
 δοξίας, μῆδὲ ὑπενδιδόντες τὸ καθόλου, μῆδὲ
 ὀλιγωροῦντες ἐν τῇ ὀχληρίᾳ τῆς ἀσκήσεως
 ἢ τῶν προσκρουμάτων, ἢ τῶν προσπλήξεων,
 20 ἢ τῶν ἐπιτιμήσεων, ἀλλ', εἰ καὶ τύχη, εὖ-
 θὺς διανιστάμενοι, πρὸς τὸ μὴ καταφθασθῆ-
 ναι ὑμᾶς καὶ καταληφθῆναι ὑπὸ τοῦ δρά-
 κοντος, καὶ ἵνα οὕτως πάντα καλῶς καὶ ὁσίως
 διαπραττόμενοι, ὑπηκόως τε καὶ ταπεινοφρό-
 25 νως, εἰλικρινῶς τε καὶ εὐεξαγορευτῶς, φιλα-
 δέλφως τε καὶ θεοβραβεύτως, ἀξιωθῆσώμεθα
 καὶ ἡμεῖς τῇ τοῦ δρόμου ἡμῶν ἀποπεραιώ-
 σει τὰς ἀμοιβὰς ὑπὸ τοῦ κυρίου δέξασθαι,
 τοὺς στεφάνους καὶ τὰ ἔπαθλα τῆς μακα-
 30 ρίας καὶ ἀθανάτου λήξεως, ἀπολυτρούμενοι
 ἐκ πάσης τιμωρίας καὶ κολαστηρίων τῶν
 αἰώνιων, τῆς τε πικρᾶς καὶ πολυδρυλήτου
 αἰσχύνης ἐκείνης, διὰ τῶν πρεσβειῶν τῆς
 παναγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, αὐτῶν
 35 τε τῶν ἁγίων ἀγγέλων, τοῦ δεσπότη ἡμῶν,
 τοῦ Προδρόμου, τοῦ Θεολόγου, πάντων συλ-
 λήβδην ὁμοῦ τῶν μαρτύρων καὶ δικαίων καὶ
 ὁσίων, τοῦ τε πατρός μου καὶ πατρός ὑμῶν,
 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ
 40 δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ
 ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶ-
 νας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

2 κῶδ. συναμιλλομένοις. 5 κῶδ. νοῖ. 12 κῶδ.
 ἴστε. 16 κῶδ. ἐπένους. 20 κῶδ. τύχει.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΟΖ'.

Ὅτι δεῖ κατὰ λόγον ποιμαίνειν τὰ λογικά
 πρόβατα τοῦ Χριστοῦ, καὶ διδασκαλία πα-
 ραινετική περὶ τοῦ εὐτόνως καὶ ἐπιμελῶς
 5 καταρτίζειν ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν ἀσκητικὴν
 εὐθύτητα, ῥηθεῖσα μετὰ μίαν ἡμέραν τῶν
 Φώτων.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, ἐπεὶ
 ἡγαλλιασάμεθα καὶ εὐφράνθημεν τῷ πνεύ-
 ματι, τελέσαντες τὰς ἱεράς τῶν ἑορτῶν ἡμέ- 10
 ρας, ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὥσπερ ὑμᾶς ἐν ταῖς
 καθηκούσαις διακονίαις, οὕτως καμὲ τὸν ἁμαρ-
 τωλὸν ἐν τῇ οἰκείᾳ φροντίδι γενόμενον ἀνοῖ-
 ξαι τὸ ταπεινὸν στόμα εἰς τὸν τῆς ὑπομνή-
 σεως λόγον· θέον γὰρ τοῦτο ἐνεργεῖν ἡμᾶς, 15
 ἐφ' ὅσον ἐσμὲν εἰς κεφαλὴν ὑμῶν, εἰς προ-
 τασίαν τε καὶ ὁδηγίαν τοῦ κρείττονος, ἐφ'
 ὅσον λόγον ἀπαιτηθσώμεθα ἐν ἡμέρᾳ κρί-
 σεως παρὰ τοῦ δεσπότη τῶν ὅλων θεοῦ
 περὶ ἑνὸς ἐκάστου ὑμῶν, ὅπως καὶ ἡλικῶς 20
 διεξάγομεν καὶ εἰ κατὰ τὸ εὐάρεστον αὐτῷ
 ἐν οὐδενὶ παραλείψαντες τὰ θέοντα, πάντα
 δὲ συνεισενεγκόντες δι' ἔργου καὶ λόγου τὰ
 πρέποντα· ὅπερ ἐμοὶ φοβερὸν ἄγαν καὶ ἔν-
 τρομον, δεδιότι τὴν ἀπολογίαν ἐν τῷ συνε- 25
 ρεῖν λόγον μετὰ τοῦ κριτοῦ τῶν ἀπάντων.
 τίς γὰρ καὶ ποταπὸς εἴη ὁ δουλικὸς πρὸς
 τὸν δεσπότην, ὁ ῥυπαρὸς πρὸς τὸν καθα-
 ρόν, ὁ ὑλικὸς πρὸς τὸν ἄυλον, ὁ ὑπεύθυνος
 πρὸς τὸν ἀνεύθυνον, ὁ κάκιστος πρὸς τὸν 30
 ἀγαθόν, ὁ ὑπαίτιος πρὸς τὸν ἀναίτιον, ὁ ἀγνω-
 μονικὸς πρὸς τὸν εὐεργετικόν; καὶ εἰ ἕκαστος
 περὶ ἑαυτοῦ ὀφείλων δοῦναι λόγον, δεδοικῶς
 ἐστὶ καὶ οὐκ ἀρχῶν ἑαυτῷ εἰς σύστασιν, ἀλλὰ
 πανταχόθεν περιστατούμενος καὶ περιελκό- 35
 μενος, καὶ ταῦτα ἴσως ἀγαθὰ πράττων, πό-
 σον ἐγὼ ὁ τάλας περιστατηθήσομαι καὶ ἑξα-
 πορηθήσομαι καὶ ἀλλοιωθήσομαι, καὶ οἷον
 τῷ δέει ἀποτεθνήξομαι, ἔτι ἐμπνέων τῶν
 περὶ ἑμαυτοῦ τε ἀναριθμήτων σφαλμάτων 40
 καὶ ὑμῶν ἑνὸς ἐκάστου τῆς ὁδηγίας λόγον
 κατανοοῦμενος; διὰ τοῦτο, ὡς ἔφθην εἰπών,
 ἔντρομός εἰμι καὶ ἐκστατικός, καὶ μάλισθ'
 ὅταν ἐν ἐπαισθήσει γένωμαι τῆς περὶ τῶν

44 κῶδ. ἐπαισθήση.

τοιούτων ἐννοίας, κλαίων καὶ ὀδυρόμενος, στενών καὶ περιοδυνώμενος, βοῶν ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ αἶρων τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, τὴν ἐκεῖθεν ἐπιζητῶν
5 ἐπικουρίαν συνεργίᾳ τῶν εὐχῶν τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν· τῷ ὄντι γάρ, τέκνα μου καὶ ἀδελφοί, ἐπικίνδυνόν ἐστι τὸ τῆς προστασίας ἀξίωμα καὶ φοβερὰ τὰ ἐπὶ τοῦτο ἐπιτίμια, αἱ ἀραὶ καὶ ἀπειλαί, αἱ διὰ στό-
10 ματος τῶν προφητῶν ἐκ τῶν ἄνωθεν χρόνων ἀνεφωνήθησαν τοῖς μὴ ποιμάνασιν κατὰ λόγον τὰ λογικὰ πρόβατα.

Δεῦτε λοιπὸν πρὸς τὸ κοινῇ συμφέρον πάντες συγχινούμενοι, θερμότεραν τὴν ἐπὶ
15 τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν πρόθεσιν ἀναλαμβάνοντες, πράττωμεν τὰ καθήκοντα, θελήσωμεν τὰ θέοντα, ἐνεργήσωμεν τὰ συμφέροντα· μικροὶ καὶ μεγάλοι καὶ γέροντες καθάρωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύ-
20 ματος· καταρτίσωμεν ἑαυτοὺς σκευὴ ἐκλογῆς, ἀγιωσύνην ἐπιτελοῦντες ἐν πνεύματι, φεύγοντες τὴν τῶν κακῶν ἐπιτήδευσιν, τὴν ὑπερηφανίαν, τὴν παρακοήν, τὴν φιληδονίαν, τὴν φιλοσαρκίαν, ἐπιδιώκοντες τὴν τῶν ἀρε-
25 τῶν ἀνάληψιν, τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν ὑπακοήν, τὴν ἀγνείαν καὶ φιλαδελφίαν· ἀπορρίψωμεν πόρρω ἀπὸ καρδίας τὰς σαρκικὰς καὶ φιληδόνους σχέσεις, οὐ λέγω ἀπὸ τῶν ἔξω μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἐνδοθεν καὶ
30 ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, ἡγουν τοῦ μὴ ἔχειν πρὸς τὸν ἕτερον παρὰ τὸν ἄλλον ἀδελφὸν πλεονα τὴν ἀγάπην· πονηρὰ γάρ ἐστι καὶ μισόθεος, κλέπτρια καὶ δουλοπρεπής, λανθάνόντως μὲν ἐπεισιούσα δῆθεν ὡς ἐξ ἀγάπης ἀδελφικῆς,
35 εὐρίσχομένη δὲ ὡς ἐκ πορνείας σατανικῆς. σκέψασθε τὸ πάθος, φείσασθε τὸν ὀλεθρον, μὴ ἐμπαρῆτε εἰς τὸ βάραθρον, ἵνα μὴ ἀποτίνετε κἀντεῦθεν καταδίκας, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι αἰῶνι κρίσιν ἀτελεύτητον. οἴδατε, ὡς
40 πολλὰ τὰ ἐνεδρα τοῦ διαβόλου καὶ πολλαὶ αἱ μεθοδεῖαι αὐτοῦ, ποικίλως κατ' ἡμῶν ἐξευρισκόμεναι· καὶ οὐκ ἂν τις ῥυσθῇ τούτων, εἰ μὴ δι' ἐξαγορεύσεως καὶ τῆς πρὸς τὸν

καθηγούμενον πίστεως, τῷ λόγῳ τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ ὑπακοῆς καθοδηγούμενος. καὶ οἱ παρὰ τήνδε τὴν ὁδὸν μὴ πορευόμενοι ἐκπεπτώκασιν καὶ πίπτουσιν, ὥσπερ ἀναγινώσκωμεν· οἱ δὲ τῷ παρόντι συστοιχοῦντες
5 κανόνι ἀπεφάνθησαν φωστῆρες ἐν κόσμῳ λάμπαντες, τὸν ζόφον τῆς ἁμαρτίας ἀποφυγόντες καὶ τὸν διάβολον καταπατήσαντες τῇ ἀπονεκρώσει τῶν οἰκείων θελημάτων.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμφρονας καθισ-
στάναι τῆς οἰκείας σωτηρίας καὶ πρὸς πᾶ-
σαν εὐθύτητα καταρτίζειν ἑαυτούς· πρὸς δὲ
δὲ ἕκαστος, καθὼς ἐνοχλεῖται, κατὰ τούτου
καὶ τὸν ἀγῶνα ὀφείλει ἀναλαμβάνειν, πρὸς
15 τὸν φθόνον τὰ κατὰ τοῦ φθόνου, τοῦ μισεῖν τὴν παραυτίκα δόξαν· ἐκ γὰρ τοῦ ἑρᾶν κρείττων τοῦ πέλας φαίνεσθαι κατὰ τε ἀγχίνονα,
κατὰ τε μελουργίαν, κατὰ τε ψαλμωδίαν, κατὰ τε ἀνάγνωσιν, κατὰ τε ἄλλην τινὰ εὐ-
20 φυίαν, ἢ πνευματικὴν ἢ σωματικὴν, ὑποσμίχεται τὸ πάθος καὶ ἐκδανᾶ καὶ τήκει τὸν ἔχοντα. ἀλλήλων οὖν μέλη ὄντες, καθὼς ἐσμεν ἐν σῶμα οἱ πάντες, ἀλλήλοις συγχαίρωμεν, ἀλλήλοις συναγαλλώμεθα, ἀλλή-
25 λων τὰ κατορθώματα ἡγώμεθα. ὁ μὲν τυχὸν εὐμελεῖ, σὺ δὲ μεγαλοφωνεῖς, ὁ δὲ εὐαναγνωστεῖ, σὺ δὲ νοηματικώτερος τῶν ἀναγινωσκομένων· ἄλλος ἀγχίνους, σὺ δὲ ἀπο-
λογητικώτερος· πρὸς διαταγὴν ἔργων χρησι-
30 μέων ὁ δεῖνα, ἀλλὰ καὶ σὺ πρὸς ὑπακοήν εὐθύτερος, καὶ πολλῷ γε κρεῖττον τὸ δεύτερον τοῦ προτέρου· καὶ γὰρ τὰ δοκοῦντα εἶναι τι, πρὸς τὰ ἀληθῶς ὄντα οὐδὲν εἰσι.
τί γὰρ μελουργία ἢ εὐφωνία, ἢ ἀνάγνωσις,
35 ἢ εὐνοησία, ἢ μεγαλοφωνία, ἢ καλλιγραφία, ἢ μουσουργία, πρὸς τὴν μακαρίαν καὶ ἐπέραςτον ταπείνωσιν καὶ ὑπακοήν, πρὸς τὴν χρηστότητα καὶ ἀπλότητα, πρὸς τὴν πραύτητα καὶ γαληνότητα, πρὸς τὴν ἀνεξικακίαν
40 καὶ ἀγογγυσίαν, πρὸς τὴν φιλοθεῖαν καὶ πολυευχίαν, πρὸς τὰς ἄλλας ἱεράς ἀρετάς, ὧν ἡ κτῆσις τοῦ θέλοντος, καὶ κακόφωνός ἐστι, καὶ ἄψαλτος, καὶ δυσανάγνωστος, καὶ ἀφυσέ-

2 κῶδ. περιδυνώμενος πρβλ. σ. 225, 19/20. 19 κῶδ. μολισμοῦ. 41 κῶδ. μεθοδεῖαι.

26 κῶδ. ἡγούμεθα.

στατος, κἂν ἀδιάρθρωτος τὴν γλῶσσαν, κἂν
βραχὺς τὴν ἡλικίαν, κἂν ἐνδιάστροφος τοὺς
ὀφθαλμούς, κἂν δυσειδής τὴν ὄψιν, κἂν σκά-
ζων τὰ μέλη; οὕτω γὰρ εὐπόριστον ὁ ἀγα-
5 θὸς ἡμῶν θεὸς καὶ πᾶσιν εὐπρόσιτον τὸ
τῆς ἀρετῆς ἀγαθὸν προύθηκεν ἡμῖν, οὐ διὰ
σωματικῶν προτερημάτων, ἀλλὰ διὰ ψυχικῶν
διαθέσεων κατασπειρόμενον καὶ αὐξοῦμενον
καὶ τελειούμενον.

10 Λοιπὸν ταῦτα ἐννοοῦντες μένωμεν οἷς
ἐσμεν, χαιρόμενοι τὰ εἰς ἀλλήλους, συμβι-
βαζόμενοί τε καὶ συναρμολογούμενοι διὰ πά-
σης εὐταξίας εἰς τὴν κατὰ θεὸν ζωὴν ἡμῶν·
βλέπετε γάρ, ἀδελφοί μου, ὅτι πληθύνομεν
15 καὶ ὀφείλει πάντα κατὰ τάξιν γίνεσθαι, καὶ
ἐπὶ μικρόν τι ἀτακτῆσι, τὸ ὅλον τῆς ἀδελ-
φότητος ἡμῶν σύστημα κινεῖται καὶ συγ-
κλονεῖται, ἀπόλλων τὸν οἰκεῖον κόσμον τῆς
ἀρετῆς, ὥσπερ ἔχει ἐπὶ παντὸς ἄλλου τῶν
20 ἔξω συνταγμάτων· καὶ γάρ, εἰ μὴ καθηκόντως
διεξάγῃται καὶ βασιλεία [καὶ οἰκία], ἐκάστου
ἀξιώματος τὰ οἰκία παντὶ καιρῷ καὶ τρόπῳ
ἐπιδεικνυμένου, οὕτω βασιλεία καὶ οἰκία. ὡσαύ-
τως [ἐπὶ] χοροῦ τε καὶ δήμου καὶ παντὸς
25 ἄλλου. οὕτω πολὺ μᾶλλον ἡμῖν δέον καὶ
ὠφέλιμον, τοῖς συναθροισθεῖσιν ἐν ὀνόματι
κυρίου ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ οὖσιν ἐν τῷ κατα-
λόγῳ τοῦ ἀγγελικοῦ στρατεύματος, τὸ τῆς
εὐταξίας καλόν, λέγω δὴ τὸ ἀθροῦς καὶ
30 ἀταράχως καὶ ψάλλειν καὶ προσεύχεσθαι
ὁμᾶς, ἵστασθαι καὶ μεθίστασθαι, καθέζεσθαι
καὶ ἐγείρεσθαι, ὑπνοῦν καὶ ἀνίστασθαι, κατα-
βαίνειν καὶ ἀναβαίνειν, ἡσυχάζειν καὶ λαλεῖν,
ἐσθίειν καὶ πίνειν, εἰσέρχεσθαι καὶ ἐξέρ-
35 χεσθαι, ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι, ὁμαδεύε-
σθαι καὶ διαλύεσθαι, ζητεῖν καὶ διδεῖν καὶ
λαμβάνειν καὶ εἰσδέχεσθαι, δουλεύειν καὶ
δουλεύεσθαι, τιθεῖν καὶ κρατεῖν, ἐνδύεσθαι
καὶ ἐκδύεσθαι, ὑποδύεσθαι καὶ ἐξυποδύεσθαι·
40 ἅπαντα γὰρ ταῦτα καθ' ἐκάστην ἡμέραν φαί-
νεται ἐν ὑμῖν. καὶ εὐταξίας μὲν οὕσης, θείῃ
φύσιν κεκραμμένης, οἷόν τις θάλασσα ἢ πᾶσα
ἀδελφότης γαληνιώσα καταφαίνεται, κινου-

8 αὐξοῦμενον ἐκ τοῦ τύπου αὐξέω. 17/18 κῶδ. συν-
κλονεῖται. 21 προσέθηκα τὸ καὶ οἰκία καὶ κατόπι τὸ ἐπὶ.

μένη μὲν καὶ φερομένη, ἀλλὰ πραῦτατα κύ-
ματα ὑποφρίσσουσα, τῆς κινήσεως ὡς ὑπὸ
πνεύματος ἁγίου ἐπαιρομένη, ἀταξίας δὲ ἐξ
ἀπροσεξίας παρεισαγομένης, ὡς ἐκ σφοδρῶν
τινῶν πνευμάτων καὶ καταιγίδων τῶν εἰς- 5
πνευσάντων ταράσσεται καὶ ἀναβράσσεται,
μισητὰς καὶ εἰδεχθεῖς καὶ ὑποβρυχίου τοῦ
σκάφους τῆς ψυχῆς τὰς τρικυμίας ἀνε-
γείρουσα καὶ ἀποπέμπουσα. μὴ γὰρ οὐχί
τοιούτον ἐστὶν ἰδεῖν, ὅτε ἀπὸ κραυγῶν καὶ 10
θορύβων, ἀπὸ γελοίων καὶ στρηνιασμάτων,
ἀπὸ προσκρουσμάτων καὶ συμπιασμάτων, ἀπὸ
ὠθισμάτων καὶ ἀντωθισμάτων καὶ ἐξανα-
τρεπόμεθα καὶ ἀναλλοιούμεθα; καὶ ἵνα ἐγγύ-
θεν λάβωμεν τὸ ὑπόδειγμα, τί γέγονεν ἐπὶ 15
τῆς μεταδόσεως τῆς εὐλογίας τῶν ἁγιασμά-
των καὶ ἐπὶ τῆς ἐξόδου τῆς τραπέζης; οὐχί
ἔμελλε συμπατεῖσθαι ὁ παῖς μικροῦ δεῖν καὶ
τελευτᾶν; καὶ οὐχί ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ τέσσαρες
ταξίάρχαι ὀλοχειρὶ μετὰ πολλῆς ἀντιβάσεως 20
καὶ ἀντιστάσεως μόλις ἠδυνήθησαν ἐνεγκεῖν
τὴν ἄτακτον ῥύμην ὑμῶν, καθάπερ ἐπὶ τῶν
κοσμικῶν; μὴ γὰρ ἐξέλιπε τὸ ἁγίασμα; μὴ
γὰρ οὐκ ἤμην ἐγὼ ὁ τάλας ἐνὶ ἐκάστῳ μετα-
διδούς; μὴ ἦν τὸν προεισδεχόμενον μειζόνως 25
εὐλογηθῆναι καὶ καθαγιασθῆναι; οὐδαμῶς,
ἀλλ' ἦ μᾶλλον ὠφέλιτο οὕτως πράξας τὸν
ἁγιασμόν ἐξ αὐτοῦ, οὐ τιμήσας τὸ δῶρον·
εἰρήνης γὰρ ἦν τὸ δῶρον καὶ ἡ εὐλογία εὐ-
ταξίας, καὶ ὁ ἁγιασμός εἰρηνοποιῶ κατα- 30
στάσεως. καὶ ἐπὶ τῆς τραπέζης, μὴ ὅτι οὐ
πάντες ἔχομεν ἐξελθεῖν, ἢ ὁ προεξελθὼν
ἡγίασται ἐν τῇ ταχυτῇ αὐτοῦ; οὐδαμῶς,
ἐκαρπώσατο δὲ μᾶλλον ἀντὶ ὠφελείας βλά-
βην διὰ τῶν ἀγανακτησάντων ἀδελφῶν. 35

Ἀλλὰ μὴ οὕτως, τέκνα καὶ ἀδελφοί. δέο-
μαι ὑμῶν καὶ παρὰκαλῶ, συνίετε τί τὸ θέ-
λημα τοῦ θεοῦ, ὅτι οὐ μόνον ἀγαθὸν ὀφείλει
εἶναι, ἀλλὰ καὶ τέλειον καὶ εὐάρεστον, πρὸς
τὸν καταρτισμὸν τῶν πολλῶν γινόμενον. ταῦτα 40
μὲν ὑμῖν οὐκ ὀνειδιστικῶς, ἀλλ' ὑπομνηστι-
κῶς εἴρηται τε καὶ λέλεκται, ἵνα πρὸς τὸ

2 κῶδ. ὑποφρίσσουσα. 3 κῶδ. ἐπαιρομένη. 12
προσκρουσμάτων] ἀλλαγοῦ (231, 19) προσκρουμάτων.
21 κῶδ. μόλης ἢ δ. ἐνεγκῆν. 32 κῶδ. ἔχομεν.

ἐξῆς ἀσφαλῶς βιοτεύωμεν, καὶ διὰ τοῦτο μόνον μεμνημένοι τῶν παλαιῶν καὶ ἤδη παρελθόντων, ἵνα φύγωμεν τὴν τῶν ὁμοίων διαπραξίν· ὁ δὲ κύριος τῆς εἰρήνης καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ συνέχων τάξει τὰ οὐράνια καὶ τὰ ἐπίγεια, ὁ καὶ δεῖσαν ὀφθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς, πρὸς τὸ ἀνασώσασθαι τὸ ἀνθρώπινον, μὴ ὅλον εὐθὺς φανῆναι εἰς ἀνδρὸς τελείου σχῆμα, ἀλλὰ τάξεως ἀκολουθίᾳ καὶ νόμῳ τῷ καθ' ἡμᾶς ἀπὸ βρέφους ἐλθεῖν εἰς τὰς μεθελικιώσεις, ὡς καὶ ὀκταήμερος περιτμηθῆναι καὶ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις ὑπὸ τοῦ δικαίου Συμεὼν ἀγκαλισθῆναι, κατὰ τὸ εἰθισμένον ἐν νόμῳ· ἔπειτα, ὡς δεκάετη γενόμενον συγκαθίσαι τοῖς ἱερεῦσι καὶ γραμματεῦσιν, ἡνίκα ἀναγνούς τὸ βιβλίον, πτύξας, τῷ ὑπηρέτῃ ἔδωκεν· ἔπειτα ἐπὶ τοῦ τριακοστοῦ ἔτους βαπτισθῆναι καταξιώσας, ἀναγεννησιν ἡμῖν υἱοθεσίας χαριζόμενος—, αὐτὸς δὲ ὡς ἡμῖν δύνανται καὶ κραταίωσιν πρὸς πᾶσαν πρᾶξιν ἀγαθὴν καὶ κίνησιν, πρὸς πᾶσαν εὐταξίαν καὶ ὁμόνοιαν, πρὸς πᾶσαν εἰρήνην καὶ πραύτητα, ἐν εἰλικρινείᾳ τῆς μετ' ἀλλήλων ἀγάπης, ὡς ἂν εὐρεθιῆμεν ἅπαντες ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀποκαλύψεως αὐτοῦ χορὸς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἅγιος καὶ δῆμος ἡγιασμένος, σκηνὴ πεφωτισμένη μετὰ πάντων τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος αὐτῷ εὐαρεστησάντων, ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΟΗ'.

Περὶ τοῦ φυλάττειν ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς πονηρᾶς συνδυάσεως καὶ τῆς ἀνωφελοῦς καὶ ἀκαίρου παρρησίας, καὶ τοῦ μεθ' ὑπομονῆς ὑποίσειν ἡμᾶς τὰς ἀσκητικὰς στενοχωρίας, ἐπ' ἐλπίδι τῆς εὐρυχωρίας καὶ ἀπολαύσεως τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοί καὶ τέκνα, ὡς γλυκεῖά μοι ἡ πρὸς ὑμᾶς ὁμιλία τε καὶ θεωρία, ἡνίκα μάλιστα ἡμέρα ἐπισταίῃ κατηχήσεως, ὁρῶντι ὁμοῦ πάντας συνηγμένους ἐπ' ὀφθαλμούς τῆς ταπεινώσεώς μου. εἰ γὰρ

1 κωδ. βιωτεύωμεν. 26 κωδ. ἐπεὶ. 37 κωδ. ὑμᾶς.

καὶ ἀμοιρῶ λόγου τοῦ καθήκοντος—ὀλίγος γὰρ εἰμι ἀμφοτέρωθεν—, ἀλλ' οὖν ὅτι ἀποπληροῦμεν τὸ τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν σύνθηρες, χαίρομεν καὶ εὐφραινόμεθα ἀνθομολογούμενοι τῷ κυρίῳ ὑπὲρ ὧν πεποίηκε δι' ὑμᾶς εἰς τὴν ταπεινώσιν ἡμῶν. ὅτι δὲ καὶ τῶν κατηχήσεων οὕτως ἐπιμελῶς γινόμενων ἐπισυμβαίνουσιν ἀταξίαι, ὥσπερ καὶ πρὸ μικροῦ, οὐ θαυμαστόν, ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ἐνθα ἡῦγει τὸ φῶς τῆς ἀρετῆς ὑπὲρ τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας μετὰ τῆς τοῦ λόγου βρύσεως, ἔστιν ὅτε συνέπιπτε τὰ ὅμοια, καὶ ἴστε οἱ πεπειραμένοι τὰ κατ' αὐτοὺς ἀναγνώσματα. τί λοιπὸν ἐστὶ τὸ ζητούμενον; ἵνα ἀνολιγώρητον ἔχων τὴν περὶ ὑμᾶς φροντίδα ἐν τῇ ταπεινῇ μου ψυχῇ ἐπιδείκνυμι τὰ δέοντα ἔργῳ καὶ λόγῳ, νοουθετῶν, παρακαλῶν, ὑπομνήσκων, διαβεβαιούμενος, ἐπιτιμῶν, χρηστευόμενος, ἀπειλῶν, ὑπισχνόμενος ἰδίᾳ τε ἐνὶ ἐκάστῳ καὶ δημοσίᾳ κοινῇ πᾶσιν, ὡς ἂν τῷ συνεχεῖ τῆς ὑπομνήσεως ἔλξειν ὑμᾶς εἰς τὸ εὐθὲς καὶ σωτήριον ἐπικουρίᾳ θεοῦ καὶ συνεργίᾳ τῶν εὐχῶν τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν.

Τοῦτο οὖν τὸ ἔργον μου καὶ ἡ σπουδὴ μου, τοῦτο ἡ ζωὴ μου καὶ ἡ φροντίς μου, καὶ διὰ τοῦτο ταῖς προλαβούσαις ἡμέραις ἡ πρὸς ὑμᾶς ἀγανάκτησις (συγχωρήσατε) γέγονεν οὐκ ἐκ μισητῆς διαθέσεως, οὐδὲ ἐκ θυμικῆς ὀρμῆς, οὐδὲ ἐξ αὐθεντικῆς ἐξουσίας—ἄπαγε—, ἀλλ' ἐξ ἄγαν περιπονήσεως καὶ ἐκ φιλοστόργου καὶ πατρικῆς ἀγαπήσεώς μου, εἰ καὶ ὑπὲρ ἐμὲ τὸ λεγόμενον· ἰδὼν γὰρ ὅτι σύνδεσμος γέγονεν ἐν τισι πονηρὸς καὶ ἐπισύστασις κατὰ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ, διεξανέστην, ἔδραμον, ἔσπευσα σβέσαι τὸ ἐνσπαρὲν πῦρ ὑπὸ τοῦ πολυμόρφου ὄψεως, ἵνα μὴ ἐκ μικροῦ σατανικοῦ σπινθῆρος ἀνακαυθῇ μεγάλη φλόξ ἀταξίας, κατεσθίουσα ἅπαντας ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ· τοῦτο γὰρ ἦν τὸ γενηθῆν. εἴτα ἐπετίμησα καὶ ἐπέπληξα αὐτούς τε τοὺς ἀλόντας καὶ τοὺς μὴ ἀλόντας, ἵνα τοὺς μὲν τῇ στύψει τῶν ἐλέγχων καὶ ὀνειδισμῶν ἀπαλλάξω τῆς χαυνώσεως καὶ τῆς οἵσεως, καθιστῶν αὐτοὺς εἰς με-

τριοφροσύνης στερόδότητα, τοὺς δὲ τῷ κακῷ
 ὑποδείγματι φοβήσας ἀσφαλίσωμαι, μὴ εἰς
 τὰ ὅμοια ἐμπεσεῖν ἀπειρίᾳ τῆς ἐμπτώσεως.
 καὶ γοῦν φυλάξασθε ἀπὸ τοῦ παρόντος, πα-
 5 ρακαλῶ καὶ δέομαι, ἐκ πάσης πονηρᾶς συν-
 δυάσεως καὶ οἰηματικῆς ἰδιορρύθμις, ἐπι-
 βλαβοὺς τε ἀναζητήσεως καὶ παρεκτροπῆς
 νομοθεσιῶν, στοιχοῦντες τῷ κανόνι τῆς πα-
 ραδεδομένης ἡμῖν παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων
 10 ἡμῶν διδασκαλίας καὶ νομοθεσίας, ὅτι οὐχ
 ὡς ἔτυχεν οὐδὲ ἀκανονίστως, ἀλλ' ἐν βα-
 σάνῳ πολλῶ μετὰ πόνων καὶ ἰδρώτων ἐκ τῶν
 ἄνωθεν χρόνων, ὃ ὠρίσθη ἐν ὑμῖν, ὠρισταί,
 καὶ ὃ διατυπῶται ἐν ὑμῖν, διατετύπεται,
 15 εἰς ἐνδειξιν ἀληθείας τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγγελικοῦ
 βίου καὶ εἰς ἔλεγχον τῶν ἑτεροφρονούντων
 πρὸς τὰς εὐθείας ἐντολάς τοῦ κυρίου.

Ἐμπορεύεσθε οὖν λοιπὸν τὴν ἀγαθὴν ἐμ-
 πορίαν ὑμῶν, καὶ διανύετε τὸν ἐν κυρίῳ
 20 δρόμον ὑμῶν, ὑπαλείφοντες ἑαυτοὺς τῷ ἐλαίῳ
 τῆς καρτερίας καὶ ὑπομονῆς, καὶ ὑποφέρον-
 τες τὰς ἀσκητικὰς στενοχωρίας, δι' ὧν ἐτοι-
 μάζεται ὑμῖν ἡ εὐρυχωρία τῆς ἀπολαύσεως
 τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. τίνες δὲ εἰσιν αἱ στε-
 25 νοχωρίαι; ἢ πάντως, ἃς καθ' ἐκάστην ἐνε-
 ργεῖτε, τὰς ἀγρυπνίας καὶ ψαλμωδίας, τὰς ἐκ
 χειρῶν ἐργασίας, τὰς ὀλιγοδείας, τὰς ὀλιγο-
 ποσίας, τὰς ἐπαλλήλους μεταφορὰς καὶ μετα-
 γωγὰς τῶν διακονημάτων, ὅσον ἐν στάσει,
 30 ἐν εὐταξίᾳ, ἐν βαδίσματι, ἐν ἐνδύματι, ἐν
 ὑποδήματι, ἐν σκεπάσματι, ἐν συνθλίψει,
 ἐν ἀποστερήσει, ἐν προτιμῇ, ἐν παραθεω-
 ρήσει, ἐν ἄλλῳ δηποτοῦν πράγματι· καθ'
 ἕκαστον γὰρ εἶδος ἀθλεῖτε κοπιῶντες ἡμέ-
 35 ρας καὶ νυκτός. καὶ ὅτι ἀληθές, μαρτυροῦσι
 πολλοὶ τῶν ἁγίων, μαρτυρεῖ δὲ πρὸ πάν-
 των καὶ μετὰ πάντων ὁ μέγας καὶ θεῖος
 Βασιλεὺς, μαρτυρικὴν ἔνστασιν ὀρίζων τὴν
 ὑποταγήν. τί δὲ ἄρα ὑπὲρ τούτων ὀνησό-
 40 μεθα; ἢ τί ὑμῖν τὸ ἀνταπόδομα; ἀλλ' οἱ ἀμά-
 ραντοι τῆς δικαιοσύνης στέφανοι, ἡ κληρονο-
 μία τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἡ υἱοθεσία
 καὶ ἡ ἀφθαρσία καὶ ἡ ἀθανασία, καὶ πᾶσα
 εἴτις ἄλλη ἐπινενόηται μακαριότης. τοιαύτας
 οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀδελφοί μου,

ἐνέγκοιτε, παρακαλῶ, ἔτι καὶ ἔτι τὸν προ-
 κείμενον ἡμῖν ἀγῶνα τῆς ἀσκήσεως, μὴ πτυ-
 ρόμενοι ταῖς ἐπισυμβαινούσαις ὑποσκειλίσεσι
 τῶν τινῶν (πίπτουσι γὰρ ὥσπερ φύλλα οἱ
 ἑαυτοῖς στοιχοῦντες) καὶ μὴ ἐπερειδόμενοι 5
 τῷ φόβῳ τοῦ θεοῦ, μηδὲ ἀκηδιῶντες ἀπὸ
 τῶν ἐπισυμβαινουσῶν ὀχληρῶν καὶ λυπηρῶν,
 ἔνεκεν τῆς κατὰ θεὸν ὑμῶν ζωῆς. εἰ γὰρ
 μὴ λυπώμεθα, οὐδὲ χαριούμεθα ἐν ἐκείνῃ
 τῇ ἡμέρᾳ. καὶ εἰ μὴ στενοχωρώμεθα καὶ 10
 στενώμεθα, οὐκ εὐφρανθησόμεθα οὐδὲ εὐ-
 παθήσομεν ἐν τῷ αἰῶνι τῷ μέλλοντι. ἀλλ'
 ὅτι λυπούμεθα καὶ θλιβόμεθα, τάλαιπωροῦ-
 μεν καὶ κατακαμπτόμεθα. ἐν τούτῳ μᾶλλον
 ἀγαλλιασώμεθα· δεῖγμα γὰρ πάντως, ὅτι ἐν 15
 τῷ μέλλοντι αἰῶνι ἀντὶ τῶν λυπηρῶν τὰ
 χρηστὰ ἡμῖν ἀνατελεῖ, ἀντὶ τῆς πτωχείας
 ὁ πλοῦτος, ἀντὶ τῆς ὀλιγοκτησίας ἡ πολυ-
 κτημοσύνη τῶν οὐρανίων θησαυρῶν, ἀντὶ τῆς
 σαρκικῆς κατατήξεως ἡ ψυχικὴ εὐπάθεια, 20
 ἀντὶ τῆς ἀπομονώσεως παντὸς τοῦ κόσμου
 ἡ ὑπὸ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ ἀνταποδόσεως ἀνάρ-
 ρησις. οἷον γὰρ καὶ ἡλίκον, ἐπὶ ἀκούσωμεν
 τῆς μακαρίας ἐκείνης φωνῆς, καλούσης καὶ
 λεγούσης ἡμῖν "δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ 25
 πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην
 ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου"! διὰ
 τοῦτο, εἰ δέοι ὑμᾶς καὶ καθ' ἡμέραν ἀπο-
 θνήσκειν ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, εὐ-
 προθετήσωμεν καὶ ἑαυτοὺς ἀπεκδώσωμεν 30
 τέμνεσθαι, καίεσθαι, ξέεσθαι, πάντα τὰ ἄθλα
 ὑπομένειν, καθάπερ οἱ ἅγιοι μάρτυρες· οὐ
 γὰρ τι ξένον ἐκεῖνοι πεποιήκασιν, οὐδὲ ἄλλο
 πρέπον ἐκεῖνοις, ἡμῖν δὲ ἕτερον ἀγαπᾶν καὶ
 ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα καὶ τὴν 35
 αὐτὴν ἐπιθυμίαν, ὅτι καὶ πάντες ἐν ἑσμεν
 τῇ φύσει καὶ θεοῦ πλάσματα καὶ ὑπὲρ ἐνὸς
 εἰς τὸν κόσμον τοῦτον εἰσῆχθημεν, τοῦ δο-
 ξάσαι θεὸν διὰ τῆς φυλακῆς τῶν ἁγίων αὐ-
 τοῦ ἐντολῶν. εἰ δὲ ὅτι κοπαὶ μελῶν καὶ 40
 αἰμάτων ἐκχύσεις καὶ τυράννων κολάσεις οὐ
 πάντοτε πᾶσιν εἰσιν, ἀλλ' ἡμεῖς, ὡς ἐφθά-
 σαμεν, διὰ τοῦ ὑψηλοῦ βίου τούτου τὸ τῆς

11 κῶδ. στενοῦμεθα. 14 κῶδ. κατακαμπτοίμεθα.
 25/27 Ματθ. κε', 34.

ὕπακοῦς ἡμῶν μαρτύριον ἐπιτελέσωμεν, ἐτεροτρόπως κολαζόμενοι καὶ ἀοράτως κενούν-
τες τὸ αἷμα καὶ τὰ μέλη νοητῶς κατακο-
πτόμενοι, ὡς ἂν τοῖς ἁγίοις μάρτυσι συνα-
5 πολαύσωμεν τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ
κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΘΘ'.

10 Περὶ τοῦ ἀνὰ χειρὰ γενομένου σεισμοῦ καὶ
τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ διδα-
σκαλία παραινετική περὶ σπουδῆς καὶ ἐπι-
μελείας, πρὸς ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν τοῦ
θεοῦ.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, τοῦ
15 περὶ τὸν σεισμὸν φόβου προσγενομένου ἡμῖν
ἐκ τῆς χθὲς ἡμέρας, οὐ χρεία περὶ ἄλλου
τινός, ἢ περὶ τούτου δεῖ μόνον διαλεχθῆναι,
πόθεν καὶ οὕτως χάριν γίνεται. καὶ ἄλλοι
μὲν τῶν Ἑλλήνων ἄλλα ἔφασαν, ποιότητα
20 γῆς καὶ νηνεμίαν ἀνέμων καὶ ἄλλα τινὰ ἕτερα
ἀλόγως φυσιολογοῦντες καὶ μηδαμοῦ τὸ ἀλη-
θὲς ἐξευρίσκοντες· ἡμεῖς δὲ ὁ θεὸς Δαυὶδ
πιστοῦται λέγων· “ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν
καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ὁ ἀπτόμενος τῶν
25 ὁρέων καὶ καπνίζονται”· οἶονε! γὰρ βλέμ-
ματί τινι αὐστηρῶ πρὸς δοῦλον δεσπότης
χρῶμενος ἔντρομον αὐτὸν καθίστησιν. οὕτως
ὁ ἀληθινὸς δεσπότης τοῦ παντός καὶ ποιη-
τῆς δοῦλα τὰ πάντα ἔχων παριστάμενα, ἐπει-
30 δὴν τὴν καθ’ ἡμῶν ἐξ ἁμαρτιῶν ἀγανάκτησιν
θελήσῃ ἐνδείξασθαι, τὸ παντέφορον ὄμμα
τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐμβριθῶς πρὸς τὴν κτί-
σιν ὑποβλέψας, ποιεῖ αὐτὴν τρέμειν, ἵν’ ἡμεῖς
φοβηθέντες καὶ τρομάξαντες ὡς δοῦλοι ὠργι-
35 σμένοι ἐπαναχθῶμεν πρὸς σωφρονισμόν καὶ
διόρθωσιν τῶν προσταγμάτων αὐτοῦ.

Ἴδε οὖν, ἀδελφοί μου, οἷα αὐτοῦ φοβερὰ
ἢ δύνამεις, ἡλίκη ἢ ἐνδειξεις τῆς ἀγανάκτη-
σεως, ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς αὐτοῦ! καὶ εἰ ὁ
40 παρὼν τοιοῦτος καὶ τηλικούτος, ποταπὸς δ’
ἂν εἴη ἐκεῖνος ὁ σεισμὸς τῆς τοῦ παντός

συντελείας, κατὰ τὸ “ἰδοὺ ἐγὼ ἄπαξ τὸν
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν σείω λέγει κύριος”;
ποῖος φόβος ἔψεται; ποῖος τρόμος γενήσεται,
ὅταν ἀρασσομένη ἡ γῆ ἀναδώσειε πάντας
τοὺς ἀπ’ αἰῶνος κεκοιμημένους, συμπηγνυμέ- 5
νων ὁστέων πρὸς ὁστέα καὶ φουομένων ἐν
αὐτοῖς σαρκῶν καὶ νεύρων, καὶ πάλιν ψυχου-
μένων καὶ ἀνισταμένων τῶν σωμάτων; ὅταν
ὁ οὐρανὸς ὡς βιβλίον εἰλίσσόμενος τοὺς ἀστέ-
ρας ἀποβάλλεται καὶ τοὺς φωστῆρας ὑπαλ- 10
λάττεται, ἤχου καὶ βροντῆς ἐξακουσμένης
διὰ τῆς τοῦ ἀρχαγγέλου σάλπιγγος ἐπὶ πάν-
τας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν; ὅταν αὐτὸς
ὁ θεὸς ἡμῶν ἐμφανῶς ἦξῃ, μυρίων μυριά-
δων καὶ χιλίων χιλιάδων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγ- 15
γέλων καὶ πάντων τῶν ἄνω δυνάμεων προη-
γουμένων καὶ προπορευομένων ἔμπροσθεν
αὐτοῦ; ὅταν θρόνοι τεθῶσι καὶ κριτήριον
καθίσῃ ὁ ἀδέκαστος κριτὴς καὶ δεσπότης,
πάντα γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα κρίνων καὶ 20
διευθύνων καὶ ἐξετάζων βουλήν καὶ πρᾶξιν
καὶ λόγον τῶν βεβιωμένων ἡμῖν; ὅταν ἐν
ρίπτῃ ὀφθαλμοῦ, τούτων πάντων τελουμένων.
ἐξενεχθῇ ἡ μεγάλη καὶ φοβερὰ ἀπόφασις,
καλοῦσα τοὺς μὲν δικαίους εἰς βασιλείαν 25
οὐρανῶν καὶ ζωὴν αἰώνιον, τοὺς δὲ ἁμαρ-
τωλοὺς ἀποπέμπουσα εἰς πῦρ ἐξώτερον καὶ
σκόληκα ἰοβόλον, καὶ εἰς σκότος ἀφεγγές
καὶ εἰς χάσμα μέγα καταδύσεως ἄδου καὶ
τάρταρα ψύχους ἀνυποστάτου, καὶ εἰς πάσας 30
τάς ἀπειλουμένας φρικτωδεστάτας κολάσεις;
τίς οἶσει ταῦτα πάντα, ὦ ἀδελφοί; τίς ἐνέγ-
κει τὰ φρικτὰ καὶ θεινὰ; τίς ὑποστήσεται
τὰ φοβερὰ καὶ ἐκστατικά, ἰδεῖν οὐρανοὺς σχι-
ζομένους, τὴν γῆν ἀναρρήσσομένην, βλέψαι 35
τὰ πλήθη τῶν ἀγγέλων, αὐτὸν τὸν κύριον
καὶ θεὸν ἐρχόμενον ἐπὶ νεφελῶν κρίναι
πᾶσαν τὴν γῆν;

Ἄλλ’ οὐκ εἰς μακρὰν ταῦτα καὶ ἐγγὺς τὸ
προσδοκώμενον, καὶ κατὰ πόδας καὶ ἐπὶ θύ- 40
ραις ὁ κριτὴς. “ἰδοὺ”, φησὶν, “ὁ νυμφίος·
ἐξέλθετε δὴ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ”. ἄλλ’ εἰ
μὲν ἔχωμεν τὰς λαμπάδας φαιδρὰς τῆς

ἀγνοίας καὶ τὸ ἔλαιον τῆς συμπαθείας καὶ ἀγάπης ἐπ' αὐταρκείᾳ, εὖ ἂν ἔχοι· ἀσμενέστατα γὰρ ὑπαντήσωμεν καὶ συνεισέλθωμεν εἰς τὸν νομφῶνα αὐτοῦ· εἰ δὲ μή γε, ἀπο- 5 πεμφθησόμεθα, τῆς θείας πύλης ἐκείνης μὴ ἀνοιγομένης ἡμῖν κρούουσι, κακῶς φρονήσασι καὶ νυστάξασι καὶ καθευδήσασι καὶ οὐχ ἐτοιμοῖς εὐρεθεῖσι.

Διό, ἵνα μὴ ταῦτα συμβῇ ἡμῖν, διεγερ- 10 θῶμεν οἱ καθεύδοντες ὑπὸ τοῦ ὕπνου τῆς ῥαθυμίας· διαναστῶμεν οἱ ὀλιγορούντες ἀπὸ τῆς ἀτόνου ἀκηδίας· νήψωμεν οἱ μειθυόντες ἀπὸ τῆς καρώσεως τῆς λογισμομαχίας· ἀγνεύσωμεν τὰς ψυχὰς οἱ χραίνοντες αὐτὰς 15 ταῖς ἀτόποις ἐπιθυμίαις· στηρίζωμεν τὰς καρδίας κραταιότητι τῆς πίστεως οἱ ἔχοντες αὐτὰς σεσαλευμένας ἀπὸ τῆς διψυχίας καὶ παλιμβουλίας καὶ φιλοσαρκίας· οἱ εὐδρομοῦντες ἔτι δράμωμεν ἀκαταπόνητα, οἱ ὑποσκελι- 20 σθέντες ἀναστῶμεν διὰ μετανοίας ἐπιπονωτέρας, κινήθωμεν πρὸς ἐργασίαν ἐντολῶν οἱ λιθῶδεις καὶ ναρκῶδεις καὶ πεπωρωμένοι· ἐμβλέψωμεν πρὸς οὐρανὸν οἱ κοσμοθεάμονες καὶ φιλοθέατροι καὶ φιλοπαιγνεῖς· ἐκρήξωμεν 25 δάκρυον κατανυκτικὸν ἐκ πεπωρωμένης καρδίας οἱ πετρώδεις καὶ δυσκίνητοι πρὸς τὸ καλόν· οἱ φωτεινοὶ ἔτι φωτισθῶμεν, οἱ καθαροὶ ἔτι καθαρθῶμεν, οἱ διεγερτικοὶ ἔτι διαναστῶμεν, οἱ φιλάρετοι ἔτι ἐρασθῶμεν, 30 οἱ πολυεργοὶ ἔτι ἐργασώμεθα, οἱ σπουδαῖοι ἔτι σπουδαιολογήσωμεν καὶ σπουδεργήσωμεν, οἱ ταπεινόφρονες ἔτι ὑψωθῶμεν διὰ τῆς ἀγίας ταπεινώσεως, οἱ φιλάδελφοι ἔτι ἀνάψωμεν τὸν πνευματικὸν καὶ ἀπαρρήσιαστον εἰς ἀλ- 35 λήλους ἔρωτα· οἱ προϊστάμενοι τῶν ἔργων καὶ τῶν διακονιῶν καὶ τῶν εὐταξιῶν ἔτι ἐχώμεθα τῶν φροντῖδων ἡμῶν ἀπαθέστερον καὶ συνετώτερον, ὡς ἐν τάξει φωστήρων καὶ ὀφθαλμῶν καὶ κανόνων· οἱ ὑπακούοντες καὶ 40 ὑποτασσόμενοι ἔτι προσθῶμεν τὴν ἀναντίλογον εὐπειθείαν, τὴν ἀγόγγυστον εὐκίνησίαν, τὴν εὐμετάφορον διακονίαν, τὴν ἐπίπονον ἐργασίαν, ὡς υἱοὶ φωτὸς καὶ τέχνα εἰρήνης.

23 κῶδ. κοσμοθεαίμονες.

οἱ ἱεουργοῦντες καὶ διακονοῦντες ὡς ἀρχάγγελοι καὶ ἄγγελοι καὶ πρὸ τοῦ βήματος καὶ ἐν τῷ βήματι καὶ πρὸ τῶν εὐχῶν καὶ ἐν ταῖς αὐχαῖς φαίνοισθε τῷ παντοκράτορι κυ- 5 ρίῳ· οἱ νέοι τὸ δυσκάθεκτον τῶν ὁρμῶν ἀπορρίψαντες ἀναλάβετε τελειότητα· οἱ φιλοσώματοι καὶ φιλήδονοι ὑποστάλθητε ἀπὸ τῆς παρρησίας καὶ ἀλληλοβλεψίας, πρὸς θεῖον ἔρωτα ἀνακαίόμενοι· οἱ δυνατῶς ἔχοντες κατὰ τὸ σῶμα πρὸς τε νηστείαν καὶ ἀγρυπνίαν 10 τοῦ ἐν ὑμῖν χαρίσματος μὴ ἀμελεῖτε, ὃ ἐδόθη ὑμῖν ὑπὸ κυρίου, εἰς οἰκείαν σωτηρίαν καὶ ἐτέρων ῥαθυμούντων ἐπαναγωγὴν· οἱ φιλάρεσκοι καὶ φιλοπόται καὶ φιλοπρόδοι σύνετε τὸ ἀλυσιτελές, ἐπιθυμίαν ἀσπαζόμε- 15 νοι τοῦ κατατρυφᾶν κυρίου καὶ τῶν λόγων αὐτοῦ· οἱ προκαμόντες ἐν τῷ ἔργῳ κυρίου μὴ ὡς ἀναπεπτωχότες καὶ ὡς ἤδη τὸ πᾶν ἐργασάμενοι ζητεῖτε ἀνάπαυσιν· ὁ γὰρ ὅλε- 20 θρος αἰφνίδιος καὶ οὐδὲ ὁ πᾶς τοῦ βίου δρόμος ἐπαρκεῖ πρὸς τοὺς ἀγῶνας· οἱ μελετώντες τὸν νόμον κυρίου ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἔτι φροντίζετε τῆς θείας ὑμνήσεως καὶ πα- 25 ραστάσεως καὶ ἀνυσταξίας νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν· οἱ μεμυκότες ὡς ἄλογα ζῶα ἐν καιρῷ λειτουργίας παντοίας ἀνοίξατε τὸ στόμα καὶ ἐλκύσατε πνεῦμα· ψάλατε τῷ κυ- 30 ρίῳ συνετῶς. οἱ πάντες τὰ πάντα εὖ πράξατε, εὖ διάθεσθε, ἀεὶ φροντίζοντες, ἀεὶ τρέχοντες καὶ συντρέχοντες, ἀμιλλώμενοι καὶ 35 συναμιλλώμενοι, προθυμούμενοι καὶ συμπροθυμούμενοι, συμβιβάζοντες καὶ συμβιβαζόμενοι, ἐπαμύνοντες καὶ συνεπαμυνόμενοι, εἰρηνεύοντες καὶ συνειρηνευόμενοι, ὡς πῦρ ἀνα- 40 πτόμενοι ἐν τῷ θείῳ ζήλῳ, ὡς ξίφος ἀκο- 35 νούμενοι πρὸς τὸν πολεμοῦντα δράκοντα, ὡς μάχαιρα ἀνατεινόμενοι πρὸς πᾶσαν ἐκδίκησιν ἐντολῆς θεοῦ, ὅπως ἐν τούτοις συντηρούμενοι καὶ περιφρουρούμενοι θεὸν θεραπεύ- 40 σητε, ἀγγέλους ξενίζετε, ἀνθρώπους ἐκπλήτ- 40 τητε, τὸν ἐφάμιλλον δρόμον τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν διεξερχόμενοι· οἱ γὰρ ἐκεῖνοι

22 πρβλ. Ψαλμ. α', 2. 26 κῶδ. ἀνίξατε. 30 κῶδ. ἀμιλλόμενοι. 31 κῶδ. συναμιλλόμενοι. 34/35 κῶδ. ἀναπτύμενοι.

τῷ ὄντι φρόνιμοι πραγματευταὶ καὶ κερδαί-
νοντες τὰ κέρδους ἄξια, ὅτι οὐκ ἐφίλησαν
κόσμον, οὐδ' ἠγάπησαν σάρκα, οὐδ' ἐπόθη-
σαν φθοράν, οὐδ' ἐδέθησαν φίλτρῳ τοῦ πα-
5 ρόντος βίου, ἀλλὰ μικρὸν πονήσαντες, μικρὸν
ταλαιπωρήσαντες (μικρὸν γάρ ἐστι τῷ ὄντι
κατὰ τοὺς ἀπείρους μέλλοντας αἰῶνας καὶ
ἡ ἑκατονταετίας ἐνταῦθα διαβίωσις) ἔτυχον
ζωῆς αἰωνίου, ἐπέτυχον χαρᾶς ἀνεκλαλήτου,
10 ἀθανασίας καὶ βασιλείας οὐρανῶν, ἧς καὶ
ὁμᾶς ἀνολιγώρως ἀποπληροῦντας τὴν ἀθλη-
τικὴν ὑμῶν ὑποταγὴν πιστεύω ἀραρότως με-
τασχεῖν καὶ ἀπολαῦσαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ᾧ ἡ
15 δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ
ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ II'.

20 Περὶ ἀγάπης εἰς τὸν κατηγούμενον καὶ
ὑπομονῆς καὶ καρτερίας, τοῦ μὴ καταισχῦ-
ναί τι τῶν προδιηγουμένων ἡμῖν ἐν τῷ ἁγ-
γελικῷ ἡμῶν σχήματι.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, ἐσιώ-
πησα μικρὸν ὅσον τὴν τοῦ καιροῦ δυσκολίαν
25 παραπέμφασθαι· ἐπεὶ δὲ εἰς ἑαυτοὺς ἔγε-
νόμεθα χάριτι Χριστοῦ καὶ τελούμεν τὴν
ἀσκητικὴν ἡμῶν ζωὴν, ἀναγκαῖον πάλιν τὸ
σύνηδες ἐνεργεῖν. εἴθε δὲ ἐδυνάμην τοσοῦτον
φθέγγεσθαι, ὅσον εἰς παράκλησιν ὑμῶν ἱκα-
30 νεῖν καὶ ὅσον εἰς τὸ συγκροτῆσαι καὶ συνά-
ψαι ὁμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ, καὶ εἰς τὸ πτε-
ρῶσαι ὑμῶν τὰς ψυχὰς ἐν ἐπιθυμίᾳ τοῦ
ἔρωτος τοῦ ἀγαθοῦ. ὀλιγοστὸς δὲ ὢν ὀλίγα
φθέγγομαι, καὶ πενιχρὸς τυγχάνων πενιχρὰ
35 ῥήματα προβάλλομαι. εἴη δὲ διὰ τῆς ὑμῶν
εὐηχοίας καὶ εὐαισθησίας φανῆναί τι χρή-
σιμον πρὸς ἑμοῦ τοῦ ἀχρησίμου, εἰς δόξαν
τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ. τοῦτο δὲ πρῶτον
ἔχω λέγειν, ὅτι ἀπέχω καὶ ὑπεραπέχω τὴν
40 πρὸς με τὸν ἁμαρτωλὸν εἰλικρινῆ ὑμῶν ἀγά-
πην καὶ ἀληθινὴν καὶ ἀδίστακτον πίστιν, ὅτι

ἐν καιρῷ ἀγῶνος οὐκ ὤφθητε ὥς τινες σκαιοὶ
καὶ ἐπίπλαστοι καὶ ψευδώνυμοι, ἀλλ' ὥς τέ-
κνα γνήσια κατὰ θεὸν προεθήκατε ἑαυτοὺς
πάντα παθεῖν ὑπὲρ ἐνὸς μόνου, τοῦ μὴ πα-
ρατραπῆναι τῆς κατὰ θεὸν προαιρέσεως· εἰ δὲ 5
καὶ τινες ἐξωλίσθησαν καὶ ἐξωστραχίσθησαν,
οὐδὲν πρὸς ὑμῶν οὐδὲ θαυμαστόν, ἐπεὶ καὶ
διάβολος ἐν ἁγγέλοις καὶ Ἰούδας ἐν ἀπο-
στόλοις, ἵνα μὴ λέγω μετὰ τῶν ἄλλων τὴν
ἐξηκοντάδα ἐκείνην, ἣτις ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνο- 10
μονήσασα κατὰ τοῦ μεγάλου καὶ θεοῦ Σάββα,
ὤφθη ἀντίθετος καὶ ἀντίπαλος.

Τί οὖν λοιπὸν ὑμῖν ἐπάξιον προσερέησμαι;
τίνα δὲ ἐγκωμίου ὑπόθεσιν προσθήσεται εἰς
εὐφημίαν ὑμῶν; ὅλως ὤφθητε ἐν κόσμῳ 15
ὑπερκόσμιοι, φιλοπάτορες, φιλόθεοι, σύμφυχοι,
τὸ ἐν φρονούντες, μηδὲν ὑποπτήσσοντες, ἕνα
μόνον φόβον φοβούμενοι, τὸ πρὸ θεοῦ φοβη-
θῆναί τι καὶ διὰ τοῦτο τοὺς τῆς ὁμολογίας
ὑμῶν προδοῦναι νόμους. ἀλλὰ τί; ἐθαυμα- 20
στώθητε ἐν κόσμῳ, ἐδοξάσθητε ἐν οὐρανῷ,
ἐμακαρίσθητε ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν. εἶδον ὄντως,
ὅσον τὸ ὄψος τοῦ ἀγγελικοῦ καὶ μοναδικοῦ
σχήματος· ἐξεπλάγησαν ἐν τῷ ἀθραύστῳ τῆς
καρτερίας ὑμῶν, ἐν τῷ συνημμένῳ δεσμῷ 25
τῆς ἀγάπης ὑμῶν· κίνησις τοσαύτη καὶ τη-
λικαύτη, ὥς πανταχοῦ σχεδὸν γῆς καὶ θα-
λάσσης ἐξηχηθῆναι τὸν λόγον, καὶ οὐδαμῶς
παρετράπητε, ἀλλ' ἔστητε κραταίοι, ἐφ' ᾧ
καὶ αὐτοὶ οἱ κρατοῦντες τάχα δοκῶ τεταυ- 30
μάκασιν· γίνεται γὰρ τοῦτο μετὰ τὴν τῆς τα-
ραχῆς κατάληξιν. καὶ ταῦτα μὲν ἐνταῦθα,
ἔσται δὲ μικρὸν ὕστερον πάντως ἡ τελευταία
ἡμέρα καὶ τὸ ἀδέκαστον κριτήριον τῆς ἐπι-
φανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 35
ὃς ἀποδώσει ὑμῖν, καθὼς πεπιστεύκατε καὶ
καθὼς ἠγωνίσασθε ἐν πᾶσι τοῖς συμβεβη-
κόσιν. οὗτος ὁ μικρὸς μου πρὸς ὑμᾶς λόγος
τῆς εὐχαριστίας καὶ ἀπολογίας, καὶ ταῦτα
ἐπεσημηνάμην, οὐχ ἵνα κομπάσω τὰ κατ' 40
ἑμαυτόν, ἢ τὰ καθ' ὑμᾶς (ἐγὼ γάρ εἰμι γῆ
καὶ σποδός) καὶ ὥς οἵτινες λέγουσιν ἅ λελέ-
χασιν· οὐ γὰρ σχολή μοι λεπτολογεῖν· πλὴν

8 κῶδ. ἑκατονταετίας. 29/30 ἱκανεῖν=ἱκανοῦν. 33
κῶδ. ὀλιγωστός. 34 κῶδ. πενιχρός - - τενηχρός.

20/21 κῶδ. ἐθαυμασιώθηται.

ὅ τι περ ἂν εἴποι τις περὶ ἐμοῦ κακόν, ἀλη-
θεύει, ἐκτὸς ἐνός, τοῦ μὴ αἰρετικόν με εἶναι.

Λοιπὸν χαίρειν ἐὼ τὰ λεγόμενα, πρὸς
ἐμαυτὸν δὲ γίνομαι καὶ σκοπῶ ὅ τι καὶ εἰμι,
5 ἀπευθύνων ἐμαυτὸν πρὸς τὴν ἐντολήν· κάν-
τεῦθεν γινώσκω ὅ τι δεῖ με πράττειν καὶ
ὅσον ἀπῶσμαι ἐξ αὐτῆς· τὸ γὰρ λέγειν οὐ-
τως καὶ ἐτέρως τοὺς ἀνθρώπους οὐδὲν ὀνή-
σει μοι, ἢ μᾶλλον τὸ ἀσφαλεστέως ἔχε-
10 σθαι τῆς ἑαυτοῦ καταστάσεως, καὶ τῶς οἱ
ἄγιοι ἡμῶν πατέρες διδάσκουσιν. δεύτερος
δὲ λόγος, ἵνα μὴ καταισχύνωμέν τι τῶν προ-
ηγωνισμένων ἡμῖν ἐκ τῶν ἤδη παρόντων,
ἀλλ' ὥσπερ ἐναρχόμενοι τελῶμεν τὰ θέοντα
15 καὶ ἐνάρετα, φωτὶ φῶς προσλαμβάνομενοι
καὶ ἐκ δόξης εἰς δόξαν μετερχόμενοι. τοῦτο
δὲ διὰ τῆς ἐν ἅπασιν ἐναρέτου ἡμῶν δια-
γωγῆς, ὡς ἂν ἐγκομβοῦσθαι ἡμᾶς τὴν τα-
πεινοφροσύνην καὶ ἔλκειν τὴν ὑπακοήν, ἐνε-
20 γεῖν τὴν ἀγάπην, τὴν πραότητα, φύγειν τὸ
αὐτόβουλον, τὸ αὐτάρεσκον· ἐξ ὧν ὁ θάνα-
τος, τὸ πονηρεῦσθαι, τὸ φιλοπρωτεύειν, τὸ
φιλοδοξεῖν· ἐφ' οἷς ἡ ταχεῖα ἀπώλεια καὶ
δι' ὧν πεπτώκασιν οἱ πεσόντες ἀπὸ τοῦ αἰῶ-
25 νος μέχρι τοῦ παρόντος ἐν τούτῳ τῷ τῆς
ὑποταγῆς σκάμματι.

Νῦν οὖν ὡς ἤδη κεκαθαρμένοι ἀπὸ τῶν
ζιζανίων, σκολόπων καὶ ἀκανθῶν, εὐχαρτή-
σατε, τέκνα μου, εὐζωήσατε, νέαν πολιτείαν
30 ἐπιδειξάσθε, μηδὲν ἐπιφερόμενοι τοῦ τῶν
ἀπολισθησάντων φρονήματος, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ
πάθητε· ὅλοι εἰλικρινεῖς, ὅλοι καθαροί, ὅλοι
φέροντες ὕβριν, ἐξουδένωσιν, παραπληκτι-
σμόν, πόλεμον ἐμφύλιον, ἐγκράτειαν, ὑπο-
35 μονήν (τοῦτο γὰρ τὸ μαρτύριον τῆς ὑποτα-
γῆς), καὶ οἱ ταῦτα ὑπομεμενηκότες λήφον-
ται τὸν στέφανον τῆς δικαιοσύνης, ὅτι καὶ
πρὸς μείζονα, εἰ δέοι, οὐκ ἀπολιγωρήσουσι·
γέγραπται γάρ, ὅτι "ὁ ἐν ὀλίγῳ πιστὸς καὶ
40 ἐν πολλῷ πιστὸς ἐστίν"· οἱ δὲ ἐν τοῖς ἐλα-
χίστοις ὀλιγωροῦντες πρόδηλον, ὅτι τῶν με-
γίστων οὐδὲ ἄκρῳ δακτύλῳ ἄψασθαι δυνη-
θίσονται. τοιγαροῦν, ὡς ἤδη πυρωθέντες τῷ

14 κῶδ. τελουμέν. 17 κῶδ. ὑμῶν. 18 κῶδ.
ἡμᾶς. 39/40 Λουκᾶ ις', 10.

φίλτρῳ τοῦ Χριστοῦ καὶ στομωθέντες ταῖς
περιστάσεσι καὶ τοῖς κινδύνοις, ἐνέγκατε γεν-
ναίως τὰ καθ' ἐκάστην συμπίπτοντα καὶ
ἀναδράμωμεν ἐπὶ τὴν χρυσὴν ὄντως ἐκείνην
πολιτείαν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, ἐν οἷς 5
οὐ πεπολίτευτο παρακοή, ὑπερηφανία, ἀντι-
λογία, παρρησία, ὕβρις, ταραχή, ἣν δὲ εἰ-
ρηνική καὶ ἀγγελική τις κατάστασις, ταῖς
ἄκραις τοῦ πνεύματος γαληνιώσα. οἶδατε,
ἃ λέγω, ὅτι ἀληθῆ καὶ ἀγαθὰ· εἰ δὲ ἀγαθὰ, 10
καὶ ἐφετά· εἰ δὲ ἐφετά, τί καὶ ἡμεῖς μὴ
ληψώμεθα αὐτά; τί μὴ ἀγαπήσωμεν; τί μὴ
κραταιῶς ἀντισχῶμεν; καὶ διατί ἵνα φανῶμεν
ἀλλότριοι ὧν μακαρίζομεν καὶ ὧν θαυμά-
ζομεν; τοῦτο γὰρ οὐ τῶν φρονίμων, ἀλλὰ 15
τῶν ἡλιθίων, μᾶλλον δὲ τῶν ἀλογωτάτων.
τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; ἀποκρι-
θητέ μοι εὖ πάντες. τίς φυλάσσων τὰς ἐν-
τολάς τοῦ κυρίου; ἀποσιωπησάτω μηδεὶς. εἰ
οὕτως ἐσμέν, μακάριοι· εἰ οὕτως τελέσωμεν 20
τὸν ἀγῶνα, πανάγιοι, καὶ εἴη ἡ χάρις τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συνεργία τῶν
εὐχῶν τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν
στηρίζουσα καὶ ὁδηγοῦσα καὶ κατευθύνουσα
ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς εἰς πᾶν 25
ἔργον ἀγαθὸν ἐν αὐτῷ Χριστῷ τῷ κυρίῳ
ἡμῶν· ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πα-
τρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΠΑ'.

30

"Ὅτι τραχεῖα καὶ ἀνάντης ἡ ἀρετή, ἡ
δὲ κακία εὐληπτος καὶ κατωφερής, καὶ διὰ
τοῦτο προθυμητέον καὶ ἀγωνιστέον ἀνιέναι
ἡμᾶς ἐπ' αὐτὸ τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς,
ὡς ἂν τύχοιμεν τῆς αἰδίου λήξεως. 35

Ἀδελφοί καὶ πατέρες, ἐκ τοῦ λέγειν ἐστὶ
τὸ ποιεῖν, καὶ ἐκ τοῦ ζητεῖν προέρχεται τὸ
εὐρίσκειν· ὥστε, ὡς ἂν κατηγῶμεν, οὐκ
ἀνόνητος ὁ λόγος. ἀλλὰ τοῦτο ἐστὶ κατανοή-
σαντας θαυμάσαι, ὅτι ἐπὶ μὲν τῆς κακίας 40
ἅπαξ τις ἢ δεύτερον εἰπὼν τὰ αἰσχιστα καὶ
πονηρὰ εὐθὺς θέλγει ἑαυτὸν τε καὶ τοὺς

6 κῶδ. ὑπερηφανία. 14/15 κῶδ. θαυμάζωμεν. 16
κῶδ. ἡλιθίων.

ἀκούοντας πρὸς τὰς ἀθεμίτους πράξεις, καὶ
 σχεδὸν ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ ἐν ἔξει τῆς
 ἁμαρτίας καθίστησι τοὺς ἀλόντας· ἐπὶ δὲ τῆς
 ἀρετῆς καὶ μυρία τις φράσας σωτήρια μολίς
 5 ἂν δυνηθεῖη ἐλκύσαι ψυχὴν εἰς συγκατάθε-
 σιν θεοσεβείας. οὕτω τοιγαροῦν δυσπόριστόν
 τι πρᾶγμα τὸ ἀγαθὸν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει,
 ὥσπερ ὁδὸς τις ἀνάντης καὶ τραχεῖα, ἐξ ἀντι-
 παραθέσεως δὲ τὸ κακὸν εὐληπτον καὶ κατω-
 10 φερὲς λίαν. καὶ ἐννόει μοι τὴν ὁδὸν τὸ πρὸς
 οὐρανὸν ἀπὸ γῆς διάστημα εἶναι. πόσου οὖν
 κόπου χρεῖα καὶ πόσης δυσχερείας πρᾶγμα
 ἀνιέναι ἡμᾶς ἐπ' αὐτὸ τὸ ἀκρότατον; καὶ
 πόσης εὐχερείας κατιέναι ἡμᾶς ἕως αὐτῶν
 15 τῶν κατωτάτων τῆς γῆς; διὰ τοῦτο ἐπιμε-
 λητέον, χειραγωγητέον, προθυμητέον ἐν ἀλ-
 λήλοις καὶ πρὸς ἀλλήλους, λέγουσι καὶ προσ-
 φθεγγομένοις οὐδὲν τῶν ἐπιγείων καὶ χαμαι-
 ζήλων, ἀλλὰ περὶ τῶν οὐρανίων καὶ αἰθίων,
 20 εἴπερ ἀναβαίνειν ἐφίεμεθα, ἀλλὰ μὴ κατα-
 βαίνειν· τοῖς γὰρ λόγοις ἐπόμενόν ἐστι ψυ-
 χὴν κατακολουθεῖν, καὶ ὥσπερ τῷ ἀνυφου-
 μένῳ σκότῳ ἐμποιεῖ τὸ προσβλέπειν κάτω,
 οὕτω καὶ τοῖς ἐν ἀρετῇ τὸ πρὸς τὰ ἡδέα
 25 τοῦ βίου ἐπιστρέφειν τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα·
 ἀλλ' ἄνω θεωρεῖν αἰεὶ εὐαγὲς καὶ λυσιτελές,
 ὅπου ἡ κεφαλὴ ἡμῶν, ὁ Χριστός, ὅπου ὁ
 θησαυρὸς ἡμῶν, ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος.

Μηδαμῶς τοιγαροῦν, ὦ ἀδελφοί, λοιπὸν
 30 ἐξατονήσωμεν ἀνερχόμενοι, μὴδὲ ἀποκάμω-
 μεν πρὸς τὸ ὕψος ἀτενίζοντες· οὐ γὰρ ἐκ
 δυνάμεως ἡμῶν τὸ φθάσαι, ἀλλ' ἐκ θεοῦ
 βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως, καὶ ἰδοὺ ἀνήχθη-
 μεν καὶ προεκόψαμεν καὶ ἐσμέν ἕκαστος κατὰ
 35 τὸ ποσὸν τῆς προθυμίας αὐτοῦ ἐν τῷδε καὶ
 ἐν τῷδε τῷ τῆς ἀρετῆς τόπῳ· διαφέρομεν
 γὰρ ἀλλήλων πλεον τῆς κατὰ τὸ σῶμα εἰ-
 δέας ἐν ταῖς τῆς ψυχῆς διαθέσεσι, καὶ ἄλ-
 λος ἄλλου θερμότερον ἀσπάζεται, τὴν τα-
 40 πείνωσιν, τὴν ὑπακοήν· καὶ ὁ μὲν προῦχει
 ἐν τῷ χαρίσματι τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγά-
 πης, ἕτερος ἐν τῇ τῆς φροντίδος τῶν πλειό-
 νων ἐπιμελείᾳ, εἴτε κατὰ τὴν ἐπιστήμοναρχ-
 ικὴν διακονίαν, εἴτε κατὰ τὴν τῶν ἔργων

ἐπιστάσιαν, εἴτε κατὰ τὴν τῶν χρεῶν δια-
 νομήν, οἰκονόμου λέγω, κελλαρίτου, ἀριστη-
 ταρίου, ὑποδηματοῤῥάφου, βεστιαρίου, ἄλλου
 τινὸς τῶν ὄντων· πάντες γὰρ τὴν ὁδὸν κυ-
 ρίου πορεύονται καὶ πᾶσι τοὺς τῆς ἀφθαρ- 5
 σίας στεφάνους αὐτὸς προευνεπιτίθεται, μόνον
 ἵνα μικρὸν ἐνέγκωμεν, μικρὸν ὑπομεινώμεν
 τοὺς κόπους, τοὺς ἰδρώτας, τὴν ἐπαγωγὴν
 τῆς ἐργασίας, τῆς ἀγρυπνίας, τῆς νηστείας,
 τῆς ψαλμωδίας, τὸ ψῆχος, τὸν ὑπωπιασμόν 10
 τῆς ἐκ τῶν ἐνδυμάτων ἐλαφρότητος, ἡ τρα-
 χύτητος, ἡ ἀχρειότητος· οὐ γὰρ ἀνεκτὼς
 φέρω ἐν τούτοις, ἀδελφοί μου—μάρτυς κύ-
 ριος—, ἀλλὰ συμπιέζομαι καὶ συμφλέγομαι
 ταῖς ἐκάστου ὀλιγωρίαις, καὶ τὸ ὅσον εἰς δύ- 15
 ναμιν ἐπιδίδωμι ἑαυτὸν τὰ τῆς ἀναπαύσεως
 ὥμων ἔχειν. ἀλλ' ὁρᾶτε καὶ αὐτοί, ὅτι ἔργον
 ἐστὶ τοσούτους ἐνδύεσθαι καὶ ὑποδύεσθαι ἐξ
 εὐχερείας καὶ ἀναπαύσεως, οὐκ εὐπορίας οὐ-
 σης τῶν ἡμῶν, οὔτε τῶν διανεμόντων αἰεὶ 20
 ἐπὶ τῆς αὐτῆς καταστάσεως ὑπαρχόντων.
 πλὴν συνεθέμεθα καὶ πεινᾶσαι καὶ διψῆσαι,
 γυμνητεῦσαι καὶ πτωχεῦσαι ὑπὲρ τῆς ἀγά-
 πης τοῦ Χριστοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ ὁ θεὸς
 ἀπόστολος “ἐν λιμῷ καὶ δίψῃ, ἐν ψύχει καὶ 25
 γυμνότητι” καὶ τοῖς ἄλλοις ἀθλήμασι φαίνεται
 διαζήσας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἄγιοι·
 “περιῆλθον γάρ”, φησὶν, “ἐν μελωταῖς, ἐν
 αἰγείοις δέρμασιν, ὑπερούμενοι, θλιβόμενοι,
 κακουχούμενοι, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ 30
 ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὁπάϊς τῆς γῆς”.

Εἰ οὖν οὕτως οὗτοι, πῶς ἡμεῖς ἄλλως
 βιοῦντες, ἄλλως αἰρούμενοι ζῆν, τῆς αὐτῆς
 ἐκείνοις ἀξιοθῶμεν τιμῆς; οὐδαμῶς. ἀλλ'
 εἴπερ τις βλέπει ἑαυτὸν ἐν τινι τῶν ἀπη- 35
 ριθμημένων ἀρετῶν, χαιρέτω ὅτι κατελή-
 φθη εἰς μέτρον ἀγίου ῥιγῶν τυχόν, ἡ πει-
 νῶν, ἡ διψῶν, ἡ ὀνειδιζόμενος, ἡ καταφρο-
 νούμενος· ἴσως δὲ ἄρα οὐδὲ ἄξιος ὁ τοιοῦ-
 τος τῆς ὁμοίας τοῦ οἰκείου ἀδελφοῦ περι- 40
 ποιήσεως, ἡ διὰ ζωὴν προϋπάρξασαν ἀδρο-
 τέραν, ἡ διὰ ἕξιν στερεωτέραν, ἡ καὶ ὅτι
 ἁμαρτημάτων ἕνεκεν προγεγενημένων ἡ πα-

ρόντων χρεώστης ἐστί. καὶ οὕτω σκοπεῖν
δεῖ ἕκαστον καὶ πάντα εὐχαρίστως δέχεσθαι
τὰ ἐκ θεοῦ διὰ τῶν προεχόντων διδόμενα,
μηδαμῶς γινομένου γογγυσμοῦ ἢ καταλαλιᾶς
5 πρὸς τὸν δεδωκότα, ἢ μόνον ὑπομνήσεως
προσηνοῦς καὶ εὐλαβοῦς, ἥνικα καλεῖ ἡ χρεία.
καὶ εἰ ταῦτα ποιοῦντες ἐπιμείνωμεν, μακά-
ριοί ἐσμεν, ἀδελφοί, καὶ τῆς ἐκεῖσε ἀναπαύ-
σεως ἐπιτευξόμεθα, ἔνθα οὐκ ἔστι πόνος καὶ
10 κόπος, λύπη καὶ ἀδολεσχία, ἀλλὰ πάντα χα-
ρά, ἀγαλλίασις, θυμηδία, εὐθυμία εἰς ἀτε-
λευτήτους αἰῶνας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυ-
ρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

15

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΠΒ'.

Περὶ ἐπιμελείας τῶν λογικῶν προβάτων
τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀποθράσεως τῶν ἀδελ-
φῶν ἡμῶν, καὶ ἀσφαλείας τοῦ κατὰ θεὸν
βίου ἡμῶν.

20 Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, μὴ δύναται
ἡρεμεῖν ὁ κυβερνήτης, ἐφ' ὅσον πλεῖ ἐν τῇ
θαλάσῃ πηδαλιουχῶν τὴν ναῦν κατὰ τὰς
πνοὰς τῶν ἀνέμων, ἢ ὁ ποιμὴν ὁ καλός,
ἥνικα θηρίων αἰσθάνεται ἐπιστάσιαν, πρὸς
25 ἀρπαγὴν τῶν προβάτων; οὐδαμῶς· ἀλλ' ἀμ-
φότεροι νήφουσι τε καὶ φροντίζουσι, τρέ-
χουσι τε καὶ διώκουσιν, ἀγρυπνοῦσι τε καὶ
σκοποῦσι, περιθέουσιν ὧδε κάκεισε, πρὸς τὸ
καὶ τὴν ναῦν ἀπὸ τρικυμίας λυτρώσασθαι καὶ
30 τὸ ποίμνιον ἀπὸ διαρπαγῆς. οὕτω τοῖνυν ὁ
τε ψυχῶν προστάτης καὶ ὁ τῶν λογικῶν προ-
βάτων ἐπιστάτης διαγωνίζεται· καὶ πολλῶ γε
πλέον καὶ μειζόνων ἢ ἀρχῇ, καὶ περὶ μει-
ζόνων ὁ κίνδυνος καὶ ἡ σωτηρία. διὰ τοῦτο
35 καὶ γὰρ ὁ ταπεινὸς δεδιῶ, τρέμω, στένω καὶ
ποτνιῶμαι ὁρῶν τὴν ἐμαυτοῦ ἀναξιώτητα
καὶ τοῦ ἀξιώματος τὸ μέγεθος, τὴν τε δυσ-
χέρειαν τῆς προστασίας καὶ τὸ δυσπόριστον
τοῦ πράγματος· τῷ ὄντι γὰρ ἔργον ἐστὶν ἄρ-
40 χεῖν ψυχῶν καὶ καθηγεῖσθαι λαοῦ τοσοῦτου,
ἐφ' ὧν ὅσα τὰ συμπίπτοντα καὶ παριστάμενα
ἀοράτως τε καὶ ὁρωμένως ἐν ἐκάστη ἡμέρᾳ,

22 κῶδ. ναῦ. οὕτω καὶ κατόπιν.

ἵστε καὶ ἡμῶν μὴ λεγόντων· οὐχὶ γὰρ κα-
θάπερ ἐν θαλάσῃ κλύδων τις διεγειρόμενος,
ἢ καταιγὶς διαπνέουσα, ἔστιν ὁρᾶν ἐν τῷ
κοινοβίῳ, ὅποταν τὰ τῆς πονηρίας πνεύματα
εἰσπνέοντα διεγείρῳσιν ἀταξίας ἐν μέσῳ τῆς
5 ἀδελφότητος διὰ τῶν ἀφρονεστέρων καὶ ἀμε-
λεστέρων καὶ ῥαθυμοτέρων· ἢ πάλιν ὡς ἐπὶ
θηρίων ἀγρίων εἰσπηδόντων ἐν μέσῳ τῆς
ποιμνῆς καὶ διαρπαζόντων πρόβατα, ὅπη-
νικα ἀποστατήσῃ εἷς ἡ δύο ἀδελφοί, ὥσπερ
10 γέγονε πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἐπὶ τοῦ ἐλεεινοῦ
Σίλλα καὶ Προκοπίου· καὶ εἶθε ὑπὸ θηρῶν
αὐτοὺς σαρχοφάγων ἦν διαρπαγῆναι, ἀλλὰ
μὴ ὑπὸ τοῦ ψυχοφθόρου δαίμονος τοῦ λα-
βόντος αὐτοὺς ἐκ μέσου ἡμῶν καὶ κατε-
15 σθόντος νοητῶς ἐν τῇ πλάνῃ τῆς ὁδοῦ αὐ-
τῶν καὶ ἐν τῇ ἐνεργίᾳ τῶν παθῶν αὐτῶν!
ἀπεπλάνησεν αὐτοὺς καὶ ἀφῆρπασε τὸ πρό-
τερον, καὶ οὐκ ἐδυσώπησεν αὐτοὺς ἢ τοῦ
θεοῦ φιλανθρωπία, πρὸς στηριγμὸν ὑποστρέ-
20 ψασα καὶ πάλιν εἰσαγαγοῦσα ἐν τῇ μάνδρᾳ
αὐτῶν.

Ἄλλ' ἤδη αὐθις ἀπελάκτισαν, ἠὲ θαδίασαν,
διερράγησαν, κεκλοφότες μετὰ τῶν ψυχῶν
τὰ σκεπάσματα καὶ ἐνδύματα, ἐκεῖνο, εἰ καὶ
25 πολμηρὸν εἶπεῖν, τοῖς ἔργοις πρὸς τὸν θεὸν
ἀποφθεγζάμενοι· "ὁδοὺς σου εἰδέναι οὐ βου-
λόμεθα". ἢ, ὡς μὴ ὄντως θεοῦ τοῦ τὰς ὁμο-
λογίας εἰσδεξαμένου καὶ κρίνειν μέλλοντος
τὰ σύμπαντα, κατὰ τὸ "εἶπεν ἄφρων ἐν καρ-
30 δία αὐτοῦ οὐκ ἔστι θεός". οὕτω πεπράχασιν,
οὕτως ἀπεπήδησαν τῆς ἀδελφότητος, οὕτως
ἔθεντο ὑπὸ πόδας τὰς θείας συνδήκας· οὐ-
τως ἀπηρνήσαντο πάντα τὰ συμπεφωνημένα
ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος αὐτοῦ, τοῦ μέχρις
35 αἵματός τε καὶ θανάτου ὑπομείναι, ὑποστῆ-
ναι, ἔργῳ καὶ λόγῳ πάντα καταδέξασθαι καὶ
—οὐαί, οὐαί—πῶς οὐ μὴ θρηνήσω ὁ τάλας;
πῶς οὐ μὴ πενθήσω ὁ κακὸς ποιμὴν; πῶς
οὐ μὴ σχετλιάσω ἐπὶ τῇ συμφορᾷ αὐτῶν,
40 ἐπὶ τῷ πτώματι αὐτῶν; πρόβατον ἄλογον
ὁ ἀπόλλων λυπεῖται καὶ ἀθυμεῖ καὶ κατα-
δύεται, καὶ πῶς ἐγὼ ἀπαθῶς ἐνέγκω ὁ ἐλεει-

12 κῶδ. εἰθαις. 27 Ἰωβ κα', 14. 30/31 Ψαλμ.
ιγ', 1.

νός ἐπὶ τοῖς ἀπολωλόσιν; ἀλλὰ τοῦτο μετὰ τῶν ἁμαρτιῶν μου ἐγένετο αὐτοῖς, καθὼς εἴρηται, ὑπὸ ἀναληγσίας καὶ σκληροκαρδίας καὶ ἀφοβίας καὶ καταφρονήσεως θεοῦ· ἡ γὰρ 5 ἂν ἔφαλλον ἐκεῖνο· "ὑπομένωνν ὑπέμεινα τὸν κύριον καὶ προσέσχε μοι, καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου", συνεπάδοντες ἄλλοι· "τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, τοῦ τε πατρὸς καὶ τοῦ κοινοβίου; θλιψίς ἢ στενο- 10 χωρία, ἢ λιμός, ἢ διωγμός, ἢ μάχαιρα, ἢ κίνδυνος, ὅτι ἕνεκα σοῦ θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν"; ἀλλὰ πρὸς τὸ μηδὲν τῶν τοιούτων λέγειν ἢ πράττειν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν κακὰ ἐν ἑαυτοῖς καὶ χεῖλη δύ- 15 λια κινδύνους κατεψιθύριζον· ἤργουν καὶ προφασίζόμενοι ὥμνουν, καὶ καταψευδόμενοι οὐ διέλιπον αἰτιῶντες καὶ αἰτιώμενοι καὶ τῇ κατὰ μικρὸν ἀμελείᾳ κατασυρθέντες εἰς τὸ βάραθρον τῆς ἀποστασίας· ὅταν γὰρ ἄρξηται 20 τις δυσκίνητος πρὸς τὰς ἐργασίας εἶναι καὶ ἀντίλογος πρὸς τὰς ὑπακοὰς καὶ σληρὸς πρὸς τὰς ὑποταγὰς, ἀφηνιάζων καὶ γωνιάζων, εὐρίσκων τε ἐκ συνεργείας δαίμονος τόπον καὶ καιρὸν πρὸς τὴν ἀποστασίαν εὐθετον (παρ- 25 ἔχει γὰρ ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου τοῖς πειθόμενοις αὐτῷ τὰ καταθύμια), τότε εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην ἐρχόμενος οὐ μόνον ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ ἀδελφὸν ἕτερον συναποστάτην ἑαυτῷ ἀποδείκνυσιν.

30 "ὦ βία, βία! τί γίνεται; τί πράττεται; πῶς νικᾷ ὁ δαίμων; πῶς κατασχύνομεν τοὺς φύλακας ἡμῶν, τοὺς ἁγίους ἀγγέλους; πῶς προστιθέμεθα τῇ μερίδι τοῦ ἀντικειμένου, πρὸς ἐντροπὴν τοῦ μεγάλου θεοῦ ἡμῶν, τοῦ 35 καλοῦ ποιμένου, τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν λύτρον διὰ σταυροῦ τε καὶ θανάτου; πῶς ὀφόμεθα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ; πῶς οἴσομεν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ; οὐδ' ἐξευρεθεῖν κόλασις, κατὰ τὴν κακίαν ἡμῶν κατ' ἀξίαν κρί- 40 νουσα ἡμᾶς, καθόσον ἀπεδοκιμάσαμεν αὐτόν, λαμβάνουσα ἡμᾶς εἰς αἰωνίαν τιμωρίαν, τοὺς δυστήνους, τοὺς κτηνώδεις, τοὺς δυστυχεῖς, τοὺς παγκαχίστους. ἄλλοι ἀρπάζουσι τὴν βα-

5, 7 Ψαλμ. λθ', 2. 8 Ῥωμ. η', 35, 36. 13 ὅλην τὴν ἡμέραν κέ] Ψαλμ. λζ', 13.

σιλείαν τῶν οὐρανῶν καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τοῦ ἀπαταιῶνος ἀρπαζόμεθα. ἄλλοι μαρτύρων ἔνστασιν ἐπιδείκνυνται καὶ ἡμεῖς ἀρνητῶν πτώμα ὑποστήκομεν. ἄλλοι ὑψοῦνται εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς 5 καταγόμεθα. ἄλλοι ἀναβάσεις ἀρετῶν τίθενται ἐν ταῖς καρδαίαις καὶ ἡμεῖς καταβάσεις τεκταινόμεθα ἐν ταῖς ἑαυτῶν ἀπωλείαις. οὐκ ἀνανήψομεν ὀφέποτε; οὐκ αἰσθανθησόμεθα; οὐκ ἐροῦμεν τὸ προφητικὸν ἐκεῖνο, "ἐκαρ- 10 δίωσας ἡμᾶς, ἐκαρδίωσας"; ναί, παρακαλῶ, ἐπειχθῶμεν, ἐπειχθῶμεν, ἀγωνισώμεθα, ὁράμωμεν, ὑπὲρ μὲν τῶν ἀπολωλότων εὐχόμενοι τὴν ἐπιστροφὴν, φεύγοντες δὲ ἡμεῖς τὰ αἴτια, ἐξ ὧν ἐκεῖνοι ἐπαγιδεύθησαν, ἐνερ- 15 γοῦντές τε τὰ θεοπρεπῆ καὶ ὅσια, τὴν ἀδιάκριτον ὑπακοήν, τὴν διὰ χειρὸς εὐτονίαν τοῦ ἔργου ἡμῶν, τὴν ἐν ταπεινοφροσύνῃ εὐπείθειαν ἡμῶν, τὸ δι' ἐξαγορεύσεως πάντα φανερὰ ποιεῖν καὶ λέγειν, τὸ εὐθύς ἐξ ἀρχῆς 20 ὑποβάλλοντι τῷ δαίμονι λογισμοὺς ἀνατρεπτικούς ἐπιτιμᾶν καὶ λέγειν "ὑπαγε ὑπίσω μου, Σατανᾶ", εἴτε πρὸς ἐπιθυμίαν ἡδονῆς ὑποβάλλοντι, εἴτε πρὸς ἀποστασίαν ἐρεθίζοντι, εἴτε πρὸς ἀκηδεῖαν χαυνοῦντι, εἴτε 25 πρὸς ἀνυπομονησίαν σκυλλεύοντι, εἴτε πρὸς ἀπιστίαν ἐνεδρεύοντι· ἴστησι γὰρ αἰεὶ τὰ ἕνεδρα, τὰς παγίδας, τὰ θήρατρα, τοὺς λόγους· ἐπιδίδωσι τὰ γευστήρια, τὰ λεγόμενα ληκύθια· οὐ κεκοίμηται, οὐκ ἡσχόληται, οὐκ εἰς 30 τροφὴν, οὐκ εἰς ποτόν, οὐκ εἰς ἄλλο τι, ἀλλ' ἐν ἔργον αὐτοῦ, τοῦτο μόνον νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν, τὸ ἀπολέσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Μία τοίνυν καὶ πρώτη βοήθεια ἡ δι' ἐξαγορεύσεως ἀσφάλεια μετὰ τῆς τοῦ θεοῦ βοη- 35 θείας καὶ ἀντιλήψεως. λοιπὸν μὴ ῥαθυμῆσωμεν, μηδὲ καταπέσωμεν, εἰ καὶ μέγας ἐστὶ τῇ δυναστεῖᾳ τῆς ἀνομίας, εἰ καὶ ὁλόλιός ἐστι τοῖς τρόποις τῆς κακίας, εἰ καὶ ἄσωτός ἐστι τῇ φύσει καὶ μονόεργος τῇ ἀπω- 40 λείᾳ ἡμῶν. μὴ καταπτοηθῶμεν αὐτόν. ἐξό-τε Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν σάρκα ἡμῶν ἀνέλαβε καὶ ἡνθρῶπισθη, ἐκεῖνος ἐξευερί-

10/11 Ἰσμία δ', 9. 21 κωδ. ἐπιβάλλοντι· πρβλ. γαμμήν 24. 22/23 Ματθ. ις', 23. 29 κωδ. λικύθια.

σθη, ἐξευτελίσθη· "τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλιπον αἱ
 ῥομφαῖαι εἰς τέλος" ψάλλομεν· ἔδωκεν ἡμῖν
 ἐξουσίαν πατεῖν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
 ὁ νικήσας αὐτὸν κύριος. πίστει τεθαῤῥηκότες
 5 λογιούμεθα αὐτὸν ὡς στρουθίον, ὡς ἐρπετὸν
 καταπατούμενον ἐν αὐτῷ Χριστῷ τῷ θεῷ
 ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πα-
 τρι καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
 εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

10

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΠΓ'.

"Οτι χρηὶ ἀναλογίζεσθαι τί ἐσμεν καὶ
 πόθεν καὶ τί γέγοναμεν, καὶ ποῦ πάλιν
 πορευόμεθα, ὡς ἂν καλῶς βιοτεύσαντες κο-
 μισώμεθα τὰς αἰωνίους ἀμοιβάς.

15 Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὁρῶ καὶ σκοπῶ,
 ὅτι ἐτέρωθεν οὐκ ἔστιν ἡμῖν μέθοδος ὠφε-
 λείας, ἢ ἐκ τοῦ ἀνακινεῖν ἡμᾶς τοὺς περὶ
 τῆς σωτηρίας ἡμῶν λόγους, καὶ τοῦτο σχε-
 δὸν εἰπεῖν κατὰ πᾶσαν ἡμέραν καὶ ὥραν·
 20 ἐντεῦθεν γὰρ ἐλεγχομένη ἡμῶν ἡ ψυχὴ καὶ
 οἷον μαστιζομένη τοῖς ἐλέγχοις ἀποδιδράσκει
 πῶς τῆς περὶ τὰ πάθη ἀσχολίας, καὶ ἐξευ-
 ρίσκει ὁδὸν ἀληθείας καὶ ἀπλανίας. ἀλλὰ
 θαῦμα, ὄντως θαῦμα, πῶς ἐπὶ μὲν τῆς κα-
 25 κίας καὶ μὴ λαλούντων ἡμῶν, ἀλλὰ κω-
 φερόντων καὶ συστελλομένων ὅσον εἰς δύνα-
 μιν, ὅμως διὰ τῆς τοῦ ἀλλοτρίου ἐπιβουλῆς
 λογιζόμεθα τὰ κακὰ καὶ ἐμπηρώμεθα εἰς
 τὰς ἡδονάς, ἐπὶ δὲ τῆς ἀρετῆς τοσοῦτον κατα-
 30 τρίβοντες καὶ κατατηχόμενοι μόλις μικρὸν
 πῶς ἀνανεύομεν, καὶ τοῦτο κατ' αὐτὴν τὴν
 ὥραν τῆς ὑπομνήσεως· εἴθ' οὕτως μετὰ τὴν
 πλήρωσιν τοῦ λόγου ἢ τῆς ὥρας, πολλοῦ γε
 εἰπεῖν τῆς ἡμέρας, πάλιν ὡς μὴ ἀκηχοῦτες
 35 ἐπιλανθανόμεθα τῶν δογμάτων τῆς εὐσεβείας,
 καὶ οἷον ἀρπάζει ὁ πονηρὸς τοὺς κακῶς κατα-
 βληθέντας λόγους τῆς ὠφελείας καὶ ἀντει-
 σάγει τὰ ζιζάνια τῆς ἀμαρτίας. φεῦ τῆς
 μοχθηρίας! φεῦ τῆς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐπιρρέ-
 40 πῶς ἐγκειμένης φύσεως ἡμῶν ἐλεεινοτάτης!

Τί δὴ λοιπόν, ὦ ἀδελφοί, φῶμεν πρὸς

ταῦτα; ἀλλ' ἢ τὸ ἀενάως κινεῖν ἡμῶν τὴν
 γλῶτταν, ἐπανοίγειν ἡμῶν τὰ ὦτα, λαλεῖν
 τοῦτο καὶ ἐκεῖνο, ἀναλογίζεσθαι τὸ δέον καὶ
 ἀρμόζον, ὅπως τῇ συνεχείᾳ τοῦ λόγου κατα-
 5 πιαζομένη ἡμῶν ἡ ψυχὴ δυνηθῇ πῶς τῶν
 πολυμηχάνων πειρατηρίων τοῦ διαβόλου ἀπο-
 λυτρωθῆναι. διὰ τοῦτο καὶ τὸ νῦν ὑπομνη-
 σθῶμεν, παρακαλῶ, ἐννοηθῶμεν, ἀναλογισώ-
 μεθα, διασκοπήσωμεν, ἐπιθεωρήσωμεν, τί
 ἐσμεν καὶ διατί ἐσμεν καὶ ποῦ ἐσμεν καὶ 10
 ποῦ πάλιν πορευόμεθα. ἐσμὲν τοιγαροῦν πλά-
 σματα θεοῦ, ἔργον χειρῶν αὐτοῦ, κατ' εἰκόνα
 καὶ ὁμοίωσιν τοῦ κτίσαντος, τὸ κράτος πάντων
 τῶν ὑπὸ τῶν οὐρανῶν ἔχοντες (πάντα γὰρ
 ὑποτέτακται ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν, ὡς γέ- 15
 γραπται), ἀγγέλων δεῦτεροι, ὡς αὐτοὶ τῆς
 πρώτης φύσεως. διατί δὲ ἐσμέν; ἀλλ' ἢ πρὸς
 τὸ εἶναι, εἰς δόξαν τοῦ κράτους αὐτοῦ, ἐφα-
 μίλλως τῶν ἀγγέλων, διὰ τῆς κατὰ πάντα
 φυλακῆς τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ· ἡλαττώμεθα 20
 γὰρ μικρὸν τι παρ' ἀγγέλους, ὡς πάλιν γέ-
 γραπται, μᾶλλον δὲ οὐδὲ μικρὸν, ὁπηνίκα
 τὴν φθορὰν ἀποθέμενοι πρὸς τὴν ἀφθαρσίαν
 χωρήσωμεν. ποῦ δὲ ἐσμέν; ἀλλ' ἢ ἐν τῷ
 ἐξορίστῳ χωρίῳ, ἐν τῷ σκοτεινοτάτῳ οἴκῳ- 25
 τηρίῳ, κατὰ τὴν διὰ τοῦ προπάτορος ἡμῶν
 ἀβουλίαν καὶ παρακοὴν καὶ φιληδονίαν, φθά-
 σασαν εἰς ἡμᾶς τοὺς αὐτοῦ ἐγγόνους· ἐφ' οἷς
 δέον κλαίειν καὶ πενθεῖν, σκυθρωπάζειν τε
 καὶ στυγνάζειν, κατὰ μίμησιν τῶν παραυ- 30
 τίκα πεπονθότων παρὰ βασιλέων τὰ ὅμοια,
 ἀναλογιζομένους ὁπόθεν ἐξεπτώθημεν, ἐξ οἷας
 εὐπρεποῦς ἐνδιαίτης, ἀγγελικῆς διαγωγῆς, τῆς
 μακαρίας τοῦ Παραδείσου τρυφῆς, καὶ τὸ πότε
 κελευσθησόμεθα εἰς ὃν προσεχρούσαμεν δε- 35
 σπότην ἀγαθὸν παραγενέσθαι, πρὸς τὸ λο-
 γοδιετηθῆναι κατὰ τὴν ἐν ἐξορίᾳ πολιτείαν
 καὶ ζωὴν ἡμῶν. ποῦ δὲ πορευόμεθα; ἀλλ'
 ἢ εἰς τὸν ἐκεῖθεν κόσμον, εἰς τὸ τρισμακά-
 ριστον τῶν ἀγγέλων ἐνδιαίτημα, εἰς τὴν φω- 40
 τεινὴν χορείαν, εἰς τὴν ἀνέσπερον ζωὴν,
 εἰς τὸ φοβερὸν καὶ παγκόσμιον χριτήριον,
 ἔνθα ὁ τῶν πάντων χριτῆς καὶ θεὸς καθί-

1/2 Ψαλμ. θ', 7. 3 Λουκᾶ ι', 19. 18 κώδ. βιωτεύ-
 σαντες. 30 κώδ. κατατιχόμενοι. 38 κώδ. ζιζάνειαι.

14/15 Ψαλμ. η', 7. Κορινθ. 1, ιε', 27. Ἐβρ. β', 8.
 20/21 Ἐβρ. β', 9.

σας ἐπὶ θρόνου δόξης ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ
 κρινεῖ τὰ σύμπαντα, ἀποδιδοὺς ἐκάστῳ κατὰ
 τὰ ἔργα αὐτοῦ, τοῖς μὲν φυλάσσει τὰς ἐν-
 τολὰς διδοὺς στάσιν δεξιάν, χαρὰν ἀνεκλά-
 5 λητον, ἀπόλαυσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, βα-
 σιλείαν οὐρανῶν καὶ ὧν οὐκ ἐφικνεῖται νοῦς
 ἀνθρώπου ἐμβατεῦσαι, τοῖς δὲ παρακούσας
 καὶ διὰ ῥαθυμίας καὶ φιληδονίας καὶ ἀναλ-
 γησίας ἐνεργήσας τὰ πονηρά, μοιχείαν, πορ-
 10 νείαν, κλοπὴν, φθόνον, φόνον, ἀσέλγειαν,
 ἀκαθαρσίαν, ἀθέτησιν, ἀποστασίαν, ὑπερηφα-
 νίαν, κενοδοξίαν, τὰ λοιπὰ ἕτερα τῆς κακίας
 εἶδη, ἀπονέμων τὰς αἰωνίους τιμωρίας, τὸ
 πῦρ τὸ ἐξώτερον, τὸν σκόλον τὸν ἰσθμόν,
 15 τὸ σκότος τὸ ἀφεγγές, τὸν ζόφον, τὸν τάρ-
 τaron, τὸ χάσμα, τὸν βρυγμόν, τὸν ὀλολυγ-
 μόν, τὸν κοπετόν, ἐκάστῳ κατὰ ἀναλογίαν
 τῶν οἰκείων ἀμαρτημάτων. καὶ τίς φρονήσας
 ἐντεῦθεν, τίς καλῶς βιασάμενος τὴν φύσιν,
 20 ἐνέγκοι γενναίως, εἰ δέοι καὶ τεθνάναι ὑπὲρ
 τοῦ καλοῦ, ἢ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλάμψῃ
 ὡς ὁ ἥλιος, γένηται ἐν τῇ μερίδι τῶν ἁγίων,
 ἐν τῇ χοροστασίᾳ τῶν ἀγγέλων, ἐν τῇ εὐ-
 φροσύνῃ τῶν μαρτύρων, ἐν τῇ ἀπολαύσει
 25 τῶν προφητῶν καὶ ἀποστόλων; φεῦ δέ, εἰ
 διὰ τὴν παραυτίκα ἡδονὴν τῆς σαρκός, διὰ
 τὴν ὀλίγηρον καρδίαν, διὰ τὴν φιλόκοσμον
 ἔξιν, διὰ βραχεία καὶ βδελυρά καὶ οὐδενὸς
 ἄξια, καταντήσαι εἰς ἐκείνην τὴν ἐλεεινὴν
 30 μερίδα τῆς εὐωνύμου στάσεως, εἰς τὴν ὀδυ-
 νηρὰν ἀπαγωγὴν, εἰς τὴν ἀνεπίστροφον ἐξο-
 ρίαν, εἰς τὴν ἀπαράληκτον τιμωρίαν, εἰς τὰ
 δεσμὰ τὰ ἄλυτα, εἰς τὰ οὐαὶ καὶ οὐαὶ τῷ
 μέλλοντι ἐμπίπτειν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις,
 35 οὐκ ἔστι παλιμβουλία, οὐκ ἔστι φιλανθρω-
 πία, οὐκ ἔστι τροπολογία, οὐ παρὰ θεοῦ,
 οὐ παρὰ ἀγγέλων, οὐ παρὰ ἁγίων, οὐ ἐλεῶν,
 οὐ συγχωρῶν, οὐχ ὑποχαλῶν τὰς τιμωρίας
 διὰ τὸ ἀπέραντον εἰς αἰῶνας αἰώνων.
 40 Ταῦτα οὖν, τέχνα, πάντες, καὶ οἱ δοκοῦντες
 εὖ δραμεῖν καὶ οἱ ὀκλάζοντες, καὶ οἱ προθυ-
 μούμενοι καὶ οἱ ἀθυμοῦντες, καὶ οἱ προῦ-
 χοντες καὶ οἱ δευτερεύοντες, οἱ θερμοὶ καὶ
 ψυχροί, οἱ πλούσιοι καὶ πένητες τῶν ἀρετῶν,

2 Ῥωμ. β', 6. 29 κῶδ. καταντήσαι.

καὶ μὴν πᾶς ἄνθρωπος ἐσωτικός καὶ ἐξωτι-
 κός καὶ πᾶσα φυλὴ καὶ γλῶσσα λογιζέσθω·
 καὶ φροντίσωμεν, εὖ διαδώμεθα, δράμωμεν,
 κατεπειχθῶμεν, ἐνεργήσωμεν, ἀπορρίψωμεν
 τὰ πάθη ὡς μιάσματα, ἐκτείνωμεν χεῖρας 5
 ἡμῶν εἰς θεὸν τὸν σώζοντα, εὐπροθετήσωμεν
 τὸ καθ' ἐκάστην ἡμέραν μαρτυρεῖν, τὸ αἷμα
 κενοῦν, τὰ μέλη τέμνεσθαι, τὰς σάρκας κατα-
 ξαίνεσθαι, τὰ ὅσα συντετρίφθαι, οὐχ ὅτι
 βρώματος στερηθῆναι ἢ πόματος ἡδύτητα, 10
 ἱματίου τε φιλοῦ, ὑποδήματος καλοδέτου,
 τιμῆς τε καὶ στάσεως καὶ κλήρου, ἅτινα γέ-
 λοιόν ἐστι καὶ λέγειν πρὸς τὰ κείμενα, ἵνα
 καλῶς ἐνταῦθα βιώσαντες, κατὰ λόγον δια-
 ξήσαντες, κατὰ τὸ ἐπάγγελμα ἡμῶν τὸ ἅγιον 15
 ἀκριβολογησάμενοι τὴν ὑπακοήν, τὴν ταπει-
 νωσιν, τὸ πιστὸν καὶ ἀμετάθετον καὶ ἀνε-
 ξάρνητον τῶν ὁμολογιῶν φυλάξαντες, ἐξέλ-
 θωμεν τῆσδε τῆς φυλακῆς χαίροντες, ἀπιόν-
 τες μετὰ παρρησίας, μετὰ ἐλπίδος χρηστῆς, 20
 εἰς τὸ κομίσασθαι τὰς παρὰ θεοῦ ὑποσχέ-
 σεις, τὰς αἰωνίους ἀμοιβάς· ὧν γένοιτο πάν-
 τας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ
 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ
 τῷ πατρὶ δόξα, τιμὴ, κράτος, σὺν τῷ πανα- 25
 γιῳ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
 εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΠΔ'.

Ὅτι χρὴ τὸν καθηγούμενον πρὸς τοὺς
 τὸ στάδιον τῆς μαρτυρικῆς ὑποταγῆς δια- 30
 νύοντας πάντα ποιεῖν καὶ δρᾶν, ὅσα εἰς
 εὐθυμίαν φέρει, ἵνα κατὰ τῶν ἐχθρῶν τὴν
 νίκην ἀράμενοι στεφάνους αἰωνίους παρὰ
 τοῦ ἀγωνοθέτου θεοῦ ἀμείψωνται.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, τοῖς κατὰ σάρκα 35
 τρέχουσιν ἐπίστασθε τίνες εἰσὶν ἀλείφοντες
 πρὸς τοὺς ἀγῶνας καὶ ὑποδεικνύντες πῶς καὶ
 ποῦ τοὺς ἀμιλλωμένους δέξοιντο καὶ ἀπο-
 στρέψοιντο καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα εἰς προθυμίαν
 ἐνάγει τῆς κατὰ τὴν νίκην ἀποπεραιώσεως. 40
 οὕτω τοιγαροῦν ἔξεστι καὶ ἡμῖν τοῖς ταπει-

9 κῶδ. καταξένεσθαι. 36 κῶδ. ἐπίσταται. 38 κῶδ. ἀμιλλομένους.

νοῖς πρὸς ὑμᾶς τοὺς ὄντως πύκτας καὶ ἀθλη-
τάς τοῦ Χριστοῦ, τοὺς τὸ στάδιον διανύοντας
τῆς μαρτυρικῆς ὑποταγῆς, καὶ πάντα λέγειν
καὶ ὁρᾶν, ὅσα εἰς παράκλησιν, ὅσα εἰς ἀν-
5 ὁρίαν, ὅσα εἰς εὐθυμίαν, ὅσα εἰς ὑπομονήν,
ὅσα εἰς εὐψυχίαν, ὅσα εἰς ἐμπειρίαν φέρει
τοῦ καλλίστου ἀγῶνος ἡμῶν, ἵνα κατὰ τῶν
ἐχθρῶν ἡμῶν τὴν νίκην ἀπενεγκάμενοι στε-
φάνους οὐ προσκαίρως ἀλλ' αἰωνίως παρὰ
10 τοῦ ἀγωνοθέτου θεοῦ ἀμειψώμεθα.

Εἶδομεν δέ, εἰ δοκεῖ, πῶς ἐκεῖνοι παρα-
σκευάζονται πρὸς τοὺς ἀγῶνας, ἵν' ἐκ παρα-
δείγματος τὰ καθ' ἡμᾶς σκοπήσωμεν. ἐκεῖνοι
τοῖνον, ἐπὶ ἐπιστῇ ὁ καιρὸς τῆς ἀγωνίας,
15 μᾶλλον δὲ καὶ πρὸ τοῦ καιροῦ, οὐχ ὡς ἔτυχε
διέρχονται καὶ διατρίβουσιν, ἀλλὰ προγυμνά-
ζονται καὶ προάλλονται, δοκιμάζονται τε καὶ
σημειοῦνται, διαιτῶνται καὶ οἷον ἐξασκοῦσι,
διὰ πάσης ἐναγόμενοι καταρτίσεως, ὡς καὶ
20 διατριβάς τὰς ἐν μέσῳ κωλύεσθαι, καὶ τρο-
φάς τὰς οὐκ ἐπὶ τοῦτο συντελούσας, ἀλλὰ τε
ὅσα ἐκεῖνοί τε ποιῶσι καὶ πράττουσιν εἰς
τροφὴν τοῦ σώματος καὶ εὐεξίαν μετριωτάτην.
καὶ ὁ λόγος δὲ αὐτοῖς, ὡς φασι, νύκτωρ τε
25 καὶ μεθ' ἡμέραν οὐκ ἄλλος, ἢ ὁ τῆς ἀμίλ-
λης αὐτοῖς ἐστὶ καὶ τοῦ πῶς ἐξεληθόντες τῶν
ἀφετηριῶν ἴονται καὶ ποι τράποιντο, ἢ τίς
τινα τῶν ἀντιθέτων καταρράξοιεν· καὶ οὕτως
οὐ μικρὸν αὐτοῖς τὸ ἀγώνισμα. διατί; ἀλλ'
30 ἵνα διὰ τῆς νίκης κομίσωνται φθαρτοὺς στε-
φάνους καὶ ἐπικήρους μισθοὺς, τέρψασί τε
τοὺς θεατὰς καὶ φιλητάς, ἐπ' αἰσχύνῃ τῶν
νενικημένων. εἰ τοῖνον οὕτως οὗτοι καὶ πολλή
πρὸς αὐτοὺς ἡ ἀγωνία καὶ ἡ συζήτησις τῶν
35 τε ἐπιστατούντων καὶ τῶν ἐπὶ μέρους αὐτῶν
ρέπόντων, πόσον οἶεσθε χρῆν ἡμᾶς καὶ ὑμᾶς
ἔχειν τὸν ἀγῶνα, τὴν ἐπιμέλειαν, τὴν συζή-
τησιν, τὴν διερεύνησιν, τὴν περιμερίμνησιν,
τὴν ἀγρυπνίαν, τὴν νῆψιν κατὰ τοῦτο, κατ'
40 ἐκεῖνο, πρὸς τόδε χάκεῖνο; οὐ γὰρ ἄπειρος οὐ-
δὲ ἀμαθὴς οὐδὲ ὀλίγωρος ὁ ἀντίδικος καὶ ἀντί-
θετος ἡμῶν ἐχθρός, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ἰστάμενος·
πολλὴν καὶ αὐτὸς καὶ ἀνεκδιήγητον τὴν καθ'

7/8 κῶδ. ὑμᾶν. 11 εἶδομεν = εἶδωμεν. 30 κῶδ.
κομίσονται.

ἡμῶν μελέτην ποιούμενος φαίνεται, ποῦ πλήξη,
πόθεν ὑπαντήσῃ, πόθεν ἀποκρούσῃ, ὅποτέρως
ἐπιβρίψῃ, εἰσδύσῃ τὰ βέλη, τὰ ἐνεδρα, σκε-
λίσῃ οἶον καὶ ὠθίσῃ καὶ καταβάλλῃ εἰς γῆν
τὸν ταπεινὸν μοναχὸν καὶ πύκτην τῆς εὐσεβείας. 5

Ἄρ' οὖν οὐ μέγας ἡμῖν ὁ ἀγών; οὐ πολλή
ἡ φροντίς; οὐ πολλή ἡ ἐπιμέλεια; οὐκ ἄραί
ἐστὶ τὰς χεῖρας εἰς οὐρανὸν καὶ εἰπεῖν
"ἐπίδε, κύριε, ἐξ ἀγίου κατοικητηρίου σου;
ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἐλθέ εἰς 10
τὸ σῶσαι ἡμᾶς"; πολλῆς ἡμῖν χρεία καὶ
ἀπαύστου τῆς ἐπὶ τοῦτο μελέτης καὶ τύρβης,
καὶ οὐ πούποτε ἀλλ' ἢ ἔχειν τὸν σκοπὸν καὶ
τὸν λογισμὸν (ἦ) ἐν τούτῳ· καὶ οὕτω μετὰ
ταπεινώσεως καὶ συντριβῆς καρδίας, καὶ τοῦτο 15
μετ' ἐλπίδος καὶ εὐανδρείας ψυχῆς, καὶ τοῦτο
μετὰ πίστεως εἰλικρινοῦς καὶ ὑπακοῆς δεδο-
κιμασμένης, ὡς ἐντεῦθεν τὸν ἐχθρὸν ὀρώντα
δειλαίνεσθαι καὶ ἀποτρέπεσθαι. οὐκ ἀφίησι
κύριος τὸν τῆς ἀρετῆς ἀγωνιστὴν ὀλιγορῆσαι 20
πώποτε, εἴπερ ἄρωγόν αὐτὸν ἐπικαλεῖται
ἔχειν. "ἐπ' αὐτῷ γὰρ ἤλπισεν ἡ καρδία μου
καὶ ἐβοηθήθην καὶ ἀνέθαλεν ἡ σὰρξ μου".
καὶ αὐτοῦ ἐπικουροῦντος, τίς ὁ ἀντιστῆναι
δυναμένος; τίς ὁ καταβαλεῖν ἰσχύων; οὐδα- 25
μῶς, ἀλλ' εἰ καὶ ἐπαναστῇ χιλιάς καὶ μυ-
ριάς ἐχθρῶν, οὐ φοβηθήσεται ὁ τοιοῦτος· τῷ
γὰρ ὀνόματι κυρίου ἀμυνεῖ καὶ σκορπιεῖ αὐ-
τούς· εἰ καὶ ὁ δρόμος μακρὸς (παρατείνει
γὰρ τόσα καὶ τόσα ἔτη τυχόν), ἀλλ' οὐδὲ 30
μία ἐκκοπή πρὸς τὴν ἐν κυρίῳ βοήθειαν καὶ
πρὸς τὴν τῆς νίκης ἀπόλαυσιν. ἐκεῖ αὐθη-
μερὸν τρέχουσι καὶ οἱ νικῶντες στεφανοῦνται,
χαίρουσιν τε καὶ ἀγάλλονται· καὶ οὐκ ἐπίμονον
αὐτοῖς ἐπὶ πολὺ τὸ χαρμόσυνον, ἀλλ' ἕως 35
τινὸς χρόνου καὶ πάλιν ὡς μὴ νενικηκότες
εἰσίν. ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ τῶν προκειμένων ἡμῖν
ἄθλων· ἂν τε γὰρ καταξιώθῃ τις ἐκνικῆσαι,
μακάριος οὗτος καὶ τρισμακάριος καὶ πολυ-
μακάριος, ὅτι ἅπαξ στεφανωθείς στεφάνοις 40
ἀφθαρσίας ἀειμενὲς αὐτῷ ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἀγαλ-
λίαις καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ λαμπρότης ἐναντίον

1/4 κῶδ. πλήξει, ὑπαντήσῃ, ἀποκρούσει, ἐπιβρίψει,
εἰσδύσει, σκελίσει, ὠθίσει καὶ καταβάλλει. 2 κῶδ.
ὁπωτέρως. 9/11 Ψαλμ. οθ', 8. 22/23 Ψαλμ. κζ', 7.
23 κῶδ. ἀνέθαλλεν.

οὐ μικροῦ σταδίου καὶ εὐαριθμήτου πλήθους, προσκαίρου τε καὶ διαλυομένου τάχιστα, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μεγάλου δικαστηρίου, ἐν ᾧ τάξις καὶ παράστασις ἀγγελικῇ· ἐφ' ᾧ φόβος καὶ τρό-
 5 μος ἀνεκδιήγητος, ἀνοίγομένων τῶν πρακτέων τε καὶ ῥητέων, καὶ φωνούσης σάλπιγγος καὶ διηχοῦσης τὰ σύμπαντα, οὐρανοῦ εἰλισσομέ-
 10 νου, γῆς ἀνασειομένης, ἄστρων πιπτόντων, ἡλίου σκοτιζομένου, σελήνης ἀμαυρουμένης,
 15 πάντων τῶν στοιχείων ἀλλοιουμένων, ποταμοῦ πυρὸς διερχομένου καὶ ῥοιζήδον ἀναπαφλάζοντος, σκωλήκων ἰοβόλων ἀναβρυόντων καὶ ἐλεῖν ἐφιεμένων σάρκας ἀμαρτωλῶν, χα-
 20 σμάτων ὑποδεικνυμένων ζοφωδεσμάτων καὶ συντεθλιμμένων, εἰς ὑποδοχὴν τῶν καταδί-
 25 κων, δεσμῶν εὐτρεπιζομένων εἰς παράλυσιν νεύρων καὶ ὁσῶν καὶ μυελῶν. καὶ τί δεῖ καταλέγειν, ὅσα λυπηρὰ τοῖς ἀμαρτωλοῖς, τοῖς δὲ δικαίοις περιχαρῇ τε καὶ εὐφρόσυνα;
 30 Οὐαί, οὐαί τότε ὄντως τῷ ἡττημένῳ, ὅτι ὑπὸ τῶν ἀγγελικῶν δῆμων κατεμπυσθήσεται καὶ καθυβρισθήσεται, ἐστὼς σκυθρωπὸς καὶ κατηφὴς καὶ κάτω νενευκὼς καὶ μὴδὲ τὸ ὄμμα ἄραι δυνάμενος, διὰ τὴν ἀφροσύνην καὶ
 35 τὴν ἀβουλίαν· εἶτα δέσμιος καὶ κατατυπτόμενος καὶ παραδιδόμενος ἀποτόμοις ἀγγέλοις ἅμα τοῖς ἀπατήσασιν αὐτὸν δαίμοσιν ἀπα-
 40 χθήσεται εἰς ὄλεθρον τῆς κακῶς πραξάσης σαρκός, εἰς καῦσιν τῆς δεινῶς ὑπακουσάσης ψυχῆς, τέλος καὶ ἐν ᾧ ἐμβληθήσεται κολά-
 45 σεως μὴ ἐχούσης. τί ὁ τοιοῦτος ὠφελήθη, ἵνα μέχρι τῆς συντελείας ἔζησε καὶ τὰ πάντων ἀνθρώπων ἐπιθυμητὰ ἐπραξεν, ἀπολαύ-
 50 σας ἐν ἡδοναῖς καὶ ἀπάταις τὰ πάντων ἀν-
 55 θρώπων; ὄντως ἐζημιώθη ζημίαν πονηράν· ὄντως ἡπατήθη ἀπάτην ἐλεεινήν· ὄντως ἔλαβεν ὀβολὸν καὶ ἀπώλεσεν ἀναρίθμητα τά-
 60 λαντα χρυσίου· ὄντως ἐπίπρασε τὰ αὐτοῦ ἐν μιᾷ δραχμῇ χαλκῇ καὶ ἀντωνήσατο τὰς αἰ-
 65 δίους κολάσεις· ὄντως μιᾶς ἡμέρας, μᾶλλον δ' οὐ μιᾶς ὥρας, προέκρινεν ἀπόλαυσιν, ζη-
 70 μιωθεὶς τὴν ἀπέραντον βασιλείαν, ἐλεεινὸς

1 κῶδ. εὐαριθμήτου. 5 κῶδ. πρακταίων. 6 κῶδ. ῥηταίων || φων. σάλπιγγος] Ματθ. κδ', 31. 7 οὐρ. εἰλισσομένου] Ἀποκαλ. ζ', 14. 8/10 Μάρκ. ιγ', 24, 25. Ἀποκαλ. ζ', 12, 13. 38 ἐπίπρασε] οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

ἐλεεινὰ πεπραχώς, δύστηνος δύστηνα ἐργα-
 σμένος! εἴθε τοῖς ἀλόγοις κατεκρίθη, ἢ λο-
 γικὸς ὢν ὑποστῆναι τὰς ἀπληρώτους τιμω-
 5 ρίας! ἀλλὰ δεῦρο θεά μοι τὸν ἀγωνιστὴν Χριστοῦ, τὸν καλῶς φρονήσαντα, τὸν πάντα
 10 ἀπεμπολήσαντα τὰ ἑαυτοῦ θελήματα καὶ ἐπιθυμήματα καὶ τὸν μαργαρίτην Χριστὸν μό-
 νον κτησάμενον· τὸν μὴ πλανηθέντα ἐν τοῖς παροῦσιν ἡδέσιν ὑπὸ τοῦ πλάνου, ἀλλ' ὡς
 15 πλάνον λογισθέντα, ἀποστολικῶς εἰπεῖν, καὶ 10 ἀληθῆ· τὸν μὴ δουλώσαντα ἑαυτὸν τοῖς πά-
 20 θεσιν, ἀλλ' ἀδούλωτον τὴν ψυχὴν ἀπὸ πα-
 25 θῶν διαφυλάσσοντα καὶ δοῦλον ἐπιθυμήσαντα μόνον ἀκοῦσαι τοῦ κυρίου· τὸν μὴ δελεασθέντα, κατὰ μίμησιν τῶν πολλῶν, μᾶλλον δὲ γελά-
 30 σαντα καὶ καταγελάσαντα τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐμπαίζομέ-
 35 νους καὶ ὡς καλοὺς καὶ ἐφετοὺς καὶ ἐπικερ-
 40 δέσι τοῖς κακοῖς καὶ πονηροῖς καὶ ἐπιβλαβέσι προστιθεμένους· τὸν ἐγκρατῆ γενόμενον καὶ 20 περιελόντα τὰς τῆς σαρκὸς ἡδονάς καὶ ἀγα-
 45 πήσαντα τὴν παρθενίαν καὶ τὴν ἀκτημοσύνην, τὴν προσευχὴν τε καὶ τὰ ἄλλα ὅσια ἐν τῷ μίσει τῆς ἀμαρτίας καὶ ἀνομίας. οὗτος ἐφρό-
 50 νησε καλῶς· οὗτος, ἵνα τὴν πᾶσαν εὐδαιμο-
 55 νίαν τοῦ κόσμου τῶν πάντων ἀνθρώπων ἔχων καὶ ἀπορρίψας καὶ ἀποταξάμενος διὰ θεόν, οὐδὲν ἂν μέγα πεποιήκει, ἀλλ' ὡς ἕνα ὀβο-
 60 λὸν ἢ ὡς πενιχρὰν δόξαν καὶ ἐφήμερον πρὸς
 65 θησαυροὺς ἀνεκλείπτους καὶ τιμὴν ἀπέραντον 30 καταλλαγὴν ἐποιήσατο. καὶ ὅρα μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν, πῶς εὐφρανθήσεται, πῶς κατατρυ-
 70 φήσει, πῶς εὐλογήσει τὴν καλὴν αὐτοῦ συμβουλήν, τοὺς χρηστοὺς αὐτοῦ συμβούλους, τοὺς δεξιούς αὐτοῦ συμποριστάς· καὶ ἵνα μὴ 35 εἰς μῆκος ἐκτείνωμεν τὸν λόγον, τοῦ μὲν οὐκ ἔστι τέλος τῆς εὐφροσύνης ἐν ἀπορρήτῳ
 40 νῷ καὶ λόγῳ, τῷ δὲ ἔμπαλιν οὐκ ἔστι πέρας τῆς λύπης καὶ τῆς ὀδύνης καὶ κολάσεως ἐν ἀπορρήτῳ τρόπῳ καὶ λόγῳ.

Τοίνυν, ἵνα λίθινοι ᾤμεν, αἰσθησιν ὠφεί-
 45 λομεν λαβεῖν καὶ ἐπαινέσαι ἔργον ὃ εἰργα-

1 ἐργασμένος] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. 7 μαργαρίτην] Ματθ. ιγ', 46. 10 ὡς πλάνον καὶ ἀληθῆ] Κορινθ. 2, ζ', 8. 17 κῶδ. αὐτόν. 20 κῶδ. προστιθεμένους.

σάμεθα μέγιστον καὶ μακάριον, φυγόντες τὸν
κόσμον καὶ μονάσαντες καὶ τὸν δι' ἀγνείας ἐξα-
σκοῦντες βίον. τί τὸ λειπόμενον; ἵνα δρόμον
ἐπὶ δρόμῳ καὶ εὐτονίαν ἐπὶ εὐτονίᾳ καὶ προ-
5 θυμίαν ἐπὶ προθυμίᾳ δεξάμενοι καὶ οἶον ἀνα-
πτερωθέντες καὶ ἀναζέσαντες τὰς καρδίας
πετάσωμεν πρὸς θεὸν δι' ἀρετῆς, ἐν μηδενὶ
διδόντες χώραν τῷ διαβόλῳ εἰς τὸ ὅπως οὖν
κρατεῖσθαι ἡμᾶς. ἐρρέτωσαν λοιπὸν φιλοδο-
10 ξίαι, φευγέτωσαν παρακοαί, ἀποδιδρασκέτω-
σαν γογγυσμοί, ψιθυρισμοί, παρρησίαι, φα-
τρίαι, πολυλογίαι, ὀκνηρίαι, γλωσσομαχίαι,
φθόνοι, ἐριδές, καταλαλαί, μίση, πᾶν βδε-
λυρὸν πάθος· παρρησιαζέσθω δὲ καὶ ἀνα-
15 λαμπέτω ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ καλὴ καὶ
ἀσπαστὴ καὶ θεοποιός, ἡ ὑπακοὴ ἡ οὐρανό-
κλητος, ἡ παρθενία ἡ χριστογέννητος, ἡ
κατάνυξις ἡ φωτίστρια, ὁ κλαυθμὸς ὁ κεχα-
ριτωμένος, εἴτι ἕτερον τῶν ὁσίων πράξεων·
20 ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς μετασχόντας κλη-
ρονόμους γενέσθαι τῆς βασιλείας τῶν οὐρα-
νῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ
δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ
ἀγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶ-
25 νας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΠΕ'.

Περὶ τῆς εἰς ἡμᾶς ἀγαπῆσεως τοῦ δε-
σπότης Χριστοῦ, καὶ ὅτι μετὰ πολλοῦ κόπου
καὶ ἰδρωτός κατορθοῖ τις τὴν ἀρετὴν, καὶ
30 χρὴ μὴ ὀλιγωρεῖν ἡμᾶς πρὸς τοὺς πόνους,
ὡς ἂν τύχοιμεν βασιλείας οὐρανῶν.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, πᾶσα μάθησις
καὶ τέχνη πρὸς τὸ οἰκεῖον τέλος ἀφορῶσα
τοὺς διδασκομένους διανήσθησι· καὶ γὰρ ὁ
35 γεωργὸς οὐ πρὸς τὰ παρόντα ἐπαχθῇ καὶ
ὀδυνηρὰ τῆς γεωργίας βλέπων ἀθυμεῖ, ἀλλὰ
πρὸς τὸν μέλλοντα καρπὸν ἀναδίδοσθαι σκο-
πῶν προθυμότερον ἀναλαμβάνεται τὰ τῆς
γῆς ταλαιπωρήματα· καὶ ὁ πλευστικὸς οὐ
40 πρὸς τοὺς ἐκ τῆς θαλάσσης ἀναρρίπιζομένους
κινδύνους ὁρῶν τῆς ἐμπορίας ἀπολιμπάνεται,

8 κῶδ. ὁποσοῦν.

34 κῶδ. διανήσθησι.

ἀλλὰ πρὸς τὸ μέλλον κέρδος ἀναθεωρῶν κα-
τατολμᾷ πολλῆς ὁδοῦ, κυμάτων τε καὶ πνευ-
μάτων καὶ καταιγίδων. πάλιν ὁ πραγματευ-
τῆς πρὸς μακρὰν ὁδὸν στέλλεσθαι μέλλων
οὐ καταπίπτει, οὐκ ἀπορρήθυμεῖ, ἀλλὰ πρὸς 5
τὸ πέρας τοῦ κέρδους κατεπειγόμενος ἐγχει-
ρίζεται τῆς προκειμένης ταλαιπωρίας, καὶ
ἀπλῶς εἰπεῖν ἐφ' ἐκάστης μεθόδου τῶν ὑπὸ
τὸν οὐρανὸν πᾶν ὃ τι οὖν ἐπιτυχάνει τις,
εἴτε βασιλεὺς, εἴτε ἄρχων, εἴτε πλούσιος, 10
εἴτε δυνάστης, εἴτε ἔγγαμος, εἴτε ἄγαμος,
μετὰ πόνου καὶ ἰδρωτός, μετ' ἐπιμελείας καὶ
σπουδῆς, μετὰ ἀγρυπνίας καὶ νήψεως, μετὰ
βουλῆς καὶ συνδιασκέψεως, μετ' ὑπομονῆς
καὶ μακροθυμίας καὶ τῶν ἄλλων, ὅσα εἰς τὴν 15
προκειμένην θεωρίαν συντείνει. οὕτω τοιγα-
ροῦν καὶ ἐπὶ τῆς τέχνης τῶν τεχνῶν, τῆς
καθ' ἡμᾶς λέγω πολιτείας, ἔργον ἐστὶν οὐ
τὸ τυχόν, ἀλλὰ πολλοῦ δεόμενον κόπου καὶ
πόνου, εἰς τὸ τελεσθῆναι καὶ ἀπαρτισθῆναι· 20
καθὼς γὰρ ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν,
τὸ διάφορον ταύτης πρὸς ἐκείνας, ὅτι αἱ μὲν
ἀπὸ τῆς γῆς καὶ πρὸς τὰ τῆς γῆς καὶ ὁρῶσι
καὶ συντελοῦνται, αἱ δὲ ἀπὸ θεοῦ καὶ πρὸς
οὐρανὸν ἀφορῶσιν. 25

Εἰ τοίνυν ἐπ' ἐκείνων ἀγῶνες καὶ πόνου
καὶ ἰδρωτές, ὡς εἴρηται, πόσον ἐφ' ἡμῖν
πλεονάζειν ὀφείλουσι; διὰ τοῦτο “σπηνὴ καὶ
τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν
τὴν αἰώνιον”. διὰ τοῦτο “τίς ἀναβήσεται εἰς 30
τὸ ὄρος κυρίου; ἢ τίς στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ
αὐτοῦ”; ἀπορητικῶς ὁ ἅγιος Δαυὶδ ἀνακέ-
κραγε. καὶ πάλιν ἐν ἐκείνοις “τίς δώσει μοι
πτέρυγας ὥσπερ περιστερᾶς, καὶ πετασθήσομαι
καὶ καταπαύσω”; διὰ τοῦτο πᾶσαν ἡμέραν 35
σχεδὸν καὶ ὥραν καὶ ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ πρὸς
τὴν τούτου συζήτησιν καταγινόμενοι φθειγό-
μεθα καὶ ἀκούομεν, βουλευόμεθα καὶ σκεπτό-
μεθα, ἀγρυπνοῦμεν καὶ φροντίζομεν, καὶ οὐ-
πω εὐμαρῶς εὐρίσκομεν τὸ ζητούμενον, ἀλλὰ 40
κοπιῶμεν ἀσυστροφούντες καὶ περιελκόμενοι
πανταχόθεν εἰς τὰ πρὸς σωτηρίαν συντεί-
νοντα. πόθεν δὲ ἄλλοθεν, ἢ διὰ τὸν κωλυτὴν

28/30 Ματ. ζ', 14. 30/32 Ψαλ. κγ', 3. 38/35
Ψαλμ. νδ', 7. 38 βουλευόμεθα] κῶδ. βουλόμεθα.

τῆς σωτηρίας καὶ ἐμποδιστὴν τῆς κατὰ ψυχὴν ὁδοιπορίας διάβολον; ἐκεῖνος γάρ ἐστιν ὁ ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος ἕως τοῦ παρόντος κατὰ τοῦ γένους ἡμῶν κινούμενος καὶ διακωλύων
 5 ἡμᾶς τῆς πρὸς οὐρανὸν πορείας καὶ τῆς ἐκεῖσε ἀποκειμένης ἡμῶν ἐλπίδος, διὰ τὴν ἀπ' ἐκεῖνον ἐξ ἐπάρασεως ἐνταῦθα καταδίκην αὐτοῦ. ἀλλὰ μηδαμῶς, ὦ ἀδελφοί, ἀθυμήσωμεν, μηδὲ καταπέσωμεν ἐν τῇ τοῦ μακαρίου βίου
 10 τούτου δυσχερείᾳ· θεὸν γὰρ ἔχομεν τὸν ἐπίκουρον, τὸν συλλήπτορα, τὸν ἐγείροντα ἀπὸ γῆς πτωχὸν καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψοῦντα πένητα, τὸν περιζωννύοντα δύναμιν τῇ ἀσθενείᾳ τῆς φύσεως ἡμῶν καὶ νικῶντα τὸν πειρα-
 15 στήν ἡμῶν ἐχθρόν. μόνον τὰ τῆς δυνάμεως ἡμῶν ἐπιβαλλόμενοι μὴ παυσώμεθα· μόνον τὸ τῆς προθέσεως ἡμῶν ἐπιδεικνύμενοι μὴ ὀλιγωρήσωμεν. οὐχ οὕτως ἐραστῆς ἐρωμένης ἐπιθυμεῖ; οὐχ οὕτως γονεὺς τὰ οἰκεῖα ἔγγονα
 20 φιλεῖ, ὥς ἡμᾶς στέργει καὶ ἀγαπᾷ ὁ δεσπότης τῶν ἀπάντων θεός; θέλγεται ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν, ἐρωτεύεται ἐπὶ τῇ διαγωγῇ ἡμῶν, ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν, ὑποδείκνυσιν τὸν φωτισμὸν τοῦ κάλλους
 25 αὐτοῦ, τὴν ὡραιότητα τῆς ἐπιθυμίας αὐτοῦ· ἀνάγει τὸν νοῦν ἡμῶν δι' ἀγγελικῆς φωταγωγίας ἐπὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· περιφυλάττει ἀπὸ τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων τῆς προνοίας
 30 αὐτοῦ, ὥς ἐπὶ καλιᾶς. τί δεῖ πολλὰ λέγειν; τοσοῦτος καὶ τηλικούτος ἐστιν εἰς ἀγάπην καὶ φίλτρον ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, ὥστε τῶν πατρικῶν κόλπων ἐξαναστῆναι, κλῖναι τε τοὺς οὐρανοὺς καὶ κατελθεῖν διὰ ταπεινώσεως πρὸς
 35 ἡμᾶς καὶ γενέσθαι ἄνθρωπος· ὁ πάντων κύριος, ὁ τὸ πᾶν λόγῳ συστησάμενος, ὁ δεδοξασμένος καὶ ὑπερύμνητος, βρέφος γενέσθαι κατεδέξατο, ἐξ εὐτελοῦς μητρὸς γεννηθεὶς τὸ φαινόμενον· ὁ πλουτίζων τὰ σύμπαντα
 40 καὶ πέρας τοῦ μυστηρίου τὸν διὰ σταυροῦ θάνατον ἀναδεξάμενος ἐν προλαβοῦσι πολλοῖς μυκτηρισμοῖς καὶ ὀνειδισμοῖς, μαστιγώσεσι καὶ ῥαπισμοῖς, ἀνέστη τριήμερος, ἀφαρπάσας

6 ἀπ' ἐκεῖνον] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. 11 ἐγείροντα -- ἀνυψοῦντα] Βασιλ. 1, β', 8. 42 κῶδ. *μυκτηρισμοῖς*.

ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τοῦ δράκοντος καὶ δοὺς ἡμῖν τὴν κατ' αὐτοῦ δύναμιν καὶ ἰσχύον, εἰς τὸ καταπαίξειν αὐτὸν καὶ καταπατεῖν ὡς στρουθίον καὶ ὄφιν σχολιάζοντα. τίς τοίνυν οὕτως ἠγάπησεν, ἡ πατὴρ υἱόν, ἡ μήτηρ θυγατέρα, 5 ἡ ἀνὴρ γυναῖκα, ἡ φίλος φίλον, ὥς αὐτὸς ὑπὲρ ἡμῶν τῶν φιλουμένων τοιαῦτα δράσας καὶ πεπονθὼς; ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν καὶ λόγῳ μετρήσαι τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἀγάπης καὶ ἀγαθότητος αὐτοῦ. 10

Ὁ τοίνυν οὕτως φιλήσας καὶ ὑπὲρ ἡμῶν παθὼν, μὴ οὐχὶ βοηθὸς ἡμῶν ἐστι πᾶσαν ἡμέραν καὶ ὥραν, ἀντιλήπτωρ καὶ καταφυγή, εἴπερ αὐτὸν μὴ ἀπωσώμεθα ἀφ' ἡμῶν διὰ τῆς τῶν παθῶν ἐνεργείας; διὰ τοῦτο γινώ- 15 σκοντες δράμωμεν, ἀδελφοί· δράμωμεν, ἐπειχθῶμεν καὶ σπουδάσωμεν, φέροντες πάντα τὰ λυπηρὰ καὶ ἐπαχθῆ, εἴτε ὀρωμένως, εἴτε ἀοράτως ἡμῖν ἐπισυμβαίνοντα· στῶμεν γενναίως πρὸς τὴν πάλιν τοῦ ἐχθροῦ· μὴ δῶ- 20 μεν νῶτα πρὸς τὰ σκάμματα τῆς ὑποταγῆς· μὴ πρὸς τὰ παρόντα σκοποῦντες ἀλγεινά, τὰ δι' ὑπακοῆς καὶ ἐργοχειρῶν, ψαλμωδίας τε καὶ ἀγρυπνίας, νηστείας τε καὶ κοπῆς θελημάτων, ἀποπέσοιμεν τῆς ἀνεκλαλήτου χαρᾶς 25 τῶν ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ ζωῇ ἐπιτυχόντων βασιλείας οὐρανῶν. οὐδεὶς ἐκείνων τῶν ὁσίων οὔτε ἐπεζήτησεν, οὔτε ἐξεζήτησεν ἄλλο τι, ἢ τὸ δι' ὑπακοῆς ὁδεύειν καὶ δι' ἐκκοπῆς τοῦ θελήματος ζῆν ἐν κυρίῳ, χαίρειν ἑά- 30 σαντες πάντα τὰ κατ' οἰκέαν ἐφесιν καὶ δόξαν, μαθητεύματα λέγω καὶ σπουδάσματα, τὸ δὴ λεγόμενον ἐργοχειρίδια καὶ καλλιγραφήματα, τροπαρίσματα καὶ μελουργήματα, ἀναγνώσματα καὶ λογοτριβήματα, λογοφορή- 35 ματα καὶ προτιμήματα καὶ ὅσα τῶν ἀπολυμένων, ἀλλ' οὐ σφζομένων ἐστί· τὸ γὰρ ποιεῖν καὶ λέγειν ἐν διακονίᾳ οὐ δι' ἄλλο τι, ἢ δι' αὐτὸ τὸ καλὸν καὶ τὴν τοῦ καθηγουμένου πρόσταξιν ἦν αὐτοῖς. σκοπήσωμεν δὲ 40 καὶ ἡμεῖς, εἰ οὕτως ἐσμέν· καὶ εἰ οὕτως, εὖ ἂν ἔχοι καὶ μακαρία ἡ ὁδὸς ἡμῶν καὶ τρισμακαρία ἡ ζωὴ ἡμῶν. καὶ τί ἄλλο ἐπιζητούμεν εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον ἐντεῦθεν καὶ

20 κῶδ. *πάλιν*. 42/43 κῶδ. *ἡμῶν*.

ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι· οὐδὲ γὰρ ἐνταῦθα
 ἄλλως πως τετίμηται τις καὶ δεδοξασται,
 ὡς ἐγὼ σκοπῶ, ἢ ἐκ τῶν τοιούτων ἐπιτη-
 δευμάτων· εἰ δὲ μὴ οὕτως, φεῦ τῆς ζημίας,
 5 μᾶλλον δὲ τῆς ἀπωλείας, ὅτι πρὸς τὸ μηδὲν
 ἐνταῦθα κερδαίνειν· ἔτι ἀπόλλυμεν καὶ τὰ
 αἰώνια ἀγαθὰ καὶ εἶθε μόνον τοῦτο (ἦν γὰρ
 ἂν ἔλαττον κακοῦ κακόν), ἀλλ' ὅτι καὶ πρὸς
 τιμωρίαν παραδίδωσιν αἰώνιαν τοὺς ἀπολλύν-
 10 τας τὴν ἑαυτῶν καρδίαν διὰ ἀσυνοίας τῶν
 ὀφειλόντων ἐπὶ σωτηρίᾳ πράττεσθαι· ὧν μὴ
 γένοιτο, μήτε παθεῖν, μήτε ἀκοῦσαι ἡμᾶς,
 ἀλλὰ πάντας τὴν καλλίστην ὁδὸν μεταχειρι-
 ζομένους πράττειν τὰ θεοφιλῆ καὶ ἐνάρετα
 15 καὶ διαζῆν μετὰ εἰρήνης καὶ ἀγάπης, μεθ'
 ὑπομονῆς καὶ ταπεινώσεως, στέργειν τε πάντα
 τὰ προστασώμενα, μηδαμῶς ἀντιλέγειν, μηδὲ
 ἀφηνιάζειν, μηδὲ τι τῶν ἄλλων παθῶν ἐνε-
 ργεῖν, ἵνα τούτοις καὶ τοῖς τοιούτοις ἐπε-
 20 ρειδόμενοι καὶ ὑψούμενοι καὶ εὐχλεούμενοι
 φθάσωμεν εἰς μέτρον τελειότητος, εἰς κατὰ-
 στασιν εὐταξίας, εἰς ἐπαινετὴν πολιτείαν,
 εἰς παράδειγμα ἀρετῆς τοῖς ἐγγύθεν τε καὶ
 πόρρωθεν, εἰς ὑπόμνημα ἀγαθὸν τοῖς πα-
 25 ροῦσί τε καὶ τοῖς μετέπειτα, εἰς καύχημα
 ἑμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀχρείου
 ὑμῶν ποιμένος, εἰς ἐπιτυχίαν βασιλείας οὐ-
 ρανῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν,
 ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας.
 30 ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΠΣ'.

35 "Ὅτι χρὴ εὐτόνως καὶ εὐσθενῶς δρᾶν
 ἡμᾶς τὰ συντελοῦντα πρὸς σωτηρίαν ψυχῆς,
 καὶ περὶ ἀγογγυσίας ἐν ταῖς μεταβολαῖς
 τῶν διακονιῶν.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, ποι-
 μνίου προκοπὴ καὶ αὐξήσις τέρψιν εἶωθεν
 ἐμποιεῖν καὶ ἀγαλλίασιν τῷ ποιμένι, ἥνικα
 μάλιστα ὁρᾷ τὰ θρέμματα καλῶς ἀγόμενα
 40 καὶ περιαγόμενα, πιαινόμενά τε καὶ λιπαι-
 νόμενα καὶ πάσης νόσου καὶ θήρας ἐκτὸς
 διαμένοντα. τοίνυν καὶ ὑμεῖς τὸ τοῦ Χρι-
 στοῦ ἐκλεκτὸν ποιόνιον, ἢ μερίς ἢ τιμὴ

καὶ ἐξαίρετος, ὁ περιούσιος ὡς ἀληθῶς λαὸς
 καὶ ἀφιερούμενος, ὁπηνίκα καλῶς ἀναστρέ-
 φεσθε ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ, ἐν ὁμονοίᾳ πο-
 ρεούμενοι, εἰς τόπον γλότης πνευματικῆς κατα-
 σκηνούμενοι, ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως τοῦ τῆς 5
 ἀληθείας ζωτικοῦ λόγου ἐκτρεφόμενοι, θερα-
 पेύετε με τὸν ταλαίπωρον καὶ ἀνάξιον ὑμῶν
 ποιμένα, καὶ προθυμεῖσθαι ποιεῖτε περὶ τὰς
 χρηστοτέρας ἐλπίδας ταῖς κατὰ μικρὸν νου-
 θεσίαις, εἰς τὸ κάλλιον μεταποιηθῆσόμενοι. 10
 καὶ γοῦν, παρακαλῶ, ἐπιμείνωμεν τῇ τοιαύτῃ
 καλλίστῃ διαγωγῇ. τί γὰρ καλλιώτερον καὶ
 μακαριώτερον τοῦ δουλεύειν θεῷ ζῶντι ἐν
 ὁσότητι καὶ δικαιοσύνῃ, καθαρὰν τὴν ψυχὴν
 τε καὶ τὸ σῶμα διατηρεῖν ἀπὸ πάσης ἁμαρ- 15
 τίας, ἐν ἐπιθυμίᾳ τε γίνεσθαι τῶν μελλόντων
 ἀγαθῶν καὶ ἀεὶ μεταγίνεσθαι τῇ διαθέσει
 ἐκ τῶν ἐν κόσμῳ πρὸς τὰ οὐράνια, ὑπ' οὐ-
 δηνός πάθους τὴν ψυχὴν ἐαλωκυῖαν ἔχειν,
 οἷόν τι πετεινὸν ὑπερاناπτᾶν τῶν παγίδων 20
 τοῦ διαβόλου καὶ ὑψιπετοῦν ἐν τοῖς μετεώ-
 ροις; ὁ τοιοῦτος χαίρει καὶ ἀγάλλεται, ἡδεται
 καὶ εὐφραίνεται εὐφροσύνην μακαρίαν τινὰ
 καὶ ἐπέραστον, τοῦ μένοντος αὐτῷ ἡδὴ ἀγα- 25
 θοῦ ἀπ' ἐντεῦθεν καρπούμενος τὴν ἀπόλαυ-
 σιν. κόπῳ δὲ τὸ ἀγαθὸν κτάται τις τῷ ὄντι,
 καὶ πολὺς ὁ περὶ τούτου ἀγών, καὶ κατ' οὐ-
 δὲν ἄλλο φροντιστέον ἢ περιβλεπτέον τῷ
 βουλομένῳ περιέσεσθαι· δυσθήρατος γὰρ ὁ
 τῆς ἀληθείας λόγος καὶ δυσπόριστόν φησι 30
 τὸ ἀγαθὸν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει.

Ἐπεὶ τοίνυν ὑμεῖς εἰς τοῦτο ἐξήλθετε ἀπὸ
 κόσμου καὶ ἐληλύθατε ἐνταῦθα, ἐπεὶ, εἰ
 ἕνεκα τούτου ἀπηρνήσασθε κόσμον καὶ τὰ
 ἐν κόσμῳ, ἐπεὶ, εἰ χάριν τούτου γεγονάτε 35
 ξένοι καὶ παρεπίδημοι πατρίδος, γένους, οἰ-
 κείων, ἀλλοιωθέντες τῷ ἰδιώματι καὶ τῷ
 τρόπῳ πᾶρά τοὺς ἐν κόσμῳ, ἐπεὶ πᾶσι φρον-
 τίσι καὶ μερίμναις χαίρειν προσεῖπατε, ὑπο-
 δησάμενοι τὸν καλὸν ἀγῶνα, ζητήσατε καὶ 40
 ἐκζητήσατε καὶ καταλάβετε, καὶ καταλήψε-
 σθε ὁ ἐπιθυμήσατε—"ὁ γὰρ ζητῶν εὕρήσει
 καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται" φησί—, μηδὲν

4/6 εἰς τόπον γλότης - - ἐκτρεφόμενοι] πρβλ. Ψαλμ.
 κβ', 2. 19 κωδ. ἐαλωκυῖαν. 42 Λουκᾶ ια', 10.

ἄλλο φροντίζοντες, μηδὲ περὶ οὐτινος ἐτέ-
ρου καταγινόμενοι, κἂν καταγίνωσθε δοχεῖτε
τυχὸν ἐν γεωργίᾳ, ἐν ἀμπελουργίᾳ, ἐν οἰκο-
δομῇ, ἐν τεκτονικῇ, ἐν κελλαρίῳ, ἐν μα-
5 γειρείῳ, ἐν σκυτείῳ, ἐν ἄλλῳ τινὶ φροντί-
σματι· οὐ γὰρ δι' οἰκείον πάθος, ἢ σαρκικὸν
καθῆκον, ἢ κατ' οἰκείαν ἐξουσίαν, ἢ ὑπὲρ
τῶν κατὰ σάρκα (πατρός, ἢ μητρός, ἢ ἀδελ-
φοῦ, ἢ συγγενοῦς) ὁ σκοπός, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν
10 πνευματικῶν ἀδελφῶν καὶ δι' ὑπακοήν καὶ
δι' ἐντολήν, μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον διὰ θεόν·
αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ δεχόμενος ὥσπερ θυσίας
καὶ ὀλοκαυτώματα τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τοῖς
ἀδελφοῖς γινόμενα, φυλαττομένου δηλονότι
15 τοῦ λόγου καὶ ἐν τούτοις τῆς εὐσυνειδήτου
ἐργασίας διὰ τῆς ἀνυποκρίτου ὑπακοῆς καὶ
ἀγγογγύστου ὑπομονῆς καὶ καρτερίας ἀθλη-
τικῆς. καὶ μακάριοί ἐστε, ἀδελφοί μου, κα-
θὼς πεφρονήκατε καὶ καθὼς ἀπετάξασθε καὶ
20 καθὼς ἐπεθυμήσατε· ἐφρονήσατε γὰρ καὶ
ἐπεθυμήσατε τὰ θαυμαστά καὶ ἐξαίσια, οὐ
πλοῦτον τὸν ρέοντα, οὐ δόξαν τὴν ἀπανθοῦ-
σαν, οὐ βασιλείαν τὴν ἐν σκιαῖς γραφομέ-
νην, οὐκ εὐπάθειαν τὴν κατὰ σάρκα, οὐ συν-
25 ἀφειαν γυναικός, οὐκ αἵματος δόσιν, οὐ σαρ-
κὸς γέννησιν, ἀλλ' ἀρετὴν τὴν παναγεστάτην,
ἀλλ' ἀγγελικὸν βίον, ἀλλ' οὐρανῶν κληρονο-
μίαν, ἀλλὰ Παραδείσου ἀπόλαυσιν, ἀλλ' οἴ-
κησιν τῆς ἁνῶ Ἱερουσαλήμ, ἧς τεχνίτης καὶ
30 δημιουργὸς ὁ θεός· ἀλλὰ τὴν μετὰ Παύλου
καὶ Πέτρου καὶ τῶν λοιπῶν ἀποστόλων κα-
τάσχεσιν, ἀλλὰ τὴν μετὰ τῶν ἁγίων μαρ-
τύρων, ὁσίων τε καὶ δικαίων, συναποκλήρω-
σιν, μᾶλλον δὲ τὴν μετὰ θεοῦ, εἴπερ κλη-
35 ρονόμοι θεοῦ καὶ συγκληρονόμοι Χριστοῦ, δι'
ἐπαγγελίας ἔσεσθαι προσδοκῶμεν. εὗγε, εὗγε
τῇ ζωῇ ὑμῶν! μὴ ποτε εἴποισαν αἱ καρδίαι
ὑμῶν ἄλλο τι κάλλιον βεβουλεῦσθαι ἀνθρώπῳ,
ἢ αἰρετώτερόν τι εἶναι ἐν βίῳ. διὸ τρέχετε
40 καλῶς, τονοῦσθε τῷ πνεύματι, σθενοῦσθε τῇ
χάριτι, πολλοῖς τρόποις ἐξιχνεύοντες τὰ σω-
τήρια τῶν ψυχῶν ὑμῶν, καθὼς οὐν ἕκαστος
δυνάμεως καὶ χάριτος, ὃ μὲν διὰ τόνου ἐρ-
γασίας παρὰ τοὺς πολλούς, ὃ δὲ διὰ ψαλ-

2 κωδ. καταγίνωσθαι.

μφιδίας ἱκανῆς ὑπὲρ τῶν ἐγγύθεν, ἄλλος δι'
ὑπομονῆς ἐπιμονωτέρας ὑπὲρ τῶν πλησίον,
πάντες φέροντες δάκρυα, πάντες πηγάζοντες
κατάνυξιν, ὑπακοήν, ταπεινώσιν ἐγκομβούμε-
νοι, πρὸς πάντα εὐκίνητοι, εὐήκοοι, ἀγόγγυστοι, 5
ἀπέρπεροι ἐν ταῖς μεταγωγαῖς τῶν ἔργων,
ἐπειδὴ φθάνει καιρὸς καὶ τοὺς ἔσω καθη-
μένους ἐξιέναι πρὸς τὰς ἀμπέλους καὶ πρὸς
τὰς χώρας, καὶ ἐπειδὴ πάλιν καιρὸς ἦκει
καὶ τοὺς ἔσω εἰσέρχεσθαι ἔσω πρὸς τὰ ῥα- 10
φεῖα, πρὸς τὰ ἐργόχειρα. καὶ μηδεὶς λυ-
πεῖσθω ἐν τούτοις, ἀλλὰ καταδεχέσθω ἕκα-
στος, εἰ καὶ ἄηθες πρὸς τὸ παρὸν τὸ ἐγκε-
λευόμενον, εἰδὼς τὸ κοινῇ συμφέρον καὶ ὡς
οὐκ ἂν ἄλλως δύναιτ' ἂν τὰ πρὸς χρείαν 15
γενέσθαι· ὅπου καὶ τούτων γενομένων στε-
νούμεθα καὶ περιελκόμεθα ἐν ταῖς ἐξόδοις,
πολλαῖς οὖσαις, διὰ τῶν ἔξω τε καὶ ἔσω
πολυτρόπως παρισταμένων χρεῶν, ὥσπερ
οἶδατε. καὶ τοῦτο δῶρον θεοῦ, καὶ τοῦτο 20
σημεῖον ἐνδειξίς μεγίστου, ὅτι ἐπιχορηγῶν
ἐστιν ὁ κύριος, οἷς οἶδε τρόποις, ἐν τοσοῦτῳ
πλήθει, μὴ ὄντων τινῶν προσόδων, τὰ δέοντα
καὶ αὐτάρκη τῇ ταπεινώσει ἡμῶν. καὶ μά-
λιστα ἐν αὐτῷ τῷ χρόνῳ, ὅτε ἔδοξαν ἡμᾶς 25
λύειν οἱ ἄνθρωποι, παρ' ἐλπίδα διαμεμενή-
καμεν μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν, μηδὲν ἔλλε-
λοιπότες κατὰ τῆς χρείας, ἀλλὰ καὶ ὑπερ-
τερεύσαντες. τοῦτο ἄρα οὐ θαυμαστὸν καὶ
εὐχαριστίας ἄξιον, εἴγε προσέχομεν; καὶ τίς 30
ταῦτα; ἀλλ' ἢ πρὸς θεὸν ἡμῶν ἀληθῆς πε-
ποιθήσις καὶ τὸ πάντα δεύτερα ἡγεῖσθαι
ὑπὲρ τῆς εἰς αὐτὸν εὐαρεστήσεως. αὐτὸς
τοῖνον ὑμᾶς ἔτι καὶ ἔτι στηρίζειεν, δυναμώ-
σειεν, χαριτώσειεν, ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ σῶμα 35
καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ πνεῦμα διαφυλάττων
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα
καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ
πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. ἀμήν.

40

31 κωδ. ὑμῶν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΠΖ.

Ἵτι χρή τὸν καθηγούμενον τὴν ψυχὴν
τιθέναι ὑπὲρ τῶν λογικῶν προβάτων, ὡς ἀπο-
τίσων λόγον περὶ ἑνὸς ἑκάστου ἐν ἡμέρᾳ
δ κρίσεως· καὶ περὶ ἐκκοπῆς τῶν οἰκείων θε-
λημάτων.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, πῶς οἶσθέ μου
τὴν ταπεινὴν ψυχὴν διακεῖσθαι ἐν τῇ καθ'
ὑμᾶς ἐπιστάσει; δοκεῖτε ἴσως ἐναβρύνεσθαι
10 με ἐν ταύταις ταῖς μικραῖς κατηχήσεσιν, ὡς
μέγα τι πράττοντα καὶ ὡς ἀποπληροῦντα τὸν
νόμον τῆς προστασίας; οὐδαμῶς· ἀλλ' ἵνα
ἐξεῖπω τὸ ἀληθές, ἔξω γάρ τινα ῥαστώνην
εἰπὼν ἐν ὁδύνῃ καὶ περιστάσει καὶ φροντίδι
15 πολλῇ διεξάγω τὴν ταλαίπωρόν μου ζωὴν,
μὴ ἀρκούμενος ἐφ' οἷς λέγω καὶ διαγγέλλο-
μαι, μηδὲ ἀναπαυόμενος ἐφ' ὅλης τυχὸν μιᾶς
ἡμέρας ἢ ὥρας, σκοπῶν ἕνα καθ' ἕνα καὶ
ὅλους δι' ὅλου καὶ τὸ πόσον ὀφείλω καὶ ἐφ'
20 ὅσον εἰμί, καὶ ὅσον ὀφείλεται διανυσθῆναι
ἔργον ἐφ' ὑμῖν τοῖς ἀγαπητοῖς καὶ τέκνοις
τοῦ κυρίου. εἰσίστημι τοίνυν καθ' ἑκάστην ἐν
μέσῳ ὑμῶν, ὥσπερ ἐπὶ ποιμένης τινὸς ποι-
μῆν· ὁρῶ καὶ κατανοοῦμαι τὴν διεξοδὸν, τὴν
25 διαγωγὴν, τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν, πῶς ἄγεσθε,
πῶς φέρεσθε, πῶς καλεῖσθε, πῶς ἀκούετε,
ἀπ' αὐτῆς τῆς κινήσεως, ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπο-
κρίσεως, ἀπ' αὐτῆς τῆς ὁψεως. καὶ ἐφ' οἷς
μὲν εὐρίσκω τὸ εὐθές, χαίρω καὶ ἡδομαι
30 καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἀναπτεροῦμαι· ἐφ' οἷς δὲ
τοῦναντίον, συλλυποῦμαι καὶ συμπιάζομαι
καὶ στεναγμοῖς παραμυθοῦμαι τὸ πάθος· εἰ
γὰρ οὐχὶ καὶ ποιμὴν προβάτων ἀλόγων τοῦτο
πάσχω φαίνεται, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ προσώπου
35 ὑπολαμβάνων τὰ διὰ βάθους κείμενα καὶ τὴν
αὐτοῦ ἐπιδεικνύμενος δύναμιν, πρὸς τὸ θερα-
πεῦσαι καὶ ἰατρεῦσαι τὸ ἡσθενηκός (καὶ οὐδ'
ἂν μίαν ἡμέραν μικρὸν ἀμελήσας ἔξει τὸ
ἀκίνδυνον κατὰ τὴν τῶν προβάτων διάλυσιν),
40 πόσῳ γε μᾶλλον ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ ἐκ μι-
κρᾶς εἰκόνης εἰς ὑμᾶς ὀφείλομεν καταγίνεσθαι,
τηρεῖν τε καὶ ἐπιτηρεῖν, καὶ τοὺς μὲν ἀνα-
καλεῖσθαι, τοὺς δὲ ὑπομνήσκειν, ἐτέρους θε-

ραπεύειν, ἄλλους καταδεσμεῖν, πάντα τρό-
πον ποιεῖν τε καὶ λέγειν, τὸν συντείνοντα εἰς
σωτηρίαν; ἄρ' οὖν οὐκ ἀποτίσω τὸν ἑκάστου
λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως; καὶ πρὸς ταῦτα τίς
ἱκανός; τίς ἀμέριμνος; τίς εὐγλωττος; τίς 5
ἀνεύθυνος; τίς ἀναίτιος; τίς συστατικὸς τοῦ
οἰκείου φροντισματος; τίς δὲ οὐ μᾶλλον θρη-
νήσει καὶ κόψεται, φοβηθῇ καὶ τρομάξει καὶ
οἶον εὐξῆται διαστῆναι αὐτῷ τὴν γῆν, ἢ μα-
κράν που ἀποδραμεῖν, φυγόντα τὴν προστα- 10
σίαν; ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἱκανόν, ἐφ' ὅσον πε-
ρίεστιν, ἐφ' ὅσον ἤρξατο, ἡνίκα κατέστη· οὐκ
οἶδα, εἰ μὴ πᾶσα ἀπορία. μέγα γὰρ τὸ ἐμ-
φανισθῆναι θεῷ ἄνθρωπον, τὸ κριθῆναι μετὰ
τοῦ χριτοῦ τῶν ἀπάντων, τὸ λογοδετηθῆναι 15
περὶ παντὸς τοῦ ποιμνίου, εἰ καλῶς, εἰ δεόν-
τως, εἰ ἀκριβῶς, εἰ ἀνενόχως, εἰ ἀγνώως, εἰ
ἀνελλιπῶς, εἰ ἀνυστάκτως, τοῦτο μὲν πρὸς
φανερώσειν τῶν δικαιωμάτων, τοῦτο δὲ πρὸς
ἀπαγωγὴν τῶν κακῶν, πρὸς ἐλεγμόν, πρὸς 20
ἐπιτίμησιν, πρὸς παράκλησιν, πρὸς χρηστό-
τητα, πρὸς ἀποτομίαν, πρὸς πᾶν ὅτιοῦν τῶν
ὀφειλόντων ἐπραξεν ἔδρασεν ἐναντίον θεοῦ
καὶ ἀνθρώπων. καὶ ταῦτα εἴρηκα, ἵν' ἐπι-
γινόντες μου τὸ πάθος τῆς ψυχῆς τὸ ἔργον 25
τὸ μέγα ἐλεήσητε, βοηθήσητε δι' ἐμοῦ ὑμῖν
αὐτοῖς καὶ δι' ὑμῶν αὐτῶν ἐμοὶ τῷ ταλαι-
πώρῳ. τίς δὲ ἡ βοήθεια καὶ ἡ ἀντίληψις;
ἀλλ' ἡ τὸ ἐπιδοῦναι ἑαυτοὺς μᾶλλον καὶ μᾶλ-
λον ἐν τῇ καλλίστῃ διαγωγῇ καὶ μηδὲν ἡγεῖ- 30
σθαι μέγα, ἐὰν τῶν κοσμικῶν διαφέρωμεν·
ἀλλ' ἐὰν μὴ τὸν βίον τῶν πατέρων ἡμῶν
ἱγνηλατήσωμεν, μηδὲ ἐὰν τῶν τινῶν ὁμοτα-
γῶν προῦχωμεν· ἀλλ' ἐὰν μὴ τοὺς ἀκριβεῖς
ζηλώσωμεν, ἐπειδὴ "πολλοὶ οἱ κλητοί, ὀλίγοι 35
δὲ ἐκλεκτοί"· καὶ εἰ οὐ πᾶς "ὁ βαπτισθεὶς σω-
θήσεται", τὸ ἐξῆς φησί, σιωπήσωμεν. μηδ'
αὐ καταμετρεῖν μόνον τὸν χρόνον τὸν παρελ-
θόντα, ὡς τόσα καὶ τόσα ἔτη μονάζομεν·
ἀλλ' εἰ τῷ μήκει τοῦ χρόνου καὶ τὴν πολι- 40
τείαν μακράν πρὸς ἀρετὴν κτησώμεθα, μηδὲ
τὴν ἡμέραν ὅτι παρῆλθε σκοπεῖν, ἀλλ' εἰ
καλῶς παρῆλθεν καὶ εἰ ἐν αὐτῇ ἀπεδέμεθα

9 κῶδ. ἐναβρύνεσθε. 37 κῶδ. ἡσθενηκός.

8 κῶδ. φοβηθεῖ. 18 κῶδ. ἀνελλιπῶς. 35/36
Ματθ. κ', 16. 35/37 Μάρκ. ις', 16.

τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ, τὸ πόρισμα τῆς μελλούσης ζωῆς, τὴν κάθαρσιν τῆς ψυχῆς, τὴν πρὸς τὸ ἐνοχλοῦν πάθος ἢ ἀντικατάστασιν ἰσόρροπον, ἢ καὶ ὑπερβάλλουσαν, ἢ καὶ παν-

5 τάπασιν ἀναιρετικήν.
 Οὕτως ὁ νήφων νήφει, οὕτως ὁ ἐργαζόμενος ἐργάζεται, οὕτως ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος θεοποιεῖται, οὕτως ὁ μονάζων πρὸς τὸ ὄνομα καὶ τῷ πράγματι μονάζειν ἐπείγεται,
 10 λυόμενος ἀεὶ σκότους παθῶν, δεσμοῦ σχέσεων πονηρῶν, ἐλευθέραν τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν ἑὼν μόνον πρὸς κύριον φέρεσθαι, πρὸς ἐκεῖνον πετροῦσθαι τῇ ἀγάπῃ, τὴν ἐκείνου σχέσιν μόνην ἐπιποθεῖν. σκοπησάτω λοι-
 15 πὸν ἕκαστος ὑμῶν, πῶς πορεύεται, εἰ ἔχει τὸ ζητούμενον, εἰ μὴ μᾶλλον ἑαυτὸν ἐνδίδωσι δοῦλον τῶν παθῶν, δεσμώτην τῶν ἀμαρτιῶν, αἰχμάλωτον τῶν λογισμῶν· ἐντεῦθεν γὰρ αἱ κακίαι ἀναφύονται, ἐντεῦθεν αἱ μά-
 20 χαι, αἱ ἐχθραὶ, αἱ ἔριδες, αἱ δικαιολογίαι, αἱ ὑπερηφανίαι, αἱ παρακοαί, αἱ ἰδιοθελίας, οἱ γογγυσμοί, οἱ ψιθυρισμοί, αἱ φατρίαι, αἱ ἀπιστίαι, τὸ τελευταῖον καὶ πρῶτον τῶν κακῶν· ἀλλ' οὐκ ἐν τούτοις ὁ πρὸς τὰ πάθη
 25 ἐνιστάμενος καὶ πολεμῶν, ἀλλ' ἐκεῖθεν ὅθεν "πᾶν δώρημα τέλειον, πᾶσα δόσις ἀγαθὴ", πραότης, εἰρήνη, ἀγάπη, συμπάθεια, ἀγογυσία, δευτεροστασία, ταπεινοφροσύνη, ἀφθονία, αὐτάρκεια, εὐχαριστία, ὑπομονή, ἐργα-
 30 σία, προσευχή, ψαλμωδία, ἀγρυπνία, κατάνυξις, δακρυρροία, πᾶσά τις ἄλλη ἐπαινετικὴ πρᾶξις καὶ θεωρία· οὐ γὰρ ἐκδικεῖ θέλημα, ἀλλὰ ἀναιρεῖ ὡς πολέμιον· οὐ ζητεῖ πρωτεῖον, ἀλλὰ φεύγει ὡς πρατεῖον ψυχῆς· οὐκ
 35 ἐπιθυμεῖ ἐργόχειρον καθισματικόν, ἢ καλλιγραφικόν, ἢ ἀμφιαστικόν, ἀλλὰ πατρικὸν βούλημα καὶ θέλημα καὶ τὸ κοινῇ λυσιτελοῦν, καὶ μαγειρικόν ἐστι, καὶ σκαφανικόν, καὶ κηπουρικόν, καὶ ὅτι οὖν τῶν ἄλλων· οὐ δια-
 40 μάχεται περὶ ἱματίου, περὶ ὑποδήματος, περὶ βρώματος, περὶ πόματος, ἀλλ' ὑπομένων φέρει πάντα, καὶ καταφθειροῦται, καὶ καταψυχοῦται, καὶ ῥακκοδυτῇ, καὶ λιμώττῃ· πρὸς

26 Ἰακώβου α', 17.

ἐν γὰρ μόνον ἀφορᾷ, τὴν ἐκεῖθεν ἀνάπausιν κερδάναι. πλουτεῖ καὶ κτᾶται οὐχ ἅπερ οἱ ἀποδοκιμάζοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ θεοῦ, ἡγουν τήνδε τὴν μάθησιν ἢ τήνδε, τότε τὸ ἐργόχειρον ἢ τότε, τοῦσδε τοὺς ψαλμούς ἢ τοῦσδε, 5
 τάδε τὰ τροπάρια ἢ τάδε· τοιαῦτα γάρ, ὡς εἶπον, τὰ τῶν ἀνομούντων καὶ οὐκ εὐνομούντων, τὰ τῶν κλεπτῶν, ἀλλ' οὐκ ἐλευθέρων τῇ καρδίᾳ, τὰ τῶν κατ' Ἰουδαίαν, ἀλλ' οὐ τὰ τῶν μαθητῶν, τὰ τῶν πονηρῶν, ἀλλ' 10
 οὐκ ἀγαθῶν· ἀλλὰ τὴν δι' ὑπακοῆς ἀμεριμνίαν ἐπὶ πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτοῦ, δι' ἐκκοπῆς θελήματος ἐπὶ παντὶ ἔργῳ αὐτοῦ. ἐν οἷς ἐστὶν ὡς φῶς, ὡς ζωὴ, ὡς χαρά, ὡς ἀγαλλίασις, εὐφραίνεται, θυμηδιᾷ ἀπολαύει ἀπεν- 15
 τεῦθεν ἡδὴ τῶν μελλόντων καὶ μενόντων αὐτῷ ἀγαθῶν. καὶ τίς ὁ μεζῶν τούτου; καὶ τίς ὁ πλουσιώτερος; καὶ τίς ὁ φρονιμώτερος, καὶ δόξη τὴν εὐτελεστάτην πάντων διακο-
 νίαν ἐπέχειν καὶ ἀχρειότερος πάντων φαίνε- 20
 σθαι εἰς τὸ ὀρώμενον;

Οὕτως οὖν παρακαλῶ πάντας ὑμᾶς, ἐπιλογισαμένους τὴν ἀλήθειαν, στέργειν, ἐμμένειν, κινεῖσθαι, πράττειν, ζηλοῦν· ἀλλήλους ἐπὶ καλῷ, ὑποφέρειν μακροθύμως, ἐξαγο- 25
 ρεύειν τὸ δὴ λεγόμενον τὰ "κρυπτά τῆς καρδίας"· ὡς γὰρ οὐκ ἔστι τὸ σκώληκα ἔχον φυτὸν μὴ φθείρεσθαι διὰ τῆς κατ' ὀλίγον καταβρώσεως, οὕτως οὔτε ψυχὴν ὅφιν ἔχουσαν, τὸ δὴ λεγόμενον, ἀνεξαγόρευτόν τι, μὴ 30
 σήπεσθαι ἐν αὐτῷ καὶ σκωληκιᾷ καὶ εἰς παντελῇ διαφθορὰν ἔρχεσθαι. διό, παρακαλῶ, ἐκβάλετε ἕκαστος τὸν σκώληκα, ὅνπερ κακῶς ἔχει ἐν ἑαυτῷ ταμιευόμενον· εἴ-
 περ καὶ ἔχοι τις, καὶ γὰρ ἐπισκέψομαι, καὶ γὰρ 35
 ἰάσομαι μετὰ συμπαθείας, μετὰ φειδοῦς. καὶ οἷον οὐ γίγνεται καλόν; εὐθὺς ἀναδώσει τοὺς ὀρπηκας τοὺς νοητούς, εὐθὺς ἀναζῇ, εὐθὺς καρποφορήσει ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πα- 40
 τρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

26 Κορινθ. 1, 16', 26.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΠΗ'.

Περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ἀδελφοῦ Χαρί-
τωνος, καὶ τοῦ ἀταράχως καὶ εἰρηνικῶς δια-
νύειν τὰς ἐμπιστευθείσας ἡμῖν διακονίας.

5 Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, φοβερὰ μὲν ἡ τοῦ
θανάτου ἀκοή, ἀλλὰ τοῖς ἀμαρτωλοῖς, τοῖς
δὲ δικαίοις καὶ μάλα ἡδεῖα καὶ θαρσαλέα·
οἷον γὰρ ἐπὶ ἀνθρώπου, ὅταν διὰ πταίσματα
καθειργμένος ὑπάρχη καὶ καιροῦ ἐνστάτος
10 ἀνακρίσεως τρέμει καὶ δέδοικεν, ἀγωνιᾷ καὶ
ἐξίσταται, καλούμενος ἐκβεῖν πρὸς τὸ τεθνή-
ναι, οὕτως ἐπὶ ἀμαρτωλοῦ ἡ ἐκ τῶν ἐν-
θενδε μεταχώρησις φοβερὰ τις καὶ φρικτὴ
πέφυκεν εἶναι· ἐπὶ δὲ δικαίου τούναντίον,
15 καθὰ τις ἐκδεχόμενος ἀμοιβὰς καὶ στεφάνους
παρὰ βασιλέως, ὑπὲρ ὧν καλῶς δέδρακε.
χαρᾷ γὰρ χαίρει, ὁπόταν ἀκούσῃ τὴν φω-
νὴν τῆς ἀνταποδόσεως αὐτοῦ. τοιοῦτο καὶ
νῦν θαρρόμεν λέγειν ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν
20 Χαρίτωνος, ὅτι μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως
φερονώμως ἐξεπορεύθη τοῦ σώματος, ἀπα-
χθεὶς εἰς τὸν τόπον τῆς ἀναπαύσεως. καὶ
ἶδε, ἀδελφοί, τί καλὸν τὸ ἀγωνίσασθαι, τί
συμφέρον τὸ βιάσασθαι τὴν φύσιν, τί ἀγα-
25 θὸν τὸ ὑπομεῖναι ἐν τῇ ἀσκήσει, τί μακά-
ριον τὸ ἀθλῆσαι ἐν τῇ ὑποταγῇ μέχρις ἐσχά-
της ἀναπνοῆς, ὅτι ἐν ὀλίγοις ἔτεσι, μᾶλλον
δὲ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ σχεδὸν εἶπεῖν — τί γὰρ
ἄλλο ἐστὶ πρὸς τὴν ἄπειρον ζωὴν τὰ ἐνταῦθα
30 ὑπολαμβάνειν; — ἐκτήσατο πλοῦτον ἀκένωτον,
δόξαν ἀπερινόητον, εὐφροσύνην ἀνείκαστον,
βασιλείαν ἀθάνατον. καὶ ἔστι νῦν ἀγαλλιώ-
μενος καὶ θυμηδιῶν καὶ μηδεμίαν αἴσθησιν
ἀλγεινὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ κόπων ἐν
35 ἑαυτῷ ἔχων, ἀλλὰ χωρῶν εἰς χώρους ὁσίων,
εἰς σκηναὶς δικαίων, εἰς ἐπαύλεις μαρτύρων,
εἰς δόξαν ἀγγέλων, εἰς ἥχον ἐορταζόντων,
εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, τὴν μητέρα πάν-
των τῶν ἁγίων, θεώμενος καὶ ὁρῶν ἀμή-
40 χανα καὶ ἀνεκδιήγητα πράγματα, φῶς ἐκεῖνο
τὸ ἀδιάδοχον, ζωὴν τὴν ἀθάνατον, μακα-

ριότητα τὴν ἀνέκφραστον. τί λοιπὸν ἡμεῖς
οἱ ἔτι ἐν τῷ σκάμματι οὐκ ἀγωνισώμεθα;
οὐκ εὐθαρσήσωμεν; οὐ προθυμηθῶμεν; οὐ
καῶμεν τὴν καρδίαν; οὐ πτερωθῶμεν τῇ δια-
νοίᾳ; οὐ μεταθώμεθα ἑαυτοὺς τῇ διαθέσει 5
ἀπὸ τῶν ἐν κόσμῳ πρὸς τὰ οὐράνια; οὐ
πάντα ὁμολογήσωμεν ὁρᾶσαι καὶ παθεῖν ὑπὲρ
τῆς ἀγάπης τοῦ κυρίου; μὴ ὅτι νηστεῖαν καὶ
ἀγρυπνίαν, ἀλυσίαν καὶ χαμευνίαν, ψῦχος
καὶ καύσωνα, κόπον καὶ μόχθον, ἐξουδένωσιν 10
καὶ ἀτιμίαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ εἰ δέοι τὰ αἰ-
ματα κενῶσαι, τὰ μέλη κατακόψαι, τὰς σάρ-
κας καταξέσαι, ὅσῃ συντρίψαι, μόνον ἵνα τὸ
ζητούμενον γένηται;

Ναί, ἀδελφοί μου, δέομαι· καλὸν τὸ οὐ- 15
τως φρονῆσαι, σοφὸν τὸ οὕτως διανοεῖσθαι.
κλέπτῃς ἐστὶν ὁ διάβολος· ἀεὶ παρίσταται
συλαγωγῶν τὴν διάνοιαν ἡμῶν ἀπὸ τῶν καλ-
λίστων διαλογισμῶν καὶ συγγέων αὐτὴν εἰς
τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου, ἵνα μὴ εὕρωμεν 20
τόπον τῆς ἀρετῆς, χώραν τῆς καλῆς ἐργα-
σίας. ἀλλ' ἡμεῖς μὴ φενακίζώμεθα ὑπὸ τῆς
ἀπάτης, ἐν νῷ δὲ ἔχοντες τὰ θεῖα παραγ-
γέλματα, τὰ καθ' ἡμέραν ἀναγνώσματα, τὰ
διὰ γλώσσης ὑμνούμενα, τὰ δι' εὐχῆς παρι- 25
στάμενα, διαβιβάζωμεν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας,
ἐβδομάδα ἐξ ἐβδομάδος, μῆνα ἐκ μηνός,
ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυτοῦ· ὅπερ οὐ πάντως φθά-
σομεν, τὰ κατὰ χρεῖαν ἡμῶν ἔργα ἅμωμα τῷ
θεῷ παριστάντες, ὅλα καθαρὰ, ὅλα ἀγόγ- 30
γυστα, ὅλα ἀνυπερήφανα, ὅλα εἰρηνικά, ἀγα-
πητικά, ἀτάραχα. ἤδη ποιούμεν, ὃ ποιούμεν.
τυχὸν ἀροτριῶμεν, σκάπτομεν, μαγειρεύομεν,
τεκτονεῶμεν, μαγκιπεύομεν, κελλαρεύομεν,
κηπουρεύομεν, καλλιγραφοῦμεν, οἰκοδομοῦμεν, 35
κατὰ πᾶσαν ἄλλην διακονίαν τὰ ἐργόχειρα
διαχειριζόμενοι, εἴτε ὑφαίνοντες, εἴτε κανι-
σκοποιοῦντες, εἴτε τι ἄλλο, ἵνα τέλειον τὸ
ἔργον τῷ θεῷ καταλογίζηται καὶ ἀποθησαυ-
ρίζηται εἰς μισθὸν ἡμῶν αἰώνιον. τὸ γὰρ 40
παραφθείρεσθαι αὐτὸ διὰ γογγυσμοῦ, δι' αὐ-
θαδείας, διὰ κενοδοξίας, διὰ ταραχῆς, διὰ
ἀντιλογίας, οὐ φρονήσεως οὐδὲ συνέσεως,
οὐδ' ἀνθρώπου τοῦ κατὰ ἀλήθειαν ἔχοντος
τὴν προσηγορίαν· ἄνθρωπος γὰρ μέγα τι

7 κωδ. *Θαρσαλαία*. 11 ἐκβεῖν=ἐκβῆναι. 37 ἥχον
ἐορταζόντων] Ψαλμ. μα', 5. 38 ἄνω Ἱερουσαλήμ] Γαλ.
8', 26.

χρῆμα, ὡς ὀρίζεται, κατὰ τὸν ἀοίδιμον Ἰωβ,
 "ἀληθινός, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς
 πονηροῦ πράγματος". σκοπεῖτω δὲ καὶ τοῦτο
 ἕκαστος, πῶς ὁ σπουδαῖος καὶ ἐνάρετος φι-
 5 λητός ἐστι παρὰ πᾶσιν, ἐράσμιος, σεβάσμιος,
 ἐνδοξος, καὶ οὐ μόνον τοῖς ἰδίῳις ἀδελφοῖς,
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔξωθεν ἀκούουσιν· ἡ γὰρ ἀρετὴ
 καὶ ἐν τῷ κρυπτῷ γινομένη καὶ ἐν ἀφανεί
 προσώπῳ φύσιν ἔχει ἐκβομβεῖσθαι καὶ ἀνα-
 10 φαίνεσθαι καὶ ἐκκηρύττεσθαι, κατὰ τὸ ὑπὸ
 τοῦ κυρίου λεγόμενον, ὅτι οὐκ ἔστι "πόλιν
 κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένην". ἐὰν οὖν
 μικρὸν ὑπομείνωμεν, μικρὸν ἀγωνισώμεθα,
 φθάνει ὁ καιρὸς τῆς ἀναπαύσεως οὐ μόνον
 15 ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ
 θανάτου διὰ ἀπαθείας· ψυχὴ γὰρ ἀγαπήσασα
 τὸν θεὸν ὁλοκλήρως, καὶ νεκροῦσα τὰ θελή-
 ματα δι' ὑπακοῆς, εἰς τὸν τόπον τῆς ἀνα-
 παύσεως, κατὰ τοὺς πατέρας, πέφθακε καὶ
 20 ἤδη τὸ μέλλον ἀγαθὸν ἀπ' ἐντεῦθεν καρποῦ-
 ται· ἐν ᾧ γενοίμεθα πάντες, εὐχαῖς τοῦ πα-
 τρός ἡμῶν, καλῶς διαμείβοντες καὶ τὴν πα-
 ροῦσαν Τεσσαρακοστήν, καὶ γε φθάνοντες
 εἰς τὴν γενέθλιον ἡμέραν τοῦ κυρίου ἡμῶν
 25 Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δό-
 ξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ πατρὶ καὶ
 τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
 αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΠΘ'.

30 Περὶ ψήφου τοῦ ἡγουμένου τῆς Δαλμά-
 του, καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης, ὅτι αὕτη
 ἐστὶν ἀληθινὴ ἡ γνῶσις, προτερεύουσα τῆς
 θύραθεν σοφίας.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, φιλεῖτε ἀκούειν
 35 τοῦ ταπεινοῦ μου λόγου, οὐχ ὅτι γνωστικός
 ἐστίν, ἀλλ' ὅτι πατρικός· πατὴρ γὰρ ὑμῶν
 εἰμι, καὶ ἀνάξιός· καὶ γὰρ πρὸς ὑμᾶς κεκίνημαι
 λέγειν, οὐχ ὅτι διδασκτικός εἰμι, ἀλλ' ὅτι πρὸς
 τέκνα ἢ νοουθεσία, καὶ τέκνα πνευματικὰ καὶ
 40 περιπόνητα. τίς δὲ ὁ παρὼν λόγος; καλὸν
 ἐκ τῆς χθὲς ἐπισυμβάσης προφάσεως ἀπάρ-

ξασθαι, ἐπειδὴ ἐγένετο ἡμᾶς ἀπελθόντας
 κατὰ πρόσταξιν τοῦ ἀρχιερέως ἐν τῇ μονῇ
 τῆς Δαλμάτου ἐγκρίναι τὸν ὀφείλοντα καθ-
 ηγήσασθαι· ἦν δὲ τὸ προσῆκον ἐρώτησιν ἡμᾶς
 ποιήσασθαι πρὸς τὴν ἐκεῖσε ἀδελφότητα, τοὺς 5
 ἐπισυναχθέντας ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἅπαντας ἡγου-
 μένους· οὐκ ἄλλον ἀπεκρίθησαν οὐδὲ ἐφη-
 φίσαντο, ἢ τὸν ἀββᾶν Ἰλαρίωνα. ὅτου χάριν
 καὶ δι' ἦν τινα αἰτίαν; οὐχ ὅτι γνωστικός
 ἐστίν, οὐδ' ὅτι ἀγορεύς τις καὶ εὐλαλος, οὐδ' 10
 ὅτι γηραλέος, οὐδ' ὅτι περιφανὴς κατὰ τόνδε
 τὸν βίον, ἀλλ' ὅτι μόνον ταπεινόφρων, μισό-
 δοξος καὶ φιλόθεος, τὴν τῆς ἀρετῆς δι' ὑπο-
 ταγῆς διηनुκῶς ὁδὸν καὶ μὴ δοὺς ἀφροσύνην
 τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. καίπερ ὄντος ἄλλου 15
 γνωστικωτέρου καὶ προὔχοντος ἐν ἔτεσιν,
 ἐλλειπομένου δὲ ἐν ἄλλοις, οὗτος προεκρίθη,
 ὡς μᾶλλον τῷ θεῷ ἀρέσων καὶ τὴν ἀδελ-
 φότητα ὁδηγήσων κατὰ λόγον.

Καὶ ἶδε, ἀδελφοί μου, πῶς περισπούδα- 20
 στον τὸ τῆς ταπεινοφροσύνης χάρισμα· τοῦτο
 δὲ περιεκτικόν τι κατόρθωμα, ἐν ᾧ πέπαυ-
 ται ταραχὴ, ἀποκέκρουται ὑπερηφανία, ἐξώ-
 ρισται φιλοδοξία, ἀπεσκοράχισται ἰδιοῤῥυθμία,
 ἀπονενέχρωται φιληδονία, ἀντεισθῆται δὲ 25
 πραότης, εἰρήνη, ἀγάπη, συμπάθεια, ὑπο-
 μονή, φιλοφροσύνη. καὶ τί δεῖ λέγειν; πηγὴ
 τις ἐστὶ τῶν ἀρετῶν, ἀναβλύζουσα πᾶσαν
 ἀγαθωσύνην, μᾶλλον δὲ παράδεισος θεοφύ-
 τευτος, ἐκβλαστάνων παγκαρπίαν ἀθανασίας. 30
 οὐκ ἔστι δὲ πόλιν κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους
 κειμένην, ὡς ὁ λόγος, οὐδὲ τὸν ταύτην κε-
 κτημένον λανθάνειν, καὶ ἐν ἐσχατιᾷ βαθμοῦ
 τυγχάνη, καὶ ὑπὸ γῆν κρύπτοιτο, καὶ τινες
 φθονερῶς διαβάλλωσι· τότε γὰρ καὶ μᾶλλον 35
 γνωρίζεται ὥσπερ τι φῶς ἀνατέλλων ἐν τῷ
 ὄρει καὶ πρὸς ἑαυτὸν συνάγων τὰς ὄψεις τῶν
 ὁρώντων. τοῦτο γὰρ καὶ περὶ τοῦ ψηφισο-
 μένου, ὅτι πολλοὶ καὶ τῶν ἔξω τὴν ψῆφον
 συνεισηνέγκαντο τῇ ἀδελφότητι. καὶ ταῦτα 40
 λέγω οὐχ ἵνα ἄγνωστοι ᾖτε, οὐδ' ἵνα μὴ
 ἀντιποιῆσθε τοῦ καλοῦ τούτου κτήματος, ἀλλ'
 ἵνα δεύτερον φροντίζητε τοῦ βίου καὶ ὥσπερ

2 Ἰωβ α', 1. 12 Ματθ. ε', 14.

29 κωδ. ἀγαθοσύνην. 31· Ματθ. ε', 14.

ἐπὶ δένδρου τινός, ὅτι ἄριστον μετὰ τὸν καρ-
πὸν ἔχει καὶ τὰ φύλλα· φύλλα γὰρ ἐστὶν
ἡ γνῶσις πρὸς τὴν διὰ τοῦ βίου καρποφο-
ρίαν, καὶ ἀναγκαῖον μὲν τὸ πρότερον, εὐ-
5 τερπές δὲ τὸ δεύτερον, ἵνα τοῖς καρποῖς
πρῶσεισι τὰ φύλλα· εἰ δὲ μή γε τέως ὁ καρ-
πός, ὅς ἐστιν ὁ βίος, σπουδαζέσθω, ὅτι καὶ
μόνον σώζοι. φυτὸν δὲ μὴ καρποφοροῦν, ἢ
τὰ φύλλα φέρον μόνον, κοπῆς καὶ πυρός
10 ἄξιον· ὥστε προκριτέα ἡμῖν ἡ πρᾶξις αἰεί,
εἴθ' οὕτως ἡ γνῶσις, καὶ μὴ τὸ πρότερον
ὑπὸ τοῦ δευτέρου καταργείσθω ἐν παντὶ καιρῷ
καὶ πράγματι, ὥσπερ δὴ ἀδικιῶν μεγίστη ὑπὸ
τοῦ ἐλάττονος καταδυναστεύεσθαι τὸ κυριώ-
15 τερον. οἷον, ἐπιφθάζει ἡμᾶς καλεῖσθαι πρὸς
τινος κρατοῦντος βιβλίον; μὴ διὰ τὴν ἀνά-
γνωσιν τὴν ὑπακοὴν ἀθετήσωμεν. πάλιν φθά-
ζει ἡμᾶς λαβεῖν οὐχ οἷον θέλομεν πυκτίον;
μὴ διὰ τὴν ἀποτυχίαν ἀντιλέξωμεν, ἢ ὀργι-
20 σθῶμεν, ἢ μανιωθῶμεν τῷ βιβλιοφύλακι·
πονηρὸν γὰρ τῷ ὄντι ἀντ' εὐχαριστίας ἀχα-
ριστίαν, ἀντὶ εὐλογίας κατάραν, ἀντὶ εἰρήνης
ταραχήν, ἀντὶ γνώσεως ἀγνωσίαν νοσήσαι.
πάλιν ἔχρυσεν εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν, ἢ
25 εἰς τὸ ἀνταποδοῦναι τὰς βίβλους; μὴ διὰ τὸ
ἔτι περισσώτερον ἀναγνῶναι ἀσπασώμεθα τὴν
παρακοήν, ἐρωτώμενοι καὶ ψευδόμενοι, ἀνα-
κρινόμενοι καὶ προφασιζόμενοι, καὶ μέντοι
καὶ τῷ πονηρῷ ὑποδείγματι ἄλλους πρὸς τὰ
30 ὅμοια ἔλκοντες· ἄνομον γὰρ καὶ θείας παρα-
κοῆς ἀμάρτημα. εἴπω καὶ περὶ τοῦ κανονάρ-
χου ἢ ἐπὶ τῆς ἐκμαθήσεως τοῦ κανόνος· μὴ
ὅτι οὐ βέβληκεν ἡμᾶς ἐν τῷδε τῷ ἀναγνώ-
σματι, ἢ ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ, ἢ οὐκ ἔδωκεν
35 πρὸς ἐκστηθισμόν τὰ τῇδε ἢ τῇδε τροπάρια,
ὀργιζόμενοι, μανιούμενοι—φεῦ γὰρ τῆς πλά-
νης—, ὑπὲρ ἀγαθοῦ δῆθεν κακὸν ἐργάζε-
σθαι, ὑπὲρ εὐσεβείας ἀσεβεῖν, ὑπὲρ μαθη-
σίας ἀφρονεῦεσθαι, μᾶλλον δὲ ἀσωφρονίζε-
40 σθαι. δέον πάντα καιρῷ καὶ λόγῳ γίνεσθαι,
κατὰ τὸ "πάντα ἐπιστημόνως καὶ κατὰ τάξιν"
ἀποστολικῶς λεγόμενον. καὶ ὅτι μικρὸν ἀνέ-
γνωμεν, χάρις κυρίῳ· καὶ ὅτι οὐδόλως ἀνέ-

γνωμεν τῇ ὠρισμένῃ ἡμέρᾳ, εὐλογητὸς κύ-
ριος· καὶ ὅτι οὐ τότε τὸ βιβλίον ἐλάβομεν,
εἴη τὸ ὄνομα κυρίου δεδοξασμένον· καὶ ὅτι
οὐ παραχωρούμεθα ἐκμανθάνειν, ὡς ζητοῦ-
μεν, δίκαιος κύριος ὁ οὕτως εὐδοκήσας. καὶ 5
ταῦτά εἰσι τὰ θεοφιλῆ, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ
ἀληθινὴ γνῶσις, τὸ δὲ ἄλλως ἐνεργεῖν ἀγνω-
σίας καὶ ἀθείας ἔργον, κἂν πάντα ἐκμαθηκῶς
εἴη τις, κἂν τῶν πάντων εὐαναγνωστότερος
φαίνοιτο, κἂν ὅλον τὸν κανόνα ἀπὸ στήθους 10
φέρῃ. καὶ διατί ἵνα μὴ οὕτως πράττωμεν
ἐπὶ λυσιτελείᾳ ψυχῶν καὶ εὐαρεστήσει θεοῦ;
καὶ διατί μὴ τὸ φῶς ζητῶμεν, ἀλλὰ τὸ σκό-
τος προκρίνομεν, εἴπερ προκρίνομέν τινες;
λέγω δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων διακο- 15
νιῶν, εἴτε διανομῆς ἱματίου, εἴτε ζητήσεως·
ὡσαύτως ἐπὶ ὑποδήματος λήψεως καὶ δόσεως,
εἴτε βρώσεως καὶ πόσεως. τί ἵνα μὴ συνιῶ-
μεν ἐπὶ πᾶσι τούτοις, τὰς ἑαυτῶν καθείρ-
γοντες ὁρμάς, οἷον ὀργώσας καὶ οἰστρώσας 20
καὶ ἐπερχομένας κατὰ τῶν διανομέων, κυνὸς
δίκην ἢ ἄλλου τινὸς ἀτιθάσου θηρός; ὧν
ἀπολυτρωθέντες διὰ σπουδῆς καὶ ἐνεργήσαν-
τες τὰ θεοφιλῆ κληρονόμοι γενώμεθα τῶν
αἰωνίων ἀγαθῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυ- 25
ρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ
αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ι'.

Περὶ ἐγκρατείας καὶ ταπεινοφροσύνης.

Ἀδελφοί καὶ πατέρες, τί καλὴ ἡ ἐγκρά- 30
τεια καὶ ἡ δι' αὐτῆς ἐπιφαινομένη εὐταξία
ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῶν θείων ἐντολῶν! ἤδετε
γὰρ οἷα καὶ ἡλίκα τὰ παρόντα. ἐπεὶ γὰρ
περιήχθημεν εἰς ταύτας τὰς σεπτὰς ἡμέρας
τῆς ἱερᾶς Τεσσαρακοστῆς, ὡς ἐν λιμένι γα- 35
ληνῷ ἀποφυγόντες ἐκ τινος κλύδωνος τῶν
προτέρων ἡμερῶν, ἡσυχίαν ἄγομεν, εἰρηνι-
κὴν κατάστασιν, ἀθόρυβον διαγωγὴν, ἐπιμέ-
λειαν ἐν παραστάσει ψαλμωδίας, ἐγγήγορσιν

ἐπὶ πρὸςευχῇ, νῆψιν, τὴν τε δίαταν ἀποί-
 κλον καὶ ἀπέριπτον, τὰλλα ὅσα συντείνει εἰς
 σωτηρίαν ψυχῆς· οὔτε γὰρ εἴσοδοι γίνονται
 προσώπων κοσμικῶν, οὔτε ἔξοδοι ἀφ' ἡμῶν
 5 πρὸς αὐτούς. ἐντεῦθεν οὖν βούλομαι πρὸς
 ὑμᾶς, τὴν κρίσιν τοῦ καλοῦ λαμβάνοντας, ἐν
 ἔξει πως γενέσθαι τῆς ζωῆς πρὸς τὸν ἐξῆς
 χρόνον, ἀπεχομένους τῶν τῆς κακίας τρόπων
 καὶ μὴ πρὸς πέντε ἢ δέκα ἡμέρας ἢ ἐνά-
 10 ρετος διαγωγῇ, εἴθ' ὕστερον καταμελοῦντες
 τοῦ καλοῦ εὐρεθῶμεν ἃ ὠκοδομήσαμεν πάλιν
 ἀποστολικῶς καταλύοντες. μηδαμῶς, ὡ ἀδελ-
 φοί· μηδ' οὕτως ἐσμέν εὐπερίτρεπτοι, ὥστε
 στρέφεσθαι ἡμᾶς εὐχερῶς ὑπὸ τῆς τοῦ
 15 πειράζοντος διαβουλήσεως· ἀλλὰ στέργωμεν
 καὶ ἐμμένωμεν τοῖς προκατορθωθεῖσιν, ἐπι-
 βολὰς ποιούμενοι τῶν καλῶν ἔργων τῆς
 εὐπραξίας, εἰδότες οὐ τὸ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ
 εὖ βιώσαι ἀρκετὸν εἰς σωτηρίαν, ἀλλὰ τὸ διὰ
 20 πάσης τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐπιτεταμένως ἔχε-
 σθαι τῆς σωτηρίας· τοιοῦτος γὰρ καὶ ὁ πει-
 ράζων, οὐ νύκτωρ, οὐ μεθ' ἡμέραν ἔων ἡμᾶς
 τῆς καταδρομῆς, τοῦ ἐνέδρου δολίου, τῆς
 ἀπωλείας, πολλὰς ἰστῶν τὰς καθ' ἡμῶν πα-
 25 γίδας, μυρία πέμπων τὰ κατὰ τῆς ψυχῆς
 τόξα, τοὺς γαργαλισμούς, τοὺς ἐμπυρισμούς
 τῶν ἡδονῶν, τὰς τρικυμίας καὶ ἀντιπνεύσεις
 τῶν πειρασμῶν, συνταράσσων τὸ κύτος τῆς
 διανοίας, ὥς ἐπὶ θαλάσσης τινός· ὥστε, "εἰ
 30 μὴ ὅτι κύριος ἐβοήθησέ μοι" ἕκαστον λέγειν,
 "παρὰ βραχὺ παρώκησε τῷ ᾄδῃ ἡ ψυχὴ μου".
 ἐκ τοῦδε ὑποστέλλεται καὶ εἰς ἕτερον μεθί-
 σταται· ὑποκρύπτει τὸ βέλος τῆς ἐπιθυμίας
 πρὸς τινα καιρὸν καὶ τὸ τῆς κενοδοξίας προ-
 35 βάλλεται φάρμακον· πυρώσας ἔνθεν τῇ ὀξυ-
 χολίᾳ, ἐκεῖθεν τοῦ φθόνου τὴν βολίδα ἀφίη-
 σιν, καὶ ὅλως πανταχόθεν πολὺν κονιορτὸν
 ἐστὶν ἐπεγείρων τῇ ταπεινώσει ἡμῶν· ἔχει
 γὰρ ἀκόρεστον τὴν κατὰ τῆς καταλύσεως
 40 ἡμῶν ἐπιθυμίαν. ἀντάρτης γάρ ἐστι τοῦ δε-
 σπότητος τῶν ἀπάντων θεοῦ, καὶ μαίνεται ὁρῶν
 ἡμᾶς ἀνερχομένους εἰς τὴν οὐρανίαν ἀρχήν,
 ἐξ ἧς αὐτὸς δι' ὑπερηφανίας ἀποπέπτωκεν.

8 ἀπεχομένων P. 12 ἀποστολικῶς] Γαλάτ. β', 18.
 23 δολίου ἐνέδρου V. 30/31 Ψαλμ. γ', 17. 35 πη-
 ρώσας P. 39 κατὰ] ἑλλ. τῷ V.

"Οσῆς οὖν καὶ ἡλικίας λοιπὸν φροντίδος
 καὶ ἐνστάσεως χρεῖα, ἐπιμελείας καὶ ἀγῶνος,
 δρόμου καὶ κόπου συντόνου, ἵνα τὸν τοιοῦτον
 καὶ τηλικούτον δράκοντα νικήσωμεν; "ἀλλὰ
 5 θαρσεῖτε", λέλεχεν ὁ κύριος· "ἐγὼ νενίκηκα
 τὸν κόσμον". καὶ αὐτοῦ νικήσαντος ἡμεῖς
 ἐσμεν διὰ τῆς ἀγίας αὐτοῦ σαρκώσεως οἱ
 κατ' αὐτοῦ τὸ κράτος λαβόντες· πάλιν γὰρ
 ἐπιβοᾷ· "ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν ἐξουσίαν πατεῖν
 ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν 10
 τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ". ὥστε πατῶμεν
 αὐτοῦ τὰς ὁρμὰς, τὰς πολυμόρφους ἡδονάς.
 πῶς δὲ τοῦτο ἔσται; ἀλλ' ἡ ἐκ τοῦ μιμεῖ-
 σθαι τὸν νενικηκότα. μίμημα δὲ ἐκείνου,
 καθὼς αὐτὸς φησι περὶ ἑαυτοῦ· "μάθετε ἀπ' 15
 ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρ-
 δία". ταπεινοφροσύνην τοιγαροῦν καὶ πραό-
 τητα ἀναληψώμεθα· εἰ γὰρ αὐτὸς ὁ τῶν ἀπάν-
 των βασιλεὺς καὶ δεσπότης, ὁ φύσει μόνος
 δεδοξασμένος καὶ ὑπεράγαθος, ταπεινῶσιν εἴ- 20
 λετο, ὑπήκοος γενόμενος τῷ θεῷ καὶ πατρὶ
 μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ, τί εἴ-
 πωμεν ἡμεῖς, ἡ ὅσον γε ταπεινούμενοι ἐξο-
 μοιωθησόμεθα, οἱ φύσει εὐτελεῖς καὶ ταπει-
 νοὶ καὶ ὑποδούλαιοι τῷ κτίστῃ; καὶ εἰ αὐτὸς 25
 ἐξενίτευσεν, ἐξ οὐρανῶν καταβάς ἐπὶ τῆς
 γῆς, πόσον ἡμεῖς ξενιτεύσαντες τῶν οἰκείων
 λογιούμεθα ἀπέχειν τοῦ διαστήματος; καὶ εἰ
 αὐτὸς ἐνηπίασε καὶ ἐγαλακτοτροφῆθη, ἡυ-
 ξήθη τε καὶ τὰ ἔννομα ἐτέλει ὑποταττόμε- 30
 νος τοῖς γονεῦσιν, ὥς γέγραπται, ἡλίχον ἡμεῖς
 νηπιάζοντες τῇ κακίᾳ καὶ ὑποτασσόμενοι τοῖς
 ἡγουμένοις ἡμῶν δόξομεν ἐξισοῦσθαι; καὶ εἰ
 αὐτὸς ἐπέινασε καὶ ἐδίψησεν, ὥδοιπόρησέ τε
 καὶ κεκοπίακε, πόσον ἡμεῖς ἐν τοῖς τοιού- 35
 τοις εὐρισκόμενοι νομίζομεν ἐφάμιλλα δε-
 δρακέναι; καὶ τὸ τελευταῖον, εἰ αὐτὸς ὑβρί-
 σθη καὶ ἐρράπισθη, ἐμυκτηρίσθη καὶ ἐχλευά-
 σθη, προεδόθη καὶ ἐκριτηριάσθη, ἐμαστίχθη
 καὶ ἐσταυρώθη, κατεγελάσθη καὶ ἐξεμυκτη- 40
 ρίσθη καὶ ὅσα ἄλλα ὑπὲρ ἡμῶν ἤνεγκεν, τί

4/6 Ἰωάν. ις', 33. 9/11 Λουκᾶ ι', 19. 15/17
 Ματθ. ια', 29. 18 ἀναληψόμεθα V. 25 ὑποδούλαιοι V.
 30 ὑποταττόμενος] Λουκᾶ β', 51. 33 δόξομεν P.
 34 ὁδοιπόρησε P. 36 νομίσωμεν P. 39 προεδόθη P.
 παρεδόθη V.

καὶ πόσον ἡμεῖς δραμούμεθα, ἵνα τὸ πολλο-
 στὸν μιμησώμεθα; δέον ταῦτα, ἀδελφοί, αἰεὶ
 ἐνθυμεῖσθαι καὶ πρὸς αὐτὸν ἀπευθύνεσθαι,
 καὶ ταπεινοῦσθαι σφόδρα, καὶ [τὰ] κατὰ μίμησιν
 5 αὐτοῦ ἢ φθάσαντα εὐχαρίστως δέχεσθαι, ἢ
 μὴ φθάσαντα ἐπιζητεῖν, οἶον πεῖναν, δίψαν,
 मुखτηρισμόν, χλευασμόν, ἐξουδένωσιν, ταλαι-
 πωρίαν, εὐτέλειαν ἐν ἱματίῳ, ἐν ὑποδήματι,
 ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις, οἷς ὁ κατὰ θεὸν γνω-
 10 ρίζεται ἄνθρωπος, ὅπως οὕτως κατὰ μικρὸν
 προβιβάζόμενοι καὶ ἀναβιβάζόμενοι, οἰκοδο-
 μούμενοι καὶ ἀνοικοδομούμενοι, ὑψούμενοι
 καὶ ἀνυψούμενοι, φθάσοιμεν "εἰς ἄνδρα τέ-
 λειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος
 15 τοῦ Χριστοῦ", νῦν μὲν εὐμαρῶς διεξερχόμενοι
 τὰς νηστήμους ἡμέρας, πρὸς δὲ τὸ ἐξῆς ἀν-
 δρειούμενοι κραταιότερον τῇ δυνάμει τοῦ πνεύ-
 ματος, χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κρά-
 20 τος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Η'Α'.

Περὶ ἀποταγῆς κόσμου καὶ τοῖς ἐν τῷ
 κόσμῳ καὶ διδασκαλία τοῦ μετὰ προθυμίας
 ἐπαναιρεῖσθαι τὰ ἰδιώματα τῆς ἀκριβοῦς
 25 ἡμῶν διαγωγῆς, ῥηθεῖσα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
 Ἀποκρεωσίμου.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, τίς ὁ πρὸς
 ὑμᾶς λόγος τῆς ἐμῆς ταπεινώσεως νῦν; ὅτι
 ἐπειδὴ ἡ ἀποκρεωσίμος ἡμέρα τοῖς βιωτι-
 30 κοῖς πάρεστιν, ἀγῶνάς πως καταβάλλονται
 φαγεῖν καὶ πιεῖν πλεῖστα ὥσπερ μαινόμενοι
 κατὰ τῆς ὥρας ἀμίλλονται πρὸς ἀλλήλους
 ὑπερβαλέσθαι τῇ πλεοφαγίᾳ καὶ τῇ ἐπεξερ-
 γασίᾳ τῶν κρεουργημάτων, παίζουσί τε καὶ
 35 ἄλλονται καὶ περισκιρτῶσιν, ὥσπερ οὐ Χρι-
 στῷ ἀλλὰ τῷ ἐναντίῳ τελούντες τελετὴν τινα
 ἐορτάσιμον· ταῦτα γὰρ ἰσχύει ἐν τοῖς πολ-
 λοῖς τῆς γαστριμαργίας ὁ δαίμων. τί οὖν;
 ἐπειδὴ ἡμεῖς οὔτε κρεοφαγοῦμεν, οὔτε πολυ-
 40 ποτοῦμεν, οὔτε παίζομεν καὶ ὀρχούμεθα,
 μακαρίσωμεν ἐκείνους καὶ ταλανίσωμεν ἡμᾶς

1 πόσον καὶ V. 4 τὰ] ἐκ τοῦ V. 13 φθάσοιτε V.
 13/15 Ἐφεσ. δ', 13. 17 ἀνδρειούμενοι V. 33 κῶδ.
 ἐπερβαλέσθαι.

ἑαυτούς; οὐδαμῶς· ἀλλ' ὑπὲρ μὲν ἑαυτῶν
 καὶ πάνυ εὐχαριστήσωμεν κυρίῳ τῷ ἐκ τοῦ
 τοιούτου βίου ὥσπερ ἀπὸ τινος τέλματος ἢ
 βαράθρου ἐκσπᾶσαντι ἡμᾶς καὶ ἀγαγόντι εἰς
 τὸ ἱερὸν ἐπάγγελμα λατρεῦειν αὐτῷ ἐν ὁσιό- 5
 τητι καὶ δικαιοσύνῃ· ὑπὲρ δὲ ἐκείνων γελά-
 σωμεν, μᾶλλον δὲ θρηνήσωμεν, ὅτι εἰς πί-
 θον τετριμμένον ἀντλοῦντες οὐκ αἰσθονται,
 ἀλλὰ τῇ παρούσῃ μικρᾷ ἡδονῇ δελεαζόμενοι
 τῆς μακαρίας ἡδονῆς ἀποπίπτουσιν, εἰ μὴ τις 10
 αὐτοὺς λόγος σωφρονήσῃ κατὰ λόγον ἐφά-
 πτεσθαι τῶν ἐδωδίων καὶ ἐν τῷ μέτρῳ
 ἴστασθαι τῆς αὐταρκειᾶς, μετὰ τῆς εὐσχη-
 μόνου καταστάσεως ἐν ᾧ πασι.

Δεῦτε οὖν λοιπὸν ἡμεῖς, ἀδελφοί, ἀγαλ- 15
 λισώμεθα τῷ κυρίῳ· ἀλαλάζωμεν τῷ θεῷ
 τῷ σωτῆρι ἡμῶν, προφθάσωμεν τὸ πρόσω-
 πον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει καὶ ἐν ψαλμοῖς
 ἀλαλάζωμεν αὐτῷ· αὕτη γὰρ ἡ καλὴ ἐστία-
 σις, αὕτη ἡ ἐπαινετὴ εὐφροσύνη, αὕτη ἡ 20
 ἐορτάσιμος ἡμέρα· ὥστε πάρεστιν ἡμῖν οὐχ
 ἅπαξ ἢ δὶς, ἀλλ' αἰεὶ πανηγυρίζειν καὶ εὐ-
 φραίνεσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ. ἡ δὲ τοι-
 αὕτη θυμηδία τῆς ἐκεῖθεν μακαριωτάτης λή-
 ξεως πρόδρομός τις ἐστὶ καὶ προμηνύτρια· 25
 "ἐγὼ γάρ", φησὶν ὁ θεὸς Δαυὶδ, "ἐν δι-
 καιοσύνῃ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ σου· χορ-
 τασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναι μοι τὴν δόξαν
 σου". μὴ δὴ οὖν λοιπόν, παρακαλῶ, ἐπι-
 στρεφώμεθα ταῖς καρδίαις ἡμῶν, ὥσπερ εἰς 30
 Αἴγυπτόν τινα, ἐν τοῖς ποτὲ κατὰ τὸν κοι-
 νὸν βίον συμβαθεῖσι, μὴδὲ ἀναμιμνησκόμεθα
 τῶν ἐκεῖσε κρεῶν τε καὶ λεβήτων, μὴδὲ τῆς
 ἄλλης ἀπολαυστικῆς καὶ θρυπτικῆς καὶ ἀμαρ-
 τητικῆς θεωρίας τε καὶ ἔξεως· ἀλλ' εἰς ἡμᾶς 35
 αὐτοὺς βλέπωμεν, εἰς ὅνπερ διαθλοῦμεν καὶ
 διανύομεν ἄριστον βίον, ὅτι ὧδε ἐνετείλατο
 κύριος μᾶλλον τὴν εὐλογίαν καὶ εὐζωίαν, τὴν
 ἀληθινὴν ἀγαλλίασιν, τὴν ἀδιάφυστον ἐλ-
 πίδα, τὴν σωτήριον πανήγυριν· καὶ εἴ ἐστιν 40
 ἐπιτυχίας λόγος, ἡμεῖς μᾶλλον ἐπετύχομεν,
 καὶ εἴ ἐστὶ μερίδος τρόπος, ἡμεῖς τὴν ἀγα-
 θὴν μερίδα ἐξελεξάμεθα· καὶ εἴ ἐστὶ μακα-

26/29 Ψαλμ. ις', 15. 31/34 Ἐξῶδ. ις', 2, 3.
 43 τὴν ἀγαθὴν μερ. ἐξελεξάμεθα] Λουκᾶ ι', 42.

ρισμοῦ ἐπιφώνησις, ἡμεῖς μᾶλλον μεμακαρί-
σμεθα, οἱ φυγόντες κόσμον, γένος, πατρίδα,
φίλους, συνηθείς, οἰκίαν, γονεῖς, γυναῖκα,
τέκνα, οἱ ἀποταξάμενοι κτημάτων, οἰκημά-
5 των, πάντων τῶν ἐκτός, οἱ ἀπειπάμενοι τὰ
τῆς αἰσχύνης ἔργα, θεάτρα, ἀκούσματα, θεά-
ματα ἱπποδρομικά, ὀρχηστικά, αὐλητικά, μου-
σικά, ὀργανικά, χορευτικά, κροτηματικά, ἐξαλ-
ματικά, τὰ τῆς ἄλλης ἐπιθεωρουμένης τῇ
10 ματαιότητι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐργασίας
καὶ ἐνεργείας ἐπιτηδεύματα· χαίρειν εἰπόντες
γάμφω καὶ τεκνογονίαις, ἀναλαβόντες παρθε-
νίας καὶ ἀκτημοσύνης, τὰ οὐράνια καὶ θεῖα
πλεονεκτήματα, ἐν οἷς καθ' ἑκάστην σταυ-
15 ρούμενοι τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ,
εἰκότως πρὸς τοῦ μεγάλου ἀποστόλου ἀκου-
σόμεθα "οἱ δὲ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν σάρκα
ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπι-
θυμίαις αὐτῆς".

20 Τίς ἄρα λοιπὸν μακαριώτερος ὑμῶν; ἢ τί
ἄλλο ἐπιζητήσωμεν ἐν τῷ βίῳ τερπνότερον
καὶ ὑψηλότερον; οὐδέν, εἰ μὴ μόνον τὸ δι'
ὑπομονῆς ἡμᾶς ἐνεγκόντας τὰς ὑπολοίπους
ἡμέρας τῆς παροικίας ἡμῶν, ἐν τῷ φέρειν
25 γενναίως πάντα καὶ ἐν μηδενὶ καταπίπτειν
τῶν τε ὁρατῶς καὶ ἀοράτως συμπιπτόντων,
ἐπιτυχεῖν τῶν ἀποκειμένων ἡμῖν ἐπαγγελιῶν.
πρὸς ταῦτα ἀνδρίεσθε, κραταιοῦσθε, ἰσχύετε,
"πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν" ποιοῦντες,
30 συνιέντες οἶον καὶ ἡλίκον τὸ μυστήριον τοῦ
σχήματος ἡμῶν, καὶ ὁποίας πολιτείας ἐστὶν
ἐπάξιον, καὶ πῶς ταύτην ἐπολιτεύσαντο οἱ
ἀείμνηστοι ἄγιοι πατέρες ἡμῶν· καὶ κατὰ τὰ
παραδείγματα ρυθμιζόμεθα καὶ εἰκονίζόμεθα
35 καὶ διαμορφώμεθα, ἰδόμενα αὐτῶν ἀψευδῇ
γινόμενοι καὶ ἀπεικονίσματα· ἐν τούτῳ γὰρ
καὶ υἱοὶ αὐτῶν χρηματίζομεν, καὶ τῆς αὐτῆς
χαρᾶς κοινωνοὶ ἐπαρθείημεν. οὐ γὰρ ὡς
ἔτυχε μόνον ἐστὶ τὸ σχῆμα περιβαλέσθαι,
40 ἀλλ' ἐν τῷ ἡκριβωμένῃ τὴν ζωὴν ἔχειν
καὶ τὰ ἰδιώματα ταύτης ἐπαναρεῖσθαι· πῶς
γὰρ στρατιώτης γνωσθήσεται ὁ κατὰ σάρκα;

17/19 Γαλ. ε', 24. 23 κώδ. ὑμᾶς. 29 Κορινθ.
1, ιδ', 40. 35 κώδ. διαμορφούμεθα. 39 κώδ. περι-
βαλλέσθαι.

ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ μάχαιραν αὐτὸν βαστάζειν. ἢ
πῶς ἐπιγνωσθήσεται τέκνον, ἢ χαλκεύς, ἢ
τις ἄλλος τῶν ἐν ταῖς βαναύσοις τέχναις,
εἴτε ταῖς κατὰ τὸν βίον ἄλλαις πρακτικαῖς τε
καὶ λογικαῖς; ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ τὰ ὄργανα τῆς 5
οἰκείας τέχνης καὶ ἐπιστήμης φέρειν, ἢ διὰ
χειρὸς ἢ διὰ στόματος. οὕτως πολὺ μᾶλλον
καὶ μοναχὸς ἀρχικός τε καὶ ὑποτακτικός,
ἐρημικός τε καὶ λαυρικός, ἔγκλειστός τε καὶ
στυλῖτης, ἐκ τῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἐπιτηδευ- 10
μάτων. ὁ γὰρ μὴ οὕτως ὀνόματι μόνον λέ-
γεται, πράγματι δὲ ἡλλοτριῶται, καὶ οὐαί
φησι τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, οὗτινος τὸ ὄνομα
μεῖζον τῆς πολιτείας. διὸ καταλείψωμεν πάντα
τὰ θελήματα ἡμῶν· περισσοτέρως ἀντισχῶ- 15
μεθα τῶν θείων κελευσμάτων, τῶν ἱερῶν
νόμων, ἔλκοντες ἐπιστήμην εἰς λόγον, εἰς
κίνημα, εἰς βᾶδισμα, εἰς ἀπόκρισιν ἐν τε εἰ-
σόδοις καὶ ἐξόδοις, οὐ μόνον ταῖς ἀπὸ τοῦ
μοναστηρίου, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἀπὸ τῆς ἐκκλη- 20
σίας καὶ ἐστιάσεως, ἀθορύβως καὶ ἀσυντύχως,
καὶ μάλιστα κατὰ τὴν τοῦ ἀπὸ τοῦ κανόνος
ἢ τῶν ἀποδειπνίων· καὶ μὴ εὐροίμιν τινα ὡς
ἔτυχε λαλοῦντα, ἢ προσγελῶντα, ἢ κινυρί-
ζοντα, ἢ τροπαρίζοντα. κατοπτεύων κατο- 25
πτεῦσαι ἔχω διεξερχόμενος ἐν τῷ μονα-
στηρίῳ κατὰ τὰς τοιαύτας ὥρας· καιρὸς γὰρ
τῷ παντὶ πράγματι. καιρὸς λαλιᾶς; λαλή-
σατε. καιρὸς σιγῆς; σιγήσατε. ψαλμωδίας;
ψάλατε. μελέτης; μελετήσατε. τὰ δὲ μὴ κατὰ 30
καιρὸν ἄκαιρα καὶ ἄτακτα, τὰ δὲ ἄκαιρα καὶ
ἄτακτα διαλύσεως καὶ ἀπωλείας ὑπαίτια.
ὥστε οὐδὲν καινοτομοῦμεν, οὐδὲ καταπιάζο-
μεν ὑμᾶς, ἀλλὰ μᾶλλον εὐθυμεῖσθαι ὑμᾶς
βουλόμενοι καὶ χαίρεσθαι. ταῦτα διαγγέλλο- 35
μεν καὶ ἀπαιτοῦμεν, ἃ πράττοντες ἔχετε τὴν
εἰρηνικὴν καὶ ἀκατάγνωστον πολιτείαν, ἐν ᾗ
τελειούμενοι ἐπιτεύξεσθε τῶν αἰώνιων ἀγα-
θῶν ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν χά-
ριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη- 40
σοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ καὶ μεθ' οὗ τῷ πατρὶ
δόξα, κράτος, τιμὴ, προσκύνησις, σὺν τῷ ἁγίῳ
πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

15 κώδ. περισσώτερος. 34 κώδ. εὐθυμεῖσθε.
35 κώδ. διαγγέλλομεν. 36 κώδ. ἔχετε. 38 κώδ.
ἐπιτεύξεσθε.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΓΒ'

Παραίνετική, καὶ τὸ πῶς δεῖ ἀνθίστασθαι ταῖς προσβολαῖς τοῦ διαβόλου.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, ἔμοι 5
μὲν τὸ λαλεῖν οὐκ ὑκνηρόν, ὥς φησιν ὁ λό-
γος· ὁμῖν δὲ τὸ ἀσφαλές, εἶγε καὶ ἀσφαλί-
ζεσθε ἐν τῇ ἀκροάσει τῶν ταπεινῶν μου
λόγων. μὴ γὰρ ὅτι ἀπὸ στόματος ῥυπαροῦ
καὶ ἀσθενοῦς ψυχῆς λαλεῖται, ὃ λαλεῖται,
10 ἀλλ' ὅτι συμφερόντως καὶ σωτηρίως καὶ διὰ
τὴν ἐμπιστευθεῖσάν μοι ἀναξίως ἀρχὴν δέ-
χεσθε καὶ ἐνωτίζεσθε, βελτιοῦσθε καὶ προ-
κόπτετε ἐπὶ τὰ μείζονα καὶ τελειώτερα·
τοῦτο γὰρ τὸ ζητούμενον, καὶ διὰ τοῦτο ὁ
15 κόπος μου καὶ ὁ μόχθος, ἡ καθημερινὴ ἐπι-
σύστασις περὶ ὑμῶν καὶ φροντίς μου. εἰ γὰρ
καὶ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς οὔτε ἄξιος φιδέξασθαι
ἐκεῖνα τὰ ἀποστολικά, τὸ "τίς ἀσθενεῖ καὶ
οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται καὶ οὐκ ἐγὼ
20 πυροῦμαι"; ἀλλ' οὖν διὰ τὸν ἐπηρτημένον
μοι κίνδυνον τῆς προστασίας, διὰ τὸν φόβον
τῶν κολάσεων, διὰ τὸ ζηλοτυπεῖν με τὴν
ὑμῶν σωτηρίαν καὶ προκοπὴν τιτρώσκομαι
καὶ βάλλομαι καὶ καίομαι ἐπὶ ἐνὶ ἐκάστω
25 ὑμῶν, ἵνα πάντες σώζοισθε, ἵνα μηδεὶς ἀπό-
ληται. πῶς δὲ ἂν ἄλλως τοῦτο γένοιτο, ἢ ἐκ
πολλῆς προσοχῆς καὶ νήψεως καὶ τῆς καθ'
ἐκάστην ἀκροάσεως, εὐταξίας τε καὶ συμφω-
νίας, ὁμοφυχίας τε καὶ συννεύσεως, τηρήσεως
30 ἀκριβοῦς τῶν ἐντεταλμένων καὶ μηδὲ τοῦ τυ-
χόντος παρορᾶν τῶν ὀφειλόντων κατορθοῦσθαι
εἰς δόξαν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ;
Λοιπὸν σκοπεῖτω ἕκαστός καὶ βλέπέτω,
ὅπως στήκη ἐδραῖος καὶ ἀμετακίνητος ἐν τῇ
35 πέτρᾳ τῆς πίστεως, ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς ὑπο-
ταγῆς αὐτοῦ, ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων τοῦ
Χριστοῦ, μὴ ἐκκλίνων εἰς δεξιὰ, ἢ εἰς ἀρι-
στερά, ἀλλ' ὁδῷ βασιλικῇ πορευόμενος· μηδ'

1 Mai, Novae patrum bibliothecae τ. IX, pars II, σ. 26-31. 8 ἀπὸ P, ὑπὸ V. 10 σωτηρίως καὶ συμ-
φερόντως διὰ V. 13 τελειώτερα V. 18/20 Κορινθ.
2, ια', 29. 25 ἀπόλλυται P. 29 συννεύσεως P.
35 ἐν τῇ πέτρᾳ τῆς πίστεως] πρὸς Κορινθ. 1, ι', 4 || ὁμολ.
τῆς ὑποταγῆς] Κορινθ. 2, θ', 13. 36 μαρτ. τοῦ Χριστοῦ]
Κορινθ. 1, α', 6

ἀπονυστάζων κατὰ ψυχὴν ἐν τῇ ὀλιγοχρόνῳ
τῆς ὑπομονῆς, ὥς ἂν μὴ προσκόψῃ πρὸς λί-
θον συμπτώματος τὸν πόδα αὐτοῦ· μηδὲ τι
φρονῶν ἢ ποιῶν ἐξ αὐταρεσχείας, μᾶλλον δὲ
προσπαθείας, καὶ γινόμενος τοῦ νόμου νομι- 5
μώτερος καὶ τοῦ κανόνος εὐθύτερος, μᾶλλον
δὲ εὐθύτερος, μᾶλλον δὲ στρεβλότερος καὶ
ἀλλοτριώτερος. εἰ γάρ μοι καὶ ὀρᾶσθε, ἀλλ'
οὐ πάντοτε καὶ ἐν παντὶ τόπῳ· θεοῦ γὰρ
μόνου τοῦτο, τοῦ πάντα ἐφορῶντος καὶ ἐξε- 10
τάζοντος. ὥστε οὐκ οἶδα μή τι κρύβδην κατὰ
τὰς ἁμαρτίας μου ἰδιοπραγοῦντες, μᾶλλον δὲ
φιλοπαθοῦντες, ἐνέχεσθε εἰς πῦμα ἁμαρτίας,
εἰς ὀλισθον ψυχῆς. σκοπεῖτε διὰ ταῦτα, φο-
βεῖσθε, τρέμετε, ὥς ἔτι ἐξ οὐρίας πλεῖτε· 15
μέμνησθε ναυαγίου, κατὰ τὸ εἰρημένον, μᾶ
καιροῦ ῥοπῇ λαῖλαψ, καταιγίς, πνεῦμα πο-
νηρόν, χειμῶν, ὀλεθρος, ἀπώλεια, θάνατος·
ὥς ἔτι εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια δοκεῖ εἶναι,
αἰφνιδίως ταραχή, μάχη, πόλεμος, σφαγή, 20
καὶ τό γε ἐλεεινότερον οὐ σώματος, ἀλλὰ
ψυχῆς. ὑποστέλλεται ὁ δόλιος καιρῷ τινι,
ἐν ἡμεριμνίαν δῶ, εἴθ' οὕτως εἰσπηδῆσας
θᾶττον περιτρέψει τὸν λογισμόν καὶ ἀπολέ- 25
σειεν. οὐκ ἔστιν ἡμεριμνία, οὐκ ἔστιν ἀνέ-
σεως καιρός. πολλοὺς πρὸς αὐτῷ τῷ λιμένι
φθάσαντας τῆς σωτηρίας ὑποβρυχίους πε-
ποίηκεν· πολλοὺς εἰς αὐτὰς τὰς τοῦ οὐρανοῦ
ἀψίδας ἀνιόντας διὰ μικρᾶς ἀμελείας εἰς τὴν
γῆν κατήγαγε τῆς ἀνομίας· πλείστους ἀρετῶν 30
θησαυροὺς ἐκέκωσεν· πολλοὺς ἀγῶνας πνευ-
ματικὸς ἀπεσύλησε καὶ πτωχοὺς ἀποκατέ-
στησεν. τί λοιπὸν εἵπομεν ἡμεῖς ὡς ἀληθῶς
οἱ πτωχοὶ καὶ πένητες, οἱ ἀσθενεῖς καὶ ἀναν-
δροι, οἱ νέοι καὶ ἄνηβοι, οἱ ὀλιγοχρόνιοι καὶ 35
ὀλιγοκάματοι πρὸς τὴν ἀσκησιν; θαρρῆσωμεν
ἄρα ἢ φθελγώμεθα, ἢ γρύξωμεν, εἰ μὴ βοη-
θοίμεθα ἄνωθεν; οὐχὶ ἄρδην εἰς γῆν ἰδιοβ-
ρύθμουντας ἀπωλέσειε καὶ συμπτώσειεν ὁ
πολυμήχανος ἐχθρός; ἀλλ' ἕως πότε λοιπὸν 40
προσπαθήσωμεν; ἕως τίνος στήσωμεν βουλὰς
καὶ τρόπους οὐχὶ ὑπὲρ σωτηρίας, ἀλλὰ κατὰ

3 λίθον συμπτώματος] Ῥωμ. θ', 33. 8 ὀρᾶσθαι P.
33 εἵπομεν V. 36 θαρρῆσωμεν V. 37 φθελγώμεθα ἢ
γρύξωμεν V. 41 προσπαθήσωμεν, στήσωμεν V.

τῆς σωτηρίας ἡμῶν; παρῤῥησιάζεσθε, ἀκούω, οὐχ οἱ πάντες, ἀλλ' οἱ παρῤῥησιάζόμενοι, καὶ οὐ φοβεῖσθε ἀπὸ τοῦ πατάσσοντος ἀγγέλλου ἀορασίᾳ; βλέπετε γὰρ ἀναιδῶς εἰς
 5 ἀλλήλους, λογολεσχεῖτε καὶ γελοιάζετε, τινὲς δὲ καὶ συμπλέκεσθε, καθὼς δεδῆλωταί μοι, χερσὶ χεῖρας καὶ στόμα πρὸς στόμα, παρειὰν πρὸς παρειάν, τὸ θρήνους ἄξιον. "ἀποδῆσει γάρ τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια", φησὶν,
 10 "οὐ κατακαύσει; ἢ ἐπ' ἀνθρώπων πυρὸς περιπατήσει, τοὺς δὲ πόδας οὐ καταφλέξει"; οὕτως ὁ τὰ τοιαῦτα ποιῶν οὐκ ἀτιμώρητος οὐδ' ἀδιάπτωτος διαμένει. ὅλως ἀκούεται τι τοι-
 15 τον ἐν ὑμῖν; ὅλως τολμᾶται ἐν τοῖς σταυρώσασιν ἑαυτοὺς τῷ κόσμῳ, ἐν τοῖς νενεκρωμένοις τῇ ἁμαρτίᾳ; ὅλως ἀνανεύετε εἰς πρόσωπα ἀλλήλων; ὅλως ἐπιδίδετε λόγῳ λό-
 20 γον διαθέσει τοιαύτῃ; καὶ τίς ὁ ἐλεῶν τὸν αὐτοβόθριστον; καὶ τίς ὁ μὴ θρηνῶν τὸν αὐτοφόνευτον; καὶ τίς ὁ ἀνεχόμενος τὸν λυ-
 25 μαινόμενον; μήτε ἀκούσαιμι τὰ τοιαῦτα, μήτε ἴδοιμι πονηρὸν πραττόμενον ἐνώπιον ὑμῶν. πονηρὸν δὲ καὶ τὸ φιλοκαλεῖν τὸ πρόσωπον καὶ τὸ καλοφορεῖν, τὸ στιβίζεσθαι τε καὶ
 30 γραμμίζεσθαι, οἷον αἱ πορνεύόμεναι. καὶ οὕτως γὰρ βλέπω τινὰς στοιβάζοντας τὸ ζῶ-
 35 σμα καὶ διευθετοῦντας τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸ βάδισμα στρηνιστικὸν κινουντας, καὶ τὸν λόγον ἐκλυτικὸν προβάλλοντας· οἷς παραγγέλλω
 40 μηκέτι τὰ τοιαῦτα πράσσειν, ἐπεὶ "ἐν κημῷ καὶ χαλινῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἄγξει" ὁ λόγος· οὐ γὰρ εἰς καθαίρεσιν, ἀλλ' εἰς οἰκοδομὴν τέθεικεν ἡμᾶς ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου. διὸ φυλάττετε τοὺς νόμους· οἱ διδάσκαλοι
 45 τοὺς μαθηματευομένους νοουθετεῖτε καὶ διορθοῦσθε. οὕτω γὰρ λέγω, ὅτι περὶ ὑμῶν τι τοιοῦτο κατοπτεύεται καὶ οἷον ἀντὶ ἱατροῦ ὅτι γίνεται τις τραυματιστής, ἀντὶ φωστῆρος σκοτήρ, ἀντὶ ὁδηγοῦ πλανήτης, ἀντὶ σωφρο-
 50 νιστοῦ παράφρων, ἀντὶ σωτῆρος ἀπωλείας αἵτιος· οἱ γὰρ διδάσκαλοι ὑποτύπωσις εὐσεβείας, ὑπογραμμὸς σωτηρίας, πάσης ἀγαθο-

2 οὐχὶ πάντες V. 3/4 πατάσ. ἀγγ. ἀορασίᾳ] Γενέσ. ιθ', 11. 8/11 Παροιμ. ζ', 27, 28. 9 φησὶν P, αὐτοῦ V. 25 γραμματίζεσθαι V. 30 κημῷ P. 31 Ψαλμ. λα', 9. 33 τέθηκεν P.

εργίας εἰκονογραφία τοῖς μαθηταῖς πρόκεινται· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ παραδίδονται, ἵνα τοῦ καλοῦ τῶν διδασκάλων μετάσχῃσι τρό-
 5 που· εἰ δὲ τὰ ἐναντία, ἐρρέτωσαν καὶ διαχωρίζεσθωσαν, ἵνα μὴ τῆς οἰκείας ψώρας μεταδίδοιεν τοῖς ὑγιαίνουσιν. οὕτω θέλῳ τὰ τοιαῦτα λέγειν, ἀλλ' ἡ βία με κατεπείγει. καὶ
 10 γοῦν τίθημι ὄρον· μηδεὶς ὑποπτευθεῖη ἔτι, εἴτε ὁ διδάσκαλος μαθητὴν, εἴτε μαθητὴς διδάσκαλον, εἴτε ἀδελφὸς ἀδελφόν, ἄνευ τοῦ κοινοῦ ἀσπασμοῦ, ἢ ἀσπαζόμενος, ἢ περι-
 15 πλεκόμενος, ἢ ὠθῶν, ἢ ἀντρωδούμενος, ἢ ὑβρίζων καὶ ἀνθυβριζόμενος· ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦ τυχόντος λόγου τε καὶ βλέμματος ἀκρίβειαν ἐλκέσθω, ἵνα κατευθύνοντες πορευώμεθα,
 20 ἵνα ὁ θεὸς χαίρῃ ἐπὶ τῇ καλλίστῃ διαγωγῇ ἡμῶν καὶ ἔτι συνιστᾷ καὶ συγκροτῇ ἡμᾶς τοὺς ταπεινούς.

Ταῦτά μοι καὶ περὶ τοῦ ἐξαγορεύειν ἡσφά-
 25 λισται· ἀλλ' ὑμεῖς τοιοῦτοι ἐστέ, καὶ ὅτι τὰ μὴ ἐξαγορευόμενα ὑπὸ τινος, ἀφ' ἑαυτῶν ἐκζητοῦντες καὶ ἀνερευῶντες, τοῦτο ἐκεῖνο λαλεῖτε πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐνίετε τὸν ἰὸν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, κνήθοντες καὶ κνη-
 30 θόμενοι ὑπὸ τῶν παθῶν καὶ πορνεύοντες τῇ γλώσσῃ, ὃ τάχα δύνασθε ποιεῖν ῥαδίως. εἴθε δὲ τῇ γλώσσῃ καὶ μὴ τῇ ψυχῇ· εἰ γὰρ καὶ ἄνευ τοῦ ταράσσοντος ἀφ' ἑαυτῆς ἡ φύσις τὰ κύματα καὶ τοὺς βρασμούς τῶν ἐπιθυ-
 35 μῶν ἀναφέρει, τί δὲ καὶ οὐ πείσεται ὁ τῷ πυρὶ ὕλην ἐπιβάλλων καὶ τῷ θηρίῳ ἐρεθισμούς ἐπεισάγων; ὦ τάλανες, ὦ φιλόπορνοι, ἀλλ' οὐ φιλόθεοι, ὦ ἐκζητηταὶ οὐ δικαιοσύνης, ἀλλ' ἀνομίας, τολμᾶς καθίσαι καὶ συλ-
 40 λαλῆσαι καὶ ἐκμαθεῖν τί πέπονθεν ὁ δεῖνα καὶ πῶς τόδε τὸ πάθος ἀνάπτει καὶ εἰς τίνα φλέγει; καὶ τὰ αἰσχροτέρα τῶν ῥημάτων παρήμι λέγειν, ἵνα μὴ χραίνων ἑαυτὸν ὀφθῶ. ἀλλ' αὐτοὶ καὶ νέοι ὄντες καὶ ἀγένειοι καὶ
 45 φλογιζόμενοι ὑπὸ τῶν παθῶν ταύτας τὰς ὕλας ἀνάπτετε καὶ πυρκαϊὰν κατὰ τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς ἐγείρετε μεγάλην; διὸ φείσασθε καὶ ἐμοῦ καὶ ἑαυτῶν, ὅτι "θεὸς ἐκδικήσων

4 ἐρρέτωσαν] αἰρέτωσαν P, αἰρέσθωσαν V. 6 μεταδίδοιεν P. 17 ὑμῶν P. 80 δαὶ V. 48 Ψαλμ. εγ', 1.

κύριος" καὶ ἐκ τῶν τοιούτων ἡ καταστροφή
 τῆς ψυχῆς. διατί ἵνα ζητῇ τις τὰ τοιαῦτα
 μανθάνειν, ἐφ' ὧν οὐκ ἔλαβεν ἐξουσίαν, ἐφ'
 ᾧ ἀπόλλυται; διατί ἵνα μὴ φράσσομεν τὰς
 5 ἀκοάς, ἡνίκα ἀκούσωμέν πως ποτέ; οὐδὲ ἐγὼ
 αὐτὸς οἶδα τὰ τῶν τινῶν, ὡς λέγουσιν αὐ-
 τοὶ ἐκεῖνοι, αὐτοὶ οἱ συνεργοὶ τοῦ διαβόλου
 φημί, τὰ τῶν ὁμηλικῶν καὶ συνεταίρων. ἔκ-
 στηθι, οὐρανέ, ἐπὶ τοῦτο. καὶ οὐ μὴ ἐκζη-
 10 τήσω, καὶ οὐ μὴ ἐπιτιμήσω; καὶ οὐ μὴ
 καύσω, εἰ μὴ ἀναστείλητε; ναί, ναί, δοκεῖτέ
 μου τῆς ἐλαφρίας καταφρονεῖν. οὐχ οὕτως
 ἐγὼ, εἰ καὶ ἀνέχομαι, ἀλλὰ καὶ καιρῷ ἀνα-
 τείνομαι ὡς πῦρ καῖον πρὸς ὑμᾶς. εἰ καὶ
 15 φεῖδομαι, ἀλλὰ καιρῷ διανίσταμαι ὡς ξίφος
 κατ' ὑμῶν, μὴ καὶ Φινέες τις γένοιμι καὶ
 ἐκκεντήσω τινὰ ἐν ξίφει ἐπιτιμίου τῶν συμ-
 πλεκομένων ἐν τοιούτοις λόγοις, μὴ καὶ
 Μωσῆς τις χρηματίσω ἀποκτένων καλῶς τὸν
 20 ἔκφυλα καὶ ἀλλότρια λαλοῦντα. ἀλλ' ἵνα μὴ
 τοῦτο γένηται, παρακαλῶ καὶ δέομαι, δυ-
 σωπῶ ἀπὸ καρδίας καὶ κινήσεως ψυχῆς μου,
 παύσασθε ἀπὸ τῶν κακιῶν ὑμῶν, ἀργήσατε
 ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν, καὶ οὐ μόνον περὶ
 25 ὧν ὁ λόγος, ἀλλὰ καὶ περὶ πάσης ἀμαρτίας
 καὶ ἀταξίας, εἰς τὸ τὰς προόδους ἀκαίρως
 ποιεῖσθαι, εἰς τὸ προφασίζεσθαι καὶ ποιεῖν
 τὰ θελήματα τῶν διανοιῶν ὑμῶν, κατὰ τε
 βρῶσιν καὶ πόσιν ἢ ἄλλην τινὰ ἀνάπαυσιν,
 30 λούσματος ἢ χρίσματος ἱατρικοῦ ἢ ἄλλου
 τινός, τοῦ μὴ κατὰ χρείαν πολλὴν ἐπιδεο-
 μένου. οὐπω ἀκμὴν γεγηράκατε, οὐπω ἐπο-
 λυχρονίσατε ἐν τῇ ἀσκήσει. ἀκμὴν οὐδὲ προσ-
 ῆψασθε οἱ μὲν τῶν κόπων· εἰ καὶ προσή-
 35 ψασθε, ἀλλὰ μικρόν. καὶ ἵνα τί ζητεῖτε
 ταῦτα καὶ ἐκεῖνα; καὶ οὐκ ἀφιλοστόργως οὐδὲ
 ἀσυμπαθῶς κινούμενος, ἀλλὰ καὶ μετὰ πολ-
 λῆς καὶ σφοδρᾶς εὐσπλαγχνίας λελάληκα.
 ποιεῖτε οὖν τὰ προσήκοντα, ἵνα τὰ τοιαῦτα
 40 πράσσοντες μᾶλλον εὐμαρῶς διεξανύσητε τὸν
 βίον ὑμῶν. Χριστὸς ὑμᾶς δυναμώσκειεν, αὐτὸς
 εὐσθενώσκειεν, κραταιώσκειεν νῦν τε καὶ πρὸς
 τὸ ἐξῆς, ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ

5 ἀκούσομεν V. 7 αὐτοῖ] ἐλλείπει τῷ V.

καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
 αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ 41"

Παραινετική ᾄμα καὶ ἐπαινετική.

Πατέρες μου καὶ δελφοὶ καὶ τέκνα, ὥσπερ 5
 τις γεωργὸς ὁρῶν τὴν ἑαυτοῦ ἄρουραν θάλ-
 λουσαν καὶ εὐθηνούσαν, ἣν ἐξ οἰκείων πόνων
 καὶ ἰδρώτων κατέσπειρε, χαίρει καὶ ἀγάλ-
 λεται, οὕτω καὶ ὁ ταπεινὸς καὶ ἁμαρτω-
 λός, εἰ καὶ οὐκ ἐξ οἰκείων μόχθων καὶ κα- 10
 μάτων μου, ἀλλ' οὖν ἡδομαι καὶ εὐφραίνομαι
 ἐπὶ τῇ ὑμετέρᾳ πνευματικῇ καρποφορίᾳ, ἣν
 κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τῇ συνεργείᾳ τῶν εὐ-
 χῶν τοῦ πατρὸς μου καὶ πατρὸς ὑμῶν ἡῶ-
 ξησε καὶ ἀνατέθηλε καὶ κατεπλάτυνε καὶ ἐξέ- 15
 τεινεν εἰς τοσούτον ἀριθμὸν ἀδελφότητος.
 καὶ γὰρ δίκαιον μὲν ὁμολογεῖν τὴν ἀλήθειαν,
 ἐφ' ὅσον ὁρῶ ὑμᾶς χάριτι Χριστοῦ βελτιω-
 θέντας καὶ ἐν προκοπῇ μᾶλλον καὶ μᾶλλον
 γεγεννημένους, διὰ τῆς κατὰ μικρὸν ἐπ' ἀρετῇ 20
 ἐπαυξήσεως ὑμῶν. καὶ ὑμεῖς μάρτυρες τῶν
 λεγομένων· οὐχὶ γὰρ ἄρτι πλεῖον βλέπετε
 οὖσαν τὴν εὐταξίαν καὶ τὴν εἰρηνικὴν κατὰ-
 στασιν ἐν μέσῳ ὑμῶν; οὐχὶ μᾶλλον συνεδέ-
 θητε καὶ συνεφράχθητε τῇ μιᾷ ψυχῇ τε 25
 καὶ καρδίᾳ εἰς πίστιν ἀκράδαντον καὶ συνά-
 φειαν ἀδιάσπαστον; οὐχὶ μειζόνως ἄρτι ἐκι-
 νήθητε πρὸς τὴν ἐργασίαν τῶν ζωοποιῶν
 τοῦ Χριστοῦ ἐντολῶν, διὰ τῆς κατὰ τὸ ἔρ-
 γον τῶν χειρῶν ὑμῶν ἐπιδόσεως, ὅπερ ἐστὶν 30
 ἀποστολικὸν καὶ πατρικὸν τὸ καύχημα καὶ
 τῆς κατὰ ψυχὴν ἐπιδηλωτικὴν διεγέρσεως;
 ναί, ὄντως ὁμολογῶ καὶ συνεπισφραγίζομαι·
 οὔτε γὰρ μερικαὶ φιλίας εἰσὶν ἐν ὑμῖν, διαι-
 роῦσαι καὶ διαχωρίζουσαι τὸ σῶμα τῆς ἀδελ- 35
 φότητος πρὸς ἀρέσκειαν τοῦ διαβόλου, οὔτε
 συσκηναίαι καὶ φατρίαι αὐτὸ τοῦτο περιεργα-
 ζόμεναι, οὐ μὴν αὐταρεσκία καὶ ἰδιορρήθι-
 μίαι πρὸς ὑπερ ἑκαστος βούλοιτ' ἂν πορεύε-
 σθαι ἐξ ἐναντίας τῆς ὁμονοητικῆς καὶ κατὰ 40
 θεὸν ζωῆς ὑμῶν, οὔτε μὴν ἀδιαφορίαι καὶ

7 κωδ. εὐθηνούσαν.

ἀφέσεις πρὸς τὸ φέρεσθαι καὶ ἀποφέρεσθαι
 ὧδε κἀκεῖσε ἐπὶ ἀσυστροφία καὶ διαλύσει
 τοῦ παντός, ἀλλ' εὐδοκία θεοῦ τάξει τε καὶ
 καταστάσει, σταθμῶ καὶ μέτρῳ καὶ κανόνι
 5 ἐπὶ πᾶσι καὶ ἐν πᾶσι καὶ κατὰ πάντα, βρώ-
 σει λέγω καὶ πόσει, ἐργηγόρσει καὶ καθευ-
 δήσει, ἐργασία καὶ ἀναπαύσει, προόδῳ τε καὶ
 εἰσόδῳ, ὁμιλίᾳ τε καὶ σιωπῇ, ἀναγνώσει
 τε καὶ ψαλμῳδίᾳ, προσευχῇ τε καὶ ἡσυχίᾳ,
 10 ἐνδύσει τε καὶ ὑποδήσει. οὔτε οὖν πᾶσιν
 ἴσως πάντα ἐπιτελεῖται, ὅτι μηδὲ πάντες
 ἴσοι κατὰ τε ἡλικίαν καὶ ἔξιν, ἀνατροφὴν
 καὶ γέννησιν, ἀρετὴν τε καὶ ἔλλειψιν, μακρο-
 χρονίαν τε καὶ ὀλιγοχρονίαν, ἀστείότητά τε
 15 καὶ ἀγροικότητα, εὐεξίαν τε καὶ ἀρρώστιαν,
 καὶ ταύτην ἦν περ ἂν καὶ εἴποιμεν. οὔτε
 ἐν τινι παροπτέον τὸ κατ' ἀξίαν, ἐπειδὴ πάν-
 τες μέλη οἰκεῖα τοῦ ἐνὸς ὅλου σώματος, εἰ
 καὶ οὐ τὴν ἴσιν τιμὴν ἀπαιτεῖ ὁ λόγος·
 20 ἄλλως γὰρ ὀφθαλμός, ὡς προβεβλημένος
 ὅλον τὸ σῶμα δίκην λύχνου, δοξάζεται, καὶ
 ἄλλως χεῖρ, ὡς ὑπουργικὴ τῆς δεούσης ἐρ-
 γασίας, καὶ ἐτέρως πούς, ὡς ἐπιστηρικτικὸς
 τοῦ ἐπικειμένου αὐτῷ βάρους πάντων τῶν
 25 οἰκείων μελῶν. καὶ οὕς μὲν ἀκούει, ῥίς δὲ
 ὁσφραίνεται, λάρυγξ τε σῖτα γεύεται, καὶ ἐν
 ἑκαστον ἐτεροτρόπως κινούμενον τὴν κοινω-
 φελῇ χρειᾷ συνεισφέρει, μὴ κατεξανιστά-
 μενα ἀλλήλων, μεμενηκότα δέ, καθὼς ὑπὸ
 30 θεοῦ κέκληται ἑκαστον. οὕτως οὖν καὶ ἐφ'
 ὑμῖν ὁράται καὶ γνωρίζεται· σῶμα γὰρ ἐστὶ
 Χριστοῦ καὶ μέλη, ἐκ μέρους συναρμολογού-
 μενοι καὶ συμβιβάζόμενοι τῇ συναφείᾳ τοῦ
 ἁγίου πνεύματος.

35 Λοιπὸν τὸ ζητούμενον, ἵνα κατὰ τὸ τέλος
 τῆς γεηπονίας, ὕπερ ἐστὶν ὁ ἀμητὸς τῶν
 καρπῶν καὶ ἡ ἐν ἀποθήκαις ἀσφάλεια, φθά-
 σωμεν τελειῶσαι καὶ ἡμεῖς τὸ ἔργον ἡμῶν
 καὶ ἀπαρτῆσαι καὶ οἶον ἀποδραγματίσαι καὶ
 40 ἀπαλωῆσαι καὶ ἀποθέσθαι διὰ θανάτου, ἵν',
 ἅπερ ἐσπεύραμεν ἐν δάκρυσιν ἐνταῦθα, ἐν
 ἀγαλλιάσει θερῖσωμεν ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι,
 εὐφραινόμενοι καὶ ἐναπολαύοντες τῶν ἱερῶν

20 κῶδ. προβεβλημένος. 23 κῶδ. ἔτερος. 25
 κῶδ. ῥίν.

πόνων καὶ ἀγώνων ἡμῶν, καὶ τοῦτο εἰς ἀπε-
 ράντους αἰῶνας καὶ εἰς ἀκαταλήκτους εὐφρο-
 σύνας τῶν ἀρρήτων καὶ ἀφράστων ἐκεῖνων
 ἀγαθῶν. διὰ τοῦτο προσεχτέον καὶ διεγερ-
 τέον ἔτι καὶ ἔτι, τέκνα καὶ ἀδελφοί, καὶ μή 5
 ποτέ τις ἀπονυστάζειν ἐν ὑμῖν εἰς κακίαν,
 πάντες δὲ γρηγοροῦμεν καὶ νήφωμεν, ὡς ἐν
 ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατοῦντες, ταῖς ἐλ-
 πίσι χαίροντες, ταῖς ἐτοιμασίαις τῶν μελ-
 λόντων ἀναπαύσεων κουφιζόμενοι, ταῖς προσ- 10
 δοκαίαις τῶν ἀκηράτων ἀνταποδόσεων, ὡς ἐπι-
 λανθανόμενοι τῶν παρουσῶν στενώσεων καὶ
 καταθλίψεων, ἐκβιαζόμενοι ἡμέραν ἐξ ἡμέ-
 ρας αὐτὴν τὴν φύσιν πρὸς ὑπομονήν,
 πρὸς καρτερίαν, ὑποτάσσοντες τὴν σάρκα τῷ 15
 πνεύματι, νικῶντες ἐν τῷ καλῶς ἡττᾶσθαι,
 τιμώμενοι ἐν τῷ διὰ κύριον καταισχύνεσθαι,
 πρωτεύοντες ἐν τῷ τὰ ἔσχατα ἐπιλέγεσθαι,
 ἐμφαινόμενοι ἐν τῷ διὰ θεὸν ὑποφέρειν τὸ
 ἀψήφιστον· καὶ οὕτω τρέχοντες, οὕτω πυ- 20
 κτεύοντες, οὕτως ἀγωνιζόμενοι τὸν τῆς δι-
 καιοσύνης στέφανον ἀπολήψεσθε, μετὰ μαρ-
 τύρων χορεύετε, μετὰ ὁσίων ἀγαλλιᾶσθε,
 εἴπερ ταῖς ἀγίαις εὐχαῖς ὑμῶν κάμει τὸν
 δεῖλαιον συναντιλάβοισθε, ὡς ἂν εὐρεθείημεν 25
 πάντες ἐν τῇ δεξιᾷ τοῦ Χριστοῦ παραστάσει
 "ἐν φωνῇ ἀγαλλιᾶσεως καὶ ἑξομολογήσεως",
 ἐν χοροστασίαις ἀγγελικῶν ὕμνων, ἐν
 τῇ κατοικίᾳ τῶν εὐφραινομένων πάντων
 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δοξα 30
 καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
 ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ γ'.

Περὶ τοῦ γενναίως καὶ ἀνδρείως διανύειν τὸ
 τῆς ὑποταγῆς σκάμμα, καὶ τοῦ μετὰ φόβου 35
 θεοῦ καὶ συνέσεως τοὺς τὰς διακονίας ἀνει-
 ληφότας διεξέρχεσθαι, εἰς ὅξαν τοῦ προσκυ-
 νητοῦ αὐτοῦ ὀνόματος.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοί καὶ τέκνα, ἡ
 ἡμέρα τῆς κατηχήσεως πάντοτε ἡμέρα εὐ- 40
 φροσύνης καὶ ἀγαλλιᾶσεώς μοι γίνεται· οὐχ

1 κῶδ. ἡμῶν. 9/10 μελλόντων] οὕτως ἐν τῷ κώδι. 13
 κῶδ. καταθλίψεων. 27 Ψαλμ. μα', 5.

οὕτω γὰρ μνήστωρ εἰς ὁμιλίαν τῆς μνηστευ-
 θείσης αὐτῷ ἐπείγεται ἐλθεῖν, ὥς ἐγὼ ἐρῶ
 αἰ τῆς συντυχίας ὑμῶν ἀποπληροῦσθαι· εἶθε
 δὲ καὶ ὑμῖν τὸ ἴσον εἴη, πρὸς ἀντιπόθησιν
 5 ἀκροάσεως τοῦ ταπεινοῦ μου λόγου. ἀλλ'
 ὑμῖν μὲν οὐκ οἶδ' ὅσον ἔξει τὸ ὠφέλιμον,
 ἐμοὶ δὲ καὶ λίαν· ἀνακαλύπτω γάρ μου τὰ
 τῆς ταπεινῆς ψυχῆς, κοινωνοὺς ὑμᾶς λαμ-
 βάνων τῶν εἴτε λυπηρῶν, εἴτε χρηστῶν.
 10 φέρει δὲ τοῦτο ῥαστώνην οὐ μετρίαν. εἶθ'
 οὕτως ὑπομιμνήσκω ὑμᾶς τὰ περὶ τῆς κοινῆς
 σωτηρίας τῶν παρισταμένων ἡμῖν ἀγώνων,
 προθυμῶν ἕνα ἕκαστον εἰς τὴν ἀσκητικὴν
 αὐτοῦ ζωὴν, εἰς τὴν μακαρίαν αὐτοῦ ὑπο-
 15 ταγήν, εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ὑπακοῆς, εἰς
 τὴν ἐνστασιν τῆς ὑπομονῆς, εἰς τὴν κτῆσιν
 τῶν ἀρετῶν, εἰς ὃ τι ἄλλο τύχη τῶν θεόν-
 των καὶ ἐπιζητουμένων.

Ταῦτα οὖν οὐκ ἀξίως ἐραστὰ καὶ ὑμῖν καὶ
 20 ἐμοί; καὶ πῶς οὐχὶ καὶ μάλα; διὰ τοῦτο
 χαίρομεν κατηχοῦντες καὶ χαίρετε ἐπαίοντες,
 ἔνθους γινόμενοι ἀμφότεροι, ὅτι ἀξιούμεθα
 ἐν τοιοῦτῳ μακαρίῳ ἀξιώματι γενέσθαι, λα-
 λεῖν καὶ μεριμνᾶν καὶ πυκτεύειν, οὐχ ὅπως
 25 ἐμπορευσώμεθα φιληδόνως τὸν βίον τοῦτον,
 οὐχ ὅπως πλουτήσωμεν πλοῦτον τὸν ἀπολ-
 λύμενον καὶ κάτω μένοντα, οὐδ' ὅπως γή-
 μωμεν καὶ τεκνοποιήσωμεν, ἢ ἐπιτύχωμεν
 τοῦδε ἢ τοῦδε τοῦ ἐπικήρου κτήματος, ἢ
 30 ἀξιώματος, ἢ τινος ἄλλου τῶν ὕλικῶν καὶ
 φθιτρομένων· ἀλλ' ὅπως εἰς δόξαν αὐτοῦ τοῦ
 πεποιηκότος καὶ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι
 παραγαγόντος ἡμᾶς θεοῦ ἐν τῷ παρόντι
 αἰῶνι διαβίωσαντες κληρονόμοι τῶν αἰωνίων
 35 ἀγαθῶν γενώμεθα· οὗτινος ἕνεκα κατελείψα-
 μεν γονεῖς, ἀδελφούς, φίλους, ἰδίους, γένος,
 πατρίδα, ὑπαρξιν, ἀξίαν, ἕκαστος καθ' ὃ τὴν
 κεκτημένους· καὶ γὰρ τις καὶ γυναῖκα καὶ τέ-
 κνα ἐγκαταλέλοιπεν. μακαρία τοίνυν ἡ δια-
 40 γωγὴ ὑμῶν αὕτη, καὶ τρισμακαρία ἡ πολι-
 τεία, καὶ πανύμνητος ἡ διαβεβαίωσις. καὶ
 τίνες ἐσμὲν καὶ ἐκ ποίων ἀγαθῶν εἰς τόδε
 κατηντήσαμεν τὸ μέτρον, ἀλλ' ἢ ἐκ μόνης
 τῆς περὶ ἡμᾶς τοῦ θεοῦ φιλανθρώπου κη-

δεμονίας καὶ φιλοδῶρου περιποιήσεως; ὃς
 ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐκ τῆς σκοτεινῆς συγχύσεως
 τοῦ ματαίου κόσμου τούτου καὶ ἔθετο εἰς τὸ
 θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς τῆς ἀγγελικῆς καὶ οὐ-
 5 ρανίου διαβιώσεως. τί οὖν λοιπὸν ἀνταποδώ-
 σωμεν αὐτῷ περὶ πάντων, ὧν ἀνταπέδωκεν
 ἡμῖν; ἢ τὸ φάλλειν μετὰ τοῦ θείου Δαυὶδ
 ἐν προθέσει ἀληθινῇ, "ποτήριον σωτηρίου
 λήψομαι καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικαλέσομαι".
 τὸ δὲ ποτήριον μαρτυρίου λῆψις ἐστίν. τοί- 10
 νυν, εἰ καὶ οὐκ ἐν αἵματι τὸ μαρτύριον ἡμῶν,
 ἀλλ' οὖν διὰ συνειδήσεως ἐκάστοτε ἀθλεῖτε,
 μὴ κάμπτοντες γόνυ τῇ Βάαλ, φημί δὴ τῇ
 ἡδονῇ τῆς σαρκός, μὴ ἐνδιδόντες πρὸς τὰς
 ἐπαγωγὰς τῶν ἀοράτως καὶ ὀρωμένως ἐπι- 15
 συμβαινόντων πειρασμῶν, τυπτόμενοι καὶ φέ-
 ροντες τοῖς λογισμοῖς, καίόμενοι ταῖς στε-
 ρήσεσι τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ θελημάτων, ξεό-
 μενοι ταῖς ἐλεγκτικαῖς καὶ ἐπιτιμητικαῖς ἀνεν-
 δότοις φιλεργίαις. 20

Ὡ καλλιμάρτυρες, ὧ στρατιῶται τοῦ παμ-
 βασιλέως Χριστοῦ, ὧ βιασταὶ καὶ ἀρπακταὶ
 τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, χαίρετε, εὐθυ-
 μεῖτε, ἀνδρίζεσθε, ἐπείγεσθε, τρέχετε, εὐ-
 δρομεῖτε, εἰσέρχεσθε καὶ μετέρχεσθε ἐκ δυ- 25
 νάμεως εἰς δύναντα τῶν ἱερῶν ἐπιτηδεύμα-
 των· ἀναβαίνετε καὶ ὑψοῦσθε εἰς τὰ τῶν
 ἀρετῶν ὕψη, μετεωροπορεῖσθε ταῖς οὐρα-
 νίαις θεωρίαις. οὕτω καθ' ἐκάστην ποιεῖτε,
 οὕτως ἀδιαλείπτως πράττετε, μέχρις ἂν ἔλθῃ 30
 τὸ πέρας τοῦ βίου, μετάγον ὑμᾶς εἰς "τὴν
 ἡτοιμασμένην ὑμῖν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἀπὸ
 καταβολῆς κόσμου". καὶ γε μακάριος καὶ ὑπερ-
 ευλογημένος ὁ νηφαλέως ἀκούων καὶ εἰς ἔρ-
 γον προάγων τὰ λαλούμενα, καὶ πῦρ πυρὶ 35
 συνεισβάλλον ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ ἀνάπτων
 πυρὸς θείας ἀγάπης, ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν
 ἀφικνούμενον· ἐλεεινὸς δὲ καὶ πανάθλιος, ὃς
 τὰς ἀκοὰς ἀποβύσσων, ἀγαπῶν ματαιότητα
 καὶ ζητῶν τὴν προσωρινὴν καὶ ἀπολλυμένην 40
 ἀπόλαυσιν τῆς σαρκός. ἀλλ' ἵνα μηδεὶς ἡμῶν
 τῆς ἐναντίας μερίδος ᾗ, μὴ μόνον τὰ ἐαυ-

17 κῶδ. εὐχέλ. 22 κῶδ. ἡξιούμεθα.

8/9 Ψαλμ. ριε', 4. 22 πρβλ. Ματθ. ια', 12. 28 κῶδ.
 μεταιωροπ. 32/33 πρβλ. Ματθ. κε', 34. 39 ἀγα-
 πῶν ματαιότ. καὶ ζητῶν] πρβλ. Ψαλμ. δ', 3.

τοῦ ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν πλησίον ἕκαστος οἰ-
κειοπαθῶν (καὶ γὰρ μέλη ἐσμέν ἀλλήλων)
φροντίσει καὶ ἀγαπήσει καὶ ἐπιδοίῃ λόγον,
χεῖρα, τρόπον, βοήθειαν, καθόσον οἶόν τε·
5 οὕτω γὰρ χαίρει κύριος καὶ ἡμεῖς οἱ ἀμαρ-
τωλοί· οὕτω καὶ ἑαυτὸν τις βελτιώτερον καὶ
ἐνθεέστερον ἀπεργάζεται διὰ τῆς πρὸς τὸν
πέλας, μᾶλλον δὲ πρὸς τὸ οἰκεῖον μέλος
συναντιλήψεως καὶ ἐπικουρήσεως.

10 Γρηγόριος οὖν λοιπὸν στῶμεν οἱ δευτε-
ρεύοντες, οἱ ἐπιστημοναρχοῦντες, οἱ ἐπιτη-
ροῦντες καὶ μάλιστα γε ἐν ταῖς νυξίν, ὧν
πολὺ τὸ ψυχικὸν κέρδος καὶ ὁ μισθός· οἱ
ἀφυπνίζοντες, ὧν οὐχ ὁ τυχὼν καὶ ὁ αὐτῶν
15 σωτήριος κάματος· οἱ κανοναρχοῦντες, οἱ τα-
ξιαρχοῦντες, ὧν ἡ ἐργασία ἐπωφελῆς καὶ
πολυκερδής· οἱ κελλαρεύοντες, οἱ ἀριστο-
ποιοῦντες, οἱ ἀρτοποιοῦντες, οἱ πρωτοορδινά-
ριοι, αὐτοὶ οἱ τῆς ὀρδινείας, ὧν ἄγιον τὸ
20 ἐργόχειρον· οἱ διακονοῦντες, οἱ δερματοποι-
οῦντες, οἱ ὑποδηματοῤῃαφοῦντες, οἱ ἱστουρ-
γοῦντες, ὧν χάρις ἐκ τοῦ ὑψίστου· οἱ μεμ-
βρανοποιοῦντες, οἱ ἀλιεύοντες, οἱ θυροφυλα-
κοῦντες, οἱ καλλιγραφοῦντες, εἴπερ ἀμφοτέ-
25 ρωθεν εὖ γράφουσιν· οἱ ἀροτριῶντες, οἱ ἀμ-
πελουργοῦντες, οἱ κηπουρεῦντες, οἱ οἰκοδο-
μοῦντες, οἱ πλοιοποροῦντες, οἱ ἐν πάσῃ ἄλλῃ
διακονίᾳ, ὧν τὸ ἔργον ἔργον θεοῦ καὶ πρό-
ξενον τῆς αἰωνίου ἀναπαύσεως· μόνον εἰ
30 πάντες, οὓς ἡριθμισάμεν, φρόβῳ καὶ τρόμῳ,
ὡς ὑπὸ θεοῦ τὰς διακονίας εἰληφότες, μετὰ
πάσης συνέσεως καὶ εὐταξίας πορεύονται.
οὕτω μὲν ταῦτα καὶ πρὸς τὸ παρὸν ὑμῖν
διελέχθην, νεαροποιῶν τὸ τῆς ψυχῆς ὑμῶν
35 πρόθυμον, ἵνα μᾶλλον βελτιώτερον γένηται
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα
καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶ-
νας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ 4Ε'

40 Κατανοκτική, καὶ περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ
κυρίου Ῥαφαήλ, τοῦ ἀληθῶς ὑποτακτίτου.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, αἰεὶ μὲν ἐπωφελῆς
καὶ σωτήριος ἡ τοῦ θανάτου μνήμη, καὶ

2 μέλη ἐσμέν ἀλλήλων] πρὸ λ. Ῥωμ. ιβ', 5. 3 κῶδ.
ἐπιδοίει.

δεῖ, εἴπερ ἐφιεμέθα ἀναμαρτήτως ζῆν, κα-
θὼς ὀρίζονται οἱ ἄγιοι πατέρες, ταύτην κατα-
σπάζεσθαι, μάλιστα δὲ ἐν καιρῷ ἐξόδου ἀδελ-
φοῦ ἡμῶν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος·
ὀρῶμεν γὰρ πάλιν τὸ ξένον μυστήριον, τὸν 5
ἤδη πρὸ μικροῦ μεθ' ἡμῶν ὄντα ἀπόντα τῷ
πνεύματι, τὸν προσφθεγγόμενον ἡμῖν ἀπὸ
στόματος σιωπήσαντα ὄντως τὴν τελείαν
σιωπὴν· οὐ καὶ ἡ φωνὴ ἔτι ἐνηχος ἐν τοῖς
ὣσιν ἡμῶν τάχα ἐνιζάνει. τί οὖν τὸ παρά- 10
δοξον τοῦτο θέαμα; ὅτι ἐβλέπομεν αὐτὸν καὶ
οὐκ ἐβλέπομεν· σαρκὶ μὲν γὰρ ἐβλέπετο,
πνεύματι δὲ ἀφίστατο, κείμενος ἀκίνητος,
ἀνενέργητος· πνοή, καὶ οὐκ ἦν· λαλιὰ καὶ
θρᾶσις, καὶ οὐ παρῆν· αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις, 15
καὶ οὐδαμοῦ ἐνέργεια ζωτική, ὡς ἐπὶ λίθου
ἢ τινος ἄλλου τῶν ἀψύχων δεικνυμένου. ἐνε-
χύψαμεν δὲ καὶ εἰς τὸν τάφον, ἕκαστος κατι-
δόντες τοὺς προκεκοιμημένους. τί οὖν ἐκεῖσε
εἶδομεν, ἀδελφοί; ἀπαγγείλατε, διδάξατε· οὐχὶ 20
τέφραν καὶ κόνιν; οὐχὶ μελανίαν καὶ δυσω-
δίαν; οὐ διεφθορότα σώματα; οὐ κρανία σε-
σηρότα; οὐκ ὀστέα γεγυμνωμένα; οὐχὶ σχη-
ματισμοὺς ἀηδεῖς καὶ ὄλα διόλου σωρείαν
ἐλεεινὴν καὶ ἄπευκτον; διεκρίνομεν τοίνυν 25
ἐκεῖ ἀδελφὸν ἀπὸ ἀδελφοῦ, εὐειδῆ ἀπὸ δυσει-
δοῦς, φιλόκαλον ἀπὸ δυσείμου, νέον ἀπὸ γε-
γηρακότος; οὐδαμῶς. πάντα ἠφάνισται, πάντα
διεφθάρται. μία ἡ ὕλη, ὥσπερ καὶ ἡ φύσις,
τεθεώρηται. καὶ γε εἰ ἐξηρευνήσατό τις ποῦ 30
ποτε ἦν ἐν ἐκείνοις τὸ ἐπιθυμητικὸν τῆς
ἡδονῆς, ἢ τὸ ἀπολαυστικὸν τῆς τροφῆς, ἢ
τὸ ἀναπαυστικὸν τοῦ ὕπνου, ἢ τινος ἄλλου
τῶν κατ' ἔφεςιν σαρκὸς ἐγχειμένων τῷ δυ-
στήνῳ ἡμῶν σαρκίῳ, οὔμενον γέλωτός φημι, 35
μετεωρισμοῦ τε καὶ φιλιασμοῦ, καλλωπισμοῦ
τε καὶ στρηνιασμοῦ, βλακευμοῦ τε καὶ περ-
περιασμοῦ, οὐδαμῶς εὐρήσει· πάντα γὰρ
ἀπέδρασε καὶ συμπεπόρευται τῷ παρελθόντι,
εἰς τιμωρίαν αἰώνιον· ὅπερ ἀπείη ἐπὶ τινος 40
τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν λέγειν, καὶ μάλιστα ὅτι
ὁ νυνὶ ὁσίως κοιμηθεὶς εἰς ζωὴν ἀτελεύτερον
καλῶς ἀμείψας τὰ ἐνταῦθα διὰ τῆς ἀνοθεύ-
του ὑποταγῆς καὶ ὑπακοῆς αὐτοῦ· νέος, ἀλλὰ

23 κῶδ. σεσειρότα.

πολύς τῷ φρονήματι· μικρὸς τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλὰ
μέγας τῷ πνεύματι, οὐ οὐκ ἔστιν ἁμαρτία
ὡς ἐμὲ γινώσκειν μᾶλλον ὑμῶν σαρκός, καθ'
ὅσον οἶόν τε· καὶ τὰ ἔξω δὲ καὶ ὑμῖν διέ-
5 γνωσται πάντα καλὰ καὶ ἐπαίνου ἄξια. Ῥα-
φαήλ ὁ καλός, ὁ εὐγενής ὡς ἀληθῶς τῇ τη-
ρήσει τῆς θεομιμήτου εἰκόνας, τολμῶ καὶ
λέγειν ὁ ἀξίως ὑμῶν υμνος τοῦ πρωτοστάτου
τῶν ἀγγέλων. τοσοῦτον ἐγὼ περὶ τοῦ παιδὸς
10 ἔχω ἤδη τὴν πληροφορίαν, ἔχοιτε δὲ καὶ
αὐτοί· δίκαιον γάρ. ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον
ἐπανέλθωμεν, ὅτι οὕτως καὶ τοιῶσδε μικρὸν
ὑστερον καὶ ἡμεῖς παρελευσόμεθα, τὸ αὐτὸ
ὑπερ ὁρῶμεν ἐν τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν πεισό-
15 μενοι, ἡγουν ἀποθανούμενοι καὶ προτεθη-
σόμενοι καὶ ἐνταφισόμενοι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ
διαρρύησόμενοι καὶ ἀποτεφρωθήσόμενοι.

Ἐπεὶ οὖν τοῦτο πάντως καὶ οὐκ ἔστιν,
ὅς ζήσεται καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον, κατὰ τὸ
20 ἄδόμενον, παρακαλῶ καὶ δέομαι, ὁσίως βιω-
τεύσωμεν, καθαρῶς πολιτευσώμεθα, ἀνερό-
χως καὶ ἀκατακρίτως, ἀμολύντως καὶ ἀρρύ-
πως, οὐ μόνον τὴν σάρκα, ἀλλὰ καὶ τὴν
ψυχὴν ἀγνήν διαφυλάττοντες, τὴν μὲν ἀπὸ
25 παντὸς πτώματος δουλαγωγοῦντες καὶ ὑπο-
τάσσοντες αὐτὴν τῷ πνεύματι (ὡς ἂν μὴ
ἐξαγριαίνετο καὶ κατεπανίστατο διὰ τῆς ἐπ'
ὀμφαλοῦ γαστρὸς κινήσεως, μᾶλλον δὲ κατέλ-
κοιτο καὶ ὑποπιάζοιτο, ἡρεμοῦσα καὶ οὐ σφρι-
30 γῶσα τοῖς ἐξ αὐταρχείας καὶ εὐταξίας μέ-
τροις καὶ σταθμοῖς ἐπὶ βρώσεως καὶ πό-
σεως, ὑπνου καὶ ἀναπαύσεως, χαλινουμένη
τῷ θεῷ φόβῳ ἄριστα), τὴν δὲ ἐκ λογισμῶν
ἀκαθάρτων καὶ ἐννοιῶν τηροῦντες ἀσυνδύα-
35 στον, ὅλην πρὸς θεὸν ἀναπτερουμένην, τὸ
κάλλος ἐκείνου ὁρῶσαν καὶ φανταζομένην,
ὅτι καὶ μόνον αὐτὸ ἐράσμιον καὶ ὠραῖον καὶ
ἀγαπητὸν ὡς ἀληθῶς, τὰ δ' ἄλλα πάντα εἴ-
δωλα ἔρωτος καὶ οὐκ ἔρωτες, φαντασία κάλ-
40 λους καὶ οὐ κάλλος, τῇ προσευχῇ καὶ ταῖς
ψαλμωδαῖς καὶ θείαις μελέταις περιφρου-
ροῦντες αὐτήν, ὅπως ἀμφοτέρωθεν εὐαρε-
στῶμεν τῷ καλῷ νυμφίῳ, Χριστῷ τῷ θεῷ.
καὶ εἰ οὕτως διανύσωμεν τὸν δρόμον, εὖ καὶ

28 κῶδ. ἐπομφαλοῦ. 32 κῶδ. χαλινουμένην.

μακάριον· οὐ γὰρ ἀποθανούμεθα, ἀλλὰ ζή-
σομεν, οὐ διαρρύησόμεθα. εἰ καὶ διαρρύω-
μεθα, ἀλλὰ συστησόμεθα μικρὸν ὑστερον διὰ
τῆς παλιγγενεσίας, ἐπαινεθησόμεθα δὲ παρὰ
τῶν ἐτι ζώντων τὰ εἰκότα, καὶ ψαλοῦσιν 5
ἐφ' ἡμῖν εὐκταῖα τὰ ἐπιτάφια, ἐγκώμια ἡμῖν
συνείροντες καὶ ἀξίους ψαλμοὺς ἐπάδοντες,
τὸ "μακαρία ἡ ὁδός, ἣν πορεύῃ σήμερον,
ὅτι ἡτοιμάσθη σοι τόπος ἀναπαύσεως καὶ
ὑπου χορὸς ὁ τῶν ἀγγέλων". καὶ τὸ "ἐν 10
σκηναῖς δικαίων" καὶ ὅσα ἄλλα ἐπισημίζε-
ται, ἀναμνηστικά τῆς ὑπακοῆς καὶ ταπει-
νώσεως ἡμῶν, τῶν κόπων καὶ τῶν ἀγώνων
ἡμῶν, τῆς ἀγάπης καὶ πίστεως ἡμῶν, ἣν
πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τὸν καθηγούμενον 15
εἰλικρινῶς ἐνεδειξάμεθα, τῆς ὑπομονῆς καὶ
καρτερίας ἡμῶν μέχρις αὐτοῦ θανάτου, ἣν
ἐν τῇ ἀθλητικῇ ἡμῶν ὑποταγῇ ἐφυλαξάμεθα.
καὶ ταῦτα τί πρὸς τὰ μέλλοντα; μικρὰ καὶ
μηδαμινὰ ἀπεικονίσματα καὶ ἰνδάλματα. σκό- 20
πει γάρ μοι ἐκεῖνα, ἃ μέλλομεν ἀπολαύειν
οἱ θεῖως βιοτεύοντες, ἥνικα ὁ θεὸς ἐμφα-
νῶς ἤξει, ἥνικα "προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν
ἄνω καὶ τὴν γῆν, τοῦ διακρίναι τὸν λαὸν
αὐτοῦ", ἥνικα καθίσει κριτήριον φοβερὸν καὶ 25
τῶν πράξεων ἡμῶν αἱ βίβλοι ἀνοιγήσονται,
τῆς ἐκ δεξιῶν παραστάσεως, τῆς ἀγγελικῆς
ἀναρρήσεως, τῆς εὐλογημένης φωνῆς καλού-
σης ἡμᾶς ἐπὶ βασιλείαν οὐρανῶν, ἐπὶ πα-
ραδείσου ἀπολαύειν, ἐπὶ κόλπους Ἀβραάμ, 30
ἐπὶ σκηναῖς ἀγίων καὶ ὁσίων. ἐκεῖ εὐφραν-
θησόμεθα, ἐκεῖ ἀγαλλιασόμεθα, ἐκεῖ ἀπολαύ-
σομεν, "ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ
ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη",
χαρὰν ὑπὲρ χαρὰν, φῶς ὑπὲρ φῶς, ζωὴν 35
ὑπὲρ ζωὴν, δόξαν ὑπὲρ δόξαν, τιμὴν ὑπὲρ
τιμὴν. καὶ τίς εἴπη; τίς λαλήσῃ; τίς ἐννοη-
θῇ τὰ ἀλάλητα καὶ ἀδιανόητα; πρὸς ταῦτα
οὐκ ἐπειχθησόμεθα μᾶλλον καὶ μᾶλλον,
ἀδελφοί μου; οὐκ ὀξυποδήσομεν ἔτι καὶ ἔτι; 40
οὐκ ἐπιδραμούμεθα θερμότερον μᾶλλον πρὸς
ὑπακοήν, πρὸς ταπεινοφροσύνην, πρὸς ἀγνείαν,

2 κῶδ. διαρρύησόμεθα, διαρρύωμέθα. 5 κῶδ. ψαλοῦσιν. 6 κῶδ. ἡμῖν. 8 κῶδ. πορεύει. 11 Ψαλμ. ριζ', 15. 13 κῶδ. ὑμῶν οὕτω καὶ ἐξῆς. 22 κῶδ. βιωτεύοντες. 23/25 Ψαλμ. μθ', 4. 25 κῶδ. καθίσθ. 33/34 Κορινθ. 1, β', 9. 37 κῶδ. εἴπει, λαλήσει, ἐννοηθεῖ.

πρὸς εὐχαρίστησιν, πρὸς προσευχήν, πρὸς ἀγογγυσίαν, πρὸς ὑπομονήν, πρὸς ἐργασίαν, πρὸς εὐθύτητα, πρὸς καθαριότητα, πρὸς πάντα τὰ τελειοῦντα καὶ καταρτίζοντα τὸν ἕσω ἄν-
 5 θρωπον, πρὸς πτωχείαν, πρὸς πένθος, πρὸς κατάνυξιν, πρὸς εὐλάβειαν, πρὸς ὀνειδισμόν, πρὸς χλευασμόν, πρὸς ῥαπισμόν καὶ κολαφισμόν, πρὸς αὐτὸν ὡς εἰπεῖν τὸν σταυρόν, ἵνα σταυρούμενοι ὡς συμπάσχοντες τῷ Χρι-
 10 στῷ καὶ συνδοξασθῶμεν αὐτῷ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι; ἀλλ' ἀτονήσωμεν ἄρα ὅλως, ἢ ἀναπέσωμεν, ἢ ἀχθεσθῶμεν, ἢ ὀλιγωρήσωμεν, ἢ εἴπωμεν "ἀρκεῖ ἕως τοῦδε"; ἢ ξενοπαθήσωμεν ἐπιτιμώμενοι, ἢ γογγύσωμεν,
 15 ἢ ἀπαυθαδειάσωμεν, ἢ μεγαλορρήμονήσωμεν, ἢ ἀνυποτακτῆσωμεν, ἢ τέλεον ἀποῤῥαγησόμεθα; φεῦ, μὴ γένοιτο, ἀλλὰ πάντα οἴσωμεν προθύμως καὶ γενναίως, ὧ ἀδελφοί, συμβουλεύω καὶ δέομαι ὑμῶν. εὖ δὲ ὄντως
 20 ἐφρόνησαν οἱ μακάριοι καὶ τρισμακάριοι μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ, ὅσοι τε καὶ δίκαιοι, καὶ πρό γε τούτων ἀπόστολοι, προφῆται, πατριάρχαι καὶ πᾶς ὅστις οὖν τῶν σωθέντων, κενώσαντες τὰ αἵματα, συγκοπέντες ὑπὲρ Χρι-
 25 στοῦ, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως τηρήσαντες διὰ θλίψεων καὶ ὀδυνῶν, διὰ περιστάσεων καὶ κοπετῶν ὑστερούμενοι, ὡς γεγραπται, θλιβόμενοι, οἳ μὲν γὰρ δι' αἷματος, οἳ δὲ διὰ βίου, ἐπέτυχον τῶν ἐπαγγελ-
 30 λιῶν. τί οὖν λείπει καὶ ἡμᾶς, τὰ αὐτὰ παθόντας, τὰ ἐκείνοις ὅμοια συναπολαῦσαι; οὐδέν, ἢ μόνον τὸ θελῆσαι· ἐθελήσαμεν δὲ ἤδη διὰ τῆς προλαβούσης ἀποταγῆς ἡμῶν, διὰ τῆς ἐκ κόσμου ἀναχωρήσεως, τῆς ἐν-
 35 ταῦθα ἕως τοῦ παρόντος κακουχίας καὶ ταλαιπωρίας, ὑπομονῆς καὶ καρτερίας ἐν τῇ ὑποταγῇ. ἔτι μικρὸν θελήσωμεν καὶ μακάριοι ἔσμεν, καὶ μακαρισθῶμεθα ἐξίσου τοῖς ἁγίοις καὶ τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν ἀπολαύσο-
 40 μεν χάριτι καὶ φιλανθρωπείᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ τῷ πατρὶ δόξα, κράτος, τιμὴ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

27/28 'Εβρ. ια', 37. 39 κῶδ. ἀπολαύσωμεν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ἑτ'.

"Ὅτι τοῖς ὅπλοις τῆς ἀρετῆς ἑαυτοὺς περιβράζαντες εὐχερῶς ἀντιπαραταττόμεθα τὸν πικρὸν καὶ ἀσσύριον νοῦν διάβολον, καταβάλλοντες αὐτοῦ τὰς ποικίλας καὶ πολυ-
 5 τρόπους μηχανάς.

Ἀδελφοί καὶ πατέρες, καὶ κυβερνήτης τοὺς συμπλωτῆρας καὶ στρατηγὸς τοὺς συστρατιώτας προσφθέγγεται καὶ προθυμοποιεῖται, ὁ μὲν πρὸς τὴν δυσκολίαν τῶν ἀνέμων
 10 καὶ τὴν ἐπανάστασιν τῶν κυμάτων, ὁ δὲ πρὸς τὴν τῶν ἐναντίων παράστασιν καὶ τὴν συμβολικὴν τοῦ πολέμου πεῖραν, διεγείροντες ἑκάτεροι ἀμφοτέρους, εὐθαρσασιοῦντες πρὸς τὰ περιεστώμενα. καὶ γὰρ τοῖνον ὁ ταπει-
 15 νὸς καὶ ἐλάχιστος τὸ αὐτὸ ποιούμενος πρὸς ὑμᾶς τοὺς στρατιώτας τοῦ Χριστοῦ παρακαλῶ καὶ ἐκδυσωπῶ, στήναι γενναίως πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου, "ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη", ὡς ὁ λόγος, "πρὸς αἷμα καὶ
 20 σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς καὶ ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου", πρὸς τὸν πικρὸν καὶ πολέμιον καὶ ἀσσύριον νοῦν διάβολον, πρὸς τὸν ἀρχέκακον καὶ σχολιὸν ὄφιν
 25 ἐκείνον, ὃς εὐθὺς κατ' ἀρχὰς τῆς κοσμοποιίας ἐν Παραδείσῳ εἰσδύσας κατὰ τοῦ προπάτορος ἡμῶν Ἀδὰμ ἐκινήθη, καὶ τοῦτον δελεάσας τῇ γεύσει τῆς παρακοῆς τῆς ἀθανάτου τρυφῆς ἐξωστράκισεν, οἵκτιστον καὶ τα-
 30 λαίπωρον βίον παρασχόμενος αὐτῷ τὴν ἐνταῦθα διατριβήν. αὐτὸς οὖν κατὰ γενεὰν καὶ γενεὰν ἐμπορευόμενος καὶ συμπλεκόμενος τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων οἷα καὶ ἡλίκα ἐξετέλεσεν καὶ ἐκτελεῖ, ἴσμεν ἅπαντες ἀναγινώ-
 35 σκοντες τὰς Γραφάς. αὐτός ἐστι καὶ νῦν, ἀδελφοί μου, ὁ ἐφεδρεύων ἡμῖν, ὁ συρίζων καὶ ἔρπων, ὁ σαίνων καὶ κολακεύων, ὁ ὑποδύμενος τὰ ποικίλα καὶ πολύτροπα πρό-
 40 σωπα τῆς ἀπάτης καὶ λανθανόντως εἰσερχό-
 40 μενος καὶ ἐκπορευόμενος καὶ θηρεύων ψυχὰς τὰς ἀστηρίκτους. πολλῆς οὖν πρὸς τοῦ-

3 κῶδ. ἀσσύριον" οὕτω καὶ κατόπιν. 4 κῶδ. ποικί-
 λους. 19/23 'Εφεσ. ς', 12.

τον νήψεως λοιπόν, πολλῆς ἀγρυπνίας, πολλῆς ἐπισκέψεως καὶ ἐπιμελείας, ἵνα μὴ βάλλῃ καὶ τιτρώσκη, ἀλλ' ἵνα γινώσκηται οἷός ἐστι τοῖς νοήμασι καὶ τοῖς δελεάμασι, καὶ πρὸς 5 τοῦτοις τὰ τρόπαια ἰστώντες τῆς εὐσεβείας πολεμοῦμεν καὶ ἀποτρεπόμεθα αὐτόν, μὴ κατοκνοῦντες μὴδὲ καταβράθυμοῦντες, ὅσα- κίς ἂν καὶ ὑποπίπτωμεν, ὑπὸ τὸ πταιστὸν τυγχάνοντες· ἀλλ' ὥσπερ ἐκεῖνος οὐκ ἐνδί- 10 ὧσιν, οὐδ' ἀποκάμνει ἀποτυχὼν τῆς ἀπω- λείας ἡμῶν, ἐὰν καὶ πλειστάκις τῆς ἡμέρας ἐπιδράμῃ, ὁ αὐτὸς δέ ἐστιν ὡς μὴδ' ἀρξά- μενος, ἐπεμβαίνων αὐθις καὶ δριμύτερον ἴσως συμπαραλαμβάνων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἕτερα 15 πνεύματα τῆς πονηρίας, οὕτω παρακαλῶ καὶ ἡμεῖς μὴδαμῶς ἀποστῶμεν, μὴδ' ἀναπέσω- μεν τῇ ῥάθυμίᾳ ἐν ταῖς καθ' ἑκάστην ἡμέ- ραν καὶ ὥραν ἐλλείψεσι, κἂν πολὺ τὸ ἐπι- μελὲς ἐνδείκνυμεθα, ἀλλ' εἰς ἀεὶ κατὰ τὸ 20 ἴσον ἐκεῖνῳ ἀναφέρωμεν καὶ τὸ πρόθυμον καὶ τὸ διεγερτικόν, τὸ εὐμετάμελον καὶ ὑπαρ- κτικόν, τὸ ἀνανεωτικόν καὶ ἀνατατικόν, ὡς ἂν ἀντιρρόπου οὔσης τῆς πρὸς τὸν ἐναντίον δυνάμεως ἡμῶν ὁρᾷ θεὸς καὶ εὐφραίνεται. 25 ἐπικουροῦσιν ἡμῖν θεοκινήτως. οἱ ἄγγελοι· οὐ γὰρ ἐφθάσαμεν, ἀδελφοί μου, εἰς τὸ μέ- τρον τῆς ἀπαθείας, ἥτουν ἀπολεμησίας, ἵν' ἡσυχάζῃ ὁ νοῦς ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτοὺς πά- λης· τοῦτο γὰρ ἤδη τοῖς πολλοῖς ἄθλοις καὶ 30 ἰδρῶσι καὶ ἀγῶσι σὺν τῇ θείᾳ χάριτι ἀπε- κληρώσαντο καὶ ἀποκληροῦνται οἱ ἀποκλη- ρωσάμενοι· ἡμῖν δ', οἷς τὸ ἐμπαθὲς ἔτι ἐπι- κρατεῖ, χρεῖα τοῦ μὴ κατολιγωρεῖν τοῦ ἀγῶ- νος καὶ τῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν τε καὶ 35 ὥραν μεταποιήσεως καὶ οἷον ἀρχοποιήσεως τῶν βελτιόνων. καὶ τοῦτο τῶν ἀγωνιζομένων, καὶ οὗτος τῶν ἀθλούντων ὁ στέφανος, καὶ ἄγιον μὲν τὸ ἐν ὁροῖς φθάσαι τῆς ἀπαθείας, μακάριον δὲ καὶ τὸ δεύτερον, τὸ μὴ ἥττη- 40 θῆναι ἐν τοῖς πολέμοις, ἀλλ' ἐν τῷ αἰεὶ δια- νίστασθαι οὕτω φθασθῆναι καὶ τελειοποιη- θῆναι· τοῦ μαρτυρίου γὰρ καὶ οὗτος ἀπολή- φεται τὸ στέφος, ἐπειδὴ οὐδεὶς στρατιώτης

15 πνεύματα τῆς πονηρίας] προβλ. Ἐφεσ. σ', 12. 22 κῶδ. ἀνατατικόν.

οἵκαδε ἐκ τοῦ πολέμου ἀναστρέφων καὶ τῷ βασιλεῖ ἐπιδεικνύων τὰ ἐκ τῶν βελῶν στίγ- ματα, τὰς ὠτειλάς τε καὶ τὰ τραύματα, καταισχύνεται ἢ κατακρίνεται, τούναντίον δὲ ἐπαινέται καὶ εἰσοικίζεται καὶ δωροφορεῖται 5 καὶ στεφανηφορῶν πορεύεται.

Ἀγωνισώμεθα τοίνυν λοιπὸν ὡς στρατιῶ- ται Χριστοῦ, καὶ τὸν καιρὸν μὴ ἄλλο τι ἡγήσώμεθα, ἢ καιρὸν συμβολῆς ἐχθρῶν, τόξων καὶ βελῶν ἐπαναστάσεις, ὅτι "πολλοὶ 10 οἱ πολεμοῦντες ἡμᾶς ἀπὸ ὕψους", καθὼς γέ- γραπται, ὅλην τὴν ἡμέραν παρατάσσοντες πολέμους, παγίδα ἰστώντες, ἐνεδρεύοντες, ὀρύσσοντες βόθρον, μυρία μηχανώμενοι, ἀπλή- ρωτα διατιθέμενοι καὶ ὑποκρινόμενοι. τίς οὖν 15 αὐτοὺς φύγη; τίς διαδράσει; τίς οὐ προσκό- φει τὸν πόδα; τίς οὐ περισχεθήσεται τοῖς σχοινίοις αὐτῶν, ταῖς παγίσιν, ταῖς ἐπιβου- λαῖς, τοῖς ὀλέθροις; τίς ἄλλος ἢ, καθὼς τῷ μεγάλῳ Ἀντωνίῳ ἀπεκαλύφθη, ἢ ταπεινο· 20 φροσύνη, ἢ σύζυγος ὑπακοή, ἢ ἄσκητος προ- σευχή, ἢ τοῦ ἔργου προθυμία, ἢ ἀναντί- λογος εὐπειθία, ἢ ἀγόγγυστος εὐκίνησία, ἢ ἔπειξις τοῦ ἀνυστάκτου λογισμοῦ, πρὸς ἀποτροπὴν τῶν αἰσχυρῶν ἐννοιῶν, πρὸς εἰς- 25 δοχὴν τῶν ἀγαθῶν θεωρημάτων, ἢ κατε- γρήγορσις ὕπνου, εὐχῆς, ψαλμωδίας, ἀγρυ- πνίας, γονυκλησίας· ἐργασία καὶ σπουδὴ ἢ πρὸς τούτων καὶ μετὰ τούτων ἐξαγόρευσις τῶν κρυπτῶν, φυγὴ παρρήσίας, συμμετρία 30 λόγου· τούτοις γὰρ καὶ τοῖς τοιοῦτοις ἡσφά- λισται ὁ ἔνδον ἡμῶν ἄνθρωπος, ἀποτρέπεται ὁ δι' ἐναντίας μὴδὲν ἰσχύων καθ' ἡμῶν. τοι- γαροῦν, τέκνα καὶ ἀδελφοί, πρόσσχωμεν, μὴ διαβιβάσωμεν τὰς ἡμέρας ἡμῶν ἀκερδῶς. 35 ἥδη ἢ ἡμέρα παρῆλθεν αὕτη καὶ ποῦ ποτε αὐτὴν ἔτι ὀφόμεθα καὶ τὸ ἔργον, ὃ εἰργα- σάμεθα, ἀπογέγραπται; καὶ εἰ μὲν καλόν, εὖγε· εἰδ' οὐχ οὕτως, ἀβάλε. φυλαττώμεθα οὖν τὰς αἰσθήσεις ἀσύλους, κάτω νενευκότες 40 ὡς τὰ πολλά. ὁ ὀφθαλμὸς ἔστω σύννους, μὴ διαχεόμενος, μὴδὲ περιελκόμενος ὥδε κά- κεισε· οὐ γὰρ ἐστιν ὁρᾶν ἐν ὀφθαλμῷ· βλέ- πειν ἔστιν ἐν ψυχῇ· εἰκονίζει γὰρ ταύτην ὁ

11 προβλ. Ψαλμ. νε', 3.

ἔξω ἄνθρωπος· τὸ πρόσωπον μήτε σκυθρω-
πόν, μήτε διακεχυμένον, ἀλλ' οἷον εὐκρα-
τόν τε καὶ ἡμερον, τῇ κατηφείᾳ τὰ πολλὰ
λαμπρυνόμενον, ἐκ δακρύων καὶ κατανύξεως
5 ἐπιλαμπόμενον· τὸ βᾶδισμα ὑμῶν ταπεινὸν
καὶ ἀνέκπληκτον, μὴ σοβαρευόμενον διὰ τῆς
ἀνατάσεως τῶν ὤμων καὶ τῆς συνδήσεως
τῶν ὀφρῶν, τῆς τε στρεπτικῆς βηματίσεως
καὶ τῆς σεισματικῆς ἀνατινάξεως· ἡ λαλιά
10 ὡσαύτως κεχαριτωμένη ἐν συμμετρίᾳ τοῦ
λόγου καὶ ἐν συντονίᾳ τῆς φωνῆς, καὶ ἐν
καταστάσει τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν λοιπῶν
μελῶν· οὐχὶ ἐν ἀνοιξεί μυκτηρῶν, οὐδ' ἐν
κινήσει χειρῶν καὶ συστροφῇ προσώπου·
15 ἄρτιος γάρ ἐστιν ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος κατὰ
πάντα, ὄργανόν τι ὢν καὶ ὑπὸ τοῦ ἐνοικοῦν-
τος αὐτῷ πνεύματος κινούμενον καὶ πρὸς
τὸ λέγειν, καὶ πρὸς τὸ ὁρᾶν, καὶ πρὸς τὸ
ἐσθίειν, καὶ πρὸς τὸ πίνειν· μηδὲ γὰρ ὥδε
20 λυσσῶδῶς ὄλον τὸν νοῦν εἰς τὸ βρῶμα ἐνι-
λυσπῶντες, ἀλλ' ἐν ἀκροάσει τῆς προσοχῆς
τῶν ἀναγνωσμάτων, ἣ καὶ εὐσεβοῦς ἐννοίας
τοὺς δαγμοὺς ἡμῶν ποιούμεθα· μὴ πεντα-
δακτυλοῦντες, μηδ' ἐπαλλήλως μηδὲ γοργῶς
25 αἶροντες καὶ φέροντες ἐν τῷ στόματι, μηδὲ
ὑπερμεγέθη τὰ δαγμεῖα λαμβάνοντες· ἀλλὰ
κἂν ἐκ καμάτου τις εἴη, κἂν ἐκ κόπου τοῦ
τυχόντος, αἰρέτω μὲν τὰ μείζονα τυχόν πρὸς
τὸν ἔτερον, τοσοῦτον δ' ὅσον καθήκει, ἵνα
30 μὴ αἰσχύνην ἑαυτῷ ἐνεργάζηται διὰ τῆς
ἀσχήμου ἐσθιάσεως· πάντα γὰρ εὐσχημόνως
διδασκόμεθα καὶ κατὰ τάξιν ποιεῖν. οὕτως
δέον παρατηρεῖσθαι ταῦτα, ὥσπερ καὶ ἐν ἐν-
δόμασι καὶ ἐν ὑποδήμασι· μὴ παραχρᾶσθαι,
35 μηδ' ὡς ἀλλοτρίων καταφρονεῖν, ἀλλ' ὡς
δεσποτικοῖς προσέχειν. καὶ περὶ πάντα ἔστω
κύριος ὁ θεὸς μεθ' ὑμῶν, ἵνα μὴ εἰς μα-
κρὸν ἐκτείνωμεν τὴν κατήχησιν, εὐλογῶν καὶ
κατευσδῶν καὶ συνετίζων ὑμᾶς εἰς ἀνάληψιν
40 τῶν ἀγαθῶν ἐπιτηδευμάτων, εἰς διόρθωσιν
τῶν ἐσφαλμένων, εἰς καταρτισμὸν τῶν ἐγκε-
κριμένων, εἰς πᾶσαν εὐστάθειαν καὶ ἀγαθο-
σύνην, πληρῶν καὶ ἀποπληρῶν ὑμᾶς τῶν

θεῶν αὐτοῦ δωρημάτων, ὅτι αὐτῷ πρέπει
πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ
ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΞΖ'.

Περὶ προκοπῆς τοῦ σεμνοῦ ἡμῶν βίου 5
καὶ τοῦ θερμῶς διεγείρεσθαι πρὸς τὰς δια-
κονίας, ὡς τῷ θεῷ ἀναγερομένης τῆς ἐργα-
σίας, καὶ τοῦ μὴ δουλικῶς ἐνάγειν τὴν ἀδελ-
φότητα, ἀλλ' ἀδελφικῶς.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, τῆς κατηχήσεως 10
ἤδη κατὰ τὸ ἔθος γινομένης, ἴσως ἔστι τι-
νὰς ὑπολαμβάνειν καὶ λέγειν, ὅτι ἴσον ἐστὶ
τὸ κατηχεῖσθαι ἡμᾶς τοῦ μὴ κατηχεῖσθαι,
διὰ τὸ κατηχουμένους μηδὲν προβαίνειν
εἰς τι χρησιμώτερον τοὺς ἀκούοντας. ἀλλ' 15
οὐχ οὕτως ἔχει· πρὸς μὲν γὰρ τὸ ἀκρότατον
ἀρετῆς, εἰ τοῦτο ἀποσκοπήσειέ τις, εὐρήσει
πάντως οὐ ψευδῶς τὸ λεγόμενον, ἐπειδὴ ὅσον
τις δοκεῖ προκόπτειν ἐν τῷ ἀγαθῷ, τοσοῦτον
ἐπαισιθάνεται ἀπολιμπάνεσθαι τοῦ τελείου· 20
φύσις γὰρ τοιαύτη τῆς ἀρετῆς, πρὸς δὲ τὴν
ἀλήθειαν ἐπιδίδωσιν ἕκαστος χάριτι Χριστοῦ
εἰς τὸ βελτιώτερον, καὶ ἐπαύξει ἐν ταῖς ἀγα-
θαῖς ἐργασίαις. πῶς γὰρ ἂν καὶ μὴ ἐπι-
δώσειεν ψυχὴν, ὡς οἷον φυτὸν τι ἀρδευομένην 25
καὶ κατασκαπτομένην ταῖς συνεχέσιν ὑπομνή-
σεσιν; ἐπεὶ "καὶ ῥάνις ἐνδεδεχυῖσα κοιλαίνει
πέτρην", κατὰ τὸν παροιμιώδη λόγον, ὥσπερ
καὶ "ὁμιλίας κακαὶ φθειροῦσιν ἤδη χρηστά",
κατὰ τὸν ἀπόστολον. ἐπιλογισώμεθα δὲ πα- 30
ρακαλῶ, ὅτι εἰ τῆς κατηχήσεως γινομένης
ἐνισταμένην ἐν ἡμῖν ὀρῶμεν τὴν κακίαν,
πόσῳ γε μᾶλλον, εἰ μὴ λόγος ἐλαλεῖτο καὶ
ὑπόμνησις ἐζητεῖτο καὶ ἀνεκαλύπτετο ταῦτα
οὕτως καὶ ἐτέρως; ἀναγκαῖα οὖν ἡ κατή- 35
χησις καὶ λυσιτελοῦσα τὰ κράτιστα, πατριος
γὰρ ἐστὶ καὶ πᾶν τὸ ἀρχαιότητι διαφέρον
αἰδέσιμον. ὠφελον δὲ τοιαῦτά με παραινεῖν
ὑμᾶς, ὡς ἔχειν δύναμιν ἐλκύσαι πάντας εἰς
ἀγάπην θεοῦ, εἰς ὁμόνοιαν εἰρηνικὴν, εἰς 40
εὐταξίαν θεοπρεπῆ, εἰς πᾶσαν ἀγαθὴν ἐπι-

2 κῶδ. διακεχυμένον. 21 κῶδ. ἐνιλύσποντες.

27 Corpus paroem. II, σ. 632. 29 Κορινθ. 1,
ιε', 33.

τῆδευσιν. ἐγὼ δ' ὁρῶ ἑμαυτόν, ἀδελφοί μου, ἀπολιμπανόμενον τοῦ κατ' ἀξίαν, καὶ λόγου καὶ βίου, καὶ λυποῦμαι καὶ ἀσχάλλω καὶ ἀγωνιῶ καὶ ἀδημονῶ, καὶ σφαδάζει μου
 5 ἡ ψυχὴ κάμνουσα τόνῳ, πῶς καὶ ἡλίκως εὐρεθῶ ὑμῖν χρήσιμος ἀμφοτέρωθεν. ἀλλ' εἰ καὶ ἀπολιμπάνομαι, αὐτοί, δέομαι, μηδὲ ὅλως ὑπονοστήσητε, μηδὲ εἰς τὸ κατόπιν ἔλθοιτε, προβαίνοιτε δ' αἰεὶ καὶ προκόπτοιτε· καὶ ἀνα-
 10 βάσεις ἀγαθὰς ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν διατίθεσθε, ἐκ δόξης εἰς δόξαν ἀρετῆς μετερχόμενοι· καὶ ἀναθεωροῦντες τοὺς βίους τῶν ἁγίων μιμεῖσθε τοὺς αὐτῶν τρόπους· πῶς γὰρ ἐκεῖνοι βεβιώκασιν καὶ πῶς εὐηρεστήκεισαν
 15 τῷ κυρίῳ; ἀλλ' ἢ διὰ ταπεινοφροσύνης καὶ ὑπακοῆς, ὑποταγῆς καὶ εὐπειθείας, ὑπομονῆς καὶ καρτερίας, φέροντες καὶ ἔλκοντες τοὺς πόνους καὶ ἰδρώτας τοὺς ἀσκητικούς, κατ' ἐγκράτειαν βρώματος καὶ πόματος, κατ' ὑπο-
 20 μονὴν ἐργοχείρου εὐτονίας· εἴτα τὴν εἰς ἀλλήλους ἀγάπην ἀσπαζόμενοι, ἀποδιδράσκοντες φθόνου, ἔριδος, μίσους, ζήλου, προσπαθείας τῶν ἰδίων, ἐγκρατεῦμενοι ῥημάτων ἀργῶν, συντυχῶν ἀνωφελῶν, στρήνων καὶ
 25 γελώτων καὶ τῶν ἄλλων ὀλεθρίων παθῶν. ζηλωταὶ τοίνυν αὐτῶν, εἴπερ καὶ τῆς μερίδος ἐφιέμεθα τούτων γενέσθαι, ἀδελφοί τιμιώτατοι, καὶ μηδαμῶς ἐκλύεσθαι ταῖς ἀτο-
 30 νίαις, μηδὲ σαυροῦσθαι ταῖς ὀλιγοψυχίαις, ἀλλὰ πυρὸς θερμότερον τὸ κατ' ἡμέραν διεγείρεσθαι εἰς τὰς προσοῦσας ἡμῖν ἐργασίας, πνευματικὰς τε λέγω λειτουργίας καὶ σωμα-
 35 τικὰς διακονίας, τὸ δ' ὅλον εἰπεῖν, ἐπὶ παντὸς θεϊκᾶς. Βλέπετε λοιπὸν οἳ ἐστέ, ἐν αἷς κατειλημμένοι ὑπάρχετε, ὅτι οὐκ ἐμοί, ἀλλὰ θεῷ ἀναπέμπεται ὑμῶν ἡ ἐργασία. βλέπε ὁ κατὰ
 τὸ κελλάριον, πῶς ἀόκνως ἐπιστήκεις τῇ διακονίᾳ, διανέμων ἐκάστῳ τὰ πρὸς χρεῖαν
 40 ἀπροσπαθῶς καὶ ἀπροσκλητῶς. βλέπε ὁ κατὰ τὸ ἀριστητήριον, πῶς ἀσφαλῶς διατίθεσαι τὰς τραπέζας, μή τι σφαλερὸν καὶ κρύφιον ἐν ὑμῖν γίνεται ἀτόπημα, ὅτι οὐ κέχυρπται τῷ

παντεφόρῳ βλέμματι τοῦ θεοῦ, εἰ καὶ λανθάνειν οἴεται τις ἄνθρωπον. βλέπε ὁ κατὰ τὸ ἐψητήριον, πῶς τὰ ἐδέσματα τῶν ἀδελφῶν ἐφεῖς καὶ ἀπαρτίζεις, μή τι κατ' ἀμέλειαν ὥς τὰ ὀφείλοντα ἡδέα γενέσθαι ἀνή-
 5 δεα ἀπεργαζόμενος διὰ ῥαθυμίας καὶ καταφρονήσεως. βλέπε ὁ κατὰ τὸ βεστιάριον ἐπιστάμενος, ὅτι καὶ μᾶλλον ἡ διακονία ἐπί-
 πονος πρὸς τὰς ἐβδομαρησίους ὑπαλλαγὰς· μή ὅως ὕπνον ταῖς ὀφθαλμοῖς σου, μηδὲ 10 τοῖς βλεφάροις σου νυσταγμόν, ἕως οὗ εὐροις τὸ δέον προσαρμόζειν ἐκάστῳ, στεργόντων ὑμῶν πάλιν τῶν λαμβανόντων καὶ ἀρκουμένων τῇ παροχῇ τοῦ δεδομένου, καὶ ὅποιον ἂν εἴῃ εὐτελές καὶ διεφθώγος καὶ 15 ῥυπῶδες, ἔχοντος ἐκείνου μὲν τὸ κρίμα τῆς ἐπιδόσεως, σοῦ δὲ ἐξανύοντος τὸν τῆς ἀθλήσεως μισθὸν ὥς κατ' ὀφθαλμῶν τοῦ κυρίου. πρὸς τὰς ἄλλας διακονίας (τὴν τοῦ σκυτείου καὶ μεμβραναρίου, τὴν τοῦ κανισκαρίου καὶ 20 ὑφανταρίου, τὴν τοῦ χαλκείου καὶ βυρσείου, τὴν τοῦ κηπουροῦ καὶ τεκτοναρίου, τὴν τοῦ ἀλιέως καὶ κανδηλαρίου, τὴν τοῦ μάγκιπός τε καὶ εἴ τινος ἄλλου) οἱ προέχοντες ὥς ἐν
 25 προσώπῳ κυρίου οὕτως παρίστασθε, οὕτως ἐργάζεσθε, οὕτως ἄγοιτε τοὺς μετ' ὑμᾶς, καὶ μάλιστα οἱ τοῦ ἀμπελῶνος ἐργάται· μή δουλοπρεπῶς, μηδὲ μισθοπρεπῶς, ἀλλ' υἱικῶς καὶ ἀδελφικῶς ἐξερχόμενοι καὶ ἐργαζόμενοι, τινὲ μὲν καιρῷ ἀναπαυόμενοι, ἡνίκα πάρε-
 30 στιν ὁ τοιοῦτος, αὐτῶν δὲ διανιστάμενοι καὶ προθύμως τὸ διὰ χεῖρας ἔχοντες ἐργαλεῖον, ὥς ἁγιάζεσθαι ὑμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα· μηδεὶς προφασιζόμενος προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις, μηδὲ ψευδολογεῖτω ὥς πρὸς τὰ 35 ἐλαφρότερα ἔργα μεταβιβάζεσθαι διὰ ἀδυναμίας· εἰ μὲν γὰρ ἀληθές, ἐπιγνωσθήσεται παρὰ τῶν ἐπιστημόνων τὰ τοιαῦτα ἐπιτηρούντων· εἰ δὲ χάριν ἑτεροδρησικίας καὶ ὀλιγοψυχίας, μή ὑποκρινέσθω τὴν ἁμαρτίαν, 40 ὅτι οὐκ εἰς ἀγαθὸν τάχα ἐνεχθήσεται ἡ τοιαύτη σκαιωρία. χρή δὲ ἕκαστον τὰ ταπεινὰ καὶ

βαρύτερα ἐκλέγεσθαι, τὸ ὅσον δὲ ἐφ' ἑαυτῷ
καὶ μὴ τὰ ἐναντία, εἴ περ ζητεῖ γενέσθαι
θεοῦ ἐργάτης. τοῦτο δὲ λέγω οὐχ ἵνα τὰ
παρὰ τὴν δύναμιν τις πράσσοι, ἀλλ' ἵνα μὴ
5 ψευδηγορίας εἶδος καὶ τρόπος ἐπιφαίνεται
μεταξὺ ὑμῶν (ἐντεῦθεν γὰρ αἱ ταραχαὶ καὶ
αἱ ἀκαταστασίαι καὶ αἱ τῶν ἔργων ἀσυμ-
φθασίαι), ἀλλ' ἵνα τὰ πάντα καθαρῶς καὶ
ἀδελφικῶς ἐκτελήτε, μιᾶς οὔσης ἐπὶ πάντων
10 καὶ κοινῆς καὶ τῆς ζημίας τῶν κακῶν,
καὶ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἀγαθῶν, καὶ τῆς
τῶν πνευματικῶν ἔργων ἐπαυξήσεως, καὶ
τῆς τῶν σωματικῶν ἔργων ἀπαρτίσεως· καὶ
εἰ οὕτω φρονῶμεν καὶ ἐν ἀλλήλοις περιχω-
15 ρῶμεν ἀγαπητικῶς καὶ ἀδελφικῶς, ὥς ἐν
μιᾷ ψυχῇ οἱ πάντες, οὐδὲν συμβήσεται κατὰ
τὸ ἐλλιπές, ἀλλ' εὐθυπορήσομεν ἡμέραν ἐξ
ἡμέρας ἀμείβοντες τὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν χρό-
νον, καὶ φθάζοντες εἰς τὸ τῆς μεταστάσεως
20 στάδιον· ἐν ᾧ καταξιώσειεν ἡμᾶς ὁ ἀγαθὸς
θεὸς ἡμῶν τῶν ἀφθάρτων καὶ αἰώνιων αὐτοῦ
ἀγαθῶν, ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ
καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

25

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΓΗ'.

Διδασκαλία παραινετική περὶ τοῦ διατη-
ρῆσαι τὴν ἀθλητικὴν ἡμῶν ὑποταγὴν ἄψευ-
στον καὶ ἀνόθευτον, ἣν ὡμολογήσαμεν ἐνώ-
πιον θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

30 Ἀδελφοί καὶ πατέρες καὶ τέκνα, τί δι-
δάσκει ἡμᾶς ὁ θεὸς ἀπόστολος; τί παραινεῖ
λέγων "ἰδοὺ καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ ἡμέρα
σωτηρίας; ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκό-
τους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός·
35 ὥς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν".
ὥς ἀγαθὸς τοίνυν πατήρ καὶ διδάσκαλος διε-
γείρει ἡμῶν τὸ ῥάθυμον, τὸν τῆς ψυχῆς
νυσταγμὸν ἀποτινάσσων ἐκ τῶν νοητῶν ἡμῶν
ὀφθαλμῶν· καταρτίζει ἡμῶν τὰ κατὰ θεὸν
40 διαβήματα, ἐμβιβάζων ἡμᾶς εἰς τὴν τρίβον
τῆς ἀγαθοεργίας. ὑπακούσωμεν τοιγαροῦν τῆς

13 κωδ. ἀπαρτίσεως. 32 Κορινθ. 2, σ', 2. 33/35
Ῥωμ. ιγ', 12, 13.

θείας διδασκαλίας· διαναστῶμεν προθύμως·
ἐκνήψωμεν ἔτι καὶ ἔτι· βαδίσωμεν προθυ-
μότερον, ὅτι ἤδη ἡ ἡμέρα κέκληκε τῆς ἐκά-
στου ἡμῶν ζωῆς, καθὼς ὁρῶμεν τοὺς ἀδελ- 5
φούς ἡμῶν προαρπαζομένους καὶ τὸ ὀλιγο-
στὸν διάστημα τοῦ βίου ἡμῶν ἐν ἐκάστη
ἡλικίᾳ ἐνθεωρούμενον· ἀρπάζονται γὰρ οὐ
μόνον πρεσβύτες, μεσηλικιοῦντές τε καὶ νεά-
ζοντες, ἀλλὰ καὶ παῖδες καὶ βρέφη. καὶ εἰ
μέν, ἕως ἔτι ὁ καιρὸς ἐνδοίῃ καὶ τῆς ζωῆς 10
ἡμῶν λείποιτο χρόνος, σπουδάσωμεν καὶ ἀγω-
νισώμεθα, εὖ ἂν ἔχοι· ζησόμεθα γὰρ εἰς
αἰῶνας καὶ ἀπολαύσομεν χαρᾶς ἀνεκλαλήτου·
εἰ δ' ἀπαρασκευάστοις τῶν ἀγαθῶν ἔργων
καὶ ἀνετοιμοῖς τοῦ κατὰ ψυχὴν εὐτρεπισμοῦ 15
ἐπισταίῃ ἡμῖν τὸ πέρας τοῦ παρόντος βίου
καὶ ἐπιδύοι ἡμῖν ὁ τῆς ζωῆς ἥλιος, οὐαὶ ἐπὶ
οὐαὶ ὄντως, καὶ σκότος ἐπὶ σκότῳ, καὶ ἀγ-
γελία πονηρὰ ἐπ' ἀγγελίαν πονηροτέραν. καὶ
τίς ἐξαίρήσεται ἡμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ 20
δράκοντος, ἢ τίς ἔσται ἄνεσις ἡμῖν χολαζο-
μένοις ὑπὲρ τῆς ἀπροσεξίας, ἐν ᾗ κακῶς
τὸν παραυτίκα βίον μετηλλαξάμεθα; λοιπὸν
"ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖτω, ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖτω",
καθὼς γέγραπται. πρὸς τοὺς ἀποδράσαντας 25
ὁ λόγος, μᾶλλον δὲ προσευχτέον ὑπὲρ αὐ-
τῶν καὶ ἀνακλητέον· οὐ γάρ τοι θέλει ὁ θεὸς
τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὥς τὸ ἐπιστρέ-
ψαι καὶ ζῆν αὐτόν. ὑμεῖς δὲ χάριτι Χριστοῦ,
οἱ ἐν τῇ ἀθλητικῇ ὑμῶν ὑποταγῇ ὑπομε- 30
μενηκότες καὶ ἀδιαψεύστους ὑμῶν τὰς ὁμο-
λογίας καὶ συνθήκας διαφυλάξαντες ἐνώπιον
θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, χαίρετε καὶ εὐφραί-
νεσθε, ὅτι πολὺς ὁ μισθὸς ὑμῶν ἐν οὐρανοῖς
ἀποθησαυρίζεται, εἴπερ προσέχετε καὶ ἐμ- 35
μένετε, ἀκούοιτε καὶ πράττοιτε, τηρεῖτε καὶ
φυλάσσετε πάντα τὰ διατεταγμένα ὑμῖν ἐν
κυρίῳ καὶ πρὸς τῆς ἡμῶν ταπεινώσεως ὑπο-
μιμνησκόμενα· οὐ γὰρ ὀφείλουσιν οἱ τινὸς
δεσπότης πιστοὶ θεράποντες ταῖς ἐπὶ τινῶν 40
ὁμοδούλων ἀθετήσεσι πτοεῖσθαι καὶ παρα-
σαλεύεσθαι τοῦ δέοντος, τὸνναντίον δὲ καὶ
προσεκτικώτεροι καὶ φιλοδεσποτώτεροι καὶ

5 κωδ. ὀλιγιστὸν. 12 κωδ. ζησώμεθα. 17 κωδ.
ἐπιδύ. 24 Ἑσαίου κα', 2. 27/29 Ἰεζεκιήλ λγ', 11.

*

στερεώτεροι τῷ φόβῳ καθίστασθαι, ὥσπερ οὐδὲ πιστοὶ στρατιῶται κατολιγωρεῖν ἐκ τῆς βασιλικῆς παραστάσεώς τε καὶ δουλείας, ἐσθ' ὅτε τῶν τινῶν συστρατιωτῶν κακοβουλίαις 5 φατρίαις τε καὶ ἀθετητικαῖς συσκευαῖς εἰσβληθέντων. εἰ δ' ἐπὶ τῶν κάτω καὶ λυομένων ταῦτα, τί ἐπὶ τοῦ μεγάλου καὶ πρώτου καὶ μόνου καὶ ἀληθινοῦ δεσπότης τε καὶ βασιλέως τῶν βασιλέων; ἐκείνῳ γὰρ ἐστρατεύ- 10 θητε, τέκνα καὶ ἀδελφοί, καὶ ὑπ' ἐκείνῳ τάττεσθε, καὶ αὐτῷ δουλεύετε νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ ὁ ἀθετῶν εἰς αὐτὸν ἀθετεῖ, καὶ ὁ ἀνομῶν εἰς αὐτὸν ἀνομεῖ, εἴπερ μὴ παρέργως ἀναγινώσκητε τὰ παρὰ 15 τοῦ θείου καὶ μεγάλου Βασιλείου νομοθετούμενα, ἧ καὶ τὰ κατὰ τὴν ὁσίαν Κλίμακα κηρυττόμενα.

Ἄλλ' ὅμως, καίπερ τηλικούτων ὄντων φοβερῶν τῶν χριμάτων τῆς ἀποστασίας, κατὰ 20 τὰς ἁμαρτίας μου οὐ παύονται τινες ἀποβρῆγνυσθαι τῆς συναφείας, οὐχ ὑμῶν, ἀλλὰ δι' ὑμῶν τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὡς φησιν ὁ αὐτὸς μέγας Βασίλειος· εἶτα καὶ τὸν Ἰούδαν μιμούμενοι, καθ' ἡμῶν καὶ καθ' ὑμῶν κι- 25 νοῦντες τινάς — οὐκ οἶδ' ὅ τι εἶπω φυγῶν τὸ κατηγόρημα —, ἵνα εἰ οἷόν τε ὅσον τὸ κατ' αὐτοὺς διὰ τὸ μὴ λύεσθαι καὶ συμπαρανομεῖν ἡμᾶς ἄρῃσι καὶ τὸ μνημονεύεσθαί με ἐν ζῶσιν. ἀλλὰ ταῖς ἐμαῖς ἁμαρτίαις ἐπι- 30 γραφέσθω τὸ αἷτιον· ἐγὼ γὰρ ὁ κακὸς ποιμήν, καὶ ἐγὼ ἀποτίσω τὸ κρίμα, πλὴν ὅτι ἀνήγγειλα τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην· ἀλλ' ὡς δοκῶ οὐδ' ὀλιγάκις οὐδὲ χაύνως. καὶ βλέπετε πῶς οἱ δοκοῦντες στήκειν στήχετε, 35 πῶς οἱ λογιζόμενοι ἑαυτοὺς ἀκινήτους εἶναι ἐν τῷ καλῷ ἀπαρασάλευτοι διαμένετε, πῶς οἱ ὁμολογοῦντες τὴν ψυχὴν ὑπὲρ ἐμοῦ τιθεῖν ἔνεκεν ἀγάπης θεοῦ τὰς ἐπηρείας ὑποφέρετε. “οὐ γὰρ ὁ λέγων μοι”, φησί, “κύριε, 40 κύριε, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς”, ἐκεῖνός μού ἐστιν. ἃ ἐπιφέρετε, ἐσαλεύθητε ἀκηκοότες; ἀλλὰ μηδαμῶς, στηρίζοισθε δ' ἐν κυρίῳ μᾶλλον

καὶ μένοιτε ἀδιάπτωτοι, βεβηκότες ἐν τῷ τῆς ταπεινοφροσύνης ἐρείσματι. πλὴν προσέχετε καὶ γνωρίζετε οἷσις τρόποις ἀλίσκονται οἱ ἀλίσκόμενοι· θέλεις γάρ, φησί, μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποιεῖ καὶ 5 ἔξεις ἔπαινον παρ' αὐτῆς. θέλετε καὶ αὐτοὶ μὴ φοβεῖσθαι τὸ πτώμα; τὸ μαρτύριον διασώσασθε τῆς ὁμολογίας ὑμῶν, τὰ κατ' αὐτὴν διατεταγμένα πράσσοιτε καὶ μηδαμῶς εἰς τὰ ὀπίσω ὑπονοστήσητε, κατὰ τὰς ἐπιφορὰς τῆς 10 πολυθλιψίας αὐτῆς· ἐκ γὰρ τοῦ ὀλιγωρεῖν καὶ ἀνοικεῖως τοῦ ἐπαγγέλματος πορεύεσθαι, ἡγουν τοῦ ἄρχεσθαι σκληρύνεσθαι, τραχύνεσθαι, αὐθαδέζεσθαι, ἀλαζονεύεσθαι, ὑπερηφανεύεσθαι, εἴτουν ἐκ τοῦ γογγύζειν, ἐκ 15 τοῦ λαθροφαγεῖν, ἐκ τοῦ ψιθυρίζειν, ἐκ τοῦ περπερεύεσθαι, ἐκ τοῦ ἰδιορρύθμειν, ἐκ τοῦ μὴ ἐξαγορεύειν ἢ ἐκ τοῦ ἀφιέναι σαπρὸν λόγον, ῥῆμα ὑβριστικόν, ἢ ἐκ τοῦ μὴ ἐπιδέχεσθαι εὐπειθῶς τὰ προστεταγμένα, τὰ 20 διδόμενα κατὰ χρεῖαν ἐπὶ ἐνδύματος, βρώσεως, ὑποδήματος, ἀλλὰ ζητεῖν καὶ ἀναζητεῖν ἐκ τοῦ “ὁός μοι τοῦτο καὶ ἐκεῖνο”, καὶ “οὐκ ἀρέσκει μοι τὸδε παρὰ τὸδε”, καὶ “οὐτίνος χάριν οὐκ ἔλαβον παρὰ τὸν ὁδεῖνα 25 τὸ κάλλιον καὶ χρησιμώτερον; ἐπεὶ πρότερός εἰμι τῷ σχήματι καὶ πηλίκος καὶ τηλικούτος”. ἐκ τούτου κατὰ μικρόν, ὥσπερ ἀπὸ κλίμακός τινος ὑψηλῆς, τῆς ἀρετῆς καταβιβαζόμενος καὶ οὐχὶ ἀναβιβαζόμενος, ἀποπί- 30 πτει εἰς τὸν βόθρον τῆς ἀποστασίας. ὥστε, εἰ μὴ βούλησθε, μηδὲ θέλητε ἀποστῆσαι, τὰ ἐφόδια αὐτῆς φεύγοιτε, ἅπερ εἰσὶ τὰ προειρημένα· ὁ γὰρ μὴ ἐκεῖνα φυλαττόμενος, πάντως, κἂν μὴ παρευθῇ, ἀλλὰ μικρόν ὅστε- 35 ρον κρημνισθῆσεται καὶ ἀπολεσθῆσεται καὶ Ἰουδαῖσαι· ὕπερ μὴ γένοιτό τι. διὰ τοῦτο γὰρ προλέγω καὶ οὐ ψεύδομαι, ὡς αὐτοὶ ἐπίστασθε καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἄλλως διὰ λείας ὁδοῦ καὶ εὐπόρου καὶ ἀγαθῆς ὁδεῦσαι ἐπὶ 40 βασιλείαν οὐρανῶν, ἧ διὰ τῆς ἐναντίας, τῆς προειρημένης, ἧτοι δι' ὑπακοῆς καὶ εὐπειθείας, μακροθυμίας καὶ ὑπομονῆς, εὐχαρι-

στίας ἐπὶ τοῖς διανεμομένοις καὶ ἀποδοχῆς, καὶ εὐτελές ἐστι τὸ διδόμενον, καὶ πενιχρόν, καὶ παρ' ἀξίαν πρὸς τὴν τοῦ πέλας θεωρίαν. ἄλλος γάρ ἐστιν ὁ κριτὴς καὶ ὁ δια-
 5 νομεύς, καὶ ἀποδώσει κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. σοῦ δὲ ἔστω τὸ ὑπομονητικόν, ἀδελφέ, τὸ εὐχάριστον, τὸ ἀτάραχον, τὸ ἀγόγγυστον, καὶ παραθεωρηθῆς πρὸς τοὺς ἄλλους, καὶ ἀπρονόητος ὕλως δια-
 10 μένοις. ὥστε εἰ καὶ ἀνιμάντης περιπατοῖς, εἰ καὶ ἀκούκουλλος, εἰ καὶ μονοχίτων, κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν τοῦ κρύους, ὥστε σε τρομάσσειν ἐκ τοῦ ψύχους καὶ μὴ συγκρατεῖσθαι τοῖς μέλεσι, μηδαμῶς ἀγανακτήσης,
 15 παρακαλῶ· μηδαμῶς παρακούσης, μηδαμῶς ἐπιφθέγξῃ ῥῆμα βλάσφημον. τοῦτό σοι ἐγκελεύεται ὁ Χριστὸς διὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ· τοῦτο καὶ ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐπιφθεγγόμεθα· ταῦτα γὰρ τὰ ἄλλα τῶν ὑποτακτικῶν·
 20 διὰ ταῦτα μάρτυρες, διὰ ταῦτα στεφανῖται τῷ πρωτάθλῳ τοῦ κυρίου· εἰ δὲ μὴ ταῦτα, κενὸν τὸ ὄνομα, ματαία ἡ ἐλπίς. καὶ ὡς προεῖπον, ἐκ τῶν ἀνοικείων λόγων καὶ τρόπων ταῖς κατὰ μικρὸν ὑποβάσειςιν ἀντὶ μάρτυρος
 25 ἀρνητῆς ἀποδειχθῆσθαι, καὶ ἀντὶ ἀθλητοῦ λιποτάκτης, ἀντὶ στεφανίου κατησχυμμένος οὐ μόνον ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. ἀλλ' ἀπείη πᾶς κακίας ἀφ' ὑμῶν τρόπος καὶ λόγος, εἴη δ' ἐν ὑμῖν πᾶν πα-
 30 ράδειγμα καὶ ὑπόδειγμα πατροπαράδοτον εἰς ἔτι πνευματικὸν ὑμῶν θησαύρισμα, εἰς ψυχῆς ἀγαλλίασμα, εἰς πλοῦτον περιουσίας ἀρετῶν, εἰς ἐφόδιον ζωῆς αἰωνίου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ
 35 κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ 48'.

Παραίνετικός εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, καὶ περὶ τῆς δευτέρας πα-
 40 ρουσίας.
 Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, οὐχ οὕτως περὶ ὑμῶν ἐστι λέγειν νῦν, καθάπερ πάλοι

1 κωδ. διανεμομένοις. 10 ἀνιμάντης] κωδ. ἀμιάντης. 11 κωδ. ἀκούκουλλος.

ἐν τοῖς προφήταις, ὅτι "ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε· ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὤσιν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμ-
 5 μυσαν". ἐστὲ γὰρ χάριτι Χριστοῦ νήφοντές τε καὶ γρηγοροῦντες, ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι. ἐπὶ γὰρ τὴν λήμην τῆς τοῦ κόσμου προσπαθείας περιήρατε ἐκ τῶν τῆς ψυχῆς ὀφθαλμῶν
 10 ὕμῶν διὰ τῆς κατὰ τὴν ὑποταγὴν ἱερᾶς πολιτείας ὑμῶν, καὶ καθαρῶς βλέπετε τὰ πράγματα, τὴν τοῦ βίου λέγω ματαιότητα, τὴν ἐπάλληλον φορὰν ἐν πᾶσι τρόποις τῆς ἀνθρωπίνης περιδονήσεως, καὶ ὅτι ἐν μόνον
 15 ἐστὶ στάσιμον καὶ ἀγαπητὸν καὶ ἐραστόν, ὁ θεός, καὶ τὸ πρὸς αὐτὸν φέρεσθαι διὰ τῆς ἐναρέτου βιώσεως.

Εὐλογητὸς οὖν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων, ὁ καταξιώσας ὑμᾶς τῆς μερίδος ταύτης
 20 μετόχους γενέσθαι καὶ ἐντὸς τοῦ κατὰ φιλοσοφίαν εἶναι βίου. τὰ ἄνω λοιπὸν βλέπωμεν, οὐ ἡ κεφαλὴ ἡμῶν ὁ Χριστός. περινοούμεθα μὴ τι τῶν χαμαιζήλων καὶ φθειρομένων καὶ
 25 ῥεόντων, ἀλλὰ τῶν οὐρανίων καὶ ἐπουρανίων τὰ κάλλη, τῶν ἐκεῖσε ἀρρήτων καὶ ἀπορρήτων ἀγαθῶν τὰς ἀναπαύσεις καὶ ἀπολαύσεις, ὧν οὔτε νοῦς ἐφικέσθαι, οὔτε οὖς σημανθῆναι, οὔτε καρδία ἀναλήψεσθαι οἷόν τέ ποτε,
 διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἀγαθότητος. ἐν τού-
 30 τοις, εἴπερ δόξη ὑμῖν δύναμιν κύριος ὑπομονῆς μέχρι τέλους ἐνεγκεῖν τὸν ἀγῶνα τὸν προκείμενον ὑμῖν τῆς ἀσκήσεως, εὖ οἶδ' ὅτι φθάσατε καὶ ἐπαναπαύσεσθε ἔνθα "ἀπέδρα ὀδύνη λύπη καὶ στεναγμός", κατὰ τὸ γε-
 35 γραμμένον, μέγα τότε εὐχαριστοῦντες τῷ κυρίῳ, τῷ κεκληκότε ὑμᾶς εἰς τόδε τὸ ἱερὸν σχῆμα καὶ ὑπὲρ οὗ ἕκαστος κεκοπίακεν ἀποφυγῆς τοῦδε τοῦ κακοῦ καὶ αἰρέσεως τοῦδε τοῦ ἀγαθοῦ· καὶ οὐδεμία αἰσθησις τῶν πα-
 40 ρόντων ἀλγεῖνών, ἀλλ' ὅτι καὶ μὴ πλείονας ἡγωνίσμεθα καὶ δεδῶκαμεν πόνους, ὀδυρμούς τε καὶ κόπους μέχρις αἵματος, μᾶλλον

1/6 Ἑσαίου ς'. 9, 10. 1 κωδ. ἀκούσητε. 2 κωδ. βλέψητε. 34/35 Ἑσαίου λε', 10.

διαπληκτισόμεθα· οἷον γάρ ἐστι, τέχνα καὶ ἀδελφοί, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἰδέσθαι, ὁπότεν ἦξῃ ἐμφανῶς μετὰ τῶν
 5 ἀναριθμητῶν μυριάδων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων, καὶ καθίσῃ κριτήριον παγκόσμιον, συνάγων ἐκ τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς γῆς πάντα τὰ ἔθνη, πᾶσαν ψυχὴν καὶ πνοήν, ἀνακαλύπτων τὰ ἔργα τοῦ σκότους καὶ φα-
 10 νεῶν τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν, εὐθύνων τε ἐκάστου τὸ ἔργον καὶ τὴν πράξιν, πῶς οἱ μὲν ἀρθήσονται μετὰ χαρᾶς ἐν τῇ δεξιᾷ στάσει τοῦ κυρίου, οἱ δὲ μετὰ αἰσχύνῃς ἀνυ-
 15 κληρωθήσονται ἐν μοναῖς φωτειναῖς, ἐν κόλποις Ἀβραάμ, ἐν τῇ τρυφῇ τοῦ Παραδείσου, ἐν χοροῖς ἀγγέλων, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, οἱ δὲ ἀπενεχθήσονται ἐν πυρὶ ἀσβέστω, ἐν βορᾷ σκολήκων, ἐν ἀφεγγεῖ σκότει,
 20 ἐν βρυγμῷ ὀδόντων, ἐν τόποις ταρτάρων, ἐν δεσμοῖς ἀλύτοις, ἐν καταχθονίοις ἄδου, ἐν ταῖς λοιπαῖς τιμωρίαις, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν ἁμαρτημάτων· οἷον τότε οἱ μὲν ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος, σκιρτήσουσιν ἐν εὐφρο-
 25 σύνῃ, ἀγαλλιάσονται ἐν θυμῇ καὶ καρδίᾳ, δοξάσουσιν ἐν ὕμνοις ἀσιγήτοις, συνέσονται, ὧ καλῶς δεδουλεύκασιν ἀγαθῷ δεσπότῃ, μάρτυρες τῆς αὐτοῦ ὁμολογίας, κενώσαντες τὰ αἵματα· ἀπόστολοι, προφῆται, ὁμολογηταί,
 30 ὅσιοι καὶ δίκαιοι, κατόπιν τούτων τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἐπιδειξάμενοι, ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, μονασταί, λαϊκοί, πάντες ἐν παντὶ ἀγαθῷ πληρώματι καὶ ἐπιτηδεύματι· οἱ δὲ οἷον βρύξουσι καὶ στενάξουσι καὶ ἀπο-
 35 κλαύσονται καὶ καταταχήσονται καὶ ὀλοόξουσιν, οὐαὶ ἐπὶ οὐαὶ λέγοντες καὶ ἀβουλίαν ἐπὶ ἀβουλίαν καταμεμφόμενοι καὶ τῆς ἀνακλήσεως καιρὸν οὐκ ἔχοντες, ἐξαγκωνισμένοι τε καὶ δεδεμένοι καὶ ὑπὸ ἀποτόμων
 40 ἀγγέλων κατεπειγόμενοι καὶ κατατυπτόμενοι, μᾶλλον δὲ αὐτοὶ ὑφ' ἐαυτῶν αὐτοκατάκριτοι καὶ αὐτοκατάδικοι εἰσερχόμενοι εἰς ἃς ἀπε-

1 κωδ. διαπληκτισόμεθα. 6 κωδ. καθήσῃ. 19 κωδ. σκολήκων. 24 κωδ. σκηρτήσουσιν. 38 ἐξαγκωνισμένοι] οὕτως ἀναυξήτως ἐν τῷ κώδικι.

νεμήθησαν κατ' ἀξίαν βασάνους, οὐχὶ ἕως τόσοῦ καὶ τόσοῦ—οὐ γὰρ χρονικὴ ἔμφασις ἐκεῖσε—, ἀλλ' εἰς αἰῶνας αἰώνων· “ἀπελεύσονται γάρ”, φησὶν, “οἱ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ εἰς κόλασιν ἀτε-
 5 λεύτητον”.

Εἰ τοίνυν ἄρα ταῦτα ἐπιλογιζόμενοι ἐν αἰσθήσει καὶ οὐ κατὰ δόνησιν (οὐ γὰρ φάσμα τι, ἀλλὰ μικρὰ εἰκασία τῶν ἐκεῖσε λεγομένων), ἀκηδιάσωμεν ἐν οἷς ἐσμεν πόνοις
 10 καὶ ἰδρώσιν; ἢ ὑπονοστήσωμεν καὶ μικρὸν εἰς τὰ ὀπίσω ἐκ τοῦ κατ' ἀρετὴν βίου; ἢ ὀλιγωρήσωμεν τὸ ἐπίμονον τῆς παραυτίκα ζωῆς; ἢ οὐχὶ καὶ μᾶλλον διασεισθησόμεθα τὰς καρδίας καὶ διαναστησόμεθα θερμότερον
 15 πυρός, εἰς τὸ τελέσαι τὰ δέοντα πρὶν ἡμέρας μεταστατικῆς; διὸ πρόσχωμεν, ἀδελφοί μου, οὕτως ἀναλαμβάνειν· ὁ γὰρ μὴ ἐν τούτοις ὦν, ἤλω ὑπὸ τῶν παθῶν πάντως, ῥέγχει, καθεύδει, μυοπάζει, βαρυκαρδεῖ, φιλη-
 20 δονεῖ, φιλονικεῖ, ζηλοῖ, περπερεύεται, ὀκνεῖ, ἀναδύεται, κύπτει κάτω ὡς ἄρκος ζητῶν μόνον τί φάγη καὶ πίῃ· βρύχει ὡς λέων, ἐπὶ ἀποτύχῃ τῶν πονηρῶν βουλευμάτων· πηδᾷ ὡς πάρδος, ποικιλογῶν καὶ πολυ-
 25 τροπῶν διὰ τὰς ἡδονάς· δολιεύεται ὡς ἀλώπηξ φθάσαι τὸ κατ' ἔφεσιν ζητούμενον· μνηστὴρ ὡς κάμηλος, ἀποδιδοὺς τὴν χρονίαν τὸ πέλας ἀντιλύπησιν· γαυριᾷ ὡς ἵππος θηλυ-
 30 μανῶν κατὰ σωμάτων ἐμψύχων καὶ ἀψύχων· ἀναιδεύεται ὡς λύκος παρρησιαζόμενος, εἰς τὸ ἀπολέσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἢ καὶ ἐτέρου. καὶ τί δεῖ λέγειν τὰ πολύμορφα τῆς κακίας πάθη, θηρίοις παντοίοις ἀτιθάσους οὐ μόνον παραβαλλόμενα, ἀλλὰ καὶ ὑπερβάλλοντα ἐν
 35 ἀγριότητι; ὁ δὲ ἐστὼς ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἀγαθοῦ λογισμοῦ, τῆς παραδειχθείσης εἰκόνας ἀλλοίως ὡς ἄγγελος φωτίζεται, ὡς τὰ Χερουβὶμ ἐξαστράπτει, ὡς τὰ Σεραφὶμ πολυομματεῖ, μή πού πῶς ποτε εὐρὼν χώραν
 40 εἰσπηδήσῃ ὁ δράκων· ἀνδρίζεται ὡς στρατιώτης, ῥομφαίαν πυρίνην τοῦ τιμητικοῦ λογισμοῦ ἐπιφέρων κατὰ τῆς ἁμαρτίας· πυρο-

3/6 πρβλ. Ματθ. κε', 46. 19 κωδ. εἴλω. 23 κωδ. φάγει καὶ πίει. 29 κ δ. γαβριᾷ.

καυστεῖ τοὺς δαίμονας ταῖς ἀνάφεσι τῶν ἀγα-
θῶν ἐννοιῶν· πηγάζει ὡς κρήνη ἀέναος τὰ
καθαρά νάματα τῆς κατανύξεως τῶν δακρύων·
ἀνοικοδομεῖται ὡς ναὸς κυρίου τοῖς χρυσεοῖς
5 λίθοις τῶν ἀρετῶν· πλήρης ἐστὶ δόξης, τα-
πεινώσεως, φωτός, προσευχῆς, ὡς ἀμνὸς
ἄκακος, κατὰ μίμησιν τοῦ δεσπότου αὐτοῦ·
οὐκ ἐρίζει, οὐδὲ κραυγάζει, ἀλλ', εἰ καὶ δέει
τυθῆναι αὐτόν, εἶκει καὶ πείθεται τῷ πατρὶ
10 καὶ τοῖς ἀδελφοῖς· υἱὸς ἐστὶν ὑψίστου, δι'
ὑπακοῆς καὶ ταπεινώσεως κατιῶν εἰς ὑπερ-
ἂν προσταγῇ. καὶ μακρὸν ἂν εἴη καταλέγειν
τὰ εἰκονίσματα τοῦ θεοειδοῦς ἀνδρός, διὰ τὸ
μὴ μὴκύνεσθαι τὴν κατήχησιν.

15 Δέδεικται οὖν ὑμῖν ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνα-
τος, ὡς φησιν ἡ Γραφή· ὁ θέλει ἕκαστος
αἰρήσεται. ὑμεῖς δ', ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὡς
προηγήμεθα καὶ νῦν, παρακαλῶ, ἐλώμεθα
τὸ ἀγαθόν, μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀλλήλους παρα-
20 θήγοντες εἰς εὐσέβειαν, ἀλλήλους ὑπερβάλ-
λοντες εἰς ταπεινώσιν, καί γε μάλιστα ὅτι
καὶ ὁ καιρὸς τῆς Τεσσαρακοστῆς ὑφέστηκε,
μηδὲν πλέον τῶν διατεταγμένων πράττοντες·
οὐ γὰρ ὁ θέλει τις ποιῶν, ἀλλ' ὁ ἐντέταλται
25 πράττων, ἐπὶ βρώσεώς τε καὶ πόσεως καὶ
τῶν λοιπῶν, τὸ πρωτεῖον ἔχει τῆς ἀσκήσεως.
ὅμως τὸ εἰς δύνάμιν ἐπιδεικνύτω ἕκαστος·
καθάρσιον γὰρ τοῦ παντὸς ἐνιαυτοῦ οἱ ἅγιοι
πατέρες ἡμῶν τάσδε τὰς ἡμέρας διηγορεύ-
30 κασιν· ἐν αἷς φωτισθεῖητε, ἀγνισθεῖητε, λαμ-
πρυνθεῖητε, θεοποιηθεῖητε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ Ρ'.

35 Παραίνετικός, καὶ τὸ πῶς δεῖ ἀνθίστα-
σθαι καὶ τροποῦσθαι τὰς προσβολὰς τοῦ
διαβόλου, καὶ ὅτι πολλῆς ἡμῖν χρεία νή-
ψεως καθ' ἑκάστην ἡμέραν.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, εἰ ἀκούειν ζητεῖτε
40 τοῦ ταπεινοῦ μου λόγου, ἐγὼ δ' ὡς χρέος
ὑμῖν τοῦτον ἑκάστοτε διανέμω (δι' ὑμᾶς γὰρ

15 πρβλ. Σειράχ ιε', 17. 27 κῶδ. ἐπιδεικνύτω.
41 κῶδ. διανείμω.

δυνάμεις μοι τοῦ λέγειν τι μικρόν), ὁμολογῶ
συνεργεῖα τῆς τοῦ πατρὸς μου εὐχῆς τοῦτο
μὲν ἐν τῇ παρούσῃ κατηχήσει, τοῦτο δὲ
καὶ ἐν ἄλλαις συνθέσεσι ποιημάτων καὶ συγ-
γραμμάτων, μελισμοῦ τε καὶ εἴ τινος ἄλλης 5
εὐφύας λογικῆς τε καὶ πρακτικῆς. ὅθεν δέ-
δοικα καὶ τρέμω, μήπως εἰς κριμὰ μοι
περιστήσεται τὸ δῶρον, διὰ τὴν ἀσύνθετον
καὶ ταλαίπωρόν μου ψυχὴν· ἀλλὰ δέομαι
ὑμῶν ἐκτενῶς, παρακαλεῖτε, ἐκδυσωπεῖτε τὸν 10
φιλάνθρωπον θεόν, ἀκατάκριτόν με διατη-
ρεῖσθαι ἐν τοῖς ὑπὲρ ἐμὲ δι' ὑμᾶς διδομένοις
μοι καὶ δέχεσθαι τὰ οἰκεῖα ὡς ὀφειλὴν ἀνυ-
πέρθετον.

Τίς δὲ ὁ νῦν λόγος; "ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν 15
ἡ πάλῃ πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς
τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς
κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τού-
του", κατὰ τὸν ἀπόστολον. ὅθεν πολλῆς ἡμῖν
χρεία τῆς νήψεως, τῆς γρηγορήσεως, τῆς 20
φροντίδος, τῆς ἐπιμελείας, τῆς ἐπειξεως καὶ
γοργεύσεως, καὶ μέντοι τῆς τῶν πνευ-
ματικῶν περιφράξεως, οἷον πίστεως ἀδιστά-
κτου ὡς περικεφαλαίας λαμβανομένης, ὑπα-
κοῆς ἀνυποκρίτου καὶ ταπεινώσεως ἀπροσ- 25
ποίητου, ὡς ἀσπίδος καὶ θυρεοῦ προβεβλη-
μένων, ἐκάστου ἄλλου εἶδους τῶν ἐν ἀρετῇ
κατηριθμημένων, ἐν' οὕτως δυνηθεῖμεν τρο-
ποῦσθαι τοὺς ἀοράτως ἡμῖν ἐφισταμένους·
πάρεστι γάρ, ὡς ἴστε, ἐκάστοτε ὁ μέγιστος 30
οὗτος καὶ δεινὸς πόλεμος, καὶ οὐδὲ μέχρις
αὐτῆς τῆς προσευχῆς καὶ ἱερᾶς κοινωνίας
ὑποστέλλεται· ἀνακινεῖ δὲ καὶ ἀναρρίπτει
λογισμούς, οὓς οὐ θέμις καὶ γλώσση φθέγ-
γεσθαι κατ' αὐτῶν τῶν θείων δώρων, κατ' 35
αὐτῆς τῆς πίστεως ἡμῶν, κατ' αὐτοῦ τοῦ
θεοῦ. περιτρύχει οὖν λοιπὸν κεντουμένη ἡ
ταπεινὴ ψυχὴ καὶ σφιδάζει τοῖς ἀντιρρήτι-
κοῖς λογισμοῖς; ἀλλ' εὐθύς ἡ βοήθεια παρὰ
κυρίου καὶ ἡ ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, τοῦ ἀπο- 40
σοβεῖσθαι τὸν δράκοντα. διὸ οὐ δέον ἡμᾶς
ἀθυμεῖν, οὐδὲ καταπίπτειν ἐν τοῖς τοιοῦτοις·
τῇ γὰρ ἀφοβίᾳ τῆς καρδίας ἀπερικτύπητος
ὁ νοῦς διαμένει τῆς τοιαύτης ἐνέδρας, οὐ

15/19 Ἐφεσ. σ', 12.

μόνον λέγω ἐπὶ τοῦ τῆς μεταλήψεως καιροῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάσης ἄλλης ὥρας, ὅτι καλῶς ἡμῶν ἀναστρεφόμενων καὶ γαληνιώντων κατὰ διάνοιαν, ἢ ἐκ φθασάσης κατανύξεως, ἢ ἐκ 5 καθαρᾶς προσευχῆς, ἢ ἐξ ἀναγνώσματος, ἢ τινος ἄλλης ἱερολογίας, κατεπίσταται ὁ ἀντίδικος ταρασσών καὶ διασειών τὴν καρδίαν καὶ ὡς ἀπὸ λιμένος εἰς κλύδωνα εἰσβάλλων, ἢ ὡς ἀπὸ ἡμέρας εἰς ζόφον ἡμᾶς λογισμῶν 10 ἀνθυπείσάγων, καὶ γὰρ οὕτως ἔστιν ὁρᾶν ἐφ' ἡμῖν, ὡς ἐν διαστήματι τινος ἡμέρας, ὅτι πῇ μὲν φαιδρύνεται τῇ λάμπει τοῦ ἡλίου, πῇ δὲ στυγνάζει τῇ τῶν νεφῶν ἐπιρροίᾳ, καὶ αὖθις ἀνατέλλει καὶ πάλιν σκυθρωπάζει 15 τῇ τοῦ ἀέρος πολυτρόπῳ ἀλλοιώσει. μὴ γὰρ οὐχὶ καὶ ἡμεῖς ἐσθ' ὅτε λαμπρυνόμεθα καὶ πεφωτισμέθα ἐν τῷ μέρει τῆς ἡμέρας διὰ τῆς ἀγαθῆς ἐπινοίας, εἴτα στυγνάζομεν καὶ ἐξοφώμεθα διὰ τῶν σκοτεινῶν λογισμῶν, 20 καὶ πάλιν ἀποκαθιστάμεθα εἰς φωτισμόν, ἐπιλαμβανόμενοι προσευχῆς ἢ ἄλλης τινὸς ἀγαθῆς ἐργασίας, καὶ τοῦτο πολλαχῶς τῆς ἡμέρας; ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῦ ἀέρος ἄλλως ἢ ἀλλοιώσεις, φυσικὴ γὰρ καὶ ὡς ἡ τοῦ θυμουργοῦ τῶν ὅλων θεοῦ σοφία οἰκονομοῦσα 25 τὰ καθ' ἡμᾶς διοικεῖται· ἐπὶ δὲ ἡμῶν προαιρετικὴ καὶ τοῦ αὐτεξουσίου. εἰ γὰρ καὶ πειρᾶται διὰ τῆς προσβολῆς ὁ διάβολος τὸ φῶς ἡμῶν σκῦλαι τῆς ἀγαθῆς καταστάσεως, 30 ἰσχύς ἡμῖν ἀποκρούεσθαι αὐτὸν καὶ αἰεὶ ἔχειν τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης καταλάμποντα τὸν νοῦν ἡμῶν, ὥσπερ εἶχον οἱ ἅγιοι καὶ ἔχουσιν οἱ καλῶς πολιτευόμενοι· καὶ νῦν γὰρ πολλοὶ ἅγιοι τυγχάνουσι καὶ ὡς "λίθοι τίμιοι κυ- 35 λίνονται ἐπὶ τῆς γῆς", κατὰ τὸ γεγραμμένον, οὐκ ἐν τῷ σημείᾳ καὶ τέρατα ποιεῖν (οὐ γὰρ ἐν τούτῳ ἡ ἀγιότης μόνον), ἀλλ' ἐν τῷ τὴν πίστιν ὀρθὴν τηρεῖν καὶ τὰς ἐντολὰς ἀπαρατρώτους, τῷ ἀγάπην ἔχειν εἰλικρινῇ μετὰ 40 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, τῷ καθαρεύειν μίσους, φθόνου, ἔριδος, τῷ συγχαίρειν τῇ τοῦ πέλας εὐδοκίμῃσει, τῷ ἀνώτερον εἶναι δόξης ἀν-

10 κωδ. ἀνθ' ὑπείσάγων. 31 ἡλ. τῆς δικαιοσύνης] Μαλαχ. δ', 2. 34/35 Ζαχαρ. θ', 16. 39 κωδ. εἰλικρινῇ.

θρωπίνης, τῷ εἶσω τῶν ὅρων τῆς αὐταρ- κείας μένειν ἐπὶ βρώσεως, πόσεως καὶ τῶν ἄλλων χρειῶν τοῦ σώματος. καὶ τοῦτο περὶ πάντα ἀνθρωπον, περὶ δὲ ὁμῶν καὶ μάλα τῶν ἐκβεβηκότων τοῦ κόσμου καὶ ἐσταυρω- 5 μένων τῷ κυρίῳ, καὶ δῶρα μᾶλλον προσφερόντων, τὴν ἀκτημοσύνην καὶ τὴν παρθε- νίαν, οὓς οὐκ ἂν πῶς τις εἴποι ἁγίους· ἀλλ' ἐπιμείνωμεν φέροντες γενναίως τοὺς ὑποτα- κτικούς ἄθλους, τὰ τῆς ἀσκήσεως ἀλγεινά, 10 τὴν ὀλιγοδεεῖαν κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν τῆς νηστείας, τὴν κοπωτικὴν ἐργασίαν, τὴν εὐτελεῖ φορεσίαν τῶν ἐνδυμάτων, τῶν ὑποδημάτων, τὴν λοιπὴν ἄλλην κακουχίαν, ἣν περ καθ' ἐκάστην ἀνατλάται· ταῦτα γὰρ καὶ τὰ 15 τοιαῦτα καθυπομένοντες καὶ μὴ ὑπενδιδόντες ὅλως, μὴδ' ἀπορρήγνυμενοι τῆς ὑποταγῆς ὁμῶν, μὴδ' αὖ ἐν τοῖς πάθεσιν ὑποπίπτον- τες, ἀλλὰ πάντοτε πᾶσι τρόποις πολεμοῦντες ἅγιοι καὶ μετὰ ἁγίων ταχθήσεσθε, καὶ ὁ χο- 20 ρὸς ὡμᾶς δέξεται τῶν ὁσίων, καὶ ἐναγαλλιάσεσθε ἐν σκηναῖς τῶν μαρτύρων ἐν Χριστῷ Ἰη- σοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. 25

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΑ'.

Παραίνετικός καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐκ ταπεινώσεως κατὰ γνῶσιν, καὶ τὸ ὅποῖον δεῖ εἶναι τὸν προεστώτα ἐν ἀδελφότητι.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοί, ἐννοοῦμενος τῆς 30 προστασίας τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἐμαυτοῦ ἐπαισθανόμενος ἀναξιότητα, ἡνίκα λάβω καιρὸν νήψεως, δεδιῶ καὶ τρέμω, θρηνηῶ καὶ καταπίπτω καὶ οἶον εὐχομαι διαστῆναί μοι τὴν γῆν, τοῦ καταπιεῖν με τὸν δείλαιον, ὅτι τῷ 35 ὄντι ἀνδρὸς ἐστὶ τὸ ἐπιστατεῖν, ὡς αἱ ὑποθῆκαι τῶν ἁγίων διαγορεύουσιν, δυνατοῦ ἔργῳ καὶ λόγῳ "ἀκαπηλεύτως πρεσβεῦειν δυναμέ- νου τὸν λόγον τῆς ἀληθείας", ἑαυτὸν τε τύ- πον παντὸς προτιθέντος τοῖς ἐπομένοις, ὡς 40 ἂν ἐγγύθεν ἔχοντες τὸ τῆς ἀρετῆς παρά-

17 κωδ. ἀπορρήγνυμενοι. 38/39 Ἐφεσ. ι', 13.

δειγμα χαρακτηρίζοιεν ἑαυτοὺς πρὸς τὸν
 θεοειδῆ καὶ οὐράνιον βίον τῆς ὑψηλῆς πολι-
 τείας. ἐγὼ δὲ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρω-
 πος, ἀναγνος, ἀσύνθετος, περιπαθής, περι-
 5 δεής, ἀσθενής τε ὁμοῦ τῇ ψυχῇ καὶ τῷ
 σώματι· ἴστε γάρ, ὅτι καὶ ἐν ταύταις ταῖς
 ἀγίαις ἡμέραις οἰνοποτῶν εἰμί. πῶς οὐκ ἂν
 λοιπὸν στενάξω καὶ ἀγωνιάσω καὶ καταγάρω
 τοῖς ὀφθαλμοῖς μου δάκρυα, τὸν ἐπηρτημέ-
 10 νον μοι κίνδυνον τῆς πάντων ὑμῶν ἀπολο-
 γίας ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ
 ὑφορώμενος, ὅτε εὐθυνόμενος εὐθυνθήσομαι
 ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου, ὅπως τε διετέθην καὶ
 ἐφ' ὅσον ἐπέδωκα ἑμαυτὸν τὰ κατ' ἀξίαν
 15 ποιῶν καὶ λέγων, ὥς μὴ ἐλλυμπάνεσθαι· τι
 τῶν εἰς ἀρέσκειαν αὐτοῦ ὀφειλομένων γενέ-
 σθαι ἔν τε ὑμῖν τοῖς ἤδη σεωσμένοις, διὰ
 τῆς ἀκαταγωνίστου ὑμῶν ἐνστάσεως, καὶ ἐν
 τοῖς δι' ἀπροσεξίαν καὶ ἀκρασίαν ἀποδεδρα-
 20 κόσι τῆς καλῆς ὑμῶν συνοδίας, ὧδὲ τε χά-
 κεῖσε φερομένοις καὶ ζῶσι βίον τὸν αὐτό-
 νομον καὶ ἀπολλύμενον· εἰκότως οὖν ἐν ἐμοὶ
 ἢ ἀγωνία καὶ ἢ καταφύβησις.

Τί δεῖ οὖν πρᾶξαι, ἢ ὥς ἐπὶ πέλαγος
 25 τινὸς κυβερνήτου ἐμπεσόντος, ἐν ᾧ πολλοῦ
 διὰ τῆς ἀντιπνεύσεως τῶν ἀνέμων ἐγερθέν-
 τος κλύδωνος καὶ ἤδη καταποντίζεσθαι μέλ-
 λοντος, ἐπαράί με χεῖρας εἰς οὐρανὸν καὶ
 τὴν ἐκεῖθεν ἐπικουρίαν ἐπιζητεῖν εἰς τὸ δια-
 30 σωθῆναι μέχρι τινὸς λιμένος, συνεπιλαμβα-
 νομένου ὑμῶν ὡς συμπλωτήρων τῆς ἐπὶ τῇ
 καθηκούσῃ χρεῖᾳ ἐκάστοτε διαχειρίσεως, ὥς
 ἂν ὁ πρωρεὺς γρηγοροίῃ, ὅστις εἴη, καὶ ἐπι-
 σκήπτοιο πρὸς ὑπὲρ δεῖ ἀπευθύνεσθαι τὴν
 35 ναῦν, οἳ τε ἐγγύθεν συμπαρόντες τῷ κυβερ-
 νήτῃ, συναιρούμενοι τὰ κατὰ ἀδυναμίαν αὐτῷ
 παραλιμπανόμενα, οἳ τε πρὸς ἕτερόν τι ἀπο-
 τεταγμένοι ἀνολιγώρως διανύοιντο τὸ χρειώ-
 δες, πάντων ὑπακούοντων, πάντων διεγῆ-
 40 γερμένων πρὸς τὸ κοινῇ συμφέρον, πάντων
 εὐηχοούντων ἐκ πρωτολογίας, πάντων συν-
 νευόντων εἰς ἀλλήλους ἐν ὁμοψυχίᾳ, οὐδενὸς
 ὄντος ἄργου καὶ ἀκινήτου, οὐδὲ καθεύδοντος

28 κῶδ. ἐπαίρῃ. 32 κῶδ. διαχειρίσεως. 33 κῶδ.
 γρηγοροῖ. 38 κῶδ. ἀνωλιγώρως.

καὶ ῥέγγοντος; καὶ εἰ ἐκεῖσε οὕτως καὶ οὐδὲ
 πάντα καταλέγειν ὥρα καὶ πείρα, πόσον ἂν
 ἐπὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς πλοίου, τούτου δὴ τοῦ
 πλέοντος, πέλαγος ἀχανές καὶ ἀπεριόριστον,
 τοῦ ἔχοντος πολλὰ καὶ σφοδρότατα τῆς πο- 5
 νηρίας τὰ πνεύματα, τρικυμίας τῶν παθῶν
 ἀνισύσας ὡς εἰπεῖν ἕως αὐτοῦ τοῦ οὐρανοῦ
 καὶ κατιούσας πάλιν ἕως τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς
 (τοιαῦτα γάρ τὰ ἐναντία πάθη), πέτρας τε
 ὑφάλους καὶ δυσκολίας ἄλλας μυρίας, μεμε- 10
 στωμένου καὶ οὐποτε ἀπολήγοντος τῆς ταρα-
 χῆς, οὐδ' αὖ πάλιν σώματα ἀπολλύντος ἀλλ'
 αὐτὰς τὰς ψυχὰς διὰ τῆς ναυαγήσεως εἰς
 αἰῶνας αἰώνων; οὐ φύγοιμεν καὶ λυτρωθείη-
 μεν, μέχρις ἂν καταντήσωμεν εἰς τὸ πέρας 15
 τοῦ βίου ὡς ἐν λιμένι εὐδίῳ, εὐχαῖς ἀγίων
 καὶ πρό γε πάντων τῆς Θεοτόκου, τοῦ Προ-
 δρόμου τε καὶ τοῦ Θεολόγου, τῶν δεσποτῶν
 ἡμῶν, καὶ τῶν ἐξαιρέτων ἀγίων, ὧν ἐπικαλού-
 μεθα τὰ σεβάσματα ὀνόματα κατὰ συνήθειαν. 20

Δῶμεν τοιγαροῦν λοιπὸν ἑαυτοὺς, ἀδελφοί,
 ὀλοτελῶς, παρακαλῶ, εἰς τὴν προκειμένην
 θεωρίαν· μοχθήσωμεν, ἀγωνισώμεθα, ἐλά-
 σωμεν καὶ καταφθάσωμεν εἰς γῆν σωτηρίας·
 25 μηδόλως ἀθυμήσωμεν, μηδόλως ἀκηδιάσω-
 μεν. εἰ καὶ τὰ πνεύματα πολλὰ τῆς πονη-
 ρίας, εἰ καὶ οἱ ἄνεμοι ἐναντίοι τῆς ἀμαρτίας,
 εἰ καὶ τὸ πέλαγος μέγα τῆς διαβιώσεως, εἰ
 καὶ ὁ κλύδων σφοδρὸς τῶν παθῶν, εἰ καὶ
 πέτραι πονηραὶ ἀφανεῖς τῆς ἀγνοίας, ἀλλ' 30
 ἔχομεν τὸν μέγαν βοηθὸν καὶ ὑπερασπιστὴν
 ἡμῶν θεόν, τὸν καὶ τοὺς ἀνέμους ἐπιτιμῶντα
 καὶ τὴν θάλασσαν φιμοῦντα καὶ τὸν κλύ-
 δωνα κοπάζοντα καὶ ἐμποιοῦντα ἡμῶν ταῖς
 ψυχαῖς γαλήνην ἀπαθείας θυμηρεστάτην, 35
 μόνον ἂν ἐν ἀληθείᾳ ἐπικαλώμεθα, μόνον
 ἂν ἐν καιρῷ ἐπαναστάσεως διεγειρόμενοι
 λέγωμεν "σῶσον ἡμᾶς, ἐπιστάτα· ἀπολλύ-
 μεθα". φιλόστοργός ἐστι, πατὴρ γὰρ ὑπάρ-
 χει· φιλοσυμπαθής ἐστι πρὸς τοὺς δούλους, 40
 δεσπότης γὰρ φιλόανθρωπος ὑπάρχει· ἐπικαμ-
 πτόμενός ἐστι πρὸς τοὺς οἰκείους μαθητάς,

8 κῶδ. ἀβύσσον. 11 κῶδ. ἀπολίγοντος. 12 κῶδ.
 ἀπολλύντως. 14 κῶδ. λυτροθ. 33 κῶδ. φημοῦντα.
 38/39 πρβλ. Λουκᾶ γ', 24.

διδάσκαλος γὰρ ἀγαθὸς τυγχάνει· δι' οὓς γὰρ
 ἐξ οὐρανοῦ κατεφοίτησε, δι' οὓς δούλου μορ-
 φὴν ἀνέλαβε, δι' οὓς ἐσταυρώθη καὶ ἀπέ-
 θανεν, πῶς οὐχὶ τούτους ἐπικαλουμένους ἐν
 5 ἡμέρᾳ θλίψεως ἐξελεῖται· τῶν κινδύνων καὶ
 ἐπικουρήσει ἐν σπλάγχνοις εὐμενείας, δια-
 τηρῶν αὐτοὺς ἀβλαβεῖς ἐκ παντὸς νοουμένου
 κινδύνου· μόνον νηφόντως καὶ γρηγορότως
 καὶ ἐπιστημόνως διερχόμεθα τὰς ἡμέρας
 10 ἡμῶν, πρὸς ὃ ἕκαστος ἀποτέτακται, τηρῶν
 τὴν διακονίαν αὐτοῦ μετὰ συνειδήσεως ἀκα-
 ταγνώστου, εἴτε ὁ παρακαλῶν ἐν τῇ παρα-
 κλήσει, εἴτε ὁ νουθετῶν ἐν τῇ νουθεσίᾳ, εἴτε
 ὁ ἐπιτιμῶν ἐν τῇ ἐπιτιμῇ, ὁ ἐγκελευό-
 15 μενος ἐν τῇ εὐδιακρίσίᾳ τῆς κατὰ δύναμιν
 τοῦ ἐργαζομένου ἰσχύος, ὁ ὑπακούων ἐν τῇ
 ἀνυποκρίτῳ καὶ ἀγογγύστῳ μέχρι αὐτῶν
 τῶν ἀδυνάτων, εἰ τοῦτο τύχοι ἐπιταχθέν,
 εὐπειθείᾳ, μηδενὸς τὸ παράπαν ἀντανιστα-
 20 μένου καὶ ἀντιλογοῦντος· "ἀντιλογίας γὰρ" φη-
 σὶν "ἐγείρει πᾶς κακός, ὁ δὲ κύριος ἄγγελον
 ἀνελετήμονα ἐπιπέμπει αὐτῷ", ὁ διανεμὼν
 τὰς χρείας ἐν ἰλαρότητι τῆς μεταδόσεως καὶ
 μὴν καὶ στυφότητι, ὅταν τινὲς ἀτακτοῖεν καὶ
 25 παρὰ τὸ εἰκὸς ἐπιζητοῦσι τὰ μὴ ὀφειλόμενα.
 ἐπὶ τοῦ κελλαρίου ὁ λόγος, ἐπὶ τοῦ σκυ-
 τέως, ἐπὶ τοῦ βεστιαρίου, ἐπὶ τοῦ τραπεζα-
 ρίου, ἐπὶ τοῦ νοσοκόμου καὶ μέντοι ἐπὶ τοῦ
 πρωτοκαλλιγράφου, τοῦ κανονάρχου, τοῦ τα-
 30 ξιάρχου, ἐπὶ οὗτινος ἄλλου τῶν διανεμόντων,
 πρὸ πάντων ἐπὶ τοῦ οἰκονόμου. οἱ ἐπιτη-
 ροῦντες ἐν τῇ ἀνολιγώρῳ τῆς ἐπιτηρήσεως
 προθυμία, μὴ πού πῶς τις παρὰ τὸ θεὸν
 κινεῖτο λέγων τι ἢ πράττων τῶν μὴ ἀνη-
 35 κόντων εἰς τὸ φανεροῦσθαι πρὸς διόρθωσιν.
 ὡσαύτως ἐπὶ τῶν ἀφυπνιστῶν κἂν τοῦτοις
 καὶ ἐπὶ τῶν παιδευτῶν, εἰς τὸ ἔργον ἔχειν
 τὴν παιδείαν καὶ νουθεσίαν καὶ μὴ παρα-
 λογιζεσθαι ὡς μικρὸν τὸ ἀξίωμα· εἰ γὰρ
 40 τοῦ οὐαὶ κληρονόμος ὁ ποτίζων ἀνατροπὴν
 θολερὰν τῷ πλησίον αὐτοῦ, πόσης οὐκ ἂν
 ἄξιος εἴη εὐλογίας ὁ διὰ νουθεσίας ἐπανάγων
 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ;

2 δούλου μορφὴν κέ] Φιλίπ. β', 7. 9 κῶδ. διερχό-
 μεθα. 20/22 Παροιμ. ιζ', 11. 30 κῶδ. διανεμούν-
 των. 38 πρβλ. Ἐφεσ. ζ', 4.

Οὕτως ἔστω πᾶς ἐνεργῶν τὰ οἰκεῖα, πᾶς
 εὖ πράττων τὰ ὀφειλόμενα, τὰ ἀνήκοντα,
 τὰ σωτήρια, καὶ μισθὸς ὑμῖν οὐ χρυσίον καὶ
 ἀργύριον, οὐ κτῆσις καὶ κατάσχεσις γῆς τινος
 καὶ περιουσίας, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ πατριάρχου 5
 Ἀβραάμ, λέγοντος τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτόν
 "σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρ-
 ματί σου", ἀλλ' αὕτη ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
 ρανῶν, τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν ἡ ἀπόλαυσις,
 ἡ ἀγία γῆ τῶν πραέων, οἱ κληροὶ οἱ αἰδιοί, 10
 αἱ σκηναὶ τῶν ἀγίων· ἧς καταξιωθείμεν,
 τελοῦντες ὁσίως τὸν βίον ἡμῶν ἐν Χριστῷ
 Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ
 κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἀγίῳ πνεύματι
 νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ- 15
 νων. ἀμήν.

KATHXΗΣΙΣ PB'.

Περὶ ἀπροσπαθείας τοῦ ματαίου καὶ φθαρ-
 τοῦ βίου, εὐτονίας τε καὶ προθυμίας τοῦ
 θεοπολιτεύτου καὶ ἀσκητικοῦ ἡμῶν ὁρόμου. 20

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὁρόμος τίς ἐστὶν
 ὁ καθ' ἡμᾶς βίος, καὶ ὁρόμος οὐκ ἐν μιᾷ
 ἢ δευτέρᾳ ἢ πλείσταῖς ἡμέραις ἀποπληρού-
 μενος, ἀλλ' εἰς ἀεὶ τῷ τῆς ζωῆς ἡμῶν
 μέτρῳ παρεκτεινόμενος, ἕως ἂν ἐκ τῶν 25
 ἐνθένδε πρὸς τὸν μέλλοντα αἰῶνα χωρήσω-
 μεν. πόσης οὐκ ἂν λοιπὸν εὐτονίας χρεία;
 πόσης δυνάμεως καὶ νήψεως καὶ προθυμίας,
 ἵνα μὴ ὑκλάζωμεν, ἵνα μὴ ἀπείπωμεν πρὸς
 τὸ τηλικούτον διάστημα, καὶ ταῦτα ἔχοντες 30
 καὶ τὸν ἀντίδικον ἡμῶν ἐχθρὸν ἐμποδιστὴν
 καὶ ὑποσκελιστὴν τῶν κατὰ θεὸν διαβημά-
 των ἡμῶν, ἀλλ' οὖν καὶ ἀντιλήπτορα καὶ
 ἀλείπτῃν πρὸς τοὺς ἀγῶνας καὶ συμποριστὴν
 τοῦ ὁρόμου πάλιν οὐ τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα, 35
 ἀλλὰ τὸν κύριον καὶ δεσπότην τοῦ παντός,
 τὰς τε τῶν ἀγίων ἀγγέλων ἐπικουρίας καὶ
 φυλακὰς; "ἰδοὺ γὰρ οὐ νυστάζει οὐδ' ὑπνώσει",
 φησὶν, "ὁ φυλάσσων τὸν Ἰσραὴλ". διὸ προ-
 θύμως ἐχώμεθα τοῦ ὁρόμου ἡμῶν, εὐτόνως 40

7 Γεν. ιγ', 15, 17. ιε', 18. 10 γῆ τῶν πραέων]
 Ψαλμ. λς', 11. 32 κῶδ. ὑποσκελιστὴν. 38/39
 Ψαλμ. ρκ', 4.

τῆς ἐνστάσεως ἡμῶν, ἐπιθυμητικῶς τῆς προ-
 θυμίας ἡμῶν, μὴ πρὸς τὰ κάτω βλέποντες,
 ἀλλ' εἰς τὰ ἄνω ἀποσκοποῦντες· ὅπερ ἰδίωμα
 τῶν τρεχόντων. εἰ μὲν οὖν πρὸς τὰ κάτω
 5 ἀπίδωμεν, πάντως ὀκνηρία καὶ ἀθυμία καὶ
 ἀτονία προσγενήσεται, ἐμπειρομένης τῆς δια-
 νοίας ἡμῶν ὧδε κακέισε εἰς τὰ μάταια καὶ
 εἰς τὰ ἡδονικὰ τοῦ βίου τούτου, πρὸς πορ-
 νείαν, πρὸς γαστριμαργίαν, πρὸς φιλοκτημο-
 10 σύνην, πρὸς ἀπάτην τῶν ὀφθαλμῶν, πρὸς
 θέατρα, πρὸς πανηγύρεις, πρὸς καλλωπι-
 σμούς, πρὸς φαντασίας, πρὸς πᾶν οὖν ἄλλο
 τῶν τάχιστα ἀφισταμένων καὶ ἀπολλυμένων.
 τί γὰρ ἐπίμονον τῶν ἐν τῷ βίῳ καὶ οὐ
 15 παρερχόμενον ἐν ἰσότητι ὀνείρου καὶ σικιᾶς
 δραπετευσούσης; ἐμβλέψατε γὰρ καὶ ἴδετε ἀπὸ
 ἀρχαίων γενεῶν ἕως τοῦ παρόντος τίς ἦ τί
 ἔμεινεν ἐπὶ τῆς αὐτῆς καταστάσεως· ἀλλ'
 οὐχὶ ἡλλοίωται καὶ ἡφάνισται καὶ ἀπόλωλεν
 20 ὡς εἰπεῖν μετ' ἥχρου καὶ τοῦ μνημονεύεσθαι,
 βασιλεῖς, σατράπαι, ἄρχοντες, δυνάσται, τρυ-
 φῶντες καὶ γαυριῶντες, πλουτοῦντες καὶ δο-
 ξαζόμενοι, ἀνεγείροντες οἰκίας καὶ πόλεις,
 φυτεύοντες ἀμπελῶνας καὶ παραδείσους, ἐγ-
 25 καλλωπιζόμενοι καὶ ὠραϊζόμενοι, νυμφαγω-
 γοῦντες καὶ νυμφαγωγούμενοι, πολυτεχνουῦ-
 ντες καὶ εὐτεχνούμενοι, πλεονεκτοῦντες καὶ
 χρυσομανοῦντες, πάντα ὀρῶντες καὶ πά-
 σγοντες, ὅσα κατ' εὐεξίαν σώματος καὶ αἵ-
 30 ματος; οὐδὲν οὖν ἐκ τοῦ αἵωνος ἕως τοῦ
 δεῦρο μεμένηκε καὶ διασέσωσται, ἀλλ' ὡς
 εἴρηται ἀπόλωλε καὶ ἡφάνισται, καὶ εἶθε
 τοῦτο ἀλλὰ μὴ τετήρηται· εἰς ἡμέραν ἀντα-
 ποδόσεως καὶ δικαιοκρισίας θεοῦ, ἀποδιδόντος
 35 ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Ταῦτα τοῦ παρόντος αἵωνος· εἰ δὲ πρὸς
 τὸν μέλλοντα ἀποσκοπήσωμεν, εἰ καὶ θλι-
 βερὰ τὰ παρόντα καὶ ὀδυνηρά, εἰ καὶ κόπος
 καὶ μόχθος, εἰ καὶ νηστεία καὶ ἀγρυπνία,
 40 εἰ καὶ κοπή θελήματος, εἰ καὶ στέρησις
 ἐφέσεως, εἰ καὶ τοῦτο καὶ ἐκεῖνο, ὅσα κατὰ
 τὸν ἀσκητικὸν βίον καὶ τὴν ἀθλητικὴν ὑπο-

ταγὴν τεθεώρηται, οὐδαμῶς ἀκηδιάσωμεν,
 οὐδαμῶς ὀλιγωρήσωμεν, οὐδαμῶς ἐπιστυγνά-
 σωμεν τοῖς προσπίπτουσι λυπηροῖς, οὐδαμῶς
 ἀπείπωμεν τοῖς ἐνισταμένοις πάθεσιν, ἀλλὰ
 θαρσαλέῳ φρονήματι καὶ πνεύματι τρέχοντες 5
 τρέξωμεν καὶ βαδίζοντες βαδίσωμεν, πρὸς
 οὐρανὸν ὀρῶντες, πρὸς θεὸν ἀποβλέποντες,
 πρὸς βασιλείαν οὐρανῶν ἀνατεινόμενοι, πρὸς
 κτῆσιν τῶν ἀποκειμένων ἀγαθῶν, πρὸς ἀπό-
 λασιν τοῦ Παραδείσου, πρὸς τρυφήν τῆς 10
 ἀφθάρτου δόξης ἐκείνης, πρὸς τὸ φῶς τὸ
 ἀνέσπερον, πρὸς τὴν μακαριότητα τῶν ἀγγέ-
 λων. καὶ τίς ὁ ἐφικνούμενος νοῦς ἢ λόγος
 τὴν ἐκεῖσε χαρὰν καὶ εὐφροσύνην καὶ ἀπό-
 λασιν; οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν οὐκ ἐννοῆσαι, 15
 οὐκ ἀκοῦσαι, οὐ φράσαι. οὕτως οὖν οἱ ἄγιοι
 πάντες δεδραμηκότες ἔδραμον καὶ νενικηκότες
 ἐνίκησαν, μάρτυρες, ὅσιοι, δίκαιοι, εὐσεβεῖς,
 θεοφιλεῖς, μονάζοντες, λαῖκοι, ἄνδρες, γυναῖ-
 κες, νεώτεροι, πρεσβύτεροι, παιδεῖαν τινα ἡγή- 20
 σάμενοι τὰ ἐνταῦθα καὶ δερόμενοι καὶ τυ-
 πόμενοι καὶ κοπτόμενοι καὶ ἀσκούμενοι καὶ
 ἐγκρατευσόμενοι καὶ ἀγνευσόμενοι, αἰρησάμενοι
 ὄναρ λυπηρὸν ἰδεῖν καὶ παθεῖν καὶ ἡμέραν
 πραγματεῖαν ἀληθινὴν καὶ ἀγαθὴν ἐπιτεύ- 25
 ζασθαι.

Οὕτως οὖν καὶ ἡμεῖς, εἴπερ τῆς αὐτῶν
 ἐπιθυμοῦμεν δόξης καὶ ἐπιτυχίας, ταῦτα καὶ
 ὀρᾶσαι καὶ παθεῖν ἐν ταύτῃ τῇ θεοποθήτῳ
 ἡμῶν πολιτείᾳ. διὸ στέργωμεν, ἀδελφοί· ὑπο- 30
 μένωμεν, καρτερῶμεν ἀνδρείῳ φρονήματι,
 ἀκαταπονήτῳ προθυμίᾳ, μὴ γυναικιζόμενοι,
 μὴ καταθληνόμενοι, μὴ καθηδονεύμενοι,
 μᾶλλον δὲ μὴ ἀποκτηνούμενοι καὶ τοὺς
 ὀφθαλμοὺς ἐπὶ πόδας φέροντες, ἀνθ' ὧν ἐπὶ 35
 κεφαλῆς τὸν σοφὸν διακελεύει ὁ λόγος ἔχειν·
 οἱ γὰρ τὰ οὐράνια ἐννοοῦμενοι καὶ ἐν αὐτοῖς
 ἐνασχολούμενοι ὄντως ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς ὀφθαλ-
 μοὺς ἔχουσιν, οἱ δὲ εἰς τὰ μάταια καὶ ἐν
 αὐτοῖς ἐγκαλινδούμενοι ἀληθῶς ἐπὶ πόδας 40
 τοὺς ὀφθαλμοὺς φέρουσι, τὸ σκέτλιον καὶ
 τερατῶδες ἄνθρωπὸν τινα κάτω τὴν κεφα-

6 κῶδ. ἐμπειρομένης.
 34/35 πρβλ. Ῥωμ. β', 6.

19 κῶδ. ἐπ' αὐλῶλεν.

1/3 κῶδ. ἀκηδιάσωμεν, ὀλιγωρήσωμεν, ἐπιστυγνίσω-
 μεν. 5 κῶδ. θαρσαλαίω. 6 κῶδ. θρέξωμεν, βαδί-
 σωμεν. 33 κῶδ. καταθληνόμενοι. 36 Ἐκκλ. β', 14.
 40 κῶδ. ἐγκυλινδούμενοι.

λὴν ἔχοντα, ἄνω δὲ τοὺς πόδας περιπατεῖν·
 σχετλιώτερον δ' αὖ μᾶλλον καὶ ἀπανθρωπό-
 τερον εἶη δ' ἄν, εἰ κατὰ ψυχὴν τοῦτο πά-
 σχειν. ἀλλ' ἡμεῖς, πατέρες καὶ ἀδελφοί, ὡς
 5 σοφοὶ ἐπὶ κεφαλῇς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχοντες
 οὕτω περιπατῶμεν, τὰ θεοῦ καὶ θεῖα ἐν-
 νοούμενοι καὶ πράττοντες, ἃ ἐστὶ πίστις,
 ἐλπίς, ἀγάπη, ἐν κεφαλαίῳ· ἐξ ὧν ὑπομονή
 κραταιά, ἀγνεία, φιλαδελφία, εἰρήνη, πραό-
 10 τής, ἐπιείκεια, ἀνδρεία, εὐστάθεια, ἐγκράτεια,
 πᾶσα ἀγαθωσύνη, "πᾶν δώρημα τέλειον",
 πᾶσα ἀρετῶν ἀνθοφορία καὶ καρποφορία· τὰ γὰρ
 ἐναντία τῶν ἐναντίων, ἅτινά ἐστιν ἀπιστία,
 ἀνεπιστία, μῖσος· ἐξ ὧν ἀνυπομονησίαι, ὀλι-
 15 γωρίαι, πορνεῖαι, μοιχεῖαι, παρρησίαι, φι-
 ληδονίαι, γαστριμαργίαι, περπερίαι, καλλω-
 πισμοί, γέλωτες, ὕβρεις, φθόνοι, φόνοι, πᾶσά
 τις ἄλλη σατανικὴ πράξις καὶ ἐνέργεια. οἱ
 τοῦ θεοῦ τὰ τοῦ θεοῦ διώκωμεν, οἱ καθαροὶ
 20 τὰ τοῦ φωτός, οἱ ἄγνοὶ τὰ τῆς παρθενίας,
 οἱ εὐλαβεῖς τὰ τῆς ὁσιότητος, οἱ εἰρηνικοὶ
 τὰ τῆς φιλαδελφίας, οἱ ἀκενόδοξοι τὰ ἐν
 οὐρανῷ, οἱ ἀποτακτῆται κόσμου τὰ ὑπὲρ κό-
 σμον. μὴ ἀμειψήτω ἡ τάξις ἐν ἀταξίᾳ,
 25 ἵν' οἱ τοῦ φωτός τὰ τοῦ σκότους διώκωμεν,
 οἱ τῆς ἀγνείας τὰ τῆς πορνείας, οἱ τῆς εὐ-
 λαβείας τὰ τῆς ἀταξίας, οἱ τῆς μισοδοξίας
 τὰ τῆς φιλοδοξίας, ἐπεὶ ἐλεεινόν, ἐπεὶ πο-
 νηρόν, ἐπεὶ θεομαχές, ἐπεὶ φιλοδαιμόνιον,
 30 ἐπεὶ ὑπέκκαυμα τοῦ αἰωνίου πυρός· οἱ τοῦ
 κόσμου τὰ τοῦ κόσμου, οἱ φιλοθέατροι τὰ
 τῶν θεάτρων, οἱ φιλοπαιγνεῖς τὰ τῶν παι-
 γνίων, οἱ φιλόσαρκοι τὰ τῆς σαρκός, οἱ φιλό-
 πορνοὶ τὰ τῶν πορνευόντων· ὕπερ μὴ εἶη
 35 τις, κἂν οὕτω λέγωμεν· ἀλλ' ἡμεῖς γε, ὦ
 ἀδελφοί, τὰ τοῦ θεοῦ, ὡς θεοῦ, ὃ κατ' αὐτὸ
 τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὸ ὄνομα λεγόμεθα· μο-
 ναχοὶ γὰρ καὶ ἀποτακτῆται καὶ ἀναχωρηταὶ
 καὶ παρθένοι καὶ θεραπευταὶ καὶ ἅγιοι κε-
 40 κλήμεθα καὶ ὑπονοούμεθα παρὰ ἀνθρώπων
 εἶναι.

Μηδεὶς οὖν λοιπὸν ἐξ ἡμῶν εἶη ἄθεος,
 μηδεὶς ταραχώδης, μηδεὶς ὕβριστής, μηδεὶς

2 κῶδ. σχετλιώτερον. 4 κῶδ. ἡμεῖς. 11 κῶδ.
 ἀγαθωσύνη || Ἰακώβου α', 17. 24 κῶδ. ἀμειψήτω.

φιλόπορνος, μηδεὶς γόγγυσος, μηδεὶς ψίθυ-
 ρος, μηδεὶς ἀκηδιστής, μηδεὶς ὀλίγωρος,
 ἐπεὶ ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μεγάλη καὶ ἐγγὺς καὶ
 ἀνταποδοτικὴ· καὶ οὐχ οὕτως παροργίζεται
 θεός, εἰ καὶ παροργίζεται ἐπὶ τοῖς ἐν τῷ 5
 λαϊκῷ τάγματι κακουμένοις κατὰ ψυχὴν, ὅσον
 ἐφ' ἡμῖν τοῖς ἀνακειμένοις αὐτῷ ἐξ ὀλοκλή-
 ρου· ὥσπερ δαὶ δεσπότης πλείω ἀγανάκτησιν
 πάντως ἐνέγκοι ἐπὶ τῶν κατὰ πρόσωπον
 πταιόντων δούλων, παρὰ τοὺς πόρρω καὶ ἐν 10
 ἀποβύστω ὄντας. ταῦτα δ' εἴρηται μοι πολ-
 λαχῶς, εἰ καὶ ἄλλοτρόπως, διὰ τὸ ἐπιμένειν
 τὴν κακίαν καὶ διὰ τὸ πᾶν μὲν διορθοῦσθαι
 καὶ πάλιν ὑποπίπτειν· καὶ οὐδὲ διὰ τοὺς
 ἀτάκτους μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς εὐτά- 15
 κτους, καὶ οὐ διὰ τοὺς ἄρτι τὸ σχῆμα λα-
 βόντας, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς πεπαλαιωμένους
 ἐν τῷ σχήματι· ὅσον γὰρ ὁ χρόνος, τοσοῦ-
 τον καὶ τὸ διάφορον τῆς πολιτείας διαφαί-
 νεσθαι ὀφείλει, ἐπεὶ πρὸς τὸ μηδὲν ὀνασθαι 20
 ἐν τῇ παλαιότητι κατακρίσεως καὶ γελοίου
 αἵτιον ἢ παλαιότης, ὥσπερ καὶ πεπολιω-
 μένον ἰδέσθαι ἄνδρα εἰς σχολεῖον φοιτῶντα
 μετὰ νηπίων. αἱ διακονίαι τοίνυν οὐ παρ'
 ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλὰ παρὰ θεοῦ δι' ἐμοῦ 25
 δίδονται τῷ δεχομένῳ, καὶ οὐ μικραί, ἀλλὰ
 καὶ λίαν μεγάλαι, καὶ οὐκ ἄτιμοι, ἀλλὰ καὶ
 σφόδρα ἐντιμοὶ, ὑπὲρ ἃς δίδωσι βασιλεὺς ὁ
 ἐπὶ γῆς· εἰς γὰρ θεοῦ λειτουργίαν καὶ δόξαν
 αὐταί. ἡγήσεται ἄρα μικρὰν εἶναι ὁ ἀφυπνι- 30
 στής τὴν οἰκίαν, ὁ ἐπιτηρητής τὴν ἰδίαν,
 ὁ παιδευτής τὴν σφετέραν, ὁ ἐπιστημονάρχης
 τὴν ἰδιαιτάτην; καὶ πῶς οὐχὶ μωρόν; καὶ
 πῶς οὐχὶ ψεκτόν; καὶ πῶς οὐχὶ θεὸν παρο-
 ξύνει ὁ τοῦτο ὑπονοῶν καὶ τὴν προκριτω- 35
 τέραν, ὑπὲρ ἧς ἔστιν, αὐθαδεῖα ἀνθαιρούμενος;
 ἀλλ' ὁ τοιοῦτος ἀγνοεῖν μοι δοκεῖ καὶ ἐπ'
 αὐτῆς, ἧς ἐστὶ διακονίας, τὴν δύναμιν. τί
 γὰρ ἐστὶν ἀφυπνιστής, ἀλλ' ἢ τὸ προκατωρ-
 θωκέναι αὐτὸν τὴν τοῦ ὕπνου τυραννίδα; 40
 ὅπερ ἐστὶ τῶν λίαν ἀσκητικῶν, ταγῆναι ὑπὸ
 θεοῦ ἄγγελός τις τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς ἀφυ-
 πνίζων, πρὸς δόξαν καὶ αἶνον τῆς τριάδος.
 μέγιστον τὸ ἀζίωμα, ἀγγελικὸν τὸ διακόνημα.

35 κῶδ. προκριτοτέραν.

τί δ' ἐπιτηρητής, ἀλλ' ἢ τὸ αὐτὸν ἐν ἐπι-
 τηρήσει θεοῦ ὄντα καὶ μὴ χρήζοντα τῆς
 ἐτέρων καὶ οὐ διασφαλλόμενον ἀπὸ τῆς ἐνα-
 5 ρέτου διαγωγῆς, προκριθῆναι οἶονεϊ τῆς πά-
 σης ἀδελφότητος ὀφθαλμὸν βλέποντα τὸ τῶν
 ἄλλων ἐνδιάστροφον; τί δὲ παιδευτής; οὐδὲν
 ἄλλο, ἢ διὰ τὸ πᾶσαν ἀταξίαν ἀποθεσθαι
 καὶ ἐπίμεστον πάσης εὐλαβείας γενέσθαι,
 10 προστῆναι τοῖς ἀπαιδεύτοις καὶ ἀνουθετήτοις,
 εἰς καταρτισμὸν καὶ ὠφελείας ὑπόθεσιν. μέγα
 τοῦ ἐπιτηρητοῦ, μεζότερον τοῦ παιδευτοῦ,
 ὅτι ὁ μὲν ὁ βλέπει ἀναφέρει, ὁ δὲ καὶ
 βλέπων φθέγγεται καὶ συνετίζει καὶ διαλύει
 τὰς ἀταξίας ὡς ἄγγελός τις ἢ ὡς χριστός, ἢ
 15 ὡς δεσπότης, τῇ οἰκείᾳ παρουσίᾳ ἀναστέλλων
 τὰς μάχας καὶ τὰς ἐν τῇ ἀδελφότητι δυσκο-
 λίας. πρόσθε καὶ τοῦ ἐπιστημονάρχου, ὡς
 πάσης ἐπιστήμης ἀποπληρωθέντος καὶ διὰ
 τοῦτο τοῖς ἄλλοις ἐπιστήμης ὑπόθεσις προκει-
 20 μένου. ἀλλ' οἱ μὲν φρονούντες τρέμουν καὶ
 δεδοίκασι καὶ ἐφ' ἧς εἰσι διακονίας, οὐ λέγω
 οἰκονόμου, ἢ κελλαρίτου, ἢ βεστιαρίου, ἢ ὑπο-
 δηματορῥάφου, ἢ πρωτεύοντος ἐν τοῖς πολ-
 λοῖς, ἢ πρωτοδιακονούντος, ἐν τῷ κήπῳ λέγω,
 25 ἐν τῷ σκυτείῳ, ἐν τῷ μεμβραναρίῳ, ἐν τινι
 ἄλλῃ διακονίᾳ, ἀλλ' εἰ καὶ ξυλοκοπῶν μόνον
 ἐστίν, ἢ λαχανοπλυτῶν· θεοῦ γὰρ καὶ ὑπὲρ
 θεοῦ τὰ γινόμενα διὰ τῶν ἀδελφῶν. ὁ δὲ
 ἄφρων καὶ ἀσύνητος καὶ ὑπερήφανος μὴδὲν
 30 ἔχει λογιζόμενος, μὴδὲ ὑψηλὴν καὶ ἀγίαν
 καὶ ὑπὲρ τὴν οἰκείαν κατάστασιν, ζητεῖ τὴν
 οὐκ οὔσαν αὐτῷ, καὶ εἰ μὲν ἐστὶν ἀφυπνί-
 ζων, ζητεῖ ἐπιτηρεῖν, καὶ εἰ ἔστιν ἐπιτηρῶν,
 ζητεῖ παιδεύειν, καὶ εἰ ἔστι παιδεύων, ἐπι-
 35 στημοναρχεῖν, καὶ εἰ ἔστιν ἐπιστημοναρχῶν,
 ζητεῖ ἱερατεύειν ἢ ἡγουμενεύειν, καὶ ἕκαστος
 τῶν ἐν ταῖς λοιπαῖς διακονίαις κατὰ τὴν
 αὐτὴν ἀναλογίαν.

Ἰδοὺ ὑπέδειξα ὑμῖν τὴν δύναμιν τῶν δια-
 40 κονιῶν· παρακαλῶ ὑμᾶς μὴ ἀφρονεῦειν, ἀλλὰ
 γινώσκειν ἐν ἧ ἐστέ, καὶ μὴδ' ἀξίους ἡγεῖ-
 σθαι τῆς ὑποδοχῆς· ἐὰν γὰρ οὕτως ἕκαστος
 χαίρων καὶ προθυμούμενος ἐνεργῇ τὴν δια-
 κονίαν, ἐν αὐτῇ εὐρίσκων τὸν θεὸν καὶ οὐ
 45 πρὸς ἄλλην ἐξ αὐτοῦ ἐπικινούμενος, εἰ μὴ

ὅτε κρινεῖ ὁ κρίνων καὶ μεθιστᾷ ὁ μεθιστῶν·
 εἰ δὲ οὐχ οὕτως, ἐντεῦθεν αἱ παραχαί, αἱ
 ἀταξίαι, ἀργούντων τῶν διακονιῶν καὶ ἐπει-
 5 σερχομένης τῆς ἀταξίας. ἀλλὰ μὴδὲ μῶς,
 παρακαλῶ μὴ οὕτω πράττωμεν, ἀλλ' εὐστα-
 θῶς καὶ θεοπρεπῶς, ὅπερ καὶ ποιεῖτε τινὲς
 ἐν ὑμῖν, καθ' ὃν εἴρηκα λόγον· ὁρῶ γὰρ
 καὶ σκοπῶ, καὶ ἐκ τῶν ἔξωθεν καὶ ἐκ τῶν
 ἐνδοθεν, τὰς τῆς ψυχῆς ὑμῶν διαθέσεις.
 εἰ ὅλως ζητεῖς εἶναι ὑψηλότερος καὶ ἀξιού- 10
 σθαι τελεωτέρας διακονίας, ἣν ἔχεις τίμη-
 σον, ἀγίασον, δοῦξασον καὶ διὰ τῆς ἐν αὐτῇ
 ἐπιμελείας καὶ ἀγρυπνίας σου· καὶ μὴ θέ-
 λοντός σου πάντως ἥξει καιρὸς ἐπιλαβέσθαι
 15 σε οὐ παρὰ σεαυτοῦ, ἀλλὰ παρ' αὐτῆς τῆς
 ἀληθείας, καὶ τὴν ὑψηλοτέραν τῆς προκει-
 μένης· "ὕπερηφάνοις γὰρ ἀντιτάσσεται κύριος"
 καὶ πᾶς ὑψηλοκάρδιος βδελυκτὸς ἐνώπιον
 αὐτοῦ. ὑμᾶς δὲ εἶη, πάντας ἐν φόβῳ θεοῦ
 διαβιούντας καὶ τῷ τῆς ταπεινώσεως χαρί- 20
 σματι κατακεκοσμημένους, καὶ τὰ παρόντα
 καλῶς διαμερίζειν καὶ πρὸς τὸ ἐξῆς εἶη καλ-
 λώτερον διαφαίνεσθαι ἐν πάσῃ ἀγαθῇ κατα-
 στάσει ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν,
 ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. 25
 ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΓ'.

"Οτι δεῖ ἡμᾶς ἀγωνιστέον καὶ πολεμητέον
 ἐν τῇ πνευματικῇ ἡμῶν στρατείᾳ κατὰ τῶν
 ἐπιβαλλόντων ἡμῖν ἐναντίων λογισμῶν, ὡς 30
 ἂν ληψόμεθα παρὰ τοῦ ἀγνωσθέντος Χρι-
 στοῦ τὰ βραβεῖα τῆς νίκης.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, πορευόμενοι πο-
 ρεύεσθε τὴν ὁδὸν ὑμῶν ἐν εἰρήνῃ, καὶ χαίρω
 ὁρῶν ὑμᾶς ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ καταστάσει. ἀλλ' 35
 ἐπειδὴ στρατιῶταί ἐστε Χριστοῦ (στρατιώ-
 του δὲ ἴδιον τὸ τὰ πολέμου ἀεὶ ἐχμελετᾶν,
 τὴν τε πανοπλίαν κατηρτισμένην ἔχειν καὶ
 ἐμπαρασκεῦον πρὸς τὴν ἐν καιρῷ συμβολήν

3 ἀργούντων] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. 17 Παροιμ. γ',
 34. 18 ὑψηλοκάρδιος] πρβλ. Παροιμ. ις', 5. 27 Mai,
 Novae patrum bibliothecae τ. IX, pars II, σ. 66-69.
 28 σημειοῦ τὸ δεῖ ἀγωνιστέον κτλ. 37 ἀεὶ] ἐλλείπει
 τῷ V || μελετᾶν V.

τῶν ἐναντίων), βλέπετε πῶς ἐστε ἡτοιμα-
σμένοι, πῶς τὰ ὄπλα ὑμῶν τὰ πνευματικά,
οἷον ἡκονημένα καὶ κεκαθαρμένα καὶ ἐστιλ-
βωμένα, ἡ ῥομφαία τῆς ὑπακοῆς, ὁ θώραξ
5 τῆς πίστεως, ἡ περικεφαλαία τῆς σωτηρίου
ἐλπίδος, ὁ θυρεὸς τῆς ταπεινοφροσύνης, ἡ
φαρέτρα τῶν ἀγαθῶν λογισμῶν καὶ μέντοι
καὶ τὸ ὄχημα, ἡγουν τὸ τίμιον ὑμῶν σῶμα,
καθάπερ τις ἵππος καλῶς γεγυμνασμένος,
10 μῆτε πολυσαρκῶν (ἐπειδὴ ἄχρηστος πρὸς
τοὺς δρόμους), μῆτε λίαν κατισχνωμένος
(ἐπειδὴ ἀργὸς πρὸς τὰς κινήσεις), καλῶς φέ-
ρων τὸν χαλινὸν τοῦ θείου φόβου, ὡς ἂν μὴ
ἔξω φέρηται τῆς ἡνιοχίας, μηδ' αὖ κατα-
15 βάλλοι τὸν ἐπιβάτην νοῦν ἀπαιδευσίας σκιρ-
τήματι. τοιοῦτους ὑμᾶς βούλεται ὁ λόγος
αεὶ εἶναι, ἐπειδὴ καθ' ἑκάστην ὁ πόλεμος,
καθ' ὥραν ἡ μάχη, κατὰ ῥοπήν τὰ τόξα.

Τίς οὖν ἐν ὑμῖν ἀριστεύς; τίς ἰσχυρός;
20 τίς πολεμιστής, κόπτων τοὺς ὑπεναντίους λο-
γισμοὺς ἐν χιλιάσι καὶ μυριάσι, καὶ πρῶτόν
γε τὸν ὑπερήφανον νοῦν κατασπάσας, ὡς τὸν
Γολιάθ ἐκεῖνον ὁ θεὸς Δαβίδ; ἐξ οὗ τί γι-
νήσεται; τροπὴ τῶν πνευμάτων τῆς πονη-
25 ρίας, τῶν πολυμόρφων καὶ ποικίλων παθῶν
τῆς ἁμαρτίας· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ πρῶτον τῶν
κακῶν καὶ τελευταῖον, δι' οὗ ἐκπέπτωκεν ἐκ
τῶν οὐρανίων ἀψίδων καὶ τῆς ἀγγελικῆς
λαμπροφορίας ὁ νῦν πειράζων ἡμᾶς δράκων,
30 καὶ ἐξ οὗ, ὥσπερ ἐκ τινος ῥίζης, ἔφυ τὰ
μυρία βλαστήματα τῶν ἁμαρτημάτων. ἀγω-
νιστέον οὖν καὶ πολεμητέον πρὸς ἕκαστον
τῶν ἐπιβαλλόντων ἡμῖν, ἐπειδὴ ἄλλω ἄλλος
πεποίωται πάθει καὶ ἄλλον ἄλλως τοξεύει ὁ
35 σοφιστής τῆς κακίας ὄφιν· προστίθεται γὰρ
ὁ μὲν τῇ πορνείᾳ, ἕτερος τῇ γαστριμαργίᾳ,
ἄλλος τῇ ἀκηδία, ἄλλος τῷ φθόνῳ, ἕτερος
τῇ κενοδοξίᾳ, ἄλλος τῇ ὀργῇ, ἕτερος τῇ ἀπι-
στία, ἄλλος τῇ ἀποδράσει, ἕτερος τῇ φιλαυ-
40 τία, ἄλλος τῇ ἀργίᾳ, ἕτερος τῇ δυσμενείᾳ.
ταῦτα πάντα ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐνεργεῖ πνεῦμα,
τὸ σατανικόν, καὶ πολὺς πρὸς ταῦτα ὁ ἀγών.

πανταχόθεν ὁ ὀφθαλμός, ἐκατέρωθεν ὁ σκο-
πός, κυκλόθεν ὁ περιφραγμός. ὡς ἂν μὴ
εἰσέλθῃ, μὴ πρόσῃ, μὴ λάβῃ, μὴ χειρώ-
σῃται, μὴ κτείνῃ καὶ ἀπολέσῃ, ἀντικαθε-
κτέον, ἀντιπολεμητέον. ἔστι λαβεῖν ἅπαξ καὶ 5
δοῦναι δεκάκις, πληγῇ μικρὸν καὶ πληῆσαι
καιρίαν. ὁ κατὰ σῶμα τιτρωσκόμενος ἰατρείας
χρήζει· ὡσαύτως καὶ ὁ κατὰ πνεῦμα. ἰατρεία
δὲ ἡ δι' ἐξαγορεύσεως ἐπιτιμία. καὶ πάλιν
ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐξιτέον. ὁ κατὰ σῶμα νι- 10
κῶν ἐν εἴληφῃ στέφος, ὁ δὲ κατὰ πνεῦμα
μυρία τὰ βραβεῖα. ὥστε καθ' ἡμέραν ἡ μάχη,
καθ' ἡμέραν οἱ στέφανοι, καθ' ἑκάστην τὰ
ἔπαθλα. καὶ μακάριοι ἐστέ, ἐφ' ὅσον ἐνί-
στασθε καὶ οὐ καταπίπτετε, ἐνισχύετε καὶ 15
οὐκ ὀλιγωρεῖτε, μέχρις ἂν ὁ πόλεμος δια-
λυθῇ διὰ τῆς ἐκ τῶν ἐνταῦθα ἡμῶν μετα-
στάσεως.

Θαρσεῖτε οὖν, τέκνα καὶ ἀδελφοί, θαρ-
σεῖτε. θεὸν ἔχομεν βοηθόν, ἐπίκουρον τῆς 20
ζωῆς ἡμῶν ἄγγελον, ἀντίληψιν παρὰ τῶν
ἀγίων (ὧν τὰ ὀνόματα ἐπικαλούμεθα), ὄπλον
ἀήττητον τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ τοῦ Χρι-
στοῦ, αὐτὴν τὴν πατρικὴν πίστιν, τὴν τῶν
ἐπαγγελάτων ἡμῶν πεποιθήσιν, τὴν τῶν 25
ἀδελφῶν σύμφραξιν. οὐ φοβηθησόμεθα ἀπὸ
μυριάδων λαοῦ, τῶν κυκλούντων ἡμᾶς ἀο-
ράτων λογισμῶν· οὐ κάμφομεν γόνυ τῇ Βάαλ
τῶν ἡδονῶν, οὐ προησόμεθα τὴν σωφροσύνην
ἡμῶν, ἣν ἐνυμφεύσατο κύριος ἐν ἁγιασμῷ· 30
οὐ ποιήσομεν τὰ μέλη ἡμῶν πορνείας καὶ
ἀκαθαρσίας σκεύη διὰ τῆς εἰς ἀλλήλους
ὀλεθρίου παρρήσιας καὶ μυσαρᾶς ἐργασίας,
ὄντα Χριστοῦ μέλη, τοῦ ἀχράντου καὶ ἀθα-
νάτου νομφίου· οὐκ εἰσδεξόμεθα σύμβουλον 35
τὸν ὄφιν, ἐκσκοραχίσαι ἡμᾶς τοῦ παραδει-
σιακοῦ κοινοβίου βουλόμενον· οὐκ ἀνοίξομεν
θύραν τοῖς κλέπταις δαίμοσι συλῆσαι ἡμῶν
τὸν τῆς ψυχῆς θησαυρὸν καὶ αἰχμαλωτισθῆναι
εἰς Ἀσσυρίους λογισμοὺς καὶ Βαβυλωνίους 40
δουλείας. τί καλὸν μένειν ἡμᾶς ἐν τῇ πόλει,
ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ψκοδόμησεν ἡμῖν

1 βλέπετε P, ἴδετε V. 2 τὰ] δὲ V. 8 οἶχημα
V || ὑμῶν] ἑλλ. τῷ V. 10 πολυσαρκῶς V. 15 κατα-
βάλλοι V. 35 γάρ] ἑλλ. τῷ V.

9 ἐξαγορεύσεως P. 26/27 Ψαμ. γ', 4. 29 προϊ-
σόμεθα P. 37 ἀνοίξομεν V. 40 βαβυλωνίας V.

διὰ τῶν ποικίλων ἀρετῶν! τί μακάριον ἀδού-
λωτον τὸ τῆς ψυχῆς ἀζΐωμα κεκτηῖσθαι ἀπὸ
τῆς δουλοπαθοῦς ἀμαρτίας! ψυχὴ ἀκυρίευτος
ἐκ παθῶν ὅλη ἐστὶν ἐλευθέρα, ὅλη θεοειδής,
5 ὅλη δεσπόσυνος, ὅλη φωτοειδής, ὅλη ἀγα-
λιωμένη, εὐπρόθυμος, εὐπρόσιτος, θεοσύν-
πτος, θεοσύκρατος, οὐράνιος, λέγουσα ὡς
δούλοις ταῖς φυσικαῖς ἐνεργείαις, ἡνίκα δεόν
ἐστί, "τόδε ποιήσον" καὶ ποιεῖ, καὶ τῷ
10 ἄλλῳ "πορεύου" καὶ πορεύεται ἐν εἰρήνῃ·
ἀλλ' οὐχ ὡς ἡ ἀνδραποδισθεῖσα καὶ δουλω-
θεῖσα καὶ κρατηθεῖσα ὑπὸ τῶν τυράννων
παθῶν, ἣν ἐστὶν ὄραν πολλὰ καὶ δεινὰ πά-
σχουσαν, ἐλχομένην ἔνθεν καὶ ἐκεῖθεν εἰς
15 δουλείαν παντὸς πάθους, πάσης πράξεως
βδελυρᾶς· προστασσομένη γὰρ ποιεῖ τὰ κε-
λευόμενα παρὰ τῷ δαίμονι, καὶ εἶθε ἐνί,
ἀλλὰ μὴ πολλοῖς. δεσπόζει αὐτῆς ὁ τῆς
ἡδονῆς, ὁ τοῦ φθόνου, ὁ τοῦ μίσους, ὁ τῆς
20 ἐριδος, ὁ τῆς κοιλιωμανίας, ὁ τῆς ὀκνίας,
ὁ τῆς ἀπιστίας, ὁ τῆς βλασφημίας, ὁ τοῦ
θυμοῦ, ὁ τῆς ὑπερηφανίας, ὁ τοῦ ψεύδους,
ὁ τῆς κλοπῆς, τῶν ἄλλων πάντων· ὧν τὰ
ὀνόματα τίς ἂν καταριθμήσοιτο; καὶ ὡς ἔκα-
25 στος ἐπιγινώσκει, ἐξ ὧν δουλοῦται, ὧνπερ
ἐστὶν ὑποχείριος, ἐν τούτοις ἐλεεινὴ ἡ ψυχὴ,
παναθλία ἡ ζωὴ αὐτῆς, ὅλη πενιχρά, ὅλη
δυσειδής, σκοτεινὴ, ἀφεγγής, ἀλαμπής, ἄθεος,
ἄμορφος, δύσειμος, μισητὴ καὶ τὸ ὅλως ὀρᾶ-
30 σθαι ὑπὸ τῶν εὖ φρονούντων.

Μὴ δὴ οὖν τὸ ἀζΐωμα ἡμῶν καταβάλω-
μεν, ὧ τέχνα· μὴ δὴ τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν
ἀπεμπολήσωμεν· δεσπόται τυγχάνοντες, μὴ
γενόμεθα δοῦλοι· μὴ θώμεθα τὸ φῶς ἡμῶν
35 σκότος, μὴ μεταβάλλωμεν τὸ κάλλος ἡμῶν
εἰς ἀμορφίαν, μὴ στρέψωμεν τὸ πρόσωπον
ἡμῶν ἀπὸ θεοῦ ἐπὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς κα-
κίας· μὴ ἀπεκδυσώμεθα τοὺς φωτεινοὺς χι-
τῶνας τῶν ἀρετῶν, ἐνδιδυσκόμενοι τὰ μεμε-
40 λανωμένα ῥακία τῶν ἀνομημάτων· μὴ χρη-
ματίζοντες υἱοὶ θεοῦ χρηματίζωμεν τέχνα

18 αὐτῆς P, αὐτοῖς V. 19 τῶν ἡδονῶν V. 20 ὁ τῆς
ὀκνίας - - - βλασφημίας] ἑλλ. ταῦτα τῷ V. 29 δυσ-
είμων καὶ τὸ ὅλως μισητὴ V. 31 καταβάλλωμεν P.
32 μὴ δὴ P, μὴδὲ V. 35 μεταβάλλωμεν P. 40 με-
λανωμένα ῥακία P, ῥακία V.

διαβόλου, φωτὸς ἔκγονα γεγενημένοι· μὴ
φανῶμεν σκότους ἐκτρώματα. εἰ γὰρ ταῦτα
σωματικῶς λαμβανόμενα πονηρὰ καὶ δύσχη-
στα, πόσω γε πνευματικῶς οὐκ ἐλεεινὰ καὶ
παγγάλεπα, καὶ λεγόμενα καὶ νοούμενα; ἀλλὰ 5
τίς φρονῶν δουλείαν αἰρεῖται, τυγχάνων δε-
σπότης; ἀλλὰ τίς υἱοθεσίαν θεοῦ ἔχων γέννημα
διαβόλου φιλεῖ καλεῖσθαι; ἀλλὰ τίς ῥίπτων
τὴν ἄρρητον εὐγένειαν τῆς ἀρετῆς ἔλοιτο δυσ-
γένειαν ἀναλαμβάνεσθαι τῆς ἐμπαθοῦς ζωῆς; 10
ἀλλὰ τίς ἀπὸ πλούτου πνευματικοῦ εἰς πε-
νίαν ζητεῖ σαρκὸς φθάσαι; ἀλλὰ τίς προ-
αίρεται βασιλείαν οὐρανῶν ἀπολέσαι, κερ-
δαίνων πῦρ καὶ σκότος καὶ τὰς αἰωνίους
ἄλλας βασάνους; οὐ σωφρόνων τὸ πρᾶγμα, 15
οὐ λογισμὸν ἐχόντων τὸ ὄραμα, τινῶν δὲ
ἀλογίστων ἢ ἀναισθητῶν. ὡς ὥφελον τοὺς
οὕτω πράττοντας οὕτω καὶ γενέσθαι, ἢ κατ'
εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν θεοῦ κτισθέντας ἐπὶ
κληρονομίᾳ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, καταχθι- 20
ναι διὰ τῆς ἀλόγου φιλοπαθείας εἰς ταμεῖα
ἄδου, κρίσεως αἰωνίας. ἀλλὰ ἀνανήψωμεν οἱ
μὴ νήφοντες, εἴπερ τίς νυστάζει· ἀναβλέ-
ψωμεν οἱ μὴ βλέποντες, εἴπερ τίς τυφλώτ-
τει· ἀκούσωμεν οἱ μὴ ἀκούοντες, εἴπερ τίς 25
κωφεύει· ἀναλάβωμεν τὰς δυνάμεις ἡμῶν,
εἴπερ τίς ὑπεγάλασε τοὺς τόνους τῆς εὐαν-
δρίας· μοχθήσωμεν, διώξωμεν, ὡς ἂν διὰ
τοῦ εὖ πράττειν ἡμᾶς ἐν ἔξει τοῦ καλοῦ
γενόμενοι μεθ' ἡδύτητος καὶ εὐμαρείας πράτ- 30
τωμεν τὰ θεῖα καὶ σωτήρια. καὶ ἐγγὺς κύ-
ριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν ἀλη-
θείᾳ, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν· ᾧ ἡ δόξα
καὶ τὸ κράτος, σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ 35
πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΑ'.

Περὶ ἐπιμελείας καὶ καρποφορίας τοῦ
πνευματικοῦ ἡμῶν ἀμπελῶνος. 40

Ἀδελφοί καὶ πατέρες, χθὲς ἐπειδὴ ἔτυχε
τρυγᾶν ἡμᾶς τὰς ἀμπέλους, εὐλογήσατε

7 ἔχων θεοῦ V. 17 ὥφελων P. 24 τυφλωτί-
τοι P.

τάχα τὰ κλήματα, ἃ πολὺν εἶχον τὸν καρ-
πὸν καὶ ὑπὸ χειρας ὑμῶν ἐτμήθη· ἡνιά-
θητε δὲ ἐφ' οἷς οὐχ ὑπῆρχον βότρυες, ἡδὺ
θέαμα τοῖς ὁρώσιν ὑποδεικνύμενοι. τί τοῦτο
5 προοιμιασάμην; ὅτι καὶ ὑμεῖς ἀμπελῶν κυ-
ρίου γεγεννημένοι, εἰ μὲν ἔχοιτε καρποὺς
πνευματικούς καὶ ἐστε οἷονεὶ πολυστάφυλοι,
ἀξιοθαύμαστοι τῷ γεωργῷ τῶν ψυχῶν ἡμῶν
ἀναφαίνοισθε· εἰ δὲ μή, ἄξιοι κατάρας καὶ
10 ἐκκοπῆς "πᾶν γὰρ κλῆμα μὴ ποιοῦν καρ-
πὸν ἐκκόπτεται", φησί, "καὶ εἰς πῦρ βάλλ-
εται". βλέπετε δέ, ὅτι οὐχ ὡς ἔτυχε καρ-
ποφοροῦσα ἐστὶν ἡ ἀμπελος, ἀλλ' ἐπειδὴ
φυτεύεται πολλοῖς κόποις πρότερον, αὐξου-
15 μένη καὶ τελειομένη ἔρχεται εἰς καρπο-
γονίαν, εἴθ' οὕτως τέμνεται, σκάπτεται, χα-
ρακοῦται, βλαστοτομεῖται, καθαίρεται τῶν
σκολόπων, τῶν ἀκανθῶν, τῆς ὅλης ὑλομανίας,
καὶ οὕτως ἐν καιρῷ δίδωσι τὸν καρπὸν, μετὰ
20 τὸ πιανθῆναι καὶ κοπρισθῆναι καὶ φυλλο-
λογηθῆναι καὶ τοῖς ἄλλοις, οἷς κατ' ἐμπει-
ρίαν ὁ γεωργὸν αὐτὴν καταγίνεται. μὴ οὐχὶ
καὶ ἐφ' ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἐστὶν ὁρᾶν; τίς γὰρ
καρπὸν ἤνεγκε πνευματικόν, ταῦτα καὶ τὰ
25 τοιαῦτα μὴ πεπονθὼς καὶ οἷον μὴ φυτευ-
θεὶς καὶ αὐξηθεὶς καὶ ἀδρυνθεὶς ἐν τῇ νοου-
μένῃ κατὰ Χριστὸν ἡλικίᾳ, σκαφεῖς τε καὶ
τμηθεῖς, χαρακωθεῖς τε καὶ περιφραχθεῖς
τροπικῶς ταῖς τοῦ κυρίου ἐντολαῖς; ὁ δὲ μὴ
30 οὕτως, ἀτελής καὶ ἄκαρπος, "καὶ τρυγῶσιν
αὐτόν", κατὰ τὸ γεγραμμένον, "πάντες οἱ
παραπορευόμενοι τὴν ὁδὸν" λυμαντικοὶ δαί-
μονες.

Διὰ τοῦτο καταδεχόμεθα, παρακαλῶ, τὴν
35 κατὰ ψυχὴν γεωργίαν καὶ τὰς περὶ αὐτὴν
ἐπιμελείας, αἵτινές εἰσιν αἱ ἀσκητικαὶ κατα-
στάσεις, αἱ καθήκουσαι εὐταξίαι, οἱ τῆς ἐγ-
κρατείας πόννοι, οἱ τῆς ἀγρυπνίας κόποι, αἱ
τῶν ἐξαγορεύσεων ἐντροπαί, αἱ τῶν ἐπιτι-
40 μήσεων πληγαί, ἡ φυλακὴ τοῦ στόματος, ἡ
ἀμετεώριστος καρδία, ἡ ἀκλινὴς πεποιθήσις,
ἡ ἀκαταμάχητος ἐνστάσις τῶν λογισμῶν.

ὁ γὰρ μὴ ταῦτα καταδεχόμενος, καρπὸν φέ-
ρειν οὐ δύναται, κλῆμα Χριστοῦ ὀνομάζε-
σθαι οὐχ οἷόν τε. καὶ τίνας ἔνεκεν ἐληλύ-
θαμεν ἐνταῦθα, ὦ ἀδελφοί; ἀλλ' οὐχ ἵνα
καρπὸν πολὺν φέρωμεν; οὐχ ἵνα θρέψωμεν 5
τὸν κύριον τῇ νοητῇ ἡμῶν εὐκαρπία; πεινᾷ
ἡμῶν τὴν σωτηρίαν ὁ ἀγαθὸς δεσπότης· καὶ
εἰ μὲν εὖροι, εὐφραίνεται ἀπογευόμενος τοῦ
καρποῦ, εἰ δὲ μή γε, ὡς τὴν ἀκαρπίαν τῆς
συχῆς ὑπὸ κατάραν ἵστησιν· ἤδη γὰρ αὐτὸς 10
παραβάλλει κατ' ἐκάστην καὶ ἐπισκέπτεται,
οἷοι ἐσμέν, καὶ διὰ τοῦτο χρεῖα ἀγῶνος, ἐπι-
μελείας, ζήσεως ψυχῆς, φροντίδος, ταπει-
νώσεως, ὑπακοῆς, προσοχῆς, ὑμνολογίας,
πραότητος, συνέσεως, φιλεργίας, φιλαδελφίας, 15
ὑπομονῆς, κραταιότητος, ἐλπίδος, ὅπως ἂν
ἀπαρτίσωμεν ἑαυτοὺς σκεύη ἐκλογῆς, κατηρ-
τισμένους ἐν ἀγίῳ πνεύματι. κεκοπιᾶκατε,
ὁμολογῶ, τεταλαιπωρήκατε ἐν τοῖς προλα-
βοῦσιν, ἡνέγκατε πολλά, ἡνύσατε διαύλους 20
ἱκανοὺς, ἐνετρέψατε τὸν δόλιον, ἀπεκρούσα-
σθε πολέμους, ἀπεσκορακίσασθε προσπαθείας,
ἐγυμνώθητε τῷ κόσμῳ, ἐσταυρώθητε ταῖς
ἐπιθυμίαις, ἐφυλάξατε ἐντολάς, ἐτηρήσατε
πίστιν πατρικὴν, γεγονάτε ἀπτόητοι τῶν ἀν- 25
θρωπίνων φόβων, ἡτοιμάσατε τὰς καρδίας
ὑπὲρ ἀγάπης τοῦ κυρίου εἰς θάνατον· πάντα
ὑμῶν ἀποδεκτὰ καὶ ἐπαινετὰ καὶ εὐπρόσιτα,
πάντα ἡγιασμένα καὶ πολύευκτα καὶ οὐράνια.
ἀλλ' ἐτι μικρὸν ὅσον ὅσον ὑπομείνωμεν, δέομαι 30
ὑμῶν, ἀδελφοί τιμιώτατοι· στῶμεν ἀκλινεῖς
ἐν τῇ πίστει· στῶμεν ἀπτόητοι ἐν ταῖς ἐπι-
βολαῖς τῶν πειρασμῶν, τῶν ὁρατῶν τε καὶ
ὁρατῶν· μὴ ἀκηδιάσωμεν τὸ ἐπίμονον τῆς
ζωῆς ἡμῶν μέτρον. μὴ ἐνδῶσωμεν πρὸς τὸν 35
καθημερινὸν πόλεμον τοῦ Βελίαρ. "κύριος
ἐμοὶ βοηθός, καὶ ἐπόψομαι τοὺς ἐχθρούς
μου", γέγραπται· "κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς
ζωῆς μου· ἀπὸ τίνος δειλιάσω; ἐν τῷ ἐγγί-
ζειν ἐπ' ἐμὲ κακοῦντας τοῦ φαγεῖν τὰς σάρ- 40
κας μου, οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου,
αὐτοὶ ἡσθένησαν καὶ ἔπεσον", ἡμεῖς δὲ ἀνέ-
στημεν καὶ ἀνωρθώθημεν.

10/12 πρβλ. Ματθ. γ', 10. ζ', 19. Ἰωάν. ιε', 2, 6.
26 κῶδ. ἀνθρυνθεῖς. 30/32 Ψαλμ. οθ', 13. 39 κῶδ.
ἐξαγορεύσεων.

5 κῶδ. φέρωμεν. 10 Ματθ. κα', 19. 11 κῶδ.
παραβάλλει. 17 κῶδ. ἀπαρτίσωμεν. 36 Ψαλμ.
ριζ', 7. 37/42 Ψαλμ. κς', 1, 2. 43 κῶδ. ἀνορθώθημεν.

Οὕτω τοίνυν ἐπάδωμεν τοῖς λογισμοῖς, οὕτως ἀνδρειώμεθα κατὰ ψυχὴν, οὕτω μεταχειριζώμεθα ἐν προθυμίᾳ τὰς διακονίας, εὐτακτοῦντες κατὰ πάντα, μὴ προφέροντες λόγον σαπρὸν, γογγυστικόν, ὕβριστικόν, καταλαλητικόν, φατριαστικόν, παρρησιαστικόν· οὕτω συναγειρώμεθα πρὸς τὰς ἐργασίας, πρὸς τὰς ἀγρυπνίας, πρὸς τὰς ψαλμωδίας πρωτόκλητοι, εὐκίνητοι, ἀπροφάσιστοι, ἰλαροπρόσωποι· οὕτω συναπτώμεθα πρὸς ἀλλήλους ἀπαρρησίαστοι, καλομελέτητοι, ξενόκοσμοι, οὐρανόφρονες, ὀλιγολάλοι, ἀγελοῖαστοι, ἀνεκτικοί, νικῶντες ἐν τῷ ἡττᾶσθαι, προβαλλομένου τοῦ "συγχώρησον" ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου μέγιστον· ἄκακοι, εἰρηνικοί. εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν Πέτρον· "βόσκει τὰ ἀρνία μου· ποίμαινε τὰ πρόβατά μου". εἰ φιλεῖτε ἄρνες τοῦ κυρίου ἀκούειν καὶ πρόβατα ὀνομάζεσθαι, μὴ ὥς ἔριφοι σκιρτᾶτε, μὴ ἐπὶ τὰς τῶν παθῶν ἀκάνθας ἵητε, μὴ πολυκραυγάζετε, ἀλλ' ἡπίως καὶ εἰρηνικῶς ἄγοισθε, εἰς νομάς ζωηφόρους τῶν ἐντολῶν τρεφόμενοι καὶ εἰς τόπον ἀπαθείας κατασκηνούμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὃς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΕ'.

Περὶ φυλακῆς καὶ καθάρσεως τῶν αἰσθη-
σεων ἡμῶν καὶ ἐξαγγέλεως τῶν πονηρῶν
ἐννοιῶν.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, χαίρω μὲν αἰεὶ ὁρῶν ὑμᾶς διεξαγομένους ἐν ὁμονοίᾳ καὶ περιπορευομένους ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ· χαίρω δὲ μᾶλλον ἄρτι, ἐπὶ ἀκίνητοι μεμενήκατε καὶ διαμένετε ἐκ τῆς τῶν ἔξωθεν περιδονήσεως ἐδραιωμένοι, ἐν μηδενὶ πτυρόμενοι καὶ καταπίπτοντες τοῦ ἀθλητικοῦ καὶ θεοσθενοῦς φρονήματος. καὶ ὥσπερ τὰ ὑπὸ ἀνέμων σαλευόμενα δένδρη

2 κωδ. ἀνδρειούμεθα. 9 κωδ. ἰλαροπρ. 16/17 Ἰωάν. κα', 16. 37 ἐδραιωμένοι] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. 40 δένδρη] οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

μᾶλλον εὐριζώτερα καὶ ἐδραιότερα καθέστηκε τῶν ἄλλων, οὕτω καὶ ἡμῖν συμβέβηκε, ταῖς τυχούσαις ἔξωθεν προσβολαῖς ῥιζωθεῖσιν πως βαθύτερον καὶ ἀναδοθεῖσιν εἰς ὕψος εὐκαρπίας τῶν θεοδωρῆτων ἐντολῶν· "δίκαιος γάρ", 5 φησὶν, "ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει· ὥσει κέδρος ἢ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται". ἀλλ' ἐπεὶ οὐχ ἅπαξ ἔστι σεισθῆναι, ἢ δις, ὥσπερ οὐδὲ ῥιζωθῆναι τε καὶ ἐδρασθῆναι (πέφυκε γὰρ τοῦτο αἰεὶ γίνεσθαι, κατὰ τὸ ἀκίνητον τῆς 10 ἐνοχλήσεως, τῶν τε νοητῶς προσβαλλόντων καὶ αἰσθητῶς), ἀναγκαῖον αἰεὶ προσέχειν καὶ ἐκάστοτε συντηρεῖν ἑαυτοὺς ἐν τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ, μὴ ἐκκλίνοντας ἐκ τῶν ἐντολῶν δεξιᾶ τε καὶ ἀριστερᾶ, ἀλλὰ τὴν βασιλικωτάτην 15 καὶ μέσην ἐξανύειν ὁδόν, ἐν ᾗ πέφυκεν ἡ σωτηρία καὶ τὸ ἀπλανὲς τῆς ψυχῆς καὶ εὐδιάβατον. τοῦτο σκοπητέον καὶ τοῦτο προσεκτέον καὶ τοῦτο γνωστέον, ὥσπερ αἰεὶ γρηγορῶν ἐστὶν ὁ ὄφις τῆς ἀπάτης, ὁ ἀρπά- 20 κτης τῶν ψυχῶν διάβολος, ἵνα ταύτης ἡμᾶς ἀπαγάγῃ καὶ κρημνίσας που ἐν ἐνὶ τῶν παθῶν θῆραμα λάβῃ τὸ ἐλεεινότατον. νικήσομεν δὲ αὐτὸν καὶ ἀπλανεῖς ἐσόμεθα, ἐὰν γρηγορώμεν καὶ νήφωμεν, ἐὰν τὰς αἰσθήσεις 25 ἡμῶν φυλαττώμεθα, τὸν ὀφθαλμὸν ἀπὸ τοῦ ὄραν, ἃ μὴ θέμις, τὴν ἀκοὴν ἐκ τοῦ μὴ εἰσδέχεσθαι τοὺς ἀπατηλοὺς λόγους καὶ συρισμοὺς τοῦ δράκοντος, τὰς χεῖρας ἐκ τοῦ μὴ ἄπτεσθαί τι μήτε τῶν οἰκείων μελῶν, 30 μήτε τῶν ἀλλοτρίων, κατὰ πάθος ἢ κίνησιν ἡδονῆς· τοὺς πόδας ἐκ τοῦ μὴ βαίνειν εἰς ὁδοὺς σχολιάς καὶ τόπους ἀποκρύφους καὶ νοητῶς καὶ αἰσθητῶς· ἐὰν γὰρ ταῦτα ποιήσωμεν καὶ περιφυλαττώμεθα μετὰ τῆς ἐνδε- 35 χομένης ἐξαγορεύσεως καὶ τῆς ζητουμένης ταπεινοφροσύνης καὶ εὐπειθείας, νενίκηται ὁ δράκων, ἐκσκοράκισται τῆς καρδίας ὁ δόλιος. τρίξει μὲν τοὺς ὀδόντας, ἀλλὰ πόρρω ἰστάμενος· οὐδὲ γὰρ ἀποκάμνει ὁ δαίλιος ἐπὶ πολὺ ἡττώμενος καὶ ἀποπεμπόμενος. χαίρει δὲ ἡ ψυχὴ καὶ ἀνδρίζεται καὶ τὰς εἰς θεὸν πορείας μᾶλλον ἐν φωτὶ εὐρίσχουσα ἀνίσχιν

1 κωδ. εὐριζώτερα. 5/7 Ψαλμ. κα', 18. 20 ἀρπάκτης] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. 22 κωδ. κρημνήσας. 23 κωδ. νικήσωμεν.

εἰς τὰ ὑψηλότερα καὶ μετεωρότερα, θεο-
ποιουμένη καὶ οὐρανοποροῦσα· ἐὰν δὲ τοῦ-
ναντίον, κεκράτῃται καὶ δεδούλωται ὧς ἤτ-
τηται πάθει, καὶ συσκοτάζουσα ταῖς πονη-
5 ραῖς ἐννοίαις εἰς βάθη που κακῶν καταφέ-
ρεται ὀδυνωμένη καὶ κατατρυχομένη καὶ μὴ
εὐρίσκουσα τόπον ἀναπαύσεως, ἀλλ' ἐντεῦθεν
ἤδη τὸ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος πικρὸν ἀπο-
καρπουμένη. ἀλλὰ μὴ ποτε τοῦτο πάθοιμεν,
10 τέκνα καὶ ἀδελφοί, μηδὲ ὑποσυρθεῖμεν ταῖς
ἐξαπάταις τῆς ἁμαρτίας· ἀλλ' εἰ καὶ γέγονε
καὶ γίνεται, τάχιστα ἀνακοποίμεθα, ὥσπερ
βέλος τι ἐνεχθὲν καὶ πληῆξαν τὸ προσπεσὸν
ἀπορρίπτοντες καὶ τὸν πληγέντα τόπον ἰώ-
15 μενοι τῷ φαρμάκῳ τῆς μεταμελείας, εἴτε
ὀφθαλμός, εἴτε ἀκοή, εἴτε χεὶρ εἴη πταίσασα,
καὶ ἐξ ὧν ἐστὶν ἀεὶ γάννυσθαι τὴν ψυχὴν
καὶ γῆθαι καὶ φωτίζεσθαι καὶ ἀγάλλεσθαι. τί
μὴ ἐντεῦθεν ἐρχόμεθα; τὸ γὰρ διὰ τῶν ἐναν-
20 τίων ἡλίθιων καὶ μωρὸν καὶ οὐδὲ τῶν ἀλό-
γων ζῶων ἐφεκτικὸν καὶ ἐπιθυμητόν· κα-
κεῖνα γὰρ ὀλισθήσαντα ἅπαξ που ἦ δῖς,
φύγοιεν ἂν τὸν τόπον διὰ παρατηρήσεως, μὴ
εἰς τὸν αὐτὸν ὄλεθρον ἐμπεσεῖν. ἡμεῖς δὲ
25 οἱ εἰκόνη θεοῦ τετιμημένοι καὶ λόγῳ σοφίας
παιδαγωγούμενοι, χεῖρους ἵνα καὶ τῆς ἀλόγου
φύσεως ἐσμέν, φιλοῦντες τὴν ταῦτοπάθειαν
καὶ ζητοῦντες τὸν αὐτὸν χρημὸν καὶ τὸν
αὐτὸν βόθρον τοῦ τυχόντος ἁμαρτήματος.
30 Δεινὸν οὖν καὶ παγγάλεπον μετὰ τῆς τοῦ
μέλλοντος αἰῶνος ἀπωλείας καὶ τὸ ἐνταῦθα
περίλυπον καὶ ὀδυνηρὸν μεταλαμβάνειν· ἀλλ'
ὥς σοφοὶ σοφῶς περιπατήσωμεν καὶ ὥς
ἄγνοι παρθενικῶς διαβιώσωμεν, ἵνα καὶ πρὸς
35 τοὺς ἔξω πειρασμοὺς εὐσθενέστεροι καὶ κρα-
ταιότεροι ἐσώμεθα· ψυχὴ γὰρ τὴν ἑαυτῆς
φυλακὴν ἔχουσα καὶ ἀπόρθητος ἐκ τῆς τῶν
παθῶν ἐφόδου διαμένουσα οὐ πτοηθήσεται
πῦρ καὶ ξίφος καὶ θῆρας· οὐ δεῖσει βασιλεῖς
40 καὶ ἄρχοντας καὶ δυνάστας, οὐ θλίψιν καὶ
στενοχωρίαν καὶ διωγμούς, οὐ μικρὸν οὐ μέ-
γα, ἀλλ' ἐτοιμῶς ἔχει λέγειν "οὐ φοβηθή-
σομαι ἐν τῷ ταράσσεσθαι τὴν γῆν καὶ μετα-
τίθεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις θαλασσῶν". εἰ δὲ

11 κῶδ. ἐξ ἀπάταις. 42/44 Ψαλμ. με', 8.

ἐτέρως ἔχουσα, πέφρικε καὶ καταδύεται,
προπεπονθυῖα ἐκ τῶν ἐνδοθεν ἐπιβούλων.
τοὺς ἐνδοθεν οὖν φυλαζώμεθα καὶ τοὺς ἔξω-
θεν οὐ φοβηθησόμεθα, ἐν οἷς στηρίξοιεν
ἡμᾶς ἡ κραταιὰ χεὶρ τοῦ θεοῦ, ὁ κύριος 5
τῶν δυνάμεων, τῇ εὐχῇ τοῦ πατρός μου καὶ
πατρός ὑμῶν, ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα,
τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΣ'.

10

Περὶ τοῦ στήναι ἡμᾶς ἀνδρείως καὶ κρα-
ταιῶς πρὸς τὴν ἀθλητικὴν ἡμῶν ὑποταγὴν
καὶ τοῦ μετ' εὐχαριστίας λαμβάνειν τὰ ἐσθή-
ματα ἀπὸ τῶν διανεμόντων.

Ἀδελφοί καὶ πατέρες, πρὸς τὴν σμικρό- 15
τητα τῶν νυκτῶν βραχυτάτην καὶ τὴν κατή-
χησιν ποιοῦμεθα· πάντῃ γὰρ ἀποσιωπῆσαι
ἡμᾶς οὐκ ἔνι, ὅπου γε καὶ ταύτης γενομένης
ἔτι τὰς ἀταξίας ἐνεργοῦμεν καὶ τὰς ἀπαι-
δευσίας ἐπιτελεῖν οὐ παύομεθα. παρακαλῶ 20
οὖν ὑμᾶς ἄρτι μᾶλλον, ἡνίκα καὶ πρὸς τοὺς
ἔξω ἀγωνιζόμεθα δι' ἐντολὴν κυρίου, στήναι
κραταιότερον πρὸς τὴν ἀθλητικὴν ὑμῶν ὑπο-
ταγὴν, καὶ ἀπευθύναι τὸν ἑαυτῶν βίον ἐπὶ
πᾶσιν ὀρθοτομοῦντα καὶ κατὰ μηδὲν μολυ- 25
νόμενόν τε καὶ κιβδηλευόμενον, ἵν' οὕτω μᾶλ-
λον ἐπίδοι θεὸς καὶ ἀρεσθεῖς ταῖς ἀγαθο-
εργίαις ὑμῶν διεξαγάγῃ παραδόξως τὸν
ἀγῶνα, ἀθλητὰς ὑμᾶς κατ' ἀμφοτέρα ἀπο-
δεικνύων· οὐ γὰρ ἐστὶ μικρὸν τὸ ἐν τῇ γε- 30
νεᾷ ταύτῃ τῇ ταπεινῇ, τῶν ἄλλων πως ὑπο-
πητσόντων καὶ παραχωρούντων τοῖς πράγ-
μασιν, ἡμᾶς σχεδὸν μόνους τοὺς ἁμαρτωλοὺς
ἀνταγωνίζεσθαι καὶ ὑπεραθλεῖν τοῦ καλοῦ.
νεανικῆς τὸ ἔργον ψυχῆς, ζήλῳ θεοῦ πεπυ- 35
ρωμένης τὸ κατόρθωμα καὶ τοὺς πατρικοὺς
τρόπους ἰχνηλατούσης, μᾶλλον δὲ ἀγγελικῆς
ἰσχύος ἐπικουρία καὶ θεοῦ τοῦ μεγάλου τὸ
δῶρον, ὃς ζητεῖ πάντοτε ψυχὰς κεκαθαρμέ-
νας ἐκ παθῶν καὶ ἀνανευούσας ἐκ τῆς τῶν 40
κοσμικῶν φρονημάτων μέθης, ἵνα τὴν αὐτοῦ

1 κῶδ. πέφρικε. 2 κῶδ. προπεπονθυῖα. 17 κῶδ.
πάντι. 27 κῶδ. ἀγαθοεργίαις. 29 κῶδ. ἡμᾶς.

χάριν μεταδοίη καὶ ἐνδείξῃται ἐν τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ἔργα δυνάμεως τῆς αὐτοῦ μεγαλουργίας.

Ἄν τοίνυν οὕτως ἑαυτοὺς κατασκευάσω-
5 μεν, σκευὴ ἐκλογῆς ἀποδεδειγμένοι (ἐκλογῆς δὲ σκευὸς χρυσοῦν εἶναι ἢ ἀργυροῦν), ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα καθαρωτάτης πράξεως καὶ βίου ἀπαθοῦς κατασκευάσματα, οὕτως ἐπελεύσεται ἐφ' ἡμᾶς πνεῦμα ἅγιον καὶ δύ-
10 ναμὶς ὑψίστου ἐπισκιάζουσα ἐπὶ τε τῇ παρούσῃ ὑποθέσει καὶ ἐν παντὶ ἄλλῳ πράγματι, δυναμοῦσα καὶ ἀπαρτίζουσα τὰ ἐπιζητούμενα ἡμῖν· ἂν δὲ τούναντίον σκευὴ ἀπωλείας (ἅπερ ἔοικε ξυλίνοις καὶ ὀστρακί-
15 νοις ἐργαλείοις, δηλονότι πονηραῖς τε καὶ ἀσέμνοις πράξεσιν), οὔτε τὸν θεὸν ἔνοικον σχοίημεν, οὔτε τὶ τῶν σωτηρίων ἀποτελέσοιμεν, κἂν δοκῶμεν διαγωνίζεσθαι. διὰ τοῦτο πρόσσχωμεν νηφόντως ἐκάστοτε καὶ ὑπενέγ-
20 κωμεν τὸ τληπαθεῖς τῆς ἀσκήσεως, τοῦτο μὲν ἐν ταῖς νυκτεριναῖς ἀγρυπνίαις καὶ ψαλμωδίαις, τοῦτο δὲ ἐν ταῖς ἡμεριναῖς προσευχαῖς καὶ ἐργασίαις, μήτε ἐν ταῖς νυξὶ τῶν ἄλλων ψαλλόντων ἐν ταῖς κοίταις εὐρισκό-
25 μενοι ἄνευ ἀσθενείας καὶ ἄλλης κατοχῆς εὐλόγου κατὰ διακονίαν, ἢ καὶ ἐγειρόμενοι καὶ εἰκτῇ περιερχόμενοι καὶ τὸ στόμα μεμυκὸς ἔχοντες ἐκ θείας ὑμνολογίας (ζημία γὰρ οὐχ ἢ τυχοῦσα τῷ παθόντι), μήτε ἐν τῇ
30 ἡμέρᾳ τῶν ὥρων ἀπολιμπάνοντες δόξα τινὸς ἀνάγκης, ἢ τῶν ἔργων ἀφιστάμενοι καὶ παρὰ καιρὸν διακινούμενοι, ἢ καὶ συμβάλλοντες λόγους καταστροφῆς, ἀλλ' οὐκ οἰκοδομῆς καὶ σωτηρίας τῆς πρὸς τὸ κοινὸν ὠφελείας. ἐν-
35 τεῦθεν γὰρ λέσχει καὶ ταραχαί, ὕβρεις καὶ ἀπέχθειαι καὶ ἡ τοῦ Σατανᾶ χαρμωσύνη, λύπη δὲ τοῦ ἁγίου πνεύματος. καὶ τὸ λυπῆσαι τὸ ἅγιον πνεῦμα κατὰ τινὰ ἀργολογίαν ἡλίκον ὅτι ἔχει κίνδυνον, οἱ ἀναγινώσκοντες
40 νοεῖτωσαν. εὐρίσκω δέ, ὅτι τὸ πλεῖστον τῆς ἀταξίας ἐκ τῆς τῶν ἐνδυμάτων γίνεται ἐπιδόσεως, ἄλλου κατ' ἄλλου ἔλκοντος τὸν δια-

13 κωδ. σκεῖται. 17 κωδ. ἀποτελέσωμεν. 20 κωδ. τοῦτω. 22 κωδ. τοῦτω. 27 κωδ. μεμυκός. 35 κωδ. λέσχει, ταραχέ. 37 κωδ. λῖπει.

νομέα, καὶ τοῦ μὲν ζητοῦντος τὸ ἱμάτιον ἄκοπον καὶ ἰσοστάσιον καὶ μὴν καὶ τετριμ-
μένον καὶ φιλωτέρον κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θέρους, τοῦ δὲ τὸ κουκούλλιον ἀνεμπάλωτον καὶ καλλίχρσον καὶ μὴν καὶ βαθύτατον. καὶ 5 ποῦ συμβαίνει ταῦτα συντρέχειν, μήτε τοσούτων ὄντων τῶν ἐσθημάτων, ἢ τῶν κουκούλλων; πόθεν γὰρ ἢ ἐκ τίνος ὡμῶν προσόδου καὶ ἔργου; σκέπτεσθαι γὰρ ὀφείλει ἕκαστος, ὅσον εἰσφέρει, ἢ εἰσῆγαγεν ἐκ τοῦ 10 κόσμου, ὅτε ταῦτα ζητοίη, μήτε τοῦ λόγου τῆς ὑποταγῆς καταδεχομένου ἑκάστου τὸ ἴδιον θέλημα ἐκπληροῦν. ἢ οὐχὶ καὶ ταῦτα δωρεὰν δίδωσι θεὸς ἐκ πόρων, ὧν οἶδε καὶ ὅθεν βούλεται παραδόξως κατ' ἑκάστην, καὶ 15 ὅτι οὐδὲ ἐσμεν ἄξιοι κατὰ τὰ προγεγενημένα ἢ καὶ γινόμενα ἀνομήματά τε καὶ ἀμαρτήματα ἡμῶν καὶ ἃ λαμβάνομεν ἔχειν; ἀναμνησκέσθω ἕκαστος ὡμῶν, ἀπὸ τῶν πρώτων ἕως ἐσχάτου, τί ὥφλησε καὶ ὡμολόγησε καὶ 20 ἐν οἷς ἐστι, καὶ εὐρήσει ὑπεύθυνον ἑαυτὸν ἐν τοῖς λεγομένοις καὶ παρ' ἁλίαν καὶ αὐτὸ ὃ ἀμπέχεται ἔχειν. εἰ τραχύτητα καὶ εὐτέλειαν καὶ πολυῤῥαφίαν καὶ στενοχολοβίαν ἱματίων καὶ κουκούλλων οὐ φέρομεν, εἰ φθει- 25 ρῶν καὶ φύλλων πληγὰς λαμβάνειν οὐκ ἀνεχόμεθα, ἐν τίνι ἔσται τὸ καύχημα ἡμῶν; ἐν τίνι μονάζομεν; ἐν τίνι ὑποτασσόμεθα; καὶ μὴν ἄλλοι μονοχίτωνες, καὶ μὴν ἄλλοι διὰ χρόνου ἀνυπάλλακτον τὸ ἐνδύμα ἔχοντες, 30 καὶ μὴν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς τὰ παραδείγματα, ἀλλ' εἰς τὰ καλὰ προσέχειν καὶ ζηλοῦν οὐ βουλόμεθα, εἰς δὲ τὰ ἐναντία καὶ μάλιστα. καὶ ἐπεὶ ἦρεν ὁ δεῖνα ἱμάτιον ἢ κουκού-
35 λιον καλόν, δοθέντος ἱσως κατὰ ἀσθένειαν ἢ κατὰ διάκρισιν φύσεώς τε καὶ στάσεως, ζηλος κατὰ τοῦτο, ἐρεθισμός, ἀντιβολή, πρὸς τὸν διανομέα διαμάχησις· “ὁδὸς κἄμοι τὸ ὅμοιον· ἐν τίνι διαφέρει ὁ ληψόμενος ἐμοῦ”; καὶ μάλιστα εἰ τύχη παρὰ ἱερέως γενέσθαι, 40 καὶ μάλιστα εἰ συμβῇ παρὰ τῶν τὴν εὐταξίαν διοικούντων φαίνεσθαι, ἢ τῶν δοκούντων εἶναί τι, μὴ ὄντων ἐν τοῖς τοιούτοις. τί δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους εἴπωμεν, οἳ καὶ κατὰ

40 κωδ. τύχει.

στάσιν καὶ κατὰ ἡλικίαν καὶ κατὰ ἕξιν ἀγροικότεραν ἢ πενεστέραν ὀφείλοντες φόβῳ καὶ τρόμῳ καὶ εὐχαριστίᾳ δέχεσθαι τὰ γινόμενα ἐρίζουσι καὶ λακτίζουσι καὶ βατταρίζουσιν, 5 ἐπιζητοῦντες τὰ ὅμοια οἱ ἀνόμοιοι, κατὰ τὰ προῤῥηθέντα; ἱμάτιον οὐκ εἶχον ἐν τῷ κόσμῳ ταχὺ εἰς ὑπαλλαγήν, καὶ ἄρτι καθ' ἑβδομάδα ὑπαλλάσσω ἀγριοῦμαι ὡς θηρίον καὶ καθυλακτῶ ὡς κύων. οἶκημα οὐκ εἶχον, 10 εἰ μὴ ἐνοικικὸν ἢ καὶ κατὰ δεσποτείαν, καὶ τοῦτο πενιχρόν, ἄσφελόν τε καὶ ἀμαρμάρωτον καὶ κατεῤῥυπωμένον, καὶ ἄρτι εἰς χρυσώροφα καὶ μαρμαρόπατα καὶ καθαρώτατα αὐλιζόμενος ἐπελαθόμην ὁ τάλας, ὅτι ἐκ 15 κόπου εἰς ἀνάπαυσιν ἐλήλυθα. κλίνην οὐκ εἶχον, οὐδὲ σκεπάσματα, οὐδὲ προσκεφάλαιον εἰς τὸ ὑπνοῦν, εἰ μὴ ἐν τυχόν μαλλωτάριον, ἢ ἄλλο τι τραχύτατον καὶ οἰκτρότατον, καὶ ἄρτι ἀνακλινόμενος εἰς ἐντονιασμένον κράβατον 20 μετὰ σκεπασμάτων καὶ ὑποσκεπασμάτων καὶ προσκεφαλαίου, οὐκ ἀνέχομαι· ἔχω γὰρ καὶ κωδιάριον καὶ ἐπώμιον, καὶ οὐκ ἑαρινὸν ἀλλὰ καὶ χειμερινόν, καὶ οὐ μέγα ἀλλὰ καὶ μικρόν, ὑποδήματά τε καὶ καλίγια, καὶ οὐδ' 25 οὕτως ὑποφέρω. ὕβριζόμην πρότερον καὶ ὑπέπτησον καὶ τῷ τυχόντι προσώπῳ, μᾶλλον δὲ καὶ ἐτυπτόμην παρὰ παντὸς τοῦ εὐρισκομένου, καὶ ἄρτι οὐδὲ τὴν τυχούσαν ἐπιπληξιν καὶ ὕβριν καὶ ὄνειδισμόν καταδέχομαι 30 εἰσδέεσθαι. υἱὸς ἐκαλούμην τότε τοῦ δεῖνος πτωχοῦ ἀνθρώπου καὶ πενιχροῦ, καὶ ἄρτι υἱὸς θεοῦ ὀνομαζόμενος καὶ υἱὸς φωτός, καὶ ἀπὸ τοῦ πνευματικῶς γεννήσαντος ὕβρισπαθῶ καὶ ἀλγύνομαι ἐν τοῖς τυχούσιν. ἄρα οὐκ 35 ἔστι πλάνη καὶ μέθοδος δαίμονος; ἄρα οὐκ ἔστιν ἀπάτη καὶ φενακισμὸς λογισμῶν; καὶ οὐκ ἔχει τις λέγειν, εἴπερ καλῶς ἐν αἰσθήσει λάβοι τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, εἰ καὶ τῷ δοκεῖν εὐγενὴς ᾗ κατὰ τὸν κόσμον (ἐάτω 40 γὰρ τοὺς ἄλλους), εἰ καὶ ἐν πλούτῳ καὶ περιουσίᾳ (ἀφείτω γὰρ τοὺς ἐτέρως ἔχοντας), ὅς οὐχ εὐρήσει ἑαυτὸν ἐν τοῖς λεγομένοις

7 κῶδ. κατ' ἐβδ. 10 κῶδ. ἐνοικικόν. 11 ἄσφελον] οὕτως ἐν τῷ ἀπογράφῳ πιθανῶς ἄσφαλον = πολύγωνον || κῶδ. ἀμαρμάρωτον. 17 κῶδ. μαλωτάριον.

ὑπαίτιον καὶ ὑπεύθυνον, εἴ γε ὀρθοτομῶν ἐστὶ τὸν ἑαυτοῦ βίον.

Ἀλλὰ δεῦτε, ἀδελφοί μου, χωρήσωμεν θερμῶς πρὸς θεόν, καὶ τρέφωμεν τὰς ἐναντίας δυνάμεις, καὶ ἐνεργήσωμεν φιλαλήθως 5 καὶ ἀξιαγάστως τὴν ἀσκησιν ἡμῶν, βιαζόμενοι ἑαυτοὺς ἐν τοῖς λεγομένοις, ἵνα ἐντεῦθεν εὐμαρίζηται ἡμῶν ὁ βίος καὶ χαίρωμεν τῇ ἐλπίδι ἐν τῇ τῶν μισθῶν ἡμῶν ἀπολήψει, ὅτι ἐν τούτῳ ἐληλύθαμεν πάντες, 10 μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, εὐγενεῖς καὶ ἀγενεῖς, ἔνδοξοι καὶ ἄδοξοι, ἵνα πάντες προσενέγκωμεν οὐ μόνον τὰ προδηλωθέντα, ἀλλὰ καὶ ῥαπίσματα καὶ ἐμπτύσματα καὶ κολαφίσματα, ἐξορίας καὶ ἀπαγωγάς, σταυρὸν καὶ θάνατον 15 τὸ τελευταῖον· καὶ εἰ ταῦτα πάθοιμεν, καὶ εἰ τὰ ἐλαφρότερα προκατορθώσωμεν, λογισθήσεται ἡμῖν καὶ τὰ μείζονα ἀπὸ τῆς προθέσεως ἀπειργάσθαι· εἰ δὲ ἐν ἐκείνοις ἀσθενήσωμεν, δηλονότι ἐν τοῖς δευτέροις, οὐδὲ 20 ἀψόμεθα, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς προτέροις εὐοδώσει ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἔτι διαγωνιζομένοις, τοῖς τε διακονοῦσι καὶ διακονουμένοις, τοῖς τε δίδουσι καὶ λαμβάνουσιν· ἀμφοτέροις γὰρ ἐξ ἴσου ὁ κόπος, καὶ οἱ αὐτοὶ καὶ δια- 25 κονοῦντες καὶ διακονούμενοι, καὶ διδόντες καὶ λαμβάνοντες, κατ' ἄλλας καὶ ἄλλας διακονίας εὐρισκόμενοι καὶ ἐν τοῖς δευτέροις καὶ μείζουσιν. εἴπερ εὐδοκεῖ ἡ παραχωρεῖ, δῶη δύναμιν καὶ κραταίωσιν συμμόρφους γενέσθαι 30 τοῖς παθήμασιν αὐτοῦ, ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΖ'.

35

Περὶ τοῦ μὴ παραδέχεσθαι τὴν συμβουλήν τοῦ σχολιοῦ ὀφειώς, ἀλλ' ἀποπέμπειν αὐτοῦ τὰς προσβολὰς δι' ἐξαγορεύσεως.

Ἀδελφοί καὶ πατέρες καὶ τέκνα, εἰ μήτηρ φιλεῖ τὰ ἑαυτῆς ἔκγονα διατρέφειν (φύσεως 40 γὰρ ἐστὶν ἰδίωμα ἐπὶ τὰ ἑαυτῆς τέκνα κατα-

18 κῶδ. ὑμῖν. 22 κῶδ. ὑμῖν. 29 κῶδ. θῶει.

γίνεσθαι), πῶς οὐχὶ καὶ ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ ποθοῦμεν ὑμᾶς διατρέφειν; καὶ εἰ ἐκείνη ὥδε κάκεισε περιαθροῦσα καὶ περιτρέχουσα ἐρα-
νίζεται τὰ τρυφῆς ἐπιτήδεια, πῶς οὐχὶ καὶ
5 ἡμεῖς οἱ πένητες συνεισοίσωμεν ὑμῖν τὰ
χρήσιμα; ἄχθομαι δὲ ὅτι μὴ πλουσίως δυ-
ναίμην ὑμᾶς ἐκτρέφειν, μηδὲ ὅσον ἐπιζητεῖ
ἡ ἔφεσις. τίς δὲ ἡ τροφή; αὐτὸς ὁ χορηγῶν
αὐτὴν ἔφησεν, "ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ
10 τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν ταῖς οὐ-
ρανοῖς". ὦ ἀδελφοί, δέδωκε καὶ ἡμῖν ἐξου-
σίαν καλεῖν αὐτὸν πατέρα. ἀγαπήσωμεν τὸν
ἀγαπήσαντα ἡμᾶς θεόν, καὶ τοσοῦτον, ὥστε
τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ δοῦναι λύτρον
15 ὑπὲρ πάντων ἡμῶν. πῶς δὲ ποιήσωμεν καὶ
πῶς πράξωμεν; ἐδείξατε μὲν οὖν τοῦτο καὶ
διὰ τῆς τοῦ προτέρου ὑμῶν βίου ὁμολογίας·
τίνος γὰρ ἔνεκεν ἀπεφύγετε κόσμον καὶ τὰ
τοῦ κόσμου, ἀπηρνήσασθε γονεῖς καὶ τὰ γυ-
20 νέων, ἀπαλλοτριωθέντες ἀδελφῶν καὶ συγ-
γενῶν καὶ φίλων καὶ τᾶλλα ὅσα ἐν τῇ μα-
ταιότητι τοῦ βίου ἐπιφαίνεται; ἀλλὰ καὶ ἔτι
ἐπιδείξατε, παρακαλῶ, διὰ τὸ ὑποφέρειν ὑμᾶς
τὴν θλιπτικὴν ὑποταγὴν, τοὺς πόνους καὶ
25 τοὺς κόπους τῆς ἐγκρατείας, τὸ ἄχθος καὶ
τὸ βάρος τῆς διακονίας, τὰς ἀτονίας, τὰς
ὀλιγοψυχίας τῆς ἀγρυπνίας καὶ μέντοι τὰ
τόξα καὶ τὰ βέλη τῶν ἀοράτων λογισμῶν,
τὸ πῦρ τῆς ἐπιθυμῆσεως, τὸ σκότος τῆς
30 ἀκηδίας, τὴν τηκεδὸνα τοῦ φθόνου, τῆς ἀθε-
τήσεως τὸν ὀλεθρον, τῶν ἄλλων ἀπάντων,
δι' ὧν πειράται κατενεγκεῖν ἡμᾶς εἰς ἄδου
ταμεῖα ὁ ὀλοθρευτὴς τῶν ψυχῶν ἡμῶν διά-
βολος. ἀλλὰ θαρσεῖτε, τέκνα· βάλλεται γὰρ
35 ἐκεῖνος καὶ καταβάλλεται δυνάμει θεοῦ ἐν
ὑμῖν, ἀλλ' οὐχ ὑμᾶς καταβάλλον φαίνεται.
τρίζει τοὺς ὀδόντας καὶ βρύχει, ἡνίκα ὁρᾷ
ὑμᾶς εἰρηνικὴν καὶ ἀστασίαστον ζωὴν διε-
ξάγοντας· βούλεται εἰσπηδῆσαι καὶ ἀρπάξει
40 ψυχὴν εἰς ἀπώλειαν καὶ οὐχ ἔξει, ὅθεν
εἰσελεύσεται, ἐπειδὴν βλέπη ὑμᾶς πεφραγ-
μένους καὶ τετειχισμένους τῷ νόμῳ κυρίου·
ἴστησι παγίδας καὶ θήρατρα, ὑπενεγκεῖν ὑμᾶς

6/7 κῶδ. *δυναίμην*. 9/11 πρῶλ. Ἰωάν. δ', 34.
41 κῶδ. *βλέπει*.

ἐν αὐτοῖς γλιχόμενος, καὶ ἀποτυχάνων ὁδύ-
ρεται, ὅπηνίκα αἰσθάνεται ὑμᾶς δι' ἐξαγο-
ρεύσεως τὰ αὐτοῦ μηχανήματα διαλύοντας·
οὐ γὰρ ἔχει χώραν οὐδὲ τόπον ἐκεῖ, οὗ ἐστι
φόβος θεοῦ, οὗ ὑπάρχει ἐντολῶν τήρησις, 5
κανόνων ἐνέργεια, ἐπιτιμίων ὑποδοχή· διὰ
τοῦτο χαίρετε καὶ προθυμεῖσθε, εὐψυχεῖτε
καὶ εὐσθενεῖτε, κραταιοῦσθε καὶ δυναμοῦσθε,
μηδὲ ὁλως διδόντες εἰσοδὸν τῷ ἀτιθάσῳ δαί-
μονι, μηδὲ ὁλως παραχωροῦντες ψιθυρίσειν εἰς 10
τὸ οὖς τῆς ψυχῆς ὑμῶν τὸν σχολιὸν ἐκεῖνον
ὄφιν. ὁπότεν ἔλθῃ, ἀποκρουέσθω, ἀποπεμπέ-
σθω. ἴστε, ὅπως ἐξηπάτησε τὸν πρῶτον ἄν-
θρωπον, ὅπως τε ἐξαπατᾷ καὶ νῦν τοὺς ἡπα-
τημένους. ἐκεῖνα φθέγγεται καὶ συμβουλεύει, 15
ἃ εἰς ἀθέτησιν φέρει, ἃ εἰς ὑπερηφανίαν
ἐνεισιν, ἃ εἰς φθόνον παροτρύνει, εἰς ἐπι-
θυμίαν ἔλκει, εἰς ἀκρασίαν ἐνάγει, εἰς πᾶν
ὃ τι οὖν τῶν τὴν ψυχὴν μολυνόντων καὶ
ἀπολλύντων· φεῦ τῆς συμβουλίας τοῦ δρᾶ- 20
κοντος! ἀλλ' ὑμεῖς ἐκεῖνα ἀεὶ μελετᾶτε καὶ
ἐπακούετε, ἃ ὁ φύλαξ τῆς ζωῆς ἡμῶν καλῶς
ὑπομνήσκει καὶ ὑποβάλλει, τὰ περὶ σωφρο-
σύνης, τὰ περὶ ἀνδρείας, τὰ περὶ πολιτείας
τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν, τὰ περὶ θανάτου, 25
τὰ περὶ μεταστάσεως, τὰ περὶ ἀναλογίας
τῶν βεβιωμένων, τὰ περὶ τῶν μελλόντων
ἀγαθῶν καὶ μέντοι τῶν ἐναντίων κολαστη-
ρίων, πῶς καὶ ποίοις τρόποις ἐστὶ τῶν μὲν
ἐπιτυχεῖν, τῶν δὲ ἀποφυγεῖν, ἵν' ἐν τούτοις 30
καταγινόμενοι καὶ ἐναδολεσχούμενοι ἔτι καὶ
ἔτι εὐπραγήσητε· συνετίζεσθὲ τε καὶ εὐθυ-
πορήσοιτε τὴν ὁδὸν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν,
ἕως ἄν τὸ διωρισμένον μέτρον τῆς ζωῆς
ἡμῶν τέλος δέξηται καὶ μεταστήσῃ ἡμᾶς ἐκ 35
τῶν ἐνταῦθα ὀδυνηρῶν πρὸς τὴν μέλλουσαν
αἰδίου ἀνάπαυσιν ὁ καλῶς ὑφ' ἡμῶν λειτουρ-
γούμενος καὶ θεραπευόμενος δεσπότης.

Ἡμεῖς μὲν οὖν ταῦτα ἡρανισάμεθα ὑμῖν
εἰς τροφήν καὶ τὰ νῦν ὀλιγοστῶς πως· ὑμεῖς 40
δὲ ἀμείψασθέ με καὶ ἀντιθρέψατε τὸν τα-
πεινόν, ὦ τέκνα, ταῖς προσευχαῖς, ταῖς δεή-
σεσι, ταῖς ἐναρέτοις εὐπραγίαις καὶ εὐδοξίαις

2 κῶδ. *ἐσθάνεται*. 9 κῶδ. *ἀτιθάσσω*. 34 κῶδ.
διωρισμένον. 35 κῶδ. *ὑμᾶς*. 40 κῶδ. *ὀλιγοστώς*.

ὁμῶν, ἐν τῷ ἐνὶ στοιχειούμενοι θελήματι,
ἐν τῇ μιᾷ συναγόμενοι καρδίᾳ διὰ τῆς εἰς
ἀλλήλους ἀφθόνου ἀγαπήσεως, διὰ τῆς ἐπ'
ἀλλήλοις συμπαθητικῆς εὐσπλαγχνίας, διὰ
5 τῆς ἀνολιγώρου ἐν ταῖς διακονίαις λειτουρ-
γίας, διὰ τῆς ἐτι εὐτονίας τῆς ἐνισταμένης
ἀγίας Τεσσαρακοστῆς, ἵνα καὶ εὐμαρῶς τε-
λειοῦντες τελέσσετε καὶ διανύοντες διανύσητε,
ῥωννύμενοι καὶ ψυχῇ καὶ σώματι, χαιρόμε-
10 νοι διὰ τῆς ἐλπίδος τῶν καταβαλλομένων
ὁμῶν πόνων, ἀξιούμενοί τε καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς
ἀγίας ἀναστάσεως ἀκατακρίτως φθάσαι χά-
ριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ τῷ πατρὶ δόξα, κρά-
15 τος, τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἁγίῳ
πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΗ'.

20 Περὶ τῆς ἀποδράσεως τοῦ ἀδελφοῦ Ἐλπι-
δίου καὶ τῆς ὑποτροφῆς Εὐθαλίου, καὶ τοῦ
μετὰ προαιρέσεως ἐκτελεῖν τὰς ἐργασίας,
κατὰ τὴν καθήκουσαν ἡμῖν δύναμιν.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὡς ἀληθῶς γέγρα-
πται, ὅτι "οὐ πλησθήσεται οὖς τοῦ ἀκούειν
25 καὶ ὀφθαλμὸς τοῦ ὁρᾶν". ὅποσα γὰρ ἂν εἴ-
πωμεν προλαβόντες περὶ ὠφελείας καὶ κατα-
στάσεως, οὐδὲν ἐν τῷ παρόντι εὐρίσκομεν
περικρατούμενον εἰς τέλος καὶ διασφζόμενον,
ἀλλ' ὁμοῦ τε εἰσῆλθεν εἰς τὰς ἀκοὰς καὶ
30 εὐθὺς ἀπέστη, ἥ μικρόν τι ἐπιμένει ὁ λό-
γος ἐν τοῖς νήφοσι καὶ τῆς μνήμης ἀπώ-
λισθεν, οὕτω τῆς φύσεως ἡμῶν μὴ διαρ-
κούσης ἐγκρατεῖν τὰ παρακατατιθέμενα, ἀλλὰ
πάλιν ἐπιδεδωμένης, ὡς ἐπὶ τῆς κατὰ σῶμα
35 βρώσεώς τε καὶ πόσεως. καὶ διὰ τοῦτο ἀεὶ
χρεία οἷον ἐνσπεῖρειν τὸν λόγον καὶ ἐγκατα-
τίθεσθαι τὰ ἀγαθὰ ὑπομνήματα, εἴτε παρὰ
τῆς θεοπνεύστου Γραφῆς λαμβάνοντας ἡμᾶς,
εἴτε οἰκοθεν φέροντας· καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ
40 παρόντος οὐκ ἂν εἴη χρεία τινὸς διαλέξεως,
εἵπερ διετηρεῖτο τὰ δεδογμένα καὶ κεκανο-
νισμένα ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς.

24 Ἐκκλησ. α', 8.

Ἄλλ' ἐπειδὴ παραφθείρονται καὶ διολώ-
λασιν, ἀναγκαῖον τὰ αὐτὰ ἀεὶ ἀνακυκλοῦν
καὶ ἐκάστοτε νεάζειν, ἵν' ἐντεῦθεν δόξωμεν
περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σωτηρίας ἡμῶν·
τοῦτο δέ φημι ἐπὶ πολλαῖς μὲν ἄλλαις ὑπο- 5
θέσεσιν, ὅσον δὲ κατὰ τὸ ἐνεστὸς διὰ τὸν
Ἐλπίδιον, ὅτι πάντων ἀμνημονήσας καὶ πάν-
των ἀλογήσας, καὶ πάντα καταπατήσας τὰ
ἐφομολογηθέντα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ τῶν
ἐκλεκτῶν αὐτοῦ ἀγγέλων, ὥχето εἰς τὸν τό- 10
πον τῆς ἀπωλείας, εἰς τὸ βάραθρον τῆς ἀπο-
στασίας, εἰς τὸ ἐνεδρον τῆς ἀρνήσεως. καὶ
μὴ οὐκ ἦν παρὰ τοὺς πολλούς, διὰ τὸ εἶναι
αὐτὸν ὑπουργὸν τοῦ ἀββᾶ Βασιλείου, ἐν ἀνα-
παύσει σωματικῇ, ἱματιζόμενος καὶ περιποιού- 15
μενος καὶ ἀναπατῶν ὧδε κάκεῖσε; ἀλλ' οὐδὲν
τὴν μελετήσασαν ψυχὴν ἀποστατεῖν δυσω-
πήσειεν, οὐχ ὑπαλλαγὴ καλλίστων ἱματίων τε
καὶ ὑποδημάτων, οὐχ ἀβροτέρα δίαίτα βρώ-
σεώς τε καὶ πόσεως, οὐκ ἀναπαυστικὴ δια- 20
κονία ἐργοχείρου τοῦ καὶ καθ' ἡσυχίαν. καὶ
τί λέγω τοῦτο καὶ ἐκεῖνο; οὐρανὸν καινὸν
καὶ γῆν ἐὰν ποιήσῃ τις, κατὰ τὸ πατρικὸν
ἀπόφθεγμα, δυνηθῇ ἂν τὸν τοιοῦτον ἔλξαι
πρὸς τὸ καλόν, ἐπὶ τὰς ἐθελουσίαις ὁρμαῖς 25
ἀποκλίνας τῆς εὐθείας ὁδοῦ, πρὸς τὸ κατα-
θύμιον ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος ὑπὸ
τοῦ Σατανᾶ, δίδωσι τὰς ἑαυτοῦ ῥοπὰς; ἀλλ'
οὕτως μὲν ἐκεῖνος κακῶς βουλευσάμενος, μα-
ταίως καὶ ὀλεθρίως τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς πέ- 30
πραχεν, εἰ μὴ τις αὐτοῦ ἄφηται σπινθὴρ
ζωτικὸς ἀνακαλούμενος ἐκ τῆς κατὰ ψυχὴν
αὐτοῦ νεκρότητος· νενεκρωμένος γάρ ἐστι,
κατὰ τὸν ἅγιον Βασίλειον, καὶ ἐστερημένος
τοῦ ἁγίου πνεύματος· ὁ δὲ τοιοῦτος ἄξιος 35
θρήνου καὶ εὐχῆς ἐπιστρεπτικῆς. τί δὲ οὐ
διανοοῦμεθα τὴν τοῦ διαβόλου ἀπάτην καὶ
φεύγομεν τὸν ὀλισθόν, ἐκ τῶν ἤδη ἡπατη-
μένων καὶ παλινστροφῆσαντων δεδιδαγμένοι;
οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ τὸ ἀπολέσαι πᾶν 8 τι 40
οὖν καλὸν πέπραχε δι' ὑπομονῆς ὁ πλανη-
θεὶς καὶ ὑποστρέψαι διακενῆς ὅψε ποτε, ἐφ'
ὅσον ἀπολήξει τῆς ἐμπαθοῦς προαιρέσεως

1 κωδ. παραφθείροντε.

38 κωδ. φεῖγωμεν.

καὶ τῆς φιληδόνου ὁρμῆς, ἐπιζερόμενος ἴσως οὐκ ὀλίγα τὰ πταίσματα, ἃ κατὰ τὸν τῆς πλάνης καιρὸν αὐτοῦ ἀπειργάσατο. ἀπεῖη γὰρ λέγειν ἕως τοῦ τέλους ἐπιμενόντων· μὴ γὰρ 5 οὐχὶ μετὰ τὸ ἀραδῆσαι καὶ συντριβῆναι καὶ κατακοπῆναι πάλιν ὑποστρέφομεν; ἤδη γινώσκουμεν οἱ ἀλόντες, ἤδη καὶ ὃν ἀνέλπιστον εἶχον εἰς ὑποστροφὴν διὰ τὴν πολλὴν μανίαν, λέγω δὴ τὸν ἀδελφὸν Εὐθάλιον, πάλιν ὑπο- 10 στρέφει, πάλιν μεταμελεῖται, πάλιν παρακαλεῖ, πάλιν ὁμολογεῖ τὴν ἁμαρτίαν, καίπερ ἔχων τὴν εὐθηνίαν, ὡς λέγει, τῆς σωματικῆς εὐζωίας. εἶτα οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν τεκμήρασθαι ἡμᾶς τοὺς ἡδὴ ἵσταμένους καὶ ἀνε- 15 ξαπατήτους, ἵνα μὴ ταῦτοπαθῇσωμεν; ἀλλ' οὐκ ἐνδέχεται· ὡς ἐπὶ τῶν ἀλόγων ἢ τῶν ἰχθύων, εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν ἐμπίπτομεν δέλεαρ, μᾶλλον δὲ καὶ ταῦτα οἶδε φεῖδεσθαι τοῦ ὀλισθηροῦ ποτε τόπου καὶ τῆς ἐπὶ τὸ 20 αὐτὸ δις ἢ τρίς ἐμπτώσεως. ἡμεῖς δὲ καὶ τῶν ἀλόγων ἐσμέν χεῖρους, ἀλλ' οὐχ οἱ πάντες· ἡδὴ γὰρ πρὸς τοὺς ἀστηρίκτους μοι ὁ λόγος καὶ ἀνιδρύτους καὶ ὡς ἐπὶ ἀνέμης ὑπὸ τοῦ Βελίαρ γυριζομένους. πόθεν σεσάθρωται 25 ψυχῇ; ἢ ἐκ τίνος αἰτίας ἐνίησιν ἑαυτὴν εἰς ἐν τῶν κατὰ τῶν παθῶν ὀλίσθημα (οὐδὲ γὰρ περὶ τῆς ἀποστασίας μοι μόνον ἢ ὑπόμνησις), ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἀμελεῖν τὰ προσεταγμένα καὶ ἐν οὐδενὶ ἡγεῖσθαι τὸ φυλάσ- 30 σειν τὰ μικρά, ὡς αὐτοί, φασὶν οἱ ἐνεργοῦντες, νομίζουσι; μικρὸν δὲ καὶ μέγα ἀμάρτημα οὐκ ἔστι λέγειν, ὡς [φησιν] ὁ ἅγιος Βασίλειος· ἐπίσης γὰρ ἡ παρακοὴ τὴν ἐκδίκησιν ἔχει, οἷον τὸ ἀκρατῶς βλέπειν πρὸς 35 πρόσωπα καὶ μὴ συστέλλειν ἑαυτοῦ τὴν ὄψιν ἐκάστοτε ἀπὸ τῆς βλαπτούσης θεωρίας, τὸ ἀδιαφορεῖν πρὸς γέλωτας καὶ κραυγὰς καὶ ἀπρεπεῖς ὁμιλίας καὶ ὠθισμούς καὶ ἀφάσ- τας εἰς ἀλλήλους (ἐξ ὧν αἱ εἴσοδοι τῆς πορ- 40 νείας, μᾶλλον δὲ ἀπωλείας), τὸ ἀνέργαστον εἶναι καὶ κατασκοπεῖν τὰ μὴ ἀνήκοντα (ἐξ ὧν φατρίαι καὶ πονηρίαι καὶ καταλαλιαὶ καὶ μερικαὶ φιλίαι), τὸ παρακοῦειν καὶ μὴ συν-

3 κωδ. ἀπεῖει. 9 κωδ. εἰθ' ἑλλιον. 14 κωδ. τεκμήρασθαι. 23 κωδ. ἀνηδρύτους.

ἐρχεσθαι μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν εἰς τὰ καθήκοντα καὶ διωρισμένα παρὰ τῆς ταπεινώσεώς μου. ἐξ ὧν οἱ γογγυσμοὶ καὶ ὑπερηφανίαι καὶ ἀλαζονεῖται, καὶ μάλιστα ὅτε καὶ ἐπὶ τῶν δοκούντων πρωτεύειν τὸ τοι- 5 οὔτον γένηται.

Μανθάνω, ὅτι τινὲς κατὰ τὴν ἐφημερίαν τοῦ ζυμώματος οὐκ εὐκλητοῦσι καὶ ὡς ἰέρα- κες πρὸς τὸ βρῶμα (βρῶμα γὰρ αὐτῶν τὸ ζυμούμενον καὶ ἐξοπτούμενον), καὶ τότε, ὅτε 10 οὐδὲ κόπος τοσοῦτος, ὡς ἐν τοῖς πολλοῖς τῶν μοναστηρίων, ἢ καὶ ὡς ἐν ἡμῖν τὸ πρότερον, διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ βοῦς προκατεργάζε- σθαι τὴν ζύμην. ὁ βοῦς ἀνυπάλλακτος ἐκά- στοτε τὴν διακονίαν ἐκπληροῖ, μόνος ἀνατλῶν 15 τοὺς πόρους, καὶ ἡμεῖς πολλοὶ ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ οἱ μὲν τυχὸν πρὸς τὸ μόνον ἵστασθαι καὶ τὴν εὐταξίαν συντηρεῖν· καὶ ὁμοῦς οὐκ ἐν προαιρέσει οὐδὲ ἀγογγύστως δεχόμεθα τὴν ἐφημερίαν. ἔγνω βοῦς τὸν κτησάμενον 20 καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ· οἱ τοιοῦτοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τοὺς νόμους φυλάττειν τοὺς κειμένους, κατευτελίζοντες ὡς μικρὸν τὸ μέγα καὶ ὡσεὶ οὐθέν λογιζόμενοι τὸ τοῦ ζυμώματος ἔργον, οὐκ εἰδότες ὅτι ὑπὸ 25 κυρίου ἢ ἐκεῖσε κλήσις καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ γενομένη παρακοή. μανθάνω, ὅτι ἐν τῇ μεταφορᾷ τοῦ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἀπὸ τῆς θαλάσσης μετακομισμάτων οὐκ εὐθὺς ἐκ πρω- τολογίας ἐφίστανται τινες τοῖς λοιποῖς αὐτῶν 30 ἀδελφοῖς, τοῦτο ἀκαχεῖνο προφασιζόμενοι ἴσως· τὰ γὰρ ἀληθινῶς λεγόμενα ἐν φωτὶ εἰσι πάντως, καὶ εὐπίστα καὶ εὐπαράδεκτα τοῖς ἐγκελευομένοις. καὶ οὐ μικρὸν τὸ κακόν, πρῶτον μὲν ὅτι κοινὸν τὸ ἀνακομιζόμενον 35 καὶ τῆς αὐτῆς χρείας ὃν ἀπαιτῆσαι πάντως τοὺς μετέχοντας τῆς ὁμοιοτρόπου κοπότητος· ἀλλ' οἱ μὲν ὡς μὴ μεταληψόμενοι τῶν τοιούτων, ἢ ὡς μὴ ἀδελφῶν ὄντων τῶν κοπιώντων, ἢ ὡς ἀλόγων τινῶν ὑπαρχόντων 40 τῶν τάλαιπωρουμένων, οὐ συναίρονται τὴν ὁμοίαν ἐργασίαν, καθ' ὅσον καθήκει ἢ δύναμις· μικρὸν γὰρ ξυλάριον ὁ τοιοῦτος δύ-

4 κωδ. ὑπερηφανίαι καὶ ἀλαζωνεῖται. 20 κωδ. κτι- σάμενον. 30 κωδ. ἐπίστανται. 39/40 κωδ. κοπιόντων.

ναι αἶρειν, ἢ ἐν μόδιον φορτοῦσθαι ἀνε-
τοβατῶν· τοῦτο δὲ μὴ ποιῶν προστίθῃσι καὶ
ἕτερον βλάβος τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ, τὸ καθ' ἑαυ-
τὸν καὶ ἄλλον παραζηλῶν εἰς παρακοήν. ἄξιό
5 εἰσι τὰ ἀδελφία παραχωρεῖσθαι ἐν τοῖς τοιού-
τοις, ἀλλ' αὐτοὶ προλαμβάνουσι τῶν ἄλλων.

Μηδαμῶς οὖν, ἀδελφοί, τὰ τοιαῦτα γέ-
νηται· ἐντεῦθεν γάρ, ὡς εἴρηται, ἡ ἀταξία
καὶ πρὸς τὸ κοινὸν βλάβος καὶ ἡ κατὰ μι-
10 κρὸν πτώσις, αἱ ταραχαὶ καὶ αἱ λογομαχίαι,
τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα. διατί μὴ
σπανίζῃ τὸ ἐπιτιμᾶσθαι τινά; διατί, ἐν οἷς
ἐστὶν εὐκόλως ὀρθοποδεῖν, ὑποσκελιζόμεθα
ἀφρονεῦντες; ἐκ τούτων ἡ ζωὴ καὶ ὁ θά-
15 νατος, ἐκ τούτων ἡ προκοπὴ καὶ ἡ ἀπρο-
κοπία, ἐκ τούτων ἡ ἀνάπαυσις καὶ ἡ τάλαι-
πωρία· οὕτω γὰρ εἰπεῖν ἀληθές, ἐπειδὴ ἡ
ὑπακοὴ ζωὴ καὶ ἡ παρακοὴ θάνατος, καὶ
ὁ ζυγὸς τοῦ Χριστοῦ ἐλαφρὸς, ὁ δὲ τοῦ δια-
20 βόλου βαρὺς· καὶ ἡ πλήρωσις τῶν ἐντολῶν
γλυκεῖα ὑπὲρ μέλι, τὸ δὲ παρακρούεσθαι
αὐτάς πικρότερον ἀψιδίου. μὴ γὰρ ἐκ τοῦ
παρακούειν οἰεσθῶ τις τὸ ἀναπαυστικὸν ἑαυτοῦ
περιποιεῖσθαι· ἡπάτημαι μεγάλως· τοῦναν-
25 τίον δὲ μᾶλλον τὸ φορτικὸν καὶ ἐπαχθὲς καὶ
δυσήνυτον περιποιούμενος, ἐκ δὲ τοῦ ὑπα-
κούειν τὸ κοῦφον καὶ ἐλαφρὸν καὶ ἀναπαυ-
στικόν, κἂν ὅτι μάλιστα βαρύτατα εἶεν τὰ
ἐντελλόμενα καὶ ὑπὲρ δύναμιν, εὐμαρίζοντος
30 τοῦ θεοῦ διὰ τῆς ἀγαθῆς προθέσεως τὰ
πράγματα. οὐ ψεύδονται οἱ ἅγιοι ταῦτα λέ-
γοντες, ψεύδονται δὲ καὶ ἑαυτοὺς πλανῶσιν
οἱ μὴ ταῦτα καταδεχόμενοι. ἀλλ' ἵνα καὶ
ἑαυτοῖς τὰ κάλλιστα περιποιώμεθα καὶ θεὸς
35 ἐπικουρῇ ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν, καὶ ἡ ταπεί-
νωσις ἡμῶν ἀναπαύηται, καὶ τὸ κοινὸν τῆς
ἀδελφότητος εὐτακτῇ, συνθώμεθα τοῖς λε-
λεγμένοις καὶ πράξωμεν τὰ ζητούμενα, ἵνα
ἀπ' ἐντεῦθεν ἤδη τῶν μελλόντων ἀγαθῶν
40 ἀποδείξῃς καρπούμεθα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν
τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ
καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΘ'.

Περὶ ταπεινώσεως τοῦ καθηγουμένου,
καὶ διδασκαλίας πολιτείας τοῦ κατὰ θεὸν
ἡμῶν βίου, καὶ τοῦ μὴ ὑπαχθῆναι τῷ καί-
5 σαρι ἐν τῇ μοιχείᾳ.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, ποι-
μένος ἴδιον τὸ ἐφίστασθαι ἐπιμελῶς τῇ ἐμπι-
στευθείσῃ αὐτῷ ποιμνῇ, ἀγρυπνεῖν τε ἀό-
κνως ὑπὲρ τῆς ασφαλείας τῶν οἰκείων προ-
βάτων, καὶ τὸ μὲν ἀρρώστοῦν ἐπισκέπτεσθαι, 10
τὸ δὲ συντετριμμένον δεσμεῖν, καὶ τὸ μὲν
πλανώμενον ἐπιστρέφειν, τὸ δὲ ἐναπομένον
ἀνακαλεῖσθαι, καὶ ὅσα ἄλλα ὁ προφητικὸς
διακελεύεται λόγος. οὕτω τοῖνον κάμει τὸν
δύστηνον χρή κάμειν καὶ κοπιᾶν ἀενάως 15
ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ὡς ἀληθῶς Χριστοῦ προ-
βάτων, ἡνίκα ἀναξίως κατεπιστευθῇ ὑμῶν
τὴν ἱερὰν προστασίαν, καὶ πῇ μὲν ταῦτα
λέγειν, πῇ δὲ ἐκεῖνα, ὥσπερ ἐκ νομῶν εἰς
νομὰς καὶ ἐκ χωρῶν εἰς χώρας μετακαλοῦ- 20
μενος καὶ μεταβιβάζων ὑμᾶς, εἴπερ καὶ δοίῃ
θεὸς τοῦτο δύνασθαι πράττειν, παρακαλού-
μενος ὑπὸ τῆς εὐχῆς τοῦ πατρὸς μου καὶ
πατρὸς ὑμῶν καὶ τῆς ὑμῶν αὐτῶν πεποι-
θήσεως. ἐγὼ γὰρ ὁμολογῶ, ὥσπερ καὶ 25
πολλάκις ὡμολόγησα, οἷός τέ εἰμι καὶ ὅσος
ἀσθενής καὶ ἀνίκανος. τοιγαροῦν ὡς ἄρνες
ὄντες Χριστοῦ ποιμαίνεσθε θεοπρεπῶς, κατα-
σκηνούμενοι ἐν ταῖς ζωηφόροις ἐντολαῖς "ἐπὶ
ὑδατος ἀναπαύσεως", προφητικῶς εἰπεῖν, ἐκ- 30
τρεφόμενοι, ὁδηγούμενοί τε ἐπὶ τρίβους δι-
καιοσύνης καὶ συμφάλλοντες ἐκεῖνο, ὅτι "ἐάν
γάρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου,
οὐ φοβηθήσομαι κακὰ, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ".
καὶ γὰρ πεποιδῶς εἰμι ὅτι, εἴπερ μὴ ὀκλά- 35
σωμεν καὶ ἐκπέσωμεν ἀπὸ τῆς ἐγχειρισθεί-
σης ἡμῖν καὶ ἐνεργουμένης πνευματικῆς καὶ
πατρομιμήτου καταστάσεως, οὐδὲν ἡμᾶς πε-
ριέλῃ ἡ κατακρατήσῃ τῶν νοητῶς ἢ ὁρατῶς
συμβαινόντων δυσχερῶν· "εἰ γὰρ ὁ θεὸς 40
μεθ' ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; καὶ εἰ αὐτὸς
ὑπερασπιστὴς ἡμῶν, ἀπὸ τίνος δειλιάσωμεν";

13 κῶδ. ὑποσκελίζ. 22 ἀψιδίου = ἀψινθίου.
26 κῶδ. δυσήνυστον. 28 κῶδ. ἦεν. 35 κῶδ. ὑμῶν.

26 κῶδ. πολλάκις. 28 κῶδ. ποιμαίνεσθαι. 30 Ψαλμ.
κβ', 2. 33/34 Ψαλμ. κβ', 4. 36 κῶδ. ἐγχειρισθήσεως.
42 Ψαλμ. κς'. 1.

καὶ πῶς οὐχὶ ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπι-
δοίῃ πᾶσαν αὐτάρκειαν, καὶ σωματικὴν καὶ
πνευματικὴν, χαριτῶν καὶ δυναμῶν καὶ εὐ-
φραίνων καὶ θαυμαστῶν ὑμᾶς κατὰ τὸν κό-
5 σμον τοῦτον ἐν ταῖς πολλαῖς καὶ ποικίλαις
αὐτοῦ μεγαλοδωρεαῖς;

Ναί, ναί, τέκνα μου, οὕτω πιστεύετε καὶ
οὕτως πεποιθετε, καὶ κατὰ τοῦτο ἀναθάλλε-
τε καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ οἷον εἰπεῖν
10 ἐξανθεῖτε καὶ καρποφορεῖτε τὰς ἀθανάτους
ἀρετάς, εὐωδιάζοντες ταῖς ἐνθέοις πράξεσιν,
ὡς τὰ κρῖνα τοῦ ἀγροῦ, πᾶσαν δυσωδίαν κα-
κίας ἀποπεμπόμενοι ὡς θεοστυγὴ καὶ ὀλέ-
θριον. μὴ γὰρ οὐχὶ πᾶσα πράξις ἡμῶν καθ'
15 ἑκάστην ἡμέραν ὡς θυσίᾳ ἀναφέρεται τῷ
δεσπότῃ θεῷ, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας; ἀναφέ-
ρεται οὖν καὶ ἀνάγεται ἡ ἀληθινὴ τοῦ κό-
σμου ἀποταγὴ ὑμῶν, ἡ πρὸς τοὺς κατὰ
σάρκα ἀκάθελκτος διάστας ὑμῶν, ἡ ἐπὶ τὸ
20 αὐτὸ κοινωνικὴ καὶ ἀμέριστος ζωὴ ὑμῶν.
καὶ ἵνα μὴ τοῦτο καὶ ἐκεῖνο διεξέρχωμαι,
πολλὰ ὄντα, ἀ κατὰ ζῆλον θερμὸν πρὸς τὴν
ἀρχαίαν ἐκείνην καὶ πάτριον πολιτείαν ἀπο-
βλέψασιν ἐσπουδάσθῃ ὑμῖν κτητῆσθαι καὶ
25 θησαυρισθῆναι, οἷον τὸ μὴ ἀποτεταγμένως
ὀνομάζεσθαι τινα ἴδιον, μέχρι τοῦ οἰοδηπο-
οῦν σκεύους, τὸ μίαν εἶναι καὶ τὴν αὐτὴν
φροντίδα ἐν πᾶσι καὶ κατὰ πάντα, καὶ ἐφ'
ἐκάστῳ καὶ ἐπὶ τοῖς πᾶσι, τὸ ἐν τῇ στενο-
30 χωρίᾳ τῶν πρὸς τὴν χρεῖαν ὑπομονητικὸν
καὶ φερέπονον, καὶ τούτου μὴ ἀτονεῖν πρὸς
πᾶσαν ἐντολήν, μάλιστα γὰρ πρὸς τὸ πάντας
τοὺς θέλοντας σωθῆναι μὴ ἀποστρέφεισθαι,
οἷοί περ εἰσι πτωχεύοντες ἢ χωλεύοντες κατ'
35 ἀμφοτέρα· ἔπειτα τὸ μηδὲ δοῦλον μήτε θῆλυ
κτῆνος κεκτῆσθαι, ὃ κακῶς νῦν ἐπεισενεχθὲν
ὁράται ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς τάγματι, ὥσπερ
κοσμικῶν τινα ζῶν βιοτεύειν αἰρουμένων,
καὶ εἴτι ἄλλο τὸ τῆς κραταιᾶς πρὸς θεὸν
40 καὶ πρὸς ἡμᾶς πίστεως ἔργον ἡμῶν ἐξαγ-
γεῖλω. τοῦτο μὲν ἤδη καὶ ἐν τῷ προλαβόντι
χρόνῳ, ἡνίκα γενναίως ὑπὲρ τοῦ μὴ προσίε-

σθαι τὴν τοῦ αὐτοκράτορος μοιχείαν συν-
ήλθετε ἡμῖν ἐκ τοῦ μοναστηρίου καὶ συνε-
μαστίχθητε καὶ συνεξωρίσθητε ἄλλοι ἄλλα-
χοῦ, ὥσπερ πρόβατα, παταχθέντος τοῦ ποι-
μένος, εἰ καὶ τολμηρὸν καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς εἰπεῖν, 5
καὶ πρὸ τούτου, ἐφ' ὅσον ἐπὶ τὸ αὐτὸ μελε-
τῶμεν, ὡς πράγματι ἐξεωθέντων ἡμῶν τηνι-
κάδε ὑπὸ τοῦ βασιλεύοντος συνεξήλθετε καὶ
συνεισήλθετε ἡμῖν ἐνταῦθα, ἐν μηδενὶ κατα-
κρατηθέντες τῶν ἀνθρωπίνων· τοῦτο δὲ καὶ 10
νῦν, ἐπὶ ἀναχωρησάντων ἡμῶν τῶν Κα-
θαρά, διὰ τὸ μὴ ἐᾶσθαι ἡμᾶς εὐαγῶς ζῆν,
συναποδιέστητε τῶν ἐκεῖσε οὕτω θερμῶς καὶ
ἀνδρείως, ὡς μάρτυρες Χριστοῦ τὴν καλὴν
ὁμολογίαν ὁμολογήσαντες καὶ κρατύναντες 15
ἐνώπιον καὶ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. καὶ εὐλο-
γητὸς κύριος, ὃς οὐκ ἀπέστησε τὴν ταπεινὴν
ἡμῶν προσευχὴν καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀφ'
ἡμῶν, καὶ ὃς ἐκραταίωσεν ὑμᾶς ἀπαρασα-
λεύτους ἐκ τῆς κατὰ πίστιν ὑμῶν ἐδραιότη- 20
τος διαμεῖναι, καὶ ὃς οὐ περιεῖλε λόγον ἀλη-
θείας ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν εἰς τὸ ἀψευδεῖς
φανῆναι τὰς πρὸς αὐτὸν φοβερὰς συνθήκας
ὑμῶν, καὶ ὃς ἐδοκίμασεν ὑμᾶς ὡς χρυσὸν
ἐν καμίνῳ καὶ εὗρε τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς 25
πίστεως ἀκηλίδωτον καὶ ἄρρυτον, καὶ ὃς ἀνέ-
δειξεν ὑμᾶς τέκνα ἀληθινὰ καὶ οὐ μωμητὰ,
υἱοὺς ἐγνωσμένους καὶ οὐκ ἀθετήσαντας, υἱοὺς
φωτὸς καὶ ἡμέρας καὶ οὐχὶ σκότους καὶ ἀπει-
θείας, γενεὰν κατευθυνομένην καὶ μετὰ θεοῦ 30
πιστευομένην τῷ πνεύματι καὶ οὐχὶ σχολιὰν
καὶ παραπικραίνουσαν· καὶ ὃς ὑπεδειγμάτι-
σεν ὑμᾶς ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τοῖς τε μονα-
δικοῖς καὶ μιγᾶσι μοναχοῦς ἀληθινοὺς, ὑπο-
τακτίτας ἀκραιφνεῖς, ἀναχωρητὰς ὡς ἀλη- 35
θῶς τοῦ κόσμου, ἀποτακτίτας πάσης κτή-
σεως καὶ ὑπάρξεως, ἄνω φρονοῦντας, ἄνω
βλέποντας, ξένους καὶ παρεπιδήμους τῆς γῆς,
πολίτας καὶ οἰκήτορας τῶν οὐρανῶν, κατὰ
μίμησιν τῶν ἁγίων μαρτύρων, κατὰ ζῆλον 40
τῶν ὁσίων καὶ δικαίων, εἰς δόξαν τοῦ πολυ-
υμνήτου κράτους αὐτοῦ.

10 κῶδ. ἐξανθήτε. 14 κῶδ. πράξης. 30 κῶδ.
ὑπομονητικόν. 35 κῶδ. θῆλοι. 38 κῶδ. βιωτεύειν.

1 κῶδ. συνεξήλθεται. 3 κῶδ. συνεμαστίχθητε.
9 κῶδ. συνεισέλθετε. 24 κῶδ. ἐδοκίμασεν. 26 κῶδ.
ἄρρυτον. 40 κῶδ. ζίλων.

Τί οὖν ἐγὼ πρὸς ταῦτα φαίην ἐγκωμια-
 στικὸν καὶ μακαριστικόν; ἢ τί ἀντεισάξαιμι
 ἐγὼ ὁ τάλας, ἐγὼ ὁ ποιμὴν ὁ κακός; οὐδέ
 γε τὸ αἷμά μου αὐτὸ ἐὰν χέω, τὰς σάρκας
 5 μού τε καταξάνω καὶ τὰ ὅσα μου συντρέψω,
 ἀντισηκώσω ὑμῖν τὴν χάριν· τὰ γὰρ παρὰ
 τοῦ θεοῦ μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα καὶ ἐν-
 ταῦθα μὲν διδόμενα καὶ δοθησόμενα (πῶς
 γὰρ οὐκ ἀληθεύειν αὐτὸν ἀναγκαῖον, τὰ ἐκα-
 10 τονταπλασίονα νέμοντα;), ἐν τῷ μέλλοντι δὲ
 αἰῶνι τὰ μήτε ὀφθαλμῷ ὁρατά, μήτε ἀκοῇ
 χωρητά, μήτε ἐννοίᾳ καταληπτὰ, "ἃ ἡτοι-
 μασε", φησί, "πᾶσι τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν". τότε
 οὖν ὤψεσθε τί καλὸν ἤγαγεν ἡ ἀκλινὴς ὁμο-
 15 λογία ὑμῶν καὶ ἡ τῶν τῇδε ἡδέων παρα-
 θεώρησις καὶ παράβλεψις· καὶ τότε ὤψεσθε,
 ὃ εἰπεῖν μὲν ἐλεεινόν, μὴ σιωπῆσαι δὲ ἀναγ-
 καῖον, διὰ τὸ ὑμῖν ἐδραῖον, τοὺς τέκνα μὲν
 καὶ ἀδελφοὺς χρηματίσαντας, ἀρνητάς δὲ
 20 καὶ ἀθετητάς διὰ πρόσκαιρον ἡδονὴν τῶν
 μικρῶν καὶ ὀλίγων ἡμερῶν καὶ ὥρων ὀφθέν-
 τας, καταισχυνομένους καὶ ἡτιμωμένους καὶ
 τὰς ἐναντίας ἀποφάσεις δεχομένους. τί τότε
 ὀφελος τοῖς ἐλεεινοῖς καὶ ταλαιπώροις ἐν τῷ
 25 κρίνεσθαι, ἡνίκα κεκρίκασιν πατῆσαι τὸν νό-
 μον αὐτοῦ ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι καὶ κοινὸν
 ἡγήσασθαι τὸ αἷμα τῆς διαθήκης αὐτοῦ; καὶ
 τί τότε εἰς μετὰ μελὸν τῶν ἐνθὲνδε ἀθλητικῶν
 ὑποταγῶν, ἐπὶ ἀνατελῇ ὑμῖν φῶς καὶ χαρὰ
 30 ἀνεκλάλητος, καὶ ζωὴ καὶ ἀθανασία τῆς ἐν
 τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν καταπαύσεως; ἀλλὰ
 φεῖσαι, φεῖσαι, κύριε, καὶ σὺν τῷ ἡμᾶς σέ-
 πειν καὶ φρουρεῖν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου
 κἀκείνους πάντας ἐπανάγαγε καὶ ἀνακάλεσαι
 35 πρὸς ἐπιστροφὴν καὶ ἐπισυνάφειαν, ἵνα πάν-
 τεσ οἷσωμέν σοι δόξαν καὶ αἶνον, τῷ πατρὶ
 καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ
 αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

12/13 Κορινθ. 1, β', 9. 16 κῶδ. ὤψεσθαι. 27 κῶδ.
 ἡγείσασθαι || τὸ αἷμα τῆς διαθήκης] Ματθ. κς', 28. Ἐβρ.
 θ', 20. ι', 29.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΙ'.

Περὶ τοῦ μιμεῖσθαι ἡμᾶς τοὺς θεοφόρους
 ἡμῶν πατέρας, ἀποφυγῆς τε τῶν παθῶν τῆς
 ἀτιμίας καὶ ἐγρηγόρσεως καὶ πόνου τῆς
 5 κατὰ ψυχὴν ἡμῶν ἐργασίας.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, σπόρου μὲν
 καὶ ἀμητοῦ καὶ τρυγητοῦ καιρός ἐστὶ τις
 ὠρισμένος, ἐν ᾧ ὁ γεωργὸς εὐρίσκει τὰ κα-
 ταθύμια ἐαυτῷ πορίζεσθαι· ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ
 ψυχὴν ἐργασίας πᾶς καιρός ἐστὶν ἐπιτήδειος· 10
 οὐ γὰρ βοῶν χρεῖα, οὐδὲ ἀρότρου, οὐδ' ἄλλων
 σκευῶν τινων, ὧν ἡ ἀπουσία οὐκ ἔχει τὸ
 ἐνεργεῖν ἃ κατὰ τὴν γαιηπονίαν. προαιρέσεως
 δὲ μόνης καὶ ἐπιθυμίας ὁλοκλήρου χρεῖα, ἐν
 ᾗ πεφύκαμεν σπεῖρειν ὄντως τὰ καλὰ καὶ 15
 θερίζειν τὰ ἀγαθὰ εἰς ἀπόλαυσιν αἰωνίαν,
 καὶ τοῦτο οὐ μόνον ἐν ἡμέρᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν
 νυκτί, ἐν πρωτῇ καὶ μεσημβρίᾳ, ἐν βρώσει
 καὶ πόσει, ἐν τῷ καθέζεσθαι καὶ ἀνίστασθαι,
 ἐν ὁμιλίᾳ καὶ σιωπῇ, ἐν κινήματι καὶ στά- 20
 ματι, ἐν ἐργασίᾳ καὶ ἀργίᾳ, εἴπερ ὅλως νή-
 φωμεν καὶ γρηγορώμεν, ἀλλὰ μὴ ἀποπλα-
 νώμεθα καὶ ἀπατώμεθα τοῖς διαλογισμοῖς
 ἡμῶν, ὧδε κἀκεῖσε περιφερόμενοι τῷ νοί,
 ἢ καὶ τῷ σώματι, καὶ ἐκδικούμενοι θελή- 25
 ματα ἡμῶν σαρκικά, πλήσσοντες καὶ πλησ-
 σόμενοι εἰς ἀλλήλους δι' ὀξύχολίας καὶ ἔρι-
 δος, παρακοῆς καὶ γογγυσμοῦ, κενοδοξίας καὶ
 ὑπερηφανίας, δικαιοῦντες ἑαυτοὺς πρὸς τοὺς
 πλησίον καὶ τὸ νικᾶν ἀθέσμως ἐφιέμενοι· 30
 ταῦτα γὰρ εἰσι τὰ μὴ ἐῶντα τὸν νοῦν ἡμῶν
 σχολάζειν ἐν κυρίῳ καὶ ἀναλογίζεσθαι τὰ
 δέοντα, καὶ ταπεινὸν εἶναι καὶ συντετριμμέ-
 νον καὶ πάντα ὑποδέχεσθαι ἀσμένως τὰ συμ-
 βαίνοντα θλιβερά. ἀλλὰ μηδαμῶς οὕτως, 35
 ἀδελφοί, μηδαμῶς· μηδὲ τὰς ἡμέρας τῆς
 σωτηρίας ἡμῶν παραναλίσκωμεν καὶ παρα-
 πόλλωμεν ἀργίᾳ καὶ ῥαθυμίᾳ καὶ ἀμελείᾳ·
 μηδὲ τὸν χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν παρατρέ-
 χωμεν καὶ διανύωμεν ἀνεμπορεύτως καὶ ἀκερ- 40
 δῶς, ἀλλ' ἐμπορευώμεθα τὰς ἀρετὰς καὶ
 κερδήσωμεν τὰ πλοῦτη τῶν οὐρανίων, καὶ
 φρονήσωμεν φρόνησιν, ἣν πεφρονήκασιν οἱ

40 κῶδ. διανοίωμεν.

ἅγιοι πατέρες ἡμῶν· μὴ ἡμέραν, μὴ ὥραν
 παραπόλλοντες, ἀλλὰ στερεῶς καὶ ἐπιτεταμ-
 μένως πρὸς τὴν κάθαρσιν τῆς ψυχῆς ἐνι-
 στάμενοι, πρὸς τὸν διωγμὸν τῶν παθῶν,
 5 πρὸς τὴν ἀναληπτικὴν τῶν ἀγαθῶν θεωρίαν·
 μὴ τοὺς πόνους, τοὺς κόπους, τοὺς διὰ τῶν
 χειρῶν, τοὺς διὰ τῶν ποδῶν, τοὺς δι' ὄλων
 τῶν μελῶν, ἐφιστάμενοι εἰς αὐτὸ τοῦτο καὶ
 ζητοῦντες τὸν θεὸν ἐξ ὅλης καρδίας καὶ
 10 κρούοντες ἀπερικαήτως. καὶ μέντοι ἀνεψύχῃ
 αὐτοῖς ἐπιμένουσιν ἡ εἴσοδος τῶν ἐντολῶν
 τοῦ Χριστοῦ, ἡ θύρα τῆς ἀγάπης, ἡ πύλη
 τῆς δικαιοσύνης, ἡ τῆς ἀπαθείας ὁδός, καὶ
 εἰσέβησαν καὶ εἰσεληλύθασι καὶ εὖρον χαρὰν
 15 καὶ ἀγαλλίασιν, καὶ ἐπορίσαντο ἐν ὀλίγοις
 πόνοις, ὃ ἐζήτουν, τὴν αἰδίον καὶ ἀμάραντον
 εὐφροσύνην· οὕτω γὰρ ἐκεῖνοι ἡσχόληντο
 περὶ φιλοπαθείας καὶ φιλοσαρκίας· οὕτω
 ἐφρόντιζον περὶ ἀρχῆς καὶ δόξης καὶ πρω-
 20 τείου· οὕτω διεμάχοντο περὶ ἱματίου καὶ
 ὑποδήματος καὶ κουκουλλίου τε καὶ μανδίου,
 γραφείου τε καὶ πινακιδίου, λωρίου τε καὶ
 ἀναλάβου καὶ τῶν τοιούτων· οὕτω ἐχόλουν
 κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ ὑπὲρ ῥήματος ὑβριστικῶς
 25 ἐπενεχθέντος αὐτοῖς, ἢ ἐμπαίγματος, ἢ προ-
 σταγῆς κατ' ἐργασίαν, ἢ ἄλλου τινός, ἀτι-
 μίαν ἢ ἀδοξίαν ἢ κόπον περιφέροντες, ἀλλ'
 ὑπὲρ τοῦ προκειμένου αὐτοῖς ἀγῶνος σκο-
 ποῦντες αἰεὶ, καὶ ὅτι ἡ τούτων ὑπομονὴ τὸ
 30 ζητούμενον ἐξήνουε. πάντως ἔφερον πάντα
 μετὰ χαρμολύπης ἢ καὶ τελείας εὐφροσύνης·
 τὸ μὲν γὰρ πρότερον τῶν εὖ ἀγωνιζομένων, τὸ
 δὲ δεύτερον τῶν ἀπαθεστάτων ἔργων. τίς δὲ
 μὴ οὐχ οὕτως διὰ τοὺς τινάς (καὶ ἑμαυτὸν
 35 λέγω); ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν προτέρων μικρὸς
 ὁ λόγος αὐτοῖς, ὑπὲρ δὲ τῶν δευτέρων πᾶσα
 ἡ ἔνστασις καὶ ἡ σπουδὴ, ὥς ὅτι δι' αὐτὸ
 τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ κόσμου καὶ ἤκασιν ἐν-
 ταῦθα, ἵνα πάθεισι δουλεύωσι, μαχήσων-
 40 ταί τε καὶ ἀγριωθῶσιν, ἐνδύσωνταί τε καὶ
 ὑποδῆσωνται, φεύσωνταί τε καὶ συκοφαντή-
 σωσι, κλέψωσί τε καὶ ἀποσυλήσωσι καὶ φύ-
 γωσιν ἀπὸ θεοῦ καὶ τοῦ μοναστηρίου· οὕτω

1 κῶδ. ὑποδῆσονται.

γὰρ ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν μου γίνεται καὶ γέ-
 γονε, καὶ ἵνα τί ἐγενήθημεν οἱ τοιοῦτοι;
 ἵνα τί εἰς φῶς ἦλθομεν τηλικούτον τοῦ ἁγίου
 σχήματος; ἵνα τί ἐψευσάμεθα θεὸν ζῶντα,
 μᾶλλον δὲ ἵνα τί ἐλογισάμεθα μὴ εἶναι 5
 θεόν, κατὰ τὸ "εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐ-
 τοῦ· οὐκ ἔστι θεός"; πᾶς γὰρ ὁ τὰ φαῦλα
 πράσων διεφθαρμένος ἐστὶ καὶ κατεβδελυγ-
 μένος ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ, θεὸν
 ἀπαρνούμενος. 10

Οἱμοι τῷ ἀθλίῳ! ποῦ ἐκλήθημεν καὶ ποῖα
 πράττομεν! ἐξ ἀκαθαρσίας τῷ δοκεῖν εἰς κα-
 θαρότητα καὶ ἀκαθαρτότεροι τῆς προτέρας
 ἡμῶν ζωῆς γινόμεθα· ἐκ φαυλότητος εἰς
 ὀσιότητα καὶ ἀνοσιουργότεροι τοῦ κόσμου 15
 καθιστάμεθα. ἐγενόμεθα μυκτηρισμὸς καὶ
 χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν· τοῖς ἀκούουσι
 βλασφημία εἰς θεόν· τοῖς γνωρίζουσιν ὄνει-
 δισμὸς καὶ κατάγελως· καὶ ἀβάλε ὅτε ἐγεν-
 νήθημεν, ὅτι μικρὸν ὕστερον ἐκζητήσει κύ- 20
 ριος ταῦτα πάντα, καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκιμά-
 σαμεν αὐτὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, ἀποδοκιμά-
 σει ἡμᾶς ἀπὸ τῆς μερίδος τῶν ἁγίων καὶ
 παραδώσει εἰς πῦρ ἀτελεύτητον. ἀλλὰ δεῦρο
 ὑμεῖς οἱ ἔτι διασφζόμενοι, τέχνα καὶ ἀδελ- 25
 φοί, φυλαξώμεθα τὴν παραγγελίαν τῶν ἁγίων,
 τὴν νοθεσίαν τῶν πατέρων· τηρήσωμεν τὰς
 ἑαυτῶν καρδίας ἀμώμους καὶ ἀνεόχους· μὴ
 παραζηλοῦμεν ἐν πονηρευομένοις, μηδὲ ζη-
 λοῦμεν τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, ὅτι ὥσει 30
 χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται καὶ ὥσει λά-
 χανα χλόης ταχὺ ἀποπεσοῦνται. μὴ οὖν ὀρῶ-
 μεν πρὸς τοὺς πολλοὺς ἀμελεστέως διακει-
 μένους ἐν τῇ παρουσίᾳ γενεᾶ, ἀλλ' εἰς τοὺς
 σπανίους καὶ διεγνηγερμένους ἐν θεοσεβείᾳ, 35
 μᾶλλον δὲ εἰς τοὺς προωδευκότας ὀσίους πα-
 τέρας ἡμῶν, κάκειθεν τὸν βίον ἡμῶν ῥυθ-
 μίζωμεν καὶ ἐντεῦθεν ὑποδειγματιζώμεθα
 καὶ εἰκονιζώμεθα· οὐδὲ γὰρ ζωγράφος ἀφεί-
 τὸν ἀρχέτυπον χαρακτῆρα, τὸν κάλλιστα δια- 40
 μεμορφωμένον, ἐκ τοῦ ὑστάτου καὶ δυσει-
 δοῦς μεταγράφει τὸ ἑαυτοῦ φιλοτέχνημα,

3 κῶδ. ἦλθωμεν. 6/7 Ψαλ. ιγ', 1. 16 κῶδ.
 μυκτηρισμὸς. 19 κῶδ. κατάγελος. 24 κῶδ. δεῦρω.
 26 κῶδ. φυλαξόμεθα. 29/32 Ψαλμ. λς', 1, 2.

*

ἀλλὰ πάντως σπεύδει ἐκ τοῦ προὔχοντος
 πάντων ἐν ὡραιότητι γραφέντα μεταποιεῖ-
 σθαι τὸ ἐγγραφόμενον. ἡμεῖς δὲ ἐξ ἀπροσε-
 ξίας καὶ ἀφροσύνης τούναντίον ἐκ τῶν κακῶν
 5 καὶ ἀμόρφων, ἀφιέντες τὰς ἡγλαϊσμένας εἰ-
 κόνας, τὸν τῶν ἁγίων βίον, τὰ παραδείγματα
 λαμβάνομεν. διὰ τοῦτο οὐ τελεσφοροῦμεν,
 διὰ τοῦτο οὐ προκόπομεν οἷ γε ταῦτα σκο-
 ποῦντες. δὸς μοι Ἀντώνιον, τὸ φῶς τοῦ κό-
 10 σμου, Ἰλαρίωνα τὸν μέγαν ἐωσφόρον, Πα-
 χώμιον τὸ κλέος τῶν μοναζόντων, Εὐθύμιον
 τὸν ἥλιον τῆς ἐρήμου, Σάβαν τὸν ἀστέρα
 τὸν ἄδυτον, τοὺς καθ' ὑποταγὴν ἐκλάμπαν-
 τας, Δοσίθεον τὸν τῆς ἀδιακρίτου ὑπακοῆς
 15 λαμπτήρα, Μᾶρκον τὸ θεόγραφτον βιβλίον,
 Ζωσιμᾶν τὸ τῆς ταπεινοφροσύνης ἐγκαλλώ-
 πισμα, τοὺς λοιπούς, οὓς τίς ἀριθμήσειε
 γράφων; τοὺς τοιούτους δεῖ μιμεῖσθαι, τού-
 των ἱχνηλατεῖν τὰς ἀρετάς. εἰ καὶ μὴ ἰσχύωμεν
 20 ἰσοῦσθαι, ἀλλ' οὖν γε οὐ πολὺ πόρρω τῆς
 ὑψηλῆς αὐτῶν πολιτείας καὶ ἡμεῖς τὸν ἡμέ-
 τερον βίον παρορμήσωμεν. ναί, δέομαι ὑμῶν
 ἀδελφοί μου τιμιώτατοι, στῶμεν ἡμέραν ἐξ
 ἡμέρας ἀκαταπόνητοι πρὸς τὸ ἔργον τοῦ
 25 θεοῦ καὶ βλέψωμεν καθαρῶς εἰς τὸ βλέπειν
 δεῖ, καὶ ἄρωμεν ἄρμα πνευματικόν, ξίφος
 ὑπακοῆς, θώρακα πίστεως, ταπεινοφροσύνης
 περικεφαλαίαν· ἐν τούτοις γὰρ ἡττηθήσονται
 οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν καὶ σὺν Χριστῷ νικήσομεν,
 30 καὶ νικήσαντες νομίμως τοὺς στεφάνους καὶ
 τὰ βραβεῖα ληψόμεθα τῆς εὐανδρείας ἐν δι-
 καιοσύνῃ θεοῦ κατὰ τὸν μέλλοντα αἰῶνα,
 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν· ὃ ἡ δόξα
 καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
 35 ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΙΑ'.

Ἔστι δὲ ἀμέμπως καὶ ἀνοθεύτως φυ-
 λάττειν τὴν μοναδικὴν ἡμῶν πολιτείαν, καὶ
 περὶ τοῦ ὑποίσειν πάντα πειρασμὸν μέχρι
 40 θανάτου δι' ἐντολὴν θεοῦ.

Ἀδελφοί καὶ πατέρες, ἀντὶ γραμμάτων
 ὁ ἄββας Πέτρος ἄγγελος ἡμῖν ἐγένετο τῆς

3 κωδ. ἡμεῖς. 31 κωδ. ληψόμεθα.

περὶ πάντα ὑγείας ὑμῶν, καὶ ὅτι ἐν εἰρήνῃ
 καὶ εὐταξίᾳ διάγετε. χαίρομεν, ὅσας ἂν
 ἀκούωμεν, καὶ εὐφραίνομεθα· τί γὰρ ἄλλο
 περισπούδαστον ἡμῖν καὶ ἐπιθυμούμενον, ἀλλ'
 ἢ τὸ ὑμᾶς εὐσεβῶς περιπατεῖν καὶ θεοπρε- 5
 πῶς ἀναστρέφεσθαι, ποιοῦντας πάντα τὰ προ-
 στάγματα τοῦ κυρίου, καὶ ἀνοθεύτως τὴν μο-
 ναδικὴν πολιτείαν διαφυλάττειν, ἐν ᾗ ἐγεν-
 νήθητε διὰ πνεύματος καὶ δι' ἧς ἐλυτρώ-
 θητε τῶν ἀρχαίων παραπτωμάτων, οὐ μὴν 10
 ἀλλὰ καὶ ἐλάβετε πνεῦμα δυνάμεως ἀπὸ
 προσώπου ὀρωμένων καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν,
 μηδὲν ὑποπτήσσοντες τῶν παρόντων, πρὸς
 τὸ λατρεύειν θεῷ ζῶντι ἐν ἀμωμήτῳ πολι-
 τεία καὶ φυλακῇ τῶν ἁγίων αὐτοῦ ἐντολῶν; 15
 εὐχαριστήσατε, δοξάσατε, αἰνέσατε τὸν καλέ-
 σαντα ὑμᾶς κύριον, τὸν βεβαιώσαντα ὑμᾶς
 ἐν τῇ πεποιθήσει τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ἀντα-
 ποδιδόντες ἀνταπόδοσιν οὐκ ἄλλην τινά, ἢ
 τὴν ἐν ὑπομονῇ καρτερίαν ὑμῶν τῆς ἀσκή- 20
 σεως. καὶ εἰ ἕως τοῦ δεῦρο οὕτως καλῶς
 διηγωνίσασθε, καὶ ἔτι μᾶλλον πρὸς τὸ ἐξῆς
 διανύσθητε καὶ ἀναζέσατε πρὸς τὸν θεῖον
 ἔρωτα, τοῦτα μὲν κατὰ τὴν ὑποταγὴν, τοῦτο
 δὲ κατὰ τὴν ὑπομονὴν τῆς ἐνισταμένης ἀγω- 25
 νίας, διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ καθηρημένου·
 παρὰ γὰρ κυρίου στέφανοι ὑμῖν πλέκονται
 καθ' ἐκάστην, ἐπὶ εὐπροθετῆτε πάντα ὑπο-
 μένειν, ἢ μεθίστασθαι τῆς κατ' ἐντολὴν
 ἐδραϊότητος ὑμῶν καὶ τῆς πρὸς τὴν ταπει- 30
 νωσίαν μου πειθαρχίας. οὐδὲ γὰρ ἐγώ, ἀδελ-
 φοί καὶ τέχνα, ἀκαίρως ἑαυτὸν βούλομαι ἐπιρ-
 ρίπτειν εἰς πειρασμούς, οὐδὲ παραπολαύειν
 θλίψεων καὶ ὀδυνῶν, μέμψεων τε καὶ μω-
 κτηρισμῶν, τυχόν δὲ καὶ ἐξορίας. ἀλλ' ἐπειδὴ 35
 ἡ ἐντολὴ τοῦ κυρίου ζῶν αἰώνιός ἐστι καὶ
 ἡ παρακοὴ αὐτῆς θάνατος, ἀναγκαζόμεθα
 πρεσβεύειν· τὴν ἀλήθειαν καὶ μὴ συνέρχε-
 σθαι τοῖς ἐναντιούμενοις αὐτήν. εἰ προδοῦναι
 βουλόμεθα, ἐξ ἐτοίμου αἰ τιμαί, αἰ πρωτο- 40
 κλησίαι, αἰ δόξαι, αἰ προεδρίαι παρὰ τε βα-
 σιλέων καὶ ἀρχιερέων καὶ τῶν ἄλλων. ἀλλὰ
 τί τὸ ὄφελος, καθὼς γέγραπται, "ἐάν τις ὀλον

11 πνεῦμα δυνάμεως] Σοφ. ε', 24. 21 κωδ. δεῦρω.
 27 κωδ. πλέκοντε. 32 κωδ. ἀκέρως. 43 Ματθ. ις', 26.

τὸν κόσμον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ
 ζημειωθῇ"; διὰ τοῦτο ἡ ἐνστασις ἡμῶν, διὰ
 τοῦτο οἱ ἀγῶνες καὶ δι' ἡμῶν εἰς ὑμᾶς δια-
 βαίνοντες. "ἀλλὰ θαρσεῖτε", λέγει κύριος·
 5 "ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον". διὰ τοῦτο δὲ
 ἐκεῖνος νενίκηκεν, ἵνα ἡμεῖς κατόπιν αὐτοῦ
 βαίνοντες ὡσαύτως νικήσωμεν. ἐπεὶ ὡς θεὸς
 ἐκεῖνος ἀεὶ νικῶν ἦν, νενίκηκεν αὐτὸς ὡς
 ἄνθρωπος καὶ κατὰ πόδας εὐθὺς ἐνίκησαν
 10 τὸν κόσμον οἱ ἀπόστολοι· μετ' αὐτοὺς ἐνί-
 κησαν οἱ μάρτυρες, ἔπειτα οἱ ὅσιοι. πῶς; εὐ-
 σεβῶς καὶ θεοπρεπῶς ζήσας. πῶς δὲ ἡ νίκη
 ἀπ' αὐτοῦ τοῦ δεσπότου θεοῦ καὶ τῶν πάν-
 των ἁγίων; ἄρα· ἀδλίπτως, ἀβασανίστως,
 15 ἀναιμάκτως, ἀνεξορίστως; οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ
 καὶ διὰ σταυροῦ καὶ θανάτου. οἶδατε τοὺς
 ὀνειδισμοὺς τοῦ κυρίου, τοὺς ῥαπισμούς, τοὺς
 χλευασμούς. παρεδόθη, ἐκριτηριάσθη, ἐρρά-
 πίσθη, ἐνεπτύσθη, ἐσταυρώθη, καὶ ἀναστὰς
 20 ἔσωσε τὸν κόσμον. ὁμοιοτρόπως οἱ μακάριοι
 ἀπόστολοι, τὰ ἴσα πεπονθότες τῶν μαρτύ-
 ρων. τίς ἐξείποι τὰς βασάνους καὶ τὰ ἄθλα
 τῶν ὁσίων, τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ἐξορίας;
 φησὶ γάρ· "πάντες οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν
 25 ἐν Χριστῷ διωχθήσονται, ἄνθρωποι δὲ πλά-
 νοι καὶ γόητες προκόφουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον,
 πλανῶντες καὶ πλανώμενοι". τί οὖν ξένον,
 εἰ καὶ ἡμεῖς θέλοντες κατ' ἔχονος βαίνειν τῶν
 ἁγίων πατέρων πανθάνειν ταῦτα, ἀ πανθά-
 30 νομεν, εἰ καὶ ἕτερα; οὐδὲν· ἀλλ' ὅτι καὶ
 καταξιούμεθα παθεῖν, ὀφείλομεν εἰπεῖν, ὅτι
 "τίς εἰμὶ ἐγὼ, κύριε, καὶ τίς ὁ οἶκος τοῦ
 πατρός μου, ὅτι ἠγάπησάς με"; στενὴ καὶ
 τεθλίμμενη ἡ ὁδὸς τῆς βασιλείας· ἀνετος καὶ
 35 πλατεῖα ἡ τρίβος τῆς ἀπωλείας· χαρὰ κό-
 σμου σαρκὸς τε καὶ αἵματος ἡδοναί· φόβος
 ἀνθρωπίνος καταφρόνησις τῶν θείων νόμων,
 ἀμεριμνία θανάτου. εἰς δὲ τήνδε θλιψίς κό-
 σμων, πόνοι ἐκούσιοι, ἀνδρεία· ἄθλα, ἀπα-
 40 γωγῆς ὑπόθεσις· φησὶ γάρ ὁ ἀπόστολος
 "ὕστεροῦμενοι, θλιβόμενοι, ἐν ἐρημίαις καὶ
 ὄρεσι καὶ σπηλαίοις πλανώμενοι καὶ ταῖς
 ὁπαῖς τῆς γῆς". καὶ μὴ εὐρηταί τις τῶν

4/5 Ἰωάν. ις', 33. 24/27 Γ'μοθ. 2, γ', 12, 13.
 32/33 πρβλ. Ματθ. ζ', 13, 14. 41/43 Ἑβρ. ια', 37.
 42 κῶδ. σπιλίοις.

ἁγίων ἀπαθῶς διελθόν; οὐδαμῶς. μὴ τοίνυν
 λοιπόν, τέκνα, ξενίζεσθε ἐπὶ τοῖς συμβαί-
 νουσιν, ἀλλὰ χαίρετε ὅτι κατελήφθητε καὶ
 ἐμπυριζέτω ὑμᾶς ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ κρα-
 5 ταιότερον, ἵνα ἐντεῦθεν καὶ τὰς ἡδονὰς μα-
 ραίνετε καὶ τοὺς δαίμονας ἀποτρέπησθε. ὁ
 ἀγαπῶν τὸν ἕνα τοὺς πάντας ἐν δευτέρῳ
 ἔχει· ὁ φοβούμενος τὸν ἕνα οὐδένα τῶν·
 ἄλλων δύναται φοβεῖσθαι· ὁ θεὸν ἔχων ὑψη-
 λότερος πάντων γέγονεν. οὐ δύναται ὁ υἱὸς
 10 τοῦ θεοῦ μὴ εἶναι φοβερὸς μόνος· οὐ δύ-
 νатаι ὁ κόσμος νικηθεὶς ἅπαξ νικῆσαι τὸν
 νικήσαντα αὐτόν. φρονεῖτε ὑγιῶς, φυλάττε-
 σθε εὐσεβῶς, ποιούμενοι ἐντεῦξεις καὶ προ-
 σευχὰς ὑπὲρ βασιλείων, ὑπὲρ ἀρχιερέων, ὑπὲρ
 15 πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, κατὰ τὸ κέ-
 λευσμα τοῦ ἀποστόλου. ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ
 ὑμῶν ἐστίν· εἰ γὰρ ὅπου εἰσὶ δύο καὶ τρεῖς
 πάρεσιν, ἐν ὑμῖν τοῖς τοιοῦτοις, κρατοῦσι
 τὴν ἐντολὴν αὐτοῦ, πῶς οὐχὶ ἔσῃται; μέ-
 20 νωμεν τοίνυν ἕως τοῦ παρόντος, μὴ μετέ-
 χοντες τῆς ζύμης τῆς μοιχικῆς. καὶ εἰ μὲν
 οὕτως ἐῷσιν ἡμᾶς οἱ ἄνθρωποι, χάρις τῷ
 θεῷ· αὐτὸς γὰρ εὐδοκεῖ τοῦτο. εἰ δὲ οὐκ
 ἐῷσι, καὶ οὕτω χάρις αὐτῷ· οὗτος γὰρ ἐστίν
 25 ὁ εὐοδώων ἢ παραχωρῶν. οὕτως καὶ οὐδὲν
 πάρεξ αὐτοῦ γίνεται ἐν τοῖς κρατοῦσι τὸν
 νόμον αὐτοῦ κράτιστον καὶ ἀγαθόν· καὶ τοῖς
 ἐναντίοις ὀφθήσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, πολ-
 λάκις καὶ ἐνταῦθα. ταῦτα μὲν ἐν τούτοις,
 30 ὁ δὲ κύριος σώσειε πάντας ἡμᾶς νῦν καὶ ἀεὶ
 καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΙΒ'.

Ὅτι χρή ἐνάγειν τοὺς ἐπιστημονάρχας
 τὴν ἀδελφότητα θεοπρεπῶς, καὶ περὶ ἀκρι-
 35 βείας τοῦ θεολήπτου ἡμῶν βίου καὶ τοῦ
 ἐκφυγεῖν ἡμᾶς τὴν καχόλεθρον παρρησίαν.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, ὁρῶν
 καὶ ἐπιγινώσκων, οἷον καὶ ἡλίχον τὸ ἔργον
 τῆς κατὰ θεὸν προστασίας ὑμῶν, καὶ ἐπαι-
 40

2 κῶδ. ξενίζεσθαι. 4 κῶδ. ἡμᾶς. 9 κῶδ. δύ-
 νατε. 13 κῶδ. ὑγιῶς. 14/17 Τιμοθ. 1, β', 1, 2.
 18 πρβλ. Ματθ. ιη', 20. 20 κῶδ. οὐχὶ. 31 κῶδ.
 σώσει.

σθανόμενος τῆς ἐμαυτοῦ ἀναξιοτήτος, συν-
 τρίβομαι τὴν ταλαίπωρόν μου ψυχὴν, καὶ
 δέδοικα καὶ τρέμω καὶ ἱλιγγῶ, ποῦ καὶ πο-
 ταπῶς δυνηθῶ ἄξει καὶ ποιμᾶναι καὶ ὁδη-
 5 γῆσαι ὑμᾶς κατὰ τὸ τοῦ κυρίου εὐάρεστον.
 καὶ οὔτε ἡμέρα, οὔτε ὥρα, οὔτε εἰσοδος,
 οὔτε ἔξοδος, οὔτε ὑγεία, οὔτε νόσος, οὔτε
 λύπη, οὔτε χαρά, οὔτε τίς ἄλλη συμβᾶσα
 πρόφασις ἄνεσίν μοι φέρει· ἀλλὰ μεριμνῶ
 10 καὶ περισπῶμαι, καίπερ ἀδύνατος ὢν καὶ
 ἀσθενής κατὰ τε ψυχὴν καὶ σῶμα, ὥστε
 περισώσασθαι ὑμᾶς καὶ ἀποδοῦναι δι' ἀγαθῆς
 πολιτείας ὡς θυσίαν εὐάρεστον. τίς οὖν μοι
 λοιπὸν ἐστὶν ὁ πρὸς τοῦτο συναγωνιζόμενος;
 15 τίς ὁ συνεπικουρῶν; τίς ὁ συναντιλαμβανό-
 μενος; τίς ὁ ὑπερασπιζόμενος; τίς ἄλλος, ἢ
 ἡ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ προστασία τῆς Θεο-
 τόκου, τῶν δεσποτῶν ἡμῶν, τοῦ Προδρόμου,
 καὶ τοῦ Θεολόγου, καὶ ἡ εὐχὴ τοῦ κυρίου
 20 καὶ πατρός μου καὶ πατρός ὑμῶν σὺν τῆς
 ὑμῶν αὐτῶν ἀγαθῆς καὶ ἱερᾶς προθυμίας;
 Ἰδοὺ τοιγαροῦν πρὸς τὸ παρὸν ἀναγκαία
 πρόοδος ἡ ἀπιοῦσα ἡμᾶς εἰς τὰ ἔξω μονα-
 στήρια, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν.
 25 δέον γὰρ κάκεινοις ἀπονέμειν τὰ εἰκότα, ἵνα
 μὴ τῇ σπάνει τῆς ἐπισκέψεως διαπίπτειεν
 καὶ κατὰ σῶμα καὶ κατὰ ψυχὴν τὰ προστάγ-
 ματα, ὥστε φαίνεσθαι ἡμᾶς ἐξ ἴσου τῶν
 πάντων πατέρες καὶ μὴ ἑτερομερεῖν ταῖς
 30 ἐλλείψεσιν. παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς διὰ τῆς ἀγά-
 πης τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα
 ἐν τῇ ἐξουθενημένῃ ἀπουσίᾳ μου ὑγιεῖς δια-
 μένητε τὰς ὀλιγοστάς ἡμέρας τῆς ἀποδη-
 μίας, τὰς τάξεις ὑμῶν περιφυλάττοντες κατὰ
 35 τε ὑπακοὴν καὶ ταπείνωσιν καὶ πᾶσαν ἄλλην
 ἀγαθὴν κίνησιν καὶ πρᾶξιν ὑμῶν. οἱ ἄρχον-
 τες καὶ ἐπιστημοναρχοῦντες μὴ αὐθεντικῶς,
 μηδὲ αὐθαδῶς, μηδὲ ἐμπορευτικῶς, μηδ'
 ἄλλως πως ἀνθρωπίνως, ἀλλὰ θεοπρεπῶς,
 40 ὠφελίμως, σωτηρίως, πρὸς τὸ λυσιτελοῦν
 ἐκάστοτε, ὡς ὑπὸ θεοῦ ὀρώμενοι καὶ κρινό-
 μενοι καὶ λόγον ἀπαιτηθῆσόμενοι ἐφ' οἷς λέ-
 γετε καὶ πράττετε· οἱ ὑπακούοντες καὶ ὑπο-

τασσόμενοι πρὸς τὸ εὐπειθῶς καὶ εὐηνίως
 ἔπεσθαι καὶ συνδιεξάγεσθαι εἰς τὰ προστα-
 σόμενα καὶ ἐντελλόμενα ὑμῖν, πρῶτον μὲν
 παρὰ τοῦ ἀντιπροσώπου μου τοῦ κυρίου τοῦ
 καλογήρου, ἔπειτα καὶ παρὰ τῶν λοιπῶν 5
 προυχόντων. τέκνα οὖν θεοῦ ἐστέ· ὡς τέκνα
 φωτὸς περιπατεῖτε. ἄρνες Χριστοῦ ἐστέ· ὡς
 ἄρνες αὐτοῦ ἡπίως καὶ εὐμαρῶς ποιμαίνεσθε.
 μὴ τις ὡς ἔριφος ἀτακτεῖτω καὶ σκιρτάτω,
 τὰς ἀκάνθας τῶν παθῶν ἐσθιόμενος· μὴ τις 10
 ὡς Ἰούδας πορευέσθω, συνὼν μὲν τοῖς ἀδελ-
 φοῖς ὡς ἀδελφός, ἔξω δὲ σκοπῶν τε καὶ με-
 λετώμενος τὰ τῆς προδοσίας καὶ ἀπωλείας
 τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· μὴ τις ὡς Ἡσαΐ διαγι-
 νωσκέσθω, φαυλίζων τὰ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ 15
 πρωτοτόκια διὰ κλεπτικῆς βρώσεως καὶ πό-
 σεως, εἴτε ἐν τῇ θυρωρικῇ, εἴτε ἐν τῇ νο-
 σοκομικῇ, εἴτε ἐν τῇ μαγικιπευτικῇ, εἴτε ἐν
 τῇ μεμβραναρικῇ, εἴτε ἐν τῇ σκυτοτομικῇ,
 εἴτε ἐν τινὶ ἄλλῃ, ἵνα μὴ τὰ καθ' ἕκαστον 20
 λέγω· μὴ ἐν ἀργίᾳ μένοντες καὶ διακονοῦν-
 τες ὧδε κάκεῖσε ἀκαίρως καὶ ἀναλίσκοντες
 τὴν ἡμέραν εἰς μάτην, κοπιῶντων τῶν λοι-
 πῶν ἀδελφῶν ὑμῶν τόνῳ, συγκαιομένων τε
 τῷ καύσωνι τῆς ἡμέρας καὶ ψυχομένων τῷ 25
 παγετῷ τῆς νυκτός. φοβερὸν τὸ κατὰκριμα
 καὶ οὐδὲ τοῦ ἐσθίειν ἄξιοι, κατὰ τὸν ἀπό-
 στολον οἱ τοιοῦτοι. ὁμοίως τοὺς πόδας ὑμῶν
 κινεῖτε ἐν τοῖς κατὰ θεὸν διαβήμασιν, ἀλλὰ
 μὴ ἐν τόποις κρυπτοῖς καὶ πονηροῖς, μηδὲ 30
 ἐν συμβουλίαις καὶ συνεδρίαις ματαιότητος,
 "ὅτι ὀφθαλμοὶ κυρίου μυριοπλάσιον ἡλίου φω-
 τεινότεροι", κατὰ τὸ γεγραμμένον, "ἐπιβλέ-
 ποντες πάσας τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ κατανοοῦντες
 εἰς ἀπόκρυφα μέρη". τοίνυν, εἰ καὶ ἐν παρα- 35
 βύστῳ ἢ τόπῳ, ἀλλ' ἐκεῖ, ἀδελφέ, βλέπει σε
 ὁ ἀκοίμητος ὀφθαλμός, ποῦ ἦσθα καὶ μετὰ
 τίνος ὁμιλεῖς καὶ τί πράττεις. βλέπε, τέκνον,
 μὴ εὐρη σε τῷ Σατανᾷ συνομιλοῦντα, μὴ
 καταφθᾶσθαι σε διαθήκας ἀσωτίας διαθέμενον, 40
 μυσαρροπραττοῦντα, αἰσχρουργοῦντα, καὶ εἰ

26 κωδ. σπίνη. 40 κωδ. ὠφελίμως. 41 κωδ. ἐκίστωτε.

8 κωδ. ποιμένεσθε. 14/15 πρβλ. Γεν. κε', 25-34.
 23 κωδ. κοπιόντων. 27/28 πρβλ. Κορινθ. 1, ια', 29.
 31 συνεδρ. ματαιότητος] Ψαλμ. κε', 4. 32/35 Σειράχ κγ', 19. 40 κωδ. καταφθίσκει.

πρὸς τὸ παρὸν οὐκ ἀποδίδωσι (μακροθυμὸς γάρ ἐστιν), ἀλλ' οὖν ἐγγράφει τὴν ἁμαρτίαν, σημειοῦται τὸ πτώμα, ἐπιφωνῶν σοι ἀρρήτως καὶ ἀοράτως "ταῦτα ἐποίησας καὶ ἐσίγησα·
5 ὑπέλαβες ἀνομίαν, ὅτι ἔσομαί σοι ὅμοιος· ἐλέγξω σε καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου τὰς ἁμαρτίας σου", δηλονότι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. ποῦ λοιπὸν φύγωμεν, τέκνα καὶ ἀδελφοί, τὰς χεῖρας τοῦ ἐξουσιάζοντος τὰ
10 πάντα; τί πράξωμεν σκαιὸν καὶ οὐ διαγνώσωμεν;

Μὴ δὴ οὖν, παρακαλῶ καὶ ἀντιβολῶ, οὕτως, ἀλλὰ σωτηρίως καὶ εὐαρέστως, ἵνα χαίρῃ καὶ εὐφραίνηται, ἵνα ἐν τῷ βιβλίῳ
15 τῶν ζώντων ἐνσημαίνεται τὰ ἀγαθὰ ὑμῶν ἔργα καὶ ἐν καιρῷ ἀποκαλύψεως στεφανώσῃ ὑμᾶς τῷ τῆς δικαιοσύνης ἀμαράντῳ καὶ αἰωνίῳ στεφάνῳ. μέγα κακὸν ἡ παρρησία καὶ ὀλεθριον· φύγωμεν οἱ πάντες· μὴ δίδωμεν
20 ταῖς κατὰ μικρὸν κλοπαῖς καὶ συγκαταθέσεσιν ἐγγύτητας εἰς ἀλλήλους, ὅφεις πρὸς ὅφεις, ὀφθαλμὸν πρὸς ὀφθαλμόν, σάρκα πρὸς σάρκα, ὁμιλοῦντες ἡδονικὰ καὶ ὑπομειδιῶντες πορνικά. καὶ οὕτως λοιπὸν ὁ συνδεσμὸν τὴν
25 ἀδικίαν καὶ ἀποτελῶν τὴν ἁμαρτίαν ἀνάπτει τὸ πῦρ καὶ καίει τὸν οἶκον τῆς ψυχῆς, καὶ τοὺς μὲν ὀλοκαύστους ἀπεργάζεται, τοὺς δὲ φλέγει, τοὺς δὲ ἀκρωτηριάζει. καὶ ἀβάλε τῆς ζημίας. διὰ μικρὰν καὶ ὀλεθρίαν ἡδονὴν
30 ἀπόλλυται κάματος πολλῶν ἐτῶν ἀσκητικὸς καὶ πολύμοχθος. "τίς ὠφέλεια", φησὶν, "ἐν τῷ αἵματί μου, ἐν τῷ καταβαίνειν με εἰς διαφθοράν"; καὶ τί ἀπατώμεθα ἐν τούτοις, τέκνα μου καὶ ἀδελφοί, καὶ τί χαροποιούμεν
35 τὸν Σατανᾶν καὶ λυποῦμεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ποῦ εἰσιν αἱ διαθῆκαι καὶ αἱ συνταγαί, ἃς ἐθέμεθα ἐπὶ τοῦ βήματος τοῦ θεοῦ, ὡς οὐχ ἀψόμεθα, ὡς οὐ θίξομεν κατὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν; καὶ τί ῥυποῦμεν τὸν τῆς
40 παρθενίας χιτῶνα, ὃν διὰ τοῦ ἁγίου σχήματος τούτου ἐλάβομεν; καὶ τί παραβλησκόμεθα τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὁμοιούμεθα

4/7 Ψαλμ. μθ', 21. 14 κωδ. χαίρει. 16 κωδ. στεφανώσαι. 21 κωδ. ὅφειων. 28 κωδ. ἀκρωτηριάζει. 31/33 Ψαλμ. κθ', 10. 38 κωδ. ἀψώμεθα. 41/42 πρβλ. Ψαλμ. μθ', 13, 20.

αὐτοῖς ἀλογιστεύοντες; ἅγιοι οὖν κεκλήμεθα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀναγνοὶ ἐσμέν· εὐλογημένοι ὀνομαζόμεθα καὶ ἀνευλόγητοι ὑπάρχομεν· καθαροὶ καὶ ναζηραῖοι καὶ πεφνήναμεν ῥυπαροὶ καὶ ἀκάθαρτοι. ἀλλὰ δεῦτε προσ-
5 κυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς. ἀπ' ἐμοῦ ὅσοι μεμόλυσθε, καὶ ἀνανήψατε (παρακαλῶ) ἐκ τῆς μέθης καὶ κλοπῆς τῶν παθῶν, καὶ ἀγνίσατε ἑαυτοὺς διὰ τῆς μετανοίας· δέ-
10 χεται γὰρ κύριος μέχρις ἐσχάτης ἀναπνοῆς. μὴ ἔστω δὲ ὑμῖν ἡ τοῦ θεοῦ μακροθυμία καὶ ἡ πρὸς τὴν μετάνοιαν ἀποδοχὴ εἰς ὀλισθον παλιμψυχίας· δεινὴ γὰρ ἡ ἐπίνοια καὶ ὀλέθριος. ἀνθρωπε, οὐκ οἶδας τί τέξεται ἡ
15 ἐπιούσα, τί σοι μένει εἰς τὴν αὔριον· διὸ ἀσφαλὲς γενοῦ, ἵνα μὴ σαθρὰ βουλευσάμενος ζημιωθῇς τοὺς αἰῶνας, κολαζόμενος ἀτελευτήτως.

Ταῦτα μακροτέρου μὲν ἦν κατὰ τὸν πα-
20 ρόντα καιρὸν· ἀλλ' ἐπεὶ ἐξέρχομαι, ἵνα ταῖς ὀλίγαις ἡμέραις τὸ ἀσφαλὲς ἔχητε, καὶ οἱ ἀλόντες καὶ οἱ μὴ ἀλόντες, καὶ οἱ εὐδρομοῦντες καὶ οἱ ἐστῶτες καὶ οἱ σαλευθέντες, οὕτως παρυπέμνησα. δέομαι οὖν ὑμῶν· ὑγιαί-
25 νοιτε πάντες, σῶζοισθε πάντες, στηρίζεσθε, ἀποπληροῦντες τὰ προστεταγμένα ὑμῖν, γρηγοροῦντες ἐν ταῖς ψαλμωδίαις καὶ ἐν πάσαις ταῖς λοιπαῖς καταστάσεσι, καὶ Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν εἴη μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν νῦν 30 καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΙΓ'.

Περὶ τοῦ ὑποφέρειν τὰ δυσχερῆ τῆς ὑπο-
35 ταγῆς καὶ τοῦ εὐμενῶς δέχεσθαι τὰς ἐπιτιμήσεις παρὰ τοῦ κατηγουμένου· ἐν ᾧ καὶ περὶ τοῦ ἐμπολιτεύεσθαι κατὰ μίμησιν τῶν ἁγίων ἡμῶν πατέρων.

Ἀδελφοί καὶ πατέρες καὶ τέκνα, ἀποσιω-
πῆσαί με πρὸς ὑμᾶς οὐχ οἶόν τε, ἀλλ' αὐτὸν 40 τὸν μηδαιμόν μου λόγον ἀναγκαῖον ἐστίν

33 Mai, Novae patrum bibliothecae τ. IX, pars II, σ. 31-34.

ἐκάστοτε προσφέρειν ὑμῖν· γέγραπται γάρ·
 "ἐπίστηθι εὐκαίρως, ἀκαίρως· ἔλεξον, ἐπι-
 τίμησον, παρακάλεσον". ἐπεὶ τοίνυν εἰς τοῦτο
 κείμεθα, εἰ καὶ ἀναξίως, δεόν τὰ ἐπιβάλ-
 5 λοντα ἡμῖν ἐνεργεῖν καὶ πῇ μὲν ἐλέγχειν,
 πῇ δὲ ἐπιτιμᾶν, εἴτα καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ
 θεοῦσθι διδασκαλίᾳ· πολυτρόπως γὰρ ἡ σω-
 τηρία ἡμῶν ἐνεργεῖται καὶ διαφόρῳ λόγῳ
 καὶ ἀγωγῇ ἰατρεύεται τὰ κατὰ ψυχὴν ἡμῶν
 10 πάθη. διὰ τοῦτο φροντίς μου καὶ μέριμνα
 οὐκ ὀλίγη, ἀγὼν καὶ φόβος οὐχ ὁ τυχών,
 ἵνα ὑμᾶς τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ, τὸν ἐκλε-
 κτὸν αὐτοῦ λαόν, τοὺς ἀγγελικούς ἀνδρας,
 τοὺς φυγάδας τοῦ κόσμου, τοὺς καθαρούς
 15 λατρευτὰς τοῦ Χριστοῦ, τοὺς μεμονωμένους
 ἀπὸ πάσης ματαιότητος κοσμικῆς, εἴγε καὶ
 οὕτως βιοτεύομεν, παραστήσαι τῷ θεῷ μου
 ἀμώμους καὶ ἀμέμπτους ἐν τελειότητι τῆς
 κατ' ἀρετὴν πολιτείας. δέχεσθὲ μου λοιπόν,
 20 δυσωπῶ, εὐμενῶς, ὥσπερ τὰς παρακλήσεις,
 καὶ τὰς ἐπιτιμήσεις καὶ δι' ἐμοῦ καὶ τὰ παρὰ
 τῶν ἄλλων πρωτευόντων, καὶ ὡς τοὺς οἰ-
 κτιρμούς καὶ τοὺς ἐλεγμούς, καὶ ὡς τὰς συμ-
 παθείας καὶ τὰς αὐστηρίας· καὶ κλίνοντες τὸ
 25 οὖς ὑμῶν προσεκτικῶς δέχεσθε τὰ λεγό-
 μενα μὴ ὡς ἐν καταφρονήσει, μὴ ὡς ἐν
 συνηθείᾳ ψιλῇ, μὴ ὡς ῥήματα οὕτως ἀπλῶς
 λεγόμενα καὶ εἰς ἀέρα ῥέοντα, ἀλλ' ὡς ἐκ
 πόνου ψυχῆς, ὡς ἐκ συνοχῆς καρδίας, ὡς
 30 ὑπὲρ ἀγάπης ὑμῶν εἰλικρινοῦς καὶ σωτη-
 τηρίας. ναί, πιστεύσατε, τέχνα· καὶ γὰρ καιο-
 μένη ἐστὶν ἡ καρδιά μου ἐν ὑμῖν, καὶ ζηλο-
 τυπῶ τὴν σωτηρίαν ὑμῶν, καὶ εὐχομαι εὐ-
 χὴν τολμηράν, τὴν ἀπώλειαν τὴν ἐμὴν ὄφε-
 35 σθαι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἣ τὴν ὑμῶν ἐκ
 θεοῦ ἀπόπτωσιν. ἀποπέσοιμεν δὲ πῶς ἄρα,
 ἣ ἐκ τοῦ κατὰ τὸ ἱερὸν ἡμῶν ἐπάγγελμα
 βιοτεῦσαι; ὁποῖον δὲ τὸ ἐπάγγελμα, ἵστε·
 ἅγιον γὰρ καὶ ἀγγελικὸν ὑπάρχει, κατὰ τὰς
 40 φωνὰς τῶν ἁγίων, μαρτυρικούς ἔχον τοὺς
 στεφάνους, τὰς ἀνταποδόσεις ἀθανάτους καὶ
 αἰωνίους. περιπατήσωμεν οὖν κατ' αὐτό, δέο-

μαι ὑμῶν, ἀδελφοί μου τιμιώτατοι, καὶ τὴν
 εὐγένειαν αὐτοῦ μὴ καθυβρίσωμεν, καὶ τὴν
 δόξαν αὐτοῦ μὴ ἀτιμάσωμεν ἐκ τῆς ἐναν-
 τιουμένης διαβιώσεως. βιώσωμεν οὖν κατὰ
 μίμησιν τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν· πολιτευ- 5
 σόμεθα κατ' ἴχνος τῆς ἀρετῆς αὐτῶν (τοῦτο
 δὲ δι' ὑπομονῆς κραταιᾶς καὶ εὐψυχίας θεο-
 σθενοῦς κατορθοῦται), ἵνα καὶ τὸν λοιπὸν
 τῆς ζωῆς ἡμῶν χρόνον ἐνέγκωμεν καθυπο- 10
 τασσόμενοι τῷ κυρίῳ (οὐ γὰρ ἡμῖν τοῖς ἁμαρ-
 τωλοῖς), φυλάττοντες τὴν ἀγνείαν τοῦ σώμα-
 τος ἡμῶν ἄσπιλον, ὡς νυμφαγωγηθεῖσαν
 Χριστῷ, ὑπακούοντες καὶ ταπεινούμενοι ἐν
 μιμῆσει τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν "μέχρι θανάτου, θά- 15
 νάτου δὲ σταυροῦ", ἑαυτὸν ἐκδεδωκότος, αὐτοῦ 15
 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃς ἐκά-
 λεσεν ἡμᾶς ἀπὸ σκότους εἰς τὸ θαυμαστὸν
 αὐτοῦ φῶς τῆς ἀσκήσεως· ὃς ἦρε τὰ παρα-
 πτώματα ἡμῶν καὶ πάλιν ἐκ φιλάνθρωπίας
 διὰ τῆς ἐπενδύσεως τοῦ ἁγίου σχήματος. 20
 μηκέτι οὖν λοιπὸν ἐν νυκτὶ τῶν παθῶν πο-
 ρευσόμεθα· μηκέτι παραβάται νόμου γενοί-
 μεθα· μηκέτι πλημμέλειαν πλημμελήσωμεν
 τινά, ἣν ἀπηρνησάμεθα, ἀλλ' ἐν θερμῇ δια- 25
 θέσει, ἐν ἐπιθυμίᾳ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, 25
 διαμείβωμεν τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς
 ἡμῶν, ἐμπορευόμεθα τὰς ἐπιλειπομένας ἡμέ-
 ρας τῆς παροικίας ἡμῶν, φέροντες τὰ πα-
 ρόντα γενναίως, οἷά πέρ εἰσιν, εἴτε ἐν τρο-
 φῇ, εἴτε ἐν ποτῷ, εἴτε ἐν ἐνδύματι, εἴτε 30
 κατὰ τοὺς ἀοράτως πολεμοῦντας ἡμᾶς, εἴτε
 κατὰ τοὺς ὁρατῶς προσφερομένους ἡμῖν ἀδελ-
 φούς, ἐν λόγοις πληκτικοῖς, ἐν ἐξουδενώσε-
 σιν, ἐν ἀτιμίας, ἐν ἀφορισμοῖς· ταῦτα γὰρ
 εἰσι τὰ καθαρτήρια τῆς ψυχῆς φάρμακα· 35
 ταῦτα τὰ αὐχήματα τῶν ἀληθινῶν ὑποτα-
 κτικῶν· αὐταὶ αἱ προκοπαί. δι' αὐτῶν σχε-
 δόν τις εἰς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς συν-
 τόμως ἀναβαίνων διασφύζεται· τὰ γὰρ ἐναντία
 τῶν προῤῥηθέντων, οἷον ὑπερηφανία, παρα- 40
 κοαί, ὕβρεις, ἔχθραι, φθόνοι, λοιδορίαι, ἐρι-

2/3 Τιμοθ. 2, δ', 2. 15 μεμονωμένους P. 17 βιω-
 τεύομεν P. 19 δέχεσθαι P. 25 δέχεσθαι P.
 38 βιωτεῦσαι P.

11 ἀγνείαν P. 12 ὑμῶν P. 14/15 Φιλίπ. β', 8.
 17 ἐκάλ. ἡμᾶς ἀπὸ σκότους κέ] Πέτρ. 1, β', 9. 19 πα-
 ραπτώματα] πρβλ. Κολ. β', 13. 26 διαμείνωμεν V.
 27 ὑπολειπομένας V. 32 ὁρατῶς P. 39 διασφύ-
 ζοιται P.

δες, ἀνυποταξίαι, αὐθάδειαι, περπερεΐαι, κό-
 ροι, πλησμοναί, φιλοσαρκίαι, φιλοκοσμίαι,
 γέλωτες, στρηνιασμοί, παρρήσιαι, ἀπείη καὶ
 ἐννοεῖν ἐν ὑμῖν· ἐν τούτοις γὰρ οἱ ἀλόντες
 5 υἱοὶ σκότους καὶ διαβόλου καὶ υἱοὶ ἀπειθείας
 καὶ ἀνομίας ἀναγορεύονται. οὐκ εὐδοκεῖ κύ-
 ριος ὁ θεὸς ἐν τούτοις, οὐ κατοικεῖ τὸ πνεῦμα
 τὸ ἅγιον ἐν ψυχαῖς αὐτῶν. "ἐπὶ τίνα γάρ",
 φησὶν, "ἐπιβλέψω; οὐχὶ ἐπὶ τὸν πρῶτον καὶ
 10 ἡσυχίον καὶ τρέμοντά μου τοὺς λόγους; μὴ
 ἐπὶ τὸν αὐθάδη καὶ ὑπερήφανον καὶ ἀλαζόνα";
 καὶ ποῦ "ἐλευσόμεθα", φησί, "καὶ μονὴν
 παρ' αὐτῷ ποιήσομεν", δηλαδὴ ἡ ἁγία τριάς;
 οὐχὶ εἰς τὴν πιστὴν καρδίαν καὶ τηροῦσαν
 15 τοὺς θεῖους λόγους; μὴ εἰς τὴν ἄπιστον καὶ
 ἐνδοιάζουσαν καὶ ἀκατάστατον; καὶ ἐν ποίοις
 ἐστὶν ἐν μέσῳ ὁ Χριστός; οὐχὶ ὅπου εἰσὶ
 δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι ἐν τῷ ὀνόματι αὐ-
 τοῦ; μὴ ὅπου συνέδρια ἐπὶ τὸ αὐτὸ δύο ἢ
 20 τριῶν, πονηρὰ βουλευομένων ἀσωτείας καὶ
 ἀποδράσεως καὶ εἴ τινος ἄλλου πονηροῦ σκέμ-
 ματος; οὐδαμῶς, οὐδαμῶς, ἀλλ' ἐκεῖ ἐστὶν ὁ
 ἐνεργῶν ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας Σατανᾶς.
 Μὴ οὖν τις ἀλίσκῃτω, ἀδελφοί μου, ἐν
 25 τινι τῶν τοιούτων παραπτωμάτων· ἀλλ', εἰ
 καὶ ὑπήχθη, θάττον ἀνορθοῦσθω, δεχόμενος
 ὡς ἱατῆρια τῆς ψυχῆς τὰ ἐπιτίμια τοῦ σφάλ-
 ματος. ναί, δέομαι καὶ παρακαλῶ πάντας
 ὑμᾶς, συνέλθετε εἰς ἀλλήλους εἰρηνικῶς καὶ
 30 θεοπρεπῶς· ὁμονοήσατε καὶ ὁμοφρονήσατε
 τὰ πρὸς σύνεσιν καὶ εὐστάθειαν ἐν κυρίῳ.
 ἔσεσθε ἄνδρες ἐπιθυμιῶν τοῦ πνεύματος·
 ἔσεσθε συναγωγὴ κυρίου, ἄθροισμα ἀγγελι-
 κόν, ἐπαινουμένη συναγωγὴ, ζηλωταὶ τῶν
 35 ἐντολῶν τοῦ κυρίου, ἀλλήλους παραθήγοντες
 ἐν τοῖς καλοῖς, προτρέχοντες ἐν τῇ ταπει-
 νοφροσύνῃ, προλαμβάνοντες ἐν τῇ ὑπακοῇ,
 ἄμαχοι, ἀφιλένδεικτοι, ὁσιοπολίτευτοι, καρ-
 τερικοί, ἔμφρονες, θεοδίδακτοι, ἵνα τοιαύτη
 40 πολιτεία λειτουργήσαντες τὰ ἐνταῦθα ἐν τῷ
 μέλλοντι αἰῶνι ἀπολαύετε τὰς αἰωνίους ἀνα-

παύσεις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν·
 ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ
 τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
 αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΙΑ'.

5

Περὶ τοῦ ἐρευνᾶν τὰς θείας Γραφάς,
 ὡς ἂν μὴ ἀγνοῶμεν τὰς πολυμόρφους μη-
 χανὰς τοῦ διαβόλου.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, τί ἡ παρούσα κα-
 τήχησις; ἵνα στῶμεν γενναίως, περιζωσά- 10
 μενοι τὴν ὀσφὺν ἡμῶν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ὑπο-
 δησάμενοι τοὺς πόδας ἡμῶν ἐν ἐτοιμασίᾳ
 τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, ἄνω βλέποντες,
 ἄνω σκοποῦντες, τὰ ἄνω ζητοῦντες, περὶ τὰ
 οὐράνια καταγινόμενοι, περὶ τὴν φροντίδα 15
 τῆς ἀπολογίας, περὶ τὴν ἔξοδον τοῦ σώμα-
 τος, περὶ τὴν ὑπάντησιν τοῦ χριτοῦ, περὶ
 τῶν θεῶν βίβλων, ἱχνηλατοῦντες τοὺς βίους
 τῶν ἁγίων, εἴ τι καλὸν εἴ τι χρήσιμον ἐκ-
 στηθίζοντες, ἐν νῷ ἔχοντες, καὶ ταῦτα προ- 20
 βαλλόμενοι ὡς βολίδας κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μὴ
 φιλαυτικῶς, μηδὲ κενοδοξικῶς (αὐτὸ γὰρ τοῦτο
 καθ' ἡμῶν ἐργαζόμεθα), ἀλλ' ἐνθέως καὶ
 ὠφελίμως καὶ ταπεινοφρόνως. εἴ τις ἐν πάθει
 ἐνοχλεῖται, μὴ ἀκηδιάτω, μηδὲ καταπιπτέτω, 25
 (ἐγγὺς γὰρ κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις
 αὐτόν, καὶ ψυχὴ ζητοῦσα εὐρήσει αὐτόν),
 μόνον στηκέτω, στεναζάτω, δακρυσάτω, ἐπα-
 ράτω τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, τυψάτω
 τὸ στῆθος, ἐπιλογισάσθω τὴν αἰσχύνην τὴν 30
 μετὰ τὴν πρᾶξιν ἐγγινομένην, καὶ οὐ λέγω
 τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος, ἀλλὰ καὶ τὴν
 ἐν ἑαυτῷ καὶ τὴν ἐν ἀνθρώποις θριαμβευο-
 μένην, καὶ ἐντεῦθεν ἀνακοπτέσθω, ἐντεῦθεν
 στηριζέσθω. τί γὰρ γέγραπται; "οὐκ ἐν ὀλι- 35
 γώρει παιδείας κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐ-
 τοῦ ἐλεγχόμενος· ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παι-
 δεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱόν, ὃν παρα-

4 ἀλόντες P. 9/11 πρβλ. Ἡσαίου ξς', 2. 12/13
 Ἰωάν. ιδ', 23. 12 ἐλευσόμεθα P. 13 ποιήσωμεν P.
 16 ἐνδοιάζουσαν P. 17/18 πρβλ. Ματθ. ιη', 20.
 24 ἀλίσκῃτω V. 34 ἄθροισμα P. 41 ἀπολάβοιτε V.

5 Mai, Novae patrum bibl. t. IX, pars II, c. 38-41.
 11 ὑμῶν P. 12 ὑμῶν P. 13 ἀναβλέποντες V.
 14 ἀνασκοποῦντες V. 20 ἐν νῷ P, ἐν ᾧ V. 24 πά-
 θεσιν V. 26 Ψαλμ. ρμδ', 18. 35/38 Παροιμ. γ', 11,
 12. 35/36 ὀλιγόρει P. 38 μαστιγοῖ P.

δέχεται". καὶ πάλιν ἐν ἐτέρῳ· "μὴ σπεύσης
ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς". δοκιμάζει ἡμῶν τὸν
πόθον, εἰ ἐπιμένωμεν πρὸς αὐτόν, ὁ κύριος,
καὶ εἰ μὴ προκρίνωμεν τῆς ἀγάπης αὐτοῦ
5 τὴν μουσαρὰν πρᾶξιν, τὴν ὀλεθρίαν καὶ θανα-
νάσιμον, τὴν γλυκόγευστον καὶ πικρόληκτον,
τὴν μᾶλλον μαχαίρας διστόμου χολωδεστέ-
ραν καὶ τιμωρητικωτέραν. καὶ οὐχ ὡς δεί-
κνυσιν ὁ ἀλάστωρ ἐστὶ τὰ πράγματα· φῶς
10 δεικνύει, κάκεινο σκότος ἐστίν· ἀγάπην τὸ
δοκεῖν πνευματικὴν ὑποσπείρει, κάκεινο μί-
σος πάμισόν ἐστι. οὐ οὖν, στρατιῶτα Χρι-
στοῦ, μὴ ἀγνόει τὰ νοήματα αὐτοῦ, μηδὲ
τὰ μηχανήματα αὐτοῦ. εἰ ζῶν ἐξίεσαι,
15 ἐκζήτει τὸ φῶς, ὅτι ὁ θεὸς καὶ ἡ ἐντολὴ
αὐτοῦ φῶς. τεκμαίρου οὖν ἐκ τῆς καταστά-
σεως τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς τίς ὁ παραγενόμε-
νος, ἡμέτερος ἢ τῶν ὑπεναντίων; ἐὰν μὲν
ἀτάραχόν σου τὴν ψυχὴν διαφυλάττῃ, ἀμάλ-
20 θακτον, ἀρρένωπόν, ἀνολίγων τῶν οὐρα-
νίων θεωριῶν, τοῦ φόβου τῶν μελλόντων,
τῆς ἐπιθυμίας τῶν ἀποκειμένων ἀγαθῶν, εὖ
ἂν ἔχοι· ἀνοιξὼν αὐτῷ τὰς πύλας τῆς καρ-
δίας, εἰσδεξαι, συνεστιάθῃτι, συνοικήσον,
25 συνδείπνησον αὐτῷ, ἵνα σε θρέψῃ μᾶλλον
πρὸς μείζονα ἔφεσιν θεοῦ τε καὶ τῶν θείων.
εἰ δέ σου τὴν ψυχὴν ταράσσει, ὀχλαγωγεῖ,
περιφέρει σου τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς σάρκα
καὶ αἷμα κεχηνότας, πρὸς κοσμικὰς σχέσεις
30 καὶ προσπαθείας, πρὸς τὸ παρὸν ἡδὺ ἐξοι-
στῶν καὶ οἷον ἀναπαφλάζων σου τὴν ψυ-
χὴν τῷ ἐμπυρισμῷ τῶν ἡδονῶν, φεῦ στήθι
πόρρωθεν, δίωξον τὸν δράκοντα. ἦλθεν, ἵνα
ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ καταβάλλῃ σου τοὺς πολυ-
35 ετεῖς καμάτους, τὰς ἀθλητικὰς ἐνστάσεις,
τὰς ἐν πολλοῖς δάκρυσιν καὶ εὐχαῖς καὶ ἀν-
δραγαθίαις. ἦκει, ἵνα σὲ τὸν στρατιώτην
τοῦ Χριστοῦ παρανάλωμα δείξῃ μιᾶς καὶ
βραχείας ἡδονῆς· παρεγένετο, ἵνα τὸν ἀρι-
40 στέα, κεράσας ἐν ψυχρὸν ποτήριον φαρ-
μακοποσίας, ἡδονῆς, θανατώσῃ εἰς αἰῶνα.
καὶ ταῦτα οὐχ ὡς ἀπαθῆς γράφω, ἀλλ' ὡς
πειραθεῖς, μᾶλλον δὲ ὡς πολυπαθῆς καὶ

ὡς ἐξ ὧν ἀναγινώσκω, συνεπίσταμαι, καὶ
ὡς ἐξ ὧν δεδίδαγμαι παρὰ τοῦ πατρός μου
καὶ ἀκήκοα παρὰ πολλῶν, κατανοῶ· αὐτοὶ
δὲ χάριτι Χριστοῦ παρ' ἑαυτοῖς τὸν ὠφελή-
μονα λόγον ἐξευρίσκοντες δύνασθε καὶ ἄλ- 5
λους ὠφελεῖν, πλὴν ὅτι πρὸς τὸ κοινῇ συμ-
φέρον, πρὸς τε ἑμαυτόν, καὶ αὐτὸς εἴ τι
λέγω λέγοιμι καὶ εἴ τι γράφω γράφοιμι·
χρεῖαν γὰρ μᾶλλον ἐγὼ πρὸ ὑμῶν ἔχω νο-
θεσίας, τέκνα· πνεῖ γὰρ. μᾶλλον περισσοτέ- 10
ρως ἐπ' ἐμὲ ὁ Σατανᾶς, εἴπερ ἔργον τοῦ
πολεμοῦντος τὸν στρατηγὸν καταβαλεῖν πρῶ-
τον, εἴθ' ὕστερον ἀκάματον αὐτῷ τὸ στρα-
τόπεδον ἐλέσθαι. διὰ τοῦτο, παρακαλῶ, δέ-
εσθε καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ τῆς ἐμῆς ταλαιπω- 15
ρίας, ἵνα σῶόν με ὁ κύριος ταῖς εὐχαῖς τοῦ
πατρός μου καὶ ἀνώτερόν με διατηρήσῃ παν-
τὸς πᾶθους τὸν παντοπαθῆ. περὶ δὲ τῆς
ἀσθενείας τῆς ταλαιπώρου σαρκὸς μου μάλ-
λον ὑγιαίνω, οὐπω δὲ λαμβάνω τοιαύτην 20
ῥώσιν, πρὸς τὸ δύνασθαι με εἰς δ' ἐπιθυμεῖ
ἡ ψυχὴ μου καὶ χρεωστῶ διαγενέσθαι ἐν
μέσῳ ὑμῶν. καὶ τοῦτο λελύπημαι σφόδρα,
ἐγχοπὴν ὑμῖν τάχα διδούς· ἀλλ' ὑμεῖς διὰ
τὸν κύριον ἀνέχεσθέ μου τῆς ἀσθενείας καὶ 25
συγκροτεῖτέ με τοῖς κατ' ἀρετὴν ὑμῶν αὐ-
χήμασι τὸν ταλαίπωρον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶ-
νων. ἀμήν. 30

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΙΕ'.

"Ὅτι χρὴ ἐνστήναι ἡμᾶς γενναίως πρὸς
τὴν ἀθλήσιν τῆς ὑποπαγῆς, καὶ περὶ τοῦ
προσέχειν ταῖς διδασκαλίαις τῶν θεοφόρων
πατέρων καὶ τοῦ μὴ κεχηνέναι πρὸς τὰ 35
μάταια καὶ πρόσκαιρα.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, ἀπαιτούμεθα
ὑμῖν διδόναι τὸ σιτομέτριον ἐκάστοτε, τό τε
πνευματικὸν καὶ σωματικόν. ἀλλ' ἐὰν μὲν
τὸ πνευματικὸν μὴ δῶμεν, οὐχ ὁρῶ τινὰς 40
τάχα δυσχεραίνοντας· ἐὰν δὲ μὴ τὸ σωμα-

1 Σειράχ β', 2. 3 ἐπιμένωμεν V. 4 προκρίνωμεν V.
19 διαφυλάττει P. 19/20 ἀμάθακτον P, ἀμαθλη-
τόν V. 24 συνεστιάθῃτι V. 40 ψυχροῦν P, ψυχρὸν V.

31 Mai, Novae patrum bibliothecae τ. IX, pars II,
σ. 203-207. 41 δυσχεραίνοντας P.

ματικόν, καὶ πάνυ, καίπερ οὐ τοσοῦτον τοῦ
 δευτέρου χρεῖα, ὅσον τοῦ προτέρου· "δῶσω
 γάρ", φησὶν, "αὐτοῖς οὐ λιμὸν ἄρτου, οὐδὲ
 δίψαν ὕδατος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι λόγον
 5 θεοῦ". χαλεπὸν οὖν ἐστὶν ὄντως, ἐὰν μὴ
 περὶ τοῦ προτέρου τὸν πάντα ἀγῶνα ἔχω-
 μεν. διόπερ καὶ νῦν, παρακαλῶ καὶ ἀντιβολῶ
 καὶ δέομαι, στήτε γενναίως πρὸς τὴν ἀθλη-
 σιν τῆς ὑποταγῆς ὑμῶν, ὑποφέροντες τὸν
 10 καύσωνα τῆς ἡμέρας καὶ τὸν παγετὸν τῆς
 νυκτός, καὶ νοητῶς καὶ αἰσθητῶς, ἀλλὰ νοη-
 τῶς μᾶλλον. πάρεστι τὸ πῦρ τῆς ἐπιθυμίας
 ὑπὲρ τὴν Χαλδαϊκὴν κάμινον ἀνακαίόμενον
 παρὰ τοῦ ἀοράτου Ναβουχοδονόσορ. ἐπιτί-
 15 θενται ἡμῖν τὰ λοιπὰ πάθη, ἄλλο κατ' ἄλλο
 διαμερίζον καὶ ἔλκον τὴν ἐλεεινὴν ψυχὴν,
 ὁ θυμὸς, ἡ ὀργή, ἡ μνησικαχία, ἡ ὑπερη-
 φανία, ἡ ἀκηδία τε καὶ χαύνωσις, ἡ προσ-
 πάθεια τε καὶ φιλαυτία, καὶ τὸ μεῖζον τῶν
 20 κακῶν ἡ ἀπιστία. πολλῆς ἡμῖν δεῖ τῆς εὐ-
 ανδρίας, τῆς μεγαλοψυχίας, πολλῆς τῆς ἀνο-
 λιγώρου κραταιότητος καὶ ἰσχύος, τῆς ὑπο-
 μονῆς, τῆς μακροθυμίας, νήψεως τε καὶ
 γρηγόρσεως, ἵν' ἐντεῦθεν δυνηθῶμεν ἀπο-
 25 κρούσασθαι τοὺς ἐπηρτημένους ἡμῖν πειρα-
 σμοὺς καὶ δόλους τοῦ διαβόλου, ἵνα μὴ κάμ-
 ψωμεν γόνυ τῇ Βάβυλ, ἵνα μὴ προσκυνήσω-
 μεν τῇ εἰκόνι τῶν παθῶν, ἵνα μὴ ἀπολέ-
 σωμεν ἃ καλῶς ἐκτησάμεθα, ἵνα μὴ κατα-
 30 λύσωμεν ἃ θεοῦ δυνάμει ψυχοδομήσαμεν. πῶς
 γὰρ ἂν ἄλλως ἐκφύγωμεν ἐκ τῶν προειρη-
 μένων παθῶν, ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ ὀλοκαρδίως
 πεποιθέναι ἐπὶ κύριον καὶ ἐκ τοῦ ἐπιφέρε-
 σθαι ἡμᾶς τὰ πνευματικὰ ὄπλα, πρὸς καθαι-
 35 ρεσιν τῶν ἐναντίων δυνάμεων; τὰ δὲ πνευ-
 ματικὰ ὄπλα ἡ προσευχὴ καὶ ἡ ἐλπίς, ἡ
 ταπεινοφροσύνη καὶ ἡ ὑπακοή, ἡ ἀγάπη καὶ
 ἡ πίστις, ἡ ἀπροσπάθεια καὶ ἡ παντελὴς
 μετάθεσις τοῦ νοῦ ἀπὸ τῶν ἐν κόσμῳ, τὸ
 40 αἰεὶ μελετᾶν καὶ λαλεῖν περὶ σωτηρίας, τὸ
 μὴ ἀδιαφορεῖν ὡς ἔτυχεν ἐν ταῖς ὁράσεσιν,
 ἐν ταῖς ἀκοαῖς, ἐν τοῖς χεῖλεσιν, ἐν ταῖς

χερσίν, ἀλλὰ πάντοθεν κατησφαλίσθαι τῷ
 θεῷ φόβῳ καὶ τῇ περὶ θεοῦ ἐννοίᾳ καὶ
 ἀκόρεστον ἔχειν τὴν ἐπιθυμίαν τῶν μελλόν-
 των ἀγαθῶν· εἰ μὴ γὰρ ταῦτα εἶεν, πῶς
 οὐκ ἀποπεσούμεθα εἰς ὀλεθρον ἁμαρτίας; 5
 πῶς οὐκ ἐμπεσούμεθα εἰς χεῖρας τῶν μι-
 σούντων ἡμᾶς ἐχθρῶν;

Οὐαί, οὐαί πόσα ἐσμὲν ἀκηκοότες, πόσα
 ἐπᾶδουσιν ἡμῖν αἱ Γραφαί, πόσα διδάσκουσιν
 ἡμᾶς οἱ θεοφόροι πατέρες, καὶ ὅμως ἐπι- 10
 λανθανόμεθα, καὶ ὅμως οὐ φροντίζομεν! καὶ
 οἶον ὡς ἐπὶ σπόρου βαλλομένου τῇ γῇ παρὰ
 τοῦ γεωργοῦ πρὶν ὑπὸ τοῦ ἀρότρου κατα-
 χωσθῆ, οὕτως ἐν ἡμῖν τὸν θεῖον λόγον ἀρ-
 πάζει ὡς ἐκ στόματος τὰ πονηρὰ πετεινὰ 15
 τοῦ Σατανᾶ, καὶ μένουσι μὲν ἀνενέργητοι
 οἱ πνευματικοὶ σπορεῖς, μένομεν δὲ ἡμεῖς
 ἄκαρποι, μὴ φέροντες βλαστὸν τῶν ἀρετῶν.
 τί γὰρ ἄλλο ἐστὶ κατανοῆσαι καὶ οὐχὶ τοῦτο,
 ὅποταν περὶ σωφροσύνης, περὶ ἀνδρείας, 20
 περὶ δικαιοσύνης ἢ τινος ἄλλης ἀρετῆς δια-
 λέγονται ἡμῖν οἱ πατέρες καὶ εὐθὺς μετὰ
 τὴν ἀκρόασιν ὡς οὐδὲ ἀκηκοότες τοῖς ἐναν-
 τίοις ὁρώμενοι; διηγοῦνται ἡμῖν περὶ κρί-
 σεως καὶ δακρύων, καὶ ἡμεῖς ἐξόντες ἀρχό- 25
 μεθα γελᾶν καὶ ἀνακαγχάζειν· ἐπιστῶφουσιν
 ἡμῶν τὰς ψυχὰς τοῖς τῆς ἀγνείας λόγοις,
 καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀκρόασιν λαγνεύομεν καὶ
 ὑποβλέπομεν ἀλλήλους πορνικῶς, καὶ λόγους
 δίδομεν καὶ λαμβάνομεν παρῥησιαστικῶς· ὑπο- 30
 τύπτουσιν ἡμᾶς πρὸς ταπεινοφροσύνην καὶ
 εὐηχοῖαν, καὶ μετὰ τὴν κατήχησιν ἐξογκού-
 μεθα καὶ ἀγριαινόμεθα καὶ παρακούομεν·
 περὶ νηστείας, καὶ γαστριμαργοῦμεν· περὶ
 ἀγρυπνίας, καὶ τῷ ὕπνῳ βαλλόμεθα· περὶ 35
 πραύτητος, καὶ τηνικαῦτα ὀργιζόμεθα· περὶ
 ἡσυχίας, καὶ παραυτὰ ἀργολογοῦμεν· περὶ
 εὐτονίας ἔργου, καὶ τηνικαῦτα ἀπεκλυόμεθα,
 καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν κατὰ τὰς ἁμαρτίας μου
 τὴν ἐναντίαν ὁδὸν τῆς ἀναγγελιομένης ἡμῖν 40
 τρεπόμεθα. οὐ λέγω περὶ τῶν νεοταγῶν
 μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν δοκούντων εἶναι τι

2/5 πρβλ. Ἀμώς η', 11. 14 ναβουχοδονόσορ P.
 21 εὐανδρείας V. 28 ἀπωλέσωμεν P. 34 ὑμᾶς P.

1 κατησφαλίσθαι P. 12 ἐν τῇ γῇ V. 13/14
 καταχωσθεῖ P. 19 κατανοεῖν V. 29 πορνικῶς P.
 30/31 ὑποτυποῦσιν ἡμῖν V. 36 ὀργιζόμεθα P.

καὶ εἰς προστασίαν κεκλημένων, ἀλλὰ μὴν
καὶ εἰς ἱεουργίαν τεταγμένων. φεῦ, ἀβάλε
τῆς ἀπάτης, τί πανθάνομεν ὑπὸ τοῦ ἀπα-
ταιῶνος Σατανᾶ! ἵνα τί τὸ πρόσωπον ἡμῶν
5 ἀποστρέφομεν ἀπὸ θεοῦ ζῶντος, ἀπὸ τοῦ
ὥραίου κάλλους ἐκείνου καὶ ἀμυγχανοῦ, κε-
χρηγότες εἰς τὰ μάταια καὶ πρόσυλα καὶ ἀπολ-
λύμενα; ἵνα τί φιλοῦμεν καὶ ἀσπαζόμεθα τὰ
πικρὰ καὶ πρόσκαιρα, ἐῶντες τὰ γλυκερὰ καὶ
10 ἀθάνατα; ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν κεκαθα-
μένον τὸ ὄμμα καὶ ἡ ἀκοή τῆς ψυχῆς, διὰ
τοῦτο ἀμβλυωποῦμεν καὶ ἀποπίπτομεν τῆς
μεταλήψεως τῶν ἀγαθῶν.

Δεῦτε οὖν, τέκνα καὶ ἀδελφοί, πάλιν ἐν-
15 ἀρξώμεθα οἱ ἤδη ἐπωκλακότες, πάλιν ἀνα-
βιώσωμεν οἱ ἤδη ἀπονεκρωθέντες, πάλιν ἀνα-
νήψωμεν οἱ ἤδη ἀπονυστάξαντες. ἔν ἐστιν
ἡμῖν μόνον, τὸ θελῆσαι, καὶ τὸ πᾶν εἴργα-
σται· ἐν αὐτῇ γὰρ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ εὐπρο-
20 θετοῦντες φθάζομεν εἰς μέτρα σωτηρίας· οὐ
γὰρ ἐσμέν συνδεδεμένοι τοῖς βιωτικοῖς πράγ-
μασιν, ἵνα δύσληπτον ἔχωμεν τὴν πρὸς τὸ
καλὸν ἐνέργειαν. ἀλλ' εὐχολον ἡμῖν τὸ δρά-
ξασθαι τῆς σωτηρίας κατὰ πᾶσαν ἡμέραν,
25 εἴπερ βουλόμεθα, τῷ ἔωθεν εὐθὺς ψάλλειν
τὸ Δαυϊτικὸν ἐκεῖνο συνετῶς· “τὸ πρῶτ' εἰς-
άκουσον τῆς φωνῆς μου· τὸ πρῶτ' παραστή-
σομαί σοι καὶ ἐπόψει με”. καὶ τῇ τρίτῃ
ῥα· “τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέ-
30 λης ἀπ' ἐμοῦ”. καὶ τῇ ἑκτῇ· “ῥυσαί με ἀπὸ
συμπτώματος μεσημβρινοῦ, ἀπὸ βέλους πε-
τομένου ἡμέρας”. καὶ τῇ ἐνάτῃ· “κλῖνον,
κύριε, κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου”.
καὶ τῇ ἐσπέρᾳ· “εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν
35 κύριον”, καὶ ὅσα προηγούμενα καὶ ἐπόμενα.
ἐὰν γὰρ οὕτω καθ' ἐκάστην ἡμέραν ποιῶ-
μεν, καὶ ἀλλήλους ὑψοῦμεν καὶ φωτίζομεν
δι' ἀγαθῶν τρόπων καὶ λόγων, ἀλλὰ μὴ κα-
ταβιβάζωμεν καὶ σκοτίζωμεν διὰ ἀδιαφορίας
40 καὶ λογολεσχίας. οὕτως δυνάμεθα σφύζεσθαι,
δυνάμεθα καλῶς διανύειν τὸ μέτρον τῆς

ἡμέρας, δυνάμεθα τὰ ὠφλημένα ἡμῖν ἀπὸ
πρωτ' ἕως ἐσπέρας. πάντως γὰρ οὐκ ἔστι
μὴ παρεκτραπῆναι καὶ τὸν λίαν νήφοντα ἢ
εἰς λόγον προπετῇ, ἢ εἰς ἐπιθυμίαν πονη-
ράν, ἢ εἰς ἄλλο τι πάθος, δι' ἰκεσίας πρὸς 5
θεὸν εὐκατανύκτου συγχωρηθῆναι, καὶ ὥσ-
περ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας διαβαίνοντες βαδιοῦ-
μεν τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ, ἀπεκδεχόμενοι τὸν
καιρὸν τῆς ἀναλύσεως, ἐν ᾧ οἱ στέφανοι καὶ
ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἀνταπόδοσις τῶν οὕτως ἀγω- 10
νιζομένων καὶ ἐκβιαζομένων ἑαυτοὺς διὰ
κύριον.

Προσέχετε λοιπὸν τῷ κόπῳ ὑμῶν, τοῖς
ἀγῶσι, τοῖς θελήμασι, τὸ ῥάθυμον ἀποδιώ-
κοντες, τὸ πρόθυμον ἀντιλαμβάνόμενοι, πι- 15
στεύοντες ὅτι δυνατόν ἐστι παντὶ τῷ θέ-
λοντι εὖ βιοῦν ἐπανάγεσθαι εἰς τελειότητα καὶ
κατορθοῦν τὰς ἀρετάς· εἰ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν
φῶς καὶ ζωὴ καὶ ἀλήθεια, πῶς οὐχὶ τὸ
πρὸς αὐτὸν νεύειν ἐπιθυμητόν ἐστι καὶ εὐά- 20
νυστον; καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς, ὅπερ ἐστὶν ἀλη-
θὲς σκότος καὶ ψεῦδος καὶ κρημνὸς καὶ ἀπώ-
λεια, πῶς οὐχὶ ἡ πρὸς αὐτὸν νεύσις θά-
νατος καὶ μάχαιρα καὶ σκότος καὶ ἀπώλεια;
διὸ τῆς ζωῆς ἡμῖν καὶ τοῦ θανάτου προ- 25
κειμένων ἐλώμεθα τὴν ζωὴν, ἐλώμεθα τὸ
φῶς, ἐλώμεθα τὴν ἀθανασίαν, φύγωμεν τὸ
σκότος καὶ τὸν ζόφον καὶ τὴν ἀπώλειαν, ἵνα
ἀξιωθῶμεν βασιλείας οὐρανῶν ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ 30
κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΙΣ'.

“Ὅτι οὐ χρὴ ἀμελῶς διακεῖσθαι ἡμᾶς
μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ἀγίας Τεσσαρα-
κοστῆς, ὥς ἂν μὴ ἀπολέσωμεν τὰς προδιη- 35
νυσμένας ἡμῖν ἀρετάς· καὶ περὶ τῆς ἐορτῆς
τῶν Βατίων καὶ τοῦ πάθους τοῦ σωτῆρος.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, οἱ ἐν σταδίῳ
τρέχοντες, ἐπειδὴ πρὸς τέρψιν ἀνθρωπίνην
τοὺς ἀγῶνας καταβάλλονται, φθαρτοῖς στε- 40

12 ἀμβλυωποῦμεν P. 20 φθάνομεν V. 25 τὸ P.
26/28 Ψαλμ. ε', 4. 29/30 Ψαλμ. ν', 13. 30/32
Ψαλμ. ι', 5, 6. 32 πετωμένου P. 33 Ψαλμ. πε', 1.
34 Ψαλμ. ρβ', 1. 37 ὑψῶμεν V || φωτίζομεν PV.
40 λογολεσχίας P.

1 ὠφλημένα P. 10 ἀνταπόδοσις P. 11 ἐκ-
βιαζομένους P. 17 εὐβιοῦν V. 29 ἀξιῶμεθα V.
32 Mai, Novae patrum biblioth. t. IX, pars II, σ. 21-
24. 38/39 τοῖς ἐν σταδίῳ τρέχουσιν V. 40 φθαρτοὶ
στέφανοι V.

φάνοις περιπλέκονται, κατὰ τὸν ἀπόστολον, ὑμῖν δὲ τοῖς τὸ πνευματικὸν στάδιον δια-
 δραμοῦσι τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, οἷς ὁ
 ἀγωνοθέτης ἄφθαρτος καὶ τὸ θέατρον ἀγγε-
 5 λικόν, ἀμαράντινοι δηλονότι οἱ τῆς δόξης
 στέφανοι. οἷοι δὲ καὶ οἱ ἀγῶνες ὑμῶν; νε-
 νηστεύκατε εὐτόνως, ἡγρυπνήκατε δεόντως,
 μεμελετήκατε νηφαλέως, εἰργάσασθε ἀνολι-
 γώρως, τετηρήκατε τὸν νοῦν ἐν ἀγνότητι,
 10 τὴν γλῶσσαν ἀπὸ καταλαλιᾶς, τὰ χεῖλη ἀπὸ
 ἀργολογίας, πάντα ὑμῶν τὰ μέλη ἀπὸ πά-
 σης ἁμαρτίας ὅπλα δικαιοσύνης παραστή-
 σαντες, ὄργανα εὐαρμοστίας τῆς ἐνθέου δια-
 βιώσεως. οὕτω καλῶς καὶ εὐαποδέκτως διη-
 15 νύσατε τὸν δρόμον ὑμῶν, ὡς οὐδέποτε δοκῶ
 πρότερον. ἀλλὰ πόθεν; ἐκ τῆς καλλίστης
 ὑμῶν προσευχῆς, προσθήσω δὲ καὶ εὐχῆς
 τοῦ κοινοῦ πατρὸς ἡμῶν, μᾶλλον δὲ ἐκ τῆς
 τοῦ θεοῦ ἀγαθότητος, ἐξ ἧς "πᾶσα δόσις
 20 ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον", ὡς γέ-
 γραπται. ἐν τούτοις καμὲ εὐφράνατε τὸν τα-
 πεινὸν πατέρα ὑμῶν, μᾶλλον δὲ ἐλάχιστον
 ἀδελφόν· ἐδεξιώσασθε μάλα πλουσίως, ἀνε-
 παύσατε τῷ πνεύματι. τί γάρ ἐστι θυμηδέ-
 25 στερον πατρί, ἢ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ὁρᾶν
 δι' ἀρετῆς αὐξομένους καὶ ἐν τῇ νοητῇ ἡλι-
 κίᾳ προκόπτοντας; ἀπέχω ὑμῶν τὰς χάρι-
 τας, ἀπέλαβον ὑμῶν τὰς εὐεργεσίας, ἀπω-
 νάμην ὑμῶν τὰ ἀνδραγαθήματα, εἶδον ὑμᾶς
 30 ἀταράχως διελθόντας τὰς σεπτὰς ἡμέρας καὶ
 ἡγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου· ἐώρακα ὑμῶν
 εὐκατάνοκτα καὶ ἰλαρὰ τὰ πρόσωπα, καὶ
 ἡσθόμην ὑμῶν τὴν κατὰ ψυχὴν λαμπρότητα
 ὑπὲρ χρυσίον, ὑπὲρ λίθους τιμίους, ὑπὲρ
 35 πᾶν ἄλλο τι τῶν κατὰ κόσμον ἐνδόξων καὶ
 πολυτελῶν. καὶ εἰ καὶ πτωχεύω τῷ πνεύ-
 ματι, ἀλλ' ἄρτι πεπλούτηκα, καὶ οὐχ ὁ πα-
 τὴρ τοῖς τέκνοις, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῷ πατρὶ
 ἀντεστραμμένως τεθησαυρίκατε. εἷη δὲ ὑμῶν
 40 ὁ πλοῦτος πεφυλαγμένος καὶ ἀνεπιβούλευτος
 πρὸς τὸ ἐξῆς. φανεῖη ὑμῶν τὰ ταμεῖα τῶν
 ἀγαθῶν ἀνεπιχείρητα καὶ ἀκλοπώτατα· χαρι-

σθεῖη ὑμῖν χάρις ἐπὶ χάριτι, πλοῦτος ἐπὶ πλού-
 τῳ μέχρι τέλους ζωῆς ὑμῶν. ἔσται δὲ τοῦτο
 πῶς; ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ μὴ ἀμεριμνῆσαι καὶ
 ἀναπνεῖν κατὰ τὸν ἐξῆς χρόνον, καὶ μάλιστα
 ἡνίκα ἐπεισῇ τὸ ἅγιον Πάσχα, τοῦ καιροῦ 5
 ἐπιφέροντος ὑποστολὴν τῆς ψαλμωδίας, τῶν
 ὠρῶν, τῶν γονυκλιτικῶν προσευχῶν, τῶν
 τόνων τῶν νυκτερινῶν ἀγρυπνιῶν, προσθή-
 κην ἐν τοῖς βρώμασι φημί οἴνου, ἐλαίου,
 ὀφου καὶ τῶν κατ' ἀνεσιν ἄλλων τρόπων, 10
 ὕπνου μεσημβρινοῦ, διφαγίας, προόδου τε καὶ
 εἴ τινος τῶν συμβαινόντων· ὥς, ἐὰν μὴ εἷη
 νήφων ὁ νοῦς καὶ πάντα αὐτάρκως καὶ κατὰ
 τάξιν ποιούμενος, κινδυνεύσειεν ἂν ἀπολέσαι
 ἃ καλῶς ἐκτήσατο, καὶ ἐκ πλουσίου ἀθρόον 15
 φανεῖται πένης καὶ ἐξ ὀφους δόξης κατε-
 νεχθήσεται εἰς ἀτιμίας πτώμα.

Διό, παρακαλῶ καὶ δεομαι, ἀσφαλῶς ἔχετε
 πάντοτε, μέχρις ἂν φύγοιμεν ἐκ τῶν ἐνθενδε
 πρὸς τὰ ἐκεῖ ἀσφαλῆ καὶ ἄσυλα μεθιστά- 20
 μενοι. τί δὲ αἱ μακάριαι αὗται ἡμέραι, ἐν
 αἷς ὁ κύριος καὶ θεὸς ἡμῶν ἡκεῖ τὸν Λά-
 ζαρον ἀναστῆσαι ἐκ νεκρῶν τετραήμερον;
 εἰ τις οὖν ὑμῶν ἔχει νοῦν νενεκρωμένον καὶ
 οἶον δεδεμένον τοῖς πάθεσιν, αἰτησάτω, κλαυ- 25
 σάτω, ὡς αἱ περὶ Μάρθαν, καὶ ἀκούσειε
 "Λάζαρε δεῦρο ἔξω", ἐξ ἐμπαθείας εἰς ἀπά-
 θειαν. τί γάρ τὸ ἀντιστατοῦν τῷ λόγῳ καὶ
 οὐκ εἶκον τῇ θείᾳ φωνῇ, μόνον εἰ θερμῶς
 αἰτοῦμεθα καὶ προσκείμεθα; καὶ οὐ τότε μό- 30
 νον, ἀλλὰ καὶ νῦν θεὸς πάρεστι. καὶ καθὼς
 φησιν "ὁ πατήρ μου ἔως ἄρτι ἐργάζεται,
 καὶ γὰρ ἐργάζομαι", φίλον αὐτῷ πολλοὺς Λα-
 ζάρους νόας καθ' ἐκάστην ἐγείρειν τε καὶ
 ζωοποιεῖν. τί δὲ ἡ τῶν Βαίων ὑπαντή καὶ 35
 προπομπή τοῦ βασιλέως τῶν ἀπάντων; ἀλλ'
 ἐκεῖ μὲν ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰσεληλυθὸς ἐσεῖ-
 σθη τὰ Ἱεροσόλυμα βοῶντα καὶ λέγοντα
 "ὥσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις· εὐλογημένος ὁ ἐρ-
 χόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου". μέγα γὰρ ἦν 40
 τὸ κατὰ τὸν Λάζαρον θεωρούμενον καὶ ἡ

1 Κορινθ. 1, 8' 25. 8/9 ἀνοληγόρως P. 9 ἀγνώ-
 τητι P. 12 ὅπλα δικαιοσύνης] Ῥωμ. ζ', 13. 19/20
 Ἰακ. α', 17. 26 αὐξομένους V. 41 φανεῖ P.

2 ἔστω P. 6 ἐπιφέροντες P. 7 γονυκλισιῶν V,
 γονυκλιτικῶν P. 14 ἀπωλέσαι P. 15 ἀθρόον P.
 23 ἀναστῆναι P. 27 Ἰωάν. ια', 43 || δεῦρο P. 28 τῷ
 τῷ P. 32/33 Ἰωάν. ε', 17. 35 ὑπαντη P.
 39/40 Ματθ. κα', 9, 10.

προφητεία πέρας ἐλάμβανεν. ἐνταῦθα δὲ ἡ
 πρὸς τὴν πόλιν τῆς ψυχῆς ἡμῶν εἰσοδος
 αὐτῷ εἰ γένοιτο, σεισθήσεται πᾶσα δαιμο-
 νικὴ ἐπήρεια, ἀλαλαζούσης τῆς καρδίας ἡμῶν
 5 εὐχαριστήρια καὶ ὕμνητήρια. οὕτω μεθαρ-
 μόζειν δεῖ τὰ πράγματα καὶ ἐνεργούσας αἰεὶ
 δεικνύειν ἐν ἑαυτῷ κατὰ τὰς ἐπιστάσεις τῶν
 δεσποτικῶν ἐορτῶν τὰς τοῦ δεσπότης θείας
 ἐπελεύσεις τε καὶ θεοσημείας. πρόσεσι μετὰ
 10 τούτων εἰς ἐπιβουλὰς ὁ ἀνεπιβούλευτος τῷ
 κράτει τῆς θεότητος· συνεδριάζει κατ' αὐτοῦ
 τὸ τῶν Ἰουδαίων βουλευτήριον. φύγοιμεν
 τῶν τοιούτων συνεδρίων καὶ τὸ λαλεῖν κατὰ
 τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. ἐνί-
 15 σχεται ὁ δούλιος μαθητὴς εἰς τὸ τῆς προ-
 δοσίας ὀλετήριον, ἐκπορευόμενος καὶ εἰσπο-
 ρευόμενος δολερῶς καὶ λαλῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
 καὶ τὴν πρᾶσιν τοῦ διδασκάλου συμφωνού-
 μενος. τίς οὖν μὴ θρηνήσῃ καὶ στενάξῃ
 20 μετ' ἐκεῖνον καὶ τοὺς κατ' ἐκεῖνον πο-
 ρευομένους, τοὺς τοῖς διδασκάλοις ἐφιστα-
 μένους καὶ τὰ ὅμοια τυχόν ἔκτοπα συνεισ-
 πράττοντας; μὴ ἡμῖν, κύριε, μὴ ἡμῖν, ἀλλ'
 ἢ μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποστόλων καὶ πιστῶν
 25 μαθητῶν Χριστῷ συνεῖναι τε καὶ συναυλί-
 ζεσθαι, καὶ ἀγωνιῶσι μὲν κατὰ τὰς ἐπιφο-
 ρὰς τῶν πειρασμῶν καὶ περιστάσεων συνα-
 γωνιᾶν, οὐ μὴν ἐξαρνεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ μέχρι
 θανάτου κατατολμᾶν ὑπὲρ τοῦ λόγου τῆς
 30 ἀληθείας, ὡς ἔδειξαν μετὰ ταῦτα οἱ ἀπό-
 στολοι. ὁ δὲ Χριστὸς μου καὶ προδίδοται
 καὶ κριτηρίῳ παρίσταται, ῥαπίζεται τε καὶ
 μαστίζεται ὑπὸ χειρῶν ὧν ἔπλασεν, χλευά-
 ζεται τε καὶ μωκτηρίζεται καὶ τέλος ἐπὶ
 35 σταυροῦ ἀνίστησι, καθηλοῦται τὰς χεῖρας καὶ
 τοὺς πόδας καὶ λογχεύεται, ὄξος καὶ χολὴν
 ποτίζεται καὶ πάντα ὑπομένει.

Τίς οὐκ αἰνεῖ τὸν φιλόανθρωπον; τίς οὐχ
 ὕμνεῖ τὸν οἰκτίρμονα, ὅτι δι' ἡμᾶς τοι-
 40 αῦτα τετέλεκεν; ὁ ἀπαθὴς ἔπαθεν, ὁ ἀθά-
 νατος ἐσταυροῦτο, ὁ ζωοπλάστης ἐνεκροῦτο,
 ὁ ἀπρόσιτος τῇ δόξῃ τῆς θεότητος ἡδόμενος,
 κατὰ τὸν προφήτην Ἡσαΐαν· τὸ εἶδος γὰρ

9 Θεοσιμίας P. 19 οὐ θρηνήσει P || στενάξει V.
 35 ἀνείσι V. 43 Ἡσαίου νβ', 14.

αὐτοῦ ἄτιμον, ἐκλείπον παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν
 ἀνθρώπων, ἐν πληγῇ ὧν καὶ εἰδὼς φέ-
 ρειν μαλακίαν, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν
 εἶναι ἐν πόνῳ. αὐτὸς δὲ ὑπὲρ ἡμῶν ἐτραυ-
 ματίσθη διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ μεμα- 5
 λάχισται διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ἄρα γε,
 εἰ καὶ λιθίνῃ ψυχῇ εἴη, οὐ δυσωπηθείη
 ταῦτα ἐννοοῦσα καὶ ὁρῶσα ἐν τῷ δεσπότη;
 ὁμοιοπαθήσωμεν αὐτῷ τοίνυν καὶ ἡμεῖς, φί-
 λοι καὶ ἀδελφοί, παρακαλῶ, καὶ ἀγαπήσω- 10
 μεν ὑβρίζεσθαι, ἐρεσχελεῖσθαι, ὀνειδίζεσθαι,
 τυχόν δὲ καὶ ῥαπίζεσθαι καὶ ἐμπτύεσθαι,
 εἰ δέοι ἡμῖν καὶ σταυροῦσθαι καὶ ἀποθνή-
 σκειν διὰ τῆς τῶν παθῶν νεκρώσεως, ἣ καὶ
 καιροῦ μαρτυρίου ἐπιστάντος, ἵνα ὡς συστα- 15
 ρούμενοι καὶ συνδοξασθῶμεθα, ὡς συν-
 θαπτόμενοι καὶ συνανασθῶμεθα, ὡς συμ-
 πάσχοντες καὶ συμβασιλεύσωμεν, ὅτι αὐτὸς
 ἐστὶν ὁ βασιλεὺς τῶν ἀπάντων, ὃ πρέπει
 πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ 20
 αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΙΖ'.

Περὶ τοῦ ἐγρηγόρος ποιμαίνειν τὸν καθ-
 ηγούμενον τὰ λογικὰ πρόβατα, ὡς ἂν διὰ
 τῆς διδασκαλίας τῶν θεοπνευστων Γραφῶν 25
 διαφύγοι τὰς ψυχολέθρους ἐπιβουλὰς τοῦ
 ὄφεως, καὶ ἐκκοπῆς τῶν οἰκείων θελημάτων.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἔργον ποιμαντικῆς
 τί ἄλλο, ἢ τὸ ἐπιμελῶς τὸν ποιμένα ἐφί-
 στασθαι τῷ ποιμνίῳ, νήφειν τε καὶ γρη- 30
 γορεῖν, ὥδε χάκεῖσε τὸ ὄμμα περιαθροῦντα,
 μή τι τῶν προβάτων ἀποπλανοῖτο ἢ ἐνα-
 πομένοιεν ἡσθηνηκὸς τυχόν ἢ φιλονομῶν,
 ὥσπερ εἶωθε συμβαίνειν, πρὸς τούτοις ἐξαί-
 ρετον τὸ προσλαλεῖν τῇ ποιμνίῳ καὶ νόμιον 35
 αὐτῇ ἐμπνέειν μέλος; ἐπὶ γὰρ φωνῇ ποι-
 μένος ἀρθῇ ἐκ τοῦ ποιμνίου, εὐθύς ἢ τῶν
 θηρίων ἔφοδος, ὁ σκορπισμὸς τῶν θρεμμά-
 των, ἢ τῶν ἄλλως ἐπιβουλεύειν εἰωθότων
 ἐπήρεια. εἰ τοίνυν ἐπὶ τῶν ἀλόγων θρεμμά- 40
 των τοιούτον τὸ ἀγώνισμα τῆς ἐπιστάσεως

3 ἐλογισάμεθα P. 23 κῶδ. ποιμνείων. 5 κῶδ.
 νόμιον.

(καὶ τὰ πλείω παρήκεν ὁ λόγος, διὰ τὸ συν-
τομεύειν), τί δ' ἂν εἵποιμεν ἡμεῖς οἱ τα-
πεινοί, οἱ ἐν τάξει ποιμένος τεθέντες ἐφ'
ὑμῖν τοῖς τοῦ κυρίου προβάτοις, ὑπὲρ ὧν
5 αὐτὸς ὁ ἀληθινὸς θεὸς καὶ ἀρχιποιμὴν ἡμῶν
τὸ αἷμα ἐξέχεεν, ὡς καὶ ἐν τοῖς εὐαγγελ-
ίοις φάσκει; "ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων". πόσης
οὐκ ἂν ἤμεν ὑπεύθυνοι ἀγρυπνίας καὶ ἐπιμε-
10 λείας, φροντίδος καὶ περιμεριμνήσεως, προσ-
φωνήσεως ἐπιμελεστάτης καὶ ταύτης ἀκατα-
λήκτου; διὰ τοῦτο καὶ νῦν κατὰ τὸ ἀναγκαῖον
ἐπιφωνοῦμεν ὑμῖν, προσφθεγγόμεθα, ἀντι-
σύριγγός τινος τοὺς θεοπνεύστους λόγους προ-
15 βαλλόμενοι ὑμῖν. "σχολάσατε" φησί "καὶ γνῶ-
τε, ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ θεός". σχολῆς τοιγαροῦν
χρεῖα, ἀδελφοί μου, ἐπιθυμίας ἀκορέστου,
νήψεως ἀνολιγώρου, ὑπομονῆς κραταιότητος,
ἀνταναστάσεως πρὸς τοὺς πολεμίους ἐχθρούς,
20 ἀνταγωνιστοῦ ἐκ τῆς τῶν προκοπτόντων συν-
αμιλλήσεως· ἐγγύθεν γὰρ οἱ νοητοὶ θῆρες,
οἱ ἀρπάχται τῶν ψυχῶν δαίμονες, ἐξ ὧν τὰ
δείγματα τῆς ἁμαρτίας, τὰ ῥήγματα τῆς ἀνο-
μίας, τὰ ὀλοθρεύματα τῆς ἀσωτείας. μὴ τίς
25 πού ἐναπομένοιεν ἰδιογνῶμῶν κατὰ ψυχὴν,
μὴ δ' αὖ ἀσθενήσειεν ὀλιγωρικῶς τοὺς ἀγῶ-
νας παρακαλῶ (οἰκειογνώμον γὰρ τὸ ἀσθε-
νεῖν ἐνταῦθα), μὴδὲ περιπλανοῖτο ταῖς ἰδιο-
βουλαῖς, ὧδέ τε κάχεῖσε ὑποκλεπτόμενος
30 ὑπὸ τῆς φιληδονίας καὶ ἀπολλύμενος ὑπὸ
τῆς φιλαυτίας, ἀλλ' εἰκέτω καὶ ἐμμενέτω
πάσαις ταῖς ἐντολαῖς τοῦ κυρίου· φησὶ γὰρ
αὐτός· "τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς
τῆς ἐμῆς ἀκούει, ἀλλοτρίῳ δὲ οὐκ ἀκολουθεῖ,
35 ὅτι οὐκ οἶδασιν τὴν φωνὴν τῶν ἀλλοτρίων".
εἴθε γένοιτο ἡμῖν ἀξίους τῆς τοιαύτης προσ-
φωνήσεως γεγενῆσθαι καὶ ἐν προβάτοις
Χριστοῦ ὑποτελεῖν· οὗ γὰρ ὁ Χριστός, ἐκεῖ
ὁ ἀντάρτης διάβολος χώραν οὐκ ἔχει· οὗ ἡ
40 φωνὴ τῶν προβάτων αὐτοῦ ἐνιζάνει, ἐκεῖ
ὁ συρισμὸς τοῦ ὄφεως ἀποδιδράσκει. ἕως
δ' ἂν διέσωζε τὰ τῆς ψυχῆς ἀκροατήρια ὁ

προπάτωρ ἡμῶν Ἀδὰμ σῶα, τῶν θείων φω-
νῶν εἰσακούων, ἔνδον ἠύλιζέτο τοῦ Παρα-
δείσου, ἀπέλαυε θεωριῶν ὑψηλῶν, τροφῶν
ἀθανάτων· ἐπὶ εἰσεδέξατο τὰ τοῦ ὄφεως
ψιθυρίσματα, ἀπεγεύσατο τοῦ ξύλου τῆς ἁμαρ- 5
τίας, ἤσθετο τὴν αἰσχύνην τῆς γυμνότητος,
ὑπεκρύβη ἀπὸ θεοῦ ἐρωτώμενος "ποῦ ἴς";
"τῆς φωνῆς σου" φησὶν "ἀκήκοα καὶ ἐκρύβην,
ὅτι γυμνός εἰμι". "καὶ τίς ὁ ἐντήξας σοι τὸν
φόβον, ὦ Ἀδὰμ, ὁ ὑποδείξας σοι τὴν γυ- 10
μνότητα"; ἀλλ' ἡ δολερὰ ἐπακρόασις καὶ ἡ
τῆς ἐντολῆς τοῦ θεοῦ ἀπόπτωσις· εἶθ' οὕτως
ἐξῆρστος τοῦ ἀγίου χωρίου ἐκείνου γίνεται
καὶ τὸν διὰ φθορᾶς ἐπώδυνον τοῦ βίου τρό-
πον ἀνατλᾶν κατακρίνεται. 15

Πόρρω λοιπὸν ὤμεν, ὦ ἀδελφοί, τῆς συμβου-
λῆς τοῦ ὄφεως· μὴ προσεισδεχόμεθα τὰς ἐπι-
βουλάς τῶν παθῶν ὑπὸ τῆς ἐκείνου κακουργίας
ἐξαρτυομένας. γευστήρια διάφορα ὁ μυσάρος
ἐργάτης τῆς ἀνομίας κατασκευάζων ἦκει, καθὼς 20
τις τῶν ἁγίων τεθέατο, ἐνὶ ἐκάστῳ πρὸς ὃ
ἐπιρρέπῳς ἐπαισθάνεται ἔχειν ἡμᾶς εἰς πά-
θος ἐπιδιδούς. δίδωσιν οὖν τῷ μὲν τὸ τῆς
πορνείας γευστήριον, καὶ τοῦτο οὐκ ἔν, ἀλλὰ
καὶ πολυειδὲς καὶ πολύμορφον (εἰς γὰρ διά- 25
φορα σώματα διαφόρως εὐρίσκεται τοὺς ἐθέ-
λοντας ἐπηρεάζειν)· τῷ δὲ τοῦ φθόνου ταῖς
παρευδοκιμήσεσι τῶν ἀδελφῶν πλήττεσθαι
καὶ ἀμύσσεσθαι κατὰ τὸν Κεῖν, τῷ δὲ τῆς
λαιμαργίας ἀκορέστῳ ἐπιθυμίᾳ τῶν βρωμά- 30
των ἐνίσχεσθαι κατὰ τὸν Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ
μιας βρώσεως ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια· τῷ
δὲ τῆς ἰδιογνωμοσύνης, σχεῖν τι λαθραίως
καὶ ἀποθησαυρίσαι, κατὰ τὸν φιλάργυρον
Γιεζῆ, τὸν ἀντὶ εὐλογίας λέπραν ἐκ τοῦ προ- 35
φήτου Ἐλισσαίου κληρονομήσαντα· τῷ δὲ
τῆς κατὰ τοῦ οἰκείου διδασκάλου φατρίας καὶ
συσκηνίας, ὡς τὸν προδότην Ἰούδαν τὸν πε-
πρακότα τὸν κύριον τῆς δόξης ἐν ὀλίγοις
λήμμασιν, καὶ ἀπλῶς τῷ μὲν τοῦτο, τῷ δὲ 40
ἐκεῖνο (ποικίλος γὰρ ἐστὶ καὶ πολύτροπος)·
καταλαλιᾶς τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἐνέησι

7/8 Ἰωάν. ι', 11. 15/16 Ψαλμ. με', 11. 18 κωδ.
νίψεως ἀνολιγώρου. 24 κωδ. ἀσωτείας. 33/35 Ἰωάν.
ι', 5, 27. 34 κωδ. ἀκολουθεῖ. 37 κωδ. γεγενῆσθαι.

3 κωδ. ἀπέλαβε. 7/11 πρὸς Γεν. γ', 9 κέ. 9 κωδ.
ἐντήξας. 14 κωδ. διαφθορὰς ἐπώδυνον. 17 κωδ.
προσεισδεχόμεθα. 28 κωδ. παρευδοκιμήσεις. 32 κωδ.
ἀπέδοτο.

φάρμακα τῇ ψυχῇ· μίσους, ἀπεχθείας ἀπο-
τοξεύει βέλη, κενοδοξίας καὶ ὑπερφηφίας
ἀποσφενδονᾷ λίθους. σκεπτόν τοίνυν καὶ
προσεκτόν, ἀδελφοί μου· πῶς δὲ ἄλλως ἢ
5 ἐκ τοῦ περιβεβλησθαι ἡμᾶς τὸν θυρεὸν τῆς
πίστεως, τὴν τῆς ταπεινοφροσύνης ἀσπίδα,
τὴν τῆς ὑπακοῆς περικεφαλαίαν, τῶν λοιπῶν
ἄλλων ἀρετῶν τὴν παντευχίαν; εἴκωμεν καὶ
πειθώμεθα. γνωρίζων ἕκαστος τὸν οἰκεῖον
10 βαθμόν, τὰ κατὰ τὸν βαθμόν πραττέτω ἐν
καθαρᾷ συνειδήσει. φιλῶμεν ἀλλήλους εἰς
ψυχὴν, ἀλλὰ μὴ εἰς σῶμα· ἐπὶ γὰρ τὸ πρῶ-
τον ἐστίν, ἰσότης τῆς ἀγάπης ἐν ἅπασιν, ἐκ
γὰρ τοῦ δευτέρου ὁ ἐν τινι πλεονασμός.
15 κάτω βάλλωμεν τοὺς ὀφθαλμούς, ἄνω αἵρω-
μεν τὸν νοῦν, μὴ λιχνίζόμενοι ταῖς ἐμπα-
θέσι διαβλέψαι· μήτε ἀφῶμεν τὴν διάνοιαν
στρέφασθαι εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐμμακελλεύειν
ἐκεῖσε ἐκ τῶν ποτὲ τεθεωρημένων καὶ πε-
20 πραγμένων. παλαιοὶ ζωγράφοι καὶ καινοὶ ἐν
ἡμῖν, καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τῷ ᾧ πρώτῳ, οἱ δὲ
ὑπὸ τῶν δευτέρων ἀλισκόμεθα. καλὴ ἡ ἀνά-
γνωσις καὶ ἡ φιλομάθεια τῶν πνευματικῶν
πάντων, ἀλλ' ἐὰν ἐν νενεκρωμένῳ θελήματι
25 γίγνοιτο, κατὰ μόνην τὴν τοῦ ὁδηγοῦντος
βούλησιν· ὁ γὰρ ἐν ἑαυτῷ νεκρὸς ἐν τῷ
καθηγοῦντι ζῶν ἐστὶ, καὶ ὁ πρὸς ἑαυτὸν ἀκί-
νητος ταῖς ὁρμαῖς πυρὸς σφοδρότερος ἐν τῇ
τοῦ διδασκάλου ἐπιθυμίᾳ κεῖται, ζῶν καὶ οὐ
30 ζῶν ἐστίν, σπεύδων καὶ οὐ σπεύδων, φιλο-
μαθῶν καὶ οὐ φιλομαθῶν, τὸ μὲν διὰ τὸ
τοῦ καθηγουμένου θέλημα, τὸ δὲ διὰ τὸ ἀπό-
πεμπτον τῆς ἰδιογνωμοσύνης. ἐὰν οὕτω, καλὴ
ἡ ἀνάληψις τῶν μαθημάτων καὶ συμφερόν-
35 τως· εἰ δὲ μὴ οὕτως, τὸ ἀγροικίζειν προ-
τιμητέον καὶ ἀμαθαίνειν, ἵν' ἐντεῦθεν κατὰ
προκοπὴν βαδιούμεν εἰς τὸ ζητούμενόν. τίς
οὐκ ἐπιθυμεῖ πατὴρ τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν εἶναι
τῶν βελτίστων καὶ ἀξιαγάστων; τοσοῦτον δὲ
40 ὁ πνευματικὸς πρὸς τὸν σωματικόν, ὅσον τὸ
διάφορον ψυχῆς πρὸς σάρκα. ἐρῶμεν καὶ φι-
λοῦμεν πλήρεις ὑμᾶς εἶναι παντὸς ἀγαθοῦ,
ἀπὸ τε γνώσεως, ἀπὸ συνέσεως, ἀπὸ εἰδή-
σεως, καὶ τοσοῦτον ὅσον, ὡς δοκῶ, οὐδὲ

αὐτοὶ ἑαυτούς. καὶ τοῦτο οἶδεν ὁ τῶν ἀφα-
νῶν γνώστης, εἶδοιε δ' ἂν καὶ ὁ κοινὸς πα-
τὴρ ἡμῶν· οὐδὲν γὰρ αὐτῷ ἀπόρρητον τῶν
ἐν ἐμοὶ βουλευμάτων, προσθήσω καὶ ἀμαρ-
τημάτων. τίς ἂν ἔδωκέ μοι ἰσχὺν ἕνα ἕκα- 5
στον ὑμῶν σοφίαι καὶ ἀπαρτίσαι σκεῦος
ἐκλογῆς εὐχρηστον τῷ δεσπότῃ διὰ βίου τε
καὶ θείας γνώσεως καὶ πράξεως; ἀλλ' ἐπεὶ
ταλαίπωρός εἰμι καὶ ῥυπαρός, ἀσθενοῦσαν
ἔχω τὴν φύσιν· πλήν διάφορα τὰ παρὰ Χρι- 10
στοῦ χαρίσματα, καὶ ᾧ μὲν δίδεται λόγος
σοφίας, ἄλλῳ δὲ γνώσεως, ἐτέρῳ δὲ χάρισμα
διακονίας, ἄλλῳ ἐμμελείας, ἄλλῳ ἀγρυπνίας,
ἐτέρῳ ἐγκρατείας, ἄλλῳ περὶ βρωμάτων,
ἄλλῳ πάλιν φιλεργίας καὶ ἀναλήψεως τῶν 15
βαρυτέρων καμάτων, ἄλλῳ περισσοτέρας ὕμνο-
λογίας δύναμις, καὶ μέντοι ἐτέρῳ πρὸς τὰ
ἔξω πρόσωπα θεωρίας καὶ ὁμολογίας καὶ
μέντοι καὶ πραγματείας, ἄλλῳ συμβουλῆς καὶ
διαταγῆς καὶ διακρίσεως, ἐτέρῳ δουλείας καὶ 20
πρὸς τὰ ἔσχατα ἔργα καὶ δοκοῦντα ῥυπα-
ρότατα σχολῆς τε καὶ ἐπιμονῆς, εἴτε μαγει-
ρικῆς φημί, εἴτε ἀρτοποιητικῆς, εἴτε ἀρο-
τριωτικῆς, εἴτε ἀμπελουργικῆς, εἴτε ἀλιευ-
τικῆς ἢ ἄλλης εἰτινοσοῦν. ταῦτα δὲ ἐνεργεῖ 25
ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, καθὼς ὁ ἀπόστολος
διδάσκει, καὶ πάντες ἐν σῶμα ὄντες ἀλλή-
λους ἀντιδιδῶμεν τὰς οἰκείας ἐνεργείας καὶ εἰς
ἀλλήλους περιχωροῦσι τὰ ἐκάστου πρὸς ἕκα-
στον χαρίσματα, ὡς ἐπὶ τῶν μελῶν ἐστὶν ἰδεῖν 30
τοῦ σώματος. καὶ οὐχ ὅτι τὸ στόμα φθέγ-
γεται καὶ διαλέγεται καὶ διατάσσεται, κατε-
ξανίσταται τῶν ποδῶν, ὡς τὴν ἐσχάτην χώ-
ραν λαχόντων καὶ πορευτικῆν· οὐδ' ὅτι ὁ
ὀφθαλμὸς ὁρᾷ καὶ προβέβληται, κατεπαίρεται 35
τῶν χειρῶν, ὡς δουλευόντων ταῖς ἐνεργείαις,
οὐ μὴν οὐδὲ τὰ ὑπερέχοντα τῶν ὑφ' ἑαυτὸν ὄν-
των, ἀλλ' ἀνταποδίδωσιν ἐκάστῳ τὸ πλη-
σιάζον, τὸ κατὰ χρέος, καὶ μένει τὸ ὅλον
σῶμα ὁλόκληρον καὶ ἀπηρτισμένον πρὸς τὴν 40
κατὰ χρεῖαν κίνησιν. οὕτως καὶ ἐφ' ἡμῖν τῆς
ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ λογιστέον· μόνον μὴ ἐξ
ἐριθείας καὶ ἰδιοθελείας εἰτινοσοῦν ἔστω

11 κώδ. φιλοῦμεν. 18 κώδ. ἐμμακελλεύειν.

16 κώδ. περισσοτέρας. 26 καὶ ἐξῆς. Κορινθ. 1, 13', 11-27. 35 κώδ. κατεπέρεται. 36 δουλευόντων = δουλεύουσιν. 39 κώδ. τῷ πλησιάζον || χρέως.

ἡ σπουδή, ὡς προλέλεχα· οὐδὲ γάρ τὸ οὖς
 ἡ ἢ ῥίς ἀφ' ἑαυτῶν ἐξελέξαντο τὴν θέσιν·
 ἀλλ', ὡς ὠκοδομήθη ὑπὸ τοῦ πλαστοουργοῦ
 θεοῦ, τὴν οἰκίαν ἕκαστον χώραν λαχὼν ἀπεί-
 5 ληφεν· καὶ ὥσπερ ἡ δόξα τῆς κεφαλῆς δόξα
 τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ δόξα τῶν χειρῶν
 δόξα τῶν ποδῶν, ἐκάστου μέλους πρὸς τὸ
 ἕτερον ἀναφερομένου τὴν τιμὴν, οὕτω καὶ
 ἐπὶ τῆς ἀδελφότητος ἴση ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα·
 10 νῦν δὲ καὶ εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα ἔσται.
 διό, εἰ καὶ χεὶρ εἰμί, οὐκ ἡλάττωμαι συν-
 δοξάζεσθαι τῷ ὀφθαλμῷ μου· οὐδέ, εἰ ποὺς
 εἰμί, ἀποκέκριμαι τοῦ κλήρου τῆς τιμῆς τῶν
 χειλέων μου· ὁ αὐτὸς γάρ εἰμι ἐν πᾶσι, καὶ
 15 τιμώμενος καὶ δυσφημούμενος. σοφοὶ ἐστε
 τὰ θεῖα· σύνετε ἃ λέγω, μᾶλλον δὲ ἃ λέ-
 γουσι καὶ κελεύουσι καὶ διδάσκουσιν οἱ ἅγιοι
 πατέρες ἡμῶν· ἐν οἷς στηριχθεῖτε προκό-
 πτοντες καὶ ἐπαυξόμενοι ἡμέραν ἐξ ἡμέ-
 20 ρας, τὸ σωτήριον τῶν ψυχῶν ὑμῶν κατερ-
 γαζόμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν·
 ὃ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις,
 σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν
 καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
 25 ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΙΗ'.

Ἔστιν ὁ πίστιν ἀδιάρρηκτον πρὸς τὸν καθ-
 ηγούμενον ἔχων καὶ προσθήκαις ἀρετῶν
 ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἑαυτῷ θησαυρίζων ἀξιο-
 30 θήσεται καταταγῆναι ἐν τῷ κλήρῳ τῶν
 ἁγίων.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα, εἰ
 καὶ ἀχρεῖος ὁ λόγος μου πρὸς ὑμᾶς καὶ
 ἀνωφελής, ἀλλ' οὖν κατ' ἐπιθυμίαν εἰμὶ πάν-
 35 τοτε προσομιλεῖν ὑμῖν τὰ δεόντα· ῥάους γάρ
 γίνεσθαι οἷδ' ὅτι ὑπομνησκόμοι καὶ ἐπι-
 στημονικώτεροι καὶ νηφαλεωδέστεροι ἐπα-
 δόμενοι, καὶ τὸ ὅλον ἀμφοτέροις, ἐμοὶ τε
 λέγοντι καὶ ὑμῖν ἀκούουσι, σωτήριον. δεόν
 40 γάρ μοι νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ὥσ-
 περ οἱ τῶν ἀλόγων θρεμμάτων ἡγεμονεύον·

2 κωδ. δὶν. 11 κωδ. ἡλάττωμαι. 37 κωδ. ἐπι-
 στημονικώτεροι, νηφαλαιωδέστεροι.

τες τῇ κατηχητικῇ φωνῇ ἀεὶ ὥσπερ τινὶ
 σύριγγι κεχρησθαι, καὶ τοὺς μὲν ἐναπομέ-
 νοντας διὰ ῥαθυμίας ἀνακαλεῖσθαι, τοὺς δὲ
 ἐπιστρέφειν ὀλισθαίνοντας δι' ἀπειθείας ὑπο-
 στηρίζειν τε αὐτοὺς σαθρωμένους, καὶ τοὺς 5
 μὲν παρακαλεῖν, τοὺς δὲ νουθετεῖν, τοὺς δὲ
 προθυμεῖσθαι, ἐνίοις τε ἐπιτιμᾶν ἀτακτοῦν-
 τας, ἐπειδὴ περ τὸ ἀρρώστον χρῆζει καὶ
 τομῆς καὶ καύσεως καὶ τῶν ἄλλων πικρο-
 τάτων φαρμάκων τῆς ἰατρείας. 10

Ἀλλὰ τί πάθω ὁ τάλας, ὅτι ἀφ' ἡμερῶν
 πολλῶν μέχρι τοῦ δεῦρο παρεσιώπησα, ὑπὸ
 τῆς ἀσθενείας ἐνεργούμενος; διὸ ἐπεὶ περ
 μικρὸν τι ἐδραξάμην δυνάμεως, ἀναγκαῖον
 πάλιν τὸ σύνηδες ἀποπληροῦν καὶ προσαγο- 15
 ρεῦειν καὶ προσασπάζεσθαι, ποιμαίνειν καὶ
 ὁδηγεῖν ὑμᾶς, ταῖς εὐχαῖς τοῦ πατρός μου
 καὶ πατρός ὑμῶν, ἐπὶ τοὺς τόπους τῆς ἀνα-
 παύσεως τῶν ἁγίων ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ.
 τίς δὲ ἄρα ὁ πιστὸς καὶ φρόνιμος, ὁ πάντα 20
 λόγον θεῖον ἐνωτιζόμενος καὶ τὴν ψυχὴν ἀνα-
 καίων δι' ἐπιζητήσεως ἐργασίας ἀγαθῆς εἰς
 τὸν πόθον τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ;
 τίς ὁ ἐστὼς ἐδραῖος καὶ ἀμετακίνητος ἐπὶ
 τὴν πέτραν τῆς ὑπομονῆς καὶ μηδαμῶς σα- 25
 λευόμενος ταῖς ἀπὸ τῶν ἔξωθεν τε καὶ ἔσω-
 θεν συμβαινούσαις προσκρούσεσι τῶν ἀορά-
 των ἐχθρῶν καὶ τῶν ὀρωμένων ἀδελφῶν;
 τίς ὁ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας προσθήκας ἐπὶ προσ-
 30 θήκαις ἀρετῶν θησαυρίζόμενος καὶ μὴ ἐκ-
 λυόμενος ἐν ταῖς θείαις λειτουργίαις ταῖς τε
 ἡμεριναῖς καὶ ταῖς νυκτεριναῖς; τίς ὁ δεθεὶς
 ἐν πίστει δι' ὁμολογίας θεοῦ πρὸς τὸν καθ-
 ηγούμενον, ὡς ἀδιάρρηκτον εἶναι μέχρις αἰ-
 35 ματος ἐν ταῖς καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐπει-
 σερχομέναις ἀντιστάσεσι; τίς ὁ ἄσχετος καὶ
 ἄφιλος παντὸς τοῦ κόσμου καὶ τῶν κατὰ
 σάρκα καὶ αἷμα κοινωνούντων, ὡς μόνῳ τῷ
 θεῷ ἔρωτι κατέχεσθαι; τίς ὁ μὴ οἰκείῳ
 ἐν πᾶσι θελήματι κραταιούμενος, ἐν ἐφέσει 40
 δὲ ὧν ἀεὶ τῷ τοῦ προεστῶτος ἀποπληροῦν
 καὶ θεραπεύειν; τίς ὁ τὰς ἐπιθυμίας καὶ

8 κωδ. ἀρρωστοῦν. 20 κωδ. φρόνημος. 31 κωδ.
 ἐκλειόμενος.

ἡδονὰς πάσας τοῦ κόσμου, δόξας τε καὶ λαμ-
πρότητας, ἀρχάς τε καὶ ἐξουσίας καὶ βασι-
λείας ὡς ἐν ὄνειρῳ τιθέμενος διὰ τὴν ἀλη-
θινὴν ὄντως ἡδονὴν καὶ εὐφροσύνην τῶν
5 αἰωνίων ἀγαθῶν καὶ διὰ τὸ μέγα ἀξίωμα
τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν; τίς ὁ γλιχόμε-
νος καὶ ἐπιζητῶν τέλειος εἶναι κατὰ πᾶσαν
ἐργασίαν θεοῦ καὶ προαιρούμενος τῇ διαθέ-
σει καθ' ἐκάστην ἡμέραν ὑπὲρ Χριστοῦ ἀπο-
10 θνήσκειν; "οὗτος λήφεται εὐλογίαν παρὰ κυ-
ρίου καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ θεοῦ σωτῆρος
αὐτοῦ", ὡς γέγραπται.

Τοιοῦτους τοιγαροῦν ἐπιζητεῖ ὁμᾶς ὁ λό-
γος εἶναι, τέκνα καὶ ἀδελφοί· τηλικούτους,
15 προθυμουμένους ἀεὶ, διεγχευμένους, ἐκθύ-
μους τῇ προθυμίᾳ, ζέοντες τῇ καρτερίᾳ,
θερμούς τῇ ἐργασίᾳ, πεπυρωμένους τῇ θεῖᾳ
ἐπιθυμίᾳ, τρέχοντας κατὰ ψυχὴν, ἰδροῦντας
κατὰ διάνοιαν, ἀρπάζοντας τὴν βασιλείαν
20 τῶν οὐρανῶν. καὶ γοῦν τίς ἐστὶν ὁ δυνάμενος
κερδῆσαι κατὰ κόσμον, ἢ πολλὰ ἀμήσασθαι,
ἢ καταπλουτῆσαι, ἢ ἐπιτυχεῖν μεγάλου πράγ-
ματος, εἰ μὴ δράμῃ καὶ καταδιώξῃ, ἐπιπο-
θήσῃ καὶ ζητήσῃ, χώρας καὶ πόλεις ἀμεί-
25 βων καὶ πολλὰς ἄλλας ταλαιπωρίας ἀναδε-
χόμενος ὑπὲρ τοῦ ἐπιτυχεῖν τὰ ἐπιθυμού-
μενα; κατὰ πόσον οὖν λοιπὸν ὑψύτερα καὶ
ἐπιμοχθότερα ὀφείλουσιν εἶναι τὰ ἡμέτερα
ἀγωνίσματα; ὅσον οὐδὲ ἐστὶν εἰπεῖν, ὅτι οἱ
30 μὲν σάρκα καὶ κόσμον ζητοῦσιν, ἡμεῖς δὲ
θεὸν καὶ οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν οὐρανοῖς.

Μὴ δὴ οὖν, παρακαλῶ, λοιπὸν ἀπορρά-
θυμήσωμεν ταῖς ἐπιβιώσεσι τῆς παραυτίκα
ζωῆς, μηδὲ τὸ πολυχρόνιον τοῦ σχήματος
35 ἐξίτηλον ἡμῶν ποιείτω τὸν τόνον τῆς ψυχῆς,
μηδὲ τὸ τῆς ἐπιθυμίας πῦρ ἐναποσβεννύτω
τὸ προβεβηχὸς τῆς ἡλικίας, τούναντίον δὲ
τονώτερον καὶ διαπυρώτερον ἀποδεικνύτω
καὶ στῶμεν πάντες γενναίως πρὸς τὰς μεθο-
40 δείας τοῦ ἀντικειμένου, ἐνωπλισμένοι τὴν
πνευματικὴν παντευχίαν, τὴν ὑπακοὴν φημί,

τὴν ταπείνωσιν, τὴν πραότητα, τὴν ἐλπίδα
τὴν πίστιν, τὴν καρτερίαν, τὴν εὐλάβειαν,
τὴν ἀγάπην, τὴν εἰρήνην, διὰ παντὸς τὴν
αἴνεσιν τοῦ κυρίου ἔχοντες ἐν τῷ στόματι
ἡμῶν, μεγαλύνοντες καὶ δοξάζοντες αὐτόν, 5
ὅτι κατηξίωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ κλήρῳ τούτῳ
τῷ ἀγίῳ καταταγῆναι, ἐν τῇ μερίδι τῶν ὁσίων
αὐτοῦ, καὶ οὕτως πάντα τὰ θεοφιλεῖ κατερ-
γαζόμενοι διαπεραιούμεν τὸν βίον ἡμῶν. καὶ
ὅποσον τὸ πέραν καὶ τὸ ἀνταπόδομα; δέδω- 10
κεν ἡμῖν αὐτὸς ὁ κύριος ἐν τοῖς ἀγίοις αὐ-
τοῦ εὐαγγελίοις εἰπὼν· "πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰ-
κίας, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ
μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἔνε-
κεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λή- 15
φεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει".

Οὕτω μὲν ταῦτα δι' ὀλίγων ὁμῖν τὸ πα-
ρὸν κατηχήσαμεν· εἴη δὲ καὶ πρὸς τὸ ἐξῆς
δι' εὐχῶν ὁμῶν δύναμις τοῦ πράττειν με
τὰ προστεταγμένα μοι καὶ ἀνήκοντα. ἔστι 20
δὲ μοι καὶ ἄλλος τις πρὸς ὁμᾶς λόγος πρὸς
τὸ παρόν, καὶ ἀκούσατε. ἐν τῇ προτέρᾳ μοι
ἀσθενείᾳ, ἐπειδὴ ἦλθον ἐπ' αὐτάς τὰς πύ-
λας τοῦ "Ἄδου, καθ' ὃ προσῆκεν ἐξελεξάμην
ὁμῖν τὸν μετ' ἐμὲ ἡγουμενεύσοντα, καθάπερ 25
ἀπ' ἐμοῦ τὸν ὀφείλοντα ἐπεζητήσατε, καὶ
ἔδωκα ὁμῖν μετὰ πολλῆς περισκέψεως καὶ
θείας ἐπικρίσεως τὸν καλόγηρον· πάλιν δὲ
ὑποκόννησεν ὁ κύριος τοῦ ἐπιζῆν με δι' ὁμᾶς.
εἴτα τινὲς ἐξ ὁμῶν ἀπαιδευσία καὶ ἀταξία 30
ἀγόμενοι (οὐ γὰρ τῶν προσεχόντων τοῦτο,
οὐδὲ τῶν εὐφρόνων) ἤρξαντο φλυαρεῖν καὶ
τὸν μὲν ἀποδοκιμάζειν, τὸν δὲ ἐγκρίνειν, καὶ
κατέστησαν ἑαυτοὺς ἄρχοντας καὶ δικαστάς,
μᾶλλον δὲ φατριαστάς, ἐπὶ σκανδάλῳ τῆς 35
ἀδελφότητος. τοῦτο τοιγαροῦν ἀκηκόως, κα-
λὸν ἡγησάμην ἀπορράπίσαι τὰς τοιαύτας φλυα-
ρίας καὶ ἀθυροστομίας διὰ τῆς ἀσφαλείας. ὁ
τοίνυν γέγονε, καλῶς καὶ ἐνθέσμως, καὶ πι-
στεύω ὑπὸ πνεύματος ἁγίου. ἐπειδὴ δὲ ζῶ 40

10/12 Ψαλμ. κγ', 5. 15 κῶδ. διεγχευμένους.
32 δὴ] κῶδ. δεῖ. 32/33 κῶδ. ἀπορραθυμίσωμεν.
35 κῶδ. ἐξήτηλον || κῶδ. ποιήτω. 37 κῶδ. προβεβη-
κῶς. 38 κῶδ. τονότερον καὶ διαπυρότερον. 41 κῶδ.
παντευχίαν.

10 κῶδ. ἀνταπόδομα. 12/16 Ματθ. ιθ', 29.
12/13 κῶδ. οἰκείας. 16 κῶδ. κληρονομίση. 24 ὁ]
κῶδ. ᾧ. 29 κῶδ. ἐπιζέιν. 31 κῶδ. ἀγόμενοι.
32 κῶδ. ἐφρόνων. 34 κατ. ἀρχ. καὶ δικαστάς] πρβλ.
Πράξ. ζ', 27, 35. 36 κῶδ. ἀκηκόως. 37 κῶδ. ἀπορ-
ραπῆσαι.

ἐγὼ ὁ τάλας ἔτι, ἀργὰ τὰ γεγενημένα· κύριος γάρ εἰμι ἐπιδιατάσσεσθαι τῇ διαθήκῃ μου, ἐφ' ὅσον ζῶ, καθὼς λέγει ὁ ἀπόστολος. ὥστε πάλιν ἄλλης διαθήκης μου χρεία, ὅπη-
 5 νίκα κελεύει με ὁ θεὸς ἐξέρχεσθαι τοῦ βίου. ἡ δὲ διαθήκη μου τοιαύτη, κἂν ἁμαρτωλὸς εἰμι, ὡς ἡ τῶν ἁγίων μου πατέρων (ὧν οὐκ εἰμὶ ἄξιος τοῦ κονιορτοῦ τῶν ποδῶν), τοῦ ἐν καιρῷ ἐξόδου μου ὑπὸ πάσης τῆς
 10 ἀδελφότητος ἐκλεχθῆναι τὸν προέχοντα ἐν ἀρετῇ καὶ γνῶσει καὶ τοῦτον φανερωθῆναι μοι, ἵνα δώσω ὑμῖν κεφαλὴν καὶ ἡγούμενον, οἷον ἂν εἴη, κἂν τε Πέτρος, κἂν τε Παῦλος, κἂν τε ἄλλο τι πρόσωπον ἀνυπονόητον.
 15 οὕτω γὰρ ἔχει ἡ ἀλήθεια. τὸ δέ γε νῦν ἔχον ὁ καλόγηρος ἀντιπρόσωπόν μου καὶ μόνον, ἐπειδὴ τοῦτο ἀναγκαῖον, διάδοχος δέ μου οὐδεὶς ὠρισμένος μέχρι τοῦ τότε καιροῦ. λοιπὸν παύσασθε καὶ μηκέτι τὰς ἀκαίρους
 20 ζητήσεις ποιῆσθε· ὁ γὰρ ἄλοὺς ἐπιτιμίους ὑποβληθήσεται βαρυτάτοις, ὡς αἴτιος ἀταξίας. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης κρατύνει καὶ βεβαιώσκει, στηρίζει καὶ ὀχυρώσκει, βελτιώσκει καὶ κατακοσμήσκει, ὑψώσκει καὶ τελειώσκει ἐν
 25 πάσῃ εὐπραξίᾳ, ἐν πάσῃ ἐπιστήμῃ καὶ καταστάσει, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς εὐδρομοῦντας, ἵνα πάντες ἐν ἐνὶ πνεύματι σύμφωνον δοξολογίαν ἀναπέμψωμεν τῷ κράτει αὐτοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα
 30 καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΙΘ'.

Περὶ τῆς καλλίστης ἡμῶν συνδιαγωγῆς καὶ τοῦ μὴ ἐπαίρεσθαι ἐν τοῖς χαρίσμασιν, ἀλλ' ἐπεκτείνεσθαι ἀεὶ πρὸς τὰ κρείττονα.
 35

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέχνα, ἅλοι μὲν συναγόμενοί τε καὶ συναθροιζόμενοι περὶ ἄλλων βουλευόνται, καὶ οἱ μὲν περὶ κέρδους τοῦ ἀπολλυμένου πλούτου, οἱ δὲ
 40 περὶ ἀξιώματος ἐπιτυχίαν τοῦ συγκαταλυμένου τῷ παρόντι αἰῶνι· ἄλλοι περὶ τοῦ

3 πρβλ. Γαλάτ. γ', 15. Ἑβρ. θ', 17. 40 κῶδ. ἐπιτυχίαν.

ἀνταμύνασθαι τὸν πλησίον καὶ ἐκνικῆσαι κατὰ τὸ σπουδαζόμενον· ἕτεροι ἐπὶ τοῦ γυναῖκα ἀγαγέσθαι ἢ πλούτῳ κομῶσαν, ἢ κάλλει κεκοσμημένην, καὶ μέντοι τινὲς ἐπὶ τὸ πολεμίους τροπώσασθαι σωματικούς. εἰσὶ δὲ οἱ
 5 καὶ συνέδριον γίνονται ματαιότητος καὶ παρανομίας, ὧν ἀπεύχεται ὁ θεοπάτωρ Δαβὶδ τὴν συγκαθέδραν καὶ εἴσοδον, καὶ ἀπλῶς κατὰ πολλοὺς τρόπους καὶ λόγους τοὺς ἐν τῷ βίῳ θεωρουμένους οἱ συνερχόμενοι συν-
 10 ἔρχονται καὶ συμβουλεύονται. ἡμῖν δέ, ὡς ὁρᾶτε, ἡ συμβουλή καὶ ἡ συγκαθέδρα οὐδ' ὅτι οὖν περὶ τοιοῦτου (πῶς γὰρ τοῖς ἔξω κόσμου τὰ κατὰ κόσμον ἐφαρμώσει;), ἀλλὰ περὶ σωτηρίας ψυχῆς, περὶ ἀπαλλαγῆς σχέ-
 15 σεως κόσμου, περὶ κτήσεως ἀρετῶν, περὶ τροπώσεως καὶ καθαιρέσεως τοῦ ἄρχοντος τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀποστατικῶν δυνάμεων, περὶ ἀμοιβῆς καὶ ἀπο-
 20 λαύσεως τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ἀρρήτων καὶ ἀνακούστων καὶ ἀνεπινοήτων ἀγαθῶν. καὶ ᾧ τῆς καλῆς καὶ ἡλικίης ταύτης συνεδρεύσεως! ἐν ἐκείνοις ὁ τερπόμενος καὶ συνεπαμυνόμενος ὡς τὰ πολλὰ ὁ Σατα-
 25 νᾶς ἐστι καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ· διὸ καὶ τὰς ἐπιτυχίας ἀποτυχίας ψυχῆς καταλαμβάνουσιν· ἐν δὲ τῷ παρόντι καὶ τοιοῦτῳ συνεδρίῳ ὁ θεὸς ὡς ἀληθῶς χαίρει καὶ εὐφραίνεται καὶ συνεπικουρεῖ, χαίρουσι δὲ καὶ οἱ ἄγγελοι, ὡς γέγραπται, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι.
 30

Ἐπεὶ τοιγαροῦν διέγνωμεν τὸ διάφορον τῶν ἐκατέρων συνεδρίων καὶ ὡς ἐν ἡμῖν τὸ φῶς καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀληθινὴ χαρὰ (οὐδὲν γὰρ ψυχῆς σφζομένης χαριέστερον), ἐχώμεθα τούτου τοῦ καλοῦ συνεδρίου καὶ σπεύ-
 35 δωμεν ἐπ' αὐτὸ καὶ προθυμότερον συνεργώμεθα καὶ βουλευώμεθα καὶ συνδιασχεπτώμεθα περὶ τῶν ὄντως ζητητῶν καὶ ἐφετῶν, καὶ νῦν μὲν περὶ τῆς εἰς θεὸν ἱερᾶς καὶ ζωοπύρου ἀγάπης, μεθ' ἧς καὶ περὶ τῆς εἰς
 40 ἀλλήλους ἀφθόνου καὶ ἀπαρρησιαστού, νῦν δὲ περὶ ἀπορράγῃς τῶν ὀλεθρίων καὶ γενικῶν παθῶν τῆς ψυχῆς, ἐπιθυμίας λέγω καὶ

6/8 Ψαλμ. κε', 4, 5. 21 ἀνακούστων = ἀνηκούστων. 36 κῶδ. αὐτὰ.

φιλοδοξίας καὶ τῆς ἀπὸ τούτων μυριοβρύτου
πολυπαθείας· καὶ πῇ μὲν περὶ ἀνυποκρίτου
ὑπακοῆς καὶ χριστομιμήτου ταπεινώσεως,
τῆς μάλιστα ἐπιζητουμένης, πῇ δὲ περὶ τῆς
5 ἀνοθεύτου ὑποταγῆς καὶ εἰλικρινοῦς πρὸς τὸν
καθηγούμενον πίστεως, δι' ἧς βάλλεται ὁ
ἀντικείμενος καὶ εὐδρομεῖ ὁ ὑπήκοος. καὶ γε
τοῦτο ἐξαιρέτως ἡμῖν καὶ γνωστόον καὶ φυ-
λακτέον· οὐ γὰρ οἷόν τε ἄλλως ἡμᾶς δια-
10 δρᾶσαι τὰς παγίδας τοῦ ἐχθροῦ, οὐδὲ ἐπὶ
τὴν ἀσάλευτον πέτραν τοῦ Χριστοῦ ἐρεῖσαι
τὰ κατὰ θεὸν ἡμῶν διαβήματα, οὐδὲ ἀνα-
δείμασθαι οἶκον πνευματικόν, πεπληρωμένον
πάσης ἀγαθοεργίας. διὰ τοῦτο πιπτέτω τὸ
15 ἰδιόρρυθμον, τὸ μεμφίμοιρον, τὸ φιλοδοξον,
τὸ φιλόπρωτον, τὸ οἰηματικόν, τὸ ἐνδεικτι-
κόν, εἴτε ἐν εὐμελείᾳ, εἴτε ἐν εὐφωνίᾳ, εἴτε
ἐν εὐφυίᾳ χειρουργικῇ, καλλιγραφικῇ, φημί,
ἀμφιαστικῇ, λεπτουργικῇ, χαλκευτικῇ,
20 ὑφαντικῇ, ἢ τινος οὖν ἄλλης, καὶ μάλιστα
ἐν ἀναγνώσει ἢ διαγνώσει τῶν θείων γρα-
φικῶν ῥημάτων καὶ νοημάτων· ὁ γὰρ ἐν τι
χάρισμα, ἢ δύο, ἢ καὶ πλεῖστα κεκτημένος
ἐκ θείας δωρεᾶς, οὐκ ὀφείλει αἵρεσθαι καὶ
25 ὑπερφηφανεύεσθαι κατὰ τῶν ὑποδεεστέρων—
ἀφροσύνη γάρ— ὅς καὶ ἐπιπλήσεται ὑπὸ τοῦ
θείου ἀποστόλου, λέγοντος· “τί γὰρ ἔχεις
ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶ-
σαι ὡς μὴ λαβών”; ταπεινοῦσθαι δεῖ καὶ φο-
30 βεῖσθαι καὶ ὑποτρέμειν ὡς ἀνάξιος τῶν δω-
ρεῶν, ἵνα τῆς κυριολέκτου φωνῆς ἀκούσῃ·
“εὐ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς
πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω”.

Οὕτως οὖν ἡμᾶς συμβιβάζει καὶ συναθροί-
35 ζει ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ
ἐν τούτοις τὸ ἐπισύναγμα ὡμῶν αὖξει καὶ
θάλλει καὶ μαῖλλον ἔτι καὶ ἔτι κρατύνεται
καὶ ὑπὲρ μύρου παντός εὐωδίαν ἀφίησι θεό-
πνευστον τοῖς ὁσφραινομένοις τὰ κάλλιστα.
40 διὸ ἐπειχθῶμεν, ἀδελφοί μου, ἐπειχθῶμεν·
ἐπιγινώμεθα ἔτι καὶ ἐπεγειρώμεθα, τὸ μὲν
κατορθοῦντες, τὸ δὲ διορθούμενοι, πρὸς μὲν
τὸ ἐπανερχόμενοι, πρὸς δὲ τὸ κατεπειγόμενοι,

11 πέτραν] πρβλ. Ματθ. ζ', 24, 25. ις', 18. 17 κῶδ.
εὐμελία. 27/29 Κορινθ. 1, 8', 7. 29 δεῖ] δέ?
32/33 Ματθ. κε', 21.

καὶ ὑπὲρ μὲν τοῦδε πονοῦντες, ἵν' ὁρῶν τὸ
ἐπίπονον ὁ θεὸς εὐμαρίσῃ τὸ σπουδαζόμε-
νον, ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀνδρεϊούμενοι, ὡς ἂν ὁ
τὴν δειλίαν ἐπισπεύρων ἐχθρὸς ἐξαφανισθῇ
τέλειον· καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ μικρὸν ὅσον ὅσον 5
ἢ δύναμις ἔχει ληπτέον (φίλον γὰρ θεῷ
τοῦτο), ἀπὸ δὲ τοῦ, ἐπεὶ ὑπὲρ δύναμιν καὶ
ἀξίαν, μηδὲ ἐφίεσθαι ἀβούλως, μηδὲ ζητεῖν
καιρὸν εἰσελεύσεως. τίνα δὲ ταῦτα; τὰ μὲν
πρότερα ἀρεταί, ἡγουν δάκρυον, προσευχή, 10
γονυκλισία, στεναγμός, κατάνυξις, στιχολογία,
ἀνάγνωσις, ἐργόχειρον, ἀγρυπνία, ἡσυχία, νοῦ
πρὸς θεὸν ἐκδημία, κατήφεια, ὀφθαλμοῦ
κατάνευσις, γέλωτος ἐγκράτεια, μελίσσης τρό-
πῳ ἔνθεν κάκειθεν ἐκ τῶν ἐξανθούντων ἀρε- 15
τῶν τῇ ἀδελφότητι συλλαγωγούντος καὶ συν-
εισφερομένου ἐκάστου· τὰ δὲ δεύτερα αἱ ἄλο-
γοι καὶ κενόδοξοι ἐπιθυμίαι, τῆσδε τῆς διακο-
νίας ἀναχώρησιν, τῆσδε ἐπιτεύξεως, τῆς μὲν
ὡς ἀχρήστου, τῆς δὲ ὡς τιμιωτέρας καὶ 20
τῆς μὲν ὡς βαρείας, τῆς δὲ ὡς ἐλαφροτέρας
καὶ συμφερούσης, καὶ τῆς μὲν ὡς ἀγροίκου,
τῆς δὲ ὡς σοφιστούσης καὶ συνετιζούσης. καὶ
ἐπιλείψει με ἡ ὥρα διαρθροῦντα καὶ διεκλε-
γόμενον ἐν καθ' ἐν τῶν ἀβούλων καὶ ἀσυμ- 25
φώνων ἐπιθυμημάτων· φιλοῦσι γὰρ οἱ μὲν
οὐ καλλιγραφεῖν λέγω, ἀλλὰ παθογραφεῖν,
ἀφυεῖς ὄντες καὶ ἀσύνθετοι, οἱ δὲ βιβλοφυ-
λακεῖν, ἐσχατότεροι ὄντες καὶ ἀπεριδέξιοι·
οἱ δὲ ἱεροφρουρεῖν, ἀνίεροι ὄντες καὶ ἀσυν- 30
τέλестоι· οἱ δὲ πολυαναγνωστεῖν καὶ λεξο-
λογεῖν, φιλόδοξοι ὄντες καὶ πλεονεκτικοὶ καὶ
οὐ διδόντες θεῷ χάριν ἐφ' οἷς ἐφθασαν ἀνα-
ξίως ἔχειν. τίνες γὰρ καὶ εἶεν πρότερον; καί
γε τί οὐ βλέπουν, ποῦ ἦσαν καὶ ποῦ κεῖν- 35
ται; ἐξ ἀλογίας εἰς λόγον, ἐξ ἀπαιδευσίας,
εἴπερ καὶ στέργουσιν, εἰς παιδευσιν, ἐξ ἀγροι-
κίας, εἴπερ καὶ προσέχουσιν, εἰς γνῶσιν. καὶ
γοῦν εἰσὶ τινες οἱ γε ἄλλα παρὰ ταῦτα ζη-
τοῦντες ἐπεκτικώτερον, ὡς θεοειδέστεροι τοῦ 40
δοκεῖν, ἐγὼ δὲ λέγω ὡς ἀφρονέστεροί τε
καὶ οἰηματικώτεροι. τίνα δὲ ταῦτα; πλείων
τῶν ἄλλων ἐγκράτειαν, τριχίνου ἐσθήματος

3 ὁ] κῶδ. τὸ. 11 κῶδ. γονυκλισία. 29 κῶδ.
ἐσχατώτεροι. 40 ἐπεκτικώτερον = ἐφεκτικώτερον.
43 κῶδ. τριχίνου

φορεσίαν, τοπικήν τινα ἡσυχίαν ὑπὲρ πάν-
τας, λίθου βασταγὴν ἐπὶ στόματος, γονυκλι-
σιῶν πλήθη· ἅπερ ἀπείρηται τοῖς πατράσιν
ἐν ἀδελφότητι, ὡς ἀλληλόπληκτα καὶ ὑπε-
5 ρηφανόβουλα καὶ φθονοποιὰ καὶ διαβόρη-
κτικὰ τῆς ὁμοφύχου συναφείας.

“Α οὖν προσετάγη σοι”, ἄφρων, “ταῦτα
διανοοῦ”, ὡς ἡ Σοφία λέγει, “καὶ μὴ ζητεῖ”
φησί “παρὰ κυρίου ἡγεμονίαν, μηδὲ παρὰ βασι-
10 λέως καθέδραν”, καὶ μὴ ζητεῖ πολὺ δίκαιος γε-
νέσθαι, μηδὲ σοφίζου περισσά· ἀρκοῦ δὲ τοῖς
προσπεταγμένοις καὶ ἐπιτεταγμένοις σοι καὶ
προστίθει καὶ πλεονέχτει ἐν οἷς πολὺ τὸ
κέρδος καὶ οὐδεμία ἐχθρὰ τῇ ἀδελφότητι
15 καὶ λύσσα, χαρὰ δὲ καὶ ὁμοζηλία, ἐν τῷ
ἀγογγύστῳ, ἐν τῷ ἀφθόνῳ, ἐν τῷ εὐχόῳ,
ἐν τῷ καταβεβλημένῳ φρονήματι, ἐν τῷ
στέργειν καὶ στοιχεῖν ἐν πᾶσι, τοῖς τε διδο-
μένοις τοῖς τε ἐντεταλμένοις βρώμασι, πό-
20 μασιν, ἐνδύμασιν, ὑποδήμασι, διακονίαις, ἀνα-
γνώσεσι, ψαλμωδίαις, ἀποκρίσεσι, προόδοις,
ὁποῖαί ποτ’ ἂν καὶ ἡνίκα ᾧσι καὶ ἐγγίνονται,
ἵνα ἐν τούτοις καὶ ὑπερφαίνοις καὶ ὑπεραυ-
γάζοις καὶ προτερεύοις ὡς φωστήρ, ὡς ἀστήρ,
25 ὡς ἄρχων πνευματικὸς. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰ-
ρήνης, ὁ διαβιβάσας ἡμᾶς τὸ ἐν ἐβδόματι-
κὸν στάδιον τῶν ἁγίων νηστειῶν, ἀξιώσει
καὶ ἐπὶ τὸ πέρας ἐλθεῖν τῶν πνευματικῶν
ἀγώνων, ἵνα τοὺς τῆς νίκης στεφάνους ἀνα-
30 δησάμενοι ἐορτάσωμεν τῷ κυρίῳ ἐορτὴν τὴν
ἐξόδιον καὶ πασχάλιον· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα,
τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ πατρὶ καὶ
τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

35

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΚ’.

Περὶ φυλακῆς τῶν θείων ἐντολῶν καὶ
τοῦ μὴ μετ’ αὐθεντίας προστάσσειν τοὺς
πρώτους τῇ ἀδελφότητι.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες καὶ τέκνα,
40 ἡδὴ διιπευόμεν τὸν ἱερὸν χρόνον τῶν νη-

2 κῶδ. γονυκλισιών. 7/8 Σειράχ γ’. 22. 8/10
Σειράχ ζ’, 4. 13 κῶδ. προστήθη. 18 κῶδ. στυχεῖν.
22 κῶδ. ἐγγίνονται. 26 κῶδ. διαβηβάσας. 30 κῶδ.
ἐωρτάσωμεν. 37 αὐθεντίας] ἐκ τοῦ τύπου αὐθεντεύω.

στειῶν καὶ ὡς εἰς τρίτον διαύλον τοῦ πνευ-
ματικοῦ δρόμου πάλιν ἐπεισερχόμεθα. Ζη-
τεῖσθω δὲ ἐν ὑμῖν, εἰ κατῳρῶνται τὰ δέοντα
καὶ ὀφειλόμενα, εἰ ἐκτησάμεθα ὑπακοὴν ἀντί-
λογον καὶ ἀνυπόκριτον, εἰ ἡσπασάμεθα εὐ- 5
λάβειαν εὐκατάνυκτον καὶ προσευχὴν ἐνε-
πίμονον, εἰ ἐπλουτήσαμεν δάκρυον θεοπαρά-
κλητον καὶ στεναγμὸν εὐσυναίσθητον, εἰ ἐθη-
σαυρίσαμεν πίστιν ἀπρόσκοπον καὶ ἐλπίδα
ἀκαταίσχυντον, εἰ ἐφυλαξάμεθα ἀγογγυσίαν 10
εὐπρόσιτον καὶ ἐγκράτειαν ἰσοδύναμον, λόγου
ἐναντιωματικοῦ σκληρότητα, ῥήματος ὕβρι-
στικοῦ θρασύτητα, ἔριδα, μάχην, βασκανίαν,
ἰδιορρύθμیان, ταῦτοβουλίαν· ταῦτα γὰρ ἀπαι-
τεῖ ἡ ἐγκράτεια καὶ ἐν τούτοις ἐγκρατευό- 15
μενοι τῷ ὄντι τρέχομεν τὸν τῆς εὐσεβείας
δρόμον καὶ τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνιζόμενοι,
ἐπὶ ἀμείψει τῶν ἀθανάτων καὶ αἰώνιων ἀγα-
θῶν. εἰ δέ, ὁ ἀπευχόμεθα, τάναντία εὐρί-
σκεται, ἤγουν παρακοῆς ὄλισθος, ὑπερηφα- 20
νίας ὀλεθρος, γογγυσμοῦ ἔμπτωσις, ψιθυρι-
σμοῦ ἄλωσις, ἰδιορρύθμίας παράλυσις, ἔριδος
κατάπτωσις, σκληρότητος συντριβή, μίσους,
ὀργῆς καὶ τῶν λοιπῶν μυσαρωτάτων παθῶν,
οὐκέτι, κἂν τοῖς βρώμασι νηστεύωμεν, δυνά- 25
μεθα νηστεῖαν δεκτὴν προσφέρειν τῷ θεῷ,
ἀλλὰ μωμητὴν καὶ βδελυκτὴν καὶ ἀπόπεμ-
πτον.

Διὰ τοῦτο, τέκνα ἡγαπημένα, κατανοή-
σατε καὶ γινώτε καὶ φυλάξασθε τὰ δικαιοῦ- 30
ματα καὶ τὰς ἐντολάς τοῦ κυρίου ἐν πᾶσι
καὶ οἱ πάντες, οἱ δευτερεύοντες ἀφ’ ἡμῶν,
οἱ οἰκονομοῦντες, οἱ ἐπιστημοναρχοῦντες, οἱ
παιδεύοντες, οἱ ἐπιτηροῦντες, οἱ ἀφυπνίζον-
τες καὶ πρό γε τῶν πολλῶν οἱ κελλαρεύον- 35
τες καὶ ἀριστοποιοῦντες, οἱ βιβλιοδοτοῦντες
καὶ κανοναρχοῦντες, καὶ μάλιστα οἱ ἐργο-
χειριάζοντες· ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γὰρ ἀκούω
οὐκ ἀγαθὴν ἀκοὴν ἐγὼ ὁ τάλας περὶ αὐτῶν,
ὅτι μάχονται καὶ ἀντιλογοῦσι καὶ σκληρεύον- 40
ται, καὶ ταῦτα οὐ τοῖς τυχοῦσιν, ἀλλ’ αὐ-
τοῖς τοῖς οἰκονομοῦσι· καὶ διελέγξαι φεῖδο-
μαι, καὶ σιωπῆσαι φοβοῦμαι, καὶ ἐπιτιμῆσαι

8 κῶδ. εὐσυνέσθητον. 9 κῶδ. ἐθυσανρήσαμεν.
17 καλὸν ἀγῶνα] Τιμοθ. 1, σ. 12. 2, δ’, 7. 19 ὁ]
κῶδ. ὦ. 38 κῶδ. πολλοί. 42 κῶδ. διελλέγξαι.

σφοδρότερον εὐλαβοῦμαι, καὶ μὴ ὑπεξέρχε-
σθαι τοῖς πράγμασι κατὰ τὸ δέον ἀναγκά-
ζομαι καὶ στενά μοι ἀμφοτέρωθεν. ἀλλ' ἵνα
καὶ ἑαυτῶν καὶ ἐμοῦ φείσωνται, ἀπορρίψά-
5 τωσαν τὰ τῆς αἰσχύνης ἄξια· αἰσχύνη γάρ
ἐστὶν ὑπὲρ τούτου καὶ ἐκείνου, κατὰ τὴν ἐγ-
κελευσμένην ἐπιταγὴν, ἀφηνιάζειν καὶ αὐθα-
διάζεσθαι καὶ λέγειν "οὐ ποιω̄ τόδε, εἰ μὴ
τόδε μοι δοθεῖη", καὶ "οὐκ ἐγγειρίζομαι
10 τοῦδε, εἰ μὴ ταῦτά μοι προσθεῖη". καὶ νοεῖτε
οἷδ' ὅτι ἃ λέγω, ἐν οἷς οὐκ ἔστι κέρδος οὐδὲ
λυσιτέλεια αὐτῷ τε καὶ τῇ ἀδελφότητι, οὐδὲ
ζημία ἐκ τῆς ὑπακοῆς τὸ καθύλου εἰς τὰ
ἀμφοτέρω μέρη, θλίψις δὲ καὶ ταραχὴ καὶ
15 ἀπέχθεια καὶ ζηλοτυπία πονηρὰ πρὸς τοὺς
ὀρώντάς τε καὶ ἀκούοντας. καὶ ταῦτα διορ-
θωθείη, παρακαλῶ, ἐπεὶ ἀναγκαῖόν με χρή-
σασθαι τῇ ἐξουσίᾳ, ἣν οὐκ εἰς καθάραισιν
εὐταξίας καὶ εὐσεβείας, ἀλλ' εἰς ἐπανόρθω-
20 σιν δεδωρηταί μοι ὁ κύριος.

Καὶ ὑμεῖς δὲ οἱ ἐντελλόμενοι καὶ ἐπι-
τάσσοντες, οἱ πρῶτοί τε καὶ οἱ μετέπειτα,
δέομαι ὑμῶν, μὴ οὕτως ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυ-
χεν ἐκ κελεύσεως αὐθεντικῆς καὶ ἐξουσίας
25 ἀσυμπαθοῦς καὶ ἀδιακρίτου ἐπάγοιτε τὰς
διαταγὰς καὶ ἐπιταγὰς καὶ ἐπιτροπὰς τοῖς
διακονοῦσιν, ἀλλὰ μετὰ φειδοῦς ἀγαπητικῆς,
μετὰ συγκρίσεως ἐμμελοῦς, μετὰ φρονήμα-
τος δεδοκιμασμένου, ὅπως μὴ ῥηθῇ καὶ ἐφ'
30 ὑμῖν "ὁ πλάσμων κόπον ἐπὶ πρόσταγμα" καὶ
ὁ παρὰ τοῦ κυρίου τῷ πονηρῷ δούλῳ· "πᾶ-
σαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ
παρεκάλεσάς με· οὐκ ἔδωκε καὶ σὲ ἐλεῆσαι
τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγὼ σε ἠλέησα";
35 ἀλλ' ἵνα μᾶλλον τὸ ἐν ταῖς Πράξεσιν εἰρη-
μένον, τὸ "ἐκλεξόμεθα ἄνδρας πλήρεις πνεύ-
ματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσωμεν
ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης", ὥστε τῇ τοιαύτῃ
χρήσει τῆς ἱερᾶς διακονίας καὶ τῶν αὐτῶν
40 ἐκείνοις μισθῶν ἐπαξιωθῆναι. Στέφανος δὲ
ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ προῦχων, ὁ καὶ πρῶτος τῶν
μαρτύρων καὶ εἷς τῶν ἀποστόλων. οὐ μικρὸν

τοιγαροῦν τὸ ἐν τῇ ἐκείνου διακονίᾳ τετά-
χθαι, ἀλλὰ καὶ μέγα καὶ φοβερὸν καὶ ἀπρό-
σιτον. ἐπεὶ δὲ τοὺς προέχοντας ἐλάβομεν,
δέον καὶ ὑμᾶς τοὺς λοιποὺς ὑπομνήσαι, ἵνα
ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἐν τούτῳ καὶ μεμε- 5
νηκῶς τῷ κυρίῳ εὐαρεστοίη καὶ μὴ κατε-
ξανίσταται ἕτερος ἐτέρου καὶ ἐπεμβαίνει ἐν
τῇ διακονίᾳ, μηδ' αὖ ζητῇ τὰ παρ' ἄξιαν
ἐν τῇ οἰκείᾳ ἀπαθείᾳ, μηδ' αὖ τὰ κατ' ἄξιαν
μετὰ σκληρότητος ἀνευλαβῶς τε καὶ ἀνεπι- 10
στημόνως καὶ ἡπειγμένως, κἂν διὰ τὸ κοι-
νωφελές, ἀλλὰ "πάντα εὐσχημόνως", ὡς ὁ
λόγος, "καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω". οὐ γὰρ καλὸν
τὸ καλόν, εἰ μὴ καλῶς λέγεται καὶ πράτ-
τηται· τὸ δὲ ὁπότεν, καὶ ὁ τρόπος καὶ ὁ χρό- 15
νος καὶ ὁ λόγος καθηκόντως καὶ ἀρμοδίως
καὶ μεμετρημένως διαδείκνυται.

Ταῦτα ὡς σοφοῖς καὶ φρονίμοις ὑμῖν γνω-
ρίζομαι· "μὴ γίνεσθε γάρ", φησὶν, "ἄφρο-
νες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ", 20
τὸ καλὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον. ὥστε
οὐ μόνον καλῶς ἀλλὰ καὶ εὐαρέστως καὶ
τελείως ἐν ἕκαστον τῶν γινομένων ὀφείλει
γίνεσθαι. οὐ βαρὺς ὑμῖν, σύγγνωτε, ὁ λόγος,
οὐδὲ κατὰ λύπησιν, οὐδὲ κατ' ὄνειδισιν, ἀλλ' 25
ἐκ φιλαδελφίας, καὶ γὰρ καὶ οὐκ ἄξιος. ἀλλ'
οὖν πατὴρ ὑμῶν εἰμι καὶ πατρικῶς φλεγό-
μενος καὶ κηδόμενος ζητῶ τὰ τέκνα τοῦ
θεοῦ τέκνα φωτὸς καὶ εὐσεβείας ἁκακά τε
καὶ ἄπλαστα καὶ ἀμώμητα ὑπάρχειν, δη- 30
λονότι ἐν τελειότητι τῆς ἐνθέου φρονήσεως.
δέομαι οὖν ὑμῶν καὶ ἔτι, "πληρώσατέ μου
τὴν χαράν. ἵνα πάντες", ὡς φησι, "τὸ ἐν
φρονῇτε". ἡ δὲ τοῦ ἐνὸς φρόνησις ὁμοφυ-
χίαν εἰσάγει καὶ εὐπειθειαν καὶ εὐταξίαν. 35
εὐφράνατε καὶ θεὸν μᾶλλον καὶ μᾶλλον καὶ
τοὺς ἁγίους ἀγγέλους, τοὺς τε ἁγίους καὶ
μακαρίους, ὧν καὶ ἐν ἔχνεσιν ἱεροῖς περι-
πατεῖτε τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν, ὅπως
τῶν ἐναντίων ἐπιτηδευμάτων καθ' ἑκάστην 40
ἡμέραν ἀπορρήγνυμενοι καὶ τῶν τῆς εὐσε-

10 κωδ. νοῖτε. 16/17 κωδ. διορθοθεῖη. 17/18
κωδ. χρίσασθαι. 30/34 Ματθ. ιγ', 32, 33. 35/38
Πράξ. ζ', 3. 39 κωδ. χρίση.

5 πρβλ. Κορινθ. 1, ζ', 24. 12/13 Κορινθ. 1, ιδ', 40.
17 κωδ. μεμετριμένως. 18 κωδ. φρονήμοις. 19/20
Ἐφεσ. ε', 17. 32/34 Φιλίπ. β', 2.

βείας ἐναρέτων πράξεων ἀνδρικῶς ἀντεχόμενοι καθ' ἐκάστην προκόπτοιμεν καὶ προκόπτοντες ὑφούμεθα καὶ τελειούμεθα, μέχρις ἂν φθάσωμεν τὸ μακάριον πέρας τῆς ζωῆς
 5 ἡμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ πρέπει ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΚΑ'.

10 Περὶ τοῦ προσέχειν ταῖς τῶν πατέρων διδασκαλίαις καὶ μὴ κεχηγένοι πρὸς τὰ παρόντα, ἀλλ' ἀποβλέπειν πρὸς τὰ μέλλοντα.

Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, ὄντος ἀναγκαίου ἡμῖν τοῦ λαλεῖν οὐ δυνάμεθα
 15 παρασιωπᾶν τὰ δέοντα, εἰ καὶ μὴ ἱκανοὶ ἔσμεν πρὸς τοῦτο· εἰ γὰρ ὁ θρεμμάτων ἀλόγων ἐπιστατῶν πᾶσαν ἡμέραν καὶ νύκτα ἀναγκάζεται φροντίζειν τῆς πεπιστευμένης αὐτῷ ποιήσεως, ἐπιφωνεῖν τε καὶ λαλεῖν τὰ
 20 προσήκοντα, πόσῳ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ ταπεινοί, οἱ τῶν τιμίων ὑμῶν ψυχῶν τὴν προστασίαν ἐγκεχειρισμένοι, δεοίμεθα καὶ λαλεῖν καὶ φροντίζειν, μεριμνᾶν καὶ ἀγρυπνεῖν, καὶ τοσοῦτον ὅσον δαπανῆσαι τὰς σάρκας καὶ τὰ
 25 ὅσα, ἢ τάχα καὶ τὸ αἷμα κενῶσαι, καιροῦ καλοῦντος, καὶ ἕως τότε, ἕως ἂν καὶ ἐμπνέωμεν; ὥστε εἰκότως ὁ ὑπομνηστικός λόγος εἰς ἀσφάλειαν μὲν τῶν εὐθυπορούντων, εἰς διέγερσιν δὲ τῶν ἀμελεστέρων, εἰς ἀνά-
 30 στασιν τῶν πεπτωκότων, εἰς προθυμίαν τε τῶν εὐδρομούντων· αὐτῶν τε ἡμῶν τῶν ταῦτα λαλούντων καὶ μᾶλλον ἢ ζήτησις, ὅτι "οἷον τὸ ἄρχον πέφυκε, τοιοῦτο καὶ τὸ ἀρχόμενον ὡς τὰ πολλὰ καθίστασθαι", ὡς
 35 ὁ μέγας ἔφη καὶ θεῖος Βασίλειος. ἀλλ' εἰ μὲν εἰς ἡμᾶς ἀπίδοιτε, οὐδεμία ὠφέλεια· ἔσμεν γάρ, ὡς οἴδατε, παντάπασιν ἀχρεῖοι· εἰ δὲ εἰς τοὺς τῶν ὁσίων ἡμῶν πατέρων βίους καὶ τὰς διδασκαλίας, ἅς καθ' ἐκάστην
 40 ὡς εἰπεῖν καὶ δι' ἀκοῆς καὶ διὰ στόματος προφέρομεν, μιμησώμεθα ἂν τὰ κάλλιστα καὶ

13 κῶδ. ὄντως. 27 κῶδ. εἰκότως. 41 κῶδ. μιμνόμεθα.

ῥυθμίσωμεν τὴν ἑαυτῶν ζωὴν εὐκλεῖ καὶ τῆς ὄντως ἐναρέτου ζωῆς ἀξιοθαύμαστον.

Μὴ πρόσχωμεν τοίνυν εἰς τοὺς πίπτοντας, εἴπερ υἱοὶ φωτὸς καὶ ἀναστάσεως καλεῖσθε καὶ ἀκούεσθε, μὴδὲ εἰς τοὺς ῥαθύμως καὶ
 5 ἀμελῶς διαμείβοντας τὰς ἡμέρας, εἴπερ τῶν ἁγίων συμπολίται φιλοῦμεν χρηματίζεσθαι· ἀλλ' εὐσταθῶς καὶ θεοφρόνως πρὸς τὸ καλὸν αἰεὶ παγιοῦμενοι αὕξωμεν καὶ παγιώμεθα ἐν τῇ μορφώσει τῆς κατ' ἀρετὴν ζωῆς, 10
 πίστιν ἀδίστακτον φέροντες, ἀγάπην ἀπαθῆ καὶ ἀπαρρησίαστον ἐν τῷ χαρίσματι τῆς ταπεινοφροσύνης, ἐν τῷ κόσμῳ τῆς ὑπακοῆς, ἐν τῷ κλέει τῆς κατανύξεως, οὐδὲν ἐπιφε-
 15 ρόμενοι σχολιὸν ἢ παράνομον, δι' ὧν ἐστὶ λυπεῖν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ εὐφραίνειν τὸν ἀντίπαλον. γενοίμεθα εὐχάριστοι, ὑπομνητικοὶ πρὸς τὸν τῆς ἀσκήσεως δρόμον καὶ τὸν τῆς ὑποταγῆς κανόνα. μὴ βλέψωμεν πρὸς τὸ παρόν, πρὸς δὲ τὸ μέλον ἀποσκοπεύον-
 20 τες περιχαρῶς τὰ θεῖα κατασπαζώμεθα, θεωροῦντες καὶ ἐπινοοῦντες, ὅθεν καὶ ὅπως ἐξήλθομεν, ὅτι ἀπὸ κόσμου καὶ οἷον ἀπὸ σκότους τῆς συγχύσεως τοῦ βίου τούτου, ἀπὸ ταραχῆς καὶ ζάλης τῆς οἰονεῖ. κυ-
 25 ματουμένης τῶν ἀνθρώπων δυσζωίας. Ἴδε γὰρ μετὰ τῶν ἄλλων, ὅπως τὰ νῦν ἔχει (ὁπηνίκα οἱ Ἄραβες ληίζονται τὰ καθ' ἡμᾶς, πληθὺς πολλὴ ἐξεληλυθότες καὶ ἐναλλόμενοι εἰς τὰ τῶν χριστιανῶν), οἷος πειρασμός καὶ
 30 θροῖσμός ἐν τοῖς βασιλεῦσιν, οἷα ἀνάγκη καὶ ὀδύνη ἐν τοῖς στρατεύμασιν, οἷος κοπετός καὶ ὀδυρμός καὶ φόνος ἐν τοῖς αἰχμαλωτιζομένοις. ἀρπάζονται ἁωρία ἐξάπινα ἄνδρες, γυναῖκες, γέροντες, πρεσβῦται, παιδιά, βρέφη, 35
 πᾶσα ἐλεεινὴ ἡλικία· χωρίζεται γυνὴ ἀπὸ ἀνδρός, ἀδελφὸς ἀπὸ ἀδελφοῦ, μήτηρ ἀπὸ παιδός, οἱ μὲν τὰς κεφαλὰς ἀποτεμνόμενοι κατέναντι τῶν οἰκείων καὶ συναίμων, οἱ δὲ ἐκ καταδρομῆς κατασφαζόμενοι καὶ πίπτον-
 40 τες κατὰ τοῦ τυχόντος τόπου καὶ οὐδὲ ταφῆς ἴσως ἀξιούμενοι· ἄλλοι σιδηροδέσμιοι

1 κῶδ. ῥυθμίσωμεν. 2 κῶδ. ἀξιοθαύμαστον. 3 κῶδ. πρόσχωμεν. 5 κῶδ. ἀκούεσθαι. 9 κῶδ. αὐξόμεν καὶ παγιοῦμεθα. 21 κῶδ. κατασπαζόμεθα. 29 κῶδ. πολὺς. 31 θροῖσμός = θρόνησις.

κατεχόμενοι καὶ ἐκ τόπου εἰς τόπον ἐλεεινῶς
μετερχόμενοι, λιμῶ καὶ δίψῃ πιεζόμενοι,
μάστιξι καταστικτόμενοι· ὁρᾷ ἡ μήτηρ τὸ
οἰκεῖον τέκνον, ὃ κακῶς γεγέννηκεν, ἢ προσ-
5 κρουόμενον, ἢ ἀποσφαττόμενον, ἢ ἐκλιμπάνον
ἀπὸ δίψης ἢ πείνης, καὶ οὐδείς ὁ ἐλεῶν
καὶ οὐδαμοῦ φάρμακον βοηθείας· καὶ τὰ πε-
ριττότερα σιγητέον μᾶλλον ἢ ἐκπομπευτέον,
τὰ ὀδυρμοῦ καὶ σιγῆς ἄξια. ὦ κύριε, σῶσον
10 δὴ! ὦ κύριε, εὐδόωσον δὴ! φεῖσαι, φεῖσαι
τοῦ λαοῦ σου καὶ μὴ ὀψὲς τὴν κληρονομίαν
σου εἰς ὄνειδος! "Ἰνα τί τὸ πρόσωπόν
σου ἀποστρέφεις, ἐπιλανθάνει τῆς πτωχείας
ἡμῶν καὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν, ὅτι ἐταπει-
15 νώθη εἰς χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἐκολλήθη εἰς
γῆν ἡ γαστήρ ἡμῶν; ἀνάστα, κύριε· βοή-
θησον ἡμῖν καὶ λύτρωσον ἡμᾶς ἔνεκεν τοῦ
ὀνόματός σου".

Ἀλλὰ τίς καὶ πόθεν ἡ αἰτία, ἵνα τὸ ὄνομα
20 τὸ πανάγιον βλασφημῇται δι' ἡμῶν ἐν τοῖς
ἔθνεσιν, ἵνα οὕτως φθάσωμεν ὑπὸ χεῖρα τῶν
ἀρνούμενων αὐτὸν καταληϊζεσθαι; ἢ πάντως
διὰ τὰς ἀνομίας καὶ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ἐν
αἷς παραπικραίνομεν αὐτόν, μὴ φυλάσσοντες
25 τὰ προστάγματα καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ,
καὶ τοῦτο μαστιγοῦντος ἡμᾶς καὶ κολάζοντος
διὰ χειρῶν ἀνόμων. ἐπεὶ οὖν τοιαῦτα καὶ
τηλικαῦτα νῦν ἐλεεινά, τί ἡμῖν προσήκει τοῖς
σχολάζουσι; τί ἄλλο, ἢ ὑπὲρ τῶν ὑπὲρ ἡμῶν
30 ἀγωνιζομένων χριστιανῶν ἀδελφῶν ἔχειν
ἐκτενὴ εὐχὴν εἰς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅπως
θαυματουργῶν κἀνταῦθα μὴ εἰς τέλος ἀπώ-
σῃται τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ ταῖς τῆς πανα-
γίας μητρὸς αὐτοῦ καὶ πάντων τῶν ἁγίων
35 λιταῖς ἐξευμενιζόμενος διασκεδάσῃ βουλὰς
ἔθνων, εἰς τὸ γενέσθαι τὴν ὁδὸν αὐτῶν σκό-
τος καὶ ὀλίσθημα καὶ ἄγγελόν τινα οὐρανό-
θεν ἀντιπράττοντα καὶ διώκοντα αὐτούς, τοῦ
διελθεῖν ἡμᾶς καὶ τὸν παρόντα καιρὸν εἰρη-
40 νικόν καὶ ἀνεκπόρητον τῶν ὑπεναντίων;
ἔσται δὲ ἡ εὐχὴ ἡμῶν εὐπρόσδεκτος, εἴπερ
ἐν φόβῳ αὐτοῦ διαζῶμεν, φεύγοντες τὰ αἰτία

τῆς ἁμαρτίας, μὴ παρῆρσιαζόμενοι, μὴ ποι-
οῦντες κρυπτὰ, ἀ οὐκ ἔστι λαθεῖν τὸν μέ-
γαν ὀφθαλμὸν τοῦ θεοῦ, μὴ ὡς δοῦλοι μηδὲ
ὡς μίσθιοι τὴν θείαν δουλείαν ἀνύοντες,
5 ἀλλ' υἱικῶς διακείμενοι ὡς ἐκ προθυμίας, 5
ὡς ἐκ χαρᾶς, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς τοῦ καλοῦ
ἐφέσεως καὶ ἀγαπήσεως, ἵνα καὶ τὸν μέγαν
καὶ ἀόρατον πόλεμον ἀποκρουσώμεθα, "τὰς
ἀρχάς" λέγω "καὶ ἐξουσίας καὶ τοὺς κοσμο-
κράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου", 10
καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν συνεπαμύνωμεν διὰ
τῆς καθαρᾶς ἐντεύξεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος,
νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. ἀμήν. 15

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΚΒ'.

Περὶ τοῦ πενθεῖν τοὺς ἀπορραγέντας ἀδελ-
φούς ἡμῶν καὶ τοῦ κρατεῖν τὰς ἑαυτῶν
γλώσσας.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἐδηλώθη ὑμῖν διὰ 20
τῆς ἐν τῇ παρελθούσῃ ἐσπέρας κατηχήσεως,
ὅτι ἀπερῆρα τῆς πνευματικῆς συναφείας
ἀδελφοὶ ἡμῶν τρεῖς· ἀλλὰ τί ὅτι αὐτοὶ πρὸ
τῆς κατηχήσεως διέγνωτε καὶ εἰς μάτην
ἡμεῖς ἀνέγνωμεν ὑμῖν τὰ γράμματα; πόθεν 25
δέ, ἢ πάντως ἐκ τῶν εἰσελθόντων, μὴ φυ-
λάξαντων τὴν κοινὴν ἐντολήν, μηδὲ φοβη-
θέντων κρίμα ἀπειλῆς θεοῦ; ἴδε τοίνυν, διὰ
τοῦτο πίπτομεν ὥσπερ φύλλα· ἴδε, διὰ τοῦτο
διαλυόμεθα ὥσπερ κηρὸς ἀπὸ προσώπου 30
πυρός· ἴδε, διὰ τοῦτο ἐρχόμεθα οὐκ εἰς
προκοπὴν τινα, ἀλλ' εἰς κατόπιν. ποῦ ἡ πυ-
κνότης τῆς [τῆς] κατηχήσεως ἀσφαλείας; μᾶλ-
λον δὲ ποῦ ἡ τῶν ἁγίων πατρικὴ παραγγε-
λία; τρεῖς ὥραι διήλθον, ὥς φησιν ὁ ἅγιος 35
τοῦ θεοῦ Χρυσόστομος, ἐρμηνεύων τὸ ῥητὸν
τῶν Πράξεων περὶ τῆς Σαπφείρας, ὅτι οὐ
διέγνω τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός αὐτῆς Ἀνα-
νίου· τοιαύτη γάρ, φησίν, ἦν ἡ ἀσφάλεια
τῶν μαθητῶν, πρὸς τὸ μὴ ἐκφορα ποιεῖσθαι 40
τοῖς συμφοιτηταῖς τὰ παρὰ τῶν διδασκάλων

8 κῶδ. ἐκπομπευταῖον. 10 κῶδ. εὐδόωσον. 12/18
Ψαλμ. μδ', 25-27. 20 κῶδ. φλασφημεῖται. 26 κῶδ.
τούτου μαστιγοῦντος. 35/37 πρβλ. Ψαλμ. λδ', 6.

9/10 Ἐφεσ. ς', 12. 30 Ψαλμ. ξζ', 2. 32 κῶδ.
κατόπιν.

γιγνόμενα, ἕως ἂν πρὸς αὐτῶν ἐδημηγο-
 ροῦντο· ἀλλ' αὐτοὶ εἰκῇ ἀκούετε, εἰκῇ ἀνα-
 γινώσκετε, ἢ μόνον πρὸς τὸ γενέσθαι λεξι-
 θηρες καὶ κλεπτολόγοι, ἀποστολικῶς εἰπεῖν,
 5 μόρφωσιν ὑποταγῆς ἔχοντες, τὴν δὲ δύναμιν
 αὐτῆς ἡρνημένοι. οὐχ οὕτως δὲ οἱ θεσπέ-
 σιοι ἡμῶν πατέρες, ἀλλ' οὐδὲ οἱ νῦν ὁμο-
 ταγεῖς ὑμῶν· οὐδὲ γὰρ πάντας κατηγορήσω,
 ὅτι μὴδὲ θεμιτόν, ἀλλὰ τοὺς ἀπαιδεύτους
 10 καὶ ἀκρατηγλώττους. τὸ τοῖνυν κάκεινοις
 ποιῆσαι τὸν ὀλισθόν τῆς ἀποστασίας τί, ἀλλ'
 ἢ περὶ οὗ ὁ λόγος, ὅτι οὐκ ἐφύλαξαν ἐντο-
 λήν; εἰ γὰρ ἐφύλαττον, μεμενήκεισαν ἂν ἐν
 τῇ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ, ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ
 15 τῆς ὁμολογίας, ἐν τῇ ὑπομονῇ τῶν παθη-
 μάτων, ἐν τῇ φιλαδέλφῳ διαθέσει. ἀλλ' ἐπεὶ
 οὐκ ἐφύλαξαν, ἐκ τοῦ κατὰ μικρὸν λέγοντες
 καὶ ὑπονοοῦντες (τί γὰρ ἐστίν, ἐὰν εἴπω
 τοῦτο, ὥσπερ λέγει τις τῶν ἁγίων; τί ἐστίν,
 20 ἐὰν ἐξερωτήσω ἐκεῖνο; ἐὰν ἴδω τὸ τόδε, ἐὰν
 ὑπονοήσω τὸ ἄλλο;) οὕτως λεληθότως καὶ
 ἀνεπαισθήτως εἰς τὸ ἔσχατον τῆς κακίας
 ὑπηνέχθησαν· οὐ γὰρ ἐκ μιᾶς τομῆς τὸ κο-
 πτόμενον χέκοπται ὡς τὰ πολλά, ἀλλ' ἐξ
 25 ὑπαλλήλων καὶ συχνοτέρων. καὶ εἴη ἂν οὐ
 τῆς τελευταίας μόνης ἢ αἰτία, ἀλλὰ κατὰ
 ἀναλογίαν καὶ ἐκάστης τῶν πρὸ αὐτῆς. οὕτως
 οὖν καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ληπτέον· τομαὶ γάρ
 τινές εἰσι δριμεῖαι κατ' αὐτῆς καὶ ἡ τῶν
 30 τυχόντων ἐντολῶν παραθεώρησις, καὶ ἐτέρα
 τὴν ἐτέραν φέρουσα καὶ προκαλουμένη εἰς
 τὸν ἔσχατον τῆς κακίας πυθμένα τὴν ἐλεει-
 νὴν καὶ πανάθλιον ψυχὴν ἀπορρήγνουσι καὶ
 ἀποκόπτει, ὡς τὴν συκῇν ὄντως τὴν ἄκαρ-
 35 πον τῷ αἰωνίῳ πυρὶ παραπέμπουσα. ἀλλὰ
 "νῦν", φησί, "καιρὸς εὐπρόσδεκτος· νῦν ἡμέρα
 σωτηρίας. ἀποθώμεθα", φησί, "τὰ ἔργα τοῦ
 σκότους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φω-
 τός· ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσω-
 40 μεν· μὴ κώμοις καὶ μέθαις" (οὐ τοὺς ἀπὸ
 οἴνου λέγω, ἀλλὰ τοὺς ἀπὸ λογισμῶν ῥυπα-
 ρῶν καὶ πονηρῶν), "μὴ κοίταις καὶ ἀσελ-
 γείαις (ταύτας κατὰ τὸ γράμμα φάσκω), ἀλλ'

10 κῶδ. ἀκρατεργλώττους. 29 κῶδ. δριμεῖαι.
 36/43 Κορινθ. 2, ε', 2. Ῥωμ. ιγ', 12-14.

ἐνδύσασθε τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν,
 καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς
 ἐπιθυμίας" διὰ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν οἰκείων
 θελημάτων.

Ἴδε οὖν ἀπερῥάγη ὁ ἐλεεινὸς Θεότεκνος, 5
 ὁ ἄθλιος Πάπυλος· περὶ γὰρ τοῦ Ἀριστάρ-
 χου, εἰ καὶ ὑπέστρεφεν, ὡς λυμεῶνα, πολ-
 λαχῶς τοῦτο πεποιηκότα καὶ ἄλλους συνα-
 πόλλοντα, τέως οὐκ ἐδέξαντο εἰς Σακκουδίωνα.
 τίς οὖν ὑμῶν ἀκηχοῦς ἐστέναξεν ἐκ βάθους 10
 καρδίας; τίς ἔβρεξε δάκρυον θερμὸν ἐκ μέ-
 σης καρδίας; τίς ἤλγησε τὴν ψυχὴν ἀδελφὰ
 φρονῶν; ἐν τούτῳ γὰρ ἡ ἀγάπη τῆς φιλα-
 δελφίας, καὶ τοῦτο ἐμακάρισεν ὁ ἅγιος Κλι-
 μαξ καὶ ὅτι οἱ τοιοῦτοι εἰσὶν ἀληθῶς ἀδελ- 15
 φοὶ τοῦ κυρίου, ἀψευδῶς τέκνα θεοῦ γνωρι-
 ζόμενοι καὶ τῆς ἡμετέρας ταπεινώσεως σύσ-
 σωμοι, τὸ ἐν φρονοῦντες. οἱ δὲ μὴ οὕτως
 ὑπολαβόντες, ἀλλὰ πεφλυαρηκότες ὡς παρα-
 δειγματίζοντες καὶ ὡς ἐπιχαιρόμενοι καὶ ὡς 20
 ἡδυνόμενοι καὶ ὡς ἐπιγελάσαντες, τί ἄλλο
 ἄξιοι ἀκούειν, ἢ τὸ πολλῆς τόλμης ἂν εἴη
 τοὺς τοιούτους, καθὼς ὁ θεὸς καὶ μέγας
 Βασιλεῖος, μέλη Χριστοῦ ὀνομάζειν, ἢ ὑπ'
 αὐτοῦ ἄρχεσθαι, ἢ τῆς ἡμετέρας ταπεινώ- 25
 σεως εἶναι ὁμοφύχους καὶ ὁμοσώμους, κἂν
 τὸ ἐξωθεν ἐπιφαινόμενοι ὡς τέκνα, ἐνδοθεν
 τὴν ἁλλοτρίωσιν κέκτηνται; οὐκ ἔφθασας οὖν
 στάξαι δάκρυον, ὅπερ καὶ τοῦτο κατηγορίας·
 κἂν στενάξαι πικρὸν ἡδύνασο. οὐκ ἐτέλεσας 30
 τοῦτο· κἂν ἀλγεινῶς διατεθῆναι ἰσχυεῖς· οὐδὲ
 εἰς τοῦτο παρέστης τὸ ἐλαφρόν, κἂν σιωπὴν
 ἄγειν εὐκόλον. ἀλλ' οὐαὶ μοι καὶ τοῖς κατα-
 φρονηταῖς τῶν ἐντολῶν, ὅτι εἰ μὴ διορθω-
 σώμεθα, ἔψεται ἡμῖν σκοτασμός, ὀργὴ ἀπ' 35
 οὐρανοῦ, πυρὸς αἰωνίου κατάκρισις. οὐχ οὕ-
 τως δὲ οἱ τρισμακάριοι Ἅγιοι Τεσσαράκοντα·
 ἀλλ', ἡνίκα ἐλειποτάκτησεν ὁ εἰς αὐτῶν
 ἀπερχόμενος πρὸς τὸ βαλανεῖον, πένθος ἀφό-
 ρητον ἐκείνοις κατέλιπεν, καὶ ὁπότεν ὁ Ἰού- 40
 δας εἰς προδοσίαν ἐξοκείλας τοῦ Χριστοῦ
 ἀπέστη, ὁ χορὸς τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐν
 ἀδημονίᾳ πολλῇ κατέστη. οὐχ οὕτως δὲ

2 κῶδ. ποιεῖσθαι.

ἡμεῖς οἱ ἄθλιοι, ὅτι μὴδὲ τῶν στεφάνων
αὐτῶν ἀξιωθῆσόμεθα, μὴδὲ τῆς δόξης αὐ-
τῶν ἀπολαύσομεν· τὰ γὰρ ὅμοια τοῖς ὁμοίοις
ἀνταποδίδονται, καὶ οὐς τινὰς ἕκαστος ἐζή-
5 λωσεν, ἐκείνων καὶ τοὺς στεφάνους λήφεται,
πιστὸς πιστοῦ, ὑπομονητικὸς ὑπομονητικοῦ,
ἀθλητὴς ἀθλητοῦ, ἀνεξάρνητος ἀνεξαρνήτου,
φιλέντολος φιλεντόλου, ἀληθινὸς ἀληθινοῦ,
καθαρὸς καθαροῦ· ὥσπερ καὶ ἔμπαλιν ἅπι-
10 στος ἀπίστου, ἀπειθὴς ἀπειθοῦς, ὑψηλόφρων
ὑψηλόφρονος, λειποτάκτης λειποτάκτου, πο-
νηρὸς πονηροῦ, ψεύστης ψεύστου, ἀρνητὴς
ἀρνητοῦ, ἀπαιδευτὸς ἀπαιδεύτου, καταφρονη-
τῆς καταφρονητοῦ, μισᾶρετος μισαρέτου. καὶ
15 ἀλλοίωσις οὐκ ἔστιν, "οὐ γὰρ προσωποληψία
παρὰ τῷ θεῷ", καὶ οὐδεμία "κοινωνία φωτὶ
πρὸς σκότος", ἀλλὰ τὰ κατ' ἀξίαν ἐκάστω
ἀπονενέμῃται. διό, παρακαλῶ καὶ δέομαι
ὁμῶν, ὅψὲ γοῦν ποτὲ ἀνανήψωμεν καὶ τὴν
20 ἐπικειμένην λήμην ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς
διακονίας ἀποκαθάραντες διὰ φόβου θεοῦ
καὶ ἐπιγνώσεως ἀληθείας βλέψωμεν· γευσώ-
μεθα "ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος", ὅτι χρηστὰ αἱ
ἄγιοι ἐντολαὶ αὐτοῦ, ὅτι "ὁ ὑπομείνας εἰς
25 τέλος οὗτος σωθήσεται", ὅτι "στενὴ καὶ
τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, ἡ εἰς τὴν ζωὴν
τὴν αἰώνιον ἀπάγουσα", ἐπεὶ καὶ ἐλαφρὸν
τὸ φορτίον τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῖς δι' ἐλ-
πίδος καὶ πίστεως τρέχουσι. καὶ μὴ τί γε
30 πάθοιτε τὰ τῶν ἀπολωλότων, ἀλλ' ὑπὲρ μὲν
ἐπιστροφῆς ἐκείνων προσεύχεσθε ἀδιαλεί-
πτως, ἵνα δώῃ αὐτοῖς ὁ κύριος καιρὸν ἐπι-
γνώσεως ἀνανήψαι ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς ἀπω-
λείας, ὥσπερ ἐζωγρημένους ἐν τῷ τοῦ δια-
35 βόλου θελήματι. ἴστε γὰρ οἷα καὶ ἡλικία οἱ
μὲν αὐτῶν ἐν τῷ πρὸ ὀλίγου εἰργάσαντο
καθ' ἡμῶν, μᾶλλον δὲ κατὰ τῆς ἑαυτῶν ψυ-
χῆς, ὥστε καὶ εἰς χρητήρια ὁμᾶς ἀχθῆναι
τοὺς τινὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ κατηγόρου
40 καὶ ἐν ἴσῳ τοῦ Ἰούδα πεφρονηκότος, καὶ
λόγον ἀπαιτεῖσθαι περὶ ἑνὸς ἐκάστου τῶν

15 Ῥωμ. β', 11. 16/17 Κορινθ. 2, ς', 14. 23 Πέ-
τρου 1, β', 3 || κῶδ. *χριστός*. 24/25 Ματθ. ι', 22. κδ', 13.
Μάρκ. ιγ', 13. 25/27 Ματθ. ζ', 14. 30 κῶδ. *ἀπο-
λωλότων*. 32 κῶδ. *δῶει*. 33/34 κῶδ. *ἀπολείας*.

ὑπ' αὐτοῦ προβληθέντων, ἡμῶν πεφυλαχι-
σμένων· ἑαυτοὺς δὲ στηριζώμεν καὶ κοπιά-
σωμεν ἔτι μικρὸν διὰ θεόν· ἐπεὶ, κἂν
μὴ θέλωμεν, κοπιάσωμεν καὶ ἀραδῆσωμεν,
καὶ συντριβησόμεθα καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τῷ 5
μέλλοντι αἰῶνι εἰς ἀπεράντους αἰῶνας. ἐπεὶ
οὖν καὶ θέλοντες καὶ μὴ θέλοντες, κοπιά-
σωμεν, αὐτοπροαίρετον δι' ἀρετῆς κόπον ἐλώ-
μεθα, ἵνα εἰ καὶ μικρὸν κοπιάσωμεν (μικρὸν
γάρ ἐστι πρὸς τοὺς ἀπείρους αἰῶνας), ἀνα- 10
παυσώμεθα ἀπεράντως ἀνάπαυσιν τὴν γλυ-
κεῖαν καὶ θαυμαστὴν καὶ ὑπερχόσιον, ἣν
οὐκ ἔστιν ἐκφράσαι οὐδὲ ἐννοῆσαι, ἣν πάν-
τες οἱ ἄγιοι ἀπεκληρώσαντο ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κρά- 15
τος εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΡΚΓ'.

Περὶ τοῦ μὴ ἀμελεῖν ἐν ταῖς διακονίαις,
ἀλλ' ἀγρυπνεῖν ὑπὲρ τῆς οἰκείας σωτηρίας.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, τὸ αὐτὸ ὄφλημα 20
ἐμοί τε καὶ ὑμῖν, μὴ ὁμιλεῖν τῆς ἐνδεχο-
μένης δυνάμεως ἐν τῇ ἐνούσῃ ἐκάστω δια-
κονίᾳ. τίς δὲ ἡ ἐμὴ διακονία, ἀλλ' ἡ τὸ
ἀγρυπνεῖν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὁμῶν, ὡς λόγον
ἀποδώσω ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, τὸ ὑπομνήσκειν 25
καὶ διαγγέλλειν τὰ δέοντα καὶ ὠφέλιμα καὶ
μεριμᾶν καὶ καταρτίζειν τοὺς πάντας ἐν
ἐνὶ πνεύματι καὶ φρονήματι τῷ συνδέσμῳ
τῆς ἀγάπης; διόπερ καὶ νῦν τὸ αὐτὸ ποιῶν
παρακαλῶ καὶ δέομαι, στήτε ἐν ᾗ ἐκλήθητε 30
κλήσει ἀγία ἀσάλευτοι καὶ ἀμετακίνητοι, ἐνερ-
γοῦντες τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ καὶ τὰ δικαίω-
ματα αὐτοῦ· ἐπείχθητε ἀεὶ προθυμότερον
καὶ θερμότερον ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ κυρίου,
ἐξορίζοντες πάντα πόθον ἀλλότριον ἀπὸ τῶν 35
καρδιῶν ὁμῶν· ἐνδυναμώθητε ἐν τῷ κράτει
τῆς ἀσκήσεως ὁμῶν, διεξερχόμενοι πᾶσαν
ἡμέραν προθυμότερον καὶ νηφαλεώτερον,
κατὰ τε ἀγρυπνίαν καὶ ψαλμωδίαν, ὑπακοὴν

25 κῶδ. *ἀποδόσω*. 26 κῶδ. *ὠφέλημα*. 38 κῶδ.
νηφαλαιώτερον.

καὶ ταπεινῶσιν, ἐργασίαν καὶ νηστείαν καὶ
εἴ τι ἄλλο ἐπισυμβαίνει ἐκάστοτε, αὐτὸ τοῦτο
ἀπόδειξιν λαμβάνοντες τῆς σωτηρίας ἡμῶν,
τὸν πολυθλίπτον καὶ πολυῖδρον ἡμῶν βίον,
5 ὅτι ἀνατέλλει ἡμῖν ἀνάπαυσις αἰωνία ἀντὶ τῆς
νῦν κακουχίας καὶ εὐφροσύνης αἰδίου ἀντὶ τῆς
νῦν λυπηρᾶς διαθέσεως, ἐλευθερία ἀπαθείας
ἀντὶ τῆς νῦν θλιπτικῆς ὑποταγῆς· λέγει γάρ
ὁ ἀπόστολος μὴ σκοπεῖν ἡμᾶς τὰ παρόντα,
10 ὅτι ταῦτα πρόσκαιρα καὶ φθαρτά, ἀλλὰ τὰ
αἰώνια, ὅτι ταῦτα αἰδία καὶ μακάρια.

Ἐπεὶ τοίνυν ἠξιώθημεν ταύτης τῆς δω-
ρεᾶς τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος, ἐπεὶ ἐπιθυ-
μοῦμεν ζωῆς αἰωνίου καὶ στεφάνων ἀφθαρ-
15 σίας, ἐπεὶ γλιχόμεθα υἱοθεσίαν καὶ βασιλείαν
οὐρανῶν, ἴδε ὁ τόπος, ἴδε ὁ χρόνος, τὸ στά-
διον καὶ ἡ πανήγυρις. μὴ δὴ ἀμελήσωμεν,
μηδὲ ἀτονήσωμεν, ἀλλ' ὑπὲρ τοὺς κερδαί-
νοντας χρυσίον, ἢ ἀργύριον, ἢ λίθους τιμίους,
20 ἢ ἄλλο τι τῶν φθαρτῶν καὶ ἐπικήρων, εὐ-
ψυχότεροι καὶ σπουδαιότεροι γενοίμεθα εἰς
τὸ ἀρπάσαι βασιλείαν οὐρανῶν, θησαυροὺς
τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν· ἔστι δὲ τοῦτο οὐκ ἄλ-
λοθεν πορίσασθαι, ἢ ἐκ τῆς καθ' ἐκάστην
25 προσοχῆς καὶ καθ' ὥραν ὡς εἰπεῖν μελέτης.
πῶς καὶ τίνι τρόπῳ; εὖ διαθώμεθα τὴν παρ-
ισταμένην διακονίαν, ὅτι οὐκ ἀνθρωπίνῃ οὐδὲ
σαρκικῇ ἐστίν, ἀλλὰ ἁγία καὶ σωτήριος θεο-
πρεπῶς ἐκτελουμένη, ἢ κατὰ τὸ κελλάριον
30 φημί, ἢ κατὰ τὸ νοσοκομεῖον, ἢ κατὰ τὸ
ἀριστητήριον, ἢ κατὰ τὸ σκυτεῖον, ὥσπερ
καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. οὐ γάρ τις τὴν ἐργα-
σίαν σαρκὶ καὶ αἵματι ἀνατίθῃσιν, ἀλλὰ τῷ
δεσπότῃ θεῷ, ἣν ὡς θυσίαν εὐάρεστον προσ-
35 δεχόμενος τὰς ἀξίας ἀμοιβὰς ἀποδώσειν ἐπαγ-
γέλλεται ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι μὴ οἰέσθω
τις λοιπόν, κἂν τὴν ἐσχάτην ἔτυχε λαχών,
ἀνθρώπῳ προσφέρειν αὐτήν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ
τῶν ἀδελφῶν εἰς ἑαυτὸν ἀναδεχομένῳ δε-
40 σπότῃ. καὶ διὰ τοῦτο ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ
ἐκτελείτω αὐτήν, αὐτὸν ἔχων ἐπόπτην, τὸν
κατανοοῦντα τοῦ σκότους τὰ κρυπτά καὶ ἐκ-

καλύπτοντα τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν ἡμῶν.
ἐὰν γὰρ οὕτως εἷς ἕκαστος λογίζόμεθα, ὅπερ
ἐστὶν ἀληθές, καὶ τὴν ἐν ἀλλήλοις δουλείαν
ὡς θεῖαν ὑπηρεσίαν ἐνεργῶμεν, τὸ πᾶν ἐκ-
τελοῦμεν τοῦ πράγματος, καὶ ἐντεῦθεν αἱ 5
τῶν ἀρετῶν πασῶν ἀναλάμψουσιν ἡμῖν ἀκτί-
νες, ἀγάπη, εἰρήνη, πραότης, ἐπιείκεια, εὐ-
πειθεία, καὶ γνωσόμεθα τότε ὅτι ὄντως ἐσμέν
ἐν τοῖς ἴχνεσι τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν,
ζηλωταὶ τῆς ἐκείνων πολιτείας ἀποφαινόμε- 10
νοι. ἀναμνήσθητε γάρ, ὦ τέκνα, τοὺς μακα-
ρίους ἐκείνους βίους, τὸν τῆς ὑποταγῆς καὶ
ὑπακοῆς δρόμον, τὸ τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ
εὐπειθείας ἐξαίρετον ἀξίωμα, καὶ πῶς ζη-
λοῦντες ἐζηλώκασι τῷ κυρίῳ· αὐτὸς γὰρ εἶ- 15
ρηκε· "μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ
ταπεινός τῇ καρδίᾳ". ὅς, κατὰ τὸν ἀπόστο-
λον, "οὐχ ἀρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα
θεῷ, ἀλλ' ἐταπεινῶσεν ἑαυτὸν ὑπήκοος γε- 20
νόμενος τῷ θεῷ καὶ πατρὶ μέχρι θανάτου".
καὶ τίς τοίνυν σέσωσται, ἢ μεμακάρισται;
ἀλλ' ὅς ἐκείνον ἐμιμήσατο, ὅς ἐταπεινώθη,
ὅς ὑπήκουσεν, ὅς ὑπετάγη, ὅς οὐκ ἠπείθη-
σεν, ὅς ὑπήνεγκε πάντα τὰ παρόντα λυπηρά,
ὅς ἐξουδενώθη, ὅς ἐμυκτηρίσθη, ὅς ἐνε- 25
παίχθη· ὅς ἐξευτελίσθη ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων,
ἢ τάχα καὶ ἐρράπισθη καὶ ἐδιώχθη καὶ ἐφυ-
λακίσθη, ὡς καὶ τινες ὑμῶν, μᾶλλον δὲ
καὶ πάντες. διὰ γὰρ τοῦ μέρους τὸ ὅλον
σῶμα καὶ ἀτιμάζεται καὶ δοξάζεται· ὑπε- 30
μείνατε γὰρ καὶ αὐτοὶ χάριτι Χριστοῦ ἁθλη-
σιν παθημάτων, διὰ τὸν ἐκείνου φόβον καὶ
πόθον μυκτηρισθέντες καὶ χλευασθέντες,
ἀπαχθέντες καὶ φυλακισθέντες πρότερόν τε
καὶ ὕστερον. ἀλλὰ ὦ τῆς ζημίας, ὅτι οἱ μὴ 35
ἐστηριγμένοι ἐπὶ τὴν νοητὴν πέτραν τῶν
ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ χειμῶνος ἐληλυ-
θότος καὶ ἀνέμων ἐμπνευσάντων καὶ βροχῆς
κατενεχθείσης, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον, ἐναυά-
γησαν παραυτίκα ναυάγιον τὸ τῆς ἀποστα- 40
σίας. ἀλλ' ἐκείνους μὲν ἀνακαλέσεται κύριος,

4 κῶδ. ὑμῶν. 5 κῶδ. ἀνατέλλει ὑμῖν. 9/11 Κο-
ρινθ. 2, δ', 18. 15 κῶδ. γλιχόμεθα. 35 κῶδ. ἀπο-
δώσειν.

2 κῶδ. λογίζόμεθα. 6 κῶδ. ὑμῖν. 16/17 Ματθ.
ια', 29. 18/20 πρβλ. Φίλιπ. β', 6, 7. 18 κῶδ. τῷ.
38/39 πρβλ. Ματθ. ζ', 25. 39 κῶδ. κατενεχθή-
σης. 41 κῶδ. ἀνακαλέσῃτε.

εἴπως ἤδη ποτὲ ἐπιλήφονται τῆς σωτηρίας αὐτῶν, ὑμᾶς δὲ περιφυλάξειε μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὡς στρατιώτας αὐτοῦ εὐσθενεῖς, ὡς θεράποντας αὐτοῦ πιστούς, ὡς ἄνδρας ἐπι- 5 θυμιῶν, ὡς λαὸν αὐτοῦ περιούσιον, ὡς ἐπισύναγμα ἱερώτατον, ἵνα "ἐν ταύτῃ τῇ γενεᾷ" τῇ ὡς ἀληθῶς εἰπεῖν "μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ" ἀναφανέντες ἐργάται τῶν ἐντολῶν, ζηλωταὶ τῆς εὐσεβείας καὶ ἀπαρέγκλιτοι τῶν 10 σωτηρίων προσταγμάτων, τῇ ὀρθοτομίᾳ τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας, τύχητε συγκληρονόμοι γενέσθαι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, κράτος, προσκύνησις, σὺν 15 τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΣ ΡΚΔ',

ἐλεγκτικὸς ἅμα καὶ διδασκτικὸς.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, τί δὴ ποτε σπεῖρει 20 ὁ γεωργός; ἀλλ' ἵνα πάντως θερίσῃ. καὶ τί-νος ἔνεκεν κοπιᾷ ὁ πραγματευόμενος; ἀλλ' ἵνα πάντως κερδήσῃ. οὕτω καὶ ὁ τὸν λόγον τῆς διδασκαλίας διανέμων τί ἄλλο ἐκ τοῦ 25 πόνου ἐλπίζει, ἀλλ' ἢ τὴν τῶν ἀκουόντων πάντως προκοπὴν καὶ βελτίωσιν; ἐφ' ὑμῖν δέ, οὐκ οἶδ' ὅπως αἱ ἁμαρτίαι μου ποιῶσιν, ἀνεέργητος γίνεται ὁ λόγος, καὶ πολλὰ σπεί- 30 ροντες καὶ κοπιῶντες ἀμούμεθα ὡς εἰπεῖν οὐδέν· λέγομεν γὰρ καὶ κατηχοῦμεν καὶ ὑπο- μνήσκομεν, καὶ μέχρι ψιλῆς ἀκοῆς ὑμῶν κατὰ τὴν ὥραν ἢ τῶν ῥημάτων ὑπεισῆλθε 35 δυνάμεις, καὶ θᾶπτον εὐθύς ἀπολανθάνοντες ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐστε πλημμελήμασι. καὶ θρηνῶ ἐπὶ τοῦτο καὶ κόπτομαι, μὴ δυνάμε- νος ὑμῶν τὴν ἀταξίαν ἀνακόψαι· ἀλλὰ πάν- 40 τως παρὰ τῶν ταπεινῶν μου λόγων ἢ ἀσθένεια, ἢ ἀποτυχία, γίνεται. ἀλλ' εἰ καὶ παρ' ἐμοῦ τὸ ἀσθενές, οὐκ ἀκούετε τῆς θεοπνεύ- στου Γραφῆς; οὐκ ἐνηχοῦνται ὑμῶν τὰ ὦτα 40 ἐκάστοτε τὰ σωτήρια δόγματα; τί ἐμβοῶσιν

οἱ ἄγιοι πατέρες; τί ἀναγγέλλουσι; τί δια- μαρτύρονται; τί ἀπειλοῦσιν; οὐχὶ ἄγουσιν ὑπ' ὄψιν ὑμῖν τὸ φοβερόν ἐκεῖνο καὶ ἀπαραλό- γιστον κριτήριον, ἐκεῖνο τὸ βῆμα τὸ φρικτὸν καὶ ἀδέκαστον, τὴν μεγάλην ἀπόφασιν ἐκεῖ- 5 νην τοῦ θεοῦ καὶ ἀνείκαστον, τὰ κριτήρια καὶ βασανιστήρια τὰ αἰώνια, τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, τὸ ἐνδότερον καὶ ἐξώτερον, τὸν σκώληκα τὸν ἰοβόλον, τὸ χάσμα τὸ μέγα, τὸ σκότος τὸ ἀφεγγές, τὰ ταρταρώδη κατα- 10 χθόνια, τὰ δεσμὰ τὰ ἄλυτα, τὰ ἄλλα ὅσα κατονομάζεται; εἴτα ἀντικρυς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν οὐχ ὑποδεικνύουσι, τὴν ζωὴν τὴν ἀτελεύτητον, τὴν χαρὰν τὴν ἀνεκκλήτην, τὴν δόξαν τὴν ἀπρόσιτον, τὸ ἄφραστον φῶς, 15 τὰ ἀμήχανα καὶ ἀπερινόητα κάλλη τοῦ Πα- ραδείσου, τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ, τὰς σκηνάς τῶν ἁγίων, τὰς ἐπαύλεις τῶν δικαίων, τὰς χοροστασίας τῶν ἀγγέλων, τὰς εὐφρο- σύνας τὰς ἀκαταλήκτους καὶ οἷα ἄλλα ἀνα- 20 φωνοῦσι; καὶ οὐδεμία πρὸς ταῦτα διόρθωσις οὐδὲ μεταμέλεια, ἀλλ' οἷον ἀπλοῦς λόγους καὶ διακένους ἀκούομεν καὶ παρακούομεν, ζητοῦντες τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς προσπάθειας τῆς σαρκὸς ἡμῶν ἐκτελεῖν, καὶ οἷον μυο- 25 πάζομεν κάτω νενευκότες, καὶ βρίθοντες ὥσπερ τὰ ἄλογα ζῶα ζητοῦμεν τί φάγωμεν καὶ τί πίνωμεν τήνδε τὴν ἡμέραν καὶ τήνδε, καὶ ποῖον λόγον γελοιώδη κινήσωμεν εἰς χαύ- νωσιν τῆς οἰκειᾶς ψυχῆς καὶ τοῦ ἀκούοντος, 30 καὶ πῶς προφασισώμεθα τὴν ὑπακοὴν δια- κρούοντες καὶ τὴν ἐργασίαν διαλύοντες καὶ τὸ ψεῦδος εἰσδεχόμενοι καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπαρνούμενοι, ἢ τάχα καὶ παρῥησιαζόμενοι καὶ πονηρευόμενοι, ἐξερευνῶντες ἐξερευνή- 35 σεις πονηράς καὶ οὐ προσηκούσας, καὶ ἐργα- στήριον οὐχ ὁσιότητος καὶ δικαιοσύνης, ἀλλ' ἀνομίας καὶ ἀδικίας τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀπερ- γαζόμενοι. δέον ἄνω βλέπειν, τὰ ἄνω φρο- νεῖν, τὰ ἄνω ζητεῖν, εἰδέναι ἡμᾶς ὅποῖον 40 καὶ ἡλίκον ἐπάγγελμα ἐνδοεδόμεθα καὶ τίνι συντετάγμεθα καὶ καθυπευθέμεθα, ὅτι τῷ δε- σπότη τῶν ὅλων θεῷ, ἡλίκων δὲ καὶ ὁσων

ἀμαρτημάτων ἄφεσιν λαμβάνομεν τῶν κα-
κῶς πεπραγμένων ἡμῖν διὰ τοῦ προτέρου
βίου, ὅσης ἄλλης διὰ τῆς μετὰ τὸ ἅγιον
σχῆμα παραμελήσεως ἡμῶν συγχωρήσεως
5 ἀπελαύσαμεν, καὶ ἐν τούτῳ τρέμειν καὶ στέ-
νειν, συστέλλεσθαι καὶ κατανύσσεσθαι, ἀδιά-
χυτον ἔχειν τὴν καρδίαν καὶ τὴν ὄψιν, με-
μελετημένην τὴν ὥραν τοῦ θανάτου, τὴν
πρὸς τὸν κριτὴν ἀπολογία, τὴν ἐκ τοῦ σώ-
10 ματος ὑπαναχώρησιν, τὴν τῶν φοβερῶν ἀγ-
γέλων θεωρίαν, κατὰ μίμησιν τῶν ἁγίων
πατέρων ἡμῶν. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι μέχρι καὶ
λόγου τοῦ τυχόντος ἀκρίβειαν ἔλκοντες ὅλου
διόλου σεμνοὶ καὶ ἐπιεικεῖς ὑπῆρχον, φω-
15 τεινοὶ καὶ εἰλικρινεῖς, εὐσταθεῖς, ἄκακοι,
πρᾶοι, εἰρηνικοί, ἄμαχοι, ἀφιλόσαρκοι, ἀφι-
λόκοσμοι, ἡσυχασταί, ὑμολόγοι, εὐχάριστοι,
εὐήκοοι, ταπεινόφρονες, σκευὴ ὄντως ἐκλε-
λεγμένα, κατηρτισμένα εἰς πᾶν ἔργον ἀγα-
20 θόν, ἔνοικον ἔχοντες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον.

Τί οὖν λοιπὸν ἀμελοῦμεν ἡμεῖς οἱ ἄθλιοι;
τί νωθρευόμεθα; τί ἐκλελούμεθα; τί οὐχ
ἄπτεται ἡμῶν λόγος θεοῦ τῶν ψυχῶν; τί
οὐ κινοῦμεν δάκρυα; τί οὐ μαλασσόμεθα τὰς
25 λιθίνους καρδίας; τί οὐ καθ' ἐκάστην ἡμέ-
ραν εἰς τὸ μεῖζον ἀνατρέχομεν; τί οὐκ ἀλ-
λοιούμεθα τὴν καλὴν ἀλλοίωσιν, καὶ εἶδος
καὶ σχῆμα καὶ φωνὴν καὶ κίνημα ξένον καὶ
παρηλλαγμένον παρὰ τοὺς ἐν τῷ βίῳ ὄντας
30 ἐνδεκνόμενοι, ὡς ἂν φαινοίμεθα ἀπὸ κόσμου
φυγόντες καὶ ὑπεράνω τῶν φρονημάτων τῶν
ἀνθρώπων ὄντες, διὰ πάσης εὐλαβείας καὶ
ἡσυχίας διεξαγόμενοι πᾶσαν ἡμῶν πρᾶξιν
καὶ ἐνέργειαν; ἤξει, ἤξει καὶ οὐ χρονιεῖ ἡ
35 φοβερά ἐκείνη καὶ φρικτὴ ἡμέρα καὶ ὥρα

1 κῶδ. λαμβάνομεν.

22 κῶδ. ἐκλελούμεθα.

19 κῶδ. κατηρτισμένα.

τῆς μεταστάσεως, ὁ ἄγγελος ὁ φοβερὸς καὶ
ἀπότομος, ἡ λύσις τῆς πανηγύρεως, καὶ τότε
στενάζομεν πικρὰ καὶ ὀδυνηρὰ καὶ ἀνόνητα
οἱ μεμεληκότες καὶ μὴ ἔχοντες λέγειν· "ἐτοίμη
ἡ καρδία μου, ὁ θεός, ἐτοίμη ἡ καρδία μου". 5
ἀλλὰ "δεῦτε", εἶπερ ἀκούετέ μου, "προσ-
κυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν" αὐτῷ Χριστῷ
τῷ βασιλεῖ ἡμῶν, στενάξωμεν ἐκ καρδίας
καὶ "ἐγγὺς κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις
αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ", καὶ δίδωσι βοήθειαν ἐκ- 10
τινάσσει ἡμᾶς τὴν πονηρὰν συνήθειαν, καὶ
εἰσδέξεται ἡμᾶς εἰς τὴν ἐνάρτετον διαγωγὴν,
οὐ λέγω μὴ φαγεῖν, μὴδὲ πιεῖν, μὴδὲ συν-
τυχεῖν, μὴδὲ συνομιλῆσαι ἀδελφῷ, οὐ λέγω
μὴ κοιμηθῆναι μὴδὲ ἀναπαυθῆναι, οὐ λέγω 15
μὴ λαβεῖν ἄνεσιν, μὴδὲ συνελθεῖν ἐν ἀλλή-
λοις εἰς ὁμιλίαν τινά, ἀλλὰ τὸ εὐτάκτως
ταῦτα πάντα ἐνεργεῖν καὶ μετρίως καὶ κατὰ
τὸν δέοντα καιρὸν καὶ τόπον, ἵν' ἐντεῦθεν
ἀρετὴν ἐπ' ἀρετῇ προσλαμβάνοντες καὶ προ- 20
κοπὴν ἐπὶ προκοπῇ ἐξευρίσκοντες εἰρηνικὸν
τὸν βίον διατελώμεν, ἀστασίαστον, ὁμαλόν,
ἀγγελαιοειδῆ, ὡς ἂν καὶ ἐγὼ ὁ τάλας προ-
θυμότερος γένοιμι περὶ τὸ λέγειν, οἳ τε τὰ
πρῶτα φέροντες λάβοιεν ἄνεσιν τοῦ ἐλέγ- 25
χειν καὶ ἀντιφθέγγεσθαι, οἱ διδάσκαλοι ἀπὸ
τῶν μαθητευομένων, οἱ προέχοντες ἀπὸ τῶν
ὑποδεεστέρων καὶ πάντες ἐν ἅπασιν συγχρο-
τούμενοι ἐν ἀγάπῃ, ὁσίως τε καὶ δικαίως
πολιτευόμενοι, τύχωμεν τῶν ἐπηγγελμένων 30
ἡμῖν ἀγαθῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ
ἡμῶν· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πα-
τρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

4/6 Ψαλμ. νς', 8. 6/7 Ψαλμ. λδ', 6. 9/10 Ψαλμ.
ρδ', 19. 12 κῶδ. εἰσδέχεται.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΙΝΑΞ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

Ἀββαχοὺμ Στουδίτης. — 13.	Βασιλείος ὁ μέγας. — 7, 54, 55, 63.	Ἐπιφάνιος ἀββᾶς Σακκουδιώτης. — 194, 224.
Ἀβειρών. — 227.	74, 77, 118, 142, 145, 220, 239, 311, 348, 349, 397, 402.	Εὐαγγέλια. — 35, 95, 103, 406.
Ἀβελ. — 9.	Βασιλείος ἀββᾶς. — 348.	Εὐα. — 139.
Ἀβραάμ. — 4, 35, 54, 144, 147, 160, 315, 408.	Βασιλεύουσα πόλις. — 94.	Εὐαίων γῆ. — 60.
Ἅγιοι Τεσσαράκοντα. — 402.	Βεελζεβούλ. — 151.	Εὐθάλιος Στουδίτης. — 347, 349.
Ἅγιος Χριστόφορος· μονή. — 172, 175, 178, 180, 213.	Βελίαρ. — 138, 181, 188, 336, 349.	Εὐθύμιος ὁ μέγας. — 74, 96, 359.
Ἀδάμ. — 139, 158, 302, 382.	Βηθανιά. — 88.	Εὐλάλιος Στουδίτης. — 136.
Ἄδης. — 388.	Γαλιλαία. — 84, 87.	Εὐόδιος Σακκουδιώτης. — 193, 194.
Ἀέτιος ὁ θαυμασιός. — 74.	Γέεννα. — 4.	Εὐστάθιος Στουδίτης. — 25.
Ἀζαρίας. — 216.	Γεράσιμος Σακκουδιώτης. — 193.	Ἐφραίμ Τριφυλιανός. — 184.
Ἀθανάσιος Τριφυλιανός. — 183, 184.	Γεράσιμος ἐν τῇ μονῇ τῶν Καθάρ. — 198.	Ἐσφορός. — 90, 227.
Ἀθανάσιος πρωτοπρεσβύτερος. — 103.	Γεροντικὸν (βιβλίον). — 101, 138.	Ζαβουλών. — 84.
Αἰγυπτιακὰ κρίμματα. — 60.	Γεζῆ. — 382.	Ζαχαρίας ὁ αἰδίδιμος. — 15.
Αἰγυπτιακὴ δουλεία. — 59.	Γολιάθ. — 199, 331.	Ζωσιμᾶς ὁ ὅσιος. — 359.
Αἴγυπτος. — 27, 28, 96, 284, 383.	Γραφαί, Γραφή. — 123, 169, 302, 317, 370, 374, 380, 407.	Ἠλί. — 189.
Ἀκάσιος ἀββᾶς. — 102, 174, 188, 192, 193, 194, 195, 202, 205.	Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. — 29, 220.	Ἠρακλᾶς Σακκουδιώτης. — 193.
Ἀμαληκίται. — 199.	Γρηγόριος ἀββᾶς. — 193, 194.	Ἠσαΐας ὁ προφήτης. — 379.
Ἀμμουὺν Στουδίτης. — 30.	Δαθάν. — 227.	Ἠσαῦ. — 364, 382.
Ἀμμώνιος ἀββᾶς. — 102.	Δαλμάτου μονή. — 277, 278.	Θαλάσσιος Σακκουδιώτης. — 166.
Ἀμορραῖοι. — 60.	Δαβίδ· Δαυίδ.	Θεοδόσιος ὁ μέγας ὅσιος. — 74, 96.
Ἀνανίας. — 400.	Δανιὴλ ἐν τῇ μονῇ τῶν Καθάρ. — 210.	Θεοδόσιος Στουδίτης. — 119, 183.
Ἀντώνιος ὁ μέγας. — 40, 160, 304, 359.	Δαυὶδ ὁ προφήτης. — 7, 10, 19, 22, 84, 91, 179, 183, 195, 199, 227, 241, 264, 284, 296, 331, 390.	Θεόδωρος ὁ ἡγιασμένος. — 73.
Ἀπόκρεως. — 34.	Δαυιτικὸν ῥητόν. — 375.	Θεόκτιστος ὁ ὅσιος. — 74.
Ἀπολλῶς ἀββᾶς. — 39.	Δαυιτικῶς εἶπεν. — 116.	Θεολόγος· Ἰωάννης ὁ Θεολόγος.
Ἀραβες. — 398.	Δίδυμος. — 87.	Θεότεκνος Στουδίτης. — 402.
Ἀρίσταρχος Σακκουδιώτης. — 402.	Διονύσιος ἀββᾶς. — 193, 194, 195.	Θεοτόκος. — 111, 112, 150, 156, 178, 231, 322, 363.
Ἀσσύριοι λογισμοί. — 332.	Δομετιανός Ἀγιοχριστοφορίτης. — 215.	Θεοφάνεια. — 82.
Ἀσσύριος νοῦς. — 302.	Δοσίθεος ὁ ὅσιος. — 15, 359.	Θεωνᾶς Ἀγιοχριστοφορίτης. — 215.
Ἀχαρ. — 36.	Δωρόθεος ὁ ἅγιος. — 142.	Θωμᾶς ὁ Δίδυμος. — 87.
Βάαλ. — 62, 296, 332, 373.	Δωρόθεος ἀββᾶς Σακκουδιώτης. — 193.	Ἰακώβ. — 144, 225.
Βαβυλώνιοι δουλεῖται. — 332.	Ἐδέμ. — 139.	Ἰερεμίας ὁ προφήτης. — 9.
Βαῖων ἐβδομάς, ἑορτὴ ἢ ὑπαντή. — 86, 376, 378.	Ἐλισσαῖος ὁ προφήτης. — 382.	Ἰερεμίας ἀββᾶς. — 223/4.
Βαρθολομαῖος ἀββᾶς. — 102.	Ἑλληνας. — 241.	Ἰερουσαλήμ, Ἱεροσόλυμα. — 88, 102, 148, 157, 201, 269, 275, 378.
Βαρσανούφιος ἐπιστημοναρχῆς. — 103, 198, 209.	Ἑλπίδιος Στουδίτης. — 347, 348.	Ἰλαρίων ὁ μέγας. — 359.
	Ἐπιφάνιος Στουδίτης. — 25.	Ἰλαρίων ἀββᾶς καὶ ἡγούμενος τῆς μονῆς Δαλμάτου. — 278.

- Ἰορδάνης. — 84, 85.
 Ἰουδαία. — 87.
 Ἰούδας. — 90, 141, 164, 176, 246, 274, 311, 364, 382, 402, 403.
 Ἰσαάκ. — 144.
 Ἰσραήλ. — 59.
 Ἰσραηλῖται. — 9, 27, 95.
 Ἰσχυρίων, Ἄγιοχριστοφορίτης. — 215.
 (Ἰωάννης ὁ) Θεολόγος. — 28, 92, 111, 156, 178, 231, 322, 363.
 (Ἰωάννης ὁ) Πρόδρομος. — 83, 111, 156, 178, 216, 217, 231, 322, 363.
 (Ἰωάννης ὁ) Χρυσόστομος. — 153, 400.
 Ἰώβ. — 195, 277.
 Ἰωνᾶς ὁ ὕπαιος. — 73.
 Ἰωσήφ ὁ πάγκαλος. — 139.
 Καάθ. — 60.
 Τὰ Καθαρά· μονή. — 89, 196, 203, 208, 354.
 Καϊάφας. — 91.
 Κάιν. — 9, 382.
 Κάνδιδος Ἄγιοχριστοφορίτης. — 215.
 Κλίμαξ (ἡ, ὁ). — 221, 311, 402.
 Κοσμᾶς Ἄγιοχριστοφορίτης. — 215.
 Κύριλλος Στουδίτης. — 180.
 Λαζαρικὸν πρόσωπον. — 87.
 Λάζαροι νόες. — 378.
 Λάζαρος ὁ τετραήμερος. — 87, 88, 378.
 Λιβανὸν ὄρος. — 338.
 Λουκιανὸς Στουδίτης. — 118.
 Λουκιανὸς Ἄγιοχριστοφορίτης. — 215.
 Λώτ. — 92.
 Μάλχος Στουδίτης. — 139.
 Μάρθα. — 88, 378.
 Μαρία ἡ ἀδελφὴ τοῦ Λαζάρου. — 88.
 Μάρκος ὁ ἐρμηΐτης. — 359.
 Μελέτιος πρεσβύτερος. — 190.
 Μεραρῆ. — 60.
 Μωσῆς, Μωϋσῆς. — 166, 227, 291.
 Ναβουχοδονόσορ. — 373.
 Νεφθαλεὶμ. — 84.
 Νικόλαος ὁ θαυματουργός. — 113.
 Νικόλαος ἄββας. — 224.
 Νινευίται. — 10.
 Νῶε. — 92.
 Νῶνος. — 183.
 Ὀνηριφόρος Στουδίτης. — 183.
 Παλαιὰ Διαθήκη. — 27.
 Πάπυλος Στουδίτης. — 402.
 Παράδεισος. — 4, 9, 80, 101, 139, 147, 152, 155, 156, 158, 182, 256, 269, 302, 315, 326, 382, 408.
 Πάσχα. — 378.
 Παῦλος ὁ ἀπόστολος. — 102, 133, 160, 161, 228, 269, 389.
 Παῦλος Ἄγιοχριστοφορίτης. — 215.
 Παχώμιος ὁ μέγας ὁσιος. — 73, 96, 97, 359.
 Παχὼν ὁ γέρων. — 39.
 Πέτρος ὁ ἀπόστολος. — 102, 269, 337, 389.
 Πέτρος ἄββας Στουδίτης. — 359.
 Πετρῶνιος ὁ ὁσιος. — 73.
 Πετρῶνιος Στουδίτης. — 136, 139.
 Πιλατικὸς κάλαμος. — 91.
 Πολύβιος Ἄγιοχριστοφορίτης. — 215.
 Πόντιος Πιλάτος. — 91.
 Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. — 395, 400.
 Προκόπιος Στουδίτης. — 252.
 Ῥαφαήλ Στουδίτης. — 297, 299.
 Ῥώμη. — 224.
 Σάβας ὁ θεοφόρος. — 55, 74, 96, 113, 114, 246, 359.
 Σακκουνδίων μονή. — 166, 169, 172, 175, 178, 180, 188, 190, 191, 194, 197, 199, 203, 206, 215, 217, 219, 222, 402.
 Σάπφειρα. — 400.
 Σάρβα ἡ ἀμμάς. — 39.
 Σατανᾶς. — 9, 15, 85, 139, 145, 188, 214, 254, 341, 364, 365, 372, 375, 376, 390.
 Σέραπις. — 85.
 Σεραφίμ. — 316.
 Σίλας Στουδίτης. — 252.
 Σιλβανὸς ὁ ἅγιος. — 15.
 Σιλουανὸς Στουδίτης. — 190.
 Σιών. — 88, 157, 195.
 Σοδομιτικὸν πῦρ. — 92.
 Σολομών ὁ προφήτης. — 102.
 Σοφία Σεφράχ. — 393.
 Σταυράκιος λογοθέτης. — 186.
 Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς. — 4, 160, 395.
 Συμεὼν ὁ δίκαιος. — 237.
 Σωσάννα ἡ ἀγία. — 205.
 Σωφρόνιος. — 173, 188.
 Ταράσιος Στουδίτης. — 203.
 Τεσσαρακοστή. — 105, 141, 277, 280, 313, 317, 347, 376, 377.
 Τετραδοπαρασκευαί. — 141, 207.
 Τὰ Τριφυλιανὰ· μονή. — 167, 183, 210.
 Φαραώ. — 96, 221.
 Φαρισαῖοι. — 151.
 Φερεζαίων γῆ. — 60.
 Φινεές. — 13, 291.
 Τὰ Φῶτα. — 232.
 Χαλδαϊκὴ κάμινος. — 373.
 Χαναναῖοι. — 60.
 Χαρίτων Στουδίτης. — 275.
 Χερουβίμ. — 316.
 Χρυσόπολις. — 16.
 Ὀριγενισταί. — 144.

